

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

VII

SEJA

10

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 10. SEJA

(9., 10., 13., 14. in 15. julij 2015)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANOK IN DRŽAVLJANOV, KI TERJEJLI MA TRAJNI IN NEODTULJIVI PRAVIC SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANOV, IZVRŠILNO IN SODNO.
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAVNO, IZVRŠILNO IN SODNO.

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 10. seja (9., 10., 13., 14. in 15. julij 2015)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2016

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 10. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2R), NUJNI POSTOPEK, EPA 574-VII
3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-F), NUJNI POSTOPEK, EPA 611-VII
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARSTVU OKOLJA (ZVO-1G), NUJNI POSTOPEK, EPA 612-VII
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH (ZV-1E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 554-VII
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VOJNIH VETERANIH (ZVV-E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 525-VII
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE (ZSKZ-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 542-VII
8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O AVTORSKI IN SORODNIH PRAVICAH (ZASP-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 551-VII
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-K), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 529-VII
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 530-VII
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ (ZIKS-1F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 533-VII
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O FISKALNEM PRAVILU (ZFisP-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 227-VII
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKIH PREDPISOV EVROPSKE SKUPNOSTI (ZICPES-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 474-VII
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 497-VII
15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIDOBIVANJU IN PRESADITVI DELOV ČLOVEŠKEGA TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA (ZPPDČT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 434-VII
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV (ZPVG PŽ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 448-VII
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-1I), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 475-VII
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVOZU NEVARNEGA BLAGA (ZPNB-D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 476-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SISTEMSKIH PREISKAVAH PROJEKTOV DRŽAVNEGA POMENA (ZSPDP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 536-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU (ZPSI-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 575-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010–2015 (ZRPPR1015-A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 588-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKE PREHRANE (ZŠŠP-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 591-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O VARSTVU PRED POPLAVAMI K OKVIRNEMU SPORAZUMU O SAVSKEM BAZENU (MPVPSB), EPA 855-V

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN ITALIJANSKO REPUBLIKO O ČRTI DRŽAVNE MEJE NA REGULIRANEM ODSEKU POTOKA ČUBNICA/BARBUCINA V V. MEJNEM SEKTORJU (BITDMOP), EPA 1931-VI

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV, VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA, IN MEMORANDUMA O SOGLASJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV, VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA (BUSPD), EPA 613-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG DEKLARACIJE O ZUNANJI POLITIKI REPUBLIKE SLOVENIJE (DeZPRS-1), EPA 532-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU O PREHRANI IN TELESNI DEJAVNOSTI ZA ZDRAVJE 2015–2025 (ReNPPTDZ), EPA 515-VII

28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O PODPORI RESOLUCIJI EVROPSKEGA PARLAMENTA Z DNE 2. APRILA 2009 O EVROPSKI ZAVESTI IN TOTALITARIZMU (RePREZT), EPA 553-VII

29. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O STRATEGIJI UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB DRŽAVE (OdSUKND), EPA 520-VII

30. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Ugotovitev o mirovanju mandata poslanke na podlagi prvega odstavka 14. člena Zakona o poslancih, EPA 592-VII (ni glasovanja)

Predlog za imenovanje viceguvernerja Banke Slovenije, EPA 576-VII (tajno glasovanje)

Predlog za imenovanje na sodniško mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, EPA 615-VII

Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije podpredsednika Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, EPA 648-VII (ni glasovanja)

Predlog sklepa o imenovanju podpredsednice Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti ter o razrešitvi predsednice in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje, EPA 649-VII

Predlog sklepa o spremembah in dopolnitvi Sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj, EPA 650-VII

Predlog za imenovanje članov nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije, EPA 636-VII

Predlog sklepa o imenovanju predsednice Odbora za gospodarstvo, EPA 652-VII

Določitev kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo državne sekretarke, EPA 653-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	26
LUKA MESEC	26
METOD DRAGONJA	26
LUKA MESEC	27
30. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE	27
Ugotovitev o mirovanju mandata poslanke na podlagi prvega odstavka 14. člena Zakona o poslancih, EPA 592-VII	27
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU (ZIZ-K), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 529-VII	28
MAG. GORAN KLEMENČIČ	28
MAG. BOJANA MURŠIČ	28
MAG. BOJANA MURŠIČ	29
DR. MATEJ T. VATOVEC	30
IVA DIMIČ	31
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	31
DR. JASNA MURGEL	31
DR. VINKO GORENAK	32
MARJANA KOTNIK POROPAT	32
DR. MATEJ T. VATOVEC	33
MAG. GORAN KLEMENČIČ	33
MAG. BOJANA MURŠIČ	34
DR. JASNA MURGEL	34
DR. MATEJ T. VATOVEC	35
MAG. GORAN KLEMENČIČ	35
10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA (KZ-1C), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 530-VII.....	35
MAG. GORAN KLEMENČIČ	35
KSENIJA KORENJAK KRAMAR	36
DR. MATEJ T. VATOVEC	36
IVA DIMIČ	37
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	38
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	38
EVA IRGL	39
MARJANA KOTNIK POROPAT	40
MAG. BOJANA MURŠIČ	40
DR. MATEJ T. VATOVEC	41
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	41
MAG. GORAN KLEMENČIČ	42
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	43
DR. MATEJ T. VATOVEC	43
MAG. GORAN KLEMENČIČ	44
DR. MATEJ T. VATOVEC	44
EVA IRGL	44
11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ (ZIKS-1F), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 533-VII	44

MAG. GORAN KLEMENČIČ	45
MAG. BOJANA MURŠIČ	45
IVA DIMIČ	46
IGOR ZORČIČ	46
MAG. BRANKO GRIMS	47
MARJANA KOTNIK POROPAT	48
JAN ŠKOBERNE	49
DR. MATEJ T. VATOVEC	49
DR. MATEJ T. VATOVEC	50
DR. VINKO GORENAK	50
MAG. GORAN KLEMENČIČ	51
DR. VINKO GORENAK	52
MAG. GORAN KLEMENČIČ	52
MAG. BRANKO GRIMS	52

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV (ZPVGPŽ), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 448-VII

53

UROŠ PRIKL	53
MARTINA VUK	54
LJUDMILA NOVAK	54
VIOLETA TOMIČ	55
LJUDMILA NOVAK	56
FRANC JURŠA	57
EVA IRGL	57
DR. DRAGAN MATIČ	58
DR. FRANC TRČEK	59
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	59
MAG. BRANKO GRIMS	60
LJUDMILA NOVAK	62
FRANC BREZNIK	62
JOŽEF HORVAT	63
DR. MATEJ T. VATOVEC	64
JOŽE TANKO	65
UROŠ PRIKL	65
EVA IRGL	66
MAG. MATEJ TONIN	66
MAG. MATEJ TONIN	66
JOŽE TANKO	68
DR. MITJA HORVAT	68
LJUDMILA NOVAK	70
IVA DIMIČ	71
MATJAŽ HAN	72
MAG. MATEJ TONIN	73
MAG. MATEJ TONIN	73
LJUDMILA NOVAK	73
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	73
VIOLETA TOMIČ	73
MARINKA LEVIČAR	74
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER	74
JANKO VEBER	75
LJUDMILA NOVAK	75
JOŽE TANKO	76
MARTINA VUK	76
JOŽE TANKO	77

30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE

77

Določitev kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo državne sekretarke, EPA 653-VII.....	77
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	77
NATAŠA KOVAČ.....	78
MATJAŽ HAN	79
JOŽE TANKO	79
Predlog za imenovanje viceguvernerja Banke Slovenije, EPA 576-VII.....	80
Predlog za imenovanje na sodniško mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, EPA 615-VII.....	81
DR. MATEJA KONČINA PETERNEL	81
DR. VINKO GORENAK	81
Sklep o ugotovitvi prenehanja funkcije podpredsednika Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, EPA 648-VII	82
Predlog sklepa o imenovanju podpredsednice Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti ter o razrešitvi predsednice in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje, EPA 649-VII	82
Predlog za imenovanje članov nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije, EPA 636-VII.....	82
MAG. DARKO KRAŠOVEC	82
JOŽE TANKO	83
ANDREJ ČUŠ	83
Predlog sklepa o imenovanju predsednice Odbora za gospodarstvo, EPA 652-VII.....	84
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	84
DR. MATEJ T. VATOVEC	84
10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	85
DR. MATEJ T. VATOVEC	85
DR. MATEJ T. VATOVEC	85
Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v okviru rednega postopka	85
DR. MATEJ T. VATOVEC	86
MAG. BRANKO GRIMS	86
MAG. BRANKO GRIMS	86
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	87
DR. MATEJ T. VATOVEC	87
DR. MITJA HORVAT	87
MAG. MATEJ TONIN.....	87
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	88

DR. FRANC TRČEK	88
MATJAŽ HAN	88
VIOLETA TOMIČ	88
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	89
PRIMOŽ HAINZ	89
LJUDMILA NOVAK	89
DR. MITJA HORVAT	90
MAG. ALENKA BRATUŠEK	90
MIHA KORDIŠ	90
DR. FRANC TRČEK	90
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O VARSTVU PRED POPLAVAMI K OKVIRNEMU SPORAZUMU O SAVSKEM BAZENU (MPVPSB), EPA 855-V	91
24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN ITALIJANSKO REPUBLIKO O ČRTI DRŽAVNE MEJE NA REGULIRANEM ODSEKU POTOKA ČUBNICA/BARBUCINA V V. MEJNEM SEKTORJU (BITDMOP), EPA 1931-VI	91
25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV, VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA, IN MEMORANDUMA O SOGLASJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV, VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA (BUSPD), EPA 613-VII	91
26. točka dnevnega reda: PREDLOG DEKLARACIJE O ZUNANJI POLITIKI REPUBLIKE SLOVENIJE (DeZPRS-1), EPA 532-VII	92
KARL VIKTOR ERJAVEC	92
JOŽEF HORVAT	92
PETER VILFAN	93
DR. MILAN BRGLEZ	94
MAG. ANŽE LOGAR	95
MARINKA LEVIČAR	95
MATJAŽ NEMEC	96
DR. MATEJ T. VATOVEC	96
JOŽEF HORVAT	97
JOŽEF HORVAT	98
MIHA KORDIŠ	98
MARINKA LEVIČAR	99
MARKO FERLUGA	99
MAG. JANA JENKO	100
LJUDMILA NOVAK	100
PRIMOŽ HAINZ	101
DR. MATEJ T. VATOVEC	101
MAG. MATEJ TONIN	102
DR. MATEJ T. VATOVEC	103
PRIMOŽ HAINZ	103
12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O FISKALNEM PRAVILU (ZFisP-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 227-VII	103

DR. MIROSLAV CERAR	103
TILEN BOŽIČ	104
DR. DUŠAN MRAMOR	105
FRANC LAJ	107
LUKA MESEC	107
JAN ŠKOBERNE	109
MAG. MATEJ TONIN	110
DR. FRANC TRČEK	112
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	112
URŠKA BAN	114
SUZANA LEP ŠIMENKO	116
DR. FRANC TRČEK	117
MARKO FERLUGA	117
MAG. ALENKA BRATUŠEK	118
JERNEJ VRTOVEC	119
UROŠ PRIKL	119
JOŽEF HORVAT	121
MIHA KORDIŠ	122
MAG. BRANKO GRIMS	122
NADA BRINOVŠEK	123
JOŽE TANKO	124
DR. DUŠAN MRAMOR	124
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	125
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	126
MAG. ANŽE LOGAR	126
MAG. ANŽE LOGAR	126
PRIMOŽ HAINZ	127
FRANC JURŠA	127
MAG. BRANKO GRIMS	128
MAG. DUŠAN VERBIČ	129
IVAN ŠKODNIK	129
JOŽE TANKO	130
MARIJAN POJBİČ	132
DR. DUŠAN MRAMOR	133
FRANC BREZNIK	134
MIHA KORDIŠ	135
13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKIH PREDPISOV EVROPSKE SKUPNOSTI (ZICPEB-B), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 474-VII	136
MATEJA VRANIČAR	136
TILEN BOŽIČ	137
SUZANA LEP ŠIMENKO	138
UROŠ PRIKL	138
JANKO VEBER	139
JOŽEF HORVAT	139
17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH (ZGD-1I), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 475-VII	139
ZDRAVKO POČIVALŠEK	140
SUZANA LEP ŠIMENKO	140
TOMAŽ GANTAR	141
JAN ŠKOBERNE	141
DR. FRANC TRČEK	142
MAG. MATEJ TONIN	142

ANDREJA POTOČNIK	143
SUZANA LEP ŠIMENKO	144
ANDREJA POTOČNIK	144
MARJANA KOTNIK POROPAT	145
FRANC LAJ	146
LJUBO ŽNIDAR	146
MAG. MATEJ TONIN	147
SUZANA LEP ŠIMENKO	147
DR. MATEJ T. VATOVEC	148
FRANC BREZNIK	148
MARKO FERLUGA	150
UROŠ PRIKL	150
MAG. MARKO POGAČNIK	151
ZDRAVKO POČIVALŠEK	151
ANDREJA POTOČNIK	152
SUZANA LEP ŠIMENKO	152
JOŽE TANKO	152
ZDRAVKO POČIVALŠEK	152
JOŽE TANKO	152

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SISTEMSKIH PREISKAVAH PROJEKTOV DRŽAVNEGA POMENA (ZSPDP), PRVA OBRAVNAVA, EPA 536-VII.....	153
--	-----

MAG. GORAN KLEMENČIČ	153
MARJANA KOTNIK POROPAT	153
MAG. BOJANA MURŠIČ	154
DR. MATEJ T. VATOVEC	155
IVA DIMIĆ	157
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	157
MAG. DUŠAN VERBIČ	160
DR. VINKO GORENAK	161
MAG. GORAN KLEMENČIČ	163
JANKO VEBER	165
JOŽE TANKO	165
DR. VINKO GORENAK	166
MAG. GORAN KLEMENČIČ	166
MAG. GORAN KLEMENČIČ	166
MAG. GORAN KLEMENČIČ	166
ANJA BAH ŽIBERT	166
JOŽE TANKO	167
MAG. GORAN KLEMENČIČ	167
MAG. GORAN KLEMENČIČ	168
MATJAŽ HAN	168
MAG. ANŽE LOGAR	168
MARJANA KOTNIK POROPAT	169
MAG. BRANKO GRIMS	169
DR. BOJAN DOBOVŠEK	171
JOŽE TANKO	171
MARKO FERLUGA	172
JOŽE TANKO	172
IGOR ZORČIČ	172
MAG. GORAN KLEMENČIČ	172
JOŽE TANKO	173
JOŽEF HORVAT	173
MAG. GORAN KLEMENČIČ	174
MAG. DUŠAN VERBIČ	174
DR. VINKO GORENAK	175

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	175
JOŽE TANKO	176
MAG. GORAN KLEMENČIČ	176
DR. VINKO GORENAK	176
MAG. BRANKO GRIMS	177
IGOR ZORČIČ.....	178
MAG. BRANKO GRIMS	178
ANJA BAH ŽIBERT	178
MAG. GORAN KLEMENČIČ	179
MAG. BRANKO GRIMS	179
JOŽE TANKO	179
ANJA BAH ŽIBERT	180
26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	180
DR. MATEJ T. VATOVEC	180
JOŽEF HORVAT	181
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	181
MATJAŽ NEMEC	182
DR. FRANC TRČEK	182
12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	182
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	182
LUKA MESEC.....	183
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	183
LUKA MESEC.....	183
DR. FRANC TRČEK	184
LUKA MESEC.....	184
LUKA MESEC.....	185
JAN ŠKOBERNE	185
MAG. MATEJ TONIN.....	185
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	186
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	186
MAG. ALENKA BRATUŠEK	186
FRANC JURŠA.....	187
VIOLETA TOMIĆ	187
DR. FRANC TRČEK	187
JOŽEF HORVAT	187
JERNEJ VRTOVEC	188
MATJAŽ HAN	188
MIHA KORDIŠ	188
DR. MATEJ T. VATOVEC	189
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	189
LUKA MESEC.....	190
DR. FRANC TRČEK	190
MATJAŽ HAN	190
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	190
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	190
MAG. MATEJ TONIN.....	191
DR. MATEJ T. VATOVEC	191
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	191
DR. FRANC TRČEK	191
MAG. MATEJ TONIN.....	192
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	192

DR. FRANC TRČEK	192
DR. FRANC TRČEK	192
19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	193
DR. VINKO GORENAK	193
MAG. DUŠAN VERBIČ	193
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	194
DR. MATEJ T. VATOVEC	194
MAG. BRANKO GRIMS	194
BOJAN PODKRAJŠEK	195
DR. VINKO GORENAK	195
LJUBO ŽNIDAR	195
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	195
2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI (ZDoh-2R), NUJNI POSTOPEK, EPA 574-VII.....	196
MATEJA VRANIČAR.....	196
CVETKO ZUPANČIČ	196
TILEN BOŽIČ	197
JANKO VEBER.....	198
LUKA MESEC.....	198
JOŽEF HORVAT	198
VOJKA ŠERGAN.....	199
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	200
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ.....	200
BOJAN PODKRAJŠEK.....	201
VOJKA ŠERGAN.....	201
UROŠ PRIKL	201
MATEJA VRANIČAR.....	202
BRANKO RAVNIK.....	202
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	203
LJUDMILA NOVAK	203
PRIMOŽ HAINZ.....	203
BOJAN PODKRAJŠEK.....	204
JOŽEF HORVAT	204
MATEJA VRANIČAR.....	205
VOJKA ŠERGAN.....	205
BOJAN PODKRAJŠEK.....	205
FRANC JURŠA.....	206
FRANC LAJ	206
VOJKA ŠERGAN.....	206
BRANKO RAVNIK.....	207
29. točka dnevnega reda: PREDLOG ODLOKA O STRATEGIJI UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB DRŽAVE (OdsUKND), EPA 520-VII.....	207
METOD DRAGONJA.....	207
URŠKA BAN	208
LUKA MESEC.....	209
JOŽEF HORVAT	209
MAG. ALENKA BRATUŠEK	210
FRANC LAJ	211
MAG. MARKO POGAČNIK	211
FRANC JURŠA.....	212

MATJAŽ HAN	212
DR. FRANC TRČEK	213
URŠKA BAN	214
METOD DRAGONJA	215
FRANC JURŠA	217
NADA BRINOVŠEK	218
FRANC LAJ	219
UROŠ PRIKL	220
JERNEJ VRTOVEC	221
FRANC JURŠA	222
MIHA KORDIŠ	222
MATJAŽ NEMEC	223
LJUDMILA NOVAK	225
MAG. ALENKA BRATUŠEK	225
MAG. ANŽE LOGAR	226
TILEN BOŽIČ	228
DR. BOJAN DOBOVŠEK	230
MARKO FERLUGA	230
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	230
MAG. MARKO POGAČNIK	232
FRANC JURŠA	234
MAG. MARKO POGAČNIK	235
MAG. MARKO POGAČNIK	235
JOŽEF HORVAT	235
FRANC JURŠA	236
JOŽEF HORVAT	237
JOŽEF HORVAT	237
UROŠ PRIKL	237
UROŠ PRIKL	237
LUKA MESEC	237
MAG. DUŠAN VERBIČ	239
JOŽE TANKO	239
METOD DRAGONJA	240
MIHA KORDIŠ	242
JOŽE TANKO	242
MAG. MARKO POGAČNIK	243
METOD DRAGONJA	243
14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV (ZDavPR), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 497-VII	243
MATEJA VRANIČAR	243
MARUŠA ŠKOPAC	244
URŠKA BAN	245
SUZANA LEP ŠIMENKO	246
MATEJA VRANIČAR	247
JOŽEF HORVAT	248
TILEN BOŽIČ	249
DR. BOJAN DOBOVŠEK	253
MARIJAN POJBIČ	254
MAG. ANŽE LOGAR	256
TILEN BOŽIČ	257
JERNEJ VRTOVEC	257
TOMAŽ LISEC	258
MATEJA VRANIČAR	259
BOJAN PODKRAJŠEK	260
JANKO VEBER	261
MAG. MATEJ TONIN	261

JANKO VEBER.....	262
UROŠ PRIKL	262
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	263
MAG. MARKO POGAČNIK	264
MAG. BRANKO GRIMS	264
MARKO FERLUGA	265
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	265
MATEJA VRANIČAR.....	266
JOŽEF HORVAT	267

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015 (ZIPRS1415-F), NUJNI POSTOPEK, EPA 611-VII	267
--	-----

MATEJA VRANIČAR.....	268
MARUŠA ŠKOPAC	268
JOŽEF HORVAT	269
MAG. ALENKA BRATUŠEK	269
MARUŠA ŠKOPAC	270
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	271
UROŠ PRIKL	271
JANKO VEBER.....	272
DR. FRANC TRČEK	272
DR. FRANC TRČEK	273
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	273
ZVONKO LAH.....	275
ZVONKO LAH.....	275
TOMAŽ LISEC	276
JOŽEF HORVAT	277
MATEJA VRANIČAR.....	278
MARUŠA ŠKOPAC	279
DR. FRANC TRČEK	279
MATJAŽ HAN	280
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	281
DR. FRANC TRČEK	281
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	281
MAG. LILIJANA KOZLOVIČ	282
MATEJA VRANIČAR.....	283
DR. FRANC TRČEK	283
DR. FRANC TRČEK	283
DR. FRANC TRČEK	283

2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	283
---	-----

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	283
VOJKA ŠERGAN.....	284
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	284
VOJKA ŠERGAN.....	284
JOŽEF HORVAT	285

29. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	285
--	-----

LUKA MESEC.....	285
MAG. ALENKA BRATUŠEK	286
LUKA MESEC.....	286
MAG. ALENKA BRATUŠEK	286
LUKA MESEC.....	286
JOŽEF HORVAT	287

MAG. MARKO POGAČNIK	287
FRANC LAJ	287
MAG. ALENKA BRATUŠEK	288
UROŠ PRIKL	288
DR. FRANC TRČEK	288
JANKO VEBER.....	288
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	289
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	289
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	289
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	290
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	290
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	290
3. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	291
JOŽEF HORVAT	291
MAG. ALENKA BRATUŠEK	292
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	292
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	292
ANDREJA POTOČNIK.....	292
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	292
4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARSTVU OKOLJA (ZVO-1G), NUJNI POSTOPEK, EPA 612-VII	293
IRENA MAJCEN	293
IGOR ZORČIČ.....	294
VESNA VERVEGA	294
DANIJEL KRIVEC	295
IVAN HRŠAK	295
JAN ŠKOBERNE	296
DR. FRANC TRČEK	296
JERNEJ VRTOVEC	297
5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH (ZV-1E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 554-VII.....	297
IRENA MAJCEN	298
IGOR ZORČIČ.....	298
DANIJEL KRIVEC	299
MARJANA KOTNIK POROPAT	300
JANKO VEBER.....	301
DR. FRANC TRČEK	301
JERNEJ VRTOVEC	302
MIRJAM BON KLANJŠČEK	303
MAG. BOJAN KRAJNC	303
IGOR ZORČIČ.....	304
DANILO ANTON RANC	305
DANIJEL KRIVEC	306
MAG. BOJAN KRAJNC	307
MARJANA KOTNIK POROPAT	308
LJUBO ŽNIDAR.....	309

JOŽEF HORVAT	309
DR. FRANC TRČEK	310
MARJAN DOLINŠEK	312
6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VOJNIH VETERANIH (ZVV-E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 525-VII	313
MAG. JANA JENKO	313
MARIJA BAČIČ	313
MATJAŽ HAN	314
IVA DIMIČ	315
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	315
ŽAN MAHNIČ	316
7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE (ZSKZ-C), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 542-VII	316
JANKO VEBER	316
VIOLETA TOMIČ	317
IVA DIMIČ	318
PETER VILFAN	318
IVAN ŠKODNIK	319
ZVONKO LAH	319
BENEDIKT KOPMAJER	320
21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010–2015 (ZRPPR1015- A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 588-VII	321
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	321
DR. FRANC TRČEK	322
JOŽEF HORVAT	323
DR. LÁSZLÓ GÖNCZ	323
FRANC LAJ	324
SUZANA LEP ŠIMENKO	324
FRANC JURŠA	325
MARIJA BAČIČ	326
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	327
UROŠ PRIKL	328
JOŽEF HORVAT	329
JANKO VEBER	330
FRANC BREZNIK	330
DR. FRANC TRČEK	333
VIOLETA TOMIČ	333
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	334
ANDREJA POTOČNIK	335
FRANC JURŠA	335
DANIJEL KRIVEC	336
DR. FRANC TRČEK	337
ANDREJA POTOČNIK	337
FRANC LAJ	338
SUZANA LEP ŠIMENKO	338
MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK	339
DANILO ANTON RANC	340
JOŽEF HORVAT	340
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	341

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PRIDOBIVANJU IN PRESADITVI DELOV ČLOVEŠKEGA TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA (ZPPDČT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 434-VII	342
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	342
BRANKO ZORMAN	342
27. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU O PREHRANI IN TELESNI DEJAVNOSTI ZA ZDRAVJE 2015–2025 (ReNPPTDZ), EPA 515-VII	343
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	343
TOMAŽ GANTAR	344
JERNEJ VRTOVEC	344
IRENA GROŠELJ KOŠNIK	345
JELKA GODEC	345
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	346
MAG. BOJANA MURŠIČ	347
MATJAŽ HAN	348
18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVOZU NEVARNEGA BLAGA (ZPNB-D), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 476-VII	349
DR. PETER GAŠPERŠIČ	349
IGOR ZORČIČ	349
IGOR ZORČIČ	349
LJUBO ŽNIDAR	350
IVAN HRŠAK	350
JAN ŠKOBERNE	350
JERNEJ VRTOVEC	351
MAG. BRANKO GRIMS	351
DR. MIROSLAV CERAR	352
MAG. BRANKO GRIMS	352
DR. MIROSLAV CERAR	352
MAG. BRANKO GRIMS	353
LUKA MESEC	353
DR. MIROSLAV CERAR	354
LUKA MESEC	354
DR. MIROSLAV CERAR	354
LUKA MESEC	355
MAG. MATEJ TONIN	355
DR. MIROSLAV CERAR	355
MAG. MATEJ TONIN	356
DR. MIROSLAV CERAR	356
MAG. MATEJ TONIN	357
JAN ŠKOBERNE	357
DR. MIROSLAV CERAR	357
JAN ŠKOBERNE	358
DR. MIROSLAV CERAR	358
MAG. GORAN KLEMENČIČ	359
DR. VINKO GORENAK	359
MAG. GORAN KLEMENČIČ	359
DR. VINKO GORENAK	360
MAG. GORAN KLEMENČIČ	360
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	361
MAG. GORAN KLEMENČIČ	361

DR. VINKO GORENAK	361
MAG. GORAN KLEMENČIČ	362
DR. VINKO GORENAK	362
IRENA MAJCEN	362
DANILO ANTON RANC	363
IRENA MAJCEN	363
IRENA MAJCEN	364
IRENA MAJCEN	364
MATJAŽ HAN	364
IRENA MAJCEN	364
FRANC BREZNIK	365
DR. ANJA KOPAČ MRAK	365
FRANC BREZNIK	366
DR. ANJA KOPAČ MRAK	366
FRANC BREZNIK	367
MATJAŽ HAN	367
GORAZD ŽMAVC	367
MATJAŽ HAN	368
GORAZD ŽMAVC	368
BRANKO ZORMAN	368
BORIS KOPRIVNIKAR	368
DANIJEL KRIVEC	369
DR. PETER GAŠPERŠIČ	370
DANIJEL KRIVEC	370
DR. PETER GAŠPERŠIČ	371
JERNEJ VRTOVEC	371
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	372
JERNEJ VRTOVEC	372
MAG. GORAN KLEMENČIČ	372
JERNEJ VRTOVEC	373
FRANC JURŠA	373
IRENA MAJCEN	374
FRANC JURŠA	374
IRENA MAJCEN	374
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	375
DR. DUŠAN MRAMOR	375
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	375
DR. DUŠAN MRAMOR	376
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	376
MARIJA BAČIČ	377
DR. ANJA KOPAČ MRAK	377
MARIJA BAČIČ	378
DR. ANJA KOPAČ MRAK	378
JELKA GODEC	378
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	379
ANDREJ ČUŠ	379
MAG. GORAN KLEMENČIČ	380
ANDREJ ČUŠ	380
MAG. GORAN KLEMENČIČ	380
ANDREJ ČUŠ	381
DR. JASNA MURGEL	381
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	381
MAG. MARKO POGAČNIK	382
DR. DUŠAN MRAMOR	382
VIOLETA TOMIČ	382
MAG. DEJAN ŽIDAN	383
VIOLETA TOMIČ	384
MAG. DEJAN ŽIDAN	384

VIOLETA TOMIĆ	384
JANJA SLUGA	385
IRENA MAJCEN	385
NADA BRINOVŠEK.....	385
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	386
IVA DIMIC	386
BORIS KOPRIVNIKAR.....	387
IVA DIMIC	387
BORIS KOPRIVNIKAR.....	388
TOMAŽ LISEC	388
IRENA MAJCEN	389
TOMAŽ LISEC	389
IRENA MAJCEN	390
TOMAŽ LISEC	390
PRIMOŽ HAINZ.....	390
ANDREJA KATIČ	391
ZVONKO LAH.....	391
IRENA MAJCEN	391
ZVONKO LAH.....	392
IRENA MAJCEN	392
ZVONKO LAH.....	392
DR. FRANC TRČEK	393
ZDRAVKO POČIVALŠEK	393
DR. FRANC TRČEK	394
ZDRAVKO POČIVALŠEK	394
DR. FRANC TRČEK	394
IVAN PRELOG.....	395
MAG. DEJAN ŽIDAN.....	395
BOJAN PODKRAJŠEK.....	396
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	396
BOJAN PODKRAJŠEK.....	397
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	397
MARKO FERLUGA	398
DR. PETER GAŠPERŠIČ	398
MARKO FERLUGA	399
DR. PETER GAŠPERŠIČ	399
ŽAN MAHNIČ.....	399
ANDREJA KATIČ	400
ŽAN MAHNIČ.....	401
ANDREJA KATIČ	401
MIHA KORDIŠ	401
MAG. DARKO KRAŠOVEC	402
MIHA KORDIŠ	402
MAG. DARKO KRAŠOVEC	402
MIHA KORDIŠ	403
ANJA BAH ŽIBERT.....	403
MAG. GORAN KLEMENČIČ	404
ANJA BAH ŽIBERT.....	404
MAG. GORAN KLEMENČIČ	405
ANJA BAH ŽIBERT.....	405
DR. VINKO GORENAK	405
ANDREJA KATIČ	406
DR. VINKO GORENAK	406
ANDREJA KATIČ	406
DR. BOJAN DOBOVŠEK.....	407
MAG. GORAN KLEMENČIČ	407
DR. BOJAN DOBOVŠEK.....	408
MAG. GORAN KLEMENČIČ	408

JANJA SLUGA	408
DR. PETER GAŠPERŠIČ	409
DR. VINKO GORENAK	409
MAG. GORAN KLEMENČIČ	409
DR. VINKO GORENAK	410
MAG. GORAN KLEMENČIČ	410
DR. VINKO GORENAK	410
ANJA BAH ŽIBERT	411
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	411
ANJA BAH ŽIBERT	412
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	412
ANJA BAH ŽIBERT	413
DR. FRANC TRČEK	413
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	413
DR. FRANC TRČEK	414
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	414
MATJAŽ HAN	414
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	414
MATJAŽ HAN	415
DR. ANJA KOPAČ MRAK.....	415
VIOLETA TOMIČ	416
MAG. DEJAN ŽIDAN	416
VIOLETA TOMIČ	417
MAG. DEJAN ŽIDAN	417

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O AVTORSKI IN SORODNIH PRAVICAH (ZASP-G), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 551-VII	418
---	-----

ALEŠ CANTARUTTI.....	418
MARKO FERLUGA	418
TOMAŽ LISEC	419
TOMAŽ GANTAR	419
JAN ŠKOBERNE	420
VIOLETA TOMIČ	420
MAG. MATEJ TONIN.....	421
MARUŠA ŠKOPAC	421

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU (ZPSI-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 575-VII.....	422
--	-----

TOMAŽ LISEC	422
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	423
PRIMOŽ HAINZ.....	423
JAN ŠKOBERNE	425
MIHA KORDIŠ	425
LJUDMILA NOVAK	426
IVAN ŠKODNIK	427
JELKA GODEC.....	428
TOMAŽ LISEC	429
MARINKA LEVIČAR.....	430
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	431
IVA DIMIČ	431
ANDREJ ČUŠ	432
IRENA KOTNIK.....	433
MAG. JANA JENKO	434
TOMAŽ LISEC	434

ŽAN MAHNIČ.....	435
VESNA VERVEGA	436
FRANC JURŠA.....	436
FRANC BREZNIK	437
FRANC JURŠA.....	439
MAG. BRANISLAV RAJIĆ	439
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	440
SAŠA TABAKOVIĆ	440
JAN ŠKOBERNE	441
IVAN ŠKODNIK	442
MIHA KORDIŠ	443
DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ	444
TOMAŽ LISEC	444
IVAN ŠKODNIK	446
FRANC BREZNIK	446
MIHA KORDIŠ	447

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKE PREHRANE (ZSŠP-D), PRVA OBRAVNAVA, EPA 591-VII	448
---	-----

ŽAN MAHNIČ.....	448
PETER POGAČAR	449
JAN ŠKOBERNE	450
MIHA KORDIŠ	450
IVA DIMIĆ	451
MIRJAM BON KLANJŠČEK	451
JANJA SLUGA	452
ANDREJ ČUŠ	453
MAG. JANA JENKO	454
ŽAN MAHNIČ.....	454
PETER POGAČAR	456
MARIJA BAČIČ	457
ANDREJ ČUŠ	458
JANJA SLUGA	459
ŽAN MAHNIČ.....	460
MATJAŽ NEMEC	460
SIMON ZAJC	461
ŽAN MAHNIČ.....	462
MARIJAN POJBIČ	462
MARIJAN POJBIČ	463
MARIJAN POJBIČ	464
MARIJAN POJBIČ	464
MARIJAN POJBIČ	464
MARIJAN POJBIČ	464
MARIJAN POJBIČ	464
MARIJAN POJBIČ	464
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	464
ANDREJA POTOČNIK	465
MIHA KORDIŠ	465
TOMAŽ LISEC	466
PETER POGAČAR	466
ŽAN MAHNIČ.....	466
TOMAŽ LISEC	467
IVAN ŠKODNIK	468
BOJAN PODKRAJŠEK.....	468

28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O PODPORI RESOLUCIJI EVROPSKEGA PARLAMENTA Z DNE 2. APRILA 2009 O EVROPSKI ZAVESTI IN TOTALITARIZMU (RePREZT), EPA 553-VII	469
EVA IRGL.....	469
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	469
VIOLETA TOMIČ	470
VIOLETA TOMIČ	470
TINA BRECELJ	470
VIOLETA TOMIČ	470
LJUDMILA NOVAK	471
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	472
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	472
MAG. ALEKSANDER KAVČIČ	472
MAG. BRANKO GRIMS	474
MARJANA KOTNIK POROPAT	477
MATJAŽ HAN	478
EVA IRGL.....	479
LJUDMILA NOVAK	484
MARKO FERLUGA	485
JANKO VEBER.....	485
SAŠA TABAKOVIČ	486
JOŽEF HORVAT	487
DR. JASNA MURGEL	488
JANEZ (IVAN) JANŠA	488
JOŽE TANKO	491
IGOR ZORČIČ.....	491
EVA IRGL.....	492
IGOR ZORČIČ.....	492
JAN ŠKOBERNE	492
JAN ŠKOBERNE	492
JERNEJ VRTOVEC	493
DR. VINKO GORENAK	493
ROBERTO BATTELLI	494
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	495
ŽAN MAHNIČ.....	495
JOŽE TANKO	496
EVA IRGL.....	497
JERNEJ VRTOVEC	499
MATJAŽ HAN	500
MAG. BRANKO GRIMS	500
DR. MITJA HORVAT	500
MAG. BRANKO GRIMS	501
DR. MITJA HORVAT	501
EVA IRGL.....	501
EVA IRGL.....	501
EVA IRGL.....	501
EVA IRGL.....	501
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	502
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	502
TOMAŽ LISEC	502
MIHA KORDIŠ	502
IVAN ŠKODNIK	503
JAN ŠKOBERNE	503

22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	503
ŽAN MAHNIČ.....	503
JANJA SLUGA	504
MIHA KORDIŠ	504
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	504
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	504
DR. MATEJ T. VATOVEC	505
21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	506
JOŽEF HORVAT	506
FRANC LAJ	506
FRANC JURŠA.....	506
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	506
MARIJA BAČIČ	507
15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	507
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	507
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	507
1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	507
MAG. BRANKO GRIMS	507
LUKA MESEC.....	508
MAG. MATEJ TONIN.....	509
DR. VINKO GORENAK	509
DR. VINKO GORENAK	509
JERNEJ VRTOVEC	510
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	510
ANDREJ ČUŠ	510
VIOLETA TOMIČ	511
TOMAŽ LISEC	511
ZVONKO LAH.....	512
DR. VINKO GORENAK	512
30. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	513
14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	513
SUZANA LEP ŠIMENKO.....	513
JOŽEF HORVAT	513
TILEN BOŽIČ.....	514
MAG. BRANKO GRIMS	514
FRANC BREZNIK	514

Državni zbor VII. mandat

10. seja

9., 10., 13., 14. in 15. julij 2015

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
mag. Bojana Muršič.....podpredsednica Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 9. julija 2015 ob 11. uri.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 10. sejo Državnega zbora, ki je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57. člena Poslovnika Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Anja Bah Žibert, gospod Janez Janša, gospod Kamal Izidor Shaker in gospod Roberto Battelli.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice in ministre ter generalnega sekretarja Vlade k 1. točki dnevnega reda, predstavnika Kmetijsko gozdarske zbornice kot predstavnika 5 tisoč volivk in volivcev k 2. točki dnevnega reda, predstavnika Urada predsednika Republike Slovenije ter predstavnika Sodnega sveta k 30. točki dnevnega reda ter predstavnike Vlade k vsem točkam dnevnega reda. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Praden preidemo na določitev dnevnega reda seje, dovolite, da na kratko nagovorim Državni zbor.

Spoštovane državljanke in državljani, cenjene kolegice poslanke in kolegi poslanci! Tekom bogate in raznovrstne zgodovine naše civilizacije je simbolika cvetov vztrajno spremljala človeka na domala slehernem koraku njegovega vsakdana in tako ostaja še danes. Takšni in drugačni cvetovi zaznamujejo najbolj radostne kot tudi najbolj tragične dogodke našega življenja, od rojstva, velikih in manjših življenjskih prelomnic, pa vse do slovesa naših najdražjih in nas samih. V Državni zbor je danes prispel poseben cvet – potujoči cvet Srebrenice. Ta s svojo navzočnostjo med nas prinaša bridko, a upanja vzbujajoče sporočilo. Na eni strani nas spominja in opominja na več kot 8 tisoč nedolžnih življenj, predvsem muslimanskih dečkov in mož, ki so bila pred 20 leti nasilno končana v brutalnem in skrbno načrtovanem genocidu, ki danes predstavlja najhujšo morijo na evropskih tleh po koncu druge svetovne vojne. Opominja nas tudi, da smo se po grozotah holokavsta ter Lemkinovih sicer uspešnih prizadevanjih za nastanek danes

univerzalno sprejete konvencije o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida naučili premalo. Spomin na žrtve iz Srebrenice tako v nas vedno znova odkriva tiste najbolj mračne in sprevržene kotičke človeške zavesti, v katerih se izgubi občutek za pripadnost enemu enotnemu in nedeljivemu človeštvu. Genocid namreč ne predstavlja neposrednega napada le na njegove žrtve, temveč na vsakega izmed nas. Zanimariti in ubiti človečnost v nekom, pomeni zanikati obstoj temeljev naše civilizacije. Sleherni v nebo vzpenjajoči se nagrobni kamen v Potočarjih zato predstavlja ne le spomin na tragično preminule, temveč tudi porast človeštva v odnosu do zavezanosti k temeljem naše skupne širše moralne skupnosti. A iz zelene sredice sveta Srebrenice veje tudi sporočilo upanja. Upanja v svetlejšo prihodnost, ki temelji na priznanju in obsodbi zakrivljenih hudodelstev, na dostojnem odnosu do žrtev in ohranjanju spomina na njih, na odpovedi kolektivizacije krivde, privedbi odgovornih pred roko pravice ter ne nazadnje tudi na simboličnem a iskrenem odpuščanju. Tako preživeli in sorodniki žrtev kot tudi krvniki slednih so velik del te trnove poti že prehodili, del nje pa se še vedno vzpenja pred njimi. Sami si verjetno ne moremo niti predstavljati gorja in bridkosti, ki preživele in sorodnike žrtev pestita že dve desetletji. Prav zaradi tega je ključnega pomena, da osmislimo narativ pravičnosti do žrtev, da spravimo občutke bolečine in neizogibnega spomina, da se prisilimo razumeti, kako je, če te pozabijo, zamolčijo in zlomijo človeka v tebi. Zgolj takrat bomo lahko iskreno izrazili solidarnost s tistimi, ki v teh dneh ponovno žalujejo za preminulimi v srebreniškem genocidu. Solidarnost je upanje.

Spoštovani! Srebrenica ostaja velik črn madež naših generacij. Madež, ki nas nazorno opozarja na prelomljene obljube ob koncu druge svetovne vojne ter na najhujše napake in pomanjkljivosti politično ohromele, a vendarle ne nemočne mednarodne skupnosti. Evropski parlament tako danes sprejema že tretjo resolucijo ob obeležitvi tragičnih dogodkov v Srebrenici. Temu izrazu sočutja in solidarnosti

se v imenu Državnega zbora Slovenije pridružujem tudi sam.

Dovolite mi, da zaključim s pomenljivimi mislimi nemškega pesnika Bertolta Brechta. "Ko je bilo prvič sporočeno, da so naše prijatelje razmesarili, se je zgodil krik groze. Potem so jih razmesarili sto. A ko jih je bilo razmesarjenih tisoč in moriji ni bilo videti konca, se je razprostrla prevleka tišine. Ko prične zlo padati kot dež, nihče ne zakriči dovolj. Ko se zločini prično kopičiti, postanejo nevidni. Ko trpljenje postane neznosno, se krikov več ne sliši."

Danes skrbimo za to, da krikov srebreniške groze nikoli ne pozabimo ter da jih tišina nikoli ne prikrije. Zato vas vljudno vabim, da danes v preddverju velike dvorane v spominsko knjigo o potujočem cvetu Srebrenice zapišete svoje misli.

Spoštovani! Poklonimo se spominu na žrtve Srebrenice z minuto molka.

/ minuta molka/

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 10. seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda ste prejeli v četrtek, 2. julija 2015, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Prehajamo na obravnavo in odločanje o predlogu za umik točke z dnevnega reda seje. Poslanska skupina Združena levica Državnemu zboru predlaga, da se z dnevnega reda 10. seje Državnega zbora umakne 29. točka, to je Predlog odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, EPA 520/7. Predlog za umike ste prejeli in je objavljen na e-klopi. Želi besedo predstavnik predlagatelja umika? Besedo ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V Združeni levici predlagamo umik točke z dnevnega reda, in sicer Odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države. Razlogi, zakaj predlagamo ta umik, so trije. Prvič, predlog kakršnega imamo sedaj na mizi, ne omogoča izvrševanje določb iz zakona o SDH. Po 4., 11., 28., 7., 17. in 30. členu Zakon o SDH določa, da mora imeti strategija upravljanja državnih naložb opredeljene tudi nefinančne cilje, ki so konec kocev bistveni pri odločanju o tem, ali je neko podjetje strateško ali ni, in na kakšen način naj se ga upravlja. Neko podjetje ni strateško zato, ker je veliko, ampak je strateško zato, ker pač upravlja neke razvojne funkcije, neke nefinančne funkcije, ima pač neke nefinančne cilje upravljanja in je zato smiselno, da ostane v državni lasti. To pa v tej strategiji, ki jo imamo na mizi, ni opredeljeno, niti tabelce ni, kjer bi bili ti cilji naštetni in jasno opredeljena merila, po katerih naj se SDH kot upravitelj državnega premoženja ravna pri bodisi upravljanju ali prodaji teh podjetij. To je za nas prevelik manko, da bi lahko strategijo spregledali in jo spustili v

obravnavo. Poleg sta pa še dve drugi pomanjkljivosti. Po postopkovni plati najprej predlog ni bil usklajen z Zakonodajno-pravno službo, ki je opozorila na vrsto pomanjkljivosti. Ampak vladna koalicija tukaj ni pripravila amandmajev in je predlog še sedaj neusklajen s priporočili Zakonodajno-pravne službe. Tretji razlog pa je, da so v odloku strategije kot temelj navedeni dokumenti, ki sploh še niso bili sprejeti. Tukaj govorim predvsem o strategiji zavarovalništva in bančništva, ki sta v bistvu vladni delovni gradivi, poslanci in poslanke pa jih niti nismo dobili v vpogled, niti nismo imeli možnosti, da bi se o njih izrekli, kaj šele odločali. Se pravi, za predpostavke te strategije lahko rečemo, da ne gre za nacionalno usklajene cilje, ampak za neka delovna gradiva Vlade, ki niso bila niti sprejeta, niti obravnavana, ampak strategija je kljub temu utemeljena na njih in jih jemlje za svoje predpostavke.

To je za nas nesprejemljivo. Zato iz vseh treh razlogov, se pravi, prvič, manko nefinančnih ciljev, drugič, utemeljitev na dokumentih, ki še niso sprejeti, in tretjič, neusklajenost z Zakonodajno-pravno službo, predlagamo, da se točka umakne z dnevnega reda in da se odpravijo te nekonsistentnosti, ker ne nazadnje tu govorimo o več kot 11 milijardah državnega premoženja in neodgovorno bi bilo, da jih prepustimo strategiji na ta način, kot je sedaj pripravljena. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi besedo predstavnik Vlade?

Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za finance gospod Metod Dragonja.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije kot predlagatelj meni, da so izpolnjeni vse poslovniške določbe in da je predlog odloka primeren za obravnavo in sprejetje v Državnem zboru. Na kratko bom utemeljil. Prvi razlog, ki ga navaja predlagatelj umika, da dokument ne vsebuje vseh ključnih elementov, ki so predvideni v Zakonu o SDH. 28. člen zakona opredeljuje, da strategijo upravljanja kapitalskih naložb določajo tri bistvene zadeve. Opredelitev in razvrstitev naložb na posamezne vrste naložb, skladno z 10. členom tega zakona. Predlog to vsebuje. Druga alineja, opredelitev razvojnih usmeritev Republike Slovenije kot delničarke in družbenice družb za vse družbe, ki so predmet obravnave v tej strategiji. Razvojne usmeritve so opredeljene. Še več, opredeljene so tudi nekatere širše sektorske usmeritve in sklicujemo se na tiste strateške dokumente, ki so bodisi sprejeti, veljavni ali pa so v fazi obravnave in priprave, tako da predlog presega samo določbo zakona. In tretja alineja, posamezne strateške cilje, ki jih Republika Slovenija želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško. Za vsako naložbo, ki je opredeljena kot strateška, in tudi

za pomembne naložbe imamo postavljene sisteme kazalnikov, najprej ciljev, potem pa kazalnikov, s katerimi želimo usmerjati SDH pri tem, ko bo upravljala te naložbe.

Pripombe Zakonodajno-pravne službe so v največji možni meri upoštevane. Niso pa upoštevane vse. Tiste pripombe, ki niso upoštevane, so ustrezno utemeljene. In tretje, kar se tiče t. i. nekomercialnih ciljev, je treba poudariti, da se naložbe v skladu z duhom zakona upravljajo po kapitalskih principih. Nefinančni cilji so delno zajeti in so sestavni del strategije, predvsem tudi zaposlenost in sodelovanje zaposlenih, predstavnikov delojemalcev, tako pri delu SDH kot v državnih podjetjih, je pa možno te nefinančne cilje na nivoju gospodarskih družb dopolnjevati in te ... / znak za konec razprave/... strategija ne omejuje. Zato menimo, da je predlog za umik točke neutemeljen. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želite besedo predstavniki poslanskih skupin? Ne.

Želi besedo predlagatelj? Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Ja, zdaj na žalost prostora za polemiko tukaj ni, smo pa na pristojnem odboru, kjer smo strategijo obravnavali, zelo jasno pokazali, da obrazložitev, ki jih je gospod sekretar predstavil, niso zadostne. Je res, da predlog strategije vsebuje nekatere določbe iz 18. člena Zakona o državnem holdingu, ampak jaz sem opozoril tukaj vsaj na šest členov, se pravi 4., 11., 7., 17., 30. in 28. člen, v katerih je določeno zelo jasno, da morajo biti opredeljeni nefinančni cilji razpolaganja z državnimi naložbami in da mora biti opredeljeno, na kakšen način naj država po navodilu, ki ga da Državni zbor, in to je ta strategija, razpolaga s temi naložbami in jih konec koncev tudi upravlja kot strateške. Še enkrat poudarjam, strateškost naložbe se meri ravno skozi nefinančne cilje, se pravi skozi to, da neko podjetje upravlja nek cilj, ki ni izključno dobičkonosen, ampak je širši, razvojen. Zato rabimo vsebinska navodila, po katerih naj se Slovenski državni holding ravna. Tega pa v tej strategiji ni. Zato je škodljivo, da bi prepuščali državnemu holdingu proste roke za razpolaganje z več kot 11 milijardami državnega premoženja na tako površno opredeljenih ciljnih in tako površno opredeljeni strategiji. Poleg tega pa ponavljam, da strategije, ki jih ta strategija jemlje kot predpostavko, niso bile niti obravnavane niti sprejete v Državnem zboru in da ne moremo sprejeti nekkih ciljev, ki so v bistvu delovna gradiva Vlade, kot da gre za nacionalno usklajene prioritete.

Najprej moramo poslanci dobiti v branje, v vpogled in odločanje tako strategijo o bančništvu kot strategijo o zavarovalništvu, da šele lahko sprejmemo ali ne sprejmemo ciljev, ki jih ti dve strategiji opredeljujeta. Poleg tega pa je gospod sekretar rekel, da so bile pripombe s strani Zakonodajno-pravne službe upoštevane.

Jaz tega ne razumem. Ker niso bile. Pomisleki niso bili razrešeni, po navadi smo dobili kratko obrazložitev, niso pa na noben način te nekonsistentnosti in pomanjkljivosti, ki jih strategija vsebuje, bile odpravljene. Zato predlagam, da točko danes umaknemo z dnevnega reda, da si kot Državni zbor vzamemo več časa in da dobimo v jeseni na mizo neko veliko bolj popolno strategijo, ki bo dejansko omogočala odgovorno razpolaganje z 11 milijardami državnega premoženja, kot pa da danes naredimo korak ali pa celo več njih v napačno smer s sprejetjem te strategije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Zaključujem predstavitev stališč o predlogu za umik. Prehajamo na odločanje. Ni obrazložitev pri tej točki. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Odločamo o predlogu za umik 29. točke z dnevnega reda seje. Ne dela? Bomo počakali, da bo začelo delovati. Ste preverili? Deluje. Če deluje, potem lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 46.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da predlog za umik ni sprejet.

Prehajamo na določitev dnevnega reda v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti 5.

(Za je glasovalo 57.) (Proti 5.)

Ugotavljam, da je dnevni red 9. seje določen.

Prehajamo na **30. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO MANDATNO-VOLILNIH ZADEV.**

Prehajamo na obravnavo **Ugotovitve o mirovanju mandata poslanke na podlagi prvega odstavka 14. člena Zakona o poslancih.** Vlada je Državnemu zboru posredovala odločbo z dne 12. junija 2015, iz katere izhaja, da je bila poslanka mag. Margareta Guček Zakošek imenovana za državno sekretarko na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Odločbo Vlade je obravnavala Mandatno-volilna komisija, ki je na podlagi 36. člena Poslovnika Državnega zbora predlagala Državnemu zboru, da se na podlagi prvega odstavka 14. člena Zakona o poslancih seznanijo z naslednjim sklepom: Ugotovi se, da je poslanka mag. Margareta Guček Zakošek imenovana za državno sekretarko na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, zato od današnjega dne v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne more opravljati funkcije poslanke, dokler opravlja funkcijo državne sekretarke. O navedenem sklepu bom takoj obvestil Državno volilno komisijo in jo zaprosil, da zboru sporoči, katera kandidatka oziroma kandidat bo v skladu s 14. členom

Zakona o poslancih nadomestil navedeno poslanko. Na podlagi obvestila Državne volilne komisije bo Mandatno-volilna komisija Državnega zbora pripravila poročilo in ga posredovala zboru.

Poslanka, ki je bila imenovana za državno sekretarko, začasno ne more opravljati poslanske funkcije, zato se Državni zbor na podlagi 112., 200. in 201. člena Poslovnika Državnega zbora seznanil še z naslednjim sklepom: Ugotovi se, da poslanki mag. Margareti Guček Zakošek, ki začasno ne more opravljati poslanske funkcije, ker je prevzela funkcijo državne sekretarke na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, preneha funkcija predsednice Odbora za gospodarstvo. Funkcija ji preneha z dnem seznanitve na seji Državnega zbora.

Bivši kolegici poslanki se zahvaljujem za opravljeno poslansko delo in ji želim veliko uspeha v nadaljnjem delu. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠBI IN ZAVAROVANJU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, cenjene poslanke, cenjeni poslanci!

Pred nami je Zakon o izvršbi in zavarovanju – že "K" novela tega zakona. Izvršilni postopek je zaključna faza, s katero se uresničuje ustavna pravica do sodnega varstva iz 23. člena Ustave, vendar pa učinkovite realizacije upnikove terjatve ni mogoče doseči za vsako ceno in na kakršenkoli način. Slovenija je vendarle poleg tega, da je pravna, je tudi socialna država, človekovo in osebno dostojanstvo pa se nanaša tudi na dolžnika. In prav tem načelom in ukrepom, h katerim se je med drugim Vlada zavezala tudi ob letošnjem podpisu socialnega sporazuma, sledi predlog relativno kratke, a po našem mnenju pomembne novele, ki je pred vami.

Kaj predlagamo? Štiri točke. Prvič, varovani znesek pred izvršbo je izenačen z minimalno neto plačo. Za nekaj deset evrov se dviguje. Ni veliko, vendar za socialno ranljive skupine vendarle pomembno. Omejuje se izvršba na veteranski dodatek, ki je bila doslej možna. Na novo in jasneje se ureja in varuje položaj dolžnikov, ki ne po svoji krivdi, na primer zaradi nerednega plačevanja plač, zaradi zakasnitve pri odločanju o socialnih pravicah ali zaradi slabe solventnosti delodajalca z zamudo naenkrat dobijo prejemeke za več preteklih

mesecev. Iz izvršbe nato nadalje izvzemamo določene druge prejemeke, ki imajo socialnopravno naravo in jih daje država v okviru socialnih transferjev. Na primer, izvzet bo enkratni prejemek ob namestitvi otroka v rejniško družino, ki je bil sedaj tudi lahko predmet oziroma objekt izvršbe. Ena ključnih in po našem mnenju pomembnejših sprememb pa predstavlja zakonsko omejitev po našem mnenju nedopustne in celo nedostojne prakse nekaterih, ponavljam, nekaterih bank, ki so pri izvršbah doslej zaračunavale neposredno iz tekočih računov komitentov visoke manipulativne stroške prejemnikov denarne socialne pomoči in s tem mimo upnikov, mimo siceršnjih upnikov tudi posegale v preživetveni minimum teh oseb. Povedano preprosto in drugače, država je preko socialnega transferja nekemu nakazala recimo 300 evrov denarne socialne pomoči, banka pa je od tega 30 evrov, se pravi desetino preprosto pobrala s tekočega računa zaradi tako imenovanih manipulativnih stroškov. Ob skrbnem tehtanju ustavne pravice do svobodne gospodarske pobude na eni strani in na drugi strani do socialne komponente lastnine in načela pravne in socialne države, smo se mi odločili za zakonsko omejitev tovrstne prakse, ki je podobno urejena in omejena tudi v drugih državah, konkretno v Nemčiji.

Za zaključek bi rad rekel, novela, ki je pred vami, se osredotoča na ureditev eksistenčnega položaja dolžnika v izvršilnem postopku. Ne rešuje vseh vprašanj, mnogo vprašanj je še treba urediti, vendar pa bi rad opozoril, da bo sprejetje jasnejših pravil, ki urejajo položaj socialno ranljivih dolžnikov, in o njih to pot govorimo, pomenilo korak naprej pri izvrševanju načela socialne države. Še vedno pa ne bo poseženo v jedro pravice do učinkovitega sodnega varstva, ki ga mora ustava zagotavljati upniku. Če bo novela danes sprejeta, bo imela tudi takojšnje pozitivne učinke za socialno najbolj ogrožene.

In na koncu bom dodal, da sem bil vesel, ko je bila novela soglasno s strani opozicije in pozicije potrjena na Odboru za pravosodje, kjer je bila obravnavana. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Minister, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 9. seji, 1. 7. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Skrajšani postopek je potrdil tudi Kolegij predsednika Državnega zbora. Predstavnik predlagatelja, minister za pravosodje je v

dopolnilni obrazložitvi členov povedal, da se s predlaganim zakonom v postopku izvršbe uresničuje ustavno načelo socialne države in prinašajo naslednje rešitve. Omejuje se stroški izvrševalcev sklepa o izvršbi v primeru narubljenih prejemkov, spreminja se ureditev omejitve izvršbe, tako da minimalni varovani znesek, ki mora dolžniku ostati v primeru izvršbe, ni nižji od minimalne neto plače, s čimer se izpolnjuje zaveza predlagatelja iz socialnega sporazuma za obdobje 2015–2016. Omejuje se izvršba na veteranski dodatek, tako da je možno vanj poseči le v primeru izvršbe za izterjavo terjatve iz naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dajal. Iz izvršbe se izvzema enkratni prejemek ob namestitvi otroka v rejniško družino ter prejemki dolžnika po zakonu o urejanju trga dela, jasneje se ureja uveljavljanje višjih omejitev zaradi preživljanja družinskih članov ter spreminja ureditev omejitve izvršbe v primeru, ko dolžnik prejme enkratne zneske za več mesecev skupaj. V nadaljevanju je ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti predstavila težave prejemnikov denarne socialne pomoči, s katerimi se soočajo v primeru blokiranih bančnih računov, in napovedala spremembe v tako imenovani socialni kartici ter zakonske spremembe davčnega postopka.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je izpostavila pripombi k 2. členu, ki z vloženimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin nista bili upoštevani. Z zvišanjem varovanega zneska plače, ki mora po izvršbi ostati dolžniku v primeru navadnih terjatev, s 70 % na 76 % minimalne bruto plače se uvaja neenotnost ureditve tega vprašanja v civilni in davčni izvršbi. Glede predlaganega načina izkazovanja upravičenosti do višje omejitve iz naslova preživljanja družinskega člana ali druge osebe, ki jo je dolžnik dolžan preživljati po zakonu pri izvrševalcu sklepa o izvršbi. Zakonodajno-pravna služba nas je opozorila tudi, da upnik z odločitvijo izvrševalca ne bo seznanjen, kar bo otežilo njegovo pravico do učinkovitega izpodbijanja te odločitve pred sodiščem. Državna svetnica je predstavila pisno mnenje komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predlog zakona podpira ter poziva k upoštevanju pripomb vseh deležnikov. Reševati je treba socialne stiske ljudi, ki jim je povzročena tudi z izvršbami in njihovimi poplačili, preprečevati je potrebno revščino ter državljanom zagotoviti dostojanstvo. Predstavnica Odvetniške zbornice Slovenije je povedala, da so njihove pripombe v času priprave zakonskih sprememb upoštevane le deloma. Med drugim je opozorila, da se bodo banke za stroške izvrševanja sklepa o izvršbi kljub predlagani spremembi poplačale pred ostalimi upniki in jih s tem postavile v slabši položaj. Direktor Združenja bank pa je povedal, da se Združenje bank Slovenije zaveda svoje socialne odgovornosti v postopku izvršbe, zato

so v priprave zakonskih sprememb neuspešno predlagali, da bi se prejemnikom denarne socialne pomoči, ki imajo blokiran račun, ta nakazoval na poseben račun, predplačniško kartico ali v gotovini preko nakaznic. Prav tako so predlagali, da bi se stroški bank priznali kot sodni stroški, ki bi jih založil upnik, na podlagi predlaganih sprememb pa se od bank pričakuje, da storitve opravlja brezplačno. Opozoril je še, da so banke v izvršilnih postopkih dolžne varovati tudi pravice upnika in ne le dolžnika.

V razpravi so poslanci podprli predlagane spremembe, saj sledijo uresničevanju načela socialne države ter ustrezneje varujejo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Izpostavili so nekaj dodatnih vprašanj in ugotovitev glede določitve omejitve izvršbe na minimalno plačo, področje rejništva, izvršbe na nepremičnine, na kar sta predstavnika predlagatelja podala dodatna pojasnila. V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD ter ni sprejel amandmajev Poslanske skupine Združene leveice.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, ponovno, za besedo.

Predlog novele zakona o izvršbi in zavarovanju, ki ga danes obravnavamo, je nastal na pobudo ministrice za delo, družino in socialne zadeve in enake možnost dr. Anje Kopač Mrak, in to skupaj z ministrom za pravosodje. Sledi uresničevanju načela socialne države in ustrezno varuje pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. Na opozorilo ministrice za delo, civilne družbe in sodišč bo izvršba po predlogu danes obravnavanega zakona na plenarni seji Državnega zbora omejena oziroma onemogočena tudi v primeru veteranskega dodatka in enkratnih prejemkov o namestitvi otroka v rejniško družino. Spomnimo se tudi primerov, ko se je položaj ljudi z že tako nizkimi dohodki ob tem še poslabšal, tudi zaradi zaračunavanja stroškov bank, ki so za stroške izvršbe zaračunali tudi več kot 30 evrov. Tudi to se ureja v tem zakonu. Vlada Republike Slovenije, ki je s socialnimi partnerji podpisala dokument, to je socialni sporazum za obdobje 2015–2016 uresničuje tudi ta ukrep iz tega sporazuma, zapisanega v točki 1.2, ki predvideva tudi spremembo Zakona o izvršbi in zavarovanju na način, da z izvršilnim sredstvom ni možno poseči pod minimalno plačo, zmanjšano za prispevke in davke, ter proučitev ustreznosti sodne prakse in zakonodaje z namenom preprečitve nesorazmernega posega v povračila stroškov dela.

S predlagano in danes obravnavano novelo Zakona o izvršbi in zavarovanju torej sledimo temu sporazumu tudi v tem našem parlamentu, sledimo tudi ustavnemu načelu o socialni državi. Socialni demokrati smo na matičnem delovnem telesu dopolnjeni predlog novele Zakona o izvršbi in zavarovanju podprli. Tako bomo storili tudi danes, vendar pa ne bo odveč, če rečemo, da si želimo predvsem to, da bi se število brezposelnih ljudi zmanjšalo, dohodki iz dela pa bili tako visoki, da bi zadostovali za spodobno življenje. Spodobno življenje pomeni, da bodo delovni ljudje s plačo lahko poskrbeli zase in za svoje družine, plače pa naj bi poleg dostojanstva in spodobnega življenja v času aktivne dobe omogočile tudi dovolj visoko osnovo za življenje v pokoju. Pravzaprav morajo gospodarsko rast čim prej začeti tudi tisti, ki so v zadnjih letih najbolj občutili gospodarsko in finančno krizo, pa praviloma ne po svoji krivdi. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem!

Bistvena sprememba Zakona o izvršbi in zavarovanju se nanaša na dvig varovanega zneska. Sredstva, ki jih tako v postopku izvrše ni mogoče zarubiti, se s 70 % minimalne plače dvigajo na 76 % minimalne plače. Ne gre sicer za velik dvig, je pa to kljub temu eden izmed redkih socialno naravnanih ukrepov, ki jih je vlada do danes predlagala. Po novem mora torej dolžniku na računu ostati vsaj 600 evrov. Poleg tega se s predlogom določa, da se iz teh sredstev ne morejo poplačati niti banke, ki si v zvezi z izvršbo zaračunavajo posebne stroške. Obe bistveni rešitvi v Združeni levici podpiramo, ne moremo pa mimo občutka, da gre za neke vrste gasilsko akcijo vlade, ki skuša pred poletjem uveljavljati načelo socialne države in predlagati nekaj reform.

Novela tako rešuje le dva problema, ki se pojavljata v zvezi z izvršilnimi postopki, ne rešuje pa vseh ostalih težav, ki se kažejo v praksi. Tako bo tudi po uveljavitvi sprememb zakona še vedno mogoče zarubiti nepremičnino zaradi 100 ali nekaj 100 evrov dolga. Še vedno bodo lahko banke zaračunavale visoke stroške le zato, da preverijo, koliko sredstev ima dolžnik na računu. Predlog prav tako ne spreminja krivičnega sistema, po katerem so stroški izvršbe, ki jih plača dolžnik, enako visoki, ne glede na višino terjatve, pa naj gre za 10 ali milijon evrov. Še vedno se vam tudi lahko zgodi, da pozabite plačati položnico za 25 evrov, ne da prejeli vsaj opomin, in bo zoper vas začel postopek izvršbe. Če bo izvršba uspešna, boste poleg tistih 25 evrov dolga, plačali še 55 evrov sodne takse in poravnali stroške banke, ki so lahko tudi več kot 30 evrov. Za 25 evrov dolga 80 evrov stroškov. Tudi takšna ureditev ni najbolj skladna z načelom pravne socialne države, ampak očitno

za vlado to ni dovolj pereč problem, da bi ga rešila. Kot navaja vlada, se s predlogom izpolnjuje tudi zaveza iz socialnega sporazuma. Pri tem opozarjamo, da se zaveza izpolnjuje samo v enem delu. Vlada se je ob dvigu varovanega zneska zavezala tudi k proučitvi ustreznosti sodne prakse in zakonodaje z namenom preprečitve nesorazmernega posega na povračilo stroškov dela. Za ta drugi del je vladi očitno zmanjkalo časa ali pa si ga sploh ni vzela. Predlog zakona torej vsekakor ne rešuje vseh težav, ki bi jih bilo treba čim prej odpraviti. V Združeni levici smo zato predlagali nekaj dopolnitev, s katerimi bi rešili vsaj še tri problem, a jih je koalicija brez kakršnekoli utemeljitve zavrnila. Tako smo na primer predlagali, da se bankam prepove zaračunavanje stroškov le zato, da z vpogledom na transakcijski račun ugotovijo, da izvršba ni možna. Takšno ureditev poznajo tudi v drugih državah, na primer v Nemčiji, ki je pri kakšni drugi tematiki vladi in koaliciji v velik zgled. Koalicija amandmaja na žalost ni podprla in banke bodo te stroške lahko zaračunavale še naprej. Dve rešitvi smo predlagali tudi za to sejo Državnega zbora in današnje obravnavo. Prva se nanaša na jasno določitev, da postopka izvršbe ni mogoče začeti, če upnik ne izda dolžniku opomina za plačilo zapadle terjatve in mu določi tudi rok za plačilo. V praksi se namreč pojavlja vse več primerov, ko upniki sprožijo postopek brez predhodne izdaje opomina, kar pomeni, da posamezni dolžniki terjatve niso poravnali, ker sploh niso vedeli, da obstaja. Glede na to, da takšno določbo imamo, ko gre za zagotavljanje javnih storitev in dobrin, in je določena v Zakonu o varstvu potrošnikov, ne vidimo nobenih tehtnih argumentov, da tega ne bi določili tudi za vse druge primere. Druga pa se nanaša na enako določitev varovanega dohodka tudi v Zakonu o davčnem postopku. Na to, da je obveznost države, da vsakemu zagotavlja možnost za dostojno življenje, enaka, ne glede na to, ali gre za davčno izvršbo ali civilno izvršbo, je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Poleg tega pa ni mogoče najti nobenega tehtnega razloga, da bi lahko bila država bolj požrešna od ostalih upnikov. Prav FURS je bil medijsko največkrat izpostavljen zaradi svojih slabih praks v zvezi z izvršbami. O našem drugem amandmaju se sicer ne bo glasovalo zaradi formalnih zadržkov, ki so jih imele strokovne službe Državnega zbora. A glede na to, da je minister Klemenčič na odboru podprl njegovo vsebino, pričakujemo, da bo vlada v najkrajšem možnem času predlagala uskladitev obeh zakonov. Če se to ne bo zgodilo, pa bo to delo, ki bi ga morala opraviti vlada, ponovno opravila Združena levica.

Kot sem povedal na začetku, bomo v Združeni levici podprli predlog zakona, vendar pa pričakujemo, da bo vlada čim prej pristopila tudi k reševanju vseh ostalih problemov na tem področju, ki se nanašajo predvsem na izvršbo,

na nepremičnine ter na nepravilni sistem višine sodne takse in stroškov izvršbe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, predsednik, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Veljavni Zakon o izvršbi in zavarovanju, ki je bil sprejet v letu 1998, je bil deležen številnih sprememb in dopolnitev, vse s ciljem izboljšanja postopka in pospešitve izvršilnih postopkov. V Novi Sloveniji – krščanski demokrati ocenjujemo samo zakonodajo s področja izvršb za dobro, vendar perečega problema, dolgotrajnost izvršilnih postopkov znotraj tega področja, pa še posebej nepremičninskih izvršb nismo uspeli skrajšati. To kažejo podatki letnega poročila o delu sodišč za leto 2014. Na področju nepremičninskih izvršb je v letu 2014 sicer viden napredek, ki je seveda tudi posledica zakonodajnih sprememb na tem področju, sprejetih v lanskem letu, vendar so zaostanki iz preteklih let še mnogo preveliki, obsegajo kar nekajkratnik pripada zadev. Predlog je tudi pričakovan, čas rešitve posamične nepremičninske izvršbe pa je še vedno predolg. Na tem mestu moramo poudariti, da smo imeli krščanski demokrati večja pričakovanja glede uspešnosti sodišč na tem področju. Predvsem predsedniki sodišč bi lahko s svojimi pooblastili, ki jih imajo po Zakonu o sodiščih, lahko več storili za hitrejše reševanje zadev na tem področju. Danes obravnavana novela Zakona o izvršbi in zavarovanju posega v položaj in pravice dolžnika. Konkretno novela zakona omejuje izvršbo tako, da se posega v sredstva, ki zagotavljajo eksistenčni minimum dolžnika in drugih družinskih članov, če jih je dolžnik dolžan preživljati. Ta je postavljen na znesek neto minimalne plače. Iz izvršbe se izvemajo tudi nekateri prejemki, kot so nadomestila za brezposelnost, povračilo stroškov, izobraževanj, veteranski dodatek in enkratni prejemek ob namestitvi otroka v rejniško družino. Krščanski demokrati predlagane spremembe podpiramo. Kot smo na matičnem delovnem telesu že opozorili, pa pričakujemo od vlade oziroma ministrstva, da dokončno uredi stroške izvršbe oziroma manipulativne stroške, ki jih banka zaračuna dolžniku pri izvrševanju sklepov o izvršbi. Glede na to, da je izvršitev sodnega sklepa, to je sklepa o izvršbi, zakonska obveznost banke, po našem prepričanju nobena banka, enako kot tudi ne delodajalec, kadar se opravlja izvršba na plačilo à la izpis, če gre za izvršbo na pokojnino, ni upravičena do takih stroškov. Strošek, ki ga večina bank zaračunava za izvršitev sklepa o izvršbi, je zelo visok. Po naših podatkih kar okoli 30 evrov za vsako izvršbo in presega 10 % zneska denarne socialne pomoči. Lahko si sami izračunamo, koliko sredstev ostane dolžniku, če ima v

postopku več izvršb. Praktično nič. Kolikor nam je poznano, tak strošek zaračunava več slovenskih bank, čeprav po razlagah Ministrstva za pravosodje za zaračunavanje tega stroška nimajo zakonske podlage. Če gre za kartelni dogovor med bankami, pa pričakujemo, da bo ministrstvo ukrenilo potrebno, da se zoper vse te banke uvede ustrezen postopek pred nadzornim organom. Ustrezna rešitev problema varovanih prejemkov dolžnika bi bila tudi uvedba socialnega računa oziroma socialne kartice in pričakujemo čim prejšnjo realizacijo tega projekta, ki je po navedbah resornega ministrstva, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti že v pripravi.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju, kot že rečeno, podpri.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): V Zavezništvu nas v resnici veseli, da je vlada posegla v ta zakon in ga uredila na način, ki bo urejal vprašanje za najmanj 10 tisoč zavezancev oziroma prejemnikov socialne pomoči. Zakaj nas v resnici veseli? Veseli nas zato, ker banke zagotovo niso tiste, ki bi jih lahko takšen ukrep tako, ekonomsko prizadel, da v resnici ne bi mogle več poslovati. Še več, prepričani smo, da so si do danes v resnici, sicer legalno, vendar nelegitimno zaračunavale tovrstne stroške. V Zavezništvu kaj dosti besed o tem ne bomo izgubljali, saj je bilo vse povedano že na odboru. Na koncu lahko povem samo to, da v Zavezništvu podpiramo ta zakon in se bomo zato tudi odpovedali času v sami razpravi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani minister. Spoštovane kolegice in kolegi!

Veseli nas, da vse poslanske skupine izražajo namen, da bodo podprle spremembo Zakona o izvršbi in zavarovanju. Gre za socialno novelo. Jaz sem že kar nekaj teh novel doživela tudi na sodišču in nobena ni bila tako socialno usmerjena, kot je ta, zato me veseli, da je tako široka podpora tej noveli. Gre za izpolnitev zavez, pa četudi delno iz socialnega sporazuma za leti 2015 in 2016. Zakaj ministrstvo ni predlagalo sprememb celotnega zakona o izvršbi in zavarovanju, zakaj gre samo za te predlagane spremembe? Zato ker gre za zelo kompleksen zakon, katerega celovita sprememba bi trajala dosti več časa. Ne smemo čakati s socialno nujno spremembo, da bi sedaj

nekaj časa še premlevali vse druge rešitve, zato menimo, da je treba te socialne spremembe sprejeti takoj zdaj.

Ne bom ponavljala vsega, kar so že rekli predhodniki, kaj so bistvene spremembe. Bistveno je predvsem to, kar smo že vsi povedali, da se bo bankam onemogočilo, da pri sklepu o izvršbi, ker delodajalci tega niso počeli, niso zaračunavali teh manipulativnih stroškov, samo nekatere banke so to delale, da se torej bankam onemogoči, da zaračunajo te manipulativne stroške pred vsemi drugimi upniki. Dolžniku, ki je sicer res dolžnik, ne moremo odvzeti tistega socialnega minimuma, torej minimalne plače oziroma prejemkov, ki so izvzeti iz izvršbe. Seveda mora poplačati svoje obveznosti, ampak mora ohraniti tisti minimum, ki je potreben za preživetje, in to tudi takrat, ko gre za izvršbo na prejemke na banki. Tudi nekateri drugi, kot je veteranski dodatek in enkratni prejemek ob namestitvi otroka v rejniško družino se izvzemajo, kajti sodna praksa je pač takšna, da če prejemek ni izrecno izvzet iz izvršbe, so sodišča štela, da če ni izrecno zapisan v zakonu, ni izvzet iz izvršbe, in je bila izvršba tudi opravljena na te prejemke.

Zelo dobrodošla je sprememba, to je omejitev izvršbe, ko dolžnik hkrati oziroma zaporedoma prejme prejemke za več mesecev, torej tiste prejemke, na katere bi bila sicer omejena izvršba, ampak jih prejme naenkrat in je doslej veljalo, da ostane samo tista minimalna plača oziroma najnižji znesek, na katerega je omejena izvršba in je dejansko oškodovan za zneske, če bi prejemal mesečno posamezne zneske. Torej dobrodošla sprememba, ki jo bomo v Poslanski skupini stranke modernega centra sprejeli, ker gre za doslednejše uresničevanje načela socialne države, kljub temu da je sicer izvršba namenjena predvsem poplačilu upnika, ampak kot smo povedali, zato da se ohrani tisti socialni minimum.

V Stranki modernega centra bomo predlagano spremembo Zakona o izvršbi in zavarovanju podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Za zakone, ki jih je do sedaj prinašal gospod Klemenčič, smo običajno rekli, da so okraski, da so nepomembne stvari itn. In take so tudi bile. Kar pa se tiče Zakona o izvršbi in zavarovanju, v katerega posega minister oziroma v katerega posega vlada, tega seveda ne moremo reči. Ta zakon je pravzaprav dokaz nečesa drugega, in sicer tega, da se da s posegi v zakonodajo početi tudi dobre stvari, početi tudi stvari, ki so v korist državljanov in manj v korist tistih, kot so recimo banke. Zakon o izvršbi in zavarovanju, ki enostavno varovani znesek pred izvršbo z vidika minimalne plače, potem z vidika veteranskih dodatkov, potem z vidika prejetih

prejemkov na enkratno pomoč, varianta, če dobi v enem mesecu več prihodkov, potem enkratni dodatek ob namestitvi v rejniško družino in podobni, to so vsi ukrepi, ki gredo po naši oceni v pravo smer, zato bomo zakon podprli. Podprli bomo tudi amandmaje, mislim, da jih je Združena levica ponovila in tudi amandmaji bodo deležni naše podpore. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratske stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane in spoštovani!

Cilj predloga zakona je uresničitev ustavnega načela socialne države. Tako je ena izmed bistvenih predlaganih sprememb omejitve izvršbe na način, da minimalni varovani znesek, ki mora ostati dolžniku v primeru izvršbe, ni nižji od minimalne neto plače. Zaradi izpolnitve zaveze iz socialnega sporazuma, se predlaga dvig varovanega zneska, ki mora ostati po izterjavi tako imenovanih navadnih terjatev, in sicer z dosedanjih 70 % na 76 % bruto minimalne plače. Tako se omejuje možnost izvršbe na sredstva, ki so posamezniku nujna za zadovoljevanje osnovnih življenjskih potreb. Iz ustavnega načela pravne države izhaja, da izvršba za poplačilo upnika ni dovoljena na stvareh in pravicah, ki so nujne za zadovoljitev osnovnih življenjskih potreb dolžnika in oseb, ki so odvisne od njegovega dohodka. Zelo pomembna novost, ki jo prinaša novela, je tudi odprava anomalij, ki so se do sedaj dogajale v primerih, ko je izvrševalec sklepa o izvršbi na podlagi pogodbenega razmerja za poplačilo stroškov, ki jih ima z izvršbo, posegel tudi na prejemke, ki so iz izvršbe izvzeti in iz katerih upnik ne more biti poplačan. Tako se dogaja, da po veljavni ureditvi banke, kljub temu da je denarna socialna pomoč izvzeta iz izvršbe, za poplačilo svojih stroškov posežejo tudi na ta sredstva. In dogajalo se je, da je višina teh manipulativnih stroškov, ki so si jih banke zaračunale, znašala tudi 10 % na primer socialne pomoči, ki jo je oseba prejela. Sprememba tega zakona je nujna za preživetje ljudi, ki so se znašli v stiski in so zato upravičeni do pomoči države, in prav je, da jim ostane znesek, ki je namenjen preživetju. Pomembna je tudi sprememba zakona glede omejitve izvršbe na veteranski dodatek. Zakon določa, da je možno na veteranski dodatek poseči le v primeru izvršbe za terjatve iz naslova zakonite preživnine in odškodnine za izgubljeno preživnino zaradi smrti tistega, ki jo je dejal. Po sedanji ureditvi namreč prihaja do različnih razlag, s to spremembo pa se predlaga ureditev problematike na način, da ne bo nobenega dvoma, da na veteranski dodatek ni možno poseči, razen v teh dveh navedenih primerih. Iz Ustave Republike Slovenije izhaja, da izvršba na

plačo in druge prejeme dolžnika ne sme prizadeti v takšni meri, da bi bil ogrožen njegov eksistenčni minimum, saj bi bila s tem ogrožena njegova socialna varnost in njegovo dostojanstvo.

S predlogom zakona se zasleduje cilj uresničitve ustavnega načela socialne države. V Demokratični stranki upokojencev Slovenije se zavzemamo za socialno pravično in pravno državo, zato predlog sprememb in dopolnitev obstoječe ureditve podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo končali s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 8. 7. 2015. Obveščam vas, da sta bila k predlogu zakona vložena dva amandmaja, vendar o amandmaju za novi 6.a člen ne bomo razpravljali niti glasovali, saj je vloženi v nasprotju s tretjim odstavkom 129. člena in 132. člena Poslovnika Državnega zbora. O tem ste bili seznanjeni z mojim dopisom z dne 8. julija 2015.

V razpravo dajem drugi člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

V Združeni levici smo vložili ta amandma k 2. členu. Kot sem že v stališču povedal, se nanaša z novim sedmim odstavkom na to, da postopke izvršbe na denarna sredstva ni možno začeti brez predhodne izdaje opomina. Mislim, da je v praksi jasno že bilo videno, da je veliko takšnih primerov, ko upniki sprožijo postopek izvršbe brez vednosti dolžnika, se pravi, ne da bi predhodno obvestili osebo, ki dolguje, da ta dolg obstaja in ga je treba poravnati, to pa za sabo povleče veliko dodatnih stroškov za upnike. Če zdaj izhajamo iz predpostavke, da ti dolgovi nastajajo zaradi nekih socialnih vidikov, se pravi, to, kar je tudi osnovno načelo tega zakona, ker pač teh dolgov preprosto ne morejo poravnati, ali pa zaradi drugih okoliščin, mislim, da bi bilo smiselno, da se v zakon vpiše tudi ta možnost, se pravi, da upniki izdajo ta opomin, preden sprožijo postopek izvršbe. Pri tem bi morali dodati še nek zakonski rok, v katerem mora do tega poplačila priti, in tako bi deloma tudi uresničevali cilj zakona, se pravi, to socialno korekturo pri postopku izvršbe. Ta opomin je res nek minimum, mislim, da bistveno ne podaljša postopka, niti ne postavlja upnikov v nek slabši položaj. Preprosto daje še eno možnost, da se dolžnik do svojega dolga na nek način opredeli, ga skuša poravnati, v nasprotnem primeru pa potem steče izvršba, kot je to določeno. Ta pomanjkljivost se je pokazala v praksi. Ta rešitev že obstaja, kar se tiče določb, ki so zapisane v Zakonu o varstvu potrošnikov. Se pravi, na nek

način imamo že del tega urejeno, se pravi, da so opomini obvezni. Zdaj preprosto, če že popravljamo ta zakon, dajmo to vpisati še v ta del.

Kljub temu da ste rekli, da razprave o 6.a členu ne bi imeli, bi rad samo poudaril, da smo zgolj skušali s tem amandmajem za novi 6.a člen urediti to stvar skladnosti med obema zakonoma. Skratka, zdaj z uveljavitvijo tega zakona bomo imeli dve različni stopnji za podobno stvar, na eni strani 70 %, na drugi strani 76 %. Zato smo predlagali, da bi to uredili v prehodnih določbah in bi na tak način v tem času uredili to neskladje. Minister je na odboru sicer že dejal, da se pripravlja tudi sprememba Zakona o davčnem postopku, ampak glede na to, da bo do priprave in sprejetja tega novega zakona verjetno preteklo nekaj časa, bi bilo smiselno v tem prehodnem obdobju na nek način to stvar uskladiti in rešiti, se pravi, da sta ti dve stopnji enaki, to je 76 %. In po svoje ne razumem, zakaj tega amandmaja ne bi dali na glasovanje in ga tudi sprejeli. Želel bi slišati tudi stališče vlade do tega, kdaj bodo to naredili, kako hitro bo to sprejeto in kdaj bo to neskladje odpravljeno.

Če se vrnem k 2. členu, pa pozivam vse, da razmislijo o tem. En majhen opomin, ki bi ga vnesli v ta zakon, lahko reši finančne stiske mnogih dolžnikov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsednik.

Spoštovani poslanec! Najprej glede 2. člena. Rad bi poudaril zelo iskreno, zakaj tega člena ne moremo podpreti. Dva tipa izvršb imamo, če zelo poenostavim. Eden je tisti, ki se zgodi na podlagi neke pravnomočne sodne odločbe. V takem primeru ne moreš z zakonom predpisati, da potem, ko si že s pravnomočno sodno odločbo kot upnik dobil izvršilni naslov, da potem še enkrat pozoveš osebo k plačilu, ker bi bilo to lahko problematično s tega vidika, da si moral najprej tožiti in tako naprej. Pa tudi noben drug zakonik, obligacijski zakonik ali kakšen drug zakon tega ne predpisuje. Mislim, da to tudi ni tisti problem, ki ga vi izpostavljate. Potem imamo pa drug tip izvršbe. To je pa izvršba na podlagi verodostojne listine. To je pa tisto, ko ne plačaš računa, in ta gre direktno v izvršbo. Lahko. Nekateri to počnejo, drugi ... To je pač stvar odločitve upnika. Zdaj pa pogledajte, če odmislimo to, ker ni noben od teh členov odprt, da bi na 102. člen to obesili, je malo sistemsko problematično, ampak vsi vemo, da se marsikaj da narediti. Česar se pa ne da narediti, je pa to, da je izvršba na podlagi verodostojne listine v Sloveniji povsem informatizirana. Postopek je absolutno informatiziran. COVL, se reče temu. To je zadeva, ki ni edina, je pa ena redkih stvari, ki pri izvršbi res hitro teče v Sloveniji.

Informacijski sistem se je postavil, pohvalili so ga tudi v Evropski uniji, ker je hiter itd. Ta element je lahko problematičen, ga razumem, vendar če bi v zakonu to zapisali, bi podrli sistem, sistem ne bi več mogel biti elektronski. Ko smo z Vrhovnim sodiščem govorili, so rekli, bi morali, če bi do te spremembe prišlo, preden bi bila uveljavljena, spremeniti računalniški program. Ni to tako preprosto. To nekaj stane. To je prva stvar. Drugič. Če vi zakonski pogoj daste, da mora upnik najprej nekoga obvestiti, če je to procesna predpostavka, potem moraš imeti tudi razloge za to, da pride lahko do pravde, do ugotavljanja dejstev, ali je res poslal, ali je prevzel opomin ali ga ni itd. Se pravi, iskreno rečeno, ko sem jaz to videl, se mi je zdelo na nek način logično. Kot en dodatni element, ki bi sicer spet podaljšal izvršbe. Tukaj imamo dva nasprotujoča si interesa. Na isti seji včasih govorimo, da izvršilni postopki so eni najpočasnejših, ne ščitimo dosti upnikov, prepočasi se poplačajo, na drugi strani ljudje pozabijo račune. Vsak kdaj pozabi plačati račun. Tudi jaz sem ga. Pa je šlo direktno v izvršbo. Dejstvo je, da v tem trenutku bi to za seboj potegnilo spremembo obstoječega sistema, za seboj bi potegnilo stroške. Nisem tako zelo prepričan, da bi bilo to pametno. Toliko o tem amandmaju. Zato mu nasprotujemo v tem delu. Ker ste tudi vi izpostavili tisti amandma, ki ga sicer niste vložili, bi pa rad samo rekel, da je Zakon o davčnem postopku v fazi, da je že končana faza medresorskega in strokovnega usklajevanje, je zaključena. Tukaj imam besedilo predlaganih členov, ki gredo v tej smeri. Opozoril bi pa rad, da tudi če bi ta amandma lahko vložili, ne bi reševal situacije, ker bi rešil samo tistih 70 na 76, ne pa vseh ostalih stvari, ki smo jih tudi tukaj notri dali: veteranski dodatek, rejništvo itd. To se bo rešilo s tem, čeprav ne gre za zakon z Ministrstva za pravosodje, kot rečeno, smo že pripravili, ko smo ta zakon pripravili, besedilo predlaganih členov in zadeva bo septembra, predpostavljam, na vladi in potem v parlamentu. Vsekakor se bomo za to zavzeli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo.

Minister je omenil da imamo dva tipa izvršb, to se pravi, pravnomočne sodne odločbe, ki nastanejo, in tukaj jaz verjamem, da predlog amandmaja bi bil malce nenavaden. Pri drugih, verodostojnih listinah, ki pač nastajajo, pa moram reči, da sem zelo razmišljala o tem amandmaju, in glede na dobo informacijske tehnologije, ki jo imamo, se mi postavlja tudi vprašanje, kaj se bo zgodilo v primeru, kar imamo ta sistem, da računalniško prejemamo račune. Meni se elektronski naslov zruši, enostavno tega računa nisem dobila oziroma ga nisem mogla odpreti. Za ta račun, ker ga nisem plačala v roku, ne dobim opomina in dobim

direktno izvršbo. Izvršba seveda stane. Zato na tem mestu zgolj v razmislek predlagatelju, da bi bilo res smiselno razmišljati v tej smeri. Da ne omenim tega, da se recimo izvršbe dajejo za pretekla leta za nazaj. Konkretno lahko govorim o enem primeru, o zelo malem znesku iz izvršbe govorim, za leto 2015 je bil podan predlog za izvršbo. Če bi bila dolžnica opozorjena na ta znesek, takrat ne bi prišlo do izvršbe, ker bi ta znesek poravnala. Jaz mogoče res apeliram na predlagatelja, ker verjamem, da bo še kar dosti teh sprememb, da razmisli o tej določbi in o tej informacijski tehnologiji, ki tudi velikokrat zataji. Da se mogoče med spremembami, ki se predvidevajo v prihodnje, vključi tudi ta diktija v zakon. Mogoče pa res v ta 102. člen, ki ga imamo sedaj, ravno v tem kontekstu ne spada, ampak zgolj resnično še enkrat v razmislek. Res ste navedli, da bi informacijski sistem na sodiščih bilo treba zaradi tega nadgraditi, ampak jaz mislim, da tam ena mala alineja, ko upnik poda zahtevo za izvršbo, vemo, da se izvršbe vlagajo v elektronski obliki, samo spodaj alineja "bilo je opozorilno podano" oziroma opomin. In jaz mislim, da to tudi ni tako velik strošek. Bilo bi zelo zanimivo, meni se spet poraja vprašanje, če bi pogledali stroške, ki bi jih imelo sodišče za dograditev informacijskega sistema, na drugi strani pa koliko imajo stroškov ti posamezniki, ki vlagajo te izvršbe. To zgolj v razmislek predlagatelju, da tudi v bodoče razmisli o tej diktiji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa. Glede tega amandmaja k 2. členu, ki bi določil, če bi bila takšna rešitev sprejeta, obveznost, da upnik zgolj v primeru, če gre za izvršbo na sredstva na dolžnikovem računu, bi moral izkazati, da je dal opomin. Če poznate izvršbo, veste, da izvršba lahko poteka na več sredstev. Če bi sedaj mi uzakonili možnost, da mora upnik izkazati, da je poslal opomin dolžniku samo za eno sredstvo, bi potem neenakopravno obravnavali vsa druga izvršilna sredstva. In ker drugi členi niso odprti, to ne bi veljalo na plačo, na nepremičnino, ne vem, na delnice in na vrednostne papirje, karkoli že, na druge terjatve, potem bi to bilo neenakopravno obravnavanje. In ker drugi členi niso odprti, tega na ta način ne moremo sedaj zgolj s tem amandmajem urediti.

Kar pa se tiče teh opominov, kolikor je meni znano, v postopkih večina upnikov, kljub temu da niso zavezani, te opomine tudi pošilja. Ampak če gledamo na interes upnika, ker je primarno v postopku izvršbe, je to, da vsak mora pogodbo spoštovati. Vsak, ki se zaveže za neko storitev, da bo plačeval račun, mora vedeti, da je obveznost zapadla. Potem bi morda morali tudi razmišljati o spremembi obligacijskega zakonika in tako dalje. Ena taka mala sprememba, da je namreč upnik dolžan poslati opomin dolžniku,

kjub temu da dolžnik ve, da je podpisal pogodbo, da je obveznost zapadla in da mora obveznost spoštovati, le ne gre za eno tako majhno spremembo, ki bi jo sedaj samo mi sprejeli s tem amandmajem, ampak gre za spremembo, ki bi povzročila sistemska neskladja v celotnem Zakonu o izvršbi in zavarovanju. Zato tega amandmaja ni mogoče sprejeti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Jaz osebno sicer menim, da ne glede na tip izvršbe, pa tudi če gre za odločbo sodišča, to ne bi smela biti ovira. Imam pa eno vprašanje, ki je čisto konkretno. To stvar imamo zapisano na tak način v Zakonu o varstvu potrošnikov. Kako se tam izvaja in kako je tam možno, da se ta obvezni opomin pred izvršbo izpelje. Po drugi strani pa, če že govorimo o upnikih, imamo tukaj dve zelo bistveno različni kategoriji upnikov. Po eni strani so seveda tisti, ki izstavljajo račune za neke storitve ali karkoli, na drugi pa imamo primer delavcev, ki po več desetkrat morajo iti do delodajalca prosit za plačo, dobesedno. Ampak prva stvar, ki se potem zgodi, je ta, da morajo iti na Delovno sodišče. Šele po odločbi Delovnega sodišča lahko gredo v izvršbo. Jaz mislim, da če lahko delavci, ki za svojo zasluženno plačo morajo čakati in iti skozi ta postopek, ne bi to smel biti noben problem za ostale upnike. Če govorimo o zaščiti upnikov, dajmo jih potem enako vrednotiti. Resno me pa zanima, kako je ta stvar urejena v zakonu o varstvu potrošnikov in kako se tam izvaja.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Najprej bi rad ponovil, da iz razlogov, ki jih je poslanka, kolegica Murgel bolje predstavila kot jaz, dejansko tega amandmaja ni mogoče podpreti. Mogoče je pa o tem razmišljati ob naslednji noveli, in to je zakon, ki se velikokrat spreminja, kar je dobro ali slabo.

Kar se tiče Zakona o varstvu potrošnikov, pa iskreno povedano, sistema ne poznam dovolj, da bi vedel. Zdajle mi bo kolega tule dal ... Ja, tako je, kot se mi je približno zdelo. Zakon o potrošnikih nima neposredne zveze z izvršbo, govori pa o varstvu potrošnikov pri različnih, recimo, pri prejetju kreditov, pri obročnih odplačevanjih in tako naprej. Tam je predpisana zahteva po predhodnem opominu. Dvomim pa – tako so nam tudi strokovne službe zdajle posredovale – da bi bilo to vezano neposredno na, recimo, plačilo že zapadle storitve v primeru podpisane pogodbe, za kar največkrat gre, komunalne storitve ali kaj takega.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmaju k 2. členu bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGA OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH KAZENSKEGA ZAKONIKA PO REDNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Cenjene poslanke in poslanci!

Pred vami je novela Kazenskega zakonika, enega najbolj občutljivih zakonov v zakonodajnem postopku, ki ga je treba spreminjati redko in premišljeno. Gre za relativno majhno novelo, ki pa po našem mnenju predstavlja pomembne spremembe. Katere so te spremembe? Primarno se dodatno ureja varovanje ranljivih skupin, pod katere kompleksa spada drugačna opredelitev kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, uvedba novega kaznivega dejanja zalezovanja, uvedba novega kaznivega dejanja sklepanja prisilnih zakonskih zvez in vzpostavljanje podobnih skupnosti ter uvedba novega varnostnega ukrepa prepovedi komuniciranja ali približevanja žrtvam kaznivih dejanj. Naslednja pomembna zadeva je, da se za kaznivo dejanje grožnje oziroma ogrožanja varnosti, ki je bilo po zadnji noveli spremenjeno v pregon na zasebno tožbo, kar je bilo večkrat kritizirano s strani žrtev civilne družbe in celo organov odkrivanja in pregona, ta se ponovno vrača med kazniva dejanja, pregonljiva na predlog. Odpravlja oziroma omejuje se zastaranje, skoraj se odpravlja, izvršitve kazni v primerih, kjer se obsojena oseba izmika nastopu kazni, na primer z begom, še pred samim nastopom kazni, kot rečeno. Nato z vidika po našem mnenju potrebnega dodatnega varstva svobode izražanja in javnega interesa predlagamo uvedbo delne izključitve kaznivosti v primeru izvršitve kaznivega dejanja izdaje tajnih podatkov iz 260. člena Kazenskega zakonika in uvajamo možnost zaščite žvižgačev na tem področju. Z vidika zaščite finančnih, fiskalnih interesov države in javne koristi, kamor spada tudi načelo socialne države, se pomembno spreminjajo elementi kaznivega dejanja davčne zatajitve, kjer se inkriminacija krepi, če rečem najpreprosteje. Vlada predlaga tudi sorazmeren dvig kazni za korupcijska kazniva dejanja, kar na

eni strani pomeni pomembno sporočilo in odraz tega, da gre za kazniva dejanja, ki so družbi nevarna, po drugi strani pa bi se ta sprememba in dvig kazni odrazila tudi v procesnih pooblastilih in vrstah postopkov ter tipu sodišč, ki bi ta dejanja obravnavala. Če bo ta predlog sprejet, bodo vsa korupcijska kazniva dejanja v Republiki Sloveniji padla pod pristojnost okrožnih sodišč, s tem pa tudi povezano pooblastilo organov odkrivanja in pregona, ki ta dejanja preiskujejo.

S predlogom se dopolnjujejo in spreminjajo opisi nekaterih drugih kaznivih dejanj predvsem zaradi izvrševanja obveznosti, ki jih ima Republika Slovenija na podlagi direktive Evropske unije in konvencij Sveta Evrope oziroma se odpravljajo določene manjše pomanjkljivosti, ugotovljene pri izvrševanju mednarodnih obveznosti države. Tudi na tem področju z veseljem ugotavljam, da je Odbor za pravosodje soglasno podprl predlog zakona s predlaganimi amandmaji. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kseniji Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 9. seji 1. 7. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika, ki ga je Državni zbor v obravnavo predložila Vlada in je objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 22. 5. 2015.

Odbor se je predhodno seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenjem Komisije Državnega sveta za državno ureditev, s pojasnili ministrstva k mnenju Zakonodajno-pravne službe in z dopisi nevladnih organizacij. Predstavniki predlagatelja je v dopolnjeni obrazložitvi poudaril, da je Kazenski zakonik eden najbolj občutljivih zakonov ter je zato treba spremembe vanj vnašati previdno. Novela prinaša spremembe, ki se nanašajo na varstvo najbolj ranljivih skupin, mladoletnikov, žrtev trgovine z ljudmi in žrtev groženj. Kot pomembno novost je izpostavil še predlagano izključitev kaznivosti razkritja tajnih podatkov zaradi prevladujočega javnega interesa in svobode izražanja.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe gospa Špela Maček Guštin je povedala, da je večina podanih pripomb ustrezno upoštevanih v vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, vendar pa je pri 14. členu ponovno poudarila, da predlagana ureditev pomeni praktično ukinitve instituta zastaranja izvršitve kazenske sankcije, kar je lahko sporno z vidika načela pravne države. Prav tako se postavlja vprašanje upravičenosti izvršitve kazenske

sankcije po preteku daljšega časovnega obdobja, saj se učinek kazenskopravnih institutov s tem zmanjšuje. Glede predlaganega 17. člena pa je bila mnenja, da izrazi nezadostno načelo *lex certa* v kazenskem pravu, prav tako pa tudi da termini niso pravno sistemsko usklajeni z Zakonom o zakonski zvezi in družinskih razmerjih.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev predlog zakona podpira, opozarja pa, da bi predlagano zvišanje kazni za korupcijska dejanja lahko porušilo razmerje med kaznimi ter na probleme centrov za socialno delo, s katerimi se srečujejo pri nadomestitvi izvrševanja kazni zapora z delom v splošno korist. Po mnenju Odvetniške zbornice Slovenije predlagana sprememba glede pretrganja izvrševanja kazni pomeni dejansko ukinitve tega instituta. Nasprotujejo tudi ponovnemu zvišanju zagroženih kazni za korupcijska kazniva dejanja, saj se s tem po njihovem mnenju nesorazmerno podaljšuje tudi zastaralna doba za njihov pregon. Nevladne organizacije, ki se ukvarjajo s problematiko prisilnih porok, nasilja v družini in za zaščito žrtev, pa predlagane spremembe pozdravljajo.

V razpravi so poslanci podprli predlagane spremembe, v nadaljevanju pa je odbor sprejel tudi amandmaja poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 1., 10., 14., 17., 22., 25., 26. in 32. členu ter Poslanske skupine SDS k 17. členu ter svoja amandmaja k 16. in 25. členu. Odbor ni sprejel amandmajev Poslanske skupine Združena levica k 8., 16. in 17. členu ter Poslanske skupine SDS k 18. in 19. členu.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj ter jih soglasno sprejel. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Novela Kazenskega zakonika, ki jo obravnavamo danes, je predvsem posledica problematike kazenskega preganjanja novinarjev. Februarja smo v Združeni levici namreč zahtevali nujno sejo Odbora za pravosodje in Odbora za notranje zadeve glede te problematike. Na seji je bil sprejet tudi sklep, s katerim smo vlado pozvali, da v najkrajšem možnem času pripravi potrebne spremembe Kazenskega zakonika. Gre predvsem za poročanje za objavo tistih tajnih podatkov, za katere javni interes po razkritju prevlada nad javnim interesom po ohranitvi tajnosti. Te spremembe v Združeni levici podpiramo. Ministrstvo je poleg urejanja te problematike v novelo zakona vključilo tudi nekaj drugih sprememb. Če so na eni strani nujno potrebne spremembe, ki se nanašajo na trgovino z ljudmi in prisilne poroke, pa na drugi strani nismo

najbolj navdušeni nad dvigovanjem višine zagrožene zaporne kazni za korupcijska kazniva dejanja. Iz obrazložitve ni jasno razvidno, zakaj je ministrstvo dvig predlagalo le pri teh kaznivih dejanjih in zakaj naj bi to bilo potrebno. Če pogledamo poročila policije in podatke državnih tožilstev, je namreč jasno, da ni težava v višini zagroženih kazni, ampak v težavnosti odkrivanja in pregona teh kaznivih dejanj. NPU je na primer v lanskem letu vložil 21 tovrstnih ovadb. Tožilstvo pa jih je skupaj prejelo 159. Od tega je bilo vloženi 56 obtožnih aktov, obsodbe pa so bile izrečene za skupno 84 kaznivih dejanj. Poleg tega je tožilstvo zaradi tovrstnih kaznivih dejanj obravnavalo še šest pravnih oseb, vendar obsodbe ni bilo nobene. Iz tega bi lahko zaključili, da problem ni v višini zagrožene kazni, pač pa v tem, da je odkrivanje tovrstnih dejanj ter da je težje tudi dokazovanje krivde. Delati bi torej morali na učinkovitem preprečevanju in pregonu korupcije ne pa le na dvigovanju kazni. Zgolj dvig zagrožene kazni po našem mnenju ne bo prinesel nobene bistvene spremembe na tem področju. Kar se tiče teh sprememb, izgleda, kot da jih je ministrstvo uvrstilo v predlog kar tako, ker so bile že spisane. Sploh glede na to, da je bistvo sprememb kazenskega zakonika bistveno drugače. Poglavitne rešitve predloga zakona se nanašajo predvsem na izboljšanje trenutne ureditve, ko gre za tista najbolj zavržna kazniva dejanja, ki v trenutni ureditvi niso primerno urejena.

V Združeni levici podpiramo posebno obravnavo kaznivih dejanj v primerih, ko so žrtve le-teh mladoletne osebe, prav tako podpiramo uvedbo novega varnostnega ukrepa prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo ter določitev novega kaznivega dejanja prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti. Smo pa vložili tudi dva amandmaja, saj se nam zdi, da bi lahko predlagane spremembe še nekoliko izboljšali, sploh ko gre za trgovino z ljudmi. Za oba predloga, ki sta vključena v amandmajih, se zavzemajo tudi nevladne organizacije, ki na to problematiko opozarjajo že dlje časa, ter organizacije, ki pomagajo žrtvam trgovine in so najbolj seznanjene s problemi s terena, razpolagajo tudi s podrobnimi informacijami o pomanjkljivosti določb Kazenskega zakonika, s svojimi predlogi so se že večkrat obrnile tudi na Ministrstvo za pravosodje. Kot smo slišali na Odboru za pravosodje, so njihovi predlogi naleteli na gluha ušesa. Dejstvo je, da število žrtev trgovine z ljudmi iz leta v leto narašča. Pa ne le globalno, pač pa tudi na ravni Evrope in z njo tudi Slovenije. Narašča število žrtev spolnega izkoriščanja, mnoge žrtve opravljajo slabo plačano ali nezakonito delo na kmetijah ter težaška dela v delavnicah in zasebnih gospodinjstvih. Po podatkih mednarodne organizacije dela naj bi bilo takšnih žrtev več kot 2,45 milijona, med njimi največ žensk in otrok. Gre torej za sodobno obliko suženjstva, kjer se ljudje obravnavajo kot blago, ki se za prisilno

delo lahko kupuje in prodaja, največkrat v spolni industriji, kmetijstvu, neprijavljenih in prijavljenih delavnicah in tako naprej. Vsem tem žrtvam je skupno le eno, njihovo življenje jim uničujeta izkoriščanje in pohlep. Zaradi tega smo z amandmajem predlagali, da se pri kaznivem dejanju črta dodatni pogoj, torej da gre za izkoriščanje, saj menimo, da preveč krči polje kaznivosti in je dejansko ovira pri preganjanju kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Poleg tega tudi predlagamo določbo, da se lahko preganjajo tudi tisti, ki to kaznivo dejanje storijo iz malomarnosti. Drugi amandma pa se nanaša na kaznivo dejanje prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti, s katerim predlagamo, da se ustrezna zaščita določi tudi za primere, ko gre za vzpostavitev neregistrirane istospolne skupnosti.

Kot že rečeno, bomo novelo Kazenskega zakonika v Združeni levici podprli, ob tem pa upamo, da bodo sprejeti tudi naši amandmaji. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovani predsednik, minister, kolegice in kolegi!

Kazenski zakonik je eden tistih redkih sistemih zakonov, ki se v naši zakonodaji ne spreminja pogosto oziroma prepogosto. Vendar pa v Novi Sloveniji – krščanskih demokratov menimo, da so tokratne spremembe in dopolnitve potrebne glede na nove pojavne oblike kaznivih dejanj, med katere zagotovo sodi novo kaznivo dejanje zalezovanja, zlasti pa obseg in družbena škodljivost določenih kaznivih dejanj. Naj v prvi vrsti izpostavimo kazniva dejanja korupcije, kjer se zvišuje zagrožena višina zaporne kazni, posledično pase pristojnost za sojenje za to kaznivo dejanje prenaša na okrožna sodišča. Zaostritev sankcioniranja je glede na obseg tega kaznivega dejanja zagotovo na mestu, vendar ob tem opozarjamo, da je enako pomembna raziskanost tega kaznivega dejanja, ko vemo, da se dogaja po navadi med dvema osebama, brez prič in listinskih dokazov. Število preiskanih kaznivih dejanj korupcije je zato največkrat odvisno od uporabe posebnih preiskovalnih metod, ki jih pri svojem delu uporablja policija oziroma NPU. Raziskanost tega kaznivega dejanja je glede na podatke o razširjenosti korupcije v Sloveniji bistveno premajhna in pričakujemo napredek tudi na tem področju.

Predlog zakona uvaja nov varnostni ukrep: prepoved približevanja ali komuniciranja z žrtvijo. V Novi Sloveniji – krščanskih demokratov smo večkrat opozarjali na neustrezno zakonsko ureditev zaščite žrtve nasilja v družini in na potrebne zakonodajne spremembe pri pogojih in trajanju izreka varnostnega ukrepa prepovedi približevanja. Uvedba tega varnostnega ukrepa v kazenskem zakoniku je potrebna in jo pozdravljamo. Še vedno pa opozarjamo, da je

nujno potrebna čim prejšnja sprememba zakona o policiji, tako glede pogojev kot tudi glede časa trajanja izreka tega varnostnega ukrepa s strani policije. Nekajdnevno trajanje izrečenega ukrepa ne zagotavlja žrtvi nujno potrebne varnosti, kar pa je cilj izreka tega varnostnega ukrepa. Kot ustrezno ocenjujemo tudi spremembo glede kaznivih dejanj, izvršenih na škodo mladoletnikov, ki imajo znake nasilja, za katere odslej ne bo več potreben predlog oškodovanca in se bodo preganjala po uradni dolžnosti. Kot ustrezno ocenjujemo tudi rešitev, da se kaznivo dejanje grožnje preganja na predlog oškodovanca po uradni dolžnosti in ne na zasebno tožbo.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov bomo predlog sprememb in dopolnitev Kazenskega zakonika podprli, hkrati pa pričakujemo, da bo Vlada čim prej posredovala v parlamentarno proceduro še preostale spremembe zakonodaje, na katere smo opozorili in ki bodo skupaj s tem zakonom zagotavljale učinkovito zaščito žrtev.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

Kot je rekel minister že na samem začetku, gre v resnici za zakon, ki je v resnici občutljiv za vse. Občutljiv je za tiste, ki so obtoženi, občutljiv je za tiste, ki v resnici morajo zadevi priti do dna, policijo. Občutljiv je za tožilce, istočasno pa imajo veliko odgovornost tudi sodniki. Zato je še kako pomembno, da se tega zakona v resnici loti vlada in ne kdorkoli pavšalno in nesistemske. Zato z določenimi predlogi, ki jih je vlada v samem zakonu predvidela oziroma določene spremembe v bistvu nadgrajujejo in rešujejo marsikatero vprašanje, ki je bilo do danes nedorečeno, zato ga na ta način seveda tudi pozdravljamo. Imamo pa seveda predvsem problem oziroma želimo opozoriti na dve stvari. Ena je zagotovo trgovanje z ljudmi. Trgovina z ljudmi je občutljivo področje, ker je na nek način pojem trgovanja ostal še vedno na nekem zelo ozkem pasu in nikakor ne želi razširiti in definirati bistveno bolj podrobno tistega, kar se danes v resnici dogaja. Če sem bolj natančen, če citiram varuhinjo človekovih pravic, ki pravi: "Gre za novodobno trgovino z ljudmi in vprašanje trgovine z ljudmi še zdaleč ni le to, da je to samo prostitucija." Varuhinja opozarja, da je tem ljudem v resnici kršena pravica do dostojanstva in osebne svobode, a se tega pogosto tudi ne zavedajo, zato je takšne kršitve zelo težko preganjati. Kje se to v resnici vidi? Če sem v resnici bolj natančen, kje je v resnici problem. Problem nastane predvsem v tem, da danes vemo, da ko kriminalisti iščejo kaznivo dejanje, ga iščejo predvsem v telesni nedotakljivosti oziroma tudi v tem primeru spolni nedotakljivosti. Gre za to, da danes pojmujejo pojme, kot je na primer suženjstvo, da je lahko

suženjstvo v gradbeništvu, kmetijstvu, tekstilni industriji, kriminalisti pa pri preiskovanju tovrstnih primerov v Sloveniji niso prepoznali takšne pojave pri trgovini z ljudmi. Ampak ko gre za tovrstne primere, jih v resnici preganjajo kot izkoriščevanje delovne sile. To sta pa dva različna pojma. Zato tega v Kazenskem zakoniku nimamo vgrajenega. Zato smo na odboru vložili amandma, ki smo ga kasneje umaknili, misleč, da bo ministrstvo pripravilo izboljššan predlog amandmaja oziroma diktije amandmaja, kajti v samem kontekstu se je pojavila besedna zveza "ekonomsko izkoriščanje ljudi" in minister je bil takrat zelo jassen, da tak amandma ne more iti naprej, kajti v resnici posega na področje gospodarske pobude, in se zelo hitro zapletemo ob tem, da bomo kriminalizirali ekonomsko dejavnost. Ker do danes te izboljšave v resnici ni bilo, smo ga ponovno vložili in v resnici opozarjamo na isti problem, to pa je, da je treba zelo jasno definirati, da gre za suženjstvo ali suženjstvu podobno razmerje, in s tem damo orodje kriminalistom in organom pregona, ki zasledujejo tako kaznivo dejanje, zato da lahko lažje opravijo svoje delo.

Potem je pa tukaj še en problem, na katerega smo opozorili, gre pa za pomanjkanje ureditve v primerih kazenskega pregona novinarjev, kar pa bomo v nadaljevanju v sami razpravi bolj jasno razložili. Toliko za sedaj.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centa, zanjo mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vsi nekako začnemo in dejansko je tako, da je Kazenski zakonik tisti, ki varuje najbolj temeljne vrednote v družbi in obenem ščiti oškodovance in pa žrtve teh dejanj. Po drugi strani pa je tudi tisti zakon, ki omejuje svobodo posameznika, njegovo vedenje in ravnanje. Tisto svobodo, ki jo nekako pojmuje kot eno največjo dobrino demokracije, zato morajo res ti posegi v Kazenski zakonik biti izvedeni takrat, ko so nujni.

Če se pa nekako odmaknemo in od daleč pogledamo, kaj pravzaprav danes urejamo v tem kazenskem zakoniku, bomo priča, da poskušamo zaščititi tisti najbolj prvinske dobrine človeka, njegovo svobodo, njegovo dostojanstvo in njegovo osebnost, to, kar smo mislili, da smo z uvedbo varstva človekovih pravic pravzaprav že odpravili. Vedno bolj smo priča temu, da ta posameznik, ki mu je s konceptom varovanja človekovih pravic bila dana ta svoboda, to svobodo pojmuje kot nekaj absolutnega. Da se ne zaveda, da v bistvu je ta njegova pravica in svoboda omejena s pravicami drugega. Včasih je bilo oziroma nastale so človekove pravice zaradi tega, ker je država kršila pravice posamezniku, danes pa smo priča vedno bolj

kršitvi pravic človeka po človeku. In zato so te spremembe nujne, da se zaščitijo najbolj ranljive skupine, kajti nepojmljivo, vsaj za mene in mislim, da za velik del družbe, je to, da v tem času govorimo o trgovini z ljudmi, s suženjstvom, z izkoriščanjem človeka po človeku in seveda njegovem dostojanstvu. Prav tako je zame in mislim, da tudi za nas nepojmljivo, da se pogovarjamo o prisilnih porokah. Ampak dejstvo je, da tudi v Sloveniji na to nismo imuni. Nevladne organizacije so opozorile, da poznamo vsaj 14 takih primerov, dejansko pa jih je veliko več, ko gre za prisilno sklepanje tako zakonskih zvez kot pa tudi drugih oblik, ki imajo enaka razmerja, med deklicami in dečki. Torej gre za otroke. Prav tako narašča nasilje v družini, zato je prav, da se ta kazniva dejanja in grožnje, ki so izrečene, kakor tudi kazniva dejanja, ki so storjena proti mladoletnim osebam, ne preganjajo na zasebno tožbo, ampak da se preganjajo na predlog. Prav tako ugotavljamo, da gre za veliko stopnjo kriminala, ki je na škodo in ogroža našo državo. Gre predvsem za gospodarski kriminal, za bančni sektor, za podkupovanje, za izkoriščanje temeljnih ekonomskih pravic delavcev in tudi, kot je bilo že prej rečeno, spravljanje skoraj v suženjsko razmerje. Zato menimo, da je prav, da se te kazni dvignejo in da se tudi na ta način zamejijo ta dejanja.

Seveda je pomembna tudi delna dekriminalizacija izdaje tajnih podatkov. Kajti družba, ki se ne boji, da se razkrijejo tisti podatki, ki so v javnem interesu, ta javni interes pa je pred interesom varovanja tajnega podatka, pokaže, da je demokratična družba.

Naj na koncu povem, da je torej namen spremembe Kazenskega zakonika specialna in generalna prevencija. Kar pomeni, da naj bi tiste, ki želijo storiti kaznivo dejanje oziroma ki ga storijo, kaznovala, obenem pa tudi tisti, ki to želijo storiti, odvrčala od tega. V bistvu na tak način zamejujemo družbeno najbolj nevarna in tudi škodljiva kazniva dejanja in ravnanja. V Stranki modernega centra spremembe podpiramo in smo seveda zadovoljni, in upamo, da bo te generalne prevencije čim več in da bo takih kaznivih dejanj čim manj.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, poslanci, spoštovani gospod minister!

Na današnji seji obravnavamo tri pravosodne zakone. Ob tem moram povedati, da v Slovenski demokratični stranki obžalujemo, da ti zakoni ne predstavljajo takšnih vsebinskih reform, ki bi na nek način dvignile pravosodje oziroma sodstvo na evropsko raven. Na to pa opozarjamo v Slovenski demokratični stranki že več let, namreč, da potrebujemo reforme pravosodja in da potrebujemo takšne reforme, ki bodo šle v

smeri izboljšanja stanja v pravosodju oziroma sodstvu. Lahko pa rečem, da nas veseli dejstvo, da je pravosodni minister pri tej noveli kazenskega zakonika prisluhnil tudi predlogom za ureditev vprašanj, na katera sem tako sama opozarjala kot tudi Slovenska demokratična stranka. Zlasti ko govorimo o kaznivem dejanju grožnje, kjer se predlaga ukinitve pregona na zasebno tožbo in uvedba pregona na podlagi predloga oškodovanca, kar je sicer podvrsta pregona po uradni dolžnosti.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo z amandmajem na Odboru za pravosodje sicer predlagali, da bi se to kaznivo dejanje preganjalo tudi po uradni dolžnosti. Vendar pa žal amandma ni bil izglasovan. Vendar kljub temu, poudarim, da sem pred leti podala poslansko pobudo, da bi se omenjeno kaznivo dejanje preganjalo na predlog. Nesporno je namreč, da gre za izjemno občutljivo področje, in ta predlog kljub vsemu predstavlja premik v pozitivno smer. Žrtve nasilja v družini lahko v nasilnem odnosu vztrajajo več mesecev ali celo let, saj se partnerja – povzročitelja nasilja ne upajo zapustiti zaradi lastne varnosti, zaradi varnosti otrok, zaradi ekonomske odvisnosti, zaradi pritiskov okolice. Ko pogum končno zberejo in storijo odločilni korak, pa seveda upravičeno pričakujejo, da bodo na poti deležne podpore, pomoči in potrditve, da to, kar so doživele, ni prav, in je obsojanja vredno. Zato so potrebni podpora in ukrepi, ki bodo izboljšali položaj žrtev. Pozdravljamo tudi uvedbo novega kaznivega dejanja zalezovanja, prisilne sklenitve zakonske zveze ali podobne skupnosti. Prav tako se nam zdi pozitiven premik uvedba novega varnostnega ukrepa prepovedi približevanja ali komuniciranja storilca kaznivega dejanja z žrtvijo kaznivega dejanja ali z njenimi bližnjimi osebami. S tem se sledi varstvu oseb pred nasiljem in nadlegovanjem.

Glede na navedeno, predlogu novele Kazenskega zakonika v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke ne bomo nasprotovali in jo bomo podprli. Vendar pa bi se morali v nadaljevanju bistveno bolj spoprijeti s tistimi zadevami, ki bi odpravile sodne zaostanke, da bi zagotovili enotno sodno prakso za zagotavljanje poštenega sojenja pravne varnosti in pravične države. Bomo pa v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke vsekakor skrbno spremljali izvajanje tudi novih določil Kazenskega zakonika, ko bodo začela veljati, in sicer še posebej z vidika zagotavljanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v sodnih postopkih. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane in spoštovani!

Novela Kazenskega zakonika, ki jo obravnavamo, prinaša številne pozitivne spremembe. Kot prvo bi omenila uvedbo delne izključitve kaznivosti v primeru izvršitve kaznivega dejanja izdaje tajnih podatkov iz 260. člena Kazenskega zakonika. V zadnjem času je bilo več odmevnih primerov postopkov zoper novinarje zaradi izdaje tajnih podatkov. Odmeven je bil predvsem primer Delić, žal pa je naša država tudi v Svetu Evrope izpostavljena kot država, ki ima težave z zaščito svobode izražanja. Zato je treba to področje čim prej urediti. To temo sta februarja letos obravnavala tudi Odbor za pravosodje in Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo. Sprejet je bil sklep, s katerim je bilo Vladi predlagano, da v najkrajšem možnem roku v zakonodajni postopek vloži spremembe Kazenskega zakonika, ki bodo zaščitile novinarje pred kazenskim pregonom zaradi razkritja tajnih podatkov v primerih, ko za njihovo razkritje obstaja javni interes. In to se ureja s to novelo. Vsekakor je pozitivna tudi sprememba, ki jo prinaša ta novela Kazenskega zakonika na področju večje zaščite tako imenovanih ranljivih skupin v primeru groženj in zalezovanja ter v primerih kaznivih dejanj proti mladoletnikom in kaznivih dejanj trgovine z ljudmi. Zalezovanje je definirano kot nova oblika kaznivega dejanja. Do zdaj namreč proti zalezovanju še ni bilo ustreznega pravnega sredstva za pregon, čeprav gre za zelo občutljivo temo, predvsem v družinskih in nekdanjih družinskih razmerjih. S to novelo Kazenskega zakonika se povečuje tudi zaščita žrtev nasilnih kaznivih dejanj v primeru nadlegovanja z varnostnim ukrepom prepovedi približevanja in komuniciranja, na primer prepoved uporabe elektronskih komunikacijskih sredstev, kar pomeni tudi prepoved nadlegovanja preko SMS-sporočil, raznih komunikacijskih aplikacij in družbenih omrežij. Na podlagi sprejete Istanbulske konvencije pa se uvaja tudi novo kaznivo dejanje prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitev podobne skupnosti, ki doslej ni bila definirana. Da je problematika prisilnih porok in prodaje deklet za poroko tudi v Sloveniji pereča, opozarjajo tako nevladne organizacije kot tudi Inštitut Republike Slovenije za socialno varstvo.

Naj na koncu omenim tudi predloge ureditev področja zastaranja in področja kaznovanja korupcijskih kaznivih dejanj, kjer se je v veljavni zakonodaji prav tako pokazalo precej anomalij. S predlogom zakona se določa, da je zastaranje izvršitve kazni prekinjeno v času, ko je obsojenec na begu ali se kako drugače izmika izvršitvi kazni. S to novelo se torej odpravljajo anomalije, ki smo jim bili priča v primeru zadeve Lipa, ko je kazen zoper obsojenca v času njegove bega zastarala. Uvaja se tudi strožje kaznovanje korupcijskih kaznivih

dejanj, saj imamo kot družba velike težave na tem področju, veljavne predpisane kazni pa so precej nizke. Uredilo se bo tudi področje kaznivega dejanja davčnih zatajitev. Tako bo po novem kaznivo dejanje storjeno, ko bo nekdo v obdobju enega leta skupaj, torej lahko tudi z več zatajitvami, utajil več kot 50 tisoč evrov.

V Poslanski skupini se zavzemamo za zajezitev korupcije ter ureditev drugih anomalij, ki so se pokazale z uporabo veljavnega zakonika v praksi, zato bomo predlog spremembe zakonika podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsednik, ponovno za besedo.

Po obravnavi novele Zakona o izvršbi in zavarovanju smo na točki, ko nadaljujemo z obravnavo in razpravo še o drugem zakonu z Ministrstva za pravosodje. Gre torej za novelo Kazenskega zakonika. Ob vsakokratnem posegu v Kazenski zakonik rečemo, da gre za zelo občutljivo temo in da moramo biti zadržani pri vnašanju novih kazenskih norm. Tudi tokrat ni nič drugače. Predlagane rešite, ki jih je pristojno ministrstvo predlagalo, so dosegle visoko stopnjo usklajenosti med vsemi deležniki, ki so sodelovali v medresorskem usklajevanju ali pa so bili vključeni v ta proces preko instituta javne razprave. V Poslanski skupini Socialnih demokratov bomo dopolnjeni predlog novele Kazenskega zakonika podprli. Podpiramo krepitev za zaščito in varstvo ranljivih skupin, še posebej takrat, ko gre za grožnje in zalezovanje. Zalezovanje je namreč definirano kot nova oblika kaznivega dejanja. Posebna pozornost je namenjena varovanju mladoletnih oseb in kadar gre za kazniva dejanja proti mladoletnikom in v primerih trgovine z ljudmi. Socialni demokrati podpiramo vsakršen poseg v zakonik, ki pomeni večjo zaščito žrtev nasilnih kaznivih dejanj, še posebej v primeru nadlegovanja. Tukaj gre za varnostni ukrep prepovedi približevanja in komuniciranja. Predlagana je tudi uvedba pregona na podlagi predloga oškodovanca. Gre za obliko pregona po uradni dolžnosti, kar bo olajšalo pogoje za sprožitev kazenskega pregona. V Poslansko skupino Socialnih demokratov smo povabili predstavnici Društva ključ. Predstavila nam je problematiko prisilnih porok, ki se nam tako rekoč dogajajo pred očmi. Po podatkih, ki jih je predstavila predstavnica Društva ključ tudi na matičnem delovnem telesu, je kar preko 300 mladoletnic predvsem s strani staršev prisiljenih v tovrstne zveze. Gre za podatke nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo tudi s tako žalostnimi zgodbami mladih deklet in prav lahko jim verjamemo, da gre tukaj za resno in težko izsledljivo kaznivo dejanje. Zato tudi Socialni demokrati podpiramo, da se v zakonik zapiše novo kaznivo dejanje. To je prisilna sklenitev zakonske zveze ali vzpostavitev

podobne skupnosti. Upajmo, da bo ta ukrep preprečil kakšno novo prisilno poroko. Bojimo pa se, da gre to že sedaj za zelo sofisticirano dejanje, ki se zgodi na tiho in zelo hitro. Poleg novih kaznivih dejanj zakonik prinaša nekaj sprememb in dopolnitev trenutno veljavnih določb. Te spremembe pa so potrebne zato, ker je v praksi ugotovljeno, da gre za anomalije. Pravzaprav gre za posameznike, ki spretno izigravajo zakonske določbe. Torej predlagana je prekinitvev poteka zastaranja kazni in zahteve za plačilo kazni v primeru bega in drugih načinov izogibanja kazni. Uvajajo pa se tudi strožja kaznovanja korupcijskih kaznivih dejanj tako v prestajanju kazni kot tudi obvezen izrek denarne kazni. Ne gre spregledati, da z zakonikom posegamo tudi v 260. člen, ki govori o kaznivem dejanju izdaje tajnih podatkov. Ta člen se nanaša na novinarsko delo in na nekaj medijsko odmevnih primerov. V novem tretjem odstavku 26. člena novele zakonika je določeno, da oseba, ki sicer izpolni znake kaznivega dejanja izdaje tajnih podatkov, ni kaznovana, če gre za tajni podatek, ki razkriva protipraven poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine, druge ustavne ali zakonske pravice in tudi če gre za podatke o hujših zlorabah oblasti ali pooblastil ali druge hujše nepravilnosti pri izvrševanju oblasti, dejanje pa ni storjeno iz koristljubja in ne ogroža življenja ljudi. Prav tako pa ne smemo ogrožati varnosti in zakonsko varovanih interesov Republike Slovenije. Socialni demokrati obsojamo vsakršno nasilje, še posebej nasilje nad mladostniki, ženskami, starejšimi in vsemi drugimi ranljivimi skupinami. Kršitelje oziroma tiste, ki izvajajo nasilje nad zgoraj omenjenimi skupinami, je treba v sodnih postopkih kar najhitreje obsoditi, jim izreči zakonsko predpisane kazni ter jim odvzeti možnost, da izvajajo nasilje tudi prek sodobnih elektronskih naprav. Ne moremo namreč pristati na to, da te žrtve kaznivih nasilnih dejanj ostanejo žrtve še naprej.

Kot sem že napovedala, Socialni demokrati bomo predlog dopolnjenega Kazenskega zakonika podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 8. 7. 2015. V razpravo dajem 16. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice in amandma Poslanske skupine Zavezništva. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Z amandmajem v Združeni levici predlagamo, da se v 113. členu Kazenskega zakonika, ki opredeljuje kaznivo dejanje trgovine z ljudmi, črta beseda "izkoriščanja". Poleg tega pa predlagamo, da se določi, da je lahko to kaznivo dejanje tudi storjeno iz malomarnosti.

Zakaj? Črtanje besede "izkoriščanje" predlagamo, ker zakonski znak zaradi izkoriščanja po našem mnenju bistveno krči polje kaznilnosti in je dejansko ovira pri samem preganjanju kaznivega dejanja trgovine z ljudmi. Na to opozarjajo tudi nevladne organizacije, ki se vsakodnevno soočajo s takšnimi primeri in pri pripravah na kazenski pregon takšnih dejanj pravzaprav trčijo točno ob ta problem. Nedopustno je namreč, da so storilci kaznivega dejanja trgovine z ljudmi na koncu oproščeni, ker se ne preganjajo zaradi dejstva, da poleg obstoječega ali dokazljivega naklepa ni bilo možno dokazati tudi posebnega namena, torej ravno tega izkoriščanja. Če že, bi bilo veliko bolj primerno, da je namen izkoriščanja posebna oteževalna okoliščina, ki prinese višjo kazen.

Poleg tega predlagamo, da se doda še ta nov šesti odstavek, s katerim se določi, da je možno kaznivo dejanje tudi iz malomarnosti. Nevladne organizacije so prav tako dlje časa opozarjale na pomanjkljivost kazenskih določb, ki se nanašajo na tako hude posege v človekove pravice in svoboščine. Ker je trgovina z ljudmi nedopustna in nesprejemljiva, bi bilo po našem mnenju nujno treba določiti kazen tudi v primerih, ko je dejanje storjeno iz malomarnosti. Vlada je sicer v predlogu navedla, da se ji zdi neprimerno, da bi se določilo, da je možno to kaznivo dejanje storiti tudi iz malomarnosti, ampak ne vidimo pravega argumenta za to. Kazenski zakonik namreč določa omejitve glede malomarnosti, ki je lahko kazniva le, če tako določa zakon. Pri tem določa da je kaznivo dejanje storjeno iz malomarnosti, če storilec ni ravnal s potrebno pazljivostjo, čeprav se je zavedal, da lahko stori dejanje, pa je lahkomišelnost mislil, da se to ne bo zgodilo ali da bo to lahko preprečil – zavestna malomarnost, ali če se ni zavedal, da lahko stori dejanje, pa bi se bil po okoliščinah in svojih osebnih lastnostih tega moral in mogel zavedati. Se pravi, nezavestna malomarnost.

Poleg tega Kazenski zakonik določa, da sodišče storilcu, ki je storil kaznivo dejanje iz malomarnosti, odpusti kazen, če posledice dejanja storilca toliko ne prizadenejo, da kaznovanje v takem primeru očitno ne bi bilo upravičeno. Imamo torej neko sodno prakso, ki ščiti take primere, tako da imamo to varovalko glede te malomarnosti in so vzpostavljeni tudi ustrezni standardi na podlagi te prakse, ki postavljajo nek nabor okoliščin, iz katerih bo mogoče potegniti sklep, ali je šlo za malomarnost ali ne. Zaradi tega predlagamo, da se pri tako resnih kaznivih dejanjih uvede tudi ta možnost malomarnosti. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsedujoči.

Seveda smo vložili amandma iz preprostega razloga, ker mislim, da se je treba v

Državnem zboru, kadar se pogovarjamo o Kazenskem zakoniku, pogovarjati zelo, zelo na glas, kadar gre za elemente suženjstva. Še posebej zato, kot sem povedal že v uvodu, ker se včasih zelo hitro zadovoljimo z nekim izrazom, ki zelo ozko pojmuje neka določena kazniva dejanja, v resnici pa se nam pred očmi odvijajo določena druga kazniva dejanja, ko je po eni strani težko dokazati v postopku elemente kaznivega dejanja, po drugi strani pa tudi zato, ker kaznivega dejanja dostikrat niti ne zasledujejo oziroma še manj prepoznajo. Težko je verjeti – vsi se spomnite zadnjih posnetkov v času največje gospodarske krize, ko so gradbena podjetja ena za drugo propadala, smo gledali žalostne posnetke, kako delavci sedijo, ne dobijo plačil, poslušali smo tragične zgodbe posameznikov, kako so prišli nekam delat z nekimi obljubami, na koncu pa so ostali sami, brez denarja in možnosti, da bi iskali zaščito. Nekaj podobnega smo pred nekaj meseci gledali, kaj se je dogajalo z delavci, ko so odhajali v Nemčijo na delo, in to na podlagi naših, slovenskih podjetij, ki so bila samo posredniki za tovrstna dela, in na koncu je že skorajda izpadlo tako, kot da še celo sodelujemo in pomagamo pri teh kaznivih dejanjih posredovanja in tudi, lahko rečemo, suženjskih oblik dela. Zato je več kot jasno, da smo s tem amandmajem želeli zelo jasno poudariti, da gre za več vrst suženjskih oblik, ne samo tisto, kar je nam najbolj poznano v zadnjih desetih, petnajstih letih, ko odkrito govorimo in se pogovarjamo, ne nazadnje imamo tudi nevladne organizacije, ki delujejo zelo aktivno na tem področju, ko govorimo o prostituciji. Nič novega. Še več. Tudi v parlamentu smo se že pogovarjali celo o legalizaciji prostitucije in podobnem. Pa vendar, tisto, kar je za nas pomembno, je, da zelo jasno definiramo – in to danes je pomanjkanje znotraj Kazenskega zakonika – če govorimo, da gre za spolne zlorabe oseb, prisilno delo ali storitve suženjstva ali suženjstvu podobna razmerja, služabništvo ali odstranitev organov. Se pravi, govorim o zelo širokem spektru oblik suženjstva in posledicah tega suženjstva, na podlagi katerih bi lahko organi pregona dobili orodje, da ga temeljito lahko iščejo, najdejo in ne nazadnje tudi ukrepajo z določenimi dejanji na podlagi zakona. Seveda, problem pa nastane tisti trenutek, ko se začnemo pogovarjati o tem, ali imamo vse elemente, da to zapišemo tako, da bo na koncu tudi stalo. Minister je bil zelo jasen na odboru, takšen predlog amandmaja, kot smo ga predlagali, pa smo ga tudi umaknili, nekako ne bi prestal neke resne presoje in bi v nadaljevanju celo kriminaliziral neko dejanje, ki je danes legitimno in ga na nek način želimo celo spodbujati. Nekako tako približno se je izrazil; ta zadnji del je moj dodatek. Pa vendar, naš namen je bil iskren, da se znotraj tega člena definira pojem "suženjstvo", da se ne omejuje zgolj in samo na prostitucijo in vse oblike, ki se vrtijo okoli tega. Ampak gre za tudi vse tiste

oblike, za katere v resnici, žal, poudarjam, žal, marsikdo, ki je v tem odnosu, se niti več ne zaveda, da je v nekem sužnjelastniškem odnosu že skoraj – ene osebe.

Na koncu, preden zaključim, se bom dotaknil samo še, da zaključim malo bolj prijetno, v predstavitvi kolegice Bojane Muršič je bila njena izjava, da so poroke "hitre in tihe", tako nekako se je izrazila. Moram reči, da sem kar nekaj oseb v naši državi poročil, pa še nobeno na tiho in nobeno skrito. Vse se je dogajalo javno in pred uradnimi osebami, tako da upam, da se kje res ne dogajajo tiho in skrito kakšne poroke. Problem verjetno, na katerega je hotela opozoriti, je, da se dogajajo v ozadju dogovori, prisiljevanje v takšne poroke, in to je seveda problematično. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Najprej glede amandmaja, ki ga predlaga Združena levica, glede izkoriščanja dodatka. Kar se tiče drugega dela, denarna kazen, to smo že sprejeli na odboru. Kar se tiče izkoriščanja, pa je tako. Eden ključnih elementov kaznivega dejanja trgovine z ljudmi je izkoriščanje, je zakonski znak izkoriščanja. V vseh konvencijah, v konvenciji Sveta Evrope v 4. členu, a. točka, v direktivi Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. aprila 2011 o preprečevanju trgovine z ljudmi, v konvencijah Združenih narodov, ki se dotikajo trgovine z ljudmi, je izkoriščanje temeljni element tega kaznivega dejanja. To ne pomeni, da druga dejanja, ki so vezana na podobne elemente, pa nimajo znakov izkoriščanja, niso kazniva. Ne govorimo pa v povezavi s tem o trgovini z ljudmi. Zato tega amandmaja ne moremo sprejeti, ker bi izvotlili sam pojem kaznivega dejanja trgovine z ljudmi, in bi bili eni redkih, če ne edini, dobro, zdaj to na pamet govorim, ampak dejansko to kaznivo dejanje ne bi bilo več skladno z mednarodnimi akti, in to za seboj potegne en kup problemov, tudi v smislu sodelovanja in tako naprej. Je pa dejstvo, da je zaradi tega elementa to kaznivo dejanje izjemno težko dokazovati. To pa se strinjam in razumemo tukaj nevladne organizacije, vendar je pri tem tudi potrebno vedeti, da nekatera druga kazniva dejanja pokrivajo te elemente.

Kar se tiče naslednjega elementa vašega predloga, in to je inkriminacija kaznivega dejanja skozi malomarnost. Za to se nismo odločili, bilo je pa precej razprav v pripravah zakona. Temu so načeloma nasprotovali tudi drugi organi, recimo tožilstvo. Pa še to bi rad povedal, opravljena je bila tudi analiza, izjemno malo držav, obstajajo pa, ima to kaznivo dejanje inkriminirano tudi iz malomarnosti. S tem se namreč izjemno širi krog kaznivosti in pridete v situacijo, kjer lahko za trgovino z ljudmi inkriminirate taksista, ki ni vedel, da prevaža, ne

vem, recimo prostitutko v podrejenem razmerju, a se mu očita, da bi moral in mogel vedeti. To je odločitev družbe, ali to inkriminira ali ne. Po našem mnenju tako daleč še nismo prišli, moram pa povedati, da smo se temu zelo približali ravno z namenom in v čim večji meri poslušati tudi argumente civilne družbe. Gospod poslanec, rekli ste, da je civilna družba rekla, da so na Ministrstvu za pravosodje glede tega naleteli na gluha ušesa. Niso tako rekli, ker to ne drži. Rekli so, da so zadovoljni, da je prišlo do napredka, da pa napredek ni tak, kot bi si ga oni v celoti želeli. Opozoril bi, da novela v četrtem odstavku 16. člena po našem mnenju še vedno na sorazmeren način širi inkriminacijo, ne gre pa v malomarnost, in sicer s tem da širi inkriminacijo tudi na uporabnike storitev žrtev, na uporabnike žrtev, storitev žrtev trgovine z ljudmi, kar prej ni bilo inkriminirano. Kdor ve, da je oseba žrtev trgovine, pa uporablja njene storitve. Mimogrede, vedenje, naklep je lahko tudi eventualen.

Kar se tiče amandmaja Zavezništva pa sledeče. Strinjamo se in nekaj pogovor je bilo na samem odboru o dobronamemosti tega amandmaja. Ne podpiramo ga, ker bi v kontekstu, v katerem je predlagan, na člen, v katerem je predlagan, lahko imel po našem mnenju v tem trenutku celo nasproten učinek. Če ti jasno inkriminiraš določeno obliko suženjstva ali podobnega razmerja, s tem priznaš, da ta sedaj ni bila inkriminirana. Praksa pa se trenutno oblikuje, da se skozi suženjstvu podobna razmerja, služabništvo, prisilno delo, ki je že zapisano v samem zakonu, prvi postopki na tem področju se že izvajajo, in bi vsekakor pozitiven namen predlagatelja bilo treba inkriminirati ne skozi trgovino z ljudmi, ampak skozi ustrezno drugačno inkriminacijo v poglavju kaznivih dejanj zoper delovno razmerje in socialno varnost. Ta pa sedaj niso odprta. Edino, kar lahko rečem, je, da se bomo k temu vrnili, ko bo Kazenski zakonik spet v Državnem zboru. Dodal bi še nekaj. Amandma, ki je sedaj predstavljen, pa je v veliki meri že pokrit s 112. členom, ki sicer tudi ni odprt, ampak bi rad prebral: "Kdor s kršitvijo / .../ spravi drugega v suženjsko ali njemu podobno razmerje ..." To pa je že napisano. Povedano drugače, vaše opozarjanje na problem je legitimno opozarjanje predvsem na problem implementacije, izvrševanje tega zakona v praksi in dovolj pozornosti temu s strani organov odkrivanja in pregona in manj mogoče kazenskega urejanja. Toliko za enkrat. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.
Izvolite, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsedujoči.
Minister, prej vas ni bilo v dvorani, ko sem jaz razlagal, kako je prišlo do tega amandmaja, zato mogoče deluje sedaj malo tako nekonsistentno,

ampak prav pa je, da veste. Mi smo ta amandma vložili predvsem zaradi tega, ker upamo, da v naslednjem popravku bo ministrstvo našlo ustrezno rešitev. S tem smo danes v resnici želeli odpreti to diskusijo tudi na plenarnem zasedanju, ker gre po našem pojmovanju za pomembno vprašanje. Daleč od tega, da bomo forsirali in se zavedamo odgovornosti, da tisto, kar bo zapisano in kar mora biti zapisano, mora biti tako, da bo nedvoumno in jasno tudi vsem ostalim, ki bodo zakon uporabljali, da se bo lahko izpeljal do konca. Pa vendar je treba slediti in upoštevati tudi vse že sprejete konvencije, ki govorijo o teh vprašanjih. Za to gre. Danes se sklicevati, kaj že vse imamo in tako naprej, to je eno. Drugo pa je, kako zadevo izboljšati, da bo delovala.

Na koncu bi rad samo še toliko, ker prej nisem uspel oziroma nekako sem pozabil, veseli me tudi to, da ste v Kazenskem zakoniku, kar se tiče vprašanja pomanjkljive ureditve pregona novinarjev, uveljavili, glede na to, da smo takrat opozorili na to problematiko in ste držali besedo in v tem zakonu to zadevo tudi dovolj jasno opredelili, da danes vemo, o čem govorimo in kdaj ukrepati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 16. členu oziroma amandmajih k 16. členu? Ne. Potem zaključujem to razpravo.

Prehajamo na 17. člen oziroma v razpravo dajem 17. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati?

Izvolite, pobudnik amandmaja, dr. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

Z amandmajem predlagamo, da se pri opredelitvi novega kaznivega dejanja, se pravi prisilne sklenitve zakonske zveze ali vzpostavitve podobne skupnosti, upošteva tudi prisilna vzpostavitve neregistrirane istospolne partnerske skupnosti ter se opredelitev kaznivega dejanja določi bolj jasno. Glede na to, da smo v Sloveniji v tem sklicu v Državnem zboru sprejeli novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki na podlagi odločb in ugotovitev Ustavnega sodišča pravzaprav izenačuje istospolne in raznospolne partnerske skupnosti, menimo, da je ta rešitev, ki trenutno velja v tem zakonu, nediskriminatorna, ker izpušča ravno ta del, se pravi neregistrirane istospolne partnerske skupnosti, in domnevamo, da lahko pride tudi do takih primerov. Se pravi, da bomo imeli v samem Kazenskem zakoniku neko luknjo, ki pravzaprav ne ščiti morebitnih takšnih oblik prisilne sklenitve zakonske zveze oziroma podobne zveze. Se pravi, z amandmajem skušamo samo slediti načelom, h katerim smo se tudi zavezali, se pravi v nekakšni široki družbeni emancipaciji, in tudi v kazenskem pravu, mislim, da je potrebno, da se to odraža v

polnosti in do odločitve Ustavnega sodišča, ki bo na nek način povedalo, ali bomo o tem še odločali na referendumu ali ne, ali bo ta novela Zakona o zakonski zvezi dejansko prišla v veljavo in se začela izvajati.

Predlagam, da se s tem amandmajem v tem času korigira ta manko, se pravi ta luknja, kar se tiče takšnih možnih zvez. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Vatovec, hvala lepa. Še kakšna želja za razpravo?

Mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Samo na kratko.

Rad bi povedal, da je z amandmajem, ki je bil sprejet na Odboru za pravosodje, po našem vedenju to vprašanje ustrezno rešeno. Ko se je popravilo in so se sprejele podobne skupnosti, smo se izognili nevarnosti, kako bo kakšna skupnost poimenovana v nadaljevanju. Vsekakor glede kaznivosti je po našem trdnem prepričanju intenca predlagatelja amandmaja že dosežena z amandmajem, ki je bil sprejet na odboru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Vendar obstaja druga težava pri tej rešitvi, ki je sedaj sprejeta z amandmaji na odboru, to je, da napotuje na Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih in Zakon o partnerski skupnosti, ki pa izredno izključuje neregistrirane istospolne partnerske skupnosti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o 17. členu oziroma amandmaju? Ne. Hvala lepa. Zaključujem to razpravo.

Prehajamo na 32. člen oziroma v razpravo dajem 32. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želite razpravljati? Prosim za prijavo.

Gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

V Slovenski demokratični stranki smo vložili amandma, ki je sicer nomotehnične narave, je pa vezan na 135. člen Kazenskega zakonika, ki govori o kaznivem dejanju grožnje. Da bomo vedeli, zakaj je tako pomembno, da danes pregovorimo o tem 135. členu, naj sežem malce nazaj v zgodovino. Pahorjeva vlada je bila tista, ki je leta 2009 šla popolnoma nespametno po mojem mnenju in po mnenju Slovenske demokratske stranke v spremembo tega člena, in danes, hvala bogu, to napako popravljamo vsi skupaj. Mi smo želeli sicer še bolj rigorozno

poseči v ta člen, ampak se strinjamo, da morda je pa ta rešitev v danem trenutku, če že ne najboljše, pa izjemno dobra in koristna. Gre za to, da je pri kaznivem dejanju grožnje predlagana ukinitve pregona na zasebno tožbo. Torej to, kar je storila v 135. členu leta 2009 Pahorjeva vlada. To je pomenilo, da je žrtev lahko edina prijavila storilca, se pravi neko grožnjo, ki je bila izrečena. Samo žrtev je lahko to storila. Ampak če že psihološko pogledamo, lahko vidimo, da je to velik problem. Žrtev mora najprej že sama pri sebi razčistiti in se sprijazniti s tem, da ji nek storilec, bodisi partner v krogu družine ali kdorkoli drug, grozi, potem pa mora še sama prijaviti takšno dejanje. Zato smo mi ves čas trdili, in tudi jaz osebno sem postavila kar nekaj poslanskih vprašanj na to temo oziroma tudi dala konkreten predlog, da se ta 135. člen Kazenskega zakonika spremeni in da se uvede pregon na podlagi predloga oškodovanca oziroma da bi se to preganjalo tudi po uradni dolžnosti.

Ta amandma, kot rečeno, na Odboru za pravosodje, kjer smo govorili o spremembah Kazenskega zakonika, ni bil sprejet, ampak tudi ta rešitev je boljša od tiste, ki se je zgodila leta 2009, zato jo tudi pozdravljamo. Naj še rečem, da v zvezi s spremembami in dopolnitvami Kazenskega zakonika, ko gremo v kakršne koli spremembe katerega koli člena, ki je vezan na Kazenski zakonik, moramo biti zelo previdni. Moramo biti zelo previdni in iti v takšne spremembe pretehtano, da se ne zgodijo kakšne nepričakovane stvari, ki bi jih kasneje lahko obžalovali.

V Slovenski demokratični stranki podpiramo spremembe novega kazenskega zakonika, vendar jih bomo budno spremljali, obenem pa upamo, da bo minister prisluhnil tudi nekaterim našim drugim rešitvam, ne vezanim izključno na to zakonodajo, ki jo danes obravnavamo, ampak širše. Zlasti kar se tiče celotne reforme pravosodja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o tem amandmaju, členu? Ne. Hvala lepa. Če ne želi potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda. S tem prekinjam 10. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVRŠEVANJU KAZENSKIH SANKCIJ V OKVIRU REDNEGA REDA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki je danes pred vami, predstavlja najširšo novelo iz tega paketa, ki ga danes obravnavamo. Gre za spremembe zakona, ki ureja izvrševanje kazenskih sankcij in ki že dlje časa ni bil spremenjen. V temu času je Slovenija dobila kar nekaj priporočil mednarodnih odborov in pristojnih teles za varstvo človekovih pravic, prepoved mučenja nehumanega in ponižujočega ravnanja pa tudi priporočila vsakokratnega varuha za človekove pravice na področju izvrševanja kazenskih sankcij so se debelila.

Vsa ta priporočila smo poskušali kot predlagatelji v čim večji meri uveljavljati in v tem delu novela pomembno po našem mnenju krepiti pravno varstvo obsojencev, hkrati pa odpravlja tudi administrativne ovire in racionalizira postopke izvajanja nekaterih nalog pravosodnih policistov oziroma mnogih nalog pravosodnih policistov in strokovnega osebja. Se pravi, računamo na to, da poleg zagotavljanja višje pravne varnosti in humanosti pri izvrševanju kazenskih sankcij skladno z mednarodnimi standardi in priporočili tudi varuha človekovih pravic in nevladnih organizacij. Hkrati debirokratiziramo določene postopke osebja, ki te naloge izvršuje. Predlog se poleg tega loteva tudi problematike izogibanja prestanja zaporne kazni iz zdravstvenih razlogov in pomembno poenostavlja postopke izmenjave podatkov med sodišči in Upravo Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij.

Toliko bi bilo z moje strani za začetek. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici mag. Bojani Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa predsedujoči.

Odbor za pravosodje je na 9. redni seji 1. 7. 2015 obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Minister za pravosodje je uvodoma povedal, da je predlog zakona o izvrševanju kazenskih sankcij predstavlja premišljen poseg v normativno ureditev sistema izvrševanja kazenskih sankcij in zastruje pogoje za odlog izvršitve kazni zapora, krepiti pravno varnost obsojencev, hkrati pa tudi odpravlja

administrativne ovire in racionalizira postopke izvajanja nekaterih nalog pravosodnih policistov.

Predlog se loteva tudi problematike izogibanja prestanja zaporne kazni iz zdravstvenih razlogov, tako da je odlog nastopa možen zgolj v primeru bolnišničnega zdravljenja. Bolj učinkovitemu izvrševanju kazenskih sankcij je namenjen tudi predlog nove normativne ureditve elektronske izmenjave podatkov med sodišči in Upravo Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij. Na učinkovito pravno varstvo pravic obsojencev v primerih pritožb zaradi neustreznih bivalnih pogojev je Republiko Slovenijo opozorilo Evropsko sodišče za človekove pravice v svojih letnih poročilih pa tudi Varuh človekovih pravic. Pojasnil je še, da predvidene zakonske rešitve v nekaterih segmentih, na primer pri postopkih premeščanja obsojencev iz enega v drug zavod, pri strokovnih odločitvah v okviru pooblastil in nalog pravosodnih policistov, ki nimajo značaja pravne zadeve, pri izdelavi osebnega načrta obsojenca, predstavljajo racionalizacijo poslovanja zaposlenih v zaporskem sistemu, kar ob razbremenitvi določenih opravil prinaša tudi možnost bolj poglobljenega posvečanja strokovnemu delu pri obravnavi in resocializaciji obsojencev.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v uvodu povedala, da je bil pomemben del pripomb, zlasti tistih k posameznim členom, upoštevan v amandmaju koalicije, opozorila pa je tudi na del pripomb, ki so kljub pojasnilom predlagatelja zahtevale ustrezen odziv. V okviru splošnih pripomb je izpostavila pravnosistemsko problematičnost pristopa, ki v določbah, s katerimi se ureja vlaganje pritožb zoper odločbe, izdane v okviru izvrševanja kazenskih sankcij, po nepotrebnem ponavlja določene določbe Zakona o splošnem upravnem postopku. S pravnotehničnega vidika pa je opozorila tudi na dejstvo, da obseg sprememb presega tretjino členov osnovnega zakona, kar bi namesto noveliranja narekovalo pripravo novega zakona, in na neustrezno spreminjanje več členov veljavnega zakona z enim, ki se pojavlja na več mestih predloga zakona.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je v svojem predlogu predlog zakona podprla. Razprava je potekala predvsem o predlaganih rešitvah, ki jih vsebuje predlog zakona, in o amandmajih, vloženih k posameznim členom.

Nekaj nasprotovanj s strani nekaterih razpravljavcev je bilo glede določila 9. člena predloga zakona, ki omejuje pravico do odložitve izvršitve kazni iz zapora iz zdravstvenih razlogov. Predlagali so njeno črtanje in pojasnili, da s tem predlogom sledijo mnenju ZPS, upoštevajoč tudi mnenje Vrhovnega državnega tožilstva, Varuha človekovih pravic, Odvetniške zbornice in Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti Univerze v Mariboru, ki v svojih mnenjih opozarja na ustvarjanje pravne praznine in nastajanje morebitnih dodatnih nepotrebnih

posledic na področju zdravja ki so lahko tudi finančne narave. Pri tem je član odbora citiral tudi prispevek Hinka Jenulla, v katerem slednji med drugim ugotavlja, da predlagana ureditev ne zagotavlja ustreznega pravnega položaja in varstva obsojencev z zdravstvenimi težavami, ki so takšne narave, da lahko ovirajo nastop oziroma izvrševanje kazni zapora.

Drugi so pozdravili predlagane rešitve predloga zakona in poudarili, da slednje pomenijo hitreje, učinkovitejše in bolj ekonomične ukrepe. Pojasnili so tudi, da zaradi kršitev obsojencev do učinkovitejšega pravnega sredstva v primerih prezasedenosti zapora, na kar je v sodbah, izrečenih proti Sloveniji, opozorilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice in v 19. rednem letnem poročilu tudi Varuh človekovih pravic.

Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD, ni sprejel pa amandmajev Poslanske skupine SDS k 9. členu, brezpredmetni pa so postali amandmaji k 10. členu Poslanske skupine SDS in Poslanske skupine Združena levica k 2. členu.

Odbor je na podlagi osmega odstavka 131. člena Poslovnika Državnega zbora oblikoval tudi in sprejel amandma k 86. Členu, nato pa je odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih tudi sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Danes obravnavane spremembe in dopolnitve Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij so precej številne, ne pomenijo pa posega v koncept samega zakona. V večini primerov se nanašajo na odpravo pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju zakona, in pomanjkljivosti, na katere je opozorilo Evropsko sodišče za človekove pravice. Te pomanjkljivosti se pretežno nanašajo na izvrševanje kazni zapora. Prav ta oblika izvrševanja kazenskih sankcij je bila največkrat predmet obravnave na Evropskem sodišču za človekove pravice. Pritožbe zapornikov, posredovane na Evropsko sodišče za človekove pravice, so se v večini primerov nanašale na neustrezne prostorske razmere v posameznih slovenskih zaporih. Statistični podatki namreč kažejo, da se je v zadnjih letih število zapornikov povečevalo, lani kar za 5,7 % v primerjavi z letom poprej, medtem ko prostorski pogoji zaporov oziroma zavodov za

prestajanje kazni zapora takemu povečanemu prilivu niso sledili. Zlasti pri krajših prostostnih kaznih, to je do dve leti izrečene kazni zapora, je treba v čim večji meri spodbujati in omogočati obsojencem alternativne oblike prestajanja zapornih kazni. Gre zlasti za tiste oblike, ki v največji meri prispevajo k resocializaciji storilca, hkrati pa pretirano ne obremenjujejo državnega proračuna. Tu mislimo zlasti na ukrep nadomestitve kazni zapora z delom v splošno korist. O takem alternativnem načinu izvršitve krajših prostostnih kazni odločajo sodišča. Po našem prepričanju je ta oblika izvršitve izrečene kazni premalokrat izkoriščena. Največkrat je razlog v tem, da ni dovolj izvajalskih organizacij. Na tem področju pozivamo tudi samoupravne lokalne skupnosti k večji aktivnosti na tem področju. Namreč po veljavnem pravilniku, Pravilniku o izvrševanju dela v splošno korist so občine dolžne pripraviti in sporočiti centrom za socialno delo nabor del in tudi seznam organizacij, kjer je možno opravljati delo v splošno korist. Lahko ugotavljamo, da samoupravne lokalne skupnosti na tem področju niso najbolj dejavne. Eno izmed področij, kjer je precej neizkoriščenega potenciala za izvajanje dela v splošno korist, je urejanje javnih površin in parkov v posameznih lokalnih skupnostih.

Zakonske rešitve posegajo tudi na področje odloga prestajanja zaporne kazni zaradi zdravstvenih razlogov, kjer predlagane rešitve onemogočajo zlorabe tega instituta. Te zlorabe so se do sedaj v praksi pogosto dogajale. Zakonske rešitve morajo preprečevati izigravanje datuma nastopa kazni zaradi zdravstvenih razlogov. Ne nazadnje ima vsak zapor oziroma zavod za prestajanje kazni svojo službo medicinske pomoči, ki bo po pregledu obsojenca znala presoditi, ali je zapornik zdravstveno sposoben za prestajanje zaporne kazni. Predlagane zakonske rešitve bodo še vedno omogočale odlog oziroma prekinitvev prestajanja zaporne kazni za tiste obsojence, ki so zboleli pred in med prestajanjem kazni zapora.

Rešitve, ki jih prinaša predlog zakona, izboljšujejo učinkovitost izvrševanja kazenskih sankcij in prinašajo tudi izboljšanje ukrepov, ki jih ima na razpolago država za zagotovitev pomembnega cilja, ki ga zasleduje ta zakon, to je resocializacija storilcev kaznivih dejanj.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije bomo iz tega razloga Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij podprli.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Igor Zorčič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Podpredsednik, hvala za besedo.

Namen novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij je racionalizacija postopkov in zmanjšanje administrativne obremenitve zaposlenih v zavodih za prestajanje kazni zapora in prevzgojnih domovih, z navedenim, pa tudi z nekaterimi drugimi novimi ureditvami, pa tudi povečanje obsega strokovnega dela z obsojenci in mladoletniki in povečanje kvalitete njihove obravnave z namenom njihove resocializacije. Na novo se ureja sodelovanje med strokovnimi delavci zavoda in pristojnimi centri za socialno delo, kar je pomembno za celostno obravnavo obsojencev med prestajanjem kazni in za načrtovanje socialnega vključevanja ob odpustu in po njem. S tem namenom se na novo urejajo tudi določbe o zaporu ob koncu tedna in o delu v splošno korist. V zvezi z delom v splošno korist novela predvideva racionalizacijo stroškov in uravnoteženje ureditve razmerja med osebami, napoteni na delo v splošno korist v okviru kaznovalnega prava, in tistimi, ki opravljajo delo v splošno korist v okviru splošnih delovnopравnih predpisov.

Novela zakona se odziva tudi na posledice nedavnih obsodb na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourgu, ki so se nanašale na stanje v nekaterih zavodih za prestajanje kazni in na ugotovitev sodišča, da obsojenec v primeru prezasedenosti zaporov nima zadosti učinkovitega pravnega varstva. V skladu s prenovljenim 83. členom zakona bo obsojenec, ki meni, da je podvržen mučenju ali drugim oblikam prepovedanega nečloveškega ali ponižujočega ravnanja, zahteval sodno varstvo, pri čemer pa novela zakona podrobneje določa nadaljnji postopek za vloženo zahtevo za sodno varstvo, s čimer se bo bistveno povečala njena učinkovitost. Z urejanjem navedenih področij v noveli Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij se tako udejanjata načelo pravne varnosti in načelo ekonomičnosti in hitrosti v upravnem postopku.

Novela vsebuje tudi določbe, ki zasledujejo večjo učinkovitost izvršitve sodnih odločb, ko posebne okoliščine kažejo na nevarnost pobega oziroma izmikanju nastopa kazni zapora. Sodišče bo lahko namreč v takšnih primerih odredilo prisilno privedbo obsojenca po pravnomočnosti sodbe, še preden ta postane izvršljiva.

Novela zakona nadalje zmanjšuje tveganje zlorabe denarne pomoči, ki so jo nekateri obsojenci neupravičeno prejeli še po nastopu zaporne kazni; utrjuje pravno podlago za zbiranje in obdelovanje podatkov o dovoljenih dopisovalcih obsojencev; daje možnost, da se obsojence, ki so nadpovprečno prizadevni pri delu, nagradi s posebno denarno nagrado; spreminjajo se določbe glede disciplinskih postopkov zoper obsojence, tako da se upošteva tudi ureditev evropskih zaporskih pravil; uvaja se nova disciplinska sankcija zoper obsojence – pisni opomin; spreminja pa se tudi vloga zdravnika pri izvrševanju disciplinske kazni

samice. Zdravnik v tem primeru ne bo več odločal, ali bi izvršitev te kazni ogrozila obsojenčevo zdravstveno stanje, temveč bo dnevno preverjal zdravstveno stanje obsojenca. S predlagano spremembo zakona pa se zdravstveni razlog za odlog prestajanja kazni nadomešča z razlogom, da je odlog dopusten samo zaradi bolnišničnega zdravljenja obsojenca. Navedena ureditev bo pomenila poenostavitev postopka odločanja o odlogu, hkrati pa ne bo v ničemer vplivala na pravico obsojenca do ustreznega zdravstvenega varstva, saj zdravstveno oskrbo v zavodih za prestajanje kazni zapora zagotavljajo zdravstveni domovi, na območju katerih deluje zavod.

Novela vsebuje tudi jasnejše določbe organizacije Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij in so nujna podlaga za načrtovanje in izvedbo reorganizacije zaporskega sistema, jasnejšo opredelitev in normativno ureditev statusa inštruktorjev in drugih strokovno-tehničnih delavcev v zaporskem sistemu, s tem pa za njegovo večjo učinkovitost kot celote.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo, da so spremembe Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij korak k bolj racionalnim in učinkovitim administrativnim postopkom v okviru izvrševanja kazenskih sankcij ter k izboljšanju pravne in socialne varnosti obsojencev, hkrati pa bodo pripomogle tudi k bolj učinkovitemu izvrševanju kazenskih sodb, zaradi česar bomo predlagano novelo podprli. Hvala.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims bo predstavil stališče Poslanke skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Zakon, ki je pred nami, zagotovo prinaša tudi nekatere izboljšave, vendar pa je v zvezi s tem zakonom odprt en problem, ki je zelo načelne narave in ki ga v pravu pogosto združimo v enem stavku: ali cilj posvečuje sredstva.

Zakon je zaradi tega, ker je na tej točki spodletel na kraju njegovega nastanka, se prvi na ministrstvu. Zdaj je napisan tako, kot se v pravu vedno uči, da se stvari ne sme delati, da je napisan na določen primer oziroma na določeno osebo. Za kaj gre? Naj si pomagam z znanim in uglednim pravnikom, ki je iz povsem nasprotne politične strani, da ne bi pripomb o tem, kdo koga ščiti, ali kakšnih podobnih duhovitosti, kot se pogosto pojavijo, ko se obravnava nek načelen problem in napaka, ki jo v danem primeru kdo naredi. V Pravni praksi je bila prejšnji mesec objavljena daljša razprava gospoda Hinka Jenulla, vrhovnega državnega tožilca in svetnika na Vrhovnem državnem tožilstvu, ki opozarja na neživiljenjsko rešitev v

predlogu. Namreč, bistvena zaostritev pogojev, tako kot je predvidena, ne glede na to, da je bil potem sprejet z amandmajem v nekem manjšem delu nek omiljen člen, je namreč pravno vprašljiva z vidika tistega, o čemer sem govoril na začetku: ali res cilj posvečuje sredstva. Proti komu je uperjena? Točno za en primer gre, gre za primer, ko se gospodu Bavčarju vedno znava odlaga iz zdravstvenih razlogov odhod na začetek opravljanja kazni. Zaradi tega je gospod Hinko Jenull v Pravni praksi uporabil za ta zakon in za ta sporni člen kar izraz lex Bavčar. Vendar ne opozarja na napako v tem primeru in na pravno nesprejemljivost rešitve, ki jo ponuja Vlada in ki jo zdaj zagovarja vladajoča koalicija, samo on, ampak naj naštejemo, kdo vse so dali pripombe. Bistvene pripombe so dali Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Varuh človekovih pravic, Odvetniška zbornica Slovenije in tudi Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Vsi so zagovarjali, da je sedanja ureditev v zakonu ustrezna, v obstoječi zakonodaji, in da zato novela v tem delu sploh ni potrebna in da gre za drastično nepotrebno zaostrovanje, ki lahko povzroči številne hude posledice, pri čemer pa je bil odziv glede na to, kako povzema Hinko Jenull s strani predlagatelja, torej Ministrstva za pravosodje, nesprejemljiv. Če citiram. Na stališče ministra v odgovoru na pripombo Odvetniške zbornice, da je predlagani strožji poseg trenutno uveljavljen v družbeni stvarnosti v Republiki Sloveniji, ki terja normativno intervencijo, v tem primeru neustrezen. Kajti govori – citiram – "stroga garantističnost na tem mestu žal ni na mestu". In potem temu nasprotuje gospod Jenull z odgovorom, da če kje, mora biti garantistični pristop, vendar ja, prav pri odločanju o pravicah in dolžnostih, povezanih s človekovim zdravjem, še posebej pri kategorijah, ki so predmet prislilnih posegov, kar nedvomno velja za obsojence na zaporno kazen. Podobno ima pomisleke tudi glede odgovora ministra Pravni fakulteti v Ljubljani.

Če se samo govori o tem, da se reagira na neke anomalije in se s tem se ukine institut, je to popolnoma napačna rešitev, ali pa, da se tako zaostri, da je praktično nedosegljiv. Treba bi bilo odpravljati probleme tam, kjer so. To je temeljni pomislek, ki ga gospod Hinko Jenull v zvezi s tem zakonom naslavlja in zaradi katerega tudi v SDS danega zakona ne bomo podprli, razen v primeru, če bi bil sprejet naš amandma, potem bi svojo odločitev ponovno pretehtali.

Ponovno namreč predlagamo, da se obdrži sedanja ureditev in da se ne soočamo s stanjem, ki ni / znak za konec razprave/ in ki včasih tudi ni človeški. Že zdaj namreč se zgodi, da odide na zaporno kazen ali pa je zaprt kdo, ki mu praktično zdravstveno stanje tega ne omogoča, ne dopušča. Znan je vsaj en primer, ko se je v zaporu znašel nekdo, ki je tako senilen, da se na čase kar izgubi. In da gre za človeka, ki je hotel razkriti en del političnih in

ekonomskih bančnih ozadij, povezanih tudi z nekdanjim predsednikom gospodom Kučanom, je samo naključje. Naj v taka naključja verjame, kdo hoče. Pred zakonom, gospe in gospodje, moramo biti vsi enaki, zakoni pa morajo biti človeški in izvršljivi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani minister, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog novele Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij prinaša številne novosti. Predlagatelj se je sprememb lotil predvsem zaradi opozoril glede kršitev pravic obsojencev, na katere je v sodbah proti Sloveniji opozorilo tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. Spremembe in dopolnitve zakona sledijo tudi opozorilom Varuha človekovih pravic, upoštevajo pa se tudi priporočila upravne in delovne inšpekcije. Novela prinaša novosti v zvezi s tako imenovanim vikend zaporom, s čimer se bo preprečilo zlorabljanje te ugodnejše oblike prestajanja zaporne kazni, prav tako se zagotavlja večja pravna varnost obsojencev, odpravljajo številne administrativne ovire in racionalizira postopke izvajanja nekaterih nalog pravosodnih policistov.

Zelo pomembne novosti prinaša novela tudi glede nadomestitve izvršitve kazni zapora z delom v splošno korist. Na novo se med drugim določajo obseg in vrste stroškov izvrševanja dela v splošno korist, ki je breme proračuna, in tisti del in vrste stroškov, ki se naloži obsojencem, ki jim je bila tovrstna možnost izvršitve kazni zapora dopuščena. Pri tem se med drugim zasleduje bolj ustavnopravno uravnotežena ureditev razmerja med osebami, napotenimi na delo v splošno korist in v okviru kaznovalnega prava, in tistimi, ki tovrstno delo opravljajo v okviru splošnih delovnopравnih predpisov. Odpravljajo se tudi anomalije veljavne ureditve v zvezi z zdravstvenim razlogom za odlok prestajanja zaporne kazni. Zaradi dosedanje normativne ohlapnosti je obstajala velika možnost zlorabe tega instituta, čemur smo bili lahko priča tudi v nekaterih medijsko odmevnih primerih. Zato bo po novem odlog dopusten samo zaradi bolnišničnega zdravljenja obsojenca, seveda pa se kasneje prestajanje kazni lahko prekine zaradi obsojenčeve bolezni, poškodbe in podobnih razlogov, ki niso bolnišnično zdravljenje.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev pa še posebej pozdravljamo ureditev na področju socialne oskrbe in zdravstvene nege starostnikov v času prestajanja kazni zapora, saj starejši obsojenci, predvsem kronični bolniki, včasih potrebujejo

zdravstveno nego ter pomoč pri opravljanju osnovnih življenjskih potreb. Zapori niso prostorsko posebej prilagojeni za obsojence s tovrstnimi težavami, zato je tudi že Varuh človekovih pravic opozoril, da je v skladu s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice iz junija leta 2013 obveznost države, da zagotovi ustrezne pogoje za zaprte osebe s posebnimi potrebami.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije izražamo posebno zadovoljstvo, da bodo sedaj v skladu z določbo novega drugega odstavka 60. člena ti obsojenci lahko bivali v prilagojenih prostorih ali na oddelku enega izmed zavodov.

Naj na koncu omenim še eno pozitivno spremembo, ki se nanaša na starostnike in oslabele obsojence. S spremembo 82. člena veljavnega zakona se med razloge za prekinitve kazni dodaja določba, da se obsojencu lahko prekine kazen zapora, če brez tuje pomoči ni sposoben opravljati vsaj ene od osnovnih življenjskih potreb v skladu z zakonom, ki ureja invalidsko in pokojninsko zavarovanje, zavod pa mu te pomoči ne more zagotoviti.

Ker zakon prinaša številne izboljšave sedaj veljavnega zakona, ga bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsedujoči, kolegice in kolegi!

Dopolnjeni Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij bomo Socialni demokrati podprli. V uvodu in v oceni stanja je predlagatelj podrobno opisal, orisal stanje in izpostavil nekaj ključnih elementov, na podlagi katerih je poseg v ta zakon nujen. Socialni demokrati se strinjamo z oceno Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, da bi zaradi sprememb in dopolnitev tako velikega števila členov morda bilo smotrnejše, da se pripravi nov zakon. Razumemo pa, da bi to preneslo precej več dela, usklajevanj in da je verjetno tudi več razprave o drugih, zaenkrat še zaprtih členih zakona, kar je v bodoče potrebno nasloviti.

Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij torej ureja področje izvrševanja kazenskih sankcij, s tem da ima država pooblastilo, da neposredno posega v posameznika in njegove človekove pravice ter temeljne svoboščine. Zagotovo je tudi to zakonska materija, ki kaže, da je potrebno pri sprejemanju tovrstne zakonodaje precej previdnosti in razmisleka.

Ena od pomembnejših sprememb se ukvarja z odložitvijo kazni v primeru bolezni. Tukaj si ne gre zatiskati oči, da je to povezano tudi z

nekaterimi odmevnejšimi primeri o izogibanju nastopa prestajanja kazni. Ugotavljamo, da se je prepogostokrat marsikatera zakonska rešitev, pa ne le v tem primeru, ampak tudi drugje, nanašala na posameznika oziroma izhajala iz posamičnih primerov. Zavedamo pa se tudi tega, da vseh odstopanj in ravnanj ni mogoče predvideti vnaprej, zato je včasih žal napačen vtis, da se zadeve ureja zaradi posameznih odstopanj oziroma na podlagi posameznih primerov.

Spremembe, ki se nanašajo tudi na postopke prekinitve kazni za obsojence, ki jih ne morejo več prestajati, so seveda pomemben del tega zakona. Ureja se oddelek, na katerem bodo lahko bivali obsojenci, ki pri vsakodnevnih opravilih potrebujejo pomoč in nego. Zaradi želje večjega števila obsojencev, da med prestajanjem kazni delajo tudi pri zasebnih delodajalcih, pa se ureja s tem zakonom tudi način njihovega plačila.

Socialni demokrati se tako strinjamo z ocenami, da je celostno gledano s tem predlogom zakona želja izboljšati položaj zaprtih oseb in tudi tistih, ki v teh ustanovah delajo, nekaj, kar je treba sprejeti in tudi urediti. Zato si želimo, da bi predlagane zakonske rešitve prinesle pozitivne rezultate. Seveda pa si ne le mi Socialni demokrati, ampak vsi skupaj želimo, da bi ta zakon bil čim manjkrat uporabljen oziroma da bi s tem zakonom čim manjkrat reševali sicer pomembne družbene posledice in dejanja posameznikom. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej T. Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod podpredsednik.

O tem, da je treba spremeniti sistem izvrševanja kazenskih sankcij, je bilo v zadnjem času že veliko govora. Na nevzdržnost stanja opozarja tako varuhinja človekovih pravic in na nek način tudi praksa Evropskega sodišča za človekove pravice, kjer so zaporniki zaradi zaskrbujočih razmer že velikokrat tožili Slovenijo in bili s tožbo tudi uspešni. Spremembe Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij so bile tako pričakovane, nikakor pa ne bodo dovolj, da se problemi v zvezi z izvrševanjem kazenskih sankcij tudi rešijo. Spremembe tako ne bodo rešile problema prezasedenosti slovenskih zaporov in tudi ne kadrovske in finančne stiske zavodov za prestajanje kazni zapora. Nekaj premikov v zvezi z reševanjem kadrovske problematike je sicer v zadnjem času videti, vendar še zdaleč ne dovolj. Vsi slovenski zapori se srečujejo s praktično identičnimi težavami: s kadrovsko podhranjenostjo in prezasedenostjo. Pred dvajsetimi leti je bilo v slovenskih zaporih na primer zaprtih 772 oseb, za njih pa je skrbelo 855 javnih uslužbencev, lani na primer pa je bilo

zaprthih 1511 oseb, za njih pa je skrbelo 832 zaposlenih. Povprečna zasedenost slovenskih zaporov je 117 %.

Po besedah direktorja Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij bi za normalno delovanje zaporov nemudoma potrebovali najmanj dvanajst pravosodnih policistov, deset strokovnih delavcev in tri druge profile; dva pravnik in enega zdravstvenega delavca. Samo za plače zaposlenih pa jim letos že manjka 600 tisoč evrov. Vsega tega seveda z novelo Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij seveda ne moremo rešiti, vsekakor pa upamo, da bo Vlada upoštevala to problematiko pri pripravi proračunov za leto 2016 in 2017.

Predlog zakona bomo v Združeni levici sicer podprli, ampak ob tem opozarjamo, da je treba prekiniti s škodljivimi varčevalnimi politikami, ki škodijo tako ljudem kot gospodarstvu in so splošna mantra te vlade. In opozarjamo, da je potrebno prenehati z varčevalnimi politikami tudi na tem zelo občutljivem področju. Če za delovanje zaporov ne bomo zagotovili potrebnih kadrov ter sredstev, se stanje ne bo izboljšalo. Število opozoril Varuha človekovih pravic in sodb pred Evropski sodiščem za človekove pravice pa bo ostalo nespremenjeno.

V Združeni levici smo k predlogu vložili tudi amandmaje, ki se nanašajo na odpravo diskriminacije zoper istospolne pare. V štirih členih, ki se nanašajo na ožje družinske člane in posamezne pravice, ki pripadajo zapornikom, predlagamo, da se upoštevajo tudi neregistrirani istospolni pari, saj ni nobenega utemeljenega razloga, da bi bili iz odločb izločeni. Prepričani smo, da je treba to področje urediti tudi za vmesno obdobje, torej za obdobje do uveljavitve sprememb Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, ki izenačuje raznospolne in istospolne pare glede vseh pravic in tudi dolžnosti.

Ustavno sodišče še vedno ni sprejelo svoje odločitve glede dopustnosti referendumu niti ni mogoče predvideti, kdaj bo odločitev sprejelo, in tudi ne, kdaj se bo novela dokončno uveljavila, zato je treba tudi v tem vmesnem obdobju istospolnim partnerjem zagotoviti enake pravice. Pričakujemo, da bodo amandmaji sprejeti, saj ne obstaja noben tehten razlog proti njim. Ustavno sodišče je v dveh odločbah jasno povedalo, da so tudi zunajzakonska skupnost in neregistrirana istospolna zakonska skupnost v bistvenem enaki in da je razlikovanje na podlagi spolne usmerjenosti nedopustno.

Glede na to, da je koalicija večinsko podprla novelo Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, bi morala podpreti tudi te amandmaje. Če ne bomo dosledno skrbeli za to, da se ne sprejemajo nove diskriminatorne določbe v področnih zakonih, se bo v času od sprejema Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih pa do trenutka, ko se bo le-ta uveljavil, število zakonov, ki vsebujejo nedopustno

diskriminacijo z več kot 70 povišal na več kot 80, in to s strani tistih, ki so popolno izenačitev v Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih tudi podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in o vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi predloženih amandmajev z dne 8. julija 2015. Torej, razpravljali bomo o členu 2., 9., 10., 19. in 38. členu.

Ker je amandma Poslanske skupine Združene levice k 2. členu vsebinsko povezan z amandmaji istega predlagatelja k 9. členu pod številko dve in k 19. in 38. členu, bomo o njih razpravljali skupaj. Ker pa je amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 9. členu povezan z amandmajem istega predlagatelja k 10. členu, bomo tudi o teh dveh amandmajih razpravljali skupaj.

V razpravo torej dajem 2., 9., 10., 19. in 38. člen ter štiri amandmaje Poslanske skupine Združene levice in Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k tem členom. Kdo želi razpravljati? Prosim, če se prijavite. Izvolite, dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala lepa.

Kot sem že v zaključku predstavitev stališča poslanske skupine povedal, smo te štiri amandmaje vložili in so tudi med seboj slični iz tega zelo preprostega razloga, da sledimo spremembam, ki so se že zgodile oziroma se bodo kmalu zgodile v našem pravnem redu in skratka z amandmajem se kot ožjega družinskega člana dodajo tudi oseba, s katero oseba, zoper katero se izvršuje kazenska sankcija, živi v neregistrirani istospolni partnerski skupnosti.

Mislím, da ne glede na to, kdaj in kako bo novela Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih sprejeta, moramo tem načelom slediti in ugotovljeno protiustavnost pri diskriminaciji istospolnih parov upoštevati v vseh vidikih. Z amandmaji k temu zakonu uvajamo to tudi tukaj in na nek način skušamo izenačiti pravice, ki jih imajo takšne skupnosti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

V kontekstu razprav, ki so bile do zdaj, in amandmajev, o katerih razpravljamo, imam eno vprašanje za ministra.

Namreč, predstavnik SD je rekel, da je to reakcija na aktualne razmere in tako dalje. Zelo preprosto vprašanje, minister: Ali bi ta zakon bil na mizi, če Igor Bavčar ne bi bil bolan? Zelo preprosto vprašanje. Namreč, prepričan sem v to, da ste na ministrstvu dali nek zakon, ki je namenjen neki osebi, torej Igorju Bavčarju, za

katerega pa po številnih preverjanjih, ki ste jih uvedli, ki jih je sodišče uvedlo in vsi ostali, z izvedenskimi mnenji vemo, da ni odšel na Dob, zato ker je bil operiran na srcu, in za katerega vemo, da se torej ni izogibal zaporu. On se ni izogibal, ampak so to izogibanje ustvarili mediji. To izogibanje je ustvarilo sodišče, ki je izdajalo tiste odredbe, ki jih je potem policija seveda na nek pameten način realizirala, tako da je on lahko ostal na zdravljenju. Zdaj mi torej obravnavamo nek zakon, namesto da bi imeli pred seboj kakšne druge reči, ki bi šle v smeri reform pravosodnega sistema. Pred seboj imamo torej nek zakon, ki mu lahko rečemo lex specialis Bavčar, saj ga tako imenuje tudi vrhovni tožilec Jenull.

Po drugi strani bo pa čez dve leti, mislim da, minilo 20 let, odkar je iz zapora odkorakal Sandi Grubelič. In Sandi Grubelič že skoraj 20 let nosi potrdila, da je bolan. A njemu pa sodstvo verjame? Njemu sodstvo verjame. Nekomu, ki se pa piše Igor Bavčar, ki je sooče te države – drugače mu ne morete reči, pa karkoli je počel potem, me ne zanima, bil sem njegov sodelavec v najtežjih trenutkih ustvarjanja te države –, ta je pa seveda "lex specialis". Tu je pa treba zakon sprejeti zato, da ga bomo čim prej spravili v zapor.

Minister, reklamo si delate; poceni reklama je to, pa nečastna reklama je to, za vas nečastna reklama. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, minister, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Najprej glede amandmajev, ki jih imamo na mizi. Združena levica, dr. Vatovec, jaz pa verjamem, da bo tisti zakon sprejet in uveljavljen, res. Ker če ne bo, tega ne moremo reševati na tak način. Mi smo se dobili s predstavniki civilne družbe, ki je opravila zelo dobro pravno analizo, v koliko zakonih so taka in drugačna družinska razmerja opredeljena in bi jih bilo treba, če tega ne rešimo sistemsko, spremeniti. Teh predpisov je ogromno. Ne želimo, da se jih spreminja partikularno, ker tu spremenimo, v ZKP ostane tako, kot je, v ZPP ostane tako, kot je. Če ne bo šlo drugače, bomo pač tudi tako naredili, ampak verjamemo, jaz verjamem, da bo tisti zakon uveljavljen. Če pa ne bo, pa za zapisnik povem, da se bom zavzel, da bodo zakoni, ki so v pristojnosti Ministrstva za pravosodje, enkrat v paketu se spremenili samo glede teh določb. Je pa teh zakonov ogromno, ker skoraj vsak procesni in materialni predpis tako ali drugače določa tudi družinske člane.

Glede vprašanja, glede na to, da pač neko reklamo mi delate vi s takimi intervencijami, gospod poslanec dr. Gorenak, kratek odgovor. Seveda bi bil ta zakon pripravljen tudi, če ne bi bilo gospoda Bavčarja, ta zakon nima neposredne zveze z gospodom

Bavčarjem in rešuje ... Ker trditi, da spreminjamo 93. člen nekega zakona, ki zelo pomembno racionalizira postopke v zaporih na eni strani in na drugi strani uveljavlja večletna priporočila Varuha človekovih pravic in odbora Sveta Evrope za preprečevanje mučenja, zaradi enega človeka – to je nesmiselno. Sandi Grubelič – 20 let ste rekli. Za ta primer sem izvedel, ko smo začeli s pripravo tega zakona in ta primer tudi rešuje ta zakon. Ne vem, kdaj ste vi izvedeli za ta primer, bili ste pa dolgo časa tudi na vodilnih funkcijah v izvršilni veji oblasti, da o parlamentu ne govorim, pa ga prej niste omenili. Rad bi pa povedal, da smo se prvič posvetili resno temu, koliko je takih primerov – letno jih je približno 16. Teh 16 primerov seveda samo po sebi ne opravičuje spremembe zakona, če ne bi s tem bila zelo močno okrnjeno, v bistvu zelo okrnjeno tudi zaupanje ljudi v pravno državo.

Dodal bi še to, kar je v uvodu bilo povedano, mislim, da s strani gospoda Grimsa, ravno glede ... se pravi od 93 členov smo se fokusirali zdaj na ta člen okoli omejitev pri odlogu izvrševanja kazni, pri čemer so bila vsa mnenja, ki so bila citirana danes, mnenja, ki so nasprotovala taki rešitvi, mnenje odvetniške zbornice, mnenje varuhinje človekovih pravic, mnenje Zakonodajno-pravne službe, članek gospoda Jenulla in tako naprej, so se vendarle nanašale na člen, preden je bil amandmiran. Toliko poštenja je potrebno. Na odboru smo predlagali amandma, ki je zadevo precej omilil, za moj okus celo preveč omilil, ampak tako smo se strinjali. Hkrati je treba zelo jasno povedati, citirali ste članek, ki je izšel v Pravni praksi pred kratkim, od gospoda Jenulla. Ker očitno večkrat berete Pravno prakso, v zadnji pravni praksi 9. 7. je odgovor gospodu Jenullu, pa ne od nikogar, ki je povezan z Ministrstvom za pravosodje, ampak je izpostavljena sodba Evropskega sodišča za človekove pravice v francoskem primeru Helhal proti Franciji, zelo nova sodba, 19. februar 2005, kjer je podoben oziroma celo hujši režim v Franciji bil spravljen pred Evropsko sodišče. Evropsko sodišče je Franciji v tem primeru pritrdilo. Se pravi naša – sej berejo Pravno prakso, pa si bodo potem prebrali, da ne bom zdaj obremenjeval cele plenarne s tem, da bi iz članka bral. Rad bi povedal tudi, da z novim, z enim členom zakona, 60. členom, ustrezno dvigujemo ustrezno zagotavljanje oskrbe tistih ranljivih skupin, ki so bodisi bolne, stare, invalidne in tako naprej, v zaporskem sistemu, z ustanavljanjem posebnega negovalnega oddelka, na kar je več let opozarjala tudi varuhinja človekovih pravic.

Rad bi povedal še nekaj, po številkah, ki mislim, da je vendarle tudi povedna, okoli zdravstvenega varstva, ki je osebam, ki izvršujejo kazen zapora v Sloveniji, podana. Imamo letno približno, zadnja leta res to raste, zdaj se je nekoliko ustalilo, tisoč 500 zapornikov. Pravosodni policisti vsako leto opravijo, reci in piši 6 tisoč 700 prevozov na specialistične

preglede – za tisoč 500 zapornikov! 250 bolnišničnih zdravljen letno pride na slovenske zapornike, in to zato ker slovenski zaporji so vključeni v javno zdravstveno mrežo in zato ni posebnih razlogov, razen da takrat, ko gre za bolnišnično zdravljenje ali pa za neke izjemne izjemne primere, da oseba ne bi nastopila kazni in se potem lahko kazni, če je treba, prekine tudi iz zdravstvenih razlogov, o čemer bo odločalo sodišče in potem posebna komisija, in to hitreje, kot se je dogajalo sedaj.

Še enkrat pa, če že jemljemo to kot merilo, podoben sistem je bil potrjen tudi s strani Evropskega sodišča za človekove pravice in to v sistemu, ki ima načeloma, to pa vam povem, lahko pa mi verjamete ali ne, francoski zaporji so praviloma hujši zaporji kot slovenski zaporji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim, za prijavo.

Izvolite, dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala, saj bom zelo kratek.

Ne vem, razštelana koalicija ste potem – ali kaj? Kot kakšen "štrumpant". Vi trdite, minister, da to ni odgovor na zadevo Bavčar pa utemeljujete z ne vem čim, gospod Škoberne je pa zelo jasno rekel, da koalicija reagira na aktualne dogodke. Ja, kaj so pa potem aktualni dogodki v zvezi s tem? Je kakšen Miha Šraufciger tudi kje dal kakšno vlogo ali kaj, ki ga mi ne poznamo? Mislim, v časopisih sem bral o aktualnih dogodkih domnevnem seveda izmikanju zaporu, ki to sploh ni bil, samo v primeru Igorja Bavčarja. Potem mi pa pojasnite, kakšno odzivanje na aktualne dogodke je ta zakon! Tako trdi vaš član torej koalicije, vi pa trdite čisto nekaj drugega.

Skratka, ne verjamem vam, saj veste, da vam ne verjamem, ne samo v tem primeru. Že dolgo ne. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, predlagatelj mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala, podpredsednik.

Da si ne bomo polagali besed v usta ... Seveda je vsak zakon tudi odziv na določene aktualne dogodke, na določeno stanje v družbi, kar pa ne pomeni, da je zakon nastal samo zaradi tega. V družbi se je začelo takrat izpostavljati prepoved oziroma problem izogibanja kazni in smo se tega resno lotili; ugotovili, kakšen je problem, kakšen je obseg tega problema, kako nastaja. Takrat smo izvedeli med drugim tudi za Sandija Grubeliča. Kar se pa tiče medsebojnega zaupanja, so pa ... / oglašanje iz dvorane/ Tako ja, enako. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem mag. Branku Grimsu, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Najprej, ne vidim nobenega razloga za sorazmerno užaljeno reakcijo glede na to, da smo govorili samo o pravni argumentaciji in v danem primeru sem si pomagal z nekom iz Pravne prakse, konkretno s prispevkom gospoda Hinka Jenulla. Dejstvo je, da je res Evropsko sodišče v primeru Francije presodilo tako, kot ste povedali, samo potem je treba dodati še b. B pa je, da je ustavnopravna ureditev v Franciji drugačna, da so drugačne družbene razmere, da je drugačna zgodovina in še kaj bi lahko naštel. In seveda, mogoče je stvari urediti pravno tako ali drugače, to vse drži. Tisto, o čemer govorimo, je naš ustavnopravni red in naše izročilo oziroma naša pravna praksa. Kar se pa tiče te pravne prakse, pa je zanimivo, da ste prav v odgovoru, ki sem ga citiral, Pravni fakulteti v Ljubljani zapisali, da so prelagane spremembe nujne zaradi, citiram, "anomalij v praksi". To se pravi, je zadeva pisana na nek konkreten primer in najbrž je vsakomur v tej dvorani pri zdravi pameti jasno, za kaj gre, in ni nobenega razloga iz tega zdaj delati cirkus, ampak se pomenimo, kaj je pravzaprav za družbo bolje.

Trdno sem prepričan, da je slovenska ureditev na tem področju primerna, da ne potrebujemo nobenih francoskih zaporov, da imamo družbo takšno, kot je, in da je treba, kar se tega tiče, tudi če hočete nenasilnega izročila te družbe, storiti vse, da takšna tudi ostane, vključno z ustrežno ureditvijo vseh institucij, in da se pretirano ne reagira na posamičen primer. Kajti, še enkrat citiram gospoda Hinka Jenulla – in tu se pa več kot strinjam z njim –: anomalijo, če do nje pride, je treba odpraviti tam, kjer do nje pride, ne pa z odpravo instituta, pri katerem je prišlo, ker potem gredo stvari predaleč. To je tista stara slovenska rešitev, zato ker nas nekaj moti, potem pa vržemo umazano vodo skozi okno, pa prezremo, da smo še dojenčka vrgli. Tako ne gre. To se tako ne dela. V tem je problem te logike.

Bi pa še, da ne bom predolg, ker bo zmanjkalo časa, opozoril samo na eno stvar. V tem zagovoru ena stvar je bila precej komična. Pripomba, da zakon je dolg 93 členov, vi ste se pa sedaj zapičili v enega ali dva člena. Ja, seveda, zato ker tam so bile pripombe! Pripombe institucij, ki sem jih naštel, to so bile Odvetniška zbornica, Vrhovno državno tožilstvo, Varuh človekovih pravic, pa še Inštitut za kriminologijo pri Pravni fakulteti, so vsi opozarjali na to, da je tam stvar problematična. In če se potem zagovarja v tem primeru s to logiko, da 93 členov je bilo v redu, vi ste se pa ravno v enega zapičili, je to približno tako, kot bi eden rekel, ko bi ga policij ustavil, ker je ravnokar povozil nekoga na prehodu za pešce. Ja, pogledajte čez

93 prehodov za pešce sem v redu peljal, pa vsem pešcem na njih sem se izognil, sedaj sem pa tu enega povozil, me pa ravno zaradi tega ustavljate in kaznujete, kaj se pa to pravi. To ni noben izgovor, to ni noben pogovor, pa tudi noben argument. Če je nekaj tako, da menimo, da je sporno, se o tem pogovorimo in se pač sooči argumente. Na koncu vsi vemo, kako je, žal, s pravno prakso v tem parlamentu in na koncu, ko vam bo zmanjkalo argumentov, boste itak izglasovali po svoje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 16. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PRIKRITIH VOJNIH GROBIŠČIH IN POKOPU ŽRTEV V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ljudmilo Novak. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagatelja predloga zakona gospe Ljudmili Novak. /Je ni./ Predlog zakona je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve, invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Urošu Prikladu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani kolegici, spoštovani kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je na svoji 13. seji 30. 6. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Ljudmilo Novak.

Članice in člani odbora so prejeli naslednja gradiva: sam predlog zakona, mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Državnega sveta ter amandmaje poslanskih skupin SMC in Nove Slovenije. Na Seji odbora so prisostvovali predstavniki predlagatelja s prvopodpisano gospo Ljudmilo Novak, predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, predstavnik Ministrstva za gospodarski razvoj, predstavnica Zakonodajno-pravne službe, predsednik in podpredsednik Zveze združenj borcev za vrednote NOB, predstavnika Komisije Vlade

Republike Slovenije za reševanje vprašanja prikritih grobišč ter predstavnik Društva za urejanje zamolčanih grobov.

Kot je bilo že povedano, sta k zakonu, ki ima 18 členov, vložili amandmaje Poslanski skupini Nove Slovenije in Poslanska skupina Stranke modernega centra. Odbor je bil seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je navedeni predlog zakona proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter zakonodajno-tehničnega vidika. Sama služba je posebej opozorila na nejasen pravni odnos statusa Komisije Vlada Republike Slovenije za reševanje vprašanja prikritih grobišč, saj se glede na poimenovanje in način imenovanja članov in članic zdi, da gre za posvetovalno telo Vlade Republike Slovenije.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi členov je predstavnica predlagatelja poudarila, da predlog zakona ureja področje dostojnega pokopa vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja v prikritih grobiščih na območju Republike Slovenije. V nadaljevanju je predstavnica Vlade predstavila stališče Vlade, ki ga bo v nadaljevanju verjetno tudi tukaj, da je treba predlog zakona proučiti v smislu sistemsko-pravnega vidika, ali bi bilo nemara bolje, da se cilj in nameni predlagatelja zakona uredijo s spremembo že veljavnega Zakona o vojnih grobiščih. S tem mnenjem Vlada ne želi odpirati tem, ki spodbujajo ideološki boj in ustvarjajo nove delitve. Končni namen je, da vsi deležniki, ki si prizadevamo za rešitev dostojnega pokopa vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja, združimo moči in najdemo boljšo, najboljšo rešitev.

Izpostavljena so bila stališča poslanskih skupin, Združene leve, SDS, Desusa in Zavezništva, da predlagani zakon ni potreben, saj imamo obstoječi Zakon o vojnih grobiščih, ki bi ga lahko samo novelirali. V Poslanski skupini SDS sicer predlogu zakona, kot so povedali, ne nasprotujejo, menijo pa, da za pokop žrtev nov zakon ni potreben, saj že veljavni zakon omogoča evidentiranje in pokop žrtev. Prav tako je bilo na trenutke v malo ideološki pravici izpostavljeno stališče, da se slovenska politika ni znala in se ne zna poenotiti glede teh tem ter da gre za še eno populistično obračunavanje. Prav tako je bilo izpostavljeno vprašanje pristojnosti Komisije za reševanje vprašanja prikritih grobišč, ki se ji po mnenju nekaterih razpravljavcev dajejo prevelika pooblastila, odgovornost pa se še vedno pušča na ministrstvu. Predvsem je treba odpraviti administrativne ovire, ki onemogočajo, da se postopek pripelje od evidence grobišč do registra. Pripomb je bilo deležno tudi določilo, ki uvaja upravni dualizem, saj deli pristojnosti do sedaj pristojnega ministrstva in se prenašajo tudi na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

V nadaljevanju je odbor sprejel vse amandmaje, tako Poslanske skupine Nove Slovenije kot tudi Poslanske skupine Stranke modernega centra. Odbor je v skladu s 128.

členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni tudi sprejeti amandmaji. Predlog zakona je sestavni del poročila odbora, ki ste ga prejeli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti gospe Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa. Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci!

Po mnenju predlagatelja je cilj predloga zakona, ki je pred nami, celovita ureditev področja prikritih vojnih grobišč za vse žrtve vojnega in povojnega nasilja, s čimer bo vsem padlim zagotovljena pravica do dostojnega pokopa, obeležitve groba oziroma grobišča in spomin nanje.

Predlog zakona na novo definira izraz prikritih vojnih grobišč, domnevnih vojnih grobišč, novoodkritih vojnih grobišč in dokončnega dostojnega pokopa. Določa tudi pristojnost nad izvajanjem zakona, način dela in pristojnost drugače, kot je zdaj to urejeno pri Komisiji Vlade Republike Slovenije za reševanje prikritih vojnih grobišč, celoten postopek odkrivanja teh grobišč, vpis grobišč v register in register kulturne dediščine ter ureditev vojnih grobišč in njihovo financiranje.

Vlada ugotavlja, da področje vojnih grobišč kakor tudi prikrita vojna grobišča normativno že ureja veljavni Zakon o vojnih grobiščih. Skozi razpravo, ki smo jo bili deležni tako na odboru kot tudi javno, smo ugotovili, da v veljavnem zakonu sicer obstajajo nekatere pomanjkljivosti, kjer je predlagatelj zagotovil, da jih bo s tem predlogom novega zakona odpravil, dopolnil in uredil tako ustrezno, da bo izvajanje, odkrivanje teh prikritih vojnih grobišč hitreje, boljše, bolj pospešeno in da bodo tudi hitreje potekali vpisi v register.

Vlada Republike Slovenije razume in podpira namen in cilje, ki jih želi s predloženim predlogom zakona doseči predlagatelj. Menimo, da ta predlog zakona omogoča izpopolnitev nekaterih tehničnih postopkov pri postopkih odkrivanja prikritih vojnih grobišč z namenom skrajšanja časa odkrivanja in ureditve le-teh. Hkrati tudi menimo, da je glede na to, da predlog zakona v veliki meri ureja samo odkrivanje, prekop in pokop žrtev ter druge postopke, ki privedejo do urejenosti vojnega grobišča, se nam zdi primeren amandma, ki je bil sprejet, da je za to področje pristojno ministrstvo, ki pokriva pokopališko in pogrebno dejavnost.

Vendar pa bi želela za konec poudariti, da tako s tem svojim mnenjem, s celotno razpravo o predlaganem zakonu Vlada

Republike Slovenije ne želi odpirati tem, ki spodbujajo ideološki boj in ustvarjajo nove delitve. Namen Vlade je, da Slovenija in njeni državljani, državljanke, prebivalke in prebivalci ponovno postanemo del odprte, poštene, solidarne, pravične, napredne in samozavestne družbe. Končni namen Vlade Republike Slovenije pa je, da vsi deležniki, ki si prizadevamo za rešitev dostojnega pokopa vseh žrtev vojnega in povojnega nasilja, združimo moči in najdemo najboljše rešitve za prihodnost. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je zbor na osmi seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni možna.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 8. 7. 2015.

V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Prav, prijavite se. Bom dal njej besedo najprej, ker je predlagateljica.

Najprej ima besedo gospa Ljudmila Novak kot predlagateljica. Prosim.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Nova Slovenija je predlagala zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev z namenom, da to področje bolj temeljito uredimo, kajti ves čas so nastajale težave, na kar nas je opozorila komisija za prikrita vojna grobišča, ki je do sedaj ima vlogo posvetovalnega telesa pri Vladi. Žal pa ni bilo upoštevano tisto, kar je velikokrat predlagala komisija in pravzaprav grobišča niso bila vpisana v register vojnih grobišč.

Pri tem smo naleteli, so naleteli tudi na vrsto problemov, kajti obstoječi zakon ne ureja podrobnosti, kako evidentirati grobišča, kako narediti sondiranje, izkope, kako vpisovati, kdaj, kdo vpisuje v register vojnih grobišč, kdo zaprosi za soglasje lastnikov in tako naprej. Skratka, pojavljale so se težave, seveda pa ves čas ugotavljamo, da na eni strani zakon ni dovolj dober za te namene, po drugi stani je manjkala politična volja in po tretji strani je manjkal tudi denar.

Amandma, ki ga predlaga Združena levica, torej da izključimo dve resoluciji; resolucijo, ki jo je sprejel Svet Evrope, resolucijo, ki jo je sprejel Evropski parlament o obsodbi parlamentarnih režimov, mislimo, da ni upravičen. Slovenija je članica Sveta Evrope, Slovenija je članica Evropske unije. Leta 2009, ko smo v Evropskem parlamentu sprejemali to resolucijo o sodbi totalitarnih režimov, smo vsi slovenski evropski poslanci glasovali za to resolucijo, ki je uravnotežena, ki je skrbno napisana in ki jo je podprla večina evropskih poslancev. Poglejmo, ravno na današnji dan se je začela invazija na

Srebrenico, ravno na današnji dan pred 20 leti. V začetku smo imeli tako rekoč žalno sejo oziroma smo se spomnili teh dogodkov v Srebrenici in prepričana sem, da vsi čutimo, da se je zgodil zločin, da to ni prav, da je treba to obsoditi, predvsem pa, da je to nam vsem v opomin, da se takšne stvari ne bodo ponavljale. In ne moremo reči, da je v Sloveniji drugače, 15 tisoč Slovencev, ki ležijo v prikritih grobiščih, preko šesto jih je, skupaj s sto tisoč žrtvami, to so dejstva, ki se jim ni mogoče izogniti, ki jih ni mogoče prikrivati, ki jih pač moramo enostavno priznati. Osnovna civilizacijska norma vsake civilizirane družbe pa je, da poskrbi za pokop teh žrtev, za ureditev grobišč, torej vsak človek ima civilizacijsko pravico do groba in spomina.

Če se nam smilijo žrtve, begunci, vse to, kar se po svetu dogaja, potem je prav, da se nam smilijo, da imamo sočustvovanje in da želimo urediti to problematiko tudi v Sloveniji. Če v Srebrenici vsako leto identificirano žrtve in jih dostojno pokopljejo, potem je prav, da po sedemdesetih letih to storimo tudi v Sloveniji.

Mi smo tudi potem upoštevali vse to, kar je predlagala Zakonodajno-pravna služba parlamenta oziroma pripombe smo potem v obliki amandmajev predlagali na odboru in so bile sprejete. Zato menimo, da je naš zakon tisti pravi korak v tisto pravo smer. Seveda pa nasprotujemo temu amandmaju, ker izključuje resolucije, ki so bile sprejete tako v Svetu Evrope in v Evropskem parlamentu, kajti Slovenija je članica teh institucij in je prav, da imamo tudi za doma enake norme, kot jih imamo za druge primere.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani predsednik, hvala za besedo!

V Združeni levici predloga Zakona o prikritih vojnih grobišč in pokopa žrtev ne podpiramo. Prepričani smo, da že veljavni zakon zadovoljivo ureja to področje. Če se res pojavlja nujna za kakšne tehnične popravke, bi jih lahko vnesli z novelo zakona, a s tem seveda ne bi bilo političnih točk, ob sprejetju ne bi bilo ponovnega odpiranja teme, s katero desnica že dvajset let zastruplja naš politični prostor.

Naš amandma smo pripravili, ker zakon v 1. členu jasno pokaže svoj namen. Tukaj ne gre za tehnični zakon, ampak za ideološki zakon. Skozi zadnja vrata vpeljuje zgodovinski revizionizem, saj se sklicuje na dve resoluciji, ki imata jasen namen vsiliti določen desničarski pogled na zgodovino. Zgodovinskemu revizionizmu, spreminjanju in prilagajanju zgodovine smo v zadnjih letih pričali iz dneva v dan v bolj ali manj različnih variantah. Za vsem pa se skriva razvrednotenje narodnoosvobodilnega boja, ki je bil boj za narodno, kulturno in socialno osvoboditev ter seveda za boj proti nacifašističnemu okupatorju.

Hkrati se s tem zgodovinskim revizionizmom sodelavce okupatorja skuša prikazati kot narodne domoljube, partizansko gibanje pa oblatiti in mu odvzeti njegovo zgodovinsko vlogo.

V 1. členu zakona sta omenjeni dve resoluciji, katerih namen je vsiliti točno določen model za razlago sodobne evropske in svetovne zgodovine, to sta Resolucija o mednarodni obsodbi zločinov in totalitarnih komunističnih režimov in Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmi. Slednja je ta nesrečna resolucija, za katero je SDS že ničkolikokrat skušala pridobiti podporo Državnega zbora. Obravnavana bo torej tudi na tej seji in tudi tokrat bo zavrnjena, kar je popolnoma logično, saj temelji na psevdo konceptu totalitarizma, pod katerim želi izenačiti različne režime 20. stoletja – nacizem, fašizem in komunizem. Pri čemer ji gre seveda zgolj za samo demonizacijo slednjega, se pravi komunizma.

Tudi NOB in jugoslovanski socializem sta naša skupna zgodovina, pa če je nam to prav ali ne. In vedeti morate, da mnogi Slovenci imajo pozitivne spomine do tega dela zgodovine ali pa jo vsaj sprejemajo kot normalen del skupne zgodovine naroda.

V Združeni levici zato zavračamo prazna in puhla zgodovinska posploševanja, s katerimi želi desnica v isti koš vreči tako fašizem kot komunizem. Ne naslajamo se ob primerjavi številkomunističnih režimov s fašističnimi, saj bi jim zelo enostavno lahko prišteli tudi zločine nekih zglednih evropskih demokracij. Prizadevanje za drugačno družbo, za socializem je od pariške komune dalje priborilo splošno in enako volilno pravico, storitve socialne države in večino civilizacijskih dosežkov, ki bi jih morali danes najvišje ceniti, a jih neoliberalna doktrina vztrajno odpravlja. Ideje socializma in gibanja, ki so si prizadevala za te socialistične vrednote, so odprla perspektivo širjenja demokracije na vsa področja človekovega življenja, predvsem pa tudi tja, kjer v zglednih demokracijah vlada neizprosni despotizem, se pravi na delovnih mestih. Bomo zdaj v 1. členu Zakona o vojnih grobiščih vse to odpravili in pristali na zgodovinski revizionizem?! Da gre pri deklaracijah, ki jih črtamo z našim amandmajem za zgodovinski revizionizem, potrjujejo tudi argumenti vlade. Naj navedem citat: "Načrtovani pristop iz predlagane resolucije bi lahko pomenil uvedbo t. i. zgodovinskega revizionizma, torej preusmeritev ocene polpretekle zgodovine v leto 1939, in tako lahko celo nenamerno izenačitev narodnoosvobodilnega boja in njegovih pridobitev z nacističnim in fašističnim sistemom ter kolaboracijo z njima ter popolno neupoštevanje specifičnosti Slovenije." Iz citata bi seveda mirne duše lahko izpustili besedico "nenamerno", saj gre za načrtno in stalne poskuse izenačevanja okupatorja in sodelavcev z okupatorjem z narodnoosvobodilnim bojem, ki se je boril proti okupatorju. Kot je pred kratkim v

intervjuju dejal partizan Alojz Kajin, ki je 9. maja prišel osvobojen v Ljubljano: "Mi smo se uprli okupatorju, oni so se z njim borili proti nam. Kaj tukaj ni jasno?"

Pred nami imamo torej Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev, za katerega predlagatelj in podporniki pravite, da gre za tehnični zakon. Zakaj torej ne popravimo starega zakona? Sklicevanje na škodljivi revizionistični resoluciji v 1. členu je dokaz, da so ambicije predlagatelja drugačne. Sprejemanje popolnoma novega zakona je indic, da gre predlagatelju tudi za politične točke in prestiž. Če se motimo, potem boste predlagatelji iz Nove Slovenije glasovali za naš amandma, ki črta sporno besedilo iz 1. člena. Le-to bo dokaz, da gre za tehnični zakon in ne vpeljevanje zgodovinskega revizionizma skozi zadnja vrata.

Posebej pa na tem mestu sprašujem kolega in kolegice iz SMC, sploh ker je SMC sredinska stranka, ki se ne želi nikakor ideološko opredeljevati, in še zlasti v luči obravnavane Resolucije o evropski zavesti in totalitarizmi. Kakšno je vaše stališče do te resolucije? Na odboru ste jo zavrnili in ali zdaj vztrajate pri tem? Zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopih žrtev ste na dosedanjih obravnavah podprli in podali več argumentov v njegov prid. Kako pojasnujete dejstvo, da podpirate zakon, ki temelji v 1. členu na resoluciji, kateri upravičeno nasprotujete? Kolegi in kolegice poslanke iz SMC, kakšno je vaše stališče do tega, da se zakonodaja sklicuje na politični dokument, za katerega Vlada ocenjuje, da je zaradi zgodovinskega revizionizma potencialno v nasprotju z ustavo in odločitvijo Ustavnega sodišča? Hvala, ker boste v nadaljnji razpravi odgovorili na ta vprašanja. Seveda, položaj je popolnoma jasen, če želite obdržati vsaj kanček politične kredibilnosti in če želite pokazati vsaj nekaj politične konsistentnosti, če želite pokazati zdravo pamet, potem imate dve možnosti – ali podprete naš amandma ali pa glasujete proti predlaganemu zakonu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak kot predlagateljica.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Torej besedilo deklaracij Sveta Evrope in Evropskega parlamenta je sporno za vas, ni pa sporno za Evropo, za demokratično Evropo in za institucije Evropske unije. Govorite o tem, da bi lahko veljavni zakon popravljali, češ da si s tem nabiramo politične točke. Mi smo to želeli storiti, ker smo se spraševali, zakaj ta prikrita grobišča niso vpisana v register, zakaj se ne skrbi zanje, zakaj ne prihaja do prekopa itn. Napisali smo celo amandmaje k temu zakonu, ko smo pa se srečali s tistimi, ki se dnevno srečujejo s to problematiko, so pa prav oni povedali, da problemi tičijo drugje, in prav na podlagi tistih, ki imajo izkušnje s tem področjem, ki že več kot dvajset let delajo na tem področju, prav na podlagi njihovih izkušenj smo mi predlagali novi

zakon. Če bi tudi amandmirali obstoječega, mislite, da se ne bi podobne razprave razvemale, kot se sedaj razvemajo? Prav podobne stvari bi se govorile. Tako da, tukaj kdor na tej temi želi nabirati politične točke in pri tem spodbujati ljudi k sovražstvu ali k nadaljnjemu kreganju, tisti pač mislim, da je velik politikant. Mi želimo s tem zakonom urediti to področje, da bi naredili napredek, ker je skrajni čas, če že 70 let je toliko teh grobišč in se nič ne zgodi, je potrebno poiskati vzroke in potem predlagati tudi primerne ukrepe.

Govorite o reviziji zgodovine. Poglejte, ko sem bila še evropska poslanka, sem prav bila prisotna na eni seji, ki so jo pripravili zgodovinarji Nemčije in zgodovinarji Francije. Vemo, da sta se v zgodovini ti dve državi nenehno spopadali. Strasbourg je mesto, nemško, francosko in nenehni spopadi in tako naprej. Na tej seji so predstavljali skupen zgodovinski učbenik in v njem so zapisane resnice, do katerih so skupno prišli. Zato si jaz tudi želim, da bi v Sloveniji zgodovinarji imeli zadnjo besedo, ker mi, politiki, smo pri tem pristranski, neposredni udeleženci na eni in drugi strani pa tudi. Šele, ko bodo zgodovinarji zapisali resnice, s katerimi se bomo večinsko oziroma se bodo oni med seboj strinjali na podlagi odkritih dejstev, tisti zapis bo verjetno verodostojen. Ker vemo, da zgodovino sicer pišejo zmagovalci, ampak ta zapis je vedno pristranski.

Naš zakon tudi ne govori proti partizanskemu boju. Naš zakon govori o žrtvah, o prikritih grobiščih in te žrtve so se večinoma zgodile v večji meri celo po vojni. Torej ne govorimo o partizanih, govorimo pa o nasilju, zaradi katerega je do teh žrtev prišlo in jih je treba pokopati. Samo o tem govori naš zakon. To so pa dejstva. Tukaj pa ne gre za izkrivljanje zgodovine. Petnajst tisoč Slovencev naj bi bilo v teh grobiščih, preko 600 grobišč. To je treba urediti in tega ne more nihče več zanikati v Sloveniji. Zato ne gre za nobeno sprenevedanje ali pa spreminjanje zgodovine. Tudi ne morete trditi, da so bili vsi ti v grobiščih pobiti kar sodelavci okupatorja. Vemo, da takrat so bile zelo kaotične razmere. Vsi so bežali eden čez drugega, pripadniki različnih vojska, različnih narodnosti, tudi Slovenec, isti Slovenec se je boril v različnih vojska, ker je pač tako naneslo naključje. Zato ne moremo ljudi kar razvrščati, tako kot si zamislimo in vse metati v isti koš in jih vse imeti za izdajalce; in tudi, če so bili, če je kdo bil, je bil človek. In vsak človek ima pravico do pokopa in do groba. To želimo povedati tudi z našim zakonom. Ne nazadnje, na odboru, ko smo obravnavali ta zakon, so bili prisotni tudi predsednik in še član Združenja za vrednote NOB. Kaj so oni dejali? Pokopljimo že te mrtve! Tudi od njih je prišel apel: naredimo že nekaj. Prepričana sem, da mnogi, ki so bili neposredno vpleteni tudi kot storilci, zaradi tega še trpijo danes ali pa so zelo trpeli. Če bi mi enkrat te stvari razčistili, tudi če bi bil kdo za to kaznovan,

mislim, da bi vsi doživeli neko osvoboditev, ker samo resnica osvobaja. Ampak, kot sem dejala, naš zakon govori o načinu, o merilih, o postopkih, kako odkriti prikrita grobišča in kako pokopati žrtve.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

V naši poslanski skupini ocenjujemo, da bi lahko izvajali tudi trenutno veljavni Zakon o vojnih grobiščih, ki je bil sprejet leta 2003, in to z večinsko podporo, tudi Nova Slovenija je takrat ta zakon podprla, noveliran pa je bil leta 2009.

Na tem mestu bi veljalo omeniti, da novi zakon nima širokega konsenza, da ta zakon podpirata od sedmih poslanskih skupin oziroma strank samo dve poslanski skupini, to je Stranka modernega centra in Nova Slovenija. Po našem mnenju stari zakon že sedaj dovolj učinkovito ureja vsa bistvena vprašanja, ki naj bi jih reševali z novim zakonom. Zdaj izvajati bi ga bilo treba, država pa tem vprašanjem tudi v luči finančno-gospodarske krize ni namenila dovolj pozornosti, ni namenila dovolj denarja, saj je padla v globoko recesijo. Postavitev spomenika vsem žrtvam vojn in z vojnami povezanimi žrtvami na območju Republike Slovenije je bil plod trenutnega veljavnega zakona, celo besedilo, ki naj bi bilo napisano na plošči, je obstoječi zakon že definiral. Žal pa moram povedati, da sem bil s strani predsednika republike osebno, ustno povabljen na dogodek, ki je bil počaščen dejansko postavitvi spomenikov. Takrat je jokalo tudi nebo. Imelo pa je globok razlog, saj tam niso bili vsi politični faktorji, ki sem jih osebno pričakoval. Bil sem na to še kako in zelo pozoren.

V Demokratični stranki upokojencev imamo tudi sicer nekaj tehničnih dilem okoli Zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev, ki so vezane predvsem na delo in status Komisije Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanj prikritih grobišč. Še vedno nas moti nejasen pravni status komisije, čeprav so bili sestava in pristojnosti komisije amandmirane v tem v postopku, ki je bil v parlamentu. Še vedno ni jasno, ali gre za posvetovalni organ vlade ali pa gre za upravni organ, saj jih imenuje vlada, njihove pristojnosti pa so bolj kot ne upravne narave. Nenavadno se nam, recimo, zdi, da lahko komisija ministru predlaga zamenjavo tajnika oziroma njegovega namestnika, če po njenem mnenju ne izpolnjuje nalog, ki so mu bile zaupane. Torej je komisija nad ministrstvom, ki sicer bdi nad zakonodajo. Na tej točki je nenavadno tudi to, da bomo imeli zdaj dva zakona o istih vprašanjih, za njeno izvajanje pa bosta skrbeli dve ministrstvi. To bi znalo postopke urejanja prikritih vojnih grobišč še bolj zakomplicirati. Šlo naj bi za tehnični zakon, pravite predlagatelji, nam pa se zdi, da zares tehnični zakon že imamo in da novi samo

odpira dodatna vprašanja, na koncu pa bodo postopki še bolj dolgotrajni, kot so bili do sedaj. Zakon prinaša tudi nemajhne finančne posledice, a tukaj ne bom izgubljal posebej besed, saj smo tudi v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev za pomiritev, sprava pa pride kasneje, seveda z dobro voljo ljudi in z umikom politike, ki nestrpnost spodbuja dejansko to, da potem pride do razdvajanja ljudi.

V poslanski skupini ne želimo odpirati ideoloških tem, saj spoštujemo spomin na vse žrtve. Vsi si zaslužijo dostojen grob in primerno obeležje. Prav zato smo se odločili, da danes ne bomo veliko razpravljali, glasovali pa bomo po svoji vesti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Najprej čisto za začetek vprašanje vsem nam, ki sedimo tukaj v Državnem zboru – kako lahko obravnavaš zločin selektivno? Kako lahko obravnavaš zločin selektivno? Govorite o zločinu, ki se je zgodil v Srebrenici, zgodilo se je nekaj pošastnega, zgodil se je genocid nad narodom, zgodil se je zločin zoper človečnost in vsi to obsojamo in prav je tako. Vendar pa na drugi strani zagovarjate zločin, ki se je zgodil ob koncu 2. svetovne vojne na slovenskih tleh. Kako lahko ravnate tako selektivno? Torej je dušebrižno ravnanje, je dvolično ravnanje, to je navadno licemerstvo. Šele, ko boste ugotovili, da do zločinov, ne glede na to, kateri totalitarizem jih je povzročil, ne moremo postopati selektivno, bomo lahko lažje in bolj iskreno zadihali tudi našo skupno prihodnost. Ali se vas dogodki, ki so se zgodili v Hudi jami, v Košnici, na Teharjah, tudi v Armeniji, tudi v Ukrajini – holodomor, v Srebrenici, dvajset let nazaj, res niso prav nič dotaknili, da bi ne ravnali selektivno?

Združena levica je v Državni zbor vložila amandma, v katerem pravijo, da je potrebno, da se zakon o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev naj ne navezuje na resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu, kar je seveda popoln absurd. Sploh, če vemo, da se resolucija Evropskega parlamenta navezuje in izhaja iz resolucij in deklaracij, tudi iz evropske pogodbe, ki govorijo o spoštovanju človekovih pravic, ki govorijo o spoštovanju vsakega dostojanstva človeka in ki govorijo o spoštovanju žrtev. O tem govori resolucija Evropskega parlamenta, o kateri ne želite razpravljati, ki je tudi ne boste potrdili v sredo v Državnem zboru. Združena levica celo pravi, da se zakon o vojnih grobiščih ne bi smel sklicevati na to resolucijo. To je popolnoma nesprejemljivo, tudi za Združeno levico, da ne govorim za Evropo. Celó za Ciprasa in Sirizo je nesprejemljivo. Ampak vi ostajate v teh okovih. To se vam ne zdi popolnoma nič nenavadno.

V Slovenski demokratski stranki vsekakor nasprotujemo amandmaju, ki so ga vložili v Združeni levici, saj je popolnoma neodgovorno vlagati amandma, ki nasprotuje osnovnim civilizacijskim normam in skupnemu naporu evropskih narodov po življenju brez totalitarnih in avtoritarnih režimov. Ta amandma danes je dokaz, da je vrednostni sistem nekaterih posameznikov v političnem prostoru zelo pohabljen. Osebnost sem prepričana, da če bi Slovence in Slovence danes vprašali, ali je treba obsoditi zločine, ki so jih storili totalitarni režimi, bi rekli: da. Torej, slovenski družbeni prostor je zrel za takšen korak. Žal pa slovenska politika ni zrela zaradi levice, ki vztraja na tem, da je potrebno obsoditi fašizem in nacizem, ko pa govorimo o komunizmu, pa je to skorajda nekaj najlepšega, kar se nam je zgodilo. Ampak komunizem je povzročil veliko gorja tudi slovenskemu narodu: ne samo fašizem in ne samo nacizem ampak tudi komunizem. Nepodpora kakršnemukoli takšnemu dokumentu, kakršnemukoli, pomeni, da se podpira zločine, ki so bili storjeni v imenu nekega totalitarizma. In obenem, danes imamo vsi pripete te rože, zato da se nekaj takega, kar se je zgodilo v Srebrenici, ne bi nikoli več zgodilo. Vsi vemo, da to ni bilo prav, kar se je zgodilo v Srebrenici, vsi vemo, da ni bilo prav, ampak tudi tisti, ki sedijo danes v Združeni levici in imajo pripeto rožico, govorijo, da ne moremo podpreti resolucije Evropskega parlamenta, pa čeprav, spoštovani kolegi iz Združene levice, resolucija Evropskega parlamenta se med drugim sklicuje tudi na Resolucijo Evropskega parlamenta o Srebrenici.

15. januarja 2009 je bila ta resolucija Evropskega parlamenta o Srebrenici, o genocidu v Srebrenici, sprejeta. In Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu se sklicuje prav na to resolucijo. To ni nič drugega kot dvoličnost, in tega pač ne morete upravičiti z ničemer, da glasujete potem proti. Da glasujete proti.

Amandmaja, kot rečeno, v Slovenski demokratski stranki ne bomo podprli, če pa se navežem na sam zakon, lahko rečem, da zakonu, tako kot že ob stališču, ko smo imeli splošno razpravo, ko sem povedala, ne bomo nasprotovali. Cenimo vsakršen napor, ki gre v smeri, da bi se pokopalo mrtve, vendar pa trdimo, da so izhodišča tega zakona popolnoma napačna. Izhajajo namreč iz Zakona o vojnih grobiščih, ki je bil sprejet leta 2003 in takrat smo tako v Slovenski demokratski stranki kot tudi v Novi Sloveniji to glasovanje obstruirali ravno zaradi teh izhodišč. Mi namreč trdimo, da je treba pri teh zadevah tudi obsoditi poveljno revolucijo, treba je obsoditi komunistični režim in tudi obsoditi storilce. Ne nazadnje o tem govori tudi resolucija Evropskega parlamenta. Resolucija Evropskega parlamenta namreč med drugim pravi, da je potrebno opraviti poglobljeno razpravo o teh vprašanih, ne pa se izmikati tej razpravi. Mi jo pa potiskamo nekam daleč stran

od nas že toliko in toliko let, ampak enkrat butne pač na plan in takrat je neobvladljiva. Neobvladljiva. Danes jo lahko še obvladujete, ker imate na pozicijah ljudi, ki lahko to rešujejo, ampak enkrat bo postala neobvladljiva in takrat bo izstavljen račun vsem nam. Vsem nam. Zlasti pa tistim politikom, ki so ves ta čas stali na stališču, da se ni zgodilo nič takega po drugi svetovni vojni in da zločincev ni treba kaznovati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet prosim za prijavo.
Besedo ima dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik!

Mislilim, da ko govorimo o teh temah, bi morali biti vsi enotni v nekaterih ocenah. Sam osebno zelo cenim narodnoosvobodilni boj in upor proti okupatorju. Smatram, da je bila kolaboracija z okupatorji med drugo svetovno vojno zavržno dejanje, ki se ga ne da opravičiti s protikomunističnim bojem, obenem pa tudi smatram, da so bili poveljni poboji zločin, ki se ne bi smel zgoditi. In če izhajamo iz teh treh, po moje ne preveč kompliciranih resnic, potem je treba v tej luči opazovati in proučevati tudi ta predlog zakona, ki ga imamo danes pred sabo.

Sam sem ga pregledal in v njem ne vidim teh strahov, ki jih kolegica Tomić navaja, da gre za poskus revizije izida druge svetovne vojne. Glede tega, kdo je bil na pravi strani med drugo svetovno vojno, mislim, da ni treba razpravljati. Vsi vemo, kdo so bili na strani protihitlerjevske koalicije, kdo so bili zmagovalci druge svetovne vojne, v dobesednem in moralnem smislu, in vemo, kdo je bil na napačni strani, kdo je podpiral Hitlerja, Mussolinija in ostale. Glede tega revizije ne more biti. Tudi v tem zakonu, če gledamo od člana do člana, tega poskusa revizije druge svetovne vojne ne morete najti. Da pa ta zakon poskuša doseči neke občecivilizacijske norme, da imamo mrtve ljudi, ki ležijo po breznoh, v gozdovih, zakopani na neprimernih mestih, na neprimeren način, in da je treba to sanirati, verjamem, da nihče v tej dvorani temu ne more nasprotovati.

Ker je dosedanji zakon, čeprav je že dolgo časa v veljavi, očitno bil premalo dobro orodje, da bi dosegli ta cilj, ima ta zakon preprost namen. Tu se ne morem strinjati s kolegi iz Desusa, ki pravijo, da se oba zakona križata, ker se ne. Ta zakon ima cilj, da pripelje grobišče, ki je do zdaj neevidentirano, ki ni obeleženo na verodostojen, civilizacijski način, do te faze, ko bo mogoč njegov vpis v register vojnih grobišč, da bo občecivilizacijsko urejeno, da bo prepoznavno mesto, kjer so bile žrtve pokopane, če je mogoče, da bodo tudi prekopane, v ostalih primerih pa, da bo zadoščeno vsem občecivilizacijskim normam. Zato se mi zdi, ker gre res za tehnični zakon, ki pa je v službi nekih občecivilizacijskih vrednot, da je tu politiziranje in ideologiziranje neprimerno. Če v preambuli

omenja to resolucijo, moramo pač priznati, da je po drugi svetovni vojni tisti režim bil komunističen in totalitarističen, saj drugače ga ne moremo imenovati, ampak to ne pomeni, da s tem upravičujemo kolaboracijo med drugo svetovno vojno ali pa da želimo podpirati spremembe izida druge svetovne vojne, da želimo predrugačiti zgodovino. Ne. Naša podpora je samo v tej smeri, da se žrtve, katerekoli so že, če so naše, pokoplje na ustrezen način, če so pripadniki tujih držav, se omogoči tem državam, da jih oni pokopljejo ali pa se jim vsaj označi mesto groba. In ne vem, dragi kolegi, kdo bi lahko tem namenom nasprotoval. Sam tu ne vidim nobenega poskusa revizije druge svetovne vojne.

Zagotavljam vam, če bi šlo s tem zakonom za poskus spremembe izida druge svetovne vojne v kateremkoli smislu, sem jaz prvi, ki bi temu zakonu nasprotoval. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Lahko bi tudi brez "doktor".

Samo resnico sva oba povedala, gospa Ljudmila, drži. Preden karkoli začnem, bom rekel, da imam med svojimi prijatelji dobršen del, lahko rečem, skoraj večino prijateljic in prijateljev iz Bosne in Hercegovine, iz različnih koncev Bosne in Hercegovine, in pri tem, na kakšen način v to interno debato, ki jo imamo v Državnem zboru, ki je delno povezana tudi z nekim "fiskalcem" in kupovanjem glasov, vključujete Srebrenico, se mi obrača želodec. Seveda je treba o neizrekljivosti Srebrenice nedvomno govoriti, znova, ponovno in tako naprej, ampak na takšen način, kot jo vi zdaj vpeljujete v to debato – to je moje osebno mnenje –, je sramotno.

Do zločinov ne moremo postopati selektivno. Res je, gospa Irglova, sam sem bil na belih trakah v Prijedorju. Vi ste velika ljubiteljica Riblje čorbe, pa vas nisem videl tam. Sem mislil, da bi se prijela pod roko in bila tam neselektivna. Upam, da boste neselektivno naprej vodili komisijo, ki ji predsedujete, ki jo zadnje čase vodite selektivno.

Slovenska politika ni zrela. Res je. Lahko bi se vprašali, koliko je koliko mandatov kdo v slovenski politiki in zakaj slovenska politika ni zrela. Tudi jaz bi rad, da se opravi neka poglobljena razprava, ampak seveda v tej poglobljeni razpravi, da ne gre za neko revizijo zgodovine, ker Evropa temelji in je zgrajena na, bom natančen, da me kakšen zgodovinar ne bo napadel, antinacizmu. Če seveda poteptamo to, potem dobimo to, kar se dogaja v Grčiji. To je vse, kar bi povedal glede teme.

Prosim ne zlorabljeni Srebrenice, ker je čisto prehud genocid za ta vaša pingpongiranja, in upam, da "fiskalec" ne bo sprejet. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Govorimo – v resnici pravzaprav niti ne vem, ali govorimo o tehničnem zakonu ali govorimo o zakonu, kjer bomo politično spravili to našo ljubo Slovenijo za vse dogodke za nazaj, ki so se zgodili. Res ne vem. Eni pravijo, smo slišali prej, da v resnici gre za tehnični zakon, drugi pravijo, da v resnici gre za političen zakon, ideološki, da se skozi zadnja vrata pripeljejo določena vprašanja, ker bomo v bistvu razčistili s preteklostjo, mogoče pa celo dobili osnovo za to, da lahko začnemo popravljati učbenike, kaj se je res zgodilo in kaj ne. Namenoma postavljam odprta vprašanja tako, da bomo vedeli, o čem govorimo.

Namreč, s 1. členom preprosto ne verjamem več pobudnikom, da gre za to, ker v resnici s starim zakonom, obstoječim zakonom ne moremo, tako kot pravijo predlagatelji, več popraviti določenih vprašanj, ki jih sedaj popravljamo s tehničnim zakonom. Če je tehnični zakon, sem prepričan, da se da s starim zakonom tehnično vse urediti, pa potem še na koncu nomotehnično vse uredimo, da bo ja zdržalo in da bo zakon stal tako, kot je potrebno. Zakaj ne? Zato, ker v resnici z novim zakonom, če bomo iskreni, se danes mi vsi pogovarjamo o tem amandmaju Združene levice – ki ga sam osebno zelo podpiram, ker ne vidim nobenega razloga, zakaj zakon v 1. členu ne bi več mogel zdržati, če ne bi bilo več te dikcije notri, kjer se podpira resolucija 1481 o mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov in tako naprej, da ne ponavljam. Naj mi pove en poslanec, predlagatelji ali pa Vlada, ali bomo lahko pokopali na dostojen način vse poveljne poboje, kar je seveda osnovna intenca samega zakona, če te dikcije omenjene resolucije notri ne bo. Ali jo bomo lahko ali ne, ali nam to preprečuje to dejanje?

Prepričan sem, da je to vse skupaj ena farsa; farsa zato – sedaj pa opozarjam koalicijo, ne predlagatelje, predlagateljem je pravzaprav čisto vseeno, njim je važno, da se ta zakon sprejme, v koaliciji je pa seveda drug problem. V sredo bomo razpravljali in bomo imeli vsi na mizi tudi to, kar si boste, če si boste hoteli sprintati to, o čemer je govorila gospa Irglova in se zanašala – saj veste, to je tista populistična –, ali obsojate totalitarne poboje, ki so jih naredili in tako naprej. Ali jih obsojate? Ja, seveda jih, saj jih vsak normalen človek obsoja! Ampak ne na način, da se bomo pogovarjali samo še o teh zadevah, in na način, kot jih bomo obravnavali v sredo. In sedaj, spoštovana koalicija, sem prepričan, da boste v sredo gladko zavrnili to, kar so predlagali predlagatelji. Danes pa gladko pripeljete v 1. člen tisto, kar boste v sredo zavrnili. Noro, noro. Razmislite, kaj počnete in povprašajte svojo lastno vest in ne se sklicevati na to, da če je to Evropski parlament sprejel, da

potem to mi lahko v vsak člen, v vsak zakon vtaknemo, samo zato da bo pomirjena duša in bomo s tem naredili – kaj? Kaj bomo naredili s tem? Naredili bomo spravo! Lepo vas prosim, nobene sprave ne bo na podlagi zakona, nikoli, nikdar! Sprava je lahko samo na več načinov, eden od teh pa je zagotovo, da vsak sam pri sebi v prvi vrsti najprej razčisti, kaj je in s kom se bo spravljal, in drugo, kar je še bolj pomembno, da imaš pri sebi razčiščene pojme, da imaš neko odnos do nekih določenih dejanj. Zato ne dovolim, še posebej pa ne predlagateljem, da mi danes prodajo zgodbo o uspehu, ki se ji reče, dajmo – in zdaj pa pazite, citiram izjave, da ne bom kakšnih neumnosti povedal: "Pokopljite te žrtve." Ja kdo pa onemogoča, da se to ne zgodi? Ali imamo mi kakšen problem s tem? Nimamo. Imamo odnos do teh vprašanj, večkrat izražena, vsi predsedniki države, Državnega zbora, Vlade so ničkolikokrat to že ponavljali, že prejšnji, zdajšnji in bodoči bodo vsi to ponavljali. Zdaj greva naprej, še za par korakov: intenca, bistvo tega zakona je – in zdaj predlagatelji direktno sprašujem, pa mi odgovorite potem na vprašanje, časa pa imate dovolj. S tem zakonom pravite, da bomo uredili povojna grobišča. Me zanima, ali bomo s tem zakonom uredili vprašanje Hude jame. Sam sem prepričan, da ne. Pa mi boste odgovorili, ker vam bom zdaj postavil hipotezo, pa mi odgovorite. Huda jama je vpisana v register obstoječega zakona. Mi sprejemamo nov zakon, ki bo urejal vprašanja na podlagi novega zakona. Kam bo šel denar? Valjda bo šel denar na podlagi obstoječega zakona, novega, ne pa starega. Torej, imam jaz resen problem, ali bomo s tem denarjem in s tem zakonom rešili vprašanje Hude jame. Na koncu imam problem spet to, da se bosta dve ministrstvi ukvarjali s tem istim vprašanjem. Še več, SMC je predlagal amandma, s katerim del vprašanja prenaša na MGRT. Lepo vas prosim! Ministrstvo za razvoj gospodarstva se bo zdaj ukvarjalo s povojnimi žrtvami. Pa saj to je skregano z vso logiko. Ne me prepričevati, da gre tukaj za resno vprašanje in pieteto in odnos do pokojnikov, ker nima to nobene zveze. Gre za čisto popolno politično vprašanje. SD danes vodi ministrstvo za delo in ker MGRT ne vodi ministrstvo za delo oziroma SD, bomo zdaj del vprašanj prenesli na drugo ministrstvo. Veste, kaj to v praksi pomeni? Dam vam primer, ki sem ga povedal na odboru: že danes imamo probleme na javnem pokopališču, kjer urejamo grobišča, ki so pomembnega državniskega pomena, in so urejena z mednarodnimi pogodbami in gre za različna pokopališča – avstrijsko, italijansko in podobna. Kdo jih ureja? Moralo bi jih javno podjetje, ministrstvo je dalo razpis, ureja jih v resnici zdaj neko drugo podjetje, in en kvadrata tam ureja zdaj drugo podjetje in ko oni to uredijo, seveda ostalo ni urejeno, ker se ne dela po istem urniku, veter zapiha, listje pride nazaj in imamo spet neurejeno grobišče. Plastično vam povem, da zdaj pa imamo še slabšo situacijo. Z vašim

predlogom bosta zdaj isto stvar urejali dve ministrstvi, in ti dve ministrstvi, kot po defaultu, se ne bosta zmenili nič. In vi me danes prepričujete, vsi skupaj, da bomo s tem uredili vprašanje grobišč. Na ta način, oprostite, ne, ker je to antitehnični zakon, ki dela vse, da se ne bo nekaj uredilo, ker zakomplicira celo stvar. Zato enostavno ne podpiram takšnih zakonov. Edino kar podpiram, predlagatelj, da vam verjamem, da imate iskren namen to vprašanje rešiti, ampak tisti, ki so vam pripeljali ta vprašanja skozi zadnja vrata, pa seveda tega ne želijo rešiti na ta način.

Poglejte naslednji primer. Komisija v osnutku zakona, v predlogu je bila komisija predvidena, da bo plačana, v drugem branju plačila izginejo, prišlo je do nekega čudnega in zanimivega kompromisa, kar pomeni, da bo delala malodane s srcem ali kako se temu reče. Verjemite mi, da člani komisije še nikjer s srcem ne delajo, sploh pa ne leta in leta, če ne bodo plačani za to delo. Spet smo naredili en zmazek, da bomo dobili ljudi, ki bodo delali, ne vem čez vikende, popoldne, ob večerih, ker verjetno imajo neke svoje službe, imajo neke svoje delovne obveznosti. Kdaj bodo torej to opravili? Še več, predstavniki velikih političnih organizacij, ki se imajo za največje v državi, pa govorijo, da bo zdaj ta problem rešen v enem letu, konkretno govorim o Hudi jami. Kako? Kdo pa bo to urejal? Nimamo na eni strani denarja, imamo neplačano komisijo pa še zakomplicirali bomo do konca, ker imamo dve ministrstvi, ki bosta ta vprašanja urejala. In vi pravite meni, da je to tehnični zakon? Ljudje okoli pa so prepričani, da bomo uredili celo spravo na ta način. Jaz pa danes poslušam pomožnega nadškofa Jamnika, ki govori, da je bilo vse, kar je bilo v Kočevskem rogu en blef. En blef je bil to. Bojim se, da bom dobil isti odgovor. Ko boste to sprejeli, bo nekoč nekdo spet rekel, čez eno leto ali dve, tri leta, ko se zadeva ne bo uredila, da je to bil žal en blef. Toliko o dostojnih pokopih.

Sam pri sebi sem razčistil s spravo, s preteklostjo, mene prepričali ne boste, da s tem zakonom urejamo kakšno pametno stvar.

C'est la vie, dostojni pokop.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo, vsem prav lep pozdrav!

Leta 2008 ravno en takšen čas je v tej isti dvorani teklo srečanje vseh držav Evropske unije, ki sem ga vodil na temo medkulturnega dialoga z enim temeljnim sporočilom, da medkulturni dialog zahteva, da se o vsem spregovori odkrito in brez sprenevedanja. Danes se pravzaprav naše delo spreminja v borbo za resnico, vprašanje, koliko resnice prenese ta državni zbor. Te teze ne postavljam kar tako, ker s tem vprašanjem se danes soočam že cel dan. Zjutraj je minister Mramor, ko smo govorili o Grčiji, samo dejal, da je treba šele oceniti, če

dogajanje v Grčiji kaj ogroža evro, pa sem odgovoril, da seveda nobena stvar ne ogroža blaginje tukaj živčih ljudi, Slovenije, evra in celotne Evropske unije toliko kot oblast ekstremnih levičarjev. Pa je bilo iz tega pol ure vpitja in ne vem kaj, da bi me morali ven vreči pa opomine dati, čeprav sem povedal resnico, o kateri govori vsa Evropa pa ves svet.

Tudi tukaj, ko govorimo o tem zakonu, se soočamo s podobnim problemom, koliko resnice sploh prenese ta naš državni zbor; in da se soočamo s tem vprašanjem, je tragedija, večplastna tragedija. Namreč, že jutraj se je seja v tem državnem zboru oziroma dopoldne začela z nekim stavkom, ki je bil povedan zagotovo v dobri veri, vendar je zmoten, ni resničen. Rečeno je bilo, "Srebrenica je najhujši pobjo po 2. svetovni vojni na evropskih tleh" – kje pa! Najhujši pobjo so tisti na slovenskih tleh, ki so se zgodili po koncu 2. svetovne vojne, Srebrenica niti ni med večjimi, če bi jo primerjali, pa je že srebreniška tragedija nedoumljiva, je nekaj, kar mora obžalovati vsakdo in za vedno. To, kar je bilo pa tukaj, je pa še mnogo huje. In s tem se mi v resnici soočamo.

Zakon, ki je pred nami, ima mnogo šibkih točk, ravno ko gre za resnico. Morda je dobronamerno poskušan kot kompromis, ampak poglejte, že samo naslov Zakon o prikritih vojnih grobiščih. Saj ne gre samo za vojna grobišča, kje pa! Glavni problem so povojna morišča, ne pa grobišča. Povojna morišča. Kraj, kjer se je zgodil zločin proti človeštvu, ki ne zastara, s katerim se pa žal vedno znova Slovenija ne želi soočati in se zato vedno znova sooča, paradoksalno in tako bo še naprej, če enkrat temu ne rečemo odkrito in brez sprenevedanja, tako kot je treba.

Vsi se strinjamo, tukaj smo res naši skupno točko, da je tisto, kar se je zgodilo v Srebrenici, zločin, ampak tudi temu, kar se je zgodilo tukaj po 2. svetovni vojni, je treba zelo jasno reči zločin. Evropa je to storila, storila je prav z Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmi, kjer je izenačila vse totalitarizme in jih enako obsodila, z enakim merilom. In ravno za merilo v tem primeru, gre za resnico. Vsak zločin je zločin. Če je zločin proti enemu človeku, če je proti enemu milijonu ali pa če je proti sto milijonom ljudi, pa je to še vedno zločin, enako vreden obsodbe, žrtve enako vredne rehabilitacije in priznanja časti in zločin kot tak pa obsodbe in obžalovanja. Da se s tem ne moremo soočiti, to, ne vem no, 25 let smo že samostojni, 25 let imamo moderno evropsko ustavo, 25 let, pa en del Slovenije živi po vrednotah v nekem popolnoma drugem režimu, ki je že zdavnaj romal na smetišče zgodovine, razen kakšnih zelo eksotičnih koncih sveta, kot je Severna Koreja, pa mogoče Stožice.

To je problem, ker to vpliva na vse; to vpliva tudi na naš razvoj. Zato ker ne znamo, ko gre za vrednote, ki so temelj vsake politike, to je znanstvena ugotovitev, aksiom. Ko gre za vrednote, ne znamo reči bobu bob. Ne želimo.

Lahko nekateri opozarjamo, smo potem deležni zmerjanja, ampak vedno znova pridemo na točko, ki se ji reče vprašanje splošnih občečloveških vrednot. Tistih, ki so zajete že v osnovnih deklaracijah in resolucijah Organizacije združenih narodov in kasneje še mnogo bolj natančno opredeljene v posameznih aktih Evropske unije, ki veljajo tudi za Slovenijo, ampak jim v Sloveniji en del politike nikakor ne želi izreči podpore, čeprav je ta ista politika preko svojih poslancev v Evropski uniji glasovala za te iste dokumente, konkretno v danem primeru za Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu, ki ga zdaj nekateri želijo spet črtati iz tega zakona.

Po svoje je pa ta amandma dober. Samo ne me narobe razumeti. Dober je zato, ker razgalja to sprenevedanje tranzicijske levece, ki kaže vedno en obraz navzven, en obraz pa navznoter. Zakaj do tega pride? Zato ker ko govorimo o teh totalitarnih sistemih, katerih padec je šele bil prvi in osnovni pogoj za nastanek moderne združene Evrope. Gre v resnici za v temelju eno in isto stvar, za en in isti sistem. Tako socializem nacistov v Nemčiji kot socializem komunistov v Rusiji je temeljil na Marxu, to sta priznala tako Hitler kot Stalin; večkrat, ne samo enkrat. Tisti, ki danes tukaj to poskušajo zanižati, so se sami izdali dve seji nazaj, ko niso znali ločiti svojih lastnih besed od besed Adolfa Hitlerja, ki sem vam jih prebral, pa so vstali in tolkli s pestmi: mi stojimo za vsako od teh besed. Ja, odlično! Postavili ste se za Adolfa Hitlerja, zato ker je bil tudi on socialist, gospe in gospodje. Zato je ta debata tako absurdna in zato se seveda 50 let in še danes tu tako na ves glas vpije nekaj o kolaboraciji, pa kdo je bil, pa kdo ni bil, ker se hoče s tem prikriti, da gre za eno in isto zadevo.

Zakaj je bila druga svetovna vojna tako uničujoča, zakaj se je tako razplamtela? Zaradi tiste prve kolaboracije, najhujše od vseh, ko sta sodelovala oba socializma, ko se je ... Zakaj se je zrušila Poljska v samo treh tednih, pa je ogromna država? Zato, ker jo je z ene strani hkrati napadel Hitler s svojo armado socialistov iz Nemčije in z druge strani Stalin s svojo rdečo armado socialistov z Rusije. Zato!

Takrat se je tukaj v Sloveniji ustanovil ne odbor za boj proti nacizmu, kot se napačno razume, ampak je bila to protimperalistična fronta za boj proti Angliji, Franciji in Ameriki. To so mene učili še v gimnaziji v socializmu, gospe in gospodje, da je bilo to celo ime. Ampak to drugo ime je sedaj kar izgini, zato ker potem bi se razumelo, da je šlo za tisto najbolj gnusno obliko kolaboracije s totalitarizmom, to je bil namen tega, kar se je tukaj ustanovilo. To je bila pot v slovensko tragedijo, s katero se danes soočamo tukaj. In govoriti, da je en zločin pravičljiv zaradi tega, ker se je dogajal v drugi svetovni vojni! Noben zločin ni opravičljiv, gospe in gospodje. Ker se pa strahotno motite in zgodovina to prej ali slej postavi na pravo mesto.

Tistim, ki vizualno zelo radi gledate rdečo barvo, vam še nekaj pokažem, tam na nasprotni strani, gospe in gospodje, uživajte v rdeči barvi treh socialistov; Stalin, ki ima 60 do 100 milijonov žrtev, Mao, ki ima nekje 50 do 100 milijonov žrtev na vesti, pa Hitler, ki ima kot socialist iz Nemčije, vodja nacionalne delavske socialistične stranke, če hočete, na vesti nekje med 20 in 50 milijonov žrtev. Vse njihove žrtve so vredne vsega priznanja, oni pa vse obsodbe. In nič, kar se je zgodilo ne med vojno ne po vojni, ni mogoče s tem opravičevati, gre samo za dva obraza enega in istega zla. Ko se bomo enkrat sposobni vsi strinjati na tej točki, takrat bo pa ta zakon ustrezen in takrat bo tudi sprava dosežena, o čemer ste govorili nekateri; ne besede ne spomeniki, samo dejanja. To pripelje do sprave.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predlagateljica gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Moram podati nekaj pojasnil.

Na začetku, v uvodnem delu zakon definira naslednje izraze: prikrita vojna grobišča so grobišča žrtev vojnega in povojnega nasilja za ozemlje Republike Slovenije, ki so bila po 2. svetovni vojni prikrita. Torej, tukaj ne gre samo za grobišča, prikrita grobišča, ki so nastala med vojno, ampak gre tudi za grobišča, ki so nastala po vojni.

Potem, gospod Möderndorfer je govoril, kako komisija ne bo plačana, včasih ga je motilo, zakaj bo komisija plačana, sedaj pravi, da je nezaslišano, da ni plačana ... Res je, nekoliko smo spremenili definicijo o tem, kako bo komisija plačana.

V 4. členu v osmi alineji pravimo tako: "Člani komisije so upravičeni do povračila stroškov, nastalih v zvezi z opravljanjem strokovnih nalog, in do ustreznega nadomestila za njihovo dejansko opravljeno delo. Višino nadomestila določi s sklepom Vlada." Verjamem, da ta nadomestila ne bodo pretirana, če jih bo vlada določila, zagovarjam pa to, da vsak človek, ki pošteno dela, si zasluži za to tudi neko pošteno plačilo. Če nekdo že toliko let dela, je prav, da dobi oziroma kdorkoli bo delal, ker bo potem delal tudi bolj odgovorno in bo moral za to tudi odgovarjati, če delaš nekaj prostovoljno, lahko kadarkoli nehaš pa tudi odgovornosti nimaš takšne.

Večkrat je omejena komisija; pogledjte, do sedaj ima komisija posvetovalno vlogo in če ima nekdo posvetovalno vlogo, potem to, kar rečejo, upoštevamo ali pa ne upoštevamo, spoštujemo ali ne spoštujemo. Tragično je bilo sedaj predvsem to, ker je komisija precej delala, dala predloge, to pa potem na ministrstvu ni prišlo do končnih rezultatov oziroma do epiloga ni prišlo, do izvršitve. Zato ima v našem predlogu komisija poseben status, ki pa seveda dela skupaj s pristojnim ministrstvom. Komisija si prav tako ne more izmišljati nečesa, komisija

mora pripraviti program dela, ki ga odobri vlada in za to zagotovi denar. In če vlada imenuje komisijo, jo seveda lahko tudi razrešuje – ker vidim, da pri nekaterih obstaja velika bojazen, da bo pa ta komisija zdaj delala vse po svoje.

Sestavljena je zelo pestro, iz strokovnjakov z različnih področij, s predstavniki vlade, civilne družbe ... Torej, predvsem z namenom, da bi delala čim bolj strokovno in čim bolj učinkovito. To je glavni namen, zakaj ima naš predlog oziroma komisija v tem predlogu drugačen status, kot ga ima sedaj – ker njeno delo ni bilo upoštevano. Hkrati pa vemo, da pa strokovni sodelavci na ministrstvu pa kot takšni vendarle ne poznajo vseh stvari, kar se dogaja na terenu oziroma ta komisija, ki bo sestavljena iz strokovnjakov, vendarle pozna stvari in bo morala sprejemati neke sklepe, ker mi bi vsak po svoje reševali ta problem.

So določeni ljudje, ki predlagajo, vse peljimo v Teharje, tam je že narejeno in naj bodo vse kosti tam. Drugi pravijo dajmo vse v Hudo jamo, tretji pravijo v Mariboru bomo naredili kostnico. Četrti pravijo, ja, Notranjci pa Dolenjci pa že ne bodo šli na Štajersko in podobno. In zato je potrebna komisija, ki bo strokovno odločila o tem. Tudi so različni primeri, kjer so predvidene različne rešitve, kajti vsega ne moremo metati v isti koš, ker pač gre tudi za različne okoliščine in žrtve. Nekje se točno ve, kdo je tam – oziroma ne, točno se težko ve, ampak se predvideva, nekje se ne, nekje so množična grobišča, nekje gre pa za manjša grobišča.

Zato je pomembno in potrebno, da pač v takih primerih mora nekdo odločati in da to odloča komisija, ki je sestavljena iz strokovnjakov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik!

Namen imam poudariti nekaj bistvenih argumentov, ki so potrebni za razumevanje samega zakona in tudi za razumevanje tistega zgodovinskega konsenza o polpretekli zgodovini, ki je nujno potreben. Naj navedem, da sta pred letošnjim letom avstrijska zgodovinar Alfred Elste in Wilhelm Wadl poudarila v knjigi Titova dolga senca, ki je na 816 straneh napisana, da se je zgodil v Jugoslaviji tako imenovani Klassen-Genozid, torej šlo je za genocidno dejanje, razredni genocid, genocidno ravnanje enega razreda.

Danes smo in danes ste tudi vi, gospod predsednik, govorili o neverjetnem genocidu, ki se je zgodil v Srebrenici. Ne nazadnje sta ta genocid dve mednarodni sodišči za vojne zločine potrdili, ni ga pa potrdila recimo nekdanja Sovjetska zveza ali Rusija, dandanašnja Rusija, kar je zelo nenavadno. Ampak želel bi poudariti glede tega, kar ste vi danes povedali in kar ima zvezo s temi povojnimi grobišči, da je pred dvema dnevoma v filmu, ki ste ga lahko gledali na slovenski

televiziji o Srebrenici, en izmed likvidatorjev v Haagu, pripadnik vojske bosanskih Srbov, poročnik, častnik te vojske povedal naslednje: "Tudi Jugoslavija je leta 1945 ubila na sto tisoče, govorim ujetnikov, in nihče ni nikoli odgovarjal. Zato smo verjeli, da bodo grobnice okoli Srebrenice odkrite šele čez 50 let, takrat bo pa vse pozabljeno." Njegov naslednji stavek, ko so ga še enkrat vprašali v Haagu, je bil naslednji: "Nismo vedeli, da bo nekaj mesecev po Srebrenici že konec vojne in da bodo tuji po naši zemlji odkopavali kosti ter zahtevali kaznovanje odgovornih."

Taisti poročnik vojske bosanskih Srbov je poudaril bistveno zadevo, zaradi česar so taki zakoni, kot ga je pripravila Nova Slovenija, vseeno potrebni. Potrebni so, ker so bili ti zločini prikriti. Šlo je za genocid, ni šlo za nek vojaški spopad, zato ker se ta genocid ni dogajal samo v prvih dneh maja, ampak v začetku junija 1945, dogaja se tudi v letu 1946 in dogaja se tudi do leta 1948. Jugoslavija je imela do leta 1948 /nerazumljivo/ evidentiranih koncentracijskih taborišč in v letu 1946 so pobili po tako imenovanih demokratičnih volitvah v Sloveniji, recimo predvsem na območju Slovenske Bistrice, kjer so ugotovili nenormalno slab volilen rezultat na tistih kvazi volitvah, so pobili še naslednjih nekaj tisoč ljudi. Tako da gre za genocid in gre za nadaljevanje genocida. Torej en genocid, ki se jim je nekako splačal, ki ni bil nikoli kaznovan, zato ker je bil genocid pod takratno veliko Sovjetsko zvezo. Šlo je za hladno vojno in ti zločini nikoli niso bili odkriti.

Mi se ne ukvarjamo, tudi je odgovor moj, 20 let s polpreteklo zgodovino, ker največji zločini ali pa največja odkritja teh zločinov so bila odkrita, to je Huda jama 2009. leta, torej samo pred 6 leti. Od takrat naprej je bilo vse zaustavljeno. Šlo je za izrazit zločin, šlo je za zločin, ki je bil prikrit, ki je bil nekako zaprt z 12 zidovi, šlo je za zločin, kjer smo našli številne žrtve, ženske, otroke, ki niso imeli nobene zveze z vojaškimi enotami, niso imele nobene zveze s kolaboracijo. Tako gre za tipično genocidno dejanje in za odkrivanje tega in popravo krivic žrtvam, tudi z dostojnim pokopom. Sam sem prepričan, da razprava, ki jo je imela kolegica Tomić, ki kaže na duhovno pohabljenost dela slovenske družbe in nekih kvazi intelektualcev, dokazuje ravno to, da je Slovenija še daleč daleč od sprave. Razprava, ki pa jo je imel kolega iz SMC, ki je doktor zgodovine, pa kaže na to, da morda pa bo ta sprava prišla zelo kmalu. Tudi sam sem prepričan, da je vsaka kolaboracija zavrženo dejanje. Tudi v stranki SDS smo to vedno poudarjali. Tako tista kolaboracija, ki se je zgodila med komunisti in nacionalsocialisti leta 1939, 23. avgusta, kot tistih slovenskih domobrancev na koncu leta 1944. Mi s tem nimamo problema, ampak ta druga svetovna vojna se je končala na dveh straneh, na demokratični in nedemokratični. Demokratično stran zmagovalcev druge svetovne vojne so postavljali Charles De Gaulle,

Konrad Adenauer, Schumann in Monet, vsi tisti, ki so postavljali to Evropo, v kateri živimo. Nedemokratični del pa so predstavljali Stalin, Josip Broz Tito, Dimitrov v Bolgariji in tako naprej. Ta nedemokratični del je pa naredil več zločinov v teh komunističnih državah, kot so jih kdajkoli naredili tako imenovani nacisti in fašisti. Problem je, da ti ljudje nikoli niso pričakali svojega tribunala, svojega velikega sodišča za mednarodne zločine in nikoli za to niso odgovarjali. Zato se je Srebrenica z enakimi "modus operandi" ponovila. To je bistvo vsega. Vse to, kar delajo danes v Srebrenici, da je večina žrtev evidentiranih, da imajo svoje grobove, da imajo svoje spomenike, to je nekaj normalnega. To je civilizacijsko sprejemljivo dejanje. To je nekaj, pri čemer se mora marsikdo, ki je kdajkoli pripovedoval kakšen vic o Bosancih, danes vprašati, ali bi ne bilo bolje, da bi pripovedovali vice o Slovencih, o duhovni pohabljenosti dela slovenske družbe, ki zagovarjajo te zločine in pravijo, naj umaknemo amandma k 1. členu. To kaže na to, kar je ves evropski svet obsodil, razen redkih izjem. To nima nobene zveze z neko levčarsko politiko, pač pa kaže na neko skrajno neokusno komunistično doktrino, s katero so vzplamtele določene stranke v Sloveniji. In to nima nobene zveze. Vsak poskus nekega zakona, ki želi kakorkoli popraviti te krivice in pokopati žrtve, je treba pozdraviti. Jaz imam nekaj svojih rešitev in pogledov na ta zakon. Temu zakonu ne bom nasprotoval, kot sem povedal že tudi na seji, ne bom ga podprl, ne bom pa temu zakonu mogel nasprotovati, ker kaže neki del rešitve, ki je nujno potrebna. Mislim, da imamo v razpravi glede polpretekle zgodovine kar nekaj skupnih konsenzov, zato se nam ni treba tu prepirati, vsaj velik del nas in del ljudi, za katere menim, da imate neko demokratično držo in imate nično toleranco do vseh zločinov.

Slovenska demokratska stranka ima nično toleranco do vseh zločinov, še enkrat poudarjam. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Drage kolegice in kolegi, predstavnici Vlade!

Mislim, da z ognjevitimi govori in kriljenjem z rokami pri tej točki pravzaprav ne moremo pokopati mrtvih, prej s podajanjem rok, morda tudi s sklepanjem rok. Žalosti me, res me žalosti, da kakšen od kolegov ali pa kolegic najde toliko možnosti, kako kritizirati predlagatelje, pa še koga drugega, koalicijo, recimo, ne premore pa toliko miru v sebi in toliko odprtega srca, da bi razmislil, kaj skupnega morda najde s predlogom zakona.

Tega amandmaja, ki ga predlagajo kolegica in kolegi Združene leve, enostavno ni mogoče podpreti. Ta amandma dejansko črta Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmi.

Kaj je pravzaprav ta evropska zavest? Kaj je zavest? Ja, mogoče nam je Slovencem bolj blizu zavist. Zavist. Ampak ne bom govoril o zavisti, ker to najbrž vsi zelo dobro obvladamo. Na žalost. Kaj je pa zavest? Zavest je pa sposobnost koga, da se zaveda svojega obstajanja in svojih duševnih stanj. Za to gre, kolegice in kolegi. Evropski parlament je Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu sprejel s 553 glasovi. Takrat je bilo v Evropskem parlamentu prisotnih 630 poslank in poslancev. Samo 5,2 odstotka se je vzdržalo in 6,9 odstotka prisotnih je bilo proti. In danes graditi neko zgodbo in nam, predlagateljem zakona očitati, da želimo revizijo zgodovine. Dajte no! To pa je tako mimo, da ne paše v ta hram demokracije. Ne boste nikogar od Nove Slovenije slišali in videli, da bi se trkal po prsih, češ mi smo vložili ta zakon, ki ga je sprejel – če ga bo, ne vem – Državni zbor. Državni zbor sprejme zakon, ne glede na to, kdo ga predlaga ali kdo ga ne predlaga. Govoriti o tem, da ne potrebujemo tega zakona, ker da imamo Zakon o vojnih grobiščih, je zgrešeno. Treba je vprašati otroke v vrtcu in vam bodo razložili, da mi pravzaprav vojna grobišča šele moramo narediti in potem se vklopi obstoječi Zakon o vojnih grobiščih. Da so človeški ostanki razmetani v šesto in nekaj, sedemsto morda, grobiščih, to še niso vojna grobišča. Ta zakon pravzaprav vojno grobišče šele naredi. Kolegice in kolegi, 5 let je odprta velika rana Slovenije, rov sv. Barbare. Človeški ostanki, lasje žensk in deklet, kite so v plastičnih gajbicah. To je grozno. In v petih letih ta država ni sposobna pokopati ostankov teh ljudi. Stojimo ali sedimo pred odprtimi grobovi, nekaj tisoč jih je samo v rovu sv. Barbare. In kaj smo naredili? Nič nismo naredili. Če kdo sprašuje, ali bo ta zakon rešil, pokopal te ljudi, te človeške ostanke v rovu sv. Barbare, če ne bo volje, ne bo. Samo majčkeno volje, če hočete tudi politične volje, ko gre za zakon – pa lahko veliko naredimo. Tukaj moram kot opozicijski poslanec izraziti pravzaprav priznanje predsedniku Državnega zbora in najbrž tudi kolegiju in strokovni ekipi, da prav na današnji dan, ko nosimo te bele cvetove, uvrstila to točko na dnevni red seje Državnega zbora.

Še nekaj, kolegice in kolegi. Kako je že zapel pesnik, veliki umetnik, ki so ga pravzaprav pred nekaj urami pokopali? "Ti dolina zelena, s krvjo prepojena, predraga, te vedno bom ljubil, nikoli pozabil ne bom." Morda pa prav zaradi teh verzov lahko poteka današnja razprava manj ognjevitno, morda z več politične volje, z več odprtega srca. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej se še boste prijavili? Prosim za prijavo.

Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Mislím, da po vseh debatah, ki smo jih imeli ob sprejemanju tega zakona, od prvega branja do danes, je jasno po vseh razpravah, da ne gre za tehnični zakon. Mislím, da tehnični zakon ne bi spodbujal takšnih razprav, ne bi spodbujal takšne hude krvi in pravzaprav bi se tu morali pogovarjati o čisto drugih stvareh in ne o tem. Mislím, da je to tako, ker je preprosto že tam, v tistem začetku, nekaj stvari je bilo v tem zakonodajnem postopku sicer popravljenih, ampak še vedno so v tem 1. členu pojavljata ti dve resoluciji in predvsem ta o evropski zavesti in totalitarizmu. Zaradi tega smo predlagali naš amandma, ki ti dve resoluciji črta, in s tem mogoče približamo dejansko ta zakon malo bližje temu, tej svoji tehnični plati, čeprav še vedno, tudi če se boste brisali, ne bomo tega dosegli.

Poslušamo o tem, kako je Evropski parlament sprejel to resolucijo; Evropski parlament lahko marsikaj sprejme, veliko resolucij je že sprejel, ampak moramo se tudi jasno zavedati, da je Evropski parlament parlament kot vsak drugi, obstajajo neka razmerja moči znotraj njega in obstajajo v določenih obdobjih pozicije in v določenih obdobjih opozicije; se pravi, odvisno je, kdo predlaga, kdo ima večino glasov in tako naprej. To je čista parlamentarna aritmetika.

Govoriti pa o evropski zavesti kot neki najvišji vrednoti ... Mislím, ta ista Evropska unija je s to svojo zavestjo – pravzaprav videli smo pred kratkim, v zadnjih nekaj mesecih – zganja podobne vrste zločinov oziroma nasilja nad svojim prebivalstvom, s tem ko peha pravzaprav celotno evropsko periferijo na še večji rob, z varčevalnimi ukrepi pravzaprav povzroča nevzdržne razmere, ravno tistih, ki se sklicujejo na človekove pravice. Se pravi vsakega državljana, ki je soočen z veliko stopnjo brezposelnosti, z revščino, s tem, da si ne more privoščiti niti hrane in tako naprej. To je ta vaša Evropa in to, kaj so evropske vrednote. Tako mislím, da je tukaj jasno, da ta resolucija ni noben visok, vrhunski mednarodno pravni akt, ampak je zgolj ena od teh resolucij in Evropski parlament jih je sprejel že veliko. Naj pa tudi povem, da evropska levica je v parlamentu glasovala proti tej resoluciji iz podobnih razlogov, zaradi katerih smo mi proti tej resoluciji.

Seveda gre za nek revizionizem, bom šel na neko drugo plat. Mi nasprotujemo tej resoluciji in zato jo tudi brišemo iz tega zakona, ker je bazira na neki konceptualno zgrešeni predpostavki. Skratka, na eno stran postavlja ideal zahodnih parlamentarnih demokracij kot vrhunec civilizacije, na drugo pa kot posledica konca 2. svetovne vojne in vzpostavitve hladne vojne postavlja neke grozne totalitarizme, ki so vsi enaki. Seveda priznavamo, da so bili tako fašizem kot nacizem in tudi poskusi gradnje socializma, kot jih omenjajo nekateri, zgrešeni. Bili so tudi v veliki meri problematični z različnih vidikov, ampak ne moremo pa pristajati na to, da

se postavlja vse te oblike vladavine v en koš in se jih postavlja nasproti tej, tako člani parlamentarne demokracije. Ta ista parlamentarna demokracija, ki je ideal zahodne civilizacije in ki je v nedrhih te evropske zavesti, je sproducirala Vietnam, je sproducirala Irak, je sproducirala Afganistan, še vedno vzdržuje stvari v Palestini in tako naprej. In če govorimo o selekciji, potem govorimo tudi o tej selekciji, koliko takšnih zločinov izvajajo ravno te vaše zahodne parlamentarne demokracije, ki jih tako čislate.

Tako je črtanje obeh resolucij zgolj preprost korak, ki skuša to debato okoli tega zakona dejansko spraviti malo bližje temu, da bi postal tehnični. Seveda ne bo, ampak deloma skuša to narediti.

Tu podpora temu amandmaju pomeni pravzaprav dvoje oziroma imamo samo dve varianti; če se podpre ta amandma se skuša narediti ta zakon nekoliko bolj tehnični in se odpravi ta dilema, ki se pojavlja, ta dilema ideološkosti, ki jo poslušamo danes zdaj že nekaj časa, ko obravnavamo to točko. Po drugi strani pa pomeni nepodpora temu amandmaju in podpora zakonu kot takšnemu neke vrste zgodovinskega revizionizma, ki je licemerski. Poslušali smo že o tem licemerstvu danes, ampak je to licemerstvo obratno. Se pravi, to, kar sem že omenil: po eni strani želimo demonizirati neke stvari in iste dopuščamo po drugi strani. Dokler bo Evropska unija in ta evropska zavest bazirala na tem, da je prav zatirati in izkoriščati njene države članice in njene prebivalce, potemtakem ne bomo s takšnimi resolucijami nikoli mogli doseči tega, kar se tu želi. To je danes vse bolj jasno.

Današnja Evropa vse bolj podpira tudi takšne skrajne in fašistična gibanja, jih dopušča, to seveda ni odraz nekih zgrešenih moralnih vrednot, ampak je zgolj odraz tega, da smo spet v neki hudi krizi kapitalizma, ki seveda na koncu proizvaja ravno to – fašizem. To se je v zgodovini večkrat pokazalo in se bojim, da se to danes ponovno ponavlja. Če bomo danes v tem parlamentu podprli in omogočili, da pride v ta zakon ravno ta resolucija, ki po svoje dopušča te stvari, takšne stvari, kot se dogajajo v Ukrajini danes, kjer se načrtno, z zakoni prepoveduje to, kar bi verjetno tudi nekateri tukaj radi dosegli, uporabo besede komunizma, in se prepoveduje pravzaprav omemba Rusije, in še bližje, na Madžarskem; v Grčiji Zlato zoro, ki preti kot neka zlovešča slutnja, mislim, da ne moremo na tej stopnji govoriti o ciljih, ki jih skuša ta zakon doseči. Dokler bomo pristajali na takšno Evropo, tega ne bomo dosegli.

Bi pa zelo rad slišal oziroma opozoril na neko nekonsistentnost, ki se tukaj pojavlja na strani koalicije in vlade, to smo danes tudi deloma slišali. Obe vladni mnenji, tako glede tega zakona kot v mnenju glede resolucij, sta na nek način dvoumni, predvsem glede zakona, ki ga zdaj obravnavamo. Vlada na nek način ne podpira sprejetje tega zakona, ne bi pa rada

ideoloških tem odpirala. Po drugi pa je bila zelo konkretna glede resolucije, ki je ne podpira in je jasno povedala, zakaj. Tako danes še nismo slišali opredelitve vlade do tega amandmaja, zadnjič na odboru tudi do samega zakona ni bilo kaj veliko stališča s strani vlade, tako da bi jih tu pozval, da dajo nek odziv, da vemo sploh, pri čem smo: ali je ta slutnja o tem, da gre za neko kupčijo, za nek drug zakon, utemeljena. Po drugi strani pa bi tudi na koalicijo naslovil isto vprašanje, kako lahko te resolucije po eni strani ne podpirajo in ostro zavračajo, po drugi pa jo dopuščajo v tem zakonu.

Skratka, to, kar se tu dogaja, je pravzaprav zgolj to, da skušamo speljati skozi nek zakon, ki je, mislim da, v svojih premisah, zgrešen in ne bo nobenega doprinosu prinesel v ta prostor. Sumim, da zaradi tega, ker je v igri nek drug zakon, o katerem bomo govorili jutri. Upam, da zakon o fiskalnem pravilu ne bo sprejet.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno?

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Po vseh teh razpravah, ki se dogajajo pri tej točki oziroma okrog tega amandmaja, bi vljudno prosil, če bi vlado zaprosili, kakšno je njeno stališče do vloženega amandmaja. Namreč, pomemben del diskusije poteka in se vrti okrog te točke kaj je prav in kaj ni, kaj bi lahko pisalo in kaj ne v tem zakonu, pa me prav zanima, ker je samo to točka ta hip, da se vlada do vloženega amandmaja opredeli. Mislim, da ni nobene potrebe, da razpravljamo o amandmaju, vlada čaka do konca, trije predstavniki so tukaj in nihče ne pove niti besede po že približno dveh urah razprave o tem amandmaju. Vem, da se lahko sama odloči, ampak mislim, da bi marsikaj olajšalo v državnem zboru, da vidimo, kaj je stališče ministrstva za delo do tega amandmaja, kakšno je stališče vlade do tega amandmaja in bo morda lažje tudi za koalicijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsekakor ima vlada glede dostopa do besede možnost, da se kadarkoli opredeli, ne mislim je prav posebej pozivati.

Tako da dajem besedo gospodu Urošu Priklu.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik, za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Ne bom tukaj pozival vlade, samo prebral bom delček, kar je vlada zapisala, in sicer, da ne želi odpirati tem, ki spodbujajo ideološki boj in ustvarjajo nove delitve. Meni je to zadosti jasno napisano, da se lahko iz tega razbere, kakšno je stališče vlade oziroma resornega ministrstva. Pa seveda tukaj ne želim hvaliti ali poveličevati mnenja vlade in njene vloge, ker sem, vsi dobro veste, z neko veliko mero kritičen do vlade zmeraj in povsod, tako

tudi tukaj, ampak mislim, da je vlada svoje zapisala. Glede amandmaja bo pa verjetno povedala.

Moje stališče do amandmaja Združene levice je seveda takšno, da bom tak amandma podprl, ker menim, da mu ni mesto v tem zakonu, ki ureja eno ožje specifično področje delovanja. Mene žalosti, da se ta razprava dotika nekega ideološkega boja med levimi, desnimi, med našimi med vašimi. Mislim, da to ni namen samega zakona. Ali lahko zaključim? Hvala.

Tukaj bil bi bolj konkreten, in sicer bi ob tem veljalo Vladi in za to pristojne institucije pozvati, da se sprejme konkreten in zavezujoč operativni plan urejanja vojnih grobišč. Drugič. V proračun države se zagotovijo zadostna finančna sredstva. Tretjič. Ustrezno se organizira in po potrebi okrepi službo za vojna grobišča, ki deluje na ministrstvu za delo, ki bo pri tem imela tudi ustrezna in dovolj velika pooblastila za svoje delo. Dalje. Določiti jasne razmejitve pristojnosti med službo za vojna grobišča in Komisijo Vlade Republike Slovenije za reševanje vprašanja prikritih grobišč. Dalje. Preveriti, kako lahko občine, torej lokalna skupnost, uresničuje naloge v zvezi z vojnimi grobišči in z varstvom spomenikov in spominskih znamenj in se sprejmejo ustrezni ukrepi. Dalje. Zagotovi se, da bo Inštitut za novejšo zgodovino lahko dokončal register in analizo slovenskih smrtnih žrtev druge svetovne vojne. Dalje. Zavežejo se vsi pristojni organi in službe, da svoje naloge na področju vojnih grobišč opravljajo prednostno, učinkovito in z vso odgovornostjo in o tem ustrezno in kontinuirano obveščajo tudi Državni zbor.

Ponovil bom razmišljanje tistih razpravljavcev pred menoj, ki so govorili o tem, da je ta zakon nepotreben. Ta zakon je nepotreben iz preprostega razloga, ker obstoječi Zakon o vojnih grobiščih ureja celotno materijo, ki ga tudi ta zakon ureja. V nadaljevanju imamo tri vrste dualizma. Prvič, imamo dve ministrstvi, ki urejata to področje. Drugič, imamo dva zakona, ki urejata to področje. In tretjič, na to je tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora opozorila, da so neke pristojnosti med državo, torej med ministrstvom, in komisijo nedefinirane oziroma ne najbolj definirane.

Rad verjamem in iskreno verjamem predlagatelju v dobrem namenu, da se je lotil tega projekta, da vendarle enkrat za zmeraj uredimo to področje, ampak pot, po moji oceni, po mojem trdnem prepričanju, ni prava. Seveda tukaj ne velja izgubljanje besed, da so vsa takšna dejanja, ko se ljudi pobija brez nekih procesov in se jim ne samo krati pravice, ampak tudi jemlje življenja, da so to zavržena dejanja in se vsak, bom rekel, normalen človek od tega distancira. Ampak, vendarle ta zakon ne bo prispeval k temu, da se doseže sprava, ker noben zakon tega ne doseže. V glavi nam mora biti jasno in v glavi si moramo razčistiti. Bojim pa se tudi, da ta zakon ne bo prispeval k temu, da se ideološke

delitve med nami spravijo oziroma se umaknejo s politične agende.

Vse to so seveda razlogi, ki me preprečujejo še enkrat več v to, da tega zakona ne morem in ga seveda tudi ne bom podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ...

Postopkovno, gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovani predsednik!

Samo prosila bi vas, da razpravljavce opozorite, ko bodo razpravljali v svojih razpravah, da danes ne govorimo o ideoloških vprašanjih. Danes govorimo izključno o prvovrstnih vprašanjih, vezanih na spoštovanje človekovih pravic, na spoštovanje človeškega dostojanstva in spoštovanja do žrtev. To niso ideološka vprašanja. To so čisto osnovna civilizacijska vprašanja. In prosila bi, da pač ne govorite več, da gre tukaj za ideologijo. To pa mislim, da bi morali že prerasti.

Sicer pa moram reči, da današnja razprava kaže nekaj drugega; da če že govorimo o boju, ta ni ideološki, je pa velik boj vrednot. Kakšne vrednote kdo ima v tem državnem zboru, pa se vidi skozi razprave.

Spoštovani gospod predsedujoči, še enkrat bi prosila, da se razpravljavce res opozori, da danes ta razprava ni ideološka razprava, ker ne more biti. Je civilizacijska razprava. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Bom dan besedo naprej.

Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in ... /oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne razpravljati z menoj takrat, ko ima besedo ... Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice, kolegi!

Gre za izjemno pomembno temo, temo, ki nam zamegljuje prihodnost, zato bi bilo pomembno, da storimo prav vse, da končno enkrat odpravimo vse ovire, ki nas bremenijo, da bi lahko hitreje stekli v prihodnost.

Danes je bilo ogromno govora o Srebrenici, ogromno vzporednic lahko potegnemo med Srebrenico in dogajanjem v maju leta 1945 in kasneje. Morda je edina razlika ta, da se nam dogajanje v Srebrenici lahko bolj vtisne v spomin, ker iz tistega časa obstajajo avdiovizualni posnetki, ki na nek način še bolj intenzivno vzbudijo čustva v nas, kaj se pravzaprav dogaja. Ampak upam, da se vsi skupaj zavedamo, da tisto, kar se je zgodilo po letu 1945, je krat dva tisto, kar se je zgodilo v Srebrenici, če govorimo zgolj o številkah.

Pred nami je tehnični zakon, ki ne uzakonja sprave, sprave se ne da uzakoniti, ustvarja pa tehnično podlago, da se proces spravljanja lahko sploh zgodi. To je bistveno. Ne želim biti danes nesramen, ampak nekateri so mi po mailu napisali, če lahko kolega Möderndorferja opozorim, da ni potrebno iz vsake teme ustvarjati cirkusa, pa da se kakšno stvar tudi da na miren način povedati, ni potrebno za vsako stvar vpiti.

Gospod Möderndorfer nas je vprašal, rekel je, da pokopljite te žrtve že enkrat, saj imamo vsi pozitiven odnos do tega. Če je to tako enostavno, zakaj se to ni zgodilo? Če je to tako enostavno, da imamo vsi pozitiven odnos do tega, da je to civilizacijska norma, da se enkrat žrtve končno pokoplje – zakaj to ni storjeno? Zakaj je po Sloveniji še vedno 600 grobišč, ki so neurejena? In tisti, ki ste nasprotniki, ki vas danes ni v tej dvorani več ali pa odhajate, odgovorite na zelo preprosto vprašanje. Če je to področje primerno urejeno, zakaj imamo še vedno 600 neurejenih prikritih grobišč? To je osnovno vprašanje, na katerega morate najti odgovor. Če najdete odgovor na to, potem vas lahko razumem, da temu zakonu nasprotujete. V nasprotnem primeru gre pa z vaše strani za samo nagajanje in pa politični prestiž in popolnoma nič drugega.

Kolega Möderndorfer je tudi spraševal, ali bomo rešili problem Hude jame. Ne vem, če veste, ampak zaenkrat je v Sloveniji, ko je več kot 600 prikritih grobišč, urejenih ali pa imajo status vojnega grobišča po sedanjem zakone le tri, med njimi tudi Huda jama. Ta zakon, ki ga danes sprejemamo, bo pomenil samo to, da bomo ta prekrita grobišča pripeljali do statusa vojnega grobišča, od tukaj dalje pa velja sedanji zakon naprej. Torej ni nobenih problemov. Huda jama bo urejena tako, kot bo urejena, če bi ta zakon veljal, torej tudi če tega obstoječega zakona ne bi bilo, zaradi tega, ker že ima status vojnega grobišča.

Potem evropska resolucija o totalitarizmu. Ogromno je tem o tem, Združena levica je predlagala amandma. Veste, to je pa izključno amandma samo za politiziranje in za netenje ideoloških sporov. Bodimo zelo natančni in tehnični. Glejte, v prvem členu vsakega zakona se na nek način pove, kakšna so načela tega zakona in na kaj se zakon sklicuje. Med drugim ni samo ta resolucija, ampak so tudi druge resolucije, je tudi ta evropska. Zdaj tiste, ki imate take težave s to evropsko resolucijo, vas sprašujem zelo preproste stvari, kaj notri piše. Da je treba ohraniti spomin na tragično preteklost Evrope, da se "počastijo žrtve, obsodijo storilci in položijo temelji za spravo, ki bo temeljila na resnici in spominu". S tem imate težave? S tem? To je tista problematična resolucija. Da berem naprej. "Ker je z vidika žrtev vseeno, kateri režim jih je iz kakršnegakoli razloga prikrajšal za svobodo, jih mučil ali ubijal." Iskreno se vprašajmo, je to tekst, ki vas moti, na katerega se sklicujemo. Jaz vas ne

razumem in upam, da tisti, ki imate take probleme s to resolucijo, natančno poveste, kateri del teksta vas pravzaprav moti.

Danes, kot sem rekel, postavljamo temelje za spravo, je ne uzakonjamo. Matjaž, vem, da je to za tebe boleča tema, ampak bom pa zelo natančen in konkreten. S tem zakonom odpravljamo birokratske ovire. Ne vem, koliko od vas je ta zakon zelo natančno prebrali. Vem, da so ga kolegi iz SMC, zlasti gospod Horvat ga je zelo natančno prebral. Vsi ostali, se mi pa zdi, da zlasti na tej strani, zelo na pamet govorite. Če bi se pogovarjali s člani komisije, potem bi lahko ugotovili, da je bistveni problem sedanjega zakona, ko pravite, da je čisto v redu, to, da na področje posegajo trije različni zakoni, ki so si na nek način v nasprotju. Eden je Zakon o vojnih grobiščih, potem je Zakon o varovanju kulturne dediščine in Kazenski zakonik. To so trije zakoni, ki so med seboj si konfliktni in nasprotni in je bil tudi temeljni razlog, zakaj ta problem danes ni bil urejen. Ta zakon ne spreminja zgodovine, je ne interpretira, odpravlja pa birokratske ovire in zato pravim, da postavljamo temelje za spravo.

Poglejte posnetke o Srebrenici, kaj matere tam govorijo. Že davno so odpustile krvnikom, želijo pa si najti vsaj košček svojega moža, svojega sina, da ga dokončno pokopljejo. To isto si želijo tudi svojci v Sloveniji; dobiti košček svojih najdražjih in jih končno dostojno pokopati. In to je tisto, kar bo omogočilo spravo, ne tisto, kar bomo mi tukaj notri parlamentirali, ne tisto, kar se bomo mi dogovarjali, ampak samo na takšen način, da se bo zgodil nek normalen proces.

Zaključujem, ker mi časa zmanjkuje, da bodo imeli še moji kolegi za mano ... Imam samo dve prošnji. Dve prošnji. Ena je prošnja kolegom iz SDS, druga pa je prošnja kolegom iz opozicije in koalicije, ki temu zakonu nasprotujete. Prošnja kolegom iz SDS: če bi bila Slovenija normalna, pa ni, potem bi razumel vaše stališče in ga tudi podprl, da v normalni državi za pokop mrtvih ne potrebuješ novega zakona. Imate prav, imate poanto. Ker pa tudi vi trdite in tudi vi veste, da Slovenija ni normalna država, vas iskreno prosim, da podprete tak zakon in nam omogočate odpraviti te birokratske ovire. Nekateri kolegi, gospod Breznik, gospa Irglova, so razpravljali fantastično in upam, da se bo to na koncu prelevilo tudi v podporo. Mislim, da bi tudi, bom rekel, naš del volilnega bazena to naše sodelovanje in vašo podporo nagradil. Iskreno vas prosim za podporo.

Še prošnja kolegom v opoziciji, poziciji Združena levica, SD in Desus. Razumem vašo pozicijo, da morda z vidika vaše volilne baze to ni najbolj prijetna stvar, še posebej, če nekaj predlaga Nova Slovenija, in še posebej, če gre za zgodovino, ker je lahko že vtis napačen, češ, če nekaj predlaga Nova Slovenija in če je še nekaj povezano z zgodovino, potem je to avtomatično na napačni strani. Zato vas iskreno prosim, da ko danes s tem zakonom

odpravljamo birokratske ovire in odpiramo pot k spravi, da se vsaj vzdržite. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, bi vseeno rekel dve zadevi. Prva je, da bi vas prosil, da ne motite drugih, medtem ko govorijo. In druga je, da sem dolžan odgovor na proceduralno, torej, zakaj ne morem opozarjati ljudi na ideološkost razprave. Zaradi tega, ker so vrednote in čustva tako v ozadju besede civilizacija kot ideologija. Žal se temu ne da izogniti in če je razprava vsaj v umirjenem tonu, je, upam da, vsaj sprejemljiva. Zaenkrat je razprava civilizacijska in upam, da bo ostala do konca.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Nekako sem računal, da bo današnji uvodni nagovor predsednika Državnega zbora pred začetkom seje, ko se je zelo dostojno spomnil žrtev Srebrenice, kaj pomagal k naši današnji razpravi. Ampak očitno v delu političnega prostora ta vaša gesta ni padla na plodna tla, prej nasprotno. Če bi gospod predsednik v svojem uvodnem nagovoru, recimo, Srebrenico zamenjal s Teharjami, Kočevskim rogom, Konfinom, Hudo jamo, če bi "pred 20 leti" zamenjal v "pred 70 leti", če bi namesto tega povedal, da imamo kamnite kamne, ki opozarjajo na žrtve in nedopustna dejanja v Srebrenici, dejal, da tega v Sloveniji še ni, in morda še kakšno malenkost, potem bi bilo to stališče, ki velja za Slovenijo danes. Ta uvodni nagovor s temi popravki vaših poudarkov bi najbrž morali imeti vsakega junija, ko se spominjamo številnih dogodkov v povojnih pobojih. Letos smo to zamudili. Lahko imamo 23. avgusta, ko se obeležuje poseben dan, to je sporazum komunizma in nacizma o delitvi sveta. Skrajni čas bi bil, da v Državnem zboru predsednik Državnega zbora tudi za žrtve slovenskega genocida, slovenskih vojnih in povojnih dogodkov obeleži z minuto molka. Tega Državni zbor še ni storil. Obeležili pa smo letos veliko oziroma že nekaj resolucij, ki so povezane z genocidnimi dejanji. Predlagam, gospod predsednik, da ob prvi naslednji priložnosti naredite to, kar je treba, da nagovorite Državni zbor in posvetimo minuto molka tudi žrtvam, ki so se zgodile na naših tleh. To najbrž parlament in politika dolguje slovenskemu narodu.

Sprašujem se, zakaj lahko Bosanci postavijo vsaki žrtvi, ki jo identificirajo, spomenik, vsaki žrtvi, Slovenci pa tega po 70 letih še nismo sposobni. To ni problem zakona, to ni problem zabeležk ali pa česar koli, to je enostavno problem civilizacije, kulture, odnosa do nedolžnih žrtev, do genocidnih dejanj in tako naprej. To moramo narediti. Mi ne potrebujemo nobenih zakonov. Že Zakon o pokopališki dejavnosti to omogoča. Če, na primer, kjerkoli najdete žrtev, steče sodnomedicinski postopek. Če se ugotovi, da je bilo storjeno kaznivo

dejanje, steče še preiskovalni postopek. Avtomatično. In preiskava se dela toliko časa, dokler se stvari ne odkrijejo. Zakaj tega ne storimo? Kaj preprečuje tako civilizacijsko in sodnomedicinsko oziroma preiskovalno dejanje? Nič. Blokada, ki se pač dogaja, ministrstvo noče niti odgovarjati na stvari, ki jih postavimo. Pa še na eno zadevo bi rad opozoril. Nacizem in komunizem sta bila formalno povezana od 23. avgusta 1939 do 22. junija 1941. Tretjino vojnega časa sta imela formalni pakt. Neformalno sta bila povezana najbrž še bistveno dlje, ker ti pogovori o tem sporazumu o razkovanju Poljske so stekli že mnogo prej. Tisti, ki preskočite to obdobje in druge opozarjate na revizionizem, najbrž nimate niti poštenih niti čistih namenov. Pa zaradi mene so lahko te osebe, ki to govorijo, tudi zgodovinarji. To je laž, enostavno. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, tovarišica!

Bojim se, da je ena temeljnih niti tega današnjega razpravljanja drugega branja zakona opisljiva z enim samim izrazom: ignoranca, nevednost; in iz nevednosti seveda predsodki in na podlagi predsodkov ocene, podtikanja, manipulacije, interpretacije, diskreditacije. Žal. Tudi tokrat in ob tem temeljnem vprašanju, ki ga imamo. Popolnoma se strinjam in glas se mi trese, ker po tako eminentnem predgovorniku je težko govoriti in pritegniti pozornost tistih, ki so tukaj. Me pa veseli, da se je vrnila tovarišica Tomičeva, da ji lahko odgovorim na nekaj vprašanj, ki jih je postavila. Zakaj trdim ignoranca? Gospod Tonin je lepo prej rekel: "Upam, da je vsaj kdo prebral ta zakon." Tudi jaz srčno upam, da nisem edini, ki sem ga prebral do zadnje vejice in pike. Zato seveda mnogi lahko govorijo na pamet, če nečesa niso prebrali in ker je lenoba temeljno gibalo človeka, zato verjetno tudi velik del napredka, kot pravi naš pesnik Ježek, je verjetno lenoba tudi tista, ki nas pripelje do lažje poti. Z nekim predsodkom ocenjujemo vsako stvar, ki jo vidimo, namesto da bi šli seveda po logičnih miselnih poteh. Absolutno spoštujem vsak dvom, ki je seveda upravičen in ki je temelj za to, da ugotovimo, ali lahko preko dvoma metodološko, metodično pridemo do tega, da odpravimo nelogičnosti in da lahko prisluhnemo tistemu, kar sogovornik pravzaprav hoče povedati.

Odgovarjam na vaš izziv. Prvo in osnovno, če bi seveda spremljali ali prebrali, sem vašemu kolegu gospodu Vatovcu odgovoril tudi na matičnem delovnem telesu, ampak ga žal ni bilo, ko sem mu odgovarjal na to isto in ta ista vprašanja. Zato oprostite vsi tisti, ki boste šteli to kot ponavljanje, ker bom neke stvari ponovil, nekaj pa novih dodal. Zakaj pravim

ignoranca? Na začetku pravite, "skozi zadnja vrata 1. člen jasno pokaže svoj namen: vpeljati zgodovinski revizionizem ..." Zakaj je to jasno, jaz ne vem, presega moje miselne sposobnosti. In se bom skliceval seveda na sveto preproščino. " ... saj se sklicuje na dve resoluciji, ki imata jasen namen vsiliti določen desničarski pogled na zgodovino".

Torej, odločno moram protestirati proti takemu podtikanju, proti takemu izkrivljanju in povedati, da se tukaj nikakor ne skriva razvrednotenje narodnoosvobodilnega boja, pač pa čisto po nepotrebnem vpletate v vsebino tega zakona narodnoosvobodilni boj. Dva moja stara očeta sta bila partizana. Nobene zveze ta zakon nima za narodnoosvobodilnim bojem. Eden od njih je bil žrtev mučenja režima, zato ker je pomagal delavkam, da so lahko oblekle svoje otroke in jim je dovoljeval, da so iz tovarne odnesle nekaj blaga. Narodnoosvobodilni boj s tem nima nobene zveze. Narodnoosvobodilni boj je takšen, kot je. Nihče se vanj ni niti približno vtaknil in tukaj pri tem zakonu absolutno ne govorimo o tem. Ampak moram še enkrat ponoviti to, kar najdem v zakonu, ki me veseli, da vam je od 2003 in 2009 prirastel k srcu in da ste ga pripravljene izvrševati, ker bi to rešilo mnoge probleme in se nam ne bi bilo treba danes ukvarjati ponovno s temi vprašanji. V 4. členu govori o grobiščih žrtev vojne po vojni usmrčenih oseb. "Grobišča žrtev vojne so tudi grobišča oseb, ki so bile v zvezi z II. svetovno vojno po 15. 5. 1945 v nasprotju z načeli in pravili pravne države po obsodbi ali po izvensodnem postopku usmrčene od organov ali predstavnikov takratne oblasti na ozemlju Republike Slovenije." Če je to že od 2003, 2009 pripoznano, zakaj še naprej prikrivati.

Zato preden preidem na ostale stvari, absolutno zavračam podtikanje, da želi tudi sama resolucija izenačiti režime 20. stoletja, nacizem, fašizem in komunizem. Tudi to je za moj okus popolnoma napačna interpretacija. Nihče ne izenačuje teh oblik totalitarnih režimov. Obsojamo pa takšno ravnanje, ne glede na to, kako se imenuje, v čigavi ideji ali za kakršenkoli namen se uporablja nasilje. Seveda sta NOB in jugoslovanski socializem naša skupna zgodovina, jasno, kakopak! Niti približno pri tem zakonu ne gre za prazna in puhla zgodovinska sploševanja.

Če nekoliko preskočim – "da bi ta zakon lahko pomenil uvedbo tako imenovanega zgodovinskega revizionizma, torej preusmeritev ocene polpretekle zgodovine, celo nenamerno izenačitev narodnoosvobodilnega boja in njegovih pridobitev z nacističnim in fašističnim sistemom ter kolaboracijo" – oprostite, pri zelo natančnem branju in po veliko urah, ki sem jih namenil temu zakonu, jaz nikoli nisem nič takega slišal.

Na tem mestu, pravite, da želite posebej odgovor na vprašanje – najprej podtikanja seveda, da smo sredinska stranka, ki se ne želi nikakor ideološko opredeljevati.

Razumem, da je naš prostor nabit s tem, da je brez barve, vonja in okusa, če se ne postaviš na nobeno stran, če ne teče kri, če nekoga ne obsojaš, če skušaš ustvariti pogoje, da bi lahko ljudje svobodno in odgovorno živeli ob spoštovanju človekovih pravic, z vsemi enakimi možnostmi, ne rečem, enakosti, ker vedno znova vztrajno ponavljam, da smo, hvala bogu, različni, in to je seveda ideja liberalizma. Resolucija o evropski zavesti in totalitarizmi. Kakšno je naše stališče do te resolucije? Pravite, da smo jo zavrnil. Ni res, na odboru še nismo sprejemali resolucije, ampak smo sprejemali resolucijo o resoluciji. Resolucijo o resoluciji smo zavrnil, ne resolucijo. Spoštujemo tako naš kot seveda tudi evropski pravni red in sprejete dokumente.

Niti približno ne velja, da se nočemo ideološko opredeljevati, ampak če ni ekstrem, potem to za nekatere pomeni, da se nisi ideološko opredelil. Trudimo se z vsemi močmi in zato smo vstopili v politiko, da to v temelju spremenimo.

Kako pojasnjujemo dejstvo, da podpiramo zakon, ki temelji na 1. členu? Zelo preprosto, tako kot sem povedal. Če hočemo povedati, kaj imamo v mislih – to sem posebej pohvalil predlagatelje –, je eden redkih, lahko rečem celo vzorčni primer, kako bi moral 1. člen izgledati, da poveš, čemu je zakon namenjen. Obstoječi zakon, iščem in iščem, če vzamem 1. člen. lahko ugotovim, da ta zakon ureja varstvo vojnih grobišč v Republiki Sloveniji. Vojna grobišča so pod pogoji tega zakona vojaška grobišča, grobišča žrtev vojne in grobišča žrtev vojne – po vojni usmrčenih oseb. Nič od tega, kar je predlagatelj želel urediti, nič od tega, kar imamo pred seboj, pri čemer je zaprosil za podporo in šel od ene poslanske skupine do druge iskati podporo, ki jo išče tudi danes. Seveda se tudi jaz pridružujem njegovi prošnji, pobudi in verjamem, da bomo po današnji razpravi našli še nekaj skupnega jezika, kajti zelo pomembna so takšna temeljna vprašanja naše družbe, če ostajajo prikrita, če se o njih ne sme govoriti in če se takoj etiketira z nekimi pretiravanji, interpretacijami, manipulacijami, diskreditacijami, če hočemo to preseči.

Rekli ste, da če hočemo imeti zdravo pamet, lahko samo podpremo vaš amandma ali pa glasujemo proti zakonu. Oprostite, nobene izbire nam niste dali. Tukaj hočete reči samo, da če sprejmemo vašo idejo, vaš pogled, vašo rešitev, bomo pri zdravi pameti, drugače pa ne. Oprostite, z veseljem ostanem nezdrave pameti in glasujem drugače, kot ste nam utesnjeno potisnjenim v kot namignili, da lahko to naredimo.

Če zaključim, žal mi je, da vztrajno v zvezi s to resolucijo ponavljate o genocidu. To, oprostite, je podobna zgodba dajanja nekih drugih pomenov, o katerih ne govorimo. Kot smo do zdaj že skomunicirali, smo povedali. Smo seveda že več kot trideset let v poskusih in v procesih sprave. Ni enkratno dejanje, vedno

znova sem in bom poudarjal, to je proces. Ampak temeljni kamen, da lahko greš v proces, je najprej, da nehamo prikrivati ta dejstva in veseli me, da so nekateri rekli, da imajo skrbno dokumentirano vse, kar se je v zvezi s povojnimi usmrčitvami, kot pravi zakon, ali poboji zgodilo. To bo seveda komisiji, ki bo neodvisna in samostojno delovala, v veliko pomoč, za vse tiste, ki se bojijo, kakšna ogromna sredstva bomo potrebovali za izvajanje tega zakona, ker bo to seveda skrajšalo procese, če bomo vedeli kje so ta grobišča, kdo so žrtve, ki so usmrčene in katerih posmrtni ostanki so na tistem mestu.

Seveda ne bo rešil vseh vprašanj, nikoli jih noben zakon ni. Drugače ne bi imeli zakonov, ki imajo po cele strani sprememb in dopolnitev zakona. Ampak oprostite, z vsem dolžnim spoštovanjem, vsem, ki so prispevali, da je Zakon o vojnih grobiščih takšen, kot je, in morda tudi iz spoštovanja do tega, in jasno zaradi tega, ker ni prinesel zelenega rezultata, predlagatelju ni ostalo drugega, kot da je poskusil na ta način. Če si boste vzeli čas za premislek, da boste na hitro vsaj preleteli zakon in njegovo vsebino, boste ugotovili, da rešuje vprašanja, ki jih Zakon o vojnih grobiščih ne rešuje in da še celo do te mere spoštuje veljavni zakon, da v tisti točki, kjer pripelje postopek do veljavnih določb Zakona o vojnih grobiščih, seveda napotuje na uporabo Zakona o vojnih grobiščih in od tam naprej ne ureja zadev drugače. Še več, to boste našli že v prvem členu, če si boste vzeli toliko napora, da boste vsaj to prebrali: "Za vprašanja prikritih vojnih grobišč, ki niso drugače urejena s tem zakonom, se uporablja Zakon o vojnih grobiščih".

Ničesar torej ne spreminjamo, nič drugače ni bilo in jaz tudi danes srčno upam, da vas bodo dodatni argumenti, ki so predstavljeni danes, prepričali, da boste na koncu dneva sprejeli edino, kot pravi gospa Tomić, zdravorazumsko ali zdravo pametno odločitev, da boste torej zakon, kot je pripravljen, v celoti podprli. Zato, ker vsi na deklarativni ravni seveda soglašamo s tem, da je to vprašanje treba urediti in da je treba omogočiti, da v nekaterih primerih, če bo to mogoče, tudi svojci pridejo do prostora. Da ne bo tako, kot sem slišal pretekli teden, da si je ena gospa, ki ve, da se o tem ne sme govoriti in še danes pri 90 letih ne govori o tem, ker ve, da ne sme govoriti o tem, dala enostavno vklesati ime svoje mame in hodi prižigati svečko k nekemu kamnu, k nekemu grobu. S tem ona relativno pomirjeno živi, bo pa zagotovo presrečna, če bo lahko lepega dne ugotovila, kje so posmrtni ostanki njene mame, da jo bo lahko dejansko prekopala v svoj družinski grob in seveda na primernem mestu prižigala svečko. Najlepša hvala.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Preden sem postala poslanka slovenskega parlamenta, sem

imela to srečo in možnost, da sem bila 5 let poslanka Evropskega parlamenta. Sedaj bom naredila to, kar sem pogosto videla in slišala, ko sem sedela v Evropskem parlamentu in so se poslanci med seboj pohvalili, četudi je nekdo prihajal iz druge politične skupine, če je nekdo naredil nekaj dobrega in primernega. Jaz se iz tega mesta zahvaljujem tudi kolegu Mitji Horvatu in pa kolegici Simoni, ki sta zelo intenzivno sodelovala z nami, ko smo skušali tiste pripombe Zakonodajno-pravne službe predelati v amandmaje in dejansko iskali konkretne, logične, jasne rešitve. Najlepša hvala za vse delo, skupaj s strokovno sodelavko se vsem trem lepo zahvaljujem, ker smo res pristopali dobronamerno in v želji, da zakon izpolnimo in izboljšamo.

Govorila bom pa tudi o tej resoluciji oziroma o tem, kar je prej dejal gospod Vatovec. Govoril je, da kakršna je koalicija tam v Evropskem parlamentu, taka resolucija je sprejeta. V Evropskem parlamentu sploh ni koalicij. Sicer se za neko vprašanje oblikujejo neke povezave, ampak če je 530 poslancev potrdilo to resolucijo, potem je bila ta koalicija zelo, zelo široka, samo 5 % vzdržanih in 6 % proti. Tudi vse stranke slovenskega parlamenta ste članice nekih političnih skupin. Ta resolucija je torej dobila široko politično podporo v Evropskem parlamentu. Tako kot morda nekateri pač niste prebrali tega zakona podrobno in je bilo zaradi tega tudi nekaj takšnih nastopov, ki so dejansko v nasprotju s tem, kar piše v zakonu, morda tudi niste prebrali resolucije evropskega parlamenta. Bom prebrala samo dve izmed točk. Lahko bi jih še več, ker ju je vredno prebrati.

Recimo v točki "i": "Ker je bilo evropsko združevanje sprva odgovor na trpljenje, ki sta ga povzročili dve svetovni vojni in nacistična tiranija, ki je pripeljala do holokavsta in širjenja totalitarnih in nedemokratskih komunističnih režimov v srednji, vzhodni Evropi, bilo pa je tudi način preseganja globokih delitev in sovražnosti v Evropi s sodelovanjem, z združevanjem, končanjem vojne in zagotavljanjem demokracije v Evropi".

In točka "k": "Ker Evropa ne bo združena, če ne bo sposobna oblikovati enotnega pogleda na svojo zgodovino, če ne bo priznala nacizma, stalinizma ter fašističnih in komunističnih režimov kot skupne zapuščine in če ne bo izvedla poštenih in poglobljenih razprav o njihovih zločinih v prejšnjem stoletju." To je odgovor samo na to, kar je gospod Vatovec govoril, ko je dejal, vaša Evropa, vaša Evropa. Jaz mislim, da je to naša Evropa in dokler bodo naši ljudje iskali zaposlitev, ker na žalost v Sloveniji ne dobijo službe, v tej naši zahodni Evropi, pa ne v Grčiji, ki je zgled nekaterim tukaj navzočih, potem bom jaz v to Evropo verjela. Dokler mi bodo naši podjetniki pripovedovali, kako v tej naši Evropi in kako v Nemčiji redno plačujejo in kako samo zato lahko napredujejo, ker tja izvažajo, ker v Sloveniji ne dobijo plačila

ali pa ni dovolj velik trg, ter ne govorijo o tem, kako jim v Grčiji redno plačujejo, tako dolgo bom jaz verjela v to našo Evropo in Evropsko unijo, ki ni idealna, ampak je odgovor na vse, kar se je dogajalo v vojnem času, torej želja po sodelovanju, po miru, po tem, da skupaj gradimo prihodnost. Zato je ta naša Evropa še vendarle simbol demokracije miru in spoštovanja človekovih pravic.

Še nekaj, o čemer je gospod Prikl prej govoril. Govorili ste o tem, kako ta zakon ni potreben, kako že imamo obstoječi zakon, potem ste pa našteji celo vrsto ukrepov, ki bi jih vi predlagali, da bi se ta zakon uresničeval. Zakon govori o vojnih grobiščih, naš zakon predvideva postopke do takrat, ko postane neko grobišče zapisano v register in je vojno grobišče. To, kar ste vi prej naštevali, mi na nek način torej predlagamo v tem zakonu. Tudi Hrvaška je imela poseben zakon o tem, tako da ni nič posebnega, ker je bila tam podobna problematika.

Sedaj je ponovno prisoten gospod Möderndorfer, ki očitno večkrat v tem parlamentu izgublja živce. Sem vesela, da ima gospod tako dober spomin, da nas nenehno nekaj poučuje in kritizira naše napake. Prej sem vam povedala, da komisija bo plačana, vendar ji bo honorar določila Vlada. Zakon je torej treba prebrati, dopolnjeno verzijo, in potem boste dobili tudi nekatere odgovore, kjer ste do sedaj narobe govorili o nekaterih rešitvah, ker so drugačne v zakonu. Torej, komisija bo dobila plačilo. Preberite si, mislim, da osmo alinejo 4. člena in boste videli to rešitev.

Gospod Prikl je govoril, da ta naša pot ni prava. Potem pa se sprašujem, katera pa je prava. Katera je prava? Mislim, da smo veliko naredili za to, da bi vse stranke pritegnili k sodelovanju, da bi skupaj iskali rešitve, da bi to res lahko bil nek naš "dosežek" ali pa prispevek k pomiritvi v Sloveniji ali pa k rešitvi tega problema, pa ste žal nekateri našli vedno nove izgovore, zakaj ne bi bilo dobro tega podpreti.

Še enkrat vas vabim, morda ste tekom razprave in tudi ob spominjanju dogodkov v Srebrenici le nekoliko spremenili mišljenje, ker sem prepričana, da tudi volivci, ki jih vi zastopate, želijo, da se mrtvi pokopljejo. Rezultat neke ankete na televiziji je pokazal, da je 87 % ljudi za to, da se ta problem reši. Pomagajte torej tudi svojim volivcem.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani kolege in kolegi!

Mislim, da danes skoraj ni poslanca, ki ne bi nosil tega cveta kot spomin, obeležje Srebrenice. Ko sem bila zunaj, kjer je na razpolago tudi knjiga Ob potujočem cvetu za vpis vtisov, podpore, obsodbe zločina, se mi vedno znova poraja, da po 70 letih še vedno

nismo zmožni za lastne ljudi, za lasten narod nositi podobnega cveta. Me zanima, ali bi bilo številčno enako nošenje cveta v spomin vsem pobitim, ki ležijo v prikritih grobiščih. Bi bili zmožni v Državnem zboru v tej sestavi napisati spoštljive besede vsem žrtvam? Včasih sem v tej komisiji in vidim na volilnih lističih marsikakšne komentarje. Ne vem, ali bi bili zmožni biti tako spoštljivi.

Zakaj je potreben zakon, se pogovarjamo zdaj že kar nekaj mesecev. Eni so trdno na svojih okopih, da ga ne potrebujemo, da je vse v redu z obstoječim zakonom. Ne vem, mogoče bi morali biti pravi ljudje na tem ministrstvu, da bi se zakon dalo izpeljati. Pa vendar vemo, kako je s tem, kdo so ljudje na tem ministrstvu. Očitno je človeški faktor tisti, ki zadeve ne izpelje do konca. In to po 70 letih. Upam, da imate vsi namen, da se te žrtve pokoplje, ker so bili nenazadnje tudi nekateri iz zveze borcev prejšnji teden na seji in so rekli, pokopljite vendar že vse, dajte jim pravico do groba in dajte jim mir. Mi se pa tu kar ne moremo zmeniti in iščemo, česa vsega je Evropa kriva, od resolucije in ne vem še česa. Malo sem šla pogledat letnice rojstev tistih, ki nasprotujejo in govorijo, česa je Evropa kriva. Lahko bi rekla, da te letnice govorijo o tem, da se še niso srečali s tem, da smo imeli včasih težavo v bivšem sistemu kot družina tudi s sladkorjem, da ni bilo marsičesa, da ni bilo pralnega praška.

Mislim, da Evropa in politika Evrope delujeta v dobrobit vseh ljudi, tako kot naš zakon in Poslanska skupina Nove Slovenije. Želimo delati v dobrobit vseh ljudi, zato smo se umaknili od nekih ideoloških zadev. Želeli smo narediti zakon, ki bo brez pregovarjanja lahko zadeve peljal, brez prisotnosti medijev, da bi lahko mediji zlorabili ta del za pogrevanje ideološkega boja v slovenskem narodu. Tehnični zakon z jasno opredeljenimi zadevami komisije. Velikokrat sem slišala, tudi ko smo bili s kolegi na televiziji, o dveh ministrstvih. V čem pa je težava? Saj imamo še druge zakone, po katerih so zadeve, ki se medsebojno dotikajo, na dveh ali treh ministrstvih, pa se zadeve, če želimo, vse lepo izpeljejo. Sama delujem v dobrobit države, dobrobit slovenskega naroda, saj smo bili vendar zato izvoljeni. In ne vidim težav. Bojim pa se besede distancirati se moramo od te ideološkosti. Ker veste, kaj pomeni ta beseda distancirati? Mi se distanciramo od vsega že v Sloveniji. Mi se ne znamo o nobeni stvari več pogovarjati. Vsak nekaj zlorabi. Pa pustimo bančne luknje, dajmo se distancirati. Ne vemo, kdo so tam notri in vse naprej. Vsaka zadeva je v smislu dajmo se distancirati. Kaj pa bomo na koncu? Eni distancirani ljudje brez neke jasne volje, brez nekega zavedanja, kaj je prav za državo in za državljane. Ne moremo se, ker se vsi srečujemo s svojimi volivci in vsi nam povejo, kaj jih teži. Ne morem reči, jaz se pa distanciram od vašega problema. Saj vendar zato sedimo tukaj.

Tudi ne pristanem na zadevo, da je treba zagotoviti zadostna finančna sredstva, zato ker tudi finančna sredstva nekateri zlorablajo. Zlorablajo slabotnost tistih z najnižimi pokojninami in govorijo, da bodo imeli nekoč tisoč evrov pokojnine. Pa spet smo pri zadostnih finančnih sredstvih. Skratka, smo 70 let po.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kolega Jani Möderndorfer, kaj želite? / oglašanje iz dvorane/ Razprava kasneje, v redu. Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

Če bi molčal danes, bi verjetno naredil več, ampak enostavno ne morem, ker smo porabili za ta tehnični zakon dve uri in pol, prej smo imeli pa tri pomembne zakone, pa smo jih spravili v eni uri. Za tehnični zakon z relativno malo člani, ki nič ne govorijo o ideologiji, ki ne deli narod, ampak pogovarjamo se pa dve uri. To je res zanimivo.

Zdaj po eni strani Združena levica pribija, da če bi slučajno kdo pomislil ta zakon podpreti, bi bilo že vse narobe z njim. Matej Tonin pravi, da je to temelj za spravo, ta tehnični zakon je temelj za spravo. Mitja Horvat pove po svoje, potem še vsi tako lepo nastopajo, čustveno, Jani Möderndorfer se skoraj razpoči. Jaz moram reči, da sem malo zmeden pri vsej tej stvari.

Matej, naprej tebi. Če je ta zakon temelj za spravo, potem si ti v življenju veliko zamudil. Pa tebi ne morem očitati veliko, ker si en korak vendarle z našim Matjažem Nemcem naredil in sem jaz to pozdravil. Ampak ta zakon ni temelj za spravo. Če bi bil ta zakon temelj za spravo, potem bi morala vaša stranka, ki hoče imeti dominanco pri tem zakonu, sicer res ne vem zakaj, narediti še bistveno več napora, da bi vse stranke tako intenzivno sodelovale, kot je sodelovala SMC. Če bi mogoče v prvi fazi gospa predsednica vaše stranke, ki jo jaz cenim, mogoče malo napora naredila v tisto smer, da pa vendarle noveliramo star zakon, vendarle noveliramo in gremo I po tem plati naprej, bi mi iskreno zraven sodelovali.

Zakaj govorim na ta način? Govori se, kot da prejšnji zakon ni naredil nič dobrega. Prejšnji zakon je naredil veliko dobrega, od kar je bil noveliran leta 2009. Naredili smo neke pomembne korake v tem zakonu in zapisali neke pomembne zadeve, usklajen je bil seveda širše in takrat se spomnim, da so glasovali za tisti zakon kompletna takratna koalicija, Ljudska stranka, SDS je takrat sicer ta zakon obstruiral, ampak tam so bili vendarle zapisani poleg vseh teh členov, ki morajo v zakonu pisati, tudi nekateri drugi, pa bi jih rad prebral. Tam pa je šlo v smeri neke sprave. Napisano je tudi to, da se v Ljubljani postavi spomenik vseh žrtvam vojn in z vojnami povezanih žrtv s posvetilnim napisom Otona Župančiča: Domovina je ena, nam vsem dodeljena, eno je življenje in ena

smrt. Ko je imel naš predsednik republike in mi na simbolni ravni po 70 letih košček proslave, ko se bo začel ta spomenik graditi, brez zamere, ampak jaz nisem videl nobenega iz desnice tam. Videl sem pa predstavnike NOB, cerkvene dostojanstvenike in še nekatere druge. Če se želiš spraviti, moraš biti iskren. Ne moreš imeti fige pod mizo, ampak moraš biti iskren. Jaz sem to v mojem kraju kot takratni župan še ZLSD večkrat znal narediti.

Potem je bilo v prejšnjem zakonu napisano tudi to, da se za posmrtno ostanke oseb, ki ne bodo imele samostojnega grobišča ali groba, postavi na območje spominskega parka Teharja osrednja kostnica. Predvidel je različna besedila posvetilne narave na grobiščih, pri čemer se je na grobišča civilnih žrtv vojnih in po vojni usmrčenih oseb napisalo Žrtve vojne in revolucionarnega nasilja, Republike Slovenije. Predvidel je, da se svojcem omogoči prenos posmrtnih postankov v drugi grob na istem ali drugem pokopališču, natančnejša določila o evidentiranju vojnih grobišč in še bi lahko našteval. Kaj je še prejšnji zakon prinesel? Govorite o 600 evidentiranih prikritih vojnih grobišč. Prejšnji zakon je to omogočil, da se jih je lahko 600 evidentiralo. 185 je bilo sondiranih, 60 je bilo prekopov in izkopov. Res pa je, kar smo tudi na prvem sestanku z gospo Novakovo ugotovili, da teh 600 grobišč, razen menda dveh, niso zapisani v register. Res je tudi, da se ob prejšnjem zakonu, sicer ne vem zakaj in to bi rad tudi od vas enkrat slišal, ni nekaterih zadev peljalo naprej, ampak naše mišljenje je bilo, da bi lahko to na nek način novelirali. In takrat bi imeli vsi en iskren namen, da bi se zakon noveliral, in bi imeli isti cilji.

Hočem povedati samo to, da ne zdaj v mene riniti, če sem proti tehničnemu zakonu ali pa če imam pomisleke za ta tehnični zakon, da nisem za spravo, da sem nek komunist, da nagovarjam svoje volivce in tako naprej. Jaz redno hodim na vse borčevske proslave, grem tudi k maši kdaj, praznujem tiste krščanske, naše praznike in še marsikaj drugega. Ampak ne nas riniti tja, kamor bi vi radi želeli, da nas porinete.

Jaz se tudi nisem strinjal s prvim nastopom in me je zmrzilo ob prvem nastopu kolegice iz Združene levice. Ker sem vedel, kam bo ta razprava šla, ker sem videl, da so začeli gospodu Branku Grimsu lasje rasti takrat. Ni bilo v redu in smo videli, kam smo prišli. Če bi bil res tehnični zakon, bi bili konec v 12 minutah, kateri smo za, kateri smo proti, in bi bili zdaj že doma. Ker pa so nameni tega zakona drugi, je razprava takšna, kakršna je.

Ko se boste iskreno začeli vsi skupaj v tej dvorani pogovarjati o spravi, bom jaz v prvi vrsti, ko se bomo pogovarjali o spravi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Kolega Han me je narobe razumel v delu, ko naj bi govoril, da prejšnji zakon ali pa obstoječi zakon ni nič naredil. Naredil je tudi marsikaj dobrega, kljub vsemu pa še vedno obstajajo določene birokratske ovire. Govoril sem, da so si v nasprotju predvsem trije zakoni: Kazenski zakonik, Zakon o varovanju kulturne dediščine in pa Zakon o povojnih grobiščih. To so trije zakoni, ki onemogočajo, da bi lahko še kakšen korak hitreje naredili. Nisem pa dejal, da sedanji zakon ni naredil absolutno nič – tri prikrita grobišča so vpisana v register. To je pod eno, kar me je narobe razumel.

Pod dve, kolega Han, jaz vas ne silim da morate biti za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Čas.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Iskreno sem vas prosil samo, da ste vzdržani. Samo to sem vas prosil.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden zopet odprem listo za prijavo, dajem najprej besedo gospe Ljudmili Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Gospod Han, jaz bi si zelo želela, če bi še malo počakali, da jaz odgovorim na vaše pomisleke.

Res je, tudi do vas sem prišla na začetku, vendar nekaterim nikakor nisem mogla dopovedati, da mi ne ukinjamo obstoječega zakona, da pa bi obstoječi zakon potreboval toliko popravkov, da je bolj smiselno, da naredimo nov zakon, ki ne ukinja tega, ampak pripelje stvari do trenutka, ko prikrito grobišče postane vojno grobišče.

Jaz vem, da je eminentni član SD pisal, bil prvi podpisnik, tisti, ki je skrbel za ta zakon o vojnih grobiščih, ne vem, kako naj rečem, in da ga zato zelo čuvate. Mi ga ne ukinjamo. Nadgrajujemo oziroma obdelamo pa vse tisto, kar potrebujemo, da neko prikrito grobišče postane vojno grobišče. Tega niste želeli slišati, niste želeli sprejeti in zato potem ni bilo nadaljnjih korakov, da bi ta zakon skupaj lahko dodelali. Zaradi tega, ker je zgolj SMC pokazal voljo in pripravljenost za to, zato smo pač z njimi delali nadaljnje korake.

Prej ste omenili proslavo ob položitvi temeljnega kamna, ne vem, kako se je imenovala ta slovesnost, kjer naj bi nekoč stal spomenik. Res je, jaz sem bila v tistih dneh okoli tega datuma na dopustu in nisem videla tega vabila, ko sem pa za to zvedela, sem imela pa neko drugo, nujno obveznost in zaradi tega nisem šla. Sem pa že večkrat povedala svoje stališče, kar slišim tudi od svojcev teh žrtev, da je treba mrtve pokopati, da je treba obsoditi te zločine, potem bomo pa skupaj postavljali spomenik. Jaz si želim, da bi šli po takšni poti, ker če mi postavimo spomenik, spodaj pa ne počistimo, ta spomenik ne bo imel nobene veljave. Kljub dobri volji nekaterih, ki ga želijo

postaviti. Treba je narediti nekaj korakov prej, ta spomenik mora biti pa krona na vse to. Potem ga bodo vsi ljudje z ene in z druge strani pripravljeno spoštovati in bo to res spomenik, ki bo nečemu služil.

Jaz ne vem, zakaj ni prišlo do vpisa. Res je, 600 grobišč je bilo evidentiranih, kot pravi gospod dr. Mitja Ferenc, ki je to delo opravljal. Žal pa nadaljnji postopki niso bili izvedeni in leta 2009 ob odkritju Hude jame so se stvari v glavnem ustavile. In od takrat je zdaj že 6 let, kosti so še vedno tam, v gajbicah. Zakaj se stvari ne dokončajo? Razlogi niso pri meni, ampak mora to povedati ministrstvo, zakaj se postopki niso naprej odvijali. Dr. Mitja Ferenc pa pravi, da on, ki je evidentiral, da čeprav so mu pokazali, kje naj bi bila grobišča, za marsikatero že zdaj ni več prepričan in ne ve, kje je, ker se razmere v naravi spreminjajo. Tam se gozd zaraste, tam ga podrejo, podrejo drevesa, tam je neurje nekaj podrlo, tam so začeli nekaj graditi in zato je zdaj skrajni čas, da se vendarle tam, kjer so še priče, tam, kjer je še možno ugotoviti, kje je to prikrito grobišče, izvedejo vsi potrebni postopki.

Mi Zakona o vojnih grobiščih ne odpravljamo, ampak to materijo dopolnjujemo, ker so te dopolnitve potrebne, da bo lažje prišlo do realizacije. Brez politične volje pa seveda tudi s tem zakonom stvari ne bodo uresničene. Jaz pa vseeno verjamem, ker je v vseh nas prepričanje, da je treba ta grobišča urediti, ker je v vseh nas prepričanje, da je to osnovna civilizacijska norma in da če to podpirata tako predsednik Vlade kot tudi predsednik države, vendarle bo dovolj politične volje, da se bo to tudi zgodilo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zopet odpiram možnost za prijavo. Prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Spoštovana predlagateljica, napačno osebo ste si izbrali za to, da ji boste govorili, kaj prebere in pa premalo prebere. Vem pa naslednje, da po tej razpravi še manj verjamem v vaš predlog. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo.

Tudi meni je ostalo bolj malo časa, ampak sem dolžna povedati, zakaj mi nasprotujemo tej evropski resoluciji. Ta zakon ni tehnične narave. Če bi bil tehnične narave, bi ga podprli. Resolucijo je, pravite, sprejela demokratična Evropa. Veste, ta demokratična Evropa pušča dvige fašizma ta trenutek. Ta demokratična Evropa je ravno tako mirno gledala, ko je bilo po razpadu Jugoslavije oblegano Sarajevo štiri leta, ko so bila koncentracijska taborišča v srcu Evrope, ko se je posiljevale muslimanske ženske, ko se je

pobijalo ženske in otroke. In ta demokratična Evropa danes govori o tej resoluciji. Za nas je to nesprejemljivo.

Že od obdobja hladne vojne je Amerika porabila zelo veliko politične moči in finančne moči, da je dokazovala, kako je nedemokratičen komunizem v Rusiji in kako čudovita demokracija je v Ameriki. Mi nikoli nismo živeli tistega komunizma. K sreči. Ampak je naša ureditev, ki smo jo imeli, ščitila ravno to, da so bile take etnične skupine zaščitene, da se Srebrenica nikoli ne bi smela zgoditi in ne bi se mogla zgoditi. Zato je danes nedopustno, da kakorkoli manipuliramo z žrtvami v Srebrenici, kajti demokratična, civilizirana Evropa je gledala stran. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Glede na to, da je bilo danes že marsikaj povedanega, žal vsega nisem mogla poslušati, bi se pa vendarle opredelila predvsem do vprašanja finančnih sredstev.

Poudarjali smo že večkrat, da moramo za naše volivce delati to, kar bo dobro za njih, kar bo dobro za njihovo bodočnost. Ob tem, ko bomo namenili 500 do 700 tisoč evrov letno in ko se ne ve, to koliko let bo trajalo za dostojni pokop teh žrtev, za odkrivanje grobišč, prikritih grobišč, pa ne bomo imeli denarja za druge nujne stvari, ki jih naše prebivalstvo, naši ljudje potrebujejo. Kmalu bomo sprejemali zakon o fiskalnem pravilu. Prav vi, predlagatelj tega zakona, ki ga sedajle obravnavamo, ste bili zelo restriktivni in jaz vseeno mislim, da bo Zakon o fiskalnem pravilu sprejet. Ne vem, kje bomo dobili še dodatna sredstva za uresničevanje tega zakona, o katerem pravkar razpravljamo. S tega vidika bi se jaz spet, tako kot se vi predlagatelj tega zakona radi opredelujete, čisto tako, z gospodinjsko logiko rekla, da če bi imela lačnega otroka in bi mu lahko kupila knjigo, bi se verjetno raje odločila, da bom otroku kupila kruh. Ko bom imela več denarja, mu bom pa še knjigo, kajti če mu ne bom kupila kruha, ne bo preživel, ne bo prišel niti do knjige.

Zato tega zakona jaz zdaj, v tem trenutku, v tej situaciji, v kateri smo, ne bom podprla. Strinjam se tudi s poslanskim kolegom Urošem, ki je že vse razloge navedel zato, da dostojni pokop lahko opravimo po sedaj veljavnem zakonu in da torej tega zakona v sedanjih razmerah ne potrebujemo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani predsednik, spoštovani kolegice in kolegi!

Dolgo časa sem razmišljala, ali bi se sploh oglasila k tej razpravi, pa sem se na koncu odločila, da si želim podeliti svoja občutja, ki so povezana s tole današnjo točko dnevnega reda, ki jo obravnavamo v okviru redne seje Državnega zbora.

Samo zakonodajno delo in sam proces je v resnici izjemno suhoparen. Suhoparen v tem smislu, da iščemo neke vrste nomotehničnih rešitev, racionalnih rešitev, ki jih potem bolj ali manj intenzivno začnimo še z nekim načinom razpravljanja oziroma diskurza. Vsak na tak način, kot mu je pač pisano po karakterju. Vendar pa se vsake toliko časa zgodi, da moramo, poudarek je na moramo, obravnavati na ta način tudi vsebine, ki presegajo tovrstno racionalnost in so v sami biti čustvene narave oziroma čustvene vsebine. Zakaj se to zgodi? Praviloma zaradi tega, ker na neki moralni ravni nismo zmožni razrešiti povsem moralnih problemov. Takšen je primer tega zakona danes. Tukaj tudi odgovor ali pojasnilo nekaterim, ki so se spraševali, zakaj namenjamo toliko časa tej razpravi v primerjavi s kakšnimi drugimi. Točno zaradi tega, ker smo pokazali kot posamezniki, kot skupine in v končni fazi tudi kot narod, da tega problema v več kot pol stoletja bolečine nismo uspeli razrešiti z lastnimi moralnimi dejanji in odnosom. Tukaj pravzaprav leži srž problema in hkrati tudi potrebe po tem, da je treba danes govoriti o tem zakonu, potrebe po tem, da rabimo dva zakona.

Ko se dogajajo tovrstne čustvene razprave in tako imenovani, če želite, čustveni zakoni, imajo v vsaki od skupin lahko praviloma dva obraza. Eden je ideološki, drugi pa je moralni. Danes smo prevladujoče poslušali o ideoloških pogledih na to zakonodajo, še vedno. Poslušali pa smo tudi o moralnih opozorilih in o moralnih pogledih. Upam si trditi v imenu celotne Poslanske skupine Stranke modernega centra, da je stališče, ki ga zastopamo pri nas, prvenstveno moralne narave. Zgodili so se medvojni in povojni poboji. Zgodili so se ljudem, ki niso bili dolžni, da doživijo takšno usodo. Zgodili so se na takšen način, da ga nobeno pravo in noben prav civilizacije ne sme in ne more potrjevati oziroma legitimirati. Še več od tega, pri nas se je zgodilo še tako, da smo to tajili, tajili kot družba, kot narod in na takšnih moralnih osnovah smo se gradili in rasli. Tukaj imamo rezultat tega. Tudi ta razprava danes in celoten proces, ki smo ga peljali do današnje točke in je povezan s to vsebino zakona, je rezultat takšnega moralnega bremena, ki ga nosi v tem primeru nesrečna družba in nesrečen slovenski narod.

Če gledam z današnjega zornega kota, na moralni ravni, se vprašam kaj je v tem najvišjem moralnem smislu pomembno in potrebno za vsakega posameznika. Dostojanstvo – moje, vaše kot posameznika, kot skupine, kot člana politične stranke, neke družbene skupine, družine in kot naroda. Razumevanje tega, kaj je dostojanstvo, se lahko

bistveno razlikuje med nami in tako je tudi prav, ker smo si karakterni različni. Kaj pomeni dostojanstvo za mene danes? To, da sem imela možnost pridobiti izobrazbo in iz na podlagi tega pridobiti možnost, da pokažem plodove in sadove te izobrazbe. Kaj pomeni dostojanstvo za moje otroke? To, da so srečni, da so neobremenjeni, da so preskrbljeni, da jim je zagotovljeno vsaj tisto osnovno, kar potrebujejo za srečno otroštvo. Kaj je dostojanstvo za moje starše? To, da lahko prejemajo pokojnino, da lahko uživajo sadove svojega preteklega življenja na dostojanstven način.

V takšnem diskurzu se vprašam, kaj pa pomeni dostojanstvo tistim, ki so potomci žrtev tovrstnega nasilja, o katerem danes razpravljamo. Kaj je dostojanstvo za njih v odnosu do teh žrtev? Zanesljivo je dostojanstvo, ki ga oni potrebujejo in razumejo, da se na ustrezen, primeren, civilizacijski način pokoplje njihove svojce in da se vsaj na ta način moralno zaceli rane teh ljudi. Kolegice in kolegi, to je vse, kar se pričakuje od nas. Samo to in nič drugega. To je teža odgovornosti, v tem primeru moralne odgovornosti in nikakršne politične, ki jo nosimo. In teža lastne odločitve, kako bomo pomagali ali pa ne pomagali. Nič nas ne stane, nič nas ne bo bolelo, nič ne bomo izgubili, lahko pa bomo na moralni ravni mnogo dali, drugim, ne sebi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Razprava pri tem zakonu je izjemno široka, vendar če pogledamo vsebino tega zakona, je to širino sicer zagotovo mogoče zaznati v 1. členu, ampak sam zakon, če smo popolnoma odkriti, poskuša reševati predvsem status komisije. To je bilo tudi osnovno izhodišče predlagatelja, da poskuša urediti to vprašanje. Ob vsem spoštovanju pri vseh teh razpravah, ki so šle izjemno široko, je vendarle treba poudariti, da so številne razprave okrog tega v Državnem zboru že potekale in tudi v letu 2009 sprejeti zakon je dal odgovor na vsa ta vprašanja. Zato se želim odzvati na te razprave tudi v tem duhu, da ne bi dobili vtisa, da smo se šele v letu 2015 začeli ukvarjati s temi dejstvi, ki so se zgodila v Sloveniji.

Seveda je Slovenija geostrateško izjemno pomembna in to se vedno znova dokazuje, tako v zgodovini kot tudi v njeni prihodnosti. Mnogi dogodki so se tudi zaradi tega odvijali v Sloveniji, zaradi našega pomena. Vendar če k temu samo dodam razmislek, ali smo pripravljeni odpreti tako široko razpravo, tudi ko se pogovarjamo sicer o odškodnini, ki še vedno pripada vsem nam Slovincem kot takšnim, državljanom in državljanke, zaradi posledic okupatorja, ki jih je povzročil v Sloveniji. Temu pa se nekako poskušamo izogibati. Znotraj sebe poskušamo

biti izjemno zahtevni en do drugega, bistveno manj učinkoviti pa smo, ko poskušamo svoj interes uveljaviti tudi v širšem prostoru. To je nekaj, česar v Sloveniji še nismo opravili. Mislim, da bi bilo dobro, da tudi to razpravo poskušamo udeležiti, in potem zaokrožimo ves ta spekter dogajanj, ki se je odvijal v Sloveniji.

Zanimivo pri tem je, da leta 2009 sprejeti zakon opredeljuje tudi obeležitev vseh padlih v vojnah. Ampak še preden je zaživela ta ideja, že opažamo, da to obeležje že razdvaja. Ne združuje, ne rešuje, ampak razdvaja. Hočem povedati, da moramo biti izjemno previdni, ko govorimo o tem, da bomo pa zdaj s tem zakonom rešili vse te različne poglede na to, kako in kakšen pomen ima posamezen dogodek predvsem za nastanek samostojne države. Prav je, da priznamo predvsem to, da je bilo veliko tega že postorjenega in da pravzaprav ta zakon rešuje samo status komisije. To je obseg in največja vsebina zakona, vse ostalo pa je res nekako izmenjava pogledov, ki pa pravzaprav niso presegli državnega okvirja naših ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Potem za razpravo prosim še predlagateljico, gospo Ljudmilo Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Hvala za vaše razprave. Ne glede na to, da smo izražali različna mnenja, mislim, da tudi take razprave pripomorejo k temu, da v Sloveniji stvari bolj poznamo, da jih vidimo iz različnih zornih kotov, da se o tem pogovarjamo, mislim, da je to nek napredek, četudi težko pridemo na koncu do skupne rešitve.

Ko je gospa Levičnik govorila o lačnem otroku. V Svetem pismu piše, da človek ne živi samo od kruha. Res je, vemo, da kadar smo žalosti, takrat še jesti ne moremo. Zagotovo je ta tematika povojnih žrtev tako huda, da so vendarle mnoge družine zaradi tega težko živele in še danes do neke mere trpijo, ker pač nismo uspeli tega poglavja naše zgodovine ustrezno rešiti. Zato mislim, da denar je pomemben, vemo, da določenih stvari nismo mogli narediti, ker ga ni bilo, vendar spet, ne zahtevamo, ne pričakujemo take vsote denarja, da bi zaradi tega Slovenija prišla v težave, ampak da se vsako leto nekaj nameni, dokler ne opravimo stvari do konca. To pa mislim, da je treba.

Zakaj smo prišli do tega stanja? Gospa Kustec Lipicer je prej lepo govorila o tem, da imamo nekaj problemov moralne narave. Zato ker smo poteptali temeljne vrednote, kot so resnica, poštenost in odgovornost. Tudi zaradi tega imamo več lačnih otrok, kot bi jih imeli sicer, ker so nekateri kradli, ker smo iz državne blagajne morali njihove račune poravnati, namesto da bi spodbujali delovna mesta, namesto da bi dajali večje štipendije in pa večje pokojnine. Zato, ker smo poteptali nekatere temeljne vrednote v

družbi, in resnica je ena izmed tistih temeljnih vrednot, ki je bila poteptana in za katero se moramo boriti, da bo v tej naši družbi tudi več resnice ali pa prava resnica.

Življenje je kratko. To pravijo tudi tisti, ki živijo 100 let, kako hitro je minilo. Če iz svojega človeškega gledišča gledam na vse te žrtve, so bili to v veliki meri mladi ljudje okoli 20 let, 25 let, če gledamo številke oziroma letnice njihovega rojstva na različnih spomenikih, ki so bili po tem, ko bi se morali veseliti življenja po vojni, se morda poročiti, imeti otroke, obdelovati zemljo, bili umorjeni, njihove družine pa niso smele žalovati. Vse to je zelo žalostno in vsaj iz tega vidika moramo imeti sočutje do vseh teh žrtev in tudi do njihovih svojcev. Ne smemo jih kar tako na lahko prištevati med izdajalce, med takšne in drugačne, ampak to so bili ljudje, ki so se znašli v vrtincu vojne in povojnega dogajanja. Vsaka vojna je kruta, vsaka vojna pusti žrtve, vsaka. Nobena vojna ničesar ne rešuje, ostaja veliko problemov. Eden izmed teh problemov pri nas je zagotovo tudi nerešen problem prikritih grobišč. Namen Nove Slovenije je bil iskren, torej narediti korak naprej na tem področju, povabila, povabili smo vse vas, da pri tem sodelujete, sodelujemo, da skupaj to naredimo. Žal ste se nekateri pač odločili drugače, kar je vaša pravica, kljub temu pa verjamem, da nekje v srcu, vsak izmed nas čuti, da je to treba narediti, in četudi morda danes ne boste glasovali za ali se boste vzdržali, sem pa prepričana, da boste tudi vi rekli, da je to potrebno in prav, da se naredi in zgodi. To smo dolžni tudi našim mladim generacijam. Tudi jaz se nerada kar naprej pogovarjam o tej temi, ko vidim koliko mladih je brez dela, kakšne težave imajo ljudje, ko bi morali v prvo vrsto našega političnega dogovarjanja, dialoga ali pa debat postavljati, kako bomo izboljšali to Slovenijo in naše življenjske pogoje. In če bomo te probleme kar naprej pometali pod preprogo, bodo vedno prihajali na dan. Če jih bomo reševali, se pogovarjali in iskali resnico, pa verjamem, da bo potem več prostora tudi za to, kar pa je nujno potrebno v Sloveniji. Iskanje rešitev za našo prihodnost, ki ne bo težka samo v Sloveniji, ampak tudi v Evropi in na svetu, ker se razmere spreminjajo, ker je čedalje več nasilja, terorizma, delovnih mest čedalje manj in tudi v prihodnje bo tako. Imamo torej zelo zahtevne naloge, ki bi jih morali intenzivno reševati do neke mere skupaj, ne glede na to, ali smo v opoziciji ali smo v koaliciji.

Zato vas še enkrat prosim in predlagam, da če je v vaši moči, vendarle premislite, podprete zakon in s tem izkažete tudi vašo pripravljenost ter dobro voljo, da bomo v prihodnosti več časa namenili tudi tistim življenjskim temam, ki so pomembne, ki so potrebne in ne bomo kar naprej govorili o tem, zakaj nismo pokopali žrtev, kdo je za kaj kriv. Vabim vas, da vendarle vsi skupaj stopimo korak naprej.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik!

Pred približno dvema urama sem na vas naslovil prošnjo, da pozovete Vlado za stališče do tega amandmaja, ki ga je vložila Združena levica. Nič se v tem času ni zgodilo. Nič. Jaz moram reči, da sem začuden, da Vlada tako pasivno tukaj tri ure spremlja razpravo poslanskih skupin o vložnem amandmaju, samo eden je vložen, samo o tem razpravljamo, in da Vlada v tem času ni bila sposobna oblikovati nobenega stališča, nobenega mnenja.

Drugo, kar je, gospod predsednik, moram reči, da sem jaz dodatno razočaran zaradi tega, ker ste včeraj na glasovanje dali na kolegiju predlog, s katerim ste naši poslanski skupini odvzeli 10 minut časa pri uvodni predstavitvi za tiste zakone, ki jih predlagamo. Tu Vlada pusti dvakrat toliko časa v prazno. Prijavila ga je in ga pusti v prazno.

Rad bi vas opozoril, da se včasih pri kakšni drobnariji zapne do nezavesti v smislu racionalizacije, na drugi strani pa smo tu priča razsipanju časa, ker si ga je nekdo rezerviral, ga najavil, poslal ekipo v Državni zbor, pa ta ekipa, ki je predstavljala Vlado, danes ni bila sposobna v razpravi izreči ene same samcate črke. Ene same samcate črke, ne besede, kaj šele stavka. Predlagam, da te stvari za naprej na nek način uredite. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, gospa Martina Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, gospod predsednik.

Saj sem vedela, gospod Tanko, da me ne boste izneverili in da boste na koncu vseeno, tako kot vsakič, ko sedim v Državnem zboru, pozvali Vlado, naj končno nekaj pove.

Veste, pogovor je vedno dvostranska zadeva. To, da pride cela ekipa sem in sedi tukaj v dvorani, pomeni, da tudi poslušate razprave. Če se vam ne zdi pomembno, da predstavnice in predstavniki Vlade poslušamo, kaj je tukaj izgovorjeno, potem to povejte, ampak mislim, da je namen razprav, da se poslušamo in po potrebi sodelujemo. Ne bom jaz vas, poslank in poslancev, poučevala, kaj pravi Poslovnik, kdaj je kdo dolžen govoriti, kdaj se lahko kdo oglasi, kako te stvari potekajo, na kaj se je treba odzivati, kdaj se je treba odzivati in s kakšnimi besedami. Ocenili smo, kot ste mnogi danes tukaj opozorili, da je bila danes v resnici kar precej čustvena debata. Zato ker gre za področje, ki se dotika čustev, ki se dotika vrednot, ki se dotika stališč, če hočete, ki se dotika tudi ideologije. Tista, ki smo bili pooblaščenici, da smo danes tukaj, smo ocenili, da ni primerno, da prilivamo olje na ogenj, zato ker ne želimo čustveno razpravljati, ker ne

želimo dodati k tej široki, vseobsegajoči razpravi, ki ni bila razprava o amandmaju k 1. členu, to se verjetno vsi strinjamo.

Kar se Vlade tiče, je svoje stališče predstavila v prvi obravnavi tega istega zakona, predstavljeno je bilo tudi stališče na začetku, za gospodarno, tako da mislim, da ni dodatne potrebe po kakšni globoki razpravi.

Če bi zdaj začela naštevati, kaj je obstoječi zakon, veljaven zakon, ki bo ostal še naprej veljaven, kaj smo ali pa kaj vse je bilo narejeno na podlagi tega zakona, bi pa potem poslušala očitke, da to sploh ni razprava o amandmaju. Zato zmagati tukaj ne moreš, lahko pa poslušamo in poslušali smo celo razpravo zato, da vidimo kakšna so stališča, kakšno je razmišljanje in kaj bomo naredili naprej.

Če bo ta tehnični zakon pripomogel k boljši ureditvi tega področja, če bo zaradi tega boljše uresničevanje nalog, potem nimamo kaj dodati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kot vidim, ni več prijavljenih. / oglašanje iz dvorane/ Kaj pa, kolega Tanko? Postopkovno? Še eno?

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Ne vem, koliko ima smisel poslušati te moralne razlage predstavnice Vlade.

Mi imamo danes vložen en amandma k dopolnjenemu predlogu zakona. Nanaša se na črtanje resolucije o evropski zavesti iz uvoda in samo spraševal sem Vlado, kaj meni o amandmaju. To ni ideološko vprašanje. To je vprašanje, ali Vlada podpira predlog amandmaja Združene levice ali ga ne podpira. To je bilo vse. Vse ostale bodo razrešile poslanske skupine. Mislim, da bi Vlada lahko v tem času, odkar je ta amandma vložen, to je pa že šest dni, od 3. julija, izoblikovala neko stališče, ker si je vzela čas za razpravo o amandmaju. To imamo danes na dnevnem redu pri tej točki. Predlagam, da si tudi Vladna stran prebere Poslovnik, če že govori o amandmaju na takšen način, kot je bilo zdaj povedano.

Še enkrat naslavljam na vas, gospod predsednik, prošnjo, da se Vlada izjasni, ali ta amandma podpira ali ne. Poznam vsebino, poznam obrazložitev, poznamo tudi vse ostale stvari, potrebujemo pa samo mnenje Vlade in nič drugega. Nobene ideologije, nobenih moralnih sodb, nobenih drugih zadev. Za, proti, kvorum. Ali je pa čisto vseeno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmaju bomo s časovnim potekom seje zboru odločali čez 45 minut v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 18. uri in 16 minut. Članice in člani Mandatno-volilne komisije obveščam, da se bo seja nadaljevala

čez 10 minut v veliki dvorani na Tomšičevi. Moja napaka.

(Seja je bila prekinjena ob 17.32 in se je nadaljevala ob 18.15.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zboru. Prehajamo na glasovanje zboru o predlogih odločitev. Poslanke in poslanca prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Mandatno-volilnih zadev.

Prehajamo na obravnavo določitve kandidata, ki bo v skladu s 14. členom Zakona o poslancih opravljal funkcijo poslanca namesto poslanke, ki opravlja funkcijo državne sekretarke.

Ker je bila mag. Margareta Guček Zakošek imenovana za državno sekretarko na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne more opravljati funkcije poslanke, dokler opravlja funkcijo državne sekretarke. Državna volilna komisija je zboru posredovala sklep o tem, kateri kandidat ima pravico nadomeščati poslanko, ki je nastopila funkcijo državne sekretarke. Sklep Državne volilne komisije je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala in predložila predlog sklepa. Poročilo je objavljeno na e-klopi. Želi poročevalec komisije besedo? (Ne.)

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Želi kdo besedo? Besedo ima dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

V imenu Poslanske skupine SMC bi se želela iskreno zahvaliti naši sedaj že nekdanji kolegici Margareti Guček Zakošek za vse njeno delo, ki ga je opravila znotraj poslanske skupine. Istočasno pa bi tudi v imenu poslanske skupine želela izreči toplo delovno dobrodošlico nadomestnemu poslancu Saši Tabakoviču. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo poslank in poslancev. Želi kdo razpravo? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem naslednji predlog sklepa: V času, dokler poslanka mag. Margareta Guček Zakošek, ki opravlja funkcijo državne sekretarke v skladu s prvim odstavkom 14. člena Zakona o poslancih ne more opravljati funkcije poslanke, opravlja to funkcijo v skladu z drugim odstavkom 14. člena

Zakona o poslancih od današnjega dne gospod Saša Tabaković, rojen 20. 4. 1981, stanujoč Erjavčeva cesta 5, Ljubljana.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Poslanskega kolega vabim, da se nam pridruži in zasede svoje poslansko mesto. Kolegu želim, da bi v poslanskih klopeh uspešno opravljal delo poslanca.

/ aplavz/

Čestitke še v mojem imenu.

Prehajamo na obravnavo predloga za imenovanje vice guvernerja Banke Slovenije.

Predsednik Republike Slovenije gospod Borut Pahor je z dopisom z dne 10. junija 2015 predlagal Državnemu zboru, da za viceguvernerja Banke Slovenije ponovno imenuje dr. Janeza Fabijana.

Besedo dajem predstavnici Urada predsednika republike, gospe Nataši Kovač, za dopolnilno obrazložitev predloga.

NATAŠA KOVAČ: Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Predsednik Republike Slovenije je po objavi poziva za zbiranje predlogov možnih kandidatov za navedeno funkcijo prejel tri predloge. Predlog za dr. Janeza Fabijana, doktorja ekonomskih znanosti, na predlog guvernerja Banke Slovenije; predlog za gospoda Tomaža Klemenca, univerzitetnega diplomiranega ekonomista, na lastni predlog; in predlog za mag. Primoža Simončiča, magistra znanosti, na lastni predlog. Po proučitvi kandidatur, opravljenih predstavitev kandidatov v poslanskih skupinah, ki so za to izrazile željo, in po posvetovanjih z vodji poslanskih skupin, se je predsednik republike odločil, da Državnemu zboru predlaga, da za viceguvernerja Banke Slovenije predlaga dr. Janeza Fabijana, univerzitetnega diplomiranega ekonomista, doktorja ekonomskih znanosti.

Dr. Fabijan trenutno opravlja funkcijo viceguvernerja in namestnika guvernerja Banke Slovenije in ima 23 let delovnih izkušenj. Od leta 1992 je zaposlen na Banki Slovenije, najprej kot analitik, nato kot pomočnik direktorja oddelka računovodstva in pozneje zaradi izkazanih strokovnih in vodstvenih sposobnosti kot direktor oddelka Finančna statistika, ki ga je uspešno vodil 10 let. V temu času je oddelek za upravljanje dela prejel številna priznanja Evropske centralne banke, med drugim tudi pohvalo Sveta guvernerjev Evropske centralne banke.

Z nastopom funkcije viceguvernerja v letu 2009 je dr. Fabijan prevzel nadzor nad delom računovodstva, finančne statistike, informacijske tehnologije. Na omenjenih specifičnih področjih dela Banke Slovenije so bili storjeni pomembni

premiki, tudi v skladu s priporočili Mednarodnega denarnega sklada. Koordiniral je razvoj enotnega nadzornega sistema za zbiranje in izmenjavo podatkov med vsemi nadzorniki finančnega sistema v Republiki Sloveniji.

Po letu 2011 je bil dr. Janez Fabijan imenovan za namestnika guvernerja Banke Slovenije. V času trajanja sedanjega mandata je na njegovo iniciativo stekel projekt prestrukturiranja podjetij, v okviru katerega je razvit sistem spremljanja in usmerjanja bank v postopku prestrukturiranja podjetij. Projekt je danes priznan kot uspešen tudi s strani številnih mednarodnih inštitucij.

Magisterij znanosti je dr. Fabijan pridobil v letu 2006 na Univerzi v Mariboru, na začetku letošnjega leta pa na Ekonomski fakulteti v Ljubljani doktorat z disertacijo s področja denarne politike Evropske centralne banke in njenega vpliva na slovensko ekonomijo.

Predsednik republike je pri svoji odločitvi upošteval naslednje ugotovitve. Prvič, da je dr. Janez Fabijan kandidat s potrebnim visokim strokovnim znanjem in izkušnjami na specifičnem področju dela v tej instituciji in izkazanim profesionalnim odnosom do dela, ki ga opravlja. Drugo, da je kandidatu jasno izkazana podpora Banke Slovenije kot predlagatelja. To dejstvo se je zdelo predsedniku republike pri njegovi odločitvi zelo pomembno. Sedanjega guvernerja je namreč pred dobrima dvema letoma z veliko podporo imenoval Državni zbor in mu zaupal vodenje Banke Slovenije. Predsednik Pahor je pri svoji odločitvi za predlog viceguvernerja menil, da je vredno zaupati guvernerju Banke Slovenije pri predlogu za ta položaj. Tretjič, da se v naslednjem letu in pol razen guvernerju iztečejo mandati vsem preostalim članom sveta Banke Slovenije. Četrto, da je bila s predstavitvami kandidata posameznim poslanskim skupinam dana možnost za podrobnejšo seznanitev in presojo primernosti in strokovne usposobljenosti predlaganega kandidata. In nazadnje, da na tej podlagi izražena stališča poslanskih skupin v predhodnih posvetovanjih omogočajo utemeljeno pričakovanje, da dr. Fabijan uživa zadostno podporo in da bo v primeru imenovanja strokovno in vestno opravljal predlagano funkcijo.

Na podlagi vsega navedena in predvsem pomembnosti finančne institucije, za katero danes Državni zbor imenuje viceguvernerja, predsednik republike predlaga Državnemu zboru, da za viceguvernerja Banke Slovenije imenuje dr. Janeza Fabijana. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volična komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Predsednik, hvala lepa. Spoštovana gospa Kovač, kolegice in kolegi!

Poslanke in poslanci bomo danes odločali o predlogu predsednika republike gospoda Boruta Pahorja, da se na mesto viceguvernerja Banke Slovenije imenuje dr. Janeza Fabijana.

Treba je povedati, da je predsednik republike v tem postopku na podlagi javnega poziva za predlaganje možnih kandidatov prejel samo tri predloge. Poleg dr. Fabijana, ki ga je predlagal guverner Banke Slovenije dr. Boštjan Jazbec, sta kot samopredlagatelja svoji kandidaturi vložila še gospod Tomaž Klemenc in mag. Primož Simončič.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov ocenjujemo, da je imel predsednik republike z vsem spoštovanjem do vseh treh kandidatov relativno šibek nabor možnih predlogov kandidatur. Obžalujemo, da se za tako pomembno funkcijo v slovenskem bančnem sistemu ni prijavilo več referenčnih kandidatov oziroma kandidatov.

Predlagani kandidat dr. Janez Fabijan od leta 2009 opravlja funkcijo viceguvernerja Banke Slovenije in je ob tem tudi namestnik guvernerja. Od leta 1992 je zaposlen v Banki Slovenije, najprej kot analitik, nato kot pomočnik direktorja oddelka za računovodstvo in pozneje zaradi izkazanih strokovnih in vodstvenih sposobnosti kot direktor oddelka Finančna statistika, ki ga je vodil tudi zadnjih 10 let. V tem času je oddelek za opravljeno delo prejel tudi številna priznanja Evropske centralne banke.

Dr. Fabijan je v dosednji poklicni karieri deloval tudi v več delovnih telesih, doma in v tujini, in v več strokovnih organih Evropske unije in Evropske monetarne unije s področja statistike, v razvojnih delovnih skupinah in v Evropskem sistemu centralnih bank. Z nastopom viceguvernerja je prevzel nadzor nad delom računovodstva, finančne statistike in informacijske tehnologije. V času trajanja sedanjega mandata je med drugim vodil proces prestrukturiranja podjetij, v katerem je razvil sistem spremljanja in usmerjanja bank v postopku prestrukturiranja podjetij. Tudi ta sistem je bil priznan kot uspešen.

Dr. Fabijan se je kot kandidat za imenovanje na mesto viceguvernerja predstavil v naši poslanski skupini. Razčlenil je svoj pogled na vzroke finančne in gospodarske krize v Sloveniji ter vlogo oziroma ukrepe Banke Slovenije pri njenem reševanju. Z marsičem, kar je kandidat za viceguvernerja povedal, se je mogoče strinjati in ga tudi podpreti.

Kljub vsemu navedenemu, kar govori v prid kandidatu, pa ostaja dejstvo, da nad trenutnim vodstvom Banke Slovenije, katerega član je tudi dr. Fabijan, visi preveč zelo resnih in težkih očitkov glede nepravilnosti pri sanaciji slovenskih bank. Govorim o tem, da še vedno nismo prišli do končnih epilogov in jasnih odgovorov na vprašanja, ali je bila sanacija slovenskih bank predraga, ali so bili rezultati

stresnih testov in uporabljene metodologije res subjektivni in ali je bila izbira imetnikov podrejenih obveznic v bankah ustavnopravno nesporna. V enem delu se s temi vprašanji že ukvarja tudi Ustavno sodišče. V drugem delu se z njimi ukvarjajo tudi organi pregona zaradi vloženi kazenskih ovadb. Na nekaj vzpostavljenih vprašanj pa bo skušala najti odgovore tudi nedavno ustanovljena parlamentarna preiskovalna komisija, pri delu katere bo morala kooperativno sodelovati tudi Banka Slovenije.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da mora biti v interesu nas vseh, še zlasti pa tistih, ki so deležni največ očitkov o nepravilnostih pri sanaciji bank, da se stvari razjasni.

Zato bi bilo prav, da se na najbolj odgovorna mesta v banki ne predlaga in ne potrjuje kandidatov, ki so sprejemali nekatere odločitve v prejšnjem delu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Naj kar v uvodu povem, da predloga predsednika republike v naši Poslanski skupini ne bomo podprli. Razlogi pa so naslednji.

Kandidat je bil dolgoletni uslužbenec Banke Slovenije. Zdaj že opravlja funkcijo viceguvernerja, zadolženega za področje bančnega sistema, in zato je tudi najbolj odgovoren za nastajanje bančne luknje in za neizvajanje preventivnih in kurativnih ukrepov v bančnem sistemu, ko so se prijateljsko podeljevali slabo zavarovani ali celo nezavarovani krediti za naložbe na Balkanu, za tajkunske prevzeme ali privilegirana kreditiranja drugih projektov – eden od razvpitih so Stožice, naj omenim še Ultro in še kaj bi se v tem času našlo.

Dr. Fabijan je bil del ekipe Banke Slovenije, ki je omogočila nadzorovano likvidacijo dveh tajkunskih bank, Factor banke in Probanke, v kateri je bilo s soglasjem Banke Slovenije tik pred uvedbo postopka nadzorovanja likvidacije vloženi 400 milijonov evrov, ta sredstva pa so se porabila za poplačila lastnikov, izplačila dividend, nagrad, torej za izpiranje kapitala in likvidnih sredstev iz obeh bank, bremena pa so ostala državi in državljanom. Pri tem poslu so evidentne tudi politične in sorodstvene povezave med akterji te odločitve.

Dr. Janez Fabijan je bil del ekipe Banke Slovenije, ki je zavrnila dostavo dokumentacije parlamentarni preiskovalni komisiji, ki je v prejšnjem mandatu preiskovala bančno luknjo, s čimer je preprečila preiskavo političnih in drugih odgovornosti ter s klientelizmom in korupcijo povezanih dejanj, oziroma je to zavestno prikrila in onemogočila pregled. S tem je Banka Slovenije institucionalno preventivno zavarovala sive eminence bančništva, ki so povzročile

bančno luknjo. Kazen za to plačuje državni proračun in posledično vsi državljani preko višjih davkov, slabših javnih storitev, izpada investicij, razlastitve delničarjev in lastnikov podrejenih vrednostnih papirjev. V zvezi z razlastitvijo teče tudi postopek na Ustavnem sodišču.

Banka Slovenije je aktivno nasprotovali kakršnikoli transparentnosti in odgovornosti, saj je zavračala vse predloge sklepov in zakonov, recimo zakona o Banki Slovenije ali zakona o bančništvu, v katerih smo predlagali, da bi v primerih stečajev ali dokapitalizacij bank z javnimi sredstvi oziroma v primerih kaznivih dejanj ugotavljali odgovornost odgovornih v Banki Slovenije in v poslovnih bankah, čeprav so tudi Evropske centralne banke takšne rešitve omogočale. Banka Slovenije je to izrecno preprečevala, vsakokratne koalicije pa so temu tudi pritrdile.

Banka Slovenije je članom uprave Gorenjske banke zaradi tega, ker so bili ovadeni, odvzela licenco za opravljanje funkcije članov uprave z utemeljitvijo, da je Gorenjska banka zaradi tega izpostavljena tveganju izgube ugleda. Naj ob tem spomnim, da je viceguverner Janez Fabijan tudi ovaden, ovadilo ga je Vseslovensko društvo malih delničarjev. Po stališču Banke Slovenije v primeru Gorenjske banke je najbrž tudi Banka Slovenije zaradi tega, ker so guvernerji in viceguvernerji ovadeni, izpostavljena tveganju izgube ugleda. Ampak guverner dr. Jazbec je kljub temu predlagal dr. Fabijana predsedniku republike gospodu Pahorju za viceguvernerja. Izguba ugleda velja za ene, ne pa za vse, ki se znajdejo v enakih položajih. Tu imamo pa primer dvoličnosti par excellence. Če se reševanja problema bančne luknje lotevamo na enak način in celo z istimi kadri na istih funkcijah, potem je nemogoče pričakovati izboljšanje položaja slovenskega bančnega sistema, odprave slabih praks, razkritje odgovornih oseb in tako naprej. Za kaj takšnega so potrebni novi ljudje z novo poslovno kulturo. Žal nam je, da predsednik republike Borut Pahor, čeprav se je pri podcenjevanju bančne luknje že opekel kot predsednik Vlade, ne prekine s slabo prakso in dovoljuje takšne postopke. Predsednik republike bo kot predlagatelj soodgovoren za nadaljnje prikrivanje stanja in tudi za slabe odločitve v slovenskem bančnem sistemu.

V naši poslanski skupini predloga predsednika republike za viceguvernerja, se pravi za dr. Janeza Fabijana, ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavijo stališč poslanskih skupin. Prijavljenih k razpravi ni, zato zaključujem razpravo.

Prehajamo na izvedbo glasovanja o predlogu za imenovanje viceguvernerja Banke Slovenije. V skladu s petim odstavkom 37. člena Zakona o Banki Slovenije Državni zbor o imenovanju viceguvernerja in člana Sveta Banke Slovenije odloča s tajnim glasovanjem. V skladu s prvim odstavkom 92. člena Poslovnika zbornice

vodi tajno glasovanje komisija, ki jo sestavljajo predsedujoči ter štirje poslanci, ki jih izvoli Državni zbor.

Poslanske skupine so mi že posredovale predloge za člane komisije, ki vodi glasovanje. To so dr. Mitja Horvat, Poslanska skupina Stranke modernega centra, gospod Jan Škoberne, Poslanska skupina Socialnih demokratov, Miha Kordiš, Poslanska skupina Združena levica, in gospa Iva Dimic, Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Član te komisije sem tudi sam kot predsedujoči. Pri delu komisije bo sodelovala tudi namestnica generalne sekretarke gospa Jerneja Bergoč. Ali kdo takemu predlogu za sestavo komisije nasprotuje? (Ne.)

Prehajamo na odločanje o sestavi komisije. Glasujemo. Navzočih je 83 poslanek in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je komisija v predlagani sestavi izvoljena.

V skladu s tretjim odstavkom 92. člena Poslovnika Državnega zbora bo poslankam in poslancem glasovnica vročena tako, da pride vsak poslanec k mizi predsedujočega in pove svoje ime in priimek. Glasuje se tako, da se na glasovnici obkroži besedo "za" ali "proti". V skladu s petim odstavkom 91. člena Poslovnika Državnega zbora je neizpolnjena glasovnica neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, iz katere volja poslanke oziroma poslanca ni jasno razvidna. V skladu s petim odstavkom 37. člena Zakona o Banki Slovenije bo predlagani kandidat za viceguvernerja in člana Sveta Banke Slovenije imenovan, če bo zanj glasovala večina vseh poslank in poslancev, to je 46 ali več. Glasovali bomo v dvorani v glasovalnih kabinah. Poslanke in poslanci boste izpolnjeno glasovnico oddali v glasovalno skrinjico, ki bo v dvorani na mizi ob kabinah za glasovanje.

Prehajamo na izvedbo tajnega glasovanja. Prosim poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se takoj zglasite v sobi 217, kjer boste prevzeli volilni material.

Glasovanje se bo pričelo ob 18.45 in bo trajalo do 19. ure. Po končanem glasovanju prosim poslance, ki mi boste pomagali pri glasovanju, da se zberete v sobi 217.

Prekinjam to točko dnevnega reda in sejo zbornice, ki jo bomo nadaljevali ob 19.15.

(Seje je bila prekinjena ob 18.39 in se je nadaljevala ob 19.15.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbornice.

Prehajamo na obravnavo prekinjene 30.b točke, to je Predloga za imenovanje viceguvernerja Banke Slovenije.

Prebral bom zapisnik o ugotovitvi izida glasovanja o imenovanju dr. Janeza Fabijana za viceguvernerja in člana Sveta Banke Slovenije. Glasovanje je bilo v prostorih Državnega zbora, dne 9. julija 2015. Razdeljenih je bilo 84 glasovnic, oddanih je bilo 84 glasovnic. Neveljavnih je bilo 6 glasovnic, veljavnih je bilo 78 glasovnic. Za je glasovalo 45 poslancev, proti je glasovalo 33 poslancev.

(Za je glasovalo 45.) (Proti 33.)

Kandidat dr. Janez Fabijan ni prijel večine glasov vseh poslancev, zato ni bil imenovan za viceguvernerja in člana Sveta Banke Slovenije. Ker kandidat dr. Janez Fabijan ni prijel zadostnega števila glasov poslank in poslancev, bom skladno s šestim odstavkom 37. člena o Banki Slovenije o tem takoj obvestil predsednika RS.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za imenovanje na sodniško mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog o imenovanju gospoda Boruta Vukoviča na sodniško mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije. Za dopolnilno obrazložitev predloga za imenovanje dajem besedo predsednici sodnega sveta, dr. Mateji Končina Peternel.

DR. MATEJA KONČINA PETERNEL:
Spoštovani!

Na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije se je v zadnjih šestih letih število vrhovnih sodnikov zmanjšalo s 37 na 28. Na delovnem in socialnem oddelku tega sodišča bo v kratkem prišlo do upokojitve še enega od že tako le še štirih sodnikov na tem oddelku. Zato je bilo treba zaradi zagotavljanja nadaljnjega kvalitetnega dela tega oddelka za to področje razpisati prosto sodniško mesto vrhovnega sodnika.

Sodni svet je med prijavljenimi zelo dobrimi kandidati izbral spoštovanega kolega višjega sodnika Boruta Vukoviča in ga predlaga Državnemu zboru v izvolitev.

Kolega Borut Vukovič, ki je rojen leta 1951, je poklicno pot začel leta 1978 kot sodnik za prekrške, jo nadaljeval v pravnih službah Občine Litija, bil vodja pravne službe v Sindikatu zdravstva in socialnega varstva Slovenije, nato je bil 7 let sodnik sodišča prve stopnje, torej Delovnega in socialnega sodišča v Ljubljani, in kar 15 let višji sodnik na Višjem delovnem in socialnem sodišču.

Poleg širokega strokovnega znanja na delovnem in socialno-pravnem področju, ki ga izkazuje z nadpovprečnim delom tako pri številu rešenih zadev kot po uspehu v postopku z izrednimi pravnimi sredstvi, bi rada še poudarila, da gre za sodnika, ki tudi izstopa v prizadevanju, da bi se dejansko zadeve dokončno rešile na sodišču 2. stopnje, da se torej ne bi razveljavljale in vračale sodišču 1. stopnje v ponovno sojenje. Kolega

Vukovič namreč izstopa po številu opravljenih obravnav na sodišču 2. stopnje.

Želela bi poudariti, da je odločanje v delovnih in socialnih zadevah praviloma eksistencialnega pomena za stranko in da je zato poleg pravnega znanja pomembna tudi človeška širina. Prav to človeško širino in izjemno občutljivost za iskanje pravičnih rešitev v konkretnih delovnih in socialnih sporih je kolega Vukovič izkazal pri svojem dosedanjem strokovnem delu in tudi v razgovoru s člani Sodnega sveta.

Sodni svet zato ocenjuje, da je kolega višji sodnik Borut Vukovič najprimernejši kandidat za razpisano sodniško mesto. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala ter predložila predlog sklepa.

Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki ga bo predstavil dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Najprej naj izrazim pozitivno presenečenje oziroma veselje nad tem, da je z nami predsednica Sodnega sveta, hkrati pa naj ji čestitam za izvolitev na to funkcijo. Zakaj sem izrazil pozitivno mnenje? Zaradi tega, ker je sem prišla in je tukaj za to govornico naredila neko obrazložitev. Do sedaj pa smo bili vajeni, da nas je njen predhodnik smatral za glasovalni stroj, ki bo tudi brez njegove navzočnosti potrdil predloge Sodnega sveta. Tako spremembo je torej treba pozdraviti.

V poslanski skupini sicer danes ne moremo podpreti tega kandidata. Zakaj? Iz temeljnega razloga, ker ni bilo ustreznih pisnih obrazložitev. Gospa predsednica, če bodo obrazložitve v bodoče vsebovale vsaj tekste, ki ste jih povedali za to sogovornico, ko ste dejali, kako na Vrhovnem sodišču primanjkuje teh, tistih in onih sodnikov, ker se upokojujejo, ker odhajajo drugam ali karkoli se pač dogaja, nadalje ste povedali, da je kandidat med vsemi kandidati dosegel nadpovprečne rezultate in tako naprej. potem jaz ne vidim več nobenega formalnega razloga, da v SDS ne bi mogli kandidatov podpirati. To je namreč tisto, kar smo vse doslej pričakovali in nikoli dobili. Nikoli dobili. Danes smo prvič slišali za to govornico obrazložitve, ki imajo neko težo, ki so prave in ki smo jih vseskozi pogrešali odkar jaz pomnim pri imenovanju sodnikov. Sam namreč sedim v poslanski klopi od leta 2008, s tisto enoletno prekinitvijo, in nikoli ni bilo nič drugače kot tako, kot sem rekel. Tukaj imate, vi ste glasovalni stroj, vzemite in izglasujte. In več ali manj je bil tak odnos Sodnega sveta oziroma Vrhovnega sodišča vseskozi. Drugače bo, če je z današnjim dnem ta praksa prekinjena in če bodo z današnjim dnem odnosa pri naslednjih imenovanjih te obrazložitve tudi vsebinske, ne samo v smislu kandidat je dober, kandidat je pravi, imenujte ga, izvolite ga, ampak če bodo te

obrazložitev tudi vsebinske, poudarjam, zlasti v tem smislu, zakaj je na tem in tem sodišču potreben nov sodnik, ob dejstvu, da jih imamo preveč v Sloveniji, ampak še vedno je normalno, da prihaja do tovrstnih potreb, recimo zaradi upokojevanja na Vrhovnem sodišču, kjer verjetno ne bo šlo drugače, kot da imenujemo nove sodnike, ali pa če so nadpovprečne obremenitve na posameznem sodišču, kjer tudi ne bo šlo verjetno brez tega, da imenujemo nove sodnike.

Jaz lahko rečem, da v bodoče, predsednica, če bo odnos do Državnega zbora in poslancev tak, ne bo nobenih težav z naše strani. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Zaključujem predstavitev stališča poslanske skupine.

Na glasovanje dajem Predlog sklepa o imenovanju Boruta Vukoviča na sodniško mesto vrhovnega sodnika na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 55, proti nihče.

(Za je glasovalo 55.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Sklepa o ugotovitvi prenehanja funkcij podpredsednika Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti.**

Poslancu dr. Bojanu Dobovšku je s 1. julijem 2015 prenehalo članstvo v Poslanski skupini Stranke modernega centra, zato se Državni zbor na podlagi 200., 201. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora seznanil z naslednjim sklepom:

Prvič. Ugotovi se, da je poslancu dr. Bojanu Dobovšku prenehalo članstvo v Poslanski skupini Stranke modernega centra. Zaradi prenehanja članstva v Poslanski skupini Stranke modernega centra preneha dr. Bojanu Dobovšku funkcija podpredsednika Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti.

Drugič. Poslancu preneha funkcija z dnem seznanitve na seji Državnega zbora.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju podpredsednice Komisije za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti ter o razrešitvi predsednice in imenovanju predsednika Odbora za pravosodje.**

Predlog sklepa sta obravnavo zboru predložili Poslanska skupina Stranke modernega centra in Poslanska skupina Socialnih demokratov. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v Komisijo za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti za podpredsednico imenuje gospa Erika Dekleva, v Odboru za pravosodje pa se razreši predsednico mag. Bojano Muršič, za predsednika pa se imenuje gospoda Matjaža Nemca.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 80, proti nihče.

(Za je glasovalo 80.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o spremembah in dopolnitvah sklepov o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov Preiskovalne komisije za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri investiciji v blok 6 Termoelektrarne Šoštanj.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija. Prijavljenih k razpravi ni. Prehajamo na odločanje o Predlogu sklepov o spremembah in dopolnitvi sklepa o sestavi in imenovanju predsednika, članov in namestnikov članov navedene preiskovalne komisije.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 78.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za imenovanje članov Nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.**

Predlog je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem besedo generalnemu sekretarju Vlade, mag. Darku Kraševcu.

MAG. DARKO KRAŠOVEC: Lepo pozdravljeni, spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

Na podlagi Zakona o Slovenski tiskovni agenciji Državni zbor na predlog Vlade imenuje štiri člane Nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije, in sicer enega izmed strokovnjakov za medije, enega izmed ekonomskih, finančnih strokovnjakov, enega izmed pravnih strokovnjakov ter enega izmed strokovnjakov za informatiko.

Vlada je v Uradnem listu objavila poziv vsem zainteresiranim za opravljanje nalog članov Nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije. V roku je prispelo osem vlog, vse vloge so bile popolne in sposobne za nadaljnjo obravnavo, in sicer sta se za področje financ prijavila dva kandidata, za področje medijev trije, za področje prava eden in za področje informatike dva.

Strokovna komisija je kot glede na reference, ki so jih kandidati v svojih vlogah in življenjepisih izkazali, predlagala v imenovanje štiri kandidate in sicer dr. Marka Hočevarja za področje financ in ekonomije, gospod Lidijo Pavlovčič za področje medijev, gospo Marinko Šlibar Vende področje prava in gospoda Mladena Terčelja za področje informatike.

Dr. Marko Hočevar je profesor na Ekonomski fakulteti v Ljubljani, in sicer za področje financ oziroma področja računovodstva in revizije, ima 25 letne predavateljske izkušnje, bil je predstojnik katedre za računovodstvo in

član senata Ekonomske fakultete, ima pa tudi izkušnje iz članstva v različnih nadzornih svetih. Gospa Lidija Pavlovčič je diplomirana sociologinja, je komentatorica in novinarka Dela v redakciji znanosti, pred tem pa je bila urednica gospodarske redakcije v časopisu Dela. Dve leti je bila tudi direktorica Slovenske tiskovne agencije, in sicer v času od leta 2005 do leta 2007. Gospa Marinka Šlibar Vende je univerzitetna diplomirana pravnica. Ima izkušnje iz dela tako v javnem kot v zasebnem sektorju, in sicer na različnih pravnih področjih, od nepremičninskega prava, gospodarskega prava, delovnega prava in civilnega prava.

Gospod Mladen Terčelj je upokojenec, univerzitetni organizator dela, do upokojitve je opravljal dela in naloge v Novi Ljubljanski banki kot pooblaščenec za varovanje informacij varstva osebnih podatkov in bil tudi interni revizor za področje informacijske tehnologije. Je član Slovenskega inštituta za revizijo in vodilni presojevalec sistema vodenja varovanja informacij pri Slovenskem inštitutu za kakovost, ima mednarodne certifikate na področju preverjanja informacijskih tehnologij in certifikat preizkušene revizorja informacijskih sistemov pri Slovenskem inštitutu za revizijo. Pri predlogu je Vlada upoštevala tudi spolno uravnoteženost, saj Vlada predlaga dva moška kandidata in dve ženski kandidatki. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je Državnemu zboru pisno poročala in predložila predloge sklepov.

Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki ga bo predstavil gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegi!

Bom kar v uvodu povedal, da v Slovenski demokratski stranki predlogov sklepov za imenovanje članov za nadzorni svet Slovenske tiskovne agencije ne bomo podprli.

Praktično se že cel mandat od nastopa te Vlade pojavljajo permanentni očitki o klientelističnem kadrovanju, o nepreglednosti pri predlaganih v razne funkcije in vse te informacije prihajajo več ali manj iz koalicijskih vrst. Kar je problem, je to, da se nobena izmed teh informacij, nobena izmed trditev, ki so bile izrečene, zapisane ali zapisane za elektronske medije, nenazadnje tudi za slovensko televizijo, ne demantira, ampak se koalicija ne odziva in pusti vse te zadeve, da tečejo same od sebe naprej. Nihče se ne potruji, da bi jih vsaj zanikal ali kakorkoli zavrgel.

Če se spomnite, je Vlada oziroma tudi predsednik Vlade v predvolilnih in tudi v nastopnih govorih v Državnem zboru izredno veliko govoril o pravni državi, o drugačnih etičnih standardih in merilih, o netoleranci do kakršnihkoli napak in klientelizma, vendar se v tem obdobju te stvari isto ponavljajo kot obtožbe

znotraj koalicijskih vrst glede ravno diametralno nasprotnega načina dela. To se pravi, da stvari v koaliciji potekajo na netransparenten, nepregleden način. Nenazadnje je nedavno tudi za Odmeve o načinu kadrovanja v nadzorni svet in o netransparentnih postopkih govoril tudi do nedavnega član Stranke modernega centra gospod Dobovšek. To ni neuka oseba, ki ne bi poznala pravil delovanja kadrovskih politik v javnem sektorju, kajti gre za strokovnjaka, ki se je s temi stvarmi ukvarjal, nenazadnje je bil tudi član Komisije za preprečevanje korupcije v obdobju pred gospodom Klemenčičem.

Glede na to, da v koaliciji ni minimalnih želja, da bi pojasnili, kaj se dejansko dogaja pri teh kadrovskih postopkih za imenovanje v razne nadzorne svete ali za druge funkcije, Vlada teh stvari tudi ne demantira, se s tem ne ukvarjam, potem ni nobenih pogojev, da bi v naši poslanski skupini potrdili predlog, ki ga predlaga Vlada. Kajti obtežen, obremenjen je s številnimi sumi, ki zadevajo kadrovske politiko in kadrovanje v tem mandatu.

Znotraj vlade imate tudi ministra, ki je bil do nedavnega član Komisije za preprečevanje korupcije, bil je predsednik senata, in če takšni sumi letijo na Vlado, v kateri je nekdanji predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, potem nekaj v tej državi zagotovo ne more funkcionirati. Nenazadnje je tudi generalni državni tožilec dr. Fišer obtožil Komisijo za preprečevanje korupcije oziroma v bistvu nekdanjega ministra, da je KPROM komisija za diskreditacijo, pa tudi ni bilo nobenih demantijev in negiranj.

Skratka, v postopkih kadrovanja očitno ni zagotovljena nobena transparentnost, postopki ne potekajo tako, da ne bi bili obremenjeni s sumi, z dvomi, s pomisleki, z obtožbami, da stvari ne potekajo v redu. Mi v bistvu nimamo nobene možnosti niti podlage za to, da bi podprli predlog Vlade za nadzorni svet Slovenske tiskovne agencije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zaključujem predstavitev stališča poslanske skupine.

Sledi razprava poslank in poslancev. Besedo ima gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegi!

Sam ne bi rad ponavljal dejstev, ki jih je naštel vodja naše poslanske skupine, gospod Jože Tanko, ampak dovolite, da tudi sam predstavim svoje točke in pa razloge, zakaj tudi sam ne bom podprl predloga za imenovanje novih članov nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.

Na razpis za štiri mesta v nadzornem svetu se je prijavilo zgolj osem kandidatov. Jaz sem nekako prepričan, da če bi se ta razpis odprl, tudi boljše objavljaj po državi, bi dobili na samem razpisu precej bolj kompetentne

kandidate. Objavite razpis za eno prosto delovno mesto in bomo videli, koliko potencialnih kandidatov se bo recimo prijavilo. Prepričan sem, da lahko najdemo boljše kandidate, in to je prvi razlog, zaradi katerega tudi sam tega ne morem podpreti.

Drugi razlog. Drugi mandat v Državnem zboru sem član Odbora za kulturo in sem precej dobro seznanjen z delovanjem nadzornega sveta in tudi z delovanjem Slovenske tiskovne agencije. Pred kratkim smo se seznanili tudi s poročilom v preteklem letu oziroma v letu 2014 in moram povedati, da isti ljudje ne bodo rešili problemov, ki jih niso uspeli rešiti v preteklosti. To je drugi pomislek.

Tretjič. Tudi spoštovani kolega dr. Dobovšek je izstopil iz Poslanske skupine Stranke modernega centra zaradi kadrovanja. Tokrat seveda spet govorimo o kadrovanju v nadzornih svetih. Sam se ne morem znebiti občutka, da gre tudi pri tem kadrovanju za podobne težave, torej se bo spet kadrovalo koruptivno in iz ozadij.

Vladi Mira Cerarja pri kadrovanju ne morem zaupati. Zakaj ne? Imenovali smo nove člane nadzornega sveta SDH in v medijih so že dokazi, ugibanja, ki kažejo na to, da vsaj trije nimajo zadostnih pogojev za izpolnitev mesta za članstvo v nadzornem svetu. Žal vam ne morem zaupati.

Zadnji, peti razlog. S to sestavo se ne bo spremenilo čisto nič, ne bo se naredilo čisto nič za objektivnost slovenskih medijev.

Sam dobre predloge podpiram, slabih pa žal ne morem. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Zaključujem razpravo in prehajamo na odločanje o predlaganih sklepih. Ob tem vas obveščam, da bo na podlagi tretjega odstavka 13. člena Zakona o Slovenske tiskovne agenciji vsak sklep sprejet, če bo zanj glasovala večina vseh poslancev, to je 46 ali več. Na podlagi četrtega odstavka 13. člena tega zakona Državni zbor o vsakem kandidatu glasuje posebej.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju dr. Marka Hočvarja za člana nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 19.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju gospe Lidije Pavlovčič za članico nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 46, proti 28.

(Za je glasovalo 46.) (Proti 28.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju gospe Marinke Šlibar Vende za članico nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 19.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Na glasovanje dajem predlog sklepa o imenovanju gospoda Mladena Terčelja za člana nadzornega sveta Slovenske tiskovne agencije. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 54, proti 19.

(Za je glasovalo 54.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo Predloga sklepa o imenovanju predsednice Odbora za gospodarstvo.

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Poslanska skupina Stranke modernega centra. Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin. Želi kdo besedo? (Ne.) Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo poslank in poslancev. Želi kdo besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za predsednico Odbora za gospodarstvo imenuje gospo Andreja Potočnik. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvršbi in zavarovanju po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnih amandmajev z dne 8. 7. 2015.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 2. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

V Združeni levici smo ta amandma vložili zato, ker bi radi še nekoliko izboljšali ta zakon, sploh v teh socialnih vidikih, in sicer predlagamo, da se pred pričetkom postopka izvršbe dolžniku izda še obvezni opomin, s katerim bi bil obveščen do kdaj mora poravnati svoj dolg, sicer pa potem postopek steče normalno. Tako podobno ureditev imamo že v Zakonu o varstvu potrošnikov in ne vidimo razloga, zakaj ne bi mogli takšne ureditve uvesti tudi v tej noveli. Glasovali bomo seveda za.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Lahko torej glasujemo. Pričenjamo z glasovanjem.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 36, proti 48.

(Za je glasovalo 36.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bi sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 78, proti 2.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 8. 7. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 16. členu. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanske skupine Zaveznštvo k istemu členu brezpredmeten. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Z amandmajem v 113. člen Kazenskega zakonika posegamo tako, da v tistem področju, kjer se ureja trgovanje z ljudmi črtamo besedo "izkoriščanja", na kar so v civilni družbi že dlje opozarjali.

Ta opredelitev v zakonu pravzaprav otežuje sprožitev postopka in sestavo obtožnice, ki bi lahko pripeljala do učinkovitega pregona takih kaznivih dejanj. S črtanjem tega izraza bi stvar bistveno olajšali in tudi dosegli uspešnejše preganjanje trgovanja z ljudmi.

Poleg tega v tem členu še dodajamo to možnost, da bi bilo tako kaznivo dejanje možno storiti tudi iz malomarnosti, kar je še neka dodatna oteževalna okoliščina pri tako resnih in hudih dejanjih.

Skratka, tukaj bomo seveda zaradi tega tudi glasovali za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 9, proti 50.

(Za je glasovalo 9.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zaveznštvo k 16. členu. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 52.

(Za je glasovalo 34.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 17. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): V 17. členu popravljamo oziroma dodajamo eno določbo, in sicer, da se pri prisilni sklenitvi zakonske zveze oziroma podobne skupnosti določi, da gre tudi za primere neregistrirane istospolne partnerske skupnosti, saj menimo, da zdaj ta opredelitev izpušča ta vidik prebivalcev in pravzaprav pušča to pravno praznino oziroma kazensko praznino, ki bi te ljudi spravila v diskriminatoren položaj, če bi jih nekdo prisil v take zveze.

Glasovali bomo za, da se pač dopolni ta del. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 8, proti 56.

(Za je glasovalo 8.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 32. členu.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 54.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaji. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev sprejetih na matičnem delovnem telesu predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 86, proti 1.

(Za je glasovalo 86.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda. / oglašanje iz dvorane/ Obrazložitev glasu po glasovanju po našem poslovniku ni mogoča.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 8. 7. 2015. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k drugemu členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postanejo amandmaji istega predlagatelja k 9. členu pod številko 2, k 19. in 38. členu brezpredmetni. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Razložil bom kar vse 4 amandmaje, ker so smiselno povezani. Z njimi skušamo podobno kot v prejšnjem zakonu uvesti oziroma odpraviti to diskriminacijo, ki se pojavlja, se pravi, da bi bili v definicijo bližnjih oseb vključeni tudi partnerji v neregistrirani istospolni partnerski skupnosti, da bi dosegli to izenačitev raznospolnih in istospolnih parov pri obravnavi in pri izvrševanju kazenskih sankcij. Dokler ne bo vstopila v veljavo novela Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, je to pravzaprav v tem trenutku nuja, zato da do ustavno ugotovljene nezakonnosti ne prihaja. Glasovali bomo seveda za vse 4 z da.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala. / oglašanje iz dvorane/ Tudi komentarji med glasovanjem niso dopustni. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 12, proti 54. (Za je glasovalo 12.) (Proti 54.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 9. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma PS SDS k 10. členu brezpredmeten. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prelep pozdrav! Tako Vrhovno državno tožilstvo kot Odvetniška zbornica in tudi Inštitut za kazensko pravo pri Pravni fakulteti so poleg številnih drugih opozorili, da je ureditev, ki jo hoče uveljaviti minister, z novelo tega zakona neprimerna, neustrezna in da pomeni poseg, ki je problematičen z vidika varovanja človekovih pravic, ko je enkrat človek v tem položaju. Na kaj je opozoril Hinko Jenull, ko je v Pravni praksi pisal o tej problematiki? Da bi se moralo v tem primeru iti v odpravljanje napačnega ravnanja konkretnosti, ne pa v odpravljanje instituta kot takega. To, kar je v resnici minister potem storil. Zdaj je zakon napisan, če smo pošteni, na eno osebo, na en posamezen primer, kar je konec koncev Ministrstvo tudi samo povedalo v svojem odgovoru, ki ga je poslalo Pravni fakulteti, ko je zapisalo, da je potrebna sprememba zaradi aktualnih razmer in aktualnih primerov. Tukaj je popolnoma jasno, za kaj gre. Ampak zakonov se ne piše na tak način. Stvari morajo biti določne še posebej

takrat, ko gre za nekaj, kar je lahko grob poseg v človekove pravice in kar zadeva človeka, ki je že sicer v problematičnem položaju, kar seveda predstavlja služenje neke kazni zagotovo že samo po sebi.

Vse to so razlogi, zaradi katerih so vse te institucije predlagale, naj se obdrži sedanji sistem in naj se gre v spremembo prakse, naj se bolj pazljivo vodi te postopke, pa problemov ne bi smelo biti. Kljub temu, da je bil člen nekoliko omiljen z amandmajem, vendarle ključni, temeljni pomisleki vseh teh institucij ostajajo. Zaradi tega mi tudi predlagamo, da se ta člen v celoti črta in se s tem ohrani dosedanja ureditev, ki je kar najbolj humana in da se jo izvaja na primeren način tako, da bo kar najbolj onemogočena zloraba, po drugi strani pa da bo kar najbolj v korist cilja, ki ga pač naše kazensko pravo v danem primer zasleduje. Da gre za reintegracijo človeka, za rehabilitacijo in ne za samo kaznovanje po sebi, kot to sicer dajejo kot vrednoto, kot prednost nekatere druge ureditve v Evropi, na katere pa se je, kot zanimivost, prav minister sam skliceval.

Zato bomo, kot rečeno, glasovali jasno za amandma.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti pa 56. (Za je glasovalo 19.) (Proti 56.) Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združena levica k drugemu členu ni sprejet, so postali amandmaji istega predlagatelja k 9., 19. in 38. členu brezpredmetni. Ker amandma Poslanske skupine SDS k 9. členu pod številko ena ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 10. členu brezpredmeten.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, glede na to, da je to za nas ključen amandma pri problemu, na katerega so opozorile številne institucije, med njimi, kot rečeno, tudi Inštitut pri pravni fakulteti, Odvetniška zbornica, Vrhovno državno tožilstvo, in glede na to, da torej ta pomanjkljivost zakonov ni bila odpravljena, nam zdaj ne preostane nič drugega, kot da glasujemo proti celotnemu zakonu.

Amandma, ki ste ga sprejeli, sicer v določeni meri res omiljuje prvotno namero ministra, vendar po drugi strani uveljavlja neko drugo hibo, ki v taki zakonodaji, ki se dotika človekovih pravic, zagotovo nima kaj iskati. To pa je vprašanje določnosti. Člen je namreč sedaj veliko premalo določen in to lahko v praksi pripelje do takega ali drugačnega tolmačenja in ravnanja. Enakost pred zakonom v vseh primerih pa, kot vemo, je ustavna kategorija, ki je v tem primeru lahko zelo hitro pod vprašanjem.

Vse to so razlogi, zaradi katerih bomo v SDS zdaj glasovali proti predlaganemu zakonu.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 67, proti 19.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 8. 7. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združene levice k 1. členu. **Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.**

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Ta amandma smo predlagali iz enega razloga, ker ne gre za tehničen zakon, kot smo to poslušali v preteklih obravnavah na odboru, ampak zato ker z vnašanjem teh dveh resolucij v 1. člen na nek način odpira in nadaljuje ta ideološki boj, ki ne prinaša nobene koristne rešitve. Če bi šlo za tehnični zakon, bi seveda to lahko rešili, kot je bilo zapisano v prvem mnenju Vlade, s spremembo obstoječega zakona, če ne, bi pa lahko ta zakon malo drugače zapisali, ne pa da te resolucije vstavljamo v ta 1. člen.

Zato, ker se ta resolucija sklicuje na neke evropske vrednote in tako naprej, ki so zatajile, vsaj v zadnjem času, bi morali reči, če izpostavimo grško krizo, če izpostavimo krizo z begunci in vse ostale napake, ki se dogajajo na podlagi teh evropskih vrednot, mislim, da moramo vsaj ti dve resoluciji črtati iz tega zakona, da dosežemo vsaj približno to tehničnost tega zakona. Čeprav še zdaleč ne bo to.

Če se ne izglasuje tega amandmaja, bomo preprosto v neki nekonsistentnosti, predvsem vladna koalicija in Vlada sama. Po eni strani namreč ne podpirajo resolucije, ki je zapisana v tem 1. členu, po drugi strani pa so pripravljene to isto resolucijo sprejeti v tem zakonu. Glede na to, da se je Vlada jasno opredelila negativno do

resolucije, tudi v prvem mnenju do predloga konkretnega zakona, mislim, da ni nobene druge rešitve, kot to, da se ta amandma podpre.

V Združeni levici ga bomo prav gotovo. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC, dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani poslanke in poslanci!

Kljub očitkom, da zapis v resoluciji Evropske skupnosti v 1. členu zakona pomeni sledenje evropskim idejam, mi smo seveda zavezani Evropi, smo članica Evropske unije in dokumente, ki jih sprejema s tako prepričljivo večino Evropski parlament, tudi na deklarativni ravni sprejemamo kot del našega vrednostnega sistema.

Prav tako je bilo v razpravi izpostavljeno, ali je zakon s temi ali brez teh navedb možno izvajati v smeri odkrivanja prikritih grobišč in pokopa žrtev, in verjamemo, da na ta način, torej z zapisom dokumentov že v 1. členu, jasno povemo tudi, kakšen je namen, in s tem pojasnimo, da imamo v mislih prav žrtve totalitarnih režimov.

Zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra glasovali proti amandmaju. Hvala.

PRESEDENIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov, mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): V Poslanski skupini Nove Slovenije ne bomo podprli amandmaja Združene levice, ki predlaga, da se iz zakona izvzame omemba te resolucije o totalitarizmi.

Naj omenim za vse tiste, ki morda niste spremljali današnje razprave, 1. člen omenja več resolucij in več konvencij. Ne gre samo za to resolucijo, ki je za Združeno levico problematična, ampak za več teh stvari. 1. člen govori o načelih, na katerih temelji ta zakon. Če si morda niste uspeli prebrati te resolucije, vam samo preberem bistvene zadeve, nakar boste lahko ugotovili, da sklicevanje v 1. členu, ki govori o načelih, praktično ni problematično. Govori naslednje: "Ker je z vidika žrtev vseeno, kateri režim jih je iz kateregakoli razloga prikrajšal za svobodo, jih mučil ali ubijal." Mislim, da gre za načelo, ki mu težko kdorkoli oporeka. Naslednja stvar. Ker je treba ohraniti spomin na tragično preteklost Evrope, da se počastijo žrtve, obsodijo storilci in položijo temelji za spravo, ki bo temeljila na resnici in spominu.

Jaz mislim, da stvari, ki so zapisane v tej resoluciji in ki govorijo o načelih, niso problematične. Zato mi ne vidimo razloga, da bi morali to resolucijo izključevati iz 1. člena, ki

govori o temeljnih načelih, na katerih temelji ta zakon.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zaveznštvo, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

S tem 1. členom, kar smo poslušali do zdaj, celo popoldne že, je v resnici samo do konca položena pikica na i, da gre za ideološki zakon.

Naj me prepričujejo, kakor želijo ali ne, dejstvo je, da danes od nobenega nismo dobili odgovora, ki vztraja pri temu amandmaju, ali je mogoče izvesti dostojni pokop brez omembe te resolucije. Nismo dobili tega odgovora zato, ker so prepričani, da je bolj potrebno peljati ta zakon z nesmisli. Če bi bili nameni iskreni, bi vam bilo prav figo mar za te besede v 1. členu, ampak v resnici vam ne gre za to. To je namenjeno predlagateljem.

Resolucija, ki je problematična in se želi s 1. členom, ki ga je predlagala Združena levica, v resnici umakniti, je bila napisana v Evropi zaradi popolnoma drugih razlogov in namenov, ki pa jih danes nekateri v slovenskem prostoru zlorabljajo za zopet popolnoma druge namene. To je bilo v razpravi v Državnem zboru večkrat ugotovljeno in tudi potrjeno. Zato tudi nikoli ta resolucija ni bila sprejeta v Državnem zboru in se danes nekateri skrivate pod naslednjimi izjavami, kot so "pa ja smo del družine Evrope, pa ja obsojamo vse povojne poboje". Oprostite, to nima veze s to deklaracijo, ki je bila sprejeta. Nobene veze. S tem ste seveda samo dodatno pritisnili na gumb in še globlje zarezali in delite to Slovenijo na dva dela. Obžalujem. Želeli ste iskreno, nikoli ne bom vedel, ali je bilo res iskreno, ker dosegli ste pa popolnoma nekaj drugega.

Zato bomo mi ta amandma seveda podprli, in sicer z namenom, da vam damo jasno sporočilo, da ne gremo po tisti poti, ki bi jo vi radi in ki ste jo dosegli, da po njej greste.

/ oglašanje iz dvorane/ Saj sem povedal stališče, predsednik, in prosim, da me vsaj pri stališču pustite pri miru.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: / oglašanje iz dvorane/ Prosim.

Še kakšna obrazložitev? (Ne.) V lastnem imenu? Potem prosim za prijavo.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

O nekonsistentnosti Vlade in koalicije je govoril tovariš Vatovec, o celem ozadju je govoril kolega Jani. Vizavi temu, kar je govoril gospod Tonin, bi rekel le, da bom jaz seveda glasoval za ta amandma, preprosto povedano zato, ker ljudje, ki izhajamo iz antifašistične tradicije, ne

potrebujemo tovrstnega 1. člena, saj gre za neke splošne civilizacijske norme. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsednik.

Tudi jaz bom glasoval za amandma, preprosto zaradi tega, ker bi z veseljem podprl kakšen res tehnični zakon, ki bi temeljil na humanih in humanitarnih izhodiščih ter na neideoloških izhodiščih, kot je bilo neprestano govorjeno. Ampak ta 1. člen, vsaj drugi del 1. člena, se pravi obe resoluciji, na kateri se sklicuje, jasno pove, da je to, kar je bilo danes že velikokrat omenjeno, nekaterim nemogoče pokopati mrtve, ne da bi spet vlekli na dan delitve.

Pred dvema letoma je umrl moj stric, partizan, ki nikoli razumel kakšen pomen ima sprava. V 93, 92 letu je imel na grobu samo dva govorca, partizana in župnika. To je bilo njegovo celo življenje in ni razumel neprestanih preprirov o neki spravi, ki jo neprestano zalivamo z oljem, ognjem ideologije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 67.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 67.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet. Zaključili smo z odločanjem o amandmaju.

S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandma k dopolnjenemu predlogu zakona ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Želim poudariti, da v Združeni levici nikakor ne nasprotujemo temu, da ima vsak človek, ne glede na to, kako je umrl, pravico do dostojnega pokopa in do groba.

Vendar, kot smo videli, predlog tega zakona nikakor ne prispeva k spravi. Razlog je ta nesrečna resolucija, ki izenačuje totalitarizme, kot jih imenujete, fašizem, nacizem in komunizem. Mi nikakor ne moremo pristati na ta 1. člen, kajti vedno in povsod moramo vedeti, kdo je v Sloveniji bil okupator, kdo je sodeloval z okupatorjem in kdo se mu je uprl. Če to pozabimo, potem smo pozabili, od kod smo prišli in zakaj danes živimo v svobodni samostojni Sloveniji.

Ne gre za preteklost, spoštovani. Opozoriti vas moram, da gre za našo prihodnost, kajti danes smo priča vzdigovanju fašizma po celi Evropi. Tako kot je v Grčiji Zlata zora, Orban na Madžarskem in Nacionalna fronta v Franciji. Ob tem, ko dovolimo to resolucijo, odpremo vrata in damo fašizmu legitimnost, kajti po tem mu damo možnost, da je ena izmed možnih izbir. / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko končam, prosim? Jaz sem vas poslušala.

Ravno tako je za nas vprašljivo ustanavljanje in pristojnost tako imenovane strokovne komisije. Kolikokrat smo že videli strokovne komisije, ki so delovale ideološko in so svoja dognanja prirejale določenim političnim opcijam in retuširala zgodovino?

Zato v Združeni levici zakonu odločno nasprotujemo. Po našem mnenju bi bilo nujno sprejeti naš amandma ali pa vzeti stari zakon in ga narediti tako, da bi bil uporaben.

Popolnoma skregano z zdravo pametjo pa se nam zdi to, da Stranka modernega centra skupaj z Vlado na odboru zavrne resolucijo kot škodljivo in neustavno, danes pa glasuje za ta zakon, ki ima to resolucijo v 1. členu. Ker upravičeno sumimo, da gre za politično kupčijo zaradi fiskalnega pravila, iz srca upamo, da jutri fiskalno pravilo ne bo sprejeto. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Kdo še želi? Obrazložitev glasu? Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Zakon zagotovo ni tehnični. Je ideološki in je bil narejen samo z enim samim namenom, kot smo danes videli. To pa je, da bi pokazali, kako imamo skupni jezik in na nek način simbolno zavezati mašno okoli same sprave.

V resnici gre za zakon, ki ureja tri stvari. Ena stvar je zagotovo ureditev vprašanj komisije, ki ima kar na enkrat ogromno pristojnosti in nobene odgovornosti. Drugo vprašanje je zagotovo, da se ji da pečat in skozi stranska vrata pripelje vprašanje, o katerem bomo v večini drugi teden glasovali proti, danes pa se bomo sklicevali na to resolucijo in govorili, da je to podlaga, da uredimo dostojne pokope. S tem da imamo v bistvu že zakon, ki ta vprašanja ureja, niso pa bili predlagatelji sposobni tega urediti v osnovnem zakonu.

Tretja stvar, ki je seveda tudi na nek način svojevrstna mašna, pa je, da smo dobili v resnici odgovor, da ta zakon ne bo rešil problemov, še posebej ne, ker se bo dodatno zakompliciralo, ker do danes se je s tem vprašanjem ukvarjalo eno ministrstvo, od jutri naprej se bosta ukvarjala dva ministrstva. Po novem Ministrstvo za gospodarstvo, ki bo v resnici kar na enkrat zaradi gospodarske spodbude zelo temeljito urejala še vprašanja dostojnega pokopa. Oprostite, to je smešno in nedostojno za dostojno urejanje vprašanja dostojnih pokopov. Razumite, kakor hočete.

V poslanski skupini bomo glasovali različno, ker imamo seveda drugačne poglede na ta sama vprašanja. Dejstvo pa je, da bom vsaj jaz osebno vsako leto ob istem datumu vprašal, koliko dostojnih pokopov smo uredili. Kako resno misli koalicija s tem, bomo pa videli v proračunu, s številko, ki bo jasno povedala, kajti ta problem bomo lahko rešili samo z denarjem in ne z novim zakonom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus, gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Jaz seveda ne bom preklical tistega, kar je rekel naš vodja, namreč da bomo glasovali po vesti, ampak moram pa reči tri stvari.

Prvo, sam osebno zakona ne bom podprl, ker je politični in tehnični. To se je videlo tudi pri zagovornikih, ker so nekateri na veliko govorili o obsodbi komunizma. Seveda nihče ni omenjal pobojev domobrancev, ki so bili nemški vojaki na slovenskem.

Kar se sprave tiče. Jaz seveda celo življenje nimam nobenih težav s spravo. Bil sem spravljen od nekdaj. Do 80. leta so me kritizirali z leve, sedaj me pač kritizirajo z desne, zato se pravzaprav na tej točki ne sekiram dosti. Mislim pa, da je to zelo intimna zadeva in jo je težko na tako velikem prizorišču reševati.

Moram pa povedati eno reč. V skladu s svojim prepričanjem sem seveda absolutno proti temu, da zadnje čase postavljajo spomenike tudi padlim domobrancem. Sem seveda absolutno proti. Na drugi strani pa moram reči, da bi prekinil gonjo proti pesniku Francetu Balantiču, ki je bil, ne glede na to, da je bil zaveden in kje je bil, eden največjih slovenskih pesnikov, zato ne vidim razloga, da ne bi mogla biti po njem poimenovana knjižnica v Kamniku. Vedeti morate, da so bile že leta 1970 Balantičeve pesmi objavljene v Živem Orfeju, ki ga je izdala Cankarjeva založba. Torej ni res, da je to čakalo do leta 1990, ampak je bilo to že leta 1970. Drago Šega, Cene Vipotnik in dr. Jože Kastelic so to objavili v pesniški zbirki. Na tej točki pa seveda moram biti tudi jasen. Mislim, da bi pa na kulturnem področju morali zadeve začeti reševati v smislu sprave, kdor je seveda iskren. Zakona pa ne bom podprl Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov, gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): V Novi Sloveniji bomo seveda ta zakon podprli, ker menimo, da je potreben in da je 70 let po vojni skrajni čas, da pokopljemo žrtve.

Glede na to, da je 600 prikritih grobišč, približno 15 tisoč žrtev v teh grobiščih, skupno 100 tisoč

umorjenih na slovenskem ozemlju, se nam zdi skrajno žalostno in necivilizacijsko, da tega problema še nismo uredili. Ta naš zakon bo pripomogel k temu, da bomo ga problem lažje reševali. Kdor bo ob tem čutil, da smo naredili korak k spravi, v redu, lepo, kdor pa pač meni, da to ni korak k spravi, je pa tudi to njegov problem.

Zakaj smo navedli te resolucije Evropskega parlamenta in Sveta Evrope? Zato, ker obe resoluciji obsojata nasilje, obsojata nedemokratske pristope, obsojata umore, ki so jih zagrešili nedemokratski totalitarni režimi. Pri tem navaja vse režime, od fašizma, nacizma in seveda tudi komunizma. In ne moremo trditi, da teh žrtev tudi v komunizmu ni bilo, saj imamo vendarle pred seboj 15 tisoč Slovencev, ki so bili takrat pobiti.

Ampak glavni namen tega zakona je, da damo orodja, kako vendarle narediti iz prikritega grobišča vojno grobišče, in ta zakon predvideva različne postopke, da pridemo do tega zaključka in dostojno pokopljemo mrtve. Zato bomo seveda v Novi Sloveniji ta zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsednik! Spoštovane poslanke in poslanci!

V Stranki modernega centra ne razumemo, lahko pa seveda sprejmemo vse tiste razloge, ki jih navajajo poslanske skupine in posamezni poslanci v zvezi z vprašanjem, ki je danes pred nami. Vprašanje je očitno takšno, da je vredno razprave, in veseli me, da je vsaj v razpravnem delu pri drugi obravnavi razprava potekala na dostojnem nivoju, da smo lahko izražali različna stališča o tako perečem in seveda dolgo časa zamolčanem, potem pa že lepa desetletja ne več zamolčanem vprašanju pobojev, ki so se dogajali po drugi svetovni vojni.

Z besedo nismo zmanjševali pomena narodnoosvobodilnega boja, ne partizanov ali partizanskega upora zoper okupatorja, kajti sleherno nasilje seveda zavračamo, obsojamo in v tem delu je pač nekaj, s čimer mora opraviti ta družba. Če nič drugega, smo zato pristopili k predlogu Nove Slovenije, da podpremo ta zakon, preprosto zato, ker prejšnji zakon, Zakon o vojnih grobiščih, ni prinesel želenega rezultata. Verjamemo, da je s tem dana nova možnost, da bomo seveda lahko razkrivali tudi kakšno temno plat, ne da bi pri tem obsojali tisto, kar je splošno sprejeto kot upor zoper okupatorja, zoper nacizem, fašizem. Če se ne moremo soočiti tudi z ostalimi oblikami, potem seveda ne bomo nikoli mogli napredovati. Samo zanikanje, ne razpravljanje o tako odprtem vprašanju ne prinese rešitve in ne prinese očiščenja, predvsem pa, če ne bomo mogli in znali obsoditi ravnanja, ki so nesprejemljiva, potem tudi našim

sodržavljanom ne bomo mogli dati pravih kompasov, kaj je prav in kaj ni prav.

Zato seveda z vsem dolžnim spoštovanjem do vseh tistih, ki se čutijo prizadete ali napadene v zvezi s tem zakonom, sporočamo, da ne gre za napad, da ne gre za odpiranje ideoloških vprašanj, ampak enostavno gre za to, da razčistimo in počistimo, zato bomo glasovali za zakon. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V lastnem imenu? Torej prosim za prijavo. Obrazložitev glasu v lastnem imenu, mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Sama bom predlagan zakon podprla.

Strinjam se z marsikaterim pomislekom, ki je bil tekom razprave povedan, in mogoče tudi nismo dobili vseh odgovorov. Res je, da bo čas pokazal, ali nam bo zakon pomagal ali ne. Dejstvo je, da je zakon samo črka na papirju, da ga je treba izvajati. Dejstvo je, da zgodovine ne more spreminjati nihče, ne z resolucijo in ne z zakonom. Ve se, kdo nam je priboril svobodo, ve se, kdo je na drugi strani sodeloval z okupatorjem. Ljudje pa si zaslužijo dostojen pokop. Če ni to velik korak k temu, da se začnemo bolj kot s preteklostjo ukvarjati s prihodnostjo, se pridružujem kolegici Novakovi, upajmo, da bo vsaj majhen.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, hvala za besedo.

Tole, kar imamo, se imenuje Predlog zakona o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev. Ampak če bi dejansko držalo, da bi šlo samo za to, potem bi bil tudi sprejet amandma k 1. členu, ki smo ga predložili v Poslanski skupini Združena Levica. In če bi šlo v resnici samo za to tehnično dimenzijo, potem bi ta zakon podprli tudi v Združeni Levici. Kot smo že rekli, vprašanje sprave in vprašanje pokopa nekih žrtev je pač intimno vprašanje in če ga hočemo obravnavati v tem antigonskem duhu, ga lahko. To lahko izpeljemo z zelo širokim konsenzom, tako v tem državnem zboru kot tudi v širši slovenski družbi. Ampak preprosto ne gre za to.

Prvi člen, ki smo ga v ZL amandmirali, zelo jasno kaže, da je tu zadaj politična intenca, da je na delu zelo globoka ideološka operacija, ki v procesu rehabilitira nacifašizem, proti kateremu so se borili naši partizani, proti kateremu se je borilo takratno socialistično gibanje in takega zakona vsekakor ne bom podprl. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Vmes sem razmišljal, se posvetoval z doktorjem filozofije in moram najprej reči, da čeprav vsi govorite o intimnem vprašanju, to ni intimno vprašanje. Žival intimno zagrebe mrtvo sožival. Naša narava je pa kultura. To je temeljno civilizacijsko vprašanje in s tem seveda noben v Združeni levici nima težav. Se pa ta zakon, ki naj bi bil tehničen, ideologizira in s tem imajo težave celo v najmanjši poslanski skupini, ki se ne more glede tega poenotiti.

Glede tega, kar je govoril gospod v imenu SMC, ki hoče pač zaviti to kupčijo vezano na fiskalno, on je sam pravnik, bolje ve od enega ubogega doktorja sociologije, da bi lahko imel tehnični zakon, to, o čemer je govoril, bi se pa seveda rešilo v obliki neke deklaracije ali vsebinskega zakona o tem, ali se mi spravimo ali ne. Čeprav obstaja drugo vprašanje, a je seveda to potrebno, če izhajamo iz nekih civilizacijskih norm oziroma kot je to na osebni ravni razrešil – Kdo? Tvoj stric? / oglašanje iz dvorane/ – stric kolega tovariša Hanžka.

Seveda bom glasoval proti. Hvala za besedo.

PREDESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 44, proti 19.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI PROTOKOLA O VARSTVU PRED POPOLAVAMI K OKVIRNEMU SPORAZUMU O SAVSKEM BAZENU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na sej zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 85, proti nihče.

(Za je glasovalo 85.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN ITALIJANSKO REPUBLIKO O ČRTI DRŽAVNE MEJE NA REGULIRANEM ODSEKU POTOKA ČUBNICA/BARBUCINA V V. MEJNEM SEKTORJU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 84, proti nihče.

(Za je glasovalo 84.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA, IN MEMORANDUMA O SOGLASJU MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIKE O PLAČILU DOLGA NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE DO VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV VKLJUČNO Z NJENIMI AGENCIJAMI, KI GA IZVRŠI REPUBLIKA SLOVENIJA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal. Prijavljenih k razpravi ni.

Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zboru ni možno vlagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 9. JULIJA 2015 OB 20.33 IN SE JE NADALJEVALA 10. JULIJA 2015 OB 10.02.)

PODPREDESNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Spoštovane kolegice poslanke, kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 10. seje Državnega zbora.

Obveščena sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa mag. Tanja Cink, gospod Janez Janša in gospod Kamal Izidor Shaker. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO**

PREDLOGA DEKLARACIJE O ZUNANJI POLITIKI REPUBLIKE SLOVENIJE.

Predlog deklaracije je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga deklaracije dajem besedo predstavniku Vlade gospodu ministru Karlu Erjavcu.

KARL VIKTOR ERJAVEC: Hvala lepa za besedo. Tudi z moje strani vsem lep pozdrav! Zlati se pa zahvaljujem za dobro sodelovanje pri pripravi deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Treba je povedati, da mi smo že 14. novembra lansko leto na Odboru za zunanje zadeve in pa na Odboru za evropske zadeve obravnavali prvi osnutek deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Od februarja do aprila so bile tri javne obravnave, zadnjo javno obravnavo je opravil Odbor za zunanjo politiko tukaj v Državnem zboru, še prej v Državnem svetu in tudi v Jablah smo imeli posvet. Zelo sem zadovoljen, da so bile v pripravo te deklaracije vključene tako znanstvene institucije kot fakultete, civilna družba. Tukaj bi posebej omenil Slovensko društvo za mednarodno pravo, nekdanji klub veleposlanikov. Tako da mislim, da je bila razprava glede deklaracije izjemno temeljita. Tudi na internetni strani smo zbirali pripombe. Mislim, da je prav, da po 16 letih dobimo novo deklaracijo, deklaracija iz leta 1999 je pravzaprav že izpolnjena. Tam so bili glavni cilji članstvo v zvezo Nato, v Evropsko unijo in tudi v OECD. Te cilje smo tudi dosegli. Res pa je, da se je mednarodno okolje v tem času močno spremenilo, tudi kriza, globalna, v letu 2009, 2010 je prispevala svoje spremembe, pojavljajo se nove oblike terorizma preko Islamske države, Evropa se sooča s problemom migracij. Mislim, da je ravno pravi trenutek, da sprejmemo novo deklaracijo o zunanji politiki. Nenazadnje je tudi letošnje leto posebno leto – obeležujemo 70 let konca druge svetovne vojne, 100 let začetka prve svetovne vojne, 70 let ustanovitve Organizacije združenih narodov, letos slavimo 10 let članstva Slovenije v Evropski uniji in zvezi Nato. In mislim, da boljšega trenutka za sprejetje deklaracije o zunanji politiki nismo mogli ujeti. Prepričan sem, da bo Državni zbor z veliko večino podprl to deklaracijo.

Kar se tiče deklaracije, temelji na štirih razdelkih. Prvi razdelek govori o temeljnih vrednotah, temeljnih načelih, tudi o pravnih podlagah za slovensko zunanjo politiko; tu moram omeniti ustavo, razne konvencije, od Organizacije združenih narodov, Sveta Evrope, da ne naštevam vseh. Slovenijo definiramo kot srednjeevropsko in sredozemsko državo, ki leži med zahodno Evropo in zahodnim Balkanom. Drugi razdelek govori predvsem o ciljih slovenske zunanje politike, to je varnost, blagostanje, urejeni odnosi z drugimi državami, ugled in prepoznavnost Republike Slovenije, močna Evropska unija, kjer naj bi Slovenija bila v njenem jedru, okrepljena multilateralala. In nenazadnje, glede na to, da naša državnost in

sploh slovenski narod temelji na slovenskem jeziku in na kulturi, je eden od ciljev tudi prepoznavnost in promoviranje slovenske kulture v globalnem svetu. Tretji razdelek se zlasti ukvarja s prioriteta glede na vsebine in glede na geografska območja. Glede geografskih območij naj povem, dobri sosedski odnosi, sodelovanje z državami srednje Evrope, zahodni Balkan, alpski prostor, Sredozemlje. Potem vrednote, kot so človekove pravice, gospodarska diplomacija, migracije, podnebne spremembe, medkulturni dialog, transatlantsko sodelovanje. Zadnji razdelek pa določa sistemski okvir, kako bi lahko uresničili to deklaracijo o zunanji politiko. Žal mi je, čas se je iztekel, sicer bi bil daljši. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Predlog deklaracije je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Jožefu Horvatu.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, spoštovana gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister za zunanje zadeve Karl Viktor Erjavec, drage kolegice in kolegi!

Odbor za zunanjo politiko je na svoji 26. seji, 1. julija 2015, obravnaval Predlog deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

V poslovnem roku so bili vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, in sicer, trije amandmaji k preambuli, dva k 1. členu, trije k 2. členu, dva k 3. členu in dva k 4. členu. Članice in člani odbora so na mizo prejeli tudi predloge za amandmaje odbora k 1., 2., 3. in 4. členu predloga deklaracije.

Odbor je pri obravnavi upošteval mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 2. 6. 2015, ki je predlog deklaracije proučila z vidika njene skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajno-tehničnega vidika ter k besedilu predloga deklaracije podala pripombo, da deklaracija izraža splošna stališča do vprašanj zunanje politike in je zato politični in ne pravni akt, kar glede na prakso oblikovanja in sprejemanja besedil deklaracij v Državnem zboru zahteva ustrezno oštevilčenje. Vodja Zakonodajno-pravne službe je dodal, da predlogi za amandmaje odbora sledijo mnenju Zakonodajno-pravne službe.

Članice in člani Odbora za zunanjo politiko so bili seznanjeni tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve z dne 23. 6. 2015, ki je predlog deklaracije podprla.

Dopolnilno obrazložitev predloga deklaracije je podal predlagatelj, minister za zunanje zadeve Karl Viktor Erjavec, ki je poudaril, da je bila obsežna vsebinska razprava opravljena že predhodno v okviru različnih javnih predstavitev mnenj in vključevanja različnih političnih

pogledov ter pogledov strokovne javnosti. V nadaljevanju je izrazil naklonjenost do amandmajev koalicijskih poslanskih skupin, pri tem pa je izpostavil predvsem amandma k prvi alineji 4. člena predloga deklaracije, ki opredeljuje Državni zbor kot nosilca zunanje politike Republike Slovenije, in amandma k tretjemu odstavku 4. člena predloga deklaracije, ki je po ministrovem mnenju tehten, saj bi bilo letno poročanje Državnemu zboru o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti izredno pomembno z vidika obveščanja o izvajanju usmeritev slovenske zunanje politike.

V razpravi so aktivno sodelovali članice in člani Odbora za zunanjo politiko, določene poudarke iz deklaracije pohvalili, do določenih bili kritični. Izražen je bil tudi pomislek ene od opozicijskih strank glede vloge Republike Slovenije znotraj Evropske unije in Zveze Nato.

Odbor je na podlagi osmega odstavka 131. in 171. člena Poslovnika Državnega zbora potem sprejel amandmaje, o katerih sem govoril prej.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o celotnem predlogu deklaracije in ga sprejel. Glede na sprejete amandmaje je odbor na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravil besedilo dopolnjenega predloga deklaracije, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji.

Dopolnjen predlog deklaracije je tudi sestavni del tega poročila, ki ste ga prejeli v pisni obliki. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Spoštovana podpredsednica, minister, kolegice in kolegi!

Državni zbor obravnava nov predlog deklaracije o zunanji politiki, ki bo nadomestil deklaracijo iz leta 1999, ki se je osredotočala predvsem na včlanjevanje Slovenije v EU in Nato. Ker je Slovenija dosegla prav vse strateške cilje, zapisane v omenjeni deklaraciji, pa tudi zato, ker so se razmere v mednarodni skupnosti od leta 1999 močno spremenile, je skrajni čas, da Slovenija določi svoje nove strateške cilje in začrta delo zunanje politike za nekaj naslednjih let. Zato je vprašanje, ali država sploh potrebuje zunanjepolitično strategijo, zgolj retorično. Slovenija potrebuje nov strateški dokument, ki bo določil njeno vlogo v svetu. Prepuščati iskanje teh odgovorov vsakokratni oblasti ni sprejemljivo. Poleg tega vsakič, ko se pojavi zunanjepolitični problem, postane pereče vprašanje, zakaj je Slovenija brez strateškega dokumenta. Naša zunanja politika mora biti tudi pragmatična, a le v okvirih, ki jih določajo

temeljna prednostna področja in naloge iz deklaracije.

V Zavezništvu podpiramo način oblikovanja besedila deklaracije, ki se ga je lotil minister za zunanje zadeve. Ker bo deklaracija predstavljala neke vrste ustavo za slovensko diplomacijo, je prav, da sta postopek oblikovanja in sprejemanja trajala nekoliko dlje, saj je namen deklaracije tudi v tem, da doseže poenotenje slovenske politike.

Za dobro izpeljavo procesa oblikovanja in doseženo široko strokovno in politično soglasje želimo čestitati tako ministru kot tudi vsem, ki so sodelovali pri pripravi tega predloga deklaracije, saj smo prepričani, da bo nudil dobro oporo slovenski zunanji politiki.

Kljub temu opozarjamo, da potrebujemo deklaracijo, ki ne bo omejena na časovno obdobje in ki ne bo statičen dokument, živo besedilo, ki se bo prilagajalo aktualnim razmeram v svetu oziroma bo omogočala dinamično prilagajanje zunanje politike ne zgolj skozi spremembe strategije, ampak tudi skozi spremembe same deklaracije. Svet namreč postaja kompleksnejši, vloga Slovenije in Evropske unije v njem pa se spreminjata. Deklaracija navaja čim širšo prisotnost Slovenije v tujini, skladno z gospodarskimi interesi, ter konzularno dejavnost, ki podpira mednarodno gospodarsko sodelovanje. Strinjamo se, da je področje delovanja slovenske diplomacije za državo izjemnega pomena. Od začetka 90. let je bil glavni cilj, kako postati članica Evropske unije, OECD, in zato smo večino diplomatskih in konzularnih predstavništev postavili v okviru Evropske unije oziroma na evropskem kontinentu. Sedaj, v času gospodarske krize, pa je bolj smiselno, da iščemo v mednarodnem prostoru vozliščne točke, ki bi bile lahko zanimive za slovensko gospodarstvo oziroma kjer za to interes kaže tudi slovensko gospodarstvo. Če tega interesa ni, tudi intenziviranje prizadevanj za gospodarsko diplomacijo ni smiselno.

Kar se tiče enega pomembnejših vprašanj, do katerega se opredeljuje deklaracija, to je sodelovanje z Evropsko unijo, pa bi opozorili na za nas tvegan izraz "uveljavljanje interesov Republike Slovenije kot dejavne članice v jedru Evropske unije in umestitev Republike Slovenije v jedro poglobljene in razširjene Evropske unije". Menimo, da bi se morala Republika Slovenija zavzemati za močno oziroma poglobljeno Evropsko unijo. Osnovni strateški interes Slovenije je ohranitev močne in poglobljene EU in njenih institucij. Slovenija je namreč med ekonomsko šibkejšimi v EU, hkrati pa je žal politično periferna, kljub temu pa Slovenija ne bi smela pristajati na logiko EU dveh hitrosti in različne vlake, kot so francosko-nemški oziroma druge koncepte. Po našem mnenju bi si morali prizadevati v smeri širitve in poglobljanja ter učinkovitosti Evropske unije. Zdi se nam, da bi bila to prava pot, ki bi ji sledila Slovenija.

Za konec. V deklaraciji lahko preberemo, da se zavzemamo za državniško usmerjeno zunanjo politiko, kontinuiteto načel in vrednot, suvereni enakosti držav, samoodločbi narodov in visokih standardih človekovih pravic. To so dolgoročne strateške usmeritve, ki bi morale biti ne le vsebina nove deklaracije, temveč dejstvo naše zunanje politike. Majhne države, ki nimajo ekonomske in vojaške moči, v današnjem mednarodnem prostoru lahko suvereno nastopajo le s tako imenovano value based politics, ki je podvržena spoštovanju temeljnih človekovih pravic in svoboščin v svetu, zavezana miru in nenasilnemu razreševanju spornih vprašanj ter enakopravnemu sodelovanju vseh narodov in držav v svetu. Le s tako zunanjo politiko bomo gradili ugled države, ki bo v mednarodnih odnosih znana po svojih vrednotah in načelih. Upamo, da bomo tudi s priznanjem Palestine izkazali našo zavezanost takšni državniško usmerjeni zunanji politiki. V zavezništvu bomo deklaracijo podprli in podprli bomo tudi predlagane amandmaje.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod dr. Milan Brglez.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala, gospa podpredsednica. Gospod minister, spoštovane kolegice in kolegi, dovolite, da predstavim stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra do deklaracije o zunanji politiki.

Vsekakor to deklaracijo podpiramo in baziramo našo podporo na sedmih argumentih. Prvi argument je, da to počnemo predvsem zase. Slovenija potrebuje enotno zunanjo politiko, potrebuje državniško držo. S takšno deklaracijo to omogočamo. Hkrati omogočamo tudi neko osredotočenost na posamezne cilje, ne moremo pravzaprav zagovarjati čisto vse, ampak preprosto morajo biti cilji in osrednji cilji tako na področje kot območjih jasni, da lahko temu prilagodimo delovanje celotnega diplomatskega aparata. Znotraj tega sprejemanja deklaracije je postalo absolutno jasno, da je Državni zbor tisti, ki sprejema deklaracijo, da strategijo sprejema vlada, torej medsektorsko mora biti usklajena, tudi zaradi tega, ker je zunanje politični moment prisoten pri vseh politikah, čeprav se tega včasih ne zavedamo, dejansko je prisoten pri vseh politikah in ima vedno vsaka od teh politik tudi zunanjepolitično dimenzijo. In končno tisto, kar je na letni ravni pomembno, je, da ima tudi nek načrt dela Ministrstvo za zunanje zadeve. Vse to omogoča neke kriterije preverjanja in ti kriteriji preverjanja omogoča ocenjevanje uspešnosti zunanje politike, učinkovitosti zunanje politike. Brez deklaracije takih zadev preprosto ne bi mogli ocenjevati in tudi Državni zbor ne bi mogel odigrati svoje vloge v tistem, kar predstavlja sistem slovenske zunanje politike.

Celotna deklaracija je utemeljena na nekem pojmovanju nacionalnega interesa, ki je skladen tako s tistim, kar je navedeno v koalicijski pogodbi, kot je skladen s tistim, kar je navedeno v samem programu Stranke modernega centra. Takrat, ko se je ta program oblikoval, je bila to Stranka Mira Cerarja, ampak ni važno, važno je, da so te zadeve jasno opredeljene. Končno je na abstraktni ravni zelo jasno izražen tudi v sami strategiji, ki je sicer v pripravi, govori pa o tem, da ta zunanje politični aparat mora zagotavljati pogoje za to, da se ta družba ohrani in razvija. Ko govorimo o razvoju te družbe, je pa še zlasti pomembno, da imamo neko vizijo, kaj želimo. Govorimo tudi o razvoju slovenskega kulturnega prostora ne samo ohranjanju, ampak razvoju tega kulturnega prostora. To je neka vizionarska vizija tistega, kar je pravzaprav to državo vzpostavilo, in hkrati na kakšen način jo lahko nadaljujemo. In druga stvar, ki je pomembna na tej točki, je, da prehajamo v konceptualizaciji tistega, kar je dejansko naše in kar dobro razumemo od, recimo temu, razumevanja suverenosti, utemeljene na državni lastnini, k razumevanju suverenosti, utemeljene na skupnem znanju, ker samo tisto skupno znanje je tisto, kar nam omogoča v zunanji politiki, državi kot je Slovenija, pravzaprav prostor znotraj katerega lahko deluje. Torej, v deklaraciji na ustrezen način opredeljena vloga zunanje politike. Ta je predvsem podporna, ne more nadomeščati druge politike, ima pa lahko tudi neko dodano vrednost in je opredeljena z dobrobitjo naših ljudi in naše države.

Deklaracija je utemeljena, tretjič, na vključujočem procesu. In ta vključujoč proces se izraža tudi, recimo, v tistem prvem amandmaju, ki ga podpiramo, z neko dikcijo o avtohtonih slovenskih narodnih skupnostih namesto manjšin. Zaradi tega, ker je pač to tudi tisto, kar je bilo izraženo v Državnem zboru takrat, ko smo pravzaprav imeli posvet z zamejci oziroma s Slovenci po svetu, ustrežno izrazi vlogo Državnega zbora, ta je nosilna na tem področju, omogoči po eni strani poročanje ministrstva Državnemu zboru, na drugi strani je sploh pravo materialna osnova zato, da bomo lahko imeli razpravo v Državnem zboru. In, tukaj je ta drugi amandma, zaradi katerega smo tudi odločili, da je pravzaprav ta nosilna vloga vezana na vsa vprašanja zunanje politike, da je absolutno jasno, da je pač Državni zbor tisti, ki lahko razpravlja o tovrstnih vprašanjih in daje neke napotke, seveda pa ne more zunanje politike izvajati. Tukaj je osrednja vloga Ministrstva za zunanje zadeve in seveda diplomatskega aparata. Torej, kakorkoli gledamo, gre za nujen, vendar ne zadosten pogoj za proaktivno zunanjo politiko. Ta pa mora biti utemeljena na spoštovanju in tudi zagovarjanju slovenske ustave v evropskem in mednarodnem merilu. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, spoštovani minister, spoštovani poslanci!

Od leta 1999 je minilo že kar precej let preden tu v Državnem zboru lahko razpravljamo o novem predlogu deklaracije zunanje politike. V javnih razpravah vseskozi slišimo o pomenu skupnega nastopa na mednarodnem parketu, o pomenu zunanje politike in hkrati o vlogi, ki jo ima zunanja politika skupaj z gospodarstvom pri okrevanju Republike Slovenije in pri gospodarskem razvoju ter vključitvi v mednarodne trgovinske in gospodarske tokove.

Po daljši razpravi preko različnih forumov, tudi preko javne razprave v tej dvorani, smo prišli do zaključnega besedila, o katerem tudi danes razpravljamo. V SDS smo v tej razpravi aktivno sodelovali in večkrat opozarjali na pomen in osrediščenje vrednot evropskega mnenjskega okolja vladavine prava in postavitve človekovih pravic v središče zunanje politike. Posebej zato, ker se včasih dozdeva, da ta brezpogojna supremacija človekovih pravic v Sloveniji vsaj v nekaterih krogih ni tako samoumevna. Spomnimo se vprašanja nasilne aneksacije Krima. Spomnimo se nekaterih drugih vprašanj, ko se nekateri te vrednote in človekove pravice postavljali v drugi plan in govorili o pomenu trgovine in teh vprašanj. No, kar se tiče samega varovanja človekovih pravic, mora biti vsem jasno, da je to zaupanje in to osrediščenje brezpogojno ne glede na morebitne kratkoročne minuse, ki jih lahko država za to zadobi.

V sami javni razpravi je prišlo nekaj kritičnih ocen in nekaj pohvalnih ocen. Mi smo vsem tem ocenam prisluhnili in na podlagi tega tudi aktivno sodelovali pri pripravi te deklaracije, ki pa jo predlaga zunanje ministrstvo, ki jo bo potrdil Državni zbor in ki je, kot so vsi razpravljavci opozorili, živ dokument. To je dokument, ki bo dejansko svojo vrednost pokazal šele skozi obdobje, skozi letna poročanja v Državnem zboru. Treba je opozoriti ravno na to, da vse prevečkrat v Sloveniji sprejemamo dokumente, ki so prazna črka na papirju, v realnosti pa potem ne prihaja do uresničitve. In naj v tem pogledu opozorim tudi v zvezi s to deklaracijo v tem četrtem razdelku, kjer je jasno zapisano, "iskanje širokega političnega in družbenega soglasja pri ključnih odločitvah in pomembnejših mednarodnih kandidaturah". Vsi vemo, da vsaj pri eni kandidaturi tega soglasja ni, da dobršen del civilne sfere in tudi političnih strank ostro nasprotuje eni kandidaturi. In v tem pogledu torej, če beremo to deklaracijo kot nek dokument, na podlagi katerega se bo potem opredeljevala naša zunanja politika, bo ta podpora glede na deklaracijo potem od sprejetja

te deklaracije umanjala. Prav bi tako bilo glede na ubeseditev v tej deklaraciji.

Kar se tiče splošnega teksta deklaracije najprej amandmaje, ki so bili priloženi od zadnjega sestanka oziroma od zadnje seje resornega odbora, jih bo Slovenska demokratska stranka podprla, sami deklaraciji pa ne bo nasprotovala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa predsedujoča. Lep pozdrav ministru in vam, spoštovani kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Desus pozdravljamo napore zunanjega ministrstva in ministra pri oblikovanju deklaracije o zunanji politiki, saj je bil strateški dokument s področja zunanje politike sprejet že leta 1999. Osredotočal se je predvsem na včlanjevanje Republike Slovenije v Evropsko unijo in Nato. Njegovi cilji so tako v veliki večini doseženi. Nova deklaracija opredeljuje osnovne vrednote, načela, cilje ter prednostna področja in območja delovanja slovenske zunanje politike. Ob tem je treba omeniti, da je bilo v času javne razprave o deklaraciji več posvetovanj s politično, strokovno in drugo zainteresirano javnostjo.

V Poslanski skupini Desus menimo, da je pomembno, da tudi v novi deklaraciji prepoznavamo nosilno vlogo Državnega zbora pri oblikovanju stališč do zunanjepolitičnih vprašanj. Pomembno se nam zdi tudi to, da bo zunanji minister Državnemu zboru letno poročal o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Slovenije v mednarodni skupnosti. Tako bo Državni zbor lahko spremljal tudi izvajanje usmeritev slovenske zunanje politike. Z umestitvijo med temeljne cilje zunanje politike se poleg podpore kulturi, turistični in siceršnji prepoznavnosti Slovenije ter ugledu države kot eno izmed prednostnih področij zunanje politike poudarja tudi podpora znanstveni in izobraževalni prepoznavnosti Slovenije. To se nam zdi zelo pomembno. Zavedamo se, da je izvorni motor slovenske gospodarske rasti, zato podpiramo nadaljnja prizadevanja za krepitev gospodarske diplomacije. Tako bomo še naprej šli v smeri večanja trgovinske menjave, močne navzočnosti slovenskih podjetij na trgih Evropske unije in na drugih trgih. Republika Slovenija se bo vključevala v vseevropska prometna in energetska omrežja, upoštevaje svojo geografsko lego.

Spoštovani! Na zunanjepolitičnem področju smo pred številnimi izzivi, begunska kriza, kriza v Ukrajini, pojav Islamske države in teroristične nevarnosti, porast nacionalizma, dinamični geopolitični zasuk in zlasti odnosi med ZDA, Rusijo in Kitajsko, spopadanje s še vedno prisotno gospodarsko krizo. Vse to zahteva premišljeno, a odločno zunanjo politiko. Zato je

toliko bolj pomembno, da deklaracija kot temeljne vrednote zunanje politike Republike Slovenije izpostavlja vrednote slovenske osamosvojitve in državnosti, Ustava Republike Slovenije vrednote Evropske unije ter načela Ustanovne listine Organizacije združenih narodov.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da je pričujoča deklaracija o zunanji politiki akt, ki lahko dobro služi kot kompas za krmarjenje Slovenije med vsemi čermi in izzivi zunanje politike, ob tem pa istočasno ostaja zvesta omenjenim temeljnim vrednotam. Zato bomo predlog deklaracije soglasno podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala, predsedujoča. Spoštovani minister, spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Zunanjo politika posamezne države naj bi izražala identiteto države, njeno prepoznavnost v svetu in njene ambicije. Po mednarodnem priznanju Slovenije, njenem vključevanju in uveljavljanju v mednarodnih organizacijah je sedaj v ospredju predvsem doseganje prepoznavnosti in ugleda Republike Slovenije kot uspešne, varne, odprte države in zagotavljanje blaginje njenih prebivalcev. Pomembna pa je tudi temeljna definicija Slovenije, srednjeevropska in sredozemska država, v središču alpsko-jadransko-podonavskega prostora, na stičišču zahodne in jugovzhodne Evrope. Republika Slovenija je pomorska država.

Med najpomembnejšimi cilji deklaracije so varnost Republike Slovenije, blaginja in politična stabilnost v sosedstvu in Evropi ter širše v svetu.

Slovenija ostaja v svetovnem merilu sicer ena najbolj varnih držav, vendar ta varnost ni samoumevna in zahteva dejavno zunanjo politiko države, pri tem pa je pomembno, da je varnost Slovenije tudi kolektivna kategorija, saj se države same ne moremo več soočati s sodobnimi globalnimi izzivi. Vključenost v Nato je zato pomembna. Glede na odnose naše države z drugimi subjekti mednarodnega prava ter njenim delovanjem v mednarodni skupnosti Socialni demokrati posebej zagovarjamo zavezanost k politiki miru in mirnega reševanja sporov. V tem kontekstu si bomo prizadevali gojiti prijateljske odnose z vsemi državami v svetu, v spoštovanju njihove drugačnosti in raznolikosti, na način, da skupaj kreiramo boljše okolje za prihodnje generacije. Upoštevajoč pomen članstva v Evropski uniji, ki definira politično in vrednotno pozicijo Slovenije, je pomembno, da se jasno definira tudi vloga Slovenije v tujini, vključno s konkretnimi

prioritetami za boljšo zaščito slovenskih interesov znotraj nje.

Socialni demokrati poudarjamo pomen krepitve vloge Slovenije v mednarodnih organizacijah in mednarodni skupnosti. Aktivno zagovarjanje človekovih pravic, krepitev človekove varnosti in spoštovanje mednarodnega prava naj bodo temelji delovanja Republike Slovenije v mednarodnih organizacijah. Smo zagovorniki krepitve vloge Evropske unije v mednarodnih odnosih z vodenjem in zgledom v svetovni politiki ter podpiramo njeno širitev za krepitev politične in gospodarske stabilnosti ter varnosti, zlasti pa zagovarjamo in podpiramo krepitev nadaljnje integracije in širitev procesa na Balkan.

Pomemben poudarek Socialni demokrati vidimo v gospodarski diplomaciji, ki ustvarja nove poslovne priložnosti. Zavzemati se je treba za krepitev gospodarske diplomacije in boljšo prisotnost na ciljnih novih trgih, s povečanjem razpršitve izvoznih trgov in usmeritev na hitro rastoče trge. Ena izmed temeljnih usmeritev slovenske zunanje politike ji krepiti že sklenjena strateška partnerstva in širiti mrežo le-teh s tistimi centri in moči, ki nam bodo omogočali primerno umestitev v mednarodno okolje.

Ocenjujemo tudi, da nova deklaracija pravilno definira pomen gospodarske diplomacije in prizadevanj za promocijo slovenskega gospodarstva v tujih trgih. Treba je izpostaviti predvsem pomembno vlogo Državnega zbora, ki ga 4. člen predloga deklaracije obravnava kot nosilca zunanje politike Slovenije. Glede na naloge in pristojnosti Državnega zbora na zunanje političnem področju menimo, da je takšna naslovitev ustrezna. Deklaracija nalaga ministru za zunanje zadeve, da letno predstavi Državnemu zboru oceno o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti glede na cilje in prednostne naloge deklaracije in strateškega dokumenta, kar je izrednega pomena z vidika obveščanja iz izvajanja usmeritev zunanje politike.

Socialni demokrati bomo zato predlog deklaracije o zunanji politiki podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Združena leвица, zanjo gospod dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospa podpredsednica. Lep pozdrav vsem! Pred seboj imamo dolgoročni okvir slovenske zunanje politike. V Združeni levice Slovenije v tem okviru preprosto ne vidimo. Ta okvir, ki pod pretvezo evroatlantskih integracij zagovarja vse, kar predstavljata Evropska unija in zveza Nato ni okvir za zagotavljanje enakopravnih odnosov med narodi, solidarnosti in splošne emancipacije, ki jih zastopamo. Ta okvir je okvir, ki je proizvajal, še vedno proizvaja in bo proizvajal socialno in kulturno neenakost,

povzroča večanje neenakosti med centrom in periferijo, med bogatimi in revnimi državami ter večanje razlik med bogatimi in revnimi prebivalci znotraj držav samih. Zato se moramo distancirati predvsem od treh parol, ki so bistvo tega dokumenta, in ponuditi alternativo. Te tri parole so "Slovenije v jedru močne Evropske unije", "Nato kot temeljni okvir nacionalne in evropske varnosti" ter "krepitev čezatlantskega sodelovanja". Prva parola, jedro močne Evrope, jasno govori o tem, da obstajata dve Evropi oziroma Evropa dveh hitrosti. Prosti trg Evropske unije in ekonomska politika, prilagojena velikim državam v centru, sta pripeljali do zastoja v šibkejših državah periferije. Simptom so brezposelnost četrtiline prebivalstva in več kot polovica mladih. Slepo poglobljanje ekonomske in monetarne unije, ki ga napoveduje deklaracija, bo položaj še zaostri. Alternativa je drugačna Evropa, ki prilagaja politike potrebam držav članic. Ta alternativa ni samo načelna, ampak tudi pragmatična. Slovenija ni v jedru Evropske unije. Izkušnje južноеvropskih držav in naše lastne izkušnje po prevzemu evra kažejo, da v razmerah prostega trga jedra ne bomo dosegli. Za parolo o močni Evropi, ki bo sposobna uveljavljati interes članic, kot ene ključnih globalnih igralk, pa se skriva še en interes – nadaljevanje imperialistične geopolitike. Naš interes je drugačna Evropa, taka, ki bo prenehala z vmešavanjem v druge celine in njeno soseščino. Ta alternativa ni samo zaželena, ampak je tudi realistična, njeno izpolnjevanje pa ne pomeni nič drugega, kot to, da bi se približali idealu velike evropske družine, ki bi dejansko bila solidarna, enakopravna in pravična. To sedaj ni. Taka Evropska unija, kot jo sedaj poznamo, je proizvedla vrsto humanitarnih kriz, sodeluje pri vseh večjih vojaških akcijah ZDA, Afganistan in Irak na primer, sodelovala je v destabilizaciji Libije in celotne severne Afrike. Nič ne stori v primeru Palestina. Dejanja take Evropske unije proizvajajo sesutje socialne države, revščino in vsesplošno bedo. Dejanja take Evropske unije vzdržujejo humanitarne krize. Taka Evropska unija je še vedno trdnjava Evropa.

Druga parola. Nato ni temelj nacionalne in evropske varnosti. Temelj nacionalne varnosti so prijateljski odnosi s sosednjimi državami in lastne obrambne sile. Jasno je, da Nato ni temelj evropske varnosti, temveč glavni dejavnik destabilizacije od Ukrajine preko bližnjega vzhoda do južnega Pacifika. Načelna in realna alternativa tej nenačelni zvezi je samo neblovski položaj Slovenije po vzgledu nevtralnih držav, kot so Avstrija, Švedska ali pa Finska.

Tretja parola o okrepljenem čezatlantskem sodelovanju za seboj skriva nadaljevanje podrejanja Evropske unije, škodljivi ameriški zunanji politiki. Nato nikakor ni več obrambna zveza, če je to sploh kdaj bil. Njegova edina funkcija je ohranjanje ameriške hegemonije v 21. stoletju. Skupna evropska zunanja politika

mora biti neodvisna od ameriške, ali pa je bolje, da je sploh ni. Agresivna ameriška politika nasproti Ruski federaciji in Kitajski pelje v konfrontacijo, ki jo lahko prepreči samo nevtralna drža Evropske unije. In nenazadnje, prepričanje, da so evropsko-ameriški privilegiji v mednarodnih odnosih upravičeni in neizogibni, je v nasprotju z demokratično voljo večine naših državljanov. Raziskava znamenitega Gallupovega inštituta je recimo pokazala, da kar 52 % Slovencev ne odobrava delovanja ameriške administracije. Po deležu neodobravanja smo celo pred Rusijo. To je samo en kazalec, ki kaže, da je pri nas še zelo živa spontana protimperialistična drža, ki je krasila boj za severno mejo, jugoslovanske prostovoljce med balkanskimi vojnami in prvo svetovno vojno, borce narodnoosvobodilnega boja in tudi politiko neuvrženih. Zato deklaracije po naši oceni ni samo v nasprotju z načeli Združene levice, ampak tudi z večinskim razpoloženjem prebivalstva. Iz izkušenj seveda vemo, da državljani večinsko nasprotujejo tudi neoliberalnim politikam, kakršna je privatizacija, pa se zaradi tega vlada ne zmakne. Če si želimo enakopravne, socialne, solidarne in pravične Evrope, moramo to tudi zahtevati in to skušati zgraditi. Predlagana deklaracija tega preprosto ne izraža. Pod pretvezo nekakšne nove usmeritve slovenske zunanje politike ta deklaracija samo še pogloblja politiko, ki pomeni nemo kimanje diktatom iz Bruslja in Washingtona.

Leta 1999 smo v prejšnjo deklaracijo zapisali, citiram: "Na področju globalnih in regionalnih ekonomskih odnosov se Slovenija zavzema za rešitve, ki zagotavljajo polno zaposlitev, višjo kvaliteto življenja in pogoje za gospodarski ter družbeni napredek in razvoj." Teh načel nismo dosegli. S trenutno deklaracijo, ki jih niti ne omenja, pa jih zagotovo niti ne bomo.

Zaradi vsega tega v Združeni levici te deklaracije ne moremo in ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala še enkrat, gospa podpredsednica. Spoštovani gospod minister za zunanje zadeve, spoštovani kolegice in kolegi!

V Enciklopediji Britannica je zunanja politika definirana kot, citiram, "splošni cilji, ki usmerjajo aktivnosti in odnose ene države v svojih interakcijah z drugimi državami. Razvoj zunanje politike je odvisen od tehtanja zadev znotraj posamezne države, politik ali vedenja drugih držav ali načrtov za doseganje napredka glede določenih geopolitičnih ciljev. Leopold von Ranke je poudarjal primat geografije in zunanjih groženj pri oblikovanju zunanje politike, kasnejši avtorji pa izpostavljajo domače dejavnike.

"Diplomacija je orodje zunanje politike. Vojne, zaveznitva in mednarodna trgovina pa so pravzaprav vsi manifestacija le-te." Konec citata. In zdaj v Slovenijo. Najprej nekoliko podrobneje pogledimo vlogo Državnega zbora pri zunanjepolitičnih zadevah v Sloveniji. V Sloveniji temelje sodelovanja Vlade in Državnega zbora na področju oblikovanja zunanje politike določa Zakon o zunanjih zadevah. Ta v 2. členu, ki ima naslov Nosilec izvajanja in sodelovanje, določa, da "v okviru pristojnosti Vlade Ministrstvo za zunanje zadeve izvaja opravljanje zunanjih zadev v skladu s splošnimi usmeritvami, ki jih določa Državni zbor". Člen natančneje določa, da "Ministrstvo za zunanje zadeve opravlja zadeve, ki se nanašajo na globalne odnose Republike Slovenije z drugimi državami in mednarodnimi organizacijami, pripravlja Vladi, Državnemu zboru in predsedniku republike ter drugim državnim organom strokovne podlage za sprejemanje stališč, ocen in ukrepov na področju zunanje politike, kadar gre za zadeve, pomembne za izvajanje zunanje politike Republike Slovenije. V sodelovanju z drugimi pristojnimi organi in službami skrbi za slovensko skupnost v sosednjih državah in Slovence po svetu ter opravlja druge naloge določene s tem zakonom in drugimi predpisi."

Kolegice in kolegi, v časovnem loku december 1999–julij 2015 se je marsikaj zgodilo, v Evropi, na globalni ravni in seveda tudi v Sloveniji. In prav v tem kontekstu sem na oktobrski seji Odbora za zunanjo politiko gospoda ministra v okviru poslanskih vprašanj in pobud vprašal oziroma dal pobudo, kako je z delovnim gradivom deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Minister je na to korektno in konkretno odreagirjal, saj je potem že v mesecu oktobru 2014 na Odbor za zunanjo politiko prinesel delovno gradivo oziroma osnutek deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Odbor je ocenil, da je ta delovni osnutek deklaracije kot političnega dokumenta ustrezna podlaga za nadaljnjo razpravo, obenem pa je Vlado zavezal, da želi pred dokončnim odločanjem o deklaraciji videti tudi osnutek oziroma predlog strateškega dokumenta, ki ga pripravlja in ga sprejme tudi Vlada. Vse to se je, potem tudi na seji Odbora za zunanjo politiko 1. julija letos zgodilo. Spomladi je Odbor za zunanjo politiko pripravil zelo dobro obiskano javno predstavitev mnenje. Veliko dogodkov je bilo, kjer je lahko strokovna javnost podala svoje predloge in dopolnitve, svoje poglede na zunanjo politiko Republike Slovenije.

Nova Slovenija ocenjuje, da je časovni okvir, v katerem sprejemamo deklaracijo, zelo posrečeno definiran. Gre za skoraj četrt stoletja samostojne države Republike Slovenije, gre za dobro desetletje, odkar je Slovenija članica Evropske unije in zveze Nato. Mi pozdravljamo diktico v deklaraciji, da Evropska unija pomeni osnovni, vrednostni, politični okvir za zagotavljanje blaginje in temeljenih pravic, ter članstvo v Natu, da predstavlja temeljni okvir za

zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije.

Dovolite mi, da ta trenutek izkoristim tudi za zahvalo vsem tistim, ki so kreativno sodelovali pri nastajanju deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Tukaj bi seveda izpostavil tudi strokovno službo Odbora za zunanjo politiko, seveda Ministrstvo za zunanje zadeve, ministrove sodelavce. Želim si, da bi bil danes ta politični dokument sprejet vsaj brez glasu proti. Pomembno je namreč, da država Republika Slovenija, kar zadeva zunanjo politična vprašanja, govori z enim glasom.

Nova Slovenija bo deklaracijo podprla.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o poglavjih in vloženi amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 9. 7. 2015. V razpravo dajem tretje poglavje ter amandma Poslanskih skupin SMC in Desus. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo.

Poslanska skupina Nove Slovenije bo predlagane amandmaje koalicije podprla. Treba je namreč povedati, da je 2. julija, se pravi, dan po sprejemu deklaracije na Odboru za zunanjo politiko v Državnem zboru potekalo že 15. Vseslovensko srečanje. Tukaj se je zbrala polna dvorana predstavnic in predstavnikov Slovencev iz zamejstva in iz sveta. Tam sem imel tudi priložnost, da sem v imenu Odbora za zunanjo politiko predstavil tiste določbe deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije, ki se nanašajo na slovensko skupnost v zamejstvu in na Slovence po svetu.

Tukaj imamo pravzaprav eno težavo, kar se tiče same terminologije. Namreč, v 5. členu Ustave se sicer rabi izraz "avtohtone slovenske narodne manjšine v sosednjih državah". Govora je o manjšinah. Zakaj omenjam to vseslovensko srečanje 2. julija letos? Tako predstavniki Slovencev iz zamejstva in iz sveta kakor tudi mi mislimo, da je termin manjšina napačen in da je dejansko deklaracijo treba terminološko uskladiti z zakonom. Tako da ti amandmaji, ki so predlagani k 3. in 4. poglavju nekako sanirajo to terminološko neusklajenost in so dejansko vredni podpore. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala.

Jaz bom pa v skladu z navado izkoristil to priložnost za malo širšo razpravo v nekoliko širšem okviru. Bi se pa omejil na dve točki. Prva točka je ta, ki se tiče sosedske politike Evropske unije, ki ji ta deklaracija seveda drži štango. Teh politik v Združeni levici ne podpiramo, nanje v

Združeni levici ne pristajamo. Če znotraj tega posebej kot konkreten primer navedem vzhodno politiko Evropske unije, je ta geopolitično zelo nevarna. Dodatno je pa gospodarsko škodljiva, zlasti za te države v vprašanju. Na primer Ukrajina je na poti tega, da bo podobno kot Hrvaška, Srbija ali Bosna potegnila tisto kratko slamico iz procesa povezovanja v enoten trg. To povezovanje namreč v teh državah pogloblja vzroke za revščino in izsiljevanje, zaradi tega ker prizadene industrijo teh držav. Preprosto ta industrija ne more konkurirati z razvito industrijsko bazo nekih velikih metropol, vendarle pa se umešča tu potem v nek skupen okvir, v katerem naj bi veljala enaka pravila, pa potem vsi vemo, ne moremo pričakovati, da bo med gospodarstvom, ki ga lahko primerjamo s Ferrarjem, in med gospodarstvom, ki ga lahko primerjamo z nekim fičom ali podobno kripo, potekala zares kakršnakoli poštena konkurenca. Pač vsi vemo, da bo močnejše gospodarstvo povozilo tisto šibkejše. In točno to se obeta državam, ki jih zajema vzhodna politika Evropske unije. Odprava investicijskih ovir javnih natečajev in carinskih ovir gre v podobni smeri, vedno je v interesu močnejšega partnerja. Veliko se pri nas govori o TTIP. No, to kar TTIP predstavlja za Slovenijo oziroma kar za celotno Evropo je pridružitveni sporazum za Ukrajino, samo da je ta zadeva še toliko bolj v ukrajinskem primeru potencirana. Naša drža bi morala biti generalno diametralno nasprotna od te, ki jo izreka deklaracija. Marsikdo bo rekel, da taka drža ni realna, da realistične alternative obstoječi ureditvi ni in da smo v Združeni levici s svojim nasprotovanjem lepe duše in da je realpolitika nekaj drugega, ki pač z našimi načelnimi stališči ne preživi konfrontacije. In lahko bi se našel tudi še argument, da smo zdaj v dobro ali v slabo vključeni kot člani v Evropsko unijo in v zvezo Nato in da se zdaj moramo uklanjati, naj nam bo to všeč ali ne. Ampak poglejte, spoštovane, spoštovani, taka miselnost, taka argumentacija in taka drža je primer klasičnega srednjeevropskega hlapčevstva. Zgled, ki bi si ga morali na tem mestu vzeti, kako pristopati do Evropske unije in do Nata je primer Islandije. Islandija je julija 2009 zaprosila za članstvo v Evropski uniji, zaradi tega, ker so pač zašli v hudo krizo. No, potem naprej, dve leti kasneje, leta 2011 pa so lahko videli, kaj pomeni ta opevana evropska solidarnost, in so s pristopnimi postopki začeli zavlačevati. Vse do leta 2013, ko so pa dejansko zamrznili pogajanja. Od teh pogajanj so pa potem končno letos, 12. marca, odstopili in gladko preklicali vse obljube, ki so bile dane v okviru teh pogajanj. In zelo pragmatičen, zdrav pristop do teh integracij imajo in ga izkazujejo. Konkretno sprejemajo samo tisto, kar je v njihovem interesu. Prost pretok ljudi in carinska unija – to ja, ekonomska in monetarna unija pa za njih ne pride v poštev. To je nek zgled, iz katerega bi se morala Republika Slovenija učiti. To je nek zgled, kateremu bi morali mi v

Državnem zboru slediti, z deklaracijo pa počnemo pač popolnoma nasprotno, izražamo svojo pokornost, izražamo svojo hlapčevstvo za neke popolnoma tuje imperialistične interese. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospa predsedujoča. Lep pozdrav še enkrat, posebno pa predsedniku Vlade, ki ga prej še nisem pozdravila!

Najprej moja pohvala in zahvala pripravljavcu resolucije, zlasti ministru za zunanje zadeve in ministrstvu, ki so si prizadevali, da je predlog deklaracije obravnavala tudi širša javnost. Tako deklaracija, ki jo danes prejemo, celovito zajema po mojem mnenju vsa najpomembnejša področja delovanja naše zunanje politike. A naša zunanja politika bo res dobra, če si bomo za njeno uresničevanje prizadevali prav vsi, vsi politiki, da v tujini ne bomo prali svojega domačega umazanega perila in poudarjali svojih ozkih strankarskih interesov ali afirmacij. Tako bomo uresničili tudi enega od sedmih ciljev, ki se meni zdi zelo pomemben, to je ugled in prepoznavnost naše države kot uspešne države v društvu drugih držav Evropske unije.

Kot pomemben cilj bi rada poudarila tudi blaginjo Republike Slovenije in njenih državljanov in državljanov. Tudi za uresničevanje tega cilja se bomo morali bolj potruditi, tako vsi politiki, gospodarstveniki kot tudi drugi, ki lahko kaj storijo na tem področju.

V zvezi z izvajanjem deklaracije pa me skrbijo predvsem zadnje tri alineje četrtega dela, ki se nanašajo na stabilnost zagotavljanja ustreznih finančnih sredstev, s čimer je povezana krepitev diplomatskih pristojnosti oziroma diplomatskih predstavništva, ustrezna opremljenost diplomacije in še marsikaj drugega. Glede amandmajev, ki smo jih vložile koalicijske stranke, med njimi seveda tudi Desus, pa jih v celoti podpiram, ker jih je pa utemeljil že moj predgovornik gospod Horvat, ne bi posebej tudi jaz ponavljala teh razlogov, zakaj podpiramo vse te amandmaje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav predsedniku in ministru!

Kar se mene pa verjetno tudi SMC tiče, bi rad čestital ekipi ministra na MZZ in vsem tem, ki so bili udeleženi pri deklaraciji. Dejansko je treba povedati, da štejem kot eno zelo pozitivno stvar to, da je bila narejena na eni čim širši podpori vseh deležnikov, da je bila zato zelo na široko narejena ta javna razprava in so vsi deležniki imeli kaj za povedati pri tem. Jasno,

da se vsi ne strinjajo, ker se nikoli ne bodo vsi strinjali, ampak velja povedati to, da je ta element možno šteti kot strankarsko nevtralen dokument, ki ima eno široko vizijo in ki ima tudi potem tudi neko časovno dimenzijo, ne glede na to, da se svet zelo hitro spreminja, menim, da ima vse te elemente, ki so potrebni za neko novo redefinirano nalogo, ki naj bi jo imela zunanja politika. Tukaj je pomembno povedati tudi to, da so v mednarodni skupnosti vizije izredno raznolike in se tudi bodo verjetno precej hitro spreminjale. Ampak pomembno je pa, da dobimo po teh šestnajstih letih nek nov dokument, ki bo potem, jasno, z nadaljevanjem in strategijo še bolj specifikiral naše naloge, in da smo se enkrat od tega doseženega cilja Evrope in Nata premaknili na neko novo dimenzijo, neko novo vizijo in nek nov pogled, ki je dejansko potreben, in dejansko si je treba načrtati pot, ker smo videli, da odkar ni bilo tega dokumenta, je zunanja politika mogoče malo tavalala in ni našla tiste prave smernice. Tu so pa zdaj narejene vsaj neke smeri, ki se bodo lahko jasno potem redefinirale in popravljale, ampak važno je, da imamo neko usmeritev in da vodimo neko rdečo nit, ki si jo želimo in ki je potrebna za Slovenijo. Tako vsa čast in podpora deklaraciji.

Glede amandmajev je jasno, da oba amandmaja, ki sta bila dana z naše strani, podpiramo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Prav lepo pozdravljeni vsi prisotni, ministri in predvsem predsednik Vlade!

Dobra zunanja diplomacija je ogledalo države v svetu. Je velika dodana vrednost ugledu države, ki jo potrebujejo predvsem manjše države, kot je Slovenija. Zelo sem vesela, da je Predlog deklaracije o zunanji politiki, ki je danes pred nami, dosegel tako široko podporo. Tu se zahvalim vsem sodelujočim, predvsem na Ministrstvu za zunanje zadeve, ki so si vzeli čas za pripravo tega strateškega dokumenta in ga predstavili zelo široki javnosti. Tako je bila že prva javna tribuna januarja letos, na kateri so svoje pripombe podali tako diplomati kot strokovnjaki s področja mednarodnih odnosov, politični akterji in ostala širša javnost. Februarja je tako potekala javna razprava o osnutku deklaracije tudi v Državnem svetu in aprila v Državnem zboru. Veseli me, da je bila marsikatera pripomba, podana v teh javnih razpravah, tudi vključena v dokončno verzijo deklaracije.

Deklaracija je okvir, v katerem država že v grobem konkretizira svoje v mednarodnem okolju. Zelo sem tudi zadovoljna, da nam je ministrstvo posredovalo tudi predlog strategije o izvajanju te deklaracije, ki je pa že dokaj konkreten dokument in nakazuje dosego ciljev

naše zunanje politike. Zelo pomembno se mi zdi, da je na zelo visokem mestu med prioritetami gospodarska diplomacija. Slovenska rast BDP temelji predvsem na izvozu, saj ostalih naravnih virov nimamo prav veliko. Zato je to treba spodbujati še naprej in se res ozirati tudi na druge trge, ne samo na Evropsko unijo, na države Evropske unije, temveč tudi na zahodni Balkan in ostale države sveta, kar mislim, da je v tej deklaraciji zelo dobro opredeljeno.

Varnost države je še kako pomembna. Soočamo se z vedno večjimi krizami, s terorizmom, in tudi tu ni več zadostna opredelitev, kot je bila do zdaj v tej deklaraciji, ki je stara že 16 let in povsem zastarela, saj je opredeljevala predvsem cilje pristopa Slovenije v skupnost Evropske unije, kar pa smo že dosegli. Tako sem res vesela, da je ta deklaracija dosegla tako veliko podporo. Malce me žalosti, da ne bodo vse opozicijske stranke te deklaracije podprle, pri čemer mi niso povsem jasni razlogi. Nekaj so navajali, ampak mislim, da to niso ravno tisti razlogi, ki bi bili dobra podlaga za nepodporo tej deklaraciji. Prav tako bom podprla tudi oba amandmaja, saj se mi zdi, da sta predvsem nomotehnične narave in potrebna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker so očitno še interesi za razpravo, prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, spoštovani predsednik Vlade, ministri, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Tudi sama bom podprla ta amandma, ki nadomešča besedilo "slovenskih narodnih manjših" z besedilom "avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti", kajti prav naši Slovenci iz avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti to večkrat poudarjajo, da sama beseda manjšina pomeni nekaj majhnega, nekaj manjvrednega, lahko tudi pri nekaterih nekaj negativnega, medtem ko besedna zveza Slovenska narodna skupnost sama pa pomeni nekaj pozitivnega, nekaj enakopravnega, enakovrednega, zato se mi zdi ta amandma zelo smiselna in na mestu. Veseli me tudi, da ta strategija vključuje pozitiven odnos do Slovencev, do slovenskih avtohtonih narodnih skupnosti. Tudi meni dela to težave, ker je to daljša besedna zveza, ko moram to ponavljati in pa tudi do naših izseljencev po svetu, tako da se čutijo Slovenci na ta način bolj povezani v slovensko skupno narodno telo, kot temu pravimo.

Bi pa predvsem nas poslance opozorila na eno stvar. V četrtek, 2. julija je bilo tukaj celodnevno srečanje Slovenci iz sveta in iz teh avtohtonih narodnih skupnosti. Ves dan smo poslušali različne referate, nastope, kjer so izpostavljali svoje probleme, tudi svoje želje, pričakovanja v odnosu do Slovenije. Izpostavili so tudi nekaj problemov, ki jih imamo v Sloveniji, in si želimo,

da bi jih drugače reševali, kajti najbolj so ponosni na Slovenijo takrat, ko nam gre dobro in kadar znamo medsebojne težave ali razmere pozitivno reševati. Zelo pa jih je žalostilo, in to mi je kar nekaj udeležencev povedalo, da nas poslancev pa tukaj skoraj ni bilo, samo nekaj nas je sedelo tukaj ves dan in nekateri ste prišli za nekaj minut in odšli. To jih je žalostilo. Če želimo to tematiko bolje razumeti, potem je prav, da se takih srečanj tudi kolikor moremo udeležiti, vsaj tisti, ki smo člani Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu, od katerih se predvideva, da imamo še neki drugačen odnos do tega, pa seveda tudi vsi drugi, kako jih bomo razumeli, kako jim bomo dali neko spodbudo, pozitivno noto, če nas ni tukaj, če to ignoriramo. To se dogaja že vsa leta, odkar sem v parlamentu, tako da bolj ali manj vsako leto se isto ponavlja. Mogoče za spodbudo vsem nam, da na to pomislimo, ko bo drugo leto spet prišel začetek julija, ko je po navadi ta konferenca v Državnem zboru, potem pa tudi prireditelj Dobrodošli doma, letos je bila na Ptuju, kjer je bil tudi s predsednikom Vlade Svet za Slovence po svetu. Tam so se ponovno zbrali, srečali in naša navzočnost jim veliko pomeni. Poleg tega, da zapisujemo našo naklonjenost v strategijo, je prav, da jih tudi poslušamo, spodbujamo, se z njimi pogovarjamo in potem se res čutijo, da so sprejeti in spoštovani tudi v domovini.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Lep pozdrav predsedniku Vlade, obema ministroma, predvsem zunanjemu ministru gospodu Karlu Erjavcu.

Dovolite ob tej deklaraciji nekaj razmišljanj. Slovenija je vstopila v Evropsko unijo in zvezo Nato in to je seveda naša sedanja realnost v ekonomskem in varnostnem smislu. Seveda pa se moramo zavedati, da Slovenci svojo državo močno potrebujemo ne glede na te mednarodne asociacije, ki so na prvi pogled zaščita v vsakem pogledu. Rabimo suvereno državo za suverene Slovence znotraj Evropske unije. Pojavlja se danes namreč tako imenovana ekonomska globalizacija. Ta globalizacija seveda pa je zelo nenaklonjena posameznih narodom, predvsem veliki nimajo tega problema, maloštevilni narodi pa imajo ta problem. Zato seveda moramo mi to ekonomsko globalizacijo na eni strani nadomestiti s področji znanosti, s kulturo, politično močjo, zaščito slovenskega naroda v vsakokratnem pogledu, seveda pa tudi ne pozabiti ekonomske samostojni naroda, ker brez tega je na dolgi rok seveda ni. Mi vemo, da so te asociacije lahko krajše ali daljše življenjske dobe, in seveda nikoli ne veš, kaj te čaka jutri. V tem smislu ne smemo biti naivni in imeti vedno pogled malce v daljno prihodnost. V zaščiti tega slovenstva, pa seveda moram reči, da tisto, kar smo včasih imenovali enotni slovenski kulturni

prostor, igra izjemno pomembno vlogo. Gre namreč za to, da je matica odgovorna za vse Slovence po svetu, Slovence v zamejstvu in seveda, da v tem pogledu deklaracija na vsa ta vprašanja tudi na nek način odgovarja.

Kar se pa tiče neposredno Desusa, če sem lahko malce strankarsko egoističen, pa seveda moramo reči, da tisto, kar je za nas izjemno pomembno, je oblikovanje demografskega razvojnega sklada. Če bomo hoteli, da bo ta sklad zanimiv tudi za mlade, ker je to seveda edina možnost uveljavljanja tako imenovane medgeneracijske solidarnosti, potem seveda rabimo močno gospodarstvo, ki bo osnova temu skladu. In zato seveda deklaracija na to vprašanje odgovarja. In to jaz mislim, da je dobro. Namreč, deklaracija se izrazito usmerja v zunanjetrgovinsko diplomacijo, torej gospodarska diplomacija je osnova, kajti slovensko gospodarstvo je zunanje orientirano, in slovensko gospodarstvo je preveliko, je izvozno usmerjeno in je to izjemnega pomena za ekonomsko stabilnost države v celoti. Želeli bi sicer več reindustrializacije, to je res, ampak vendar to je drug problem, danes se ukvarjamo z zunanjo politiko.

Moram reči, da širjenje slovenskega gospodarstva oziroma širjenje trgov v tujino, je ena od prioritet te deklaracije. V tem smislu tudi podpiram deklaracijo v celoti in z veseljem. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Po teh nekaj slavospevih tej deklaraciji, razumem tudi od kolegic iz Desusa svojemu predsedniku, mislim, da moramo državljanom in državljanom povedati tudi pravzaprav, za kaj gre. Slišali smo, da je to nestrankarski dokument. Lahko rečemo, da je nestrankarski, če je seveda režimski dokument. Ta dokument popolnoma nekritično gleda na vlogo Evropske unije in na njene pomanjkljivosti. Ta dokument, če bi ga v Združeni levici hoteli podpreti, bi moral imeti zapisane neke konkretne predloge za reforme Evropske unije. Ne pa to, da ji slepo sledi.

Slišali smo tudi, da takšne usmeritve, kot so tukaj notri zapisane potrebujejo majhne države, kot je Slovenija. Dajmo pogledati, kaj je Sloveniji prinesla ta Evropska unija. Očitno ni nihče opazil, da je Slovenija po vstopu v Evropsko unijo in v evrsko območje začela razvojno stagnirati. To je čisto ekonomsko dejstvo. Pred krizo smo imeli nadpovprečno visoko pregrevanje, v krizi pa nadpovprečno globoko in dolgotrajno recesijo. Prav tako je do leta 2006 Slovenija rasla organsko, brez zadolževanja v tujini. V nekaj letih je pa potem neto zadolžitvev zrasla na 10 milijard. V času krize so bili zahtevani odnosi na naši obveznici bistveno višji, kot v državah s slabšimi

makroekonomskimi kazalci. Tako da Slovenija ni nobena izjema pri tem in ne bo nikoli v tem jedru Evropske unije, ampak se tudi pri nas zgolj ponavlja zgodba, ki smo jo že videli v drugih državah južne Evrope, recimo na Portugalskem. In pomenljivo je tudi to, kar je izrekel minister Mramor januarja, citiram: "Evropski pakt stabilnosti je za Nemčijo mnogo primernejši kot za Slovenijo. Denarna politika Evropske centralne banke je v bistvu usmerjena v ekonomske razmere v Nemčiji, ne pa na Slovenijo." Jasno je, če bomo slepo pristajali na takšno ureditev Evropske unije in na takšne usmeritve, ki jih ima, da ne bomo pravzaprav nikoli dosegali tistega centra, ki je tako opevan in opisan v tej deklaraciji, ampak bomo samo še globlje zabredli v krizo in v prihajajočo drugo recesijo. Če bi hoteli ta dokument podpreti, bi morali vanj zapisati, da zahtevamo pravzaprav prilagoditev ekonomskih politik zahtevam posameznih držav članic, se pravi, bolj solidarno ekonomsko unijo in poleg tega seveda zahtevi bolj socialno in bolj solidarno Evropsko unijo kot tako, ki se ne bi delila na dve evropski uniji, ampak bi skušala vključevati vse države članice enakopravno in enakovredno v to skupnost.

Poleg tega je problematična tudi ta širitev, se pravi, širitev Evropske unije, ki ne bo prinesla zelenih rezultatov za nove države članice. Če pogledate Hrvaško, ki je praktično že znotraj Evropske unije, v njej imamo najdaljšo recesijo v EU. Letos bodo šele zabeležili pozitivno rast za 0,4 %, do leta 2020 pa praktično pričakujejo stagnacijo. Ob tem imajo 310.000 brezposelnih in v zadnjih dveh letih se je izselilo 50.000 ljudi. Javni dolg je na 85 %, primanjkljaj pa med 5,6 in 5,7 %. EU pravzaprav onemogoča avtonomen razvoj vsake države. Vsakršno pomanjkanje lastne ekonomske politike prinaša zgolj to, da so vse nove države, ki bodo pristopile k Evropski uniji, pravzaprav zabredle v primež, ki ga diktira trojka. Zato menimo, da je glavni interes Evropske unije pri širitvi, kot je tudi zapisano v deklaraciji, zgolj to, da se odpira pot interesov velikih članic, predvsem Nemčije in Francije, in da se odpira pot tujim investicijam in privatizaciji. To Slovenci že močno občutimo in to bodo tudi nove članice pristopnice občutile kaj kmalu.

Glede na to, da smo dobili očitek, da nismo dovolj jasno povedali, zakaj smo proti, to so jasni argumenti, zakaj takšne Evropske unije in takšne deklaracije, ki pristaja na takšno Evropsko unijo, v Združeni levici ne moremo podpreti. In mislim, da to ni nobena notranjepolitična igra, da bi nasprotovali. Mislim, da tak dokument ne more in ne sme imeti konsenza, in je prav, da obstaja vsaj nekdo, ki kljubuje oziroma nasprotuje takšnim usmeritvam in skuša za svoje lastne državljane najti neko drugo in boljše pot. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še želite razpravljati, torej prosim, da se prijavite. Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Spoštovani predsednik Vlade, minister, kolegice in kolegi!

Deklaracija je ubesedinjenje tistega, kar si morda želimo v zunanji politiki. S tem, kar je zapisano v deklaraciji, jaz nimam problema in bom seveda podprl, vprašanje pa je, kako se bo izvajala. To je pa tisto, kar me mnogo bolj zanima in do česar sem lahko tudi kritičen.

Kolega iz Združene levice je bil kritičen do deklaracije. Na nek način se tu kaže razlika med njimi in nami. Za Novo Slovenijo velja, da smo zadovoljni, da smo člani evropske skupnosti, da smo člani zavezništva Nato, torej smo veseli, da smo del evroatlantskih povezav, za razliko od njih, ki na te stvari gledajo izjemno kritično in si želijo morda oblikovanja kakršnihkoli drugih povezav, če malo karikiram, z Venezuelo, Kubo in podobnimi državami. Tu se kaže tista bistvena razlika med sedanjo predlagano deklaracijo in tistimi, ki so kritični do te deklaracije.

Če sem nekoliko kritičen do ministra za zunanje zadeve, bi lahko rekel, da v času ministrovanja ministra Erjavca je bila naša zunanja politika nekoliko zmedena. Zelo velikokrat se je dogodilo, da se ni povsem točno vedelo, kje smo oziroma kakšna je naša vloga. Minister Erjavec se je velikokrat obnašal tako, kot da ne ve, da smo člani Evropske unije in da smo člani zavezništva Nato. Tista ponesrečena zgodba je bila zelo zgovorna, ko je poskušal mediirati med Evropsko unijo in Rusijo. Ampak verjamem, da bo tudi ta deklaracija in strategija, ki bo sledila, ministra Erjavca postavila na pravo pot in da bodo od zdaj stvari bolj jasne, bolj osredotočene in natančno centrirane. Vsak, ki dela, tudi greši, tako da ne bi bilo kakšnih napak, da zdaj ministru Erjavcu vse zamerimo.

V deklaraciji, ki je pred nami, jasno pišeta dve stvari, da je Republika Slovenija srednjeevropska država, hkrati pa tudi piše, da bomo nadgradili našo dejavnost in aktivnost na Balkanu. Iz te deklaracije se da začutiti neko razdvojenost med Balkan in srednjo Evropo. Sam osebno v tem ne vidim težave, zdi pa se mi ključno, da iz te razdvojenosti, da smo na stičišču Balkana in srednje Evrope, da poskušamo predvsem potegniti iz te naše, bom rekel, geostrateške pozicije, čim več pozitivnih vidikov. To bi bila pozitivna stvar te naše razdvojenosti, negativna stvar pa ta, da enostavno kolebamo med srednjo Evropo in Balkanom in nikjer ne delamo dobro, ker ne vemo, kam naj bi se usmerili. Povsod je treba delati dobro.

Na še eno stvar bi se osredotočil, ki je ena izmed temeljnih ciljev te deklaracije, da si želimo dvigniti ugled in prepoznavnost Republike Slovenije. Za kaj takšnega so ključne predvsem iniciative. Jaz pogrešam iniciative Republike Slovenije na področju zunanje politike, zlasti iniciative na Balkanu, kjer očitno bi morali imeti še kaj kreditov, pa jih ne znamo uporabiti. Premalo te samoiniciativnosti kažemo na tem področju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika. Dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Dragi kolega Tonin, iz stališč je bilo jasno, da imamo v Združeni levici in Novi Sloveniji seveda drugačne pozicije glede tega in smo jih tudi sami izrazili, ampak no, vseeno hvala, da ste tudi vi ponovili to.

Kar se tiče tistega drugega dela, mislim, da ste zelo spretno na nek način poskušali zavesti to, kar smo mi povedali. Mi nismo govorili o drugih povezavah, govorili smo o drugačnih povezavah, o drugačnih povezavah, ki bi prinesle bolj solidarno, bolj socialno in bolj enakopravno Evropo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj!

Jaz seveda moram biti malce ... imam pripombo na stališče Združene levice, čeprav se z nekaterimi stališče včasih celo strinjam oziroma soglašam. Prepričan sem, da Evropska unija ni kriva za tisto, kar smo mi počeli v preteklosti. Drugo je vprašanje, ali mi krizo rešujemo na način, kot je nam najbolj všeč, to je zdaj drugo vprašanje, ampak krizo same povzročili nismo. To ste dokazali tudi s tem, ko ste dali primerjavo s Hrvaško. Hrvaška je imela skoraj 300 tisoč brezposelnih že v času Sanaderja. To vprašajte Severino, ki je nosila tisti bedž 268 tisoč ali koliko brezposelnih in je potem jezila politični prostor. Sam si Evropsko unijo predstavljam kot mirovni proces in v tem pogledu moram seveda eno reči, kar pa seveda ne leti na vas, ampak moramo eno pripombo, namreč všeč mi je, da je Slovenija ostala neke vrste okno tudi v vzhodno Evropo. Na dolgi rok – pustimo, kako je to danes –, v tem trenutku, si ne predstavljam Evropske unije brez Ruske federacije. Poudarjam, ne gre za časovno dimenzijo, gre pa za vsebinsko dimenzijo na dolgi rok. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem četrto poglavje ter amandma poslanskih skupin SMC in Desus. Želi kdo razpravljati? Ne. Očitno smo izčrpali razpravo. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O FISKALNEM PRAVILU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zbora predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predsedniku Vlade dr. Miru Cerarju.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovani poslanke in poslanci!

Dovolite mi, da na začetku druge obravnave dopolnjenega predloga zakona o fiskalnem pravilu povem nekaj besed. Vem, da se vsi zelo dobro zavedate, da gre za izjemno pomembno tematiko, in to z več vidikov. Nedvomno je najpomembnejši vsebinski vidik, saj zakon postavlja okvir za vodenje javnih financ na vzdržen način. Spoštovanje pravila bo namreč zaustavilo trend naraščanja javnega dolga, zaradi prekomerne tekoče javnofinančne porabe. Gre torej za to, da si zaradi nas samih v ustavnih okvirih, ki smo si jih tudi sami zadali, določamo strog zakonski okvir, v okviru katerega bomo zagotavljali ustrezno javnofinančno gospodarnost in odgovornost. S formalnega vidika je seveda zelo pomembno dejstvo, da je lahko zakon sprejet samo z najmanj dvotretjinsko večino. To pomeni, da je za sprejetje tega zakona potreben visok političen konsenz, ki seveda presega okvir zgolj koalicije. Zato naj že takoj rečem, da me zelo veseli, da ste vsi skupaj sodelovali pri velikih naporih, da ta konsenz tudi dosežemo. Zakon je pomemben tudi z mednarodnega vidika, saj je Slovenija na ravni Evropske unije izpostavljena kot edina država članica, ki v svojem pravnem redu podrobneje še ni uredila fiskalnega pravila. To ob negotovi situaciji, ki ji posledica zapletov z Grčijo, poslabšuje položaj Slovenije na mednarodnih finančnih trgih, kar seveda vpliva tudi na stroške zadolževanje v gospodarstvu. Zdaj je torej skrajni čas, da zakon o fiskalnem pravilu sprejmemo. Kot veste, bi moral biti sprejet že v roku šestih mesecev po tem, ko je bila v maju leta 2013 spremenjena ustava, točneje 148. člen Ustave Republike Slovenije.

Predlog zakona določa način in časovni okvir izvajanja načela srednjeročne uravnoteženosti prihodkov in izdatkov sektorja Država iz 148. člena Ustave. Zakon določa tudi popravljalni mehanizem, če je ugotovljeno odstopanje od tega načela. Ker pa odstopanje ni vedno posledica odločitev ekonomske politike, temveč tudi izjemnih okoliščin, predlog zakona določa tudi način ukrepanja v takšnih situacijah. Z zakonom se med drugim vzpostavlja tudi Fiskalni svet kot neodvisen državni organ za spremljanje izvajanja fiskalnega pravila. Nenazadnje pa predlog zakona določa tudi prehodno obdobje za postopno strukturno uravnoteženje javnih financ. Podrobnosti bo v nadaljevanju v razpravi tudi z vami, seveda, predstavil naš minister za finance dr. Dušan Mramor.

Naj povem, da dopolnjeni predlog zakona, o katerem boste razpravljali danes, vsebuje vsebinsko smiselne predloge. Takšne,

ki so nam bili predstavljeni v razgovorih v zadnjih mesecih, in vse nomotehnične popravke, ki so bili potrebni za večjo jasnost besedila. Obenem zakon ostaja zaključena celota, kar je izjemno pomembno, saj bo verjetno zaradi dvotretjinske večine, ki je pogoj za njegovo sprejetje in tudi seveda spreminjanje, verjetno dalj časa ostal nespremenjen. Naj poudarim, da je Vlada v sodelovanju z vami, s političnimi strankami, poslanci, tako tistimi iz koalicije kot tistimi iz opozicije, imela veliko usklajevanj, razen seveda z Združeno levico, ki se je že a priori takoj po prvih sestankih odrekla temu, da bi v tem usklajevanju sodelovala. Tako koalicija kot opozicijske stranke kot predstavnika obeh narodnih skupnosti, italijanske in madžarske narodnosti, ste dali konstruktivne pomembne prispevke v tej diskusiji. Prav tako pa je seveda sodelovala ves čas v tej diskusiji tudi stroka, tako pravna kot ekonomska. Zato menim, da je zakon zdaj pripravljen tako za sprejem v drugi obravnavi kot tudi za sprejem v tretji, torej za dokončni sprejem in uveljavitev. S sprejemom boste oziroma bomo vsi skupaj izkazali svoj resen namen, da želimo dobro in odgovorno gospodariti z državnimi financami. Gre ne samo za ustavno zavezujoče, ampak tudi za zelo pomembno državotvorno dejanje.

Želim vam veliko uspeha pri današnji razpravi, veliko konstruktivne razprave in upam, da bomo na koncu dosegli to, kar je za Slovenijo pomembno, da sprejemamo Zakon o fiskalnem pravilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovani vsi predstavniki vlade, kolege in kolegi!

Odbor za finance in monetarno politiko je na 11. redni seji 23. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog Zakon o fiskalnem pravilu, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika, je služba podala nekaj splošnih pripomb in tudi k posameznim členom predloga zakona. Poleg tega je bilo odboru posredovano tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt in finance, ki predlog zakona podpira. V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega sveta so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine Združena levica, Slovenska demokratska stranka in koalicijske stranke Stranka modernega centa, Desus in SD. Seji odbora so prisostvovali predsednik Vlade Republike Slovenije, predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance in

Zakonodajno-pravna služba. Uvodno predstavitev je podal predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, ki je dejal, da zakon ni pomemben le zaradi ustavne zaveze, temveč predvsem iz vsebinskega vidika, saj postavlja temelj za vzdržne, javne finance. Izpostavil je, da je za sprejetje potreben širok politični konsenz, ki ga odraža zahtevana dvotretjinska večina. Opozoril je, da je pomembno, da zakon ostane konsistentna in zaključena celota, saj se bo v prihodnje težko spreminjal. Omenil je tudi dejstvo, da je Slovenija v okviru držav članic euroobmočja edina, ki v svojem pravnem redu še ni uredila fiskalnega pravila skladno z danimi zavezami. V nadaljevanju je na kratko predstavil proces priprave zakona in številna vsebinska usklajevanja s predstavniki parlamentarnih strank, predstavnikov narodnih skupnosti in z Zakonodajno-pravno službo. Pri pripravi zakona so sodelovali ekonomski in finančni strokovnjaki ter posebna strokovna skupina, ki je sodelovala tudi pri pripravi spremembe 148. člena Ustave. Vsem se je ob teh priložnosti tudi zahvalil. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je minister za finance pojasnil, da s sprejetim zakonom Slovenija močno zamuja, prav tako tudi glede implementacije direktive, saj se Sloveniji sicer obeta kazen. V nadaljevanju je minister podrobno predstavil ključne elemente zakona in predlagane vsebinske spremembe glede na prvo različico ter ob tem posebej opozoril na obe neenačbi in tudi na sestavo ter organiziranost fiskalnega sveta.

V razpravi so nekateri članice in člani odbora izrazili pomisleke in nasprotovanje predlogu zakona, saj so menili, da ne bo prinesel uravnoteženja javnih financ. Menili so, da naj bi Slovenija s sprejetjem zakona poleg monetarne samostojnosti izgubila še fiskalne vzvode, ki bi jih lahko uporabila v primeru ponovne krize. Prav tako so menili, da je v zakonu predvidena prevelika vloga fiskalnega sveta, ki bo deloval neodvisno. Opozorili so na morebitne posledice predloga zakona na socialnem področju, na preveliko krčenje javne porabe že v letu 2015 ter na njegov vpliv na razvojno politiko. Zanimamo jih je tudi, ali so bili narejeni izračuni glede vpliva zakona glede na gospodarsko rast. Nadalje so menili, da bo naknadno treba spreminjati Poslovnik državnega zbora ter tudi Zakon o javnih financah. Nekateri so opozorili, da Slovenija sprejetje zakona potrebuje, da pa mora omogočiti določeno fleksibilnost v recesiji in predvidljivosti o konjunkturi, ob tem so se sklicevali na tako imenovano švicarsko formulo. Nadalje so želeli pojasniti glede formule, ki je uporabljena v predlogu zakona. Nekateri člani pa so v razpravi izrazili svojo podporo predlogu zakona in menili, da je prav, da se neustavno stanje popravi ter da se zakon sprejema z dvotretjinsko večino, saj tako ne bo predmet spremembe vsake bodoče vlade. Prav je, da se zagotovi dolgoročna vzdržnost javnih financ tudi za prihodnje generacije ter ob tem obdrži v

zakonu določeno fleksibilnost za primer izrednih dogodkov, ob tem pa posebno pozornost nameni morebitnemu učinku na najbolj ranljive skupine v družbi. Menili so tudi, da je pomembno, da je Fiskalni svet neodvisen in strokoven organ.

Ob koncu razprave je minister odgovoril na zastavljena vprašanja in podal dodatna pojasnila.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval vložene amandmaje k členom predloga zakona. Odbor je sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, amandmaje poslanskih skupin SDS in Združena levica pa zavrnil.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga in jih tudi sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je zbor na 4. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč Poslanskih skupin ni možna. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 9. 7. 2015. V razpravo dajem 3. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Preden vas prosim za prijavo, dajem besedo ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa. Spoštovani poslanci!

Dovolite mi, da na tem mestu malo bolj podrobno obrazložim poleg tega osnovnega koncepta, kako je bil ta zakon pripravljen, tudi kakšne so razlike od tistega zakona, ki je bil predložen v Državni zbor v splošno obravnavo v decembru lansko leto, in kakšen je ta pomen samega zakona. Kot je poudaril že predsednik vlade, s sprejemom izvedbenega zakona o fiskalnem pravilu že močno zamujamo. Ker je bilo predvideno, da se bo ključne določbe direktive preneslo v Zakon o fiskalnem pravilu, a smo zaradi zamud pri sprejemu zakona tik pred tožbo s strani Evropske komisije, določeni postopki že potekajo, postopki pred sodiščem EU, sodišče EU lahko zaradi neprenosa direktive določi denarno kazen, ki bi ob upoštevanju teže in trajanja kršitve okrog 500 dni lahko znašala več milijonov evrov. Zamujamo tudi pri prenosu določb fiskalnega pakta, za kar smo se v letu 2012 zavezali z ratifikacijo mednarodne pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji. Tudi v tem primeru bi nam zaradi neizpolnitev zahtev iz pogodbe sodišče EU lahko naložilo denarno kazen v višini do 0,1 % bruto domačega proizvoda, kar je več kot 37 milijonov evrov. Denarne kazni pa so ob že tako omejenih javnofinančnih sredstvih zadnje, kar bi si trenutno želeli. V zvezi s samo pripravo zakona bi rad povedal naslednje. Pri pripravi zakona smo nadaljevali delo prejšnje vlade. Zato smo kot osnovo vzeli osnutek zakona, ki je bil približno leto dni nazaj v veliki meri ne pa

dokončno usklajen s poslanskimi skupinami. To osnovo smo nadgradili v smeri dovoljene fleksibilnosti, ki jo še dopuščajo evropska pravila glede fiskalnih politik. Gre za dopustitev strukturnega primanjkljaja v višini 0,5 % bruto domačega proizvoda v času recesije, za izključevanje enkratnih izdatkov iz zgornje meje obsega izdatkov, izračunane na podlagi neenačb, ter za odprto opredelitev izjemnih okoliščin, skladno s tisto iz pakta za stabilnost in rast. Fleksibilnost z naštetimi elementi je ključna za državo brez lastne monetarne politike, kot je Slovenija, kjer se šoke v ekonomski aktivnosti lahko uravnava predvsem s fiskalno politiko. Vseeno pa je treba ob tem poudariti, da namen fleksibilnosti ni razvodenitev pravila, ki bo omogočilo nadaljevanje nespremenjene javnofinančne politik. Pravilo uravnoteženega proračuna je stroga omejitev, ki bo zahtevala še veliko prilagoditev, da se bo postopno odpravilo strukturni primanjkljaj, ki se trenutno giblje okrog 2,5 % bruto domačega proizvoda. To pravilo nam bo omogočilo, da Slovenija v normalnih ekonomskih časih skozi ekonomski cikel za tekočo javnofinančno porabo ne ustvarja dodatnega javnega dolga. To je bistvo opravila.

Predlog zakona vsebuje naslednje elemente. Osrednji del predstavljajo določbe, ki operacionalizirajo načelo srednjeročne uravnoteženosti proračunov države brez zadolževanja, kot to določa 148. člen Ustave. Srednjeročno uravnoteženost se presoja glede na vrednost strukturnega salda sektorja države kot celote, ki v srednjeročnem obdobju v povprečju ne sme biti negativen, v posameznem letu pa strukturni primanjkljaj ne sme presegati 0,5 % bruto domačega proizvoda. Od tega pravila se sme odstopiti zgolj v času izrednih okoliščin, ki so skladno z evropskimi javnofinančnimi pravili opredeljene kot resni gospodarski upad oziroma izredni dogodek, na katerega država nima vpliva, z znatnimi posledicami za javne finance. Obseg dopustnih odstopanj skladno s predlogom zakon potrdi Državni zbor.

Predlog zakona predvideva tudi popravljalni mehanizem, če so ugotovljena odstopanja od fiskalnega pravila. V tem primeru Vlada pripravi predlog programa ukrepov za odpravo odstopanja od pravila. Predvideno je tudi prehodno obdobje za postopno odpravo strukturnega primanjkljaja sektorja Država, ki kot rečeno, trenutno znaša okoli 2,5 % BDP. Ta se mora v prehodnem obdobju zniževati skladno z dinamiko, ki je predvidena s paktom za stabilnost in rast, to v prvi fazi pomeni odpravo čezmernega primanjkljaja, kar načrtujemo v tem letu, in v drugi fazi zniževanje strukturnega primanjkljaja okoli 0,5 % bruto domačega proizvoda letno. Skladno s to dinamiko, ki je vključena tudi v letošnji program stabilnosti, bi strukturno izravnano proračunov predvidoma dosegli v letu 2020. To prehodno obdobje je zelo pomembno, saj bo omogočilo postopno prilagajanje javnih izdatkov javnofinančnih

zmožnosti in države. Pri tem je ključno doseganje čim višje gospodarske rasti, pri čemer pa je treba omejiti rast izdatkov. Za izpolnjevanje pravila v prehodnem obdobju mora biti namreč rast javnofinančnih izdatkov nižja od gospodarske rasti, vseeno pa pravila v času solidne gospodarske rasti omogočajo tudi izmerno rast izdatkov.

Velik del zakona je namenjen še urejanju tako imenovanega Fiskalnega sveta, kot neodvisnega državnega organa za pripravo ocen skladnosti javnofinančne politike s fiskalnimi pravili. Predlog zakona tako določa sestavo in način imenovanja članov Fiskalnega sveta, njegove naloge in ostale elemente, ki so potrebne za njegovo vzpostavitev.

Vse naštetu so osnovni vsebinski elementi predloga zakona, kot je bil decembra s strani Vlade posredovan v Državni zbor. Kot rečeno, pa je bil skladno z zavezami, danimi v okviru prve obravnave predloga zakona, na podlagi pripomb iz mnogih razgovorov s poslanskimi skupinami in različnimi strokovnjaki pripravljeno tudi dopolnjeno besedilo predloga zakona. Ključne vsebinske spremembe se nanašajo na vključitev neenačb za določitev zgornje meje obsega izdatkov v določbi 3. člena in na določene organizacijske vidike fiskalnega sveta. Način izvajanja načela srednjeročne uravnoteženosti brez zadolževanja je bil v osnovni verziji predloga zakona zapisan zgolj v besedi. Zaradi zahtev opozicijskih poslanskih skupin je bil 3. člen dopoljen z dvema neenačbama za določanje zgornje meje obsega izdatkov. Prva izmed neenačb določa najvišje dovoljenje izdatke v posameznem letu, v obdobju, ko je raven BDP pod potencialno, to je v času recesije. Neenačba predvideva določeno fleksibilnost pri vodenju javnofinančne politike, saj dovoljuje strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP. Druga izmed neenačb pa določa zgornjo mejo obsega izdatkov posameznega leta za čas, ko je raven BDP nad potencialno, torej v času ekonomske ekspanzije. Upoštevanje druge neenačbe zagotavlja, da bodo v dobrih ekonomskih časih ustvarjeni javnofinančni presežki, kako veliki bodo ti morali biti, pa bo odvisno od ustvarjenih strukturnih primanjkljajev v slabih ekonomskih časih. Neenačbe namreč določajo zgolj zgornje dopustne meje, bo pa pri določanju načrtovanega obsega izdatkov sektorja Država v posameznem letu treba upoštevati tudi preteklo in predvideno prihodnjo javnofinančno politiko, da se bo zagotovilo strukturno izravnavo javnih financ v povprečju v celotnem ekonomskem ciklu.

Druga večja vsebinska sprememba pa se nanaša na način imenovanja članov Fiskalnega sveta in omejitve glede zaposlitev v tem organu. Člane Fiskalnega sveta naj bi skladno z dopoljenim predlogom zakona predlagala zgolj Vlada, kar pomeni, da niso več predvideni trije različni predlagatelji kot v osnovnem vladnem predlogu; takrat so bili predvideni predsednik republike, Banka

Slovenije in vlada. Za izvolitev članov Fiskalnega sveta bo za zagotovitev njihove nepristranskosti v Državnem zboru namesto absolutne potrebna dvotretjinska večina glasov. Takšna rešitev bo pripomogla k temu, da so v Fiskalni svet imenovani zgolj strokovnjaki, ki uživajo širok ugled. Spremenjeni so tudi nekateri organizacijski vidiki Fiskalnega sveta, saj omejitev zaposlitve predsednika Fiskalnega sveta dvignjena z najmanj 20 na najmanj 50 % polnega delovnega časa, za člane Fiskalnega sveta pa z največ 20 na največ 50. Z dopoljenim predlogom zakona se omejuje tudi število javnih uslužbencev, ki so kot strokovno osebje lahko zaposleni pri Fiskalnem svetu, in sicer na štiri osebe. S to omejitvijo se želi preprečiti, da bi se zaradi vzpostavitve Fiskalnega sveta povečalo število javnih uslužbencev za več deset ljudi. Ker pa bo na drugi strani Fiskalni svet imel možnost sklepanja dogovorov o sodelovanju z ostalimi institucionalnimi enotami sektorja države, da za Fiskalni svet pripravijo analize in mu zagotavljajo podatke, z omejitvami pri zaposlovanju Fiskalnega sveta nismo onemogočili pri izvajanju njegovih nalog ali omejili njegove neodvisnosti. K temu kaže tudi dejstvo, da bo imel Fiskalni svet svoj proračun, s katerim bo prosto razpolagal.

Če torej povzamem, pri pripravi dopoljenega Predloga zakona o fiskalnem pravilu smo upoštevali vsebinsko smiselne predloge, ki so nam bili predstavljeni v številnih razgovorih v zadnjih mesecih, pri čemer pa smo pazili, da zakon ostane zaključena celota.

Na koncu te predstavitve bi rad povedal še nekaj v zvezi z učinki fiskalnega pravila na javnofinančno politiko. Sprejetje zakona nikakor ne pomeni kakšnega avtomatskega spreminjanja ali zmanjšanja socialnih pravic. Vseeno pa se je treba zavedati tudi dejstva, da je po vseh letih krize sedaj BDP Slovenije na 7 % nižji ravni kot pred krizo. Temu je treba prilagoditi javnofinančno porabo. Zmožnosti so sedaj manjše, zato se pravice kljub gospodarski rasti z danes na jutri ne morejo povrniti na predkrizno raven. Če zraven upoštevamo še 3 % BDP za obresti, gre za 10 % skoraj manj, 9 %. Ob vseh potrebnih sistemskih spremembah in prilagoditvah se bomo še pogovarjali. Vsaka strukturna sprememba zahteva namreč spremembo področne zakonodaje. Nikakor pa te spremembe ne bodo posledica nekih nepotrebnih zavez, ki smo jih dali na mednarodni ravni, temveč je to potrebno zaradi nas samih in zaradi prihodnjih generacij. In ravno zato je današnje odločanje o potrditvi Zakona o fiskalnem pravilu odločanje o tem, ali si bomo danes privoščili še več, kot imamo, in sebi in svojim potomcem odrekli varno prihodnost in blagostanje ali pa bomo tudi s tem zakonom poskrbeli za dolgoročno socialno varnost naših državljanov in obetavno prihodnost za mlade v Sloveniji.

Toliko za uvod. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa prosim za prijave. Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, kolegice in kolegi, vsem skupaj prav lep pozdrav!

Mislím, da je pred nami tematika, ki je strateškega pomena za Slovenijo, za njeno bodočnost, saj smo vsak dan priče velikim apetitom, ki nastajajo prav iz gospodarske rasti. Neverjetno, kako hitro dobimo velike oči in vidimo vsak premik na področju gospodarske rasti v pozitivnem smislu, in takoj obrnemo to v negativno, ker bi želeli že tisto porabiti, kar še praktično ni niti prišlo v proračun Republike Slovenije. Predvsem mislim, da marsikdaj, na marsikaterem področju, kot so javnofinančni prihodki iz dohodnine, imajo zamik. Mi pa bi želeli že danes porabiti tisto, kar se bo dejansko kot pozitivni finančni učinek pojavilo v naslednjem obdobju oziroma v naslednjih letih.

Ali želimo imeti konkurenčno gospodarstvo, konkurenčno državo? Jaz mislim, da ja. Verjamem v to, da ni med nami ene osebe, ki bi bila nasprotnega mnenja. To pomeni, da se moramo držati vseh tistih pravil, skupnih pravil monetarne unije, v katero smo prostovoljno vstopili. V tistih obdobjih, predvsem prvih, ko smo vstopili, so se pokazali izrazito močni pozitivni učinki na vseh področjih, da ne rečem, kako se je tudi poenostavilo trgovanje z evropskimi državami, predvsem tu mislim za podjetja, in na ta račun smo tudi v tistem času zabeležili določene napredke. Ali lahko to konkurenčnost tudi na nek način ohranimo za danes in za jutri? Ja, če bomo res potrdili ta izvedbeni zakon, ki na nek način pomeni mehanizem, da zadrži vse tiste pritiske na javne finance, ki smo jim vsak dan priča. To je izrednega pomena, ker je to edina garancija za vzdržno gospodarsko rast, za vzdržno socialno politiko in samo to želimo in nič drugega. Zato moj glas sigurno je za to, da podprem ta zakon, ker vem, da sem storil velik korak v smeri državotvornosti. Hvala, da ste me poslušali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Luka Mešec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod premier, finančni minister in ostali predstavniki vlade.

Najprej, gospod Cerar je prej dejal, da s tem fiskalnim ustavnim zakonom, ki ga danes sprejemamo, udejanjamo obveznost, ki jo edino Slovenija v celotni Evropski uniji še ni opravila. Tukaj je treba povedati tri zadeve. Namreč, prvič, mednarodna pogodba, s katero smo pristopili k temu, da bomo fiskalno pravilo vnesli v naš pravni red, ni bila obvezna, in, recimo, Češka in Velika Britanija je nista podpisali. Drugič. Ta mednarodna pogodba, tudi po tem,

ko smo jo podpisali, ne zahteva, da fiskalno pravilo vnesemo na ustavno raven, kot to počne Slovenija, ampak enostavno zahteva, da fiskalno pravilo vnesemo v pravni red. Se pravi, lahko bi ga sprejeli z navadno večino, 45 glasov, in ne bi bilo nobenih problemov s spreminjanjem ustave, če bi se izkazalo, da bo fiskalno pravilo imelo negativne učinke, kar se v Združeni levici močno bojimo, da jih bo, pa bi ga bilo v tem primeru bistveno lažje popravljati, ker zdaj bomo za kakršnekoli popravke zopet rabili 60 glasov v parlamentu oziroma absolutno dvotretjinsko večino, da bomo ta zakon, ki ga danes sprejemamo, popravljali. In tretjič. Premier je dejal, da smo se v Združeni levici že na začetku umaknili iz pogajanj. Tukaj smo v bistvu izrazili ta dva pomisleka vladi, namreč, prvič – zakaj na ustavni ravni, zakaj ne bi fiskalnega pravila enostavno izbrisali iz ustave, in ga potem vlada lahko sprejme kot navaden zakon. Drugič – zanimalo nas je, zakaj imamo strožji predpis, kot ga določa mednarodna pogodba. Namreč, ne samo, da fiskalnega pravila ni treba vnesti v ustavo, druga razlika z mednarodno pogodbo in našim redom je ta, da mednarodna pogodba zahteva, da ima država na srednji rok lahko največ 0,5 % strukturnega deficita, na kar je tudi minister v svojem uvodnem govoru opozarjal. Mi smo pa v Sloveniji vnesli v ustavo strožjo določbo, ki pa pravi, da mora imeti 0 %, se pravi, tudi ta 0,5 % manevrskega prostora, ki bi si ga lahko pustili na srednji rok, smo si v bistvu pač sami odvzeli. Tretjič, nismo dobili odgovora na to, kako bo ta formula, ki jo je pripravila vlada, funkcionirala v dobrih časih. In to je bil nekako tudi potem razlog, da smo se odločili, da pač fiskalnega pravila v tej obliki na noben način ne moremo podpreti.

Sedaj pa mogoče, če malo širše razložim, v čem je problem s fiskalnim pravilom. Najprej, če pogledamo ekonomsko zgodovino, predvsem povojno, bomo ugotovili naslednje zadeve.

Prvič, nobena razvita kapitalistična država po vojni ni uporabljala fiskalnega pravila. Drugič, fiskalnega pravila ni uporabljala nobena evropska država brez lastne valute pred krizo. Tretjič, fiskalno pravilo je na nek način zdaj ustavna zaveza k varčevanju, za kar v bistvu tako IMF kot na nek način tudi ostala Evropska unija priznava, da se je v krizi izkazalo kot izrazito kontraproduktivno. Če si lahko dovolim malo sprehoda skozi to zgodovino, bi poudaril naslednje zadeve. Mogoče malo bolj oddaljen primer, kakšne učinke ima fiskalna konsolidacija na razreševanje krize, najdemo v 80. letih. Do glasovanja je še nekaj časa, tako da mogoče poslancem, ki ste se odločili, da danes glasujete za ta zakon, priporočam, da obiščete parlamentarno knjižnico in si izposodite tam doktorsko dizertacijo Mojmirja Mraka z naslovom Svetovni jug v pasti dolgov, kjer pokaže, na kakšen način je ravno koncept krize, ki ga z vnosom fiskalnega pravila uvajamo v Sloveniji in v Evropi, celotni svetovni jug v 80. potopil tako,

da se ga še danes cel svet spominja pod imenom "izgubljeno desetletje", in to napako 30 let kasneje ponavljamo v Evropski uniji.

Drugič, ni treba iti tako daleč, da vidimo, kakšne učinke ima fiskalna konsolidacija med krizo, lahko v bistvu pogledamo čisto domač primer. Če pogledamo Evropsko unijo in ZDA in njune odzive, fiskalne in monetarne, na krizo, bomo ugotovili dve zadevi. Prvič, v ZDA so se bistveno manj ortodoksno lotili razreševanja krize, pač, s tako imenovanim kvantitativnim sproščanjem, z bistveno bolj sproščeno fiskalno politiko, medtem ko se je Evropska unija odločila za fiskalno konsolidacijo, varčevanje, Evropska centralna banka pa, da ne bo odkupovala državnih obveznic. Če pogledamo gospodarske rezultate, gospodarsko bilanco teh dveh gospodarstev, EU in ZDA zadnjih sedmih let, bomo ugotovili, da se je ZDA pobrala iz krize že leto po njenem izbruhu in da ima danes oziroma v letu 2014 je imela 108 % BDP glede na predkrizno raven, se pravi, 8 % več kot so ga imeli pred krizo. V EU pa nismo imeli samo ene recesije, ampak smo zaradi ravno fiskalne konsolidacije leta 2012 zdrsnili še v drugo recesijo, iz katere smo se pobrali šele zdaj, in rezultat je, da imamo leta 2014 v Evropski uniji 99 % BDP glede na raven pred krizo, se pravi, razlika je 8 % BDP med enim in drugim načinom razreševanja krize. In mi danes v bistvu ta način, ki se je v sedmih letih pokazal kot popolnoma zgrešen tako iz socialnih kot ekonomskih vidikov, uvajamo oziroma uveljavljamo kot ustavni zakon. Tudi če pogledamo povsem domač primer, Slovenijo, bomo videli, da smo leta 2010 in 2011 že beležili gospodarsko rast, potem pa smo zaradi fiskalne konsolidacije, pač zelo nasilne v tistih letih, v letu 2012 predvsem, zopet zdrsnili v drugo recesijo, iz katere smo se pobrali šele leta 2014. Te škodljive učinke priznava na nek način tudi minister Mramor. Namreč, v obravnavi, ki smo jo imeli pred par meseci, ko je SDS predlagala fiskalno pravilo s tako imenovano švicarsko formulo, je minister Mramor večkrat zelo jasno izrazil v svojih nagovorih stališča, ki so zelo blizu tem, kar sem zdaj jaz povedal, Bom samo povedal par citatov. Prvič, minister se je takrat strinjal, da ima varčevanje izrazito negativne učinke na gospodarsko rast in zaposlenost, in sicer povedal je naslednje, citiram: "Evropski pakt stabilnosti je že sam izjemno omejujoč in zato predmet mnogih diskusij in tukaj je veliko vprašanje v Evropi, ali je sploh ustrezen, posebej glede na razliko v rasti med ZDA, ki so zavrnilo to kot neprimerno, pa imajo svojo denarno politiko, kjer je zdaj gospodarska rast okrog 4 % bruto domačega proizvoda, in v EU, kjer je gospodarska rast približno 0,8 %." In potem nadaljuje in kot ključen razlog za nasprotovanje takratnemu predlogu fiskalnega pravila SDS navede omejitev fleksibilnosti fiskalne politike v primerjavi z mednarodnimi obveznostmi. Pravi: "Imate raziskav kolikor jih želite. To bi zmanjšalo rast gospodarstva in

zaposlenosti in negativno vplivalo na vse tisto, kar je od tega odvisno, in kot veste, je cela država od tega odvisna." Se pravi, minister Mramor se je v prejšnji obravnavi strinjal, da ima fiskalno pravilo negativne tako gospodarske kot socialne učinke. V gradivu Ministrstva za finance lahko preberemo, da tudi izkušnje iz Slovenije iz leta 2012 kažejo, da ima obsežna javnofinančna konsolidacija močno negativen vpliv na gospodarsko aktivnost. Iz tega sklepam, da se strinjamo v tem, da fiskalnega pravila ne smemo na ta način uveljavljati, ker nam bo na dolgi rok škodilo ne samo socialno, ampak tudi gospodarsko.

Potem naslednja zadeva, ki je problematična, je to, da ko govorimo, recimo, o švicarski formuli, ki jo je predlagal SDS, takšna formula je mogoče izvedljiva v Švici, ki je država z lastno valuto, Slovenija pa lastne valute nima, poleg tega pa je v valutnem območju, kjer se monetarne politike peljejo predvsem v korist centra, se pravi Nemčije in severnih držav, Slovenija pa, lahko si jo tako predstavljamo, je na nek način privezana na bivšo nemško marko, in kljub temu, da je manj konkurenčno gospodarstvo od Nemčije, že praktično 8 let od sprejema evra nismo devalvirali svoje valute. Zato je zdaj, ko imamo pač monetarno zvezane roke, sprejemanje tega fiskalnega prisilnega jopiča smrtonosno za takšno državo. Tudi to je minister Mramor povedal, ki je, če ga spet citiram, navedel naslednje: "Pa tudi evropski pakt stabilnosti, ki je, kot sem rekel, zelo omejujoč, je za Nemčijo mnogo primernejši kot za Slovenija, ki je izpostavljena mnogo višjim šokom, kot majhna zelo odprta ekonomija. Denarna politika ECB je v bistvu usmerjena v ekonomske razmere v Nemčiji in drugih velikih članicah evroobmočja ne pa na Slovenijo. No, kljub temu Nemčija nima bolj strogih pravil, kot so evropska pravila." To je citata ministra Mramorja izpred 6 mesecev, danes pa ravno sprejemamo bolj stroga pravila od tistih, ki so v veljavi v Evropski skupnosti in v Nemčiji. Če še enkrat poudarim, ni treba ustavne ravni, in drugič, strukturni deficit bi lahko imeli minus 0,5 % na srednji rok po podpisu pogodbe, ne pa 0 %, kot smo se mi zavezali.

Minister bo verjetno odgovoril, da so bili to njegovi komentarji na švicarsko formulo, ampak mislim, da smo dosti zgovorni proti fiskalnemu pravilu nasploh, poleg tega pa je treba poudariti, da med vladno in švicarsko formulo ni takšnih razlik, kot jih mogoče minister poskuša prikazati. Namreč, obe na srednji rok zahtevata 0 % strukturnega deficita, s tem, da je švicarska formula nekoliko bolj brutalna v slabih časih, recimo, če bi fiskalno pravilo sprejeli takrat, ko je opozicijska SDS to predlagala, bi morali že v letu 2015 zarezati v javne finance za 700 milijonov evrov, kar pomeni, si lahko predstavljate, koliko rezov v šolstvo, zdravstvo, socialo in tako naprej, ampak vladna formula pa je problematična zaradi tega, ker je sicer nekoliko milejša v slabih časih, zato je pa toliko bolj problematična v dobrih časih. Namreč, če

vzamemo v roke simulacijo fiskalnega pravila, ki ga je pripravilo Ministrstvo za finance, in si pogledamo, recimo, obdobje od leta 2000 do 2004, vidimo naslednje trende: Slovenija je takrat imela konstantno proračunske deficite, okoli 500, 600 milijonov evrov, imela je gospodarsko rast od 3 do 4 %, njen dolg pa se je kljub temu, da je imela konstantno deficite, zaradi zmerne gospodarske rasti in inflacije v bistvu nižal in je v letu 2004 padel pod 30 %. Se pravi, država ima lahko na dolgi rok ali pa na srednji rok tudi neuravnotežene javne finance, ampak če ima neko zmerno gospodarsko rast in pametno politiko javnih izdatkov ter zmerno inflacijo, lahko uravnava proračun oziroma lahko regulira dolg tudi na ta način. Kot sem že prej povedal, Nemčija, recimo, po vojni v zadnjih 70 letih ni imela nikoli izravnane proračuna, z izjemo leta 2014, pa zato pri njej dolg od Londonskega memoranduma leta 1953 naprej ni bil nikoli problem. Ampak naj se vrnem k svoji izvorni poanti. Če vzamemo ta leta od 2000 do 2004 in pogledamo, recimo, kako bi vladna formula funkcionirala v letu 2002. V tem letu je Slovenija imela 3,8 % rasti, imela je 600 milijonov primanjkljaja, ampak ker je šlo za dobro leto, bi morali po švicarski formuli takrat imeti 50 milijonov presežka, po vladni formuli pa kar 100 milijonov presežka. Se pravi, za 700 milijonov bi bilo treba v letu 2002, ko je slovenski BDP znašal 23 milijard, za 700 milijonov znižati javno porabo. Če ilustriram, kaj bi to pomenilo. V istem letu so izdatki za vse denarne socialne prejemke znašali 346 milijonov evrov. Se pravi, če bi vse denarne socialne prejemke ukinili, bi bili še na polovici fiskalnega napora. Potem bi bila potrebna še odpuščanja v javnem sektorju, rezi v pokojnine, zdravstvo, šolstvo in tako dalje. In vprašanje je, ali bi lahko država na ta način, če bi neka vlada se leta 2000 odločila, da bo začela voditi tako fiskalno pravilo, kot ga danes uvajamo, ali bi lahko država, kot je Slovenija, po 15 letih sploh še bila socialna. Namreč, če pogledamo naše kazalce človekovega razvoja, bomo opazili naslednjo zadevo. Slovenija se trenutno uvršča na 25. mesto med vsemi državami na svetu po indeksu človeškega razvoja. Smo takoj za Finsko in pred Italijo. In nismo samo pred vsemi vzhodnoevropskimi državami, ampak tudi pred vsemi južnoevropskimi državami. Razlog za to pa je, da smo imeli tradicionalno močan javni sektor, ki je socialno držal to družbo pokonci in ji omogočal precej enak in solidaren razvoj za vse. Če bi fiskalno pravilo uporabili, recimo, če bi stopili na pot, za katero so se odločile kakšne druge države, recimo, baltske države, zgleden primer je Latvija, ki se je odločila za tako pot, kot jo mi zdaj ubiramo, že pred 15 leti, pa vidimo, da so tam stopnje tveganja revščine največje, da je neenakost v teh družbah največja, da je nedostopnost šolstva, zdravstva in drugih storitev zaradi izjemno majhnega javnega sektorja največja. In iz Latvije se je samo v

zadnjih 20 letih izselilo več kot 15 % prebivalstva.

Danes sprejemamo zakon, ki bo za naslednja leta, lahko celo desetletja, ključno določal, kakšen koncept družbe želimo imeti. Ali želimo imeti solidaren, socialen model družbe, z nekimi zmernimi stopnjami rasti, ali hočemo na drugi strani z nekim administrativnim eksperimentom fiskalnega pravila, z dvema precej mitološkima argumentoma, da bo Slovenija bankrotirala, če ga ne sprejme, in da je edina alternativa zadolževanje. Če želimo na ta način poseči v javne finance, se lahko hudo opečemo – to pa še za konec poudarjam –, ker Ministrstvo za finance kljub pozivom ni pripravilo simulacije za prihodnja leta, kako bo fiskalno pravilo učinkovalo tako na rast in zaposlenost kot na socialno državo. Zdaj imamo pač neka zagotovila ministra za finance, ampak če pogledamo v pretekla leta, vidimo, da bi bilo treba bistveno zarezati v vse tisto, za kar trenutno vlada pravi, da ne bo treba. Zato v Združeni levici fiskalnega pravila ne bomo podprli, upamo pa tudi, da boste koalicijski poslanci bistveno premislili do glasovanja, ali se splača to podpreti ali ne. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, predsednik Vlade, ministrice, ministri, kolegice in kolegi!

Jaz bi se pod besede in izvajanje kolega Mesca lahko brez težav in z veseljem podpisal, če seveda ne bi pripadal tistemu delu slovenske politike, ki mora danes zmerno in odgovorno sprejeti kompromis in zavezo, da bo to državo upravljal vzdržno, s premislekom o njenem trajnostnem razvoju in ki si vsled nujnosti dolgoročnega razmisleka o perspektivi ne more privoščiti valovanja na ideologiji in deskanja na populizmu. Stvar je simpatična in zanimiva, je pa neodgovorna in neresna.

Vsa sreča v nesreči je danes, da razpravljamo o sprejemu tega zakona v trenutku, ko si lahko pogledamo, žal, na zelo nesrečni sliki Grčije, kaj se zgodi, a, ko se država dolgoročno zadolžuje za tekočo porabo in, b, kaj se zgodi, ko tako državo udarijo radikalni varčevalni ukrepi brez premisleka o tem, kako zelo močno lahko nepremišljeno varčevanje udari standard ljudi in ogrozi gospodarsko rast. Danes ima Grčija zaradi obojega več kot 50 % brezposelnih med mladimi. Zaradi tega, ker na eni strani ni znala prekiniti s populističnim zapravljanjem za tekočo porabo, in na drugi strani, ker je konservativni in neoliberalni del evropske politike Grčijo zlorabil in uporabil kot poizkusnega zajčka, ki danes trpi hude posledice in bo v bodoče še bolj trpela, kar je navsezadnje ugotovil tudi predsednik grške vlade, ko je po referendumu, ki ga je razglasil za veliko zmago, danes tako rekoč pristal na pogoje upnikov, ki jim je skozi referendum, ki ga je sklical sam, najbolj nasprotoval.

Socialni demokrati seveda razumemo, da država ni niti gospodinjstvo niti tiskarna denarja. Ne more si dovoliti, da bi porabila zgolj toliko, kolikor ima, ker mora razmišljati o tem, da investira za razvojne projekte, da s svojimi injekcijami in intervencijami ustvarja gospodarsko rast, zagotavlja spodbudno gospodarsko poslovno okolje in predvsem zagotavlja možnost nadaljnje gospodarske rasti tudi takrat, ko je država v krizi. Hkrati pa si ne sme dovoliti, da bi zgolj zaradi možnosti, da do denarja pride, ta denar porabljala zato, da bi v nekem kratkoročnem obdobju na silo dvigovala standard in dajala občutek, da lahko živimo bolje in drugače kot zmoremo. Niti ena niti druga skrajnost nista neizvedljivi niti sprejemljivi. Zato je pomembno, da danes sprejemamo in tudi sprejmemo ta kompromisni predlog, ki nam na eni strani nalaga, da srednjeročno in dolgoročno ohranjamo vzdržne javne finance, in nam hkrati omogoča, da v primerih bistvenih poslabšanj gospodarskih razmer, socialnih, naravnih ali drugih nesreč, na katere nimamo vpliva, ustrezno interveniramo, da obudimo gospodarsko rast, da zagotovimo državljanom in državljanom ustrezen socialni standard in da preprečimo, da bi se Slovenija kadarkoli v bodoče lahko ujela v zanko, ki jo v zadnjih letih situacija in tudi nerazumevanje konservativne politike zateguje okoli vratu grških državljanov in državljanov. Ne gre za enostavno odločitev in ne gre za odločitev, za katero lahko pričakujemo aplavze in parade, gotovo ne. Gre pa za odločitev, ki omogoča trajnostno porabo virov, ki so nam na razpolago, ki omogoča dolgoročni razvoj in ki nam za razliko od mnogih, ki populistično razlagajo drugače, omogoča, da izvršujemo tudi načelo suverenosti te države, kar smo pred dnevi z veseljem in slavnostno praznovali.

Tisto, kar je izjemno pomembno, je tudi dejstvo, da mi tega fiskalnega pravila ne sprejemamo samo zaradi nekih preteklih zavez, ki smo jih dali v času krize, da bi pomirili zunanje trge, naše partnerje. Mi smo se – prej smo govorili o strategiji zunanje politike – za pot v Evropsko unijo odločili, mi smo se odločili, da želimo evro, mi smo si zadali cilje, ki so bili jasno izpostavljeni ob osamosvojitvi, ki jih razumemo danes in ki jih želimo zasledovati tudi v bodoče: da bomo stabilna država, da bomo predvidljivo gospodarstvo, ki podpira inovatorje, omogoča nove možnosti razvoja in predvsem, da bomo država, ki je socialna, solidarna in svojim državljanom in državljanom zagotavlja enake možnosti. Mi enakih možnosti ne bomo mogli zagotavljati niti do vratu zadolženi, ker bodo takrat naša orodja izvajanja oblasti v tujih rokah, niti pa ne bomo mogli izvajati politike zagotavljanja enake možnosti in solidarnosti, če se pri zadolževanju popolnoma omejimo in si sami vzamemo možnost, da interveniramo, ko država potrebuje podporo pri zagotavljanju gospodarske rasti ali ko naši državljanke in državljanji potrebujejo zagotovilo, da se jim

temeljni eksistenčni standardi ne bodo znižali, pa naj si gre za zdravje, izobraževanje ali eksistenčna vprašanja, o katerih bomo govorili v petek na izredni seji.

Socialni demokrati tako z veliko odgovornostjo, pa na nek način s pozitivnim pogledom naprej, sprejemamo kompromisno verzijo tega predloga, ki na eni strani preprečuje, da bi si zanko za vrat zavezali sami, in na drugi strani onemogoča, da bi zaradi nespametne politike to dovolili tujcem.

In ker je kolega Mesec pravilno ugotovil, da nobena država po vojni v času obnove ni uporabljala fiskalnega pravila, mi dovolite, da samo ugotovim, da bi za postvojno stanje verjetno veljalo, da gre za primer neobičajnega dogodka, na katerega ni mogoče vplivati in ima pomembne posledice za finančno stanje sektorja Država, v tem primeru govorimo o suspenzu, ostrih ukrepov, varčevalnih ali nujnosti srednjeročnega uravnovešenja proračuna, ker je seveda treba odgovoriti na druge dileme in na druga vprašanja.

Za vse dogodke tega reda imamo tukaj izjemo, ki nam preprečuje, da bi ljudi pustili na cedilu. In še enkrat naj poudarim, ko je Aleksis Cipras prevzel vlado, jo je prevzel z izjemnimi napovedmi o tem, kaj vse se je spremenilo in kako dolgovi ne bo treba poplačati. Ni to njegova krivda, izključno gre za problematiko dolgoročnega zadolževanja za tekočo porabo in za posledico ekstremno radikalne konservativne zahteve, da se varčuje za vsako ceno. Ne enega ne drugega si Slovenija ne sme in ne more privoščiti in ne eno ne drugo se ne bo zgodilo, če bomo odgovorno podprli ta zakon in če bomo odgovorno vodili slovensko politiko naprej. Sam računam na podporo tako SDS kot Združene levice. Je pa res, da je tudi jadranje na valovih populizma dovoljeno in, verjamem, primerno za kratkoročno zabavo. Hvala in srečno!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): V Novi Sloveniji fiskalno pravilo razumemo kot mehanizem za preprečitev grškega scenarija. Kot mehanizem, da preprečimo, da bomo imeli omejitve za dvigovanje gotovine na bankomatih v višini 60 evrov, da preprečimo, da nam bo zmanjkalo denarja za pokojnine, in nenazadnje, da nam še kaj denarja ostane za izplačilo plač v javnem sektorju. Jaz ne bom plaval na valovih populizma in bom poskušal stvari, ki sem jih zdaj povedal, tudi zelo konkretno utemeljiti.

Slovenija je danes zadolžena v višini 30 milijard evrov. Teh 30 milijard evrov vsako leto proračunu povzroči kar za milijardo evrov stroškov, ki jih damo samo za obresti. To je desetina našega proračuna. Morda, če govorimo na pamet o številkah, se zdi desetina še malo, nepomembna in majhna številka, če pa to desetino primerjamo s konkretnimi projekti, pa marsikaj ugotovimo. S to desetino, ki jo vsako leto damo za obresti in samo za obresti, bi lahko

zgradili drugi tir; spomnite se, koliko debate je bilo o drugem tiru v našem parlamentu. S temi 10 % bi lahko zgradili nove bolnišnice in omogočili boljše zdravstvo, boljšo mrežo nujne medicinske pomoči. S tem denarjem bi lahko popravili številne luknjaste ceste in mostove, ki danes blokirajo promet širom Slovenije. S temi 10 % bi se marsikaj dalo postoriti v Sloveniji. Zato v Novi Sloveniji razumemo fiskalno pravilo kot mehanizem, s katerim bomo zaustavili trend rasti stroškov za obresti. Imamo številne nasprotnike, zlasti s tiste strani, ki pravijo, stop varčevanju, zaradi tega, stop fiskalnemu pravilu. Fantje in dekleta z druge strani pozabijo povedati, kaj je posledica besed "stop varčevanju". Drugi del te zgodbe je, če smo za "stop varčevanju", to pomeni, da bomo vsako leto spet še nekoliko se zadolžili. In da se bo tisti znesek, ki ga v proračunu namenjamo za obresti, z 10 % lahko povečal na 15, 20 in tako naprej. Dejansko bi bilo prav, da kolega Mesec in njegovi kolegi vedo, da besede "stop varčevanju" pomenijo nižje pokojnine, slabše javno zdravstvo in slabo infrastrukturo v Sloveniji. To je posledica te besedne zveze.

Včeraj je bila zanimiva debata na Televiziji Slovenija o Grčiji, kjer so me, moram reči, šokirale besede gospoda Mencingerja, ki je povsem vehementno dejal: "Varčevanje ne deluje." Da je Grčija dokaz tega, da varčevanje ne deluje. Če bi bil profesor zelo korekten in natančen, bi moral reči, prekomerno trošenje ne deluje. To je pošteno povedano. Da ne boste rekli, da sem demagog, bom te stvari konkretno razložil. Primer Grčije je zelo zgovoren. Vsako leto so tako kot Slovenija – v tem pogledu smo bili zelo dolgo časa na isti poti – nekoliko več porabili, kot so zbrali v proračunu, in so se zadolžili. In to ponavljali vsako leto. Dokler ni prišel trenutek, ko jim nihče več ni posodil denarja. Kaj pa potem? Potem so seveda zaprosili za pomoč. In ko so dobili to pomoč, so bila postavljena tudi določena pravila, ker kdo izmed vas v tem parlamentu bi pa posojal denar, če ne bi imel nekih garancij, da ga bo tudi dobil nazaj. Morda nekdanji minister Križanič, kakšnih drugih junakov, da bi zdaj držali roko gor, pa jaz ne vidim.

Kolega Mesec je govoril o tekstu Svetovni jug v pasti dolgov. Spet je razložil samo prvi del zgodbe. Drugi del zgodbe pa pozabil. In ta drugi del zgodbe je ta, da se je evropski in drugi jug ujel v past dolgov prav zaradi tega, ker je prekomerno trošil. In posledica tega je bila, da je bil potem ta jug vedno bolj odvisen od tistih, ki so mu denar posojali. In očitno nas nekateri še vedno silite v to, da živimo na isti način naprej, kot smo doslej, kar pomeni, da bomo dejansko padli v ta jug, ki se je ujel v past dolgov. In to nas bo delalo še bolj odvisne od posojilodajalcev in manj suverene, pritiski na državljanke bodo večji.

Še ena taka demagoška razprava, ki se mnogokrat pojavlja v tem parlamentu, je, da se reče: Veste kdo v 50, 70 letni zgodovini po drugi

svetovni vojni je pa sploh posloval brez primanjkljaja? Spet je to samo prvi del zgodbe. Drugi del zgodbe pa je, pomembna razlika je, ali si ti posloval z 10 % primanjkljajem ali pa 1 % primanjkljajem. To je ključna zadeva. Če gre za 1 % primanjkljaj, se marsikaj da nadomestiti z rastjo, če pa gre za 10 %, pa je malo takih junakov, da bi to lahko nadomeščali. Slavni ZUJF, na katerega je bilo toliko pripomb in nezadovoljstva. Jaz mislim, da so se nam tam neke leta 2012 že nekoliko kazali grški otoki oziroma smo bili zelo blizu njim. In če ne bi bilo tega slavnega ZUJF, jaz sem prepričan, da bi bili na isti poti, kot je danes Grčija. V potrditev in dokaz tega so lahko tudi rezultati vlade Alenke Bratušek, ki je te ukrepe posvojila, jih nadaljevala, in kot je sama večkrat dejala, je to preprečilo, da bi prišla kakšna druga tuja trojka. Pa da ne boste zdaj to narobe razumeli, ker tukaj se potem zelo velikokrat besede polaga v usta pa potvarja. Jaz nisem zagovornik varčevanja za vsako ceno, sem pa zagovornik tega, da je treba svoje trošenje prilagoditi zmoglostim, ker če tega ne naredimo, potem nas vse ostalo pelje v veliko odvisnost. Ogromno govorimo o Grčiji. Najverjetneje to moti tudi kolega Trčka. Bom pa jaz namenoma uporabil pa tudi druge zglede kot so Litva, Latvija, Španija in Irska, kjer pa se zdi, da pa določeni varčevalni ukrepi pa prijemljejo, delujejo. Bistvena razlika med temi državami, ki sem jih zdaj omenil, in Grčijo je pa ta, da nekeje so seveda zaveze izpolnjevali in so danes iz najhujšega viharja že ven, nekateri pa pač tega niso počeli in so danes v še večjih težavah. In jaz ne vem, včasih se sprašujem, če je res tako težko razumeti logiko, v kateri živimo, ampak danes vse stvari stanejo. Celu pravijo, da ni več brezplačnega kosila. In zato me zanima, kako utemeljujejo tisti, ki pravijo Stop varčevanju! Stop fiskalnemu pravilu!, od kod bo prišel denar. Od kje? Ali pa, kako bomo to kolesje zaustavili? To je zmeraj neka zagonetna stvar, ki si je jaz ne znam razložiti. Jaz razumem, da je neprijetno in da je lahko reči Stop varčevanju! Stop zategovanju pasu!, to vse lahko razumem, ker nihče si ne želi varčevati, ampak ne vem pa, kaj potem sledi. Časi, ko so v nekih tovarnah tiskali denar, toliko, kot so ga potrebovali, so minili. Pa tudi vemo, kakšne so bile posledice tiskanje tega denarja.

Počasi zaključujem. Imam leto in pol staro hčerko Julijo, ena je še na poti in zato bi res rad naredil vse, da bi moji potomci živeli v boljši Sloveniji in da bremena današnjih časov ne bi preložili na njih. Zato se mi zdi res neodgovorno od tistih, ki za uresničevanje svojih ciljev, političnih, na nek način uničujejo prihodnost mladih.

Jaz sam bom podprl fiskalno pravilo, čeprav je to v današnjih časih izjemno nepopularno, če hočete, tudi boleče. Iz tega se ne da kovati političnih točk, kvečjemu jih lahko izgubljaš, ampak se mi pa zdi ključno, da vendarle v tem parlamentu tudi mi prevzamemo

del odgovornosti in neprijetnosti zato, da bo jutri boljše.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ:
Postopkovno dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Se opravičujem, začetek te seje sem spremljal iz pisarne in se pripravljaj nanjo. Vem, da vi, gospod predsedujoči, razlagate Poslovnik, upam, da ga tudi vsebinsko, zato je moj predlog, da mi odgovorite na vprašanje, ali je to razprava o 12. točki Predlogu Zakona o fiskalnem pravilu ali pa je to neka prosta debata o Grčiji in o vsem živem? Hvala za besedo.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Glede na to, da govorimo o 3. členu amandmaja Poslanske skupine SDS in da smo pri prvem amandmaju, ki po uveljavljeni parlamentarni praksi omogoča širšo razpravo, smo še vedno tam. Bi pa opozoril, da je to širino zavzel pravzaprav vaš predsednik in na podlagi tega, normalno, da imajo vsi tudi to možnost, da s tako širino odgovorijo na tako debato. Vam predlagam, če se želite vključiti tukaj ali kjerkoli drugje, da se prijavite k besedi za vsebinsko. Zdaj ima besedo mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovani ministri, minister za finance, lepo pozdravljeni!

Glede na to, da se je dejansko ta razprava v Državnem zboru začela precej široko, od tistega, kar predlagamo v amandmaju k 3. Členu, si bom seveda na začetku vzel ta čas in to možnost, da bom nekoliko širše razložil in obrazložil vlogo fiskalnega pravila, vlogo fiskalnega sveta in seveda tudi celotni potek, tudi pravni okvir, o katerem dejansko danes govorimo.

Na začetku bi rad, bi se mi tukaj v Državnem zboru nekako poenotili, poenotili vsaj o eni zadevi – kaj je varčevanje. Varčevanje je za mene v tistem primeru, ko dejansko imamo ali v državi ali v občini ali v družinskem proračunu več prihodkov kot odhodkov in višek teh prihodkov dajemo na stran, zato da bomo kupili neko dobrino, da bomo investirali itd. Varčevanje vsekakor ni poraba v primeru, da se pojavi neka potreba, ki jo želimo zadostiti, in se za to zadolžimo. Kakor imamo tukaj zadolžitev, jaz mislim, da je to nasprotno od varčevanja. Zaradi tega bi jaz rekel predvsem tistim na drugi strani dvorani, ko govorite o varčevanju, daleč smo od varčevanja. Daleč smo od varčevanja predvsem zaradi tega, ker imamo primanjkljaj, kakršenkoli že strukturni, nestrukturni ali kakorkoli že, in zaradi tega, ker smo zadolženi 80 % bruto družbenega proizvoda in več, kar pomeni nekaj več kot 30 milijard, govorim za državo Slovenijo. In zaradi tega bi, če govorimo o neki razpravi, bil vsaj toliko osredotočen, da ne govorim o varčevanju, če se ne zadolžim. Daleč

od tega. In tukaj bi rad bil toliko pošten, če se je nekdo v preteklosti zadolžil za 20 milijard in to potrošil, recimo, vlada Boruta Pahorja s finančnim ministrom načelu Križaničem, da seveda potem ne govori o tem, kako je stalno ta stranka za to, da se nekaj varčuje. Pač nihče ni tega omenjal in ne s populističnega zornega kota govoriti, da se dejansko to dogaja, če smo zaradi tega dejansko toliko zadolženi, kolikor smo, in če zaradi tega danes plačujemo eno milijardo evrov obresti in seveda zaradi tega vpliva to tudi na prihodnje generacije. Tako da tukaj bi jaz seveda govoril o teh gabaritih, ki sem jih zdaj postavil, in seveda tudi o samem zakonu. Seveda bom govoril tudi o amandmaju Slovenske demokratske stranke. Še prej pa nekaj drugega. Ta razprava se ni začela danes, niti se ni začela včeraj, ampak se je ta razprava začela že nekaj v začetku leta 2012 in konca leta 2011, ko je dejansko bila dana iniciativa za to, da se uvede fiskalno pravilo z Zakonom o ratifikaciji medvladne pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji. Na podlagi tega se je kasneje tudi sprejel ustavni zakon, ki med drugim v 148. členu določa, v drugem odstavku, da morajo prihodki in izdatki proračunov države biti srednjeročno uravnoreženi, brez zadolževanja ali pa morajo prihodki presegati izdatke. Govorimo "brez zadolževanja" in zdaj sem prišel do tega, ker sem prej nekoliko poljudno povedal, do pravnega okvirja za to, in to določa ustava, pakt stabilnosti pa določa, da je možen 0,5 % primanjkljaj bruto družbenega proizvoda. Prvo vprašanje, ki se tukaj postavlja, ali je ta zakon v skladu s to Ustavo? To je prvo vprašanje, ki se dejansko postavlja, ne glede na to, ali je kdo proti ali kdo ni proti glede temu. Ali bo skozi celotno obdobje, minister za finance je govoril o letu 2020, dejansko politika finančna, ekonomska, gospodarska, socialna, katerakoli politika, ki jo v vodi vlada, v skladu s tem členom? In jaz dvomim, da je temu tako. Dvomim. In dvom ima neke realne osnove tudi za to.

Drugo, kar bi rad omenil še, ker je treba seveda iti v ustavni zakon in na podlagi Ustave se sprejema zakonodaja in na podlagi Ustave bomo tudi danes verjetno glasovali o tem zakonu, vsaj tako je na dnevnem redu, je seveda treba reči, da ta člen, ki sem ga prej navedel, to se pravi, "da morajo biti prihodki in izdatki proračunov srednjeročno uravnoreženi, brez zadolževanja", se prvič uporabi za pripravo proračunov države za leto 2015. To pravi 148. člen Ustave. In dejstvo je, gospe in gospodje, da smo danes v protiustavnem stanju. Ne bom rekel, da izključno zaradi te vlade, ker pred tem smo imeli drugo vlado, ki tudi ni tega storila. Ampak danes nismo v ustavnem stanju, če ne drugega, zaradi tega, ker v letu 2015 ali pa v pripravi za leto 2015 ni bilo pripravljeno v skladu s tem členom Ustave. In tukaj smo seveda zdaj pred dvema dilemama, to se pravi na eni strani, ali je zakon v skladu z ustavo, kjer se ne

predvideva primanjkljaja, in na drugi strani, kako je s proračunom za leto 2015, ker je seveda veliko bolj jasno. In če zdaj izhajamo iz tega, je treba zelo enostavno povedati tukaj, kaj dejansko fiskalno pravilo pomeni. Pomeni, da porabiš toliko, kot ustvariš, brez zadolževanja. Zelo enostavno. In ljudje to merilo poznajo. Ne poznajo merila, da porabiš toliko, kot ustvariš in toliko kot se zadolžiš. In to ni varčevanje, če se zadolžuješ. Spoštovana Združena levica, to ni varčevanje. Če se vi zadolžite, če gremo danes v banko, se zadolžite, kupite nov avtomobil, s tem nič ne varčujete. In politika, realna politika gospodinjstva, države, občine ne more temeljiti na zadolževanju. Kajti potem imamo na drugi strani te grde kapitaliste, pod narekovaji, in seveda ti, ki želijo obresti in tako naprej, in tudi danes plačujemo eno milijardo obresti. Ker smo se zadolžili. Največ v zgodovini Slovenije v času vlade Boruta Pahorja in finančnega ministra Križaniča. Zaradi tega je neko sprenevedanje o neki stabilnosti in tako naprej popolnoma brezpredmetno, kar danes predstavnik Socialnih demokratov dejansko govori. 8 milijard je bilo leta 2008 zadolžitev in 26 milijard je bila zadolžitev leta 2011. Tukaj so popolnoma jasni ti podatki glede vsega tega. Poglejmo si statistične podatke.

Če gremo zdaj na tisto, kar je omenil predsednik Vlade, da bo strog zakon. Predsednik Vlade, jaz mislim, da ne bo strog zakon, jaz mislim, da so dejansko možna v okviru tega zakona prevelika odstopanja in da ima vlada v primerjavi s fiskalnim svetom veliko preveč pristojnosti in da fiskalni svet ni tisti, ki bo nadzoroval vlado. To se je zgodilo z zadnjimi spremembami, ki jih je tukaj predlagala koalicija. Druga zgodba je, da se seveda vsi strinjamo, da je v času, ko imamo recesijo, treba na nek način tudi popuščati, in v času, ko imamo konjunkturo, je treba bolj privarčevati za slabe čase in tako naprej. Ni nobene težave. Vendar v obdobju, ko bo država imela padec gospodarske rasti, zelo nizek padec gospodarske rasti – bom povedal s primerom, na primer za 0,1 % točke, na primer da gospodarska rast pade z 0,5 % na 0,4 %. –, vam ta formula, ki jo imate predloženo, ki jo je koalicija z vlado predložila, pomeni, da bodo odhodki padli za 0,5 % bruto družbenega proizvoda. Z drugimi besedami, za 180 milijonov. Prišli boste sem s proračunom, rebalansom proračuna in rekli, glejte, to se je dejansko zgodilo. In to ta formula dejansko pomeni. To pomeni, da je zadeva nestabilna. Zadeva je nestabilna v času majhnega padca gospodarske rasti. Jaz ne bom šel zdaj vsebinsko zakaj, pač to daje matematična formula in matematični izračun. Naš predlog, ki ga predlagamo, in ga podpiramo, tega ne določa. Tako imenovana švicarska formula pomeni, če bo gospodarska rast padla za 0,1 % bruto družbenega proizvoda, se bodo tudi odhodki zmanjšali za 0,1 % bruto družbenega proizvoda. Tukaj govorimo 0,1 % bruto družbenega proizvoda, seveda bruto družbeni

proizvod je 35 milijard, se pravi govorimo o 0,1 35 milijonov, 0,5 približno 180, 175 milijonov. In v tem je ta težava. Vsebinska. Zdaj sem pri amandmaju Slovenske demokratske stranke. In mi predlagamo, da se tudi v času, ko bo prišlo do padca, uveljavi neko simetrično načelo, po katerem bo lažje poslovanje tudi za vlado. Jaz moram odkrito priznati, tega nismo ugotovili v Slovenski demokratski stranki, glede razlik. To so ugotovili strokovnjaki. Mislim, da so govorili z vami ali z ministrom za finance, z nami, z vsemi in tako naprej. To so tisti, ki se spoznajo na formule, da tako rečem. In vsi jim verjamemo, ker to smo tudi že večkrat povedali in navsezadnje glede tega ni bilo nobenega nasprotovanja. In tukaj je vprašanje, v kaj dejansko s to predlagano formulo, ki jo vi predlagate, greste. Otežili boste položaj samim sebi in seveda vaši vladi in seveda tudi nadaljnjim vladam. Šoki na izdatkovni strani bodo večji. Jaz ne vem, ali tukaj kolegi in kolegice želite to poslušati, šoki na odhodkovni strani bodo večji zaradi uporabe te formule. In to je jasno, imate strokovne članke o tem, avtorjev ne bom povedal ... lahko vam povem tudi avtorje. Tukaj je to vprašanje in naš predlog gre v smeri, da to pomanjkljivost te vaše formule enostavno presežemo z amandmajem, ta amandma uzakonimo, s tem podpremo tudi zakon. Dobili boste boljši zakon in dobili boste seveda zakon, ki bo tudi sprejet z večjo večino. To je naš predlog. Govorim seveda o tem predlogu.

Mi lahko o javnih finančah govorimo še na dolgo in na široko. Minister za finance je tudi omenil, zakaj pravzaprav mi sprejemamo ta zakon – zaradi pakta stabilnosti, zaradi tega, ker nas bo Evropska unija tožila, zaradi tega, ker bomo plačali kazni in tako naprej. Gospe in gospodje, mi, če za kaj sprejemamo ta zakon, ga sprejemamo zaradi sebe in zaradi tega, ker pretekle vlade, večina preteklih vlad, ni upoštevala že fiskalnega pravila, ki ga imamo že v Zakonu o javnih finančah in ki je pač za neko uredbo določen in tisto fiskalno pravilo je določeno približno tako kot to, imamo spet neko formulo in tako naprej, vendar ga pač nihče ne upošteva in ni nobenih kazni. In ga tudi nihče v preteklosti, če želite, ni upošteval, da ne bo kakšnih pomot. V nekem obdobju se je upošteval, pa ga ne bom navajal, ker potem bo preveč široka razprava. Zaradi sebe ga. In zaradi tega, ker smo sami takšni, da enostavno ne sprejemamo tistega, kar sami sebi določimo. Pa tudi ne zaradi kazni, ampak zaradi tega, da bomo vsaj nekoliko zadostili ustave, tisto, kar nam ustava reče, da bomo vsaj nekoliko pravno relevantni v tem pogledu. Kazni so, seveda, se strinjam, vendar treba je tudi glede tega določiti prioritete. In drugo, kar pravim še enkrat, je vprašanje dejansko ustavnosti tega zakona, ker ustava ne dovoljuje 0,5% primanjkljaja, kot ga dovoljuje pakt stabilnosti. Tukaj sem pravnoformalen pravni formalist. Mi v Slovenski demokratski stranki smo od vsega začetka

podpirali fiskalno pravilo. Vložili smo dva zakona v preteklosti o fiskalnem pravilu. Oba zakona sta bila s strani takratne koalicije zavrnjena. Zakoni so bili čisti. En zakon je bil celo pripravljen na podlagi skupine, ki je bila takrat organizirana, politične, strokovne skupine in tako naprej. Za to koalicijo tisti zakon ni bil v redu, čeprav mislim, da je bil boljši kot je sedanjí. Pripravila je nov zakon, vendar ta zakon ni strog in ima zelo veliko pomanjkljivosti pri vodenju ekonomske in finančne politike.

Seveda jaz verjamem, da bom danes prepričal in prepričeval koalicijo, da je rešitev, ki jo predlagamo, boljša in da si želi boljše. Če bo koalicija podprla naš predlog in naš amandma, bomo tudi zakon o fiskalnem pravilu podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, spoštovani ministrski zbor, spoštovani kolegi in kolegi!

Danes smo v sklepní fazi parlamentarne obravnave zakona o fiskalnem pravilu, ki je od januarja 2015, ko smo ga poslanci z 79 glasovi za in mislim da 5 proti ocenili kot primernege za nadaljnjo obravnavo. Do danes je ta predlog zakona doživel nekaj tako vsebinskih kot tudi nomotehničnih dopolnil oziroma popravkov, ki smo jih v obliki koalicijskih amandmajev prelagali in tudi sprejeli na zadnji redni seji Odbora za finance in monetarno politiko. Kot je bilo danes že nekajkrat omenjeno, s predlogom oziroma s sprejetjem tega zakona zamujamo tako iz naslova spremenjene ustave, 148. člena Ustave v letu 2013, prenosa direktiv v zvezi z proračunskimi okvirji ter prenosí določb fiskalnega pakta. V naši poslanski skupini menimo, da smo v dosedanjem parlamentarnem postopku tega pol leta, odkar se s tem zakonom ukvarjamo, tako poslanske skupine koalicije, opozicije, obeh narodnih skupnosti sodelovali zelo konstruktivno. Besedilo zakona, ki ga imamo danes na mizah in o katerem bomo danes odločali, smo izboljšali predvsem v našo skupno korist, korist naših javnih financ ter prihodnosti naše države. Zgolj naključje je, da ta zakon sprejemamo ravno v času precej zaostrenih finančnih in drugih razmer, tukaj mislim tudi v luči dogodkov, ki se dogajajo v Grčiji, o katerih smo danes že slišali, že poslušali in ki seveda vplivajo tudi na Slovenijo in na celotno Evropo. In prav zato, da se nam ne zgodi oziroma da ne gremo po isti poti, kot jo danes lahko spremljamo, ali da ne končamo tako, kot pravi star pregovor: Najprej država vzame kredit, potem kredit vzame kredit in na koncu krediti vzamejo državo. Zato se mi zdi pomembno, da danes ta zakon sprejemom. Pa bom tukaj zaključila z debato o Grčiji in o drugih tematikah in se bom v nadaljevanju osredotočila predvsem

na samo vsebino predlaganega zakona in amandmaje, ki so bili vloženi s strani SDS in Združene levíce.

Verzija zakona, ki ga je pripravila že prejšnja vlada, kot je bilo danes tudi že povedano, je nadgrajena predvsem v smeri dovoljenje prilagoditve, dovoljenje fleksibilnosti, ki jo dopuščajo evropska pravila glede fiskalnih politik, predvsem v smeri spodbujanja gospodarskih aktivnosti v slabih in ohlajanja pregrete gospodarske aktivnost v dobrih časih, ob upoštevanju 148. člena Ustave, ki zahteva srednjeročno uravnoteženost javnih financ. Gre za prilagoditve predvsem v treh točkah, in sicer, prvič, da je dopusten strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP v času recesije, drugič, gre za izključevanje enkratnih izdatkov iz zgornje meje obsega izdatkov izračunane na podlagi predlaganih neenačb v zakonu in, tretjič, za opredelitev izjemnih okoliščin, ki so v zakonu skladne s tisto iz pakta za stabilnost in rast. Menimo, da je takšna prilagoditev za državo, kot je Slovenija, ki je majhno odprto gospodarstvo in nima lastne denarne politike, nujna, saj se šoki v ekonomski aktivnosti lahko uravnavajo predvsem s fiskalno politiko. Je pa kljub tem prilagoditvam, ki sem jih navedla v predlogu, čeprav nekateri, smo slišali, menijo drugače, zapisana stroga omejitev, ki bo zahtevala še kar nekaj prilagoditev, da se bo postopno odpravilo strukturni primanjkljaj, ki se danes giblje okoli 2,5 % BDP. To pravilo, kar je bistveno poudarek, nam bo omogočilo, da Slovenija v normalnih ekonomskih časih skozi ekonomski cikel za tekoče javnofinančno porabo ne ustvarja dodatnega javnega dolga. Predlagani zakon, kot je bilo tudi že danes povedano, je skozi ugotovitve parlamentarne razprave od januarja do sedaj bil dopolnjen v 3. členu z dvema neenačbama. Neenačbama za določanje zgornje meje obsega izdatkov, kjer ena določa najvišje dovoljene izdatke znotraj obdobja, ko je raven BDP pod potencialno, se pravi, v času recesije in dovoljuje strukturni primanjkljaj v višini 0,5 % BDP, druga pa se nanaša na dobre čase in določa zgornjo mejo obsega izdatkov posameznega leta v času ekonomske ekspanzije. Upoštevanje te neenačbe zagotavlja, da bodo v dobrih ekonomskih časih ustvarjeni javnofinančni presežki. Ali je treba v dobrih časih voditi javnofinančno politiko, ki ne bo samo izravnana, temveč bo ustvarjala tudi strukturne presežke, je predvsem odvisno od ustvarjenih strukturnih primanjkljajev v slabih časih. Pravilo v tej obliki namreč omogoča, da se nakopičeni strukturni primanjkljaj iz slabih časov nadomestijo s strukturnimi presežki v časih nad potencialne rasti BDP. Strukturni saldo je skladno s tem predlogom zakona lahko negativen samo v posameznem letu, v povprečju pa mora biti skladno z določili ustave srednjeročno najmanj izravnán ali v presežku, in to je v skladu s spremenjenim členom ustave. Na tej točki je naše razumevanje fiskalnega pravila drugačno, kot ga nam je prej predstavil

kollega Šircelj oziroma kot to predlaga SDS, in sicer da za izračun zgornje meje izdatkov namesto tako predlaganih neenačb, je bolj primerna tako imenovana švicarska formula. Ta pa v primerjavi s tem, kar je predlagano v tem zakonu, s tema dvema neenačbama, v slabih časih ne omogoča dodatnega spodbujanja ekonomske aktivnosti preko uporabe fiskalne politike do najvišjega dopustnega strukturnega primanjkljaja v višini 0,5 % BDP. Zahteva namreč nenehno strukturno izravnane javne finance tako v dobrih kot tudi v slabih časih. S švicarsko formulo se način za določanje stanja gospodarstva v ciklu omejuje tudi na izračun trendne ravni BDP, ta vladni predlog zakona pa se sklicuje na metodologijo Evropske unije. In to pravilo, ki ga predlaga vlada, zagotavlja, da javni dolg ne bo naraščal zaradi tekoče javnofinančne porabe. Hkrati strukturna uravnoteženost v srednjeročnem obdobju zagotavlja, da se bo dolg v odstotkih BDP zmanjševal. To pa je z vidika mednarodnih finančnih trgov tudi ključen kazalec vzdržnosti javnih financ. Se bo pa dolg lahko povečal zaradi izjemnih dogodkov ali zaradi enkratnih učinkov. Smo že imeli take primere, tudi s primerom reševanje Grčije je bilo tako. Na drugi strani pa se bo zniževal skozi učinke privatizacije. Vse to ni vključeno v okvir, ki ga določa to pravilo, predlagano s strani vlade.

Morda še nekaj besed o Fiskalnem svetu. Fiskalni svet je v končnem besedilu zakona, ki ga imamo danes na mizi, veliko bolj določno opredeljen, kot je bilo to v prejšnjih verzijah zakona. Štirje člani od osemnajstih predlaganega zakona se nanašajo prav na Fiskalni svet, ki omogočajo, da se bo ta Fiskalni svet vzpostavil brez sprejemanja dodatnih zakonskih podlag oziroma dodatnih zakonov. Res je, da so bili v osnovni vladni verziji predloga zakona mišljeni trije predlagatelji, predsednik republike, vlada in Banka Slovenije, za zagotovitev nepristranskega članstva v Fiskalnem svetu, a je bila skozi parlamentarno proceduro od prve do današnje obravnave predloga zakona taka ureditev ocenjena kot prekompleksna. Zato je bila na podlagi pogovorov in dogovorov tudi spremenjena. Razmišljalo se je tudi o rešitvi, ki izhaja iz postopkov za imenovanje guvernerjev in viceguvernerjev ter članov Računskega sodišča, kjer ima glavno vlogo predsednik republike, a ta ureditev z vidika ustavnopravne stroke ni bila ocenjena kot najboljša. Skladno z dopolnjenim predlogom člane Fiskalnega sveta torej predlaga vlada, vse tri člane predlaga vlada, potrdi pa državni zbor z dvotretjinsko večino glasov. S tem smo želeli zagotoviti, da bodo v Fiskalni svet imenovani res strokovnjaki, ki uživajo širok ugled v naši družbi. Poleg tega pa vlada ne bo mogla imenovati, kar je bil tudi eden izmed izpostavljenih očitkov, sebi naklonjenih strokovnjakov v Fiskalni svet.

V večini držav Fiskalni svet nima neposrednega vpliva na javne finance v obliki

samodejnih posledic, ki bi jih sprožilo mnenje Fiskalnega sveta. Res je, da ne obstaja univerzalen model delovanja in organiziranosti Fiskalnega sveta, ki bi bil primeren za vse države. Pravila Evropske unije določajo naloge Fiskalnega sveta, ostalo ureja vsaka država posebej. Sami moramo poskrbeti oziroma ta organ umestiti v naš institucionalni okvir, jasno opredeliti pristojnosti in odgovornosti, zagotoviti strankarsko oziroma politično neodvisnost, zagotoviti vire za delovanje tega organa in za komuniciranje tega organa z javnostjo.

Na ravni tega izvedbenega Zakona o fiskalnem pravilu menimo, da smo tem kriterijem, ki jih določa zakonodaja EU, zadostili. Zagotovljena je neodvisnost tega organa, kar je bilo predvideno že v prejšnjem osnutku zakona in je bila več ali manj ta določba že usklajena s takratnimi poslanskimi skupinami. Kot neodvisen organ pa je predviden tudi nenazadnje v koalicijski pogodbi. Kot nov proračunski uporabnik bo imel zagotovljena finančna sredstva za svoje delovanje in vsi trije člani tega Fiskalnega sveta bodo z dvotretjinsko večino potrebovali podporo poslank in poslancev, torej parlamenta.

Kje vidim ključno moč Fiskalnega sveta. Po mojem izhaja iz njegovega vpliva na javno mnenje, skozi možnosti komuniciranja z javnostjo in javnostjo njegovih ocen. Ob tem pa se ohranja odgovornost vlade in državnega zbora pri oblikovanju in vodenju fiskalne politike. Bolj pomembno in ključno je po mojem mnenju to, kdo bodo člani tako oblikovanega Fiskalnega sveta in kako uspešno bodo nadzirali proračunsko politiko, od načrtovanja do izvajanja. In samo s svojim delovanjem si bo Fiskalni svet ustvaril potrebno kredibilnost te institucije in spoštovanje. Vloga Fiskalnega sveta je namreč spremljanje skladnosti z načrti in izdelava s tem povezanih ocen. Ker bodo te ocene javne, bo imel Fiskalni svet izjemno pomemben vpliv na oblikovanje javnega mnenja. Vlada bo dolžna do mnenja Fiskalnega sveta izoblikovati svoje stališče, ter ga z obrazložitvijo, katere ocene bo upoštevala in katere ne, tudi posredovati v Državni zbor. To, da Fiskalni svet, kot je bilo že prej povedano, neposredno ne oblikuje fiskalne politike, ni kakšen slovenski unikum, kakšna slovenska pogruntavščina, temveč imajo takšno ureditev tudi druge države članice EU. Njegova vloga, tukaj mislim, da naš fiskalni svet ni preohlapen, kot je bilo rečeno oziroma izpostavljeno v prejšnji razpravi, ampak njegova vloga izhaja iz EU predpisov, kjer jasno piše, citiram: "Čeprav so za zagotavljanje skladnosti s popravljalnimi mehanizmi odgovorni predvsem fiskalni organi, bi bile nacionalne nadzorne institucije ključni element za povečanje verodostojnosti in preglednosti. Načelo Upoštevaj ali utemelj, pri čemer bi se mnenje teh nadzornih institucij bodisi upoštevalo bodisi bi morale zadevne države članice utemeljiti, zakaj ga niso upoštevale, bi zagotovilo, da se takšne ocene ne bi preprosto

prezrle, ne da bi se pri tem posegalo v odgovornosti fiskalnih organov, glede oblikovanja politik." Tukaj vidim sama pravo in primerno ureditev Fiskalnega sveta, tudi v tem tem predlogu zakona. Zakon nadalje določa tudi prehodno obdobje za postopno odpravo strukturnega primanjkljaja sektorja Država. to pomeni, da bo treba v prihodnjih letih strukturni primanjkljaj sektorja Država postopno zniževati za nekje 0,5 odstotne točke letno. Ta postopnost bo ob doseganju gospodarske rasti preprečila, da bi zaradi upoštevanja fiskalnega pravila bili potrebni preveliki rezi v obseg javnofinančnih izdatkov. Ob predpostavki gospodarske rasti, to nikakor ne pomeni poseganja v obstoječe socialne pravice, bo pa treba zajeziti določene apetite in zagotoviti, da bodo javni izdatki rastle po nižjih stopnjah od gospodarske rasti. Ko pa bomo dosegli strukturno izravnano prihodkov in izdatkov, bomo ob upoštevanju tega fiskalnega pravila v dobrih ekonomskih časih ustvarjali rezerve, se pravi proračunske presežke, v slabih pa bodo dovoljeni, kot sem že prej povedala, tudi proračunski primanjkljaji.

Za izpolnjevanje tega pravila bo namreč ključno doseganje čim višje stopnje gospodarske rasti na eni strani ter omejevanje izdatkov na stopnji, ki je nižje od rasti BDP. Ključna ideja je, da zaradi gospodarske rasti naši javni izdatki ne bodo eksplodirali. BDP Slovenije je v letu 2014 še vedno za 7 odstotnih točk na nižji ravni, kot je bil leta 2008.

Pa če za konec še nekoliko povzamem. Očitno je res ustavna umestitev tega načela in sprejetje tega zakona edino pravo zagotovilo, da se stvari zaradi političnega oportunitizma ne bodo spremenile, na primer s spremembo kakšne novel ZIPRS, kot smo to počeli do zdaj. Gre za odgovornost, to je bilo danes tudi že poudarjeno, naše generacije do potomcev in prekinitev prenašanja bremena dolgov na naslednje generacije. Spoštovanje ustave in tega zakona, če ga bomo danes sprejeli, bo tako od vsakokratne slovenske vlade zahtevalo, da ustrezno prilagodi trošenje, se pravi odhodkovno stran proračuna. V naši poslanski skupini si želimo, da bomo poslanci danes sprejeli ta predlog zakona s široko podporo, tudi tistih poslanskih skupin, ki tega zakona v dosedanem parlamentarnem postopku niso podpirale. Predvsem zato, ker se bomo z njegovim sprejetjem zavezali k nadaljnjemu odgovornemu ravnanju in k bodočim urejenim javnim financam, ki so prav gotovo osnovni pogoj za nadaljnji razvoj naše države. Fiskalno pravilo bo postavilo izvršilno oblast pred obvezo, da predlaga, zakonodajno oblast pa bo obvezalo, da vsako leto sprejema proračunske zakone, ki so uravnoteženi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Želite še razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana ministrska ekipa, predsednik Vlade!

To, da javne finance v Sloveniji niso uravnotežene, smo v Državnem zboru že ne vem kolikokrat ponavljali. Tudi vemo, da smo od leta 2009 v samem postopku presežnega primanjkljaja in da moramo proračunski primanjkljaj znižati pod 3 % BDP. Plan za letošnje leto je nekje 2,9 % in jaz močno upam in tudi želim ministru za finance, da mu bo to v letošnjem letu tudi uspelo.

Če najprej spregovorim o dolgu. Danes imamo javni dolg v višini 82 % BDP ali v številki 31 milijard evrov. Saj bi morda rekli, da glede na povprečne zadolženosti v Evropski uniji to ni dosti. Zaskrbljeno je pa to, na kar smo že opozarjali, da je ta javni dolg v zelo kratkem času zelo narastel, in sicer iz leta 2008, ko je bil 22 % do danes, ko ga imamo na 82 %. In pomembno je to, da se nismo zadolževali zato, da bi investirali. Na tem mestu mi je žal, da ni kolega Škoberneta, ki je prej ravno to izpostavil. Zanima me, za katere razvojne projekte se država, pa lahko tudi samo v obdobju 2009–2011 zadolževala. Problem je v tem, da smo se v glavnem zadolževali za to, da bi ohranjali socialni mir v državi. Če pogledamo proračunski primanjkljaj, v letu 2013 je bil resnično izjemen v višini 14,7 %, kar je normalno, ker vemo, da smo takrat delali sanacijo bančnega sistema. V letu 2014 je prav tako izjemno visok, višina 4,9 % BDP ali 1,8 milijarde evrov, kar je seveda visoko nad ciljem zapisanem v programu stabilnosti.

Okoli same zadolženosti. Zaradi tako visoke zadolženosti plačujemo več kot milijardo evrov za obresti. Več kot 10 % tega, kar dejansko v proračun dobimo. In za lažjo predstavo samo to prenesite ali na gospodinjstvo ali na svoje plače, pa si boste takoj lahko predstavljali, kaj to pomeni. Vemo, da moramo vse to, kar si sposodimo, vrniti. Ni druge poti. In da je seveda neko neodgovorno ravnanje popolnoma neprimerno. Strinjam se s tem, da potrebujemo jasna pravila, ki morajo biti tudi jasno zapisana.

Konec maja 2013 smo v ustavo dodali določbo, da mora biti proračun srednjeročno izravnano brez zadolževanja. Izvedbeni zakon bi morali imeti nekje do konca novembra 2013. Sedaj je poletje 2015 in smo mogoče v neki zaključni fazi sprejemanja le-tega. Zamujanje sprejetja tega izvedbenega zakona ima neke posledice na naš proračun in tukaj, verjamem, da se minister za finance tega še kako zaveda. Ta zakon, ki je danes pred nami, ne morem reči, da je slab, lahko pa rečem, da ni dovolj dober. Pomembno je, da se ga sprejema z dvotretjinsko večino, kar pomeni, da ga v prihodnje ne bo mogoče enostavno spreminjati. In je še kako pomembno, da je zakon res optimalen, najboljši.

Kar se mi zdi pomembno, je, da imamo v času gospodarske rasti, v času konjunktura, strožje omejitve, kar se tiče področja odhodkov.

Dolg države moramo vrniti in ravno v času konjunktura za to veljajo po moji oceni tudi najboljši pogoji. Predlog našega amandmaja gre v smeri švicarske formule, enostavno zaradi tega, ker je v praksi že preizkušena. Vaša neenačba ni preizkušena, kar pomeni, da nekako težko predvidimo, kakšni njeni rezultati tudi v prihodnosti. Izpostavila bi še te izjemne okoliščine. Tu me dejansko moti to, da dopuščate, da v primerih posebnih okoliščin lahko prihaja do izjem. Želela bi si, da bi bilo konkretno zapisano, zakaj, kje in v katerih primerih, če je to sploh potrebno.

Na splošno ocenjujem, da je treba izhajati iz enega preprostega dejstva – najprej je treba zaslužiti, potem lahko to zapraviš. In je neko brezmejno zadolževanje res neodgovorno, prenašanje tega na prihodnje generacije, na naše otroke. In s tem se strinjamo, to je bilo danes že večkrat izpostavljeno. Kljub vsemu nekako upam, da obstaja nek posluš za ta naš amandma, za preizkušeno varianto, da ga boste danes podprli in bo na koncu tudi ta zakon sprejet. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča.

Odkrito povem, da me ta debata danes veseli. Veseli me tudi, da imamo široko združeno koalicijo nasproti Združene levice. Zakaj je temu tako, je včeraj pojasnil gospod Tonin, ki večkrat pravi, da ne bo demagoški, ne bo demagoški, ne bo demagoški ... mene ne šola EPP in ZDA. In seveda je demagoški. Strah ga je domino efekta, strah ga je nove levice, ki prinaša in ponuja alternative. Ker ste vsi večji strokovnjaki za Helado od mene osebno in tudi za ekonomijo, kaj šele za enačbe in neenačbe, bom debato zožil ne pa razširil. Seveda, zveni tako blazno kunšno, a veste, jaz sem po osnovni izobrazbi naravoslovno matematični tehnik, smer uporabna matematika. Te osnovne enačbe in neenačbe razumem, upam si reči, za razliko od številnih. Če mislite, da bo fiskalno pravilo – od kje bo pa prišel denar, kot se sprašuje Tonin – rešilo Slovenijo, potem pa res, čeprav sem ateist, Bože sačuvaj!

Naj vam zelo na kratko razložim fiskalno pravilo. Fiskalno pravilo je v času suhih krav nemogoče. Razen če nočete, da vam ljudstvo shira in crkne. Ampak jaz seveda o teh vaših velikih zgodbah ljudi nisem videl. V času debelih krav je pa škodljivo, ker s tem omejujete razvoj. In to je gospodu financministru zelo jasno. Zame osebno je gospod finan minister zelo tragična figura, da se je pustil prodati tej ideologiji, ki zdaj obvladuje. Mi smo politiki, ampak če bi brali ljudi, ki resno analizirajo premene sveta, bi videli, da je ekonomija pojedla politiko. Kaj je gospa Banova utemeljevala potem, ko je šla v drugem delu na dolgo in široko o Fiskalnem svetu: "Z vidika mednarodnih finančnih trgov, po drugi

strani se bo pa zmanjševal z učinki privatizacije." Evo, tu imate to klasično, najbolj čisto ideologijo 21. stoletja – praznega centra. To zdaj poslušamo. Zožujem. Slovenija ni v recesiji, imamo presežek tekočega računa plačilne bilance kot agregata države, podjetij in prebivalstva. Ustvarimo več, kot porabimo. Čez 2 milijardi lani in tako naprej, skratka 5,9 % BDP, projekcija za 2017 je 6,3, Umar. Ali ne znamo pobirati davkov ali nočete in ne znate gledati na prihodkovni strani? Ampak seveda, vi, veliki strokovnjaki za ekonomijo, cel svet, vesolje in še kaj zraven, se o tem ne boste pogovarjali in se s tem ukvarjali. Vi boste malo o švicarskih formulah, pa o enačbah in neenačbah, pa o rebusih mogoče še kaj povedali in se delali blazno kunšne. Vi seveda morate opravičiti zdaj svoje početje. Mene ne čudi, da to počne SMC, takšna kot je. Čudi me, da to počnejo stranke, ki imajo v imenu slovensko in demokratično. Slovensko demokratska stranka, polni ste očetnjave, domoljubja, gor in dol. Vi ste začeli furati to zgodbo. Socialni demokrati s fiskalnim pravilom. Kaj bo ostalo od socialno? Stranka upokojencev. Enkrat tudi Karl Erjavec ne bo imel več kje penezev vzeti za upokojence in tudi če pokojnina ne pada z inflacijo, dejansko pada. Ampak seveda, vi se morate na dolgo in na široko opravičiti za to, ste koalicija vizavi nas in boste tudi prevzeli to odgovornost.

Kaj je fiskalno pravilo, sem povedal. Zakaj je škodljivo, sem povedal. Mišljenje pa ni naravno stanje. Mi bomo seveda glasovali proti, kot sem že najavil na prvih obravnavah, zaradi Toninovih otrok in tudi mojih in tudi vaših. Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Naj začnem tako: Kesam se v mislih, besedah in dejanjih. Tako da, žal mi je gospoda Trčka, ki je šel, se je razkuril, ampak povrnimo se nazaj na temo. Jaz bi začel, to razpravo o fiskalnem pravilu z eno prispodobno. Jaz vidim fiskalno pravilo kot neko sidro, in sicer zakaj. Srednjeročno sidro za javnofinančno stabilnost in tudi neka trdna zaveza za omejitev zadolževanja, kar je pomembno nedvomno, da ne pozabimo, da imamo teh nesrečnih 30 milijard dolga, obenem pa je ta zaveza lahko toliko fleksibilna, da jo je možno tudi v recesiji olajšati tako, kot se dviguje in spušča sidro. Kar se pa tiče fiskalnega pravila, bi pa rad povedal ključna sporočila, ki jih nosi, ne glede na to, kdo je na oblasti. Kot prvo bi rekel takole, uravnotežen saldo sektorja Država v srednjeročnem obdobju, brez ustvarjanja dolgov za tekočo, javnofinančno porabo. Drugič, omogoča vodenje proticiklične fiskalne politike v slabih časih do gotove meje, po drugi strani pa lahko naredi ambiciozno proticiklično fiskalno

politiko v dobrih časih in s tem si ustvari fiskalne rezerve. Tretjič, asimetrično pravilo, ki omogoča omejeno uporabo fiskalne politike za spodbujanje v slabih časih gospodarstva, ko je v dobrih časih gospodarstvo, ima bolj restriktivni učinek. Četrta točka, zmanjšuje tveganje proticikličnosti pri načrtovanju finančne politike. Peta točka, zmanjšuje tveganje precejšnjih napak, ki nastopajo pri volatilnosti in pri načrtovanju fiskalne politike, ob tem da je nekaj manevrskega prostora pri tem strukturnem deficitu 0,5 BDP. Šesta točka, kar je nedvomno pomembno, na vzdržen način omogoča nižanje tega našega nesrečnega dolga 30 milijard, ki je ključen za srednjeročno obdobje, ob tem da ne slabi gospodarskih tokov.

In da zaključim. Če nam bo uspelo zagotoviti dolgoročno vzdržnost javnofinančne politike, ob tem da ne pozabimo prevzetih mednarodnih obveznosti in da naredimo potrebne strukturne spremembe, ki nam bodo pomagale voditi konsolidacijo naše države, je to fiskalno pravilo ena od ključnih točk te vlade, tako da jo podpiram. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB):
Najlepša hvala.

Dolgo, po moje celo predolgo, se že pogovarjamo o fiskalnem pravilu. Danes tukaj poslušamo zelo učene razlage, kaj pravzaprav fiskalno pravilo je. Na eni strani zelo energično razpravo, kako bomo ubili naše ljudi, jim ne dali dihati, na drugi strani kolegi govorijo, da pravzaprav nič s tem ne bomo naredili, da bi morali še bolj zategniti vse skupaj. In ubogi ljudje, ki nas gledajo, komu pravzaprav naj verjamejo. Če pa skušamo tako po domače povedati, kaj fiskalno pravilo pravzaprav je, pa lahko rečemo, da v nekem srednjeročnem obdobju lahko porabimo toliko, kot ustvarimo. To ne pomeni v vsakem letu posebej, tako kot kolegi iz Združene levice želijo predstaviti, ampak v nekem obdobju pač porabimo toliko, kot ustvarimo. In to nikakor ne pomeni ubitja socialne države, kot danes že nekaj ur poslušam od kolegov. Res je, da je ljudem preprosto in lepo obljubljeni med in mleko, čeprav veš, da bodo tekle solze in znoj. Je pa to zelo zelo neodgovorno. Ne morem mimo primera Grčije in grške Sirize. Ne morem. In pravzaprav nam ta primer pokaže, kam neodgovorna politika lahko pripelje. Ljudje ne morejo na banki dvigniti ne svojih prihrankov. 60 evrov ne morejo dvigniti oziroma več ur stojijo v vrsti, da lahko dvignejo 60 evrov. Upokojenci ne dobijo pokojnine. Tudi umrli so že zato, ker so na soncu čakali, da dobijo 100 evrov svoje težko prislužene pokojnine. Bencin se draži in ne po centih, po 10 %, in še dobiš ga ne. V trgovinah ni osnovnih življenjskih potrebščin. Ali je to prihodnost, ki jo želimo našim ljudem? Ali je to tisto, kar želimo

za naše ljudi? Jaz prav gotovo ne. Zato še enkrat, primer Grčije je absolutno primer neodgovornega vodenja države. Ljudem obljubljeni nemogoče, je pa vsekakor, še enkrat poudarjam, zelo neodgovorno. In tudi v Sloveniji poslušamo, da je najbolje, da ne naredimo nič in ljudem damo vse. Tudi jaz. Tudi jaz jim dam vse, ampak lahko jim damo samo toliko, kot ustvarimo. Na tuj račun deliti je nemogoče.

Grki so šli na referendum in rekli ne ukrepom. Danes lahko berem, mogoče tudi zato nekakšna živčnost pri kolegih iz Združene levice, da je kolega, njihov vzornik Cipras poslal v Bruselj paket, ki je pravzaprav še bolj varčevalen in še težji, kot je bil tisti pred referendumom. Kaj je Grkom pomagalo, da so šli na referendum in rekli ne? Kaj jim je pomagalo? Nič. Narediti bodo morali to, kar smo morali narediti vsi, ki se odgovorno obnašamo do svojih državljanov in do svoje države. Ne morem mimo tega, da omenim, da smo tudi v Sloveniji imeli en podoben referendum. Leta 2011. Referendum o pokojninski reformi. Dve stranki, največji zagovorniki tega referenduma, SDS in Desus. Tudi takrat so ljudje rekli ne. Tudi takrat so ljudje rekli: "Nočemo pokojninske reforme." Pa se na žalost brez tega ni izšlo. In leta 2012, se pravi leto dni po referendumu je vlada, ki jo je vodila SDS, Desus pa je bil član te vlade, sprejela pokojninsko reformo, ker je pač to treba narediti. In ljudje, tudi v Sloveniji, pa bodo morali razumeti, da ne gre zaupati politikom, ki lepo in všečno govorijo, ki sadijo rožice, potem pa delajo vse kaj drugega, ker drugače preprosto ne gre. In določene stvari je v državi treba narediti. In to zato, da bo naša prihodnost lepša in boljša. To zato, da bodo naši otroci lepše in lažje živeli.

Fiskalno pravilo je korak, ki nas bo dolgoročno pripeljal v prave javnofinančne okvire. To ne pomeni od danes do jutri. To pomeni postopoma. Dejstvo je, da s sprejetjem tega zakona postopkov, povezanih s fiskalnim pravilom, še nismo povsem zaključili. Treba bo spremeniti še poslovniki tega državnega zbora, za to tudi potrebujemo dvotretjinsko podporo, in treba bo spremeniti zakon o javnih financah. Spoštovani minister, pričakujem, da nas boste tudi pri teh spremembah vključili v pripravo sprememb, ko se bodo pripravljale, ne šele na koncu, ko bodo stvari pravzaprav že čisto pripravljene.

Upam, da se vsi zavedamo, da to, kar v naši državi delamo, delamo zato, da bo našim ljudem bolje, in zato, ker to moramo narediti sami zaradi sebe. Tukaj se pridružujem kolegu Širciju, ki je pravzaprav povedal enako, ne zaradi Evrope, ne zaradi zahtev, ne zaradi paktov stabilnosti, ne zaradi ne vem česa, ampak zaradi tega, ker je treba do naših ljudi peljati ali delati odgovorno politiko. Je pa dejstvo, da je tudi zakon o fiskalnem pravilu samo zakon. Včeraj sem rekla, da je zakon samo črka na papirju. Tudi za ta zakon, za zakon o fiskalnem pravilu pravzaprav velja to.

Pomembno je, da se vsi tisti, ki bomo danes ta zakon podprli, predvsem pa da se vlada, da se ministri in vladajoča koalicija zaveda, kaj to pomeni. Da ne bomo jeseni ob pripravi proračuna spet pričali izsiljevanjem in grožnjami z izstopom iz koalicije. Minister, želim vam vso srečo pri pripravi težkega proračuna za leto 2016. Ne bi bilo pa nič lažje, tudi če zakon o fiskalnem pravilu ne bi bil sprejet.

Ker se zavedamo, da se od obljub ne da živeti in ker smo del odgovorne politike, bomo vsi štirje poslanci naše poslanske skupine zakon podprli. Konec koncev smo mi že pokazali, da z odgovorno politiko znamo ohraniti socialno državo in državo povleči iz, jaz bom kar rekla, globoke recesije, 5-odstotni padec, mislim, da je lahko globoka recesija. Ampak tega se ne da z lepimi besedami in praznimi obljubami, ampak samo z dejanji. In samo prava dejanja dajejo prave rezultate.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod minister in tudi spoštovana gospa ministrica!

Smo torej pred sklepnim dejanjem te dolge zgodbe, in sicer vpisovanja fiskalnega pravila. Smo torej pred samim izvedbenim zakonom o fiskalnem pravilu – zadnje dejanje in upam, da bo le-to uspešno. Fiskalno pravilo je del osnovne ekonomske logike, ki jo pozna sleherni gospodinjstvo in jo mora poznati tudi država. Gre torej za lastne zaveze. Zaveze države, da ima uravnotežen proračun in da porabimo le toliko, kot ustvarjamo. To je naša osnova. Ampak zakaj potrebujemo v Sloveniji fiskalno pravilo? Prvič, tudi zaradi zgodovinskih dejstev, da smo recimo v preteklosti porabili, trošili več, kot smo ustvarili. In te posledice danes nosimo. Zadolženi smo za 80 % bruto domačega proizvoda. Plačujemo milijardo 100 milijonov evrov obresti, kar je nekaj manj, kot pa plačujemo na celotni letni ravni, kot namenimo recimo za pokojnine. Zato potrebujemo fiskalno pravilo. Potrebujemo ga zato, da se samoomejimo, ker se moramo samoomejiti. In to bo koalicija kaj kmalu tudi ugotovila. Napovedi o pripravi proračuna so zelo črnoglede. Priča bomo kaj kmalu deljenju tako imenovanih bombončkov. Se pravi, gospod minister, potrebujemo samoomejitev.

Če nadaljujem. V preteklosti smo se res, drži teza, zadolževali za socialni mir in nismo varčevali. Ampak če že omenimo besedo varčevanje, spoštovane gospe in gospodje, varčujemo lahko le takrat, ko sploh imamo kaj za privarčevati. Grčija ta trenutek dejansko nima kaj varčevati. Grčija ta trenutek mora reševati. Varčujemo torej, če imamo ta kupček denarja. Zaradi tega se strinjam, da se naša poraba omeji tudi v času konjunkturo. Tudi v času tako imenovanih debelih krav. Zaradi tega da bomo

kaj privarčevali za čas krize, če hočete, za čas suhih krav, da bomo z zrni napolnili našo kaščo.

Spoštovani gospe in gospodje, naj se dotaknem še same formule, o kateri sedaj poteka tudi debata, namreč smo pri 3. členu. Glejte, ta formula tudi z moje strani ni tista optimalna rešitev, ampak je mnogo več, kot pa imamo sedaj. In ta formula, če smo že pri tem, učinkuje skoraj podobno kot švicarska formula. Omogoča morda več fleksibilnosti v času krize in tudi obstajajo, kar je nadvse dobrodošlo, omejevanja v času konjunkturo. Še enkrat poudarjam, da ne bomo delili bombončkov, ko nastopi gospodarska rast. In pred tem smo, kot kaže, letošnjo jesen.

Bistveno pa je torej zmernejše zadolževanje. Spoštovane kolegice in kolegi! Danes je bila Grčija velikokrat omenjena, ampak Grčija je tipičen primer, kaj se zgodi, če ne deluje logika fiskalnega pravila, kaj se zgodi, če prekomerno trošimo. Zgodi se bankrot. In pred to bojaznijo je bila nekoč tudi Slovenija.

Spoštovane kolegice in kolegi! Govorite, predvsem Združena levica, da fiskalno pravilo ogroža socialno državo. Ne, ne. Fiskalno pravilo krepi socialno državo in ščiti socialno državo. Zakaj? Glejte, davkoplačevalci lahko ta denar, ki ga namenimo za odplačilo dolgov, za odplačilo obresti, namenimo za kaj bolj pametnega. Tudi za pokojnine, spoštovani kolegi, tudi za našo zdravstveno blagajno, za bolnišnice, za ceste, za študentska kosila, dijaške obroke in tako naprej. In fiskalno pravilo predvsem ščiti pravice naših poslednjih rodov. Zaradi tega govorimo, da je tudi pametno pravilo, kajti pameten državljan bo poskrbel za naslednje rodove.

In če zaključim. Moja hčerka se je pred pol leta rodila s 13 tisoč evri dolga. 14 tisoč evri dolga. In ne želim, da se ji ta dolg še dodatno nabere na hrbet tekom njenega življenja, zato bom fiskalno pravilo oziroma ta izvedbeni zakon podprl.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa predsedujoča! Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi, spoštovani gospod minister, edini predstavnik Vlade, ki je še ostal tukaj!

Seveda sem se jaz naučil v nekaj manj kot enem letu v Državnem zboru, da praktično ni lahkkih odločitev. So težke, so manj težke, so bolj težke. Na vsak način je tale odločitev o sprejetju fiskalnega pravila ena od težjih. Ena od takšnih, ki bodo imele dolgoročne posledice za javne finance v Republiki Sloveniji. Vprašati se moramo, zakaj do te odločitve sploh prihaja. Prihaja zaradi tega, ker smo pred skoraj dvema letoma sprejeli ustavni zakon oziroma spremembo ustave, kjer smo se zavezali, da bomo v najkrajšem možnem času, v roku pol leta sprejeli tudi ustavni zakon, ki bo govoril o

zdržnosti javnih financ. Pa tega seveda še nismo naredili. Zakaj nismo naredili? Pač nismo. Mislim, da sedaj ne velja iskati krivca. Smo pod bremenom morebitne finančne kazni, zato je treba zelo hitro odreagirati, pa vendarle ne hitro in ne prehitro in ne nepremišljeno, da sicer ne bi zapisali v fiskalno pravilo kaj takšnega, kar bi lahko imelo negativne posledice kot vsi oziroma kot mnogi pred menoj govorite, za bodoče rodove. Jaz bi si na tem mestu seveda želel, pa bi bilo to preveč naivno in preveč utopično, da tega zakona danes ne bi bilo treba sprejemati. Pa ga je treba. In to iz preprostega razloga, ker se nismo znali v preteklosti dogovoriti, da je treba biti racionalen predvsem na področju javnofinančnih odhodkov.

Spoštovani! Pred nami je zakon, ki bo danes zagotovo sprejet. Imamo seveda alternativo. Alternativa nesprejetja tega zakona, da ga ne sprejmemo, je, da eventualno spreminjamo nazaj ustavo, za kar seveda potrebujemo tudi dve tretjini, in rečemo, da tega zakona pač ne bomo sprejeli. Ko tehtamo med eno in drugo odločitvijo, je seveda odločitev o sprejetju fiskalnega pravila na vsak način in v vsakem primeru boljša. Zelo negativen signal bi dali najširši možni javnosti, če bi se odločili za tisti hipotetični korak, ki sem ga prejle opisal. V Poslanski skupini Desus bomo podprli ta zakon. Smo vložili že dosti naporov do samega sprejetja tega zakona, dasiravno nismo dnevno s finančnim ministrom usklajevali vsake pikice in vsakega podpičja v zakonu, pa vendarle smo bili pozorni na tiste, po našem mnenju poglobitve, segmente v sami dikciji zakona. Bistveno je, da so prihodki in odhodki oziroma izdatki proračuna države srednjeročno uravnoteženi, brez zadolževanja ali pa celo prihodki presegajo izdatke. To je bistvena poanta. Od tega načela se lahko začasno odstopi samo v izjemnih okoliščinah za državo, na katere pa država seveda nima takšnega ali drugačnega vpliva. Zdi se nam pomemben tudi ta drugi del, tudi te okoliščine, tudi te izjeme, tudi ti odpustki, če hočete, ker vendarle je treba vedeti, da se lahko v prihodnosti zgodijo tudi takšni momenti, tudi takšna dejstva, ki bi bistveno lahko ogrozila socialni, gromotni položaj državljanov te države, predvsem najranjlivejših ciljnih skupin. Ne bom jih našteval, vemo, katere skupine so to. Zato smo skozi pogajanja, skozi napore, ki smo jih vlagali v pripravo tega zakona in usklajevanje posameznih določil, bili na to seveda zelo zelo pozorni. Kar je še bistvenega pomena pri tem zakonu, je ob teh odpustkih, izjemah, ki lahko nastopijo, na katere pa, kot rečeno, država nima in ne more imeti vpliva, se nam zdi tudi to, da ocenjujemo in razumemo ta zakon, pa seveda iskreno upam, da se motimo, da ta zakon ne bo posegel v obstoječ oziroma ne bo prispeval k zmanjševanju socialnih pravic državljanov. Če se bi to zgodilo, pa ne želim biti črnogled, bo treba ukrepati. Dejstvo pa je, da ob tisti minimalni, jaz bi si želel iskreno, to moram tukaj povedati, da je ta odpustek od 0,5 % BDP, da je

seveda malo večji, da je več fleksibilnosti, ampak verjetno potem na srednji rok ne bi dosegli tega namena, te glavne poante zakona, ki je tudi zapisana. Rad verjamem kolegu Andreju Širciju, da je njegov namen dober, da si s predlogom amandmaja k 3. členu zakona po njegovem videnju prizadeva ta zakon narediti še boljši, ampak vidim, in to je moje, naše opažanje v Desusu, da bi tak zakon bil neprimerno bolj restriktiven, neprimerno hitrejšo ukrepanje bi bilo potrebno, in bojim se, da tudi ne bi bil dosežen tisti poglobitveni cilj, da pri Zakonu o fiskalnem pravilu ne gre in ne bo šlo za zmanjševanje socialnih pravic državljanov.

Morda še beseda, dve o tistih členih, ker je dovoljena širša razprava, dasiravno je amandma k 3. členu odprt, ki zadevajo Fiskalni svet. Želim si, da bo ta fiskalni svet sestavljen iz strokovnjakov, posameznikov, ki imajo bogate izkušnje, bogato znanje, kilometrino na tem področju, so moralno, strokovno in še kako drugače nesporni in ki se predvsem zavedajo svoje odgovornosti in bodo znali sprejemati tudi odločitve. To je bistveno. Bistveno je tudi to, da dosežejo kar največji konsenz v smislu svoje izvolitve na ta položaj z dvotretjinsko večino, kar mislim, da je pomemben moment. Morda je nekoliko, ne bom rekel zastrašujoče, navidezno velika številka 300 tisoč evrov na letni ravni za delovanje tega sveta, vendar verjamem, da je to zgornja meja potreb za funkcioniranje fiskalnega sveta, da se bo na koncu izkazalo, da je potrebnih manj sredstev. Ampak če bo učinek zakona tak, da bo prinašal pozitivne učinke za državljanke in državljane, kar je bistvena poanta, pa bomo tudi to preživeli. Saj tudi kakšen zakon sprejmemo, ki ima dva- ali trikrat večje učinke, pa gremo dalje in ga sprejmemo. Včeraj je bil nek tak primer.

Morda samo še to. Desus je bil nekajkrat omenjen. Je bil bil zraven, ko se je spreminjala ustava, je bil zraven, ko se prvič ni sprejel zakon o fiskalnem pravilu. Ne nazadnje smo bili v tej sestavi, v tem mandatu tudi zraven, ko drugič nismo sprejeli zakona o fiskalnem pravilu. Ampak razlogi so bili zelo načelni. Prvi je bil ta, da smo ocenili oba predloga zakonov kot preveč restriktivna, preveč tvegana za redukcijo ali restrikcije na področju socialnih pravic posameznikov, gospodinjstev in upokojujencev. Hkrati pa smo videli nezmožnost za formiranje, za oblikovanje rezervnega demografskega sklada, ki je, kot veste, eden izmed glavnih ali pomembnejših poant, pomembnejših določil tudi v koalicijski pogodbi, koalicijskem sporazumu, za katerega si moja stranka že nekaj časa prizadeva in verjamem, da bomo do konca leta tudi dosegli ustanovitev in delovanje v naslednjem letu tega sklada. Ne nazadnje je tudi minister, če pravilno razumem zadnji razgovor, ki smo ga imeli z njim, je vedno bolj tej zadevi naklonjen, saj smo vsi skupaj videli, da je to še kako potrebno za vzdržnost pokojninske blagajne in za nemoteno izplačevanje pokojnin na dolgi rok. To so bili tisti načelni razlogi, še

enkrat izpostavljam, zakaj Desus do zdaj ni bil zraven, ko se je govorilo o sprejemanju fiskalnega pravila, oziroma mu je nasprotoval. Tokrat seveda iskreno upamo, da smo v posamezne člene, posamezna določila zakona pripeljali tisto, kar bo omogočalo vzdržnost javnih financ, govorim srednjeročno, hkrati pa ne prizadelo najbolj ranljivih skupin, torej posameznikov in gospodinjev, ki že zdaj živijo na robu eksistencialnega minimuma. Jaz si iskreno želim, da bo ta zakon sprejet, da med vrsticami nismo izpustili česa, kar bi lahko bilo negativno za bodočnost te države, seveda v upanju, da ko govorimo o nad- in podpotencialni rasti, seveda v upanju, da tiste druge podpotencialne rasti ne bo, da bo rast bruto družbenega produkta stabilna. Seveda pa je treba gledati ta zakon kot eno zaključeno celoto, ampak vendarle zakon o fiskalnem pravilu je samo eden, bistven, ne bom rekel, da je ključen, ampak med bolj pomembnimi zakoni na področju financ, ki jih sprejemamo. Treba ga je gledati v kontekstu vseh drugih zakonov s področja financ, področja fiskalne politike, s področja ostalih segmentov, tudi gospodarstva, ki bo celovito nekako zaokrožil finančno in gospodarsko okolje v tej državi in omogočil da bodo izpolnjeni pogoji, da bo gospodarska rast, kar pa je seveda prioriteta, da se javne finance na srednji rok zniževajo in da v prihodnje znižamo naš javnofinančni dolg. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani minister za finance dr. Mramor!

V svoji razpravi nas je naš kolega Luka Mesec povabil v knjižnico brati ekonomsko teorijo, kar je seveda hvalevredno, obžalujem pa, da ima on takšno taktiko, na katero sem se spomnil kot nekdanji pripadnik JLA, ko smo pač morali služiti JLA, da smo obravnavali taktiko, ki se ji je reklo "udri i beži", v slovenskem prevodu to pomeni "udari in zbeži". Luka se pač tega poslužuje, ampak to je njegova svoboda. Jaz pa ga vabim, zelo prijazno in iskreno, v kakšno slovensko podjetje. Veliko jih imamo. Nova Slovenija hodi po obiskih, obiskujemo podjetja, imamo zelo dobra podjetja, ko bi le bilo malo manj državne birokracije in tako naprej, bi še bolj cvetela, da bi kolega Luka od znotraj videl, kje se pravzaprav ustvarja nova vrednost oziroma bom rekel po domače, kje se dela denar – v podjetjih se dela denar. No, pustimo zdaj ta uvod.

Kolegice in kolegi! Nova Slovenija je zavezana k spoštovanju pogodb, kakršnekoli so že. Če so mednarodne, je seveda to spoštovanje ravno tako treba uveljavljati. In tukaj mislim na pogodbo, ki so jo predstavniki držav, 25 članic Evropske unije podpisali 2. marca 2012. V imenu slovenske države gospod Janez Janša,

takratni premier. To je pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji med 25 državami članicami Evropske unije ali krajše, kot tej pogodbi rečemo, pogodba o fiskalnem paktu, ki jo je, mislim da aprila 2012, ratificiral tudi Državni zbor, pred njim Odbor za zunanjo politiko praktično brez razprave in brez glasu proti. Ta pogodba, kolegice in kolegi, je pravzaprav temelj vsebine, o kateri se mi danes pogovarjamo. Nihče med nami je ni prebral, tudi jaz je nisem dosledno prebral. Ampak v petih vrsticah, kakšen je namen te pogodbe. Namen pogodbe je okrepiti gospodarski steber gospodarske in denarne unije z nizom pravil za krepitev proračunske discipline, s fiskalnim utrjevanjem, krepitvijo usklajevanja gospodarskih politik in izboljšanjem upravljanja območja evra ter obenem s tem podpreti cilje za zagotavljanje vzdržne rasti zaposlovanja, konkurenčnosti in socialne kohezije. Kaj je narobe s to pogodbo, tisti, ki pač nasprotujete pogodbi in posledično tudi danes izvedbenemu zakonu, zakonu o fiskalnem pravilu? Prav to potrebujemo, prav to potrebujemo. Mi imamo Evropsko unijo kot temeljni vrednostni in politični okvir za zagotavljanje blaginje in temeljnih pravic. Mi imamo denarno unijo, imamo skupno evropsko valuto, reče se ji evro, mi imamo bančno unijo za preprečevanje novih in novih bančnih kriz, ki so bile eden glavnih razlogov za krizo v Evropi. Govorimo o energetske uniji in najbrž bomo v prihodnosti potrebovali tudi fiskalno unijo. Ko sem govoril o namenu te pogodbe fiskalnega pakta, pogodbi o fiskalnem paktu, želim tukaj dodati, da sem oster kritik vseh tistih, ki so iz te pogodbe naredili nek bav bav in slovensko javnost nekako zavajajo s tem, da je s to pogodbo konec socialne države. To je norost, oprostite izrazu! In ne pristajam na takšno zavajanje in na takšno farbanje, po domače rečeno, slovenskih davkoplačevalcev. Ne pristajam! To potrebujemo, pogodbo, ki smo jo ratificirali v Državnem zboru, na podlagi katere smo že davno sprejeli spremembo Ustave, 148. člen, in na podlagi katere danes upam, da bo toliko zdrave pameti, bomo sprejeli tudi zakon o fiskalnem pravilu. Mi v Novi Sloveniji trdimo, da sta podjetnost in varčnost po Benjaminu Franklinu, dva potrebna pogoja za razvoj družbe, za blaginjo. In od tod izhaja tudi naša konzervativna drža do javnih financ in konzervativna stališča, ki jih zagovarjamo glede javnih financ. Pa morda zdaj, ko smo pri 3. členu in je govora o formuli. Imamo evropske uredbe, ki pravzaprav zahtevajo od držav, podpisnic fiskalnega pakta, da v svojo zakonodajo zapišejo numerična fiskalna pravila, to se pravi formulo. Premalo je besedna definicija fiskalnega pravila, potrebna je formula. Zakaj? Ker je najbrž matematična znanost bolj eksaktna, kot je pravna znanost, pa naj mi pravniki ne zamerijo. Tudi sam sem zagovarjal v začetku švicarsko formulo. Zakaj? Zato ker deluje, zato ker preprosto deluje v praksi.

Vendar prav zaradi tega, kot sem predhodno povedal, se je v Sloveniji ustvaril nek bav bav pred švicarsko formulo, da je to konec socialne države – pa je prav nasprotno. Zaradi tega tudi razumem, toliko časa pa sem že v politiki, da je treba iskati neke kompromisne rešitve. Ko smo bili kot poslanska skupina v Nemčiji na obisku pred CDU, smo bili tudi na nemškem finančnem ministrstvu in smo se pogovarjali z drugim človekom nemškega finančnega ministrstva, pravzaprav o formuli nismo govorili, ker on ni na to pristajal. Je rekel, da glavno je, da nekaj imamo, da "boste imeli tudi vi nekakšno Schuldenbremse". Ko smo tam omenjali, da so tudi naši strokovnjaki in tudi mi, da smo brali razmišljanja avtorja Schuldenbremse v Nemčiji, to je gospod Lars Feld, ki ga strokovna javnost v Sloveniji zelo dobro pozna, gotovo tudi gospod minister, vem, da ga pozna, smo ugotovili, da je ključno pravzaprav to, da čim prej, sploh pa pred sprejemanjem proračuna za leti 2016 in 2017 sprejmemo zakon o fiskalnem pravilu.

Glede primerjave med formulo, ki je zdaj napisana v dopolnjenem Predlogu zakona o fiskalnem pravilu in med švicarsko formulo, je treba povedati naslednje, to so pač ugotovili znanstveniki, nekaj sem tudi sam računal, ker so mi formule blizu, in dejstvo je, da je razlika med švicarsko formulo in to formulo, ki jo imamo v tem predlogu zakona, minimalna in če hočete, to pa sem tudi sam računal, elastičnost funkcije, ne bom zdaj utrujal z matematično teorijo. Če primerjamo še elastičnost izdatkov na proizvodnjo vrzel pri uporabi obeh formul, kar je bolj primerno merilo ugotavljanja odzivnosti fiskalne politike na poslovni cikel, kot je merilo elastičnosti izdatkov na BDP, ponovno ugotovimo približno enako elastičnost švicarske formule in vladnega predloga neenačb.

Tudi sam sem šel računati elastičnost funkcije in prišel do tega zaključka, tako da imam mirno vest, kar se tiče 3. člena in formule, da to potrdim in seveda bom potrdil tudi danes zakon o fiskalnem pravilu.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Postopkovno, gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala, predsedujoča.

Za vas imam nek postopkovni predlog, ki mogoče celo meji na prošnjo. Ampak poglejte, že praktično od začetka te razprave o fiskalnem pravilu se režimske stranke družno in z veliki ihto spravljajo na nas v Združeni levici. Smo na udaru raznoraznih zmerjanj in diskreditacij o demagogiji, o populizmu, zadeve pa gredo še bistveno bistveno dlje. Moj predlog, moja prošnja je samo, da zaščitite v tistih res najhujših ekscesnih primerih našo integriteto, da lahko razprava poteka v nekem normalnem in konstruktivnem tonu dalje in da se raje pogovarjamo o vsebini. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Če bi tej točki dali vsebinski naslov skladno s tem, kar se dogaja, bi morala imeti naslov Nadmudrivanje. Nadmudrivanje je bil en tak lep balkanski izraz za vse jugonostalgike, ki vas je polna ta dvorana, ki pomeni, ne samo da nekaj izigraš, ampak da se ob tem še počutiš pametnejšega od ostalih, ko si to tako naredil. V tem primeru kar se danes tukaj dogaja, gre točno za to. Zgodba s fiskalnim pravilom se je začela z mednarodno pogodbo, ki je bila v tem parlamentu sprejeta leta 2012 brez enega glasu proti, praktično popolnoma soglasno. Nihče danes v koaliciji se noče več tega spomniti. Potem se je nadaljevala z ustavnimi spremembami, do katerih je bila zelo dolga in trda pogajalska pot, ki pa je obrodila z izjemno visoko stopnjo soglasja. Fiskalno pravilo je bilo vneseno v ustavo z 78 glasovi za in samo nekaj glasovi proti. Jaz osebno mislim, da je to pot, kako bi morala ta naša država oblikovati ključne zunanjepolitične odločitve, notranjepolitične odločitve in predvsem temeljne gospodarske razvojne odločitve. Tako kot je ta, ki je danes pred nami. Žal pa je v tem trenutku, ko smo na točki, ko se tista prvotna skupna volja – soglasje preljuje v en operativen zakon, iznenada tega soglasja zmanjka. Ni bilo več volje za pogajanje in sedaj pač opozarjamo, da stvari niso dobre. Razlike je mogoče povedati takole zapleteno, kot jih je kolega Horvat. Jaz sem prepričan, da vsi, ki so nas gledali, so tisti trenutek preklopili kanal. In problem tega je, da v praksi bodo navadni ljudje razumeli šele takrat, ko bodo videli posledice. Zato naj povem to preprosto. Mi smo ustavo spremenili z visoko stopnjo soglasja. Točno smo vedeli, za vsak stavek smo bili dogovorjeni v samem ustavnem zakonu in pri izvedbenem zakonu, o katerem smo se pogajali takrat hkrati. Za vsak stavek smo dosegli soglasje, za vsak stavek smo vedeli, kaj pomeni. In karkoli odstopa od tega, je sprenevedanje, je nadmudrivanje. In to je žal tisto, čemur smo priča danes. Točno veste, da če bi sprejemali danes zakon, ki bi bil povsem skladen z ustavo izraženo voljo nas kot ustavodajalca v tem parlamentu, potem bi morali uporabiti formulo, ki jo ponujamo mi in glasovati za naš amandma. Tudi sam bom to seveda storil, ker držim dano besedo. Ampak ostali ste pač šli na tisto, češ, bomo malo to – kako se je že reklo temu na Balkanu? Produbili, proširili. In naredite neko raztegljivo formulacijo, ki v praksi lahko pomeni eno ali pa tudi ne čisto tako zelo eno, kar pa takrat, ko gre za denar in za varčevanje in za tiste neljube ukrepe, po navadi pomeni, da je tega zelo hitro konec. In za to v resnici gre. Ali so varovalke učinkovite ali pa niso učinkovite. In ne gre za vprašanje socialne države. Tisti, ki to govorite, zganjate fenomenalno demagogijo.

Kaj pa je pravzaprav najbolj stabilen vir socialne pravičnosti, socialne, če želite, trdnosti, varnosti, tistega, kar vsakdo želi? To je dobro delovno mesto, stabilno delovno mesto z visoko dodano vrednostjo, za katero posameznik prejme korektno pošteno plačilo. To je nekaj, kar daje varnost njemu osebno, njegovi družini in vsem ostalim. In temu cilju bi moralo biti vse ostalo podrejeno. To, da lahko država v nedogled nekje jemlje denar in ga deli kot nek pravičnik in s tem nadomešča to, kar ni sposobna ustvariti, to je okolje, v katerem bi nastajala številna dobra, kvalitetna delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, je grška utvara, ki se potem konča točno tako, kot se je v tem trenutku v Grčiji, ko je Cipras ravnokar poslal predlog nekih reform, ki so celo zdaj hujše od tistih, ki jih je prvotno od njega zahtevala trojka.

Tako se potem končajo bedarije, če jih ljudje počenjajo, pa zganjajo demagogijo. Ob tem ko ljudje še vedno v vrstah stojijo pred bankomati, padajo na vročem soncu, ko čakajo na svojo ubogo penzijo, kot je prej bilo že to predstavljeno. To je pa potem socializem v praksi. To je naš problem. Prej je nekdo zelo optimistično rekel, da je njegova hčerka dobila 14 tisoč evrov minusa dolga v naročje, ko se je rodila. Ampak se je zmotil, 16 tisoč evrov ga je že. To je pa tako, če imam tranzicijske levičarje na oblasti več mandatov zapored. Potem dolg tako narašča, da vzame sapo.

Zakaj to poudarjam? Zaradi tega ker če ste že nekateri že v uvodu omenjali Grčijo, gospe in gospodje, ste spregledali eno bistveno zadevo. Da po nekaterih merilih, recimo po kriteriju hitrosti rasti javnega dolga, tistega, za katerim stojimo davkoplačevalci, v zadnjih nekaj letih, tam od leta 2009 naprej, je Slovenija slabša kot Grčija, glede na izhodišče enih in drugih. Grški dolg je seveda bistveno večji, ampak je tudi nastajal bistveno dlje časa, pa v drugačnih okoliščinah. To, kar je pri nas, je pa katastrofa. Dve vladi tranzicijske levice sta pogнали 20 milijard evrov skozi okno. In danes je vsaka 4-članska družina zadolžena za približno 65 tisoč evrov. To je toliko, kot da so imeli eno majhno hišico, pa so jim v tranzicijski levičarji prišli, pa jo zakurili, pa z buldožerji podrli in oni zdaj stojijo na vročem soncu in ne vedo, kaj bi. Ampak plačati bodo pa morali to hišo. To je stanje, v katerem se rojevajo zdaj slovenski otroci. In temu stanju je treba narediti konec, ker sicer se bo končalo ne samo tam, kjer je Grčija, ampak pri taki hitrosti javnega dolga še mnogo slabše. Pa ni treba, da bi bilo. Mi smo imeli fantastično prednost pred vsemi drugimi državami vzhodnega bloka. Mi smo bili dvakrat boljši, če želite, po mnogih ekonomskih kriterijih od Poljske, Češke, Slovaške, Estonije, Latvije. Pa ne boste verjeli, na zadnji lestvici blaginje ljudi, realne kupne moči so pred nami Estonija, Poljska, Češka, Slovaška in tako dalje in tako naprej. Vsi so nas že prehiteli.

To je pa tako, če imamo še kar naprej tisti socialistični refleks na oblasti, tranzicijsko levico, kot se temu reče. Potem je pač učinek tak, in to je treba omejiti. Zdaj pa gre za vprašanje, ali to narediš na korekten in učinkovit način in na osnovi tistega soglasja, ki si ga nekoč že dosegel, ko si zapisal to pravilo v ustavo, ali pa boš nadmudril tiste, ki pošteno mislijo in boš naredil nekaj drugega. Ampak veste, s tem, recimo temu balkanskim pristopom, ne rešiš nič, kajti na koncu se vsaka taka poteza vrne kot bumerang. Naj povem še en primer, kako to potem deluje v praksi za malo dlje nazaj.

Nekoč je bila Gorenjska trikrat bolj razvita kot sosednja Avstrija. Do druge svetovne vojne. Danes je Avstrija trikrat bolj razvita kot Gorenjska. Tistemu vmes se reče pa socializem. To je pa tako, gospe in gospodje, če porabiš več, kot ustvariš, in živiš v utvari, kako si pameten in dober. In zato je treba sprejeti naš amandma, ker gre za odgovornost, za odgovornost za naprej. Brez tega se bo dogajalo še naprej, da bo prihajalo do zadolževanja, do nekega delanja vtisa lažne blaginje brez realne osnove o kvalitetnem podjetništvu kvalitetnih delovnih mest in z visoko dodano vrednostjo. Ampak to je tek na kratke proge, ki se prej ali slej konča. Slovenija pa zasluži in ima vse vire, da bi to dosegla. Ne samo, da bi bila vsaj tako dobra kot Avstrija, z vso odgovornostjo trdim, da bi bila Slovenija lahko boljša kot Avstrija. Samo treba je postaviti okvir, v katerem bodo podjetniki ostali tukaj in prihajali novi investitorji, da bodo verjeli, da imajo tukaj pravno zaščito, pravno varnost in državo, ki ne bo toliko požrešna ali pa zapravljiva, da bo njim posegala v škodo. Eden od pripomočkov za to je tudi fiskalno pravilo, ki ga je zato na osnovi tistega soglasja leta 2012, ko nihče, gospe in gospodje, ni bil proti, danes treba sprejeti, kajti tista mednarodna pogodba zavezuje državo Slovenijo. Kdor tega ne ve, ne morem pomagati, ampak to zavezuje tudi njega samega, kajti nepoznavanje prava škoduje.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoča, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani!

Za razliko od mojih kolegov predhodnikov, jaz v svoji razpravi ne bom šla tako daleč nazaj v zgodovino in se ne bom dotikala dogodkov v Latviji, Ameriki in pa Grčiji, ampak se bom v svoji razpravi bolj osredotočila prav na fiskalno pravilo in pa na naše amandmaje, ki smo jih podali.

O zakonu o fiskalnem pravilu, kot je že bilo danes tudi večkrat rečeno, govorimo že vse od leta 2012, ko se je Državni zbor brez glasu proti se zavezal, da vključi to fiskalno pravilo v naš pravni red, se pravi v ustavo. To se je leta 2013 tudi zgodilo. Sam način in časovni okvir pa bi morali določiti z izvedbenim aktom, ki ga

imamo danes tukaj pred seboj, in sicer po šestih mesecih po spremembi ustave. Torej bi se to moralo zgoditi še v letu 2013. To se ni zgodilo. Vse, kar se je v tem prehodnem obdobju zgodilo, je to, da smo se še dodatno zadalžili, in sicer v letu 2014 za 3,5 milijard in pa v letu 2014, se opravičujem, obe zadolžitvi v letu 2014, najprej za 3,5 milijard in pa nato še za eno milijardo. Slovenija je v tem trenutku tudi še edina članica, ki kljub svojim zavezam še ni sprejela tega fiskalnega pravila, tako kot smo že slišali tudi danes s strani spoštovanega gospoda ministra, in glede na veliko zamudo sprejema tega izvedbenega akta smo tudi tik pred tožbo s strani Evropske komisije pred Evropskim sodiščem. Sodišče nam lahko zaradi te zamude določi denarno kazen zaradi kršitve čez 500 dni zamude. In ta kazen bi lahko znašala več milijonov evrov. To pa je v tem trenutku glede na naš primanjkljaj in na našo zadolženost zadnje, kar bi v tem trenutku potrebovali. Ampak glede na napovedi bo verjetno ta zakon danes potrjen, da tudi ne bo prišlo do te denarne kazni.

Če gremo sedaj na sam izvedbeni predlog zakona. Predlog zakona predvideva prehodno obdobje za postopno odpravo strukturnega primanjkljaja, in sicer predvideva znižanje primanjkljaja 0,5 % BDP letno. Ta izravnava bi naj bila tam okoli leta 2020. V Slovenski demokratični stranki smo glede načina izvajanja načela srednjeročne uravnoteženosti z amandmajem predlagali, da se v zakon vključi tako imenovana švicarska formula, ki je preizkušena, poudarjam, preizkušena tudi v drugih državah članicah EU. Švicarska formula predvideva namreč strožje trošenje v času gospodarske rasti, predvsem takrat, ko je gospodarska rast nadpovprečna. Se pravi, da je treba varčevati takrat, ko imaš kaj, in sicer z namenom, da lahko zmanjšaš svojo zadolženost. Hkrati pa ta formula tudi zagotavlja večjo in hitrejšo odzivnost fiskalne politike na trenutne razmere. Vladni koncept pa je z dvema neenačbama nepreizkušen. Ker je nepreizkušen, so vprašljivi učinki oziroma rezultati, ki bi jih ta enačba lahko v praksi prinesla. Zastavlja se mi vprašanje, zakaj je treba odkrivati neko toplo vodo, če pa že imamo preizkušeno formulo, ki jo v bistvu uporabljajo skorajda vse članice držav EU.

Zdaj bi se še ustavila pri 12. členu oziroma okoliščinah, v katerih se lahko odstopi od srednjeročne uravnoteženosti. V prvem odstavku, v točki 2 je namreč navedeno, da se od srednjeročne uravnoteženosti lahko odstopi v primeru neobičajnega dogodka, na katerega ni mogoče vplivati in ima pomembne posledice za finančno stanje sektorja države. Neobičajni dogodki po našem mnenju niso dovolj definirani. Jaz sem že pri prvem branju rekla, je to lahko marsikaj. Lahko je spet krpanje bančne luknje, lahko je to neka organizacija olimpijskih iger, nek koncert. Se pravi, če ti neobičajni dogodki niso dovolj definirani, so lahko karkoli. Seveda kot izgovor vsakršne oziroma trenutne vlade.

Neobičajni dogodek se lahko zgodi že takoj po sprejetju tega zakona. Podatki namreč kažejo, da je znašal primanjkljaj za prvo četrtletje letošnjega leta 4,7 % BDP. In ta podatek je, lahko rečem, kar zaskrbljujoč.

Za Slovenijo je pomembno, da dobi ta zakon. Ampak ta zakon mora imeti jasno določen način, merila in tudi okoliščine, da bomo enkrat in končno prišli do teh uravnoteženih javnih financ in pa uravnoteženega proračuna, o katerem se že tako dolgo pogovarjamo. Predlog zakona, ki ga imamo danes tu pred sabo, pa temelji na nepreizkušeni neenačbi in pa na nedorečenih okoliščinah, zato se močno bojim, da bo sprejetje takega akta imelo negativne posledice za javno porabo, posledično na gospodarsko rast, socialo in pa seveda blaginjo vseh nas, državljanov. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Postopkovno gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani!

Ko poslušam to razpravo ob tem amandmaju Slovenske demokratične stranke, ne morem mimo dveh trditev, dveh tez, ki so se v povezavi s tem členom pojavile ali tukaj v državnem zboru, pri razpravi poslancev, ali pa ob tem, ko se je dajalo podporo rešitvi, ki jo je predlagala vlada. Kolega Prikl je dejal, da je naša formula, ki jo predlagamo za fiskalni zakon, preostra. Nova Slovenija pa je utemeljevala podporo temu zakonu s tem, da je predlagana z vladnim zakonom ostrejša formula, kot je švicarska formula. Glede na to, da je tu minister, bi rad, da nedvoumno pojasni, ali drži ena trditev ali drži druga trditev. Obe sta pa diametralno nasprotni pri tistih, ki vladni predlog fiskalnega zakona podpirajo. Diametralno nasprotni. Glede na to, da pred naslednjim krogom delitve časa, bi prosil, da minister pojasni, katera od trditev drži. Eno je izrekel gospod Prikl, drugo pa gospa Ljudmila Novak. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Minister želite odgovoriti? Besedo dajem ministru dr. Dušanu Mramorju.

DR. DUŠAN MRAMOR: Najlepša hvala.

Bom začel s tem zadnjim vprašanjem, potem bi šel pa še na nekatera druga vprašanja, ki so se v tej diskusiji odprla. Oba imata prav. Ta razlika med obema formulama, ena je neenačba, druga je formula. Razlika je v tem, jaz jo bom imenoval EU-enačba, ker ta enačba oziroma neenačba, ki jo tukaj uporabljamo, je v bistvu neenačba, ki je zapis pravil pakta stabilnosti in rasti. Ta EU-neačba omogoča, da v slabih časih imaš večji deficit, kot to omogoča švicarska formula. Se pravi, večji fiskalni stimulus. Seveda to pomeni, da je imel gospod Prikl prav, ko je rekel, da je

švicarska formula preostra. Ampak seveda ima pa to svojo kazen. Kazen ima pa takrat, kadar je ekonomija pregreta, takrat je pa treba bolj ostro varčevati, da se, po domače povedano, notri prinese, kar se je več potrošilo v času krize. Tako da v bistvu imata oba prav. Tukaj je tudi razlika med obema pristopoma.

Potem pa če smem, ko sem že pri besedi, še odgovoriti na nekatera druga vprašanja, ki so bila izpostavljena. Mi smo šli, to je pa, kar je gospod Šircelj izpostavil. Prva stvar, bi jaz rekel, je v zvezi s tem amandmajem, da razumemo, kakšna je razlika te tako imenovane švicarske formule in EU-neenačbe. Mi smo poskušali, jaz sem si zelo želel, da bi bil v bistvu čim širši konsenz, zato smo poskušali najti s SDS čim bližji kompromis tega, kar je na EU-ravni in kar je v bistvu bilo v prvotnem pravilu. Dejansko je res, da to EU- pravilo ima, bi rekel, malo manj stabilno to enačbo, zato smo zaradi tega v to enačbo vnesli spremembo, ki je, tako kot je rekel gospod Horvat, zbližala v bistvu gladkost teh dveh enačb, enačbe in neenačbe. To smo v bistvu naredili. Ta njegova trditev, da v normalnih razmerah in čez cikel velike razlike ni. Razlika je predvsem takrat, kadar je krizno stanje, in kadar je v bistvu stanje balona. Takrat se pa ta dva pristopa razlikujeta. Vedno znova poudarjam, kaj je problem, če bi šli na švicarsko formulo. Mi imamo evropska pravila, evropsko metodologijo. Ta evropska pravila in ta evropska metodologija je tisto, kar je zapisano v tej neenačbi. Res je, imate prav, gospa je poudarila, da nekatere države so tudi švicarsko formulo zapisale. Mi smo imeli v Rigi srečanje finančnih ministrov EU, to je ECOFIN. In smo predstavili izkušnje. So predstavili. Jaz nisem imel kaj predstaviti, ker mi tega še nismo sprejeli. Ampak so predstavili svoje izkušnje v zvezi z izvajanjem fiskalnega pravila. Ključni problem, ki je nastajal pri tistih, ki nimajo EU-pravil zapisanih v besedi ali tudi v formuli, je bil ta, da ko so izračunali po svojih pravilih, niso bili v skladu z EU- pravili, če so bili pa v skladu z EU- pravili, pa niso bili v skladu s svojim zakonom. In to so posebej izpostavili, in so rekli, da bodo morali to prilagoditi, ker enostavno je ta razlika precejšnja. Zato je najbolje, in to je bil tudi naš pristop, da se zapišejo EU-pravila v fiskalni zakon. Tudi če se ta spreminjajo, se avtomatsko spreminja v bistvu način izračuna najvišjih izdatkov.

Potem bi pa rad še posebej poudaril. Mi smo šli, gospod Šircelj, računati to, kar ste vi povedali, in jaz s bojim, da ste se zmotili pri izračunu, ker nam ne pride 180 milijonov, ampak nam pride 9 milijonov. Pa še rast je treba upoštevati. In če še tisto rast upoštevaš, potem ker se ta R v formuli spremeni, je zaradi višje rasti to še manj kot 9 milijonov. Tako da, ne vemo, lahko da smo se mi zmotili. Jaz mislim, da smo trije tukaj gledali, da se nismo. Ampak to bi mogoče bilo pametno še enkrat preveriti. To je bilo tisto, če se spomnite, ko ste rekli, če se za relativno malo gospodarska rast poveča oziroma

zmanjša. In potem recimo z vidika tega, kakšen bi bil ta vpliv 0,1-odstotnega povišanja ali znižanja rasti. Recimo v tem prehodnem obdobju, ko v bistvu moramo za 0,5 % BDP zmanjševati strukturni deficit, v tem obdobju bi imel v bistvu vpliv, če imamo za povišane, znižane predvidene gospodarske rasti za 0,1 % točke in bi se v tem obdobju pogledalo, kako to vpliva potem na dejansko povišanje ali znižanje javnofinančnega primanjkljaja, bi bilo to za 0,02 % BDP. Se pravi, da relativno majhen bi bil ta vpliv. Kar pa v bistvu ne bi vplivalo na izdatke, ker osnovna logika strukturnega deficita je tako, da si predstavljamo na dolgi rok recimo, da gospodarska rast povečuje bruto domači proizvod, in to je tisto, kar je potencialni proizvod, ko pa zanihaš okrog njega, je pa to strukturni zanihaj, ki ne vpliva na izdatke. Ko ti gre dobro, ne smeš povečati izdatkov bolj, da strukturni deficit je nič, in ko ti gre slabo, ne zmanjšaš izdatkov, se moraš zadolžiti v tistem obdobju, ne zmanjšaš izdatkov in v bistvu samo ta strukturni nihaj nevtraliziraš. To je ta tako imenovani avtomatski stabilizator. Tako da je ta vpliv tudi na prehodno obdobje minimalen. Če pa gledamo na obdobje po letu 2020, pa v teh normalnih razmerah praktično nima vpliva. Če bi bil pa zelo velik padec BDP, takrat je pa že vprašanje, če nismo v izjemnih okoliščinah. To bi bil moj odgovor. Če sem se kaj zmotil, me prosim, popravite.

Potem je pa še vprašanje, ki se je odprlo tudi prvič in ko smo se pogovarjali, je bilo večkrat omenjeno to vprašanje, ali je sedaj to v skladu ali je tak zakon, kot je sedaj tukaj predviden, v skladu z ustavo ali ne. To se sicer ne veže neposredno, ampak samo posredno na ta amandma, ampak smo dobili mnenje dveh ustavnih pravnikov, da to ni v neskladju z ustavo in potem vsa ta vprašanja za leto 2015, ker sledimo tem evropskim predpisom in se zniža deficit pod 3 % v letu 2015, je to prvi trigger, kot pravijo, in smo s tem v skladu z evropskimi pravili in v skladu tudi potem z ustavo. Za naprej pa je zelo jasno zapisano v ustavi, da v tem zakonu o fiskalnem pravilu mi določimo časovnico in način in časovni okvir izvajanja načela iz drugega odstavka tega člena. In ker smo mi v skladu z zakonom o fiskalnem pravilu, ta je pa določil časovnico in način prilagajanja temu srednjeročnemu ravnovesju, se pravi strukturni deficit nič, je po mnenju pravnikov to sedaj v skladu z ustavo. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Želite razpravljati? Replika.
Izvolite, gospod Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Hvala lepa ministru za odgovor. Pa vseeno da nekoliko razčistiva to zadevo glede finančnega učinka. Jaz sem povedal, da v

obdobju, ko se bruto družbeni proizvod zmanjša, na primer za 0,5 %, se pravi stopnja rasti je 0,5 in potem se zmanjša na 0,4, kar pomeni za 0,1-odstotno točko, da je na tem primeru po vaši formuli treba izračunati oziroma na novo določiti odhodke državnega proračuna, in sicer takrat po tej formuli padejo za 0,5 bruto družbenega proizvoda. To so izračuni, ki smo jih dejansko dobili. Tudi če se za 0,2-odstotne točke zmanjša, je treba za 0,5. In potem, ko pride na 0,5, potem pa vaša formula začne delovati normalno, da če pade za 0,6 % bruto družbeni proizvod, se tudi odhodki zmanjšajo za 0,6 %. Imamo torej to območje med 0,5 % bruto družbenega proizvoda in 0 % bruto družbenega proizvoda, ko vam formula ne deluje oziroma deluje tako, da v tistem momentu se morajo odhodki zmanjšati za več. In če pade BDP za 0,1-odstotne točke, potem morajo odhodki pasti za 0,5 % bruto družbenega proizvoda. Bruto družbeni proizvod je 35 milijard. En odstotek od 35 milijard je 350 milijonov, pol odstotka je 175 milijonov. In tako sem jaz govoril o 180 milijonih. To je zelo enostaven izračun. Mislim, da je vsem jasno, zakaj je.

Če boste vi dali v vaše formule in v vaše analize in v vaše računalnike gospodarsko rast, pa to sprejemljivo, pa drugo spremenljivo pa tako naprej, glejte, jaz verjamem, minister, da bodo dobili rezultate, kakršne boste hoteli in kakršne spremenljivke boste v računalnik dali. Vendar enostaven izračun pove, da BDP bo padel za 0,1 % in v tem primeru se bodo odhodki zmanjšali za 0,5 % BDP. Poglejte, to so dejansko izračuni, ki so jih naredili na Ekonomski fakulteti. Jaz sem že enkrat rekel, ne bom tukaj govoril o ljudeh, ki so jih naredili, oba jih poznavam, in kaže na pomanjkljivost te formule oziroma ne formule, se opravičujem, neenačb.

Ko govorite o evropskih neenačbah in da je to evropsko in tako naprej. Glejte, jaz ne poznam, da bi imela Evropa poenostavljeni dve neenačbi, tako kot jih imamo mi. Vsak ima v formuli neko specifično, neko posebnost in tako naprej. Tudi ne poznam, da bi Evropa predpisala neke neenačbe za izračun fiskalnega pravila. Če jih, bi me prav zanimalo, kje to dejansko obstaja. Vsaka država ima malo drugače, pa vsaka država navsezadnje, tudi ta pogodba, ki smo jo podpisali, omogoča državam, da dejansko poiščejo neko svojo pot. Se tukaj strinjam. Drugo pa je, ali je to evropsko pravilo v skladu z ustavo. To, da ste vi vprašali dva ustavna pravnik, mene na podlagi tega, da je Državni zbor zaposil in Mandatno-volična komisija, komisija, ki jo vodi gospod Horvat, ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Šircelj ...

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): ...v zvezi z mandatom gospoda Janše šest ustavnih pravnikov – glejte, mene ne zadovolji. Mnenje ustavnih pravnikov, kolikor jih imate, toliko več mnenj boste imeli, krat dva. Odvisno od tega,

koliko jih plačate pa kaj bi radi od njih. Tako da, oprostite, večina ustavnih pravnikov, morda je kdo izjema. To je pač odgovor, moja replika na to, kar ste dejansko povedali, in se zahvaljujem predsedujoči, da mi je dala minuto in 20 sekund več.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.
Besedo ima mag. Anže Logar. Zgleda, da res ta naprava ne deluje.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Evo, deluje.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Bo, super.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča.

Zdaj v Sloveniji smo večkrat priča neki politiki, ki bi, pa ne bi. Vse rešitve nakazujejo neko smer, nimajo pa neke finalizacije, nekega zaključka, ki bi prinesla to, kar si vsi želimo. Bodisi dovolj pogumne, bodisi zanalašč nek segment izpustijo, bodisi namesto enačaja postavijo neko drugo matematično operacijo, je večje, je manjše. Predstavljajte si neko državo, ki zaradi, ne vem, želje po tem, da ne bi pretirano zapravljala, zaradi odgovorne politike svoje državljane vpraša, ali so pripravljeni sprejeti neke posebej restriktivne matematične zakonitosti, da ne bi nobena vlada v prihodnje zapravila več, kot ustvari. In dajte to vprašanje na referendum in se potem vprašajte, koliko ljudi bo to podprlo. Recimo, naredite to v Grčiji. Rezultat, mislim, da je več ali manj jasen. Naredite to v Sloveniji. Bojim se, da zaradi demagoških razprav nekaterih bi se kazalec prav tako bolj nagnil na vrednost pod 50 %. Naredite to v Švici, pa boste dobili zanimiv rezultat. Švicarji so to naredili leta 2001 na referendumu. Formula z enačajem, torej zelo konkretna formula je bila postavljena na njihov referendum. Veste, koliko Švicarjev je podprlo to reformo oziroma ta zapis v ustavo? 85 %! Leta 2003 so to formulo začeli uporabljati, zapisana je v ustavi, od takrat so jim sledile nekatere države. Veste, kakšen dolg ima Švica? Pod 20 % BDP. Kje pa je Slovenija? Pri več kot 80 %. Slovenci bi zelo radi živeli življenje Švicarja, imeli njegovo plačo, tam smučali, tudi verjetno kupili vinjeto, ampak ne bi pa imeli eksaktne formule v ustavi in v izvedbenem ustavnem zakonu oziroma pravilu. Zakaj? Zato ker bojda preveč stiska javne finance. Primer Slovaške. Leta 2011 so ga vpeljali v ustavo. Tam je zadeva tudi zelo enostavna. Ko javni dolg doseže 53 % BDP, se avtomatično sproži mehanizem, in se zamrznejo plače. Avtomatično. Če ta dolg doseže 55 % BDP, se avtomatično javni odhodki zmanjšajo za 3 %. Če preseže 57 %, vlada pripravi izravnani proračun, odhodkov toliko kot prihodkov. Pa naj radikalna

levica še tako ropota, pa naj neka druga stranka še tako skače do neba. Izravnani proračun. Zakaj? Zato da ima država usklajene javne finance. Poglejte njihovo gibanje, po sprejetju tega pravila se je proračun začel izravnati in javni dolg zmanjševati. Zelo enostavno je tako navreči, pogledajte, ZDA nima zlatega fiskalnega pravila, zato je njihov BDP nad stopnjami, ki so bile pred krizo. Pa naj tisti, ki to govorijo, malce literature tudi preberejo, ne pa samo to, kar jim napišejo na kakšnem inštitutu. Tudi ZDA imajo od leta 2010 neko, sicer malce drugačno "pay-as-you-go" pravilo. Ampak ga ima ravno zaradi naraščanja javnega dolga, ki je, kot vemo, kar precej visok. Je pa res, da recimo Rusija tega pravila pa nima. Ampak pogledjmo, kakšna je gospodarska situacija v Rusiji. In pogledjmo, kakšna je gospodarska situacija v Rusiji. In pogledjmo v državah, ki so to fiskalno pravilo uvedle, kako se je potem gibala njihova zadolženost. Ko govorimo o našem predlogu švicarske formule, ni to zato, ker bi želeli, ne vem, komplicirati ali pa vlado postaviti pred izjemno težko nalogo. Ne. Želimo vladi dati nek instrument, ki se je dokazal v državah, da deluje. Zakaj nekaj spreminjati z dvotretjinsko večino, če se celo koalicijski poslanci pravijo, glejte, saj jaz ne poznam čisto dobro, ne vem, kako bo, ampak jaz zaupam, če pa slučajno ne bo, potem pa bo treba udariti po mizi. Če imamo švicarsko formulo, ki dokazano deluje, in je treba očitno, ne vem, zakaj, izumiti nekaj novega, zato da mogoče ne bo delovalo ali pa ker v 12. členu pravi, kdaj se lahko mi izognemo tem pravilom. Drugi odstavek, "nastanek in prenehanje okoliščin, ki torej omilijo oziroma izključijo delovanje mehanizma, določi vlada po pridobitvi ocene fiskalnega sveta". Zdaj pa pojdite v Nemčijo, pa boste videli, da je tam postopek bistveno drugačen, da ni dveh razlogov, kot jih navaja ta 12. člen, ampak govori samo v primeru neobičajnega dogodka, na katerega ni mogoče vplivati, in ima vpliv na javne finance, ob hkratni zavezi, da vlada pride pred državnim zbor s tako imenovanim amortizacijskim planom in ga državni zbor oziroma parlament z absolutno večino potrdi. Tudi nek mehanizem, ki deluje. Ampak ne, mi bi, pa ne bi, bi sicer na prvi pogled sprejeli neko kvazi švicarsko formulo, ampak ne bi pa radi, da je tako zavezujoča. Saj poznamo, če nekaj ni zavezujoče, potem hitro gremo malce počasneje ali pa malce hitreje. Poglejmo že z zavezujočimi stvarmi iz ustave, ko zamujamo dva, tri leta. In potem tisti, ki so državo najbolj zadolžili v enem letu vlade, pridigajo o tem, kako naj nekdo neko formulo vsiljuje ali ne.

Za zaključek. Gospod Prikl je prej govoril, da je ta švicarska formula preveč omejujoča, preveč restriktivna. Potem nam je pa minister za finance povedal, da v obdobju konjunktore, torej takrat, ko imamo gospodarsko rast, da je takrat ta formula, ki jo predlaga vlada, v resnici bo restriktivna. Takrat, ko je gospodarska rast, je ta dodatek, ki ga lahko država zapravi, manjši

oziroma bolj restriktiven. To je rekel minister. Zdaj pa pogledajte, mi smo v fazi gospodarske rasti. Mi smo fazo krize prešli. In zdaj vi sprejemate zakon, ki je v fazi gospodarske rasti bolj restriktiven. Ko boste vi, Desus, morali vzeti besede nazaj po usklajevanju, ko bo SD moral vzeti nazaj besede o dviganju socialnih transferjev, ker bo ta omejitev v izvedbenem zakonu. Če pa bi zbrali švicarsko formulo, bi bile pa te škarje večje, in bi ta dvig lahko lažje prilagodili švicarski formuli. Zato se še enkrat vračam k uvodnemu prispevku gospoda Šircija, enako tudi jaz prepričujem za dobro Slovenije, za dobro preglednosti in za dobro čim boljšega izkoristka tega začetka gospodarske rasti, podprite naš amandma, švicarsko formulo in bo zakon zadovoljil tako vaše potrebe, ne bo vam treba dvomiti, ker imate jasne primere, da zakon deluje. In še tista široka podpora bo dosežena, ko bomo pač vsi podprli ta zakon, pa četudi zato ne bomo dobili kakšne službe v tujini, recimo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

Razprava je šla zelo na široko, tako da si ne morem kaj, da ne bi dal tudi sam tri pripombe na razpravo, ki niso zelo matematično, ekonomsko točne, ampak so neko moje opažanje. Najprej moram reči, da danes vsi vemo, kaj bi bilo treba in česa ne bi bilo treba. Ampak od tistih so eni, ko so bili na oblasti, napihovali gospodarski balon, kreditni balon, da se je potem tako rekoč razpočil. Drugi potem pripovedujejo, da je treba paziti, kako se dela z denarjem, da je treba toliko zapraviti, kot si zaslužil, sami so pa zadolžili v tistem času za milijarde. Tretji, nas pošiljajo v Nemčijo, ki je velik zgled. Jaz vsa moram spomniti kot zgodovinar, Nemčija v 19. stoletju se je dvakrat grozljivo zadolžila, a nikoli ni vrnila svojih posojil. Tako da moram reči, da bi v tej razpravi morali biti malo skoncentrirani samo na ta konkretni zakon in konkretni primer, in bi bilo manj tistega, čemur se da tudi nasprotovati. Sem pa jaz eden tistih, gospod Logar, ki verjamem ministru, da v tem trenutku, realnost tega trenutka je takšna, da je treba ta fiskalni zakon podpreti tak, kot je. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Lep pozdrav vsem kolegicam in kolegom v dvorani, kakor tudi vsem, ki prisostvujejo današnji seji!

Veseli me poziv kolegov iz Slovenske demokratske stranke, ki na nek način vneto zagovarjajo fiskalno pravilo, seveda s

poudarkom na švicarski formuli. Ampak jaz bi vseeno izkoristil, da vas še enkrat povabim, da se danes odločite in podprete to fiskalno pravilo. Moram reči, da tudi v naši poslanski skupini, v naši stranki nismo na začetku bili najbolj navdušeni nad tem fiskalnim pravilom, ampak ocenjujemo enostavno in preprosto, da verjetno brez tega ne gre. Seveda šlo bi, če bi ravnali po ZKP. Vsak slovenski kmet ali prleški kmet, ki ga malo bolj poznam, ali pa družina dveh upokojencev, ki imajo povprečno slovensko pokojnino, ve enostavno in preprosto, da porabi lahko toliko, kolikor prihodkov ima. In če bi to formulo upoštevala tudi sleherna dosedanja vlada, bi ne bili v težavah, takšnih kot smo. To fiskalno pravilo in ta formula, ki je zapisana v zakonu, bi zelo dobro prišla ravno v letih debelih krav. Se pravi, sedaj je čas, ko malo zamujamo s to formulo. Morali bi jo mogoče imeti že takoj po letu 2004 ali pa tu nekje.

Moram reči, da smo znotraj koalicije zelo usklajevali fiskalno pravilo. Tu mislim na poslansko skupino, ki ji pripadam. Usklajevali pa smo se tudi z vlado. Verjetno smo bili mi dostikrat že zelo tečni ministru in predstavniku ministrstva, ker se dobro zavedamo, da socialnega položaja naših državljanek in državljanov ne smemo poslabševati. Tu predvsem mislimo na tiste, ki so dejansko skoraj že na socialnem robu. To pa so upokojenci z nizko pokojnino. To so delavci z minimalno plačo. To so tisti, ki prejemajo socialne transfere in še nekateri drugi, ki živijo dejansko na obrobju. Ti ne smejo nositi posledic napak, ki jih delajo vlade. To fiskalno pravilo ni toliko za državljanke in državljane, ampak za vlado, ki ima takrat, ko pride na oblast, velike oči. S temi velikimi očmi gleda na svet malo drugače kot preprosti državljanke in državljani.

Tu bi želel tudi izpostaviti, da mi nismo podprli 15. decembra lanskega leta predloga, ki ga je pripravila Slovenska demokratska stranka, to pa predvsem zaradi določbe, ki praktično preprečuje ustanovitev demografskega rezervnega sklada. Določba je onemogočala tudi nakazilo 50 milijonov evrov iz sklada na ZPIZ za usklajevanje pokojnin ter onemogočila tudi prenos 10 % kupnine državnega premoženja. Zaradi tega takrat mi tega nismo podprli. Za nas je ključnega pomena, da se dejansko demografski sklad ustanovi in se s tem zagantirajo v prihodnosti tudi za naslednje generacije ustrezne pokojnine. Zavedamo pa se, da bomo morali, kljub temu da nismo nikoli bili preveliki zagovorniki pokojninskih reform, namreč danes je nekdo v razpravi rekel, da v preteklosti tudi v stranki, kateri pripadam jaz, se pravi v Desusu, nismo podprli pokojninske reforme, ki jo je pripravil dr. Svetlik. Res je, da je nismo podprli, ker je po naši oceni bila slaba, ker je enostavno bila reforma nekako usmerjena v 20 let naprej. Zdaj pa, drage kolegice in kolegi, povejte mi, kdo je tisti vedeževalec, vedeževalka, da bo vedel povedati, kaj se bo dogajalo čez 20 let. Pozneje je prišla neka nova

pokojninska reforma, za katero jaz moram reči, čeprav je bil takrat minister Vizjak, da je bila za nas sprejemljiva in dobra, ker je segala v neko bližnjo prihodnost. In to reformo smo seveda tudi mi z veseljem podprli. Ne bomo pa nasprotovali, če se bomo čez nekaj let začeli pogovarjati o novi pokojninski reformi, saj vemo, kakšni so demografski kazalniki. In na tak način nekako moramo gledati na zadeve. Ne pa na neko daljše obdobje. To pa lahko počnejo samo tisti, ki znajo vedeževati.

Če bi rekel še mogoče nekaj tistega konkretnega, kar je dejansko v tem zakonu napisano. Prihodki in izdatki v proračunu države morajo biti srednjeročno uravnoveženi in brez zadolževanja. Ali pa morajo prihodki presežati izdatke. Od tega načela se lahko začasno odstopi samo v izjemnih okoliščinah za državo. Zakaj sem to izpostavil? Predvsem zaradi tega, ker državni zbor vsako leto sprejema proračune in se mora odločiti, katero zadevo bo dejansko izpeljal, katere pa ne, da bo proračun na nek način tudi uravnovesil.

Nekako smo bili v naši poslanski skupini s to ugotovitvijo tudi zadovoljni, saj ugotavljamo, da dejansko danes, pa tudi v prihodnje verjetno ne bo nobene poslanske skupine, ki bi si upala reči, da upokojenci ne bodo dobili 10., 11. ali 12. pokojnine ali da ne bodo dobili tisti najrevnejši socialnih transferov, kajti takrat bi verjetno lahko državni zbor gledali s Šubičeve na ulici zunaj in s Tomšičeve s te strani od zunaj.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dušan Verbič.
Replika, mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala.

Glejte, vedno znova se srečamo s trditvijo tipa tistega načina diskurza, ki ga je v tem parlamentu uvedel gospod Cvikel. Zdajle je bilo spet rečeno, da bi morali to formulo imeti že od leta 2004 naprej, ampak v praksi, veste, je to tako. Do leta 2008 je ta država imela zelo nizko stopnjo zadolženosti, gibala se je do 7 oziroma 8 milijard, in to ves čas od osamosvojitve, s celotnim jugoslovanskim dolgom naprej. Ko govorimo o fiskalnem pravilu, ta zajema itak samo javne finance. In tudi ko govorimo o zadolženosti, je smiselno govoriti o tisti zadolženosti, za katero stojimo davkoplačevalci. Se pravi, gre za javni dolg. Javni dolg, kot rečeno, je bil do takrat nekje blizu 8 milijard. Potem je že začela svoje delo vlada tranzicijske levice gospoda Pahorja. Ampak kaj so oni naredili? Takrat so se škarje razprle. Oni so ob tem, ko so sami napovedali znižanje prihodkov, povečali porabo za skoraj milijardo po tistem prvem rebalansu. In takrat se je začela ta vesela pot v pekel, s kakšnim sirtakijem za ozadje. Tako kot jo zdajle igrajo že od leta 2009 do današnjega dne. Zato se je nabralo 20 milijard dolga. En dolg se je potem saniral z drugim, s

tretjim in danes pravzaprav že ni več nekega manevrskega prostora, ker obsti že toliko požgejo.

Da se ta proces ustavi, je treba sprejeti fiskalno pravilo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dušan Gerbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik, ministra pač žal ni. Kljub vsemu bi ga pozdravil. Kolega in kolegico njegova, poslanke in poslanci, prav lep pozdrav!

Zavedam se, da bo moja razprava nekako prikaz že znanih dejstev in izrečenih besed, vezanih na fiskalno pravilo. Vendar zaradi pomembnosti same materije za Republiko Slovenijo menim, da zaradi odprave trenutno neustavnega stanja je morda celo to tudi potrebno. Soočamo se z realnostjo v naši državi, in sicer da smo že vrsto let v javnofinančnem neravnotežju in ta dejansko razkriva pomanjkljivosti v načrtovanju in izvajanju javnofinančne politike. Izrečeni stavek, ki smo ga v zadnjih letih imeli priložnost velikokrat slišati, tudi v zadnjih tednih. Predlog zakona, ki je pred nami, sem prepričan, da sledi bistvu zavrnjenega predloga, ki je bil vložen pred dobre pol leta s strani opozicijske stranke SDS. Vendar ta današnji predlog zakona ima svojo vsebino prilagojeno današnjim razmeram države Republike Slovenije, v katerih se nahajamo. Naslednje, kar je zelo pomembno, je zavezujoč za katerokoli vlado glede vodenja javnofinančne politike, ki ne bo v škodo države. In tisto, kar je tudi pomembno in je bilo danes tudi že nekajkrat izrečeno, je, da sledi bistvu, to je, da država lahko zapravi samo toliko, kot tudi ustvari. Zaradi pomembnosti bom še enkrat ponovil tisto, kar menim, da je danes resnično najpomembnejša tema, in sicer odprava neustavnega stanja, v katerem se nahajamo v zvezi s predmetno materijo. Kot poslanec koalicije si dovolim nagovoriti vse tiste poslance in poslanke, ne glede na to, ali so prisotni v dvorani ali ne, ki so v dilemi podpreti ali ne podpreti predlagani zakon, imenovan Zakon o fiskalnem pravilu. Kaj je tisto, kar je in kar še ni bilo v teh dneh že velikokrat izrečeno in bi morda tovrstne poslance prepričalo? Kot prvo prav gotovo dejstvo, da se je spremenila Ustava RS, ki je vgradila to materijo v 148. člen, in to v mesecu maju leta 2013. Sam osebno verjamem, da je bilo v takratnem času vloženo veliko aktivnosti ob zavedanju, da je za Republiko Slovenijo ta aktivnost nujno potrebna. Tukaj bi rad poudaril, da vsi tisti poslanci, ki so glasovali za to spremembo, so resnično bili državotvorni. Istočasno pa je dejstvo, da je Republika Slovenija ena redkih držav, ki zamuja s sprejetjem te zakonodaje. Tudi to smo v zadnjih dneh in danes velikokrat slišali. In kaj to pomeni? Tovrstna zadeva bi morala biti že

urejena do meseca novembra 2013. Danes smo julija 2015. To pomeni, da smo globoko v zamudi.

Nadalje. Sprejetje zakona o fiskalnem pravilu ima močno sporočilno vrednost Državnega zbora kot zakonodajne veje oblasti državljanom in državljanke, da je prišel čas, da izvršilna veja oblasti, se pravi Vlada Republike Slovenije začne upravljati finance države skrajno odgovorno in gospodarno. To je tisto, ki se je danes tudi že nekajkrat omenjalo s preprostimi besedami: država lahko troši in porabi samo toliko, kolikor lahko tudi ustvari.

Nadalje ima sprejetje tega zakona tudi jasno in nedvoumno sporočilo tujini, tukaj imam v mislih predvsem evropske institucije, še posebno Mednarodni denarni sklad, da je Republika Slovenija kredibilna država, da svoje finance ureja na način, da si želi priti z javnimi financami na nivo, ki je primerljiv z najbolj odgovornimi in finančno stabilnimi državami Evropske unije. Prav tako menim, da se s sprejetjem tega zakona lahko upravičeno pričakuje, da se bodo bonitetne ocene Republike Slovenije izboljšale in posledično pomeni ugodnejši denarni vir za našo državo. Mislim, da smo tukaj zelo enotni, da Republika Slovenija to še kako potrebuje.

Nadalje menim, da so bili, kar sem že prej omenil, vsi poslanci zelo državotvorni, ko so v letu 2013 sprejeli spremembo ustave, vezano na 148. člen. Prav tako menim, da so se zavedali pomena fiskalnega pravila za državljane in državljanke in kaj pomeni načelo previdnosti pri zasledovanju proračunske discipline ter vzporedno s tem tudi načelo srednjeročne uravnoteženosti.

Danes pa tudi v teh dneh ni bilo veliko govora, pa vseeno menim, da je tudi pomembno. Gospodarska zbornica po izjavah sodeč sprejema in tudi zagovarja zakon o fiskalnem pravilu, ker menijo, da je tesno povezano z zagotavljanjem finančne suverenosti države. Prav bi bilo, da se tudi poslanci zavedamo glasu gospodarstva in ga dejansko tudi upoštevamo.

Naj zaključim. Spoštovane poslanke in poslanci, sklicujem se na vašo državotvornost in da je v interesu državljanek in državljanov, da se sprejme zakon o fiskalnem pravilu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Še razprava? Prosim, če se prijavite. Besedo ima gospod Ivan Škodnik, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Danes sem bil zelo dolgo v tej dvorani, še posebej ker je to področje nekaj posebnega. Ne bom rekel, da finance niso čisto moje področje, ampak v poklicu, v življenju sem se marsikdaj s tem srečeval. Rad pa bi povedal tudi tistim, ki so mogoče zunaj, ki nas poslušajo izven te dvorane, na nek enostaven način, kako

sem pravzaprav to jaz razumel, ko nam je prišel v našo poslansko skupino to prvič razložiti gospod minister. Takrat sem se spomnil tistih besed iz otroštva, izhajam iz kmečke družine, lahko bi rekli tudi danes, da upoštevamo včasih tudi neko logiko, ki je zelo pomembna, to je kmečka logika. Lahko bi rekli tudi neko kmečko pravilo danes, ko govorimo o vseh mogočih formulah, ali pa kmečka formula, ki je nezmotljiva. To fiskalno pravilo bi razložil v treh točkah. Prvič, kot sem si zapomnil, pa nekako sam o tem razmišljam, da je logično, kakor tudi vsi razmišljamo, da porabiš lahko toliko, kot ustvariš. In se ne zadolžuješ. Še manj, da bi zadolževali pri tem prihodnje rodove.

Glejte, danes si lahko marsikdo vzame kredit. Celo kredit, da gre na morje, na počitnice. Ampak ko bo prišel s počitnic, bo začel študirati, da bo moral to nekoč vrniti. Na lizing lahko dobimo zelo bogate avtomobile. Ampak to bo treba nekoč vrniti. Spomnim se otroštva, prijatelji, ki so živeli v Nemčiji, so nas obiskali, to je sigurno že 45 let, živeli so pač tu v Sloveniji, pa so šli v tujino, ustvarili so si podjetje in ta gospod, se spomnim, star sem bil manj kot 15 let, je očetu rekel: "Po 30 letih podjetništva gremo prvič na morje." To sem si zelo dobro zapomnil. In to nekako si dajem v spomin in povezujem to s tem fiskalnim zakonom.

Drugič. S fiskalnim pravilom se omejuje vsaka vlada na področju odhodkov, omejujejo se politični apetiti po zapravljanju. Tretjič. Fiskalni zakon vzpostavlja neodvisno institucijo, ki jo imenujemo fiskalni svet, ki opozarja politike na pasti zapravljanja.

Danes bom deloval državotvorno in bom glasoval za fiskalni zakon. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Pri nas je vedno tako, da tisto, kar v tujini funkcionira, je treba pri nas še nekoliko popraviti, dopolniti ali pa spremeniti. In pravzaprav je ni rešitve v Državnem zboru ali ki jo dobimo, da ne bi kakšne stvari mi še malo izboljšali, in sicer tako, da potem v praksi ne deluje. Tipičen primer tega je tudi to, kar je predlagano z izvedbenim zakonom o fiskalnem pravilu. Če smo se takrat z veliko večino strinjali v Državnem zboru, da se lahko od tega načela uravnoveženosti javnih financ lahko odstopa samo izjemoma, kar pomeni, da morajo biti izjeme določene v posebnem delu in ne že s samo formulo, je minister predlagal zdaj formulo oziroma je tudi vlada sprejela, koalicija za njo navija, ki prinaša izjeme že v izhodišču, že v startu in potem v nadaljevanju ima še poseben člen, ki še dodatno obravnava posebne izjemne okoliščine. Dvakrat imamo to zdaj v tem ustavnem zakonu zapisano.

Če se vlada, če se vladna koalicija, če se podporniki te ustavne spremembe pač na

takšen način lotevate urejanja ključnega problema v tej državi, to se pravi javnih financ, potem ste se zavestno odločili za neko diverzijo na javne finance. Ne uporabite nikoli in ne predlagate nikoli nekaj, in to v celoti, kar nekje že deluje, kar funkcionira, ampak je vedno treba narediti nekaj naporov, da se izumi še nekaj zraven, kar omogoča toleranco, kar povečuje tolerančno območje za tisto, kar predlagate. In takšen pristop pri tem izvedbenem zakonu je milo rečeno neresen. Če bi imeli odgovorno vlado, če imeli odgovorne vlade v preteklosti, bi v bistvu tega fiskalnega pravila niti ne bi potrebovali – ne v ustavi in ne posebnega zakona, ker bi vsakokratna vlada vedela, bi čutila, do kod se lahko poseže z odmiki od uravnoveženih javnih financ. Žal smo imeli v bistvu samo eno resno obdobje, ko se je to dejansko dosegalo. To je bilo obdobje 2004–2008, kjer je v letu 2007 praktično prišlo do presežka v proračunu. Pa tudi 2008 bi se, če ne bi nastopila mandat nova vlada, ker je tisti mesec in pol ali dva meseca na koncu se je s temi apetiti, z obremenitvami proračuna, da se je nekaj nakopalo predhodnikom, poslabšalo, in se je izkazal približno sto milijonov ali še nekaj večji primanjkljaj.

Vlada v obdobju 2004–2008, to je bila prva Janševa vlada, je te javnofinančne rezultate dosegala, kljub temu da je bila izvedena davčna reforma, o kateri večkrat govorite vsi in ne pozabite nikoli povedati, da zaradi tega manjka v proračunih milijarda in dvesto milijonov evrov. Kljub zmanjšanju prihodkov proračuna, ker so se naredile olajšave za približno 600 milijonov v gospodarstvu in 600 milijonov na davkih, je prišlo do uravnoveženega proračuna.

Vse tisto, kar je potem sledilo, to je bilo v obdobju 2008–2011, je bil eklatanten odmik od uravnoveženja javnih financ, sistemski pristop k temu, da so se financirale in izvajale politike, za katere v proračunu ni bilo nobenega pokritja. Gospod Borut Pahor, gospod France Križanič in njihova ekipa je delala vse v popolnoma nasprotni smeri. Edina parola, ki smo jo tukaj slišali, je bila, da bo prišel francosko-nemški vlak, ki bo potegnil slovensko gospodarstvo in javne finance iz te globoke krize, v katero je padla. To čakanje na francosko-nemški vlak je stalo 8 milijard. Toliko je bilo takrat izvedenih v treh letih dodatnih zadolžitev. In teh 8 milijard je bilo podobno kot v Grčiji porabljenih izključno za javno porabo. Nobenih investicij nobenih ukrepov za gospodarstvo. Izvedena pa so bila v tem obdobju še mnoga socialna poslabšanja s spremembami zakonov in speljani dodatni davki, pa kljub temu je bilo potrebnih še 8 milijard.

In če se ne motim, se je dogajalo nekaj podobnega tudi v mandatu vlade Alenke Bratušek, ki je prišla za drugo vlado Janeza Janše. Samo z eno razliko – vse je potekalo samo še trikrat hitreje. Tukaj smo neprestano poslušali, tudi takratne predstavnike vlade, finančnega ministra, da je ponujal te naše

obveznice v odkup. Saj nismo poslušali drugega takrat v državnem zboru. In ista politika, to se pravi dodatni davki, dodatne obremenitve in samo financiranje javne porabe. Tukaj v tem državnem zboru je tedanja predsednica vlade javno rekla, da ne bo nobenih posegov v javni sektor. In gospa je pred nekima dvema urama predavala o odgovornosti, kako moramo ravnati, da ne bomo imeli podobnih težav kot Grčija. Hitrost je šla pa eksponentno gor, kar zadeva njeno obdobje in zadolževanje. V enem letu in še nekaj, pogledjte podatke, pa boste videli, kako je to potekalo.

Kar zadeva besedilo ustave, tega je pripravila vlada Janeza Janše. Tedanja največja opozicijska stranka Pozitivna Slovenija, ki jo je vodila Alenka Bratušek, je nasprotovala vpisu fiskalnega pravila v ustavo z vsemi štirimi, dokler ni gospa postala predsednica vlade in je prišla s prvega obiska v Bruslju. Od takrat naprej se je politika, pristop do tega popolnoma se je spremenil. To imate v magnetogramih, to imate v dejanjih, to imate v glasovanju. In SD, ki je na začetku govoril nekaj o odgovornosti za fiskalno pravilo, pogledjte glasovanje. Če se ne motim, je samo gospod Borut Pahor podprl fiskalno pravilo in zapis v ustavo. Toliko o tem, kako zvesto sledite svojim idealom, zvesto slediti tistemu, kar govorite. In sedaj smo priča pri nekaterih skoku na glavo v prazen bazen, tako pri Zavezništvu, tako pri nekaterih drugih, ki bodo vztrajali na novi poti, ki so si jo sedaj zaradi sile razmer tudi nekako uredili in zadevo spremenili.

Kar zadeva to, kar sem vprašal na začetku v tem procesnem delu gospoda ministra. Ali zavaja minister ali pa tisti, ki opravičujejo eno ali drugo rešitev v izvedbenem zakonu, ne razumejo, za kaj gre. Kako mora nekdo, ki govori kot poslanec, ki se je podrobno poglobil v dopoljnjeni predlog zakona o izvedbi fiskalnega pravila, govoriti o tem, da našega predloga ne bo podprl, ker je ostrejši, ker je manj toleranten do izvajanja javnih financ, kot je vladni predlog? In kako istočasno ob isti rešitvi razumeti nekoga, ki je pristopil k podpori, da predlaga minister ostrejšo rešitev, kot je naš predlog, ki smo ga zagovarjali, kot je švicarska formula. To pomeni, da tisti, ki pristopate k temu paktu za zapis fiskalnega pravila v izvedbeni zakon, iščete samo opravičila, kako boste preko, ne vem, projektov, o katerih največ pove gospod Dobovšek, prišli do nekkih rešitev, pa nekoliko žrtvovali tudi svoja načela in svoj ponos.

Jaz mislim, da bi morali v tem delu, če hočemo, da bodo stvari zelo nedvoumne, da ne bo nobenih nekkih razglabljanj o tem, ali je tisto, kar je prava rešitev ali ni prava rešitev, potem ko se bo ta zakon izvajal, da ne bo vsakokratna vlada imela pravico kakršnekoli interpretacije za tisto, kar bo počela, in si potem preko fiskalnega sveta, ki ga bo sama imenovala, dobila neko legitimacijo za tisto, kar počne, da bi moralo biti v izvedbenem zakonu zapisano nekaj takega, kar je popolnoma nedvoumno. In namen zapisa fiskalnega pravila v ustavo je tudi ta, da se lahko

vsakokratna rešitev preveri v primerih tudi na Ustavnem sodišču. In to, kar počnete s tem predlogom tega zakona, pomeni, da imamo v bistvu dve ustavi. Eno, ki smo jo sprejeli leta 2013, eno ustavo pa boste sprejeli sedaj, ki je drugačna od tiste zapisane v 148. členu, kar zadeva področje urejanja javnih financ. Megla, popolna megla. In stvar, ki jo predlagate, je neustrezno urejena. Če zakonska rešitev ni nedvoumna, če dopušča 30 interpretacij, 45 pravnih izvedb, potem to ni formula in to ni zakon. Če nismo sposobni napisati v izvedbo ustavne določbe nekaj, kar je nedvoumno, kar je jasno vsakomur, ki prime zadevo v roke, ki ima eno rešitev, potem nekaj s to formulo, po tistem, ko predlaga vlada neenačbo, ni enako.

Švicarska formula pomeni proračunski primanjkljaj, pa kakorkoli je enako. Vlada predlaga manjše ali enako. To že v principu ne gre za formulo, gre za neenačbo. In neenačba ima, kot vemo vsi, več rešitev. Neenačba ima praviloma vedno več rešitev. Ima zgornjo, spodnjo, pa še kaj vmes, pa tako naprej. Zato pravim, da je nedopustno, da se gremo neko politiko, neko stvar na tem, na področju javnih financ, ki nima nedvoumne rešitve, ampak ima vgrajene dvojne izjeme. To se pravi, prvo v izhodišču, v startu v formuli in še potem posebno določbo o izjemah.

Pričakovati, da bomo izvajali in delali v javnih financah tako, da bodo stvari urejene, čiste, transparentne, pregledne, je s tako rešitvijo nemogoče. To je pravzaprav princip delovanja vseh levih vlad do sedaj, ko so se vedno iskali samo razlogi za odmike od. In razlogi za to, da je lahko primanjkljaj vedno dovolj velik. Nikoli se ni težilo k temu, da bi primanjkljaj zmanjševali. Kar je po moje še dodaten problem, je to, da mi, kar zadeva izvedbo proračunov, zaključne račune obravnavamo z levo roko, praktično po neki minimalni varianti. Zaključni račun je ključno spričevalo delovanja vlade in praviloma so primanjkljaji v vseh zaključnih računih bistveno večji od načrta oziroma od prihodkov oziroma od samega predloga proračuna. Zato ker se vmes zgodijo še mnoge stvari. In to se potem opravi takole z levo roko in pod mizo.

Če vlada z velikimi odmiki izpelje proračun, je edina rešitev, da zahteva glasovanje o zaupnici. To je rešitev. Dokler pa tega ne bo, pa nobena vlada pač svoje naloge ne opravi odgovorno in je vse prav, kar se zgodi. Če pa sistemsko pristopimo k temu, da že načrtovanje podredimo temu, da bomo na koncu naredili lahko večje napake, kot so dopustne, potem je pa konceptualno na tem, bom rekel, filozofskem smislu pristop popolnoma zgrešen. Filozofija tega zakona je popolnoma zgrešena in ne more za Republiko Slovenijo, za javne finance, za državni proračun, prinesiti ničesar dobrega, ker se bodo vsi ukvarjali, kot se tam na drugi strani, samo s tem, kako zadevo porabiti, potrošiti in koliko si lahko vzamemo, da bomo prišli na limit porabe. To je filozofija tega

pristopa. In če se hočemo resno lotiti urejanja razmer, ki so nastale zaradi neodgovornih vlad v tem obdobju, in to dveh vlad v tem obdobju, potem je to treba narediti. Tudi edini zakon, resen zakon v tem obdobju, ki je bil sprejet po letu 2008, je zakon o uravnoteženju javnih financ. Edini resen zakon, ki deluje za izvedbo tega fiskalnega pravila. Zelo kritiziran, napadan s strani vseh strank, ki so sedaj v vladni koaliciji, pa ga niso v stanju niti odpraviti, pa bi ga lahko z enim glasovanjem odpravili. Je pa edini, ki je bil sprejet in sledi uravnoteženju javnih financ. In tudi ta vlada ni odpravila še niti ene privilegirane rešitve, razen Sazuja, pa še ene malenkosti, ki bi to zadevo lahko razčistila in razbremenila. Pokojninski sistem v tem delu, ko se skriva notri tisoče neupravičenih zadev, je še ostal nedotaknjen, ker se je pač nekaj stvari zgodilo itn.

Predlagam, če imate dober namen in želite dejansko, da bo prišlo do uravnoteženih javnih financ, potem je verjetno treba sprejeti neko formulo, ki je zelo nedvoumna, ki nima več rešitev in ki ne dopušča interpretacije. Ta predlog vladne rešitve je pa diametralno nasproten od tistega in zato se vlada, zato se minister in tudi vladna koalicija take rešitve izredno brani in to samo zaradi tega ker ne dopušča interpretacije in ne dopušča različnih izhodov in izračunov in rešitev ob uporabi formule iz 3. člena. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Smo pri 3. členu in amandmaju. Prosim, če se prijavite.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani gospod podpredsednik!

Na začetku moram povedati, amandma ki smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki, bom podprl. Rad bi pa poudaril, da je zelo velika škoda, da je praktično tri četrt parlamenta praznega, da bi poslušali razpravo, ki je bila sedaj pred menoj, ko je govoril gospod Jože Tanko. Jaz mislim, da je od pike do pike razblinil vse tisto, kar je ključna razlika, ki jo mi želimo doseči s tem amandmajem, ki ga predlagamo, in med tistim, kar je predlagala Vlada Republike Slovenije. Med drugim je tudi zelo jasno povedal, pa še enkrat bom to ponovil, ker se mi zdi zelo pomembno, zakaj potrebujemo v Sloveniji zlato fiskalno pravilo. Dejstvo je, če bi bile vse politike od nastanka Slovenije do danes poštene in bi svoje delo izvajale odgovorno in pošteno, mi tega pravila ne bi potrebovali. Ne bi imeli 30 milijard dolga, ne bi imeli 82 % zadolžene države v smislu BDP. In ne bi se nam zgodilo, da bi v treh, štirih letih zadolžili državo za več kot 20 milijard. Si zna od vas kdo sploh predstavljati, kaj to pomeni v taki majhni državi, kot je Slovenija? Kaj to pomeni 20 milijard? Danes sem poslušal tukaj razprave, da mi je šlo na bruhanje. Na bruhanje

mi je šlo. Ljudje, ki so absolutno odgovorni, da ne bom rekel za ne vem kaj, kako bi se izrazil, da ne bi koga osebno užalil, krivi za nastalo situacijo, danes tukaj govorijo v superlativih o vsem tem, kaj in kako bi bilo treba storiti in kaj je treba storiti. Pa taki ljudje nimajo več kaj iskati tukaj v Državnem zboru, ne pa da tukaj pamet solijo tistim, ki tukaj sedimo, ki smo vse skozi zagovarjali točno to, kar zagovarjamo tudi danes. V Slovenski demokratični stranki se nismo niti za milimeter niti zlagali, niti razmišljali drugače, niti sprejemali kakršnekoli odločitve v drugačnem kontekstu, kot jih zagovarjamo danes, in to od začetka odkar Slovenska demokratična stranka obstaja. In po tej poti bomo tudi šli in nadaljevali. Zato smo tudi predlagali ta amandma, ker želimo, da so stvari jasno postavljene, da ni dvoma kdo, kaj, kdaj in zakaj. In da ne bo dvoma, da bo naslednja katera koli vlada še imela možnost delati take svinjarije in neodgovorne stvari, kot sta jih delali Bratuškova vlada in vlada Boruta Pahorja, ko sta državo brez potrebe zadolžili od 8 do 10 milijard evrov. Nobenega samoomejevanja. Kaj je ključno, da slovenski narod ve in razume? Njih ne zanima švicarska formula ali ne vem kakšna druga formula. Zanima jih pa še kako, to pa jih zanima – kako bodo v prihodnosti živeli v tej državi, ali bodo sploh še lahko preživeli. To jih pa zanima. Vsakega, moralo pa bi zanimati tudi vse, ki sedimo tukaj, vključno z ministrom za finance. Ampak mi se ponovno izogibamo odgovornosti. Spet iščemo neke poti in stranpoti, da se izognemo nekih ključnih odgovornosti. Spet ponovno s to zgodbo delamo to. Kolikokrat zaporedoma znova in znova v Slovenski demokratični stranki opozarjamo, večina, ki pa ima, in to socialistične vlade, moram reči, si upam to trditi, ker ta ni nič drugačna, nič boljša, razen, to pa upam povedati, nekaterih poslancev in poslank znotraj poslanske skupine SMC, ki razmišljajo pošteno in odgovorno, pelje to zgodbo v enako smer in po isti poti. In boga prosim enkrat v tem državnem zboru, da se nas zbere tu neka večina, ne glede na pripadnosti politične opciji, da enkrat udarimo po mizi in to zgodbo zaključimo. Sicer bo to slovenski narod naredil iz nas. In prav ima. Prav ima! Ne moremo se več znova in znova izogibati odgovornosti. Ne moremo in ne smemo! Zato smo tukaj, da jo sprejemamo, ne da se izogibamo in iščemo in sprejemamo in predlagamo zakonodajo, kako bi se izognili ključnim zgodbam. To je neodgovorno, neokusno, nedopustno, perverzno, nesramno, ne vem, kakšne izraze bi še človek lahko vse uporabil. In prosim vas, da naredimo temu konec! Ne razumem Vlade Republike Slovenije, pa ne razumem tudi koalicije, razumem tiste posamezne strankice, ki so tukaj zato, da preprečijo, da bi ta vlada ali katera koli vlada lahko karkoli pametnega naredila v dobro državljanek in državljanov. Tiste razumem. Ne razumem pa resnih strank in resnih skupin, ki so tako ali drugače odgovorne za prihodno te naše

prekrasne Republike Slovenije. Zato vas prosim, tisti, ki razumete, kaj hočemo s tem doseči, da resnično premislite, preden boste danes stisnili tipko. In ne dovolite si, da z vami manipulirajo tisti, ki točno vedo, zakaj to počenjajo. Saj če pogledate, ko govorimo o samoomejevanju, tisti, ki imajo minimalno plačo, upokojeanci s tistimi nizkimi pokojninami, tisti, ki so na zavodu za zaposlovanje, brezposelni, socialno ogroženi, niso problem. Problem je nekje drugje. Točno veste vsi, kje je problem in kje je treba omejiti zgodbo, ker ta država ne pridela toliko, kolikor porabi. In ne rabiš biti filozof, ne rabiš biti pameten, ne rabiš imeti nobenega doktorata, rabiš samo zdravo kmečko pamet in kmečko logiko, in ti je vse jasno. In če bi po tej poti hodili, bi ta država bila država vseh in vsakogar, pravična država, ki bi temeljila na vladavini prava, ne pa na vladavini lopovščine, izkoriščanja, privilegiranih skupin in tako dalje. In dajmo narediti temu konec.

Jaz vas prosim, kolegice in kolegi, tisti, ki ste, pogledajte si tisto stran – a je to odgovornost? Združena levica, SD, Desus, ZaAB ali kako se že imenuje, no, razen enega gospoda, ki tako ni v tej stranki, ne vem, če je še v stranki ali ni, se opravičujem gospoda Vilfanu, se opravičujem. Pa da ne govorim na drugi strani tudi o vladi. Razen gospoda ministra, vsaka mu čast, da ste zdržali, nimaš nikogar tukaj. Pogledajte odgovornost! In takšni bi radi pamet solili slovenskemu narodu. Takšni nimajo kaj iskati v teh prostorih, za njih tu prostora ne sme več biti, ne sme biti. To prosim slovensko ljudstvo, da enkrat ugotovi in razume in se zna, ko bodo volitve, tudi primerno odzvati na vse to. Ker to je svinjarija. To je svinjarija, navadna svinjarija. In da še meni kdo reče, da sem demagog, da govorim demagoško! Ampak dragi moji kolegi, pogledjte resnico, pogledjte resnico, to je resnica, to je odgovornost, in to so tisti ljudje, ki se izogibajo odgovornosti, to so te stranke in strančice, ki bi jih moralo že zdavnaj odplaviti, ali Mura ali Drava ali ne vem še katera druga reka. Resno. Moram reči, da sem zelo razočaran, o tako pomembnem vprašanju, to vprašanje ni pomembno, to vprašanje je izjemnega pomena, če želimo zagotoviti svoji državi, da bo v prihodnosti lahko normalno, kolikor toliko normalno funkcionirala, da bodo upokojeanci dobili izplačane pokojnine, da bodo učitelji dobili plače, da bodo zdravniki dobili svojo zgodbo plačano, da bodo sodniki tisti, o tem imam tako ali tako svoje mnenje, da bo to plačano, da bodo ti ljudje to dobili. Danes ni nikogar praktično v parlamentu od tistih strank, ki ne vem kako govorijo, razlagajo, kako se borijo za socialno državo, kako jim je mar za tiste ljudi, ki imajo nizke pokojnine, tiste ljudi, ki so na zavodu za zaposlovanje, za brezposelne. Tisti, ki govorijo, kako bomo zdaj v nekem času sprejemali zakon o tem, da jim odpišemo dolgove in tako dalje – kje so tisti ljudje danes? Kje? Lepo vas prosim, pa naj to slovenska javnost vidi enkrat! To je pa višek vsega. In temu je treba narediti konec.

Zato drage poslanke in poslanci, apeliram predvsem na SMC in pričakujem, da boste resnično tokrat pač odločili po svoji vesti, ne pod nekim pritiskom, ker samo v tem primeru bomo enkrat presekali tiste lovke iz ozadja, ki poskušajo manipulirati s politiko v državnem zboru. Mi v Slovenski demokratični stranki smo od samega začetka na isti poti in vztrajamo in delali bomo, da enkrat združimo del slovenskega parlamenta na tak način, da bo šel po poti, ki si jo slovenski narod zasluži. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem dr. Dušanu Mramorju, ministru za finance.

DR. DUŠAN MRAMOR: Hvala lepa.

Dovolite mi samo, da odgovorim na nekatere trditve. Najprej glede teh neenačb, da niso jasne, enotne in tako naprej, da so dvoumne. V bistvu te neenačbe določajo, kaj je največji obseg izdatkov. To določajo. Več kot toliko izdatkov ne more biti. In to je nedvoumno, jasno in tako naprej. Lahko je izdatkov manj, takrat je seveda deficit manjši ali presežek večji. Ampak to, ko imaš enako ali manjše, se pravi, izdatki so lahko takšni ali manjši, nič drugega. In to je samo zapis tega, kar je v paktu stabilnosti in rasti in kar je v fiskalnem paktu. Kje je ključna razlika zdaj s švicarsko formulo? Ključna razlika je, da ta dopušča v tistih časih, ko gre slabo, še določen deficit večji od 0,5 %, strukturni deficit še nekoliko večji. Ampak to pa pomeni, da moraš imeti pa potem v časih, ko so dobri časi, pa več presežka. Zato mora biti neenačba, kar pomeni, da takrat, kadar gre dobro, pa ne moreš imeti toliko visoko izdatkov, lahko jih imaš samo manj. In zato mora biti neenačba, da lahko to notri prineseš, kar si izgubil v času, ko si imel večji deficit. Zakaj pa moraš imeti večji deficit, kadar imaš slabo stanje? Mi imamo dve ekonomski teoriji, ena kenezijanska, ena je ta neoklasična. In jaz pravim, nobena ne deluje v vseh časih in v vseh razmerah v ekonomiji. Ena deluje bolj v slabih časih, to je kenezijanska, in ena boljše deluje v dobrih časih, to je neoklasična. Obe imata elemente, ko lahko delujejo v obojem. In takrat, kadar gre slabo, takrat rabiš pomoč ekonomiji z dodatnim povpraševanjem, to je kenezijanski model, in to se je pokazalo zdaj, kar sem razlagal že takrat ob prvem branju tega zakona, da takrat je nujno pomagati. Pomagaš lahko na dva način, ali z bolj ekspanzivno denarno politiko, kar trenutno dela Evropska centralna banka, ko s tem kvantitativnim sproščanjem pomaga ekonomiji Evropske unije, da bi v bistvu pognala to, kar je delala Ameriška centralna banka že pred časom in se je ameriška gospodarska rast zelo pobrala. Ali pa s fiskalno politiko ali pa z obema. Amerika je to naredila z obema. Se pravi je šla v deficit, pomagala z dodatnim povpraševanjem države in še izdajala dodaten denar. Mi v Sloveniji

nimamo denarne politike, se pravi mi ne moremo pomagati z dodatnim izdajanjem denarja. Politika Evropske centralne banke pa, kot sem že tudi takrat razložil, je pa bolj usmerjena v celo območje evra, kjer imajo največjo težo države, ki so največje. Ne gleda, kaj bi Sloveniji pomagalo, ampak gleda, kaj celemu območju pomaga, celo območje pa je dominirano z Nemčijo, Španijo, Francijo in tako naprej. Tako nam ne pomaga takrat, ko rabimo, in to je v tej krizi tudi bilo. Torej kaj ti samo še ostane? Ne ostane ti drugega kot dodatna fiskalna spodbuda. In tukaj je ta zelo omejena. 0,5 % bruto domačega proizvoda je zelo majhen fiskalni stimulus. Zdaj v tej krizi so bili po 3 % ali 4 % bruto domačega proizvoda, mi imamo 0,5, ker so takšna pravila tega pakta stabilnosti in rasti in mi ne moremo čez to iti. Ampak če tudi tega ne bi izkoristili, potem imamo pa res problem. Potem pa nimamo nič v rokah, ko pride do enega šoka, niti tega majhnega 0,5 %.

Zato smo predlagali v bistvu to spremembo, da je prišel notri ta zapis pakta stabilnosti in rasti in fiskalnega pakta v obliki, kot je zdaj zapisana v tem 3. našem členu zakona. Zato imamo mi problem s švicarsko formulo, ker potem je pa vse avtomatizem in na šok nimaš s čim odgovoriti več. In to je lahko zelo slabo za ekonomijo, ker ti ji moraš pomagati, tako kot je zdaj trenutno pri nas, moraš pomagati, da se vzpostavi in da začne zopet močno delovati. Potem moraš pa to umakniti in ko gre ekonomija v dobro, moraš pa prihraniti. Tukaj pa ni kaj. In moraš več prihraniti, kot bi pri švicarski formuli.

To je vsa logika. Zato prosim razumite, ne gre nič za kakšne dvoumne rešitve, to je osnovna logika, ki jo je sprejela Evropska unija. Evropska unija se je zavedala, da ne more zapisati švicarske formule, ker ima tako različne situacije po različnih državah znotraj evro območja, še bolj pa znotraj območja EU. Zato je to v bistvu zapis tistega, kar je zdaj v zakonodaji EU možno in tukaj smo te možnosti izkoristili. Kot imamo mi zapisano, ima zapisano Nemčija, čisto enako. Pa je Nemčija v veliko boljšem položaju kot mi, ker Evropska centralna banka se ravna tudi po potrebah Nemčije, ne pa po potrebah Slovenije. Pa ima ravno tako 0,5, se pravi da lahko izkoristi ta deficit, kadar bi to nujno rabili. Samo toliko, hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod minister.

Moram priznati, da sem vas z velikim veseljem poslušal. Ko smo mi predlagali ta amandma, smo se zavedali tudi nekaterih, lahko rečemo problemov, tako kenezijanske teorije kot neoklasične. Je pa posebnost teh postkomunističnih družb še v drugih zvezah, v sociologiji, v zgodovini, gre tudi za spremembo

mentalitete ljudi in tako naprej. Fiskalno pravilo, da smo ga sploh vnesli v ustavo, je posledica predvsem na eni strani populističnih vlad, ki lahko nastopijo v Sloveniji, ki ne zarežejo, ki nočejo zarezati, ki nočejo sprejeti tudi določenih strukturnih reform, zaradi tega da so všečne. To je tipična ta zgodba, ki jo danes vidimo v Grčiji. Ne gre za neko kritiko zdaj samo Sirize. Siriza je samo posledica vrha vseh populističnih vlad. Gre za neko zgodbo z zadnjih tridesetih let.

Da še enkrat obrazložim. Preden smo ta amandma pripravili, jaz še vedno verjamem, da švicarska formula kot takšna deluje, pa vseeno tudi v tem prostoru z vsem, kar ste našeli, gospod minister, s prilogo socioloških pogledov, zgodovinskih pogledov in vsega ostalega, kar kreira neko optimalno fiskalno politiko neke države ali pa tudi navsezadnje neko končno makroekonomsko politiko.

Mi želimo s tem amandmajem predlagati restriktivnejše trošenje države v času gospodarske rasti, predvsem če je ta gospodarska rast nekaj nadpovprečnega. Kar se nam lahko velikokrat zgodi, spoštovani minister. V našem bruto družbenem produktu je 70 % izvoza. Mi smo izrazito izvozna država. Strinjam se z vami v pogledu tega, da mi ne moremo, s Švicarji morda, niso v evro območju, lahko dvignejo tudi inflacijo, lahko dajo večji obtok denarja in vse ostalo, imajo nek dodaten, lahko rečemo, vzvod. Vaš strah, zakaj se je spreminjala švicarska formula, je bilo torej problem z vodo. Problem pravila zvezanih rok, bi rekli temu, če rečem po domače. Mi smatramo, da je lahko ta deficit večji, ko bomo v krizi, predvsem za tako manjšo državo, ki je močno izvozno usmerjena. Slovenija ni samozadostna. Pri nas je največji problem tudi zmanjšana domača poraba. Mi smo izrazito odvisni od tuje porabe. Mi imamo tudi problem v tem trenutku. Jaz sem vam večkrat razlagal tudi problem trošarin in vsega ostalega, da niso optimizirane, da trošarinski modeli niso optimizirani glede na geostrateško lego, glede na vse ostalo. Naš predlog je, da lahko ta zakon, da bo fiskalno pravilo ne nazadnje da ni samo protiustavno, ampak da lahko deluje, je, da se sprejme ta amandma. Menim, da je potreben, da za pomoč, ta razlika, takrat ko gre slabše, da je toliko bolj ohlapna, ko gre dobro, da je toliko bolj restriktivnejša. Še posebej pa, če je ta gospodarska rast za nekaj procentov večja, kar se pa nam lahko zgodi, jaz upam, da se nam lahko. Zaradi česa? Prva zadeva je, da smo mi padli, treba se je zavedati, da 2,5-odstotna gospodarska rast ne pomeni ničesar. Mi se moramo zavedati, da smo mi v petih letih izgubili 100 tisoč delovnih mest, ne govorimo 50 tisoč delovnih mest Slovencev in Slovenk in tujih državljanov, ki so delali tukaj v Sloveniji. Po drugi strani pa gospodarske rasti prvo leto konjunktura tam minus 6, minus 4, minus 5. Mi smo prišli oziroma gospodarska rast nam je padla v zadnjih letih za približno 20 % ali pa še

več mogoče, govorim nekoliko na pamet. Torej 2,5 % v tem trenutku ni ničesar.

Ampak trendi, ki jih gledam v tem trenutku, recimo naročila za avtomobilsko industrijo, ki je ena izvozno najpomembnejših, recimo ljudi, ki generirajo to gospodarsko rast, v tem trenutku se povečujejo, odpirajo se določena tržišča, mogoče Kitajska zapira, dviga se ameriško tržišče in tako naprej. Vseeno se lahko gospodarska rast naslednje leto dvigne. Takrat je prvi primer, da bo ta amandma, ki ga mi predlagamo, začel delovati. Mi se moramo zavedati te strogo restriktivne politike v času gospodarske rasti. In ohlapnost pričakujemo takrat, ko imamo mi ta padec.

Jaz se zavedam tega, kar ste razlagali, vsaj 80 %, gospod minister, te teorije kupim, po domače povedano. Razlika je samo tako, da mi smo še več teh nians pogledali. Kaj je specifika Slovencev kot mentalitete, kako se kot potrošniki odločajo, kako nas tujci vidijo, kakšne so faze našega gospodarstva, kaj pomeni naš izvoz in kaj pomeni takrat, ko prihajamo v krizo. Treba se je zavedati, gospod minister, dveh dejavnikov. Grčija prihaja v krizo s 100 % BDP, čez 5 let ima 175 % BDP. Rekel bi indeks nekje 175, po domače. Slovenija prihaja z 22 % konec leta 2009 v krizo, leta 2011 imamo 82 %. Mi imamo indeks 370. Torej naši sistemi, podsistemi, naša mentaliteta ne deluje in je katastrofalna. Naslednji vstop v neko resno recesijo kot močna izvozna mala država pomeni za slovenski narod Grčijo. Pomeni katastrofo in pomeni nekaj, česar se mi ne zavedamo danes tukaj. To je moja napoved ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati o amandmaju k 3. členu? Ker nihče ne želi, zaključujem razpravo in prehajamo na 8., 9., 10. in 15. člen. Ker je amandma Poslanske skupine Združene levice k 8. členu vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 9., 10. in 15. členu, bomo o njih razpravljali skupaj. V razpravo dajem 8., 9., 10. in 15. člen ter amandmaje Poslanske skupine Združene levice. Želite razpravljati. Prosim za prijavo vseeno. Gospod Miha Kordiš, izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoči, najlepša hvala za besedo.

V Združeni levici nasprotujemo zakonu o fiskalnem pravilu kot takemu, vseeno pa smo predlagali nekatere amandmaje, ki so neke vrste socialna varovalka v tem fiskalnem pravilu, ki ga sicer zavračamo. To pravilo zavračamo zato, ker zavrnitev fiskalnega pravila ne pomeni bankrota, kot smo lahko slišali strašenje danes v razpravah. Niti ne gre za neko nevtralnoročje, ampak je zelo jasno umeščeno v neoliberalni kontekst. Gre za neoliberalno politično strategijo, da se zmanjšuje javno dobro in na ta račun, da se povečuje delež kapitala v BDP. Se pravi komercializacija nekih družbenih sektorjev, ki so

sedaj umaknjeni iz tržnih silnic. Minister za finance je v tem smislu marsikaj povedal in marsikaj priznal. Kolega Mesec ga je v svoji inicialni intervenciji tudi citiral, in sicer prva taka stvar je to, da je fiskalno pravilo ekonomsko sporna rešitev. Drugič, fiskalno pravilo je še posebej problematično v državi, ki ne vodi svoje denarne politike, sploh če je ta denarna politika ukrojena po potrebah nekoga drugega. V primeru EU so tukaj seveda močne države, zelo konkretno govorimo o tem, da politike evra diktira velika Nemčija. In še tretjič, fiskalno pravilo, ki je zapisano v ustavi in v tem zakonu, je strožje od tistega, kar nam sicer nalagajo mednarodne pogodbe. Spet je to neka točka, na katero se je marsikdo danes skliceval, pa ne pije prav dobro vode. Kar se tiče trditve, da živimo preko svojih zmožnosti in da je fiskalno pravilo tisto, ki to onemogoča, glejte, država ni gospodinjstvo. Slovenija je tudi daleč od bankrota. Slovenska družba in gospodarstvo od leta 2011 ustvarjata več, kot porabita, navkljub vsem trditvam, ki so danes tu krožile in so šle v nasprotno smer. Konkretno je bil lani presežek plačilne bilance že 2,2 milijardi evrov. Ogromno denarja skratka. Naprej, problem dolga. Kako se lahko rešuje problem dolga, je ne nazadnje pokazal prav aktualni minister za finance s svojim prvim ministrovanjem po letu 2002, ko se je dolg v odstotku BDP nižal skozi večjo rast in skozi večje prihodke, ki jih je ta rast generirala. In kljub velikemu zunanjemu presežku, ki bo leta 2016 že presegel 6,3 % BDP, vlada v tej smeri ne namerava narediti nič. Ne namerava povečati prihodkov s tem, da bi se lotila neke pravične davčne reforme, da bi se lotila nekkih pravičnih davkov. Eden izmed takih primerov je npr. davek na dobiček, ki v Sloveniji znaša 17 %, v Avstriji nekkih 25 % in v Italiji 27,5 %. Kaj bomo pa pri nas naredili? Ja, ukinitli bomo še četrti dohodninski razred, kar je pač v nasprotju s kakršnokoli logiko.

Te resnice, te bazične resnice ekonomsko-družbene je koalicija ignorirala, vseeno pa v Združeni levici hočemo podati neko roko, nek predlog in predlagamo naslednje socialne korekcije. Naši amandmaji zajemajo neke tri osnovne sklope. Prvi je to, da se poveča demokratičnost fiskalnega sveta. Drugi je to, da se začetek uporabe fiskalnega pravila nekoliko zamakne. Tretja stvar je pa to, da vnašamo v fiskalno pravilo socialno varovalko. Zdaj če se najprej zadržim pri vprašanju demokratičnosti. V Združeni levici širimo fiskalni svet na 5 članov. Na ta način bi zagotovili to, da se svetovnonazorska širina fiskalnega sveta pač razširi. Postavljamo se proti prevladi neke neoliberalne ekonomske doktrine in odpiramo možnost in prostor, da se v te debate in v fiskalni svet vključijo tudi heterodoksnе ekonomske teorije in strokovnjaki, ki niso popolni neoliberalni ekonomski doktrinarnji. In drugič, tukaj se odpira možnost, da člane fiskalnega sveta predlagajo tudi zastopniki delavcev, se pravi tistih, ki jih odločitve sveta ravno najbolj

zadevajo. Če koga zadeva fiskalno pravilo in fiskalni svet, so to delavni ljudje v Republiki Sloveniji. Kar se tiče zamika začetka uporabe fiskalnega pravila, predlagamo, da se prvi proračun v skladu s tem pravilom pripravi šele leta 2017 za naslednje leto, se pravi za leto 2018. Trenutna situacija je takšna, da gospodarsko okreva, ključno oviro pa predstavlja domače povpraševanje. In če tukaj to izvajanje fiskalnega pravila zamaknemo, dobimo notri dve dragoceni leti, ki bi pa omogočili še malo več manevrskega prostora za gospodarsko okrevanje. In mogoče, glede na to, kako se razmere sil v Evropi spreminjajo, pričakamo tudi to, da se pravila na ravni Evropske unije sprostijo. Tudi gospod minister je večkrat povedal, da se bodo metodologija in definicije zelo verjetno spremenile in morda bo tudi zaradi držav njihovih situacij, kot je Francija, fiskalno pravilo v celoti padlo v vodo, kar bi bilo nasploh super. Skratka, s tem kupujemo čas za spremembo ustave, da fiskalno pravilo odide v zgodovino. V Združeni levici smo nekaj takšnega vsekakor tudi pripravljene podpreti, ko pride do te točke.

Socialna varovalka. V 12. člen dodajamo novo izjemo pri uporabi fiskalnega pravila. Fiskalno pravilo se ne uporablja, če bi bilo s tem ogroženo zagotavljanje socialnih pravic, ki izhajajo iz 2. člena slovenske ustave. Mislim da vsi tukaj prisotni ta člen presneto dobro poznamo. Noben člen ustave namreč ni absoluten. Tudi 148. člen Ustave ne. Zmeraj moramo dati tu na tehtnico eno ustavno vrednoto pa drugo ustavno vrednoto in v danem primeru imajo socialne pravice vsekakor prednost. S tem popravkom 12. člena torej vladi omogočamo selektivno izjemo za socialne izdatke, ne da bi sicer kakor koli prekršila svoje fiskalno pravilo.

Za dodatek k temu bi rad spomnil še na 103. člen Ustanovne listine Organizacije združenih narodov, bom kar citiral, ki gre takole: "Če je navzkrižje med obveznostmi članov Združenih narodov po tej Ustanovni listini in med njihovimi obveznostmi po katerem koli drugem meddržavnem dogovoru, prevladujejo njihove obveznosti po tej Ustanovni listini." Konec citata. Država je, če to povzamem, dolžna najprej poskrbeti za socialne pravice, šele potem pa pride na vrsto pakt o stabilnosti in rasti.

To je nekako povzetek stališča nas socialistov do fiskalnega pravila, in to so tudi amandmaji, ki jih predlagamo. Apeliramo na vse prisotne, da te naše amandmaje podprete, da jih podprete v imenu demokratičnosti, da jih podprete v imenu delovnih ljudi, velike večine slovenskih državljanek in državljanov in da jih podprete tudi v imenu varovanja socialne stabilnosti, socialne varnosti, ki je izjemnega, vitalnega pomena, ko govorimo o konstituciji neke države. Zakaj pa ne nazadnje imamo državo, če ne za to, da zagotavlja neko socialno varnost in varnostno mrežo svojim državljanom in državljanke. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo na tej točki in prehajam na 11. člen.

V razpravo dajem 11. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

Prehajam k 12. členu. V razpravo dajem 12. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 16. člen ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 12. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IZVAJANJU CARINSKIH PREDPISOV EVROPSKE SKUPNOSTI V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsedujoči, gospe in gospodje, poslanci!

Predlog zakona, ki je pred vami, je pripravljen iz dveh razlogov, najprej zaradi odprave administrativnih ovir in deregulacije enega izmed poklicev in nadalje zaradi uskladitve s spremembami na področju evropske zakonodaje pa tudi domače. Gre v prvi vrsti za tehničen predpis.

Najprej o prvem vsebinskem sklopu sprememb. S predlogom zakona se odpravljajo pogoji za opravljanje poslov zastopanja pred carinskimi organi. Popularno jim rečemo špediterji, in sicer od 1. maja 2016 dalje ne bo več potrebno opravljati posebnih preizkusov znanja. Takrat se bo namreč začel uporabljati nov carinski zakonik EU, ki neposredno ureja zastopanje pred carinskimi organi za pooblaščenec gospodarske subjekte in posebno urejanje v nacionalni zakonodaji ni več potrebno. Oseba, ki bo pridobila status pooblaščenega gospodarskega subjekta, pa bo lahko v skladu z novim carinskim zakonikom opravljala posle brez kakršnihkoli omejitev v vseh državah članicah EU. Na novo urejamo mejne prodajalne na letališčih in v pristaniščih, in sicer se s predlagano novelo zakona ureja možnost prodaje neskupnostnega blaga v teh

prodajalnah. V zvezi s tem se spreminjajo tudi določbe glede nadzora prodaje blaga v mejnih prodajalnah kot tudi ustrezne kazenske določbe. Nadalje so spremenjene določbe 33. in 35. člena Zakona o izvajanju carinskih predpisov, ki so podlaga za izdajo in opredeljujejo vsebino pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine, elektronskem poslovanju s carinsko upravo in drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih. Tudi v tem delu je potrebna uskladitev s spremembami evropske zakonodaje.

Tudi naslednja sprememba sodi v ta sklop. Gre za postopkovne določbe v zvezi z izvajanje evropske uredbe, ki ureja ukrepanje carinskih organov zoper blago, glede katerega obstaja sum, da krši določene pravice intelektualne lastnine. Gre za tihotapljeno blago oziroma za ponaredek. Ker je bila v letu 2013 na ravni EU sprejeta nova uredba, ki na novo ureja to področje in razveljavlja prej veljavno uredbo, črtamo iz zakona zadevne določbe, ker jih bomo uredili znotraj nacionalne uredbe za izvajanje evropske uredbe, kot je praksa tudi v ostalih državah oziroma v ostalih primerih tovrstnih uredb. Predlog zakona redakcijsko usklajujemo z določbami Zakona o finančni upravi in podrobneje definiramo pojem "carinskega organa", ki ga z ukinitvijo Zakona o carinski službi nimamo definirane več v drugih predpisih.

Spoštovane poslanke in poslanci! Ob upoštevanju vsega navedenega predlagam, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti podpret tako v drugi kot tudi v tretji obravnavi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Odbor za finance in monetarno politiko je na 11. redni seji 23. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predloženi zakon proučila z vidika skladnosti z ustavo in pravnim sistemom ter z zakonodajno-tehničnega vidika in podala pripombe. Odboru je bilo predloženo tudi mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter amandmaji poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD. Seji odbora so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance in Zakonodajno-pravne službe.

Po uvodni dopolnilni obrazložitvi predloga zakona državni sekretarke na Ministrstvu za

finance je odbor v skladu s Poslovnikom Državnega zbora obravnaval amandmaje koalicijskih poslanskih skupin SMC, Desus in SD ter jih sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora na to glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel s 13 glasovi za in nobenim proti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Mag. Bojan Krajnc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani kolegi in kolegi!

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti sledi spremembam, ki so bile od zadnjih sprememb zakona v letu 2007 na področju carinske zakonodaje sprejete na ravni Evropske unije, sledi pa tudi spremembam nacionalne zakonodaje na področju carinskih predpisov. Tako je na primer z uredbo EU začel veljati Carinski zakonik Evropske skupnosti, spremenjen pa je bil tudi Zakon o finančni upravi v domači zakonodaji. Zakon tako vsebuje spremembo uporabe pojmov "carinska uprava, generalni carinski urad in carinski urad" ter jih skozi celotno besedilo nadomešča s pojmi: "finančna uprava, generalni finančni urad in finančni urad". Zakon tako jasno opredeljuje, da je finančna uprava tisti organ, ki opravlja naloge in obveznosti carinskega organa v skladu s carinsko zakonodajo Evropske unije, mednarodnimi pogodbami in drugo zakonodajo, ki se sklicuje na carinske organe. Zakon ukinja obveznost opravljanja posebnih strokovnih preverjanj za pridobitev licence za zastopanje pred carinskimi organi, vendar pa se ta določba začne uporabljati šele 1. maja 2016, ko bo začel veljati carinski zakonik Unije, ki neposredno ureja posle zastopanja za t. i. pooblaščenega gospodarske subjekte. Zakon ureja tudi elektronsko poslovanje s finančno upravo glede opravljanja carinskih formalnosti na način, da pogoje in pravila poslovanja določi minister, pristojen za finance. Pooblastilo za takšno določbo daje izvedbena uredba carinskega zakonika Unije. Po določbi te uredbe carinski organi določijo pogoje in način izmenjevanja podatkov, ki so standardizirana sporočila, dogovorjena med državami članicami, s čimer se zagotavlja interoperabilnost informacijskih sistemov carin držav članic Evropske unije. Nadalje zakon določa črtanje določb o carinskih ukrepih pri kršitvah pravic intelektualne lastnine, pri čemer v prehodnih določbah določa njihovo smiselno uporabo do začetka uporabe nacionalne uredbe za izvajanje uredbe EU o uveljavljanju pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov. Določbe v zvezi s prodajo

blaga v obmejnih prodajalnah so v zakonu spremenjene in dopolnjene tako, da odražajo dejansko stanje po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo, hkrati pa so okrepi carinskega nadzora mejnih prodajal z namenom večje jasnosti, preglednosti in zagotovitve ustreznega nadzora združeni na enem mestu. Vlada v predlogu oziroma obrazložitvi zakona navaja, da za izvajanje zakona ne bo treba zagotoviti dodatnih finančnih sredstev, saj so sredstva za izvajanje zakona zagotovljena v državnem proračunu v okviru finančnega načrta Finančne uprave Republike Slovenije.

V Poslanski skupini SMC bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni še enkrat!

Slovenija je ob vstopu v Evropsko unijo stopila v enotno carinsko območje, v prostor, ki temelji na prostem pretoku blaga, storitev, kapitala in ljudi. Področje prostega pretoka blaga urejajo enotni predpisi carinske unije, ki jih moramo uporabljati tudi v Sloveniji. Enotni skupni carinski predpisi se uporabljajo neposredno, kar pomeni, da njihov prenos v nacionalno zakonodajo ni potreben, ne glede na to pa imajo države članice za določena področja možnost lastne ureditve, zato imamo v Sloveniji sprejet poseben zakon, ki ta področja posebej ureja. Takšen je zakon, o katerem danes govorimo, zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti. Zakon je stopil v veljavo leta 2004 in bil dopolnjen leta 2007. Tudi tokrat gre zgolj za delno prenovo zakona, medtem ko lahko celovito prenovi zakona, ki bo popolnoma usklajena z novim carinskim zakonom Unije, pričakujemo šele v začetku leta 2016. Med ostalimi spremembami predlaganega zakona je tudi ta, da bodo vsi, ki imajo status pooblaščenega gospodarskega subjekta, lahko opravljali posle zastopanja v vseh članicah EU. Ker je Slovenija ena izmed držav, ki je za zastopanje pred carinskimi organi zahtevala opravljanje posebnih strokovnih preverjanj, mora skladno z evropsko zakonodajo to licenco za zastopanje odpraviti. Kar nekaj sprememb v zakonu se nanaša na redakcijske popravke, vezane na spremembo uporabe pojmov carinskih organov s pojmi finančnih organov, kar je povezano s preteklo reorganizacijo carinske in davčne uprave. Večji del sprememb predlaganega zakona pa se nanaša na prodajo blaga v mejnih prodajalnah, kjer gre dejansko za uskladitev z realnim stanjem, kar bi sicer moralo

biti spremenjeno že po vstopu Hrvaške v Evropsko unijo.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke sicer obžalujemo, da imamo pred seboj zgolj manjše spremembe zakona in da nimamo pred seboj zakona, ki bi v celoti upošteval spremembe na ravni EU. Se pa s predlaganimi spremembami zakona strinjamo, zato bomo zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa predsednik, predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Dovolite tokrat zelo na kratko stališče Poslanske skupine Desus k predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti. Ta zakon je resnično tehnične narave, zato kaj dosti besed ne velja izgubljati, pa vendarle na kratko. Zakon, kot rečeno, bomo soglasno v naši poslanski skupini podprli, saj sledi spremembam, ki so bile sprejete na področju carinske zakonodaje na ravni Evropske unije ter uskladitvi s spremembami v okolju, v katerem se le-ta uporablja. Predlagane spremembe med drugim pomenijo zmanjševanje administrativnih ovir in na nek način deregulacijo poklica špediterja. Zakon v skladu z evropsko zakonodajo določa, da ne bo treba več opravljati posebnega izpita za špediterje, cariniki pa bodo morali kot do sedaj opravljati izpit za carinike. Predlog zakona vsebuje nadomestitev uporabe določenih pojmov, kot so carinska uprava, generalni carinski urad in carinski urad s pojmi finančna uprava, generalni finančni urad in finančni urad skozi celotno besedilo zakona. Istočasno jasno tudi opredeljuje, da je finančna uprava tisti organ, ki opravlja naloge in obveznosti carinskega organa iz carinske zakonodaje EU, mednarodnih pogodb in druge zakonodaje, kjer se le-ta sklicuje na carinski organ.

Elektronsko poslovanje s finančno upravo glede opravljanja carinskih formalnosti je v predlogu urejeno tako, da pogoji in pravila poslovanja določi minister, pristojen za finance. Pooblastilo za takšno določbo daje izvedbena uredba carinskega zakonika. Po določbi izvedbene uredbe carinskega zakonika carinski organi določijo pogoje in način izmenjevanja podatkov, ki so standardizirana sporočila, dogovorjena med državami članicami, s čimer se zagotavlja interoperabilnost informacijskih sistemov držav članic EU. Določbe v zvezi s prodajo blaga v mejnih prodajalnah so spremenjene in dopolnjene ter tako odražajo dejansko stanje glede na vstop Republike Hrvaške v EU. Hkrati so ukrepi carinskega

nadzora mejnih prodajaln združeni na enem mestu z namenom večje jasnosti, preglednosti in zagotovitve predvsem ustreznega nadzora nad delovanjem mejnih prodajaln. Uporabnikom pa se bo omogočilo, da na najbolj prijazen način dostopajo do informacij, ki jih potrebujejo za opravljanje carinskih formalnosti pred carinskimi organi.

Kot rečeno, v naši poslanski skupini se s predlaganimi spremembami in dopolnitvami tega zakona strinjamo, zato ga bomo tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, v kateri bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti podprli, saj gre za uskladitev z besedilom Zakona o finančni upravi, ki določa, da je finančna uprava enovit organ, in tako so tudi carinski organi finančne uprave odgovorni za izvajanje in uporabo carinskih predpisov Evropske unije. Tako je zapisano v tem zakonu.

Ne glede na to, da je Slovenija že dolgo let polnopravna članica Evropske unije, pa se nam vendarle dogaja, da določeno besedilo evropske zakonodaje dobesedno prepisemo tudi v naš pravni red, kar seveda ni dovoljeno. S tem zakonom tudi odpravljamo to pomanjkljivost in pravzaprav izvirno oziroma smiselno povzemamo besedilo EU-zakonodaje in gre v tem primeru tudi za uskladitev z EU-zakonodajo. Dobrodošle so vedno tudi odprave administrativnih ovir in upamo, da bodo te v praksi dejansko tudi zaživele, kar je vedno dobrodošlo. In ne nazadnje zaradi vstopa Hrvaške v Evropsko unijo se je spremenil tudi status prodajaln na mejnih prehodih. Tako mejne prodajalne v skladu s tem zakonom ostanejo pravzaprav izenačene z ostalimi prodajalnami, razen s prodajalnami na letališčih in pristaniščih, od koder lahko potniki potujejo izven carinskega območja Evropske unije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti, ki ga obravnavamo danes, je le tehnični predpis, ki pomeni uskladitev naše notranje zakonodaje z zakonodajo Evropske

unije. Gre za tisto zakonodajo Evropske unije, ki je bila sprejeta po zadnji noveli tega zakona. Zakonodaja s področja carinske unije se sicer uporablja neposredno, vendar pa imajo države članice pristojnost, da nekatere zadeve s področja carinske zakonodaje uredijo v notranji zakonodaji. Tako možnost smo izkoristili tudi pri nas in s posebnim zakonom, to je z Zakonom o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti uredili specifičnosti naše notranje ureditve zlasti glede pristojnosti organov in postopka pravilnega carinjenja. To zakonodajo pa je treba sproti usklajevati z novimi evropskimi predpisi. Ena takih novosti, ki narekuje spremembe zakonodaje, je vstop Republike Hrvaške v Evropsko unijo in s tem povezanim režimom carinskega nadzora mejnih prodajaln na območju cestnih mejnih prehodov s Hrvaško. Posebna ureditev tega področja z vstopom Hrvaške v EU ni več potrebna. Ostajajo pa mejne prodajalne na letališčih in pristaniščih, kjer se prodaja blago tako potnikom, ki potujejo znotraj Evropske unije, kot tudi potnikom, ko potujejo v tretjo državo. Zaradi nadzora carinskih organov nad blagom, ki je prodano potnikom tretjih držav, morajo lastniki oziroma najemniki mejnih prodajaln voditi ustrezne evidence preko povezave s številko računa. Zaradi vseh teh sprememb je treba ustrezno uskladiti kazenska določila. Novela zakona je potrebna tudi zaradi uskladitve zakona z našimi notranjimi predpisi. V lanskem letu sta se namreč združili carinska uprava in davčna uprava v skupni organ finančno upravo. Kot skupni organ ima Finančna uprava Republike Slovenije pristojnosti carinskega organa, kar je potrebno v zakonu tudi ustrezno definirati oziroma uskladiti. Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov v Evropski skupnosti zaradi prej navedenih razlogov podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborni opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O GOSPODARSKIH DRUŽBAH PO REDNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod Zdravko Počivalšek, minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, izvolite.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke, poslanci!

Pred vami je predlog novele Zakona o gospodarskih družbah 11, ki se je na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo začel pripravljati že jeseni 2013 in je bila vanj vključena široka strokovna in zainteresirana javnost. Predlog novele je bil z amandmajem Odbora za gospodarstvo Državnega zbora še izboljššan.

Poglavitna rešitev v predlogu so osnutek novele Zakona o gospodarskih družbah 11 v slovenski pravni red delno implementira računovodsko direktivo 2013/34/ EU. Glavni namen prenosa direktive je v poenotenju pravil računovodenja na področju Evropske unije ter omogočiti primerljive in enakovredne informacije iz letnih poročil gospodarskih družb. Novela vključuje tudi poenostavljen režim za mikro-družbe, ki ne bodo več zavezane k pripravi priloge k računovodskim izkazom. Drugič. Posebna pozornost in veliko napora je bilo pri oblikovanju določb, ki nadgrajujejo omejevanje ustanavljanja gospodarskih družb. Glavni namen določbe je poskusiti preprečiti čim več nepoštenih poslovnih praks, povezanih z izigravanjem ustanavljanja novih gospodarskih družb. Tretjič. Poleg tega se nadgrajujejo določbe za izboljšanje korporativnega upravljanja in koncernskega prava. Prenavljajo se tudi kazenske sankcije v smeri, da je višina kazni odvisna od velikosti družbe. Četrto. Podpiramo vložene amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ki iz omejitev ustanavljanja izvemajo Republiko Slovenijo in družbe, povezane z upravljanjem njenega premoženja.

V skladu s 138. členom poslovnika Državnega zbora predlagam, da se na tej seji Državnega zbora opravi tudi tretja obravnava predlaganega zakona. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Marku Ferlugi. Ga ni. Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko, ki bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči! Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani minister in državni sekretar!

Zakon o gospodarskih družbah je zagotovo za gospodarstvo in posameznike, ki ustanavljajo družbo, eden pomembnejših zakonov. Pri vsakršni spremembi zakonodaje na tem področju je zlasti pomembno, da se ne poseže v ustavo, da se ne poseže v svobodno

gospodarsko pobudo. Na drugi strani pa mora zakonodaja braniti podjetja in posameznike s poštenimi nameni poslovanja in onemogočiti delovanje nepoštenim. Predlagane spremembe Zakona o gospodarskih družbah podjetjem in podjetnikom prinašajo več novosti. Delno se implementira direktiva EU, ki se veže zlasti na računovodske izkaze in spremembo pragov za razvrščanje družb med mikro, majhne, srednje in velike družbe. Vnaša pa tudi številne druge novosti, med katerimi se nam zdijo posebej pomembne tiste, ki bodo vsaj deloma omejile in preprečile nepošteno poslovne prakse, vezane na ustanavljanje podjetij. To so dodatna omejevanja pri ustanavljanju gospodarskih družb na tiste, ki jim je bila s pravnomočno odločbo Inšpektorata za delo najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo; omejitev pri ustanavljanju za tiste, katerih družbe so bile izbrisane iz sodnega registra brez likvidacije, čeprav pri tem menimo, da bi bilo smiselno znižati prag udeležbe v kapitalu družbenika s 50 na 25 %; omejitev veriženja z omejitvijo ustanavljanja zgolj ene družbe za osebno odgovornost v obdobju treh mesecev.

Otežitev ustanavljanja družb na zalogo je smiselna, če se z izjemami izločijo tisti, ki imajo pošteno namene pri poslovanju, tako da se s tem ne omejuje svobodna gospodarska pobuda. Žal pa danes že obstajajo posamezniki, ki imajo odprtih več podjetij, v katerih ni zaposlenih, in želeli bi si, da bi bili zajeti tudi ti. Zato smo v tej smeri predlagali tudi amandma naše poslanske skupine, ki ga bomo obravnavali v nadaljevanju.

Prav tako se nam zdi smiselna predlagana sprememba, vezana na onemogočenje poseganja v osnovni kapital podjetja, kar bo zagotovo otežilo goljufanje glede ustanavljanja in preprodaje podjetij, čemur smo bili priča v preteklosti. Podpiramo tudi podaljšanje zastaralnih rokov za družbe, ki so v večinski lasti države ali lokalne skupnosti. Zavarovanje odgovornosti organov vodenja in nadzora je pozitivno vendar v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke menimo, da bi odbitna franšiza oziroma znesek, ki bi ga odgovorne osebe morale kriti same, moral biti večji in roki za zastaranje odškodninskih zahtevkov daljši. Glede prenove kazenskih določb, kjer je višina glob sicer odvisna od velikosti družbe, moramo izpostaviti, da je višina glob zlasti za mikro in majhne družbe pretirana in predvsem nesorazmerno visoka glede na predlagane globe za srednje in velike družbe.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo v obravnavi zakona na matičnem delovnem telesu predlagali veliko amandmajev, ki žal niso bili sprejeti. Verjamem pa, da so se vas vsaj nekaterih izmed teh amandmajev tudi dotaknili, saj ste kot koalicija na odboru vložili kar nekaj amandmajev s podobno vsebino, le nekoliko blažjimi

spremembami. Tudi tokrat smo vložili več amandmajev in računamo na vašo podporo.

Ker zakon generalno prinaša številne pozitivne novosti, ga bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala, predsednik. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Predlog sprememb Zakona o gospodarskih družbah prinaša nekatere prepovedi oziroma omejitve pri ustanavljanju gospodarskih družb, kar je povzročilo različne odzive, tudi nekatere dvome, ali morda z novelo ne omejujemo pretirano razvoja podjetništva v Sloveniji. V Poslanski skupini DeSUS menimo, da novela ne bo prinesla preobsežne regulacije. Prav je, da se poveča nadzor, sorazmerno pa je treba prilagoditi tudi kazni za odgovorne. Po novem bodo kazni odvisne od velikosti podjetja, za kar menimo, da je pravično. Dovolj je bilo nepoštenih poslovnih praks in ravno takšni primeri so tisti, ki so uničevali spodbudno poslovno okolje. Nadgradnja nadzornih mehanizmov je v tem primeru več kot dobrodošla. Za vse tiste, ki delajo v skladu z zakonskimi določili, skrb ni potrebna. Bolj zaskrbljeni pa so lahko vsi, ki se še vedno ukvarjajo z delom na črno ter veriženjem podjetij zaradi ustvarjanja večjega dobička ali pa morda niso sposobni prevzeti odgovornosti za nastale obveznosti podjetja, ki posluje v težavah. Za doseganje osebne koristi se največkrat poslužujejo dejanj, kot je denimo neplačevanje prispevkov za zaposlene.

V Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da je tovrstne težave treba čim prej odpraviti, saj posledično dajejo v neenakopraven položaj vse, ki delajo pošteno in se trudijo pozitivno vplivati na celotno gospodarstvo v Sloveniji. Menimo, da se moramo več ukvarjati s podjetji, ki uspešno poslujejo, običajno so to mala inovativna podjetja, ki uspejo brez kakršnekoli državne pomoči. Vse prepogosto pa se osredotočamo na podjetja, ki so se zaradi neodgovornosti znašla v težavah. Davkoplačevalski denar je največkrat namenjen za pokrivanje neuspešnih poskusov povrnitve uspešnosti poslovanja takšnih družb, namesto da konča v rokah ustvarjalcev odličnih idej v obliki spodbud.

Novela prinaša tudi nova merila za razvrščanje družb. Odslej bo več podjetij zapadlo v kategorijo srednjih podjetij, slednje pa pomeni tudi več obveznosti za poročanje in revizije in s tem možnost učinkovitejšega nadzora. Kljub obsežnosti novele v Poslanski skupini DeSUS pozdravljamo vse določbe, ki bodo zagotovo pripomogle k jasnejši in

učinkovitejši regulaciji na področju ustanavljanja gospodarskih družb.

Po ustreznem preoblikovanju z amandmaji koalicije na matičnem delovnem telesu je vsebina novele primerna in zato jo bomo Poslanski skupini DeSUS podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani predsednik, gospod minister, kolegice in kolegi!

Novela Zakona o gospodarskih družbah sledi pomembnemu načelu, da se v Republiki Sloveniji zagotavlja varno, učinkovito in prijazno poslovno okolje, kar Socialni demokrati seveda podpiramo. Še posebej je pomembno, da se s to novelo na nek način poenostavlja poslovanje ter da se v veliki meri uvajajo dodatni mehanizmi zaščite upnikov, zaposlenih in da se preprečujejo morebitne nepoštenne prakse, kar bi lahko zmanjšalo občutek varnosti in stabilnosti slovenskega gospodarskega prostora. Zelo pomembno je za nas tudi to, da se z novelo na nek način skozi ukrepe, ki so predlagani, zvišuje tudi raven zaposlenih in preprečujejo zlorabe pri plačevanju prispevkov in davščin. Ključno kar je, je, da zakon o gospodarskih družbah v svoji naravi oziroma njegova novela utrjuje vrednote poštenosti in družbene odgovornosti ter nujno povezuje to s primarnim ciljem ustvarjanja dobička. Ključne rešitve, ki jih poleg prenosa evropske direktive v pravni red še posebej poudarjamo, so vezane na omejevanje ustanavljanja podjetij za tiste, ki so bili spoznani kot neplačniki prispevkov, neplačniki zaposlenim in tisti, ki so 50-odstotni lastniki družb z omejeno odgovornostjo, ki so bile izbrisane brez likvidacije in da se ustrezno omejuje tudi veriženje podjetij, ki je v veliki meri omogočalo nepoštenne prakse, bodisi v odnosu do zaposlenih bodisi v odnosu do upnikov, ki so ravno zaradi sistema veriženja in izogibanja odgovornosti pogosto ostali brez poštenega plačila za opravljeno delo. Tisto, kar Socialni demokrati ocenjujemo kot posebej pomembno, je tudi, da se s prenovo kazenskih določb v noveli zakona v delu prekrškov uvajajo globe, ki so različno visoke glede na velikost podjetja, pri čemer podpiramo tudi koalicijske amandmaje, ki ustrezno znižujejo najnižjo zagroženo kazen na nekaterih točkah in s tem povečujejo razpon, da bi se na tej točki izognili morebitnim nesorazmernim ukrepom in pretiranemu kaznovanju predvsem mikropodjetij, torej malih podjetnikov, ki so kot vemo temelj slovenskega gospodarstva.

Socialni demokrati bomo novelo zakona podprli in pozdravljamo rešitve, ki jih prinaša. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani zbor!

V Združeni levici smo naklonjeni spremembam, ki bi preprečile veriženje podjetij, ustanavljanje slamnatih podjetij in vseh drugih oblik, ki omogočajo zlorabe, izigravanje zakonodaje in predvsem nezakonito izkoriščanje delavcev in delavk. Žal tokratne spremembe zakona tega ne bodo dosegle v zadostni meri. Zakaj? Predlog se problemov ne loteva na pravem koncu, saj se zlorabe in izkoriščanja ne bodo preprečili, dokler ne obrnemo paradigme upravljanja podjetij in začnemo uvajati ekonomske demokracije in delavskega upravljanja. Mimogrede, oboje je zapisano v koalicijski pogodbi vaše koalicije. Predlog je nedomišljen, v naš pravni red ne vnaša vseh dobrih praks, ki jih poznamo v tujini. Postavlja prekratke in premalo jasne omejitve, ki spodkopavajo deklariran namen zakona. V Združeni levici smo pripravljene vseeno zakon podpreti, a vendar podporo pogojujemo s sprejetjem našega amandmaja, ki odpravlja ključno pomanjkljivost predloga. Z amandmajem podaljšujemo obdobje prepovedi ustanavljanja podjetij lastnikom podjetij, ki so grobo kršili delavske pravice, z enega na tri leta. Ta naš predlog podpirajo tudi sindikati, mimogrede. Spremembe ne bodo v zadostni meri preprečile kriminalnih poslovnih modelov, ki škodujejo delavkam in delavcem, drugim podjetnikom in navsezadnje tudi državi. Kaj se dogaja v praksi? Podjetja imajo blokirane račune več mesecev, včasih celo let, a še vedno poslujejo, izplačujejo plače, zaposlujejo nove delavce, napotujejo delavce na delo v tujino, kar je jasen signal, da potekajo obvodne transakcije, če se tako izrazim, izplačujejo se le neto plače, brez socialnih prispevkov. Transakcije potekajo v gotovini ali preko alternativnih računov.

Podjetja, ki jih kršitelji uporabljajo za tovrstne zlorabe in hudo izkoriščanje delavk in delavcev, se prodajajo tik preden so uvrščena na seznam neplačnikov ali seznam nepredlagateljev obračunov. Ali pa pride do izpisa odgovornih oseb iz registrov in evidenc. Takoj zatem prodajalec ustanovi novo podjetje in nadaljuje z izkoriščanjem in izigravanjem zakonodaje. V preteklem letu delodajalci niso oddali obračunov prispevkov za 15 tisoč 600 zaposlenih, to predstavlja 2,2 % vseh zaposlenih v Sloveniji, a vendar kljub temu stanje podcenjujemo. Iz pričevanj s terena lahko sklepamo, da je situacija mnogo hujša.

S predlaganimi spremembami zakona se opisane prakse ne bodo preprečile. Sankcionirani podjetniki bodo poiskali obvoje, angažirali slamnate družbenike in odgovorne osebe. Podobno je tudi s 70. členom, kjer se skuša omejiti dvig ustanovnega kapitala v višini 7 tisoč 500 evrov, kar onemogoča preprodajo podjetij, ki jih dandanes lahko za nekaj 100

evrov kupite na internetu. Določbe v noveli skušajo omejiti prenos teh sredstev na določene osebe, a težave se zopet ne rešujejo. Pojavila se bodo nova slamnata podjetja, ki jih omejitev ne dosega.

Kje je rešitev? potrebujemo seveda sistemske spremembe, šele te bodo onemogočile, da podjetja poslujejo mesece, leta, sistematično kršijo delovnopravno, davčno, kazensko in drugo zakonodajo. Izraz novodobno suženjstvo je žal za delavce, ujete v tovrstni praksi, popolnoma upravičeno. Tokratne spremembe so nezadostne, čeprav so načini, kako stanje popraviti, znane. Vemo, kakšne so zakonodajne rešitve drugje, na primer v Avstriji. Vemo, da imamo nedopustno pomanjkljiv nadzor in sankcioniranje, kar vsekakor kaže na pomanjkanje politične volje. Verjetno veste, da imamo le 80 delavnih inšpektorice in inšpektorjev, poslovnih subjektov imamo pa skoraj 200 tisoč, v bistvu nekje okrog 190 tisoč. Glavni pogoj zmanjšanja kršitev delavskih pravic je konec na milost in nemilost prepuščenih delavk in delavcev upravam in lastnikom. Nujno je demokratično sodelovanje zaposlenih pri upravljanju podjetij.

Kako bomo glasovali pa sem v bistvu že povedal. To povezujemo z našim amandmajem. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Cilj vsake gospodarske družbe je zagotovo ustvarjanje dobička. Nihče ne dela zavestno z izgubo. Seveda pa kategorija dobička ne more in ne sme biti edini namen poslovanja. Uspešno in zdravo podjetje je tisto, ki ne daje prednosti zgolj poslovnim interesom na račun potrošnika in zaposlenih delavcev, ampak izpolnjuje tudi vse svoje obveznosti do države, do zaposlenih. Slovenska praksa na tem področju ni bleščeča. Kažejo se številni primeri izigravanja zakonskih predpisov s fiktivnimi ustanavljanji podjetij in drugimi nepoštenimi poslovnimi praksami. Zato je predlog novele Zakona o gospodarskih družbah dobrodošel, saj predstavlja en korak več k nadgradnji doslej precej neučinkovite omejitve ustanavljanja gospodarskih družb tistim, ki se poslužujejo nepoštenih praks.

Poglejmo bolj konkretno. Ustanovitelj, družbenik in podjetnik ne more postati oseba, ki je bila v zadnjih treh letih s pravnomočno odločbo Inšpektorata Republike Slovenije za delo oziroma Finančne uprave Republike Slovenije najmanj dvakrat zalotena pri nepravilnostih v zvezi z delom na črno. Prav tako se prepoveduje ustanavljanje družb osebam, ki so bile več kot 50 % udeležene v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo. Nova predlagana omejitev naj bi tako dodatno zaostri pogoje, kdo je lahko ustanovitelj, družbenik oziroma podjetnik. Dejstvo je, da se

kljub veljavnim omejitvam še vedno pogosto pojavljajo primeri nepoštenih poslovnih praks pri neplačevanju plačil iz dela in zlorabe v zvezi z ustanavljanjem družb. Ker gre torej za največje kršitelje s tega naslova, smo prepričani, da je treba določiti daljše obdobje, ko ustanovitelj oziroma družbenik ne sme ustanoviti podjetja. V Poslanski skupini Nove Slovenije smo prepričani, da bo namen novela zakona v tem delu dosežen le v primeru, če bo to obdobje dovolj dolgo, dovolj huda kazen, da se bodo ljudje enostavno odpovedali tem neprimernim praksam.

Novela zakona prinaša tudi novo omejitev, ki naj bi preprečila, da družbeniki oziroma ustanovitelji podjetij ne bodo mogle ponovno postati osebe, ki so bile neposredno z več kot 50 % udeležene v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije. Gre torej za osebe, ki niso izkazale ustrezne skrbnosti pri poslovanju. Zgolj omejitev na eno leto od datuma izbrisa takšne družbe iz sodnega registra je po mnenju Poslanske skupine Nove Slovenije še vedno prekratka, saj bo takšna oseba kljub hujšim kršitvam po preteku enega leta še vedno lahko ustanovila novo družbo. Omejitev v obdobju treh let pa bi pripomogla k preprečevanju takšnih poslovnih praks ter k večji odgovornosti ustanoviteljev. Prav je, da gospodarska pobuda ni preveč omejena in da je dopuščena svoboda odločitve, ki pa po drugi strani mora upoštevati tudi javne koristi in pravice drugih. Krščanski demokrati seveda zagovarjamo svobodno gospodarsko pobudo. Zagovarjamo svobodo in iniciativo posameznikov in stabilnost sprememb, ki zagotavljajo stabilno poslovno okolje. Dokler podjetniki tržno igro igrajo po pravilih, ki jih določa država, ni nobenega opravičila za aktivno poseganje države v podjetniško okolje. Če pa so ti okviri preseženi, pa je država tista prva, dolžna, ki mora poseči v to nepošteno poslovno prakso.

V Novi Sloveniji smo zagovorniki jasnega, odgovornega in na socialno-tržnem načelu temelječega poslovnega gospodarskega okolja. Dobro in pošteno poslovno okolje namreč zagotavlja tudi spoštovanje zakonskih norm. Če bodo predlagatelji upoštevali in večina sprejela naše amandmaje, bomo poslanci Nove Slovenije predlog novele zakona podprli, v nasprotnem primeru se bomo vzdržali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, gospod minister, drage kolegice in kolegi!

Pred nami je novela Zakona o gospodarskih družbah, ki se je začela pripravljati že jeseni leta 2013. Takrat z javnim pozivom zainteresirani javnosti po predlogih za

spremembe, ki so bile kasneje v noveli tudi upoštevane. Opravljena je bila široka javna razprava, ki je trajala od avgusta do decembra leta 2014. V pripravah so sodelovale številne institucije, od Ajpesa, Fursa, Ministrstva za javno upravo, Ministrstva za finance, Ministrstva za notranje zadeve, Policije in številnih drugih.

Posebno pozornost so namenili zajeziti nepoštenim poslovnim praksam, povezanih z izigravanjem ustanavljanja novih gospodarskih družb, ki so se v zadnjih letih v domačem gospodarskem prostoru občutno razrasle. Del podjetij se je v Sloveniji specializiral v dejavnostih, ki družbi ne prinašajo ničesar in izkrivljajo podobo uspešnega podjetnika in gospodarstvenika. Ali je kal nepoštenih praks treba iskati v mladosti naše države in demokracije, žal ne vem. Vem pa, da s pogledom v prihodnost lahko preprečimo vse tiste prakse v podjetjih, ki našemu gospodarskemu prostoru ne prinašajo drugega kot kopice izigranih in izkoriščenih fizičnih oseb in gospodarskih subjektov, ne nazadnje tudi države. Smisel statusnega gospodarskega prava je postaviti okvirje za oblikovanje gospodarskih družb, katerih cilj je ustvarjanje dobička. Hkrati pa je statusno gospodarsko pravo v službi varovanja skupnega javnega interesa. Ta se kaže v ustvarjanju in zaščiti kakovostnih delovnih mest in vrednot, ki prinašajo pozitiven signal vsem tistim željnim podjetniške poti. Zato smo poskrbeli, da novela prinaša potrebne spremembe in daje jasek signal, da z zajezitvijo nepoštenih poslovnih praks v Republiki Sloveniji mislimo resno. Možnost ustanovitve podjetja želimo omejiti tistim, katerih podjetja so bila v preteklosti izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije ali pa so zaposlovali na črno in kršili pravila v zvezi s plačilom za delo. Z zakonom, ki je pred nami, si želimo preprečiti tudi veriženje podjetij. Ustanovitelji družb z omejeno odgovornostjo ali družbeniki le-teh ne bodo mogli neprestano ustanavljati novih družb, če v teh ne bodo zaposlili vsaj ene osebe. Če lahko podjetnik z dobički, ki jih pridobi z veriženjem podjetij, ustanavlja tudi nova delovna mesta, mu zakon tega ne onemogoča.

V Poslanski skupini SMC se zavzemamo za ravnotežje med posegom v svobodno gospodarsko pobudo in omejitvijo prepovedi ustanavljanja podjetij. Zato smo v nekaterih primerih predlagali tudi podaljšanje rokov, ki se na eni strani nanašajo na prepoved ustanavljanja podjetij, na drugi pa na trajanje odškodninske odgovornosti organov vodenja in nadzora v državnih podjetjih. Vse to z željo po postavitvi sodobnega gospodarskega okolja in poslovne kulture, ki se bo tako lahko primerjalo tudi z najboljšimi tujimi praksami.

Za konec želim poudariti, da namen predlaganih sprememb ni kaznovanje ljudi, ki vstopajo v podjetniško okolje in gospodarski prostor, ampak predvsem ustvarjanje poštenega

poslovnega okolja. V Poslanski skupini SMC predlog spremembe zakona podpiramo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženih amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 10. 7. 2015.

V razpravo dajem 2. člen ter štiri amandmaje Poslanske skupine SDS, amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD, amandma Poslanske skupine Nove Slovenije in amandma Poslanske skupine Združene levice. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Pred nami imamo izredno pomemben zakon. Med zakone, ki spadajo pod resor ministrstva za gospodarstvo, je po moji oceni to kar najbolj pomemben zakon, kar najverjetneje kaže tudi to, da se je toliko časa pripravljal in usklajeval.

Zmeraj obstaja neka dilema, da se najde tisto pravo ravnovesje na način, da ne omejujemo svobodne gospodarske pobude in seveda da dobimo vse tiste, ki zakonodajo zlorablajo, ki se poslužijo tisoč in enega načina, da obidejo zakonodajo na različne načine; recimo, tako kot je, ne vem, ustanavljanje podjetij na zalogo, preprodavanje podjetij. Vemo, da so vsaj nekaj časa nazaj obstajale spletne strani, kjer si lahko za majhen denar kupil podjetje, razna veriženja podjetij in podobno.

Ta zakon, ki je pred nami, ima številne dobre rešitve. Zagotovo je zakon, ki gre v pravo smer. Vseeno pa na nek način ocenjujem, da bi pri določenih členih lahko bili malo strožji. Če se navežem na ta kar najpomembnejši 2. člen, kjer je bilo največ in najbolj konkretne dopolnitve, ki se vežejo dejansko na omejevanje ustanavljanja družb. Smiselno, čeprav vemo, da je bilo pred leti že tudi o tem debata, bi bilo razmisliti, kako dejansko zaustaviti in kaznovati tiste, ki namerno spravijo podjetje v stečaj. Vemo, da so bile pobude v tej smeri, da zadeva ni šla skozi zakonodajni postopek, zato ker je potem na Ustavnem sodišču padla, ampak kakorkoli, še zmeraj obstajajo nepoštena praksa na ta način, tako da morda v prihodnje bi lahko več razmišljali tudi v tej smeri.

Vemo tudi, da smo rekli, da bomo kaznovali tiste, ki ustanavljajo podjetja na zalogo, kaznovali bomo tiste, ki imajo neaktivna podjetja. Da bi bila ta podjetja aktivna, so določene v bistvu štiri točke. Eno je to, da morajo imeti odprti transakcijski račun, absolutno, da niso bila v obdobju zadnjih 12 mesecev javno objavljena na seznamu nepredlagateljev obračunov, da nimajo neporavnanih obveznosti do Finančne uprave in da imajo neprekinjeno za en mesec zaposleno osebo ali pač zavarovanega družbenika za najmanj polovični delovni čas. Naš predlog

amandmaja gre v smeri, da gre tukaj za eno osebo. Res je, da se s tem pokaže neka aktivnost, o tem smo imeli debato že na odboru, ampak kakorkoli, ne vidim razloga, zakaj ne bi šlo tukaj za zaposlitev za polni delovni čas.

Druga stvar, ki pa je, pa se mi zdi izjemno pomembno, da bi na nek način zajeli tudi tiste, ki imajo že danes odprtih več podjetij, več neaktivnih podjetij in ne zaposlujejo ljudi. Četudi ima nekdo danes že odprtih na primer 10 neaktivnih podjetij, bo še vedno lahko odprl dodatno podjetje. Teh mi tukaj ne zajamemo in zaradi tega smo dejansko predlagali, da bi se upoštevali ne samo tisti, ki so pred tremi meseci odprli podjetje, ampak da bi ti pogoji veljali za vse njihove družbe v njihovi lasti. V tej smeri gre dejansko amandma Poslanske skupine SDS. ker želimo omejiti te, ki že imajo danes odprta neaktivna podjetja. Verjamem in bi tudi mogoče prosila za podatek, če ga imate, koliko je takšnih primerov v Sloveniji. Vem pa, da obstajajo.

Zdaj generalno vseeno, tako kot sem že rekla, ocenjujem, da zakon ni slab, da gre v pravo smer. Kar se tiče samih kazenskih določb, ne glede na to, da so se kazni po obravnavi na odboru nekoliko znižale, še vseeno ocenjujem, da so za majhna in srednja podjetja previsoka. Morda bi vseeno še razmislili v tej smeri, no. Na nek način mi ne želimo omejevati, mi si dejansko želimo še več podjetnikov, želimo si, da bi se marsikdo tudi izmed brezposelnih odločil, ustanovil podjetje in začel opravljati svojo dejavnost. Na nek način jih mogoče tudi strašimo pri tem.

Mogoče bi še kakšno dodatno obrazložitev, zakaj, ali pa, če obstaja možnost, da bi tukaj še nekoliko stopili skupaj. Pa okoli tega bi resnično prosila obrazložitev, zakaj ne bi zaostriili tudi za tiste, ki imajo že danes več neaktivnih podjetij, in koliko je takih podjetij. Če imate mogoče te podatke. Toliko zaenkrat. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala za besedo.

Mislím, da se lahko strinjamo, da smo si danes enotni, da ta zakon gre korak naprej proti nepoštenim poslovnim praksam, proti zlorabam v zvezi z ustanavljanjem družb. Tukaj smo vsi na istem bregu. Ko pa poslušamo dodatne zahteve oziroma dodatna pogojevanja, če pa ne sprejmete tega amandmaja, potem bomo zadržani, če ne sprejmete tega amandmaja, potem bomo proti, pa mislim, da dejansko negira to prvo trditev, ki ste jo imeli na začetku pri predstavljanju v stališču. Ne govorim zdaj za vse poslanske skupine, na splošno. To se mi ne zdi nekako pošteno do tistih poštenih podjetnikov, ki danes delajo dobro in danes zaposlujejo in danes plačujejo vse prispevke in danes izplačujejo vse plače. Predvsem je ta zakon namenjen za te poštene ljudi, poštene podjetnike. Želimo pa omejiti, seveda,

nepošteno poslovno prakso. In večkrat smo se na odboru pogovarjali o sami prostogospodarski pobudi. Zakonodajno-pravna služba nam je dejala, če omejujemo, moramo biti izredno previdni, da moramo izkazati javni interes. Mislim, da je tukaj pri tem omejevanju javni interes popolnoma izkazan. Tako kot sem že na začetku povedala, da zato, da lahko tisti, ki danes delajo pošteno, verjamejo v zakonodajo, verjamejo v državo, da se to splača in da se ne splača biti nepošten.

Kar se tiče nekaterih konkretnih amandmajev, bi rada šla prav konkretno na predlog, da bi spuščali znižanje odstotka lastništva s 50 na 25 %, vidim problem, ker lahko družbo dejansko obvladuješ s 50 ali oziroma več procenti. S 25 % v določenih teh, sploh matematičnih funkcijah, dejansko nimaš vpliva in ne moreš obvladovati in ne moreš biti popolno odgovoren. Je pa res, da v nekaterih matematičnih funkcijah, ko to izračunavaš, imaš vpliv, v nekaterih pa pač ne.

Kar se tiče samih sankcij oziroma glob, smo se tudi v poslanski skupini strinjali, da so nekje previsoke in smo jih že na samem odboru znižali, ampak če jih pa znižamo preveč, pa dejansko sankcija ne dobi svojega namena, ni dovolj učinkovita oziroma ni odvračilna. Sankcija je namenjena za to, da odvrta od tega, da bi kršil zakon. Ker kaj se lahko zgodi? Mi danes tukaj sprejmemo zakonodajo, sprejmemo pa premile sankcije in na koncu si bo nek podjetnik lahko izračunal, da se mu splača kršiti zakon, ker je sankcija tako mila. Tudi na ta del moramo biti pozorni, ker sankcija ima svoj namen in to je odvračilnost, da se podjetniku ne bo splačalo kršiti zakona.

Amandma se nanaša tudi na to, da mora biti polno zaposlen, da ne bi bil polovično zaposlen. Pa bi navedla en primer. Odpiram trgovino d. o. o. Na začetku imamo seveda težave, ni še prometa. Sama, recimo, bom polno zaposlena, rabim pa še eno pomoč, ker ne morem biti po 12 ur ali pa 16 ur v trgovini, nimam pa še dovolj denarja, da bi plačala polno. In mislim, da izkazujem že s tem svoj dovolj velik namen, da ne želim kršiti pravice zaposlenega, želim pa nekoga zaposliti za 4 ure, moram zato plačati vse prispevke, moram ga na vseh uradih prijaviti, imam veliko administrativnih ovir, ker pa imam namen, ga seveda prijavim in plačujem. Ko pa mi to podjetje dela dovolj prihodkov, če sem zadovoljna z zaposlenim, ga pa potem lahko tudi polno zaposlim. Res je, zakona ne pišemo za en primer, ampak samo za občutek. Sama osebno mislim, da je administrativna ovira dovolj velika, če ga že zaposli za polovični delavni čas.

Toliko na začetku, če bo treba se javim še naprej.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik!

Tudi sama ocenjujem in podpiram to novelo Zakona o gospodarskih družbah, ker menim, da so spremembe pripravljene prav v tisto smer, ki nas je v zadnjem času najbolj žulila. Pomembno se mi zdi tudi to, da gre ta sprememba tudi v smer, da odpravlja nepošteno poslovno prakso, ki je na žalost še vedno zelo prisotna, predvsem, če pomislimo na delo na črno, na neplačevanje osebnega dohodka, na plačevanje osebnega dohodka na roko in tako naprej.

Zato mislim, da ta nova omejitev v zvezi z ustanavljanjem gospodarskih subjektov, in sicer da ustanovitelj, družbenik in podjetnik ne more postati oseba, ki ji je bila v zadnjih treh letih s pravnomočno odločbo inšpektorja najmanj dvakrat izrečena globa zaradi prekrška v zvezi s plačilom za delo oziroma v zvezi z delom na črno. Je prava določba, vendar menim, da ni dovolj volje v naši državi, da bi tem ljudem, ki kršijo zakonodajo na tem področju, res stopili na prste – če tako poenostavim zadevo. Gre resnično za novodobno suženjstvo, kot je gospod Trček ugotovil v svoji predstavitvi stališča poslanske skupine in tudi jaz mislim tako. Glejte, pomanjkanje inšpektorjev ne bi smelo biti vzrok za to, da ne odpravimo te hude anomalije, ki se pri nas dogaja. V Mariboru na primer v velikih trgovinah, kjer so še potem znotraj razni mali podjetniki tudi prišli do lokalov – in tam se dogaja ravno to, kar sem prej govorila. Menim, da bi zaposlitev novih inšpektorjev bila nujna. Poglejte, ti inšpektorji ne bi bremenili proračuna, ampak bi se lahko plačali iz dohodka, ki bi prišel v državni proračun z globami, ki bi jih izrekli tem privatnikom oziroma tem podjetnikom, ki kršijo zakonodajo in ki ponižujejo – oprostite, tu gre za poniževanje naših državljanov, ki jim, prvič, ne teče delovna doba, ne bodo imeli let za pokojnino, niso socialno zavarovani in tako dalje, dobijo pa mizerno ponižujočo plačo na roko. Res mislim, da v naši državi ne bi smeli dovoliti in da je zadnji čas, da temu stopimo na prste. In kot sem rekla, inšpektorji se bodo plačali iz glob, ki jih bodo izrekli.

Potem prav tako menim, da se ta določba, da se ustanavljanje omejuje osebam, ki so z več kot s 50 % udeležene v kapitalu družbe z omejeno odgovornostjo, ki je bila izbrisana iz sodnega registra brez likvidacije ... Ta zadeva, mislim, da gre v pravo smer, ampak 50 % – mogoče bi lahko to še zmanjšali, da bi bilo bolj učinkovito.

Naslednja zadeva, o kateri bi želela še en komentar, je pa ta, da novela zakona ZGD otežuje veriženje družb. Generalna omejitev v zvezi z ustanavljanjem družbe z omejeno odgovornostjo – oseba bo lahko ustanovila novo družbo v obdobju treh mesecev. Tudi to se mi zdi kratek rok in bi bilo morda potrebno, vsaj po moji oceni, da bi ta rok podaljšali.

Toliko zaenkrat, hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo, spoštovani minister, državni sekretar, dragi kolegice in kolegi!

Pred nami je izredno zahteven in obsežen zakon, ki lahko pomeni marsikaj. To pomeni, da urejuje okolje, in to poslovno okolje, kjer se ustvarja dodana vrednost, kjer se ustvarja tudi ne nazadnje vse tisto, kar je potrebno za eno normalno funkcioniranje družbe in države. To pomeni, da se tam ustvarja tudi vir napajanja za državni proračun, zato je pomembno, kako je to okolje urejeno. S spremembami tega zakona postaja to okolje zagotovo nekoliko varnejše. Daleč od tega, da pa pomeni to, da v bodoče ne bo možnih zlorab. Kakršne koli spremembe bomo zapisali v ta zakon, bo premalo, če bo ukrepanje pristojnih služb prepozno ali pa nikakršno. Menim, da je to zelo zelo pomembno v današnji dobi, ko živimo nekje v dobi elektronskega poslovanja. Vemo, da vsaka družba je v vsakem momentu lahko pod drobnogledom tako Ajpessa, davčne uprave in ostalih institucij. Prav tu vidim glede tistega, koliko je bilo govora o tem, ali so te kazni, ki konkretno v tej spremembi zakona pomenijo opustitev določenih dejanj, to pomeni, da to niso storjena kazniva dejanja, kot je bilo rečeno tudi, da je namerno neplačevanje delavcev, prispevkov in tako dalje ... Tudi za tisto, ni mi jasno, kako se lahko dogaja, da prihaja do tako velikih nakopičenih dolgov do Davčne uprave in do vseh ostalih institucij oziroma do dajatev, ki bi jih morali delodajalci izvesti, ko iz prakse povem, da ko recimo po enem tednu, po preteku enega tedna, ni bilo katero poročilo predano, takoj so klicali po telefonu, kaj je, sledi opozorilo in kazen. To pomeni, da tu nekaj marsikaj odpove.

Da se vrnem takoj nazaj na te konkretne spremembe. Kot sem rekel, tu v tem primeru, ko se ustanovi t. i. kapitalska družba, tu mislim predvsem na d. o. o., in prav pri tovrstnih družbah je prihajalo do največjih zlorab zaradi tega, ker je ta osnovni kapital, ki se je moral plačati, zagotoviti in plačati, je 7 tisoč 500 evrov. Jaz pravim tako; resni poslovni nameni za kapitalsko družbo se ne začnejo in ne morejo biti zadostni v višini 7 tisoč 500 evrov. To ne pomeni nobenega omejevanja podjetniške svobode. Dvig tega kot v različnih državah, recimo v Avstriji celo poznajo ta institut privilegiranega d. o. o., pomeni nekaj povsem drugega. To se pravi en bistven korak naprej. Ampak kljub temu so te spremembe, ki se trenutno uvajajo, so vseeno precej velik korak v tej smeri, da se na nek način poslovno okolje tudi uredi v tej smeri, da prihaja do manj možnosti zlorab.

Želel bi še to dodati, da tudi naš pravni sistem ne pozna samo kapitalske družbe, ampak pozna tudi osebne družbe, to se pravi d. n. o., družbe z neomejeno odgovornostjo, in komanditno družbo, poleg tega pa še t. i. s. p., najpogostejši in tisti, ki nima zadosti velikega

kapital kot začetnik, ima pa poštene poslovne namere in namene, lahko v vsakem trenutku preko VEM točke, ki je izredno kvalitetna pridobitev, registrira osebno družbo. Seveda, če pogledamo v register, zakaj ni več tovrstnih družb registriranih? Zaradi tega, ker je tam možnosti zlorab mnogo manj. Zakaj? Zaradi tega, ker v tistem primeru družbeniki odgovarjajo z vsem svojim premoženjem. To je bistvena razlika med eno in drugo možnostjo.

Da bo ta sprememba prispevala k zmanjšanju možnosti veriženja – zagotovo bo. To ne moremo reči in to je tudi precej velika pridobitev, tako da v kompleksu gledano te spremembe, ki so zdaj pred nami, so dobrodošle in jih podpiram, ker vem, da je to korak naprej k boljšemu, varnejšemu poslovnemu okolju. Ampak, tu se zgodba nikakor ne sme končati. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še želite razpravljati? Torej prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Sam zakon o gospodarskih družbah generalno podpiram, kajti v večini ta zakon je in naj bi bil podpora gospodarstvu. V naši poslanski skupini smo zakon dopolnili z amandmaji, ker se dogajajo dejanske zlorabe v praksi. Tu je k 2. členu predlog, da se pri ustanavljanju družb podjetnikov zmanjša udeležba pri kapitalu, zniža na 25 %, kar se mi zdi zelo smiselno. Bi pa potem nadalje, kjer se s predlagano spremembo želi otežiti ustanavljanje novih družb kakor tudi veriženje družb podjetnikom, ker vemo, da prej te omejitve ni bilo, je sedaj, da se lahko nova družba ustanovi na vsake tri mesece. Po mojem pa tudi mogoče to ni dovolj, kajti število pri tem je neomejeno. Govorim pa iz dejanskega praktičnega primera, ki je res eksces v Sloveniji, kjer ima ena oseba ustanovljenih tisoč 700 gospodarskih družb. Rekel bi, tu je res primer, kako se spremlja preglednost, ker vemo, da pri tej osebi pri tako izjemno velikem številu gospodarskih družb ni bilo nobene preglednosti ali nadzora ali suma, ker vemo, da je šlo to pa izključno za namene zlorabe. Seveda si v bodočnosti ne želimo več takšnih primerov zlorab.

Tako tudi sam predlagam, da te omejitve z našimi amandmaji sprejmemo, da s tem preprečimo te zlorabe, ker za uspeh nekega gospodarstva sta potrebna dva segmenta; to se pravi, po enem segmentu dati podporo ali pa bi rekel, kjer se dodatno krepí neka dodana vrednost ali pa nek razvoj, hkrati pa, če po domače rečem, zamašiti luknje, kjer se dogajajo zlorabe in dejansko tam odteka zelo zelo veliko denarja in se s tem povzroča velika tako gospodarska kot družbena škoda naši državi. Tako predlagam, da se ti amandmaji, ki jih je vložila naša poslanska skupina, podprejo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Država je v gospodarstvu dolžna zagotoviti spoštovanje pravila iger oziroma če govorim v prisposobi, potem bi dejal, da država mora v gospodarstvu igrati isto vlogo, kot jo igra sodnik na nogometnem igrišču: pazi, da so vsa pravila spoštovana in da ima vsak igralec enake možnosti in da je kriterij do vseh enak. Zakon, ki je danes v obravnavi, govori o tem. Jaz bi v gospodarskem sistemu in pri podjetjih ločil dve napaki, stranpoti na dva različna dela; eno so administrativne napake, ene so pa naklepna kazniva dejanja, če smem temu tako reči. Kdor dela, tudi greši, zato je jasno, da vsak podjetnik, vsak gospodarstvenik lahko pri svojem delu naredi kakšno stvar narobe, morda tudi malomarno, nenamerno, slabo, zato obstajajo v tem zakonu določene kazni, po katerih se jih kaznuje.

Drugi del, ki se mi pa zdi mnogo bolj problematičen, pa je, kako kaznujemo pa tiste, ki pa določene stvari, kazniva dejanja delajo naklepno. Za te pa mislim, da so za samo gospodarstvo najbolj nevarni in za gospodarski sistem najbolj uničujoči. Pošteni in dobri podjetniki se bodo s svojim podjetjem trudili leta in leta, morebitne napake tudi odpravljali, kazni pošteno plačali. Imate pa posameznike, ki odlično poznajo vse luknje v zakonu, ki znajo odlično veržiti podjetja in na račun lukenj v zakonu in morda na račun neučinkovite države celo kovati dobiček. Prav tej skupini se moramo pri sprejemanju današnjega zakona najbolj intenzivno posvetiti in za to skupino ne sme biti minus. Mislim, da tukaj je treba ukrepati najostreje, čeprav sem, kot sem danes že dejal, za gospodarsko pobudo in svobodo, ampak pri teh naklepnih kaznivih dejanjih pa ne sme biti nobene milosti in je treba uveljavljati najostrejšo kazen.

O čem konkretno oziroma zelo natančno govorim? Če pogledate 2. člen tega zakona, ki je pred nami, govori tudi o tem, kateri podjetniki ne smejo več ustanavljati podjetja. Tam notri piše v 4. točki prve alineje 2. člena, da ne sme ustanavljati podjetja tisti, ki ga je delovna inšpekcija oziroma Finančna uprava v treh letih dvakrat dobila, da je delal narobe. Torej nekega konkretnega podjetnika je morala Finančna uprava oziroma Inšpektorat že dvakrat dobiti – spet bom uporabil izrazi z roko v marmeladi –, da mu začne teči omejitev, da ne sme več ustanavljati podjetja. In še to je ta omejitev bila najprej predlagana na pol leta, nato se je na odboru podaljšala na eno leto. Za nas v Novi Sloveniji je to zagotovo premila kazen, absolutno premila kazen, da če nekoga dvakrat dobijo, da ima potem omejitev za ustanavljanje novih podjetij samo eno leto, je to premalo. Potem je še en del, ki govori, da imajo omejitev tudi tisti – bom poenostavil, bom rekel –, ki so jih dobili pri kriminalni dejavnosti in so enostavno

podjetje zapri. Tudi za te velja omejitev eno leto. Ponovno prenizka kazen. Mi smo v naših izhodiščih predlagali, da bi morali biti za tiste, ki naklepno izvajajo kazniva dejanja, goljufajo, okoli prinašajo državo in vse poštene podjetnike, kazen prepovedi ustanavljanja podjetij najmanj pet let, da taki ne bi smeli več delovati na trgu oziroma v gospodarskem sistemu pet let. Dobro, pa so nas uradniki iz ministrstva prepričali, da je pa to zaradi takšnih in drugačnih razlogov težko voditi evidenco, da pa tri leta bi pa morda šlo. Po zdravi kmečki pameti smo rekli, dobro, če vi ne morete v petih letih videti, ali je nekdo počel neprimerne stvari ali ne, v treh letih pa lahko, potem pa kazni podaljšajmo z enega leta, tako kot sedaj predlaga koalicija, vlada, na tri leta. Mislim, da tukaj mi nič kaj posebnega ne izsiljujemo niti bistveno ne omejujemo gospodarske svobode, se mi pa zdi, da na nek način pa ostro kaznujemo tiste, ki zavestno kršijo pravila igre. Poudarjam, zavestno.

Upam, da bo tukaj šla koalicija nam nasproti in ta naš amandma tudi podprla. S tem ne bomo kaznovali nobenega poštenega podjetnika, nihče, ki pošteno dela, ne bo prikrajšan; tudi tisti, ki se mu je zalomilo zaradi gospodarske krize ali zaradi drugih nesrečnih okoliščin, ki je delal popolnoma po pravilih igre, pa so bile gospodarske okoliščine take, da je enostavno podjetje propadlo. Tudi imamo predpisane postopke po zakonu, kako se podjetje čisto po pravilih v skladu z zakonom zapre, če pride v težave. Za te poštene ljudi ta naša kazen je praktično nepomembna. Bo pa ta naš predlog udaril po prstih predvsem tiste, ki zavestno delajo narobe. Močno si želim, da bi z vaše strani dobili podporo, ker ne nazadnje nimamo vsak dan na razpolago, da spreminjamo tako pomemben zakon in danes imamo to priložnost in to možnost. Ne vem, kdaj se bo ta zakon ponovno odprl, zdaj ga je odprla koalicija in zdaj imamo enkratno priložnost, da stopimo na prste nepridipravom. Ker jaz ne bi rad – bom zdaj spet malo karikiral, potem bom pa zaključil –, saj veste, potem imamo pa kakšno soočanje na tretjem parlamentarnem kanalu pa se potem kdo izgovarja, saj smo vse storili, kar smo mogli, pa se še vedno nekateri znajdejo. Takrat vas bom opomnil, da morda čisto vsega niste storili. Ampak, verjamem da bo današnja konstruktivna razprava še prispevala k temu, da vendarle ugotovite in vidite tudi, da zaradi tega za poštene ljudi ne bo konec sveta, bomo pa pomembno priprli vrata za vse barabe.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Morala sem se še enkrat oglasiti, in sicer nekako se moram odzvati na to dikcijo, da nizke kazni povzročajo, da se podjetniku ne splača biti pošten. Mislim, da je to popolnoma napačna in neumestna logika. Osebo pa

menim, da bodo podjetniki pa veliko bolj poštene, če bodo pa naredili nekaj generalno na osnovi davkov, tako glede davke – na plače pa to ne spada pod resor Ministrstva za gospodarstvo – kot tudi glede ostalih davkov.

Drugo, kar pa bi želela na nek način pojasniti gospe Potočnik, ne nazadnje je naša nova predsednica Odbora za gospodarstvo. Po tem imamo v novem zakonu generalno omejitev glede ustanavljanja družb, kar pomeni, da lahko družbo ustanovimo na tri mesece. To pa ne pomeni za srednje in velike družbe in to tudi ne pomeni za posameznike, katerih družbe izpolnjujejo pogoje – od tega, da imajo odprt transakcijski račun, to, kar sem že prej navedla. In eden izmed teh pogojev je tudi ta zaposlitev za polovični čas enega meseca.

Kot ste sami navajali primer, vi še vedno, če želite odpreti podjetje, ga lahko odprete in enostavno nimate zaposlenih, ni nobene težave, težave bi nastopile, če bi hoteli čez dva dneva ponovno odpreti podjetje. Na tak način razumem ta zakon. Še vedno je mogoče imeti d. o. o. brez zaposlenega, ne moreš pa imeti novega d. o. o. v krajšem času od treh mesecev, brez da bi imel za polovico delovnega časa za en mesec zaposleno eno osebo v zadnjih treh mesecih od ustanovitve tiste. Zdaj, v tej smeri gre ravno naš amandma. Prvič se mi zdi, bom rekla, če nekdo želi špekulirati, vseeno ta strošek enega meseca pa polovico zaposlenega ni tako velik, da tega še vedno ne bi izigral. Nekako verjamem v to, da vseeno neko aktivnost s tem pokaže, ampak v tem primeru za poln delovni čas zaposlen, mislim, da to ne bi bilo nobene velike škode, bi pa vseeno nekako zaostri pogoj. Je pa vseeno enkrat več od tega, kar predlagate tukaj v tem zakonu, zato smo tudi predlagali amandma v tej smeri. Drugo pa je, da bi se upoštevale ne samo družbe, ustanovljene v zadnjih treh mesecih, ampak vse družbe, ki jih ta oseba tudi ima.

V tej smeri gresta v bistvu dva ključna amandmaja k temu členu, ki smo ju predlagali in nekako želim apelirati tudi na vas, da razmislite, dejansko gre za dobra amandmaja, ki bosta samo izboljšala ta zakon. Nismo pa v naši poslanski skupini pogojevali naših amandmajev z ničemer in smo že v startu povedali, da zakon podpiramo, ker zakon gre v pravo smer.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

V Združeni levici smo vložili amandma, s katerim podaljšujemo obdobje prepovedi ustanavljanja podjetij tistim, ki so grobo kršili delavske pravice; in to z enega leta na tri leta. To bo verjetno redkost oziroma en od redkih primerov, kjer se strinjamo s kolegi iz NSi. To predlagam predvsem zaradi tega, ker v prvi vrsti gre za neke grobe kršitve, kot drugo pa, kot smo zapisali v sami obrazložitvi amandmaja,

pravnomočne obsodbe na kazen zapora zaradi kaznivega dejanja zoper delovne razmere in socialno varnost so izjemno redke. Skratka, to, kjer se delavcem po eni strani ne izplačuje plač ali pa socialnih prispevkov in gre seveda za neko jasno in resno kršitev delovne zakonodaje, lahko vsaj deloma reguliramo s tem, da povečamo to obdobje v tem zakonu. Mislim, da tu ne gre za nikakršno izsiljevanje, kot je bilo to prej povedano, ali pa zgolj za to, da nek zakon, ki je sicer precej pomanjkljiv in verjetno ne bo v taki meri dosegal ciljev, ki jih želi doseči, lahko vsaj minimalno korigiramo. Zakon, ki bo deloma korigiral delavske pravice oziroma zavaroval to, da do tega izkoriščanja bo prihajalo v manjši meri, bomo podprli; seveda, če bo amandma sprejet. Sicer pa mislimo, da ta zakon ni dovolj dober, da bi rešil to, kar si želi rešiti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Ja, hvala za besedo, spoštovani predsednik! Spoštovani minister, spoštovani državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Del svoje razprave bom nekako nadaljeval tam, kjer sem zaključil na Odboru za gospodarstvo. Naj povem kar na začetku, da zakon ima nekatere rešitve, ki so odgovor na neke poslovne prakse, ki so neka posebnost ali pa neka moda v Republiki Sloveniji, in kažejo na to, da avtorji osnovnega zakona o gospodarskih družbah, torej nekega osnovnega zakona gospodarsko statusnega prava iz mariborske pravne fakultete, ki so nekako zakon pripravljali, ki so ga implementirali iz nemškega sistema, da so se morda zmotili. Niso se zmotili kot strokovnjaki, mogoče so premalo upoštevali neko zgodovino ljudi, sociologijo in vse ostale spektre, kako ljudje razumejo zakone, kakšna je, lahko rečemo, šibka poslovna praksa pri ustanavljanju družb, vodenju družb, torej šibka zgodovina slovenskega podjetniškega duha, svobodne gospodarske pobude in tako naprej. Tudi, kako razumemo vse to, to podjetništvo, in moram pač priznati, da gre za neke oscilacije v družbi, ki navadno nastanejo v neki prvi fazi nekega resnega kapitalizma.

Zaradi tega moram tudi sam nekako položiti orožje, bi rekli. Priznati, da zakoni v državah, v katerih sem sam nekaj let deloval, pač v Sloveniji ne delujejo. Gre za neko mentaliteto ljudi, čeprav tudi, verjemite, da v tujih državah tudi tam pride do zlorab, tu si ne smemo zatiskati oči, ampak odgovor z novelo zakona je odgovor, jaz temu rečem, v dve smeri. Prva smer je to, o kateri sem razlagal, odgovor na neko splošno modo, splošno prakso, splošne slabe prakse, zlorabo predvsem upnikov, delavcev, kot nekateri razlagate. Po drugi strani pa je zakon po mojem mnenju odgovor na to, da določeni sistemi in podsistemi te države ne delujejo.

Prvi tak sistem je sodni sistem. Zdaj ne bom govoril o kršitvah v kazenskoprvnih zadevah. Gre za odkrivanje storilcev, specializiranih ali specifičnih kaznivih dejanj z gospodarskega prava, gre za nepoznavanje tega gospodarskega prava, šibko poznavanje zlorabe gospodarskega prava, gospodarsko statusnega prava v slovenski sodni veji, tako v tožilskem delu kot tudi v sodnem delu. In na žalost, ker ti sistemi ne delujejo, ker se ti storilci, ki verizijo podjetja, ki upnike marsikdaj pustijo, lahko rečemo brez vsega, tako tudi delavce in ostale subjekte, ki so z njimi kakorkoli v nekaterih poslovnih povezavah, moramo mi danes spreminjati zakon. To je ena praksa v Sloveniji, da vsi sistemi in podsistemi te države, ko ne delujejo, se obrnejo nazaj v parlament: spremenite nam zakon.

Veste, ko je bil brez amandmaja, ko je prišel osnovni zakon v samo proceduro, moram priznati, sem bil eden izmed tistih ljudi, ki sem moral prespati, ker sem rekel, glejte, jaz zakona ne bom spreminjal. Ni nobene potrebe zaradi tistih lenuhov, ki ne delajo, ki nimajo znanja, ki bi morali biti zamenjani, jaz zakona ne bi spreminjal. Veste, gospodarska pobuda, spoštovani kolegice in kolegi, največje poslovne ideje, ki so se kasneje izkazale v globalnih gospodarskih subjektih, v globalnih gospodarskih ali pa blagovnih znamkah, ki danes imajo milijardne pretoke denarja ali pa milijardne dobičke – se kaže ravno to, da je nekdo dva-, trikrat propadel, četrtič mu je, ker je vztrajal, uspelo tisto podjetniško idejo torej nekako postaviti na trg in jo tudi komercialno uspešno izpeljati preko različnih gospodarsko statusnih oblik.

V Sloveniji opažam en trend, ki je nenavaden. Avstrija, Nemčija, zelo dosti gospodarskih subjektov imamo, to, kar je tudi kolega prej – mislim, da od SMC – omenil, gre za nepoznavanje d. n. o., gre za komanditne družbe. Zelo malo je teh subjektov, kjer pa v komanditni družbi eden izmed družbenikov seveda odgovarja z vsem svojim premoženjem, kjer ne potrebuješ nekega ustanovnega kapitala, in pa d. n. o., kjer tudi odgovarjaš popolnoma, z vsem svojim premoženjem, približno kot pri s. p., s tem da razlika je biti pravna oseba, biti fizična oseba in vse ostalo. Zanimivo je, slovenski prostor, predstavljanje družb, kako, v kaki statusni obliki delujejo družbe, ker opazujem, da teh dveh družb podjetniki ne poznajo ali pa se temu namenoma izogibajo. V tujini, ko vidiš eno tako družbo, pogledaš, lahko preveriš na dveh, treh portalih in v bistvu je nek riziko, ki ga imaš, v kakšni sferi boš z njo deloval, v kakšnem poslovnem razmerju nekako, lahko rečemo, pade, nekako se ti odpre, imaš neko zaupanje. Zanimivo je tudi, kateri segmenti gospodarstva so najbolj izrabljali – recimo, če gremo na veriženje. Zdaj pogledamo storitve trgovine, največkrat najem delovne sile, prodaja tako imenovala lizinška podjetja, ki jim posojajo delavce. Najmanjkrat je to v nekih resnih

proizvodnih podjetjih, družbah, kjer proizvajajo, kjer delajo, čeprav se je tudi tu zgodilo. Torej gre največkrat tudi za storitvena podjetja itn.

Sam bom zakon podprl, zato ker sem obupal nad tem, da se bo neka resna reforma na področju sodstva zgodila. Kolegi so govorili o naših amandmajih, kolegica, ki je prej omenila, da kljub temu da nismo ena izmed strank, ki bi na podlagi tega, da damo nek amandma, ki je morda za večino nesprejemljiv, vsaj po vašem merilu, da mi zaradi tega zavrnemo nek zakon, ki pa je dobrodošel. Ta zakon je dobrodošel; dobrodošel je zaradi tega, ker odgovor na to, da – tukaj sem rekel na začetku, sistemi, podsistemi, organi pregona v Sloveniji ne delujejo, delujejo zelo zapoznelo, takrat ko ti ljudje naredijo večjo gospodarsko škodo, ko spravijo na tla celo vrsto, največkrat tudi podizvajalce itn. Te prakse smo imeli in to je ta kapitalizem, ki si ga sam ne želim. To je ta prva faza kapitalizma v neki družbi, ki tega sistema ni imela in ki je prišla v ta sistem. To je ena oscilacija, ki prihaja. Ta sistem se bo umiril, ljudje bodo počasi spoznavali, da je tek na dolge proge tisti najboljši, tisti, ki daje največjo tudi socialno varnost in stalno več bo teh, jaz pravim temu, stabilnih gospodarskih sistemov, ki se ne bodo od danes na jutri ukvarjali z nekimi storitvami, ampak stalno več z neko proizvodnjo, z neko industrijo, z neko pošteno trgovino. Zato moramo biti, jaz temu pravim, potrpežljivi.

Mislim, da je zakon vseeno nek odgovor na to, kar se je dogajalo, kar se še dogaja, zato ga je treba podpreti, kljub temu če imamo morda kakšne pomisleke pri sankcioniranju ljudi, ali je to 6 mesecev, ali je to eno leto, ali je to 3 leta. Ni toliko pomembno. Pomembno je, da vzpostavimo neko gospodarskostatusno, tudi pravno varnost. Pravna varnost je pa en izmed tistih vidikov, kjer je Slovenija zelo šibka. Ker ravno pravna varnost je pa prvi tisti temelj, ki daje v Sloveniji poleg vseh ostalih politik neko resnično stabilno gospodarsko okolje. To pa pomeni, da bodo v Slovenijo začeli prihajati ljudje, ki menijo, ki bi vlagali svoj kapital od zunaj – sami vemo, da imamo izredno malo svojega lastnega kapitala in da Slovenija se mora odpreti. Preden se odpre, se mora pripraviti tudi zakonodaja, institucije se morajo tega zavedati, da vsi skupaj delujemo in pomagamo tistim, ki delajo pošteno, ki jih je veliko v Sloveniji, ki so tudi mednarodni igralci, bi lahko rekli, iz katerih bodo nekoč nastala tudi mednarodna multinacionalna podjetja iz Slovenije. Tega si želim, zato bodimo na strani poštenih, dobrih, ne kaznujmo pa preveč tistih, ki jim na prvem koraku morda ni uspelo; pa ne zaradi tega, ker bi hoteli goljufati, ampak morda njihova ideja, njihova invencija ni prišla do konca neke inovacije in morda jim prvič ni uspelo. Treba jih je spodbujati, treba jim je povedati, da so nekateri uspeli drugič, tretjič. To je nek odgovor na neko resnično svobodno gospodarsko pobudo, kot jo tudi nekako, spoštovani kolegice in kolegi, vedno in povsod sam razumem.

Kot sem na začetku povedal, zakon kljub nekaterim pomanjkljivosti, nekaterim mojim pomislekom, ki pa so jih že kolegi danes obrazložili, bom podprl. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministru in državnemu sekretarju.

Najprej se moram opravičiti predsedniku Državnega zbora, mojemu nadrejenemu in vsem kolegicam in kolegom, da nisem naredil tistega, kar bi moral, in sicer da nisem prebral predstavitvenega poročila odbora. To je mea culpa, to sem moral povedati, zato ker nisem po navadi tako neodgovoren, ampak sem zamudil, tako da se opravičujem.

Zdaj pa, da se vrnem na zakon, o katerem govorimo. Je temeljni sistemski zakon na področju statusnega prava družba. Tukaj je zelo pomembna ta ugotovitev, ki smo jo že slišali od vseh ostalih kolegov, da so te rešitve, ki so bile danes, pa že predhodno govorjene, rešitve, ki pripomorejo k izboljšanju poslovnega okolja v Sloveniji. Zakaj to govorim? Tudi prej so vsi moji predhodniki govorili, da vse specifikke, ki jih imamo tudi mi v Sloveniji, od tistih balkanskih navad in vseh ostalih navad, ki niso v skladu z neko pravo poslovno prakso, jih ne moremo spraviti v zakon in vseh ne moremo regulirati in jih urediti v nekih paragrafskih členih. Je pa dejstvo, da so s temi postopki, ki smo jih zdaj naredili oziroma s temi koraki, ki jih je vlada do zdaj pokazala s tem zakonom o gospodarskih družbah oziroma dopolnitev, imamo elemente, na katerih lahko gradimo in popravljamo to nepravo poslovno prakso in nepravo vedenje določenih ljudi – ne vseh, tako da naj bo jasno tudi to.

Gre za nekaj določenih elementov, ki bi jih rad naštel, da ne pozabimo vseh ostalih osnov. To je poenostavitev za mikro družbe, otežuje se veriženje družb, oseba lahko ustanovi en d. o. o. v obdobju treh mesecev, osnovni kapital 7 tisoč 500 evrov mora biti permanentno na razpolago in tukaj je onemogočeno tisto dajanje posojil naslednjemu podjetju in veriženje, potem je ta element zaposlenega sicer za polovičen delovni čas, ki nekomu to ni prav, ampak mislim, da je to tisti minimalni predpis. Kdor bi nekoga želel zaposliti za cel delovni čas ima tudi to možnost, ampak to je tisti minimum. Se pravi, jaz tako vidimo, da je to minimum, ki to omogoča. Jasno je, da je potem en od bistveni elementov ta točka VEM, ki olajšuje dostop – to, kar je že gospod Laj omenjal. Kar je pomembno so tudi novi kriteriji razvrščanja v teh podjetjih in ti enotni dokumenti za boljše zakonodajo in poslovno okolje, ki olajšajo to delovanje. Ne nazadnje je tukaj tudi institutu notranje revizije, ki izboljšuje neko učinkovitost dela teh nadzornih svetov, pa na novo opredeljeni prekrški in tudi

globe, ki naj bi bili nekje na nek obziren in učinkovit način opredeljeni v tem zakonu.

Kar se tiče omejitev poslovanja, je mogoče debatirati na tak ali drugačen način. Če gledamo z vidika poštenega podjetnika, z vidika podjetnika, ki je začetnik, pa je v zmoti, ali pa z vidika enega podjetnika, ki je nastrojen z nekimi drugimi, negativnimi, odklonskimi vzvodi. Če povemo tudi to, da so ta merila, ki naredijo okvir delovanja gospodarskih družb, nekako zaokrožena, potem si lahko predstavljam to kot en korak k temu, da in vlada in mislim, da tudi vsi mi želimo neke aktivne in odgovorne lastnike. To je najpomembneje, da v Sloveniji nekako uspemo dobiti to odgovornosti in neko, bom rekel, zainteresiranost, da podjetja delujejo v nekih zdravih okoljih.

Tako, da podpiramo ta zakon. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Bosta oba dobila besedo.

Najprej gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik. Kolegice in kolegi!

Tokrat bom resnično zelo kratek, je moja kolegica Marjana Poropatova že vse povedala, od tega, kaj konkretno prinašajo novosti predpisa, seveda do tega, da bo naša poslanska skupina v celoti podprla sam zakon.

Želel bi opozoriti, vendarle še enkrat eksplicitno, da se mi zdi nedopustno, da se takšne zadeve dogajajo. To je bila tudi za mene bila novost, prej ko je kolega iz opozicije povedal, da je nekdo tisoč 700 in nekaj podjetij je ustanovil, to je nekaj neverjetnega. Na vsak način je pa tukaj že nekaj zadaj, ker se mi zdi nepojmljivo, da je mogoče toliko podjetij ustanoviti in tudi razloga ne vidim, zakaj bi toliko podjetij moralo biti kot pa en razlog, da je mogoče med njimi manipulirati: malo ne plačevati, pa zopet novo podjetje, delavce prenesti in tako dalje. Seveda je bistvenega pomena, da se ne dogajajo nepravilnosti na področju plačevanja: prvič plač, drugič tudi prispevki in da potem ljudje ugotovijo po toliko in toliko letih dela, da jim v nekem obdobju, krajšem ali daljšem, niso bili plačani prispevki in enostavno ne morejo iti v penzijo oziroma je le-ta toliko nižji. To je ena zadeva. Kot rečeno je drugo to masovno veriženje, ki za katerega ne vidim nobenega drugega motiva kot pa, da nekako državo preslepijo in da delajo mahinacije. Seveda bi si želel ob tem tudi poostrenejega nadzora za to pristojnih organov oziroma inšpekcij in da delajo v skladu s predpisi in da kaznujejo tiste, kjer je evidentna namera, da se oškoduje tako državo, in kar je še bolj, se mi zdi, sporno ali pa nedopustno, posameznika in da se na posameznikih, ki se jim ne plačujejo prispevki in plače, delajo nenormalni dobički in se s tem dela škoda ljudem.

Na vsak način bomo ta zakon podprli. Želimo si, da bo v prihodnosti čim manj kršitev, dela na

črno, itak je ničelna toleranca do tega, z željo, da pa vendarle ne posežemo tukaj v neko svobodno podjetniško okolje in da dopustimo podjetniškim idejam prosto pot in s tem tudi dobre poslovne rezultate. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovani minister!

Osebnost bom ta predlog zakona podprl, vsekakor vidim, da ta sprememba zakona gre v pravo smer in da bo nekako tudi izboljšala to podjetniško kulturo v Sloveniji, ki je nujno potrebna. Vendar osebno vidim, da pa problem slovenskega gospodarstva, slovenskega podjetništva predvsem malih, mikro- in srednjih podjetij je pa nekje drugje. Zato apeliram na ministra za gospodarstvo in na koalicijo, da začnete popravljati Zakon o finančnem poslovanju, Zakon o insolventnih postopkih in prisilnem prenehanju. Poglejte, osebno sem prepričan, da ta zakon je rak rana slovenskega gospodarstva, ta zakon ima skoraj 500 členov, kar je absolutno preveč. Poenostavite te postopke, naredite zadevo bolj pregledno, kajti samo s to spremembo Zakona o gospodarskih družbah, mislim, da tistega cilja, ki ste si ga zastavili, ne morete narediti.

Res, spoštovani minister, naprošam, da se vi – kot izkušeni, iz gospodarstva prihajate – vključite v spremembo tega zakona, ne da to prepustite samo ministru za pravosodje, kajti tam je doma birokracija in birokracija še nikdar nikoli ni dobro naredila za gospodarstvo. Če boste hoteli, da bo ta zakon, spremembo katerega zdaj predlagate, Zakona o gospodarskih družbah, ki je pomemben, dosegel tisti svoj cilj, ki ste si ga zastavili, začnite delati na tem, da popravite Zakon o finančnem poslovanju, Zakon o postopkih insolventnosti in prisilnem prenehanju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa mislim, da ne želi nihče več na tej točki razpravljati, zato dajem besedo ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovani predsednik, poslanke in poslanci!

Moram reči, da sem s pozornostjo poslušal pretehtane ocene problematike, ki je zelo pereča. Povedati moram, da podpiramo vložene amandmaje koalicijskih poslanskih skupin, ki so za omejitev ustanavljanja na ozemlju Republike Slovenije, in družbe, povezane z upravljanjem njenega premoženja. Ne podpiramo podaljšanje roka omejevanja ustanavljanja na primeru izbrisa družbe brez likvidacije oziroma pravnomočne obsodbe Inšpektorata za delo s šestih mesecev oziroma enega leta na tri leta, saj je zaradi ustavno zagotovljene svobode podjetniške pobude treba iskati sorazmerne

ukrepe. Predlog triletne omejitve ni sorazmeren ukrep in je pretiran. Treba je ločevati med kaznivimi dejanji ter prekrški v tej zvezi. Prekrški so sedaj prvič uvedeni v novelo zakona. Petletna omejitev pa velja za kazniva dejanja že od februarja 2014, se pravi, jo že imamo.

Ne podpiramo znižanja odstotka lastništva s 50 na 25 %, s katerim bi tudi lastniki s tem deležem bili onemogočeni ustanavljati gospodarske družbe. Gre za izjemno občutljiv poseg v omejeno odgovornost pravne osebe, ki lahko pasivnemu lastniku manjšinskega deleža zaradi neodgovornega dela poslovodstva družbe bistveno omeji svobodo gospodarske pobude. Ne podpiramo, da bi za zavarovalnice veljale omejitve ustanavljanja, ker zavarovalništvo, tako kot banke in DUTB, visoko rangirana dejavnost in takšne omejitve lahko samo otežujejo njihovo redno poslovanje.

Ne podpiramo sprememb petega odstavka 10.a člena, ker s predlogom ne bi otežili, ampak olajšali zlorabe na področju ustanavljanja, kajti najde se lahko pet družbenikov z 20 % lastništva in za njih ne velja omejitev ena družba na tri mesece.

Ne podpiramo pogoja za zaposlitev za polni delovni čas. Menimo, da je zahteva za zaposlitev za polovični delovni čas dovolj velika administrativna ovira. Govorimo o mikro družbah na začetku poslovanja, zato je zahteva za zaposlitev za polni delovni čas pretirana.

Namerno v stečaj. Če gre družba namerno v stečaj, gre za kaznivo dejanje, ki bo po pravnomočni obsodbi imela omejitev pet let, ker gre za kaznivo dejanje.

Omejitev ustanavljanja tri mesece velja, razen če družba aktivno posluje. Tega pa ne želimo omejiti.

Nimamo podatkov, kar sem bil prej vprašan, o številu obstoječih slamnatih podjetij. Se bomo pa potrudili po nekih kriterijih pridobiti to.

V obstoječa pravna razmerja in ustanovljene družbe zakon ne more poseči, smo pa vključili zahtevo po prilagoditvi zahteve po minimalnem osnovnem kapitalu. Se pravi, da bi se pri veriženem podjetju ustanovni kapital vlekli iz prvega v drugega in naslednjega. O tem bom še v nadaljevanju nekaj povedal.

Omejitev ustanavljanja ni edini ukrep zoper neplačnike delavcev za delo na črno, zato je potrebna sorazmernost pa tudi previdnost pri tako drastičnih posegih v gospodarsko pobudo, ki jih prvič uvajamo. Če danes ena oseba, kot omenja poslanec Žnidar, lahko ustanovi tudi tisoč 800 podjetij, ki večinoma niso aktivna, bo po novem zakonu lahko le eno na tri mesece. Že ta primerjava nakazuje sorazmernost. Vsa ta podjetja, teh tisoč 800 pa se bo moralo v enem letu kapitalsko prilagoditi temu. Tako verjamem, da od teh tisoč 800 velika velika večina po enem letu ne bo mogla več poslovati. In verjamem, da po sprejetju tega zakona masovnega veriženja ne bo več. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo zaključili razpravo o tem členu in amandmajih, ki so bili vloženi.

Zato dajem v razpravo 23. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Sprašujem, če želi kdo razpravljati. Ne.

Potem glede tega člena razpravo zaključujem.

In dajem v razpravo 43. člen ter amandma Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati o tem? Tudi ne.

Potem razpravo zaključujem.

In dajem v razpravo 93. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala.

93. člen pa amandma SDS je to, kar smo se že prej pogovarjali, še znižanje globe. Kot je bilo že omenjeno, smo se že na samem odboru v poslanski skupini oziroma koalicijske stranke strinjali, da globe malce omilimo. Moram povedati, da so globe od – do, kar pomeni, da ima sama inšpekcija možnost, diskrecijsko pravico, da se glede na samo težo prekrška odloča o tem, kakšno globo bo izrekla.

Ne nazadnje pa še enkrat opozarjam na to, če so same sankcije prenizke, pomeni, da niso dovolj odvračilne, da niso učinkovite, potem izgubijo svoj namen. Zato se še z nadaljnjim znižanjem ne strinjamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

Poglejte, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, kljub temu da smo na odboru že nekoliko znižali kazni, še zmeraj menimo, da so kazni za majna in mikro podjetja previsoka in da bi dejansko lahko vplivali tudi na sam obstoj teh družb. Če si pogledamo znižanje, ki je bilo na odboru sprejeto, je res, najnižja kazen se je znižala, medtem ko najvišja je še zmeraj ostala na enaki ravni, kot je bila prej. Na primer, v prvotnem predlogu zakona smo imeli kazni za majna podjetja med 5 in 15 tisoč, po spremembi se je znižalo na 2,5 in 15 tisoč. Naš predlog je, in kar je resnično sorazmerno nekako na predloge in kazni, ki veljajo za velika in srednje velika podjetja, da se kazni znižajo od tisoč do 5 tisoč. Medtem ko za mikro podjetja je naš predlog od 300 do 2 tisoč, medtem ko je obstoječi predlog med tisoč in 6 tisoč, kar se nam zdi absolutno še previsoko, zato nekako tukaj pričakujemo in bi si resnično želeli tudi vaše podpore. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi o tem še kdo razpravljati? Ja. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Tu bi samo povedal, da je smisel kaznovalne politike v tem, da so ukrepi in kazni vzgojne, da so sorazmerne teži prekrškov, ne pa, da imamo, ali pa uzakonjate, kazni, ki so uničujoče za, recimo, male podjetnike in tiste, ki zaposlujejo.

Skratka, vse, kar želimo povedati s tem našim predlogom, je to, da je potrebno ravnati tako in tudi predpisovati kazni tako, da so sorazmerne. Vi imate v tem primeru kazni skoraj tako velike kot za najhujše davčne utaje, ki so velike 5 ali 10 milijonov evrov. Sedaj, če je to sorazmernost, in to imate v Zakonu o davčnem postopku napisano, in če je ta kazen, ki ste jo predvideli, sorazmerna, potem je nekaj s percepcijo, z ugotavljanjem sorazmernosti, z oceno dimenzije kazni hudo narobe.

Predlagam, da ta amandma tudi Vlada podpre.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima minister za gospodarski razvoj in tehnologijo gospod Zdravko Počivalšek.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Spoštovane poslanke, poslanci!

Z amandmajem Odbora za gospodarstvo so bile globe za mikro podjetja že znižane skoraj za polovico, sicer na tak način, kot je gospa poslanka povedala. Sedaj moram povedati, da mi mislimo, da smo tej usmeritvi sledili, povedati pa moram, da so kazni kljub vsemu razdeljene na lažje in pa na težje in da v tem kontekstu, upam, da bo zadeva sledila načelu sorazmernosti kljub vsemu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Gospod Jože Tanko, če imate še kaj časa? Ja imate še. Prosim.

JOŽE TANKO (PS SDS): Poglejte, mislim, da je že Fran Milčinski Ježek rekel, da mora bit kazen vzgojna. Predlagam, da to, kar je staro že 40, 50 ali še več let, upoštevate pri svojem delu. Mislim, da je to tudi pravilno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo o tem členu in tem amandmaju.

V razpravo dajem 95. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Nihče. Razpravljajo lahko vsi, ki imajo čas.

Torej, razpravo zaključujem o tem členu in dajem v razpravo 104. člen ter amandma Poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Nihče. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 19. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA – TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SISTEMSKIH PREISKAVAH PROJEKTOV DRŽAVNEGA POMENA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, cenjeni poslanke in poslanci!

Koncept in predlog zakona, ki je pred vami, je resda na Vlado prineslo Ministrstvo za pravosodje, vendar je nastal kot skupen projekt Ministrstva za finance, Ministrstva za infrastrukturo, Generalnega sekretariata Vlade, Ministrstva za pravosodje in Službe Vlade za zakonodajo.

Predlog zakona, ki je pred vami, je nekakšen, brez dramtiziranja, prvi poskus v zgodovini samostojne Slovenije, da bi po uspešnem zgledu Islandije, ki se tudi v Državnem zboru, ali Irske pri preiskavi bančne luknje vzpostavila pravna podlaga za sistemske preiskave oziroma revizije nepravilnosti pri izvedbi večjih investicijskih projektov, ki so bili financirani s strani davkoplačevalcev. Praktično vsi tovrstni projekti v preteklosti so za sabo pustili slab priokus, za njimi sledijo, so bili plod kazenskih preiskav, revizij Računskega sodišča, delovanja političnih oziroma parlamentarnih preiskovalnih komisij.

Predlog zakona daje tako pravno podlago za ustanovitev posebnih preiskovalnih oziroma revizijskih komisij, ki naj bi izvedle osredotočene sistemske preiskave vseh faz načrtovanja ter izvedbe projektov državnega pomena, v katerih posredno ali neposredno sodeluje Republika Slovenija. Komisije bodo sestavljene iz predstavnikov ključnih nadzorstvenih institucij države, z njimi pa bodo dolžni sodelovati vsi, ki so kakorkoli poslovno sodelovali pri preiskovanem projektu, njihove ugotovitve pa bodo v najkrajšem možnem času predstavljene javnosti v obliki poročila.

Ob tem velja poudariti, da zakon ne predvideva vzpostavitve novega državnega organa, niti ne predstavlja konkurence obstoječim nadzornim in preiskovalnim organom ali institutu parlamentarne preiskave, temveč razširja in maksimalno izkorišča že obstoječe mehanizme nadzora. Povedano drugače, s tem zakonom se zapolnjuje vrzel, ki nastaja ob drugih institucionalnih mehanizmi. Vsi vemo, da imamo iskanje kazenske odgovornosti, da imamo revizije Računskega sodišča, da imamo delovanje parlamentarnih preiskovalnih komisij, kar pa nam manjka, je včasih pri velikih

projektih, ki so "too big to fail", če dovolite uporabo tega, da bi se skoncentrirano ugotovilo dejansko stanje, dejansko stanje, ki bi omogočilo odločitve vsakokratni vladi, kako sprejemati nadaljnje odločitve za zaščito javnega interesa. Preiskovalne komisije po predlaganem zakonu nadalje ne pomenijo in ne smejo pomeniti iskanje dežurnih krivcev niti ne ugotavljanje kazenske odgovornosti, čeprav bo pod zakonskimi pogoji te mogoče uporabiti tudi za namen ugotavljanja odškodninske in kazenske odgovornosti, seveda ob delovanju že sedaj pristojnih organov. Njihovo delovanje, delovanje teh komisij, je namreč po predlogu zakona primarno usmerjeno v okrepitev obstoječih nadzornih mehanizmov v identificiranje sistemskih pomanjkljivosti in njihovi odpravi ali vsaj omejitvi negativnih učinkov. Z javno objavo ugotovitev pa bo zagotovljena transparentnost njihovega delovanja ter ustrezno osveščanje najširše javnosti, ki je te projekte posredno ali neposredno tudi financirala. Zato zakon, recimo, maksimalen čas za opravo take preiskave določa na 15 mesecev.

Namen predloga zakona je tako, da se s sistemskimi preiskavami zagotovi kvalitetne podatke o razlogih, vzrokih in ozadnih stroškovne neučinkovitosti oziroma stroškovne neupravičenosti porabe javnih sredstev pri velikih infrastrukturnih projektih oziroma projektih državnega pomena. To so tisti projekti po predlogu zakona, katerih celotna vrednost oziroma finančno breme država presega 1 odstotek veljavnega proračuna Republike Slovenije.

Naj na koncu še poudarim, da je sprejem obravnavanega zakona še eden od delčkov v mozaiku učinkovitejšega pregona korupcije in gospodarskega kriminala, za katerega verjamem, da se tukaj vsi zavzemamo. Gre za nov koncept, gre za novo orodje. Njegova uporaba bo odvisna od ljudi, ki ga bodo dobili v roke in ki jim bo zaupana. Poudaril pa bi, da če tega orodja ne dobijo, potem te možnosti tudi ne bo. Veliko je vprašanj, povezanih s tem, kakšen naj bo koncept tega zakona, zato navsezadnje to javno razpravo tudi pozdravljamo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik, spoštovana ministra, spoštovani poslanke in poslanci!

Komisija za preprečevanje korupcije je konec leta 2013 opozorila, da zaradi zakonskih omejitev nobeden izmed organov, ki se ukvarjajo s preiskavo projekta izgradnje šestega bloka v TEŠ ne more celovito obdelati

problematike in dati ključen odgovor, zakaj se je to zgodilo, kdo je kaj storil in kaj je treba storiti, da se to ne bi ponovilo. Koalicijski partnerji smo se v koalicijski pogodbi zavezali, da bomo zagotovili neodvisno revizijo projekta TEŠ 6 in ekonomike prihodnjega obratovanja. Tako je vlada novembra 2014 ustanovila delovno skupino za pripravo osnutka zakona za izvedbo neodvisne preiskave izgradnje in revizije poslov pri izgradnji šestega bloka TEŠ oziroma oblikovanje zakonodajnega predloga za izvajanje neodvisnih nadzorov izvajanja velikih državnih, strateških in infrastrukturnih projektov tudi v bodoče. Predlog zakona, ki ga obravnavamo, naj bi omogočal hitro in celovito izvedbo preiskave, priprave in izvedbe velikih projektov. S predlogom se tako daje pravna podlaga za ustanovitev preiskovalne komisije, ki bo omogočila hitro in učinkovito sistemsko preiskavo, Vladi in Državnemu zboru pa zagotovila informacije za odločitev o nadaljnjem izvajanju in financiranju projektov ali prevzemanju obveznosti države.

Predvideno je, da bo Vlada za vsak primer posebej ustanovila preiskovalno komisijo, ki bo v največ petnajstih mesecih izvedla sistemsko preiskavo. Ugotovitve komisije pa bodo tudi predstavljene javnosti, in sicer v obliki poročila. Pomembno je, da zakon ne predvideva vzpostavitve novega državnega organa. Posebna preiskovalna komisija torej ne bo konkurirala obstoječim postopkom, temveč se razširja in maksimalno izkorišča že obstoječe mehanizme nadzora.

Ker se poslanke in poslanci Poslanske skupine Desusa zavedamo razsežnosti problematike, ki je povezana s projektom izgradnje šestega bloka Termoelektrarne Šoštanj, smo se v začetku leta odločili tudi za soppodpis zahteve za odreditev parlamentarne preiskave za ugotavljanje politične odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri tem projektu. Pomembno je, da se končno ugotovi tudi politična odgovornost, da se raziščejo vse nepravilnosti in nato tudi ustrezno sankcionirajo. Doslej smo bili priča odmevnim poročanjem medijev o sumih protipravnih ravnanj, ki so jih preiskovali različni organi, vendar pa še vedno nismo dobili celovite slike o vzrokih, dejavnikih ter razlogi za te nepravilnosti. Upamo, da bo na podlagi tega zakona prišlo do učinkovite in sistemske preiskave, ki bo ob že obstoječih postopkih čim prej privedla do epiloga.

Ker se v Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije zavzemamo za čimprejšnjo in učinkovito preiskavo ne samo projekta TEŠ 6 in bančne luknje, ampak tudi drugih podobnih projektov, bomo predlog zakona seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo, spoštovani minister, spoštovani kolegice in kolegi!

Po nekajurni razgreti razpravi o Predloga zakona o fiskalnem pravilu, je pred nami Predlog zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. Predlagatelj ugotavlja, da so lastniška, vodstvena in nadzorna struktura v slovenskem gospodarskem prostoru prepletene. Za učinkovito, uspešno in odgovorno upravljanje s kapitalskimi naložbami, drugimi javnimi sredstvi in premoženjem je uveljavljanje pravil gospodarne, skrbne in odgovorne porabe nujno.

Kakšna bo današnja razprava? Bolj zadržana ali bolj usmerjena k postavljanju vprašanj sebi in predlagatelju? Kaj lahko pričakujemo od tega zakona? Ali bo prinesel pričakovane rezultate? Predlagatelj zakon predstavlja kot prvi poskus v zgodovini samostojne Slovenije, da se po uspešnem zgledu Islandije vzpostavi pravna podlaga za sistemske preiskave državnih investicij pri večjih projektih. Predlagani zakon je pravna podlaga za ustanovitev posebnih preiskovalnih komisij, ki bodo osredotočene na preiskavo v vseh investicijskih fazah večjega državnega projekta, torej že v samo načrtovanje le-tega. Navedeno je, kdaj in na čigavo pobudo se komisija ustanovi. Določeno je, izmed katerih nekdanjih uglednih pravnih, ekonomskih, revizijskih ali drugih strokovnjakov se bo izbral predsednik komisije. Prav tako je nanizanih dvanajst alinej, izmed katerih predstavnikov posameznih institucij se v komisijo imenujejo posamezniki. Komisijo poleg predsednika sestavljata še najmanj dva člana, maksimalno število članov v komisiji ni določeno. Pravzaprav je omogočeno, da k sodelovanju povabi še zunanje strokovnjake, če komisija oceni, da za uspešno preiskavo potrebuje strokovnjake z določenim znanjem, katerega člani nimajo.

Komisija sistemsko preiskavo izvaja v več fazah, lahko se nanaša tudi na posamezni del projekta. Svojo nalogo mora zaključiti v petnajstih mesecih od ustanovitve. Če se v tem roku poročilo ne pripravi, se njeno delovanje lahko podaljša za največ tri mesece.

Kaj še določa ta zakon? Kako naj se pridobivajo podatki in dokumenti, kako se vabi osebe na razgovor, način sodelovanja z drugimi državnimi organi, sodelovanje in izmenjevanje podatkov s tujimi organi, obveščanje pristojnih organov in javnosti, omejevanja nasprotja interesov, varovanje tajnih in zaupnih podatkov ter hrambo podatkov in dokumentiranega gradiva in ne nazadnje tudi kazenska določila ob nespoštovanju zakona.

Spoštovani, predlog zakona je, če ga merimo po številu članov, kratek, glede na namene in cilje pa zelo zahteven. Danes bomo

odločali o sklepu, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Socialni demokrati bomo ta predlog oziroma sklep potrdili tudi zato, ker smo podprli 15 točk Komisije za preprečevanje korupcije takrat, ko so se člani senata odločili za kolektivni protestni odstop. Podpisali smo koalicijsko pogodbo, v kateri se zavezujemo za preiskavo bančne luknje in da se ugotovi odgovornost. Nujno potrebno morajo naša prizadevanja iti v smeri povrnitve zaupanja v finančne institucije kot tudi v nadzorne institucije. Menimo, da je treba opraviti neodvisno revizijo izgradnje TEŠ6, kajti v dokumentu, katerega danes obravnavamo, je največ besed namenjeno prav temu, milijardo in 500 milijonov evrov težkemu projektu. Pa vendar je treba opozoriti, da zadnja sanacija bank in projekt TEŠ6 žal nista edina projekta, ki sta državljanom in državljanom požrla milijone evrov. Tudi pred tem so se dogajale nepravilnosti, vendar so ljudje bili takrat s svojim položajem v večji meri zadovoljni. Imeli so delo in plače. Žal pa se je to zadovoljstvo ljudi razblinilo v trenutku, ko smo se začeli soočati z razsežnostjo gospodarske in finančne krize. Kajti prav zaradi krize so na površje priplavale nepravilnosti, ki so se dogajale v gospodarskih družbah in bankah.

Spoštovani, radi se zgledujemo po drugih, mnogokrat povemo, kako to in ono počnejo in delajo drugi. Tudi v tem predlogu zakona je narejena primerjava z drugimi državami, tudi z Islandijo. Prav zaradi primerjave z Islandijo bi opozorila na nedavni obisk gospe Eve Joly, svetovalke islandske vlade pri preiskovanju propada bančnega sistema in borke proti korupciji, v Sloveniji. Povedala je, da je gospodarski kriminal težko preiskovati. Preiskave v bankah niso zaključene čez noč, treba je biti natančen pri pregledu kreditnih map in šele potem lahko prideš do ustreznega rezultata. Razumeli smo, da moraš pri reševanju za znane nepravilnosti biti trden, odločen in da moraš biti vztrajen in imun na grožnje, pritiske ter druge načine vplivanja na odločanje preiskovalcev. Zato Socialni demokrati v primeru sprejetja in uveljavitve tega zakona pričakujemo zlasti dvoje.

Prvič. Končna vsebina zakona naj bo takšna, ki bo nosilcem preiskave po eni strani zagotovila ustrezno pravno podlago za učinkovito, vendar ustavno skladno preiskovalno delo, po drugi strani pa ne bo okrnila pravic tistim, katerih dejanja bodo preiskovana. To pomeni, da bodo pravila preiskave jasna, da ne bo dvoma o pooblastilih tistih, ki preiskujejo, in da bodo jasno definirani pravni položaj, pravice ter obveznosti preiskovalcev. In drugič, da bo ob jasni pravni ureditvi delo nosilcev preiskave potekalo zavzeto, objektivno in v skladu z načeli integritete.

Če bosta oba pogoja izpolnjena, potem bo zakon dosegel svoj temeljni namen, v nasprotnem primeru pa bi lahko ostal le mrtva

črka na papirju, česar pa, verjamem, si nihče tega ne želi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Gospod podpredsednik, lep pozdrav vsem!

Pred nami je zakon, ki ga pričakujemo že vsaj od leta 2013. Zahtevo po zakonu o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena je bila namreč ena izmed 15 zahtev, ki jih je Goran Klemenčič s sodelavci predstavil ob odstopu senata Komisije za preprečevanje korupcije, Vlada pa jih je leta 2014 uvrstila v program ukrepov vlade za preprečevanje korupcije. Nekoliko nenavadno minister za pravosodje s predlogom, ki ga obravnavamo danes, izpolnjuje svojo lastno zahtevo.

Projekta državnega pomena, ki sta povod za zakon, ki je pred nami, sta tako imenovana bančna luknja in TEŠ 6, o katerih je bilo v tem mandatu že veliko govora. Glede obeh je ustanovljena tudi parlamentarna preiskava. Da je v obeh primerih več kot očitno šlo za sumljive in nedopustne prakse vpletenih, jasno kažejo tudi policijske in sodne preiskave, ki se z obema primeroma ukvarjajo. Rezultate le-teh čakamo že dolgo, predolgo. Na tem mestu moramo zato opozoriti, da mora revizija, ki jo bo opravljala posebna preiskovalna komisija, raziskati tudi znake kaznivih dejanj in poiskati odgovorne za ta dejanja. Mnenj o tem, da je šlo praktično v vseh večjih projektih v Sloveniji vsaj deloma tudi za sumljive prakse, imamo namreč že dovolj. Na to opozarjajo praktično vsi organi, ki jih že imamo, od KPK do Računskega sodišča. Če bo tudi posebna preiskovalna komisija le ugotavljala, da vse ni bilo tako, kot bi moralo biti, z njo ne bomo dosegli prav ničesar.

V Združeni levici torej zahtevamo, da se zakon pripravi tako, da bo poročilo komisije vsakemu sumu in ugotovitvi pripisala tudi ime in priimek, ne glede na funkcijo in ne glede na morebitno pripadnost kakšni od političnih opcij.

Če se navežem tudi na projekta državnega pomena, ki sta bila povod za ta zakon. Glede bančne luknje bi najprej povedal nekaj dejstev, ki jih je vredno vedno znova ponavljati. Bančna kriza v Slovenijo ni prišla kot strela z jasnega, ampak je bila posledica svetovne kapitalistične krize, največje po drugi svetovni vojni. Ta kriza je bila pri nas in po vsej južni Evropi globlja in daljša, kot bi lahko bila, to pa je posledica delovanja evrskega območja, ki koristi državam centra na račun periferije. Krizi se Slovenija ni mogla izogniti, lahko pa bi jo omilili, če bi vlada pred krizo izvajala proticiklične ukrepe in če bi vlada, ki je vladala v času krize, banke dokapitalizirala pravočasno.

Več o tem si lahko kolegi poslanci preberete v poročilu Banke Slovenije o vzrokih za nastanek kapitalskega primanjkljaja. Vse to

omenjam zato, ker se je treba zavedati, kaj s to preiskavo lahko odkrijemo in česa ne. Strukturni vzroki za krizo so stvar znanstvene analize, medtem ko lahko preiskava pokaže samo to, ali so posamezniki, ki so sprejemali politične in poslovne odločitve, odločali gospodarno in zakonito.

Skratka, mi ne pričakujemo veliko od brskanja po kreditnih mapah, na kar očitno stavi vlada, ampak nas zanimajo predvsem odločitve Vlade in Benke Slovenije jeseni in pozimi leta 2013 v zvezi s sanacijo bank. Ta sanacija je bila že od vsega začetka sumljiva. Poglejmo si nekaj podatkov. Prvič, razlika v oceni kapitalnega primanjkljaja bank po dveh uporabljenih ocenjevalnih metodah je bila kar 45%. Za primerjavo v Španiji, kjer so leta 2012 izvedli podobne stresne teste, razlike praktično ni bilo, kar je normalno, zato ker metoda od spodaj navzgor služi samo preverjanju in kalibraciji oziroma popravkom metode od zgoraj navzdol. 45 % pa seveda ni nikakršna kalibracija, ampak znak, da je z oceno nekaj zelo hudo narobe. Metodologija pregleda kakovosti aktive, ki je pokazala negativni kapital v NLB in NKBM, čeprav je nekaj mesecev prej pregled v skladu z računovodskimi standardi pokazal pozitiven kapital, prav tako nikoli ni bila pojasnjena. Na tej podlagi so razlastili male delničarje.

Pri obeh narejenih stresnih testih leta 2013 in 2014 so bile uporabljene izjemno stroge predpostavke glede gospodarskih gibanj v Sloveniji, čeprav so bili na razpolago novejši, bolj spodbudni podatki in tako imenovana dinamična metoda. Do zdaj sta vse te postopke preiskovali in o njih presojali samo Vlada in Banka Slovenije, zato je revizija nujna. Sum, da je bilo tukaj nekaj narobe, se namreč pogloblja. Danes so naše banke preveč kapitalizirane. NLB je imela 22,7% kapitalne ustreznosti, NKBM pa kar 25,8%. Za primerjavo, Raiffeisen International iz Avstrije obljublja, da bo do leta 2017 kapitalsko ustreznost spravila z 10 na 12%. V Združeni levici torej pričakujemo, da bo preiskava, ki bo na podlagi tega zakona izvedena, poiskala krivce tudi za te odločitve, pa naj gre za poslovne ali pa politične. Enako pričakujemo tudi v primeru TEŠ 6.

Politično odgovornost že ugotavlja parlamentarna preiskovalna komisija, ki smo jo zahtevali v Združeni levici. Pri tem pričakujemo, da bodo ugotovitve, do katerih bo prišla preiskovalna komisija, skupaj z ugotovitvami, do katerih bo prišla posebna preiskovalna skupina Vlade, predstavljala jasen pregled vseh vpletenih ter da bo končno nedvoumno jasno kdo, kdaj in kje je preko političnih vez in pritiskov dosegel, da se je projekt pripeljal do konca in da so stroški njegove izvedbe s prvotno predvidenih 600 milijonov zrasi na astronomskih 1,4 milijarde evrov.

Da nujno potrebujemo zakonsko podlago, ki bo omogočila neodvisno forenzično preiskavo, v Združeni levici opozarjamo že od prvega dne. Zato pozdravljamo odzivnost Vlade,

ki je novembra lani ustanovila delovno skupino, predlog zakona, ki ga je ta delovna skupina pripravila, pa obravnavamo danes.

Delovno skupino so sestavljali predstavniki Kabineta predsednika Vlade, Ministrstva za infrastrukturo in vladne službe za zakonodajo, sklep Vlade pa je delovni skupini omogočal tudi sodelovanje zunanjih strokovnjakov, predstavnikov Računskega sodišča, KPK in drugih državnih organov. Glede na to, da ima predlagani zakon za cilj tudi zagotoviti transparentnost v preiskovalnih projektih, nas na tem mestu zanima, kdo so bili ti zunanji strokovnjaki ter kateri predstavniki Računskega sodišča ter Komisije za preprečevanje korupcije oziroma drugih organov so pri pripravi zakona sodelovali.

Imamo pa tudi nekaj težav s samo vsebino predloga zakona. Največji in zelo očiten problem, na katerega opozarjajo tudi organi pregona že vse od začetka preiskav teh projektov, je, da banke in ostali vpleteni ne želijo sodelovati ter da jim nočejo posredovati zahtevane dokumentacije, kar jim onemogoča učinkovito izvedbo preiskav. Zato se sprašujemo, kako namerava Vlada prisiliti te iste banke, da bodo dokumentacijo, ki je nočejo posredovati Nacionalnemu preiskovalnemu uradu, posredovali tej posebni vladni komisiji. Prav tako se sprašujemo, ali je primerna določba, da se za predsednika komisije lahko predlaga zelo ozek krog ljudi: bivše ustavne sodnike, bivše vrhovne sodnike, bivše člane Računskega sodišča, bivše člane sveta Banke Slovenije, bivše člane Komisije za preprečevanje korupcije. Ta krog je tako ozek, da lahko možne kandidate preštujemo skoraj na prste ene roke, sploh če upoštevamo še zakonsko določeno omejitev članstva. Na tem mestu bi lahko pikro pripomnil, da bi v ta člen lahko zapisali kar imena in priimke, pa ta ne bi bil nič daljši.

Tudi določbe, ki opredeljujejo, kdaj sploh gre za projekt državnega pomena, se nam ne zdijo primerne. Morale bi biti določene tako, da bodo lahko preiskovale vse sporne projekte in ne le tistih, katerih vrednost presega 1 % državnega proračuna. Menimo, da bi se lahko posebna komisija ukvarjala tudi s projekti, katerih vrednosti ni presegala teh slabih 90 milijonov evrov, pa je glede njih prav tako očitno, da obstajajo sumi korupcije. Ni treba imeti prav veliko domišljije, da ugotovite, da s tem ciljam, recimo, na kakšen javni razpis v zdravstvu. Tudi v takšnih projektih je bilo veliko govora, pa nobenega rezultata. Po našem mnenju torej na podlagi tega zakona ustanovljena komisija ne sme biti le komisija za ugotavljanje politične odgovornosti in ne more biti komisija, ki bo glede svojih pristojnosti in načina delovanja skoraj identična parlamentarni preiskavi.

V nadaljnji obravnavi zakona bo treba razmisliti tudi o ustrezni rešitve glede ustanovitve komisije. Če želimo, da se bo preiskalo resnično vse sporne projekte, je treba

zagotoviti, da ustanovitev takšne komisije ne bo v izključni pristojnosti vlade. Zaradi takšne določbe se nam lahko kaj hitro zgodi, da vlada začne projekt, ki bo v štirih letih pripeljan že tako daleč, da se ga ne bo izplačalo več zaustaviti. To smo že videli in ta stavek slišali že večkrat, sploh v primeru TEŠ 6. Predlagamo torej razmislek, da se jasno določi, da vlada mora ustanoviti posebno skupino, če to zahteva na primer tretjina poslancev. Manjka namreč varovalka, ki preprečuje, da vlada ne bo ustanovila komisije za tiste projekte, v katere je tudi sama seveda vpletena.

To je le nekaj pomislekov in premislekov o zakonu, ki je pred nami, ki pa se jih seveda v naslednji fazi zakonodajnega postopka da popraviti in se da tudi izboljšati. Vsekakor si ne želimo, da sprejmemo zakon, na podlagi katerega se bo preiskalo vse projekte, ki so prepleteni s sumi korupcije in nezakonitosti, nato pa bi ugotovitve te posebne komisije čakala podobna usoda kot vsa pomembnejša poročila Komisije za preprečevanje korupcije v primerih, ko gre za pomembne predstavnike vpletenih političnih opcij, pa tudi sodbe sodišč. Ne želimo si torej ponovno videti že videlih kalvarij, neskončnih sodnih postopkov, očitkov o politični motiviranosti ter očitkov o nepristranskosti sodelujočih v takšnih komisijah.

V Združeni levici bomo Predlog zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena v prvi obravnavi podprli. Od Vlade in koalicije pa pričakujemo, da bosta v nadaljevanju upoštevali tudi naše predloge in pripombe. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanski demokrati, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, spoštovani minister, kolegice in kolegi!
Razlog za pripravo tega novega zakona je po obrazložitvi Vlade predlog Komisije za preprečevanje korupcije za sprejem ukrepov za preprečevanje sistemske korupcije. Komisija je predlagala vzpostavitev pravnih in dejanskih podlag za izvedbo preiskav za projekte državnega pomena. Kot primer takih projektov sta navedena TEŠ 6 in bančna luknja, kjer naj bi prihajalo do številnih nepravilnosti in nezakonitosti. Cilj preiskave naj bi bili definiranje vzrokov za ugotavljanje nepravilnosti, določitev ključnih igralcev, opredeliti osebe, zoper katere je mogoče ukrepati tako v civilnih kot tudi kazenskih postopkih in določiti ukrepe za preprečitev podobnih dejanj v bodoče. Torej, poiskati nepravilnosti in krivice za preteklost in pripraviti izboljšave zakonodaje za prihodnost. Končni rezultat preiskav ne more in ne sme biti le priprava predlogov za izboljšanje zakonodaje, pač pa tudi konkretne aktivnosti za ugotovljena pretekla dejanja in krivice. Torej konkretne ovadbe zoper konkretne osebe za konkretna dejanja, poleg tega pa tudi ugotovitev konkretne

višine oškodovanja s strani posameznika, če oškodovanje nima znakov kaznivega dejanja. Torej konkretno podlago za civilno tožbo, ki jo bo država po svojih zakonitih zastopnikih lahko uveljavljala zoper posameznike. Po našem prepričanju bi sicer bila sprejemljivejša tista rešitev preiskav projektov državnega pomena, kot jo poznajo države s kontinentalnim pravom, med drugim tudi Avstrija. To je ustanovitev komisije za posamičen projekt z vsakokratnim sklepom vlade. V takih primerih vlada vsakokrat posebej določi konkretne naloge komisije, primerno vsebini, ki jo bo komisija preiskovala.

Glede same vsebine danes obravnavanega predloga zakona bi najprej opozorili na pomanjkljivosti opredelitve ciljev in namenov tega zakona v 2. in 3. členu. Med njimi so navedeni ugotavljanje deležnikov in ozadij za nepravilno, nesmotrno in neučinkovito načrtovanje in izvedbo projekta. Manjka pa bistveno, to pa so zlorabe in nezakonitosti, ki so pri takih projektih nedvomno bile in jih bo komisija pri svojem delu ugotovila. Dodana vrednost takih sistemskih preiskav bi bila, da bi komisija o takih ugotovitvah sproti obveščala organe preiskav in pregona storilcev kaznivih dejanj in bi tako pomagala organom pregona celovito preiskavo kaznivih dejanj pri izvajanju posamičnega projekta državnega pomena. Poleg tega bi taka komisija celovito in na enem mestu zbrala podatke o oškodovanju javnih sredstev pri posameznem projektu in tako nudila pomoč pri zbiranju podatkov in dokazov za vlaganje ustreznih civilnih tožb zoper udeležene posameznike.

Kar se tiče imenovanja komisije, smo krščanski demokrati prepričani, da funkcije predsednika nikakor ne more opravljati nekdanji funkcionar iz katerekoli institucije. Vemo, da je Slovenija majhen prostor, da so posamični funkcionarji predvsem v preteklem obdobju krožili po več funkcijah in da je naš prostor vzajemno prepleten s sorodstvenimi in prijateljskimi vezmi. To je lahko razlog za pristransko delo v komisiji. Tako delo se lahko zaupa samo funkcionarju, mislimo aktivnemu funkcionarju, ki je neobremenjen s preteklostjo oziroma s konkretnim projektom. Pomembno pa je tudi, da zakon izrecno definira odgovornost vsakega posamičnega člana komisije za njegovo delo, tako kazensko kot tudi civilno odgovornost.

Poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanski demokrati Predloga zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena v obliki in vsebini, kot je sedaj vloženo v parlamentarno proceduro, ne bomo podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Spoštovani!

Pred nami je v resnici Predlog zakona o sistemskih preiskavah o projektu državnega pomena, ki že iz naslova govori o eni zadevi, ki si jo v resnici pravzaprav niti en poslanec ne more v tem sklicu privoščiti, da bi rekel, da si v resnici nekaj takšnega ne bi želel. Pa vendar. Ko pa prebereš predlog zakona, pa v resnici, vsaj jaz osebno in v naši poslanski skupini smo se najprej začeli ščipati in sami sebe spraševati, kaj pravzaprav je v resnici pred nami. In če boste zelo natančno in pozorno – glede na to, da sem včeraj poslušal očitke z desne strani, da so nekateri poslanci, ki ne beremo teksta in zakonov in seveda vseh dokumentov in da ne razumemo, je seveda današnja razprava zelo pomembna, še posebej zato, ker je že v uvodnih predstavitvah več ali manj jasno, da vladni predstavniki, se pravi poslanci, ki predstavljajo koalicijsko, se pravi te vlade, več ali manj samo pozdravlja in govori, da morajo takšen zakon podpreti, ker je nujno treba preprosto priti do izsledkov. Po drugi strani pa niso povedali in niso natančno opozorili na neka zelo resna neskladja in ne nazadnje sam strdim, da gre za veliko klofuto celotnemu sistemu, tako pravosodnemu, represivnemu in ne nazadnje ostalim tako imenovanim neodvisnim organom, ki v resnici po zakonu so zadolženi, da opravljajo določene naloge. Bojim se celo tega, da če bo res takšen zakon, v vseh treh branjih sicer verjetno malce spremenjen, na koncu tudi sprejet, bomo imeli resen problem, ker tako kot se je zgodil KPK, imamo danes vse prej tisto, kar smo si v resnici pri KPK želeli, in bomo na koncu dobili organ, za katerega si v resnici noben ne bo več niti upal predlagati ukiniti, ker potem se bo to razumelo, kot da smo proti iskanju vseh nezakonitih zadev, za katere pravzaprav menimo, da so in tako naprej.

Zdaj pa pojdemo k bistvu. Namreč, že v prejšnjem mandatu je v resnici bila, tako kot smo danes slišali, da se je ta vlada s koalicijsko pogodbo zavezala, da bo opravila preiskavo na določenih pomembnih državnih projektih, je v resnici bilo zelo jasno zapisano, da bo šlo za tako imenovano forenzično preiskavo, ki se bo morala narediti tako na TEŠ 6 in tudi samem bančnem sistemu, ki je bil več ali manj jase, da je problematičen, in da je treba ugotoviti, kdo je krivec in tako naprej. To, kar pravzaprav ljudje hočejo, to, kar v resnici se pričakuje v nekem doglednem času. Res je, da smo vsi razočarani, ker ti postopki vse preveč počasi tečejo, pa vendar sami pa istočasno, še posebej pa pravna stroka, zelo jasno pove naslednji stavek. Ne moreš v času preiskave razlagati, kaj počneš, ker moraš najprej preiskavo narediti, zato da prideš do izsledkov, in šele na koncu, ko imaš ugotovitve, lahko poveš, kaj delaš. V tem praznem času oziroma v tem vakuumu pa si lahko samo mediji na nek način samo domišljajo, kaj v resnici se res v ozadju dogaja. Kje je v resnici problem? Tisti, ki je res natančno prebral ta zakon, bo lahko videl, da imamo problem, ker so ene stvari v neskladju. Če boste

pogledali ... Poglejte, mi smo sprejeli zakon o SDH in v tem zakonu v 6. poglavju, med drugim je praktično celo 6. poglavje z naslovom Ukrepi za krepitev integritete in odgovornosti ter omejevanje tveganj za korupcijo, nasprotje interesov in zlorabo notranjih informacij pri upravljanju naložb države, zelo jasno opredeljeno, kaj v resnici in kdo kakšno stvar počne. Kdo je bil takrat pisec tega odstavka in tega poglavja? Današnji minister gospod Klemenčič. Ker je že takrat ocenil in predlagal, da je treba te stvari zelo jasno definirati, kar pomeni, da je dal tudi zelo jasne instrumente, da bi se lahko opravljale določene preiskave. Še več. Ta člen, ki določa nadzor Računskega sodišča s pristojnostjo izvajanja revizij v družbah, v katerih ima SDH neposredno ali posredno večino glasovalnih pravic. Se pravi, zelo jasno smo povedali, da bo to Računsko sodišče, ki bo to vse pravzaprav opravljalo. Ne nazadnje imamo organe pregona, tako policijo, tožilstvo in ne nazadnje sodno vejo oblasti, ki v resnici po zakonu in ustavi se ve, kaj v resnici morata početi. Imamo tudi še posebej znotraj policije NPU, ki je pravzaprav ustanovljen, zato da bo počel oziroma preiskoval posebne težje primere oziroma bla bla bla, da ne govorim vse to, kar že sami veste. Še več. Mi smo v tej državi ustanovili celo KPK, ki pa bo poskrbel, da bodo tudi vsi funkcionarji, ki se lotevajo določenih projektov in tako naprej, ves čas pod nadzorom po eni strani kar se tiče premoženja, po drugi strani pa se je seveda kasneje tudi ta KPK prelevil iz klasičnega KPK, ki je samo, bom rekel, preventivno deloval, je že prevzel tudi funkcijo nadzora in ne nazadnje ugotavljanje nepravilnosti z izdajanjem odločb in tako naprej.

Kar je še bolj pomembno, pa je, da se že danes kaže, da določeni postopki zaradi nedomišljenosti, zaradi hitrosti in zaradi velike vneme po iskanju krivic, je bil tako slabo napisan, da v resnici danes nekateri postopki eden za drugim padajo na sodišču. Bojim se, da je ta želja in vnema s tem zakonom tako napisana, da tisti, ki ste res prebrali ta zakon, boste videli, da je tukaj ogromno lukenj.

Pa pojdemo po vrsti, pa pojdemo najprej na 5. člen, tretji razdelek, kjer boste lahko zelo jasno videli, kdo v resnici lahko sestavlja to komisijo. In boste videli, da en zelo zanimiv podatek: vedno pred vsako alinejo piše "nekdanji". Ne sedanjji, nekdanji! Veste, kaj to pomeni nekdanji? To pomeni, da če si danes predsednik Računskega sodišča, nisi dovolj dober, da raziskuješ neko določeno zadevo, če pa si nekdanji, si pa usposobljen za to komisijo. Žal nekaj tukaj ne bo šlo skupaj. Dal sem primer Računskega sodišča notri imate pa navedene vse možne predloge, kdo vse lahko sestavlja.

Zraven tega je še nekaj pomembno, kar je zanimivo pri celi zadevi. Ves čas sem že danes dopoldne poslušal od vas, nekaterih kolegov, ko sem vas vprašal, če vi resno mislite podpreti takšen zakon. Seveda sem spraševal v glavnem bolj predstavnike koalicijske ne opozicijske.

Vsi so mi več ali manj odgovorili, da seveda, saj to je dober zakon. Sem rekel: Ste ga prebrali? Vi veste, kaj notri piše? Pa ne, pa kaj, saj to je treba raziskati, to je treba narediti ... In bistvo pa je, seveda, saj to na Irskem imajo. Upam, da ste si prebrali, kaj so na Irskem imeli, kako so sestavili zadevo in predvsem kako je zadeva delovala. Tudi primerjalno gledano, če boste videli in če boste primerjali samo to, kar je danes napisano in v sami obrazložitvi že sami navajajo v zakonu avtorji tega teksta, boste videli, da je tam več ali manj jasno, da, prvič, so to naredili, ker so majhni, ker jih je malo ... Upam, da veste, koliko prebivalcev je na Irskem; 330 tisoč na okroglo, to je približno toliko kot Ljubljana, in je zelo velika verjetnost, da se vsi ali pa zelo veliko med seboj poznajo – vsaj tisti ki krožijo in so vladali leta in leta in sestavljali zgodbo. To je, veste koliko, to je 16 % Republike Slovenije.

In zdaj tisto, kar je pomembno, pa je, da na koncu je ta komisija na Irskem poročala parlamentu. Se opravičujem, parlamentu! In ne vladi. Vlada ima izvršno moč. Vlada je tista, ki ima cel aparat in ne nazadnje znotraj tega aparata so vsi tisti, ki so prispevali in botrovali vsem napačnim projektom. Zdaj bo pa vlada sama sebe in svoj aparat preiskovala in sama sebi poročala in na koncu celo predlagala, bom rekel, določene ukrepe. Preprosto, to dvojje ne gre skupaj. Ne gre!

Tisto, kar je še pomembno pri celi zadevi, je to, da če bi pogledali zelo natančno, je opredeljeno, kdo pa lahko predlaga predmet preiskave. Lahko ga praktično vsi, še celo Državni svet, ki domuje v tej hiši, samo parlament tega ne sme narediti. Samo parlament ne. Zakaj? Z obrazložitvijo, ker parlament ima pa svojo preiskovalno komisijo. Ne boste verjeli, ampak poslovnik preiskovalne komisije, ki je zelo kratek, v Državnem zboru zelo natančno in bistveno bolj jasno opredeljuje vse naloge, kot jih ta cel zakon za to komisijo. Ne se hecati!

Tisto, kar je še bolj pomembno od tega, pa je, da v resnici ustanovljamo paralelni preiskovalni sistem znotraj države, ker v resnici ugotavljajo, da na nek način nekateri nočejo sodelovati. Tisto, kar je zanimivo znotraj tega, je, da se sploh ne ve, kdo koga preiskuje. Ta komisija bo lahko nekoga poklicala na zaslišanje, ampak ta, ki bo poklican na zaslišanje, ne bo nikoli vedel, ali je preiskovanec, ali je priča, ali pa je celo osumljenec že po defaultu. Nima statusa. In na koncu, kdo je pritožbeni organ, ko bo ta odločba ali karkoli bo že, izdano na koncu te preiskave? KPK. KPK! Ne sodišče, ne, ne, nimaš kaj na sodišče hoditi. Na KPK moraš iti. In najprej moraš še tam celo proceduro dati skozi in potem mogoče kdaj prideš na vrsto v sodni sistem, ki je pa danes legitimen.

Mi imamo res resen problem, ker se lotevamo stvari na napačni strani. Bojim se, da bomo s tem zakonom tako zakomplicirali celo zadevo, da ne bomo prišli niti do vrat tistega, kar

bomo hoteli preiskovati. Tukaj ne gre za to, da danes očitamo ministru, zato ker bi zelo rad nekdo – in verjetno bomo danes tudi to slišali, da si nekdo ne želi preiskave. Da si nekdo ne želi preiskave zaradi tega, ker je sigurno kje vpleten. Glejte, jaz še v TEŠ notri nisem bil, kaj šele, da bi kaj bil tam povezan s kom! Za bančno luknjo, oprostite, tudi mene zanima zelo resno, kdo vse je vpleten v zgodbo, ker ne nazadnje v končni fazi tudi iz našega denarja, poslancev, ki tu notri sedimo, gre denar in od vseh davkoplačevalcev, da se razumemo. In nas more zanimati v končni fazi, kaj se je zgodilo. Mora nas zanimati!

Odkrito povedano, na začetku sem mislil, ko sem prvič slišal za takšno komisijo, sem zelo naivno mislil, da gre v resnici za neko komisijo, ki jo v resnici vlada potrebuje za strateške projekte, zato da se bo lažje odločala in na nek način bi v bistvu rabila tako blitz komisijo, ki bo šla nekam in bo na hitro pregledala in na nek način pripravila vse argumente in analize – to, kar smo mi vedno v državnem zboru imeli problem, ko je minister rekel: ja, ja, okej, v redu, ampak zdaj moram pa študijo naročiti, a veste, pa da vidim, kaj se tam dogaja in tako naprej, in potem smo čakali 4, 5, 6 mesecev, potem je vmes vlada padla in potem seveda smo imeli volitve in potem smo imeli spet novo vlado in seveda tista študija niti ne vem, ali je bila končana ali ni, ampak dejstvo je, da se ta minister se s tem sploh ne ukvarja in mi smo še vedno tam, kjer smo bili pred enim letom pa pol.

Mislil sem, da za to rabimo to komisijo. Ne! Šele, ko sem prebral, sem ugotovil, da delamo v resnici paralelni sodni sistem. Mi bomo nekoga, mimo tega da uporabimo policijo, mimo tega da uporabimo tožilce, mimo tega da uporabimo sodišče, to bo nekoč na koncu, potem, ko bo že izmaličeno, ko bomo že itak imeli nove volitve, takrat bodo mogoče oni prišli na vrsto. Medtem se bo pa s tem ukvarjala samo ta komisija. In zdaj pa pozor! Vlada, ki bo to uporabljala kot politično orodje – bojim se, kot opozicija imam vso pravico to sumiti in dvomiti, da je to temu namenjeno. In na koncu še KPK, ki pa vemo, kako končajo njihove zadeve. Ali so zavržene, ali je globa, ali si pa na koncu tam, kjer vsi končajo.

Neodvisnost je smisel te komisije, mi trdijo v tem dokumentu. Neodvisnost, zapomnite si. Kako je lahko ta komisija neodvisna, če jo je vlada imenovala, dala jasna navodila, kaj mora početi, ona bo v bistvu dala pogoje, denar in vse ostalo, jo usmerjala in na koncu bo vlada tudi dobila to poročilo na mizo – parlament ne, namreč! Parlament je izključen iz tega postopka. Lahko bo na koncu informativno, saj veste, prišel sem minister, ministrica, odvisno, katera preiskava se bo delala, in bo to rezultat tega.

Skratka, jaz se opravičujem, ta dokument ni zrel za nadaljnjo razpravo. Se opravičujem, ampak koalicija danes boste morali resno razmisliti. Iz teh klopi sem na začetku mandata eno stvar slišal, da ta mandat bo

poseben po tem, ker zakonodajna oblast je zakonodajna oblast, izvršna oblast pa izvršna oblast. In roko na srce, sedel sem tam zadaj in se malo nasmehnil, zaradi tega ker sem rekel, ali je to res tako naivno bilo izrečeno ali je to resno bilo tako mišljeno in se bo resno tako delalo. Zakonodajna oblast v prvi vrsti, pa koalicija, mora svoje nadzirati. Oprostite, ta dokument pelje do tega, da bo vlada nadzirala nas.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

Pred nami je zakon, ki ureja materijo, ki je za naš pravni sistem nova. Gre za nov, drugačen pristop in način k odkrivanju in preprečevanju korupcije v politično-gospodarski sferi in predstavlja enega od izredno pomembnih ukrepov in zaviralnih procesov delovanja korupcije, kamor sodi tudi t. i. ujetost države, po kateri določena gospodarska podjetja z vrstami manipulacije in nezakonitimi dejanji vplivajo na politiko, da oblikuje normativne okvire, ki tem podjetjem ustvarjajo določene koristi in konkurenčno prednost pred ostalimi.

Kaj prinaša ta zakon in zakaj je potreben? Ta zakon vzpostavlja pravno podlago, da se omogoči medsebojno sodelovanje do zdaj bolj ali manj med seboj izoliranih obstoječih nadzorstvenih in preiskovalnih organov, ki so v svojih postopkih omejeni s pristojnostmi in delovnimi nalogami, in so se v praksi za določene državne investicijske projekte, kot je na primer izgradnja bloka TEŠ 6 ali bančne luknje, izkazale za pomanjkljive in nepopolne pri celovitem razkritju sumov nepravilnosti in negospodarnosti ter ugotavljanje vzrokov in dejavnikov zanje, o katerih so odmevno poročali tudi mediji. Gre za to, da se omogoči celovito in da se v roku enega leta oziroma najkasneje 15 mesecev plus 3, se pravi 18 mesecev, izvede sistemska preiskava in revizija velikih državnih projektov in se poda ocena tako z vidika gospodarnosti in pravilnosti poslovanja, smotrnosti in učinkovitosti načrtovanja, odločanja ter izvajanja projekta kot tudi preprečevanja nastanka negativnih posledic za proračun Republike Slovenije. Predmet preiskave so veliki projekti državnega pomena, pri katerih se pojavi resen dvom o pravilnosti, gospodarnosti, smotrnosti začetnega ali nadaljnega investiranja projekta.

Preiskavo oziroma revizijo bo opravljala preiskovalna komisija, katere člani bodo iz nadzorstvenih državnih organov ali drugih subjektov javnega sektorja, lahko pa tudi drugi strokovnjaki iz zasebnega sektorja. Pomembno je, da je članstvo prostovoljno, kar pomeni, da državni organi, kot je Banka Slovenija, generalni državni tožilec lahko zavrnejo članstvo, če

menijo, da bi sodelovanje vplivalo na nepristranskost, neodvisnost njihovih izvršnih nalog oziroma bi to škodovalo interesom primarnega postopka. Komisija ne bo ugotavljala individualne kazenske odškodninske odgovornosti, bo pa v primeru, da se tekom preiskave ugotovijo kršitve, ustrezno reagirala in podala pobude pristojnim institucijam, da izvedejo svoje postopke. Komisija bo lahko sodelovala z drugimi državnimi nadzorstvenimi organi, organi za finančne preiskave, za davke, za preprečevanje pranja denarja, lahko bo pridobivala podatke in dokumentacijo, ki pa jo bo lahko organ z obrazloženimi razlogi tudi zavrnil. Komisija lahko vabi in opravlja razgovore s posameznimi osebami, ki nimajo statusa preiskovanca ali zaslišane osebe, temveč pričee, kar pomeni, da lahko odklonijo odgovore na določena vprašanja, so se pa razgovoru dolžne odzvati.

Ker komisijo ustanavlja vlada, se upravičeno zastavlja vprašanje o politični motiviranosti in prepletenosti te komisije, vendar je po zakonu komisija samostojna, neodvisna in ni vezana na usmeritve, napotke vlade ali drugih organov in tudi vlada nima pristojnosti razrešitve preiskave glede konkretne zadeve, saj bi s tem posegala v samostojnost in neodvisnost komisije. Gre torej za oblikovanje avtonomne in neodvisne strokovne komisije, koliko pa bo učinkovita, pa bo pokazal čas. Zelo pomembni faktor pri zasledovanju načela pravne države in omejevanju korupcije je tudi transparentnost delovanja preiskovalne komisije, ki se zagotavlja s trajno objavo poročila na spletni strani vlade.

Postavlja se vprašanje, ali obstoječe nadzorne institucije niso dovolj učinkovite, da se mora sprejemati ta zakon, in če niso, zakaj potem raje ne spremenimo pristojnosti že obstoječim institucijam. Kje se torej vidi dodana vrednost, ki jo prinaša ta zakon? Ko gre za velike investicijske državne projekte, ki presegajo en procent BDP v Sloveniji in ki lahko vplivajo na stabilnost in učinkovitost delovanja finančnega sistema države ter se pojavi sum o pravilnosti in gospodarnosti porabe tega denarja, v katerikoli fazi projekta, je prav, da Vlada Republike Slovenije kot dober in skrben gospodar bdi nad temi projekti in v takih primerih aktivira ad hoc preiskovalno komisijo. Torej skupino strokovnjakov z različnih področij in s širokim spektrom znanja, ki bo lahko na enem mestu celovito z izmenjavo medsebojnega znanja in skupnim ciljem veliko bolj obsežno in učinkovito izvedla preiskavo in revizijo poslovanja, kot pa jo lahko do sedaj v omejenem obsegu izvedejo posamezne institucije. Na primer, Računsko sodišče po zakonu lahko opravlja revizijo le za uporabnike javnih sredstev oziroma za samega revidiranca, ne nanaša pa se tudi na druge deležnike, ki so pomembno vplivali na odločitve gradnje bloka TEŠ 6. To so zasebne gospodarske družbe in posamezniki, ki so sodelovali v vseh fazah priprave in izvedbe projekta. Poleg tega tudi nima pristojnosti

opravljanja poizvedb in pridobivanja obvestil in dokumentacije od drugih oseb, ki so po tem projektu sodelovale in posameznikov, ki v revidiranih družbah v času, ko se je revizija opravila, večinoma sploh niso več zaposleni. Tudi ne morejo opravljati razgovor in zahtevati informacije od oseb, ki niso odgovorne v času izvajanja revizije, pri čemer pa so se v primeru TEŠ 6 številne odločitve sprejemale zunaj TEŠ in HSE na podlagi nejavnih, nedovoljenih vplivov v organih korporativnega opravljanja, organih izvršilne in zakonodajne veje oblasti. Zgolj z navedeno omejeno revizijo Računskega sodišča tako ni mogoče pričakovati, da bodo njihove ugotovitve omogočile celovito razkritje razlogov za stanje projekta in razlogov za neučinkovit in neuspešen korporativni in lastniški nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje bloka TEŠ 6.

S sprejetjem tega zakona se vzpostavlja interdisciplinarni tim, ki ga sestavljajo strokovnjaki različnih področij, in ti skupaj ter v sodelovanju drug z drugim rešujejo skupni problem iz določene specifične orientacije, vezane na lastno stroko. Tako bodo lažje raziskali in ugotovili celovito sliko dejanskega stanja, podali ocene za postopkovne nepravilnosti, stroškovne neučinkovitosti projekta, neuspešnega nadzora nad financiranjem podjetja in ugotovitev ozadij ter razlogov, ki so pripeljali za neuspešni nadzor nad financiranjem in vodenjem projektov, npr. kot omenjeno, v primeru izgradnje bloka TEŠ 6, in izjemne negospodarne podražitve v breme davkoplačevalcev.

Z zakonom se bo okrepil nadzorstveni mehanizem, ki bo deloval tudi preventivno in bo v prihodnjih primerih lahko lažje preprečeval nastanek takšnih primerov, kot je TEŠ 6: npr. drugi železniški tir, tretja razvojna os, elektronsko cestninjenje, investicije v zdravstvu ipd... Zakonsko podlago ima, da poišče predloge za sistem izboljšav izvajanja konkretnega projekta, lahko pa predlaga tudi zakonodajne spremembe in ukrepe za preprečevanje sistemskih, postopkovnih nepravilnosti in stroškovne neupravičenosti bodočih velikih projektov. Pri identificiranju slabih poslovnih praks in iskanju rešitev za odstranitev škodljivih metod politično-gospodarske prepletenosti in medsebojnega vmešavanja je tu izrednega pomena skupno delovanje strokovnjakov različnih disciplin, ki lahko v preventivnem smislu postane transdisciplinarni tim, ki skupaj preseže konceptualne in metodološke meje svojih disciplin in najdejo nove rešitve za probleme izven že obstoječih. Gre za proces, ki predstavlja velik izziv, in primerjalnopravno gledano z državami Irske, Islandije, Velike Britanije, Avstrije lahko ugotovimo, da odgovorne izvršilne veje oblasti se nekako odločajo za tovrstne korake.

Predlagani zakon predstavlja podlago, da po vzoru Islandije in Irske nadgradimo obstoječi sistem, vzpostavimo kontrolne mehanizme pri

soočanju s sumljivimi in negospodarnimi velikimi državnimi projekti, odkrivamo in identificiramo ključne udeležence in ne nazadnje preprečujemo tudi vzroke oziroma vzorce delovanja mrež, ki iz politično-klientalističnih ali zasebnih interesov z negospodarno porabo javnega denarja na škodo davkoplačevalcev izkoriščajo priložnosti za pridobitev zasebnega dobička in koristi. Če ne uspemo razgaliti načina dela pri TEŠ 6 in identificirati lobijev, ki so ga vodili, obstaja velika ponovitvena nevarnost.

Predlog zakona predstavlja velik korak v smeri preprečevanja systemske korupcije, za katero je značilna korupcija političnih funkcionarjev ter vpliva gospodarskih podjetij na politične odločitve, kar za posledico pripelje prilagojeno zakonodajo, ujetje javnih naročil denarnega toka in javnih sektorjev gospodarstva. Delovanje upravnega in političnega aparata postane odvisno od nosilcev politične oblasti, ki obvladujejo tudi ključne segmente gospodarskega sistema. Kot odziv na naraščajočo se systemsko korupcijo je v praksi zaznati očitno pomanjkanje orodij za njeno zmanjševanje oziroma celo preprečevanje in glede na obstoječo politično-gospodarsko prepletene mehanizme neformalnih mrež.

S sprejetjem predlaganega zakona se bo vzpostavila pravna podlaga za večjo preventivno delovanje in pristopanje k systemski korupciji, z ustanovitvijo preiskovalne komisije se bodo v državi okrepile nadzorstvene funkcije države in se bo tudi izboljšal odnos oblasti do nadzornih organov. K cilju celovitega preiskovanja in preprečevanja sistema korupcije pa se je stranka SMC zavezala že v predvolilnem času. Zato predlog zakona ima našo podporo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospod dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS):

Hvala lepa. Ta zakon je očitno vzbudil različne občutke, ko smo ga dobili. Vodja Poslanske skupine ZaAB je rekel, da so se ščipali. Nekaterim bi lahko čestital za bralno značko, ker berejo obrazložitev vlade, pri nas je bilo pa malo drugače. Poglejmo. Če bi mi Jože Tanko dodelil ta zakon 1. 4. 2015, bi ga seveda zavrnil in mu povedal, da njegova prvoaprilska šala ni uspela. Zdaj, ko sem pa pogledal ta zakon, vendarle ta zakon datum ni bil 1. april, podpisan je bil minister, generalni sekretar Vlade, cel kup teh uradnikov, potem pa vidiš, da dre res za zakon, ki ga moraš obravnavati, v Državnemu zboru pa ne veš, kje začeti pa kako. Približno takšne občutke sem mel.

Pregled prvega poglavja oziroma poglavja o cenah stanja in razlogih za sprejetje zakona mene spominja na čas iz leta 2002, 2003 tisto obdobje, približno. Takrat sta se na Štefanovi 2 pa tam v okolici Metalke zbirali fantje srednjih let, ki niso naredili kakšne pametne

policijske kariere in so sklenili, da bi bilo pametno in dobro, če bi ustanovili kakšen organ. No in potem so ustanovili KPK v tisti izvorni podobi z nenormalnimi pooblastili, ker nihče nima takšnih pooblastil, kot ima naša KPK. Ta čas se očitno na nek način ponavlja, leto 2015 je očitno čas, ko se dejansko nekateri pripravljajo na dodatne zasluge ali pa na čas, ko ne bodo zasedali teh delovnih mest ali pa ko bodo že v pokoju.

Namreč, poslali so nam zakon, ki predvideva, torej zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena – uradno. In kaj predvideva ta zakon – ne boste verjeli: nove preiskovalne komisije! Preiskovalne komisije, ki ne bodo imele nobenih pooblastil. Kaj pa bodo lahko naredile te preiskovalne komisije? Torej bodo same sebi namen.

Če govorimo o projektih državnega pomena, ki jih je treba preiskovati, in če je tam karkoli narobe, imamo v tej državi 8 tisoč policistov, 200 tožilcev, 950 sodnikov in več tisoč menda sodnega osebja. Potem imamo preiskovalne komisije v tem državnem zboru, ki jih lahko ustanovimo neomejeno število. Potem imamo ... No, za primerjavo je treba pa reči nekaj, da je Irska pet let po prvih bančnih luknjah pozaprila vse. Ti so že vse naredili, ki sem jih zdaj naštel, policija, sodstvo, tožilstvo, tam je že vse v zaporu, pri nas tega seveda ni. Mi imamo še inšpekcijske službe, mi imamo še KPK, mi imamo Računsko sodišče, mi imamo revizijsko komisijo, svet Banke Slovenije, Državno pravobranilstvo, Finančno upravo, veste kaj jih je tam, več kot vojske skoraj. Imamo še Urad za preprečevanje pranja denarja, Urad za nadzor proračuna in desetine drugih organov ... Zakaj torej mi rabimo še vladne preiskovalne komisije? Vladne preiskovalne komisije, na koncu boste videli, da nimajo nobenih pooblastil.

Poglejte, kaj je posebej zanimivo. Zakon točno našteva, kdo je lahko predsednik takšne vladne komisije. Poglejte si te gospode: bivši ustavni sodniki, bivši vrhovni sodniki, bivši vrhovni državni tožilci, bivši računski sodniki, bivši člani sveta Banke Slovenije, bivši člani KPK in bivši člani Državne revizijske komisije. Torej, vsi tisti, ki imajo danes vsa pooblastila, da rešijo probleme te države in da rešijo, karkoli bi bilo narobe s tovrstnimi državnimi investicijami; ampak, vsi so bivši. Torej je za čas, ko bodo šli v penzijo ali pa tega ne bodo več delali. Torej so si naredili zakon, zato da bi služili, kaj pa drugega.

Poglejte, zakon še natančno predvideva, kdo so lahko člani tovrstnih komisij; to je pa sploh interesantna zadeva. Dajmo jih naštet: člani Računskega sodišča – tistega, ki takrat bo, aktualnega; zdaj so člani, prej so bili bivši, zdaj so pa aktualni. Potem so člani KPK lahko notri, aktualni seveda, člani Banke Slovenije, sveta Banke Slovenije, seveda aktualnim, člani Državne revizijske komisije, državni tožilci, pravobranilci, kriminalisti so lahko notri, člani Finančne uprave so lahko, potem so

lahko člani Urada za preprečevanje pranja denarja, član Urada Republike Slovenije za nadzor proračun in drugi. Ja, vsi tisti so plačani za to! Oni so plačani za to, da hodijo v službo in da rešijo ves ta problem, ki bi ga naj rešil ta zakon! Se pravi, da rešujejo, karkoli bi bilo narobe z državnimi velikimi investicijami. Oni na ših hodijo zato in imajo vsa pooblastila. Zdaj jih bomo pa dali v neko vladno komisijo, jih še posebej plačali za to, da bodo luft mešali –, dajmo povedati po domače.

Komisijo ustanovi vlada. Krasno. Parlament, kaj vas briga? Nič. Ali niste rekli v SMC, da boste strogo ločili to, o čemer je Jani že govoril?

Ampak pazite, komisija odloča kot kolegijski organ. Madona, to me pa ful spominja, osmerek brez krmarja smo nekoč rekli. Ali ne, da smo rekli temu tako? Odločajo kot kolegijski organ. Si jih predstavljate, ko bodo tam sedeli za veliko mizo, tako kot mi tu doli spodaj v okrogli dvorani na Tomšičevi, in bodo kolegijsko dvignili roko – ali pa ne. Ja, tako piše v zakonu.

Finance za njih zagotavlja vlada, finančnih učinkov pa zakon ne bo imel. To moraš biti pa super umetnik, da lahko to uspeš!

Komisija uporablja ZUP pri svojem delu, to se pravi Zakon o upravnem postopku. Ne vem, ali bo to podvrženost potem Upravnemu sodišču – gospa sodnica, to boste vi vedeli, če to pomeni to. Ne vem, če pomeni. Zdi se mi, da nič ne pomeni od tega.

V komisiji ne morejo sodelovati pravnomočno obsojene osebe. Bravo! To je dobro. Lahko pa tiste, ki so kršile ustavo, zakon in človekove pravice, tiste pa lahko. Ali nismo dobri? Dobri smo!

Predvideno je, da pogodbeno angažirajo zunanje sodelavce. Beri: prijatelje, znance in tiste, ki rabijo denar.

Rok končanja njihovega dela je 15 mesecev, lahko si podaljšajo za tri mesece. In v 18 mesecih morajo vse končati.

10. člen, točka 6 predvideva za njihovo delo denarno nagrado po končanem delu. Tisti, ki bodo upokojeni, pa tisti, ki so zunanji, bodo verjetno zaslužili. Tisti, ki so pa v rednem delovnem razmerju, bodo pa dvakrat plačani. Krasno! Državo je treba molsti, kaj pa. Tako je, tako delate!

Končno poročilo bodo objavili v Uradnem listu in potem se bo zgodilo – kaj? Nič. Karkoli bodo ti gospodje napisali v zaključnem poročilu – kakšna posledica bo? Nič! Prebrali ga bomo v Uradnem listu. Kakšne sankcije? Kje pa, od kod, kako! Nič ne bo iz tega.

Kdo in kako nudi podatke? To je sploh zanimivo. Vsi državni organi morajo nuditi vse podatke. Ali niste SMC par mesecev nazaj tu stisnili, da Banka Slovenije ne? Ali je bilo tako? Zakaj pa sedaj predlagate: vsi državni organi vse podatke? Tudi policija mora nuditi vse podatke, le tiste, pridobljene s prisluškovanji in tako naprej, lahko pisno razložijo, zakaj jih ne bodo dali. To isto velja tudi za tožilstvo, to je državni organ, mora dati vse podatke, tudi tiste,

pridobljene s strani policije, prisluhe tako dalje, lahko pa pisno razloži, da jih ne bo dal. Me prav zanima, policija vam bo dala prisluhe?! Ali je kdo zmešan, ali kaj bi rekel? Ali kdo ne pozna ustave ali kaj – tisti, ki bi jo morali najbolj. Tudi zaupne podatke morajo dati. Tudi osebne podatke morajo dati. Ali si predstavljate? Tudi osebne podatke morajo dati. Tudi banke morajo dati vse podatke, piše. Zadnjič ste pa pritisnili gumb, da ni treba. Kaj je sedaj? Izjema so podatki, ki bi bili tajni po evropskih predpisih pri bankah. Zdravniki, psihologi in odvetniki so pa izjema. Tam lahko deponiraš kriminal, če je treba, pri odvetniku. Organi lahko zavrnejo, torej ti organi, tudi policija, tožilstvo, lahko zavrnejo posredovanje podatkov, katerih posredovanje bi bistveno otežilo njihovo izvajanje nalog. Kaj pa je bistveno otežilo izvajanje nalog? Kdo bo presojal? Če bo šef policije rekel, podatkov o tem in tem vam ne dam, ker bi bistveno ogrozili učinkovito delovanje policije. Kaj potem? Kaj se bo zgodilo potem? Nič se ne bo zgodilo. Enako bo lahko naredil tožilec. In kaj se bo zgodilo? Nič se ne bo zgodilo.

Gremo naprej. Delo komisije. Vabljeni pred komisijo imajo status priče. Gospod pred menoj, gospod Verbič, je rekel: torej mi ne bo treba govoriti. Lepo. Pričo, ki ne govori, jo lahko imenujemo kaktus, bi lahko šlo tako. Mogoče je krizantema. Lahko, ne? Kaj boš s pričo, če ne govori!

Namen pogovorov z osebami ni ugotavljanje njihove osebne odgovornosti. Ja zakaj so pa potem tja prišli? Ja po kaj so potem prišli pred to komisijo, če to ni ugotavljanje odgovornosti? Pa še celo zanimivo, vsi ti člani, deset, petnajst, bodo lahko delovali tudi samostojno. Priče in vse ostale bodo vabili tudi na individualni pogovor na štiri oči. Tudi to bo mogoče. Tako piše v zakonu. KPK je pa prekrškovni organ. No, to je / nerazumljivo/, v redu. KPK prekrškovni ... Kakšne prekrške pa lahko narediš, če si priča? Ni ti treba govoriti, prideš tja pa gledaš tistega preiskovalca, pa se mu malo nasmejiš, pa greš domov. Ja kaj boš potem tam počel?

Kazenske določbe. Neposredovanje podatkov komisiji – 10 tisoč evrov za odgovorno osebo. Do deset tisoč evrov, da bom točen, da ne boste rekli, da potenciram preveč. Me prav zanima, kako bo to plačal Fišer ali pa Fank, ko bo rekel, da ne da prisluhov. Bo pa plačal kazen ali kaj? Oziroma kakšne druge podatke.

No, sedaj pa sestavimo, za zaključek, eno namišljeno komisijo, ki bo delovala konec leta 2016 po tem zakonu. Poglejte, predsednik vlade Lev Mesečnik bo imenoval komisijo za ugotavljanje odgovornosti tretje bančne luknje in dokapitalizacije leta 2017. Predsednik komisije bo odvetnik Goran Klemenčič, ki ima vse reference strokovnjaka, vodil je KPK, bil je minister, ni pravnomočno obsojen, to, da je kršil človekove pravice, ustavo in zakone, pa ni pogoj za imenovanje. Prvi namestnik, njegov pomočnik kaj takega, bo upokojeni generalni državni tožilec, nekdanji, Zvonko Fišer, ki ima vse

reference, bil je ustavno sodnik, bil je generalni tožilec, ni pravnomočno obsojen, to, da je kršil človekove pravice, ustavo in zakone, pa ni pogoj za tako imenovanje. Drugi podpredsednik, upokojeni predsednik Vrhovnega sodišča Branko Masleša – vse reference ima, bil je vrhovni sodnik, bil je predsednik Vrhovnega sodišča, ni pravnomočno obsojen, to da je kršil človekove pravice, ustavo in zakone, pač ni pogoj za imenovanje v to skupino. Člani skupine pa bi lahko bili takrat dr. Igor Šoltes, ima vse reference, tudi pedigre je dober za nazaj, je doktor znanosti, bil je evropski poslanec. Drugi član, Rok Praprotnik, ima vse reference, bil je član KPK, danes sicer krpa pa skriva bančne luknje v Ljubljanski banki, ampak reference ima, bil je član KPK. Drago Kos, vse reference ima, on počne nekaj takega kot Rok Praprotnik za velik denar že danes. Barbara Zlobec, odvetnica, ima vse pogoje, bila je višja vrhovna državna tožilka. Andrej Frlinc, upokojenec, ima vse pogoje, bil je vrhovni državni tožilec. Bojan Potočnik, upokojenec, ima vse pogoje, bil je generalni direktor policije. Vsi omenjeni in drugi so imeli torej vsa uradna pooblastila, gospe in gospodje, da bi opravili te naloge, ki bi jih naj po tem zakonu. Kaj bodo pa zdaj delali, pa ne vem.

No, pogledimo si še zaključno poročilo te skupine. Taka skupina s podpisom vodje preiskave gospoda Klemenčiča bi lahko zapisala takole: Šlo je za subjektivne in objektivne okoliščine dokapitalizacije bančnega sistema, ki so pripeljala do bančne luknje leta 2017. Bili so močni negativni finančni zunanji dejavniki, šlo je za slabo pripravljenost naših bank, kontrolni mehanizmi niso pravočasno reagirali, rezervacije niso bile zadostne, menedžment ni bil dovolj usposobljen, lastnik, torej država, ni pravočasno spoznala vseh pretečih nevarnosti. Priporočamo spremembe zakonodaje, priporočamo, da policija, tožilstvo in sodstvo čim prej opravijo svoje naloge. Konec poročila. Poročilo poslano Vladi Republike Slovenije na 200 straneh ima 500 prilog. Predsedniku, podpredsedniku in članom komisije je izplačano 0,8 milijona evrov. Ja, saj strokovnjake moraš ja plačati, hudiča! Kaj ste pa mislili, da bodo zastoj delali? In kaj se zgodi potem? Mislite, da bi na vladi kdo prebral to poročilo? Kaj bi bilo potem iz tega? Nič ne bi bilo iz tega. Nastopil bi čas imenovanja nove komisije.

Gospe in gospodje, ne se hecati s to državo. Mi zakona ne bomo podpri.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin, sledi splošna razprava poslank in poslancev. Besedo ima predlagatelj gospod mag. Goran Klemenčič. Minister, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Z zanimanjem sem poslušal razpravljavce oziroma predstavitve mnenj poslanskih skupin. Kot sem iskreno rekel tam na

začetku, gre za iskren poskus storiti korak naprej in smo pozdravili celo predlog SDS na kolegiju predsednika, da se gre v splošno razpravo, da se, preden gre zakon pred odbore, sliši tudi mnenje v tem zboru in bomo te stvari pregledali. Ker je zakon, ki je, ko je nastajal, se nam je odpiralo vrsto vprašanj. Na nekatere, ki ste se jih dotaknili tudi v razpravi, na tiste bom odgovarjal.

Na šaljiv nastop gospoda Gorenaka ne bom odgovoril, ga pa moram komentirati. Gospod Gorenak je predvčerajšnjem na seji Odbora za pravosodje rekel, ko smo obravnavali poročilo specializiranega državnega tožilstva, da ne postavlja vprašanj, pa želi nekaj povedati, ker želi, da se to zapiše, sliši, da ko bo kdo kdaj kasneje proučeval zgodovino parlamentarizma, da se bo videlo, kdo je imel kakšno stališče.

Gospod Gorenak, upam, da bo ta magnetogram tega vašega nastopa danes tudi del te zgodovine. Zakaj? Zato, ker o izjemno izjemno resni zadevi govorite na način, ki je podcenjevalen do predlagatelja, v končni fazi tudi do vaših kolegov in kolegic. Zakaj to rečem? Gotovo predlog zakona ni popoln. Daleč od tega, ker gre, kot rečeno, za nekaj novega. V tem državnem zboru, da o medijih ne govorimo in tudi o stroki ne govorimo, je bilo tako velikokrat rečeno, kako imajo to v Islandiji. Predvčerajšnjim ste vi tamle stali, pa to govorili, pa Jolyjevo citiral. Potem poskušamo nekaj takega narediti, se pogovarjamo z ljudmi z Islandije, poskušamo prilagoditi njihov zakon našemu sistemu in damo to na mizo. Ne gledamo samo Islandcev, gledamo vse tiste države, ki so podobne revizijske preiskave naredile v zadnjih letih; Irska, Avstrija.

Predstavnica NSi je rekla, da bi podprli zakon oziroma da bi se rajši zgledovali po avstrijskem modelu, kjer se s sklepom vlade to ustanovi. Tudi mi, vendar te možnosti nimamo, hkrati pa smo preučili poročilo avstrijske komisije, ki je sama rekla, da vidi dejstvo, da nima zakonske podlage, kot eno od ključnih pomanjkljivosti in so predlagali sprejetje tovrstnega zakona. Ne seveda v ključnih elementih, ne vem, kaj točno so imeli v mislih, pa vendar.

Veste, potem se bom pa lotil posameznih členov zakona. Delno me razprava in stališče SDS spominja na razpravo, ki je potekala leta 2009, ko je nekdo drug predsedoval Odboru za pravosodje, to je bilo takrat, ko ga je vodil nek poslanec SDS. / oglašanje iz dvorane/ Ne ne, dr. Vinko Gorenak je bil. Aja, za notranje zadeve, se opravičujem. Ja za notranje zadeve. In veste, kaj je takrat prišlo kot predlog vlade? Ustanovitev Nacionalnega preiskovalnega urada. Ljubi, bog ve, kaj smo se to zabavali na tem odboru. Ker dr. Gorenak je imel zelo podobne nastope, kot jih je imel danes. Da je to brez zveze, saj imamo kriminaliste. Na Odmeve sva skupaj hodila, kjer sva se pripravala o tem, ker ste nasprotovali temu. Da ne rečem par mesecev kasneje, ko je Zalar – pa veste, da najbrž nisva največja prijatelja, pripeljal idejo o specializiranem državnem tožilstvu. Pa kaj je to

padalo! Pa kaj se vi greste? Pa ustanovljate neke brezvezne stvari. Nimajo tiste institucije, ki ... V glavnem katastrofa. Danes so za vas to referenčne institucije. Da ne govorim o tem, da v času, ko je bila na oblasti SDS, nisem videl enega predloga zakona, ampak enega predloga zakona, ki bi krepil borbo proti bančnemu kriminalu, ki bi krepil delovanje državnega tožilstva ali pa drugih institucij. Okej, toliko o tem. Ne bi šel v to, če ne bi pač bil tak nastop.

Zdaj pa, najprej Združena levica. Samo toliko, zakaj taka sestava komisije? Saj to je stvar razprave spet. Mi smo dali v medresorski skupini predlog, pač nekdanjih, nekdanjih, nekdanjih in tako naprej, po vzoru dobrih tujih ureditev. Mogoče je Slovenija v specifičnem okolju, kaže pa to na izjemno visoko raven cinizma in obupa po svoje, kjer smo. Če v drugi državi bivši vrhovni sodnik, bivša državna tožilka vrhovna, bivši član Banke Slovenije vodi neko komisijo, je to običajno nek znak zaupanja v tako komisijo. Take predpise imajo tudi v tujini. Bi pa dodal, da ni spisek zaprt. Ta zadnji odstavek pravi " ... drug posameznik ali posameznica, ki je ugleden strokovnjak na področju, ki je predmet sistemske preiskave, lahko je tudi tujec". Tudi te stvari bo treba še v odborih in v nadaljnjem postopku sprejema zakona, če bo danes dobil zeleno luč, pregledati.

Rad bi se vendarle dotaknil tudi nastopa poslanca Möderndorferja, Zavezništvo. Samo to bi rad rekel, gospod Möderndorfer, ne nikakor ne drži, da je parlament povsem izključen, prav obratno. Vi ste večkrat rekli, ali ste zakon prebrali, zato bi vam rekel, da v šestem odstavku šestega člena piše, da končno poročilo komisija predstavi Državnemu zboru Republike Slovenije. Je pa res, da je odvisno, kako imate sprintano, to je zgoraj, pa je lahko spregledati. Okej, se bom še kasneje oglasil na kakšne specifične stvari.

Še enkrat bi rad rekel nekaj. Lahko verjamete v dobronamernost ali pa nedobronamernost tega. To ni komisija, ki bi rešila lahko vrsto problemov, mislimo pa, da rešuje tiste probleme, ki so jih rešili, ki so jih podobna orodja rešila v državah, ki jih tako zelo pogosto jemljemo za zgled. Vzpostavi orodje, s katerim ni mogoče nikogar diskreditirati ali ubiti, zato ker se ne odloča o posameznikih, ampak o objektu preiskave, o problemih, o sistemskih nepravilnosti. Tako kot je lepo poslanec Verbič povedal, kaj naj bi pomenila ta interdisciplinarnost, iz katere ste se nekateri kasneje delali potem norca, češ ti ljudje so v službi, da delajo to in to in to.

Se pravi, gre za orodje. Ali lahko to orodje zaživi v Republiki Sloveniji? Ali smo že tako cinični do tega, da bi takšni ugledni posamezniki, ki bi jih imenovala vlada, ki bi morali s svojim imenom jamčiti za to, da v petnajstih mesecih nekaj naredijo, da z njimi sodelujejo visoki uslužbenci in strokovnjaki drugih organov, ali smo že tako cinični, da govorimo, da bo to ali brezzobi tiger ali bo to nov

KPK ali bo to ne vem kaj, v isti sapi pa govorimo, kako super to znajo Islandci, kako super to znajo Irci, kako super to znajo Avstrijci s takšnimi orodji, ki ga mi niti nočemo jim dati – to je pa res precejšen problem!

Še zadnja stvar, ko se velikokrat reče, zakaj vlada ... V vseh teh sistemih, ki sem jih omenil in po katerih se zgleujemo, vlada predlaga ustanovitev takšne komisije, čeprav je spet stvar parlamentarne preiskave, ali se bi to širilo; vlada zato, ker je to tudi njena odgovornost, ker je za te velike projekte odgovorna, ker mora sprejemati odločitve v zvezi s temi projekti. In vlada se, najsi bo leva ali desna, tudi v Republiki Sloveniji, pogosto pred odločitvami ne skriva, ampak jih odlaša z izgovorim, da moramo počakati, kaj bo reklo to sodišče, moramo počakati kaj bo rekla policija, moramo počakati, kaj bo rekla parlamentarna preiskovalna komisija. Do takrat se pač ne bomo odločili; se je pa treba pogosto odločiti o poroštvih, o novih vlaganjih in tako naprej. Danes, če bi takšen zakon bil sprejet, boste tudi v parlamentu lahko rekli, da vlada ima še en instrument tam. Ugotovite, kakšno je dejansko stanje, in se odločite.

Kot rečeno, jaz bi si želel, čeprav mislim, da bo to zelo težko, da bi o tem tekla res konstruktivna razprava, ker verjamem, da takšen zakon potrebujemo, ker je takšen zakon v okoljih, ki so tudi z nami primerljiva, ne govorim samo o Islandiji, dal dobre rezultate. Ker gre za nekaj novega, bi bilo dobro, če bi se o tem resno pogovarjali, ne pa imeli razprave takšne, kot smo jih slišali. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Repliko lahko takrat, ko boste razpravljali. Najprej razprava, potem replika, žal.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospa Anja Bah.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Sam seveda pozdravljam zakon, ki naj bi omogočal sistemske preiskave projektov državnega pomena, vendar pa se mi takoj na začetku tudi postavlja vprašanje, bo ta komisija, ki bo to izvajala, imela dovolj zakonskih pooblastil, da bo lahko uspešno izvajala svoje delo, kajti pri pridobivanju podatkov je določeno, da morajo organi tako v državnih kot v samoupravnih lokalnih skupnosti, nosilci javnih pooblastil, osebe javnega in zasebnega prava in tako naprej posredovati vse podatke, ne glede na določbe drugih zakonov. Ne vem, če je takšna določba dovolj močna, če lahko tako rečem, da bo komisija prišla do podatkov.

Še posebej pa bi ob tej priložnosti izpostavil tudi področje bančništva. Namreč, tukaj govorimo o tem, da Banka Slovenije omogoča izmenjavo podatkov, skladno s pravom Evropske unije in varovanjem poklicne skrivnosti in tako naprej. Kaj v primerih, če se pokaže, da je mogoče celo Evropska centralna banka vpletena v katero od

teh postopkov in kako pravzaprav potem pride do teh podatkov? Namreč smo sistem Evropske unije, država kot taka je vključena v Evropsko unijo, in najbrž, da bi bilo treba predvideti tudi takšne primere, ki segajo preko meja Slovenije. Bojim pa se, da ravno pri bankah ne bomo prišli dlje od tega, da bo to pač bančna skrivnost in da tudi evropska zakonodaja tega ne dovoljuje in da ključnih problemov v Sloveniji najbrž ne bomo uspeli s to komisijo razrešiti, če bo zakon oblikovan v tej obliki, kot je oziroma sprejet v tej obliki, kot je predložen. Menim, da bi tudi, vsaj nekako ne čutim, da bi ta zakon imel pristojnost tudi pri pregledu prenosa terjatev banke v slabo banke. Vemo, da so vpletene zelo špekulativne ocene. Tega ne najdem v tem zakonu in ravno tako upravljanje s premoženjem. Govorimo sicer o dokapitalizaciji – kaj pa o postopku prodaje premoženja. Vemo, da je zopet nekako Telekom eno od tistih podjetij, ki se naj bi znašlo ponovno na prodajni mizi po teh spremenjenih okoliščinah v Makedoniji, ampak tukaj je ugotovljeno, da je postopek potekal netransparentno, ampak tega ne najdem, da bi postopek prodaje bil vključen morebiti tudi v ta zakon. Gre pa ne nazadnje tudi za izjemno premoženje, 11 milijard ga imamo. Okej, dokapitalizacijo bomo mogoče spremljali, samo prodajo portfeljskih naložb, ki jih imamo tako opredeljene, pa pravzaprav ne. Tako mislim, da bi bilo treba, seveda če ta zakon tega ne vsebuje, razširiti vsebino tudi na ta področja. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Postopkovno gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

V tem odzivu ministra na stališča poslanskih skupin lahko ugotovimo, da se je minister Goran Klemenčič odzval zelo omalovažujoče na nekatere predstavitve, ki so bile zelo plastične in tudi argumentirane. Pričakoval bi gospa, da bi vi tam intervenirali in da bi zahtevali od ministra, da argumentira, ali pa s protiargumenti pove netočnosti, ki so bile povedane v stališču Poslanske skupine SDS. Niti ene trditve iz stališča poslanske skupine minister ni demantiral! Je ni povedal. Ni povedal, da je napačna, da trditev ne drži. Kar zadeva preiskovalce bančne luknje, je gospod Gorenak povedal, da je lahko predsednik te preiskovalne komisije nekdanji član sveta Banke Slovenije, pomeni eden od bivših guvernerjev ali viceguvernerjev. Dr. Fabijan včeraj ni dobil mandata, odgovoren za poslovanje bančnega sistema, in po tej definiciji je lahko ta gospod preiskovalec bančne luknje. Velja to za dr. Kranjca, ki je bil guverner, enako in tako naprej. To je bilo povedano.

Gospa, niste ustrezno intervenirali, ker gospod minister ni demantiral, da je to narobe, napačna trditev, in dopustite, da minister obračunava s SDS z netočnimi podatki. To, kar je kolega

Gorenak hotel povedati v repliki, se je nanašalo na netočne trditve ministra, na netočne trditve ministra. Po tej dikciji, ki je zapisana v 5. členu je lahko glavni preiskovalec te bančne luknje, ki ga imenuje vlada, minister Goran Klemenčič, zato ker ni izključeno, da ne more biti aktivni funkcionar, je pa nekdanji funkcionar KPK. Točno to pride ven in gospod Klemenčič si je po tej definiciji napisal zakon za sebe.

Gospa, predlagam, da v nadaljevanju vodite sejo tako, da bo minister odgoval na trditve, ne, da bo klevetal in odpiral teme, ki niso točka dnevnega reda. Mi imamo suvereno stališče, ga bomo povedali vedno in povedane so bile v našem stališču trditve, ki zagotovo držijo, ker so citati iz zakona. Ministrstvo pa pride tukaj nekaj, ne vem ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Postopkovno ima dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Običajno poslanci rečejo: pričakujem, da boste ministra opozorili in tako, ampak jaz ne morem, podpredsednica, od vas zahtevati, ker pač leta 2009 niste bili tukaj. Zato vas prosim, če mi dovolite, da proceduralno izročim ministru en dokument, gre pa za dokument iz leta 2009, ko smo obravnavali ustanovitev Nacionalnega preiskovalnega urada, in minister se je prej zlagal, veste. Rekel je, da sva hodila v Odmeve pa smo mi nasprotovali NPU. V magnetogramu iz tistega dne pa piše tako: "Zelo jasno vam moram povedati, da v Poslanski skupini SDS ustanovitvi kakršnekoli oblike, ki bi bila bolj učinkovita in ki kaže na to, da je bolj učinkovita pri pregonu organiziranega kriminala, finančnega kriminala ali kakršnegakoli drugega kriminala, ne nasprotujemo in jo podpiramo. Skratka," piše v magnetogramu, "ustanovitev vsake oblike, tudi Nacionalnega preiskovalnega urada, podpiramo." To bi jaz proceduralno izročil ministru, da ne bo lagal, da bo videl, kaj je resnica. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Proceduralno vam dovoljujem, da mu izročite listino.

Besedo je želel minister mag. Goran Klemenčič, za njim se pripravi Anja Bah Žibert.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Na kratko. Gospod Tanko, zdaj se opravičujem, ker sem vas očitno vznemiril. Ravno na tisti del, ki ste ga vi izpostavili, okrog 5. členu in ustanovitve in tako naprej, sem odgoval gospodu Gorenaku in Združeni levici. Povedal sem, zakaj je takšna ureditev dana, povedal sem, da je takšna ureditev v večini tujih držav, kjer so manj cinični, imajo manj težav s predhodnimi funkcionarji in tako naprej. In to je to. In povedal sem, da je to še stvar razprave in tudi, da krog ni zaprt. To je to.

Drugače pa, glejte, ne morete pa pričakovati od mene, da bom argumentirano nazaj razpravljal o

nekem, morate priznati, da je bil le šaljiv nastop, saj ga je tudi želel takšnega narediti, dr. Gorenak. Ja, to ni žalitev, če ste rekli vam ... Mislim, saj mi kimate zdaj. Vi ste na koncu pač hoteli en absurd pokazati, ki je bil sicer žaljiv za nekatere, saj meni to, a veste, ampak ne morete pa potem pričakovati, da na to odgovarjam. In to mi je zanimivo; vi bolj zabavno, potem gospod Tanko jezno, ampak to je to. Ampak, da ne bomo zdaj imeli tukaj jaz in SDS, ker se mi res zdi, da to ni primerno. Glede tega vam še vedno trdim enako, kot sem prej. Ker, ne, zato ker veste, koliko je bilo teh stvari. Saj vem, da ste se potem priključili na koncu, saj katera ... Ne, ne, čakajte, katera ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Zresnimo se, no, nadaljujemo ...

MAG. GORAN KLEMENČIČ: ...to ni predmet te

debate, ampak ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

...usmerimo se na zakon, lepo prosim ...

MAG. GORAN KLEMENČIČ: ...usmerimo se na

to. Ja. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert, izvolite. Pripravi naj se gospod Matjaž Hanžek.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoča, hvala lepa za besedo.

Najprej moram povedati, da me je kar nekako začudilo stališče Združene levice, ki omenjen zakon podpira. Upam vsaj, da bo predsednik preiskovalne komisije v tem državnem zboru o TEŠ 6, gospod Hanžek, vsaj protestiral, glede na to, da mu je bilo izkazano nezaupanje. Pa ne samo to! Tudi vsi ostali poslanci, ki ste se podpisali pod imenovanje te preiskovalne komisije, ker ne nazadnje gre za vzporednost. Berite zakon, berite preiskovalno komisijo in boste videli, da gre za povsem dve vzporedni zadevi. Razlika je edino v tem, da poslanci to delajo v okviru svojega delovnega časa, drugi posebni strokovnjaki pa bodo za to dobro plačani. Kako zelo dobro plačani, imamo največje izkušnje ravno s stranko SMC, kjer pač so eni pravi tajkuni glede raznih pogodb na račun davkoplačevalskega denarja.

Minister je povedal, da zakon ni popoln in da ima kakšno pomanjkljivost, se je pa veliko skliceval na podobne zakona v tujini. Spoštovani minister, jaz bi se na vašem mestu čim manj sklicevala na tujino, kajti, če bi bili v tujini, potem vi danes ne bi bili minister. Tisti, ki kršijo Ustavo Republike Slovenije, in tisti, ki ustavo kršijo kje druge, zagotovo ne zasedajo takšne funkcije, sploh pa ne v državah, ki ste jih izpostavljali. Nekaj me zelo moti pri tem imenovanju oziroma neimenovanju. Na kakšen način lahko nekdo ne sme biti član komisije, če je zanj vložena samo

obtožnica. Se pravi, lahko je nekdo član, ki je kršil zakon, ki je kršil ustavo, nekdo drug, za katerega je pa samo vložena obtožnica, ki bo lahko padla, kar v naši državi nekako zelo dobro poznamo, pa član ne sme biti.

Potem bom šla še po neka členih tega zakona, in sicer govorite o tem, da naj bi bile to nekako preiskave za vednost približno ene milijarde. Spoštovani, kdaj? Na začetku projekta, vmes projekta ali na koncu projekta? Kaj govorim? Piše jasno, da gre za vrednost projekta oziroma finančna bremena države pa presega odstotek veljavnega proračuna Republike Slovenije. Govorimo o približno milijardi. In sedaj povejte, kdaj: na začetku projekta, med projektom ali na koncu projekta, glede na to, da preiskava lahko poteka vmes.

Na eni strani ste prej očitali gospodu kolegu poslancu – pa se velikokrat z njim ne morem strinjati, tudi takrat, ko žali –, da je Državni zbor omenjen. Gospod minister, poglejte, na kakšen način je omenjen. Komisija bo to tukaj prebrala – in kaj lahko mi? Sedimo. Seznanili se ne bomo, ne bomo sprejeli tega poročila. Povejte mi, kaj bo Državni zbor s tem poročilom oziroma zakaj mu potem na koncu nalagate neko odgovornost, ki je ves čas poteka ne bo imel. Morda zato, ker lahko predvideva na koncu koncev, ker zakon o finančnih posledicah ne govori, kakšne visoke odškodninske tožbe, pa boste na koncu rekli, da je Državni zbor bil seznanjen s tem poročilom. Neumnost, da je ni para! Povejte vsaj kaj bo Državni zbor.

Potem kot drugo, imamo komisijo v okviru Državnega zbora, ki ima jasna navodila, jasna določila, pristojnosti in to komisijo mora imenovati državni zbor. Ampak ta komisija ima mnogo manjša pooblastila, kot jih bo imela ta komisija, ki jo bo imenovala sicer vlada, ampak lahko od enega od ministrov. Pa še to, gospod minister, v enem delu govorite pristojno ministrstvo, v zakonu pa pač eden od ministrov. Tudi o tem se zmenite, kako in kaj.

Govorite o relativno malih finančnih posledicah. Mislim, da so te lahko zelo velike. Glede na to, kako naš sistem funkcionira, znajo biti odškodninske tožbe več kot velike.

Na eni strani ne boste obravnavali oziroma iskali osebne odgovornosti, zakon naj bi imel neko preventivno naravo. Ja, zakaj ga pa potem sploh potrebujemo? Ali ne bi morda ta denar, ki ga boste zapravili, ker ga boste, ne nazadnje gre tudi za prerazporejanje uslužbencev – tisti, ki je prebral ta zakon –, pomeni, da bo tam nekdo manjkal na delovnem mestu sedaj v tem času. Bo zato, da boste vi ugotavljali neko preventivnost, na drugi strani si dajete pa, oprostite izrazu, ampak res ogromna pooblastila, od osebnih podatkov, do podatkov ... Poglejte, tukaj bo šlo prav za obračunavanje. Ampak seveda vi ne boste osebne odgovornosti iskali, seveda ne. Na kakšen način pa naj bi vi iskali osebno odgovornost, če bodo tisti, ki bodo preiskovalci, na drugi strani pravzaprav odgovorne osebe za nastalo situacijo. Ali bo tisti,

ki bo vodil komisijo, prišel do zaključka, da je sam kriv za nastalo situacijo? Ja, normalno, da ne! Zato seveda ne pričakujemo osebne odgovornosti.

Spoštovani gospod Klemenčič, glede na to, da velikokrat govorite o vladavini prava, o tem, da vam je res za stvar in da želite nekaj v tej državi narediti, vas res tokrat pa pozivam: odmaknite takšne neumnosti, ker ta zakon je res neumnost. Pa še toliko, toliko nekih, bom rekla nasprotij je v njem, da je prav smešno. Veste, v tem državnem zboru velikokrat poslušamo, da SDS ne more pripraviti zakona. Vi z vso mašinarijo pripravite tole. Preglejte, kaj vse notri piše, pa se boste imeli za kaj smejeti. Upam, da bova enkrat res v eni od držav, ki ste jih omenili. Ampak seveda, to sem vam že enkrat povedala, takrat midva ne bova govorila, ker vi ne boste minister. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Tanko, postopkovno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Gospa predsedujoča, na vas naslovil bi eno prošnjo, če bi gospoda ministra pozvali, da tudi odgovori. Namreč, v skladu s 5. členom sem prej postavil jasno vprašanje, ali je mogoče določbo 5. člena razumeti tako, da lahko predsednika preiskovalne komisije za bančni sistem postaneta nekdanji guverner dr. Marjan Kranjc in viceguverner dr. Janez Fabian, ki sta najbolj odgovorna za nastanek bančne luknje, in ali po uveljavitvi tega zakona lahko postane predsednik preiskovalne komisije za bančno luknjo minister Goran Klemenčič v funkciji ministra.

Prosil bi za odgovor, ker od tega je naprej odvisna praktično razprava v tem delu, kajti tako kot je razumeti določbo 5. člena, so za nekatere, ki niso opravili svojega dela ustrežno, je imenovanje teh ljudi za vodenje te komisije v bistvu kot nagrada za neopravljeno minulo delo. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala za postopkovni predlog. Minister se prijavi k razpravi takrat, kadar želi. Sedaj pa sprašujem ali minister, želite odgovoriti? Potem pa izvolite.
Mag. Goran Klemenčič, beseda je vaša.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala.

Kar se tiče vprašanja: Goran Klemenčič kot minister ne more postati član take komisije zato, ker je to konflikt interesov, ki je prepovedan z drugimi zakoni in nezdržljivostjo funkcije. To je prva stvar. Pa saj v ZInt, imate pa ZIntPK, pa imate zakon. Tako kot dr. Gorenak ne more postati, recimo kot bivši, ne kot sedanji poslanec, recimo ... Ja, pa tudi minister ne more biti, pa državni sekretar ne more biti, ker to Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije kot sistemski zakon prepoveduje. To je, to je... Ja, to je...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Zdaj minister govori. Minister ima besedo. Čas pa teče.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Saj drug zakon izključuje. Saj to je to

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Hanžek. Pripravi naj se gospod mag. Anže Logar.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala, predsedujoča podpredsednica.

Najprej bi izkoristil, pa kolegici Anji Bah Žibert odgovoril. Ne, ne čutim nikakršne užaljenosti ali karkoli bi moral zaradi tega, ker bo še neka komisija tudi TEŠ 6 preiskovala, kot se najbrž tudi policija ne čuti užaljena, ker je Državni zbor postavil komisijo za raziskovanje TEŠ 6, ker pač so pristojnosti različne in tudi rezultati različni. Za ostale člane komisije pa ne vem, samo o sebi govorim. Nasprotno, vesel sem, če se isto stvar z različnih zornih kotov, z različnih gledišč analizira, ker potem je rezultat zanesljivo boljši.

No, ne bom govoril o pomanjkljivostih ali kvalitetah zakona. Kar nekaj pomanjkljivosti sem videl, verjamem, da se bodo naprej odpravile. Združena levica je svoj "da" ponudila tako kot marsikdaj drugič tudi preprosto zaradi tega, da se neka ideja ne ustavi, ampak da ima možnost razvoja, izboljšati ta predlog zakona. Tako tudi tukaj in upajmo, da bo v naslednjem času, v naslednjih mesecih ali kakorkoli kdaj bo že ta zakon šel naprej, se mnogo stvari, ker moramo priznati, da je pa še mnogo stvari nedorečenih, popravilo. Seveda, če tega ne bo, kasneje ne bomo tega podprli.

Tudi sam sem malo v dvomih, ali je še ena komisija potrebna ali ne. Niso me prepričali niti nasprotniki niti zagovorniki, zato pustimo, da me bodo v eno ali drugo kasneje drugi prepričali. Bi pa vseeno, kot z ministrom veva, kako je preiskovati razne stvari problematično, zato takih del ne zavidam nikomur in mislim, da ne bi škodilo, da bi še kdo kaj naredil.

Imam pa nekaj ... Recimo, da bom hudičev odvetnik svojih lastnih videnj. Kar malo me spominja na to, da bo vlada nadzirala sebe. Čeprav nisem tisti nezaupnež, ki bi že vnaprej videl neke povezave in tako naprej, ampak vseeno si bi želel nekako bolj trdne zaveze, strokovne neodvisnosti. Pa ne zaradi te, ampak zaradi na splošno vseh vlad. Kolikor sem videl, v glavnem ne vem, če katera vlada trpela kakšno strokovno avtonomijo. To midva sama veva oba, da je tako, in tudi bojim se, da tudi bodo vlade naprej po tem scenariju delale. Zato tukaj mi je malo vprašljivo.

Drugo, kar pa je meni najbolj problematično ali pa kar bi najraje videl, da bi bila ta preiskovalna komisija usmerjena v preprečevanje podobnih malverzacij, kot so se sedaj dogajale. To bi lahko sedanja vlada začela

že kar hitro. Kar nekaj projektov bom naštel, ki se kažejo, da bodo novi TEŠ 6 ali še kaj hujšega, in jih lahko vlada prepreči, pa do sedaj ni pokazala kakšne posebne želje preprečiti tako s komisijo ali ne s komisijo. Na primer, NEK 2. To je projekt, tisti, ki vidimo, kako je šel TEŠ 6 – NEK 2 gre po isti zgodbi. Do sedaj se je porabilo že 20 milijonov mimo javnega razpisa, javnega naročanja, čeprav bi morali. Ministra sem že dvakrat vprašal tukaj –nobenega pametnega odgovora ni. naslednja je tretja razvojna os, severni del. Vemo, da je vlada sedaj ponovno izbrala najdražjo varianto, največ kmetijskega zemljišča uniči in tako naprej; ki je bila že ne vem kolikokrat zavrnjena od strokovne javnosti, ampak kar naprej noter leze. Če bomo čakali, da se bo to dokončalo, bomo najprej milijardo pa pol vrgli in uničili 150 hektarjev zemlje, nakar bo za nazaj neka komisija naredila... Naj to vlada sedaj to naredi!

Da končam. Pol milijarde pri prodaji NKBM, pri bodoči prodaji Telekomu in morda tudi pri rezultatih ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima gospod mag. Anže Logar, pripravi naj se gospa Marjana Kotnik Poropat.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoča.

Prej je minister Klemenčič rekel, da ostale države, ki so opravile neke preiskave, so manj cinični, kot smo tukaj v državnemu zboru. Zagotavljam vam, da v kolikor in kadar vlada pride z dobrim zakonskim predlogom, v tej dvorani ni cinizma, ampak je kvalitetna vsebinska razprava. Kadar pa v to dvorano pride zakon, ki meji na absurd, potem pa je treba dovoliti poslancem malo kreativnosti, še posebej zato, ker je ta kreativnost dobronamerna. Namreč, ni vsak zakonski predlog, ki se ga da v zakonsko proceduro v parlament takšen, da bi se ga dalo učinkovito popraviti, in morda je včasih bolje, da se kakšen predlog tudi umakne.

Imamo pred seboj torej nek predlog zakona, ki ga je pripravil nekdo, kateremu v prejšnji funkciji vsa poročila oziroma večina poročil padajo na sodišču kot po tekočem traku. Zdaj je nekdanji predsednik KPK, sedanji minister, naredil svojo KPK v vladi. Torej, ad hoc KPK za vladne potrebe, s pooblastili, ki niso podobni nobeni drugi ureditvi v drugih državah, z možnostjo, da če nekdo ne želi nečesa povedati, se lahko sklicuje na tajnost oziroma možnost, da bo to škodovalo postopku, hkrati pa, če želi nekaj sporočiti, spet zelo dobra in priročna inkvizicijska komisija.

Da je avtor tega zakona sam gospod Klemenčič, že duh zakona preveva. Poglejte, prej je gospod Klemenčič rekel, da je predlog tega zakona tukaj predlagan v dobri veri. Ko je Ustavno sodišče razveljavilo oziroma Vrhovno sodišče razveljavilo premoženjsko stanje enega od politikov v Sloveniji, je bil na TV Slovenija

zagovor gospoda Klemenčiča, delali smo skrbno, v najboljši veri. Tudi tedaj.

Prej je kolega Gorenak opozoril na to, da je ta v 6. členu odločanje kolegijsko ... Poglejte, kaj je gospod Klemenčič odgovoril na isti očitek, kako je odločal glede premoženjskega stanja gospoda Janše: odgovor je bil, odločitve so bile kolektivne ... Dobro, kolegijsko, kolektivno je eno in isto. Še naprej, ni ga policija, ni ga sodnika, ni ga ne vem koga, ki ne bi v tej državi sprejel neko odločitev, ki bi bila protizakonita oziroma protiustavna. Sedaj s takšnim pedigreejem nekdo pripravi zakon, ki naj bi rešil te tegobe slabih praks v državi.

Ampak, jaz bi še na nek način verjel in kupil to dobro namero, če ne bi poznal in spremljal to delo gospoda Klemenčiča tudi v preteklosti. Ko mu gospod Gorenak prinese pisni dokaz, da je bilo stališče SDS na tisti seji parlamentarnega odbora drugačno, kot ga je prej gospod Klemenčič predstavljal, gospod Klemenčič odgovori, da še vedno trdi enako. Tako bo tudi s to komisijo.

Izgovor na to, da je to kopija oziroma prenos dobre prakse Islandije v Slovenijo, ne drži. V Islandiji je ta komisija parlamentarna. Tu imam poročilo te islandske komisije, tu imam. V njem boste prebrali številne očitke o predsedniku vlade, o delu vlade, o posameznih ministrih. Dvomim, da bo komisija, ki jo bo gospod Klemenčič ustanovil, sprejela stališče in zaključno poročilo, ki bo govoril kritično o gospodu Cerarju, ne vem, o gospodu Koprivnikarju ali komur koli drugemu. Verjamem pa, da bo, ko bo ta zakon, če bo vzpostavljen, potrjen, težko ga je braniti, zato je lažje verjetno brati tista stališča v podporo, ampak ko bo ta zakon potrjen, če bo, pa verjamem, da bo vlada ustanovila vladno preiskovalno komisijo o podeljevanju kreditov v obdobju 2004–2008. To pa verjamem. Ampak, ali mislite, gospod Klemenčič, da boste s tem bistveno pripomogli k ugotavljanju odgovornih? Še posebej, ker v ta zakon zapišete, da ni namen tega zakona ugotavljanje odgovornosti. Kaj pa torej? Zgolj politično orožje vlade? In odgovor na to, da ima parlament svojo preiskovalno komisijo, ki jo, recimo, lahko opozicija ustanovi. Ko bo opozicija ustanovila preiskovalno komisijo v državnem zboru, bo vlada ustanovila svojo kontra komisijo na vladi. Zgolj z enim namenom, da bi relativizirali to delo.

Oprostite, če je slab zakonski predlog, mislim, da je dolžnost poslancev, da povejo, da je ta predlog slab. In gospod Klemenčič, ni bila zgolj SDS tista, ki je opozorila na stranpoti tega zakonskega predloga, zato ne vem, zakaj večino časa namenjate SDS, razen če se tudi vi strinjate z argumenti, ki jih mi vzpostavljamo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):

Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Razmišljala sem, ali naj se še jaz odjavim, ker je kar precej prijavljenih odpovedalo razpravo, ampak vseeno menim, da bom povedala svoje mnenje, svoje stališče glede ustanovitve te preiskovalne komisije.

Menim, da s tem zakonom se daje pravna podlaga za ustanovitev te posebne komisije, tako pravi prvi člen zakona, preiskovalne komisije, in menim, da bodo s tem dane pravne podlage, ki bodo omogočile hitro in sistematično preiskavo, državnemu zboru in pa vladi pa bodo posredovane informacije za odločitve o nadaljnjem ravnanju na tem področju. Ker glejte, problemi, ki so, predvsem če govorimo o bančnih luknjah, so zelo, bi rekla, problematični – po krščansko se temu reče v nebo vpijoči problemi – in menim, da kakršnokoli komisijo ustanovimo in karkoli bomo na tem področju naredili, bomo naredili korak naprej, da se te stvari raziščejo. Menim, da je prav, da se raziščejo, da državljanji te države izvemo, kdo so bili tisti, ki so dajali te kredite, ki so tako razsipno ravnali z denarjem, ki je v bankah, in da imamo do tega pravico.

Koalicijski partnerji smo se v koalicijski pogodbi zavezali, da bomo zagotovili neodvisno revizijo projekta TEŠ 6 in ekonomiko prihodnjega obratovanja Termoelektrarne Šoštanj. Seveda pa bo treba tukaj veliko napora in menim, da ni nič narobe, če je poleg te parlamentarne komisije imenovana še ta komisija, ki jo sicer imenuje vlada, ker pravim, da karkoli se bo naredilo na raziskavi, bo to korak naprej. Tudi državljanji, ki pričakujejo odgovore, kaj se je dogajalo, mislim, da bodo dobili neko sporočilo, da nam v državnem zboru ni vseeno in da se tudi tako vlada kot poslanci trudimo, da se nekaj naredi in da se pride do podatkov, kaj in kako je bilo. Kot sem rekla, pomembno je, da se končno ugotovi tudi politična odgovornost, da se raziščejo vse nepravilnosti in da se nato tistim, ki so vpleteni v te nečedne posle, če jih tako imenujem, javno predstavijo, in da jih doletijo tudi ustrezne sankcije za njihova nečedna ali nezakonita ravnanja in dejanja.

Doslej smo lahko v medijih spremljali odmevna poročanja o sumih protipravnih ravnanj, ki so jih preiskovali različni organi, vendar celovite informacije, celovite slike o vzrokih, dejanjih in razlogih za te nepravilnosti doslej nismo dobili. Prepričana sem, da bo na podlagi tega zakona prišlo do učinkovite in sistemske preiskave, ki bo že ob obstoječih postopkih čim prej privedla do epiloga teh zadev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, pripravi naj se dr. Bojan Dobovšek. Izvolite, gospod Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo! Vsem prav lep pozdrav!

Vse do danes sem živel v prepričanju, da ima Justicija zavezane oči zato, da potem s tehtnico odmeri argumente ene in druge stvari kar najbolj nevtralnno, ampak po tem, kar je danes prišlo v parlament in kar se tukaj dogaja, sem vse bolj prepričan, da ima v Sloveniji uboga Justicija zato zavezane oči, ker ne more gledati tega "pofla", ki ga njen minister prinese v parlament.

Kaj je pravzaprav ta zakon, ki je danes pred nami? Če spustimo velike besede, saj veste, kaj pravi Murphijev zakon, a ne? Za najbolj visoko donečimi besedami se skrivajo najbolj nizki interesi. Potem ko te besede odmislimo – kaj ostane? V bistvu je tale zakon kronski dokaz, da je Vlada popolnoma opravilno nesposobna in razvojno impotentna, ker drugače se s takimi stvarmi sploh ne bi mogla ukvarjati. Kaj je naloga vlade, gospe in gospodje? To je vprašanje ob tem zakonu. Naloga vlade je, da vzpostavlja razmere, da delujejo vsi državni družbeni sistemi, od šolstva, zdravstva, pravosodja do organov pregona, in seveda da vzpostavlja razmere, znotraj katerih se razvija kvalitetno in dobro podjetništvo, ki je temelj vsake blaginje. To je naloga vlade, gospe in gospodje!

Kaj ta vlada ponuja s tem zakonom? Namesto tega kruha in iger, ker pač ne zna voditi države, potem se bo šla kavboje in indijance in bo politično preganjala z neko preiskovalko tam ljudi, ki ji niso všeč, pa jih bo črnila okoli po medijih, da ne bi slučajno kdo opazil, kako sama ni sposobna narediti nič dobrega. To je to, kar je danes pred nami v resnici. Vlada nima kakšne preiskovalke ustanovljati, to je totalna oslarija po definiciji v našem pravnem sistemu. To, če že sodi, sodi kvečjemu v parlament. Tudi v parlamentu bi moralo to temeljiti na veliki meri sodelovanja, na veliki meri soglasja, kajti zdaj je spet žal, po navadi je to samo sredstvo za politično obračunavanje in se potem izrodi, tako kot tista preiskovalka v prejšnjem mandatu, ki je preganjala v državi, kjer so levi skrajneži pobili enih 100 tisoč ljudi, oni pa potem preiskujejo samo desne skrajneže in to toliko časa, da Branko Masleša odredb za prisluškovanje ni več hotel podpisovati, ker so pretiravali čez vse mogoče meje. Tako mimogrede. Tako se pa potem pri nas v resnici dogaja.

Zdaj si predstavljajte, da to je bilo še v parlamentu. Kaj bo šele v vladi, ki je pač enostranska, ki predstavlja točno samo en del političnega prostora; tisti, ki je na oblasti. Govoriti o tem, da bo to nevtralna, pa strokovna, pa ne vem kaj – oprostite, smejal bi se do jutri, ampak nimamo toliko časa, no. Pa tudi tule človeka že malo mine smisel za humor, če pomisli, koliko bo to stalo davkoplačevalce, kajti to bo stalo! Tak teater, s katerim se prikriva razvojna nesposobnost ali pa opravilna nesposobnost vlade, stane, gospe in gospodje! In bo stal zelo veliko, zato da se bo s prstom

kazalo na bogvedi koga, pa na druge stvari, da ne bi kdo opazil kako ta vlada nič ne dela.

Zato bi lepo vljudno prosil, gospod minister, da dovolite Justiciji, da zaduha s polnimi pljuči, pa poberite tole pravno kozlarijo in jo odnesite tja, od koder je prišla – nazaj na vlado. In pač, da se s podobnimi stvarmi, lepo prosim, ne hodi več v parlament. V parlament naj vlada pride s projekti, s predlogi aktov, s katerimi bo; vzpostavila evropsko delujočo pravosodni sistem, ki bo učinkovit in bo pač sodil skladno z evropskimi pravnimi praksami, z evropskimi standardi in z evropskimi vrednotami. Da ne bo potem Ustavno sodišče nek deset let trajajoč sodni zmazek odpravilo s tem, da pravzaprav ne dosega niti minimalnih standardov ne glede tožbe, kar leti seveda na tožilstvo, ne glede sodbe in ne glede vsega, kar se je procesno dogajalo vmes. To je za začetek. Pa je vaše področje, gospod minister.

Potem bi bilo treba, da ta vlada pride že enkrat v parlament s predlogi zakonov, s katerimi se ne davčnem področju, pa potem na področju bančništva in vseh drugih vzpostavijo razmere, ki bodo za podjetništvo najmanj toliko ugodne, kot so v sosednji Avstriji, da se bo nehalo odlivati slovensko podjetništvo tam čez mejo. Ne vem, koliko to tukaj čutite, vem pa, da na Gorenjskem ga ni več podjetnika, ki je uspešen, pa da ne bi imel vsaj račun od Avstriji, če že nima tam že sedež podjetja in po možnosti še pripravlja selitev kompletne proizvodnje, pa še svoje družine tja, na ono stran Karavank. To je naloga vlade, gospe in gospodje! Ne pa, da se bo šla kavboje in indijance, pa bo razlagala tam, kdo je za nekaj kriv, pa kdo ni. To ni njena stvar. To se gre lahko parlament, pa še enkrat povem, tudi parlamentu bi to moral biti plod nekega razumnega soglasja, vlada pa mora vzpostaviti razmere, v katerih to nalogo opravljajo organi pregona in državne institucije, ki so točno za ta namen vzpostavljene. To je naloga vlade, gospe in gospodje!

Zato še enkrat, in s tem bom končal, da ne bom predolg, vas prosim, primite tole, odnesite tole ven in dajte to možnost vsaj gospe Justiciji, da enkrat mirno zaduha tu, v tej Sloveniji, da ji ne bo treba več tiste preveze čez oči držati, da ne bo videla, kaj se prinese z vaše strani tu v parlament. To ni vaša naloga, ni naloga te vlade in tudi ni skladno s pravnim redom Republike Slovenije. Preiskovalke, pa še nekatere druge pristojnosti imajo temelj v ustavi. To, kar ste vi prinesli, seveda nima nobenega temelja nikjer, ima pa očitno neka želja, da bi, tako kot se je z nekim aktom KPK, ki je, mimogrede, doživel svoj neslavni epilog na Ustavnem sodišču, potem pa še kje, najbrž potem spet vrglo kakšno vlado tu pa tam, ki morda komu ne bo všeč oziroma se bo sploh preprečilo, da bi kdorkoli, ki je lahko uspešnejši od sedanjih – kar mimogrede pomeni skoraj kdorkoli – prišel na oblast. To je problem, s katerim se mi soočamo.

Edina stvar, ki ko ta vlada dela, to je bilo pri volilni zakonodaji, pri tem zakonu, pa še pri

kakšnem, jih lahko naštejemo v zadnjem obdobju, je, da se ukvarjamo s projekti, ki so očitno namenjeni, če izpustimo spet velike besede, samo temu, da bi se onemogočilo, da pride neka resna, sposobna, evropsko usmerjena alternativa v Sloveniji nazaj na oblast. Tisti, ki so že dokazali, da znajo uspešno voditi, hkrati Slovenijo in celotno Evropsko unijo. Te je treba ustaviti z vsemi sredstvi in temu je namenjen tudi ta zakon, ampak oprostite, gospe in gospodje, to z ustavnim redom Republike Slovenije nima prav ničesar skupnega več, pa tudi z demokracijo ne.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Bojan Dobovšek, pripravi naj se gospod Marko Ferluga.
Dr. Dobovšek, izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to razpravo! Govorimo o sistemski korupciji, ki jo je Slovenija ena od prvih priznala, da kot takšno imamo in da bomo pristopili k njenemu odpravljanju. To vidim kot en korak k odpravljanju sistemske korupcije, ki sicer širša, posebej bi izpostavil tisti zakonodajni prevzem države. Ta organ bi lahko zaživel, če bomo ustrezno in skupaj z nekimi močmi zastavili v pravo smer, ob upoštevanju seveda človekovih pravic.

Kaj sedaj že imamo na tem področju? Na kazenskem področju policijo in tožilstvo. Oni odkrivajo te velike projekte, kaj je kaznivih dejanj. Finančna odgovornost, finančne institucije, Ministrstvo za finance in ostala ministrstva, kar imajo pristojnosti z različnimi inšpekcijami in ostali. In seveda potem politična odgovornost, ki jo po eni strani razkrivajo preiskovalni novinarji, nevladne organizacije in sama parlamentarna komisija, ki smo ustanovili za te namene. Skupni imenovalec vsemu temu je t. i. beloovratniška kriminaliteta, dobri strokovnjaki na finančnem in drugih področjih, ki nekako parirajo državnim institucijam.

Kje jaz vidim te probleme? Odgovor je v močni državi, ne številčno velikih, vendar strokovno podkovanih institucijah. Največje vprašanje, ki ga vidim, je sodelovanje številnih institucij. Že več let ugotavljam, da te institucije medsebojno zelo slabo sodelujejo, in sem že večkrat predlagal, da država potrebuje organ, ki bo omogočal večje sodelovanje. Drugi problem je prerogacija. Zakoni so medsebojno neusklajeni, pooblastila se večkrat strižejo in so nejasni. In zadnji problem, da so ta dejanja kompleksna in zato moramo tudi nuditi takšne odgovore. Recimo, na tem področju smo ustanavljali že številne institucije, za NPU sem takrat bil edini, ki sem opozarjal, da bo prihajalo do nekaterih napak, in sem se takrat zavzemal za zelo močno kriminalistično službo, kot smo jo nekoč že imeli. Imamo tudi specializirane preiskovalne skupine, ki so namenjene temu sodelovanju na predlog tožilstva in ocene tudi s

strani evropskih institucij so, da je pri nas najšibkejši člen ravno tožilstvo, ki pa bi moralo voditi te skupine. Se pravi, tukaj smo še šibki. Potem, ker vemo, da so ti veliki projekti večinoma podprti s strani institucij Evropske unije ali pa bodo v te velike projekte vpletene tuje osebe, imamo preiskovalne skupine, ki jih tvorimo s tujimi državami Joint investigation teams in tudi to je ena od institucij, ki pripomore k boljšemu odkrivanju tovrstnih dejanj. Omenjeno je bilo tudi že forenzično računovodstvo in vloga forenzike v teh postopkih, kar pomeni, ko se je premaknil tovrstni organizirani kriminal na višjo stopnjo, se na višjo stopnjo premaknjeno tudi organi pregona. Prav ta forenzika bi lahko pripomogla, vendar pa imamo vprašanja, kako te dokaze potem uporabiti v postopkih pred sodišči. Če vidim to novo institucijo kot vpliv drugih držav – bil sem na Islandiji takrat po tisti krizi –, seveda so ti primeri z Islandije dobri, vendar je bilo okolje tam nekoliko drugačno. Če gledamo primerjavo, kar se zdaj dogaja z Grčijo, na Islandiji so šli po drugi poti. Zavrnilo so predlog angleških bank, da bi vrnilo kredite angleškim vlagateljem in bili eno leto v krizi, vendar imeli so strašno podporo nevladnih organizacij in ljudstva, da gredo v ta projekt. In še več, imeli so strašno podporo ljudi, da začnejo razkrivati bančno luknjo.

Če sledimo temu islandskemu modelu – kaj potrebujemo? Potrebujemo islandsko razmišljanje, skandinavsko razmišljanje, ki je odprano proti korupciji, potrebujemo pravega človeka, ki bo vodil to institucijo. Seveda moramo slediti finančnim tokovom in pa, kot tisto, da ne bomo vedno nove in nove institucije izmišljali, dajmo ... / znak za konec razprave / naše okolje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko ... Prosim?
Gospod Tanko, izvolite, postopkovno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Kolega Grims in kolega Logar sta opozorila na nekatere dileme, tudi na ustavnopravni položaj te komisije, ki jo predlaga Vlada, tudi še nekatere druge zadeve, pa bi pričakoval, da bi minister, ki je v imenu Vlade tukaj, tekoče komentiral trditve, ki jih naslovijo nanj pri razpravi nekateri poslanci. Če koalicijski ne govorijo, pač je to drugo vprašanje, vendar moji kolegi zagotovo naslavljajo prava vprašanja na predlagatelja zakona, na tistega, ki zastopa Vlado, in najmanj kar je, pričakujemo, da bomo dobili, glede na to, da gre za osebo, ki je večča prava za pisanje zakonov, ugotavljanje odgovornosti, da bi tudi promptno odgovarjala na te trditve, ki se pojavijo od poslancev, kajti nima nobenega smisla, da se potem neodgovorjena vprašanja vlečejo naprej in drugi ponovi to isto stvar, ki ni niti odgovorjena, kaj šele, da bila pojasnjena.

Predlagam, gospod predsedujoči, da poprosite ministra, da bi na vse to, kar so kolegi povedali, poskušal vsaj odgovoriti, če že ne bo uspel ta hip detajlno pojasniti namen, cilje in ostale stvari zakona. Seveda pa tudi normativni del, ustavnopravni del, ki je bil v tem delu tudi oporekan.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister bo seveda ocenil, kdaj, ker on ima vedno pravico se oglasiti. Tako da njegova je, da predlog zakona pripelje do rezultata. Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga izvolite, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Najprej bi se pridružil mojemu prijatelju Bojanu v njegovem razmišljanju in tudi jaz sem enakega mnenja, da je to dejansko eden od prvih korakov ali pa eden od korakov in kot ena pomoč za delovanje tistih velikih projektih, ki smo jih do sedaj zamočili, in upam, da jih naprej ne bomo.

Kot prvo bi tudi še rad opozoril, da gre tukaj za predlog zakona, se pravi, to je zdaj prva razprava o tej zadevi, in je jasno, da ta predlog zakona ni idealen in da se da o njem debatirati, se ga da dopolniti in se ga tudi popraviti v določenih segmentih, kar je tudi že minister povedal.

Naslednja stvar je pa, da jaz to razumem kot neko osnovno orodje oziroma če hočete instrument Vlade pri res teh odločitvah, ključnih odločitvah, kot bodo vnaprej za kake velike projekte infrastrukturne. To bi se moralo razumeti kot nek signal, da si želimo imeti tako komisijo, kot jo imajo in kot jo poznajo v tujini, in ki ima neke optimalne in zelo dobre učinke za državo in ne nazadnje tudi za njihove državljane. Zdaj biti negativen in nekonstruktivno kritizirati vse skupaj in kar tako, se mi zdi škoda in časa in razumevanja te tematike, ki bi mogla voditi v to, da nam je skupna zadeva ta, da se resnično poskuša pri teh zadevah, kjer je v igri veliko denarja, dejansko pomagati vladi, da se lažje odloča.

Da ne bom bil predolg, naj zaključim; upam, da bo ta zakon oziroma ta komisija, ki naj bi bila v prihodnosti, izvedla tudi ta celovit nadzor drugega tira, recimo. V tistem pozitivnem smislu, seveda. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se mag. Matej Tonin. Izvolite, gospod Horvat.

Pardon, postopkovno, izvolite, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Lepo vas prosim, da še enkrat zaprosite ministra, da bi na vse te dileme, pomisleke, opozorila, ki jih izrekamo poslanci pri obravnavi

tega vladnega predloga, odgovoril. Kajti, če minister ne odgovori, če minister svojega predloga tukaj z argumenti ne ubrani, se niti ne potrudi, da bi ga ubranil, potem je več kot očitno, da argumenti kolegov poslancev iz naše poslanske skupine držijo. Vsi pomisleki stojijo. Pričakujem, da boste predstavnika Vlade zaprosili, da se bo potrudil odgovoriti na tisto, kar si je naredil zaznamkov in zapisov pri teh razpravah. Lepo prosim, storitev to gesto.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič ...

Gospod Zorčič, izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Imam proceduralni predlog. 68. člen, pravzaprav 69. člen Poslovnika pravi tako: Poslancu, ki želi govoriti o uporabi poslovnika, da predsedujoči besedo takoj, ko jo zahteva.

Mi danes slišali že tri, štiri, če ne deset poskusov kolega Tanka, ki kot postopkovno predlaga, naj mu minister nekaj odgovori. On nima te pravice po poslovniku, te pravice nima zahtevati niti predsednik, niti drugi poslanci. Vsak se oglasi takrat, ko se želi, v skladu s časom, ki ga ima. In ti poskusi so očitno znak kontriranja temu zakonu, ki bo preiskoval velike sistemske probleme, ki so rezultirali v bančni luknji, v TEŠ 6. Očitno takšni manevri kažejo, da se mogoče celo kdo prepozna v njih. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dragan Matić, izvolite, postopkovno. Ne? Hvala.

Mag. Goran Klemenčič, minister, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Sicer doma so me učili, da če te trikrat nekdo nekaj lepo prosi, potem se pa moraš odzvati, ampak vam se bom na drugo prošnjo. Zakaj se ne odzovem – zato, ker sem na začetku pojasnil še enkrat, kakšni so cilji in nameni zakona. Tudi glede tistih stvari, ki ste jih konkretno izpostavili, sem se odzval, potem smo imeli še eno kratko razpravo o nivoju razprave ... Vse, kar je bilo pa kasneje z vaše strani izpostavljeno, s strani gospe poslanke, gospoda poslanca, gospoda mag. Logarja, ki je zdaj odšel, je bilo pa večinoma tudi problematiziranje avtorja ... Avtor zakona nisem jaz. Zakon je nastal kot stvar medresorske skupine, v kateri so sodelovali državni sekretarji različnih ministrstev, zakon pa seveda podpiram.

Potem smo imeli pa razprave z vaše strani, mislim s strani tako rekoč vseh treh poslancev, če ne vseh treh, se opravičujem od vas zagotovo, o tem, ali sem primeren za minister in tako naprej, da se ustanavlja mali KPK. Govora je bilo o neki razveljavljeni odločbi premoženjskega stanja, ni bilo govora o tem, da je bila ta ponovno izdana in potrjena na enakem

vsebinskem okolju ... Govora je bilo o kršitvah človekovih pravic z moje strani – vse to, kar smo že slišali in zato res ne vem, zakaj bi se odzival v kontekstu te razprave o tem zakonu.

Lahko pa tudi jaz začnem spraševati, ali ste glasovali za ZUJF, ki je masovno kršil človekove pravice in je bil večkrat razveljavljen s strani Ustavnega sodišča, ampak mislim, da temu ni namenjena razprava o tem zakonu.

Če boste pa izpostavili kakšno konkretno vprašanje, če boste pa izpostavili kakšno konkretno vprašanje v zvezi z zakonom, vam bom pa z veseljem odgovoril.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Postopkovno, gospod Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod predsedujoči, predlagam, da ministru poveste, ker je očitno pozabil, da je ta ZUJF predlagala tudi njegova vlada in on je glasoval zanj v zakonodajnem postopku in koalicijski poslanci so ga sprejeli.

Torej, govorite o stvareh in jih očitno drugim, to je vaša navada očitno in tudi mnogih drugih, sprejeli ste pa točno isti ZUJF. Del vašega paketa finančnih zakonov pri proračunu je ZUJF. Vi ste kot vlada glasovali zanj, vi ste bili najbrž tudi na seji Vlade in tukaj ste sedeli, ko ste predlagali paket finančnih ukrepov s proračunom, z ZUJF. Toliko o verodostojnosti.

Tisto, kar vam je dal gospod Gorenak, stoji tudi pri tej točki, da govorite stvari, ki jih sami počnete in jih očitno drugim ... Odpravite ga.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ne, to ni razprava v zvezi z zakonom, ne bi rad na tej točki nadaljeval. Prosim.

Besedo dajem mag. Dušanu Verbiču, izvolite ...

Oprostite, gospod Jožef Horvat, oprostite, vi imate besedo. Pripravi naj se pa gospod dr. Dušan Verbič.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo.

Začel bom s pozitivnim razmišljanjem in poskušal verjeti, da so nameni dobri, iskreni s tem zakonom. Ker tisti, ki nima dobrih, iskrenih namenov, je diverzant; diverzant te države in nima kaj iskati v tej hiši in mu je treba dati etiketo persona non grata.

Doktor Bojan Dobovšek je specialist na tem področju, o katerem se pogovarjamo, in povedal je, se opravičujem, če ne bom ravno natančno citiral, potrebujemo pravega človeka, potrebujemo človeka z islandskim razmišljanjem. Zakaj takšen uvod? Ko sem se pripravil na to razpravo, sem našel tudi eno projektno nalogo, ki jo je delala Gimnazija Vič, to so dijaki, in sicer sociološki vidiki TEŠ 6. Zelo zanimivo.

Predvsem za člane preiskovalne komisije. Ne bom bral vseh 18 strani, ker nimam toliko časa.

Za zaključek so dijaki napisali takole – namreč so zelo kritični – in zaključujejo takole ... "in tako bo šlo naprej, dokler se celotna državna elita ne spremeni, kar pa je v današnjem času nujno potrebno ..." – in zadnji stavek – "A malo verjetno". Govora je torej o človeškem faktorju, lahko imamo še tako dober zakon, ampak če ljudje ne funkcionirajo v duhu zakona, iskreno, v interesu države, potem je vse skupaj ničvredno, tudi še tako dobro zapisan zakon. In nadaljujem z zaupanjem: če se nekomu nek državni projekt, ker je govora o državnih projektih, zaupa, da ga vodi, potem če ta zlorabi to zaupanje, potem v življenju več ne sme dobiti takšnega zaupanja. Pri nas je pa ravno obratno. Zdaj, ko berem naslov zakona: zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena – jaz sem tehnik in seveda razmišljam tudi, ali bodo tudi tehnične, tehnološke preiskave. Ker če ja, potem je ta komisija, sicer interdisciplinarna, vse lepo in prav, ta pojma nima – ne bi jih rad žalil vnaprej – , pojma nima o nekih tehničnih specifikah in specifikacijah. Na primer, da se bomo bolje razumeli. Če bo Telekom ostal v državnih rokah, ker mi pač tujega nočemo, svojega nimamo oziroma imamo staro železo in če berete poslovno poročilo Telekomu, potrebuje Telekom približno eno milijardo, da postane pravi player. Ena milijarda je seveda več kot en procent veljavnega proračuna in je torej državni projekt. En procent državnega proračuna je ob predpostavki, da je proračun 10 milijard, je 100 milijonov. 100-milijonske projekte bo torej ta komisija pregledovala. In kaj bo ta gledala, ko pojma ne bo imela, ko se bo kupoval nek računalnik, neka hudo tehnološka oprema za upgrade Telekomu Slovenije, tile pa bodo specialisti na nekih drugih področjih? Morda se motim, ampak nadaljujem z informacijskim razmišljanjem. Jaz sem, gospod minister, vas že večkrat javno pohvalil, ker je v vašem času nastala aplikacija Supervizor. Tukaj se mi postavlja – glede na to, ko razmišljam o človeškem faktorju, ki pri nas velikokrat zataji –, se mi postavlja vprašanje. Ob predpostavki, da imamo na svetu, ne samo v Sloveniji, na svetu so zelo dobre aplikacije, zelo dobre softwarske rešitve za vodenje projektov, ali ne bi morda šli, če že, v neko softwarsko rešitev, ki bi sama preiskala in sama vrgla ven, kot se reče, neke nepravilnosti. Analogijo vlečem z revizijskimi hišami, ki od firme ali družbe, ki jo revidirajo, dobijo surove podatke in same ugotovijo, ta software ugotovi, katera zaloga je nekurantna, nesezonska in tako naprej in tako naprej. Katere terjatve so starejše od toliko in toliko dni in tako dalje.

Torej trdim, da bi pa morda Slovenija bila tukaj ena posebna država, ki bi naredila softwarsko rešitev, ker nam pač človeški faktor ne dela, da bi ulovili tatu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod minister Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Zgolj na kratko. Uporabo zunanjih strokovnjakov je z zakonom predvidena, ker je potrebno zunanje izvedenstvo. To zadevo, ki ste jo pa na koncu rekli, pa ... Jaz si tudi želim, da bi bilo tako. Mislim, da je mogoče to narediti. Se pravi, računalniški sistemi za iskanje anomalij znotraj mase podatkov. Mimogrede, Institut Jožef Stefan je vrhunski na tem področju, v svetovnem merilu in svetujem marsikakšnemu tujemu podjetju in tuji državi, v Sloveniji pa, recimo, je manj prisoten. Ravno pred štirinajstimi dnevi mislim, da je bilo, smo podpisali memorandum o sodelovanju za uporabo znanj Instituta Jožef Stefan na tem področju pri odpiranju ali pa prezentaciji sodb vseh sodb sodišč v Sloveniji in upam, da bo konec leta to tudi realizirano. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se gospod Jani Möderndorfer.

Mag. Verbič, izvolite.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa, podpredsednik. Kolegice in kolegi poslanci, lep pozdrav!

Praden se bom lotil vsebine, o kateri sem imel namen danes razpravljati, o tej zadevi, sem dolžan nekaj besed nameniti mojim, recimo temu, predgovorcem, konkretno pa imam v mislih spoštovanega poslanca dr. Gorenjaka. Iz njegove predstavitve sklepam, da se ne želite spopasti s sistemsko korupcijo. Kljub smehu. Dovolite, jaz se tudi vam nisem smejal, kljub temu da ste imeli zelo resno zgodnico. Mislim, da toliko dostojanstva tudi vi pripomorete.

Če nadaljujem. Pri branju vaše namišljene zgodnice z imeni in priimki, ste samo dokazali pri navajanju oseb, da preprosto ne prenašate osebe, ki ste jih tudi navajali, ampak tudi s tega mesta moram povedati nekaj. To je vaš problem. To je problem SDS. To ni problem Stranke modernega centra. Kajti če sem resen pri zadevi same vsebine, ko je govora o nekdanjih, če lahko temu rečem tudi vrhovnih državnih tožilcev, sem sam imel v mislih, ko se je ta zgodnica odvijala z vaše strani, čeprav ni moj namen, da se vračava nazaj, ampak sem vseeno imel tudi v mislih spoštovanega vrhovnega državnega tožilca gospoda Drobniča, tudi gospo Brezigar in se sprašujem, ali menite, da nista ti dve osebi dovolj kompetentni.

Nadalje. Glede predstavitve stališča s strani SMC, za katero ste izjavili, da je to gradivo, ki je predstavljeno in pripravljeno bilo s strani vlade. Tukaj vam moram odločno povedati tako za sebe kot za kolegice in kolege, da sami v poslanski skupini predstavljamo stališča. Iz

vaše izjave pa lahko sklepam, da mogoče je bilo v času vlade SDS pri vas to praksa. Toliko o tem.

Dotaknil bi se še ene zadeve. Spoštovani kolega poslanec dr. Dobovšek je predstavil teoretični in praktični vidik pristopa sistemske korupcije. In če me spomin ne vara, pred nekaj dnevi, ko je bilo na sestanku ali delovnem odboru MVK, ste izrazili, da dr. Dobovšek ni običajen poslanec, celo ste izjavili, da skoraj praviloma bi mu morali slediti v Državnem zboru in da predava na več kot desetih zunanjih fakultetah. Res je. Imeli ste prav, ampak v primeru je očitno to veljalo samo pri imenovanju potencialnih kandidatov za člane nadzornega sveta SDH. Se pravi, tam se naj sledi njegovemu stališču kot izjemnemu strokovnjaku. Kako je pa danes? Danes sem osebno zaznal, da se ne sledi njegovemu stališču in ni priporočilo, da naj bi mu sledili kot izjemnemu strokovnjaku za tako imenovano sistemsko korupcijo. Toliko o tem. Sam bi pa prešel na mojo vsebino.

Priprava ukrepov Vlade Republike Slovenije za preprečevanje korupcije za obdobje 2015 in 2016 s podnaslovom Ničelna toleranca do korupcije. Tukaj se moram navezati tudi iz tega dokumenta na naslednje, ki je zapisano: Priprava in izvajanje nacionalnih ukrepov na področju preprečevanja korupcije je tudi eno od priporočil Sveta Evrope. Republika Slovenija v letu 2014 skladno s priporočilom Sveta EU bo nadaljevala z zastavljenimi ukrepi in pričela z dodatnimi – poudarjam dodatnimi – učinkovitimi ukrepi za boj proti korupciji, vse z namenom, da se spodbuja transparentnost in odgovornost ob uvedbi zunanjega ocenjevanja in izvajanja ter nadzora. Menim, da je iz tega naslova zelo razločno razvidno, kaj ima namen Vlada v Republiki Sloveniji postoriti v zvezi z bojem proti korupciji.

Za Republiko Slovenijo lahko rečem, da je v zadnjih letih postala družba – poudarjam iz koalicijske pogodbe to velja, da ne bo spet nekako napačno razumljeno –, da je Republika Slovenija postala družba, v kateri človek ni več cilj in vrednota, pač pa pogosto le še sredstvo tistih, ki jih vodi predvsem pohlep po oblasti in denarju. Zaradi navedenega je popolnoma razumljivo, da je prisotno vedno več razočaranja in apatije.

Če konkretiziram, kaj ima za omenjeno preiskavo projekt državnega pomena. Neposredni odgovor je naslednji. Vse oblike aktivnosti in organiziranosti, ki so ustanovljene za preprečitev zlorab davkoplačevalskega denarja, osebno zelo pozdravljam. Nič ni narobe, če v tem primeru s strani opozicijskih poslancev in poslank se sliši kakorkoli komentarji in bodo pomisleki popolnoma legitimni in tudi ne nasprotujem drugačnemu razmišljanju, vendar je treba vsem tovrstnim namigovanjem povedati jasno stališče, da boj proti korupciji in raznim zlorabam potrebuje različne oblike in prijeme. Vendar po stari

slovenski navadi, ki velja tudi za politične stranke, še posebno, če so v opoziciji, so kakršnikoli pristopi, ki lahko pripomorejo k onemogočanju morebitnih odklonov za zlorabo, v osebno korist, kar pomeni oškodovanje javne koristi, označene kot zavajanje javnosti ali celo nekako so bile besede, "gradivo, ki je izredno slabo in boljše, da se ga umakne".

Dotaknil se bom še ene zadeve, o kateri danes sploh ni bilo nobenega govora in moram priznati, da sem pričakoval. Govorim za izvršilno vejo oblasti in tu imam v mislih ožjo državno upravo in je do zaposlenih javnih uslužbencev, še posebno do uradnikov na položajih krivično, ker se od časa do časa pojavljajo teze, tudi v javnosti, da so vsi koruptivni in jim je vseeno, kaj se dogaja v procesih zasledovanja aktivnosti za t. i. javni interes. Treba je priznati, da se povsod zgodijo posamezniki, ki izrabijo priložnost, glede na mesto, ki ga zasedajo, ki ga opravljajo in v prvi vrsti zlorabijo za svojo osebno korist. V končni fazi to pomeni v škodo državljanov in državljanek. Kolikor poznam sistem ožje državne uprave, je za veliko večino javnih uslužbencev že samo govorjenje o njihovi koruptivnosti žaljivo in to je realnost. Res pa je, to, kar sem omenil, da se pojavljajo posamezni primeri in zato je na mestu tudi ta pristop, ki je predlagan s strani vlade. S tem je dano močno sporočilo tistim, ki razmišljajo, da je z raznimi vladnimi projekti še vedno mogoče pridobivati mamljive osebne koristi.

Osebno vidim v tem zakonu nekako veliko vrednost v resnosti namena boja proti korupciji tako v ožji kot tudi širši državni upravi. Seveda, vse v smislu s ciljem proti ničelni stopnji korupcije. Je pa res, da se zavedam, da to ni tako enostavno. Še posebno na področjih, za katere vemo in je skoraj znano, katere so najbolj koruptivne. Ravno zato sem še toliko bolj na stališču, da se poslanci, ne samo da se veliko govori, ampak da se zavedamo, da se je treba tudi z raznimi pristopi tega lotiti. Sam sem na stališču, da je ta zakon eno od orodij boja proti korupciji, in menim, da bo pripomogel vsem javnim uslužbencem, še posebno tistim, ki so na mestih, kot sem omenil, uradniki na položajih, in so do zdaj zgolj opazovali stranpoti izvedbe posameznih projektov državnega premoženja – se opravičujem, pomena. Menim, da bodo zdaj imeli možnost, da se aktivno vključijo v procese preprečevanja morebitnih zlorab preko sistema imenovanja in tudi na ta način dokazovali državljanom in državljanam, da obstajajo neupravičene etikete o koruptivnosti celotne javne uprave. In to vidim v tem zakonu tudi to priložnost.

Ne bodimo naivni, lahko tako rečem, kajti poslanci in poslanke, ne slepimo se, da niso bili pod vsako vlado prisotni primeri koruptivnih dejanj posameznikov, in to na projektih, ki so bili ustanovljeni izključno v namen t. i. javnega interesa. Se je dogajalo in se bo tudi dogajalo naprej, da posameznikom, ki se jim v dobri veri

zaupa in imenuje na odgovorno mesto, da se leti prelevijo v subjekt, kateremu je primarni interes osebna korist. In to je tudi, sam ocenjujem, namen predloga tega zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena, predvsem z namenom, da s pravočasnim odzivom se odločno zoperstavi vsem oblikam nepravilnosti pri uvedenih državnih projektih.

Zato prav gotovo podpiram ta zakon v prvem branju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak, replika.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Bom zelo kratek. Hvala lepa.

Glejte, gospod Verbič, mi tukaj govorimo ne o korupciji in ne vem kakšnih projektih, govorimo o projektih nad 100 milijonov. To je ena zadeva – in ne o korupciji. Korupcijo preganjajo policisti in kriminalisti. Ti uradniki in ti gospodje pa ne bodo imeli nobenih pooblastil. Nobenih pooblastil. V zakonu ni nobenih pooblastil, ki bi jih oni imeli. Njihov izdelek bo prosti spis, ki ne bo ničemur namenjen. Korupcijo morata preiskovati policija in tožilstvo.

Kar se tiče pa – bom zato, ker sem obljubil, predsedujoči, da bom kratek – kar se tiče gospe Brezigarjeve pa prvega generalnega državnega tožilca, on je že tako star, da verjamem, da se s tem ne bo ukvarjal. Kar se tiče pa gospe Brezigarjeve, jo pa poznam in vem, da ne bi mešala megle. Ona bi delala, tu bo pa mešanje megle in ne bi ona to prisegla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer. Pripravi naj se gospod Jože Tanko. Izvolite, gospod Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Saj v resnici imamo vsi zelo malo časa in se bom v bistvu splošno opredelil samo do bistva.

Današnja razprava v resnici je pokazala in tisto, kar je tudi moja osebna največja zamera, je predvsem to: minister, rekli ste naslednji stavek: "Imamo dober namen, zato smo se odločili, da gremo v splošno razpravo." Če je reden postopek, je vedno splošna razprava, saj tukaj nimamo kaj dosti odločati. Je pa en drugi problem, kadar greš s tako pomembnim zakonom, ki predstavlja ponovno noviteto, ki pravzaprav ni preizkušena praktično nikjer, bi moral prej dejansko narediti res široko razpravo v javnosti, preden sploh pridemo v Državni zbor. In preveriti najprej, kako bo to funkcioniralo, kaj pravi stroka o tem, kaj pravijo v sodni veji oblasti glede na to, da posegamo v njihove, bom rekel, pristojnosti in tako naprej in tako naprej. To se

mi zdi zelo pomembno, zato ker po eni strani uvajamo nekaj novega, potem bi na drugi strani pričakoval, da je treba neke določene stvari ukiniti, ali prevzeti, ali preusmeriti ali karkoli – pač enostavno ni tako enostavno vprašanje.

Zdaj pa poglejte, na strani dvajset imate ključni odstavek, ki ga sami zapišete: "Bistvenega mnenja predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje: Urad za preprečevanje pranja denarja, Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije, Banka Slovenije, Računsko sodišče Republike Slovenije, policija"... Skratka, vsi so imeli pripombe, sam sem na začetku omenil, jaz pa zelo jasno povem, ker posegате v njihove pristojnosti, kdaj, kje na kakšen način. Skratka, mislim, da za to bo več možnosti, ko se bomo lahko pogovarjali bolj neovirano, kar se časa tiče.

Naslednja stvar, ki se mi zdi zelo pomembna za mene, je tudi to, da če ne drugega, je do danes država vedno spoštovala, da je lokalna skupnost avtonomna. S to preiskavo prvič brez kakršnega razloga posegamo zelo neposredno na lokalni nivo, s tem da govorite, da preiskujemo državne projekte. Zdaj pa več nič ne razumem. Tukaj imam resen problem in zato, če že, potem je treba zelo jasno definirati, kdaj in v katerih primerih in tako naprej, ker drugače bom imel kar naprej občutek, da je samo politična stranka, župan in Vlada bosta druga, bo navidezni vtis, da gre v resnici za politični pritisk. Kako se bomo temu izognili? Pa daleč od tega, da namigujem, da bo temu tako.

Naslednja stvar, ki se mi zdi še pomembna, je v resnici, da se bomo morali odločiti zelo jasno, ali bomo v Državnem zboru dejansko dopustili, da izvršna oblast ima instrument, ki dela ravno kontra od tistega, kar pravzaprav počne Državni zbor. Tukaj imam resen problem.

Zato predlagam, minister, za razliko, ker če pravite, da iskreno verjamete in imate namen, da je ta projekt uspešen, dajte nasprotno kdaj slišati. Iskreno mi verjemite, da ne verjamem v takšen projekt, kot je danes zapisan v tem dokumentu. Ne zaradi tega, ker ste to vi, ne zaradi tega, ker bi to bilo zato, ker sem jaz slučajno opozicija, ampak preprosto zaradi tega, ker stvar, tako kot danes tukaj piše, ne pije vode. In boste morali – če po ostalih projektih in primerih zahtevamo odgovornost od stroke, da nam jasno pove, ali to drži ali ne, tudi v tem primeru priti pred Državni zbor in naj tudi stroka pove, ali ta zgodba pije vodo z vidika zakonitosti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Vlada je lastnik dveh največjih bank, 100-odstotni. Če te banke nočejo

poročati preiskovalnim organom, je Vlada skupščina, lahko razreši nadzorni svet in ta upravo banke in naredimo tisto, kar je problem. Drugič, predsednik oziroma minister pozna sive eminence bančne luknje, ker je preiskoval bančno luknjo, ko je bil KPK. Zakaj tega ni hotel nikoli obelodaniti in povedati imen? Sedaj ta isti človek, ki tega ni hotel storiti, predlaga, zagovarja ustanovitev vladne preiskovalne komisije. To je političen projekt, kajti vlada bo skrbela za kadrovske strukture te komisije, za finančno in določila bo cilje preiskave. To pomeni samo to, in se bo zgodilo isti kot s prejšnjo sestavo KPK, ko se je določilo politično tarčo in se vse usmerilo, zato da se nekoga onemogočilo pri delu opravljanja funkcij in tako naprej. Nič drugega od tega ne bo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sedaj ima besedo mag. Goran Klemenčič, minister za pravosodje, kot zadnji.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Zakon je bil dolgo časa, gospod Möderndorfer, v medresorskem in strokovnem usklajevanju. Je eden redkih zakonov, ki je nastal, tako da je vlada najprej, ko je ustanovila komisijo, ravno zato, ker je zadeva zahtevna, je bil osnutek zakona pripravljen in mislim, da je pet mesecev, odkar je bil pripravljen, visel na spletni strani, tudi Vlade. Javnosti je bilo povedano, da je predlog zunaj. Oštečenih je bilo več krogov z različnimi strokovnimi institucijami in so pomisleki; absolutno so pomisleki. To je tudi pripeljalo do določenega izboljšanja in sprememb zakona, in verjamem, da bo temu pripomogla tudi nadaljnja diskusija. Zato, kot rečeno, sem pozorno spremljal vse kritike, tudi vaše, z veseljem jih poslušam. Samo fino je, če so utemeljene na nečem, na kakšnem substratu – ampak okej.

Veselim se, če boste zakon podprli, ker je vmes celotno poletje, v katerem bo mogoče še na tem delati in se septembra vidimo po odborih v zvezi s tem zakonom, ki bo mogoče že v nekoliko drugačni obliki tudi zaradi današnje razprave. Ne smemo pa zaradi tega umakniti oči z žoge, ki pa mislim, da v tem primeru je pozitivna. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade, prosim, da to naredi z dvigom roke. Prosim za prijavo. 3 minute 27 vsak.

Dr. Vinko Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Na kratko. Prej sem pozabil še gospodu Verbiču reči naslednje. Nič nisem zasledil spornega v

napostu gospoda Dobovška. Govoril je o preveč organih, ne o koordinaciji in tako naprej. Pa tudi, če se ne bi z njim strinjal, ne pomeni, da je karkoli narobe.

Sicer pa, če gremo po hitrem postopku naprej glede na čas. Minister, pogledajte, moteče je, zelo je moteče, da streljate osle. Namreč, kamere nas snemajo. Prej ste rekli, kako smo mi nasprotovali NPU, pa sem vam pisno dokazal, da ni res. Mi smo nasprotovali temu, da ste vi ustanovili NPU in je ta bil odgovoren ministrici in ne šefu policije. Kje ste pa to videli? Ja, seveda, sedaj je pa treba ven iti ... /oglašanje iz klopi/ Ja, že vidim. Enako je bilo pri tožilstvu. Mi smo nasprotovali decentralizaciji tožilstva kot takega in neodgovornosti v tožilski organizaciji, kar imamo danes posledice.

Gremo naprej. Prej je bilo govora o Ircih. Na Irskem niso pred sodnike in tožilce pa v zapore pripeljali nobene komisije, niti parlamentarne, še manj vladne, ampak policisti in tožilci. Gospe in gospodje, ne se sedaj hvaliti z Irsko!

Sicer pa tisto, kar so še vprašanja za ministra, je pa seveda naslednje. Prvič, kakšne nagrade bodo dobili. Tukaj piše samo, da bodo nagrajeni. Koliko pa bo to? Ena plača, dve plači, pet plač, ne vem, koliko bo. In ključno vprašanje današnjega večera – kaj bo z izdelkom, ki se bo imenovalo zaključno poročilo? Kaj bo s tem izdelkom? Kaj bo s tem izdelkom? A ga bodo razrezali, dali v Palomo – verjetno po dveh letih –, ker nič ne more biti v poročilu takega, kar bi imelo posledice. Posledice ima lahko kazenska ovadba, policist, ki potrka na vrata, ki te pripelje na sodnijo, pa te potem odpelje v zapor, to so posledice, ne pa neko poročilo, ki ne bo imelo nobene vrednosti.

Sprašujem ministra tudi, kaj bo s podatki. Ali si res predstavljate, da bo policija podatke dajala tej komisiji? A ste smešni?! Saj to bo na Ustavnem sodišču padlo. A vi mislite, da bo gospod Fišer dajal podatke tej komisiji? Saj to mora pasti na Ustavnem sodišču, ne more biti drugače.

Spet pomembno vprašanje – če ga ponovim na kratko – priče so to, imajo status priče in zoper njih se ne ugotavlja odgovornost. Zakaj bodo torej hodili na zaslišanje na to komisijo? Se kazati, gledati, slikati? Kaj? kaj bo to? Govoriti jim ne bo treba in zoper njih ne bo ugotavljana odgovornost. Glejte, smešno, zakon je res smešen in drugega kot to, da se preprosto reče, minister, odnesite to zadevo, nikoli več je ne prinesite v taki obliki, ne se sramotiti na tak način. Koalicijski poslanci pa, jaz bom samo tako rekel, glejte, s pritiskom na gumb za tak zakon sramotite sebe. Vsakdo sramoti sebe, ki bo pritisnil na gumb "za" ... / znak za konec razprave/ ..., da smo vam pokazali v teh nastopih, da gre za čisto neumnost in za čisto nič drugega. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Včasih človek pričakuje, da bi razumeli vsaj tisto, da je v politiki tako važno spregovoriti kot tudi poslušati. Namreč, ko je tako uspešno prebral svoj dolgi napisani prispevek predstavnik SMC, sem se spraševal, ali je sploh poslušal – oziroma tisti, ki mu je to napisal – to, kar sem prej povedal, ali ne. Govoril je o neki silni borbi proti ne vem čemu že vsemu, proti težkemu kriminalu in podobno, ampak jaz lahko potem samo rečem, dobro jutro, gospe in gospodje, kajti, če v koaliciji ne razumete pravnega reda te države, vam ne moremo pomagati.

Pravni red te države pravi naslednje: vlada je s svojimi ministrstvi odgovorna za delovanje sistemov, vseh v državi in vsak minister je odgovoren za svoje področje, predsednik vlade je pa odgovoren za koordinacijo in splošne usmeritve v politiki. Tako to določa pravni red Republike Slovenije. Vlada seveda ima v okviru svojih ministrstev, preiskovalne, represivne, vse druge institucije te države in je dolžna zagotavljati, da te zakonito delujejo na ustrezni podlagi in da pač izvršujejo točno to, kar naj bi v tem primeru delala neka silna preiskovalna komisija, kar je popoln absurd. To pomeni, namesto da bi delovali sistemi, bo zdaj tukaj nek nadomestek, ki bo očitno uporabljen za politično obračunavanje, pa za nič drugega, ker ne more biti za nič drugega. Imenujmo stvari! Za to se zapravlja denar davkoplačevalcev. Še enkrat povem, če ne razumete koalicija kot celota – prej sem to naslovil na vlado –, ampak očitno imate tudi vi s tem težave. Zakaj pravzaprav je vlada? Vlada je tukaj zato, da pride v parlament z zakoni, ki bodo omogočali, da deluje pravosodni sistem, pa pred tem, če želite, preiskovalni in represivni organi, skladno z normami, standardi in vrednotami, ki veljajo v Evropski uniji in za katere smo se odločili na plebiscitu. To je dolžna vlada, ne pa to nadomeščati s tem, da se bo igrala kavboje in indijance, pa tam s prstom kazala na nekoga. In potem je dolžna seveda vlada priti v parlament z zakoni, ki bodo vzpostavili sistem, ki bo prijazen podjetništvu, ki bo omogočil, da se sprostitjo razvojni potenciali države Slovenije.

Namesto prekomernega obremenjevanja podjetnikov in vseh državljanov in državljanov, da se vzpostavi sistem, ki bo omogočil odpiranje novih produktivnih delovnih mest z visoko dodano vrednostjo, za to je vlada, gospe in gospodje, da postavi ta okvir, da zagotovi, da deluje bančni sistem, da zagotovi, da delujejo vsi sistemi te države, ne pa, da se zafrkava s preiskovalkami. Tudi vaša naloga je to. Naša naloga v opoziciji pa je, da podpremo, kar je dobrega, predlagamo alternativne rešitve, če želimo, in da seveda opozarjamo na tisto, kar je narobe. To je ustavni red države Slovenije, če ga res ne razumete. Ampak lepo vas prosim, saj

je na čelu vaše stranke ustavni pravnik, potem njega vprašajte.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič, izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice in kolegi!

Kolega Grims nas je pravkar učil o tem, kaj je delo vlade, to je, da omogoča delo tožilstvu, pravosodju. Strinjam se s tem, kolega Grims, ampak to je bilo tudi delo prejšnjih vlad, pa tega niso naredile. Namen tega zakona je, ne to, da se kakorkoli spušča v delo tožilstva, v delo sodišč, ampak da ugotavlja pomanjkljivosti, ki so se zgodile prejšnjim vladam, zaradi katerih imamo bančno luknjo, imamo TEŠ 6 in na podlagi ugotavljanja oziroma rezultatov teh preiskav, po ugotavljanju pomanjkljivosti bomo lahko spremenili zakonodajo in jo pravzaprav uredili tako, da do teh pomanjkljivosti slučajno ne bo prišlo pri mogoče naslednjih projektih, mogoče pri izgradnji drugega tira. To je namen te preiskave!

Strinjam se, gospod Gorenak, res nima vseh pristojnosti ta vlada, pardon, ta preiskovalna komisija, ampak ima pa to pristojnost, da naredi na koncu poročilo in na podlagi tega poročila pričakujem, da bo imel tudi parlament neko možnost oblikovati oziroma popravljati zakonodajo, kjer je to potrebno; in to je ta namen. Ne pa ... Preiskovanje kaznivih dejanj bo še naprej v pristojnosti policije, preganjanje storilcev kaznivih dejanj v pristojnosti tožilstva, sojenje v pristojnosti pravosodnega sistema in tako dalje. To vse ostane. Ugotavljamo pomanjkljivosti, ki so se zgodile v času prejšnjih vlad, zato da se ne bodo dogajale naprej. Samo to. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno mag. Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Predlagam vam, gospod predsedujoči, da nujno dostavite spoštovanemu poslancu en izvod slovenske ustave, mogoče bi bilo pa dobro, da bi kar vsakemu članu koalicije en izvod slovenske ustave dostavili zdajle na klop, da bi lahko vsi prebrali, da preiskovalne komisije opredeljuje slovenska ustava kot pristojnost zakonodajne veje oblasti oziroma Državnega zbora. Točno to, kar ste vi govorili, je opredeljeno v ustavi kot naloga in pristojnost za preiskovalke v Državnem zboru, in to je tudi urejeno s pozitivno zakonodajo na tej ustavni osnovi v pravnem redu države Slovenije.

Za izvršilno vejo oblasti pa ustava določa popolnoma drugačne naloge in pristojnosti, ki so potem tudi opredeljene v pozitivni zakonodaji. To, kar se pa zdajle hoče,

je pa seveda nekaj, kar bo služilo samo videzu ali pa če želite piaru, nima pa nobene operativne izvršilne funkcije. To ni pristojnost izvršilne veje oblasti, ampak je uzurpacija nečesa drugega – tistega, kar ustava daje zakonodajni veji oblasti, če kdo še vedno tega ne razume. Zakaj zakonodajni? Ker je smisel preiskovalk, da bi delovale na osnovi soglasja vseh političnih sil, tako pozicije kot opozicije. Primarno naj bi to itak bila stvar opozicije in tam seveda gledala pod prste. To naj bi bila oblika nadzora, parlamentarnega nadzora za ugotavljanje politične odgovornosti. Pač, nadzorna funkcija pa je ena od temeljnih funkcij parlamenta, ki je žal v Sloveniji velikokrat povsem odrinjena ali pa se jo celo hoče ovirati in preprečevati. Nikakor pa ni to naloga izvršilne veje oblasti. Izvršilna veja oblasti pa ima, da vodi državo, da vlada, da ureja, da daje razmere, da ustvarja pogoje, da daje tudi predloge v parlament, zato da se ustvarijo ti pogoji, da delujejo vsi sistemi te države, vključno če želite z organi pregona in z represivnimi organi in s celotnim pravosodnim aparatom. Vse to je to, česar se danes tukaj dotikamo. Potem delujemo skladno z ustavnim redom. To, kar se pa danes tukaj ponuja, je pa nekaj, kar je v totalnem nasprotju z ustavnim redom, s pravnimi pravili in če želite, tudi z vrednotenjem. Tu gre za vzpostavljanje neke nove oblike piara, neke nove oblike, če želite, medijskega pritiska za politično obračunavanje. To, oprostite, pa niti slučajno ni naloga izvršilne veje oblasti. Niti slučajno! Ravno nasprotno. Oni bi morali storiti vse, da do česa takega ne pride. Če pa pri tem pomagata, pa prevzemata tudi nase en del odgovornosti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert. Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Najprej nekaj v odgovoru gospoda Igorju Zorčiču. Ko govorimo o drugem tiru, je najprej treba imeti sposobnega ministra, da sploh dobimo evropska sredstva, da je sposoben napisati en projekt.

Drugič, ko ste govorili o tem, da se SDS boji teh komisij. Kot vidni član Zaresa ne prenašati lastnih strahov nam, pa si poglejte, kdo bo sestavljal to komisijo: tisti, ki je kriv za bančno luknjo, bo lahko vodil komisijo, pa za to dobil še plačo. To je vaš predlog. Tako pustite doma Zaresovo taktiko, zdaj ste v SMC.

Ko je minister prej govoril, da nismo konkretno spraševali o pomanjkljivostih zakona, se je grdo zlagal. Natančno sem ga vprašala o naslednjih zadevah. Kateri minister bo lahko predlagal, pristojni ali katerikoli – glede na to, da se v zakonu uporabljajo različna pojmovanja. Govorila sem o vrednosti, prej sem res in se zahvaljujem za opozorilo, povedala nekoliko previsok znesek. Pa vendar govorimo o enem odstotku. Kdaj? Na začetku projekta, sredi

projekta ali na koncu projekta? Tega ni odgovoril. Prav tako ni odgovoril, kakšna bo pristojnost Državnega zbora, bomo gledali, bomo kimali ali bomo poročilo sprejemali? Prav tako mi ni odgovoril, kaj bo po zaključku komisije. Namreč jasno je navedeno v predlogu zakona, da bo komisija prenehala s svojim delom takrat, ko bo pred Državnim zborom podala zaključke. Kdo bo odgovoren za morebitne odškodninske tožbe, če bo komisija takrat prenehala z delom? Prav tako mi ni odgovoril na finančne posledice, ki bodo. Bodo in to velike. Namreč, za vse tiste, ki bodo v teh raznih komisijah – ne bo samo ena –, sočasno jih bo lahko delovalo pet, šest, sedem, ne vem. Pač toliko boste morali plačati svojim prijateljem. Ampak dejstvo je, da bo to stalo državo še kako. Plus odškodnine. Skratka, tudi na to mi ni znal podati odgovora.

Zato težko sprejemam tiste razlage, ko pravijo oziroma za katero je izjavil minister, da smo govorili samo o njegovi funkciji. In še nekaj. Če je ta predlog morala najprej pripraviti še posebna strokovna komisija, pa sem vam samo zdajle naštel 10 neumnosti, potem bog se usmili! Pa kdo vam pripravlja te zakone?! Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite. Minister za pravosodje.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Se opravičujem, saj sem poslušal tam. Glejte, če olupimo to čebulo, na koncu mislim, da je nekaj resničnega, iskrenega nerazumevanja, kaj naj bi taka komisija počela in kaj naj bi ta instrument bil, nekaj pa je pač parlamentarne razprave – recimo temu. Vse, vse kar ta zakon prinaša – in ga je seveda mogoče še izboljšati, zato je pa prišel v parlamentarno proceduro po rednem postopku – je to, da se vzpostavlja orodje, da bo imela država, država, ki ima slabe izkušnje z velikimi infrastrukturnimi projekti, en vzvod za ugotovitev dejanskega stanja, na podlagi katerega bo lahko konkretna vlada sprejemala odločitve, pametne odločitve, in da se bodo združili – ne, da se bo za to dajalo denar za neke zunanje komisije, revizije in tako naprej, ampak da se bo združilo tisto, kar že najboljše je v Fursu, na policiji, v posameznih ministrstvih in tako naprej. Kakšen bo rezultat tega? Rezultat tega, zakon to predpisuje, rezultat tega bodo lahko odškodninski postopki, kazenski postopki in tako naprej. Včasih bodo ti tekli paralelno, včasih ne. Čisto najlažja je pa naslednja primerjava. Prevzamete novo veliko podjetje, v katerem je veliko pomanjkljivosti, recimo, sumov in tako naprej, piše se o njem – in kaj zdaj naredite? Najprej rečete, ne bom sam ugotavljal, kaj je bilo narobe, ne bom naročil revizije in tako naprej, poklical bom policijo in rekel, naj ona to reši, vmes pa bo – kaj? Podjetje bo kršilo. Tako se mi

danes kot država pogosto obnašamo, vsaka vlada, vaša, naša, in tako naprej, ker tega orodja ni. Ker ko imaš pred sabo velik projekt in ti je izstavljen račun, katerikoli vladi, se pač čaka, kaj bo policija naredila; hvala bogu, ampak policija raziskuje kaznivo dejanje, kaznivo dejanje sistemskega problema ne bo rešilo.

Vse, kar je tukaj, je po izkušnjah, ki so jih druge države v točno takšnih primerih, od Avstrije, Irske, Islandije, Združenega kraljestva, Avstralija je tudi posebej opredeljena, je, da se da orodje vladi, kot je bilo prej rečeno, da ob obstoječih resursih, ki so, z medinstitucionalnim sodelovanjem pride do ugotovitve dejanskega stanja, to dejansko stanje pa bo podlaga, lahko bo pripomoglo, lahko bo paralelno, včasih bo začetek za ugotavljanje odškodninskih odgovornosti, kazenskih odgovornosti, predvsem pa za boljše upravljanje.

To je to. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Branko Grims, proceduralno, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani gospod podpredsednik, samo prosim vas, da izročite en izvod ustave še gospodu ministru, in to odprt na strani 44, da si bo prebral 93. člen Ustave Republike Slovenije Parlamentarna preiskava. Citiram: "Državni zbor lahko odredi preiskavo o zadevah javnega pomena", to je točno to, o čemer govori ta zakon. "Mora pa to storiti na zahtevo tretjine poslancev državnega zbora ali na zahtevo državnega sveta. V ta namen imenuje komisijo, ki ima v zadevah poizvedovanja in preučevanja smiselno enaka pooblastila, kakor pravosodni organi."

Točno to je tista vsebina, ki jo zajema ta zakon. To je vsebina, ki jo Ustava Republike Slovenije daje Državnemu zboru kot pristojnost v okviru izvrševanja njenih nadzornih pooblastil. To v nobenem primeru ne more biti pooblastilo Vlade, lahko ga pa z zakonom uzurpirate vladi, ampak s tem se zavedajte, da ste naredili parlamentu škodo in da ste šli v nasprotje z ustavnim redom države Slovenije.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, proceduralno.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsedujoči.

Vsaj trikrat sem opozoril na to, da minister ni odgovoril na vprašanja, ki so bila postavljena, tudi na zadnja postavljena vprašanja kolegice Anje Bah Žibert minister ni odgovoril, kar pomeni, da je minister prišel na sejo državnega zbora popolnoma nepripravljen, ne pozna vsebine zakona, noče komentirati, noče razpravljati o ustavnopravnem položaju te ad hoc komisije, ki bo imela pristojnost upravljanja z vsemi podsistemi države. To se pravi, bo usmerjala in vodila tiste predstavnike tožilstva, preiskovalne komisije, Računskega sodišča,

Ustavnega sodišča in še ne vem koga. Ta ad hoc komisija, ki jo predlaga vlada, bo vodila na nek čuden način, s tem ko bo vlada delegirala kadre v to komisijo, pa prav na njen političen način. In institucije, ki so bile, ki jih tangira ta zakon, so dale pripombe zaradi tega, ker so to posegi v njihov ustavnopravni in sistemski položaj. In minister ni hotel z eno besedo odgovoriti na postavljena vprašanja. Z eno besedo! Mislim, da je treba, kar zadeva vodstvo Državnega zbora, potegniti določene konkretne ukrepe. Če zadeve niso sposobne za obravnavo, in ta zakon za obravnavo ni sposoben, ga predsednik Državnega zbora niti ne bi mogel uvrstiti v obravnavo v Državni zbor. Niti ga ne more uvrstiti.

Minister, ki ni sposoben zagovarjati svojega zakona in pojasnjevati vprašanja, v bistvu ne more opravljati funkcije ministra. Žal je tako, pa naj gre to za Gorana Klemenčiča ali za kakšnega drugega ministra. Vedno enako. Temeljnih vprašanj, ki so bila postavljena v razpravi, ta temeljna vprašanja, ki so bila postavljena v razpravi, so ostala neodgovorjena. Očitno je, da je to zakon, s katerim se bo še naprej politično obračunavalo z osebami, ki tej vladni koaliciji niso blizu. Zdaj so padle sodbe na sodiščih, padli so projekti na KPK, sedaj sicer ponavljajo isto zgodbo KPK, kot je že padla enkrat na instanci, in drugih orodij ni več. Zdaj si je vlada izmislila nek nov projekt, s katerim bo te stvari počela sicer na nekoliko drugačen način, ampak z istimi osebami, ki niso do sedaj praktično naredile popolnoma nič. Uredite to, gospod predsedujoči, da bomo dobili relevantne odgovore in zakone, ki so sposobni za obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Predsedujoči, vem, da je že pozna ura, ampak to, kar se pa v tej dvorani, to pa ni vredno tega državnega zbora. Ničkolikokrat smo bili že soočeni s tem, da smo začeli obravnavo točke, pa pristojnega ministra ali pa njegovega sekretarja ni bilo. Danes obravnavamo točko, na drugem koncu dvorane pa minister klepeta in moti delo tega državnega zbora, namesto da bi odgovorno poslušal razpravo, če govorimo o odgovorni zakonodaji. Res žalostno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Torej, minister ne more odgovarjati. To veste. Jaz samo lahko ugotavljam, v drugi obravnavi bo matično delovno telo ocenjevalo, ali so pogoji za to, da je zakon sprejet, ali ne. V pripravi na seji odbora v drugi obravnavi. Hvala lepa.

Torej zaključujem razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 19. točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 21.55. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 21.23 in se je nadaljevala ob 21.56).

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 26. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dnem 9. 7. 2015. Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC in DeSUS k tretjemu poglavju.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev. Za je glasovalo 79, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC in DeSUS k četrtemu poglavju.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev. Za je glasovalo 79, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 79.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu oziroma na seji Državnega zbora, predlog deklaracije neusklajen.

Prehajamo na odločanje o predlogu deklaracije v celoti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik.

Dekoracija, ki jo danes tukaj sprejemamo oziroma o njej odločamo, govori o Sloveniji, umeščeni v neki Evropski uniji in v nekem svetu, ki pravzaprav vodi neko politiko, ki vodi v izključevanje in v probleme, s katerimi se soočamo danes v svetu. Ta deklaracija pravzaprav pristaja na vse neenakosti, ki jih producira Evropska unija na takšen način, da se sklicuje ravno na te enakosti te Evropske unije.

Zaradi tega ker vidimo Slovenijo, ki bi morala igrati vlogo v Evropski uniji, ki bi bila

drugačna, bolj solidarna, bolj pravična, bolj enaka, bomo proti tej deklaraciji glasovali v Združeni levici proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nova Slovenija gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik! Spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije bo podprla predlog deklaracije o zunanji politiki Republike Slovenije. Ocenjujemo, da je dobro, da je navedena Evropska unija kot vrednostni in politični okvir, kot temeljni vrednostni in politični okvir. Za Evropsko unijo so se na najbolj demokratični način odločile državljanke in državljani Republike Slovenije in dobro je, da je članstvo Republike Slovenije v Natu predstavljeno kot temeljni okvir za zagotavljanje nacionalne varnosti. Za članstvo v zvezi Nato so se na najbolj demokratični način, na referendumu, odločile državljanke in državljani Republike Slovenije.

Dobro je, da je v deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije jasno determinirano, da je Republika Slovenija srednjeevropska država, vedno smo bili Slovenci v Srednji Evropi, vedno v svoji zgodovini in seveda, da je Republika Slovenija tudi pomorska država. Glede na tako zelo frekventne in dinamične dogodke, ki se dogajajo tako znotraj Evrope kot na globalni ravni, pa je prav, da imamo v deklaraciji tudi zapisano, da Ministrstvo za zunanje zadeve v imenu Vlade letno predstavi Državnemu zboru oceno o razvoju mednarodnih odnosov in položaju Republike Slovenije v mednarodni skupnosti glede na cilje in prednostne naloge deklaracije in strateškega dokumenta in da bo na tej podlagi Državni zbor za Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije oblikoval stališča oziroma usmeritve.

V časovnem loku december 1999 – danes, julij 2015, se je veliko zadev zgodilo, spremenilo tako v Evropi, na globalni ravni in tudi v Sloveniji. Ocenjujemo v Poslanski skupini Nove Slovenije, da je ta politični dokument, deklaracija torej, tudi dobra osnova za strateški dokument, s katerim smo se člani Odbora za zunanjo politiko že seznanili in tudi pričakujemo, da ga bo Vlada čim prej sprejela.

Naša intimna želja in tudi moja osebna je ta, da bi bil ta dokument, deklaracija, sprejet brez glasu proti. Pri vsaki modri državi namreč politika, kar zadeva zunanjo politiko, govori z enotnim glasom. Zato bi tudi pričakovali, da bi deklaracija bila sprejeta vsaj brez glasu proti. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC mag. Branislav Rajič.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala za besedo! Spoštovani predsednik Vlade, kolegice in kolegi, spoštovane ministrice in ministri!

Deklaracija o zunanji politiki Republike Slovenije je odgovor na zdavnaj ugotovljeno potrebo po vnovičnem definiranju dolgoročne smeri delovanja Republike Slovenije v mednarodni skupnosti. To je velik korak, ki so mu prehodile številne aktivnosti na vseh družbenih področjih. Že v svojem predvolilnem programu je SMC načrtovala prenovno deklaracije in strategije zunanje politike z namenom, da določimo temeljne nacionalne interese in prioritete naše države in družbe.

Tudi v okviru koalicijske pogodbe smo se zavezali, da bodo koalicijske partnerice prenovile deklaracijo o zunanji politiki, ki bo s koalicijskim in parlamentarnim usklajevanjem ter po javni razpravi sprejeta v Državnem zboru s čim širšim soglasjem v prvi polovici leta 2015. In res je, ob izteku poletja smo deklaracijo postavili na poslanske klopi. Ona bo omogočila poenotenje slovenske zunanje politike ter izvajanje nadzorne in korektivne funkcije Državnega zbora. Diplomacija kot služba Ministrstva za zunanje zadeve ostaja osrednje sredstvo slovenske zunanje politike.

V Poslanski skupini SMC smo se močno zavzemali, da je razprava o osnutku deklaracije presešla okvire Odbora za zunanjo politiko in da so bile vanjo vključene tudi širša zainteresirana javnost, akademska skupnost, predstavniki nevladnih organizacij iz relevantnih področij ter predstavniki gospodarstva. Danes smo pred zaključnim dejanjem, da potrdimo dokument, na katerega smo lahko ponosni, saj ta temelji na promociji človekovih pravic, demokracije in vladavine prava, na vzpostavljanju dobrih medsosedskih ter drugih dvo- in več stranskih odnosov, na promociji Republike Slovenije in njenih gospodarskih subjektov v mednarodni skupnosti, na aktivni vlogi v mednarodnih organizacijah, katerih članica je naša država, ter na aktivnem sodelovanju v procesu mednarodnega razvojnega sodelovanja. Deklaracija jasno opredeljuje cilje zunanje politike naše države: mir, varnost, politična stabilnost in blaginja Republike Slovenije, urejeni dobri sosedski odnosi, ugled in prepoznavnost Republike Slovenije kot uspešne članice Evropske unije, širšega zaledja srednje Evrope, zahodnega Balkana, Sredozemlja in tako naprej.

Vsak, ki mu je mar za našo državo, za blaginjo nas in naših zanamcev, ne bo omahoval v odločitvi, da podpre to deklaracijo. Redke so teme, kot je današnja, o katerih smo vsi poslanci lahko tako enotni.

V naši poslanski skupini jo bomo podprli in vas pozivam, da storite enako. Mar ni to simbolno dejanje, ki bo našim državljanom in državljanom pokazalo, da smo vsi, ne glede na različnost strankarskih programov, vendarle od... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospod Matjaž Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Po letu 1999 dobivamo končno najpomembnejši zunanjepolitični akt. Pri tem dokumentu so sodelovale skoraj vse politične stranke, večkrat je govora o tem, da politika ne zna stopiti skupaj, pri temu aktu smo skoraj vsi, razen ene politične stranke, jasno dali vedeti s svojo vsebino in svojo intenco umestili Slovenijo v nek čas in v nek prostor. Od danes naprej bodo vse politične, zunanje politične sile Slovenije delovale enotno. Govorim o predsedniku republike, premierju, zunanjemu ministru in vseh nas. Ob tem priložnosti bi vam rad povedal, da Socialni demokrati bomo brezpogojno podprli ta akt. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj, po obrazložitvi glasu, pa lahko preidemo na glasovanje. Prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v osebno ime gospa Marija A. Kovačič. Ne. Obrazložitev glasu v osebno ime gospod dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Zadeva seveda ni smešna. Kot je rekel gospod Nemeč, gre za najpomembnejši zunanjepolitični akt, ki ga seveda v osebno ime ne morem podpreti. Ne morem ga podpreti, zato ker ni dovolj premišljen, zlasti v geostrateškem smislu, ne morem ga podpreti, zato ker ne problematizira neenakosti, kot je to že povedal tovariš dr. Vatovec, ne morem ga podpreti tudi, zato ker zapišemo noter, da je Slovenija pomorska država, pa še direktorata nimamo. To smo tam zmanjšali na enih 7 ljudi in je to v Ljubljani, namesto da bi bilo na morju, da ljudje vidijo to pomorskost. In ne morem ga podpreti in glasoval bom proti tudi v znak protesta. Zakaj? Tudi sam sem nekako v Združeni levici padel v to, da pokrivam dobršen del t. i. parlamentarne diplomacije. Glasoval bom tudi proti, ker določeni ljudje, ki so stopili v politiko s profesorskih pozicij, se premalo tega zavedajo. Zlasti govorim o predsedniku Vlade Republike Slovenije, zlasti govorim o finančnem ministru in zlasti govorim tudi o številnih potezah predsednika države Republike Slovenije. Ko gremo v tujino, zastopamo Slovenijo in celo jaz, katerega "nickname" je Nespodobni hasic, ko tehtam besede in razmišljam, kaj bom povedal in tudi zato bom glasoval proti – in upam, če bo ta mandat še naprej ostal, da bo imenovana gospoda in mi vsi ostali malo premislili, preden zinemo, ko gremo v tujino in zastopamo Slovenijo. Imamo celo vrsto težav, številne države, v katere hodimo, številni veleposlaniki in veleposlanice, s katerimi se srečujem in pogovarjam, tudi prihajajo iz držav, ki imajo celo vrsto težav, ampak seveda ne smemo delovati na način

učinka blebetala. Če se je Franc Trček naučil osnov diplomacije, pričakujem, da se tudi ostali. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na glasovanje o deklaraciji o zunanji politiki Republike Slovenije v celoti, torej s tistimi amandmaji, ki so bili sprejeti. Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti 5. (Za je glasovalo 64.) (Proti 5.) Ugotavljam, da je deklaracija sprejeta. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o fiskalnem pravilu v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 9. 7. 2015. Preden preidemo na odločanje, vas želim opozoriti, da je skladno s tretjim odstavkom 148. člena Ustave Republike Slovenije za sprejetje vsakega amandmaja ter kasneje tudi zakona v celoti potrebna dvotretjinska večina vseh poslancev, to je 60 ali več.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Širčelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik, spoštovana Vlada, predsednik Vlade, minister za finance!

V Slovenski demokratični stranki smo vložili amandma k 3. členu tega zakona z namenom, da ta fiskalni zakon in da fiskalna formula postane bolj stabilna, da so njeni učinki bolj stabilni za finančno, gospodarsko, socialno situacijo v državi.

Namreč, s to formulo bomo dosegli to, da bodo ob spremembah BDP manjša nihanja na odhodkovni strani. Ta formula je dejansko preizkušena. Preizkušena je že v državi, ki ima v primerjavi z nami in tudi z nekaterimi evropskimi državami, državami predvsem Evropske unije, zelo razvite javne finance, zelo stabilne javne finance, to je Švica. In glede same uresničitve te formule, delovanja te formule ni nobenih težav oziroma ni nekih dilem, ki se pojavljajo pri vseh ostalih formulah.

S tem amandmajem bomo seveda zagotovili učinkovitejše delovanje fiskalnega zakona, hkrati bomo zagotovili tudi to, da bo dejansko ta zakon deloval v skladu s 148. členom Ustave Republike Slovenije in da bo zaradi tega življenje ljudi, državljanov in državljanek toliko lažje oziroma veliko bolj olajšano in veliko bolj predvidljivo. Predvidljive bodo tudi finančne politike katerekoli vlade, predvidljive bodo zato tudi socialne politike, gospodarske politike, razvojne politike; skratka ta formula in ta naš

amandma zagotavlja večjo stabilnost delovanja fiskalnega zakona.

Seveda zaradi tega predlagam, da amandma Slovenske demokratske stranke podprete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej, odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 59.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 59.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 8. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma istega predlagatelja k 9., 10. in 15. členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik!

Bom v bloku razložil amandmaje k 8., 9., 10. in 15. členu, ker gre tukaj za isto stvar, namreč za sestavo Fiskalnega sveta.

Fiskalni svet bo po sprejetju, čeprav upamo, da ga ne bo, ampak po potencialnem sprejetju fiskalnega pravila danes postal organ, institucija, ki bo določal triletni proračunski okvir, ki bo določal, kdaj se lahko ob izrednih okoliščinah fiskalno pravilo suspendira, in bo na ta način v bistvu postal najpomembnejši fiskalni organ, se pravi, najpomembnejši organ, ki določa proračunsko politiko v tej državi. S tem Fiskalni svet ni nek tehničen, tehnokratski organ, ampak je globoko političen organ. Zato se nam zdi trenutna sestava treh članov, ki jih imenuje Vlada, neustrezna in predlagamo, da se sestavo pluralizira, da se jo razširi na pet članov, in da v njej dobijo svoj glas predstavniki različnih sfer družbe; se pravi, tako delodajalcev, kot zaposlenih, kot predstavnikov Vlade, ker se s tem zagotovi vsaj neka osnovna demokratičnost tega organa in zato v bistvu s posegi v te štiri člene predlagamo, da se na ta način sestavo Fiskalnega sveta spremeni.

Mi bomo seveda te amandmaje podprli, pričakujemo pa širšo podporo v imenu demokratičnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 8. členu.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 77.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 77.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Združen levica k 8. členu ni bil sprejet, so postali amandmaji istega predlagatelja k 9., 10. in 15. členu brezpredmetni.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 11. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani predsednik, Vlada, kolegi in kolegice!

Slovenska demokratska stranka predlaga amandma, s čimer bi dala Fiskalnemu svetu dejansko večjo vlogo. To je prava zadeva. Namreč, po predlogu koalicije oziroma Vlade dejansko pri nadzoru nad finančno politiko, gospodarsko, socialno politiko itn. zelo aktivno sodeluje Vlada in Vlada nadzoruje tako rekoč sama sebe. Pravzaprav Vlada pri tem, da bi se dejansko uresničeval ta zakon, nima nadzornika. To naj bi bil seveda Fiskalni svet, vendar je z vsemi amandmaji, ki so predlagani, dejansko Fiskalni svet postal nek posvetovalni organ Vlade, ki ne bo imel neke posebne vloge. Morda bo seznanil s kakšnim svojim mnenjem Državni svet, Vlada bo poslala tudi Državnemu zboru mnenje o tem, kaj je dejansko napisal. Da pa bi imel neko vlogo, ki bi zagotavljala učinkovitost nadzora nad Vlado, tega ne bo imel. Prav tako je z našim predlogom tudi zagotovljeno, da bo Fiskalni svet in da bo seveda tudi vladna politika delovala v skladu z ustavo, 148. členom Ustave, medtem ko Vlada in koalicija predlagata, da je vse ukrepe, ki bodo sprejeti, treba gledati v luči Pakta za stabilnost in rast. Seveda je razlika med Paktom za stabilnost in rast in Ustavo. O tem smo že govorili. Ustava dejansko določa, kaj pomeni fiskalno pravilo, določa seveda tudi, da morajo biti prihodki in odhodki brez zadolževanja izenačeni, medtem ko pa Pakt za stabilnost in rast tega ne določa. In tukaj seveda menimo, ocenjujemo v Slovenski demokratski stranki, da je zaradi tega mogoče, da bo Zakon o fiskalnem pravilu v nasprotju z Ustavo, s tem bi seveda tudi ta dvom vsaj deloma omilili.

Zato predlagamo v Slovenski demokratski stranki, da, prvič, zagotovi vlogo Fiskalnega sveta kot nadzornika nad Vlado, in drugič, seveda, da zagotovi, da bo Fiskalni svet in fiskalni zakon deloval v skladu z ustavo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 60.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 60.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik, še enkrat za besedo.

V Združeni levici nas, kot smo danes čez cel dan poudarjali, skrbi, kakšne posledice bo imelo fiskalno pravilo za socialno državo. Namreč, po

vseh študijah, ki smo jih oziroma po vseh izračunih, ki smo jih videli v simulaciji finančnega ministrstva lahko pričakujemo zelo hude reze v javno porabo, pri čemer bodo lahko ogroženo udejanjanje socialnih pravic, ki so v Sloveniji zagotovljene z 2. členom Ustave. Zato s posegom, z amandmajem k 12. členu dodajamo v Zakon o fiskalnem pravilu novo varovalko, in sicer novo izjemo pri uporabi fiskalnega pravila. Določamo, da se lahko fiskalno pravilo suspendira tudi v primeru, če Fiskalni svet ugotovi, da bo zaradi predvidenih rezov v proračunskem okviru treba zarezati v socialne pravice do te mere, da bo ogroženo pač njihovo udejanjanje. Tukaj bi predstavnike Vlade in tudi drugih političnih strank želel spomniti na 103. člen ustanovne listine Organizacije združenih narodov, ki pravi naslednje, citiram: "Če je navzkrižje med obveznostmi članov Združenih narodov po tej ustanovni listini in med njihovimi obveznostmi po kateremkoli drugem meddržavnem dogovoru, prevladujejo njihove obveznosti po tej ustanovni listini." To z drugimi besedami pomeni, da je 2. člen Ustave, ki zagotavlja socialne pravice, nad 148. členom Ustave, v katerem je določeno fiskalno pravilo oziroma še drugače; država je najprej dolžna poskrbeti za socialne pravice, šele potem pa za Pakt za stabilnost in rast, ki je tukaj definiran kot nek drug meddržavni dogovor. Zato računamo, da se bomo ustanovne listine Organizacije združenih narodov držali in bomo v fiskalno pravilo vgradili to varovalko, da ne bo slučajno fiskalno pravilo ogrozilo socialnih pravic državljanov in državljanov.

V Združeni levici bom seveda ta amandma podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Žalosti me, da sem očitno edini. Te uradne dokumente naše hiše sodelavke in sodelavci poznate. Poznate tudi ta znak oziroma nekdo bi rekel logo. Priznam, da se vsak dan, dobesedno vsak dan, tudi ob sobotah in nedeljah, vsaj nekajkrat na dan zazrem v ta logo in si ga preberem, kaj piše tukaj. Saj veste, 1. člen je ustaven in tukaj zgoraj desno ali pa levo, če gledam, da vam kaže, piše, "Slovenije je pravna in socialna država". Zakaj je fiskalno pravilo, o katerem danes govorite kot o svetem gralu in ga povezuje z gospodinjstvom, pa z avtomobili, o tem bom več govoril, ko bom obrazlagal svoj glas, nevarno zlasti za ta drugi del 2. člena Ustave, smo že večkrat razložili, ker boste v tej vezani kupčiji fiskalno pravilo sprejeli. Upam, da premorete vsaj toliko empatičnosti in odgovornosti do ljudstva, da boste podprli naš amandma in vgradili to varovalko, da fiskalno pravilo ne bo povzročilo socialne države Republike Slovenije. Seveda bom glasoval za. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 12. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 80.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 80.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 16. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala še enkrat.

Z amandmajem k 16. členu v Združeni levici predlagamo, da se prvi proračun v skladu s fiskalnim pravilom pripravi šele leta 2017, in sicer za leto 2018. Zakaj, smo danes večkrat slišali v razpravi, tudi z druge strani, in sicer v vladni neenačbi fiskalnega pravila, ki bo obveljala, če bo pravilo danes uveljavljeno, bodo v prihodnjih treh letih, se pravi 2016, 2017 in 2018, potrebni precej veliki rezi oziroma krčenje proračunske porabe. Zavedati se moramo, da se naše gospodarstvo šele pobira iz krize, da je rast trenutno izjemno krhka in da mnogi mediji svarijo pred možnostjo tretje recesije. Če tukaj še tvegamo, da z zamrzovanjem ali celo krčenjem javne porabe po fiskalnem pravilu hladimo gospodarsko rast v tako odločilnih časih, lahko proizvedemo rezultat, da bomo gospodarsko rast ubili in da se bo Slovenija še naslednja leta kobacala v krizi, iz katere smo se zdaj, v letu 2014 po dolgih letih končno vendarle izkopal in vidimo neko luč na koncu tunela.

Zato predlagamo, da se uveljavljanje fiskalnega pravila zamakne, to ni v nasprotju z mednarodno pogodbo, ki smo jo podpisali, in sicer da se prvo fiskalno pravilo oziroma prvi proračun pripravi v letu 2017 za 2018. S tem si, prvič, kupimo čas za naše gospodarstvo, za to, da utrdimo gospodarsko rast v naslednjih letih, drugič pa, mogoče si kupimo tudi čas, da se pakt stabilnosti v Evropi postavi pod vprašaj. Namreč, če še enkrat citiram ministra Mramorja, ki sem ga danes že enkrat, citiram: "Evropski pakt stabilnosti je izjemno omejujoč in je zato sam predmet mnogih diskusij in tukaj je veliko vprašanje v Evropi, ali je sploh ustrezen, posebej glede na razliko v rasti med ZDA, ki so ga zavrnile kot neprimerne, pa imajo svojo denarno politiko in zdaj je tam rast okrog 4 % bruto domačega proizvoda, in EU, kjer je zdaj rast približno 0,8 % domačega proizvoda. Če si kupimo dve dodatni leti, mogoče dobimo tudi čas, da si Evropa premisli glede svojih navodil članicam glede vodenja fiskalne politike. Vsekakor pa bomo predvsem naredili veliko uslugo našemu gospodarstvu v naslednjih dveh, treh letih, ker bo imelo bistveno več prostora za dihanje kot sicer.

Zato bomo seveda v Združeni levici ta amandma podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 16. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 6, proti 80.

(Za je glasovalo 6.) (Proti 80.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Obveščam vas tudi, da bo na podlagi tretjega odstavka 148. člena Ustave Republike Slovenije zakon sprejet, če bosta zanj glasovali vsaj dve tretjini vseh poslancev, to je šestdeset ali več.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V simulaciji finančnega ministrstva, kjer je prikazano, kakšne učinke na javno porabo in na gospodarsko rast bi fiskalno pravilo imelo, če bi ga uveljavljali v preteklih letih, lahko vidimo naslednje zadeve: v letu 2002 je Slovenija imela 3,8-odstotno gospodarsko rast in 600 milijonov evrov proračunskega primanjkljaja. Če bi fiskalno pravilo v tem letu veljalo po formuli oziroma neenačbi, ki jo je predlagala Vlada, bi moral proračun v tem letu imeti 100 milijonov presežka, se pravi razlika bi morala biti 700 milijonov, sedemstomilijonski rezi bi bili v tem letu potrebni. Kar pomeni, da so v tem letu, recimo, denarne socialne pomoči v državi znašale 350 milijonov in če bi jih vse ukini, bi bili šele na polovici potrebnega fiskalnega napora, da zadostimo neenačbi, predlagani v tem zakonu. Kakšne učinke na javno zdravstvo, šolstvo in socialo bi to imelo, si lahko predstavljate sami.

Dalje, v tem letu je Slovenija beležila 3,8-odstotno gospodarsko rast in to ni nepovezano s proračunskim primanjkljajem. Če bi teh 700 milijonov izvzeli iz javne porabe in če bi bil multiplikator takšen, kot je bil med krizo, se pravi 1,7, bi v letu 2002 imeli po naših okvirnih izračunih 3-odstotno manjšo gospodarsko rast, se pravi, rast ne bi bila 3,8-odstotna, ampak 0,8-odstotna.

In dalje, v tem letu se dolg ni povečal, ampak se je skozi obdobje relativno zmanjševal, glavna razloga pa sta bila: prvič, gospodarska rast, namreč javni dolg se vedno meri v razmerju do bruto domačega proizvoda, in pa zmerna inflacija. To sta tudi edina zgodovinsko preverjena načina za kratenje javnega dolga,

nobena država razen mogoče Ceauşescove Romunije, ki je šla tako daleč, da je racionalizirala porabo jajc, se ni izkopala iz javnega dolga na način varčevanja, brez da bi seveda povzročila katastrofo, kakršno so v tisti državi videli.

Kot je rekel oziroma lepo napisal dr. Franjo Štiblar, je teorija fiskalnega pravila škodljiva, normativa je neobvladljiva, empirija pa je napačna. To je tudi razlog, zakaj se fiskalna pravila v zgodovini kapitalizma niso uporabljala, posebej ne v državah brez lastne valute, kakršna je Slovenija. Tveganje je enostavno preveliko, v fiskalni formuli ni prostora za ljudi in zato bomo v Združeni levici glasovali seveda proti temu zakonu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, da med govorom ne motite tistih, ki obrazlagajo svoj glas.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Naša temeljna naloga je seveda, da zagotavljamo enake možnosti za vse državljanke in državljane, da zagotavljamo možnost, da vsak ustvari svojo blaginjo in da zagotavljamo skupnosti možnost, da napreduje in se razvija. To lahko počne stabilna država, ki ni niti do vratu zadolžena niti si s preostrimi neracionalnimi rezi ne vzame možnosti, da intervenira ob izrednih primerih, ob izrednih gospodarskih situacijah ali ob dogodkih, na katere tako ali drugače nimamo vpliva. Zato ker je seveda intenca te koalicije, te vlade, predlagatelja in ne nazadnje nas, Socialnih demokratov, da zagotovimo trajnostni razvoj, da zagotovimo možnost, da si v trenutkih krize pomagamo ustvariti pozitivno krivuljo in rast ter da ne zapravljamo brezglavo v trenutkih, ko je ta rast na pohodu, je pomembno, da ta kompromisni predlog fiskalnega pravila danes podpremo.

Socialni demokrati smo se za podporo temu predlogu odločili predvsem zaradi tega, ker smo dobili jasna zagotovila, da v primerih, ko bi prišlo do pešanja gospodarske rasti ali do drugih izrednih dogodkov, ta zakon omogoča suspenz pravila in omogoča, da zaščitimo državljanke in državljane, njihov socialni standard ter njihove razvojne priložnosti.

Socialni demokrati bomo zakon podprli s petimi glasovi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, če se ozrete okrog sebe in poiščete v svojih vrstah, pa tudi izven svojih vrst,

predvsem tiste poslance, ki v tem parlamentu služijo že več kot 2, 3 mandate, in če ste se z njimi pogovarjali, potem vam bodo znali povedati, da so bili v Sloveniji tudi lepši časi. Časi, ko se je v tej dvorani mnogo več pogovarjalo o tem, kako in na kakšen način se bo proračun razdelil in kaj bomo ustvarili.

Tisti, ki smo bili izvoljeni leta 2011 in kasneje, smo padli v okoliščine, kjer se moramo ogromno časa ukvarjati in predvsem posvečati temu, kako spraviti naše priložnosti in zmožnosti v dane javnofinančne okvirje. Včasih je to zelo neprijetna služba. Ni najbolj popularno biti politik v današnjih časih. Sprejemali smo že ZUJF, vemo, koliko je bilo gneva, nezadovoljstva, ampak ko bomo gledali z neke časovne perspektive nazaj, bomo ugotavljali, da je bila to prava poteza.

Prav tako danes ne bomo nagrajeni ne s političnimi točkami, ne z odobravanjem ljudi, ko bomo sprejeli fiskalno pravilo. Sem pa prepričan, da je to za prihodnost nujno. Kratkoročno bodo seveda ljudje nezadovoljni in morda tudi se bo zdelo, da so kratkoročne negativne posledice, ampak dolgoročno bodo pa zagotovo ti ukrepi dali boljše prihodnost našim najmlajšim. Zakaj? Ker breme dolga, naš dolg, naše zadolževanje je tako kot snežna kepa. Ko se enkrat začne valiti, se vedno povečuje in povečuje, dokler ni nezaustavljiva. In ko je enkrat ne moreš več zaustaviti, potem pod sabo pokoplje vse, kar pride. To se je zgodilo v Grčiji in mi imamo še eno izmed zadnjih in redkih možnosti, da to snežno kepo ustavimo danes, v tem trenutku.

Zato bo Poslanska skupina Nove Slovenije glasovala za fiskalno pravilo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa.

Želela bi spomniti, da mineva eno leto, odkar so bile izvedene druge predčasne volitve v naši državi. Na teh volitvah smo se kot novinci pojavili s tremi temeljnimi zavezami. Prva zaveza je bila, da bomo spoštovali pravno državo, druga zaveza, da bomo s svojim delovanjem omogočili vzpostavitev novega razvojnega modela, širokega razvojnega modela za to državo, tretja zaveza, da bomo vrnilo politično zaupanje v temeljne institucije te države.

To vse naslavlja tudi sprejetje fiskalnega zakona danes. Zato bo ta fiskalni zakon dobil 35 zanesljivih glasov Poslanske skupine SMC. Zakaj? Že pred leti je bila sprejeta ustavna sprememba 148. člena Ustave Republike Slovenije, vendar pa po njej ni bilo dovolj politične volje, da bi se tudi realizirala v ustrezen ustavni zakon. To delamo danes. V tej povezavi je ta ustavni zakon pomemben kot okvir, ki bo omogočal ne samo finančni okvir za nadaljnji razvoj našega delovanja, ampak tudi

okvir za gospodarski, tudi za socialni in tudi za trajnostni razvoj, stabilizacijo, pa najprej našega delovanja.

Tretja zadeva. To, kar delamo danes, vrača tudi kredibilnost in poslanstvo političnih strank v demokratičnih sistemih. Vrača v smislu odgovornega delovanja za svoje državljane in za državo. Podpora torej Poslanske skupine SMC je odraz zaveze za skrben odnos do naše države in njenih državljanov v njenih dobrih in tudi slabih časih. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

V Slovenski demokratični stranki smo že od nekdaj trdili, da mora država potrošiti toliko, kot ustvari. Zaradi tega in s tega izhodišča je dejansko nastala tudi sprememba 148. člena Ustave. Slovenska demokratična stranka je na podlagi tega člena dvakrat vložila zakon o fiskalnem pravilu v parlamentarni postopek, vendar zaradi takšnih ali drugačnih razlogov, morda tudi političnega prestiža, takrat zakon ni bil podprt in je bil dejansko zavrnjen tako s strani prejšnje koalicije kot s strani zdajšnje koalicije. Tisti zakon, ki je bil predlagan, je temeljil na rešitvah, ki so dejansko bile že proučene in ki so že delovale tudi v drugih državah.

Mi smo tudi v sedanjem postopku želeli ta zakon izboljšati. Sodelovali smo s pripravljavci zakonov, vendar naši predlogi, naši temeljni predlogi niso bili uslišani, niso bili sprejeti. Ni bilo sprejeto to, da bi ta zakon temeljil na rešitvah, ki bi zagotavljale večjo stabilnost finančne politike in s tem večjo stabilnost in gotovost gospodarske in socialne politike. Ta rešitev ni bila sprejeta iz morda vsebinsko gledano meni in nam danes še v popolnosti nepojasnjenih vsebinskih razlogov.

Tudi rešitve, da bi dejansko nad vlado, ki mora uresničevati fiskalni zakon, bdel Fiskalni svet v vsej svoji veličini, če želite, v vsej svoji moči, ni bil sprejet. Fiskalni svet bo sam sebi namen, posvetovalno telo, ki ga bo vlada lahko upoštevala, lahko ga ne bo upoštevala, predvsem pa bo "poštar za razpošiljanje mnenj Fiskalnega sveta".

Skratka, rešitve, ki bi dejansko zagotavljale večjo operativnost in seveda tudi večjo gotovost ljudi, niso bile sprejete. Zaradi tega v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke ne bomo podprli tega zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Fiskalno pravilo je korak, ki nas bo dolgoročno pripeljal v prave javnofinančne okvire. Danes smo lahko poslušali marsikaj, ampak to je

dejstvo: dolgoročno lahko porabljam samo toliko, kot ustvarimo. Ker se zavedamo svoje odgovornosti in ker se zavedamo, da kot politiki lahko in vplivamo na našo prihodnost, predvsem pa na prihodnost naših otrok, bomo vsi štirje poslanci Poslanske skupine Zavezništva ta zakon podprli. Še enkrat pa opozarjam tako ministra kot predsednika, da pot tukaj še ni končana, da bo treba še nekaj korakov, spremeniti poslovnik, spremeniti Zakon o javnih financah in seveda pričakujemo, kot sta nekako obljubila oziroma dala besedo, da bomo tudi pri teh postopkih povabljeni zraven.

In na koncu. Od lepih besed ne bo boljše prihodnosti, samo dejanja so tista, ki nas bodo vse skupaj peljala v lepšo in boljše prihodnost.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev smo ogromno časa namenili usklajevanju fiskalnega pravila. Zavedali smo se, da je to en od najpomembnejših dokumentov, ki ga bomo sprejemali v letošnjem letu. Za nas je bilo ključnega pomena, da znotraj fiskalnega pravila ne bi bile preveč prizadete najbolj šibke skupine naših prebivalcev. Tu predvsem mislimo na upokojujence, prejemnike socialnih pomoči, kakor tudi seveda vse tiste delavce, ki prejemajo minimalne plače. Vemo, da ti učinki kratkoročno ne bodo prizanesljivi. Zavedamo pa se, da dolgoročno sprejetje fiskalnega pravila prinaša uspešnejše dejansko rezultate za državo, za skupnost, v kateri živimo. Moram priznati, da tudi sam razmišljam enostavno in preprosto. Če pogledamo kmečko gospodarstvo, da gospodar vedno ve, da mora in lahko porabi samo toliko, kolikor bo pridelal v tistem letu. Če pogledamo gospodinjstvo mogoče dveh upokojujencev, ki imata povprečno pokojnino v Sloveniji, ve točno, koliko sredstev dobi oziroma pokojnin v enem letu in toliko lahko seveda tudi porabi.

Zato vam na koncu sporočam, da bo vseh deset poslancev Poslanske skupine Desusa podprlo predlagani zakon oziroma fiskalno pravilo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? V lastnem imenu, prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Ne vem, če poznate ljudi, ki vsak dan kupijo hlebec svežega kruha, pa vendar jejo tistega od včeraj, od predvčerajšnjim, zato ker je treba varčevati. Nikoli si ne privoščijo kos svežega hrustljavega, čeprav si ga lahko privoščijo, saj si ga kupijo vsak dan. Meni se taki ljudje smilijo. Fiskalno pravilo, skratka, bo izjemno škodljivo za

državo, kajti močno bo omejilo državo pri njenih razvojnih, socialnih in protikriznih ukrepih. V fiskalni enačbi ni prostora za socialno državo, ni prostora za javno zdravstvo, za javno šolstvo, ni prostora za upokojujence niti za študente. Kljub temu se na mojo veliko žalost vlada in veliko število naših poslancev odloča ta trenutek, da bo državljanom nadelo prisilni jopič.

Osebnostno ne bom sodelovala pri pokopu socialne države, tukaj si umijem roke in bom glasovala proti fiskalnemu pravilu. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Začel bom s citatom. "Od tistega hipa dalje, ko je izrečen, pa četudi bi to bilo v najgloblji intimi subjekta, je jezik v službi moči. V njem se neobhodno izrisujeta dve rubriki: avtoriteta trditve, črednost ponovitve." In nadaljuje Roland Barthes v tekstu Učna ura: "... znak je posnemovalen, je čreden; v vsakem znaku spi ta pošast: stereotip ..." Danes smo se ogromno črednosti naposlušali, ogromno stereotipov v fiskalnem pravilu, o Grčiji in še o čem. Mladi gospod iz Socialnih demokratov, pazite iz Socialnih demokratov, je rekel, "dobili smo jasna zagotovila", verjetno ne tako jasna, ker vas vseh šest ne bo glasovalo za – ampak, a se hecate? Kaj so jasna zagotovila, od koga? Financministra? Gospoda Cerarja? Ne vem, lahko ga trola poveži, pa jasnih zagotovil ni več. Če bi resno mislili, bi vsaj podprli naša dva amandmaja, od katerih se prvi nanaša na socialno državo in je varovalka socialne države, drugi pa na gospodarstvo in je varovalka razvoja gospodarstva v času, ko smo izplezali iz recesije. To je tista radikalnost Združene levice. Združena levica je socialna država in gospodarstvo. In te radikalnosti se vi, gospoda, bojite. Jaz se bom jutri lahko pogledal v ogledalo; vi, številni se pa jutri, pojutrišnjem itn. – ne vem, če se boste lahko. Seveda bom glasoval proti, ker navsezadnje bom še jaz delno patetičen, gre tudi za otroke. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Gospe in gospodje!

Moj pritisk na tipko "za" pri glasovanju o predlogu Zakona o fiskalnem pravilu bo zato, ker želim, da nocoj končno, po dolgem času implementiramo tako imenovani fiskalni pakt. Zakaj ga moramo implementirati? Zato, ker v Ustavi in v logotipu Državnega zbora piše, "Slovenija je pravna in socialna država". In pravna država mora spoštovati mednarodne pogodbe.

Danes gre torej za četrty korak. Prvi korak je bil 2. marca 2012, ko je v imenu Republike Slovenije gospod Janez Janša, takratni premier, podpisal pogodbo o stabilnosti, o usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji med 25. državami članicami Evropske unije ali krajše, Pogodbo o fiskalnem paktu, ki jo je ratificiral slovenski Državni zbor, torej ta hiša, aprila meseca leta 2012. In to je bil že drugi korak, ratifikacija. Tretji korak, 23. maja 2013, ko je bila izglasovana ustavna sprememba 148. člena Ustave Republike Slovenije. In danes smo torej v sklepni fazi implementacije pogodbe.

Kaj je namen pogodbe? Namen pogodbe je okrepiti gospodarski steber gospodarske in denarne unije z nizom pravil za krepitev proračunske discipline, s fiskalnim utrjevanjem, krepitvijo usklajevanja gospodarskih politik in izboljšanjem upravljanja območja evra ter obenem s tem podpreti cilje za zagotavljanje vzdržne rasti zaposlovanja, konkurenčnosti in socialne kohezije. To je vsebina pogodbe oziroma tudi vsebina današnje četrte faze implementacije fiskalnega pakta. Zato potrebujemo, država potrebuje ta dokument.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovani gospod predsednik!

Ekonomija prekomernega trošenja in posledično ekonomija zadolževanja dokazano ne deluje. Ta trenutek se lahko prepričamo na primeru grške tragedije. Prav zaradi tega potrebujemo fiskalno pravilo. Zaradi tega bom jaz tudi danes podprl izvedbeni zakon o fiskalnem pravilu. Gre torej za lastne zaveze, za lastno samoomejitev, da bomo porabili le toliko, kot bomo ustvarili. Gre za ekonomijo slehernega gospodinjstva, ki jo vsi izmed nas zelo dobro poznamo.

Spoštovani kolegice in kolegi! Poudarjam, če omejitev pri trošenju ni, če logika fiskalnega pravila odpove, sledi izguba ekonomske suverenosti, sledi bankrot. Zaradi tega bodimo odgovorni ne samo do nas, ampak do naših poslednjih rodov, ki bodo te naše zapitke plačevali. V preteklosti Republika Slovenija ni bila odgovorna in je prekomerno trošila. Zaradi prekomernega trošenja danes zgolj za obresti plačujemo milijardo sto milijonov evrov. To je nekaj manj kot na celotni letni ravni namenimo za pokojnine.

Spoštovani gospe in gospodje! Ker si ne želim, da bodo moji otroci odplačevali našo prekomerno trošenje, bom izvedbeni zakon podprli. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

Slovenija je res prekomerno trošila, ampak nekateri so prekomerno trošili. Vemo, da so nekateri se za sto milijonov, dvesto milijonov in tako naprej zadolžili, naredili luknjo za nekaj milijard, ki jo je država pobrala, davkoplačevalci to plačujemo. To je tisto gospodinjstvo, na katerega jaz ne pristanem; eni imajo pravico prekomerno neskončno prekomerno trošiti, drugi imajo pa dolžnost to plačevati in fiskalno pravilo bo to povedalo. Ko bo čez nekaj let – kot je popolnoma zanesljivo, ker to tako funkcionira neoliberalno kapitalistično gospodarstvo, kjer država ne sme kontrolirati potrošnje na svobodnem trgu – spet ogromna bančna luknja, desetine in stotine podjetij bo zadolženih, država bo spet prevzela, recimo, štiri milijarde dolgov tega in seveda fiskalno pravilo bo reklo – da tega ne moremo popraviti drugače, odločiti se, ali bomo sanirali banke – kar bomo zanesljivo naredili, ker banke so na prvem mestu, kar pomeni, da bomo ukinjali zdravstvo, šolstvo, kulturo, izobraževanje, zniževali pokojnine in ker pač ne bo denarja za zdravstvo, šolstvo in tak naprej, bomo tudi to lepo počasi privatizirali. In to je cilj tega fiskalnega pravila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Fiskalno pravilo naj bi služilo ko neka varovalka pred dolžniško krizo, ampak v Združeni levici mu nasprotujemo zaradi tega, ker ta trditev, da je fiskalno pravilo varovalka in edina varovalka pred dolžniško krizo, preprosto ne pije vode. Ta zavrnitev vladne fiskalne neenačbe vsekakor ne pomeni bankrota, kot smo lahko to danes slišali, pomeni pa tudi, da fiskalno pravilo ni neko nevtrarno orodje, ampak se umešča v del neke neoliberalne strategije za zmanjševanje javnega sektorja in povečevanje deleža kapitala v dejavnostih neke družbe. Zelo konkretno, govorimo o poblagovljenju, o modifikaciji, govorimo o manj javnega dobrega in o več komercialno plačljivih storitvah. Minister za finance je priznal med drugim, da je fiskalno pravilo ekonomska sporna rešitev in da je še zlasti problematično v državi, ki nima svoje denarne politike, sploh če govorimo o denarni politiki nekega sistema, ki je v resnici prilagojen močnim državam – v primeru evra se pogovarjamo o Nemčiji, ki ima v evro coni v rokah škarje in platno – in ta monetarna politika gre kontra interesom Slovenije in v interese Nemčije.

Dodatno bi rad naslovil to, da je Slovenija daleč od bankrota. Slovenska družba in gospodarstvo vsaj od leta 2011 naprej ustvarjata več, kot porabita. Lani je bil na primer presežek plačilne bilance že 2,2 milijardi evrov. Trditve o tem, kako je država gospodinjstvo in kako živimo preko svojih zmožnosti, zato seveda ne držijo.

Če bi problem dolga reševali po naravni poti, tako kot se je to, recimo, zgodilo po letu 2002, z ekonomsko rastjo in večjimi prihodki, fiskalnega pravila pač ne bi potrebovali. Kljub velikemu zunanjemu presežku, ki bo leta 2016 presegel 6,3 % bruto družbenega proizvoda, vlada ne namerava povečevati prihodkov z nekimi pravičnimi davki, na primer z davkom na dobiček.

Jaz bom proti tej škodljivi politiki. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Janko Veber.

JANO VEBER (PS SD): Spoštovani!

Zakona o fiskalnem pravilu ne bom podprl iz razlog, ker smo še pred kratkim trdili, da Slovenija lahko sama reši svoje probleme in zato smo tudi omejili razpis referendumu v Sloveniji in banke dobesedno zalili z milijardami evrov. In, kaj počnemo danes? Namesto da bi nadaljevali to pot, mi vežemo fiskalno pravilo na evropske predpise, evropski predpisi pa, spoštovani, rešujejo velike države. Poglejte primer Grčije, velike države so Grčiji dodeljevale kredite brez zavarovanj, s spremembo evropskih predpisov so prenesli te obveznosti na nas. S fiskalnim pravilom bo Slovenija dejansko postala periferna država, če hočete provinca velikih držav in na francosko-nemškem vlaklu bomo zgolj poleno, ki ga bodo lahko skurili kadarkoli.

Prepričan sem tudi, da z ustavno večino lahko fiskalno pravilo sprejemamo samo v razmerah izjemne gospodarske rasti, izjemno stabilnega finančnega sistema in velikega blagostanja naših prebivalcev. In kaj imamo v Sloveniji? 410 tisoč ljudi na robu socialne vzdržnosti in to lahko rešimo samo z gospodarsko rastjo ob učinkoviti podpori bančnega sistema. In, kaj mi počnemo? Prodajamo agroživilsko verigo tujcem, Družba za upravljanje terjatev bank prodaja turizem tujcem – torej, narave ne smemo tržiti – in 11-milijardno premoženje nima obravnavan javnofinančni vidik, poleg tega prodajamo oziroma ne zgradimo Luke Koper, da bi izkoristili svoje geostrateški položaj, prodajamo Telekom in tudi Evropska komisija nam onemogoča učinkovito financiranje bank oziroma kreditiranje bank našega gospodarstva.

Kaj delamo z bankami? Podarili smo Novo Kreditno banko ameriškega skladu in tudi Poštno banko in ta sklad je že napovedal prevzem slovenskega bančnega sistema.

Torej, spoštovani, razvoj Slovenije bo odvisen od ameriškega vlaganja preko bančnega sistema in to ne bo polnilo državnega proračuna, ne bo polnilo občinskih proračunov, ne bo polnilo .../ izklop mikrofona/.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu ... Dr. Franc Trček, izrekam vam opomin.

Obrazložitev v lastnem imenu dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, gospod predsednik!

Minister Mramor je danes povedal nekaj pomenljivih stvari v svojem ekspliciju k izvedbenemu zakonu o fiskalnem pravilu. Navedel je nekaj možnosti za izhod iz krize. Ena je ta, da seveda se sprejme nekaj takšnega, kot je fiskalno pravilo, drugo je izdaja oziroma tiskanje novega denarja, tretja je neka kombinacija. Slovenija, ker seveda nima lastne valute in nima nobenega drugega vpliva, ji ostane samo to, da izvede fiskalno pravilo. Toliko o tej politiki, kako rešiti to krizo.

Poleg tega je ponovil nekaj, kar je povedal že januarja, in to je, da evropski pakt stabilnosti je za Nemčijo mnogo primernejši kot za Slovenijo, in dalje, da je denarna politika Evropske centralne banke v bistvu usmerjena v ekonomske razmere Nemčije, ne pa za Slovenijo. Kar bo fiskalno pravilo prineslo, je zgolj to, da bo pravzaprav razsulo slovensko gospodarstvo, posledično demontiralo slovensko socialno državo in pahnilo na rob tiste, ki že zdaj živijo na pragu ali pod pragom revščine, in tiste, ki so nekoliko nad tem pragom, potisnilo na ta prag ali pod ta prag.

Zaradi tega, ker je to dolgoročno škodljiva politika tako za Slovenijo, predvsem kot za njene prebivalce, bomo v Združeni levici glasovali proti oziroma v svojem imenu glasujem proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Ja, hvala lepa!

Jaz za razliko od predhodnikov mislim, da je v splošnem koristno za državo, da potroši toliko, kot ustvari, brez zadolževanja in da dolgovi niso temelj zadolževanja – da dolgovi niso temelj rasti, se opravičujem. Tega zakona o fiskalnem pravilu pa ne bom podprl zato, ker, prvič, ne daje optimuma predvsem v smislu izračunavanja odhodkov v primeru padca gospodarske rasti za 0,1 %. Takrat bodo odhodki padli za 0,5 % bruto družbenega proizvoda, z drugimi besedami, za polovico socialnih prispevkov bo treba črtati odhodke, kar je preveč. Morda tudi pokojnine, kar je preveč. Zaradi tega je seveda ta zakon neoptimalen in zaradi tega dejansko pomeni večjo restrikcijo, kot bi jo bilo treba, če bi imeli tukaj neko drugo formulo. To je seveda v takšnem primeru, ki se Sloveniji lahko zgodi.

In druga zadeva. Slovenija je pravna država in Ustava je nad vsemi drugimi akti, ne pakt stabilnosti in rasti. Ustava določa, kakšna mora biti finančna politika in tukaj se ta zakon naslanja dejansko na pakt stabilnosti in rasti. Zaradi tega ker bo v določenem primeru ta

zakon preveč restriktiven tako na področju sociale, pokojnin in tako naprej, ker ta formula to zagotavlja, zato zaradi prevelike restriktivnosti jaz ne podpiram tega zakona.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno je še en krog obrazložitev v lastnem imenu. Prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo. "Dolg je greh, njegovo odplačevanje je kesanje z odpustki." To je bila predpostavka moralnih filozofa Smitha, Locka in Hummesa. Na drugi strani je John Stuart Mill zapisal: "Zadolževanje je smiselno, če je doseženi donos iz izposojenih sredstev višji od obrestne mere za posojilo." Prvemu nauku moralnim filozofom danes sledi nemška politika z Wolfgangom Schäublom na čelu in ostale evropske države, drugemu nauku sledi anglosaški svet, predvsem Združene države Amerike. Razlike so očitne. Združene države Amerike so se iz krize pobrale leto po njenem izbruhu, njihov BDP je danes 8 % večji, kot je bil pred izbruhom krize. Evropska unija ni doživela samo ene recesije, ampak je umetno sprožila še drugo zaradi svojega načela, da je dolg greh in da ga je treba plačevati z odpustki, torej zategovati pasove, in smo po osmih letih od izbruha krize še vedno en odstotek pod ravno BDP, ki smo ga dosegali pred krizo.

Skratka, razlika med prvim in drugim načelom, med tem, ali bomo sledili moralni teologiji ali bomo sledili neki racionalni ekonomiji, je v osmih letih krize 9 % BDP. In o tem se odločamo danes. Kot socialist lahko pogledam na svet tudi skozi ta pragmatična kapitalistična očala in tudi, ko pogledam na svet skozi pragmatična kapitalistična očala, vem, katero, če uporabim priljubljeno frazo, katero gospodinjstvo, če bi se odločali, po katerem načelu bo delovalo, bo bogatejše. Zato se bom seveda odločil proti temu, da se v 21. stoletju ravnamo po načelih moralne filozofije.

Druga zadeva – samo kot fusnota – Ko so začeli v Grčiji reševati krizo javnega dolga z varčevanjem, leta 2010, je bil njen dolg 120 % BDP, danes je 180. Toliko o uspešnosti tega reševanja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu v lastnem imenu? Ne. Torej prehajamo na odločanje o Predlogu zakona o fiskalnem pravilu v celoti. Obveščam vas, da bo na podlagi tretjega ostavka 148. člena Ustave RS zakon sprejet, če bosta zanj glasovali vsaj dve tretjini vseh poslancev, to je 60 ali več.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 62, 7 pa jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 67.) (Proti 7.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Postopkovno dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Spoštovani predsedujoči, ker ste meni dali opomin, ker sem prej ploskal, naj bo poslovnik za vse enak in pričakujem, da daste vsem, ki so sedaj ploskali, opomin. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Matjaž Hanžek, postopkovno.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Predsednik, jaz pa zahtevam oziroma protestiram proti neenakemu obravnavanju poslancev, ki smo vsi enaki; eni za ploskanje dobijo opomin, drugi za ploskanje ne dobijo opomina. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: **Nadaljujem s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti v okviru rednega postopka.**

Ker drugi obravnavi amandmaje k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskkljen.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev. Za je glasovalo 87, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 87.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinejo 17. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 10. 7. 2015.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu pod točko 1.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev. Za je glasovalo 30, proti pa 55.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu pod točko 2.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev. Za je glasovalo 20, proti pa 60.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 60.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev. Za je glasovalo 62, proti pa 1.
(Za je glasovalo 62.) (Proti 1.)
Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu pod točko 4.
Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev. Za je glasovalo 27, proti pa 55.
(Za je glasovalo 27.) (Proti 55.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu pod točko 5.
Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev. Za je glasovalo 24, proti pa 54.
(Za je glasovalo 24.) (Proti 54.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nova Slovenija k 2. členu. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanske skupine Združena levica k 2. členu pod točko 7 brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Morda bomo nekoč Združeni krščanski demokrati, tudi to je mogoče. Združena desnica, tako ja.

Naš amandma predlaga zelo konkretno stvar, in sicer predlog zakona predvideva, da če nekega podjetnika dobijo, da je dvakrat v treh letih kršil zakonodajo in da ga je pri tem dobila inšpekcija oziroma Finančna uprava oziroma da mu je država dokazala kriminalno dejavnost in mu zaprla podjetje. Torej, če skrajšam in zelo poenostavim, če gre za podjetnika, ki so ga dobili pri nepravilnostih, pri kriminalnih dejavnostih in mu podjetje zaprli, potem zdaj ta novi zakon predvideva, da eno leto ne sme ustanoviti podjetja. Naš amandma pa predlaga, da se to podaljša na tri leta. Torej, gre za daljšo in ostrejšo kazen za tiste, ki ne spoštujejo pravila igre, ki so slabi podjetniki in ki dobrim in poštenim podjetnikom delajo škodo. Ta amandma ne škoduje dobrim podjetnikom, iz igre pa izločuje slabe in kriminalce. Prepričan sem, da ničesar ne tvegate, tudi če ste koalicijsko usklajeni, če ta amandma podprete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): V Združeni levici bomo amandma Poslanske skupine Nove Slovenije podprli, ker je v velikem delu podoben tistemu, ki smo ga tudi mi vložili, se pravi, za tista podjetja, ki so ugotovljeno kršila delavske pravice, bi morali to prepoved ponovne ustanovitve podjetja podaljšati z enega leta na tri. To je nek minimum, ki seveda kaznuje takšne prakse in bi tudi vnaprej odvrčalo ljudi, ki so

lastniki takšnih podjetij, da bi taka početja še naprej delali.

Tako bomo v Združeni levici podprli ta amandma Nove Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zaveznišтво gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Bom zelo kratek, ker ob tej uri mislim, da te več nobeden ne posluša. Mi bomo podprli, ker je konsistenten predlog. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. členu.
Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 37, proti 47.
(Za je glasovalo 37.) (Proti 47.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 2. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Najbolj na kratko povedano, ker smo bili zelo blizu tega, da bi ta amandma sprejeli, bomo ponovili vajo v slogu. Mogoče se bo kdo premislil. Res prihajamo iz najbolj različnih ideoloških pozicij. Koalicija naša versus Nova Slovenija, ampak očitno se edini zavzemamo za gospodarstvo. Imamo seveda različne poglede na to o lastništvu, o ekonomski demokraciji itn. Vsebina amandmaja je skoraj da identična. Lastnikom podjetij, ki grobo kršijo delavske pravice podaljšujemo to kazen, če se tako izrazim, z enega na tri leta. Že to, da je v predlogu zakona ta penalizacija tako nizka, zgolj enoletna, zelo jasno izkazuje ideološko podstat sedanje koalicije in tudi dokaj neresnost tega zakonskega predloga. Danes sem se na veliko poslušal metaforo o gospodinjstvu. Če pogledamo na gospodarstvo skozi to metaforo, da vam bo razumljivo, slovensko gospodarstvo je že dvajset let disfunkcionalno gospodinjstvo. Zelo disfunkcionalno gospodinjstvo, številnim to odgovarja, številni so se tukaj zelo lepo globoko v kozarce marmelade namočili. Prej smo govorili o preiskovalki. Sam osebno bi bil bolj naklonjen avstrijskim praksam, ker sem bližje Avstriji, ker ko sem zadnjič preverjal te zakone, je ta penalizacija petletna, ampak ker to verjetno ne bi šlo čez, smo – verjetno tudi v Novi Sloveniji – podobno nekako razmišljali, in če niste podprli njihovega predloga, ni tako še pozno, kolega Jani, lahko še malo razmislimo. Če rabite več razmisleka, lahko proceduralno predlagam pol ure pavze, da si ga vzamete, in upam, da boste podprli naš predlog amandmaja. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Malokdaj se zgodi, da sta Nova Slovenija in Združena levica usklajeni. Se pa tudi. Poglejte, ta predlog, ki smo ga vložili mi oziroma ki so ga vložili tudi v Združeni levici, je dejansko že omiljen. V tisti prvi varianti, ko smo mi šli na odbor s amandmajem, je bila kazen pet let, pa so potem pravniki – to zelo dobro poslušajte, ker vam bo morda olajšalo temo, da zdaj v drugi rundi vendarle pridemo do ugodnega rezultata – so pravniki dejali, da 5 let je preveč in da ne bi mogli tega nadzirati in niti ne uveljavljati. Ampak 3 leta je pa zadeva v redu in lahko špila v skladu z našo zakonodajo in je nomotehnično v redu.

Tukaj gre za popolnoma preprosto politično vprašanje, ali smo zdaj kot zakonodajalci pripravljene dati tistim, ki kršijo pravila in ne igrajo v skladu s pravili, nekoliko strožjo kazen, da bo ta poučna, ali smo na strani tistih, ki smo nekoliko milejši. Jaz sem dejal, da v Novi Sloveniji ne poznamo milosti za tiste, ki izigravajo sistem. Povedal sem, da to kaznujemo tiste podjetnike, ki so bili že dvakrat zaloteni s strani inšpekcije, da so kršili zakonodajo oziroma da jim je država zaradi kriminalne dejavnosti podjetje zaprla. Zelo po domače povedano. Torej mi zdaj kaznujemo najhujše prekrškarje.

Še enkrat poudarjam, resnično ne vidim, kaj bi tukaj vi, kot koalicija izgubili, bi dali pa zelo močno sporočilo, da se v Sloveniji ne spleča več goljufati. In tukaj mislim, da se spleča iti preko koalicijskih dogovorov, ker bo sporočilo, ki ste ga dali poštenim podjetnikom, zelo koristno in zelo pozitivno. Je pa ta stvar v skladu z obstoječo zakonodajo in ne bo problema nomoteničnega ali kakršnegakoli drugečnega. Ker pa imam še 52 minut, 52 sekund in ker je ura pozna, bi pa sam rekel še eno stvar.

Predsednik Državnega zbora, želim si, da tudi vi dopustite oziroma dovolite, da v tem parlamentu tudi pokažemo malo čustev. Tudi, če se ne strinjam z gospodom Trčkom, v tem ne vidim nobenega problema, če on komu zaploska, s komer se strinja oziroma če jaz komu zaploskam oziroma glasno odobravam oziroma se ne strinjam. Mislim, da bi nam bil pri takih stvareh lahko tudi malo za zgled angleški parlament, ker če poslušate in gledate posnetke, mislim, da tam zelo glasno izražajo svoja čustva. Mislim, da ni problema, če tudi v tem parlamentu malo glasno izražamo čustva.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zaveznštvo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Tako kot v prejšnjem primeru nimamo nobenih težav, da podpremo tudi ta amandma. Dve besedi več. Vsi, ki boste nepodprli ta amandma,

vas bodo doma povprašali po zdravju in vas bo marsikdo spomnil, da v resnici ste imeli možnost, pa niste hoteli. Podpiramo tak amandma.

Mimogrede, ploskanja ni v poslovniku, tako da to je čisto umetnina predsednika Državnega zbora. Tako, da ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, hvala za besedo.

V mlino se govori večkrat. Prej sem seveda nekako pozabil povedati, da ta predlog podpirajo tudi sindikalne centrale. Gospod Tonin je lepo razložil, da smo morali nekako poklekniti vsled pravniškega lobija in to zmanjševati na tri leta. Tu, v tem parlamentu sedita stranki, ki včasih rečeta, da sta del socialnega trojčka, zlasti stranka, ki zastopa starejšo populacijo, ki je s poštenim delom v nekem sistemu, ki je lahko bil totalitaren, ampak je bil na tem področju manj goljufiv, zaslužila svoje penziona. Stranka, ki pravi, da je socialnodemokratska, in res, če ti dve stranki ne bosta podprli tega amandmaja, se mi pa zdi, da morajo spremeniti ime.

Hvala za besedo, glasoval bom seveda za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Še kakšno postopkovno? Bi kdo vzel odmor? Želite, da ga odredim?

Torej, odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev. Za je glasovalo 44, proti pa 41.

(Za je glasovalo 44.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Postopkovno dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, izrekam vam drugi opomin. Prvega sem vam izrekal zaradi tega, ker ste mi skakali v besedo s svojim ploskanjem, ne zaradi tega, ker ste ploskali.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev. Za je glasovalo 26, proti pa 53.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 43. členu.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev. Za je glasovalo 25, proti pa 54.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 93. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev. Za je glasovalo 24, proti pa 61.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 61.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 95. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev. Za je glasovalo 36, proti pa 55.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 104. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev. Za je glasovalo 76, proti pa 4.

(Za je glasovalo 76.) (Proti 4.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih, s tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 87 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 87, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 87.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v ponedeljek, 13. 7. 2015, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katere bodo vključeni sprejeti amandmaji in člena, h katerima so bili amandmaji sprejeti. Amandmaje k tema členoma lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. Veseli me, da je z nami še predsednik Vlade. Se mi zdi, da je še toliko pomembnejše. Gospe in

gospodje, mi smo dobili na mizo nek zakon, ki se imenuje zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. Gre za preiskovanje projektov državnega pomena, vrednih nad približno 90 do 100 milijonov. Predsednik, tako bom rekel, ampak zelo pošteno, zelo odkrito in zelo resno: takega zakona nisem v življenju videl. Zelo dobro bi bilo – verjamem, da vi še predavate na fakulteti –, da ga daste kakšnemu študentu in naj napiše iz tega seminarsko nalogo, ker to je nemogoče, kaj smo dobili poslanci. Dobili smo zakon, ki nima nobene vsebine. V zakonu je določeno preprosto to, kdo so lahko šefi preiskav, kdo so lahko preiskovalci, potem je določeno, da ljudje, ki jih bodo vabili na pogovore, imajo status prič, ne morejo jih zasliševati, ni jim treba odgovarjati na vprašanja in seveda zoper njih ni mogoče zbirati nekih dokazov. Torej imamo zakon zaradi zakona. Ta država in ta vlada pravzaprav ima 8 tisoč policistov, 200 tožilcev, če želite. V sodstvu imamo zaposlenih 950 sodnikov, to so glavne institucije za pregon kakršnihkoli nepravilnosti. Imamo tudi Računsko sodišče, revizijsko komisijo in vse ostale organe, ki preganjajo kriminal. Da ne govorimo o KPK. Seveda pa s temi komisijami je pa tako, da je prav neverjetno – premalo časa imam, da bi povedal vse –, vendar zakon pravi, da morajo vsi državni organi dati vse podatke. To pomeni tudi Banka Slovenije, to pomeni tudi policija, to pomeni tudi tožilstvo. Ne si predstavljam, da bo tožilstvo dalo podatke tej komisiji, ne predstavljam si, da bo policija dala podatke tej komisiji. Izjema so prikriti preiskovalni ukrepi, kjer mora policija posebej razložiti, zakaj teh podatkov ne bo dala komisiji. Dobro je, da posluša tudi ministrica. Skratka, zakon je obupen. Najpametneje bi bilo, da ga v tej fazi umaknete iz procedure in če je treba kaj narediti, naredite nek zakon, ki bo imel nek rep in glavo, ker ta zakon tega repa in glave nima in je po mojem mnenju namenjen, oprostite, jaz bom kar direktno rekel, služenju denarja trideset do petdeset ljudi. Imensko jih lahko naštejem. Od 30 do 50 ljudi bo na račun tega zakona služilo, rezultat bo pa – kaj? Glejte, rezultat bo pa neko poročilo, ki ga boste vi dobili na mizo in ne bo nič. Policija, tožilstvo in sodstvo bodo še vedno morali narediti vse svoje naloge. Premislite, gospod predsednik. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, spoštovani predsednik, predsednik Vlade, ministrski zbor, poslanke in poslanci!

Pred nami je zakon, ki ureja materijo, ki je za naš pravni sistem nova. Gre za nov, drugačen pristop in način k odkrivanju in preprečevanju korupcije v politično-gospodarski sferi in predstavlja enega od izredno pomembnih ukrepov in zaviralnih procesov delovanja

korupcije, kamor sodi tudi tako imenovana ujetost države.

Ta zakon vzpostavlja pravno podlago, da omogoči medsebojno sodelovanje do sedaj bolj ali manj med seboj izoliranih obstoječih nadzorstvenih in preiskovalnih organov, ki so v svojih postopkih omejeni s pristojnostmi in delovnimi nalogami in so se v praksi za določene državne investicije projekte, kot je na primer izgradnja TEŠ 6 in bančne luknje, izkazale za pomanjkljive in nepopolne pri celovitem razkritju sumov nepravilnosti in negospodarnosti ter ugotavljanju vzrokov in dejavnikov zanj.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo na podlagi obrazloženega na stališču, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, zato v tem primeru bomo glasovali za zakon.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvu gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Hvala lepa, predsednik.

Danes smo poslušali veliko stvari in zdaj na koncu ne minister, ampak v resnici celo koalicija sama pravi, da v resnici ta zakon prinaša nekaj novega in da bomo odkrivali korupcijo. Vedno sem mislil, da imamo KPK za to, ne več razumem, kaj pravzaprav mi imamo v državi oziroma kaj hočemo. Zdaj vlada že odkriva korupcijo.

Skratka, zadeva je tako nedorečeno, tako supernova, toliko kolizije je notri in neskladja in nesorazmernosti, da v resnici ni zrela za nadaljnjo razpravo. V resnici ni, preprosto ni, ker ne gredo stvari več skupaj, se jih ne da zložiti ali kakor bi rekli v Novi Sloveniji, ne da se tega zakona popravljati, je treba novega napisati. To je danes moderno. Zato res predlagam snovalcem in avtorjem tega zakona, dajte, imate dovolj časa, usedite se z vso strokovno javnostjo, naredite kakšno okroglo mizo, naredite kakšno posvetovanje, preden pridete v Državni zbor s temi predlogi. Ker veste, to je približno tako, kot če bi ministrica za zdravje prišla z novim zakonom, pa bi praktično vsa strokovna javnost rekla, da je to zanič. To preprosto ne bo šlo skupaj; in ves čas se vsi sklicujemo na stroko. Mi smo samo danes naštel ne vem koliko neskladij in nelogičnosti, da v resnici to preprosto ne gre skupaj.

Minister, mi iskreno verjamemo, da je bil vaš namen iskren, vendar dajte še vi enkrat nam verjeti, da mi iskreno mislimo, da to ni vredno normalnega postopka.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala.

Seveda ima ta zakon, kot je sedaj predstavljen, vrsto pomanjkljivosti, predvsem kar se tiče imenovanja komisije, predvsem teh določb, ki določajo, kdo je lahko imenovan v to komisijo in pravzaprav jasno kaže na to, da lahko na prste dveh rok preštejemo, kdo bi lahko bili morebitni člani.

Ampak, kljub temu v Združeni levici menimo, da glede na to, da gre za prvo branje tega zakona, lahko podpremo in bo dovolj prostora za to, da se ta zakon amandmira v takšni meri, da bo potem tudi dejansko dosegel svoj namen in to je to, da se raziščejo že obstoječe koruptivne investicije, državne, in seveda tudi tiste, ki se šele bodo pokazale, da bodo postale takšne. Če pa seveda teh amandmajev ne bo mogoče sprejeti, pa bomo potem lahko temu zakonu nasprotovali, ker ne bo funkcioniral. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej smo končali z obrazložitvami glasu in lahko ... Nismo? V svojem imenu. Prosim, da se v tem primeru postopkovno lahko prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Ustava zavezuje vse in vsakogar. To je eno od temeljnih ustavnih pravil in Ustava Republike Slovenije v 93. členu zelo jasno določa, da se lahko razpiše preiskavo posebnega pomena, ampak da to stori parlament. Ustanovitev preiskovalne komisije je pristojnost parlamenta po sami ustavi, kar ima seveda svoj smisel in svoj namen. V danem primeru pa je prišla vlada z nečem, kar skuša to prenesti na vlado. Kaj bo to povzročilo? To, da bo naredila nek piarovski vzdov, ki bo očitno služil preganjanju drugače mislečih, nekomu, ki mu ne bodo všeč ali kakorkoli že. Kajti to ni naloga vlade, gospe in gospodje! Naloga vlade je, da vzpostavlja in vodi sistem tako, da delujejo vsi deli sistema, da deluje pravosodje, da predlaga tudi parlament ustrezne akte, da vzpostavi razmere za normalno delovanje gospodarstva, da vzpostavi razmere, tako da se odpirajo nova kvalitetna delovna mesta, kar je edini trajni temelj vsakokratne blaginje. Ne pa, da pride v parlament s pravnim zmazkom, katerega namen je očitno samo, da se zamegli tisto, kar postane prav zaradi tega zakona v resnici najbolj očitno, da ta vlada ni sposobna delati drugega kot predlagati akte, katerih edini namen je preprečevanje ali pa oviranje, da bi prevzeli oblast tisti, ki so vse te cilje, o katerih sem govoril, ki izhajajo iz same ustave, ki so legitimni cilji, tudi dejansko učinkovito uresničili. In oprostite, gospe in gospodje, ta zakon je v očitnem neskladju z ustavo, je v očitnem neskladju s pravnim redom Republike Slovenije in je v očitnem neskladju s temeljnimi demokratičnimi ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo! Cenjeni predsednik Vlade, ministrski zbor!

Najprej si prosil, da se malo umirimo v dvorani, da se slišimo, drugače mislim, da nima nobenega smisla, da govorimo. Če je to mogoče. Bi pa seveda obrazložil svoj glas. Glasoval bom proti, ker sem iskreno prepričan, da ta predlog zakona ni sposoben za nadaljnjo obravnavo.

Spoštovani minister, naj vas spomnim, zvečer ste govorili veliko o tem zakonu. Moram priznati, da nisem strokovnjak za pravo, ampak ugotavljam, da je to eno skrupalco. Sami ste rekli, da dajmo skupaj olupiti to čebulo, če sem prav razumel. Bi pa rekel, da ima seveda ta vaš predlog zakona pa huda olupljena čebula nekaj skupnega. Ko si pred to olupljeno čebulo, se ti solzi oko, in ko bereš ta vaš zakon, se ti pav gotovo tudi solzi oko.

S strani SMC smo danes slišali, da je to nekaj novega. Vsak dan je nekaj novega, spoštovani minister, od vas. Z nami je tudi predsednik Vlade, bi seveda vpriču njega povedal tisto, kar smo doživljali, ko ste ta zakon predstavljali. Spoštovani gospod Klemenčič, vi ste minister te vlade, vi ste prvi v Republiki Sloveniji, ko morate skrbeti za pravo in ko smo gledali vaše obnašanje in ko beremo ta zakon, se mi zdi, da je ta čebula zelo močna. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Na hitro in na kratko.

Predsednik, kdo so lahko predsedniki teh komisij? Bivši ustavni sodniki, bivši vrhovni sodniki, bivši vrhovni državni tožilci, računski sodniki, člani sveta Banke Slovenije, člani KPK in Državne revizijske komisije. To je torej zaprt krog ljudi, ki bodo lahko te komisije vodili. Popolnoma zaprt krog, v njih pa bodo sodelovali redno zaposleni. Poudarjam, redno zaposleni: policisti, kriminalisti, člani Računskega sodišča, člani KPK, Banke Slovenije, Državne revizijske komisije, tožilci, pravobranilci, zaposleni v Finančni upravi, Uradu za preprečevanje pranja denarja, Uradu za nadzor proračuna in drugi. To so pa tisti ljudje, ki morajo v svojem rednem delovnem času – ja, gospa ministrica, v svojem rednem delovnem času – preganjati korupcijo. Preganjati korupcijo. To bi bilo veliko bolje torej, da to počne tam, na svojem lastnem delovnem mestu, kot pa da sodelujejo v nekaj komisijah, ki jih bodo vodili očitno upokojeni ali bivši ali karkoli ljudje, ki ste jih prej naštejali, lahko jih pa naštejete vsaj 50 ljudi, kot sem prej rekel. Tisto, kar je pa najbolj žalostno, komisija nima izvršilnih pooblastil.

Kaj pa bo dobil predsednik Vlade na mizo? Dobil bo neko poročilo, ki bo sestavljeno na osnovi razgovorov in pogovorov z ljudmi, ki jim ni treba dajati izjav, ki jim ni treba sodelovati na razgovoru, jim ni treba odgovarjati na vprašanja in tako dalje in tako dalje. Kaj si lahko predsednik Vlade pomaga s takim poročilom? Nič od nič! Res pa je, da bo treba vse te ljudi plačati, tudi to je predvideno v zakonu.

Resno mislim, predlagam, svetujem, kakor želite ... / znak za konec razprave/... vi: res tega zakona ne več nositi v Državni zbor. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Še en krog. Prav. Prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi!

Mislim, da so se tisti, ki so se ukvarjali s koruptivnimi dejanji v Republiki Sloveniji, začeli zavedati, da prihaja čas obračuna. In takrat, ko namensko želiš, da se nič ne reši, začneš ustanavljati komisije ali pa predlagaš tak zakon, tako kot ga je predlagal minister, gospod Klemenčič. Če pogledamo njegovo predhodno delo, Komisija za preprečevanje korupcije, koliko koruptivnih bančnih zadev je ta komisija rešila? Nula. Niti ene! Komisija za preprečevanje korupcije! Rezultat? Ja, en primer, ampak še tega ne bi rešila, če ne bi komisija dobila naročila, ki ga mora rešiti – ne? To je rezultat in to je sedaj nadaljevanje v tem delu. To se pravi, namenskost, kako nič rešiti. To je za slovenski narodi in za slovenske davkoplačevalce izjemno izjemno slabo, če tudi pravni sistem za tem stoji in podpira takšna dejanja.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej lahko končno odločamo o sklepu, da je Predlog zakona o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena primeren za nadaljnjo obravnavo. Primeren, takšen je sklep.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev. Za je glasovalo 55, proti pa 27.

(Za je glasovalo 55.) (Proti 27.)

Ugotavljam, da je zbor predlagani sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za pravosodje kot matičnemu delovnemu telesu.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Mandatno-voliilnih zadev.

Ker Mandatno-voliilna komisija za obravnavo na seji Državnega zbora ni pripravila nobene zadeve, prekinjam to točko dnevnega reda.

Prekinjam tudi 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v ponedeljek, 13. 7. 2015, ob 9. uri.

Vsem želim lep vikend, ne glede na to, kaj ste danes v tem Državnem zboru povedali ali počeli. Upam, da nad vami ne bo jokalo nebo, državljanom in državljanke pa obljubljam, da nas do ponedeljka ne bo treba ne poslušati ne gledati.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 10. JULIJA 2015 OB 23.52 IN SE JE NADALJEVALA 13. JULIJA 2015 OB 9. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 10. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Eva Irgl, gospod Kamal Izidor Shaker, gospod Roberto Battelli, gospod Danilo Anton Ranc do 16. ure, gospod Ivan Škodnik do 14. ure, mag. Matej Tonin do 14. ure in dr. Lázsló Göncz do 13. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DOHODNINI PO NUJNEM POSTOPKU.**

V zvezi s to točko sta bila v zakonodajni postopek vložena dva predloga zakona, in sicer Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini po skrajšanem postopku, EPA 543/7, ki ga je Državnemu zboru predložilo 5 tisoč volivk in volivcev, in Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini po nujnem postopku, EPA 574/7, katerega predlagateljica je Vlada.

Odbor za finance in monetarno politiko je v razpravi o navedenih predlogih zakonov odločil, da jih bo obravnaval v skladu s tretjim odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora. Hkrati je tudi sklenil, da bo nadaljnji postopek v skladu s 127. členom Poslovnika Državnega zbora vodil na podlagi predloga zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada po nujnem postopku.

V skladu s 4. odstavkom 117. člena Poslovnika Državnega zbora dajem besedo predlagateljem obeh predlogov zakona za dopolnilno obrazložitev. Besedo dajem najprej predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsednik, hvala za besedo. Spoštovani gospe in gospodje poslanci!

Na podlagi dveh vloženi predlogov novel zakonov o dohodnini, enega je vložila skupina volivk in volivcev, drugega Vlada, je pred vami dopolnjen predlog zakona, ki vsebinsko združuje oba izhodišča predloga v enotni predlog. Temeljni namen dopoljenega predloga zakona je uskladiti slovensko zakonodajo na področju obdavčevanja

dohodkov fizičnih oseb z zahtevami evropskega prava na več področjih. Prvič, s spremembo 26. člena Zakona o dohodnini se usklajuje seznam neposrednih plačil na področju kmetijstva, ki so oproščeni plačila dohodnine, s spremembami, ki jih na tem prinaša evropska zakonodaja nove finančne perspektive. Drugič, odpravlja se domneva neskladnosti med slovenskim zakonom o dohodnini in evropsko zakonodajo in tudi študentom nerezidentom omogoča koriščenje študentske olajšave. Tretjič, odpravlja se domnevna neskladnost med slovenskim zakonom o dohodnini in evropsko zakonodajo ter priznava poseben pogoj za oprostitev plačila dohodnine ob prodaji rezidenčnega stanovanja, kadar je prodajalec tujec. Ti zavezanci namreč zaradi predpisov na drugih področjih ne morejo takoj ob preselitvi v Slovenijo pridobiti dovoljenja za stalno prebivanje in je zato zanje pogoj, da so lahko oproščeni plačila dohodnine pri prodaji rezidenčnega stanovanja le, če so najmanj tri leta imeli prijavljeno stalno prebivališče na tem naslovu, pomeni diskriminatoren pogoj, ki je po evropski zakonodaji nedopusten.

Upošteva predlog skupine volivk in volivcev se v dopolnjenem predlogu zakona spreminja tudi 47. člen Zakona o dohodnini in ukinja obvezno vodenje knjig za kmete, katerih povprečni skupni dohodek v dveh zaporednih letih vseh članov kmečkega gospodinjstva iz osnovne in kmetijske dejavnosti preseže 7 tisoč 500 evrov. S tem se lahko vsakdo prostovoljno odloči o tem, na kakšen način bo evidencialni prihodke in odhodke osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti. Zaradi preprečitve morebitnih zlorab je dodan pogoj, da se za vodenje knjigovodstva lahko odloči le kmet, ki je hkrati tudi zavezanec za DDV in knjige vodi v vsakem primeru. Gre za administrativno poenostavitev, ki je z vidika kmetov tako pomembna, da je po mnenju predlagateljev dopusten odstop od načela enake obravnave zavezancev v enakem dohodkovnem položaju. Na obseg pobranih dajatev od kmetijske in gozdarske dejavnosti pa ta sprememba ne bo imela bistvenega vpliva.

Upošteva vse navedeno, Vlada predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona podpre, tako v drugi kot tretji obravnavi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo dajem še predstavniku 5 tisoč volivk in volivcev, gospodu Cvetku Zupančiču.

CVETKO ZUPANČIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, predstavniki Vlade!

Na Kmetijsko gozdarski zbornici se dnevno ukvarjamo s problemi ljudi, ki živijo na podeželju, predvsem pa tistih, ki se ukvarjajo s kmetovanjem. Glede na to, da smo organizacija, ki si na demokratičen način prizadeva za oblikovanje pogojev za kmetovanje in ukrepov za njihovo podporo ter na različne načine

poskušamo odpravljati omejitve, v še večji meri pa si prizadevamo, da do omejevanja sploh ne bi prihajalo. Zato pogosto opozarjamo na rešitve, ki so po našem mnenju neustrezne, neprimerne ali celo v nasprotju s cilji. Za nas je zato zelo pomembno sodelovanje, partnerstvo z organizacijami in organi države, kjer menimo, da je skozi pravi dogovor mogoče doseči največ za razvoj kmetijstva, podeželja in širše. Zato tudi danes obravnavate spremembe zakona, ki so nastale kot posledica težav, nedorečenosti in administrativne zahtevnosti na eni strani ter sprememb v ukrepih skupne kmetijske politike za programsko obdobje 2014–2020 na drugi strani. Na pobudo številnih kmetov, ki so na srečanjih ob različnih priložnostih opozarjali na neustreznost rešitve obveznega knjigovodstva na področju kmetijstva, smo se odločili za vložitev zakonske pobude s podporo volivcev, s katero prag za obvezno knjigovodstvo odpravljamo.

Druga pomembna vsebina, ki smo jo naslovili, je izvzetje tako imenovane zelene komponente pri neposrednih plačilih iz obdavčitve. Predlagali smo tudi izvzetje plačil za zagon dejavnosti mladih kmetov iz obdavčitve, saj menimo, da program razvoja podeželja 2014–2020 določa vsebine poslovnega načrta in s tem omejitve za porabo denarja, ki ga mladi kmet pridobi. Denarnih sredstev mladi kmet ne sme porabiti za karkoli, temveč za razvoj svoje kmetije. Menimo, da bi bilo pomembno, da se omogoči izkoristiti olajšavo za vse vsebine iz poslovnega načrta, ki so vezane na investicije tudi v dopolnilne dejavnosti kot tudi druge stroške vezane na prenos kmetije. Zadovoljni smo, da so predlagane spremembe prišle v nadaljevanje obravnave kot dopolnilo predloga sprememb zakona, ki ga je predlagala Vlada, in pričakujemo njihov spremembo in s tem pomemben prispevek k nadaljevanju razvoja kmetijstva in podeželja.

Na Kmetijsko gozdarski zbornici se zahvaljujemo vsem, ki so dali svoj podpis v podporo spremembam zakona kot tudi vsem ostalim, ki so podprli predlagane rešitve. Na Kmetijsko gozdarski zbornici pričakujemo, da bo država že v osnovi zagotovila za kmetijstvo spodbudnejše in prijaznejše zakonodajno okolje ter da takšnih akcij ne bo treba pogosto ponavljati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 11. redni seji dne 23. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval dva predloga novel Zakona o dohodnini, in sicer Predlog ZDoh-2P, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina 5 tisoč volivk in volivcev, in Predlog ZDoh-2R, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada.

Na seji so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Državnega sveta, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in Zakonodajno-pravne službe.

K vsakemu izmed predlogov smo prejeli mnenje Zakonodajno-pravne služb, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, k predlogu novele ZDoh-2P pa še mnenje Vlade.

Odbor je v skladu s poslovníkom najprej sklenil, da bo omenjena predloga novel zakona obravnaval v okviru iste točke dnevnega reda, nato sta predlagatelja predstavila namen in vsebino vsakega izmed predlaganih novel. Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je v okviru predstavitve Predloga ZDoh-2P uvodoma pojasnil učinkovitost veljavnih določb Zakona o dohodnini, na podlagi katerih so morala kmečka gospodinjstva, ki imajo več kot 7 tisoč 500 evrov dohodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, začeti z vodenjem obveznega knjigovodstva. Zaradi postopnega spreminjanja izračuna dohodkov v prehodnem obdobju je v letu 2014 moralo voditi obvezno knjigovodstvo približno tisoč 300 kmetij, v letu 2015 pa še dodatnih 172. Po njegovi oceni bi morale zaradi prenehanja začasnega režima v letu 2016 dodatno voditi knjigovodstvo še približno 3 tisoč kmetij. Nadalje je pojasnil, da to v praksi za kmete pomeni veliko administrativno breme in dodatne stroške računovodskih storitev. Opozoril je, da se predlog vložen s podpisami 5 tisoč volivk in volivcev od vladnega predloga razlikuje predvsem v odpravi obveznega knjigovodstva na kmetijah. V okviru predstavitve konkretnih rešitev predloga je izpostavil, da ta poleg ukinitve vstopnega praga za obvezno ugotavljanje dohodkov iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov predvideva tudi dopolnitev seznama oprostitev plačil dohodnine za dohodke, povezane z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, na način, da se upoštevajo tudi novosti programa razvoja podeželja 2014–2020. Kot predsednik Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je tudi poudaril, da komisija ZDoh-2P podpira, ne podpira pa vladnega predloga ZDoh-2R.

V uvodni dopolnili obrazložitvi vladnega predloga je državna sekretarka na Ministrstvu za finance predstavila naslednje ključne rešitve. Spremembo v primeru obdavčitve na podlagi katastrskega dohodka, kjer se posodablja seznam ukrepov iz naslova kmetijske politike, ki niso predmet obdavčitve. Po njenem mnenju med predlaganima novelama P in R v tem segmentu ni bistvenih razlik. Nato spremembo namenjeno preprečevanju izogibanja plačila davkov v primerih, ko zavezanci prehajajo iz pavšalnega sistema obdavčitve v sistem obdavčitve na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, in obratno. Nato odpravo razlikovanja

med nerezidenti in rezidenti v primeru uveljavljanja oprostitev v povezavi s prodajo rezidenčnega stanovanja ali stanovanjske hiše, pa tudi izenačitev na področju možnosti uveljavljanja študentske olajšave. Tuji študentje je namreč po obstoječem zakonu še ne morejo uveljavljati.

V nadaljevanju je odbor odločal, na podlagi katerega izmed predlaganih zakonov bo pripravil dopolnjen predlog zakona in sklenil, da bo to izvršil na podlagi vladnega predloga. Sledila je razprava in odločanje o tem, ali katerega izmed členov iz ZDoh-2P vključiti v ZDoh-2R, in odločil, da se tretji člen iz slednjega predloga vključi v prvega kot novi 1.a člen. Na seji so bili predloženi predlogi amandmajev Odbora k noveli ZDoh-2R, ki jih je odbor po razpravi tudi sprejel.

Nadalje je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora odbor glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Odbor je v nadaljevanju sprejel tudi sklepa, s katerima je za ZDoh-2R, torej za vladni predlog zakona, predlagal, da se uvrsti na dnevni red 10. plenarne seje Državnega zbora, in zaključil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom ZDoh-2P tako, da se opredeli kot neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč Poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov, v kateri predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini podpiramo v obliki, kot ga je oblikovalo matično delovno telo.

Namreč, samo pobudo je pravzaprav vložila skupina volivcev za spremembo zakona, o kateri so s pomočjo tudi Kmetijsko gozdarske zbornice želeli pravzaprav ukiniti obvezno vodenje poslovnih knjig za kmetije in kmečka gospodinjstva, hkrati s tem pa je vložila predlog sprememb zakona tudi Vlada in na podlagi sodelovanja vseh vpletenih je nastal kompromis, ki ga seveda v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo. Poudarjamo pa, da je v veliki meri tudi volja volivcev upoštevana, obveznost vstopa v vodenje poslovnih knjig za dohodnino se zmanjša, hkrati pa bodo seveda tudi preprečene zlorabe, ko bi zavezanec, recimo, prostovoljno vstopil v sistem DDV in si tako odbijal stroške davka, za namene dohodnine pa knjig ne bi vodil in bi plačeval le pavšalni davek. In znotraj tega je bilo oblikovano besedilo zakona, ki sem ga v uvodu že omenjal, ki ga v Poslanski skupini Socialnih demokratov podpiramo.

Naj tudi sicer povem, da Socialni demokrati ne podpiramo rešitve, ki ukinjajo ali pa zmanjšujejo prekomerna administrativna bremena. Če govorimo o kmetijskih gospodarstvih in

gospodinjstvih, je to še toliko bolj dobrodošlo. Torej sama usmeritev tega zakona je pravilna, zato bomo ta zakon podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, lep pozdrav vsem skupaj!

Kot smo v Poslanski skupini Združena levica že konec junija povedali na seji Odbora za finance in monetarno politiko, bomo predlagane spremembe Zakona o dohodnini, vključno z vsemi dopolnitvami, ki so bile na matičnem delovnem telesu sprejete, podprli.

Predvsem najprej pozdravljamo tiste dele sprememb zakona, ki gredo v smeri večjega pretoka oseb in delavcev oziroma večjega pretoka ljudi v Evropski uniji. Takšna je, recimo, sprememba, ki državljanom drugih držav omogoča oziroma lajša izpolnitev pogojev za oprostitev obdavčenja od prodaje glavnega prebivališča, ali pa tista, ki študentom daje pravico do splošne davčne olajšave za delo preko študentskega servisa. Te spremembe podpiramo in v preteklih mesecih je bilo veliko govora o tem, kaj Evropa je, kaj ni in kaj bi morala biti. Gotovo je, da Evropa ne bi smela biti samo mesto prostega pretoka blaga, storitev in kapitala, v kar jo nekateri skušajo narediti. Predvsem so po našem mnenju ljudje tisti, ki jim moramo zagotoviti svobodno gibanje in življenje kjerkoli v Evropi pod enakimi pogoji, ne glede na to, kaj piše pod njihovimi podatki o državljanstvu in rojstni državi v njihovih potnih listih. In ker smo trenutno priča migrantski krizi, bi to moralo veljati tako za prebivalce držav Evropske unije kot za tiste, ki to šele želijo postati in se morajo, da bi dosegli svoj cilj, poniževati in tvegati svoja življenja. Evropa bi morala postati priložnost dostojnega življenja za vse ljudi, ki te priložnosti v svojih rojstnih državah, deloma tudi po krivdi Evrope, ne dobijo.

Hkrati podpiramo tudi predlagane spremembe zakona, ki se dotikajo administrativnega razbremenjevanja kmetov. Te spremembe se nam zdijo smiselne, predvsem v luči razvoja podeželja, lajšanja preživetja na podeželju, vse večjih regionalnih razlik, ki jih, na žalost, imamo, upadanje samooskrbe in tako naprej. Predlagan kompromis v zakonu se nam zdi dober, zato bomo zakon v celoti podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije-krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem, kolegicam in kolegom, državni sekretarki in predstavniku 5 tisoč volivk in volivcev, gospodu Cvetku Zupančiču!

Najprej želim povedati, da Nova Slovenija iskreno in visoko ceni napore 5 tisoč volivk in volivcev, ki so predlagali Državnemu zboru novelo Zakona o dohodnini, na to je potem tudi odreagirala Vlada, in prepričani smo, da smo na Odboru za finance in monetarno politiko dosegli kompromis in sprejeli predlog zakona, ki bo v zadovoljstvo tudi 5 tisoč volivk in volivce in seveda tudi vsem, ki jih ta novela zakona tangira.

Danes obravnavana novela Zakona o dohodnini posega na področje plačil dohodnine kmetov oziroma bolje rečeno, oprostitev plačil dohodnine za nove ukrepe s področja skupne kmetijske politike Evropske unije v obdobju 2015–2020. Gre za predlog zakona, ki pomeni usklajevanje davčnih predpisov z zakonodajo Evropske unije. Predlog zakona ureja davčno oprostitev za tista plačila kmetom iz nove finančne perspektive, kjer je oprostitev že določena z evropskimi uredbami, ki pa jih je zaradi specifičnih notranjih ureditev davčnih področij posamezne države treba implementirati tudi v notranjo zakonodajo. Novi predpisi skupne kmetijske politike Evropske unije prinašajo nekatere nove vrste plačil, podpore za sheme kakovosti kmetijskih pridelkov, plačila za ekološko kmetovanje in plačila za okolju in podnebju ugodno pridelavo, to so tako imenovana KOP in KOPOP plačila. Plačila dohodnine bodo oproščene tudi vse izplačane odškodnine in denarne pomoči zaradi naravnih in drugih nesreč ter za škodo, ki jo povzročijo prosto živeče živali. Nadalje se ohranja oprostitev plačila dohodnine za dolgoročno vlaganja na kmetijah, med katere sodijo investicijski transferji, investicije v pogozditev in plačila za zagon dejavnosti za mlade kmete.

Na potrebno ureditev tega področja je opozorila že Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, ki je s podporo 5 tisoč volivk in volivcev pred kratkim vložila v parlamentarno proceduro predlog novele Zakona o dohodnini, ki na teh področjih vsebinsko ureja praktično isto materijo. Obdavčitev kmetij bistveno vpliva na njihov ekonomski položaj. Predvsem velja to za obdavčitev z neposrednimi davki, med katere sodi tudi dohodnina. Zagotovo se tega dobro zaveda evropska skupnost, ki namenja kmetijstvu in kmetijski politiki velik del sredstev Evropske unije, ki pa ne smejo biti obdavčena, če naj bodo v dejanskem smislu spodbude kmetom. Skupna kmetijska politika Evropske unije s svojimi ukrepi in plačili zasleduje v finančni perspektivi 2015–2020 poleg cilja čim višjega deleža ekološke pridelave tudi zaščito kmetij z manj ugodnimi pogoji pridelave in kmetovanje na okolju in podnebju sprejemljiv način. Slovenija mora kot del Evropske unije spoštovati cilje skupne kmetijske politike Evropske unije, ki pa se, kot že rečeno, dosega tudi skozi davčno zakonodajo. Naj ob tem poudarim, da je položaj večine slovenskih kmetov dodatno otežen zaradi majhnosti in razdrobljenosti posestev pa tudi zaradi različnih

in številnih naravnih nesreč, s katerimi se kmetije srečujejo praktično vsako leto, nazadnje toča v severovzhodni Sloveniji.

Predlagani zakon prinaša rešitev in rešitve v podporo slovenskemu kmetijstvu in kmetu in poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije. Krščanski demokrati bomo zato Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakon o dohodnini tudi podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovana generalna sekretarka s sodelavko in pa predstavniki Kmetijsko gozdarskega zavoda, kolegice in kolegi!

Danes obravnavamo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je pripravila Vlada, in rešitve, ki so bile povzete iz Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je pripravilo 5 tisoč volivk in volivcev.

Z rešitvami zakona so želeli dopolniti seznam oprostitev plačil dohodnine za dohodke, povezane z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo, na način, da se upoštevajo novosti iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Vlada je smiselno povzela to rešitev v 26. členu zakona. Prav tako pa je predlog rešitve tega zakona, 5 tisoč volivk in volivcev, smiselno povzela vladni zakon. Tako se ukinja vstopni prag za obvezno ugotavljanje dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov. Dosedanji prag 7 tisoč 500 evrov dohodkov iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti je postavljen zelo nizko in med obveznike zajame kmečka gospodinjstva, ki niso primerljiva z velikostjo kmetij, ki morajo voditi knjige v ostalih evropskih državah. Pri tem je treba poudariti, da kmečkim gospodinjstvom vodenja računovodstva oziroma evidenc za davčne namene povzroča dodatno administrativno breme in stroške. Zaradi navedenega so predlagane rešitve smiselno povzete v vladnem zakonu o dohodnini. Tako je črtana obveznost vodenja knjig na večjih kmetijah. Vladni zakon pa tudi določa dodatni pogoj za prostovoljni vstop v vodenje knjig, in sicer da tako možnost lahko izkoristijo samo kmečka gospodinjstva, ki za svojo osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost obračunavajo davek na dodano vrednost. Kjer so bile povzete rešitve 3. člena tega zakona v vladnem zakonu v obliki 1.a člena, bo Poslanska skupina Stranka modernega centra glasovala za sklep. Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, skrajšani postopek, predlagatelja skupine 5 tisoč volivk in volivcev, pa ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Bo pa poslanska skupina podprla zakon o

spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, ki ga je pripravila Vlada. Ta zakon poleg bistvenih rešitev iz zakona volivk in volivcev vsebuje rešitve, da se spremembo drugega odstavka 39. člena Zakona o dohodnini, s katero se bolj splošno za vse mogoče primere prehoda med različnimi načini ugotavljanja dohodka uredi davčno pravilo, skladno s katerim se vsak prihodek in odhodek upošteva le enkrat. Zakon pa tudi določa spremembe 116. člena Zakona o dohodnini z določljivo olajšavo za rezidente države članic Evropske unije in evropskega gospodarske prostora, ki najmanj 90 % aktivnega dohodka dosejajo v Sloveniji, in sicer tako, da se med navedene olajšave uvrsti tudi posebna osebna olajšava določena v skladu s tretjim odstavkom 113. člena Zakona o dohodni za dohodke od študentskega dela.

Kot rečeno, bo Poslanska skupina Stranke modernega centra Predlog Zakona o dohodnini, ki ga je pripravila Vlada, podprla. Zakon vsebuje najbolj bistvene rešitve ukinitve vodenja knjig iz zakona 5 tisoč volivk in volivcev. Zaradi navedenega bomo glasovali tudi za sklep, da zakon volivk in volivcev ni primeren za nadaljnjo uporabo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani predstavniki pettisočih volivcev in volivk, kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratski stranki podpiramo vse rešitve, ki pomenijo enostavnejše poslovanje, ki pomenijo manj ovir pri poslovanju, predvsem manj birokratskih ovir, in pa seveda tudi tiste, ki omogočajo večjo produktivnost in večjo konkurenčnost. Eden izmed takih predpisov je sprememba Zakona o dohodnini, ki se nanaša na obdavčitev kmetov. Menimo, da bodo zaradi tega kmetje lažje poslovali in bodo seveda tudi konkurenčnejši ne le na slovenskem, ampak tudi na evropskem trgu. Prav tako nas veseli, da je prišlo do združitve dveh pravnih predpisov, in sicer zakona, ki ga je predlagalo 5 tisoč volivk in volivcev, in zakona, ki ga je predlagala Vlada. Menimo, da je tudi to nek odraz vzajemnosti in sodelovanja.

V Slovenski demokratski stranki smo že približno pred enim letom poudarili, da bomo podpirali vse rešitve, ki pomenijo izboljšanje poslovanja, ki so smiselne in ki pomenijo povečanje konkurenčnosti. Te rešitve so v tem zakonu in se nanašajo tako na obračunavanje davka, nanašajo se tako na spodbude, predvsem tudi mladih, glede tega imamo v Slovenski demokratski stranki, zato da bi natančneje to določili, še amandma. Jaz predvidevam, da bo ta amandma tudi sprejet. Nanaša se predvsem na začetek upravljanja kmetijske dejavnosti, predvsem mladih, in menimo, da ta amandma

natančneje in precizneje določa oprostitve plačila, ki velja tudi za mlade. Prav tako podpiramo vse tiste določbe, ki dejansko pomenijo le enkratno obdavčitev kmetijske dejavnosti, ter seveda tudi določbe, ki pomenijo to, da se investicijska dejavnost v kmetijstvu ne obdavčuje. Žal smo bili v preteklosti priča številnim določbam Zakona o dohodnini, ki je obdavčeval sama vlaganja. Kmetijska dejavnost mora biti izenačena z gospodarsko dejavnostjo in zakon gre v tej smeri, seveda na podlagi smernic oziroma direktiv Evropske unije.

Iz navedenih razlogov bomo v Slovenski demokratski stranki ta zakon podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana sekretarka, spoštovani predstavnik volivcev in volivk!

Dovolite, da predstavim še stališče Poslanske skupine Desus za Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini.

V proceduralni zakonodajni postopek sta bila vložena dva predloga zakona hkrati, in sicer predlog, ki je bil oblikovan na Ministrstvu za finance, ter predlog, ki so ga vložili volivke in volivci na pobudo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije. Ker gre za vsebinsko enaka predloga, je bilo v skladu s poslovnikom Državnega zbora določeno, da se kot izhodišče obravnava vladni predlog. Gre pa dejansko za tako imenovani hibridni zakon, ki je po končani obravnavi na matičnem delovnem telesu tudi usklajen. Besedilo veljavnega zakona je treba novelirati zaradi novega programa razvoja podeželja. To je bil tudi glavni namen obeh predlogov, ki ju v Poslanski skupini Desus podpiramo. Ustrezno se je dopolnil seznam odhodkov, povezanih s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, ki so oproščeni plačila dohodnine. Dodatno so bila vključena plačila kot, denimo, za zeleno komponento ali ekološko kmetovanje. Izhajajoč iz primerjave obeh predlogov, se je v začetku zdelo, da je edina razlika spremembe veljavnega 26. člena novele Zakona o dohodnini. Vsebina člena je bila še pred samo obravnavo na seji matičnega delovnega telesa medresorsko usklajena. Dogovorjeno je bilo, da se med investicijske podpore, ki so oproščene dohodnine, ne uvrsti pomoči za zagon dejavnosti mladih kmetov, kot je prvotno predlagala skupina volivk in volivcev. Slednja je že oproščena dohodnine v veljavni dohodninski zakonodaji, zato v Poslanski skupini Desus ne vidimo potrebe po dodatni oprostitvi. Bolj se je zapletlo pri vsebini člena, ki določa obvezno računovodstvo za kmete. Na seji pristojnega odbora je s sprejetjem amandmaja koalicije bil usklajen kompromisni predlog, da se črta

obveznost vodenja knjig na večjih kmetijah ter določi dodaten pogoj prostovoljnosti samo za tista kmečka gospodarstva, ki za svojo dejavnost obračunavajo davek na dodano vrednost. V Poslanski skupini Desus pozdravljamo takšno odločitev, saj smo zagovorniki zmanjšanja finančnih in administrativnih bremen, še posebno za male kmetije. Odprava obveznega knjigovodstva je bila predhodno zastavljena obljuba že pri prejšnjem noveliranju, zato je ustrezna ureditev več kot nujna. Po drugi strani menimo, da je prav, da še vedno obstaja enakopraven položaj vseh davčnih zavezancev, ne glede na dejavnost, s katero se ukvarjajo.

Ker je bilo celotno besedilo z amandmaji ustrezno preoblikovano, nanj nimamo pripomb, zato bomo v Poslanski skupini Desus predlagano novelo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih.

V razpravo dajem 1. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovani predsednik, najlepša hvala za besedo. Cenjena državna sekretarka, direktor in predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice, kolegice in kolegi!

Ko danes govorimo o tem Zakonu o dohodnini, je morda za nekatere nekaj malega, za mene in našo poslansko skupino pa velik dokaz, da ko dobimo signal širše iz Republike Slovenije, v tem primeru ljudi, ki živijo na podeželju in se ukvarjajo s kmetijstvom, in ko vsi skupaj zaznamo, tako tisti, ki imajo težave, Kmetijsko gozdarska zbornica, Vlada, cenjene poslanke in poslanci, da je tu težava in če hočemo, lahko ta problem rešimo. To je, mislim, da dober signal tudi za ostale zakone, ki jih pripravljamo. Veseli tudi podatek, kot je rekla gospa državna sekretarka, da ta sprememba ne prinaša nekih velikih finančnih posledic. Zakon, o katerem govorimo, je prav gotovo za hitrejši in lažji razvoj našega podeželja. Seveda, naše podeželje je odvisno od kmetij po Sloveniji. Žalostno je večkrat, ko vidiš na kakšnem gorskem območju, ko se kakšna kmetija zarašča. Seveda v tem zakonu, predvsem pa amandmaju Slovenske demokratske stranke se tudi dotikamo mladih prevzemnikov, predvsem pa mladih, ki bodo živeli in delali na teh kmetijah.

Iskreno želim, da ta zakon, tudi amandma, podprete v dobrobit slovenskega podeželja, slovenskega kmetijstva in tudi posledično evropskega kmetijstva. Še enkrat pozdravljam napor Kmetijsko gozdarske zbornice, vseh tistih, ki so se podpisali, Vlade, Ministrstva za finance in seveda vseh vas v dvorani, spoštovane

poslanke in poslanci, da bomo s tem, ko bomo to izglasovali, omogočili hitrejši in lažji razvoj našega lepega slovenskega podeželja. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Oprostitev morajo biti zato, da se odmere dohodnine izvzamejo iz plačil, ki so namenjene pokrivanju izpada dohodkov ali pa pomoči pri investicijah. Prav je, da so investicije, namenjene iz teh ukrepov PRP 2014–2020 mladim prevzemnikom za zagon dejavnosti, vendar pa morajo biti usmerjene v dolgoročno vlaganja, v osnovno kmetijsko dejavnost ali pa gozdarsko dejavnost. Samo tako bomo v kmetijstvu dosegli dolgoročni cilj večje samooskrbe z doma pridelano hrano in pa ekološko pridelano hrano. Vaš amandma pa bi omogočil, da bi bili oproščeni vsi, ki bi prevzemali kmetije, torej če bi samo prevzeli kmetije in ne bi vlagali in imeli teh investicijskih vlaganj. Mislim, da s tem ne bi dosegli cilja razvoja kmetijstva in bi bilo tudi na konec koncev to v nasprotju z neko ekonomsko logiko, ker samo investicije prispevajo k boljšemu razvoju slovenskega podeželja. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi!

Jaz sem zelo zadovoljen ob tej priložnosti, ko sprejemamo zakon o dohodnini, saj vidimo tukaj, da je možno doseči takšne zakonske rešitve, ki združujejo, ki povezujejo in ko najdejo skupne imenovalce na dveh nivojih, torej na čim širšem območju Slovenije, kjer so, jaz verjamem, s tem kompromisnim predlogom zadovoljni tako predstavniki 5 tisoč podpisnikov spremembe predloga zakona kot tudi Vlada, ki je v končni fazi pred nas postavila ta zakon, kot seveda, kot rečeno, vse politične grupacije v tem parlamentu. Torej, če je le volja, je tudi znanje in moč.

Povedali smo že uvodoma, v Poslanski skupini Desus podpiramo predlog tega tako imenovanega, v končni fazi hibridnega zakona, saj veljavni Zakon o dohodnini na nek način mora biti tudi usklajen oziroma homogen s predpisi na področju kmetijstva, ki se uporabljajo v naši državi že v letošnjem letu, kot je denimo Program razvoja podeželja. Potrebna je seveda tudi nujna uskladitev zakonodaje Evropske unije, zlasti z določbami o prostem gibanju oseb in delavcev. Vemo, da Evropa ni samo zgolj prosto gibanje blaga, storitev in kapitala, ampak tudi delovne sile, prebivalcev in ljudi ter pravice do ustanavljanj, in sicer zaradi diskriminatornega obdavčevanja dobička iz kapitala od prodaje glavnega prebivališča ter zaradi neobstoja posebne olajšave za rezidente držav članic EU s statusom dijaka in študenta, ki glavni del

obdavčljivega dohodka dosežejo v Sloveniji. Kot rečeno, stališče naše Poslanske skupine je, da bo zakon podprla, nenazadnje v tem zakonu vidimo tudi odpravo mnogih finančnih in seveda tudi administrativnih bremen, kar je za delovanje kmetijskega sektorja nujno potrebno. S tem, verjamem, da bo dosežena tudi večja konkurenčnost našega kmetijstva v najširšem možnem prostoru, s tem pa boljši jutri kmečkega življa, kar je na vsak način skladno tudi z našimi programskimi usmeritvami.

Z eno besedo – v Desus zakon podpiramo. Verjamemo, da bo implementacija tega predpisa dosegla pozitivne učinke. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Dovolite mi, da se opredelim do predlaganega amandmaja.

Predlagani amandma širi vsebino 26. člena v dveh elementih oziroma v dveh točkah. Najprej se predlaga, da bi se oprostila plačila dohodnine tudi dolgoročna vlaganja v zvezi s kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo, za katero se davčna osnova ugotavlja v skladu s 3., 4., 6. in 7. odstavkom 48. člena. Poenostavljeno rečeno, gre za dolgoročna vlaganja na tistih kmetijah, kjer se odločijo, da bodo vodili evidenco svojega poslovanja z ugotavljanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

V drugem delu pa se predlagani amandma nanaša na plačila za zagon dejavnosti mladih kmetov.

Najprej, kar se tiče prvega dela predlaganega amandmaja, predlagatelj spregleda, da je v letu 2012 prišlo do pomembne spremembe pri poenostavljenem obračunavanju dohodnine, torej v primerih, ko se od te dejavnosti ugotavljajo odhodki kot normirani odhodki, in sicer se ne ugotavljajo prihodki več v tem primeru po plačani realizaciji, ampak se prihodki ugotavljajo na podlagi obračunane realizacije. To pomeni, da se upoštevajo splošni računovodski standardi, ki v zvezi z dolgoročnimi vlaganji omogočajo časovno razmejitev na obdobje amortiziranja. Zaradi te spremembe dejansko oprostitev, ki je bila v trenutno še veljavnem 26. členu zakona, ni več primerna.

V drugem delu, ko govorimo o plačilu za zagon dejavnosti mladih kmetov, pa je treba upoštevati vsebino plačil, ki jih mladi kmetje za prevzem kmetije dobijo. Če po vsebini ta plačila predstavljajo dolgoročna vlaganja, so že po splošni določbi 26. člena Zakona o dohodnini oproščeni plačila dohodnine. Po našem mnenju tudi ta navedba v zakonu ni primerna, saj bi vnaprej oprostila vsa plačila za zagon dejavnosti mladih kmetov dohodnine, ne glede na to, kaj po vsebini ta plačila dejansko pomenijo. Za povečanje pravne varnosti pa v dogovoru z nami

Ministrstvo za kmetijstvo že pripravlja izvedbene predpise, ki bodo podrobneje določili, kdaj se šteje, da so sredstva za zagon dejavnosti mladih kmetov vlaganja dolgoročna vlaganja. S tem se bo v bistvu dejansko tudi v praksi povečala pravna varnost oziroma zavedanje, katera plačila in pod kakšnimi pogoji so lahko oproščena plačila dohodnine že na podlagi splošne opredelitve 26. člena. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Branko Ravnik.

BRANKO RAVNIK: Hvala za besedo. Spoštovane poslanke in poslanci!

Tudi sam se bom opredelil do predloga amandmaja. Namreč, po našem mnenju amandma smiselno povzema rešitve, ki so bile zapisane tudi v predlogu zakona, ki ga je vložila Kmetijsko gozdarska zbornica ob podpori volivk in volivcev. Namreč, za kaj gre? Gre za izzem iz obdavčitve podpore za zagon dejavnosti mladih kmetov. Program razvoja podeželja namreč določa vsebino poslovnega načrta in s tem tudi omejitve za porabo denarja, ki ga mladi kmet dobi. Gre za to, da že s tem, ko nekdo zaprosi za ta sredstva, se zaveže, da denarja ne bo porabil za karkoli, ampak za razvoj kmetije. Namreč, poslovni načrt, ki ga predloži – poslovni načrt je tudi ocenjevan, najboljši poslovni načrti so seveda potem tudi finančno podprti. Že s tem, ko so tiste vsebine, ki so vezane na razvoj kmetije, tudi na koncu bolje ocenjene, s tem podprte, se nekako na ta način zagotavlja, da bo ta denar tudi smiselno porabljen za razvoj. Sam poslovni načrt mora za obdobje treh let pokazati ekonomski razvoj kmetije, prispevek k horizontalnih ciljem, kot so vplivi na okolje, podnebne spremembe in inovacije. Tudi sam poslovni načrt ima glavne elemente, izhodiščno stanje, ključni mejniki, cilji za razvoj kmetijskega gospodarstva, opis dejavnosti vključno s tem, katere naložbe se bodo podpirale, sredstva se lahko uporabijo tudi za usposabljanje, svetovanja ali drugo dejavnost. Zato menimo, da je že s tem, ko so pogoji pridobitve teh sredstev relativno natančno opisani, zagotovljeno, da bodo ta sredstva tudi dejansko v tem smislu porabljena. Namreč, tisto, kar je bil naš cilj pri predlogu, in tak cilj se zasleduje tudi z amandmajem, je, da bi bile izvete iz obdavčitve tudi investicije, na primer, v dopolnilno dejavnost na kmetijah. Mladi prevzemniki dostikrat začenjajo ne samo z osnovno, ampak tudi dopolnilnimi dejavnostmi in s stroški, ki so povezani s prenosom kmetije, kot so, recimo, izplačilo dedičev in drugi stroški prenosa oziroma prevzema kmetije. Na ta način bi zagotovili bistveno širšo možnost. Sicer sedanji predlog Vlade oziroma ta, ki je v obravnavi, omogoča olajšavo v primeru investicij oziroma vlaganj v osnovno kmetijsko dejavnost, zato smo tako rešitev tudi podprli. Dejstvo je, da bi rešitev, če bi bila dopolnjena tudi z amandmajem, bi bila

po našem mnenju ustrežnejša, vendar podpiramo tudi tako rešitev, kot je zdaj predvidena v obstoječem zakonu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prosim, da se prijavite za nadaljnjo razpravo. Besedo ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Da ne bi bilo nekaj nesporazumov glede predlaganega amandmaja. Mi menimo, prvič, da ni nič narobe, če se neka sredstva amortizirajo, da so lahko tudi oproščena, skratka eno ali drugo, da ne bo tukaj kakšne pomote. Imamo ravno tako pri podjetjih investicijske olajšave in v takšnih primerih je potem treba to urediti v zvezi z amortizacijo. Tako da glede prvega dela našega amandmaja, jaz mislim, da je relevanten in da dolgoročna vlaganja lahko predstavljajo oprostitev za kmetijsko gospodarstvo, za kmetijo in navsezadnje spodbuja takšna rešitev tudi večjo produktivnost in nenazadnje tudi večjo konkurenčnost. Tudi drugi del amandmaja, ki se nanaša na mlade in zagon dejavnosti, je popolnoma jasen. Tukaj ne more priti do nikakršnih stroškov, ki ne bi bili povezani z zagonom dejavnosti. Namreč, ta amandma govori o dejavnosti in zagonu dejavnosti, tukaj ne gre za stroške, ki bi bili neki osebni stroški in tako naprej. Skratka, tukaj je točno določeno. Kot je gospod Ravnik povedal, to se naredi na podlagi poslovnega načrta, poslovnega modela, kar z drugimi besedami pomeni, da ta amandma predvsem spodbuja mlade, da bodo ostali na kmetijah, da bo dejansko kmetijsko območje Slovenije bolje poseljeno, bolje zaseljeno, da ne bodo ljudje odhajali s kmetij, da bo tudi neko ravnovesje v celotni državi glede poseljenosti, glede proizvodnje, glede pridobivanja dohodka in glede tega, da bodo vsem, ne glede na to, kje živijo in kje delajo v tej državi, zagotovljene bolj enake možnosti. Seveda smo vsi za to, da so zagotovljene vsem enake možnosti, vendar se osebno ne morem slepiti s tem, da so vsem zagotovljene enake možnosti, ampak bolj enake, da bo večja izenačitev ljudi, kjerkoli živijo, kjerkoli se rodijo in kjerkoli delajo, bivajo, da bodo imeli možnosti za to, da bodo ustvarjali, da bodo s tem tudi živeli na kmetijah in ne bo preseljevanja s kmetij v mesta ali celo v tujino, kot se v zadnjem času dogaja. Tako s tem amandmajem v Slovenski demokratični stranki želimo zagotoviti tudi izenačitev pogojev gospodarjenja na celotnem območju Slovenije, in se nam zaradi tega zdi popolnoma relevanten.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi, gostje, lepo pozdravljeni!

Podpiram vsak ukrep, ki bo pripomogel k temu, da bo slovensko kmetijstvo boljše, da bomo imeli večjo samooskrbo, in ki bo spodbujal mlade ljudi, da bodo pripravljene prevzeti kmetije. Vemo, da kmetijstvo ni katerakoli panoga, ampak za vsako državo izredno pomembno, saj je samooskrba s hrano izrednega strateškega pomena za vsako državo. Vemo, da imamo tudi kar nekaj problemov, da so na kmetijah ostareli lastniki kmetij, da mnogi mladi, ki želijo naprej kmetovati, v tem ne vidijo prihodnosti. Tudi odnos do slovenskega kmeta ni vedno najbolj prijazen. Konkurenca je močna, če pogledamo sosednje države ali druge večje države, kjer so ugodnejši pogoji za kmetovanje. Zato sem temu naklonjena in se mi zdi prav, da naredimo vse, da mlade ljudi spodbujamo tudi s takšnimi ukrepi, kot je predlagan v tem amandmaju ali pa na splošno s tem zakonom, da bomo imeli več mladih prevzemnikov kmetij, ki imajo še energijo, ki se lahko spopadajo z novimi administrativnimi ukrepi. Hkrati pa poudarjam, da imamo preveč teh administrativnih ukrepov, da bi morali težiti k temu, da stvari čim bolj poenostavimo, tam kjer lahko. Vemo, da evropska kmetijska politika zahteva določeno administracijo, vendar moramo težiti k temu, da tega še dodatno ne zaostrojemo, povečujemo, ker so ljudje na kmetijah predvsem vajeni delati na zemlji, medtem ko vse, kar je dodatnega v zvezi s papirologijo, je pa velikokrat lahko zelo obremenjujoče. Tako podpiram ta amandma.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej, bo še razprava. Prosim, da se prijavite. Besedo ima gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav ministrski garnituri oziroma predstavnikom Vlade, kolegicam in kolegom!

Če ne bi poslušal teh uvodnih razprav, se sploh ne bi oglasil v današnji razpravi, ker sem pač koalicijski član, član koalicijske stranke in podpiramo ukrepe, ki jih imamo danes na mizi. Vendar moram kljub temu reči, da sem sam veliko bolj navdušen nad večjim številom obdavčitev, ki bi šle v smeri pavšalizacije. Na tej točki nisem navdušen nad tem razmišljanjem naše Vlade. Namreč, vse, kar bi poenostavilo, kajti ne gre samo za poenostavitev, gre za to, da imajo ljudje psihološko popolnoma drugačen odnos do davkov, če imajo neko svobodo znotraj tistega minimuma. Kajti treba je vedeti, mi v tem primeru govorimo samo o ljudeh, ki takoj zapravijo vse, kar zaslužijo, torej, ta denar se neposredno vrača, to ni denar, ki gre v nakupe jaht ali pa ne vem na kakšne otoke in se izognejo plačilu davkov. Pavšal se mi zdi rešitev, ki bi jo morali večkrat uporabljati.

Tisto, zaradi česar sem se resnično oglasil, je pa naslednje. Nekateri ste grozno zaskrbljeni za kmeta na Slovenskem in za vsako malenkost, ki bi jo prizadela v smislu obdavčitve ali olajšave, zaraščanja gozdov in tako naprej.

Moram vam reči, da se Janez Evangelist Krek obrača v grobu. To ste ravno tisti, ki ponavadi govorite o tem, da je treba vse prodati. Berite danes današnje časopise. Pa ni bilo treba današnjih, ampak tudi današnje. Bili ste zato, da se proda Žito, bili ste za to, da se proda Mercator, danes pa – presenečenje! – kupujemo in jemo hrvaško meso. Se opravičujem za to razpravo, ampak ta odnos do kmeta se ne začne samo pri tistem gorskem kmetu, ki dobi rahlo olajšavico, ampak se začne v celoti! Slovensko blago, slovenski kmetijski proizvodi se bistveno manj prodajo, nedvomno, v to ni nobenega dvoma, če bi hoteli govoriti o vlogi kmeta in kmečke proizvodnje na Slovenskem. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala še enkrat, spoštovani predsednik, za dano besedo. Ko sem sedaj poslušal mojega predhodnika, imam občutek, da smo malo pomešali stvari. Pa ne bi želel v stvari zahajati, hotel bi sledeče povedati. Poglejte, sv Sloveniji imamo veliko sodobnih kmetij, na katere smo lahko izjemno ponosni. Lahko se prav to primerjajo z vsemi državami po Evropi. Danes govorimo o podeželju, o kmetijah, ki so manjše, ki so gorske. Poglejmo, spoštovane kolegice in kolegi, tudi na tej kmetiji, ko mlad prevzema to kmetijo, moramo upoštevati njihovo finančno-ekonomsko plat. Jaz mislim, da danes mlad, ki je bil vzgojen na kmetiji, ki je bil rojen na kmetiji, bil 20 let na kmetiji, ni nobena težava, da te kmetije ne bi prevzel, ampak glejte, moramo upoštevati, da njega skrbi prav gotovo ne samo to, kako bo upravljal s to kmetijo, kako bo preživel svojo družino. In zato se mi zdi pomemben ta amandma. Zelo blizu smo. Jaz sem v prejšnji razpravi pohvalil vse segmente, da je to lahko en vzorec, kako znamo stopiti skupaj, da ko dobimo signal od zunaj, izven te dvorane, da je treba nekaj spremeniti, da znamo, če hočemo skupiti skupaj, da lahko to spremenimo.

Tu gre tudi za vlaganja. Slovenija je na več segmentih zelo slabo samooskrbna. In seveda ta amandma se prav gotovo nanaša na področje investicij, tistih manjših kmetij z dopolnilno dejavnostjo. Tu pa vidim sam, ki tudi prihajam iz podeželja, da lahko tista mala kmetija s petimi ali še celo kakšnim hektarjem manj preživi, če bo imela še boljše pogoje na področju, ki sem ga omenjal.

Zato, spoštovani kolegice in kolegi, dajmo se poslušati in ne mešajmo zdaj žita pa ne vem koga, ampak se pogovarjamo o razvoju našega podeželja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala za besedo, gospod predsednik. Kogelice in kolegi, spoštovani gostje!

Saj je prav in kulturno, da se je naš spoštovani kolega Primož Hainz opravičil za svojo razpravo, ker res ta razprava z Janezom Evangelistom Krekom nima prav nobene veze, bilo bi pa tudi korektno, da bi gospod Hainz dodal za slovensko javnost, ker seveda javnost to že ve, da je prav njegova poslanska skupina, Desus, bila tista, ki je glasovala za seznam 15 podjetij, ki gredo v prodajo. Na tem seznamu je bilo tudi podjetje Žito, delniška družba. Nova Slovenija tega seznama ni, podčrtujem, ni podprla, čeprav se nam nekako očita, da mi želimo vse prodati, menda še celo boga. No, toliko morda za uvod, pa nisem hotel takšnega narediti.

Želel sem povedati to, da je prav, da je parlament izredno senzibilen do področja kmetijstva. Jaz ne razumem področja kmetijstva kot zgolj neko dejavnost, ki producira, ki proizvaja hrano. Ne, ni. Kmetijstvo ni to. Kmetijstvo je tudi dejavnost, ki skrbi za ohranjanje naše kulturne krajine. Čeprav je po mojem razumevanju slovenski jezik najlepši in najbogatejši, ampak tukaj pa imajo Angleži zelo, bi rekel, primerno besedo za kmetijstvo: agriculture. Ta beseda veliko pove, pravzaprav govori o tem, da je kmetovanje več kot pridelava hrane, da je kmetijstvo torej kultura obdelovanja zemlje. Kultura obdelovanja zemlje, pridelovanja rastlinske hrane in reje živali. Vse mora potekati na primerni etični ravni, h kakršni razviti svet vse bolj teži in jo podpira. Takšen način kmetovanja je sonaraven, je trajnosten. Slovenski človek je skozi zgodovino kulturno kmetoval in s tem oblikoval kulturno krajino, na katero smo ponosni in jo občuduje ves svet. Včasih mi, ko se vozimo po prelepi Sloveniji, ne vidimo te lepe kulturne krajine, tuji turisti nas morajo na to opozoriti. Kdo neguje to kulturno krajino? Pa ne samo letos, ne samo v tem mandatu, že pravzaprav skozi vso zgodovino, kar slovenski narod obstoja na tej zemlji. Kmetijstvo ni le dejavnost za proizvodnjo hrane, je tudi dejavnost za ohranjanje naše kulturne krajine. In če smo že pri lastništvu, ali državno ali zasebno ali kakršno že pač, tukaj želim izpostaviti eno trditev, da je pa kmet tisti, ki je najbolj odgovoren lastnik, gospe in gospodje. Najbolj odgovoren lastnik. Tudi na tej točki moram, čeprav ne govorimo o strategiji razvoja slovenskega kmetijstva, na neki način pa tudi davki, k temu moramo pripomoči, potem se tudi danes na tej točki dnevnega reda spomnim prvega ministra za kmetijstvo prof. dr. Jožeta Osterca, ki je leta 1990 že spisal program razvoja slovenskega kmetijstva, kjer seveda pravi, s čimer se globoko strinjam, da je perspektiva slovenskega kmetijstva v družinskih kmetijah. V družinskih kmetijah. O tem veliko govorijo tudi evropski dokumenti skupne evropske kmetijske politike. Če govorim o družinskih kmetijah, imam v mislih mlade prevzemnike, ker druga, če ni družinskih

kmetij, če ni nasledstva, če ni mladih prevzemnikov. Tem moramo, kolegice in kolegi, na neki način stimulirati tudi z davčno politiko, tudi z dohodninsko politiko, da na kmetiji ostanejo, da ne zamahnejo z roko in da ne bodo rekli, dovolj imam teh birokratskih ovir, dovolj imam raznoraznih preprek, ne grem se več, grem raje v Avstrijo delat. To je naloga zakonodajalca, da bomo take scenarije preprečili in da bomo mlade ljudi obdržali na kmetijah. Življenje na kmetih je gotovo lepo, pomembno poslanstvo, ampak država mora tu kmetom na nek način sporočati preko zakonodaje, da jih država potrebuje, da so spoštovani, da je kmetški sloj, da je kmetško prebivalstvo spoštovanja vredno. Velikokrat smo tukaj v Državnem zboru, na odborih Državnega zbora morda preveč mačehovski do kmečkega prebivalstva. Spomnimo se, ko smo obravnavali na Odboru za kmetijstvo problematiko škode, ki jo naredi divjad. Pripravili smo, konkretno Nova Slovenija, nekaj ukrepov za to, pa so bili enostavno povoženi. Res je, počakali bomo, kaj se bo dogajalo do konca letošnje jeseni, in pogledali, kakšen je rezultat konkretno v lovišču posebnega namena Kompas Peskovci, kjer divjad uniči tudi do 90 % proizvodov. Do 90 %. Potem je normalno, da kmet izgubi vso voljo, vso motivacijo, da še naprej kmetuje, da še naprej proizvaja hrano za državljanke in državljanje, morda tudi za izvoz in da še naprej skrbi za urejeno kulturno krajino.

Amandma, ki je predlagan, je seveda vreden razmisleka. Osebnost bom ta amandma podprla. Gre torej v smeri rešitve, kot jo je trasirala tudi Kmetijsko gozdarska zbornica in kar je podpisalo 5 tisoč volivk in volivcev, česar pa, kolegice in kolegi, ne smemo nikoli zanemariti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi na tej točki še kdo razpravljati?

Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Samo še enkrat bi rada poudarila, da stališče Vlade ne pomeni, da bodo plačila za zagon dejavnosti mladih kmetov obdavčena oziroma obremenjena z dohodnino, šla v dohodninsko osnovo. Stališče Vlade pomeni, da bodo ta plačila oproščena plačila dohodnine, če po vsebini predstavljajo investicijska vlaganja. In glede na to, kako so pojasnjevali tudi soprodlagatelji vsebino teh plačil, je možno trditi, da bo velika večina tovrstnih plačil res oproščenih plačila dohodnine. Del plačil pa je tudi dohodkovnih pavšalnih plačil, ki niso povezana z dolgoročnimi vlaganji. In za te je prav, da delijo usodo vseh ostalih plačil, ki so vključena v 26. člen zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi na tej točki še kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 1.a člen in amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Lepo pozdravljeni še enkrat!

Rada bi se opredelila tudi do drugega amandmaja. Pred tem pa bi samo to rada poudarila, da ko smo ta predlog spremembe Zakona o dohodnini prejeli in ko smo se nekako poskušali resnično potruditi, da bi šel v smer olajšanja poslovanja teh subjektov ali podjetnikov na podeželju, ker nenazadnje so mali kmetje tudi na nek način prav tako podjetniki, čeprav to včasih nekako pozabljamo. Pri tem, ko smo poskušali najti dobro rešitev, nismo šli v smeri, da bi bili samo všečni, ampak da bi se resnično potrudili, da bi imeli kmetje in podjetniki na podeželju dobre pogoje, dobro poslovno okolje, enako kot vsa druga mikro in mala podjetja. To bi resnično rada poudarila, ker se mi zdi, da ni prav, da včasih preveč všečno govorimo, potem, ko je pa treba neko zadevo zapeljati v korist teh ljudi, pa se potem na terenu izkaže, da temu ni tako. Sama zagovarjam odkrit in odprt odnos, zato bom tudi v naprej delovala v tej smeri.

Zdaj pa k drugemu amandmaju. Tega amandmaja vsekakor ne bom podprla, in sicer zaradi tega, ker, kot sem že uvodoma povedala, bi želela, da imajo vsi subjekti, vsi ekonomski subjekti, vse ekonomske kategorije enako obdavčitev v neki svoji osnovni dejavnosti. Zato se mi zdi prav, da podpremo vladni predlog, tega amandmaja pa ne, ker ni prav, da spodbujamo, da posamezni subjekti prehajajo iz pavšalne v obvezno obdavčitev, ker to ne pomeni enakih pogojev za ostale kategorije podjetnikov, če se poenostavljeno izrazim. Skratka, zaradi tega ne bom podprla tega amandmaja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala še enkrat za dano besedo.

Če bi nas poslušali podjetniki, bi nam prav gotovo povedali, da zelo težko primerjamo gospodarstvo in temo podeželje in kmetijstvo na podeželju, o katerem danes govorimo že eno uro. V Slovenski demokratični stranki smo ta amandma pripravili ne zato, ker je to nam všeč. Kmetijsko gozdarska zbornica, ki daje vsem kmetom na slovenskem veliko znanja, mnogo znanja in venomer pomaga in jih tudi spodbuja k razvoju. Seveda ljudje danes, ko dajo nek podpis, jaz mislim, da se prekleto prepričajo, kaj podpišejo. In teh 5 tisoč podpisov, jaz mislim, da ni bilo težko zbrati, če bi bilo treba, bi jih zbrali še več. To je bilo za našo poslansko skupino, Slovensko demokratično stranko, jasen signal, da dajmo te stvari zapeljati v smer, na kateri bo šlo v prid slovenskega podeželja. Če kdo misli v

tej dvorani, da bomo od kmetije, ki ima tri ali štiri hektarje, neke gorske, videli jutri ali pa čez eno leto na policah Mercatorja, se prekleto motimo. To je dolgotrajen proces. Slovensko podeželje pa vsak dan vidijo tisti, ki tudi prihajajo v našo državo, ko gredo na Bled, gredo v Portorož in ko si ogledajo slovenske bisere. Slovenski biseri so prav gotovo biseri tudi zato, ker imamo urejeno slovensko podeželje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Lep pozdrav predstavnikom Ministrstva za finance, predlagateljem, kakor tudi vam, kolegice in kolegi, v tej dvorani!

Ko govorimo o kmetijstvu, moramo biti relativno tankočutni. Tudi sam bom rekel, da kmetijske dejavnosti ni moč primerjati z gospodarsko dejavnostjo, kmetijska dejavnost je nekaj čisto specifičnega. Dostikrat tisti ljudje, ki se s to dejavnostjo nikdar v življenju niso ukvarjali, imajo svoje mnenje, in to svoje mnenje širijo mogoče med ostale ljudi, potem pride do nekega spačenega zaključka o kmetijski dejavnosti.

To, kar je bilo s strani Kmetijsko gozdarske zbornice predlagano, sem v samem začetku podpiral in bom tudi s svojim glasovanjem podprl ta predlog, ki je bil na koncu izoblikovan na Odboru za kmetijstvo. Kmetijska dejavnost je tista dejavnost, ki zahteva od vsakega posameznika poseben napor. In veste, če ne bi v Evropi na tak način ocenjevali kmetijske dejavnosti, kot jo ocenjujejo v tem trenutku, v preteklosti in tudi v prihodnje jo bodo tako ocenjevali, verjetno takšnega načina spodbujanje kmetijske dejavnosti nikoli v Evropi ne bi imeli. Ve se zakaj – vzdrževanje krajine je ključnega pomena. In to vzdrževanje krajine je s tem, da se spodbuja kmetijska politika, najcenejša oblika. Cenejše oblike ni. Si predstavljate, da bi nam hribe kosila komunalna podjetja, koliko bi to državo stalo. Ali pa, če primerjamo tudi Evropo, da bi po celotni Evropi vzdrževali to gorsko zemljišče dejansko ljudje, delavci zaposleni v komunalnih podjetjih. To bi bilo, kot sem že omenil, bistveno dražje.

Glede na to, da so vsi razpravljavci nekako splošno ocenjevali današnji predlog zakona, tudi sam se ga na nek način lotevam bolj na širok način. Glede na to, da sem poslušal razpravo kolega Primoža Hainza in potem kolega Horvata, moram reči, da je to igra besed. Res je, da smo mi bili takrat v koaliciji, ko se je sprejemalo teh 15 podjetij, in kolega Horvat, dobro veste, da enostavno in preprosto takrat neke druge izbire ni bilo. Očitanje, kdo bi kaj prodal in ne bi prodal, bomo imeli danes na naslednji točki možnost več razprave in bomo takrat verjetno o tem več govorili. Ja, na tem seznamu se je znašlo tudi Žito. Tudi meni, kljub

temu, da sem za to glasoval, mi je žal, da je Žito prišlo v last tistih, katerih je pač prišlo. Pa bom na tej točki zaključil, ne bom spodbujal razprave o prodajah podjetij, kajti imeli bomo to možnost in priložnost na naslednji točki kaj več reči. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva, drage kolegice in kolegi!

Kmetijstvo je izredno pomembna gospodarska panoga v vsaki nacionalni ekonomiji. Dostikrat so slabe primerjave, ker se primerjava dela na tem, kolikšen delež družbenega bruto produkta prinašajo. Vendar, kot je kolega Jurša že rekel, da je to izredno specifična dejavnost, pomeni, da so izredno dolgi cikli. Vsak cikel, samo pogledimo v živinoreji, kako dolgi je, da pride praktično rečeno do pravih dohodkov v tej panogi in seveda normalno v družinski kmetiji.

Absolutno sem za to, da se izvedejo vsi postopki debirokratizacije te panoge, ker tako in tako so kmetje izredno močno obremenjeni z raznoraznimi poročili, evidencami, tudi na podlagi koriščenja subvencij in vseh ostalih podpor, ki se tičejo njihove osnovne dejavnosti. Da bi lahko kmetje več pozornosti, več časa posvečali svoji dejavnosti, je pomembno, da se njihovo poslovno okolje maksimalno poenostavi in seveda tudi poceni. Če morajo voditi poslovne knjige, to za njih pomeni eno dodatno finančno obremenitev in nenazadnje tudi zmanjšuje njihovo ekonomičnost poslovanja. Prav tu dostikrat prihaja do velikih problemov in se ti ljudje znajdejo v velikih težavah. Naj vam povem, da je večina kmetov na podeželju daleč stran od urbanih okolij, naselij in vsak kontakt, vsako razčiščevanje te problematike, kar se tiče poročanja, je za njih velika težava. Dostikrat morajo narediti tudi po 30 in več kilometrov, da lahko stvari uredijo. In to je prav, da stvari gredo v smer debirokratizacije. Ne smemo pozabiti, da ima kmetijstvo lahko izredno močne, multiplikativne učinke tudi na ostale gospodarske dejavnosti, tu predvsem mislim na turizem. Zelo dobro lahko to dvoje funkcionira in daje sinergijske učinke na področju oziroma v panogi turizma. Zelo pomembno je tudi, da si ustvarimo zanesljivo lokalno oskrbo z zdravo hrano, kar se potem tudi zelo močno odraža na zdravju prebivalstva in seveda potem tudi na zmanjšanju stroškov v zdravstvu. To pomeni, da vsaka taka zadeva, ki pozitivno vpliva na kmetijstvo, se bo v prihodnosti zagotovo večkratno povrnilo v dobrobit vseh nas, se pravi celotne družbe. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Jaz bi rada, mogoče nisem nekaj stvari, dosti poudarila. Bi

vendarle še enkrat povedala. Sama vidim zelo velike priložnosti prav v kmetijski dejavnosti. Rada bi tudi poudarila, da je delovanje od spodaj navzgor izrednega pomena. Sama sem se imela priložnost s posamezniki srečevati in zato mogoče, bom rekla, tudi sama zelo zagovarjam, da se za kmete in dopolnilne dejavnosti, za katere je treba poudariti, da so gospodarska dejavnost in ekonomska dejavnost, vedno se bom zavzemala za to, da se te posameznike, ki se dejansko ukvarjajo z dejavnostjo, razbremenijo na različne načine. Na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da z davčno politiko lahko mi dejavnost spodbujamo ali pa ne. Tako da, zdi se mi, da pri tem, ko smo s Kmetijsko gozdarsko zbornico dosegli konsenz, da je ta zakon o dohodnini dober, mislim, da smo prav temu naredili tako. Rada bi, da nekako vsi vzamemo na znanje, da se v neki meri zavzemamo za razvoj te dejavnosti. Na drugi strani pa ne pozabimo, da z davki reguliramo dejavnost tudi na ta način, da jo spodbujamo, in z investicijam v tem primeru, kjer so še dodatne olajšave, vsekakor to delamo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Branko Ravnik.

BRANKO RAVNIK: Hvala.

Glede na to, da je rešitev o obravnavanem predlogu zakona nekoliko drugačna, kot je bila v predlogu Kmetijsko gozdarske zbornice, bi rad pojasnil to spremembo. Postopek sprejemanja zakona je zahteven proces, v katerem so običajno različna mnenja in rešitve, ta mnenja je treba izmenjavati in iskati skupni imenovalec rešitev. V postopku usklajevanja je bil dan predlog s strani vlade, da je tisti, ki se prostovoljno vključijo v sistem ugotavljanja dohodka na podlagi knjigovodstva, samo nekdo, ki je sicer vključen tudi v sistem obračunavanja davka na dodano vrednost. S tako rešitvijo smo se v postopku usklajevanja tudi strinjali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu z časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 3. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA – OBRAVNAVA PREDLOGA ODLOKA O STRATEGIJI UPRAVLJANJA KAPITALSKIH NALOŽB DRŽAVE.**

Predlog odloka je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga odloka dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Metodu Dragonju.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je po dvomesečni javni obravnavi sprejela strategijo upravljanja kapitalskih naložb in jo posredovala v nadaljnjo obravnavo in sprejem Državnemu zboru. Gre za temeljni dokument, ki predstavlja osnovno za aktivno opravljanje kapitalskih deležev v lasti Republike Slovenije in državnih skladov. Strategijo država upravljavcu kapitalskih deležev, to je Slovenskemu državnem holdingu, državnim skladom, podjetjem v državni lasti, njihovim nadzornikom, upravam in zaposlenim v teh podjetjih ter zainteresirani javnosti sporoča jasne cilje, na podlagi katerih bodo merili uspešnost in strokovnost upravljanja naložb države v gospodarskih družbah. Strategija upravljanja je temeljni dokument, ki ga predvideva 28. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu, in ima vse sestavine strateškega dokumenta. Opredeljuje temeljne cilje, ki jih država želi doseči z aktivnim lastništvom v državnih podjetjih, opredeljuje in utemeljuje merila in kriterije za trajno oziroma dolgoročno prisotnost države v lastništvu gospodarskih družb in postavlja najvišje standarde korporativnega upravljanja v podjetjih v državni lasti ter daje temeljne usmeritve, kako naj upravljavci in podjetja v državni lasti dosegajo postavljene cilje in pričakovanja. Utemeljenost državnega lastništva se opira na priporočila in dobre prakse Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj, OECD.

Za upravljanje naložb je v strategiji določenih 7 temeljnih ciljev, ki jih ne bi posebej ponavljal. Ključni del strategije je razvrstitev naložb v skladu z 10. členom Zakona o SDH, na strateške, pomembne in portfeljske. Skupaj je razvrščenih v strategiji 91 gospodarskih družb, od katerih je 24 strateških, 21 pomembnih in 46 portfeljskih. Vse naložbe so dosledno razvrščene, upošteva merila za opredelitev njihove strateške pomembnosti, pri nekaterih pa so upoštevana tudi določila posebnih zakonov, ki so opredelili status in posebno vlogo posameznih podjetij. V strategiji določamo ključne finančne in deloma tudi nefinančne cilje za vsa strateška in pomembna podjetja v državni lasti, skupaj za 46 družb, kar je tekom javne obravnave sprožilo tudi veliko diskusij in pripomb posameznih predlagateljev. To nam dokazuje, da so cilji kot ključen element strategije zelo pomemben del in s tem nastavljamo ogledalo za uspešnost delovanja upravljavcu kapitalskih družb, nadzornim svetom družb, njihovim upravam in zaposlenim. Cilji so postavljeni na podlagi poslovnih pokazateljev primerljivih podjetij v posameznih panogah doma in v tujini in upošteva konkurenčni položaj in pogoje delovanja družb.

Strategija je v predlagani obliki prvi dokument upravljanja kapitalskih naložb države, ki je bil vložen v parlamentarni postopek in deležen najširše javne razprave. Zavedamo se,

da bo praksa v izvajanju pokazala pomanjkljivosti, zato je v 29. členu Zakona o SDH in predlaganem amandmaju k 7. poglavju strategije predvideno, da Vlada in Slovenski državni holding po letu dni izvajanja lahko predložita predlog sprememb oziroma novo strategijo, upošteva je izkušnje pri njenem izvajanju in spremenjene gospodarske razmere.

Spoštovane poslanke in poslanci! V imenu ministra za finance dr. Dušana Mramorja bi rad podal sporočilo, da ta strategija predstavlja ključen korak k uveljavitvi določb Zakona o Slovenskem državnem holdingu in korak k zagotovitvi bolj učinkovitega korporativnega upravljanja družb v državni lasti, zato predlagamo, da Državni zbor podpre predlagano strategijo. Minister pa iz znanih razlogov ni uspel danes predstaviti te uvodne predstavitve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog odloka je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici, gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 11. seji dne 23. 6. 2015 in na 1. nadaljevanju te seje kot matično delovno telo obravnaval Predlog odloka o strategiji in upravljanju kapitalskih naložb države, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo poleg predloga odloka predloženo še mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, dodatno gradivo Ministrstva za finance ter pripombe koalicije civilne družbe za prenovu Sinteza KCD.

K predlogu odloka so v poslovnem roku amandmaje vložile koalicijske poslanske skupine in Poslanska skupina Združene levice. Članicam in članom pa so bili na seji predloženi tudi 4 predlogi za amandma odbora, ki jih je predlagala Poslanska skupina Združena levica. Uvodoma je odbor odločil o predlogu sklepa, da Predlog odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države ni primeren za nadaljnjo obravnavo in ga ni sprejel.

V nadaljevanju je bila seja odbora prekinjena in se je nadaljevala 29. 6. 2015. Na prvem nadaljevanju so prisostvovali predstavnice in predstavniki Ministrstva za finance, Slovenskega državnega holdinga ter Zakonodajno-pravne službe. V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državni sekretar na Ministrstvu za finance pojasnil, da gre za temeljni dokument, ki predstavlja osnovo za aktivno upravljanje kapitalskih deležev države v lasti Republike Slovenije in državnih skladov ter sporočil jasne cilje, na podlagi katerih se bo merila uspešnost in strokovnost upravljanja naložb države v gospodarskih družbah in poslovnih sistemih. Izpostavil je vseh 7 temeljnih ciljev, ki jih določa

strategija za upravljanje naložb. Poudaril je, da strategija podpira širše razvojne cilje Republike Slovenije in hkrati ustvarja pogoje za večanje učinkovitega upravljanja z državnim premoženjem. Ključni del strategije je razvrstitev naložb na podlagi 10. člena zakona. Povedal je, da je v strategijo razvrščenih 91 gospodarskih družb oziroma poslovnih sistemov, od katerih je 24 strateških, 21 pomembnih in 46 portfeljskih. Kot ključne elemente je državni sekretar izpostavil merljive cilje, spoštovanje neodvisnosti, preglednosti, gospodarnosti, skrbnosti in odgovornosti upravljanja. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je predstavila pisno mnenje. Opozorila je, da je vsebina predloga odloka širša od zakonskega okvira. Po mnenju službe predlog odloka vsebuje tudi rešitve, ki bi jih bilo treba pretehtati z vidika systemske ureditve, in rešitve, ki odstopajo od programske narave strategije. Podala je opozorilo glede prepovedi koncentracije lastništva oziroma pogojev razpršenosti lastništva zasebnih lastnikov do višine skupnega deleža kapitalskih naložb države. V razpravi so nekateri člani izrazili dileme, pomisleke ter mnenja glede oblike in vsebine predlaganega akta, uvodoma so posamezni članice in člani kot problematično izpostavili pravno obliko strategije kot dokumenta, ki ga je mogoče spreminjati, ter menili, da bi bilo treba strategijo sprejeti kot nedeljivo celoto. V nadaljevanju je bilo glede vsebine izraženo mnenje, da je strategija nepremišljena, da gre za politični dokument s spiskom podjetij z opredeljenimi deleži za prodajo, narejen na podlagi političnih preferenc, brez ustreznih kriterijev za prodajo. Nasprotno pa so nekatere članice in člani predlagani akt v razpravi podprli ter so njegovo vsebino ocenili kot sprejemljivo in uravnoteženo. Poudarili so pomeni čimprejšnjega sprejetja strategije kot temeljnega dokumenta za delovanje SDH ter odgovornega korporativnega upravljanja državnega premoženja, ki sledi smernicam OECD. Po njihovem mnenju dokument predstavlja temelj za preprečitev vpliva interesnih skupin na vsakodnevno vodenje posameznih družb ter zagotovitev lastniku, torej državi, da upravljavcu postavi jasne cilje dolgoročnega in preglednega upravljanja podjetij v državni lasti. Poudarili so dejstvo, da lahko vlada v roku enega leta od sprejema strategije opravi njeno revizijo in oceni učinke. V okviru razprave je državni sekretar odgovoril na zastavljeno vprašanje in podal dodatna pojasnila.

Odbor je sprejel koalicijske amandmaje, ostalih amandmajev odbor ni sprejel.

Odbor je v skladu s poslovnikom glasoval o vseh členih predloga odloka in jih je sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

Ni nepomembno, da strategijo upravljanja z državnim premoženjem sprejemamo ravno danes, natančno leto dni po volitvah, na katerih je zmagala Stranka Mira Cerarja. V tem letu namreč ta stranka ni samo spremenila imena, ampak tudi vsa stališča, ki jih je stranka zagovarjala pred volitvami, o privatizaciji. Ena izmed ključnih obljub Mira Cerarja pred volitvami je namreč bila premišljena privatizacija in ohranjanje strateških podjetij, kot sta Telekom, Aerodrom in drugi, v državni lasti in novih standardih v politiki. Strategijo, ki jo sprejemamo danes, pa od teh stališč in obljub ni ostalo nič. Pred sabo imamo akt ne strategije, strategija implicira premišljenost, pred sabo imamo akt za nadaljevanje nepremišljene privatizacije, ki jo ta vlada že izvaja. Opozorim naj samo na dva primera, nedavna, prvi je škandalozna prodaja Telekoma, drugi pa je prodaja NKBM, s katero smo v resnico prodali vrečo denarja.

V Združeni levici že od začetka sprejemanja strategije upravljanja opozarjamo na škodljivost dokumenta zastavljenega na tak način. Že po formalni ravni je akt neustrezen. Prvič, predlog ne omogoča izvrševanja določb členov Zakona o Slovenskem državnem holdingu, in sicer določb v 4., 11. in 28. členu Zakona o SDH, ki urejajo akte upravljanja in njihovo obvezno vsebino, ter v 7., 17. in 30. členu, ki določajo naloge in pristojnosti SDH pri upravljanju. Drugič, akt temelji na dokumentih, ki še niso bili sprejeti, predpostavlja pa jih kot nacionalno usklajene prioritete. Tukaj govorim predvsem o strategiji bančništva in zavarovalništva, omenjenima v strategiji, ki sta v bistvu delovna gradivi Vlade, predpostavlja pa se, kot da gre za neke nacionalno sprejete cilje. In tretjič, akt ni bil usklajen s priporočili Zakonodajno-pravne službe, ki je opozorila na več formalnih nepravilnosti, a koalicija z amandmaji teh nepravilnosti ni odpravila. V Združeni levici smo zato že v začetku razprave opozorili, da je akt neprimeren za obravnavo in da bi ga morala resna vlada vzeti nazaj, popraviti in nam ga predstaviti v dopolnjeni obliki, ki bi bila vsaj formalno ustrezna. Naš predlog je bil zavrnjen, zato imamo pred sabo danes tak dokument, kot ga imamo.

Po vsebinski ravni pa je pomenljivo, da najprej lahko ugotovimo, da zaposleni v tej strategiji praktično ne obstajajo. To je zanimivo, ker v času razvitega kapitalizma je že nekaj časa večji izziv kot to, kako neko stvar proizvesti, kako ljudi zaposliti, ampak zaposlenost kot ključna kategorija, ki bi jo moralo zasledovati državno lastništvo, v tej strategiji sploh ni omenjena, omenjena je samo tam, kjer se govori o potrebni racionalizaciji, kar seveda prevedeno iz tega novoreka pomeni odpuščanja. Drugič, ta strategija ni strategija za upravljanje, ampak je strategija za privatizacijo. Najprej lahko ugotovimo, da se bo 46 državnih naložb oziroma

podjetij, kjer ima država lastniške deleže, povsem prodalo, se pravi država se bo iz 46 podjetij povsem umaknila. Drugič, pri bančništvu lahko vidimo, da se bo privatiziral celoten bančni sektor z izjemo 25 % NLB, kar je pot na svetovno in evropsko periferijo. Tretjič, tudi strateška podjetja se bodo prodala do 50 % in ene delnice, kar pomeni, da tudi podjetja, ki jih vlada sama smatra za strateška, bodo vsaj 49 % privatizirana. In tretjič, v tej strategiji ni nikakršne strategije za razvoj, ampak je samo, če odstranimo ves balast, samo grob seznam navodil, kako naj SDH državno premoženje prodaja.

Takega dokumenta v Združeni levici ne moremo podpreti. Smo pa predlagali na matičnem odboru kup amandmajev, s katerimi smo ga poskušali napraviti vsaj sprejemljivega, pa je vlada oziroma koalicija tudi to zavrnila. Danes pa v točki oziroma v poglavju, ki je še odprto, predlagamo tri amandmaje, s katerimi bomo skušali nekoliko omiliti škodo, in to je, prvič, da se v klasifikacijo uvrsti tudi 15 podjetij iz tistega zloglasnega seznama za privatizacijo, drugič, da se Krka in Gorenje kot dve največji slovenski blagovni znamki opredelita kot strateški podjetji, da se Abanka Vipava in Banka Celje smatrata kot skupna banka, ker to de facto že sta, pa ju strategija ne upošteva kot tako. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik Državnega zbora. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani gospod državni sekretar!

Sprejem strategije o upravljanju kapitalskih naložb države je nujno dejanje in potrebno dejanje. To je dejstvo. Pravzaprav s tem sprejemom strategije že kar precej časa zamujamo, saj bi morala biti sprejeta že pred več kot enim letom. Pri tem seveda mislim na formalne zahteve veljavnega zakona o Slovenskem državnem holdingu, ki je sprejem strategije predvidel že do junija lanskega leta. Razloge poznamo, zakaj ni bila strategija sprejeta. Če pa mislimo na vsebino, bi smer in strategijo gospodarskega razvoja naše države potrebovali že davno davno prej, pred 20 leti ali pa še več.

Glede na to, da je predsednik Vlade Miro Cerar ob nastopu svoje funkcije napovedal premišljeno privatizacijo, smo v tem kontekstu pričakovali strategijo upravljanja kapitalskih naložb, ki bo pripravljena na strokovnih podlagah in na podlagi pretehtane odločitve o tem, v kakšno smer načrtujemo razvoj naše države in njenega gospodarstva v prihodnosti. To je odločitev o tem, katere gospodarske panoge bomo spodbujali, da bodo državi in državljanom dolgoročno prinašale gospodarski razvoj, da bomo izboljšali javne storitve, izboljšali standard

v zdravstvu in izobraževanju in predvsem zvišali standard prebivalstva. Temu je namenjen oziroma bi moral biti namenjen ta dokument. Predlog strategije, ki ga je Vlada posredovala v sprejem v Državni zbor, pa je žal le rezultat političnih kupčkanj znotraj vladne koalicije, ki bo omogočala njeno preživetje v tem mandatu, torej še maksimalno tri leta. Zakaj taka ocena? Ta vladna koalicija je določila nekatera podjetja za strateška, pa je jasno, da ta niso strateška za državljanke, ampak le za nekatere politične stranke, ki imajo v teh državnih podjetjih svoje bankomate. Če smo konkretni, Zavarovalnica Triglav je v vladnem predlogu strategije opredeljena kot strateška naložba. Ali je res zavarovalništvo tista panoga, ki jo bomo razvijali in kot država vanjo vlagali? Malo, zelo malo je tistih držav v Evropski uniji, ki imajo v lasti oziroma solasti zavarovalnice. Ne pozabimo. Imamo globaliziran zavarovalniški trg z velikimi zavarovalniškimi sistemi. Bomo lahko zagotavljali sredstva za vlaganje v zavarovalništvo oziroma Zavarovalnico Triglav v prihodnjih letih in zagotavljali njeno konkurenčnost na globaliziranem trgu? V Novi Sloveniji trdimo, da se mora politika čim prej umakniti iz gospodarstva. Gospodarstvo bo samo našlo najboljše strategije, najboljše trge in najboljše produkte. Bolj kot se politika vmešava v gospodarstvo, bolj padajo cene delnic podjetij, v katerih je soudeležena država s svojimi kapitalskimi deleži. V predlogu strategije pa je bistveno preveč podjetij opredeljenih kot strateških in pomembnih, torej podjetij, v katerih bo država zadržala svoje lastništvo. Po našem mnenju bo sprejem strategije o vsebini, kot ga je Vlada pripravila, zavrl proces privatizacije, torej umika politike iz gospodarstva. Torej proces iskanja odgovornih lastnikov, ki bodo učinkovito upravljali s podjetji, ki bodo konkurenčna, razvojno naravnana in bodo zagotavljala delovna mesta našim državljanom in državljanom.

Iz tega razloga in iz mnogih drugih razlogov poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije Predloga odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanj mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Predsednik, državni sekretar, kolegice in kolegi!

Takoj na začetku naj povem, da sem pravzaprav vesela, da se o prodaji ali o upravljanju naših podjetij še vedno pogovarjamo sami v Državnem zboru. Tisti, ki ste spremljali čez vikend dogajanje v Grčiji, ki ima kakorkoli velik vpliv tudi na Slovenijo, ste lahko videli, da bo Grčija, lahko rečem na žalost, morala prepustiti 50 milijard evrov premoženja v upravljanje drugim. To tako tistim, ki ste v našo državo klicali trojko, kot tistim, ki mislite, da v naši državi ni treba ničesar spremeniti. Še

enkrat, vesela sem, da o tej strategiji in našem premoženju še vedno razpravljamo in odločamo sami.

Sprejetje Odloka o strategiji kapitalskih naložb Republike Slovenije smo v naši poslanski skupini Zavezništva že nekajkrat problematizirali. Strategija je temeljni akt, po katerem bo deloval Slovenski državni holding, oziroma temeljni akt upravljanja kapitalskih naložb Republike Slovenije. Je strategija upravljanja, v kateri Vlada kot pripravljavec akta oziroma Državni zbor kot tisti, ki jo sprejema, izrazi lastniško politiko Republike Slovenije kot imetnice naložb. Strategija upravljanja jasno, vsaj morala bi, opredeljuje naložbe glede na vrsto in določa razvojne in dolgoročne cilje, ki jih želi uresničiti Republika Slovenija kot lastnica teh naložb. Še posebej pa so pomembni cilji, ki jih Republika Slovenija želi uresničiti z vsako naložbo, opredeljeno kot strateško oziroma pomembno. Zakon o Slovenskem državnem holdingu v 29. členu določa, da strategijo na predlog Vlade sprejme Državni zbor in velja do sprejetja nove strategije. Skratka, po našem mnenju se je ne da spreminjati na podlagi političnih kupčkanj; to je bil cilj zakona. Državni zbor lahko razveljavi ali spremeni strategijo le s sprejetjem nove strategije, ne s spreminjanjem oziroma amandmiranjem tekom postopka v Državnem zboru.

Način sprejemanja strategije smo v Poslanski skupini Zavezništva večkrat izpostavili kot napačnega. Prišlo je točno do tistega, kar se je z zakonom želelo preprečiti – prišlo je do političnega licitiranja glede razvrstitve naložb. Tak primer je Zavarovalnica Triglav, pa tudi Terme Olimia, pa še kakšnega bi se našlo. Bom omenila samo primer zavarovalnice. SDH in ZPIZ imata skupaj v Zavarovalnici Triglav nekaj več kot 62 % delež, nimata pa glasovalnih pravic. Sodišče je v sodbi s 30. junija 2015 pritrdilo Agenciji za trg vrednostnih papirjev, da novela Zakona o prevzemih ne daje podlage za izdajo nove odločbe, s katero bi državni lastniki znova pridobili glasovalne pravice. Možnost, ki jo ima danes SDH, je le, da s prevzemno ponudbo odkupi delež manjšinskih lastnikov ali pa skupaj z ZPIZ ostane večinski lastnik brez glasovalnih pravic. Kaj bo Vlada oziroma SDH torej naredil – dal prevzemno ponudbo, imel strateško naložbo brez možnosti vplivanja na pomembne odločitve? To je strateško?! Takšna podjetja so za vas strateška?! Če pa se odločite za prevzemno ponudbo, od kje boste dobili denar? Naj omenim, da ima SDH že brez te obveznosti obveznosti iz naslova denacionalizacije in obveznosti iz kreditov. Tako je za nadaljnji dve leti obveznosti iz kreditov v vrednosti 455 milijonov evrov in iz denacionalizacije okoli 340 milijonov evrov. Upam, spoštovani državni sekretar, da bomo dobili odgovor na to vprašanje.

Strategije v Poslanski skupini Zavezništva ne bomo podprli, prvič, zaradi

načina sprejemanja v Državnem zboru in tudi zaradi vsebinskih zadržkov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavniki ministrstva in vsi ostali prisotni!

Strategija upravljanja kapitalskih naložb države je temeljni dokument države, ki predstavlja osnovno orodje za aktivno lastništvo države, s katerimi država Slovenija prvič v njeni zgodovini sporoča upravljavcu naložb države, delničarjem, širšemu kapitalskemu trgu in splošni javnosti svoje cilje pri upravljanju družb v lasti države. Strategije je torej osnovni in najpomembnejši akt upravljanja kapitalskih naložb države, na katerem temelji celoten koncept Zakona o Slovenskem državnem holdingu. Po svoji vsebini ni pravni, temveč politični akt programske in izvedbene narave, je akt upravljanja kapitalskih naložb države, ki opredeljuje 28. člen Zakona o SDH. Strategija je osnovno orodje za kvalitetno delovanje SDH, za učinkovito korporativno upravljanje z jasno določenimi cilji in pričakovanimi ekonomskimi, javnofinančnimi in družbenimi učinki. Dokument tudi omogoča izvedbo zahteve po ločitvi funkcije države kot lastnice kapitalskih naložb od njenih drugih funkcij, koncentrirano upravljanje, pregleden sistem upravljanja v skladu z mednarodnimi smernicami dobre prakse, s čimer zmanjšamo tudi korupcijska tveganja, ki jo podkrepi vpetost KPK, Računskega sodišča, predsednika Komisije za nadzor javnih financ ter nadzornega organa in skupščine SDH. Načelo neodvisnosti upravljanja ne pomeni popolnega umika iz upravljanja, temveč nevpletanje politike in interesnih skupin vsakodnevnega procesnega vodenja posameznih družb. Iz zasledovanih temeljnih ciljev je razvidno, da sicer finančni cilji imajo prioriteto pri upravljanju, vendar pa ne izključujejo nekomercialnih ciljev, in ni samo dokument za prodajo kapitalskih naložb, vendar jo ciljno ureja. Strategija temelji na analizi stanja portfelja kapitalskih naložb države in jih razvršča v strateške, pomembne in portfeljske ter opredeljuje njihov način upravljanja. Upravljanje za vsako posamezno kapitalsko naložbo pa se zasnuje z vsakokratnim letnim načrtom, ki ga SDH pripravi in sprejme s soglasjem Vlade v skladu s strategijo.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo Predlog odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, ker smatramo, da strategija pomeni velik korak k učinkovitemu in družbeno odgovornemu upravljanju kapitalskih naložb države. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zadnje mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Uvodoma bi v Slovenski demokratski stranki radi poudarili, da smo globoko razočarani, ker nas vlada Mira Cerarja in pa koalicija, Desus, SD, ni povabila, opozicijske stranke, k oblikovanju strategije. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da strategija ni zgolj dokument vlade, ampak da gre tukaj za premoženje vseh državljanov Republike Slovenije, in da bi bilo higiensko, da bi pri nastajanju tega dokumenta sodelovala tudi opozicija. Tega koraka vlada Mira Cerarja ni naredila. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlog klasifikacije naložb zaustavlja tako privatizacijo kot razvoj slovenskih podjetij.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, kar smo tudi večkrat že spraševali in poudarjali, da predlagana klasifikacija naložb ne bo zagotavljala, da bo lahko Slovenski državni holding tekoče iz svojih likvidnostnih sredstev poravnal svoje zakonske obveznosti. Nedvoumno, da se privatizacija ustavlja, je tudi, da je Slovenski državni holding pred nekaj dnevi izdal petletne obveznice v višini 100 milijonov evrov. Prepričani smo, da ta klasifikacija naložb, ki jo je pripravila vlada Mira Cerarja, ne bo prinesla dodane vrednosti za slovenska podjetja in da bo obstoj konkurenčnosti na trgu tudi vprašljiv.

Glede same strategije in vsebine, smo v Slovenski demokratski stranki prepričani, da je ta dokument pripravljen pomanjkljivo in da v samem dokumentu manjkajo predvsem tisti ključni cilji, ki bi jih strategija morala imeti. V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da bi morali glavni cilj za strategijo in upravljanje državnih podjetij biti višji prihodki v proračun iz upravljanja državnih podjetij kot so odhodki iz upravljanja v proračun. Tega cilja v strategiji nismo zasledili.

V strategiji manjkajo predvsem tudi cilji, na kakšen način se bodo prodaje prodajale, predvsem pa, kaj bo država počela s kupninami. Največje razočaranje v samem dokumentu pa je vsekakor razpršeno lastništvo. Z razpršenim lastništvom je nedvomno vlada Mira Cerarja in koalicija SD in Desus dokazala, da želijo imeti moč in vpliv v podjetjih še naprej. Kajti z razpršenim lastništvom se bo jasno dokazalo, da vlada Mira Cerarja želi še vedno upravljati podjetja, imenovati uprave in imenovati nadzorne svete, kar jim bo razpršeno lastništvo tudi omogočalo. Razpršeno lastništvo pomeni tudi bistveno manjše kupnine za slovenski državni proračun, za Slovenski državni holding in nenazadnje z razpršenim lastništvom slovenska podjetja ne bodo mogla dobiti strateških partnerjev.

Ta dokument upravljanje premoženja, strategija upravljanja premoženja, jasno dokazuje, da se bo stara pot nadaljevala, da bodo davkoplačevalci tudi v prihodnosti morali sanirati

podjetja. Pod vprašaj pa se postavlja tudi, da obstaja veliko tveganje za vzdržnost pokojninske blagajne.

Iz vsega povedanega, iz vseh teh razlogov, ki smo jih našeli, zaradi vseh teh pomanjkljivosti v Slovenski demokratični stranki predloga strategije upravljanja državnih podjetij in klasifikacije naložb ne bomo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav državnemu sekretarju in njegovemu sodelavcu. Kolegice in kolegi, tudi vam še enkrat lep pozdrav!

Strategija upravljanja kapitalskih naložb države je v tem trenutku več kot nujen dokument za državo. Služi kot izvrstno izhodišče za analizo trenutne poslovne situacije posameznih gospodarskih družb, v katerih je lastnik Republika Slovenija. Takšnih podjetij je trenutno 91, v katerih je vrednost premoženja na dan 31. 12. 2014 znašala skupaj 11,4 milijarde evrov knjigovodske vrednosti kapitalskih deležev. Največji delež, to je 33 % predstavlja finančni sektor, to so banke in zavarovalnice. Glede na določene kriterije, kot so stratešk-razvojni, sektorsko-podjetniški, mrežni in javnofinančni kazalci se je seznam razdelil na 24 strateških, 21 pomembnih in 46 portfeljskih oziroma podjetij, ki so predvidena za prodajo. Kriteriji za razlastitev kapitalskih naložb temeljijo predvsem na strateških razvojnih prioritetah Republike Slovenije. Med njih sodijo, denimo, naravni monopoli, pomembni infrastrukturni projekti, nosilci tehnologije in trajnega razvoja ter širši družbeni interes. Naj hkrati pripomnim, da se je klasifikacija kapitalskih naložb večkrat spreminjala. Spreminjali so se tudi sami kriteriji, zato imamo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev še vedno občutek, da so se kriteriji prilagajali interesom prodaje posameznih podjetij. V povezavi s tem še vedno nimamo jasnih odgovor na vprašanje glede opredelitve pomembnosti podjetij s področja turizma in živilskopredelovalne industrije, saj lahko slednja glede na naravne danosti države pozitivno vpliva na rast delovnih mest in uravnovežen regionalni razvoj. Akt, ki je pred nami, bi lahko po domače poimenovali kar strategija privatizacije državnih podjetij, vendar ni celotna strategija samo vprašanje prodaje državnih naložb. Dejstvo, ki mu ne gre oporekati, je, da imamo v klasifikaciji 46 naložb, vendar to predstavlja le 14 % vrednosti državnih naložb; tu mislim na tiste, ki se bodo prodale. Strateških naložb, denimo, imamo kar za 68 % vrednosti državnega kapitala.

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev smo vseskozi aktivno

sodelovali pri pripravi tega akta. Vložili smo ogromno napora, da smo uspeli uveljaviti stališče, ki ga trdno zagovarjamo ne samo od začetka delovanja tega dokumenta oziroma oblikovanja, temveč že vseskozi. In da imamo prav, nam je potrdilo tudi ljudstvo na referendumu, ko je nasprotovalo prodaji Zavarovalnice Triglav. Z amandmajem nam je uspelo doseči, da se Zavarovalnico Triglav v tem aktu opredeli kot strateško naložbo, in to brezpogojno. Opozarjam na besedo "brezpogojno", saj je bilo vmes kar nekaj različic besedila. Razlogov za strateškost na tem mestu ne bom ponavljal, saj smo jih podrobno predstavili že večkrat, tako Vladi kot javnosti. Naj pa poudarim, da ZPIZ delež Zavarovalnice Triglav znaša 34,67 % in to je izjemnega pomena za financiranje demografskega sklada, le-ta je nujen za dolgoročno in uravnoveženo vzdržnost pokojninske blagajne. Da gre za nujen sklad, je spoznala tudi Vlada in ga vključila v besedilo strategije. Dejstvo namreč je, da prilivi v pokojninsko blagajno upadajo, še posebej v času gospodarske krize, število upokojujencev pa se seveda zvišuje zaradi demografije. Nas pa veseli, da se uveljavlja možnost revizije prodaj državnih podjetij. Ocenjujemo, da se mora po enem letu še enkrat temeljito premisliti in pretehtati vsi pozitivni in negativni učinki poslovanja vseh družb. In na podlagi izsledkov revizije se lahko strategija tudi spreminja.

Kljub zapletom pri oblikovanju končnega besedila in izraženim pomislekom bomo v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev strategijo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, spoštovane kolegice in kolegi!

Slovenija s strategijo upravljanja dobiva celosten dokument, ki na enem mestu ureja, kako bomo upravljali s kapitalskimi naložbami države. To usmeritev smo Socialni demokrati zagovarjali že v času, ko se je rojevala takratna Agencija za upravljanje kapitalskih naložb, tako imenovana AUKN. Danes, šest let kasneje, smo zopet pri tej temi. Vmesni izgubljeni čas pa je predvsem posledica delovanja tistih, ki so se naglas zavzemali za tako imenovane razprodaje, potihoma pa so si želeli, da bi lahko še naprej ribarili v kalnem in vplivali na državno premoženje. Pri sprejemanju strategije je na dan prišlo vse mnoštvo različnih interesov, gospe in gospodje. Danes je pred nami strategija, s katero ni nihče povsem zadovoljen, a pogledimo, kdo ni zadovoljen. Po besedah Ministrstva za finance s predlogom niso zadovoljne uprave podjetij v državni lasti, ker se od njih zahtevajo precej visoki finančni cilji oziroma donosi.

Državno premoženje imamo predvsem tam, kjer podjetja opravljajo zaključno infrastrukturo, zato da z njim dosegamo donose in ublažimo tudi pritisk na državni proračun. Zadovoljni niso, gospe in gospodje, zagovorniki razprodaje državnega premoženja, tisti, ki bi vse zelo hitro sprivatizirali. Ker Socialni demokrati verjamemo v pomen in moč javnega, smo tega nezadovoljstva veseli. In trdimo, strategija ni dokument o razprodaji. Strategija je dokument, ki določa, kaj mora ostati naše in kakšne cilje bomo postavili upravljavcem našega premoženja. Seveda pa niso zadovoljni tudi tisti, ki bi radi, da stvari ostanejo, kot so. Da podjetja še vedno nimajo istih ciljev, da si nismo na jasnem, kaj početi z državno lastnino. Glede na vsa ta nezadovoljstva lahko ocenimo, da je pred nami dovolj dober dokument. Spremembe se namreč ne uvajajo na splošnih aplavzih, gospe in gospodje. Obstoječe stanje se ne spremeni tako, da bodo vsi dobili, kar hočejo. Sprejemanje strategije je teža odločitev, a za sprejemanje težkih odločitev smo vendarle poslanke in poslanci tudi plačani. Tako opevani umik države iz gospodarstva, predvsem tam, kjer država ni ključni lastnik, pa se ne spremeni z enim zakonom, z eno strategijo, ampak se spremeni s konsistentnimi dejanji ali pa tudi z neko novo poslovno kulturo. Podjetja v državni lasti dobivajo svojo klasifikacijo, za katere bo upravljavcem in politikom jasno, kako jih upravljajo in kakšna je vloga državnega lastništva. Na tej točki naj poudarimo, da je klasificiranje naložb kot portfeljske naložbe ne pomeni, da je namenjena za prodajo. Pomeni preprosto, da ima država delež v podjetju zato, da bi dosegla predvsem kapitalski donos. In pomembno, s strategijo se spreminja še nekaj, gre za to, da mora država tam, kjer bo in je večinski lastnik, prevzeti vlogo aktivnega lastnika. Lastnika, ki bo sposoben ne samo terjati rezultate, ampak bo sposoben tudi pomagati podjetju, ko bo podjetje prišlo v težave ali pa ko bo podjetje potrebovalo nov kapital za nove razvoje. Lahko bi pa seveda iskali dlake v jajcu, lahko bi iskali podjetja, ki po našem mnenju niso pravilno klasificirana. Glede na to, da se ta dokument sprejema prvič, je na nek način takšna nepopolnost tudi razumljiva. A ker so ključne rešitve dovolj dobro zastavljene, Socialni demokrati ocenjujemo, da si dokument zasluži našo podporo.

Pogosto slišimo, da država Slovenija ni dober lastnik in bi morali zato vse prodati tujcem. Temu Socialni demokrati nasprotujemo. Zato podpiramo strategijo. Ta prinaša jasne usmeritve glede upravljanja državnega lastništva in tudi obveznosti države kot lastnika. Imeli smo seveda mnoge pomisleke, za katere pa ocenjujemo, da so bili zadovoljivo odpravljeni, predvsem z odločitvijo, da se strategija čez leto dni revidira in ponovno pošlje v Državni zbor. Tako bomo imeli vsi možnost preveriti, ali strategija deluje, in jo takrat dopolniti z odzivi na vse te ugotovitve. V vmesnem času pa moramo

začeti s pametnim upravljanjem. Zato bomo Socialni demokrati to strategijo podprli, hkrati pa terjali od upravljavca SDH, da takšno strategijo ... / znak za konec razprave/ Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanske skupine. Prehajamo na razpravo o poglavju in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi amandmaja, vložnega dne 10. julija 2015, torej prehajamo k 5. poglavju Razlastitev kapitalskih naložb države. V Razpravo dajem 5. poglavje Razlastitev kapitalskih naložb države ter amandma Poslanske skupine Združene levice. Prosim, da se prijavite za razpravo.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo predsedujoči. Spoštovani zbor!

Čeprav so mi strokovci pripravili kar nekaj materiala, bom govoril večinoma na pamet. Mimogrede, v poslovniku nekega državnega zbora v neki kraljevini se je moralo govoriti na pamet. Ampak začel bom z nekim citatom, tokrat ne bo Roland Barthes. Citiram: "Če ne, vem, kdo sem, kaj želim postati, kaj bi rad dosegel, kje začnem in kje končam, so moji odnosi z ljudmi in preostalim svetom nujno napeti, polni nezaupanja ter obremenjeni z nižjevrednostnim kompleksom, ki se lahko skriva pod kopreno pretirane samozavesti." To je napisal en večjih umov, politikom, državnikom druge polovice preteklega stoletja. Citiral sem Václava Havla. Ker se moramo seveda držati amandmajev, kot je že tovariš Luka povedal, mi poskušamo reševati, kaj se rešiti da. Hočemo, da se skozi to vašo metodologijo ovrednoti 15 podjetij iz prvega paketa oziroma kar je ostalo od njih. Predlagamo nove razvrstitve, pri katerih se uvrščajo določena podjetja v strateška. In, seveda, gledanje na že združeni banki kot na enotno celoto.

Ko sem poslušal to debato do sedaj, to razlago stališče, sem dobil občutek, kot da govorimo o dveh svetovih, o dveh različnih dokumentih. Verjemite mi, jaz sam in moji ljudje v Združeni levici zelo resno beremo te zadeve. Jaz sem to strategijo bral petkrat, danes zjutraj sem jo bral šestič. Začne se obetavno: "Republika Slovenija je pomembna lastnica premoženja v gospodarskih družbah, ki so ga ustvarile generacije v preteklosti vse do danes." Ampak potem se na te generacije, potem se v bistvu na ljudi v tej strategiji pozabi. Strategija naj bi bila, je politični akt, je temeljni dokument države, ki temelji na nekih dokumentih, o katerih je bilo že več povedanega. Danes zjutraj sem bral intervju z vodjo Poslanske skupine SMC na portalu Siol, v katerem je bilo govora o projektnem sodelovanju, predstavitelj SDS je zelo jasno povedal, kako je s tem projektnim sodelovanjem, Gospod Miro Cerar je o tem govoril med kampanjo – mimogrede dandanes je leto dni od zadnjih volitev – in na to projektno sodelovanje

je potem nekako pozabil. Gospod Han mi je dal skoraj preveč iztočnic za odgovarjanje. On pravi: Strategija ni dokument o razprodaji. Gospod Jurša je prej govoril: Strategijo bi lahko poimenovali kot strategijo privatizacije državnih podjetij. Vidite, že v koaliciji jim nekako ni ravno jasno. Potem je šla argumentacija gospoda Hana naprej: "... kjer so številni ne zadovoljni, to pomeni, da je dokument dober." Ne vem, pa bom tako, da vsi razumemo: Če bo od gospoda Hana partnerka nezadovoljna z njim v postelji, pomeni, da je gospod Han dober? Ne vzeti preveč osebno, ampak metafora, ki jo verjetno vsi razumete. Naprej. "Ker prvič delamo ta dokument, je nepopolnost razumljiva." Ker bom prvič nekaj kuhal, bom zažgal kuhinjo. Ali kaj? Mislim! Se opravičujem, ljuba gospoda, pa se tudi malo Hanu opravičujem, ampak strokovci so vam to tako napisali, da sem se moral tako odzvati.

Zdaj upokojenci, ker imajo oziroma stranka, ki zastopa upokojence, ker ima dovolj glasov, je uspela z referendumom Triglav, brezpogojno in tako naprej. Gospod Jurša, zakaj pa ne referendum o vsem nad nekim določenim zneskom? Da se vidi ljudska volja. Jaz sem že v razpravi povedal, da je zame ta strategija "nedokument". To je nonpaper. V življenju sem napisal v 20 profesionalni letih že kar nekaj strategij, večinoma skupno, nekaj sam, in tega ne govorim na pamet. V tem nedokumentu v bistvu ni odgovorov. To ni strategija. Saj tukaj ne piše to, kar sem prej citiral Havla, kaj bi mi v tej Sloveniji sploh radi počeli. V tej strategiji ni ljudi, razen enega copy-paste. To je nek temeljni dokument države, ki naj bi bil kot zapišete nekje notri "proaktivna strategija". To ni proaktivna strategija. Navede se uvodoma "drugi morebitni strateški cilji", ki potem niso definirani v tej strategiji. Dobesedno se jaha zgolj na čisti dobičkonosnosti kapitala, skratka, niti ti osnovni ekonomski kazalci niso nekoliko bolj podrobno razdelani, če bi že hoteli ostati znotraj te neoliberalne paradigme. Govori se o premišljenem pridobivanju naložb, vsaka država seveda tudi kaj proda, pa pridobi novo naložbo, da bolj aktivno polni proračun, če hočete, ampak o tem premišljenem pridobivanju naložb je tam nekje 40 % ene strani pa še dokaj votlo, trije stavki. Gospod Pogačnik je tudi to malo načel. Ali bodo šle odkupnine za bodoče premišljene naložbe? Tega jaz v tej strategiji nekako ne vidim. To ni tukaj notri napisano. In spet se moram ponavljati, mi nekako mešamo lastništvo in upravljanje. Vse resne študije in prebral sem jih kar nekaj, kažejo seveda, da so lahko lastništva zelo pestra in ob dobrem upravljanju zagotavljajo donosnost, če je to nekako še marinirano kot srnin hrbet z ekonomsko demokracijo, z delavskim soupravljanjem, je potem še toliko boljše in lepše. Pred kratkim smo imeli enega gospoda od vodilnih central zadružništvo kooperativni tukaj na obisku v parlamentu – in ni bilo kaj dosti obiska s strani poslank in poslancev –, ki nam je jasno razložil,

zakaj je zadružništvo ne zgolj zadružništvo v agrarnem sektorju tako pomembno, zakaj so ta podjetja, ki so tako organizirana bolj robustna, zakaj Nukleus ne zapusti teritorialnosti tam, kjer je bila ustanovljena ena dejavnost, in še bi lahko našteval. Ker ima zaenkrat Poslanska skupina Združene levice le 30 minut, upam da jih bo kmalu imela 130, se nekako bližam koncu. Govori se tudi o razpršenem lastništvu, pravijo da je to SD notri spravil, ne vem, ali je ali ni. To razpršeno lastništvo lahko delno komentiramo tako kot SDS, lahko pa nanj gledamo tudi tako, kot je opozorila Zakonodajno-pravna služba, da se zna zgoditi, da bo tudi ustavno sporno.

Karkoli že obračam in tudi če to še petkrat na glavo obrnem in še petkrat berem, se opravičujem, gospoda, ampak to za mene ni strategija. To zame ni strategija. Mogoče bi bila, če bi bila opozicija povabljena k pisanju te strategije, ker očitno nas v opoziciji sedi več ljudi, ki smo pisali take strategije, ki vemo, kaj naj bi to pomenilo, kaj naj pomeni tudi operacionalizacija, kaj bi pomenil tudi bolj izdelan metodološki aparat, navsezadnje, kako gledati te zadeve. Skratka, vse tukaj notri manjka. Ta strategija, druga stran, ne bo pripeljala do nekega stabilnega lastništva. Očitno bo pripeljala do neke razprodaje premoženja, kolikor bo šlo naprej. Očitno se bo ta denar prelil v neka fugiranja ne vem česa – trenutne izgube – ne pa v bodoče kapitalske naložbe države. Več kot očitno je, da je tukaj pozabljeno na generacije, ki so to ustvarjale, da se pozablja na to, da neko dodano vrednost soustvarjajo delavke in delavci. Skratka, kot bi rekel osliček iz medvedka Puja: "Žalobno, žalobno in žalobno." In take strategije jaz seveda nikakor ne morem podpreti. To, da niste resno mislili, se kaže že v tem nekem izgovoru: Aha, bomo pa malo pogledi in bomo čez leto dni popravili. Skratka, če naj bi šlo za neki temeljni dokument države, potem se s takim pristopom ne bi smelo pristopiti k oblikovanju tovrstnega dokumenta. Zelo argumentirano smo v desetih urah na matičnem odboru povedali, zakaj to za nas ni strategija. Ampak novo oblast je očitno zelo padla v to, da je oblast slast in temu primerna je tudi ta strategija. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Urša Ban.

Izvolite.

/ oglašanje iz dvorane/ Replike ni, če po poslovniku nisi najprej govornik.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, predstavnik Ministrstva za finance, kolegi in kolegice!

Danes obravnavamo temeljni dokument, ki bo pomenil osnovno za aktivno upravljanje kapitalskih deležev države v lasti Republike Slovenije in državnih skladov. Tovrstnega dokumenta do danes oziroma do

zdaj ni pripravila oziroma sprejela še nobena vlada. Ta dokument, ki ga imamo danes na mizi, določa jasne cilje, na podlagi katerih se bo merila uspešnost in strokovnost upravljanja naložb države v gospodarskih družbah in poslovnih sistemih. Upravljavcem naložb države, delničarjem, kapitalskemu trgu in tudi širši javnosti sporoča svoje cilje pri upravljanju družb v lasti države.

Vendarle bi se na tem mestu ozrla tudi na dosedanje razprave o tem tematiki, kjer je bilo o načinu upravljanja državnega premoženja moč zaznati vsaj dva polja oziroma odnos državljanov do državne lastnine, ki se deli na tiste, ki državno lastništvo zagovarjajo kot neučinkovito in zato tudi družbeno škodljivo, in na tiste, ki v državnem lastništvu podjetij vidijo družbeno vrednoto, češ, da zasebno lastništvo služi ozkim interesnim motivom, ki so ponavadi družbeno škodljivi. Prav tako se je v razpravah en del politike do te strategije opredelil, kot da je to strategija razprodaje državnega premoženja, spet drugi pa, da gre za zaustavitev postopkov privatizacije. V Poslanski skupini SMC menimo, da gre za strateški premislek in uravnotežen dokument, iz katerega izhaja, katere so tiste panoge, kjer ima država strateški, se pravi, dolgoročen interes, in katera so tista podjetja, kjer je država prej ovira kot kaj drugega, in so v strategiji označena kot portfeljska podjetja oziroma portfeljske naložbe. Pa vendar je treba tudi v trditvah, ki sem jih prej navedla, izhajati iz nekaterih dejstev in realnih podatkov, eno zadnjih tovrstnih analiz najdemo tudi v poročilu o Sloveniji v okviru tako imenovanega proračunskega evropskega semestra 2015 s strani Evropske komisije. Iz tega sporočila je razvidno, da ima naša država v lasti nadpovprečno veliko podjetje ter hkrati, da pri upravljanju dosega podpovprečne rezultate, če jih primerjamo z nekaterimi drugimi državami v srednji in vzhodni Evropi od Poljske, Slovaške, Hrvaške, Madžarske, Bolgarije in Romunije. Med 20 državami, ki so bile zajete v to analizo, ki je vključevala tiste države, za katere je Evropska komisija ugotovila presežna gospodarska neuravnotežja, je Slovenija na prvem mestu po deležu BDP, ki ga imajo državna podjetja. V naši državi je ta delež 30 %. Slabo upravljanje državne lastnine – tudi izhajajoč iz te analize – je slovenskim javnim financam med letom 2007 in 2014 po teh podatkih prineslo skoraj 13,4 milijarde evrov škode. V teh letih smo sicer preživljali gospodarsko krizo, ampak tudi druge države so pomagale tako bankam kot podjetjem, toda nikjer stroški v deležu BDP niso tako visoki kot prav pri nas. Ti stroški, o katerih sem govorila, se nanašajo predvsem na neposredne stroške države, ki jih je kar precej, od stroškov za sanacijo bančnega sistema, ki jih sestavljajo vse dokapitalizacije državnih bank, stroškov ustanovitve DUTB, dokapitalizacija državnih gospodarskih družb, subvencije tem družbam in tudi unovčena jamstva za posojila. Vse to so stroški, ki so neposredno izkazani v

proračunskih bilancah. Glede na to, da je bil skupni tuji dolg naše države konec leta 2007 7,9 milijard evrov in je do konca minulega leta zrasel na 30,3 milijarde, vidimo, da je velik delež tega povečanja nastal tudi zaradi izdatkov za pomoč finančnim in nefinančnim podjetjem v večinski ali prevladujoči državni lasti. Zaradi teh razlogov je še kako pomembno, da je Vlada pripravila ta dokument, o katerem danes razpravljamo. Gre za osnovno orodje za kvalitetno delovanje SDH, za učinkovito korporativno upravljanje z jasnimi cilji in pričakovanimi ekonomskimi, javnofinančnimi in družbenimi učinki. Dokument tudi omogoča ločitev države kot lastnika kapitalske naložbe od njenih drugih funkcij. Omogoča pregleden sistem upravljanja, s čimer bomo zmanjšali tudi korupcijska tveganja.

Pripravo tovrstne strategije določa tudi 8. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu. Ta strategija po našem mnenju podpira tudi širše razvojne cilje Republike Slovenije in ustvarja pogoje za večanje učinkovitega upravljanja z državnim premoženjem. Ključni del strategije je tudi razvrstitev naložb na podlagi 10. člena Zakona o Slovenskem državnem holdingu, na tem seznamu je 91 podjetij, od katerih jih je 24 uvrščenih med strateške, 21 med pomembne in 46 med portfeljske naložbe. Po knjigovodski vrednosti kapitala ob koncu leta 2013 to pomeni, da strateške naložbe predstavljajo 68 % vrednosti vseh naložb države, pomembne naložbe 18 % in portfeljske naložbe 14 % vrednosti kapitala. Strategija v nadaljevanju kot pomembne cilje navaja tudi povečanje strokovnosti in učinkovitosti upravljanja, povečanje donosa kapitala, povečanje uvrščanja družb v državni lasti na borzo ter oblikovanje rezervnega demografskega sklada do konca leta 2015.

Iz povedanega lahko zaključim, da to strategijo potrebujemo in jo bomo v naši poslanski skupini tudi potrdili, saj bo določila na eni strani tako smernice za privatizacijo kot tudi smernice za upravljanje državnega premoženja, s tem bo dala Slovenskemu državnemu holdingu jasne temelje za nadaljnje delovanje na področju upravljanja državnega premoženja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosil gospod Metod Dragonja, državni sekretar na ministrstvu za finance.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

Glede na to, da razpravljamo o amandmaju k 5. poglavju vseeno prosim, da mi dovolite, da nekoliko pokomentiram tudi druga stališča in mnenja, ki so jih izrazile poslanske skupine na dokument.

Najprej bi želel poudariti, da ravno različnost, materialna različnost pogledov in stališč poslanskih skupin na na nek način izkazuje, da gre za dokument, ki je vsebinsko zelo zahteven in ga je bilo z veliko stopnjo

skrbnosti pripravljati, konsistentno, in iskati neko pot, ki bo predstavljala za večino političnega bloka v Državnem zboru sprejemljiv dokument, na osnovi katerega se bo lahko upravljanje državnega premoženja izvajalo v naslednjem obdobju. Kot smo v uvodu poudarili, je to prvi tak dokument, ki je z Vlada prispel v Državni zbor in ki je tudi v Državnem zboru bil deležen razprave na matičnem delovnem telesu, o katerem teče danes beseda.

Gre za strategijo upravljanja, tako da zelo ekstremne poglede na to, da smo izrazito enostranski, da ustavljamo privatizacijo na eni strani, na drugi strani pa, da ustvarjamo pogoje za razprodajo, ti pogledi so lahko tudi nekoliko utemeljeni, ampak če pogledamo kot celoto, mislim, da ravno v tej strukturi števila podjetij in njihovi razvrstitvi in vrednosti kapitala, ki iz tega izhaja, se jasno vidi pravzaprav, da smo skrbno po merilih, ki so opredeljeni, poskušali postaviti predvsem to ključno dilemo ali pa opredeliti to ključno dilemo, kaj so elementi strateške relevantnosti podjetij, ki upravičujejo državno lastništvo, in za to strateško grupo podjetij poskušali opredeliti tudi merljive cilje in pa kazalnike, s katerimi bomo te cilje merili. Pripombe, posebej Združene levice, so izrazito usmerjene v to, da je to neoliberalni koncept, ker bazira na izključno finančnih pokazateljih. Danes se pač kapitalske družbe upravljajo po kapitalskih principih, gospodarske družbe po kapitalskih principih, tako da te, po naši oceni, morajo biti v ospredju. Dani so pa tudi poudarki za to, da se sledijo tudi drugi širši cilji, na primer, poudarki so dani v poglavju 3.3 strategije, kjer se govori o izboljšanju korporativnega upravljanja v 7., 8. in 9. odstavku, kjer so opredeljeni. Tudi kriterij zaposlenosti in spoštovanja zaposlenosti kot ključnega narodno gospodarskega cilja, ki ga tudi podjetja v državni lasti morajo slediti kot nosilci gospodarskega razvoja, smo na ta način vključili v strategijo. V bistvu je v tem delu tudi podana zaveza teh podjetij. Bodo pa lahko podjetja preko svojih mehanizmov upravljanja preko SDH, preko svojih organov upravljanja, tudi v sodelovanju z mehanizmi soupravljanja v svojih strategijah vidike zaposlenosti in pa odnosov z delavci lahko še podrobneje opredelile in si postavile tudi nefinančne cilje na tem področju.

Strinjamo se s stališčem Poslanske skupine NSi, da se politika mora umikati iz gospodarstva. Mislim, da dokument ravno s temi principi neodvisnosti upravljanja, preglednosti upravljanja, gospodarnosti, skrbnosti in pa odgovornosti to implementirajo in predvsem z neodvisnostjo SDH od vsakokratnih izvršilne oblasti oziroma političnih vzvodov, da se na ta način to zagotavlja.

Kar se tiče opozorila, ki so ga dale poslanske skupine Zavezništva in SDS glede finančnih obveznosti SDH v tistem delu, kjer ta strategija opredeljuje premoženje, ki je v lasti SDH kot pravnega naslednika Soda, je treba ugotoviti, da dosedanji potek privatizacije ni omogočal v

zadostni meri oblikovanja likvidnih sredstev za pokrivanje obveznosti, ki jih Sod ima po različnih zakonih. O obsegu teh obveznosti smo govorili tudi na matičnem delovnem telesu. Trenutno je izdanih za okrog 455 milijonov evrov različnih dolžniških inštrumentov. Neto dolg je pa nekoliko nižji, ker ima SDH tudi približno 100 milijonov evrov likvidnostne pozicije v različnih oblikah, tako da je v tem delu neto zadolženost okrog 350 milijonov evrov. Ta zadolženost je v tem obsegu vzdržna. V letih 2015–2016 in v začetku 2017 bo pa treba sprejeti dodatne ukrepe za to, da se bo zagotavljala potrebna likvidnost za pokrivanje obveznosti SDH, ki izvirajo iz denacionalizacije in še nekaterih drugih zakonskih osnov. Tudi pri tem je jasno treba upoštevati še obveznosti, ki še nastajajo na osnovi Zakona o denacionalizaciji, katera višina je ocenjena še na okrog 300 milijonov evrov. Okrog 70 milijonov so obveznosti po drugih zakonih, ki jih je ravno tako treba predvideti. Predvidevamo, da bomo to izvedli v tistem delu, kjer SDH sam iz svojega premoženja ne bo uspel zagotoviti potrebne likvidnosti in pa poravnavanja predvsem iz danih obveznic iz denacionalizacije, da bomo to zagotovili z menjavo premoženja med državo in SDH.

Kar se tiče uporabe privatizacijskih kupnin, mislim, da so te jasno opredeljene v zakonu, tega ne bi ponavljali. Velik poudarek je bil tudi v potrebi, da državno premoženje prispeva k dolgoročni vzdržnosti pokojninskega sistema, kar smo vključili v dokument in čemur bomo sledili potem tudi z nadaljnjimi aktivnostmi, s pripravo osnutka zakona o rezervnem demografskem skladu, ki ga na Ministrstvu za finance že pripravljamo in ga bomo po zaključku parlamentarnih počitnic že dali koalicijskim strankam oziroma vsem parlamentarnim strankam tudi v predhodno razpravo. Tako da je uporaba kupnin opredeljena v zakonu, in tega posebej v strategiji ne opredeljujemo.

Kar se tiče amandmaja Poslanske skupine Združene levice v prvem delu, kar se tiče klasifikacije predlaganih družb, moram reči, da v podjetjih, ki so tukaj predlagana, da se razporedijo med strateška, kot so Krka, Gorenje in Petrol – v Krki ima država 26,8 % lastniški delež in če bo opredeljeno kot strateško, v samih določbah zakon ne nalaga državi, da povečuje svoj kapitalski delež do 50 % plus eno delnico, ker za to tudi ni finančnih sredstev, zaradi javnofinančnih posledic. Tako da strategija tudi to klasifikacijo, ki je predlagana, pomembne družbe, pravzaprav zahteva, da se imetniki delnic Krke ne umikajo iz njenega lastništva. Ravno tako velja za Gorenje, kjer je država precej manjša lastnica, 16,37 %, Petrol z 28 % lastniškim deležem pa je že danes pomembna naložba in je situacija enaka. Se pravi, da so določeni pragmatični elementi, kar se tiče javnofinančnih vidikov, ki ne bi bistveno spremenili elementov za prisotnost države oziroma državnih skladov v teh podjetjih.

Nekoliko drugače je, kar se tiče Hita. O Hitu je bilo kar precej diskusije. Hit je eno od podjetij, ki izvaja igralniško dejavnost, kjer se kombinirata koncesija in državno lastništvo. V diskusijah je bilo ocenjeno, da Hit potrebuje predvsem nove menedžerske in tudi lastniške iniciative, ki jih je možno doseči tudi na ta način, da se Hit bolj izpostavi tudi privatni lastniški iniciativi, tako da dejavnost znotraj dodeljenih koncesij lahko razvija neovirano naprej.

Na področju turizma smo dali tudi posameznim družbam statuse pomembnih družb, ne pa vsem – to smo obrazložili na matičnem delovnem telesu –, ker je ta skupina prevelika, ampak smo dvema od štirih družb z državnim lastništvom to opredelili predvsem na njihove dosedanje rezultate pri njihovem gospodarjenju, pri njihovi rasti in pri tem, kako izvršujejo svoje vloge nosilcev gospodarskega razvoja.

Nekoliko specifična je situacija pri Cimosu, to je treba posebej povedati. Cimos, kjer je po dokumentu, ki je pred vami, sicer država minimalna lastnica z okrog 8 % lastniškim deležem, se je pa v procesu finančne reorganizacije, ki je bila zaključena v letošnjem letu, ta delež povečal na okrog 35 %. Tu bo zelo pomembno, da bo nadaljnja lastniška struktura te družbe taka, ki bo omogočala njegovo vključevanje v verige vrednosti v okviru avtomobilске industrije, teh avtomobilskih grozdov, Cimos je nosilec tega. Tako taka razporeditev ne pomeni, da bo družba takoj privatizirana. Položaj te družbe bomo zelo skrbno sledili in bomo predvsem glede na njeno sposobnost, da pridobiva nove posle, kot razvojni dobavitelj novih modelov avtomobilov, potem tudi usmerjali tako SDH kot tudi slabo banko, ki je na osnovi konverzije dela kreditov tudi postala delna lastnica te družbe, da bodo zagotovljeni strateški cilji poslovanja te družbe in da bo še naprej svojo strateško poslanstvo lahko izvajala tako, kot je opredeljeno v njenih korporativnih dokumentih.

To so ključni elementi, zakaj predloga tega prvega amandmaja ne podpiramo, ker smatramo, da ne predstavlja neke bistvene spremembe za dolgoročno lastniško pozicijo države v tem podjetju in za to, da ta podjetja lahko izvajajo svoje strateške razvojne funkcije tako, kot jih ta strategija predvideva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Jaz bi mogoče za začetek na rahlo odgovoril nekaterim, ki so že v stališčih na nek način ocenjevali, zakaj se v Demokratični stranki upokojevcev, v poslanski skupini dejansko, zavzemamo za strateškost Zavarovalnice Triglav. Nobene molzne krave ne vidimo v Zavarovalnici Triglav in nimamo nobenega člana

uprave, ki bi bil tudi član Demokratične stranke upokojevcev. Jaz pa moram priznati, da osebno nobenega gospoda niti ne poznam. Razumete? Ne osebno.

Na drugi strani pa bi želel tudi poudariti neko bojazen leve opozicije glede kapitala, ki naj bil strateški. Poglejte, 68 % vsega kapitala še vedno ostaja strateškega. To se pravi, da tega premoženja ne bomo kar tako razprodali, kot si nekateri mislite. Ko nekdo citira nekoga, želi nekaj povedati, potem pove običajno tisto, kar mu ustreza. In kolega Trček, je dejansko v svoji razpravi povedal tisto, kar je njemu ustrezalo iz mojega dela stališča. Ampak, jaz sem v nadaljevanju takoj rekel: "... vendar ni celotna strategija samo vprašanje prodaje državnih naložb." Pa pika, nadaljeval ne bom in ne bom sam sebe citiral. Glede tega bi bilo zelo koristno, da bi tudi on nadaljeval in povedal tudi ta stavek, ker se čisto drugače potem sliši.

Jaz te strategije ne bom osebno ocenjeval, bom rekel, načelno pa lahko rečem, da je najboljša. Zakaj? Zato, ker druge do zdaj še nismo imeli. Bili smo že blizu neke klasifikacije, ampak zaradi razpada takratne vlade tega pač nismo sprejeli. In zdaj na vrat na nos ocenjevati, kako je to zanič, jaz mislim, da tudi ni odgovorno. Ni odgovorno in jaz mislim, da vseeno je neka osnova, ampak to je tista bojazen v Državnem zboru, ko se vsi bojimo, kaj se bo dogajalo z državnim premoženjem – kar je prav –, ampak dvomimo v tiste, ki so trenutno na oblasti, ki imajo to odgovornost, da upravljajo na nek način s svojim premoženjem. In zato imajo ustrezne mehanizme, ki smo jih sprejeli v tem Državnem zboru.

Zdaj pa ključno vprašanje, zakaj nas teži Zavarovalnica Triglav. Zavarovalnica Triglav je bila v prvem gradivu strateška, brez dodatkov, nič ni bilo zraven napisano. Potem se je v nekem obdobju spremenila v "strateško z dodatkom" in potem je v skladu z našim predlogom amandmaja prišla zopet v strateško. In bom povedal tudi razloge zakaj strateška, ker nekateri ste trdili prav nasprotno in ste imeli samo en dokaz za to, da bi se Zavarovalnico Triglav prodalo in bom na koncu mogoče tudi povedal, kateri je to. 10 dni preden je Vanja Vardjan, poročevalec iz Zagreba, slovenski javnosti povedal, kakšni so naklepi s strani nekaterih iz sosednje države, da bi prevzeli Zavarovalnico Triglav, smo mi državnemu sekretarju, ministru za finance jasno in glasno povedali, da se te igre mi ne želimo iti in da zahtevamo, da je Zavarovalnica Triglav strateška. 14 % delnic je prodanih neznanemu kupcu. Če ste Vanjo Vardjana poslušali, potem vam bo sigurno jasno, kje so te delnice.

Če se konkretno dotaknem Zavarovalnice Triglav, zakaj smo vztrajali, da je strateška, bom najprej rekel, 110 let je ta zavarovalnica tukaj na tem prostoru in ima svojo tradicijo. Vedno je delovala kot solidarna. Zavarovalnica Triglav uspešno služi in seveda interesi po nakupu delnic Zavarovalnice Triglav so bili izraženi s

strani, kot sem že prej povedal, Hrvaške in potem s strani Poljske in Nemčije. Verjetno, če bi bila Zavarovalnica Triglav slabo stoječe podjetje, teh interesov ne bi nobeden izkazoval. Zavarovalnica Triglav je eno najbolj zrelih in zdravih jeder slovenskega gospodarstva. Po obračunani premiji ima celo neko vodilno vlogo v jugovzhodni Evropi. Njena predvidena rast je 10 % do leta 2017, ima bonitetno oceno A. To je kakovosten, dolgoročni kapital, ki bi ga mi morali čuvati kot punčico svojega očesa, mi pa bi ga radi raztrgali. Z referendumom, ki je bil na martinovo leta 2007, smo Slovenke in Slovenci jasno povedali, da želimo Zavarovalnico Triglav obdržati. 71 % vseh takratnih volivcev, ki so prišli na volišče, je glasovalo za to, da ostane Zavarovalnica Triglav v slovenski lasti. Sredstva, ki so se prenesla iz sklada na ZPIZ, to je se zgodilo 2008 leta, so seveda ključnega pomena za pokojninsko blagajno. Rad bi povedal tudi to, da je zavarovalnica skozi leta, tudi krize, ustvarjala dejansko visoke dobičke. 58,7 milijona je bilo ustvarjenih v zadnjem letu, se pravi letu 2014. Tudi v prejšnjih letih krize je vedno ustvarjala dobičke, seveda se je delež teh sredstev prenašal tudi za pokojnine. Vrednost delnice je bila v letu 2012 10 evrov, danes je delnica Zavarovalnice Triglav vredna 28,5 evra. To mislim, pove tudi veliko. V tej zavarovalnici je zaposlenih 5 tisoč ljudi, kar seveda pomeni iz socialnega vidika ogromno. Seveda niso vsi zaposleni v Republiki Sloveniji. Desus zagovarja strateško te naložbe tudi zaradi državnega deleža v Zavarovalnici Triglav, ki skupaj znaša 62,56 %, od tega ima ZPIZ 34,47 % in SDH 28,09 %. Seveda se pojavljajo vprašanja okrog denacionalizacije, to je bil verjetno tudi eden od ključev, da je prenos iz strateškosti šel na strateškost z dodatki. Seveda pa se tudi v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojujencev kakor tudi v sami stranki strinjamo, da po enem letu napravimo pregled dejanske situacije. Če bo situacija pokazala, je tudi ta možnost, da se mi lahko odločimo za neko drugo razvrščanje Zavarovalnice Triglav. Seveda, če se bo našel zares pomemben strateški partner.

Pa še mogoče v obujanje spomina. Zavarovalnica Triglav ogromno vlaga v sponzorstvo, v šport. Če malo poznamo te zadeve, hitro pridemo do športov, kot je košarka, kot je odbojka, kot je roket, biatlonske, nordijske reprezentance, hokej in tako dalje. Sprašujem se, če bi bil nek nov lastnik, ali bi ta lastnik dajal za sponzorstvo, tudi mladim, ki si lahko v Planici ogledajo športni dogodek vsako leto zastoj.

En razlog, ki ste ga imeli za to, da se Zavarovalnica Triglav proda, pa je bil od približno takšen, da se trg zavarovalništva konsolidira ter da bi Zavarovalnica Triglav težko preživela kot samostojni igralec na regionalnem področju. "Po mojem mnenju je bolje, da Zavarovalnica Triglav vlogo regionalnega opazovalca opravi v mreži zavarovalnic in ne v

državni lasti." To je bilo stališče, ki ga je nekaj časa zagovarjal tudi minister in ki ga zagovarjate nekateri, ki govorite o tem, da bi se Zavarovalnica Triglav morala prodati.

Sam bom za strategijo, predvsem zaradi tega, ker je na koncu prevladal razum, da je Zavarovalnica Triglav postala strateška v tej razvrstitvi znotraj strategije, se pravi v klasifikaciji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav vsem v dvorani! Nedvomno je država slab gospodar. To smo nekako v vsej tej preteklosti, se pravi od osamosvojitve Slovenije, nedvomno že vsi spoznali oziroma smo se o tem tudi prepričali. Naloga države ni upravljanje podjetij. Naloga države je ustvarjati pogoje za investicije, za razvoj, za rast, za nova delovna mesta. V Slovenski demokratični stranki menimo, da mora biti umik države iz nestrategičkih podjetij vsekakor pregleden in da mora imeti država za cilj pri tej prodaji doseči maksimalno kupnino. Ta kupnina pa se naj potem nameni zmanjševanju zadolženosti države in pa stabilnosti pokojninske blagajne.

Prav tako v naši stranki nismo za brezglavo razprodajo državnega premoženja. Smo za iskanje dobrega, najboljšega kupca oziroma lastnika, ki bo prinesel v podjetje novo tehnologijo in bo razvijal to podjetje, ter seveda, kar je zelo pomembno, tudi nova delovna mesta. To imamo zapisano tudi v samem programu Slovenske demokratične stranke.

V skladu s predlogom tega odloka, ki ga danes obravnavamo tukaj, je v tem odloku opredeljenih 91 podjetij oziroma družb, katerih skupna vrednost je okoli 11 milijonov. Vlada je v skladu s svojimi kriteriji vse te družbe, kot smo že slišali danes, razdelila na strateške, pomembne in portfeljske. Tudi to smo slišali, da strateških naložb je po tem tako imenovanem usklajenem predlogu 24, in njihova skupna vrednost znaša 68 % skupne vrednosti vseh naložb. Pomembne naložbe, teh je 21 oziroma 18 % skupne vrednosti vseh naložb. Ne nazadnje so tu še portfeljske naložbe, teh naj bi bilo 46, njihova vrednost pa znaša 14 % skupne vrednosti vseh teh naložb. Seveda tu nikakor ne moremo mimo dejstva, na kakšen način in pa katera merila je Vlada oziroma so prevladovala pri razvrstitvi teh naložb na strateška pomembna in na portfeljska. Meni se tu zastavlja vprašanje, ali so tu prevladovali predvsem državni, gospodarski, politični, mogoče pa celo kakšni privatni interesi. V razpravi na Odboru za finance, teden, dva tedna nazaj, je bilo slišati očitek, da nimamo državnih, temveč imamo strankarska podjetja in ta podjetja delajo v korist posameznikov oziroma v korist posameznih elit. Moram reči, da se res bojim oziroma sem iz

dneva v dan bolj prepričana, da je temu res tako. Ob taki razporeditvi naložb med strateške, pomembne in portfeljske, kjer ni mogoče najti neke prave logike oziroma nekih enotnih kriterijev, me ugotovitve na tem odboru še bolj prepričujejo v vse to. Mislim, da bi se koalicija, preden je dala ta odlok v javnost oziroma v obravnavo, morala poenotiti. Ne pa da ste politične stranke preko medijev usklajevale to strategijo, določale in izražale želje in kriterije, po katerih so se potem ta podjetja razvrstila na strateška, pomembna in portfeljska; vsi vemo, za katera podjetja tu gre.

No, ne gre spregledati tudi dejstva, da pa vse koalicijske stranke s to strategijo oziroma s to odprodajo ne soglašate. V odloku je navedena tudi primerjava o državnem lastništvu podjetij med državami članicami OECD. Po tej primerjavi se Slovenija uvršča med tiste države OECD, ki imajo največji delež družb v državni lasti; no, vsaj nekje smo na najvišjem mestu. Iz tega podatka lahko tudi sklepamo, da je že skrajni čas, da poiščemo prave lastnike, se pravi, take lastnike podjetij, ki bodo dobro gospodarili s temi podjetji.

Žal moram reči, da ima ta strategija tudi veliko pomanjkljivosti. Iz te strategije namreč ni mogoče razbrati ali dobiti odgovora na vprašanje, kako bomo z državno lastnino v posameznih podjetjih dosegli razvoj in dolgoročno konkurenčnost oziroma kako bomo z njimi ravnali. Kdaj in komu ter po kakšni ceni bomo to državno premoženje prodali. Verjetno bomo to premoženje prodali tistemu, ki se bo tudi najbolje nekako zliil oziroma vklopil v to naše okolje. Nenazadnje, strategija popolnoma, poudarjam, popolnoma prezre izjemno pomembno vlogo državnega premoženja, ki je zbrano na DUTB.

Mislim, da lahko na koncu ugotovimo, da nismo prav zadovoljni s to strategijo, ne na eni ne na drugi strani. In povpraševanje po teh naložbah oziroma po teh naših podjetjih ne bo nič večje, vrednost se tem naložbam zaradi sprejetja tega odloka ne bo čisto nič povečala oziroma porasla. Kvečjemu bi lahko rekla, da bo Slovenija še manj privlačna za tuje vlagatelje, predvsem glede na situacijo, ki jo imamo, se pravi, na vso to birokracijo, ki, moram reči, zaplete še tako enostaven postopek, na vse te davke, ki jih sprejemamo oziroma povišujemo skorajda na vsaki seji Državnega zbora, na neugodno poslovno okolje in tudi na nestabilne politike. Rada bi, da bi se pri vsem tem vsi zavedali, da novih delovnih mest ne ustvarja država, ampak jih ustvarjajo vlagatelji.

In za konec, zdi se mi, da je res skrajni čas, da bi enkrat že razčistili, kdo so tisti nosilci odgovornosti, ki so povzročili vse te slabe rezultate v podjetjih, in pa tudi, kakšni so bili njihovi interesi, ali so bili to njihovi individualno interesi ali pa interesi posameznih interesnih skupin. Skrajni čas bi bil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Še enkrat vsem skupaj prav lep pozdrav!

Nadaljeval bom tam, kjer sem pri predstavitvi skupnega stališča tudi na nek način končal in mi je zmanjkalo časa, da bi malenkost bolj poljubno še določen stvari povedal. Kaj je bistveno za premoženje? To, da bo učinkovito upravljano, da bo odgovorni lastnik, družbeno odgovorni lastnik, ki bo zagotavljal, da bodo ta podjetja, ki jih upravlja in katere ima v lasti, tudi konkurenčna v globalnih razmerah. To je najbolj bistveno. Ker je to edina garancija za ohranitev delovnih mest in seveda tudi za nastanek novih. Vse ostalo, ali bi lastnik, če bo kupil katero od podjetij, ki je v državni lasti, ukinitel številna delovna mesta oziroma zmanjšal število zaposlenih – ja, najverjetneje bo odpustil tiste, ki ne ustrezajo tistim merilom, in ne more s tisto delovno silo doseči pričakovanih učinkov, ekonomskih. To je bistveno merilo. Vse ostalo potem bo že neprimerno lažje. Ker če bo podjetje dobro delovalo, če bo ustvarjalo dobičke in primerno akumulacijo, bodo tudi prilivi v našo javno blagajno, to se pravi, v državni proračun, temu primerni.

Zdaj bi želel mogoče še toliko vsemu temu dodati, da se povsem strinjam, da so možni različni pogledi na ta dokument in da je to povsem legitimno. Vendar pa se moramo jasno sprijazniti z dejstvom, da brez tega dokumenta, ki, bom rekel, saj ni idealen, je pa sprejemljiv, absolutno, brez tega dokumenta bo SDH težko postal dober upravljavec. Kako bo upravičil stroške, ki jih povzroča? Saj vidimo, kaj se je do zdaj dogajalo. Namesto pozitivnih javnofinancijskih učinkov je bila država največkrat primorana, da je posegla z državno pomočjo. Tega mislim, da si ne smemo želeti, in sem tudi prepričan, da se nihče niti ne želi. Ne bi želel tukaj sedaj naštevati ta podjetja, ki so v tej skupini, o kateri sem malo prej tudi govoril.

Zavedati se moramo še nečesa, in sicer tega, da je Slovenija majhen prostor. Slovensko gospodarstvo je v primerjavi z vsemi ostalimi izredno majhno. Prav zaradi tega je tudi izredno občutljivo na vsakršne vplive iz tujine, kot smo bili tudi priča pri prejšnji krizi, katere, izgleda, še še vedno ni konec, ampak upajmo, da prihajamo iz tega brezna. Prav zaradi tega je zelo zelo močno ogrožena oziroma so visoka tveganja, da vsa ta podjetja, ki so tudi v državni lasti, upam si trditi, da ohranijo svojo konkurenčno sposobnost in da v skladu z eno normalno poslovno politiko tudi preživijo. Vsekakor pa je še treba upoštevati to, ko gledamo klasifikacijo, so želje, da bi bilo čim več teh podjetij tudi med tistimi strateškimi, saj jih je kar precej, nekje 68 % tega kapitala se nahaja tam. Se pa postavlja vprašanje, ali imamo kapital za to, da gremo povečevati lastništvo, da ta podjetja tudi potem postanejo

strateška. Ali imamo? Kot vemo vsi skupaj – ne. Ali je smiselno tudi povečevati v nekaterih podjetjih, ki so v svetovnih razmerah konkurenčna, recimo Krka? Ne vem. Smatram, da bi zelo zelo slab signal bil navzven, in vprašanje je, če bi tudi država lahko zagotovila potrebna sredstva, da bi postala tudi strateški lastnik. Prav tako mislim tudi pri Gorenju. To so podjetja, ki skoraj v celoti ustvarjajo svoje prihodke na svetovnem trgu, v zelo majhnem deležu lahko ustvarijo prihodke na domačem trgu, na Slovenskem, ker je slovenski trg izredno majhen. In prav ti izvozniki so tisto glavno gonilo našega gospodarskega, upajmo, tudi vzdržne rasti. Le tako smo lahko mirni, da bodo ta podjetja kvalitetno upravljana, da bodo lahko potem tudi sledila vsem tem svetovnim zahtevam, da bodo na ta način lahko tudi dala prispevek k našemu skupnemu razvoju. Želim še to povedati, da je vseeno, kakorkoli pogledamo na ta dokument, mislim, da bo vseeno korak naprej h koncu gospodarskega politikantstva in da odpira pot za učinkovito korporativno upravljanje in podjetništvo. Le tako bomo lahko mirni in v pričakovanju boljše prihodnosti. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani vsi zbrani!

Osebnostno ocenjujem, da je strategija upravljanja s kapitalnimi naložbami v državi, ki je pred nami, zelo dobra osnova za aktivno upravljanje, kljub nekaterim ali pa mnogim kritikam. Seveda je po mojem mnenju in po mnenju tudi predstavnikov Demokratične stranke upokojencev bistvena poanta, bistveni cilj, da se doseže preglednost in k dolgoročnim ciljem usmerjeno upravljanje kapitalnih naložb. Jaz tukaj vidim nekako balans med kritiko na eni in kritiko na drugi strani, in sicer, prvič, da gre za divjo privatizacijo in, drugič, da gre za popolno ustavitev vseh postopkov privatizacije. Mislim, da ne gre ne za eno ne za drugo. V samem naslovu imamo zapisano "upravljanje s kapitalnimi naložbami". Moje videnje o samem dokumentu je, da gre za upravljanje z deleži, da pri samem upravljanju gre hočeš nočeš tudi za kakšno odprodajo dela, državnega, včasih smo rekli temu družbenega premoženja, ki pa tudi v bodoče mora biti v smislu vseh štirih kriterijev, to je pametno, premišljeno, preudarno, predvsem pa ekonomsko upravičeno, ekonomsko utemeljeno. Ko slišim, da je država slab lastnik, me kar srh spreleti, ker ta država, ta večni izgovor na državo, ko nam je to všeč, ta večni izgovor država, pa se izgovarjamo na državo, ko nam je to všeč, ko nam to ni všeč, mislim, da je že malo preživeto. Država seveda postavi za upravljalce, na vodilna mesta tako v smislu uprave, v smislu nadzornikov ljudi in ti ljudje bi morali odgovarjati. Kar tako lahkotno se

izgovarjati na državo, ki slabo gospodari, ki je neuspešna, ki je neučinkovita, netransparentna, mislim, da vsak, ki vodi podjetje, ki nadzoruje vodstvo podjetij, ima svoje ime, ima svoj priimek in je treba tistim, ki se jih tu karikira, da so se umazali ali omastili v kozarcu z marmelado, stopiti na prste in naj za svoja dejanja odgovarjajo. Za moj okus je neutemeljeno in neprimerno, da govorimo o neučinkovitosti, predvsem pa da govorimo o družbeni škodljivosti.

Zelo pomembna se mi zdi ugotovitev, da se po enem letu napravi neka inventura, da se napravi neka revizija uspešnosti upravljanja s kapitalnimi naložbami in da se vidi, kaj je bilo narobe, kaj bi moralo biti bolje, in se zadevo – govorim o strategiji – smiselno dopolni. Zdaj, ali je treba povsem na novo napisati strategijo ali jo v določenih segmentih modificirati, jo drugače poimenovati, mislim, da je to stvar samo tehnike. Ampak po enem letu se bo videlo, kje zadeve ne gredo morebiti v pravo smer in kje bi jih bilo treba izboljšati. Osebnostno bi si želel, pa verjetno delite mnenje z menoj, večina vas v Državnem zboru, da bi to strategijo že prej spisali, in potem ne bi bilo vprašanja, ali uvrstimo tistih 15 podjetij s tako imenovanega prvega spiska podjetij za odprodajo, ki jih zdaj, mimogrede, ni več 15, ampak so nekatera že spolzela ali se odprodala. Potem ne bi bilo tega vprašanja. Mislim, da bi bilo prav, da se najprej strategijo naredi in se šele potem gre v postopke privatizacije oziroma odprodaje. Zdaj s to strategijo, ki ni ne odlična, ki morda za marsikoga niti ni optimalna, pa vendar je tu, je pred nami, in verjamem, da bo na koncu dosežen kompromis v pretežnem delu predstavnikov tega sklica Državnega zbora in jo bomo seveda sprejeli.

Ker vas je toliko govorilo o Zavarovalnici Triglav, dovolite še meni nekaj stavkov. V naši poslanski skupini smo si aktivno prizadevali in sodelovali v postopkih priprave tega akta, in to zelo iskreno in zelo ciljno usmerjeno. Menimo namreč, da je Zavarovalnica Triglav, tako kot je pisalo v prvem osnutku ali v prvi verziji strategije, dejansko strateška naložba in tudi mora ostati, kolega Jurša je povedal, brezpogojno. Seveda brezpogojno, kakšen pogoj pa lahko damo strateškosti, danes je, čez dva dneva ni in tako dalje. Zakaj? Več kot stoletna tradicija zavarovalništva na naših tleh je v Zavarovalnici Triglav. Je ena izmed največjih v tem delu Evrope. Predvsem pa, kar je bistveno, je finančno stabilna institucija, predstavlja eno najbolj zdravih jeder slovenskega gospodarstva, konstantno se viša vrednost njenih delnic, ustvarja se dobiček, posredno se izplačujejo dividende, posledično prihajajo v proračun sredstva in še bi lahko našteval. In ne nazadnje tudi to, bilo je rečeno, da se vlaga ogromno v sponzorstva, šport, kulturo, pa še kaj bi verjetno lahko naštevali. Vlaga se pa tudi v kadre. Dragi moji, vlaga se tudi v kadre, kar je bistvenega pomena. Mislim, da je to največji mogoč vložek nekega družbeno odgovornega podjetja, je

naprecenljivo. In če pride do morebitne odprodaje – kaj se potem lahko zgodi s temi kadri? S temi kadri se lahko zgodi, da ostanejo na cesti, da je ves trud, ves vložek v preteklosti v cilju maksimiranja profita v najkrajšem mogočem času povsem izvisel. Ne nazadnje pa je ZPIZ delež v Zavarovalnici Triglav izjemnega pomena za financiranje – že nekajkrat omenjenega –, upam, da ob koncu leta tudi luč sveta ugledajočega demografskega sklada, ki bo posledično omogočal dolgoročno in uravnoteženo vzdržnost pokojninske blagajne. Verjetno bi lahko še o tem demografskem skladu zdajle govoril, ampak mislim, da bo do konca leta še dovolj časa, dovolj prostora, dovolj priložnosti, da z argumenti prepričamo – naša ambicija je –, celoten državni zbor.

Pa na koncu morda še samo ena refleksija kolegice Nade Brinovškove – ni več tukaj. Govorila je, nekoč so bila družbena podjetja, danes bi naj bila državna podjetja, tam, kjer ima država prevladujoč delež. So pa tudi zavodi in druge institucije. Seveda strankarskih podjetij ni, če so kakšna, Desus ni v tej igri. Nimamo nobenega Desusovega podjetja, nam pa je zelo mar, zelo mar nam pa je za vsa tista državna podjetja, kjer ima država takšen ali drugačen delež, pa ne samo podjetja, gospodarske družbe. Verjamem, ta nasmeš na drugi strani, da ugotavljate, da imam seveda prav. Zelo mar pa je Desusu tudi za to, za vse tiste državne institucije, za vse tiste zavode, za vse tiste agencije, kjer se dela v dobrobit državljanov in državljanek, še posebej mar pa nam je do tistega zavoda, ki omogoča nemoteno izplačevanje pokojnin vsem tistim, ki so si pokojnino skozi 30-, 40- in večletno odrekavanje zaslužili. In pri tem bomo tudi nadaljevali. Najlepša hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sklepam, da je še razprava? Prosim, če se prijavite.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi, zdi se, da sta v tej dvorani dva svetova: na eni strani kolegice in kolegi, ki podpirate omenjeno strategijo in s tem nekako ste proti temu, da država gre ven iz gospodarstva, da se umakne iz gospodarstva. Na drugi strani, druga stran dvorane, ki menimo, da ta strategija pomeni konec privatizacije; in to dokazljivo. Če samo pogledamo, kako je razdeljena naprej prodaja samih naložb. Torej, če nadaljujem, pa želim biti dejansko konstruktiven. Ampak ta strategija ne vsebuje nekega temeljnega koncepta, kaj bomo počeli s podjetji, ki ostajajo strateška. Kaj bomo s tem podjetji počeli, neke vizije, dolgoročne vizije praktično ni. Ni niti opisana. Zato trdim, da je ta strategija korak nazaj.

Glejte, če sem že omenil strateška podjetja, v klasifikaciji jih je omenjenih 24, ni opisanih

nobenih načrtov – kot sem že dejal, kaj bomo s temi podjetji počeli –, ni ciljev iz naslova upravljanja s temi strateškimi podjetji, prav tako nikjer ni opisana, kolikšna bo tista rast pri strateških podjetjih, dobiček, ki bo zadovoljil. Tega ne opredeljuje omenjena strategija. In drži teza mnogih, tudi mene, da ste na seznam bodisi strateških ali pa pomembnih podjetij uvrstili tista podjetja, ki predstavljajo za dotične politične stranke ali pa posameznike, ponavljam, bankomat. Kajti iz same razprave kolegov lahko vidimo, da strategija ni nastala na podlagi neke resne argumentacije, nekega resnega soočenja mnenj, kajti tudi opozicija je bila iz same priprave umaknjena oziroma ni bila povabljen zraven, kar obžalujemo, ampak je šlo dejansko za kupčkanja. Navsezadnje se zdi, da je vsak minister ali pa pomemben član te vladne koalicije dobil eno podjetje kot svoj vrtiček in ga do zadnjega branil kot strateško naložbo.

Poglejmo Terme Olimia, kjer je gospodarski minister bil, preden je postal gospodarski minister, predsednik uprave, direktor. Povejte mi, kaj strateškega je, da ima država v lasti terme, tobogane, bazene, savne. Nič strateškega ni v tem. Država naj ustvarja dobre pogoje za razvoj turizma, ne pa, da ima v lasti tobogane. In kaj je strateškega, da ima država v lasti zavarovalnico, iz naslova katere pride v pokojninski proračun ali pa pokojninski sklad 10 milijonov evrov ali pa, recimo, po strategiji, planu v letošnjem letu 20 milijonov evrov. To je le nekaj promilov od celotnega izkupička, ki ga namenimo za izplačilo pokojnin. Sedaj je nekaj promilov. Zaradi tega se zdi, da strategija ni nastala na podlagi nekega resnega pogovora tudi strank vladajoče koalicije, ali pa še več, vseh parlamentarnih strank, ampak na podlagi kupčkanja, vrtičkanja članov vladne koalicije in postavljanja na okope tudi za ceno, kot smo lahko slišali enega izmed predsednikov koalicijskih strank, postavljanja na kocko tudi koalicijo.

Tudi mene osebno zanimajo ta pomembne naložbe, tovrstna razvrstitev, se pravi, razpršeno lastništvo. S tem, ko bo 25 plus 1 delnica še vedno v rokah države, s tem bom država še vedno imela določen nadzor v teh podjetjih, kar pomeni, da bo še vedno bila država tista, ki bo spreminjala bodisi status, odgovarjala glede strateških usmeritev podjetja in se ne nazadnje aktivno vključila v samo upravljanje dotičnega podjetja. Kdo od domačih ali tujih podjetij bo želel kupiti neko podjetje, ki je po vaši strategiji označeno za pomembno podjetje, če ne bo mogel s podjetjem upravljati? Lahko ga bo kupil, ampak za nižjo ceno, kajti ne bo imel možnosti spreminjati niti statuta, bo potreboval soglasje države in kupnina bo padla ali pa podjetja ne bo nakupil.

Kar se pa tiče portfeljskih naložb oziroma naložb za prodajo, teh je le nekaj odstotkov pomembnih. Strateških naložb vidimo, da je, če gledamo po kapitalu, velika večina oziroma mnogo več. Na seznamu za prodajo so

podjetja, ki se prodajajo že dlje časa, kapital je tukaj v tem primeru nižji, zato trdim, da v bistvu gre za konec privatizacije. Ta strategija ni osnova, da bo politika izšla ven iz gospodarstva, ven iz upravljanja v gospodarstvu.

Namesto da bi vladajoča koalicija, kajti to strategijo smo dejansko dolgo časa čakali in pohvalno, da je vladajoča koalicija to strategijo pripravila. Še enkrat poudarjam, pri pripravi sem videl tudi sam razkol znotraj vladajoče koalicije, ko so se dotični predsedniki strank postavili na okope, zaradi tega obžalujem, kajti morda je bil interes ministra Mramorja in predsednika Vlada dober, ampak za ceno vladajoče koalicije je ohranil želje nekaterih predsednikov strank, ampak obžalujem, da je bila na takšen način koalicija v tako pomembnem aktu, kot je dejal minister Mramor, da to je ključni dokument pri upravljanju kapitalskih naložb, da je bila opozicija izključena iz same priprave. Če bi šlo za ključni dokument v vaših pogledih, bi bila opozicija povabljen zraven in bi ta ključni dokument kot vse druge ključne dokumente v tej državi skupaj pripravljali, skupaj obravnavali, pa tega niste naredili.

Vlada bi s to strategijo morala predvsem sporočiti, da prodajamo podjetje. Signal bi morala dati, da se politika umika iz upravljanja v podjetjih. Dajemo pa drug signal, in sicer signal, kar ste nekateri omenili, da bo država še vedno aktiven lastnik. To dajete sporočilo tujim in domačim investitorjem, ker govorite samo o teh tujcih, ki prihajajo. Upravljanje bo potekalo, kot kaže, še naprej po starih tirnicah. Zmenili se bodo, tisti ki bodo na oblasti, kdo bo sedel v dotičnih podjetjih. Kdo bo član nadzornega sveta, kdo bo član uprav itd.; in enako velja za Zavarovalnico Triglav. Politični kadri bodo v upravah teh podjetij. Sam lahko povem, da je to negativna poslovna praksa. Tudi iz obdobja 2004–2008. Politika se mora umakniti od gospodarstva in to nekateri trdimo.

Zaradi tega strategije jaz osebno ne bom podprl, ker omogoča, da bodo politične stranke še naprej nastavljele svoje kadre v podjetja in posledično izčrpavala ta podjetja. Najlepša hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Vrtovec, hvala lepa.

Repliko ima gospod Jurša Franc.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo. Bom zelo kratek, ampak vseeno mislim, da je prav, da repliciram kolegu Vrtovcu. Namreč, dve zadevi sta, na katere bi želel dati repliko.

Prvo je to, kolega Vrtovec, 10 do 15 razlogov sem v svoji razpravi povedal, zakaj bi morala Zavarovalnica Triglav biti strateška. To isto zadevo je ponovil malo drugače Uroš Prikl. Tako o tem več ne bi govoril. Vi imate verjetno samo en razlog, zaradi česa ne. Še enkrat ponavljam, mi tam nimamo svojih ljudi, kot vi navajate, in nam ni to interes. Imamo pač neke drugačne vrednote in druge interese od vas.

Bi pa še eno, če že govorite o strateških podjetjih, potem Term Olimie ne uvrščate v strateška podjetja, saj je to pomembno podjetje znotraj strategije oziroma klasifikacije.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

67. člen slovenske ustave, ki je sicer meščanska ustava in zagotavlja privatno lastništvo nad produkcijskimi sredstvi, 67. člen te ustave pravi, da mora lastnina opravljati gospodarsko, socialno in ekološko funkcijo. Ta dokument, ta nedokument, kot bi se kolega Trček izrazil, ta 67. člen ustave popolnoma povozi. Zakaj? Zato ker to ni nobena strategija za upravljanje, to je strategija za privatizacijo. Še huje! To je strategija za nepremišljeno privatizacijo, se pravi, vse gre popolnoma v drugo smer, kot je Miro Cerar, preden je postal predsednik Vlade, na volitvah obljubljal. Kaj so ti družbeni cilji, ki bi jih morala ta strategija vsebovati, smo v Združeni levici že nakazali, ki smo jo poskušali sanirati, vsaj na nekaj točkah, ampak so bili naši amandmaji na odboru povoženi. Prvi izmed takih družbenih ciljev je gotovo vprašanje dodane vrednosti in vprašanje zaposlenosti. Vlada je to popolnoma spregledala in edina stvar, ki jo upošteva, je tu rentabilnost, je tukaj donos. Ampak donosnost je nekako smiselna kategorija za privatnega lastnika, ki zasleduje in je zainteresiran za profit. Profit je namreč tisti del vrednosti, ustvarjene vrednosti, ki pripada lastniku kapitala in vse ostalo tretira kot strošek, kot nepotreben strošek, ki ga je treba zmanjševati. Tu govorimo o sredstvih, ki gredo za razvoj, tu govorimo o sredstvih, ki gredo za lokalne skupnosti, tu govorimo o sredstvih, ki gredo za zaposlene.

Država tukaj zasleduje oziroma naj bi zasledovala nek čisto drugačen interes za to novo vrednost, ki se ustvari, in sicer v nekih štirih točkah. Prvič, zato ker se plača zaposlenih prevajajo v dvig domačega povpraševanja oziroma v rast bruto družbenega proizvoda. Drugič, zato ker davki in prispevki polnijo proračun in naše socialne blagajne. Tretjič, zato ker neki stroški, ki jih ta podjetja namenijo za dobavitelje, ustvarjajo posredno tudi še dodatna delovna mesta znotraj okvirov Republike Slovenije. Četrto, več zaposlenih v matični firmi in dobaviteljih se seveda prevaja v manjšo brezposelnost, v manjšo revščino in tudi v manjše socialne izdatke. Ampak ne, ta strategija gre popolnoma mimo teh kriterijev, kar se tiče ustvarjene vrednosti in kar se tiče uporabe te vrednosti v neko skupno dobro.

Naslednja kategorija, ki jo ta strategija popolnoma povozi, pa je izjemnega pomena za družbeni razvoj, je vprašanje ekonomske demokracije. Poglejte, z vsemi temi podjetji v javni lasti imamo unikatno priložnost, da

vzpostavimo zgled soodlašanja v podjetjih. Tukaj lahko naredimo še celo korak naprej od veljavne zakonodaje in vzpostavimo nadstandard soodločanja, zelo podobno kot se je to v Nemčiji zgodilo pri metalurški in rudarski industriji ali pa kot je to primer v francoskih državnih firmah, kjer obstajajo in se prakticirajo višji standardi, kot veljajo sicer. SDH bi v tem smislu morali obvezati, da se odločanje razvija in spodbuja, ker ima pač možnosti odločanja o statutih, ampak o tem v tej, kobajagi neki strategiji upravljanja ni kakršnekoli resne besede.

Gospod sekretar je na odboru sicer trdil, da ta pravice ureja zakon in da jih ni treba vpisovati v strategijo, ampak potem se človek seveda vpraša, zakaj se pa ta klavzula vendarle najde prav posebej pri podjetjih, ki so predmet privatizacije. Te trditve o tem, kako pa ta strategija vendarle zasleduje te družbene cilje in kako tudi služi ekonomski demokraciji in sodelovanju zaposlenih, so v resnici en velik blef zaradi tega, ker se ta del izrecno omejuje samo v prodajne postopke. Te navedbe, kako so pač ti družbeni cilji in širši družbeni javni interes upoštevani v strategiji, to je pač ena velika megla, ker to preprosto kratko malo ne drži.

Tretja kategorija, ki bi jo morali tu zasledovati, je kategorija dostojnega dela. Nekje v strategiji piše, da je lahko državni kapital instrument ekonomske politike. Vsekakor, vsekakor to drži, ampak državni kapital je lahko tudi instrument socialne politike. Nova delovna mesta, kot vedo tudi kolegi iz desne opozicije tako pogosto povedati, nova delovna mesta so najboljša aktivna politika zaposlovanja. Na tej točki se, po moje, lahko strinjamo. Ampak, kar se v tem trenutku dogaja, je, da Vlada spodbuja zaposlovanje, s tem da subvencionira privatnike, beri subvencionira privatni dobiček, ki se zliva temu primerno privatne žepe, hkrati pa ima v rokah 11 milijard kapitala, ki je brez zaposlenih mrtva vrednost. Katera firma lahko dela brez zaposlenih – vemo, nobena. In kar se vzporedno s tem dogaja, je, da Vlada ustanavlja delovne skupine za prekarno delo, namesto da bi se posvetila temu, da bi omejila in prepovedala zaposlovanje preko agencije, prisilno espeizacijo in druge oblike ekonomske odvisnosti prekarnega dela v državnih podjetjih. V ta sklop seveda paše tudi outsourcing. Ampak, kako je naš državni sekretar komentiral te naše pomisleke in predloge v Združeni levici? Citiram: "Izhajamo pač iz realnosti sodobnega globaliziranega tržnega gospodarstva." Konec citata. To je mogoče stanje na terenu, ampak stališče, ki ste ga predstavili, gospod sekretar, kot stališče Vlade, pa pomeni popolno kapitulacijo. Ne problematizirate na nobeni točki realnost sodobnega globalnega tržnega gospodarstva, ki nas iz tega izhajajoč sili v nadaljnjo prekarnizacijo, v nadaljnje izkoriščanje zaposlenih, v nadaljnjo espeizacijo in tako naprej, namesto da bi to problematizirali, odpravljali. Ne, se pač temu uklanjamo in to

prepoznavamo kot neko večno nesprejemljivo dejstvo, na katerega ne moremo vplivati, kar vsekakor pač ne drži.

Tu pri vprašanju podjetij v javni lasti, razvoju in tako naprej, pa je posebna dimenzija tudi regionalna dimenzija, policentrični razvoj, ki zajema ne nazadnje tudi podeželje. Strategija ne samo, da je slepa za zaposlene, slepa je tudi za ta omenjeni regionalni razvoj. V strategiji niso opredeljeni cilji podjetij, ki delujejo oziroma bi lahko delovala v razvojno ogroženih regijah. Imamo zelo praktičen primer, Terme Čatež za Vlado niso pomembna firma, hkrati pa Terme Olimie veljajo za pomembno firmo, čeprav so Terme Čatež dvakrat večji zaposlovalec in integrirajo bizeljski konec, tako kot Podčetrtek integrira Kozjansko. Gospod državni sekretar Dragonja, imam par izzivov za vas oziroma bi želel vaš komentar na to, na našo zahtevo, da se preostala podjetja s seznama 15 razvrstijo glede na kriterije strategije in da se z njimi temu ustrezno razpolaga. Vaše uradno stališče na Ministrstvu za finance je, da bi bila Cinkarna po teh kriterijih pomembno podjetje. In drugič, Krka, Petrol, Gorenje bi morali biti po vaših lastnih merilih pomembna podjetja, to ste tudi sami potrdili. Tako da po vseh vsebinskih kriterijih ta podjetja sodijo med pomembna podjetja, in to kljub zmanjšanemu deležu. To preprosto ni izgovor, da ima pač država manjši delež v teh podjetjih, da bi ta podjetja potem čisto arbitrarno, mimo teh vsebinskih kriterijev, izločili od tega, da bi bila pomembna podjetja.

In še naprej, tretjič, Abanka in Banka Celje sta de facto že združeni, če ju obravnavamo kot združeni. To pride v kategorizacijo kot pomembna naložba, ki se ne sme v celoti razprodati, in vaš komentar, gospod sekretar, je bil, da bi se o tem lahko pogovarjali. Tako da kar bi želel, je na vse te naše očitke, pripombe in predloge komentar z vaše strani.

Zdaj, kar se pa tiče izgovarjanj na pritiske Evropske unije, na diktaturo nemškega evra, na neke zaveze in obljube Angeli Merkel in sploh neko servilno držo, ki jo naša vladajoča politična elita izkazuje, pa lahko rečem samo sic semper tyrannis. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Nemeč. Izvolite.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala predsedujoči, lep pozdrav tudi v mojem imenu, spoštovane kolegice, dragi kolegi!

Od osamosvojitve naprej poteka na nek način ta debata o tem, kdaj naj se, če se, in ali se mora politika umakniti iz gospodarstva. Na nek način, če se dobro spomnite iz preteklosti velike in vsemogočne liberalne demokracije, v tistem obdobju so se sekretarji strank usedli, so se pogovorili, dogovorili, kam bodo postavili, nastavili kakšnega direktorja, katero podjetje bodo komu kaj prodali in to je trajalo celih 12 let. Nastopila je vlada Janeza Janše, ta prva –

modus operandi se ni spremenil, ampak na nek način se je to še pospešilo, zaradi tega ker je bilo treba na nek način nadoknaditi zamujeno. Pa brez zamere, kolegi, jaz skušam biti kritičen do vseh nas, ne samo do enih. Nastopila je vlada Boruta Pahorja, tukaj pa govorim iz svojih izkušenj. Po neodzivnosti kabineta na prošnje, da bi kogarkoli sprejeli, so se začeli pojavljati raznorazni strici, tete – od tukaj tudi ta fraza Dejana Židana, naj odgovarja politika, ne pa posameznik, bom rekel lobisti, interesne skupine, ki niso nosile odgovornosti, so pa krojile usodo naših državljanov in naše države. Če se dobro spomnite, samo da spomnim, iz tega razloga je nastal Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, to je ta zakon, ki se nas dnevno tiče. Se pravi, da moramo prijaviti vsaj lobistični stik prav zaradi tega, ker smo takrat bili deležni nenehnih pritiskov; in to je realnost. Dejansko kot družba smo se kot dediščina iz nekega drugega obdobja na nek način izoblikovali v tem delovanju, da je bilo to nekaj samoumevnega. Ne bom govoril tukaj o majhnosti, o velikosti. To je bilo za nas v preteklosti družbeno sprejemljivo, dokler ni nastopil čas krize, takrat, ko so se te tortice delile v majhnih koščkih in na nek način je to tudi razlog, ker nismo dojeli, kako resna je ta kriza, smo se kar naprej želeli še obnašati, tako kot smo bili vajeni.

Zato smo tudi Socialni demokrati, socialdemokratska vlada na podlagi teh izkušenj, ki smo jih takrat imeli, sprejeli dva ključna zakona. Eden je bil Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, kot sem že rekel, in želeli smo ustanoviti tako imenovano Agencijo za upravljanje kapitalskih naložb. Spomnite se, AUKN, ki je bila deležna takojšnje deskreditacije s strani medijev, interesnih skupin in tako naprej. Namreč, je bil prvi resni poskus, bom rekel na nek način poskušanje na podlagi izkušenj, ki so jih imeli na Norveškem. Oni so namreč potrebovali desetletja, da so vzpostavili nek neodvisen organ, neodvisen od politike, ki bi deloval in ki bi dal tudi vtis, da deluje neodvisno v interesu vseh nas.

Naj omenim samo še to, ker sem govoril o tem, kako so se pomembneži najavljali, direktorji najavili, so pričakovali, da bodo prišli v kabinete in bodo na nek način dobili neko roko podpore. Naj omenim tukaj, da niso bili samo s področja gospodarstva. Mogoče vas bo presenetilo. Tudi uredniki medijev so hodili, so si želeli, so hoteli priti v pogovor k ministrom, predsedniku vlade, zato da bi dobili en trepljaj po ramenu in da bi jim rekli: Ja, dobro delate, tako delajte naprej! Namreč, to so bile naše uzance do nekaj let nazaj. In temu se moramo izogniti. Namreč, to, kar imamo danes na mizi pred seboj, je le drugi poskus vzpostavitve nekega ravnovesja na tem področju in temu je treba reči bobu bob. Namreč, jaz razumem povsem, da imamo nekateri politično, nekateri vsebinsko pomisleke, ampak jaz to razumem kot nek drugi poskus k normalizaciji naše družbe.

Namreč, vsak naj opravlja svoje delo: politika naj odgovarja za svoje delo, gospodarstveniki, nadzorniki ali pa kdorkoli že, pa naj odgovarjajo za svoje delo.

Tukaj bi izpostavil predvsem neke tri elemente. Elemente nezadovoljstva. Včasih, ko je odziv na nek način, na neko akcijo, da je nek odziv nezadovoljstva, nam lahko da tudi neko spodbudno misel, da če so nezadovoljni le določeni krogi, je pa le prav, da se s to pobudo nadaljuje. Namreč, slišim, da so, bom rekel, predvsem uprave državnih služb nezadovoljne, namreč tukaj bodo sedaj oni neposredno odgovorni lastnikom, se jih bo dalo zaradi klasifikacije in zaradi same strategije jasno opredeljevati, ali svoje delo dobro izpolnjujejo ali ne. Govorimo o nezadovoljstvu tistih, ki bi želeli, da se vse skupaj na hitro privatizira. To je postala v Sloveniji že neka ideološka tekma v tem, kdo je za, kdo ne, nihče pa ne govori o tem, katera bi bila zdrava pot. Lahko je to slovenska pot, tista pot kompromisov, da se točno strateško določi, tako kot se strategija napeljuje, kaj je naša prioriteta in kaj ne, ne glede na to, kaj si mislimo suma sumarum o tem, ali vse prodati ali nič prodati. Osebnostno si mislim, da tukaj je neka pravilna pot neka vmesna pot in strategija nakazuje k temu. Ravno tako niso zadovoljni tisti, ki bi želeli, da se nič ne prodaja, da ostane, tako kot je, se pravi, da se ohrani status quo. Temu lahko sedaj rečemo v nekem modernem jeziku confort zone, neka cona udobja, kjer nek direktor lepo ve, ima dobre veze v politiki, on bo tukaj obstal, ne glede na rezultate.

Poudaril bi še nekatere druge različne vidike. S strategijo se spreminja še nekaj in gre za to, da mora država, kjer bo večinski lastnik, prevzeti vlogo aktivnega upravljavca, ki bo sposoben ne le terjati rezultate, ampak bo sposoben tudi pomagati podjetju, ko bo to potrebovalo. Pogosto slišimo v Sloveniji, da država ni dober lastnik. Včasih, ko smo gradili našo državo in še v prejšnji državi, smo imeli toliko samozavesti, toliko poguma, da smo dejansko zgradili ta naša podjetja, a danes, leta 2015, nimamo več tega poguma, nismo več tako samozavestni, da bi sami rekli, da Slovenci smo spodobni, ne glede na globalizacijo, se spopasti vsak dan. Prepričan sem, da ja. Imamo lahko dobra slovenska podjetja, tudi tista, ki so v pretežni državni ali pa lasti ..., ampak mislim, da to ni več toliko stvar ideologije, ampak stvar neke samozavesti, ali smo Slovenci sposobni še sami svojo usodo na nek način krojiti. Jaz se tudi s tistimi, ki zagovarjajo privatizacijo – nimam nič proti, le če je ta razuma, če se ve, s kakšnimi cilji, če se ve, kaj bo dan potem, ko nekaj prodamo, ali bomo imeli od tega kaj več ali manj. Ta strategija to nakazuje. Ne govorim, da je ta strategija edinstven produkt slovenske miselnosti, ampak je pa le neka podlaga, na kateri lahko čez leto, tako kot je bilo že povedano, naredimo neko revizijo, dodamo neke nove elemente in jo izpopolnjujemo. Moram še

enkrat poudariti, da so to na Norveškem kot v državi, ki je vsesplošno znana kot zelo demokratična in uspešna država, za to več desetletij potrebovali, da so prišli do tega, kaj pa šele mi, ki prihajamo iz določenega sistema, ki je neka določena, bom rekel, taka delovanja dopuščal.

Dovolite mi, da zaključim še s tem. Kako bomo le prehodili pot do cilja, če ne naredimo prvega koraka? Tako je moja beseda spodbudna, da naredimo to. Nič ne bo zamujeno, ker lahko še zadeve korigiramo, ampak je pa le pravi korak v pravo pot zaradi tega, da se naredi jasno ločnico med odgovornostnim v naši državi. Zato bom sam predlog podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Želim poudariti to, da bi se koalicija zavedala, da je pripravila to strategijo in tudi seznam podjetij, katera so strateška, pomembna ali portfeljska. Zakaj to poudarjam? Ker vedno znova slišimo, kako smo mi odgovorni, da se je prodalo Žito, da se je prodajal Telekom – kot da je Nova Slovenija pripravila seznam podjetij, ki se bodo prodajali. Predvsem pa želim povedati, da vztrajate pri tem do konca, tako pa že slišim, da če bo tako in tako, bomo pa spremenili. Ravno to zmanjšuje vrednost podjetij, ravno to omahovanje, ker nekaj časa gremo v križišču na levo, nekaj časa na desno in tako ne pridemo nikamor in tako delamo res po slovensko. Torej, držite se smeri, držite se linije, ne pa, da sredi prodaje ugotavljamo, ker pač javno mnenje neki prodaji ni naklonjeno, mogoče pa ne bi prodali; in to iste stranke, ki ste uvrstile neko podjetje na seznam. To je ravno tako – večkrat sem že dala to primerjavo –, kot da bi na odskočišču skakalnice si premislili, da ne bomo skočili, in potem strmoglavimo v prepad namesto tudi krajšega skoka. Želim si, da naslednjih podjetij, ki se bodo prodajala, ne bomo prodajali tako kot Telekom, z izgovorom, da je donosen, da pa ni pravi kupec, da ni prava vrednost – pa vi ste pomagali zmanjšati to vrednost. In potem, da pa ne bo kakšna tuja država prisluškovala. Jaz se pa sprašujem, ali zato ne prodamo, ne želimo nečesa prodati, ker pač mi ne bomo, ne mi, ki nismo na oblasti, ampak tisti, ki ste, ali ne boste imeli potem več možnosti dobiti kakšne informacije za politične ali kakšne druge namene.

Torej, Nova Slovenija ni pripravila tega seznama, ne podpira te strategije, ker menimo, da ni dobro premišljena. Mi bi nekatera podjetja dali za strateška oziroma za nestrateska. Očitno nas primer bank, v katere smo vložili nekaj milijard, še ni izučil. Vedno znova poudarjamo, kako pomembne so banke v državni lasti v določenem deležu. Ne, niso pomembne, če

moramo mi zanje zalagati, ne da bi imela država koristi od tega. In tudi Zavarovalnica Triglav, če mora država letno dati v pokojninski sklad milijardo 300 milijonov – ali bo res Zavarovalnica Triglav z 10 milijoni rešila pokojninsko blagajno? Mislim, da je ne bo. Zato ne želim, da so podjetja v državni lasti bankomati ali pa parkirišča za določene kadre.

In še, nekateri poslanci so med vrsticami kar nekaj povedali. Tisti, ki so na oblasti, imajo to odgovornost, je rekel gospod Jurša. Ja, ampak tega se je treba ves čas zavedati. Vi ste odločili, kdo bo nadzornik v državnem holdingu, potem prepustite tistemu, ki ima to nalogo, da izvrši nalogo do konca. Tako se pa gremo pingpong; enkrat bo vlada odločila, komu se proda, drugič bo holding odločil – ja, pustimo, da se naredi tako, kot pravi zakonodaja.

Gospod Han je rekel, da želimo vse prodati tujcem. Ne. Hvala bogu, da imamo kar nekaj podjetij, slovenskih podjetij, ki so dobra podjetja, ampak po navadi so to podjetja v privatni lasti, ker so sami morali ustvariti to podjetje s svojim delom, zato so tudi odgovorni lastniki. Mi želimo, da bi se podjetja odgovorno upravljala. In če si lastnik podjetja, po navadi odgovorno upravljajš, ker si sam svoje delo in svoj denar v to vložil. Država pa se je izkazala, da ni v večini primerov najbolj odgovorna, ker se upravljavci teh podjetij menjavajo glede na to, kdo je na oblasti. Zato država ni najbolj odgovorna. Se pa strinjam, da bi imeli čim več podjetij, katerih lastniki bi bili odgovorni Slovenci.

Tudi to, da bomo čez nekaj časa videli, ali strategija deluje, in se bomo potem ponovno odločali, je rekel gospod Han, pa tudi nekateri drugi razpravljavci. Ja, prav je, da se naredi takrat analizo, vendar ne na takšen način, kot smo prej ugotavljali, da gremo nekaj časa v levo na križišču, nekaj časa pa na desno in potem ne pridemo nikamor.

In še to; vsak kmet, ki prodaja kravo – tudi ta primer sem že povedala –, ne bo na ves glas govoril in poudarjal vseh njenih slabosti, tako kot smo mi delali pri Telekomu. Ne! Ko se odločimo, da bomo nekaj prodali, je fer, da povemo prednosti in slabosti in se tega držimo, ne pa, da sami zmanjšujemo vrednost nekega podjetja s takšnim načinom, kot se je dogajalo pri nas.

Torej, koalicija, izpeljite projekt do konca in držite se ene smeri!

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Alenka Bratušek. Izvolite.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala.

Po skoraj letu dni nove vlade je verjetno res že čas, da se končno pogovarjamo o dokumentu, ki, roko na srce, bi moral biti skladno z zakonom pripravljen bistveno prej.

Sem pa danes na nek način razočarana, ko poslušam razpravo o teh slovenskih podjetjih, ker imam občutek, da se o njih pogovarjamo tako kot o pesku v peskovniku. Malo tukaj, malo tam, tekmuje ali tekmuje, kdo bo naredil večjo potičko. Pa je naše premoženje vse kaj drugega, kot to. Želim poudariti, da ne sama ne naša stranka ni zagovornica razprodaje vsega državnega premoženja. Še bolj pomembno se mi zdi to, da bi se morali zavedati ali vsaj delovati tako, da tega premoženja ne prodajamo, zato ker z njim ne znamo upravljati, potem je treba zamenjati upravljavce in lahko gremo dalje. Tista podjetja, ki jih po naši oceni moramo prodati, jih moramo prodati, zato ker kot lastnik nimamo denarja, ki bi ga lahko dali v rast in razvoj podjetij in tudi v nova delovna mesta, ki bi s tem seveda prišla.

Zdaj sicer razpravljamo vse na povprek, govorimo pa pravzaprav o amandmaju Združene levice, ki bi želela – omenila bom samo tri podjetja, Krko, Petrol in Gorenje – narediti strateška. Prav, tudi jaz se strinjam z vami, samo povejte, od kod boste dobili denar, da zagotovimo državi 50-odstotni delež. Tovariš Trček, tovariš Mesec, kdorkoli od tovarišev, zbranih na tisti strani, povejte, od kod bomo dobili denar. Ne prodajajte ljudem praznih obljub. Danes lahko pri svojih vzornikih v Grčiji ugotovite, kaj pomeni prazne obljube. In povejte nam, od kod ta denar dobimo, in takoj podpremo vaš amandma. Jasno in glasno: koliko bo to stalo in od kod bomo ta denar dobili.

Ne glede na to, da te strategije ne bomo podprli, pa želim in želimo dobiti odgovor v zvezi z Zavarovalnico Triglav. Jaz nimam nobenega problema, ne narobe razumeti, da Zavarovalnica Triglav ostane strateška. Če bi se znotraj koalicije malo prej usedli skupaj, sploh te razprave ne bi bilo, ker bi že v osnovi to podjetje bilo kategorizirano, tako kot si nekdo želi. Pač imamo občutek, da je zdaj na podlagi političnih kupčkanj prišlo do tega, ampak povejte mi, kaj boste s strateško naložbo brez glasovalnih pravic delali. Se pravi, če malo poenostavim, nam jo lahko tudi manjšinski delničarji prodajo, ker, spoštovane gospe in gospodje, nimamo pravic za upravljanje tega podjetja. Bomo dali prevzemno ponudbo; če da, od kod denar, če tega ne bomo naredili, kaj je druga pot. Na moje večkratno ponavljanje tega odgovora ne dobim. Ne veste, ne vemo, nimamo ideje, ampak mislim, da je to resničen problem. Pa Desusu ne bo prav nič pomagalo vztrajanje, če se bodo tisti, ki imajo glasovalne pravice, odločili drugače.

Tako resnično želimo dobiti ta odgovor in seveda ne morem tudi zdaj mimo postopka, ki ga peljete v Državnem zboru, spoštovana koalicija. Še enkrat bom ponovila, kaj je bil namen zakona, da se strategija sprejme, lahko rečem, tudi v čim širšem političnem konsenzu in da potem tega ne moremo spreminjati vsako leto po želji kogarkoli. Zdaj greste točno po tej poti; še več, čez eno leto ste celo napovedali revizijo

te strategije. Se pravi, tudi če malo parafraziram, se lahko čez eno leto vse spremeni. Ne vem, zakaj je potem takšen velik poudarek temu dokumentu. In še enkrat bi rada povedala, da je bil cilj namena ob sprejemanju zakona, osnovnega, in tudi ob vseh spremembah bistveno bistveno drugačen.

Zaradi tega, ker pač nismo dobili odgovorov na vsa ali pa vsaj na veliko večino vsebinskih vprašanj, ki jih postavljamo od začetka, in predvsem zaradi načina sprejemanje te strategije, strategija naše podpore ne bo dobila. Resnično pa želim dobiti odgovor na vprašanje: Kaj z Zavarovalnico Triglav, kako bomo rešili to? In kot drugo seveda tudi od kolegov iz Združene levice: Kjer bomo dobili denar za to, da bodo ta tri podjetja, ki jih predlagate v amandmaju, strateška?

Mislím, da se zavedamo, da ne gre za majhen kupček, ampak da gre kar za velik kup denarja, in vesela bom odgovora, da ta denar Združena levica ima zagotovljenega.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsedujoča.

Zanimivo je poslušati razpravo, kjer en član neke stranke, ki je prešel v vlado, zagovarja neko strategijo, predsednica iste stranke, ki je pač v opoziciji, pa pravi, da ne bo te strategije podprla. Ampak to priča samo o zmedenosti dokumenta, ki je pred nami.

Namreč, strategija je nek dokument, ki bi po samem imenu morala ubesediti tisto, kar Slovenske in Slovence s svojim državnim premoženjem želimo storiti. Najbolj zanimivo pri današnji razpravi je ravno to, da manjka večina tistih poslanskih klopi, kjer so v primeru državnega premoženja najbolj glasni o tako imenovani srebrnini, družinski srebrnini. Danes, ko pa de facto govorimo o tej razpravi, pa pri tem ne sodelujejo. Razumi, kdor more.

Sicer je ta dokument samo naslovno imenovan strateški. V resnici je vse prej kot to. Namreč, je kontradiktoren že sam s seboj. Pa dovolite mi, da preletim samo nekaj takšnih stvari. Poglejte, v uvodu zakonodajalec oziroma predlagatelj zakona oziroma strategije pravi, da je pomen čimprejšnjega sprejetja te strategije kot temeljnega dokumenta za delovanje SDH pač odgovorno korporativno upravljanje državnega premoženja, ki sledi smernicami OECD. Sedaj se pa spomnimo, kako je ta predlagatelj te strategije, vlada, ravnal v primeru prodaje Telekom, torej podjetja, ki je že na seznamu petnajstih podjetij za prodajo. Pa poglejte načela korporativnega upravljanja po OECD. Točka 1, zagotavljanje osnov za učinkovit okvir korporativnega upravljanja. In boste ugotovili, da je bila tista nedeljska seja vlade ravno v nasprotju s temi načeli OECD. Sedaj ta ista vlada, ki sama ravna v nasprotju z določili

OECD, pravi, da je ta dokument, ki ga je ona torej sprejela, na podlagi teh načel.

Naprej. "S tem strategija upravljanja predstavlja temeljni dokument za zagotavljanje neodvisnega, strokovnega, učinkovitega upravljanja in ločitev funkcije od države kot lastnice kapitalskih naložb, s čimer se preprečuje nasprotje interesov." To imate v uvodu, hkrati pa s tem dokumentom vlada de facto ustavlja privatizacijo. Torej, po eni strani pravi, da bo s tem dokumentom ločila in preprečila nasprotje interesov vlade kot lastnice in kot upravljavca, hkrati bo pa privatizirala samo 14 % državnega premoženja – tistega, ki še imamo.

In naprej. V tej študiji ugotavlja, da v primerjavi z državami – oziroma tem gradivu OECD – v Sloveniji izstopa predvsem finančni sektor, ki predstavlja 33 % vrednosti, povprečje v državah OECD pa je 24 % in doda "..., temveč tu ne prevladujejo banke, temveč v glavnem zavarovalnice in pokojninske družbe". Torej ugotavlja, da zaradi državnega lastništva v zavarovalnicah Slovenija presega merila, ki so nek verodostojen argument za to strategijo OECD, hkrati pa Zavarovalnico Triglav umešča med strateške investicije. Torej gre sama sebi v nasprotje.

In naprej. "Delež kapitala družb, v katerih ima država večinske deleže po podatkih Umarja, vključno z družbami, s katerim ima država več kot četrtinski delež, znaša 30 %. S tem se Slovenija uvršča med tiste države OECD, ki imajo najvišji delež družb v državni lasti ..." Še enkrat poudarjam, da bo slišala tudi prazna klop, "s tem se Slovenija uvršča med tiste države OECD, ki imajo najvišji delež družb v državni lasti." To je iz vladnega gradiva, iz strategije, ki jo imamo danes. Nismo tega napisali mi, to je napisala vlada. Zraven pa predlaga privatizacijo 14 %. Pa poglejmo to tabelo. Švedska, ki se rada postavi v Sloveniji kot neka varuhinja sociale, socialne države, na nek način tudi državnega lastništva, ima 8 %. Grčija, ki bo morala oblikovati 50-milijardni sklad za prodajo državnega premoženja – ali veste, koliko ima? 5 %! Slovenija pa 30 %, največ med vsemi državami članicami. In kaj je vladni ukrep – strategija, ki privatizira samo 16 %! Vse ostalo z raznimi malverzacijami ohranja v glavnem na ravni, kakor je, tiste, ki noče prodati, jih pa še dodatno zakomplicira, s tem da ne dopusti osrediščenja lastniških deležev.

Tu prihajamo potem na to Zavarovalnico Triglav. Ali ni to zanimivo? Minister za finance jasno pove, da Zavarovalnica Triglav ni strateška investicija in da ni nobenega razloga za to. Potem pa nekaj tednov za tem to preberemo v tej strategiji. In potem tu državni sekretar brani to. V tem dokumentu, ki ga je pripravila vlada, piše, da v državah OECD državno lastništvo v družbah utemeljeno v naslednjih primerih; naravni monopol, prvotni operater, nepopolne pogodbe, industrijska politika in razvojne strategije. Niti enega od teh argumentov ne

izpolnjuje Zavarovalnica Triglav! Še več, enako vlada, torej pripravljavci te strategije, v točki 2.2.5 Strategija zavarovalništva zapišejo: "Strategija za sektor zavarovalništva ugotavlja, da je v skupini največjih evropskih zavarovalnic država le izjemoma prevladujoč lastnik zavarovalnic ..." Le izjemoma prevladujoč lastnik zavarovalnic! Potem pa meni nič, tebi nič pride s tem predlogom, kjer je Zavarovalnica Triglav državno lastništvo oziroma strateška naložba.

Gospod Jurša je prej razlagal, da je našteval niz razlogov za to. Od smernic OECD ni navedel nobene. Je pa res, da je navedel, da Zavarovalnica Triglav sponzorira nogometna društva, balinarska društva, verjetno tudi kakšno društvo za duševni razvoj ali pa kaj takšnega. Ampak poslušajte, ali je to razlog, ki naj nam, zakonodajalcem upraviči prestavitve Zavarovalnice Triglav med strateške naložbe? Če za gospoda Juršo je, za mene, oprostite, ni! Kajti namen zavarovalnice je sklenitev zavarovanj, sklepanje zavarovanj in vodenje svojega biznisa, zato da postane nek voditelj zavarovalništva v regiji. Če pa mora vsako leto dati toliko in toliko davka, s tiskanjem dividend, ker je pač tam neka luknja v proračunu, hkrati zagotoviti denar za pokojninsko blagajno, potem pa je res tisto, kar pravijo, da nekateri razumejo državna podjetja kot bankomate za zagotavljanje svoje politične platforme in za zagotavljanje, ne vem, branjenje svojih interesov.

Dovolite mi, da se sprehodim še do dokumenta Evropske komisije, do poročila o državi Slovenija 2015. Omenjam ga iz enega preprostega razloga. Zato ker je argumentacija, ki je v tej strategiji navedena, Vlada Republike Slovenije vzela ravno iz tega dokumenta. Če boste gledali grafe, so copy-paste iz tega dokumenta. Ampak iz ugotovitev, ki jih ta dokument Evropske komisije podaja, pa Vlada Republike Slovenije daje čisto nasprotni odgovor. Glejte, ta dokument Evropske komisije pravi, da podjetja v državni lasti ali pod državnim nadzorom še vedno predstavljajo znatna fiskalna tveganja. Mi smo ravnokar dokapitalizirali banke, po mnenju Evropske komisije državno lastništvo - na konkretnem primeru Slovenije – pomeni dodatna znatna fiskalna tveganja, vlada pa pride s 14 % kot odgovor.

In naprej. Podjetja v državni lasti ali pod državnim nadzorom so manj produktivna kot primerljiva podjetja v Sloveniji in drugih državah Srednje Evrope. Tega nisem rekel jaz, tega ni rekla SDS, to je rekla Evropska komisija v dokumentu, ki ga ima Vlada Republike Slovenije kot podlago za pripravo strategije. Naprej, podjetja v državni lasti ali pod državnim nadzorom so med podjetji z najvišjo stopnjo zadolženosti v primerjavi s primerljivimi podjetji v Sloveniji in drugimi državami Srednje in Vzhodne Evrope. Spet enak avtor. In naprej, podjetja v državni lasti ali pod državnim nadzorom so v primerjavi s primerljivimi podjetji

v zasebni lasti v Sloveniji in v drugih državah Srednje in Vzhodne Evrope manj učinkovita pri uporabi svojih sredstev. A kljub temu da je vlada to prebrala, trmoglavci s svojo nestrategijo naprej.

Da zaključim. V tem istem dokumentu bom prebral prvi stavek: "Vpletenost države v gospodarstvo je še vedno velika ter je imela od začetka krize znatne fiskalne in gospodarske posledice za Slovenijo v vrednosti več kot 13 milijard evrov." Več kot 13 milijard evrov pomeni 3 sanacije bančnega sistema, kot smo jih opravili pred nedavnim. Državno lastništvo. Državno lastništvo – trikrat bančne sanacije. To je 85 evrov v obdobju od leta 2008 do danes vsak mesec za vsakega od dveh milijonov. To je neposredni učinek nacionalnega interesa. Če pa ta znesek preračunamo samo na tiste, ki delajo, 800 tisoč, je pa to 210 evrov. In spoštovani Desus – samo 2 predstavnici sta ostali v parlamentarni dvorani – spoštovani Desus, vi, ki se borite za te najbolj ogrožene, ali pa, recimo, spoštovani SD – kjer nobenega ni, razen predsedujoče, ki opravlja svojo funkcijo. Poglejte, 210 evrov za nekoga, ki ima minimalno plačo, je več kot tretjina plače. Cena nacionalnega interesa od leta 2008 naprej je torej bila za vsakega od njih 210 evrov na mesec. To je cena državnega lastništva, to je cena slabega upravljanja. Ne po mojem mnenju, po mnenju poročil Evropske komisije. Vi pa tu želite status quo in prolongiranje te situacije še naprej, da bo – kaj? Čez naslednjih 7 let ta strošek še dodatnih 210 evrov?

Poglejte, govoriti o strategiji upravljanja državnih naložb in potem priti s predlogom, da se bo država poskušala razlastniti samo v 14 % teh naložb, je nevedno besede strategija, je popolnoma nestrategijski dokument, je v nasprotju s tem, kar priporoča Evropska komisija, in kot znam razbrati, bo očitno ta strategija vezana zgolj na soglasje in glasovalni stroj vladajoče koalicije ob in o zadevi, ki pa je v lasti, spoštovani, vseh nas, državljanov in državljanov. Gre torej spet za eno preglasovanje vladajoče koalicije za neko skupno dobro, ki pa na podlagi te strategije ne bo oplemeniten. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Tilen Božič. Izvolite.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Iz današnje razprave nekako izhaja, da to strategijo res nujno potrebujemo. Eden izmed razlogov je ravno ta, ki je ključen, in to je, da se zagotavlja enoten signal politike, kaj sploh hočemo. Ker če imamo na eni strani take variante, da bi se država dodatno zadolžila, povečala kapital, da se družbe razvijejo, morda iz njih naredila celo zadrage, imamo potem na drugi strani to, da bi pa vse prodali oziroma pretežni del prodali, in tu se pojavi vprašanje tistih, ki te družbe nadzorujejo, in tistih, ki te družbe upravljajo. Kaj bo z njimi? Se pravi, kako naj pripravijo srednjeročni načrt, kako naj

pripravijo dolgoročni načrt. Kaj bo z njimi? Ali lahko pričakujejo nek kapital od države, da se bodo lahko razvijali? Ali lahko pričakujejo, da se jim ne bo pobralo ravno vseh dividend, da vseeno nekaj ostane za razvoj? Ali lahko začnejo iskati neke strateške partnerje? Ali se začnejo pripravljati na prodajo? Kaj naj delajo samo s seboj?

Dejstvo je, da dejansko, ko se družba odloči za prodajo, to traja običajno dve do tri leti. V tistem času, včasih se celo upravo menja v ta namen, ampak v tistem času uprava dela ravno to, pripravlja se na prodajo. V tistem času se ne ukvarja s strateškimi zadevami, ukvarja se s kratkoročnimi zadevami: kako izboljšati tiste kazalce, ki bodo povečali ceno takšnemu podjetju, kako prodati tisto, kar eventualnih investitorjev oziroma kupcev ne zanima, se pravi, ne vem, počitniške kapacitete, to, ono, tretje ... Se pravi, ne ukvarjajo se s tistim, kar je njihova osnova na srednji in dolgi rok, in to je posel.

Zaradi tega je še kako pomembno, zaradi stabilnosti, da je strategija pripravljena, sprejeta, da vsi nekako vedo, v katero smer se bo šlo. Pri tem mislim, da smo vseeno naredili nek zelo dober korak: je 16 kriterijev, vsak ima nekako svojo težo, na podlagi teh je prišlo do razvrstitve. In večkrat je bilo rečeno, da je teh podjetij, se pravi 46 portfeljskih, 21 pomembnih, 24 strateških. Prej je bilo tu govora, pomembna ali nepomembna in tako naprej. Vsa podjetja so pomembna v tej državi. Konec koncev prinašajo delovna mesta, prinašajo nek družbeni proizvod, prinašajo financiranje socialnih, drugih blagajn in tako naprej. Ampak na tem mestu je bilo treba nekje potegniti črto in se odločiti, kaj je za nas strateško, kaj je pomembno, kaj je portfeljsko. Se pravi, ni strateškega pomena ali pomembna za to državo, da bi morali to držati, ampak da bi verjetno nekdo drug s tem boljše upravljal, da bomo tudi del izkupička, ki ga dobimo nazaj, namenili za to, da odplačamo posojila, da v končni fazi pridemo do tega, da ne bo več 13 % našega proračuna, državnega, predstavljajo plačilo obresti, kar je po drugi strani pa razvojni problem.

Potem če gremo naprej, tu je bilo dosti govora o enem takem vprašanju, ali je to enostavno; potem, ali bi bilo mogoče bolj na hitro to narediti, ali bi lahko to boljše naredili. Kar se tiče enostavnosti, do sedaj taka strategija ni bila sprejeta kljub številnim trudom marsikoga, tudi tisti, ki ste v tej dvorani, kolikor nas je še ostalo, in je bilo ugotovljeno naslednje. Da se je – ne boj, ampak mesarsko klanje – dogajalo že dejansko pri vsakem posamičnem podjetju. Že o tem, ko so se pogovarjali – ne o tem, kako bi ga upravljali, kako bi izboljšali upravljanje, ampak zgolj o tem, ali ga prodamo ali ga ne prodamo. Na ta način smo prišli tudi do drugega seznama, ampak tistih 15 podjetij, ko se potem govori, da se tukaj kupčka in tako naprej. Ne vem, za tistih 15 podjetij je zadeva nekoliko drugačna. Kar se tiče SMC smo pa jasno povedali, mi takih zadev

ne jemljemo lahko. Ko se nek državni vrh za nekaj odloči, ko se ta državni zbor za nekaj odloči, je treba za tem stati. In tako upam, da bo tudi v prihodnje. Tudi zaradi tega konce koncev ta strategija.

Potem v zvezi s tem, ali bi bilo mogoče bolj na hitro ali je to enostavno, je tudi, mislim da, kolega Jurša omenil strah, kaj se bo dogajalo z državnim premoženjem. Najslabše pri tem, je da zaidemo v nek krč iz tega straha, da ne naredimo nič. Posledično vrednost takih podjetij pada, vodstva teh podjetij ne vedo, kaj se bo z njimi dogajalo in na kaj lahko računajo od nas. In če si nobeden nič ne upa in se ne sprejme strategije, potem nekako zaidemo v neko polje, ko bomo res iz leta v leto lahko gledali, kako siromašimo to državno premoženje in na koncu iz tega premoženja dejansko ne bo ostalo nič.

Kar se tiče omenjene tudi revizije čez eno leto, da se strategija ne more tako na hitro spreminjati. Se strinjam popolnoma, strategija se ne more na letni ravni spreminjati, ampak finese, se pravi, če se ugotovijo neke zadeve, ki jih je treba urediti, se pa morajo spreminjati, redno tudi osveževati. Morda bomo takrat dopolnili z nekimi dodatnimi cilji itn. Prvi korak, to, da se razvrsti, kaj je pa strateško, kaj je pomembno in kaj je portfelijsko, je narejeno. Dejstvo je, da bo pa vsaka strategija – verjetno, vsaj upam –, tudi z naše strani boljša. Ta pa trenutno, kot je, mislim, da en kolega že povedal, najboljša, saj je konec koncev prva in edina in sploh nobene druge do sedaj še ni bilo.

Če grem naprej na nekaj zadev, kar se tiče komentarjev, ki so bili dani, predvsem to, kar se tiče projektnega sodelovanja, da ga ni – mislim s strani kolegov iz Združene levice. Vseeno mislim, da smo pri določenih zadevah tudi z njimi sodelovali, tudi pri projektu, tako imenovanem LGBT, kako smo tisto peljali. Mislim, da če SMC pri tem ne bi stopil zraven, pa marsikdo drugi še, verjetno do tistega rezultata, ki so si ga nekako želeli, ne bi nikoli prišli, vsaj ne v tej konstituciji. Potem, če gremo pogledat naprej, kar se tiče dostojnega / nerazumljivo/, pa mislim, da smo solidno sodelovali z marsikom v tem državnem zboru, kar enako velja tudi za fiskalno pravilo itn. Teh zadev ni malo, ko smo dobro sodelovali skupaj. Je pa res, da včasih je te volje več, včasih je te volje manj, ne more biti pa to podlaga za tisti – na Obali oziroma na Primorskem imamo en zelo dober bend Zmelkoov, ki ima komad Zlata ribica. Ne morete iti enkrat "okoli bučke in to je nov svet", kot govori njihov refren. Stvari – sodelujemo, delamo, ne more se tega vsakič sproti pozabiti, vsakič, ko je neko nov projekt, znova začeti nekih napadov, čeprav smo še včeraj zelo dobro sodelovali.

Potem je bilo govora o teh strankarskih podjetjih pa o bankomatih itn. Mi, kar se tiče SMC pa mene tudi, smo najmanj časa tukaj v politiki in ena izmed ključnih zadev, ki bi si jih želel, je to, da tisti, ki razpolagate s temi podatki,

pridete z njimi na dan. Ne nazadnje, če veste za to, je lahko v določenih primerih tudi kaznivo dejanje in glede na funkcijo, ki nam pripada, smo dolžni naznaniti tako dejanje, ne samo tako, da malo govorimo naokoli ali pa si izmišljujemo pa nekaj na pamet govorimo. Če nekdo ve za nekaj takega, konkretnega, mora to izpostaviti, povedati in z velikim veseljem mislim, da bomo tudi tukaj v tem državnem zboru to podprli. Mislim, da tudi SMC jasno stoji na stališču, če se take stvari dogajajo, jih je treba razkriti, rešiti in priti do nekega epiloga. Ne v smislu tega, da se to samo na nekem blogu znajde, ampak epiloga v sodnem smislu in da se dejansko razkrije. Saj imamo, če gremo po abecedi, da gremo od Abanke do Slovenskih železnic, pa pogledamo, v kakšno polje naj bi karkoli spadalo oziroma če ima kdo kakšne informacije, naj tudi z njimi gre na dan.

Glede na to, da se pogovarjamo sedaj tudi o teh amandmajih, moram priznati, da teh amandmajev sam ne bom podprl. Razlogi so sorazmerno enostavni. Kar se tiče prvega, glede tega, da naj bi vključili notri petnajst podjetij, to gremo potem v tisto smer, ki je bila, mislim da, že objavljena na drugi strani. Pač pripravljamo teren za nov škandal. Kar se tiče tega točkovanja, mislim, da je sicer to popolnoma v redu, legitimno, da nekdo pripravi svoj predlog točkovanja, vendar glede na tisto, kar sem sam preštudiral in tudi na čemer smo delali s SMC, se s takimi spremembami ne strinjam. Se pravi, vztrajam pri tistem točkovanju, ki smo ga dali sami. Tudi kar se tiče te pripojitve Banke Celje na banke VIP – to še ni dejstvo. In zadev, ki še niso, se pravi, na nek način udejanjene, se pravi, v nekem sodnem registru objavljene, jaz mislim, da ni primerno, da jih dajemo v neki polobliki v strategijo.

Še zadnja morda zadeva – mislim, da s strani Vrtočca –, da še ne vemo, kaj bi počeli s temi podjetji, oziroma da nam ni še nič kaj jasno. Sedaj, najprej smo rešili tisti del, ki sem ga rekel, se pravi, lastniški del. Strategije do sedaj ni bilo. Manjkajo marsikatero še druge strategije. To bo treba sedaj pripraviti in mislim, da bi si vsi želeli, tudi v SMC, pa še kdorkoli drug tukaj, da bi bila marsikatera izmed teh strategij pripravljena v tistem času debelih krav, ko se je dalo nekatere stvari lažje narediti, ko je bil lažji politični konsenz. Mi delamo v nekih časih, ki niso toliko prijetni, pa vendar, pripeljali bomo to, kar smo obljubili tudi v koalicijski, to strategijo do konca. Zahvaljujem se vsem tistim, ki nas boste pri tem podprli. Istočasno se tudi zahvaljujem marsikateri konstruktivni kritiki, ker mislim, da jih je bilo ne nazadnje kar dosti z obeh strani oziroma vseh strani te dvorane. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod dr. Bojan Dobovšek.
Izvolite.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (NeP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Kot vidimo, sama strategija ima cel kup pomanjkljivosti in je tudi po mojem mnenju nedodelana, zato bi bilo potrebno uvesti marsikatero spremembo. Če pogledamo, kaj so glavna izhodišča, bi lahko rekel, da moramo odgovoriti, kam hočemo in kaj bomo s sredstvi, ki jih bomo tako pridobili. To je tisto, kar je strateško. Če pogledamo smernice OECD, lahko vidimo, da nikjer ne govori o tem, da se mora država umakniti iz lastništva, vendar zagovarjajo, da moramo imeti kvalitetno upravljanje in da moramo slediti načelu korporativnega upravljanja. Zdaj, če si vse skupaj v širšem kontekstu pogledam, vidim, da smo začeli graditi samo zadevo nekje na sredini: nimamo izdelane razvojne strategije Slovenije in nimamo razdelanih politik, na katerih slonijo strategijo, npr. politika do industrijskega razvoja in politika poslovanja.

Glavne pomanjkljivosti so že bile nekatere izpostavljene, jaz bi izpostavil zaveze, in sicer zaveze upravljavcev, zaveze nadzornikov in pa zaveze izvajalcev. Če grem naprej, nejasna in netransparentna so merila uspešnosti. Če se primerjamo z Evropsko unijo in državami, kako bomo to uspešnost merili in kaj je s sklepanjem mednarodnih zavezništov, kajti vemo, da vse, kar se v majhni Sloveniji dogaja, je nujno vezano na evropski prostor.

Če pogledam funkcije, ki so glavne, so to funkcije lastništva in pa funkcije upravljanja. Omenjeni so bili skandinavski modeli, tukaj izhajam, recimo, iz držav, kot so Norveška in Islandija, kjer je poglavito to, kakšne osebe so postavili na te funkcije. Vse je odvisno od oseb in ali jim zaupamo. Ljudje v teh državah jim pač zaupajo. Temeljni cilj pa je, da se poviša standard ljudi. In tem zavezam moramo slediti. Zdaj, sprašujem se, če je to strategija upravljanja in če pogledam dve podjetji, Telekom npr. pa Aerodrom Ljubljana, ki sta nosili velike dividende, in če gremo na strategijo upravljanja, bi pričakoval, da okrepimo funkcijo upravljanja v teh podjetjih in imamo čim boljše dividende, kajti to se bo potem poznalo na standardu ljudi.

Če zaključim, manjkajo nam politiki. Mi smo tisti, ki moramo kreirati politike in Slovenija kot takšna v veliki meri proizvaja produkte, ki jih ne potrebujemo in jih poceni izdelujejo in prodamo poceni v razvite države, iz razvitih držav pa uvažamo produkte, ki jih nujno potrebujemo, po visokih cenah. Upam, da se bo to spremenilo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima gospod Marko Ferluga. Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Iz današnje razprave je jasno to, da imamo vsi neke določene pomisleke in določene dileme in gre za to, da je ta strategija ena od takih zelo

pomembnih zadev za celo Slovenijo. Ne smemo pa pozabiti naslednjega dejstva, da je to prvič; prvič, da smo dobili neko tako delo v 25 letih naše Slovenije, da imamo opredeljene vsaj neke kriterije, neka izhodišča, neko razvrstitev naložb, ki so pomembne, obenem da je dana neka usmeritev, kaj si želi ta naša država, da bi imela neko osnovno orodje za to, da bi bila aktivna in odgovorna obenem. Zakaj to govorim? Lahko smo kritični, lahko se očita, da gre za razprodajo ali da ne gre za razprodajo, lahko se očitajo raznorazne stvari, lahko smo negativistični do vsega tega, ampak ne smemo iti mimo tega, da je to neka osnova, na kateri je mogoče delati, na kateri je mogoče vse to državno premoženje, ki ga je še ostalo, nekako razvrstiti in imeti nek pregled. Ne smemo se zadovoljiti s tem, da stojimo na mestu, da mencamo, ker današnji svet je dinamičen. Mislim, da je to korak naprej. Jasno, moramo biti kritični, moramo popraviti določene dele. In če živimo v tem svetu, ki je izredno hiter, izredno se spreminja, tudi jaz ne vidim problema v tem, če opazimo pri tej strategiji, da so določene smeri, določene smernice napačne, da se jih popravi. Osnovni namen vsega tega je pa tudi, da se dvigne nivo korporativnega upravljanja, kar pozabljamo, ker pri nas te kulture dejansko ni bilo ali pa ni bila upoštevana do določene mere, kot bi morala biti. In gre tudi za to, da bo država skozi ta dokument poskušala povečati donos kapitala, kar ni zanemarljivo, in učinkovitost razpolaganja z naložbami.

Naj zaključim. Kar je napisano v tem dokumentu, so zadeve, ki kažejo smernice in usmeritve, zato jih je treba tudi tako jemati, da olajšajo vodilnim delovanje z njimi. In z jasno, vnaprej opredeljeno lastniško politiko odpadejo potrebe po poseganju Vlade v tekoče zadeve upravljanja družb s kapitalskimi naložbami in na koncu koncev se uspešnost upravljanja meri periodično, glede na dosežene vnaprej postavljene cilje, kar je tudi nedvomno pomembno. Zato podpiram ta dokument in ponavljam, treba ga je popraviti, treba ga je dodelati, vendar mislim, da je to neka osnova, na kateri lahko gradimo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Besedo ima gospod mag. Andrej Šircelj. Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

No, jaz imam drugačno mnenje kot nekaj predhodnikov in kolegov, da se bo s to strategijo karkoli spremenilo in da se bo na podlagi tega, če bo Državni zbor sprejel ta dokument, kaj spremenilo. Nič se zaradi tega dokumenta ne bo spremenilo. Prav tako je danes zabloda o tem, kot nekateri pravijo, da lastništvo danes ni urejeno. Lastništvo je danes popolnoma urejeno. Država je lastnica in država je s tem tudi skupščina. In ve se, kdo tako

imenovano državo, o kateri se govori, za katero je verjetno pri poslušalcih, gledalcih in tako naprej nekoliko neopredeljen ta pojem, kdo zdaj dejansko tu upravlja. Ve se, da upravlja na koncu Vlada Republike Slovenije, če je tako določeno. Ve se, da so s strani države pooblaščenec določene družbe. Še danes jih imamo, bile so Kad, bil je Sod pa posebna družba za upravljanje in tako naprej. In problem teh družb je bil, da so v nasprotju govorile; ena je odločala za prodajo, druga je odločala proti prodaji, pa obe družbi sta bili državni, pa obe družbi sta imeli nek delež v nekem podjetju. Tako je tudi danes vse opredeljeno in definirano in s tem dokumentom se glede tega kaj dosti ne bo spremenilo.

Dejstvo je tudi, da je bilo v preteklosti vse opredeljeno in navsezadnje smo imeli tudi v preteklosti neko strategijo upravljanja, privatizacije in tako naprej. Ena izmed teh strategij se je imenovala Strategija nacionalnega interesa. Ta nacionalni interes, za katerim "so stali" določeni ljudje, ki so določali ta nacionalni interes, ta je dejansko povzročil to, da smo ugotovili, da imamo v državi slabo upravljanje, da so postopki netransparentni, da je zaradi tega država Slovenija v slabšem položaju, da se tujci izogibajo Slovenije pri vlaganjih in tako naprej. In ta nacionalni interes obstaja že dolgo. Morda je najbolj prišel do izraza tako, da se je začel v neki novi dobi, v razvoju države in tako naprej, ko je šlo za tako imenovano privatizacijo pivovarn Union, Laško in tako naprej. Takrat se je pokazal ta nacionalni interes v vsej svoji veličini in politiki, ki so stali za tem nacionalnim interesom, kamor nas je ta politika nacionalnega interesa tudi pripeljala, da je prišlo do tega, da v letu 2011, 2012, 2013 ni bilo nobenega interesa za to, da bi sploh kdo sodeloval s podjetji v Sloveniji. In je bila prva prodaja Mercatorja in potem je bil nacionalni interes, kako je treba prodati pod mizo neke delnice oziroma kupiti neke delnice s strani državnih podjetij – in to je bil nacionalni interes, recimo, na področju bančništva in tako naprej. Takrat seveda ni bil prodan Mercator, ampak je bil prodan tri leta kasneje po trikrat nižji ceni, verjetno je bil tudi nek interes in neka strategije nekoga. In teh strategij je v Sloveniji bilo v 25 letih, kolikor hočete; parcialnih strategij, ki ga je pa seveda vodil, če želite, nek glavni štab v imenu nacionalnega interesa. Tukaj so se stranke in strančice seveda polastile tako imenovane državne lastnine, preko privatizacije in tako naprej.

Tako govoriti o tem, da ob vseh teh zablodah 25 let ni bilo neke strategije – pač jaz tega ne kupim; bila je strategija, netransparentna, in bila je v imenu neke opcije, v imenu neke politike; pač, v tem primeru v imenu leve politike, ki je krmarila s tem premoženjem, kakor je pač krmarila, in nas seveda tudi pripeljala tja, kamor smo danes. Seveda so potem vsi poskusi narediti to transparentno lastnino bili bolj slabi. Tukaj lahko seveda govorimo o ustanovitvi

AUKN, pa bolj transparentnem poslovanju in tako naprej in tako naprej. Ampak vse je potem nekako zvedenelo ali zato, ker pač ni bilo zadosti trdnih temeljev, ali pa zaradi tega, ker je bilo preveč interesov in premalo premoženja. In preveč klientelizma, tovariške družbine in seveda popolne nepreglednosti.

Sedaj, bom rekel, smo prišli do nekega dokumenta, ki popiše državno premoženje, kolikor ga je še ostalo, ga ovrednoti po knjigovodski vrednosti in reče, to pa je zdaj to. Poleg 15 podjetij, ki jih že dejansko imamo, razvrsti podjetja v strateška, pomembna in portfeljska. Vsi nekateri moji predhodniki, seveda govorijo; recimo, Uroš Prikl govori o tem, kako politika s tem nima nič. Hkrati je pa zaradi tega, da je prišla Zavarovalnica Triglav med strateške naložbe, skoraj razpadla koalicija. Ker je Desus kot član koalicije zahteval, da bo Triglav strateška naložba. Ne kriteriji, ne neki strokovni kriteriji in ne kriteriji, ki jih je določalo Ministrstvo za finance in tako naprej. Ne, izven kriterijev je Zavarovalnica Triglav strateška naložba, izven vseh teh kriterijev ali pa so kriterijem ta merila malo prilagodila. Ne govoriti o tem, da tukaj ne gre za vpliv politike. Jaz o tem zdaj ne bi govoril, če ne bi bilo tam na drugi strani zaklinjanje v to, kako je zdaj to nepolitično in kako je zdaj transparentnost in kako bomo vse to delali. Ampak, ker predstavniki Desusa govorijo, kako je to vse nepolitično, hkrati pa bi skoraj koalicija razpadla zaradi tega. Tako jaz v to ne verjamem in tukaj pač želim biti osebno konsistenten, ne pa na eni strani govoriti o nepolitičnosti, po drugi strani pa ravno sprejemati politične odločitve, zato da je nekaj sprejeto. Tako to dejansko ne pije vode.

Drugo vprašanje je, kako smo upravljali s to državno lastnino – tisti, ki so imeli nacionalni interes. Slabo! Slabše v primerjavi z upravljanjem istovrstnih podjetij v nekih drugih državah, primerljivih zahodnoevropskih državah. Zakaj slabo? Zaradi netransparentnosti, zaradi tega, ker so bila tudi ta politika predmet, ki so bila črpana na različne načine, s katerimi dobički od teh podjetij ali prihodki so se financirali določeni politični projekti, politične stranke, in seveda to je bilo netransparentno. In zakaj se ni že pred 20 leti sprejela strategije? Ker ni bilo interesa in ker je bila politika nacionalnega interesa. To je bila glavna strategija 20 let. In zakaj se še danes oklepamo državne lastnine, zakaj še danes vsi rečemo in navsezadnje rečete, glejte, državna lastnina, to je pomembno, država mora imeti strateško lastništvo in tako naprej? Zaradi tega, ker to še vedno obstajajo jasli za določene interese, netransparentne, klientelistične, tovarišijske in tako naprej, da se bo dobilo nekaj od teh podjetij. Ne dobilo v smislu, bom rekel, sploh mi ni treba dati nekega denarja, ampak nekdo nekoga tam pozna, neka službica tukaj in tam in tako naprej. Zaradi tega, ker če pride tujec, če pride privatni, domači zasebni lastnik, potem njemu ni treba več poslušati, potem je on lastnik in njemu ni treba

poslušati politike. Če pa je to v državni lastnini, ja, mora pa direktno se vseeno odzvati na klic ministra, ali predsednik uprave, ali predsednik nadzornega sveta. Tujcu pa ni treba dvigniti telefona zaradi tega ali pa domačemu zasebnemu lastniku tudi ne, ker ni obremenjen navsezadnje s tem. Sploh ni treba, da izvrši tisto, kar mu nekdo reče, ker navsezadnje je minister ali predsednik vlade zastopnik te državne lastnine – ali pa državni sekretar, vseeno, ne mislim nobenega osebno tukaj. Tako se je to poslovalo.

Tako s tega zornega kota seveda potem postanejo merila subjektivna in poslovanje netransparentno in dejansko postane do tega, da imajo nekateri, tudi nekatere politične stranke, nekatere skupine, lobistične skupine, več od tega podjetja; ker več oglašuje na državni televiziji, na primer, ali pa na državnem radiu in tako naprej. To je vse potem povezano. Tako je seveda zdaj vprašanje, ali bo zaradi tega, ker imamo ta papir, kaj drugače. Nič drugače ne bo! Nič drugače ne bo. Bo pa nekaj drugega, zmeda bo večja. Zmeda bo – zakaj? Zaradi tega bo zmeda, ker enostavna se ta vlada trudi, da bi v Slovenskem državnem holdingu, pa zdaj bo upravljavec, ki zdaj bo dejansko lahko tudi prodajalec in tako naprej, da bi ta vlada postavila nove nadzornike. To ji pač ni uspelo. Že drugi poskus, mi smo na tej seji sprejeli spremembo dnevnega reda, in to je imenovanje nadzornikov v Slovenski državni holding. Tukaj pač vlada nima srečne roke, tukaj pač vlada, zgleда, težko to naredi.

Potem so bila tukaj tudi vprašanja, kaj bo ta vsemogočna država in državna podjetja kaj bodo naredili. Ali bodo zaradi tega več zaposlovali? Trenutno morda res, ker bo to politični imperativ, da bodo zaposlovali neupravičeno oziroma brez kakršnekoli ekonomske ali gospodarske potrebe po dodatnih zaposlitvah. In seveda, sindikati bodo lahko bolj pritiskali, ne samo na nadzornike, direktorje in tako naprej, ampak bodo lahko pritiskali tudi na ministre, da je treba bolj zaposlovati, več zaposlovati in tako naprej – na kratki rok. Na srednji rok pa bo treba to dokapitalizirati, kot banke; takrat pa bodo davkoplačevalci plačali za vse to. In verjetno bodo te zaposlitve netransparentne in tako naprej.

Tako mislim, da tukaj s tem papirjem, kot je rekel kolega Ferluga, jaz pravim dokumentom, se kaj dosti ne bo zgodilo, pravzaprav nič. To, da smo mi razvrstili ta podjetja med strateška, pomembna in portfeljska, se ni zgodilo še nič. In dokler SDH ne bo deloval, pač, vlada hoče imeti nove nadzornike, z novimi nadzorniki – tudi nič. Ne rečem, da SDH danes ne deluje. SDH danes ravno tako deluje, pač ima druge nadzornike in vladi pač niso všeč ti nadzorniki, zato jih sedaj menja. Ne vem, zakaj jih pravzaprav menja. Ker je nov zakon, kakorkoli že, ker jih mora postaviti zaradi novega zakona. S tega zornega kota, če pogledamo ne bo nič novega.

Če pogledamo še drugo zadevo, in sicer ali bodo vsa ta podjetja bolje upravljana. Glede na to, da ni ciljev, glede na to, da ni strategije posameznih podjetij, glede na to, da ni industrijske politike, glede na to, da pravzaprav tudi ni postavljen model korporativnega upravljanja, kar je seveda težko, ker imamo tudi različna podjetja – mislim, da ne. Mislim, da se kaj dosti zaradi tega ne bo zgodilo in tudi zaradi tega se ne preveč bati, da bo prišlo do kakršnekoli prodaje. Ne govorim o razprodaji, zaradi tega ker prodaja se vedno po tržni ceni, če pa je subjektivno kakšna cena za nekoga prenizka, je pač prenizka. Vendar kakšnega velikega povpraševanja po slovenskih podjetjih, gospe in gospodje, danes ni. Mislim, da jih tudi v prihodnje tudi s tako strategijo ne bo kaj več.

V Slovenski demokratični stranki, kot je bilo že rečeno, tega ne bomo podprli in tudi osebno sem mnenja, da ni nobenih razlogov, da bi takšno strategijo podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Besedo ima gospod mag. Marko Pogačnik. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi!

Pred nami je v Državnem zboru pomemben dokument Strategija upravljanja državnega premoženja. Tukaj smo v Slovenski demokratični stranki razočarani; razočarani smo predvsem nad odnosom vlade Mira Cerarja in koalicije, da se ni odločila za korak, da koalicijo oziroma opozicijo povabi k pripravi tega dokumenta.

Dejstvo je, da vlada je odgovorna za upravljanje državnega premoženja, ni pa državno premoženje v lasti vlade. Glede na vse obljube pred volitvami, predvsem Stranke modernega centra, in potem pozive k sodelovanju z opozicijo, da smo tukaj razočarani in da smo pričakovali povabilo k oblikovanju tega dokumenta. Res je, da se je državni sekretar s svojo ekipo nekajkrat oglasil v poslanskih skupinah, vendar to je bilo vse post festum. Ko sem bral to strategijo, je Slovenska demokratična stranka imela takrat vrsto pripomb in vrsto predlogov k izboljšanju tega dokumenta, ampak naredilo se ni nič; pač, koalicija vztraja na svojem in v Državni zbor je poslala dokument, kakršen je.

Če bi se opredelil pri klasifikacijah naložb in predvsem pri postopkih prodaje, katera podjetja so opredeljena kot strateška, katera so kot pomembna, katera so kot portfeljska, bi lahko prišli do zaključka, da se dejansko pomemben del privatizacije v Sloveniji ustavlja. Kar pa je zame bolj zaskrbljujoče, je pa predvsem dejstvo, da se zaustavlja razvoj slovenskih podjetij. Mi smo večkrat opozarjali, in sicer da glavno izhodišče, česa se proda in kaj se ne, bi morala biti predvsem dva kriterija; in

sicer prvi kriterij stanje javnih financ v Sloveniji in obveznosti, ki jih ima Slovenski državni holding po dveh ključnih zakonih, in sicer Zakon o denacionalizaciji in Zakon o žrtvah vojnega in povojnega nasilja. In niti ene te številke v tem dokumentu ni. V Slovenski demokratični stranki smo tudi na Komisiji za nadzor javnih financ in na matičnem odboru, ki je obravnaval ta dokument, opozarjali, da s predlagano klasifikacijo Slovenski državni holding likvidnostno ne bo mogel poplačevati obveznosti, ki mu jih nalaga ta zakon. To naše opozorilo je bilo spregledano in ne nazadnje tudi predsednik uprave SDH je za kamere povedal, da Slovenski državni holding pod predlogom takšne klasifikacije, da bo obstajala velika verjetnost, da tekoče iz likvidnostnih sredstev ne bo mogel poravnati teh obveznosti. In ne nazadnje, glavni dokaz za to je tudi to, da je Slovenski državni holding pred časom izdal petletne obveznice v višini 100 milijonov evrov.

Spoštovani državni sekretar, tukaj bi pričakoval vaš odgovor: Kje so bili razlogi, da je Slovenski državni holding izdal obveznice? Ali to dejansko pomeni, da je prišlo tudi do ugotovitve, da ta klasifikacija tako na kratek kot na srednji rok ne zagotavlja tekoče poravnave svojih obveznosti?

Ta sama klasifikacija – nekateri pravite, da se prodaja preveč. V Slovenski demokratični stranki nismo nikdar bili na stališču, da se mora slovensko državno premoženje prodajati v celoti. Smo pa za to, da se država postopoma in na pregleden način umakne iz podjetij in pa predvsem, da se upoštevata dva kriterija, to pomeni obveznosti SDH in stanje javnih financ. Če pogledate, katera podjetja so uvrščena med portfeljska, lahko ugotovimo, da gre tukaj za manjše naložbe ali za podjetja, ki so v težavah, ali pa za podjetja, ki se prodajajo že neuspešno več kot deset let. Tukaj bi rekel, niti enega našega predloga oziroma pripombe s strani koalicije ni bilo upoštevane.

Ta klasifikacija predvideva, da se bo glavnina pomembnih slovenskih podjetij zadržala v državnem lastništvu. Kje mi vidimo tukaj problem? Vidimo predvsem v razvoju, kajti dejstvo je, da stanje javnih financ govori ravno nasprotno. Slovenija se zadolžuje dejansko iz leta v leto, se to zadolževanje povečuje in primer, recimo, že samega Telekomu ali Zavarovalnici Triglav, da v primeru, da bo ta podjetja potrebovala razvojna sredstva in ne samo razvojna sredstva, če bodo ta podjetja hotela ostati konkurenčna, tako kot so danes, bodo morala v prihodnosti vlagati v razvoj, v spremembo poslovnih sredstev in tukaj se potrebujejo pa dodatna sredstva. Zanima me, spoštovani državni sekretar: Na kakšen način bo država zagotovila razvojna sredstva za ta podjetja? Hipotetično v primeru, da se Telekom ne proda, vemo, da Telekom, če bo hotel ostati nek player na tržišču, konkurenčen, da bo moral v kratkem ali v srednjem roku dobiti približno 300 do 400 milijonov dodatnih sredstev; ali če bo

Zavarovalnica Triglav hotela se razvijati, bo potrebovala dodaten kapital. Od kod bo lahko država pri takšnih zadevah zagotovila sama sredstva?

Sedaj pri samem dokumentu strategije smo prepričani v SDS, da gre za bistveno pomanjkljiv dokument. V tem dokumentu predvsem manjkajo tisti ključni poudarki, in sicer: na kakšen način se bodo podjetja prodajala; ali se bo tukaj iskalo strateškega partnerja ali se bo iskalo tukaj investicijske sklade; kaj se bo dogajalo s podjetji, kjer država ni sama lastnik, ampak so še ostali lastniki zraven; ali se bo država s temi lastniki povezovala ali ne, ali bo šla v skupno prodajo, ali bo prodajala zase. Na ta vprašanja nismo dobili nikdar nikoli odgovora. Teh odgovorov ni niti v sami strategiji. Kaj se bo počelo s kupninami – pomembna zadeva! Kupnine, ki se bodo dobile od tistih nekaj podjetij, ki jih boste prodali – čemu bodo namenjena? Ali bodo namenjena za zniževanje zadolženosti Slovenije ali za kaj drugega?

Potem niti ene besede ni glede samih računovodskih usmeritev in računovodskih standardov. Velikokrat smo že slišali, da ključni problem podjetij v državnih lasti so vrednotenje določenih naložb. Zame je nesprejemljivo, da, recimo, SDH vrednoti Krko po svoji metodologiji, Kad jo vrednoti po svoji metodologiji, in to je navaden cirkus zaradi zgozb, da si potem eno in drugo podjetje v državni lasti lahko dejansko "bilda" bilanco. Najmanj, kar je, bi moralo biti v dokumentu napisano, da podjetja, ki jih upravlja Slovenski državni holding, v roku, recimo, pol leta ali enega leta vsa preidejo na mednarodne računovodske standarde; tega tu ni. In že v zakonu piše za SDH, da mora uporabljati mednarodne računovodske standarde, to drži, ampak ta zakon je bil napisan že v času vlade Janeza Janše, kaj pa s podjetji, ki jih SDH upravlja. Tega tu ni. Mi smo na to opozarjali in tudi Državna revizijska komisija je na eni izmed sej Odbora za finance opozorila na to problematiko.

Kar je pa vsaj zame osebno največje presenečenje v tej strategiji, je pa razpršeno lastništvo. Tu bi res prosil spoštovanega državnega sekretarja, da pove, od kod je prišel ta predlog razpršenega lastništva v določenih podjetjih. Ali je prišel s strani Ministrstva za finance ali je prišel od nekaterih koalicijskih partnerjev? Slišali smo že v eni izmed razprav, da naj bi bil to predlog Socialnih demokratov. Poglejte, spoštovani, z razpršenim lastništvom si bomo sami naredili velik nahrbtnik na hrbet, kajti dejstvo je, da bo z razpršenim lastništvom državni proračun in SDH tudi v primeru prodaje dobil bistveno nižjo kupnino in ta podjetja nikdar in nikoli ne bodo dobila strateških partnerjev. Vendar vem, kje je razlog razpršenega lastništva. Razlog razpršenega lastništva je predvsem v tem, da bosta vlada Mira Cerarja in koalicija še vedno lahko ohranjali moč in vpliv na upravljanje v podjetjih. Da boste lahko postavljali nadzorne svete, da boste postavljali uprave in

da boste diktirali podjetjem. Ključni razlog razpršenega lastništva je v tem, kajti država bo prišla na skupščino in bo lahko izglasovala, kar bo hotela. Pri tem pa greste zavestno v to, da bo proračun države, Republike Slovenije, od teh podjetij dobil bistveno nižje kupnine kot sicer.

Strateška podjetja, za katera ste se odločili – prav. Mislim, da ima vsaka vlada svoje usmeritve in ima pravico opredeliti, katera podjetja naj bodo strateška. Vendar na tak način, da narediš samo en stolpec in rečeš, ta podjetja so pa strateška, mislim, da je to bolj kot ne podobno neki slabi seminarski nalogi. Ključna zadeva je, da bi morali povedati, zakaj so ta podjetja uvrščena na pozicijo strateških, kar je pa najbolj pomembno, kaj bomo s temi podjetji počeli v prihodnosti. In tega niti za eno samo strateško podjetje ni napisanega. Ali boste pri teh podjetjih zahtevali, da se povečujejo delovna mesta; ali boste pri teh podjetjih zahtevali, da svoj tržni delež širijo ali ne; ali boste pri teh podjetjih zahtevali, da prevzamejo kakšno konkurenčno podjetje na jugovzhodu Evrope ali kje drugje. Niti ene same besede ni zapisane o tem. Ni zapisane jasne dividendne politike. In to je problem.

Če se vrnem še na to politično kupčkanje, ko je dejansko vsak minister v tej vladi dobil svojo strateško naložbo. Tudi Zavarovalnica Triglav in Desus – kje so razlogi? Saj je v redu, če jo daste na strateško pozicijo, pozabili ste pa napisati, kakšni bodo cilji te družbe v prihodnje, kaj bo Zavarovalnica Triglav počela. Rekli ste, da ste jo s tem obranili pred prevzemom Croatie Osiguranja. Ali ste dali mogoče kakšen cilj, da bo Zavarovalnica Triglav prevzela kakšno podjetje na jugovzhodu Evrope ali kje drugje? Kakšna bo dividendna politika Zavarovalnice Triglav? Kako bo z zaposlitvijo v Zavarovalnici Triglav? Niti ene zadeve od teh niste vključili. In če ste se že odločili, da jo daste kot strateško, potem bi morali te cilje, ki sem jih navedel, tudi izpostaviti: kaj se bo dogajalo, kaj želite s to naložbo narediti? Ali je zgolj zaradi tega ta naložba interesantna, ker gre za največji marketinški kolač od slovenskih podjetij. Niste bili vključeni z imeni in s priimki, jaz bom samo en priimek izpostavil, ki je tesno in globoko povezan z Desusom – Jasnič. In, zgodbe so, bi rekel, tukaj jasne, na kakšen način ste zadevo zapeljali. Spoštovani, regulator zavarovalnice kot največje tveganje v Zavarovalnici Triglav izpostavlja državno lastništvo – AZN. Največje tveganje za Zavarovalnico Triglav predstavlja državno lastništvo. Od kod bo Zavarovalnica Triglav dobila denar, če bo želela prevzeti eno tuje podjetje? Ali bo pokojninska blagajna dala ali bo ZPIZ dokapitaliziral podjetje? Poglejte, v Sloveniji smo bili priča, da smo v zadnjih dvajsetih letih imeli izključno dokapitalizacijo na račun sanacije podjetij, ali da smo prej šli v stečaj, ali pa da smo naredili kapitalsko ustrezno podjetje – tako pri bankah, pri določenih zavarovalnicah, pri industrijskih podjetjih, vsepovsod. Niti ene dokapitalizacije danes v

Sloveniji državnega podjetja še ni bilo, ki bi bila razvojno naravnana, kot bi rekli, prevzeli bomo to in to podjetje in s tem bomo odprli toliko in toliko novih delovnih mest. Niti ene.

Zavarovalnico Triglav izpostavljate kot strateško, spoštovani gospod Jurša, Veste, koliko dividend je pokojninska blagajna dobila v zadnjih šesti letih iz naslova Triglava? V letu 2009 nič in v teh petih letih potem naprej 57 milijonov. 57 milijonov iz naslova dividend. Pri milijardah obveznosti. In vi pravite, da bo to rešilo pokojninsko blagajno! Prepričan sem, da gre tukaj za osebne parcialne interese in za ohranjanje, bi rekel, tega marketinškega kolača. In ne nazadnje, bi rekel, večina zavarovalnic po svetu sponzorira tako športne ustanove kot kulturne ustanove in daje denar v družbeno okolja. Glavni marketinški playerji so in tudi, če bi katera druga zavarovalnica prišla, bi verjetno lahko ta sponzorska in donatorska sredstva ohranili.

Ob zaključku bi lahko dejali, zgolj zato če potegnemo črto pod tem, da vlada Mira Cerarja pri tej strategiji ni naredila svoje naloge, kaj bo ta strategija prinesla. Ta strategija bo prinesla predvsem, da se bo ustavil razvoj slovenskih podjetij in da bo imela vlada Mira Cerarja in pa sedanja koalicija SD in DeSUS še večji vpliv na upravljanje podjetij, kot ga je imela do sedaj.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima ...

Replika, gospod Franc Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica.

Mislim, da najmanj v deset do petnajstih točkah povedal, zakaj zagovarjamo, da Zavarovalnica Triglav ostane strateška, brez dodatkov. Veste pa, da v celotni pripravi gradiva, to lahko zagotovi tudi državni sekretar, je Zavarovalnico Triglav bila strateška. S tem, da je bila v nekem delu z dodatkom, da do takrat, dokler glasovalnih pravic država in ZPIZ ne bosta dobila nazaj. To je edina stvar, ki je bila v dodatku. Tako mi tukaj nismo dejansko tako močno vplivali, kot ocenjujete vi, smo pa ponosni, da smo lahko sodelovali pri oblikovanju tega gradiva in da so nas tisti, kateri so to pripravljali, tudi poslušali in da smo znotraj koalicijskih partnerjev te zadeve tudi uskladili.

To, da govorite, da Zavarovalnica Triglav ni delila nobenih dividend, jaz vam bom povedal: za leto 2009 je zavarovalnica razdelila dobrih 9 milijonov dividend, od tega je šlo za ZPIZ 3,15 milijona, za Sod pa 2,52 milijona, v letu 2011 je Triglav razdelila 15,9 milijona evrov dividend, ZPIZ je dobil 5,56 milijona in Sod je dobil 4,65 milijona pa še bi lahko našteval. Tako ta podatek ravno ni točen, katerega ste, kolega Marko, vi govorili.

Kar pa se tiče Jasniča, mislite to na sina Ljuba Jasniča; vi dobro veste, da je po

kongresu, katerega smo imeli, Ljubo Jasnič zapustil Demokratično stranko upokoјencev in da ni znotraj Demokratične stranke upokoјencev več noben vidni član.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Postopkovno, izvolite, gospod mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo. Spoštovani kolega Jurša, poslušajte me!

Povedal sem, da je Triglav razdelil v zadnjih šestih letih 57 milijonov dividend za ZPIZ in da to v primerjavi z obveznostmi, ki jih ima pokojninska blagajna, da predstavlja verjetno kakšen promile in da se ne morete na to izgovarjati. Nisem jaz rekel, da ni bilo nobenih dividend razdeljenih, ampak za zavarovalnico z več kot eno milijardo pobrano premijo, mislim, da je to malo. Če primerjate druge zavarovalnice v regiji, ali v Zahodni Evropi, ali v Ameriki, boste videli, da so ti rezultati slabi. In spoštovani gospod Jurša, ali mi lahko samo nekaj poveste – v zadnjih desetih letih niti en predsednik uprave Zavarovalnice Triglav ni dokončal svojega mandata. Niti en! V zadnjih desetih letih ali 15 en predsednik uprave Zavarovalnice Triglav ni dokončal svojega mandata, zato ker se je politika vedno vključevala v to zadevo, zdaj bo še naprej tako. Naštejte mi eno zavarovalnico na svetu, zavarovalništvo je tisto, ki zahteva, bi rekel, zaupanje, ne pa, da niti en predsednik uprave ne dočaka svojega mandata.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Pogačnik, to ni bil proceduralni predlog, je šlo za zlorabo proceduralnega predloga, vsaj ga nisem zasledila.

Izvolite, kakšen je vaš proceduralni predlog?

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Da kolega Jurša posluša kolege, kar govorijo, in da ne obrača potem zadev. In da vsi ostali ... In da interpretira takšne stvari, kot jih sliši.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

To je zloraba.

Gospod Matjaž Han. Proceduralno? (Ne.)

Gospod Jožef Horvat, beseda je vaša.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani državni sekretar gospod Dragonja, dragi kolege in kolegi!

Strategijo upravljanja kapitalskih naložb države nujno potrebujemo. Nujno! To, kar je nekdo rekel, da je najboljša, zato ker je prva, je ista logika, da je najslabša, zato ker je prva, tako da v tej smeri razmišljati je nesmisel. Dejstvo pa je, da ta strategije po grobi oceni, ki dejansko 68 % vseh kapitalskih naložb države označi kot strateških, definitivno in de facto pomeni konec

privatizacije, kar pomeni, da se bomo v tej hiši, v Državnem zboru, še dolga leta, tudi novi obrazi, ko spet pridejo, se bomo še dolgo prepirali in pogovarjali o neučinkovitem upravljanju z državnim premoženjem. Lastništvo – da so nekateri subjekti v lasti države, ni nič narobe. Mi imamo problem z upravljanjem. Številke na mizo, vsi jih lahko dobimo in pogledamo, kako in koliko so uspešna in učinkovita podjetja v državni lasti, v primerjavi s tistimi podjetji, ki so v tuji lasti, pa so meni domači lastniki bistveno bistveno pri srcu kot tujci. Ampak danes v Sloveniji, še posebej v Pomurju, ki ga malo bolje poznam, zaposlujejo – kdo? Tujci! Zdaj tudi o tem, ko se pogovarjamo za občutek, za dimenzijo, najprej bi želel povedati, da vse slovenske družbe, se pravi slovenske družbe na območju Republike Slovenije, imajo še vedno za dve in pol milijardi evrov manj dobička kot bavarski BMW, ki ustvari 5,8 milijarde dobička, slovenske družbe 3,3, ampak to zdaj tudi za strategijo pravzaprav niti ni pomembno.

Pomembno in signifikantno pa je to, da zdaj mora tukaj opozicija, tukaj predvsem s tega krila, desna opozicija, če smem tako reči, mora braniti strokovnost ministra Mramorja in državnega sekretarja Dragonje. Zakaj? Kar zadeva Zavarovalnico Triglav. Minister Mramor je strokovno, seveda, povedal glede Zavarovalnice Triglav, da bi morala biti regionalni player, regionalni igralec. Pravi, da osebno meni, da bi bilo to smiselno realizirati znotraj določene mreže zavarovalnic ali pa v sodelovanju z neko globalno zavarovalnico. Gospe in gospodje, mi imamo zaprt zavarovalniški trg. Koliko lahko imamo mi avtomobilskih zavarovanj? V osnovni šoli pravijo, da toliko, kot je avtomobilov. Koliko lahko imamo nepremičninskih zavarovanj? Toliko, kot je v Sloveniji nepremičnin. In življenjskih in tako naprej. Ampak tukaj so, hvala bogu, ko smo pa le odprli vrata za tuje zavarovalnice, konkurenčne, za nas državljane z boljšimi produkti in da se mi lahko svobodno odločamo, kje mi zavarujemo avtomobile, hiše, svoja življenja, nezgode in tako naprej. Zato pravim, da je ta zavarovalniški trg zaprt in bi res morala biti Zavarovalnica Triglav regionalni igralec. To pa ne more, ker nima denarja.

Nad odločitvijo, da namerava država med strateške naložbe uvrstiti, in je praktično že uvrstila, Zavarovalnico Triglav, smo mi v Novi Sloveniji izjemno izjemno razočarani. V začetku je ta dokument veliko obetal. No, potem pa so se začela koalicijska prerivanja in imamo to, kar imamo, in to je slabo. Zato z moje strani ta dokument pač ne bo vreden podpore. Nobenega razloga mi ne vidimo, zakaj bi Zavarovalnica Triglav morala ostati v državni lasti. Vidimo pa cel kup razlogov, zakaj bi jo morali privatizirati. To je pač ena izmed redkih trdnjav državnega lastništva, ki prinašajo visoke denarne tokove in možnosti njihove razdelitve med določene skupine. Zato to ni strateška naložba za državljanke in državljane te države, ampak za

določene skupine. Zato bi se morala država prodaje lotiti celovito in vsaj v prvi fazi prodati največje naložbe: Telekom, Zavarovalnica Triglav, NLB, Slovenske železnice in tako naprej. No, pa pogledimo zelo približne številke, da me ne bo kdo potem vlekel za jezik.

V Sloveniji je 2 milijona prebivalcev. Od tega 600 tisoč upokojujencev in 900 tisoč zaposlenih. 500 tisoč je otrok in nezaposlenih. S prispevki za pokojnine se letno pobere 3 milijarde evrov. Država pa iz proračuna letno mora primakniti še, približno pravim, milijardo in pol evrov. Skupno gre za pokojnine 4,5 milijard približno. Če teh 4,5 milijard razdelimo na aktivne prebivalce, dobimo 5 tisoč evrov na leto ali okroglo 400 evrov na mesec na aktivnega prebivalca. Če to razdelimo na upokojujence, dobi vsak 600 evrov pokojnine, zelo približno. Ampak kje je sedaj problem, česar se pa nihče v tej državi ne loti, problem je pa v tem, kar prikazuje ta graf. Ta graf kaže na to, da se bo število zavarovancev in upokojujencev izenačilo tam nekje leta 2034. Takrat bo torej vsak aktivni moral na mesec v obliki prispevkov plačati 600 evrov, če bo upokojenec hotel imeti 600 evrov penzije. In to je problem, gospe in gospodje! To bi morali reševati "per takoj" – danes.

Glede dividend, jaz imam natančne podatke. ZPIZ je 34,47% lastnik Zavarovalnice Triglav, zato je iz naslova dividend dobil leta 2011 približno 3,1 milijona, 2012 5,48 milijona, 2013 15,6 milijona, 2014 13,2 milijona, torej skupaj v teh štirih letih 37,6 milijonov. Za letos je predvideno, zaokrožim, da naj bi ZPIZ iz naslova dividend dobil 20 milijonov evrov. Koliko je že to v primerjavi s 4 milijardami in pol? 4 promile. Torej, mi sedaj govorimo o 4 promilih in se tu pripravimo in dajemo strateškost Zavarovalnici Triglav.

Lepo prosim, da vsi tisti, ki govorite o referendumu, da ste zelo korektni. Zakaj je prišlo leta 2007 do referenduma? Zato, ker je šel Državni svet, njihovih 28 svetnikov, nad takratno koalicijo, kar je seveda demokratično prav, okej, takratno koalicijo pa so seveda sestavljali SDS, Nova Slovenija, SLS in DeSUS. In je to bil v bistvu referendum za nacionalizacijo Zavarovalnice Triglav. In ljudje so rekli, da, seveda – v tistem času 2007 ni 2015. Takrat še nihče ni povohal in okusil krize. In so ljudje rekli, da milijarde ne dajo – takrat je bila ocenjena Zavarovalnica Triglav za eno milijardo.

Želel bi se še razgovoriti, pa na žalost ne bo šlo, ker nimam dovolj časa, o Slovenskih železnicah. Lobističnim skupinam, ne bom jih našteval, da ne bo katera užaljena, če jo bom izpustil, lobističnim skupinam je uspelo poslance vladajoče koalicije prepričati, da med strateške naložbe Slovenskih železnic sodi tudi tovorni promet. S tem so državi zavezali roke pri iskanju zasebnega vlagatelja za projekt drugega tira Divača–Koper. Tukaj, gospe in gospodje, se moramo pogovarjati o tej vsebini. Drugi tir Divača–Koper – ne, ne, težka bo! Sanj o zasebnem partnerju, ki bi skupaj z državo

financiral gradnjo drugega tira med Divačo in Koprom, je zelo verjetno dokončno konec. Na Ministrstvu za infrastrukturo so namreč pred dnevi prejeli prve ugotovitve iz analize projekta drugega tira, ki so ga naročili pri Mednarodnem prometnem forumu – ITF, medvladnem možganskem trustu Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj.

Torej gre tukaj pri tem današnjem dokumentu, ki ga danes obravnavamo, ko je tovorni promet Slovenskih železnic tudi strateška naložba, gre pravzaprav za lobistično zmago. Gre za pomembno zmago železničarskega lobija. Še marca letos prvi osnutek strategije, ki ga je objavilo Ministrstvo za finance, ni izključeval možnosti vstopa novih družbenikov v Slovenske železnice, bodisi v krovno družbo bodisi prek privatizacije tovornega prometa. Danes so dejansko vrata za to zaprta. Ne delajmo si iluzij, gospe in gospodje, tako najbrž bo, nisem futurist, ampak nastavki so takšni, da dejansko se Slovenske železnice ne bodo privatizirale, tovorni promet se ne bo privatiziral in usoda drugega tira Divača–Koper je zaradi tega po našem prepričanju enostavno zapečaten. Veliko je zadev, ki jih je treba tukaj komentirati, vsaka poslanska skupina ima seveda omejen čas.

Na tej točki pač naredim piko in še enkrat povem: tega dokumenta ne bom podprl, seveda pa tudi amandma Združene levice z naše strani ne bo vreden podpore. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Repliko ima gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica.

Moram reči, gospa podpredsednica, da bi vi morali kolega Horvata prekiniti. On govori o nečem, kar ni na dnevnem redu. Kazal je tabele, katere je v Državnem zboru pokazal že ničkolikokrat, ki govori o razmerju zaposleni : upokojujenci. Jaz bom jutri upokojenec, če bom imel srečo, da bom pokojnino dočakal. Tudi vi, gospod Horvat, boste enkrat upokojenec, ampak veste, jaz bom polnih štirideset let plačeval pokojninsko blagajno ali potem meni po vašem ne pripada pokojnina? Omenjate proračun, da ta proračun mora dati milijardo 400 milijonov v pokojninsko blagajno, da zadosti potrebe po izplačilu pokojnin. Res je, ampak vi dobro veste, zakaj mora plačevati milijardo 400 milijonov. Tudi zaradi tega, ker so tam 1997. leta prejšnjega stoletja v tej isti hiši izglasovali neke olajšave gospodarstvu. Takrat se je zmanjšal prispevek delodajalca za 50 %. Jaz ne govorim, da moramo to dvigniti na isto raven, kot je bilo, in na isto raven, kot imajo to delavci. Ne, ne govorim tega, ampak nekje moramo potem ta sredstva zagotoviti in jih pač zagotavljamo v proračunu.

In ni korektno in fer, da tu govorite tudi o drugem tiru. Kaj pa ima drugi tir s strategijo,

odlokom o strategiji, in kaj ima s tem, kakšna bo klasifikacija teh podjetij, ki jih bomo uvrščali v strateška pomembna ali pa portfeljska podjetja? Mislim, da nima nobene.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Proceduralno gospod Jožef Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Enako bom tudi jaz začel kot kolega Jurša; vi kot predsedujoča bi morali kolega Juršo opomniti, da jaz nisem govoril o tem ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Proceduralni predlog?

JOŽEF HORVAT (PS NSI): ... nisem govoril o tem, da on ne sme dobiti penzije in da nisem govoril o tem, da iz državnega proračuna ne sme iti manj kot v pokojninsko blagajno. Mi smo v tisti koaliciji, ko je bil tudi Desus zraven, 2004–2008, to izglasovali, da je Državni zbor, pardon, da je državni proračun tisti amortizer. Ja, kolega Jurša, jaz si tudi želim, da bi kdaj imel penzijo; ampak, kaj pa oba ugotavljava, da realno penzije padajo v zadnjih letih. Torej, nekaj je narobe s politiko. Politika se torej mora spremeniti, da bomo vsi imeli nekoč neke človeka vredne penzije. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Jožef Horvat, malo je šlo za zlorabo. Replike na repliko ni.

Je pa gospod Uroš Prikl želel še repliko, tako da izvolite. Gospod Uroš.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Malo prej sem že hotel repliko, ampak kdor čaka, dočaka. Občutek imam, da kadar ne zaidemo skozi našo razpravo izven konteksta, torej strategije upravljanja s premoženjem, se pogovarjamo o Triglavu. Seveda je zelo pomembna ta kapitalna naložba države v Triglavu. Zato je Desus tudi vztrajal, da Triglav ostane strateška naložba. Da pogledamo vseeno malo skozi časovnice nazaj.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Prikl, minutko, če počakate oziroma sekundo, v bistvu ste malo prehitro pri preklopu, tako da zdaj čas pravilno ne teče. Če minutko počakate, šli da se zadeva. Lahko ugasnete, lepo prosim, mikrofona, tako da rešimo zadevo, ker ...

Gospod Uroš Prikl, poskusite sedaj, če bo šlo.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Najlepša hvala še enkrat za besedo.

Ne bom se ponavljal, ker je verjetno za magnetogram bilo povedano. Končal sem pri tej

zgodbi, da je Desus vztrajal na tem, da Zavarovalnica Triglav ostane strateška naložba. Zakaj pa ostane? Morate nekaj vedeti, če se skozi časovnico malo sprehodimo, prva verzija strategije je uvrščala Zavarovalnico Triglav kot strateško naložbo. Kot strateško naložbo. V nadaljevanju se je prikradlo to, da bo pogojeno, da bo delno, da bo na nek časovni rok omejena, in enostavno, tukaj je pač Desusu moral, če smem temu tako reči, pritisniti na zavoro in povedati, kaj si o tem mislimo in smo jasno povedali. Ne nazadnje prej nama je bilo očitano s kolegom Juršo, da z razlogi se ponavljamo, da vedno neke razloge navajamo, jaz zdaj ne bom ponavljal teh razlogov, ampak so jasno bili predstavljeni.

Če prodamo takšno podjetje oziroma ga umestimo v portfeljsko, kar bi verjetno mnogi izmed vas želeli. Poglejte, tudi umen kmet ne bo prodal tiste kokoši, ki nese zlata jajca. Menda je pa to jasno! S tem, dragi kolegi, tudi ni konec privatizacije, ni konec privatizacije. Po mojem mnenju, kar sem že prej povedal, ko sem imel svoj prvi nastop, mislim, da je to nadaljevanje privatizacije, ampak privatizacije, ki bo preišljena, ki bo preudarna in ki bo temeljila na nekaterih ekonomskih izračunih, ne bo pa to divja privatizacija, ki bi imela za rezime vsega, vse, kar je dobrega, vse, kar prinaša dohodek, prodati – ja, kako bomo potem? Potem ne bo dividend, dragi moji, to je menda treba vedeti.

Če je treba še kakšen argument povedati, kaj bo to pomenilo za vzdržnost javnih financ v kontekstu demografskega sklada, bom zelo vesel še kaj obrazložiti. Ne nazadnje gospod Dragonja lahko tudi kaj na to temo pove. Mislim, da smo preveč povedali in ne vem, če je poanta te razprave o strategiji kapitalnih naložb, da se pogovarjamo o eni in edini firmi. Pa, da ne bo slučajno kakšne napačne interpretacije, se bova z Juršo počutila kot da sva tukaj neka lobista Triglava. Argumentov je bilo dosti povedanih. Osebnostnim nimam nobenega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav sklenjenega. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Ugotavljam, da je še interes za razpravo, zato predlagam, da se prijavite k razpravi. Besedo ima gospod Luka Mesec. Izvolite.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča.

Zdaj ob razpravi v tej strategiji moram reči naslednje. Pričakoval bi, da bomo s strategijo o upravljanju kapitalnih naložb države dobili dokument, ki bo določal predvsem, na kakšen način bo država z neko aktivno industrijsko politiko spodbujala razvoj te države, kako bo z lastništvom, ki ga še ima, in to ni majhno, v bankah, v strateško velikih podjetjih, v infrastrukturi in tako naprej, spodbujala razvoj in razvojni preboj Slovenije, kako bo v po kriznem obdobju poskusila uporabiti to kot svoj vzvod ekonomske politike, da potegne naš voz iz blata.

To je še posebej ključno v današnjem času, ko je Slovenija, prvič, izgubila monetarne pristojnosti, te nam zdaj vodijo v Evropski centralni banki, in drugič, v petek si je finančno ministrstvo nadelo še finančni fiskalni prisilni jopič s sprejemom fiskalnega pravila in država pospešeno izgublja kakršnekoli možnosti vodenja neke avtonomne razvojne politike. Lastništvo ključnih bank, podjetij, infrastrukture je tukaj zadnja možnost, ki jo še imamo in zato smo v Združeni levici resno pričakovali, da bomo v tej strategiji našli točno to.

Se pravi, opredeljene ključne panoge, ki jih želimo razvijati, opredeljene neke mehanizme, s katerimi bi jih razvijali, opredeljeno tako s temi instrumenti pripomoči k regijskemu razvoju, bolj enakomernemu razvoju regij, kako zmanjševati brezposelnost, kako ustvarjati delovna mesta. Ampak na žalost nismo dobili nič od tega. Če iz te strategije nekoliko odpihemo balast, v bistvu pač dobimo klasifikacijo državnih naložb, ki pa odgovarja samo na eno vprašanje, in to je, kaj naj Slovenski državni holding prodaja. Se pravi, strategija, ki smo jo dobili v roke, ni strategija o upravljanju, ampak je več ali manj strategija o privatizaciji. Odgovarja samo na eno vprašanje – kaj prodajati, ne pa kaj razvijati.

Tukaj je verjetno eden od vzrokov to, da je utemeljena na ideološki predpostavki, da privatizacija že sama po sebi pomeni razvoj. Namreč, stranke, na žalost kar večina strank v tem parlamentu, nekako peljejo "narativ", da je ključna cokla razvoja v Sloveniji državna lastnina in da se bo zato država avtomatsko začela razvijati, potem ko podjetja privatiziramo. To ne bi moglo biti dlje od resnice in dokaze najdemo kjerkoli v Vzhodni Evropi, pa če pogledate. Lahko pogledate samo čez južno mejo na sosednjo Hrvaško, pa bomo videli, kakšna je bilanca tamkajšnje privatizacije. Hrvaška, ki je šla v radikalno privatizacijo že v devetdesetih letih, je edina država v Evropi, ki se po šestih, sedmih letih še vedno ni pobrala iz krize. Šele letos, v letu 2015 naj bi imela 0,4 % gospodarsko rast, nato pa se do leta 2020 pričakuje praktična stagnacija. To je država, iz katere je v preteklih dveh letih odšlo 50 tisoč ljudi, Evropska komisija pa pričakuje, da jih bo do leta 2020 še dodatnih 221 tisoč, to so uradne ocene Evropske komisije. To je država, v kateri je 310 tisoč brezposelnih, in država, ki ima leta 2015 manjši output industrije, kot ga je imela leta 1980. Se pravi, v 35 letih so prišli pod raven tistega, kar so imeli leta 1980. In zunanji dolg oziroma javni dolg, kljub temu da tam bank niso dokapitalizirali z lastnimi sredstvi, ker so več ali manj v tuji lasti, danes znaša 85 %.

Skratka, Hrvaška, ki je bila nekoč, recimo temu, vsaj približno primerljiva s Slovenijo, je v zadnjih letih ravno zaradi tega, ker je ubrala razvojni model, ki nam ga zdaj predpisuje Vlada, tako močno nazadovala, da je pod ravnjo tistega, kar je imela leta 1980. Mislim, da vam ni treba drugam hoditi po dokaze, kot da

se pač iz tega enostavno kaj naučimo. Tako kot, ne vem, dostikrat pogledamo v Nemčijo, Avstrijo ali pa v kakšno drugo severno državo za neke dobre prakse, bi lahko tudi kdaj pogledali kam drugam za slabe prakse. In če govorimo o privatizaciji, imamo definitivno v sosednji državi dovolj slabih praks, da bi morali o tem vsaj ponovno razmisliti, če ne že spremeniti naših politik.

Potem drugi očitek na to strategijo je, da se z njo koalicija v bistvu odpoveduje lastnim ciljem, celo tistim, ki so zapisane v koalicijski pogodbi. Recimo, če začnem pri bančništvu. V bančništvu je v koalicijskem sporazumu zapisano, da bo Vlada ustvarila tak bančni sektor, ki bo, citiram, "podprl izvajanje razvojne politike." Tukaj mi zdaj res ni jasno, kako lahko greta skupaj privatizacija bank in izvajanje razvojne politike, ki naj bi jo, če prav razumem, vodila država oziroma tudi privatne banke – je vprašanje, kakšno razvojno politiko bodo izvajale, ker banke v zasebni lasti tako kot ostala podjetja stremijo predvsem za enim ciljem, in to je dobiček. Zdaj, lahko rečete, da so v nekih drugih evropskih državah več ali manj banke v privatni lasti, ampak tukaj je treba pogledati, v kakšni privatni lasti.

Ekonomist Ivan Ribnikar je rekel naslednje: "Bistvena je samostojnost bank. Tudi tam, kjer so lastniki bank privatni, so v tujini to praviloma druge domače finančne institucije" – se pravi, domači finančni skladi in tako naprej, v Sloveniji pa to ni mogoče, ker so finančne institucije za to, da bi prevzele kakšen NLB ali pa NKBM, premajhne in zato se v Sloveniji samostojnost bank lahko zagotoviti samo tako, da je država lastnica sistemsko pomembnih bank. Ko jih bomo prodali, se bo namreč odločitev o slovenski razvojni politiki sprejemala v Parizu, Bruslju, Frankfurtu, ne pa več v Ljubljani. To pomeni, da se bodo tam odločali o tem, kakšen razvojni model bomo imeli, kako bo izgledala neka domača akumulacija v tej državi, kako bo izgledala investicijska politika. Skratka, država se odreka še zadnjim mehanizmom industrijske politike ali pa razvojne politike, ki jo še ima.

Potem dalje, glede zavarovalnic v koalicijskem sporazumu piše, da je ključni cilj odprava dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ob čim večji ohranitvi pravic. Na drugi strani pa je v tej strategiji kot eden izmed ciljev zavarovalništva naveden razvoj novih zavarovalnih produktov, predvsem na področju zdravstvenega in pokojninskega zavarovanja. Tukaj se bo spet morala koalicija in Vlada zmeniti sama s seboj: Ali je cilj odprava dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in nekih komercialnih zavarovanj ali je njihova širitev? Kaj je cilj zavarovalniškega sektorja v Sloveniji? Kaj je cilj javnega zdravstva v Sloveniji? Bomo imeli javno zdravstvo financirano iz privatnih zavarovanj ali bomo imeli eno osnovno zavarovanje, ki bo nudilo celotno košarico pravic na solidarnosten in enak način?

Namreč, če bo ta košarica dovolj obsežna potem ni nobenih potreb oziroma ne bo imel posameznik nobenega interesa, da bi se še dodatno z nekimi privatnimi zavarovanji zavaroval, če mu pač osnovna košarica nudi vse. Tako da tukaj si bosta morali Vlada in koalicija razjasniti svoje cilje.

Potem, naslednja zadeva pa je preiščljena privatizacija, ki je bila ena od ključnih parol Mira Cerarja pred volitvami; to, kar imamo danes pred očmi, je pa po mojem tveganje za nadaljevanje neprejšljene privatizacije, kakršno smo videli zdaj na primeru Telekomu in na primeru NKBM, kjer smo v resnici prodali vrečo denarja. Prodajalec bo isti, Slovenski državni holding, v roke mu dajemo bianco menico brez opredeljenih ciljev, kaj naj bi s to privatizacijo dosegel. In ne vem, kako lahko pričakujemo drugačne rezultate, če vse ostaja isto kot v dozdajšnjih prodajah, in ne razumem, kako se koalicija ni iz tega nič naučila.

Potem, dalje, treba je še enkrat opozoriti na nekonsistentnosti. Recimo: Zakaj so Terme Olimia strateško podjetje, Terme Čatež pa ne, čeprav gre za dvakrat večjo firmo, ki se ukvarja z isto dejavnostjo? Zakaj, recimo, hotel Union v Ljubljani dobi točko za krepitev mednarodne prepoznavnosti Slovenije, podjetji, kot sta Krka in Gorenje, je pa ne ...? Tukaj je odgovor – zato ker bi potem ti dve podjetji morali biti drugače klasificirani in zato tudi podajamo amandmaja, da morata biti strateški podjetji, ker gre za dve izmed najbolj prepoznavnih slovenskih blagovnih znamk.

In za konec, če v bistvu samo še predstavim ostala naša dva amandmaja, ker mi zmanjkuje časa. V Združeni levici predlagamo, da se ob tem, se pravi ob spremembi klasifikacije za Krko in Gorenje, ki bi morala dobiti že sama po sebi po vsebinski plati točko za krepitev mednarodne prepoznavnosti, da postaneta strateški, to pa pomeni – oziroma ne pomeni, kot je prej ena od razpravljavk rekla, da država zdaj mora pridobiti 50 % in eno delnico. To ne pomeni tega, ker zakon tega ne predvideva, ampak strateškost teh podjetij pomeni, da SDH v tem primeru ne bi smel prodati niti ene delnice in da bi moral ta podjetja tretirati kot strateška. To želimo s tem amandmajem doseči.

Potem naslednji amandma je, da bi uvrstili seznam 15 podjetij za hitro privatizacijo, ki je bil sprejet leta 2013, v presojo, v klasifikacijo naložb; skratka, da se za tista podjetja, ki še niso prodana, opredeli, kakšnega pomena so za slovensko gospodarstvo. Mislim, da bi bilo to nujno, ker tako kot je bivša premierka, v bistvu je pod njeno vlado bil sprejet ta seznam, jasno povedala, ta sklep Državnega zbora ni ukaz, da je treba privatizirati za vsako ceno, ta sklep je zgolj sklep, da se ta podjetja lahko poda v prodajo, in zato ni nobenega razloga, da tega ne bi vzeli v klasifikacijo naložb in skladno z njo ravnali.

Zadnji amandma je glede združitve Abanke in Banke Celje. Tukaj je zadeva naslednja. Ti dve banki sta de facto že združeni, res da še ni prišlo do formalne združitve, ampak, kot nam je gospod sekretar povedal na odboru, bo do tega prišlo v tem trimesečju, se pravi nekje v naslednjih dveh, treh mesecih, strategija pa se verjetno sprejema za nekaj let naprej. Zato je nujno, da ju obravnavamo kot skupno banko, ker kot skupna banka bosta morali biti drugače klasificirani. Namreč, potem bo šlo za banko z drugo največjo bilančno vsoto v Sloveniji. Če ju klasificiramo kot ločeni banki, pa ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod mag. Dušan Verbič.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednica. Državni sekretar, lepo pozdrav. Poslanke in poslanci, tudi vam lep pozdrav.

Skušal bom biti zelo kratek. Dejstvo je, da se poslanke in poslanci, predvsem opozicijski, morate soočiti z dejstvom, da je ta dokument, ki je v izključni pristojnosti vlade, pripravila ga je, tako kot ga je pripravila, kljub temu da je bila deležna mnogih kritik tudi zaradi časovnice, ampak katerikoli dokument bi pripravila, bi bil deležen kritike. Glede na to, da je bila razprava danes bolj namenjena posameznim primerom, bi se vseeno rad dotaknil tistega, kar bi morali vsi poslanci vedeti in poslati stališče Zakonodajno-pravne službe, ki pravi: "Strategija po svoji vsebini ni pravni, temveč politični akt, ki opredeljuje politiko Republike Slovenije na določenem področju njenega delovanja, v konkretnem primeru politike Republike Slovenije glede upravljanja njenih kapitalskih naložb." Pika. Mislim, da je to vsem dovolj jasno. Pričakoval sem par zadev s strani poslancev, ki so bili zelo zagreti proti strategiji. OECD je dal dobro priporočilo ali poročilo, ko je bil sprejet Zakon o Slovenskem državnem holdingu, in je zapisal, da se nujno potrebuje tudi strategija upravljanja. Kje ste, spoštovani kolegi? Dejstvo je, da je to živ dokument, in tisti, ki ste bili vključeni v gospodarstvo, ste vedeli, da se gospodarstvo mora prilagajati trgu. Pika. Žal mi je, da ne morem nekako zaključiti s tem ... / znak za konec razprave/, lahko potem samo rečem, da podpiram to strategijo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Prožim listo, prosim za prijavo.

Gospod Jože Tanko, beseda je vaša. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Nobena skrivnost ni, da oblikovanje tega dokumenta spremljajo takšni in drugačni sumi o vplivanju posameznih politikov na to, da

so se posamične naložbe razvrščale točno tja, kamor so oni želeli. Več teh primerov je, naj samo omenim Terme Olimia, naj omenim samo Talum, naj omenim podjetje Snežnik, Zavarovalnico Triglav. Glede na to, da je Komisija za preprečevanje korupcije leta 2010 v definiciji sistemske korupcije več ali manj jasno napisala, kaj pomeni sistemska korupcija, to pomeni vsako vplivanje, ali ustvarjanje stanja, ali zanemarjanje pravnih in etičnih norm pri oblikovanju posameznih zadev in s tem dajanje prednosti določenim interesnim skupinam ali lobijem. To v nadaljevanju pomeni tudi kadrovske oblikovanje oziroma nameščanje zastopnikov na javne funkcije. Skratka, to je definicija korupcije. Dejstvo je, da je pri tem, ko je Vlada oblikovala ta predlog, prišlo do izrazitih sumov in izjav v javnosti, ki kažejo točno na to, da se je ta strategija na Vladi oblikovala na nek poseben način. Ne po kriterijih, ne po ne vem čem, ampak na izrazito željo posameznih odločevalcev, ministrov, ki so sodelovali pri tem. V petek smo sprejemali zakon, ki se imenuje zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. To je najbrž projekt državnega pomena, privatizacija gospodarskih družb. In ste v petek govorili, koalicijski poslanci in tudi minister Klemenčič, zakaj se ta zakon sprejema in zakaj ga je treba sprejeti – zato, da se preprečijo točno taki vplivi na oblikovanje dokumentov v državi ali pa pri glasovanjih v Državnem zboru, ki kažejo na to, da si posamezne lobistične skupine poskušajo izoblikovati določene prednosti. Glede na to, da je gospod Klemenčič bil pisec poročila KPK za leto 2010, in glede na to, da je v imenu Vlade v petek zagovarjal zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena in da ni sprožil nobenega alarma ne na Vladi ne javno proti takemu načinu dela, potem se sprašujemo, ali je treba ta predlog in tudi to vlado navsezadnje jemati resno.

V obrazložitvah, ki ste nam jih dali pri tem dokumentu, ni pravzaprav nobenih racionalnih razlogov, da se posamezne naložbe razvrstijo med strateške. Popolnoma nobenih razlogov ni. Recimo, pri podjetju Snežnik piše, da je strateška naložba, zato ker gospodarji z gozdovi v lasti države Slovenije – kot eno izmed mnogih, ki so dobili koncesijo za to – in je obstoj te družbe odvisen od politike gospodarjenja države z gozdovi. Kakšen razlog je to, da je to strateška naložba? Ali, kakšen razlog je to, da imate zapisano pri Talumu, da je družba v večinski lasti Elesia in je njena odvisna družba? Talum je družba, ki dobiva subvencionirano električno energijo, ki jo plačujemo vsi ostali državljani. To najbrž ne more biti strateška naložba. Po kakšnem razlogu je pomembna naložba Sava Kranj, ko se govori o tem, da ima družba velike težave? Očitno bo strateška naložba oziroma pomembna naložba samo toliko časa, da se bo sistem dovolj izpral, da se bo, recimo, zadostno dokapitaliziralo na tak ali drugačen način in potem se bo to nekam podtaknilo in prodalo,

tako kot se je zgodilo že z mnogimi družbami. Sprašujem pa državnega sekretarja, ki je poleg gospe Vraničar dežuren v Državnem zboru, kadar se obravnavajo teme s področja gospodarstva in financ: Kaj je naredila Vlada, da bi preprečila kolizijo interesov pri razvrščanju posameznih gospodarskih družb? Ker je najbrž več kot očitno, da ocene, ki so bile narejene, ne funkcionirajo, ampak je prišlo v teh primerih za politične odločitve in najbrž za prireditve točkovanja. Recimo, gre za Talum. Državni sekretar Levanič je bil zaposlen v Talumu, preden je postal državni sekretar, pa tudi potem se je zaposlil nazaj in je spet državni funkcionar. In tako naprej in tako nazaj.

Skratka, zanima me, kaj bo storila Vlada, da bo preprečila to, kar je zapisano v definiciji sistemske korupcije in v zakonu, ki ste ga predložili v Državni zbor v petek. Očitno nič, ker oboje je namenjeno samo delanju megle, vzdušja, da se nekaj v tej državi dogaja, v resnici pa stvari tečejo na točno enak privilegirani način kot so do sedaj. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo dajem državnemu sekretarju na ministrstvu za finance, gospodu Metodu Dragonji. Izvolite.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Razprava je bilo relativno plodna. Moram reči, da dejansko gre tukaj za dokument, ki ni klasičen normativno-upravni dokument, ampak gre za dokument, tako kot je Zakonodajno-pravna služba napisala, nek politični dokument, ki usmerja neko politiko, v tem smislu gospodarsko politiko, gospodarsko strategijo, ki je usmerjen naprej in v tem smislu so jasno lahko pogledi mogoče tudi bolj široki in so politična stališča tudi parlamentarnih strank s tega vidika bolj bogata. Tako se ne bi odzval na celo vrsto provokacij, ki so bile tozadevno izrečene tekom te diskusije. Nekaj odgovorov smo že dali pri prvem pojasnilu, zato jih sedaj ne bomo ponavljali, če poslancev, ki so postavili vprašanja, ni tukaj na mestu.

Želel bi pa posebej poudariti, na primer to, kar je bilo rečeno in kar je bila vmes interpretacija ali kar je bila manipulacija, da se s tem dokumentom odpira možnost za privatizacijo samo 14 % kapitala, ki je v državni lasti. Ta del je res bil najbolj iz konteksta izvzet, ker če gremo izračunati ponderirano povprečje za strateške, pomembne in portfelske naložbe in koliko je kapitala v strateških, pomembnih in portfelskih, potem bi matematika pokazala, da strategija odpira možnost, da se do 60,82 % kapitala, ki je danes v državni lasti, lahko privatizira. To se pravi, ali je tukaj veliko nerazumevanje ali pa je namerna diskreditacija bila tukaj podana. Zmnožite zneske, ki so pri strateških podjetjih, pa možnost do kakšnega odstotka lahko vstopijo privatni lastniki, koliko pri

pomembnih, in boste do tega odstotka prišli. Jasno pa, da dinamika mora biti zelo premišljena, da postopki morajo biti skladni z vsemi principi, ki so postavljeni. Nerealno je pričakovati, da lahko institucija, kot je SDH, v enem letu privatizira pet velikih gospodarskih sistemov. Če privatizira enega ali pa dva, je to že velik strokoven napor. V tej luči se bo delal potem letni program upravljanja, ki bo vseboval tudi letni program razpolaganja s premoženjem.

Drugo, kar velja poudariti, ker mogoče smo premalo izpostavili na začetku, da 19. člen Zakona o SDH določa, da se ta strategija nanaša samo na kapitalske deleže Republike Slovenije, to se pravi, na lastniške deleže. Ne nanaša se na terjatve in DUTB razpolaga pretežno s terjatvami. V tistem delu je praktično to 95 % portfelja DUTB in kar se tiče upravljanja tega premoženja, je v DUTB vse namenjeno za privatizacijo. Tu ni vprašanje, ali se privatizira ali se proda, ampak je vse namenjeno privatizaciji. Tako je to tudi za razumevanje cele problematike zelo pomembno.

Potem je bilo vprašanje posebno glede Triglava, kako je Triglav pravzaprav pristal v tej skupini. Ko so se delale klasifikacije, smo postavili čim bolj konsistenten metodološki okvir. Triglav je pravzaprav na koncu bil ponovno uvrščen v strateško naložbo na osnovi določb posebnega zakona, ki je to opredelil, in dokler ta zakon ne bo spremenjen, se to ne bo moglo spremeniti. To pa piše v strategiji, da je to Zakon o lastniškem preoblikovanju deleža zavarovalnic, ki je bil sprejet leta 2008 in potem še enkrat popravljen leta 2010 in to na osnovi referendumu, ki je to opredelil. Isto velja za Slovenske železnice, ker je bila diskusija gospoda Horvata. Dokler Zakon o Slovenskih železnicah ne bo spremenjen, toliko časa strategija ne more vzpostaviti drugačne klasifikacije, kot je v zakonu opredeljena; ampak amandma, ki se nanaša na Slovenske železnice se nanaša samo na družbe, ki so v neključni dejavnosti. Tovorni promet je družba, ki je v ključni dejavnosti, in možnost vstopa privatnih lastnikov, na primer v Kargo v tovorni promet, nima nobene povezave z graditvijo drugega tira, ker drugi tir je državna infrastruktura, dejavnost tovornega prometa se pa opravlja v gospodarski družbi, ki je zaenkrat v popolni državni lasti, s strategijo pa to odpiramo potem za možnost vstopa strateških partnerjev.

S tega vidika bi posebej poudaril, da so vsi razvojni vidiki, ki so bili tukaj mogoče tudi izpostavljeni kot velik problem, v največji mogoči meri upoštevani v tem smislu, da podjetja lahko pridobivajo dodaten lastniški kapital z vstopom tujih partnerjev oziroma privatnih lastnikov, lahko pa zelo učinkovito tudi naprej financirajo svoj razvoj z dolžniškim kapitalom. To je pač osnovni princip financiranja razvoja in financiranja gospodarske dejavnosti in vseh teh vidikov, jasno, v strategiji ni bilo mogoče pokriti. Na splošno velja, da so podjetja v državni lasti, če izvajamo Dars – Dars je pa treba izvesti, ker

je primerljiv z drugimi primerljivimi družbami, ki gradijo in upravljajo avtocestne sisteme –, da so podjetja v državni lasti podpovprečno zadolžena in imajo finančno kapaciteto poleg lastniškega financiranja tudi v dodatnem dolžniškem financiranju, ki ga lahko angažirajo.

Publikacija Evropske unije, ki je bila tukaj citirana, ta publikacija ima določene metodološke pomanjkljivosti. Pomanjkljivost je v tem, da se na primer Krka, ki je v četrtinski državni lasti v celoti šteje kot 100-odstotno v državni lasti. To se pravi, upošteva vse zaposlene v Krki kot zaposlene v državnem sektorju, čeprav je to družba, ki je danes na borzi, ki praktično posluje po principu družbe s pretežnim vplivom privatnih lastnikov. Eno četrtno teh lastniških upravičenj izvaja država. Tako podjetja metodološko ni korektno v celoti šteti – s številom zaposlenih, z vsem, kar ustvari – kot podjetje v popolni državni lasti, ampak na to smo opozorili Evropsko komisijo in smo si tudi izmenjali podatke, tako da v naslednjih publikacijah računamo, da se te stvari ne bodo ponavljale.

Zaključil bi s tem, da smo s strategijo poskušali postaviti jasne cilje, kaj želimo doseči. To je ključna sestavina strategija, postaviti jasne cilje, povečati učinkovitost upravljanja državnega premoženja v družbah v pretežni ali pa v delni državni lasti, in določiti, kako bomo to dosegli. Kako je pa napisano v drugem poglavju pri posameznih družbah, kjer država vidi, da morajo opravljati določene razvojne in druge vloge, ki so pomembne, zato, da tudi Slovenija kot gospodarstvo v celoti ima ustrezne nosilce tega gospodarskega razvoja, ki te funkcije lahko v celoti opravijo. S tega vidika smatramo, da ta strategija daje ključne odgovore na to, kar taki dokumenti tudi drugje po svetu vsebujejo, v drugih državah. Bila je deležna pozitivne ocene OECD, s katerim smo se strokovno konzultirali. Kar se pa tiče posameznih teh malenkosti, ki so se pojavile glede konkretnih klasifikacij posameznih družb, pa ne vsakem, metodologija zahteva določeno kalibracijo in poskušali smo objektivizirati tudi razvrstitev posameznih družb, tako da smo šli po metodi usklajevanja – ne zato, da delamo neke nesprejemljive kompromise, ampak da ta podjetja postavimo v njihovo razvojno funkcijo. Tako o kakšni veliki koliziji interesov ali o prevladi nekih strankarskih motivov v imenu skupine, ki je delala, strokovne skupine na ministrstvu, ki je delala na tem, ne bi mogli govoriti. V tem smislu ocenjujemo, da strategija lahko predstavlja solidno podlago v tem, kaj bo Slovenski državni holding na tem področju delal, kakšne cilje dosega in za vsako podjetje imamo postavljene precej bolj obsežne mednarodne primerjave, na osnovi katerih tudi cilji na nivoju posameznih podjetij oziroma poslovnih skupin temeljijo in zagotavljajo, da bomo ta proces lahko postopno peljali v tej smeri, da bo država od teh podjetij lahko računala na to, da bo tudi javnofinančni interes v tem delu lahko bolj izrazilo dosežani.

Kar pa se tiče teh diskusij, ne vem, ali država kot lastnik lahko pokliče direktorja ali pa predsednika upravnega odbora, vam bom iz svojih izkušenj povedal, pa sem delal nekaj let v veliki mednarodni družbi; lastniku, ne glede na to, ali je država ali pa je kateri drug lastnik, je treba vedno dvigniti telefon. Predpostavka o tem, da samo državi dvigneš telefon ... Povem vam, da v Novartisju je bil standard, da si v centralo moral odgovoriti v dveh urah, če si dobil e-mail. Posploševati ali banalizirati določene vidike – mislim, da tudi ni na mestu. To se pravi, da je treba uvesti normalne lastniške mehanizme, upravljaljske mehanizme, ki bodo sledili standarde, ki so v svetu normalni, predvsem s ciljem zagotavljanja učinkovitosti teh podjetij in njihovega neodvisnega in strokovnega upravljanja, kar pa moramo zagotoviti skozi procese, ki jih peljemo v okviru SDH. SDH ni več samo Sod, tako kot je bil do sedaj. Percepcija je še vedno, da so tam v glavnem funkcije Soda. Tudi ko so zadnje poslovno poročilo pripravili, smo jim ga dali nazaj, ker smo rekli, to ni več samo poslovno poročilo Soda, to je poslovni poročilo SDH, ki mora upoštevati celoto državnega premoženja, standardi, po katerih morajo poročati, so že v samem zakonu napisani, tudi računovodski, zato jih tukaj ne ponavljamo. Javnofinančni vidiki, ki so tukaj pomembni, niso bili razdelani v sami strategiji do take mere, da bi bile številke – konkretno, koliko tudi proračun lahko pričakuje realizacijo razpolaganja z državnim premoženjem in od dividend. To pa bo mogoče narediti pri proračunih takoj, ko bodo narejeni letni programi dela SDH, ki bodo te cilje še bolj konkretizirali, kot so v tem poslovnem dokumentu. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo zgolj tistih, ki ...
Postopkovno, gospod Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala za postopkovno, predsedujoča.

Gospod Dragonja je prej omenil, da na moja vprašanja, na vprašanja in izzive, ki jih je zastavil kolega Luka Mesec, ne bo odgovarjal, ker naju ni v dvorani. Res je, da smo za trenutek stopili ven oziroma konkretno zase lahko rečem, da sem bil spodaj v dvorani in sem spremljal razpravo. V trenutku, ko ste izustili to stvar, sem prišel nazaj in sedaj sem tukaj, da terjam odgovore na vprašanja, ki smo jih zastavili. Zelo konkretno, sam sem vam zastavil vprašanja v treh sklopih oziroma izzive in želim z vaše strani, da jih pokomentirate.

Prvi tak je, da v Združeni levici vse, kar zahtevamo, je, da se preostala podjetja s seznama 15 razvrstijo glede na kriterije in strategije in da se z njimi ustrezno tudi razpolaga. To je bil prvi tak izziv. In ne nazadnje ste tudi sami na odboru povedali, da je uradno stališče Ministrstva za finance okoli Cinkarne to,

da je po vseh teh kriterijih pomembno podjetje. To je prva taka zadeva.

Druga taka zadeva, mogoče še bolj problematična, je ta, da so Krka, Petrol in Gorenje po vaših lastnih merilih strateška podjetja, in to ste tudi potrdili. Po vaših lastnih merilih. Če to gledamo vsebinsko, seveda pač to, da država nima 51% deleža v dveh od teh podjetij, to vsekakor pač ni nikakršen zadržek za sabotažo nekih vsebinskih kriterijev.

Tretji sklop je vezan na združitev Abanke in Banke Celje, ki sta v resnici, de facto že združeni in če jih obravnavamo kot združeni, to postane pomembna naložba, ki se ne sme v celoti prodati. Zdaj, kar se te združitve tiče, ste sami izjavili, da bi se o tem lahko pogovarjali, ampak ko se začnemo enkrat o tem pogovarjati, če se šele zdaj začnemo o tem pogovarjati, bo prepozno. In vse, kar v Združeni levici zahtevamo, je, da ko se zaključi združitev teh dveh bank, da Vlada razvrsti to združeno banko glede na svoje lastne kriterije. Nič drugega ne želimo, kot da se držite svojih lastnih kriterijev po svoji lastni strategiji, kakorkoli je ta strategija že "disfunktna".

Hvala za vaše odgovore, gospod sekretar.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Postopkovno gospod Jože Tanko. Izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, gospa predsedujoča.

Poprosil bi vas, da na gospoda državnega sekretarja naslovite prošnjo, da bi nedvoumno odgovoril na to, ali je pri oblikovanju nabora strateških, pomembnih in portfeljskih naložb mogoče oziroma izključiti konflikte interesov med tistimi, ki so o tem odločali.

Drugič: Ali je mogoče pri oblikovanju nadzornikov Slovenskega državnega holdinga mogoče izključiti konflikt interesov, ki bodo to izvajali? To je bilo moje vprašanje v razpravi in temu se je državni sekretar izrecno izognil. Utemeljujem to pa s tem, da so se v javnosti pojavile številne informacije, da so nekateri ministri dosegli, da so se naložbe, pri katerih imajo oni interes ali pa so opravili poslovno funkcijo, uvrstile točno tja, kamor so oni želeli. Recimo, Terme Olimia vizavi Term Čatež. Govorili smo o Talumu, govorili smo o Zavarovalnici Triglav.

To je izredno pomembno z vidika ugotovitev oziroma definicije sistemske korupcije in če tega državni sekretar ne more izključiti, je to praktično popolnoma nasprotno od tistega, kar ste v petek predlagali kot zakon o sistemskih preiskavah projektov državnega pomena. To je v nasprotju, popolnem nasprotju!

Zato predlagam, da državni sekretar zelo nedvoumno odgovori na tista postavljena vprašanja, in prosim vas, da to prošnjo na državnega sekretarja tudi naslovite.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Postopkovno gospod Marko Pogačnik, mag.
Marko Pogačnik. Izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):
Spoštovana predsedujoča, hvala za dano besedo.

Enako kot vodja Poslanske skupine SDS vas naprošam, da naslovite prošnjo državnemu sekretarju, kajti ni odgovoril na, vsaj zame osebno, dve ključni vprašanji iz moje razprave. In sicer: Ali bo glede na predlagano klasifikacijo SDH lahko izpolnjeval likvidnostno, svoje tekoče obveznosti, ki mu jih narekujeta dva zakona? Kako komentira oziroma kje so razlogi, da je Slovenski državni holding pred nekaj dnevi izdal 5-letne obveznice v višini 100 milijonov evrov? In pa glede razpršenega lastništva: Kdo je bil tisti, ki je predlagal razpršeno lastništvo? Ali je takšen termin v strategijo upravljanja prišel s strani Ministrstva za finance ali je bila to neka eksplicitna želja ene izmed koalicijskih strank?

Skozi razpravo smo lahko slišali, da naj bi bilo to na predlog Socialnih demokratov in glejte, prepričan sem, da razpršeno lastništvo je tisto, ki po tej vladi Mira Cerarja in koaliciji dalo še večjo moč in še večji vpliv pri postavljanju uprav in nadzornih svetov. In ne nazadnje, z razpršenim lastništvom se zavestno zmanjšuje kupnina za podjetja v državni lasti.

Na to tveganje je opozoril že tudi predsednik uprave Slovenskega državnega holdinga. Naprošam odgovore.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo dajem državnemu sekretarju na ministrstvu za finance gospodu Metodu Dragonji. Izvolite.

METOD DRAGONJA: Hvala lepa. Bom poskušal še v tem preostalem času.

Na vprašanje gospoda Kordiša smo sicer že odgovorili na odboru. Vse naložbe v privatizaciji, o katerih je Državni zbor že odločal v letu 2013 in so v tej strategiji opredeljene kot portfeljske, to je predvideno za postopno in premišljeno odsvojitve od teh petnajst družb, so štiri družbe že privatizirane, od preostalih družb, ki so pa ostale, pa nismo predlagali razvrščanje po teh kriterijih predvsem s tega vidika, ker bi s tem posegali v že postopke privatizacije, ki že potekajo. Predstavljalo bi to določeno tveganje za kredibilnost Slovenije na mednarodnih finančnih trgih. To je stališče ne samo Ministrstva za finance, ampak tudi celotne vlade, da teh naložb ponovno ne razvrščamo. To je glavni vsebinski razlog, to velja tudi za obe predlagani banki, ki jih tukaj predlagate.

Na vprašanje gospoda Tanka lahko odgovorim, da pri oblikovanju predloga razvrstitve, kot je predloženo v tej strategiji, se je tako delovna skupina kot Ministrstvo za finance in naprej Vlada izogibala vseh konfliktov

interesov, ki bi lahko pripeljali do tega, da bi posamezni parcialni interesi bistveno vplivali na razvrstitev teh podjetij. Bile so določene diskusije, tako kot na primer je bilo velikokrat problematizirano pri turizmu.

Konkretno za turizem imamo štiri podjetja v državni lasti, v turistični dejavnosti in v tem sektorju je minister za finance sam pravzaprav dal usmeritev, da težko opredelimo vsa štiri podjetja kot strateška in naj določimo polovico teh podjetij kot pomembne, ki bodo lahko nosilci razvoja, ne pa vseh, zaradi tega ker to za seboj potegne tudi določene obveznosti. In minister Počivalšek pri tej opredelitvi osebno ni sodeloval in ni imel vpliva na to, ko je predlog prišel na Vlado.

Kar se pa tiče vprašanja gospoda Pogačnika, sem odgovoril pri prejšnjih odgovorih, ko vas ni bilo. SDH bo lahko izpolnjeval zaveze v okviru finančnega načrta do konca leta 2016. V letu 2017 bo pa treba zagotoviti dodatne ukrepe za zagotavljanje likvidnosti, to se pravi sposobnosti servisiranja in njegovih obveznosti. To pa bomo zagotovili na ta način, da bo prišlo do menjave določenega premoženja med Republiko Slovenijo in med SDH.

Kar se tiče razpršenega lastništva, je bil pa to predlog, ki se je opredelil v ekspertni skupini, ki je delala na dokumentu.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem. O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 3. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DAVČNEM POTRJEVANJU RAČUNOV, v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki mag. Mateji Vraničar. Izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovana gospa predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovani gospe in gospodje poslanci!

Državni zbor je na majskem zasedanju Predlog zakona o davčnem potrjevanju računov potrdil kot primerne za nadaljnjo obravnavo. Naj spomnim, predlog zakona določa nove metode nadzora pri izvajanju računov v zvezi z gotovinskim poslovanjem. S predlogom zakona se uvaja obveznost potrjevanja računov pri Finančni upravi in to tistih računov, ki se izdajo za dobavo blaga in storitev, za katero je plačilo dano oziroma prejeto v gotovini. Dodatno se s

predlogom zakona uvaja instrument, ki lahko pomaga pri učinkovitejšemu nadzoru zaposlovanja in dela na črno. Gre torej za predlog, ki predstavlja pomemben element prizadevanj Vlade za boj proti sivi ekonomiji.

Na podlagi razprave v okviru prve obravnave predloga zakona v Državnem zboru in na podlagi dodatnih posvetovanj z zainteresirano javnostjo in strokovno javnostjo je danes pred vami dopolnjen predlog zakona. Le-ta prinaša v primerjavi z besedilom iz prve obravnave nekaj pomembnih novosti. Naj jih na kratko povzamem.

Predlog zakona ohranja temeljno načelo široke določitve obveznosti za potrjevanje računov. Med številnimi pobudami Vlada ocenjuje, da je upravičeno, da se iz obveznosti potrjevanja računov izločijo le primeri kontinuiranih dobav blaga in storitev, če te dobave temeljijo na naročniškem razmerju in so povezani z dobavami vode, elektrike, plina, pare, komunalnih storitev ali telekomunikacijskih storitev. Pri drugih tovrstnih predlogih Vlada ocenjuje, da razlogi, ki so bili predstavljeni kot argument za izjemo, ne opravičujejo odstopa od načela enake obravnave zavezancev.

Nadalje, uvedene so spremembe v besedilu zakona, ki omogočajo normalno poslovanje ponudnikom elektronskih storitev, tako imenovanim start upom, kot tudi izvajanje plačil preko sistema PayPal in podobnimi sistemi.

Nadalje. Spremenjena je določba glede obveznosti kupca, da vzame račun in z njo povezana sankcija. In še, dopolnjena je določba, ki ureja dveletno prehodno obdobje, v katerem se lahko zavezanec sam odloči, ali bo uporabljal elektronsko potrjevanje računov ali pa vezano knjigo računov, ki jo bo naknadno potrdil pri Finančni upravi. V prehodnem obdobju ne bo nujno potrebno dokazovanje nezmožnosti vzpostavitve elektronske povezave na določenem območju s potrdilom Akosa.

In nazadnje, uvedeni so popravki, ki pomenijo jasnejšo in določnejšo zakonsko dikcijo. Vzoredno s pripravo zakonskih rešitev tečejo že priprave na tehnično izvedbo predlaganega. Le-te se že delavno usklajujejo z zainteresirano javnostjo, prav tako se pripravljajo podpirne aktivnosti, ki bodo zaživele ob uveljavitvi predlaganega sistema davčnega potrjevanja računov. Da bi s temi aktivnostmi lahko zagotovili pravočasno pripravljenost na izvajanje sistema tako na strani Finančne uprave kot na strani zavezancev, je nujno, da je zakonski okvir v Državnem zboru potrjen čim prej.

Zato predlagam, da se, če bodo izpolnjeni poslovniški pogoji, tudi tretja obravnava Predloga zakona opravi že na tej seji Državnega zbora. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članici, gospe Maruši Škopac. Izvolite.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoča.

Odbor za finance in monetarno politiko je v okviru 11. seje kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o davčnem potrjevanju računov, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Do izteka poslovniskega roka so vrste amandmajev vložile Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, Poslanska skupina SDS in Poslanska skupina NSi ter koalicijski poslanski skupini Stranka modernega centra in Desus.

Odbor se je seznanil tudi z vrsto pripomb pravnih subjektov in stališči zainteresirane javnosti.

Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora v okviru splošnih pripomb, kjer stališča določnosti in jasnosti besedila opozarja na mestoma premalo vsebinske in podobne obrazložitve, daje konkretne pripombe k vrsti členov.

Pri delu odbora so sodelovali predstavniki Vlade s finančnega ministrstva, predstavnica Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, predstavnica Finančne uprave Republike Slovenije, predstavnik Odvetniške zbornice Slovenije in predstavnica Slovenskega zavarovalnega združenja.

Predstavnica predlagatelja je v dopolnilni obrazložitvi členov povedala, da zadevni predlog na novo ureja obveznosti potrjevanja računov, povezanih z gotovinskim poslovanjem, z izpeljavo na sodoben elektronski način, s tem da se za vsak izdani račun Finančni upravi zagotovi identifikacijska številka računa. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v okviru predstavitve mnenja navedla, da amandmaji obeh poslanskih skupin sledijo mnenju in v pretežni meri odpravljajo pomanjkljivosti.

V razpravi o posameznih členih predstavniki poslanskih skupin opozicije preloženemu besedilu niso izražali podpore. Iz predstavljenih mnenj in stališč izhaja, da z davčnimi blagajni obsega sive ekonomije ne bo mogoče zajeziti, ker so problematični ravno ljudje, ki dejansko nimajo registrirane dejavnosti, in ti računov ne izdajajo. Bodo pa dodatno administrativno stroškovno obremenjeni vsi ostali, zlasti mali davčni zavezanci. S tem ne gre za pravilen pristop, saj bi bilo na prvem mestu pomembno ustvariti ustrežno poslovno okolje za lažje poslovanje gospodarstva vse do končne davčne razbremenitve z zmanjšanjem birokratskih ovir v okviru novega poslovnega modela ekonomske politike. Evidentno je tudi, da pravni subjekti, zlasti mala podjetja in njihovi predstavniki, uvedbi davčnih blagajn ravno zaradi prej naštetih razlogov nasprotujejo.

Po drugi strani so predstavniki koalicije besedilu amandmajem izrazili podporo in ob tem poudarjali, da uvedene spremembe s

prerazporeditvijo bremen oziroma odprto možnostjo dodatnih analiz v smeri inšpekcijskega nadzora narekujejo ustrezen pristop. Izraženo je bilo mnenje, da mora biti davčna zakonodaja predvidljiva in robustna, da ob vzporednem tehničnem napredku lahko spodbudi prostovoljno izpolnitev obveznosti. In slednje prav na podlagi predvidene tehnične in programske podpore za ustrezno avtomatsko obdelavo podatkov s predpisanim paketom podatkov Furs preloženo besedilo nedvomno zagotavlja. Res je, da davčne blagajne sive ekonomije same po sebi ne bodo odpravile, je pa predvidena kombinacija poostrenih inšpekcijskih nadzorov nedvomno korak v pravo smer.

Predstavnica predlagatelja je v odgovoru na izražene pomisleke odboru pojasnila, da sama uvedba davčnih blagajn v osnovi pomeni le nadgradnjo dosedanjega delujočega režima s hkratno možnostjo osredotočenja prisotnosti davčnih inšpektorjev na terenu na področjih, kjer bodo zaznane nelogičnosti ali možnost potencialnih kršitev, kar pomeni olajšanje delovanja tako za Finančno upravo kot za same davčne zavezanke.

Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin Stranke modernega centra in Desusa k 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 17., 18., 19., 23., 25. in k 26. členu zakonskega predloga, medtem ko amandmajev ostalih predlagateljev ni sprejel oziroma so postali zaradi predhodno sprejetih amandmajev brezpredmetni. V zaključku je odbor v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Ker je zbor na 8. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni mogoča. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jih bomo opravili na podlagi predloga pregleda vloženi amandmajev z dne 10. 7. 2015.

V razpravo dajem 2. člen ter amandma Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Urška Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoča, za besedo.

Danes smo pred zaključkom oziroma pred zaključkom parlamentarne faze obravnave Predloga zakona o davčnem potrjevanju računov. Čaka nas še ta druga in tretja obravnava. Veliko je bilo v tem vmesnem času med splošno obravnavo, obravnavo na delovnem telesu, že povedanega o vsebinskih rešitvah predloga tega zakona in o tako imenovani uvedbi davčnih blagajn. Na zadnji redni seji Odbora za finance smo k temu predlogu zakona sprejeli kar nekaj dopolnil oziroma amandmajev, tako tistih, ki so se nanašali na rešitev s strani pripomb

Zakonodajno-pravne službe in so bili nomotehnične narave, kot tudi kar nekaj vsebinskih popravkov, ki so bili tekom javne razprave obravnave med obema obravnavama izraženi in jih je gospa državna sekretarka v uvodu tudi že obrazložila. Menimo, da smo s tem besedilo zakona od prve obravnave do zdaj pomembno, tudi po vsebinski plati, izboljšali. Glavni cilj tega zakona je omejitev možnosti zlorab pri gotovinskem poslovanju, zaradi česar se bodo povečale postavke pobranih davkov in zmanjšala na nek način siva ekonomija. Na ta način bomo lahko začeli postopoma v prihodnje razmišljati tudi, da bi davkoplačevalcem znižali določene davčne obremenitve, ker bomo postopoma, tako predvideva tudi ta zakon, začeli plačevati davke vsi. Davčne blagajne tudi po izkušnjah iz tujine zagotovo zagotavljajo večjo davčno disciplino, kar je korektno do vseh davkoplačevalcev. Kot sem že prej povedala, tudi na račun utaje davkov plačamo vsi več, se pravi tisti, ki redno in v celoti davke plačujemo. Sicer imamo že od leta 2013 pri nas v veljavi tako imenovane virtualne davčne blagajne, ki vsebujejo program, katerega cilj je onemogočiti brisanje računov. Slabost tega pa je, da niso neposredno in v realnem času povezane s centralnim informacijskim sistemom na Finančni upravi. To, kar sprejemamo danes, je nadgradnja tega sistema, gre za nadgradnjo, se pravi da bo v realnem času vzpostavljena povezava s Finančno upravo Republike Slovenije. To pa bo omogočilo aktivno upravljanje podatkov in spremljanje morebitnih odstopanj, ki bodo v naslednjih fazah podvržena nadaljnjemu davčnemu nadzoru.

Povedano poenostavljeno, kaj uvedba davčnih blagajn pomeni. To pomeni, da bo moral vsak podjetnik, vsak obrtnik, vsako podjetje od 2. januarja 2016 imeti računalnik oziroma neko drugo elektronsko napravo in povezavo z internetom, se pravi napravo z aplikacijo, preko katere bo poslal potrditev vsakega računa, ki ga bo svojemu kupcu izdal in bo le-ta plačan z gotovino, na Finančno upravo. Ta račun bo v sekundi pridobil identifikacijsko številko in ga bo prodajalec natisnil in izročil kupcu. Če pa v tem predvidenem prehodnem obdobju, ki ga zakon predvideva še za naslednji dve leti, ne bo uporabljal elektronske naprave in bo kot do sedaj izvajal izstavitve računov preko vezane knjige računov, bo moral v skladu s tem zakonom vsak tak prodajalec blaga ali storitev v desetih dneh potrditi račun preko spletne aplikacije na Fursovi strani. Načeloma je v zakonu predvidena – tako poenostavljeno, kot sem zdaj povedala – uvedba davčnih blagajn. Zakon sicer predvideva, kdo so davčni zavezanci, kakšne so izjeme, kakšen je točen postopek izdaje računov z identifikacijsko številko. Opredeljuje tudi nadzor nad tem sistemom, katerega glavne rešitve je v uvodu opredelila že gospa državna sekretarka. Do 31. 12. 2017 je predvideno prehodno obdobje, ko lahko zavezanci izdajajo račune tudi z vezano

knjigo računov. S tem se zavezancem, predvsem tistim, ki danes že uporabljajo vezano knjigo računov, in tistim zavezancem, ki opravljajo delo na terenu, omogoča postopen prehod na uporabo elektronskih naprav za izdajo računov.

V nadaljevanju se ne bom opredeljevala do rešitev posameznih členov zakona, ki so predvidene, ker smo o tem obširno razpravljali. Morda za zaključek povem samo še to, da to rešitev podpiram. Kljub temu da je bilo v času sprejemanja tega zakona izpostavljenih kar nekaj kritik na predlagano odreditev, pa vendar menim, da si na eni strani vsi želimo urejeno šolstvo, zdravstvo, več sredstev za vzdrževanje cest in tako naprej. Na drugi strani pa so nekateri proti urejanju poslovanja z gotovino, čeprav vemo, da je na tem področju največ utajenih davkov. Če bi jih pobrali, bi lahko več sredstev namenili ravno prej naštetim področjem, zato se sama sprašujem, zakaj takšno nasprotovanje. Ne vem, ali smo proti temu, da bi se Finančna uprava prepričala, kolikšen obseg gotovinskega poslovanja imamo, koliko gotovine v poslih zamenja določene lastnike. Ali smo morda proti zato, ker prodajalcem in kupcem pač ni povšeči, da bi nekdo nadziral njihove posle. Kot sem povedala, bom sama podprla to rešitev uvedbe davčnih blagajn, ravno tako v naši poslanski skupini, saj po našem mnenju zagotavljajo večjo disciplino, kar je korektno do vseh davkoplačevalcev. Konec koncev tudi izpad davkov zaradi utaje plačamo tisti, ki davke plačujemo redno in v celoti. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana državna sekretarka!

Kot smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke že napovedali, mi uvedbi davčnih blagajn nasprotujemo. Tudi sama sem mnenja, da z uvedbo davčnih blagajn ne bomo zaježili tega, kar bi naj bil cilj tega zakona. To pomeni, da ne bomo zaježili sive ekonomije, ne bomo zaježili dela na črno. Zakaj? Zato, ker to, kar je že bilo izpostavljeno, na kar smo opozarjali tudi na odborih, ker s tem ne bomo dobili tistih, ki računov ne izdajajo; tistih, ki svoje dejavnosti sploh nimajo registrirane. In osebno vidim prav le-te kot nelojalno konkurenco vsem tistim, ki svojo dejavnost pošteno opravljajo. Žal pri nas ne obstaja zgolj nelojalna konkurenca med podjetniki, ki se držijo pravil, pa med podjetniki, ki se pravil ne držijo, kar je tudi bilo že izpostavljeno. Problem je nelojalna konkurenca med tistimi, ki imajo registrirano dejavnost, in med tistimi, ki je nimajo. In zelo pogosto tisti, ki je nimajo, izkoriščajo državo še na drugih

področjih, to pomeni s socialnimi transferji in vsemi ugodnostmi od šole, vrtcev in tako naprej. In prav te vidim kot problem v državi. Na tem področju bi morali zagotovo narediti več. Če pogledam nekoliko nazaj, s 1. 7. 2013 smo uvedli virtualne davčne blagajne. En sistem, kjer z uporabo računalniškega programa naj ne bi bilo mogoče več brisati ali popravljati računov. V začetku letošnjega leta smo uvedli vezano knjigo računov za vse tiste, ki so še gotovinsko poslovali. Oba ta ukrepa sta bila z namenom, da se zajezi siva ekonomija in da se na nek način tudi preprečuje delo na črno. Ta dva ukrepa ne obstajata dolgo časa, neke rezultate že imate; verjamem, da bi bilo prav, da bi počakali še vsaj leto, dve ali tri, da bi dobili prave rezultate in prave učinke teh dveh ukrepov. Osebno tudi mislim, da bi bilo bolj smiselno narediti več v drugi smeri, v smeri zmanjšanja davkov. Zakaj? Zelo pogosto je pač tako, da visoki davki pomenijo tudi več davčnih utaj, medtem ko obratno nizki davki pomenijo tudi manj davčnih utaj, ker se enostavno več ljudi odloči, da bo registriralo dejavnost.

Kar smo že tudi izpostavljali, je, da bi se morda bilo na tem mestu bolj smiselno ukvarjati z davčnim dolgom kot pa s tem, da uvajamo davčno blagajno, če vemo, da bo učinek vsega skupaj nekje 50 do 100 milijonov na leto, kar se mi zdi za tak ukrep zelo malo. Ukrep se mi resnično zdi nesorazmeren v nasprotju s tem, kaj boste dobili v blagajno, če boste in koliko bo to dejansko stalo naše davkoplačevalce. Stroški za uvedbo so bili ocenjeni na 2 milijona, blagajna naj bi stala okoli 300 evrov, zavezancev naj bi bilo 80 tisoč, kar pomeni, da pridemo na 24 milijonov evrov. Vemo, da to še niso vsi stroški, treba je dodati še stroške nadgradnje programske opreme, mesečno vzdrževanje. In potem bi rekla, da se kar hitro lahko približamo 50 milijonov. To je pa že spodnja meja, ki jo vi nameravate s tem ukrepom tudi pridobiti v blagajno. Zavedati se treba, da se to breme v veliki meri prenaša na davkoplačevalce, zlasti na mala in mikropodjetja. To sem mi ne zdi pravilno in tega enostavno ne morem podpreti. Če sem tudi prav razumela, v preteklih razpravah je s to programsko opremo za davčne blagajne tako, da bodo lahko zagotavljali vsi, ki bodo sposobni zagotoviti povezljivost s Finančno upravo. To pomeni, da bomo imeli več ponudnikov, ki bo to opremo tudi zagotavljali. Tu bi pač želela odgovor, če to drži. Bojim se, da bi bil ta posel omogočen zgolj posameznikom in da bi se ponovno s tem odpirale zgodbe, ki so se v preteklosti že odpirale; pa bom izpostavila nalepke za avto, ki smo jih imeli kratek čas, pa potem več ne, potem izbor tiskarne za osebne dokumente in tako naprej. Pač ne bi si želeli zagona gospodarstva na tak nepravilčen način.

Kar se tiče samega kaznovanja kupcev. Res je, da se je zdaj ta kazen znižala iz 40 do 400 na nek znesek 40 evrov. V redu, ampak še

vedno se mi ne zdi primerno, da ta kazen za kupce sploh obstaja. Če si malo pogledamo, še vedno namreč obstaja nejasnost, kje te bo dejansko davčni inšpektor lahko ustavil in od tebe zahteval račun. Ne vem, kaj zdaj to pomeni, če greš na kavo, spiješ kavo, ki stane 1,40 evra, račun pustiš na mizi, greš stran od kafiča. In kaj – pride inšpektor, pri sebi nimaš računa in kava te stane 41,40 evra. Mislim, da je okoli tega še vedno veliko nedorečenega. Kar se tiče amandmaja – definicija plačila z gotovino. Plačilo s karticami – meni je zelo nelogično, da se plačilo s karticami uvršča med plačilo z gotovino, ker sledljivost denarnega toka je s plačilno kartico zagotovljena. Ne vem, na kakšen način lahko vi to uvrščate med plačilo z gotovino. Zato gre naš amandma v smeri, da se to izvzame. Ko se malo pobrska po spletu, se najde na spletni strani Davčne uprave vprašanje, ali se plačilo s plačilno kartico šteje za gotovinsko plačilo ali plačilo na transakcijski račun. Odgovor sledi, z vidika izvajanja Pravilnika o izvajanju Zakona o davčnem postopku plačilo s plačilnimi in kreditnimi karticami ne pomeni gotovinskega poslovanja, saj je pri tovrstnem poslovanju zagotovljena sledljivost denarnega toka. Sedaj boste rekli, da gre v tem primeru za drug zakon. Ampak gre isto za zakon, ki spada pod vaše ministrstvo. In meni se zdi resnično, ne vidim nobene logike v tem, da mi gotovino enkrat definiramo kot gotovino, kot tisti denar, ki ga ti dejansko daš iz roke v roko; po drugi strani pa gotovino tudi definiramo kot plačilo s kartico. Tukaj resnično ne vidim nobene logike in ne vem, kaj boste s tem pridobili. Skrbi me tudi to, kako bo ta sistem deloval, če vemo, da v začetku leta, ki so se začele uvajati vezane knjige računov, na tisti dan, ko bi morali posamezniki imeti v roki to vezano knjigo računov, te vezane knjige računov enostavno ni bilo mogoče kupiti. Potem so se ti dnevi malo zamaknili in bojim se – pa je šlo za majhno spremembo, malo število zavezancev bo v to vključeno – bojim se, kaj bo v primeru, ko boste uvedli davčne blagajne. Ali boste sposobni zagotoviti informacijski sistem na način, da bo to resnično delovalo in da bo ta postopek resnično trajal zgolj dve do tri sekunde? Ali ne bomo zaradi tega imeli toliko daljše vrste v trgovinah?

Zdaj bi želela prebrati še mnenje enega samozaposlenega, ki ga je napisal preko Twitterja. "Če me bo davčna blagajna stala enomesečnega prispevka, bom zaprl dejavnost in šel na socialo." Namesto samozaposlen državi 300 evrov, bo država dala njemu 300 evrov. Resnično upam, da si mi vsi tukaj skupaj ne želimo podobnih reakcij naših davkoplačevalcev. Ponovno moram izpostaviti neenakomerno pokritost Slovenije z internetom. Po drugi strani pa v predlogu zakona predlagate, da ta zavezanec, ki ne bo imel pokritosti z internetom, bo moral to sam dokazati s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja in storitve. Resnično se mi zdi neprimerno, da mi zdaj nalagamo našim obrtnikom, podjetnikom

posameznikom, da morajo sami pridobivati ta potrdila. Gre za potrdilo državnega organa in ne vidim nobenega razloga, zakaj ne bi mogla v tem primeru Finančna uprava pridobiti potrdila, kje je pokritost z internetom mogoča, in kje ni. Ne vidim razloga za dodatno administrativno obremenjevanje naših podjetij. Sprašujem pa se tudi za primere, ko gre dejansko za terensko delo, kako naj podjetnik ve, ko bo šel na teren h kupcu, ki je naročil neko storitev, da tam pri njemu ni interneta, da bi lahko potem izvedel plačilo. Na kakšen način se bodo takšni primeri reševali? In to, kar je tudi že bilo izpostavljeno, zavarovalni agenti. Enostavno si ne znam predstavljati, da bi zdaj vsak zavarovalni agent moral imeti s seboj davčno blagajno, medtem ko na odboru niste znali povedati niti enega primera, ko bi dejansko šlo za goljufijo, ker je zmeraj z zavarovalnim agentom v ozadju policia. In jaz nikoli nisem podvomila v zavarovalno polico, ki sem jo dobila v roke. Zame je bila to vedno verodostojna listina. In ker nimate primera sive ekonomije, vsaj navesti ga niste znali, resnično ne vidim razloga, zakaj morajo biti tukaj zajeti.

Generalno uvedbi davčnih blagajn nasprotujem, ker pomenijo zgolj dodatne obremenitve gospodarstva. Prepričana sem, da s tem ne bomo zaježili sive ekonomije. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Dovolite mi najprej odgovor na konkretno vprašanje v zvezi s tem, kako bo s ponudniki IT storitev za zavezance. Vsak zavezanec se samostojno odloči, na kakšen način si bo uredil svojo informacijsko podporo. Še enkrat ponavljam to, kar sem s tega mesta že večkrat povedala, zagotoviti bo moral povezljivost s sistemom Finančne uprave. Nobenega omejevanja konkurence na tem področju ne bo. Tisti del nadgradnje informacijskega sistema Furs, ki mora biti narejen na strani Fursa, tisto pa gre po sistemu javnega naročanja. Ampak to sta dve popolnoma ločeni zadevi. V zvezi z amandmajem k 2. členu pa bi rada opozorila, da mi definiramo, kaj se šteje za plačilo z gotovino za potrebe tega zakona. In k temu, da zelo široko tolmačimo plačilo z gotovino, nas napeljuje oziroma to naredimo z razlogom, ki ima zadaj več argumentov. Prvo je celovitost zajema blagajniškega poslovanja. V bistvu ni razlike, ko kupec pride na blagajno, ali plača s kreditno kartico, ali plača z gotovino. Na enak način se z vidika poslovanja ta promet evidentira. In če želimo te podatke uporabiti, tudi za analizo tveganja za nadaljnje stopke, potrebujemo podatek, ki bo celovito prikazal promet blagajniškega poslovanja. Če bi morali izločati plačila na kreditno ali posojilno kartico, bi morali uvesti dvojne blagajne. S tem bi povzročili

zavezancem več stroškov, več komplikacij v njihovem delovanju. Polega tega ugotavljamo, da se na trgu vse bolj pojavljajo plačilne kartice, tako imenovane predplačniške plačilne in kreditne kartice, kjer neposredne povezave med transakcijskim računom in kartico ni; in s tem tudi sledljivost teh izdatkov ni zagotovljena. POS-terminali, kot sem že rekla, ki so potrebni za plačilo s plačilnimi karticami, so sestavni del blagajniških mest. Če bi želeli to izločiti, bi zavezancem povzročili dodatne stroške. Praksa v ostalih državah govori za to, da se v sistem potrjevanja računov vključi tudi plačilo na plačilne in kreditne kartice.

Pa če se lahko odzovem še na nekatere druge navedbe. Ves čas poudarjamo, da Zakon o davčnem potrjevanju računov ne odgovarja na vse probleme sive ekonomije; je pa pomemben element. Vemo, da ima siva ekonomija več pojavnih oblik, in vsako pojavno obliko je treba nasloviti s svojimi ukrepi. Zakon o davčnem potrjevanju računov bo v dobršni meri sprostil kadrovske zmožnosti Finančne uprave, ki jih bo mogoče usmeriti tudi v intenzivnejši nadzor nad tistimi, ki računov sploh ne izdajajo, nad tako imenovanimi šušmarji in izvajalci neregistrirane dejavnosti. Torej ima ta predlog zakona lahko posredne učinke tudi na to področje. Zavedamo pa se, da bo to področje treba nasloviti tudi še z nadaljnjimi oziroma drugimi ukrepi. Res je, da so tako imenovane virtualne blagajne in vezane knjige računov dale pozitivne učinke z vidika pobiranja dodatnih dajatev. Ocenjujemo, da so samo virtualne blagajne prinesle okvirno 100 milijonov evrov dodanih prihodkov. In ravno zaradi tega učinka zelo konservativno ocenjujemo tudi možne finančne posledice tega predloga zakona. Vendar pa je dosednji nadzor ugotovil dvoje. Prvo, virtualne blagajne in vezane knjige računov zahtevajo nezmanjšano prisotnost inšpektorjev na terenu, zaradi tega gre veliko produktivnega časa za nadzor s sorazmerno majhnim učinkom, ker ni mogoča vnaprejšnja ustrezna analiza rizika. In drug argument, kljub izboljšanju stanja inšpektorji Finančne uprave še vedno ugotavljajo, da se na terenu pojavljajo blagajne, ki omogočajo naknadno brisanje podatkov ali spreminjanje podatkov; in še vedno prihaja do zlorab obstoječega sistema. Zaradi tega predlagani režim pomeni bistveno nadgradnjo obstoječega sistema; ne pomeni, da zavržemo vse, kar smo do sedaj storili, ampak nadgradimo z dodatnimi mehanizmi, z dodatnimi ukrepi in izboljšamo učinkovitost ukrepa. V zvezi s terenskim delom pa samo še to pojasnilo. V primeru terenskega dela je ali v prehodnem obdobju ali po koncu prehodnega obdobja dopustna uporaba vezane knjige računov in naknadna potrditev pri Finančni upravi. Tehnični oziroma tehnološki razvoj pa gre naprej do te mere, da bo mogoče tudi pri terenskem delu v veliki meri uporabljati preproste davčne blagajne oziroma omogočati takojšnjo povezljivost s finančnim uradom ter takojšnjo izdajo potrjenih računov. Za eno ali

drugo varianto se bodo lahko zavezanci odločali samostojno.

Glede ostalih zadev pa pri drugih amandmajih. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je še interes, prosim, da se prijavite. Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Veliko smo govorili o davčnih blagajnah, ki jih uvaja Predlog zakona o davčnem potrjevanju računov. Govorili smo tudi o tem, da smo mi v času naše vlade uvedli tako imenovane virtualne davčne blagajne, ki niso nič virtualne, so kar realne in so dale svoje učinke. In tisti, ki poslujejo z gotovino, so gotovo veliko investirali v to, da so nadgradili softver, morda kupili tudi opremo. Softver pa daje garancijo, da tisti, ki račun izda, ga ne more potem brisati oziroma ga ne more za nazaj popravljati. Ključno je to, da je še vedno človek tisti, in zato večkrat zelo dobro slišim, da potrebujemo pravega človeka, etičnega človeka, ker je človek tisti, ki se bo odločil s pritiskom na gumb, če hočete, ali bo račun za kavico izdal, ali ga ne bo izdal. Zato mislim, da smo spet po dolgih debatah na tem, ali zaupamo davčnim zavezancem, našim podjetnikom; ali država njim ne zaupa. Očitno jim ne zaupa. Zaradi nekaj, ne vem koliko, kakšen delež je teh, ki davkov ne plačujejo, zaradi nekaj teh nepridipravov, če lahko tako rečem, potem država reče vsem zavezancem – vsi ste lopovi. Ker se je koalicija zavezala v koalicijskem sporazumu, da bo napovedala vojno proti sivi ekonomiji, mislim, da koalicija ne razume te vojne proti sivi ekonomiji, ker se spravlja na 80 tisoč zavezancev, ki poslujejo z gotovino. In v zakonu je definicija gotovine zelo ponesrečena. Zato mi podpiramo amandma kolegic in kolegov iz SDS, ki nekako redefinirajo definicijo poslovanja z gotovino. Mi smo prav zaradi nasprotovanja malega gospodarstva tudi v letošnji pomladi sklicali nujno sejo Odbora za finance, kjer smo soočili pozitivne in predvsem negativne strani uvedbe davčnih blagajn.

Veliko sem se pogovarjal z davčnimi strokovnjaki in se enostavno režijo temu, ko koalicija pravi – ja, s tem zakonom bomo zdaj dali smrtni udarec sivi ekonomiji. Poglejte, preprost izračun, mi ne vemo, koliko je sive ekonomije; pa če je sive ekonomije recimo 20 % BDP, potem smo na približno 7 milijard. In če želimo res nek ukrep, ki bi sivo ekonomijo razpolovil, ker vse drugo, kar je manj, je pravzaprav neuspeli ukrep. Če želimo sivo ekonomijo razpoloviti, potem bi morali samo iz naslova DDV – in to je zelo približni izračun – dobiti pol milijarde več v državno blagajno. Pol milijarde. Vlada zdaj pravi, da dobimo z uvedbo davčnih blagajn menda 70 milijonov. Na drugi strani pa zavezance, to je tiste, ki poslujejo z gotovino, obremenjujemo s tem zakonom, ker

bodo morali kupiti hardversko in softversko opremo. Ocena je, tega nismo mi izračunali v Novi Sloveniji, ampak ocena je, da bo tega stroška približno 40 milijonov. Se pravi da s 40 milijoni udarimo po zavezancih, na drugi strani dobimo izkupiček 70 milijonov. Ja, če je to kakšen ukrep, potem pa jaz res ne vem. Seveda, to so neke prognoze in projekcije, natančnih izračunov nimamo, tako da bomo videli, enkrat bomo videli, kaj bo. In če bo okroglo, bo lopata; če bo špičasto, bodo pa vile. Tako se ne moremo iti nekih ukrepov za večje zaupanje države do gospodarskega sektorja. In če že, če je to palica, potem bi morali dati tudi korenček. Že zadnjič sem diskutiral, potem bi ta korenček moral biti tudi v tej smeri, da nekdo, ki je dobil posel pa bi želel iz sto priti na štiristo zaposlenih v roku enega leta; in ker mora tudi razširiti poslovalnico, pa je ne more, ker ima okoli sebe kmetijsko zemljišče. Kaj bo naredil? Ja, odgovor je zelo preprost, ker je streljaj daleč od Avstrije; odgovor vsi poznamo. Takle 'mamo, bi rekli mladi.

O tem je možno veliko govoriti. Kolegica Urška Ban, predsednica Odbora za finance, trenutno je ni tukaj, je rekla, da je pri tistih, ki poslujejo z gotovino, največ davčnih utaj. Jaz se s tem ravno ne strinjam, bi pa želel odgovor od strokovnjakov iz Fursa, kaj oni mislijo. In kar me je močno zbudilo, je še zapis gospoda Aleša Špetiča, glasnika digitalnih tehnologij Republike Slovenije, ki ga je vlada postavila in bi ga morala vlada poslušati. Je tudi podjetnik in je zapisal naslednje: "Edina zakonita možnost za mednarodno usmerjena start-up podjetja, ki želijo imeti svoja poslovanja avtomatizirana, je, da zavržejo obstoječe rešitve in si pridobijo davčno blagajno slovenskih ponudnikov, ki niso prilagojene za poslovanje po svetu, še manj za mednarodno poslovanje. Te blagajne so razvite za delo v trgovini ali lokalih. Si predstavljate," tako Aleš Špetič, "kako start-up podjetja svoje izdelke prodajajo strankam na drugi strani sveta tako, da jih le-te lahko kupijo v poslovalnici v Sloveniji, kjer imajo fizično davčno blagajno, ki je povezana s Fursom /.../" in tako dalje. Na to smo, zglede, pozabili ali pa sem jaz morda rešitev v zakonskem besedilu spregledal.

Mi nasprotujemo temu zakonu, nasprotujemo uvedbi davčnih blagajn in trdimo, da bo sive ekonomije več, ker imajo podjetniki počasi dovolj raznoraznih pritiskov, raznoraznih birokratskih ovir, novih in novih stroškov, ki ne prispevajo k novim produktom, k novim trgovinam in tako naprej. Bom pa podprl amandma k 2. členu Poslanske skupine SDS.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

V tej hiši se radi ponavljajo oziroma ponavljamo, pa da bomo nekako uravnoteženi, se bom tudi jaz. Ker smo na veliko stvari že odgovorili tudi v prejšnjih razpravah, tudi na

matičnem delovnem telesu, kar je bilo ključnih zadev, ker zgleda, da še niso razčiščeni kljub temu, da smo jih že večkrat pojasnjevali. Vsaj naše razumevanje, tudi vlada, mislim, da je dala korektno nekaj odgovorov, pa vendar. Začnimo nekako na začetku.

Kar se tiče sive ekonomije, je bilo že povedano, da po ocenah Sursa obsega približno 8 % BDP. To je približno 3 milijarde evrov in to ni ravno malo. Pretežni del tega, smo tudi že povedali, predstavljajo davčne utaje. S tem ukrepom, z uvedbo davčnih blagajn, gremo vsaj po mojem mnenju v koraku s časom. Že več kot polovica držav članic Evropske unije davčne blagajne v taki ali drugačni obliki ima; je pa res, da nimajo take časovne sreče ali nesreče. Nekatere so to uvajale že v devetdesetih letih, mi smo se tega spomnili v zadnjem času, v zadnjih nekaj letih. Poskusi za uvedbo so bili že prej, ampak zdaj je tehnologija toliko napredovala, da si lahko privoščimo takšne, kot so predlagane v tem zakonu. Osnovno vodilo je tisto, ki smo ga povedali že na začetku, se tudi nanaša kot odgovor na nekatere očitke, da si želimo čim manj izjem v tem sistemu. Sistem, ki namenjen davkom, je mišljen že v startu, da mora biti čim bolj robusten. Ker enkrat, ko zabiješ notri klin, tak sistem lahko razpade. Gre tudi za našo predvolilno obljubo in na žalost vseh tistih, ki so govorili, da SMC nima programa, postajajo zadeve dokaj nehvaležne, še posebej po zadnjih nekaj sejah, ko na vsaki seji sprejmemo eno ali več zadev, ki spadajo v predvolilni program SMC. Kar naenkrat se stvari realizirajo, kar pomeni, da spet demantiramo tisto, da SMC nima programa. Smo sprejeli fiskalno pravilo, sprejemamo davčne blagajne in tako naprej. Kar se tiče davčnih blagajn, smo jih potem skupaj z ekipo iz koalicije dali v koalicijsko pogodbo, skupaj zagovarjali to, da je to potrebno, da je to pravi korak v smeri ureditve tega področja. V začetku leta 2015 je bil tudi akcijski načrt, zdaj imamo pred sabo zakon; upam, da bo danes tudi sprejet. Mislim, da imamo zadostno podporo in da bo tudi v relativno kratkem času sledili pravilnik, da se vse skupaj tudi v praksi udejanji. V okviru nekega zblíževanja z volivci sva se s predsednico Odbora za finance lotila tega projekta pogovarjanja s terenom nekoliko drugače. Šla sva v pet krajev, bili smo v Izoli, Novem mestu, Mariboru, Postojni, Velenju. Vsakič smo se usedli približno za dve do tri ure s tistimi, ki jih je to področje zanimalo. Povabili smo vse, predvsem Gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico, predstavili predlog takratnega zakona, se pogovarjali tudi o vsebinskih rešitvah, se pogovarjali o tem, ali imajo kakšne pomisleke, kjer bi se dalo bolje narediti. In na podlagi vseh teh opažanj smo si vzeli čas tudi v Državnem zboru, se med sabo pogovorili in pogledali, kje so res težave, kje pa se težave morda pojavljajo predvsem zaradi nekega nerazumevanja in bodo v relativno kratkem času tudi izzvenele. Prepričan sem, da gre za dokaj dovršen sistem.

Kot sem rekel že uvodoma, tehnologija nam je omogočila, da bo ta najbolj dovršen izmed tistih, ki so sedaj na voljo, primerljivega ima morda edino še Hrvaška. Omogočal bo predvsem avtomatiziran nadzor, ki bo enostaven, pregleden, imel bo čim manj človeških napak, po eni strani. Po drugi strani bo razbremenil številne davčne inšpektorje. Bilo je že povedano, da jih je preko 180 v zadnjih letih delalo na blagajniškem poslovanju oziroma kontroli tega, kar naj bi se zdaj opravljalo samodejno z algoritmi na strežnikih Finančne uprave; kar pomeni, da se je več kot polovica davčnih inšpektorjev ukvarjala samo s tem. Kakšen je bil pa izplen tega? Bil je zanemarljiv, ker je večino teh zadev zelo težko dokazati z vidika dodatnega odmerjenega davka ter z vidika kazni. To nas navdaja s tem, da v tistem delu, kjer je morda delo neproduktivno, to prepustimo informacijski tehnologiji, ki to lahko primerljivo ali celo bolje opravi; in vse tiste resurse, ki jih imamo, nameniti v drugo smer. Tisto, kar pravite, da z davčnimi blagajnami ne bomo rešili – se strinjam, zato se nam bo pa razbremenilo več kot 100 inšpektorjev, razbremenila se bo infrastruktura. Z novimi ukrepi oziroma komplementarnimi ukrepi, tistimi dodatnimi, se bo tudi primerno naslovlilo; seveda se vse skupaj naslavlja in rešuje. Gre za enostaven in odprt sistem, kar smo tudi že povedali. Zastavljen je tako, da katerikoli ponudnik, ki se bo pojavil na trgu, bo pogledal pravilnik, kako morajo zadeve biti narejene, in bo lahko svoj program oziroma programsko rešitev ponudil. Najbolj uspešen bo tisti, ki bo za razumno ceno ponudil uporabniku najbolj prijazno rešitev. Poleg te je pa za najmanjše na voljo tudi ta, o čemer smo že večkrat govorili, da bo Finančna uprava Republike Slovenije morala zagotoviti brezplačno programsko opremo za tiste, ki so morda premajhni, si tega ne morejo privoščiti ali zaradi kakšnih drugih razlogov tega sistema ne morejo uporabljati; da bodo lahko uporabljali tistega, ki ga bo razvila Finančna uprava. Na ta način bomo prišli tudi do cenovno ugodnejših rešitev, kot bi bile tiste; ker dejstvo je, da tiste blagajne, ki so bile fizične, bi morali imeti certificirano strojno opremo, certificirano programsko opremo, bi jih bilo bistveno lažje prikrojiti za kakšnega ponudnika. Teh se pač ne da, ker je odprt sistem. In zaradi tega bo rezultat tudi, da bodo rešitve za zavezance bistveno cenejše, kot bi bile v drugih primerih. Prav tako je tu zelo dobrodošlo to, da se podatki nalagajo pri Finančni upravi, kar pomeni, da ne bo treba iti več na teren in pregledovati, kot se je dogajalo doslej pri virtualnih blagajnah, ker ne glede na vse skupaj so bili podatki pri zavezanecu. To pomeni, da je moral inšpektor fizično še vedno priti na teren, se ukvarjati z njimi oziroma dati nek zahtevek, te podatke presneti in potem jih je teoretično lahko uporabljal v pisarni. Ni pa jih mogel množično obdelovati, se pravi sistemsko, da je nek algoritem, da na podlagi nekih ponderjev, nekih

uteži in vnaprej navedenih pravil ugotovi, ali je nek zavezanec bolj tvegan ali manj tvegan. In za tiste, ki jim da tvegano oceno, se potem tudi izvrši davčni pregled. In na ta način, prvič, se ne obremenjuje tistih, ki poslujejo pošteno. Po drugi strani se vsa sila oziroma intelektualna zmogljivost inšpektorjev in vsega tega začne ukvarjati s tistimi, ki ne poslujejo ravno skladno z zakonom, in tistimi, ki morda padejo ven, kot ste rekli, ne izstavljajo faktur; šušmarji, tisti, ki jih ta zakon, tudi če bi jih hotel, nekako ne more nasloviti. Za to pa so komplementarni ukrepi. Kar se tiče teh ukrepov, smo že začeli s tem. Ne gre zgolj za davčne prihodke, gre tudi za razbremenitev inšpektorjev, gre za posodobitev delovanja Finančne uprave, gre za posodobitev delovanja nadzora, gre za naprednejši sistem ugotavljanja kršiteljev.

Kar se tiče preprečevanja dela na črno in zaposlovanja, vseeno velja omeniti, da se posredno s tem tudi to omejuje, ker je v tem zakonu ena določba, kateri podatki se pošiljajo Finančni upravi. Pošiljali se bodo tudi nekateri podatki, na podlagi katerih bo mogoče sklepati, ali morda nek zavezanec gre oziroma posluje na polju zaposlovanja na črno ali kaj takega. Zakaj? Preprosto, ko bo sistem preverjal različne zavezance, mu bo verjetno relativno jasno, da nekdo, ki posluje na nekem mestu, morda tukaj ob Ljubljani, kakorkoli, s pol manj zaposlenimi, ne more narediti dvakrat več prometa kot njegov sosed, ki ima vse zaposlene. Že to bo nek povod, da se začnejo zadeve malo bolj podrobno gledati. Naprej, kar se tiče neevidentiranega prometa in gotovine, mislim, da se s tem vseeno tistim, ki poslujejo na robu ali čez rob, ena možnost zapre. Se pravi popravljanje teh podatkov in prilagajanja; iz enega polja možnih utaj se jih izrine in s tem gredo na drugo polje. Za tisto bodo pa komplementarni ukrepi, ampak tukaj ne gre za podobno situacijo kot imamo mi, prej so bila tudi omenjena neka področja transfernih cen. Transferne cene so eno področje, ki ga ti urediš, in potem ti zbežijo na drugo področje; ampak ne na druge dve ali tri, kot se pojavljajo tukaj pri takem enostavnem poslovanju, ampak na preostalih dvajset. Recimo na izvedene finančne instrumente, tam pa zadeve postanejo bolj zahtevne. V tej situaciji, ko mi reguliramo poslovanje z gotovino, ni takih naprednih modelov, zato se tudi regulirajo na bolj enostaven način.

Če gremo naprej, kakšni so dodatni učinki, ki si jih obetamo. Če gledamo vzporednice s Hrvaško, kjer se je povečalo zaposlovanje v teh branžah, se pravi za približno 4 tisoč 100 ljudi, povečalo se je za približno 18 % število podjetij v tej branži, povečal se je obseg investicij v tej branži zaradi tega, ker kar na enkrat je treba tisti promet, ki prej ni bil evidentiran, nekako potrošiti za zaposlovanje in za morebitne investicije, prenovo lokalov, osnovnih sredstev, morda nakup strožnic, kakorkoli že; s katerimi se potem tudi koristijo

investicijske olajšave, izboljša se likvidnost. Veste, da sta v našem prostoru najmanj dve težavi. Prva je povezana z bankami, ki ne odobrijo posojil. Če je slabo poslovanje, tudi na račun tega, ker se skuša morda del prometa prikriti, je težko dobiti sredstva za investiranje. Poleg tega je drug zanimiv vidik ta, če bo pač višja likvidnost na transakcijskih računih, bo tudi boljša plačilna sposobnost, kar si tudi nekako obetamo. In če pogledamo še nekatere druge učinke na Hrvaškem, recimo povprečna plača v branži je šla gor kljub povečanemu številu zaposlenih. Povečal se je promet, povečal se je izplen iz DDV. Je nekaj pozitivnih eksternalij, denar pride v sistem, se v tem sistemu začne vrteti, se oplaja in na več mestih imamo vsi korist od tega, podjetniki in zaposleni, država ima od tega koristi, tukaj je več plusov.

Kar se tiče malih zavezancev, če grem še malo na to, bi vseeno izpostavil nekatere prednosti oziroma nekatere rešitve, ker dejstvo je, da bodo mali s tem dodatno obremenjeni in treba je bilo poiskati neke izhode iz tega, kako bi jim lahko pomagali. Prva zadeva je to, da je opredeljeno predhodno obdobje dveh let, v katerem se bo lahko zavezanec prostovoljno odločil, ali bi šel na potrjevanje računov v realnem času, to je elektronsko potrjevanje ali fiskalizacija; ali pa se bo odločil za uporabo vezane knjige računov, ki jo bo naknadno potrdil. V teh dveh letih računamo, da se bo izboljšala zmogljivost strojne in programske opreme, konec koncev neka IT pismenost vseh tistih, ki naj bi to uporabljali, neka krivulja učenja; poleg tega se bo sigurno izboljšal signal. Kot veste se trenutno naša mobilna omrežja nadgrajujejo z novo tehnologijo, s tem se bo povečal obseg prenosa podatkov, znižuje se cena prenesenih podatkov, povečuje se pokritost s signalom. Prav tako pa se bo v teh dveh letih vzpostavila tudi neka praksa in ta praksa se tudi med raznimi združenji kar dobro izmenjuje. Na račun tega računamo, da bo bomo v dveh letih prišli tako daleč, da ne bo več težav preiti na popolnoma avtomatiziran sistem. Naprej, sem že prej omenil brezplačno aplikacijo na spletnih straneh Durs oziroma Finančne uprave po novem, odkar so se združili s Cursom. Ker je sistem odprt v večini primerov oziroma praktično vseh za te male zavezance, bo možno z nekimi aplikacijami oziroma z aplikacijo na mobilnem telefonu, ki bo imel naložen certifikat, to opraviti. Če bo nekdo za to pooblaščen znotraj društva, bo lahko konec koncev na sorazmerno enostaven način to počel. Konec koncev vsak podjetnik, manjši, ki mu to predstavlja velik strošek, sem si pogledal te stvari tudi na Hrvaškem, ko sem kakšen vikend bil dol, kako se to rešuje. In prišel sem do enega primera, mislim, da je bilo v Poreču, ko je en gospod prodajal več zadev, pa je imel preko sedemdeset let. Prodajal je parkirne listke, prodajal je spominke in prodajal je domače proizvode. Ampak ne tiste kmetijske, ker pri njih velja izjema, ampak razne pijače in tako naprej,

kot so po navadi ob cestah. Vse, kar je imel, je imel mobilni telefon, ne bom povedal znamke, v paketu za en evro ga je kupil, z običajno naročnino, ki ga se stala dvanajst evrov, preračunano iz kun; in imel je tiskalnik za petinštirideset evrov. Jaz sem ga vprašal, ker je bil starejši gospod, kako se je on na to navadil. On je rekel, prva zadeva, ko so objavili, kaj bodo naredili, sem rekel, da jaz ne bom delal več, se bom upokojil, konec, dosti bo. S tem so pa res naredili tisto končno zadevo, zaradi katere jaz ne bom več delal. In ker je bil še vedno tam, sem ga vprašal, kako je šlo, je rekel – ja, nič, sem si nabavil ta telefon, poglejte, tako imam, tukaj so te cifre, udarim in to je to. Gre, račun se mi izpiše, vse imam evidentirano, prej sem izgubljal listke, to, ono, tretje. In zdaj zadeve funkcionirajo. Nekdo, ki je a priori rekel, da to ni zame, nikakor ne bom tega delal, je bil že starejši gospod, ki glede informacijske pismenosti morda ni imel takšnih možnosti, ker se izjemno hitro razvija; pa vendar se je tega lotil, naredil in dela, posluje; ter poleg tega za nek razumen strošek.

Od tukaj naprej velja vseeno opozoriti na nekatere informacije. Zakon o davčnem postopku in Zakon o davku na dodano vrednost nam definirata določen primer, ko računa ni treba izdati. Ker je sopogoj predpisan v zakonu, morate izstaviti fakturo in plačati v gotovini oziroma z nečim, kar se šteje za gotovino. Prej smo slišali, da je opredelitev sorazmerno široka. V nekaterih primerih računov ni treba izdati, to so razni avtomati. Pri malih, recimo družtvih in tako naprej, so pa primerljive situacije, ko imate plačilo članarine, ko imate plačilo donacij; v takšnih primerih se račun ne izstavlja, kar pomeni, da ni dolžnosti, da bi nekdo imel davčno blagajno. Če pa nekaj prodaja, konkurira na trgu – takrat pa ja, konec koncev se gre posel. In če gremo naprej, kar se tiče življenjskosti tega zakona, tukaj so bile predvidene oziroma smo razmišljali tudi v smeri tega, kaj se v praksi dogaja, da ne bo nekaj napisano in potem se bo ugotovilo, da zavezanci tega ne morejo uporabljati. Rečeno je bilo že prej, nekje ni signala, nekje bo izpad elektrike, nekje se bo pokvarila strojna oprema, karkoli se bo zgodilo. Poudariti velja, da je to v zakonu predvideno na različne načine. Če recimo pade linija, se računi še vedo izstavlajo, ker bi bilo popolnoma nelogično, da nekemu onemogočimo poslovanje. Če imate vi polno gostilno ali prodajate, ste opravili neko storitev kot obrtnik, bi bilo popolnoma neživiljenjsko, da vi v tistem trenutku ne morete izstaviti fakture. Vi jo izstavite, tisti trenutek, ko se spet poveže naprava s spletom, se bo samodejno fiskaliziralo vse za nazaj. Drugi vidik, ko zmanjka elektrike, takrat nimate kaj, ste prisiljeni, da vzamete kemik in blok ter napišete, kot se je delalo do zdaj. In za te primere je pa predvideno, da se bo potem v nekaj dneh vse skupaj fiskaliziralo.

Nekaj je bilo tudi rečeno glede kazni. Začeli smo ta razmislek, kako zapreti ta trikotnik

oziroma krog; na eni strani imamo Finančno upravo, na drugi strani imamo kupca, na tretji strani imamo prodajalca. Vsi trije so zadolženi oziroma lahko vplivajo na to, ali bo nekdo izpolnjeval svoje davčne obveznosti oziroma izstavil fakturo, jo fiskaliziral, ali ne. Ker če je prodajalcu v interesu, da ne izstavi fakture, pa ga nihče na to ne opozori, ne finančna uprava ne kupec, v takšnem primeru je bistveno večja verjetnost, da računa ne izda. In velikokrat se dogaja, ko smo se mi pripravljali na ta zakon in smo se pogovarjali z razno raznimi zavezanci, so nam povedli, da včasih so kupci tisti, ki pritiskajo na dobavitelja oziroma na nekega prodajalca, naj ne izstavi fakture; češ dajte mi dodatni popust, saj ne rabim računa, boste vi prišparali na DDV. Sicer v večini primerov to na DDV ne funkcionira, posebej pri obrtnikih, oni kupujejo z 20-odstotnim vstopnim, ko prodajajo oziroma nekaj zmontirajo, je devetodstotni. Tukaj ni nekih bistvenih razlik, je pa potem recimo na dohodnini, na prometu. Vseeno velja to poudariti. Zaradi tega smo na nek način želeli ta krog zaključiti, eden izmed je ta mehki del, osveščanje, kot je bilo rečeno s strani NSi, ta korenček. Mi si tukaj predstavljamo predvsem nagradne igre, osveščanje in tako naprej. Na drugi strani pa palica, neka simbolična kazen v višini 40 evrov. Kot veste, velja splošni Zakon o prekrških, ki ureja področje prekrškov na tem mestu. Je podobno kot pri parkirni kazni, če plačate v osmih dneh, je to polovica, je to 20 evrov. Poleg tega velja tudi tista določba iz Zakona o prekrških, ki predvideva, da lahko inšpektor v takem primeru, ko so lažje kršitve izreče zgolj opomin in ne da kazni. In gremo spet na tisto polje osveščanja. To je tisto, kar bi radi zasledovali, tudi pri nas, da so inšpektorji osveščeni, da vedo, da imajo tudi druge možnosti, da poskusijo predvsem opozarjati, osvestiti kupce in na tak način vplivati na davčno kulturo v Sloveniji. Nekateri rečejo, da pri nas niso vsi delikventi, dejansko to drži. Jih je pa nekaj, ki jih bo treba nekako osvestiti. In če imamo mi 3 milijarde ocenjene sive ekonomije, to nekaj je; ni zgolj neka margina. Poleg tistih, ki poslujejo pošteno, je treba za tiste, ki bi radi malo manj pošteno poslovali, poskrbeti, da bodo tudi oni poslovali pošteno, ker na tak način se tudi konkurenčni pogoji izenačijo in na tak način si lahko tudi na zdrav način konkurirajo.

Če gremo naprej na druge ukrepe, rečeno je bilo, da ta ukrep, pa tega mi v SMC nikoli nismo rekli, tudi kar se tiče koalicijsko ali od vlade nisem tega slišal, da bi ta ukrep sedaj kar na enkrat vse rešil. To je en ukrep. Poleg tega bodo potrebni številni komplementarni ukrepi, ampak vsega na enkrat se ne da. Naredili smo tega, sedaj sledijo drugi. Do konca leta je še kar nekaj časa, 2016 bo zanimivo leto. Verjamem, da bomo marsikaj še prinesli na to mizo, kjer se bomo pogovarjali, lahko sprejeli in tudi nekako iskali skupne rešitve, ki bodo dobre. Poleg teh je sigurno nekaj ukrepov, ki se predvidevajo. Omenil sem že nagradne igre, omenil sem

program, ki bo na voljo na spletni strani Finančne uprave. V zadnjih mesecih se bil kar nekajkrat malo nervozen zaradi spletne strani Finančne uprave, ker se mi je zdela malo manj ..., navajen sem bil na prejšnjo stran Dursa, ker sem tam veliko bil. Nekako sem prišel do tega, da mi le-ta ne odgovarja oziroma nisem našel tistih podatkov, ki sem jih rabil. Sem se kar potrudil, da sem jih našel. In pogledaj ga zlomka, v vmesnem času je pa Finančna uprava dejansko na tem delala in še vedno dela. Tista spletna stran v tem času, od kar sem na začetku začel, ne bom rekel, težiti, ker to ni prišlo od mojega teženja, prišlo je tudi od njihove iniciative, da je to treba urediti, se je marsikatera stvar, na katero sem opozoril, še preden je prišlo to opozorilo do njih, že uredila. Verjamem, da do takrat, ko se bodo uvedle davčne blagajne, bo ta stran res izpiljena, uporabniku prijazna, poleg tega pa bo tudi dokaj obsežen tisti segment, ki bo imel te odgovore na pogosta vprašanja. Veliko kritik prihaja predvsem zaradi neobveščenosti, morda nerazumevanja, pa to ni na strani zavezanca. To je vseeno na strani države – Državnega zbora, Vlade in ministra za finance –, da začnejo čim bolj in dokaj jasno komunicirati. Jasno in neposredno, da zavezanci vedo, kaj jih čaka, da to ni noben bav, bav; ampak da delamo stvari tudi v njihovo korist in predvsem zaradi njih. Kar se tiče zavez, ki so tukaj nekako še notri, poleg debirokratizacije, na kateri se dela, poleg prestrukturiranja davčnih bremen, na katerem se tudi dela, poleg tega, da se izboljša način oziroma kakovost oziroma učinkovitost pobiranja davkov, se dela tudi na drugih zadevah, ampak vsaka stvar terja svoj čas. Sedaj smo mi tukaj eno leto, odkar so bile volitve, uradno delamo deset mesecev, vlada morda osem mesecev. Tako hitro se vsega ne da rešiti. Delamo pa na tem.

Kar se tiče tega zakona, ga jaz vsekakor podpiram. Izhajam tudi iz področja, v prejšnjem življenju sem se ukvarjal z davki, mi je to blizu. Tudi takrat, ko sem se odločal, ali pristopiti k SMC ali ne, sem najprej gledal program in usmeritve, kar se tiče davkov. Tukaj sem videl določene rešitve, tudi določene možnosti za izboljšave; in te se sedaj dogajajo. In zato sem še vedno tukaj, kjer sem. Kar se tiče nekaterih razprav, ki so bile do sedaj dane. Ena je bila že rečena – ne bomo zaježili sive ekonomije in dela na črno. Tisti, ki dejavnosti delajo na črno in ne izdajo faktur, kot sem že prej rekel, inšpektorji bodo lahko dali energijo drugam, s posodobitvijo informacijskega sistema Finančne uprave bodo ti pregledi lahko postali bistveno bolj usmerjeni. Če imamo mi kar naenkrat sproščenih 180 inšpektorjev, dobro, nekaj manj, ker imajo še kaj drugega verjetno za delati. Pa recimo 50 inšpektorjev, če opravijo dva pregleda na terenu na teden, verjetno vidite, da lahko v treh do štirih letih obišejo praktično vse šušmarje. To je proces, ki traja. Se bo naredil, se spreminja kultura, se spreminja ustroj in delovanje tega davčnega sistema. Kar se tiče znižanja davkov,

da visoki davki povzročajo več davčnih utaj in obratno. Že zadnjič sem tukaj pokazal zanimiv graf, ker me je malo razjezilo, da se to tako vehementno pojavlja. Rdeča pomeni zniževanje davčnih stopenj, nižja, kot je davčna stopnja; tukaj pa imate sivo ekonomijo. In zanimivo je to, da nižji, kot so davki, višja je siva ekonomija. To spada iz tistega, kar gledamo po OECD, kar pomeni, da verjetno zajec ni v tem grmu. Vi imate lahko sorazmerno visoke davke in nizko sivo ekonomijo. In zakaj to deluje? Iz dveh razlogov. Prvič, percepcija, kaj vi za ta denar dobite, to je ena stvar. Druga stvar, kako je reguliran sistem. Ali je robusten, ali deluje, ali je nadzor, ali med zavezanci prevladuje zavedanje, če bo nekaj naredil narobe, ga bodo relativno hitro dobili. Tega v Sloveniji še ni, si pa prizadevamo, da bi do tega prišli. Ker enkrat, ko je sistem robusten, jasen in pregleden, takrat tudi utaj ni več. Pa ne samo zaradi tega, ker bi bili zavezanci tako poštenejši, večina jih je; ampak za tisti manjšinski del, kjer je potrebna palica, ter zaradi zavedanja, da je tako delovanje nedopustno in da bodo sorazmerno hitro najdeni, odkriti in tudi sankcionirani za tisto, kar delajo narobe.

Kar se tiče zapiranja dejavnosti, mislim, da sem že vse povedal s primeri iz Hrvaške, tam so tudi govorili, da bo 20-odstoten upad podjetij v tej branži. Za 18 % je šlo gor. Rekli so, da bo 4 tisoč manj zaposlenih v teh branžah. Bilo je 4 tisoč 100 več zaposlenih v teh branžah. Bilo je rečeno marsikaj. Šle so povprečne plače gor v teh branžah, šel je gor obseg investicij. Ta veriga se je sklenila in to je vse skupaj tudi potegnile druge dejavnosti za sabo, da se sedaj posluje boljše. Kar se tiče nepokritosti Slovenije z internetom, tehnologija se izboljšuje, v prihodnjem obdobju ni potrebno, da bi nekdo pridobival potrdilo Akosa, ker se lahko prostovoljno odloča. V dveh letih bo pa tudi Akos moral ugotoviti, na kakšen način bo to zagotavljal. Če se bo ugotovilo, da to ni možno ali da se ne da dobro narediti, mi smo zakonodajna oblast, še vedno se da kakšne stvari izpiliti v tem zakonu v nekem doglednem roku, če bo res prišlo do tega, da se bo ugotovilo, da je zadeva brezizhodna.

Tudi ta izjava mi je bila dobra – smrtni udarec sivi ekonomiji. Se pravi, vsak ukrep, ki je manj kot razpolovitev sive ekonomije, ni nič. Je tako, a smo rekli? To je en ukrep. Zato, da pridete vi do 50-odstotnega učinka, morate sprejeti nekaj ukrepov. Dejstvo je pa, da se bodo z naborom ukrepov, več kot jih bo, ko bomo več sivih polj pokrili, nadsorazmerno zmanjšal obseg sive ekonomije. S prvim ukrepom se zmanjša zgolj toliko, kot se zmanjša. Ocenjujemo ga lahko samo na podlagi tega prvega ukrepa, mi ne moremo v zakon napisati, da bo učinka ena milijarda, če imamo samo en ukrep. Tudi ne moremo sočasno ocenjevati vseh ostalih ukrepov. Pričakujem pa, da bo z ostalimi komplementarnimi ukrepi učinek višji, kot je za ta konkreten primer oziroma za ta konkreten

predlog zakona. Naprej, kar se tiče tega, da mora biti palica in korenček, spet je bilo v tem smislu – iz 100 na 400 zaposlenih. Ja, birokracija v Sloveniji je kar razraščena, tega se sami zavedamo. Kar lahko rečem, je, da delamo na tem, ne glede na to, na katerem področju smo bolj angažirani, tukaj v SMC, pa tudi kar se tiče koalicije. To je problem, se ga pa ne da odpraviti na hitro. Moj nono je vedno rekel, da nobena stvar se ne more narediti na hitro, niti tam – mislim, da je zadnjič nekdo rekel – , kamor gre tudi cesar sam. In dejstvo je, da za to rabimo več časa. Rabimo še leto, dve, tri. Se tudi govori, da se ne rabi nobenih analiz, na pamet se stvari pač ne dela. Zato rabimo čas, delamo na tem, to je en ukrep, sledijo drugi.

Kar se tiče elektronskega poslovanja – mislim, da je tam prišlo do malega nesporazuma, s katerim smo se tudi mi ukvarjali. Takoj, ko je bilo tisto objavljeno, smo se kar vrgli notri in začeli ugotavljati, ali je res, ali ni res, v katerem primeru drži, v katerem primeru ne drži. Ugotovili smo naslednjo stvar. Da je tukaj verjetno šlo za manjše nerazumevanje. Mi se nismo ukvarjali s procesorji plačilnega prometa, da bi mi Paypalu ali Paysafu ali katerikoli izmed teh organizacij, ki procesirajo spletna plačila, naložili, kako naj to procesirajo. Mi smo se ukvarjali z računom, to pa je ločeno od procesiranja spletnih plačil. In še druga zadeva je. Pretežni del teh spletnih plačil gre preko posrednikov, ki se štejejo na nek način kot banke, tistega ni treba fiskalizirati. Treba je fiskalizirati drugi del, kjer pride do podobne situacije plačila s karticami, kreditnimi karticami. S tem smo se ukvarjali, smo se pogovorili in prišli tudi do zaključkov, da to ne bi smel biti tak problem. Res je, da bomo morali nadgraditi proces izstavljanja faktur; ne gre pa za to, da bi jim spremenili integralni del pridobivanja njihovih dohodkov oziroma zaračunavanja njihovih dohodkov, se pravi procesorjev, plačil, ki se dogajajo preko spleta.

Kot rečeno, jaz bom zakon z veseljem oziroma z nekim optimističnim pogledom vnaprej podprl. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (NeP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Vidimo, da je zadeva kompleksna, da je ta del davčnih blagajn samo en majhen kamenček v mozaiku celotne problematike. Odvisno je, kako gledamo na statistike; nekatere statistike prikazujejo manjši procent sive ekonomije, nekatere večje. Jaz v teorijah in v svojih raziskavah ugotavljam, da je siva ekonomija samo en segment neformalne ekonomije. Kot neformalno ekonomijo jaz povzamem vse dejavnosti najprej črne ekonomije, kar pomeni tisto, kar je prepovedano in že kot tako ni podvrženo davku, to so po navadi vse kriminalne dejavnosti. Potem imamo sivo

ekonomijo, o kateri govorimo danes, sama dejavnost je po navadi dovoljena, vendar se od te dejavnosti ne plača davka. Potem imamo belo ekonomijo, ki je prav tako dovoljena, ampak gre za tisto, kar je že bilo omenjeno, selitev industrije, izvedeni finančni instrumenti in drugi novi finančni produkti. Tukaj gre za velike količine denarja, ki odteka mimo davkov. In če povzamem vse te dejavnosti iz raziskav, ki smo jih naredili v svetu in tudi z Evropsko unijo, so ti procenti od 25 % pa naprej. Za tranzitne države še veliko večji, bolj gremo v nerazvite države, v Afriko, pa tudi do 50 %. In sedaj se ukvarjamo s segmentom, vlada pravilno ugotavlja, da bodo potrebni še drugi ukrepi. Če teh ukrepov ne bomo izvedli naenkrat, ljudje v te ukrepe ne bodo zaupali. Zato pričakujem, da bodo ostali ukrepi sledili čim prej. Pozabljamo na nekaj, pozabljamo, da smo priča številnim migracijam, migranti kot takšni prihajajo v obljubljeni dežele delati. Iščejo delo. Kdo jim lahko nudi delo? Ravno neformalna ekonomija. Tukaj imamo potem trikotnik migrantov, delodajalcev in tistih, ki vodijo te ljudi v obljubljeni deželo. Mi že zamujamo z ukrepi, kajti val beguncev že teče preko nas ali pa nas bo / nerazumljivo/ Če grem naprej, na tem področju obstaja ponudba in povpraševanje. Ne moremo se ukvarjati samo s ponudbo ali samo s povpraševanjem, ampak moramo gledati na zadeve kompleksno. Pričakujem čim prej ukrepe, tudi glede izpostavljenih vprašanj. Vloga države je, da omeji neformalno ekonomijo, ne pa jo s svojimi ukrepi še pospešuje.

In če zaključim, da se ukrepi zaenkrat koncentrirajo samo na področje sive ekonomije, kar v večji meri prizadene ljudi, ki so na robu preživetja in si z neformalno ekonomijo rešujejo svoj socialni status. Moramo jim ponuditi konkreten izhod, da bodo lahko preživeli, kajti ukrepi vlade gredo v to smer, da formalna ekonomija, se pravi tista zakonita, postaja vse bolj podobna neformalni ekonomiji. Priča smo oblikam dela, ki so vse bolj podobna neformalnim oblikam dela; in delavci imajo vse manj pravic in si tako rešujejo svoj življenjski položaj z neformalno ekonomijo. Samo enostranski ukrep, ki pomeni represiven poseg, ne bo dal zelenih ukrepov, če na drugi strani tudi v formalni ekonomiji ne bomo nudili ljudem možnosti preživetja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik.

S zadnjim stavkom kolega gospoda Bojana Dobovška se popolnoma strinjam. Bi pa rad uvodoma opozoril na kolega iz SMC; mislim, da je gospe Vraničar naredil izjemno veliko pozitivno reklamo, kar se tega zakona tiče. Mislim – v negativnem smislu. Mislim, da je bil danes nastop gospoda – pa mi je žal, da je šel ven – resnično vzorčni primer čistega birokrata,

ki nima čisto nič z realnostjo tega življenja, popolnoma absolutno nič. In lepo prosim tudi poslanke in poslance, da se malo pozanimajo, preden na tak način razpravljajo – čisto neživljenjsko.

Spoštovani, pogledimo čisto na kratko zgodovino naše Slovenije. Pogledimo bančno luknjo, 6 milijard, pogledimo tatvine, ki so se zgodile, ko se je delal naš kompletni avtocestni sistem. Potem pogledimo TEŠ 6, tukaj lahko govorimo za več milijard evrov, ki so bile pokradene v tej državi. In ponovno lovimo kurje tatove, namesto da bi se ukvarjali s tistimi, ki so največji lopovi v tej državi. To je neverjetno. Gospa Vraničar je danes povedala, da pričakujejo pozitiven učinek tega zakona blizu 100 milijonov evrov letno. Jaz mislim, da to ne bo. Ampak pa preračunajmo – 7, 8 milijard, ki jih je bilo pokradenih, 80 oziroma 70 let vsako leto 100 milijonov evrov, če bi to bando razkrinkali, ki je pokradla celotno državo. In kurjih tatov ne bi potrebovali loviti. In še nekaj, ljudje se ne bi izogibali davkom, plačevanju davkov, če bi lahko preživeli. Gospod Dobovšek je prej zelo konkretno povedal stvari. Ne bi se posluževali takšnih in drugačnih rešitev na eni strani. Na drugi strani je govoril tudi o tistem, o čemer se z njim popolnoma strinjam. Danes imamo ljudi na minimalni plači, ki ne morejo preživeti. Enostavno legalno prihajajo v zgodbo in nič; namesto da bi Vlada Republike Slovenije in koalicija vztrajno delala na tem, da bi se to področje uredilo, da bi ljudje lahko normalno živeli, da bi ustvarjali pogoje za razvoj ekonomije, za razvoj gospodarstva, da ne bi bila stalno večja večina na minimalni plači, proizvajali upokoјence, ki gredo v pokojnino pri 40 letih delovne dobe, pa ne morejo preživeti, dobijo 420 ali 450 evrov penzije ali 500. Včeraj sem bil ravno na terenu na obisku in mi ti ubogi upokoјenci s 400, 300 evrov pravijo, da letos še sploh niso dobili tistega ubogega dodatka 200, 300 ali 400 evrov zraven, kolikor dobijo, da bi lahko šli za tri dni na morje. Sramotno, kakšno vlado imamo, sramotno. In danes sem slišal, da bodo šele nekje pri juljski plači ta prispevek dobili. Sicer to ne paše v ta zakon, se opravičujem, sem moral to povedati, ker me to žalosti. To je neverjetno. In tukaj sedi stranka Desus, ki držijo glavo dol pa roko čez obraz, da jih ne bi slučajno upokoјenec pogledal v obraz in videl pravo resnico njihovega zastopanja, njihovih interesov tistih najbolj revnih v tej državi. To se mi zdi pomembno, kolegi iz Desusa, da se tukaj postavite, ne pa za privilegirance, tistih 15 tisoč, ki so se rodili po letu 50, pa dobivajo tisoč 470 evrov pokojnine; 15 tisoč, ki so se rodili po letu 50, lepo vas prosim.

Gospod predsednik, se vračam nazaj k razpravi o tem zakonu. Tukaj ne morem mimo tega, da ne bi tukaj upošteval mnenje Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. In jaz sem to že velikokrat povedal. Mislim, da bi se vlada in koalicija, ki so ta zakon pripravljali, morali zavedati in se zagotovo tudi z njimi pogovarjati,

ko so pripravljali to rešitev. Gospod Meh, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, je dejal naslednje: "Davčne blagajne ne bodo imele nobenega vpliva na sivo ekonomijo, pomenijo pa dodatno obremenitev gospodarstva." To je tisto, o čemer sem govoril pred tem. To je njegov citat. In citiram še naprej. "Uvedba blagajn kaže na nezaupanje politike v naše gospodarstvo," je še dodal predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. "Blagajne bodo prizadele samo poštene podjetnike, ki izdajajo račune. Tisti šušmarji, ki delajo na črno in računov ne izdajajo, pa ne bodo občutili nobenih posledic," je prepričan. "Obrtniki in mali podjetniki, ki poslujejo z gotovino, so zato vseskozi nasprotovali uvedbi blagajn," je še dodal. Še naslednji stavek: "Vsaki dve leti nove blagajne." Meh je spomnil, da so leta 2013 uvedli virtualne blagajne, ki so pomenile dodatno obremenitev slovenskega malega gospodarstva, takrat prinesle dodatnih 100 milijonov evrov plusa v proračun. "Dodatnih rezerv, ki bi jih bilo moč še iztisliti iz malega podjetnika, ni več," je prepričan. In mislim, da je predsednik Obrtno-podjetniške zbornice zelo jasno ter malce zavito povedal pravo resnico, da bomo tiste male podjetnike in obrtnike, ki že v danem trenutku ne morejo normalno preživeti, zdaj potisnili v popolno revščino ali na Zavod za zaposlovanje. In kdo bo to plačal? Tisti z minimalnimi plačami, tistih nekaj sto tisoč ljudi, ki je v tem trenutku še zaposlenih. Mislim, da prihajamo v neko situacijo, kjer si ne moremo več znova in znova dovoliti obremenjevati gospodarstva. Predvsem od vlade in koalicije pričakujem, da bodo prišli v državni zbor z ukrepi, ki bodo pozitivno vplivali na pogoje, da bodo ti obrtniki in podjetniki, ki še živijo v naši družbi, lahko dodatno zaposlovali. In samo to je pot, nobene druge ni.

Z vsemi dodatnimi administrativnimi ali takšnimi in drugačnimi ukrepi, ki gredo proti razvoju podjetništva in obrtništva, pa mislim, da bomo počasi resnici na ljubo prišli v eno vrzel, iz katere se definitivno ta država ne bo mogla izviti. Poleg tega, da tukaj še upoštevamo, kako se nam ruši razmerje med zaposlenimi in upokojitvami. Danes je bilo rečeno, nekdo je to že povedal, v kolikšnem času bomo prišli na rezultat 1 : 1 – en upokojenec na enega zaposlenega. Še kako hudičevo je pomembno, da ustvarjamo na tistem področju, sprejmemo in pridemo z ukrepi, ta vlada in ta koalicija, da bodo zaposlovali, da bomo imeli čim več zaposlenih, če na drugi strani tudi strmo raste število upokojencev. Da bomo obdržali to razmerje ali še izboljšali to razmerje v smeri zaposlenosti. Danes je bilo že slišati, da je ta zakon oh in sploh najboljši, najkvalitetnejši, pripomogel bo vsem in vsakomur, da ... Ne vem, na kakšen način sicer, jaz tega ne razumem, kar je gospod govoril. Tukaj imam zapis, ki smo ga dobili s strani Planinske zveze Slovenije, Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite, Olimpijski komite Slovenije – Združenje

športnih zvez, Bojan Rotnik, Damijan Lazar, Bogdan Gabrovec in vseh ostalih društev v tej državi, ki se jih ta zakon dotika. Mi smo že s samimi zakoni na področju omejitve, ki jih že sedaj imajo vsa društva, šli tako ali tako predaleč. Če pogledate na drugi strani, kako lahko v Avstriji to funkcionira, kako tam društva normalno funkcionirajo; govorim o gasilskih društvih, o športno-kulturnih društvih, govorim o vseh ostalih društvih.

In mi z vsako novo potezo dodatno obremenimo ali onemogočimo normalno delovanje društev v naši družbi. In poglejte, kaj so zapisali, to bom pa citiral, da slišite vsi, tudi gospa Vraničar. "Spoštovani, na vas se obračamo z namenom, da vam pojasnimo predvidene učinke v primeru sprejetja predlaganega Zakona o potrjevanju računov. Predlagana uvedba davčnih blagajn globoko posega v delo športnih društev, ki jih je v Sloveniji več kot sedem tisoč. Pri športnih društvih se kalijo slovenski športniki, ki potem prinašajo odmevne rezultate, poleg tega pa se v športnih društvih združujejo rekreativci, ki za aktivno življenje spodbujajo vedno večji krog ljudi ter izvajajo izlete in rekreativna tekmovanja, športne taborne za mlade in drugo. Predlog zakona postavlja enake pogoje glede davčnih blagajn za pridobitne pravne osebe in za nepridobitna društva. Če bo zakon sprejet v takšnem besedilu, bodo društva morala pri organizacij izletov in športnih aktivnosti zagotoviti prenosne davčne blagajne z mobilnim internetom, da bodo lahko izstavila račun udeležencem na avtobusu, na izhodišču izletov, v telovadnici ali na igrišču. Poleg tega predlog zakona predvideva, da bo vsak zavezanec predhodno sporočil poslovni prostor oziroma lokacijo, kjer bo račune izdajal. Tudi v primeru uporabe vezane knjige računov in naknadnega potrjevanja računov preko spleta to pomeni ogromno dodatno obremenitev društev. Ugotavljamo, da je ukrep uvedbe davčnih blagajn za društva nesorazmeren, saj za državo ne bo pomenil več davčnih prihodkov, ker društva v veliki večini niso zavezanci za DDV. Pomenil bo predvsem velike dodatne administrativne omejitve in stroške. Takšne zakonske spremembe ne sledijo Nacionalnem programu za razvoj športa, strategiji razvoja turizma in drugim usmeritvam države z namenom večanja blaginje državljanov preko spodbujanja nevladnega sektorja. Spregleda se vse pozitivne učinke delovanja prostovoljnih društev, ki s svojim programom in delom skrbijo za rekreacijo in zdravje ljudi ter za infrastrukturo v javnem interesu. Če obstaja enotno zavedanje o pomenu in doprinosu športnih društev in društev na splošno, moramo poskrbeti, da tudi zakonodaja podpira njihovo delo in voljo do prostovoljnega dela. Verjamemo, da je bolje, da številni prostovoljci v športu svoj čas raje usmerijo v vsebinsko delo kot v dodatno izpolnjevanje obrazcev za račune."

Mislím, da temu, kar so zapisali, ni kaj dosti za dodati. Pričakujem pa danes od gospe Vraničar, da bo na te dileme odgovorila, ne glede na to, da smo v drugem branju, ker mislim, da danes marsikateri predsednik društva to sejo spremlja in ga še kako zanima, kako se bodo tukaj stvari razpletle. Prav bi bilo, da se nalije čistega vina in da tiste birokrate, ki so danes tukaj govorili, kako je ta zakon sploh in oh; tudi gospa Vraničar opozori skozi to, kar smo dobili na mizo, da pa le ni vse tako oh in sploh in najboljše. In da tudi v koaliciji uskladite poglede na določene probleme oziroma tudi na zakonodajo, ki jo sprejemate; da na eni strani poslušamo eno verzijo, na drugi strani pa drugo, precej različno.

Jaz bom amandma, ki smo ga v Slovenski demokratiški stranki vložili, podprli. Kot smo že povedali vsi tisti, ki smo doslej razpravljali, tudi v prvem branju, absolutno tega zakona v Slovenski demokratiški stranki ne bomo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Anže Logar.

MAG. ANŽE LOGAR (PS SDS): Hvala, predsednik.

Gospod Mramor je na svojem hearingu v Državnem zboru na Odboru za finance dejal, da je ključen pogoj za izboljšanje ali za uspeh Slovenije, za preboj Slovenije izboljšanje gospodarskega okolja in izboljšanje pogojev poslovanja gospodarstva; torej tistega sektorja, ki ustvarja. Tukaj imam zbornik Obrtno-podjetniške zbornice za leto 2015, ki je verjetno prisluhnila gospodu Mramorju na tem hearingu. Točno te besede je dala kot naslov tega zbornika; in sicer Za boljše poslovno okolje. Tu se pa očitno razumevanje med gospodarstvom oziroma obrtniki in Mramorjem tudi konča. Gospodarstveniki so tisti, ki služijo, ki delajo denar; podjetniki so tisti, ki ga ustvarjajo, finančni minister je pa tisti, ki ga na nek način troši. In če imam na eni strani mnenje nekoga o isti temi, ki ustvarja denar, torej tisti, ki v potu svojega obraza to dela, in na drugi strani tistega, ki ta denar troši; verjetno bom raje verjel tistemu, ki ustvarja. In ta, ki ustvarja, finančnemu ministru pošilja 10 naj zahtev slovenske obrti in podjetništva 2015. In prva v tem sklopu desetih je drugačna umestitev davčnih blagajn. Drugačna umestitev davčnih blagajn. Naj opozorim, da je ta zbornik nastal kasneje kot prvotni predlog za uvedbo davčnih blagajn Ministrstva za finance. Torej je neposredni odgovor tistih, ki ustvarjajo, na želje tistih, ki trošijo. In če naj mene prepriča nek namišljeni prodajalec rakije na hrvaški obali, ki je tako zadovoljen, ker lahko plačuje davke in svojo davčno pošilja kar po telefonu; ali pa zbornik Obrtne zbornice, potem mi dovolite, da bom raje verjel našemu podjetniku kot tistemu namišljenemu prodajalcu na ulici. Res, raje. To je črno na belem, oziroma če sem natančen,

modro na belem; ostalo pa je samo beseda gospoda Božiča danes na seji. Med drugim je gospod Božič dal tudi drzno trditev, da ko se davki zmanjšujejo, se davčne utaje povečujejo, da je to rekla OECD. Jaz upam, da te ugotovitve ni prejel s prosojnice, kajti tam se lahko zelo enostavno obrne. Če kopiraš narobe, morda pride napačen zaključek, je ravno obratno res.

Zdaj pa kar se tiče davčnih problemov. Poslanci redko kdaj dobimo toliko dopisov, ampak kar se tiče davčnih blagajn, moramo biti pa vsi poštene, da smo jih veliko dobili. In vsak od teh nam je na nek način sporočil, da ta ukrep ne rešuje, če zelo abstrahiram, problema davčnih utaj. Ne, ta ukrep dotika samo tiste, ki pošteno poslujejo. In že virtualne davčne blagajne omogočajo, da če – ne bom uporabil besede dacar, gospa državna sekretarka, ampak davčni nadzornik, bo to v redu? – pride k podjetniku ali nekemu lastniku lokala, lahko na licu mesta neposredno skopira vse podatke o računih in na ta način izvaja polni nadzor. In vsi vemo, da je bil v vseh teh nadzorih, ki so bili do zdaj opravljeni, finančni izplen bore majhen. In zato, ker je bore majhen, ker so to na nek način poštene ljudje, ker to niso tisti, ki utajujejo, ki skrivajo, ki ne izdajajo računov; je tudi izplen, ki ga vlada predvideva, relativno majhen.

Zato se tudi sam pridružujem mnenju tistih, ki pravijo, da je ta ukrep nesorazmeren in da vlada iz meni neznanega razloga, ker je to pač najlažje, močno uporabi samo ta instrument palice; ne pa neke pozitivne spodbude. To pozitivno spodbudo vam nalagajo ali pa predlagajo obrtniki, torej tisti, ki ustvarjajo. Med drugim, ko oni sami govorijo o predlogih za učinkovitejšo izterjavo – upam, minister za finance, da ste to pregledali –, vam ponujajo preko 16 ukrepov; in med drugim seznam predpisov, ki jih je treba spremeniti – 38 predpisov. Med njimi ni Zakona o davčnem potrjevanju računov. Torej spet nek ukrep vlade, ki gre zunaj tega, kar gospodarstvo od njega pričakuje.

Prej je kolega Pojbič govoril o dopisu, samo zaključek še enkrat preberem, in sicer Planinska zveza, športna zveza invalidov in tako naprej, ki naj vključuje 7 tisoč športnikov. "Če predlog ne bo upoštevan, obstaja velika verjetnost, da bo predvsem v manjših društvih dejavnost izrazito padla." Pri prejšnji točki, o strategiji smo poslušali predstavnike Desusa, kako se borijo za tiste športne klube, ker jim Zavarovalnica Triglav daje sponzorska sredstva. Srce parajoče zgodbe, kako bo brez državnega lastništva v Zavarovalnici Triglav propadel cel šport. Tukaj imate s strani Olimpijskega komiteja in še drugih društev navedbo, da bo to ogrozilo športni razvoj mladine in tudi profesionalnega športa; pa taisti sedaj molčite.

Pri prvi obravnavi je gospa Vraničar rekla ob tem zloglasnem 12. členu, ki tudi kupca drži za kravatelj, da bo tudi on držal račun in dokazal, da je pošten. Dejala je, citiram: "Kupec je soudeležen." Torej kupec je sokrivec, sokriv v

tej davčni utaji. Takrat je bil sicer sokriv do 400 evrov, zdaj je po mnenju vlade še naprej sokriv, ampak je sokriv desetkrat manj. Ampak še vedno je sokriv, še vedno je soudeležen. Še vedno je torej ta "ti, ti, lump", smo vlada se ga ne upa preganjati z zneskom do 400 evrov, ampak z desetkrat nižjim zneskom. Tu pa se strinjam z gospodom Mehom, s predsednikom Obrtno-podjetniške zbornice, ki pravi, citiram: "Poleg tega pa država s kaznovanjem potrošnikov, če ti ne bodo hranili računov, dobesedno preusmerja potrošnike k šušmarjem." Seveda, saj zdaj je pa tudi kupcu v interesu, da ne dobi računa, ker ga potem ne bo stalo 40 evrov. V prejšnjem primeru, če je na legalen način pri legalnem ponudniku kupil nek izdelek, je moral še za čas garancije obdržati ta račun, ker drugače ga bo Furs obdavi ali mu vzela dodatnih 40 evrov. Če pa nima računa, pa sicer nima garancije, ampak tudi 40 evrov ga to dodatno ne bo stalo. Ob tem pa se spomnite, koliko ponudnikov v konkurenčnem boju na trgu uporablja tudi opcijo podaljšanja garancije, da pritegne kupce. Zdaj po novem, če ta izdelek ni pretirano vreden, če ni ravno avto, se ti ne splača podaljšati garancijo, ker ti ob podaljšani garanciji lahko davčni nadzornik pet let kasneje pozvoni na vrata in te vpraša, kje pa imate vi garancijo za vašo budilko. Saj je takrat nihče več ne bo imel.

Zdaj pa samo še to, ker je veliko demagogije tudi s strani vlade. Vlada tudi v tem predlogu ni usklajena. Prej je kolega Božič dejal, da je tehnologija tako napredovala, da si danes lahko privoščimo davčne blagajne. Referiral je na to, da je elektronsko poslovanje že tako razvito in nove tehnologije, da je to čisto normalna zahteva, da ima vsak to davčno blagajno. Tukaj imam načrt razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020. Marec 2015, to je v temu letu, mislim, da se o tem strinjamo koalicija in opozicija. Tu boste na strani devet prebrali naslednje besede: "V EU znaša povprečna pokritost gospodinjstev s standardnim širokopasovnim omrežjem 97 %, v dvanajstih članicah presega pokritost 99 %. Najnižjo pokritost imamo Slovaška, Estonija, Poljska in Slovenija," zdaj pa bistvo, "ki ima hkrati tudi zelo nizko razpoložljivost standardnih fiksnih širokopasovnih povezav na podeželskih področjih – 74 % oziroma še manj." In naprej: "Samo skladno z navedenim lahko ugotovimo, da je na podeželju stanje razpoložljivosti širokopasovne infrastrukture nesprejemljivo slabo." To vaše ministrstvo, MIZŠ pove marca, vi pa maja že pridete z nekim zakonskim predlogom, ki do 31. 12. 2017 že zahteva uporabo vseh teh. Ob tem, da v tem dokumentu napovedujejo z državnimi investicijami v infrastrukturo izboljšanje šele leta 2020, torej dve leti po tem, ko vi že zahtevate to v zakonodaji.

Če vlada sama ne more uskladiti dveh resorjev, če vlada sama hiti, ob tem pa ne upošteva niti strateških dokumentov, ki jih predlagajo druga resorna ministrstva, potem pa

jaz ne vem, kaj lahko še naredi nek obrtnik, ki sam ustvarja, ko vidi, da mu vlada, namesto da bi mu šla naproti, čeprav uporablja njegov denar, samo še vsak dan bolj zagreni življenje; sama pa ne naredi svoje naloge. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika? Repliko ima gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

V nekih zadevah sem bi malo narobe razumljen. Bilo je rečeno, da naj bi domnevno jaz naredil napako, obrnil podatke in prišel do napačnih zaključkov. Prvič, to ni zaključek OECD, bil je moj zaključek. Pogledal sem, kakšne so davčne stopnje v posamičnih državah in kakšen je primerljiv odstotek sive ekonomije. Zaenkrat v tem državnem zboru še ne slovim po prirejanju in kolažih kot morda nekdo drug. Kar se tiče druge zadeve, tehnologije. Omenili ste širokopasovni internet, jaz sem se do tega res opredeljeval v mojem govoru, je pa dejstvo, da za ta prenos podatkov in tako količino podatkov, kot je tukaj potrebno, ni potreben širokopasovni prenos podatkov, ampak manjši. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi!

Prepričan sem, da se v tej dvorani lahko vsi strinjamo, da je siva ekonomija eden izmed perečih problemov, s katerimi se ukvarjamo, da jo je za nekaj milijard evrov in da jo je treba nekako omejiti oziroma jo izkoreniniti. Pri tem, kako jo izkoreniniti, obstajajo različne poti. Različne možnosti imamo na voljo in na voljo je vedno korenček in palica. Vladajoča koalicija se v tem primeru odločila za palico in predlaga uvedbo davčnih blagajn. Spoštovani kolegice in kolegi, davčne blagajne – kot sami ugotavljate v predstavitvi svojih lastnih stališč – sive ekonomije ne bodo zmanjšale. Še več, po mojem osebnem mnenju jo bodo lahko celo povečale. Zakaj, bom povedal v nadaljevanju. Moramo pa hkrati ponovno poudariti, da predstavljajo davčne blagajne nič drugega kot nov davek ali novo obremenitev za tiste, ki ustvarijo dodano vrednost – podjetnike. Še več za podeželje, mala podjetja, obrtnike; za te ljudi predstavljajo novo obremenitev. Poglejte si tudi kazalce, koliko Republika Slovenija plačuje že sedaj davščin in koliko so slovenski obrtniki ter podjetniki obdavčeni. Potem začnite delati evropske primerjave. In boste kaj kmalu ugotovili, da je Republika Slovenija med najbolj obdavčenimi državami oziroma da so obrtniki med najbolj obdavčenimi v celotni Evropski uniji.

Že sami ste govorili, da je učinek zanemarljiv – med 50 in 100 milijoni evrov. Mi s palico tolčemo po podjetnikih zaradi med 50 in 100 milijonov evrov nekega učinka, ki ga bomo dobili v proračun, v blagajno; pri tem pa imamo sive ekonomije za nekaj milijard evrov. In

obrniki lahko ta državni zbor, ki bo danes to sprejel, upravičeno vprašajo po zdravi kmečki pameti. Kogelice in kolegi, kar je hkrati najbolj smešno, je pa to, da davčne blagajne tudi ne bodo nikogar prisilile v izdajanje računov. Primer, Tilen Božič pride po sladolead na trg v Ljubljano. Sladoleadar – ali bo udaril na blagajno ali pa ne bo udaril na blagajno. Davčne blagajne bodo samo omejile to, da on bo računal, če bo udaril, ne bo za nazaj brisal. To tudi poudarite, da ne boste avtomatično dvignili računa, če boste šli v trgovino.

Rešitev, ki smo jo v Novi Sloveniji že večkrat predstavili. Na mesto davčnih blagajn je rešitev za to, da podjetniki ne bi brisali računov za nazaj, tudi pavšalna obdavčitev. Še to naj poudarim, z davčnimi blagajnami se tudi na nek način, zaradi tega govorim, da lahko bodo sivo ekonomijo povečale, se tudi na nek način obremenjuje tiste, ki legalno poslujejo, ki tudi legalno izdajajo račune in imajo legalno prijavljena podjetja. Na drugi strani pa ne prizadenejo tistih, ki šušmarijo. Tisti, ki predstavljajo tem, ki legalno poslujejo, nelegalno konkurenco, nelojalno konkurenco. Tam je največ sive ekonomije, ne med temi poštenjaki. Pa tudi šušmarjev ne obsojam, mnogo je tudi takih, ki v stiski iščejo neko rešitev, zaradi tega se poslužujejo popoldanskih del in tako naprej. Ampak namesto, da bi tudi šušmarjem ponudili korenček s stimulatивно davčno politiko, jih s tem, ko jim napovedujemo davčne blagajne, odvrčamo od tega, da bi uradno in legalno odprli svoje podjetje. Predlagam Vladi kot rešitev, da ne boste rekli, da samo kritiziramo, predlagam ukrepe, ki bodo tudi šušmarje spodbudili k temu, da bodo se odločili in odprli svoja podjetja; ne pa da bodo imeli še en razlog več, da podjetij ne bodo odprli. In to predstavlja davčne blagajne. Davčna blagajna bo v prihodnje samo še en razlog več, da tisti, ki so nelojalna konkurenca podjetnikom, ne bodo odpirali svojih podjetij, pa bi jih lahko. Pravkar sem šel pogledat, kako je v tujini. V tujini je več sive ekonomije po statističnih podatkih v državah, kjer so davščine višje. In tako bo tudi v Sloveniji, oziroma je že. Višji, kot so davki, več je sive ekonomije, kajti ljudje se izogibajo plačevanju davkov zaradi tega, ker so preveč obremenjeni. In davčne blagajne ne bi bile potrebne, če ne bi bil tisti pritisk za izdajo računa tako obremenjen. Zaradi tega razmislimo o tem, kako bomo s spodbudami, s stimulatивно davčno politiko razbremenili podjetnike, ne pa jih dodatno obremenjevali.

Kot sem že dejal rešitve – nižji davki, temeljita prenova davčne zakonodaje. Predlagam, spoštovana gospa državna sekretarka, uvedimo ponovno igrico Vsak račun šteje. To je stimulativnost. Vsak račun šteje, da bomo mi, tisti, ki vzamemo v trgovini račun, imeli možnost neke nagrade; ne pa da bomo kaznovani s 40 evrov, če računa ne bomo hranili in ga ne bomo vzeli. To je spet palica namesto korenčka. In še enkrat poudarjam, pavšalna

obdavčitev. Pavšalna obdavčitev namesto te obremenitve z davčnimi blagajnami, in sicer na podlagi dobička, kapitala, ki ga določeno podjetje ustvari; pa tudi pavšalna obdavčitev na podlagi vrste dejavnosti, ki jo določen podjetnik, podjetje opravlja. Na ta način bomo pobrali veliko več davkov in zmanjšali sivo ekonomijo kot pa na način, kot sem že dejal, palice. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Pred 14 dnevi so me iz regijskega medija vprašali, če bi pokomentiral sprejemanje teh tako imenovanih davčnih blagajn, pa sem napisal naslov Zmanjšanje sive ekonomije ali lov na čarovnice. In danes, ko poslušam predstavnike, redke sicer, s strani koalicije, imam čedalje bolj občutek, da je ta druga smer bolj prava, torej lov na čarovnice. Ko se pogovarjam s posamezniki, kakšna je njihova skrb do tega, da vzamejo račun, ko grejo v trafiko kupiti cigarete ali kak tednik, dnevnik; ali ko se pogovarjam z obrtniki, večinoma z gostinci, frizerji in vsemi ostalimi, pa tudi, ko se pogovarjam s kolegi, ki delajo na Finančni upravi in ne sedijo v pisarnah, ampak so na terenu, kjer se vsakodnevno srečajo tudi z 10 različnimi primeri, kako sosed sosedu zatoži oziroma kako drug drugega Slovenci po naši lastni navadi zatožimo Finančni upravi; tudi oni sami se strinjajo, da ta zakon potem, ko smo imeli SDK, pa smo ga uničili, ko imamo virtualne blagajne, pa očitno še za to državo niso dovolj dober stimulans, si mora država izmisliti še davčne blagajne, kajti očitno velja načelo Kar si država izmisli, to državljan plača. Na to me napotuje samo 2. člen, o katerem govorimo, torej o plačilu z gotovino. Se opravičujem, nisem star preko 80 let, da bi lahko govoril o zdravi kmečki pameti in o tradiciji, ampak če vlada zapiše – plačilo z gotovino je plačilo z bankovci in kovanci, ki so v obtoku kot plačilno sredstvo. Tukaj po predlogu amandmaja SDS bi se naredila pika. Vlada pa zapiše, da so plačilo z gotovino tudi drugi načini plačila, ki niso neposredna nakazila na transakcijski račun; plačila s plačilno ali kreditno kartico, čekom ali drugi podobni načini plačila. Vprašajte navadnega državljana, kaj je za njega plačilo z gotovino. In če mu boste rekli, da je plačilo z gotovino po tem zakonu tudi plačilo s plačilno ali kreditno kartico ali čekom, vas bo vprašal po ZKP; po osnovnem zakonu – zdravi kmečki pameti.

Pa ne bom zdaj govoril o praksah iz tujine in da je moje osebno mišljenje, da bi bile pavšalna obdavčitev ali nizki davki in visoke kazni, kar ima marsikatera moderna država, primerne tudi za Slovenijo, ki zaenkrat še je moderna država; ampak glede na zakonodajo, ki je na žalost v nasprotju s koalicijsko pogodbo te vlade, ki pravi, da ne bomo več davčno obremenjevali

ljudi, obrtnikov, gospodarstvenikov in tako naprej – ravno to delate. Prej ste rekli, da je dokaj dovršen sistem, ampak kako so davčne blagajne dovršen sistem, če niti sami ne veste oziroma ne vemo, koliko bo vpeljava posamezne davčne blagajne sploh stala. Eni pravijo 20, eni pravijo 200. Danes zjutraj so bili pri nas v poslanski skupini predstavniki Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije na čelu s predsednikom in direktorjem. Ko smo pod točko Razno, ker smo imeli še nekatere druge zadeve, vprašali, pa vi povejte, koliko bo stala davčna blagajna; pa so malo skomignili in rekli: vlada pravi od 20 do 200, na terenu pravijo pa 300 evrov, eni pravijo še več. Ampak to je dovršen sistem, kjer niti ne vemo, koliko bodo stale davčne blagajne.

Ker smo že pri 2. členu, plačilo z gotovino, kaj vse obsega, jaz predlagam oziroma verjamem, da bo ta koalicija tako pametna, da lahko do leta 2017, če boste do takrat zdržali, vsem državljanom vcepite en čip, pa bomo kar preko čipa šli čez blagajno in bomo že nekako preko davčnih ali človeških ali ne vem kakšnih blagajn plačevali. Lepo zapišete v teoriji, praksa vas demantira. Pa ne samo to, polovica vaše zakonske teorije je nelogična. Sam se bom zadržal samo pri 2. členu, pa morda potem, če bo kaj časa ostalo. Spoštovani, plačilo z gotovino nikakor ne more biti enako kot plačilo s plačilno ali kreditno kartico. Se bom navezal samo na en prostor, če gre nekdo na veselico. Imamo 12. člen, kaj je poslovni prostor. Nekdo hoče organizirati veselico ali nek družbeni dogodek, ne samo na področju športa, imamo tudi kulturne prireditve, turistične, mladi marsikaj organizirajo. In sedaj mora biti namesto nekega normalnega, jaz pravim, avstrijskega modela brez računa, ker pravne osebe to rešujejo s pomočjo pavšalnih obdavčitev, dobiš račun. Ti se obrneš, srečaš kolega na tej prireditvi ali morda, bog ne daj, greš celo na WC ali kaj drugega, pride inšpektor, te slika in reče: Gospod Lisec, kje je pa vaš račun? Ja, seveda sem ravno takrat razmišljal, da bom vzel račun. Tam sem ga pustil, šel – in seveda državljan Lisec bo plačal kazen. Tukaj gre za fizične osebe, sicer majhno kazen 40 evrov, ampak ko prebiramo te vaše kazenske določbe, nenormalne. Jaz mislim, da je pri tem zakonu zagotovo sodeloval minister Židan, kajti njegovi zakoni se končajo s tem, da imamo milejše in hujše kazni, ta vlada pa je našla globo za še posebej hude prekrške, ki jih niti ne opredeljuje. Če je prekršek iz 19. člena tega zakona še posebej hud zaradi višine povzročene škode – sicer povzročena škoda za nekega podjetnika je 5 tisoč evrov velika škoda, nek tajkun pa morda milijonski znesek tudi lahko preživi – za še posebej hud prekršek pa posebne globe. Specialnost te vlade – za prekrške iz tega zakona se sme v hitrem postopku prekrška izreči globa tudi v znesku, ki je višja od najnižje predpisane globe, določene s tem zakonom. To pomeni, če neki Janez ni všeč inšpektorju, bo

dobil petkratnik osnovne kazni, če je pa Franci simpatičen temu inšpektorju, bo dobil samo osnovno kazen. Tudi za tako imenovane še posebej hude prekrške. Skratka, dovršen sistem, polno nejasnosti – kaj so globe, kako velike so, kaj pomeni to za prireditelje posameznih dogodkov; da ne zapišemo, katere so obveznosti vlade, ampak samo zavezanci, zavezanci. Elektronsko poslovanje v marsikaterem delu naše države, kljub temu da nimamo širokopasovnega omrežja, tudi če imamo navaden internet, kot pravijo poslanci koalicije, saj je dovolj tudi, če sliko pet minut potegnemo dol iz interneta, bo že; ampak obveznosti vlade pa nobene. Obveznost vlade bi bil lahko vsaj nek korak k državljanom in pravnim osebam, da bi vsem zavezancem brezplačno zagotovila elektronsko napravo, vsaj nekaj bi lahko naredili. Toliko nejasnosti v tem lepem vzdušju, kako ta vlada zmanjšuje sivo ekonomijo. Kot je že prej kolegica Suzana rekla, verjetno bomo na koncu tam tam; toliko, kot bo uvedba davčnih blagajn stala Finančno pravo in uporabnike, bo na drugi strani izkupiček.

Veliko dima za nič, nov zakon in dober piarovski poskus, ki bo imel v praksi bolj kot ne katastrofalne posledice za državljanje; predvsem pa za pravne osebe, predvsem za obrtnike in gospodarstvenike, ki naj bi jim bila ta vlada tako blizu. Pa jih z vsakim zakonom odriva bolj v meje delovanja, ko se sprašujejo, ali se sploča delovati v tej Sloveniji, kjer plačaš kazen, če pozabiš nek račun; ali greš raje nekaj kilometrov severno, v Avstrijo in imaš normalno davčno okolje. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila državna sekretarka mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Bom začela z mogoče nekoliko drzno trditvijo. Ko govorite, koliko dodatnih stroškov, kako velike obremenitve predstavljajo davčne blagajne za davčne zavezance, predvsem male poslovne subjekte, pravzaprav rečete, da imajo v obstoječem režimu ti poslovni subjekti popolnoma neurejene sisteme izdajanja računov in neurejene knjigovodske evidence, ker samo v tem primeru ta zakon zahteva, da se zgradi iz nič vse na novo. Če so ti zavezanci oblikovali svoje informacijske rešitve na način, da ne dovoljujejo spreminjanja podatkov oziroma zabeležijo vsako spremembo podatka – in da ne bo pomote, to je bila obveznost že pred 1. julijem 2013 –, potem je edina obveznost, ki jim jo ta zakon nalaga povezava s Finančno upravo, da se pridobi identifikacijska številka vsakega računa. Situacije med posameznimi zavezanci so zelo različne, nekateri imajo sklenjene pogodbe za vzdrževanje svoje informacijske opreme na način, da jih takšna nadgradnja ne bo stala nič. Drugi, ki so se zanašali na pisne

račune, bodo morali več investirati; največ pa tisti, ki so do zdaj želeli narediti neke zadeve nekako po svoje, pa jih bo zakon prisilil, da bodo zadeve uredili v večji meri. Ta zakon in ta način urejanja računov ne pomeni samo večje obveznosti za davčnega zavezanca, ampak pomeni tudi večjo notranjo kontrolo pri samem poslovanju, možnost nadzora, ali posamezen zaposlen eventualno poskuša izkoriščati položaj, ki ga ima v odnosu do delodajalca. Tudi to se dogaja. To je podobno, kot je bilo ob uvedbi davka na dodano vrednost, kjer so se notranji odnosi v marsikaterem elementu, marsikateri točki izčistili. In še ena asociacija na davek na dodano vrednost. Tudi ko smo uvajali DDV, je zakon vseboval določbo, da je kupec dolžan vzeti račun in ga imeti pri sebi, ko zapusti poslovni prostor. In ravno tako je bila predvidena denarna kazen oziroma globa, če tega ni naredil. Takrat je bilo to povsem sprejemljivo. Danes je to največja neumnost, ki si jo lahko izmislimo. Ne vem, kaj se je spremenilo v teh nekaj letih od leta 1999, ko se je uvajal DDV. Tudi kar se tiče nagradne igre, omenila sem že ob prvi obravnavi, da jo načrtujemo, vendar ta nagradna igra ne potrebuje zakonske določbe, zakonskega pooblastila. Na organizacijski ravni se njena izvedba pripravlja.

Še par besed v zvezi s kaznimi in v zvezi s trditvami gospoda Lisca. Kazenske določbe tega zakona je kot v kateremkoli drugem primeru treba brati skupaj z Zakonom o prekrških. Zakon o prekrških zelo natančno pove, zakaj je treba določiti posebej hude prekrške, pod kakšnimi pogoji se lahko določijo in v katerih primerih lahko inšpektor, ki v postopku izreka globo, lahko izreče globo, ki je višja od tiste, ki je kot minimalna predpisana z zakonom. In ne gre za nobene pavšalne rešitve nedorečenosti ali celo diskrecijske pravice finančnih inšpektorjev; ampak gre za urejen sistem, kakršnega poznamo v davčnih in tudi drugih predpisih. V zvezi s pavšalno obdavčitvijo. Pavšalna obdavčitev spet lahko naslovi drug segment. Spomnili se boste, da je bila lani na vrat na nos dvignjena meja, do katere se pavšalna obdavčitev lahko uporablja; in v letošnjem letu smo prejeli prve obračune v zvezi s tem. Ampak kljub vsemu se je zelo malo število zavezancev od tistih, ki bi lahko ta režim uporabili, odločilo za uporabo. Zaradi tega želimo natančno analizirati, kaj so vzroki, da obstoječi pavšalni režim ni zaživel tako, kot je bila želja v letu 2012, ko se je prenovil; in ga na ustrezen način nadgraditi. Očitano nam je bilo, da smo se premalo pogovarjali z Obrtno-podjetniško zbornico. Pogovarjali smo se, slišali smo eden drugega in tudi zato, ker smo slišali zahteve Obrtno-podjetniške zbornice, smo vztrajali na tem, da morajo biti oziroma smejo biti v tem zakonu izjeme od obveznosti potrjevanja računov določene zelo restriktivno. Ena od zahtev Obrtne zbornice je namreč bila, če bodo davčne blagajne že uvedene, potem morajo biti uvedene za vse.

In ne smemo pozabiti, da lahko v določeni meri posamezna športna društva predstavljajo tudi konkurenco prav malim podjetnikom. Kar se tiče konkretno športnih društev, pri njih tako kot pri ostalih velja, da so dolžni potrjevati račune samo v primeru, kadar gre za prodajo blaga in storitev. Če gre za terenske dogodke, kot je na primer planinski izlet ali kakšen drug izlet, je možno naknadno potrditi te račune v roku desetih dni, ko je izlet že opravljen. Toliko za zdaj. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sklepam, da je še interes za razpravo. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo. Kolegice in kolegi!

Danes mineva eno leto, ko so nas v tem času spoštovani volivke in volivci volili za ta državni zbor. Čez dobri dve uri smo bili vsi izvoljeni. Po enem letu pa jim pripravljamo darilo. V tisti volilni kampanji, ko smo poslušali eden drugega, smo obljubljali, kako bomo pomagali predvsem gospodarstvu ter kako bomo pomagali in delali za državljanke in državljane Republike Slovenije. Gospod Tilen Božič, moram povedati, da ste me danes zelo presenetili. Vas zelo spoštujem, ampak s takšnim navdihom, ko ste danes govorili o teh davčnih blagajnah, moram priznati, če bi 10 % te energije dali v razbremenitev gospodarstva v tem letu, bi bilo v Republiki Sloveniji verjetno malo drugače. Moram priznati tudi, da sem šel pogledat, kakšno delo ste opravljali pred tem, ko ste prišli v Državni zbor. Ugotovil sem, da je to vaše delo, da poznate. Nočem biti zloben, če so vas danes bivše stranke poslušale, ste verjetno izgubili kakšno stranko. Pa tega ne želim. Želim povedati naslednje, bil sem na prireditvi v eni občini na nekem trgu, kjer se že dolgo borijo, da bi bili lokali v tistem objektu. Bila je prireditev, ki je edina večja v letu. Ko smo ob polnoči sedeli na terasi tega lokala, so prišli trije ali štirje in povedali, da so inšpektorji. Blokiral so vse blagajne, vsi kelnarji so morali prinesiti denarnice in ta akcija je trajala eno uro in pol. Nekako nisem mogel razumeti, seveda kot nestrokovnjak na tem področju, da se takrat, ko nekdo dela, ko podjetnik dela, ko so bili gostje, ta velika akcija opravlja. Ampak verjetno je temu tako, da je ta zakon tako naravn, in sem to nekako sprejel. Imel sem priliko en mesec nazaj govoriti z inšpektorjem sosednje Avstrije, blizu Beljaka je doma. Zanimal me je ta odnos davčnega inšpektorja do podjetnika, do gostinca, do tistega, ki ga nadzoruje. Bil sem zelo presenečen na tri dejstva. Ko je ta inšpektor povedal, da on vseskozi, ko to službo opravlja, čudi odnos do podjetja in ve, da če ne bi bilo tisto podjetje uspešno, niti on ne bi imel plače, osebnega dohodka. Vseskozi, ko to službo opravlja, tudi ko pride v podjetje, ali v gostinski

lokal, ali k sladoledarju, vedno se čuti nek odnos med njima in do tega podjetja. To se mi je zdelo zelo pozitivno, ker ko danes govorimo o davčnih blagajnah, osebno trdim, da je to breme za gospodarstvo. Vrsto časa nismo sposobni se lotiti, da bi v Republiki Sloveniji plačali davke vsi tisti, ki jih ne plačujejo. Tam nismo tako korajžni, korajžni smo pa danes, ko bomo malim podjetnikom dali novo breme na njihov hrbet, dodatno obremenili gospodarstvo in še dodatno pregledovali tiste državljanke in državljane, ki so poštene, ki delajo pošteno in tudi pošteno plačujejo davke.

Državna sekretarka zna to lepo povedati, ona zna tako lepo povedati, da bi človek skoraj to kupil; ampak vedno temu ni tako. To gre v breme gospodarstva in to gre v breme naših državljanek in državljanov, zato bom glasoval proti temu zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Moram priznati, da je izjemno težko razpravljati o tem zakonu, ko po eni strani vemo, da smo pred kratkim podarili Novo Kreditno banko Maribor in Poštno banko za 1,4 milijarde evrov; s tem zakonom pa naj bi letno pobrali recimo 70 milijonov, kar pomeni, da bi z natančnejšem evidentiranjem in pobiranjem dajatev poskušali nekje v dvajsetih letih nadoknaditi ta izpad. To je izjemno grenak priokus, ampak ne glede na to smo znotraj usklajevanja in oblikovanja končnega besedila Zakona o davčnem postopku poskušali Socialni demokrati opozoriti tudi na nekatere preveč stroge pogoje, ki so se nanašali recimo na posameznike. Kupec bi moral po prvotnem predlogu hraniti račun pri sebi, kjerkoli na ulici, doma. Kadarkoli bi inšpektor prišel in zahteval račun, mu bi moral ta račun predložiti; če ga ne bi imel, bi plačal kazen 40 evrov. Ta ukrep je zmanjššan, če lahko tako rečem, na način, da kupec blaga oziroma prejemnik storitve prevzame in zadrži račun ter ga ima neposredno do izhoda iz prostora, kjer je opravil ta nakup. Tam lahko inšpektor opravi pregled, ali ima račun ali ne, pozneje pa ne več. Menimo, da je ta rešitev bistveno bolj življenjska in da vendarle ne posegamo preveč, po našem mnenju, tudi v pravice in svoboščine ljudi.

Drugo, kar se nam je zdelo izjemno pomembno in smo poskušali ter tudi nekako uveljavili, je, da se po nepotrebem zaradi dodatnih evidenc ne povečujejo stroški komunalnih storitev, energetike, tudi telekomunikacijskih storitev, kajti vsi ti stroški bi bili preneseni na položnico, ki jo plačajo porabniki. Ker gre za sledljivost teh računov, torej se ve, koliko ti odmeri števec in kolikšen račun na podlagi tega tudi prejmeš; zato menimo, da obstaja minimalna ali nikakršna

varianta, da se izogneš plačilu računa. Zaradi te sledljivosti smo vztrajali, da se komunalne in telekomunikacijske storitve, elektrika izvzamejo iz sistema davčnih blagajn. Menim, da smo s tem tudi veliko prihranili gospodinjstvom in gospodarstvu. To sta dve svetlejši točki naših prizadevanj v tem zakonu. Kot sem povedal, pa ostaja izjemno grenak priokus zaradi tega, ker imamo do podjetnikov, do podjetij, do posameznika izjemno restriktiven pristop. Povsem nesorazmeren pristop je, ko se pogovarjamo o tem, na kakšen način prodajamo naše premoženje.

Pa še eno področje ostaja in se strinjam, da pač ta zakon ne rešuje vsega, ampak priznati si moramo, da zelo veliko denarja pristane iz Sloveniji v davčnih oazah. Tudi tukaj smo izjemno neuspešni, kako ta denar obdavčiti, ki se izteka v zelo velikih količinah; ne samo iz Slovenije, tudi iz drugih držav. To je skupen problem, ki pa se ga očitno ne upa ali ne sme, kakorkoli lahko to beremo, reševati na učinkovit način. In vse preveč dajatev potem počasi pade na malega človeka ter na mala podjetja, obrtnike, na kar so tudi opozarjali na Obrtni zbornici. Vse premalo dosledni pa smo pri največjih transakcijah, ki odnesejo tudi največ sredstev iz posamezne države. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Matej Tonin, izvolite.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Kot vse kaže, državna sekretarka Vrničarjeva je državna sekretarka za posebne naloge; pa naj mi ne zameri, jaz ji resnično izkazujem spoštovanje. Če se jo spomnite iz prejšnjega mandata, potem boste vedeli, da je bila ena izmed redkih, ki je zagovarjala davek na nepremičnine. Sedaj mora zagovarjati davčne blagajne; skratka resnično neprijetne stvari. In če kaj, potem ji zagotovo lahko izkažemo malce občudovanja, četudi se z njo ne strinjamo.

Vsaj jaz se ne strinjam z davčnimi blagajnami, to moram jasno povedati. Mislim, da davčne blagajne ne bodo rešile problema. Razumem namero vlade, da želi vlada pridobiti čim več denarja od državljanov za proračun; lahko tudi razumem, da ne zaupa državljanom in zato uvaja davčne blagajne. Se mi pa to ne zdi sorazmeren ukrep, niti se mi ne zdi potreben ukrep, da bi lahko državni proračun napolnili z več proračunskimi prilivi. Jaz celo mislim, ko bomo na koncu pogledali izplen, ne bo bistvene razlike; morda bomo celo, ko bomo upoštevali vse stroške, ki so jih prinesle davčne blagajne, celo v minusu. Najbrž me boste vprašali, kaj pa potem predlagate vi, v Novi Sloveniji. Mi imamo zelo preprosto in enostavno stališče. Proračunske vire se da povečati s pavšali in nižjimi davki. Mislim, da smo mi eni najbolj intenzivnih in glasnih zagovornikov pavšalov in nizkih davkov. In samo na takšen način lahko

datno napolnimo proračun, z represivnimi ukrepi pa težko.

Prej sem poslušal kolega Veber, ki je pred menoj govoril. Celo v koaliciji čutijo neko nelagodje, napetost zaradi teh davčnih blagajn. In morda bi si jaz tudi želel, da bi se gospod Veber tako učinkovito in intenzivno boril proti davčnim blagajnam, kot se je boril pri kakšni drugi stari. Ker tukaj bo pa lahko šlo, če govorimo v navednicah, za krajo državljanov, govorim v navednicah, ker bodo številni, vsi podjetniki prisiljeni to davčno blagajno kupiti, jo nabaviti. Na nek način, ko boste pogledali celoten strošek na ravni države, bo šlo za veliko številko. In tukaj bi jaz pričakoval definitivno večji odpor znotraj koalicije, več agresivnosti, več borbe za državljane. Pa bom sedaj pustil koalicijo, da ne bom sprožil preveč replik. Osredotočil bi se na alternativo, kaj je kontrapredlog, kaj je lahko boljše od predlaganih davčnih blagajn. Omenil sem pavšale. Mislim, da se da pavšale uvesti na številnih področjih, zlasti na tistih, ki so najbolj rizični za utajevanje davkov oziroma najbolj rizični, da se čim več transakcij zgodi mimo uradnih poti; torej so transakcije praktično zamolčane. Če izpostavim primere, o katerih se je vedno ogromno govorilo, so to gostinci. Gostince so nekateri obtoževali, da so brisali račune, da so delali to in ono, skratka vse mogoče stvari so počeli. Zakaj? Ker je bila po njihovi oceni previsoka davčna obremenitev in če so želeli preživeti, so morali na različne inovativne načine, spet govorim v prispodobah, najti način, da to težko davčno obremenitev preživijo. Ampak jaz mislim, če bi tudi za gostince uvedli pavšale, bi naredili zadevo preprosto in enostavno; gostinec bi že v začetku leta vedel, koliko je njegovo davčno breme. Ne bi mu bilo treba ničesar brisati, ničesar delati mimo računov. Sedaj, ko bo davčna blagajna, še ne pomeni, da bo ves ta davek pobrala država, ker bo še vedno možno, da za določene kave ali druge storitve računa ne bodo izdali; morda bo tega celo več. Če so prej brisali račune, jih morda po novem ne bodo izdajali. Na koncu bo izplen za državo isti, morda celo slabši; s tem da se bo strošek za podjetnike povečal. Mislim, da bi bila zadeva mnogo boljša in enostavna, če bi imeli predpise glede na kvadraturu lokala in glede na lokacijo. Samo dve stvari, po kateri ti država določi davek; in bi bila zadeva preprosta – koliko gostov lahko sprejmeš in na kakšni lokaciji imaš lokal. Od tega je odvisen davek, že na začetku leta veš, koliko boš plačal; in to enostavno narediš. Država ima predvidljiv vir, podjetnik pa tudi predvidljivo davčno breme. Ena izmed možnosti, da bi povečali proračunske prilive, so zagotovo pavšali.

Ob koncu prejšnjega mandata nam je v sodelovanju z Ljudsko stranko uspelo spraviti skupaj s pomočjo drugih političnih strank zakon o pavšalih. Dva zakona sta bila, ki sta se na to nanašala, ki sta predvidevala pavšalno obdavčitev za prihodke do 100 tisoč evrov.

Državna sekretarka je omenila, da ni bilo takšnega odziva, kot smo si vsi skupaj želeli. Jaz vidim razlog v tem, da dvigu meje za pavšal ni sledil tudi dvig meje za vstop v sistem DDV. Mislim, da je Ministrstvo za finance zelo dolgo časa razlagalo o tem, kako je nemogoče dvigniti ta prag. Novinarji časnika Finance so spraševali o teh zadevah in so jim menda iz Evropske komisije odgovorili, če ima to Britanija in še nekatere druge države, ne vidijo nobenega problema, zakaj ne bi imela to tudi Slovenija, če bi Vlada za to zaprosila.

O nizkih davkih več v prihodnosti, mi smo že prišli s paketom, kjer smo konkretno predstavili, kako bi lahko znižali davke državljanom, ne da bi dodatno obremenili gospodarstvo. Tudi v tem vidim alternativo za davčne blagajne. Zaključil bom s tem, zdaj je čas gasilskih veselic, se je kdo vprašal, kako bodo te davčne blagajne delovale, prakticirale v primeru gasilskih veselic. Zame je to nepredstavljiva zgodba in to bo še zelo zanimivo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Gospodu Toninu bi samo pojasnil, da je bila SD po moji zaslugi v koalicijskem usklajevanju izvzeta iz podpisovanja koalicijskih amandmajev. Če ste opazili, odbor ni dobil amandmajev koalicije, ampak dveh koalicijskih strank; mi smo vložili svoje. Dejansko sem poskušal vplivati na to, da se ta zakon spremeni. In v veliki meri tudi sam nisem bil naklonjen temu zakonu, so pa nekatere spremembe kljub vsemu prišle v ta zakon, kar je plod prizadevanj.

Odnosa do prenosa premoženja pa še vedno nisem spremenil in še vedno obstaja ta nevarnost, ki ste jo tudi omenili, za krajo stoletja. Zato še vedno nasprotujem tem postopkom. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

V koalicijsko pogodbo smo med drugim zapisali: "Plačilna disciplina in boj proti sivi ekonomiji. Okrepiti bo treba nadzor nad plačevanjem prispevkov in davkov s strani delodajalcev ter uvesti tudi davčne blagajne za zajezitev sive ekonomije." Seveda bi bilo iluzorno za pričakovati, če bi samo davčne blagajne v popolnosti in povsem zajezile sivo ekonomijo. Mi vemo, da ni temu tako; na vsak način pa verjamemo, da lahko davčne blagajne kot komplementarni ukrep v naboru vseh ostalih pomagajo k temu, da bo sive ekonomije manj. Vlada je, kot rečeno, zapisala v svoj koalicijski

program, tudi se operativno lotila tega. Akcijski plan je bil predstavljen v januarju 2015 in sledila je razprava, kjer se je podaljšal rok za javno razpravo ravno iz razloga, da se upoštevajo takšna in drugačna mnenja vseh deležnikov, ki bodo v končni fazi sodelovali pri izvedbi implementacij samega zakona. Prepričan sem, da je ministrstvo, kolikor se je le dalo, v okviru enotnega koncepta tako imenovanih davčnih blagajn tudi tem deležnikom prisluhnilo.

V Desusu menimo, da predlog zakona sledi ciljem vzpostavitve spodbudnega davčnega okolja, ki pa bo hkrati omogočilo tudi pravično prerazporeditev davčnega bremena. Prav tako v naši poslanski skupini ocenjujemo, da je nujno treba izpeljati predlagane zakonske rešitve v besedilu, ki smo ga po sprejetju amandmaja oblikovali na matičnem delovnem telesu. Zavedamo se, da so prvotno zastavljene kazni vendar bile nekoliko previsoke in nesorazmerne glede na prekršek, zato smo jih z amandmaji nekoliko popravili. Seveda je tudi 40 evrov visoka, če mene vprašate, je previsoka kazen. Verjamem, ko bodo inšpektorji hodili po terenu, ne bo to, kot je prej kolega govoril, ne bo v interesu pametnega inšpektorja – in verjamem v zdravo kmečko pamet teh, ki bodo to delali –, da jim ne bo glavna preokupacija, glavna poanta, da bodo po žepu udarili, če se smem tako plastično in neposredno izraziti, tistega, ki mogoče res ni vzel računa in ga ni zadržal v žepu do izhoda iz poslovnega prostora. Ampak da bodo inšpektorji bolj sledili edukativnim vzgibom, podobno kot je to tudi pri policajih, ko te ustavijo. Mislim, da gre predvsem za edukativno naravo in da so lahko učinki potem veliko boljši. Da ne bom ponavljal, kolega Veber je pomagal, tudi v Desusu smo bili na nek način sozaslužni, da smo nekatere izjeme vendarle odnesli v sam zakon, gre za tisto izdajanje množičnih računov, ko gre za mesečne stroške, ki zajemajo ogrevanje, elektriko, vodo, ostale komunalne storitve in tako dalje. Mi v Desusu verjamemo, da bo celotno besedilo, vključujoč tudi sprejete amandmaje, ki smo jih pripravili v koaliciji, ugledalo luč sveta v takšni obliki, torej ta predpis, ki bo omogočal prerazporeditev davčnega bremena, da bo komplementarno pomagal zaježitvi sive ekonomije. Bistveno se nam zdi, pa ne bom tukaj nobenega razloga ponavljal za državno sekretarko, vendar ne bomo s tem prispevali k dodatnemu administrativnemu bremenu posameznih subjektov, ki bodo te račune izdajali, in da bo, kot rečeno, cilj dosežen. Dovolite mi še eno refleksijo, se pa strinjam s tistim razpravljavcem, pa si še nisem zapomnil, kdo je to izjavil, da smo naredili v preteklosti oziroma je bila v preteklosti narejena huda napaka, da se je na nek način eliminirala Služba družbenega knjigovodstva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik; kolegi in kolegice, državna sekretarka!

Prav z užitkom poslušam koalicijske partnerje, ki naštevajo, kaj vse so naredili za ta zakon, da se je izboljšal. Predlagam, da ga enostavno ne sprejmete oziroma ga pozabite. Ker ta zakon in davčna blagajna ne koristijo nikomur; razen morda nekemu na davčni upravi, da bo pridobival vse račune iz vseh trgovin; od vseh taksistov in tako naprej se bo pač zgrmadiło v davčno upravo. Ne vem, kaj bodo tam delali, ali se bo sistem razpočil, ali se ne bo razpočil, to je drugo vprašanje. Ti podatki ne bodo nikomur koristili. Naslednje, sive ekonomije ne bo zaradi tega popolnoma nič manj, ker pač vsi vedo, kako se utaji davek. Ne vtipkaš v blagajno – davčno, nedavčno, virtualno, nevirtualno, katerokoli – in zadeva je tukaj rešena. Zaradi tega tudi ne bo nič kaj dosti več davka in zaradi tega se ne bo siva ekonomija zmanjšala ali da bi se prerazporedila davčna bremena in tako naprej, kar nekateri tukaj govorite. Nič od tega ne bo, bo veliko slabe volje, bo veliko dodatnega administriranja, veliko dodatnih stroškov, nekateri bodo pa zaslužili. Zaslužili bodo programerji in proizvajalci te opreme. Kot vem, so že itak obiskali tudi največjo koalicijsko stranko in predstavili primerne rešitve; verjetno so bili že tudi na davčni upravi. Ti bodo pa zaslužili, vse ostalo pa bo dejansko čista zguba. In še nekaj, iz tega zakona, ne bom šel po členih, se vidi iz kazni nekaj drugega, kaj želi ta koalicija in kaj želijo vse te stranke v koaliciji – dati ljudem strah v kosti. Zastrašiti, s temi visokimi kaznimi se želi ljudi v tej državi zastrašiti. To je edini motiv, po moje, tega zakona. In postati represivna država in tudi represivna koalicija v tem pogledu, ker drugega razloga jaz dejansko za sprejetje tega zakona ne vidim. S tem, ko pa vliješ strah v kosti ljudem, so ljudje prestrašeni, ker bodo plačevali kazni, inšpektor bo lahko samostojno ugotavljal, kakšno kazen bo dal, samostojno bo tudi ugotavljal, kaj pomeni "neposredno po odhodu iz poslovnega prostora mora nekdo imeti račun". Citiram "neposredno po odhodu iz poslovnega ...", to je časovna komponenta "neposredno po odhodu". Tu ni drugega razloga te koalicije, kot ljudem vlti strah v kosti.

Tako pač vidim ta zakon, brez kakršnegakoli učinka, razen učinek za nekaj lobijev in programerjev; vse ostalo bo sama škoda. Imate napisano v koalicijski pogodbi, sprejeli ga boste in nosili tudi vse negativne posledice. Izvolite.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Marko Pogačnik, izvolite.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo. Že na matičnem odboru sem povedal, da me ta zakon zelo spominja na nepremičninski davek. In arhitekti in inženirji so verjetno isti. Spoštovana koalicija, s tem zakonom ne boste zatrli sive ekonomije, jaz si upam trditi, da si jo boste celo povečali, kajti za zaježitev sive ekonomije so potrebni nižji davki, pavšalna obdavčitev in pavšalno plačevanje davka na dodano vrednost. V vseh državah, kjer so uvedli določene davčne obremenitve, so davčnim obveznikom ponudili tudi neke olajšave. Tako so naredili tudi na Hrvaškem, ko so znižali DDV s 25 % na 12 in uvedli davčne blagajne. Avstrija dela temeljito davčno reformo, kjer bodo uvedli virtualne davčne blagajne, kot jih poznamo zdaj, ampak bodo znižali dohodninsko lestvico. Ne; samo v Sloveniji, že pod vlado Alenke Bratušek in zdaj pod vlado Mira Cerarja – davčne obremenitve in zadolževanje. To je rdeča nit vašega mandata. Spoštovane, spoštovani, prepričan sem, da z davčnimi blagajnami ne boste dobili tistega, kar ste želeli. Državna sekretarka tudi na Odboru za finance ni znala pojasniti, kakšni bodo končni stroški za uporabnike teh davčnih blagajn; ali bo to nič, ali bo to 300, ali bo to tisoč 500 evrov. In ko govorite, da izjeme ne smejo obstajati, največji nonsens je, da boste obremenili zavarovalnice. Povedal sem vam, umaknem amandma – zavarovalnice, naštejte mi eno delo na črno v zavarovalnicah ali eno utajo davkov. Imajo regulatorja. Spoštovani poslanci in poslanke Desusa, pričakujem podporo pri tem amandmaju, kajti samo Zavarovalnico Triglav bo vaša koalicija dodatno obremenila s tremi milijoni evrov, po nepotrebem; ampak to se ne bo poznalo v bilancah Triglava, ampak z višanjem premije.

Davčne blagajne pomenijo višjo ceno za izdelke in storitve. Izplen pa je nizek. In res, tu se vidi, kakšni so cilji te vlade – nove davčne obremenitve in tudi uvajanje strahu pred državljanke in državljani Republike Slovenije ter in na vsak način polnjenje proračuna.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav!

Ta zakon je samo dokaz, kaj se zgodi, če birokrati pridejo na oblast in potem svoje birokratske izkušnje začinjijo še z malce socializma. Birokracija bo v tem, da uvedba teh blagajn pomeni samo dodatne ljudi, dodatne zaposlitve v državni upravi na račun davkoplačevalcev, na račun podjetnikov, da bodo vse to kontrolirali; socializem pa je v pretiranih sankcijah, ki so predvidene na določenih točkah. To je tisto, kar je rdeča nit vaše politike ves čas. Danes prodajate nekaj, za kar se bojim, da celo večina tistih, ki razpravlja,

ne razume – govorite o preganjanju sive ekonomije. Sive ekonomije zaradi tega zakona ne bo čisto nič manj, ker se je sploh ne dotika. Tisti, ki danes brez računov polaga sosedu ploščice, bo po uvedbi davčnih blagajn ravno tako polagal sosedu ploščice in bo plačan v gotovini in konec. To ne bo nič vplivalo, bo pa obremenilo – to pa bo – tiste podjetnike, ki opravljajo storitve oziroma delajo določene izdelke in jih neposredno prodajajo. Njih pa bo obremenilo in to jih bo obremenilo dvakrat; prvič zaradi stroška uvedbe davčnih blagajn in vsega, kar je z njim povezano. Programerji so bili recimo že omenjeni, ti si zagotovo zdaj manejo roke. In drugo, kar je problem, ker bo velika izguba časa pri tem. Time is money, čas je denar, tega se v Sloveniji očitno ta vlada ne zaveda. Vemo iz izkušenj sosednjih držav, da uvedba davčnih blagajn pomeni določeno časovno obremenitev za vse; konec koncev včasih tudi za uporabnike, če pride do zastoja ali časovnega zamika pri izdajanju računov. Tudi to nekaj stane v končni fazi. Predvsem pa je treba vedeti, kaj bo končni učinek te zgodbe. Končni učinek te zgodbe je, da uvajate eno obliko prikritega davka, od katerega bodo imeli korist tisti, ki davčne blagajne prodajajo, od katerega bo imela korist birokracija, ki bo nadzor izvajala, in od katerega bodo imeli korist nekateri programerji. Samo ti bodo imeli korist, vsi ostali pa bodo imeli ogromno škodo. Predvsem pa bo imela škodo Slovenija, gospe in gospodje, ker kaj bo učinek tega. Učinek tega bo, da bo prevladal strošek na navadne ljudi v končni fazi, na kupca, na uporabnika, na kupca storitve; po drugi strani pa tisti podjetniki, ki bodo to dojeli kot dodatno obremenjevanje, časovno in finančno, bodo svojo dejavnost preprosto preselili v tujino. To, kar se že tako ali tako dogaja; samo še bolj boste pospešili ta najbolj katastrofalen in negativen proces, za katerega se bojim, da se ga v tej Ljubljani sploh ne zavedate. Na Gorenjskem, vedno poudarjam, ne poznam podjetnika, ki nima že vsaj računa v tujini in pripravlja selitev v tujino. Poznam pa žal mnoge, ki so že preselili del podjetja ali celotno podjetje v tujino. To je najhujša možna škoda za to državo, ker odhaja najbolj produktivni del te družbe. Odhajajo ljudje, ki dajejo drugim kruh, ki jim dajejo zaposlitev, ki pač plačujejo davke. Gospe in gospodje, to bi vas moralo skrbeti, le-ti jih bodo zdaj plačevali nekje drugje, ker je temeljna naloga te države, da naredi okvir, znotraj katerega bodo podjetniki lahko uveljavljali svoje ideje, bodo konkurenčni. Vi pa jim grenite življenje.

Kaj je tisto, kar najbolj bremeni podjetnike po statistiki? Da poleg tega, da je tukaj finančna nedisciplina, da pač ni ustrezne pravne varnosti, gre za neskončne birokratske postopke, za zapletanje, ki jim jemlje čas in energijo. In tukaj delate še dodatno škodo; še bolj bodo odhajali v tujino in Slovenija bo še revnejša. In zato je ta zakon samo za eno stvar, za tisto, čemur rečemo / znak za konec razprave/ za v smeti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Razprava je kot vedno – žgoča. Moram povedati, res je, mi smo grdi lumpi; res je, mi ne bomo rešili sive ekonomije; res je, mi ne bomo zmanjšali davčnih utaj; res je, ko uvajaš nekaj novega, vedno sprožaš neko nelagodje, nek upor. Temu smo priča danes in vsak dan, ko se pogovarjamo o kakšnem novem zakonu ali kakšni novi spremembi v tem parlamentu. Danes smo poslušali morje stvari, pro et contra glede vsega tega skupaj. Jaz pa bi povedal svoje videnje tega projekta davčnih blagajn; oziroma lahko imenujemo tudi procesa. Jaz to vidim kot nek korak, nek mozaik v skupni sliki izboljšanja davčne kulture, dviga te kulture na nek višji nivo in zavedanja, da plačevanje davkov ni neka slaba stvar; ampak da to dejansko koristi državi in posamezniku. Zakaj to govorim? Vsi gledamo na Skandinavijo kot na nekaj, čemur bi se radi pridruževali. Ampak glej ga, zlomka, tam so visoki davki in ne boste verjeli, velika večina jih plačuje. Zakaj jih plačuje? Zato, ker si želi imeti dobro šolstvo, dobro zdravstvo, dobro socialo in dobre penzije. Pri nas to vedno nekako obrnemo na neke druge zadeve, da se ne vidi, v čem je smisel vseh teh zadev. Kot je bilo že večkrat povedano tukaj, so davčne blagajne le en korak v tem segmentu, da skušamo doseči te ljudi, zajeti te ljudi, ki operirajo z gotovino. Tukaj je dejansko ta naša zadeva postavljena kot eden od elementov, s katerimi bomo to počeli. Nadaljevanje pa bo cela vrsta in niz nekih ukrepov, mogoče tudi podzakonskih aktov ali pa še kakšen zakon zraven, ki bo sledil rdeči niti, kako to izogibanje davkom nekako končati. In če lahko končam z zadnjo mislijo, bi povedal tako. Virtualne blagajne so bile nek vmesni korak. Mi pa želimo s temi davčnimi blagajnami narediti korak dlje, k celoviti obravnavi celega segmenta in spektra davčne zakonodaje. Mislim, da smo na pravi poti; in jasno, da bomo podprli ta zakon. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsedujoči.

Zanimivo je poslušati to diskusijo. Prepričan sem, da če bi davčne blagajne uvedli takrat, ko so se uvedle virtualne, ker je bilo tako razpoloženje, zelo zanimivo, bi verjetno se drugače pogovarjali v parlamentu. Ker takrat se spomnim, da jih je bilo kar veliko za to oziroma večina – dajmo to narediti, kar so naredili Hrvatje. Takrat je bil pravi čas, da se to uvede. Sam moram reči, da sem bil eden tistih, ki je zagovarjal, da je treba davčne blagajne že takrat

vesti; pa me je takratni minister in še nekateri na ministrstvu prepričeval, da dajmo raje probati najprej z virtualnimi blagajnami, ker bomo na podlagi tega izračuna potem videli, koliko se to spleča in koliko ne; oziroma ali bo to mogoče sploh potrebno, bla, bla, bla. No, sedaj smo tam, kjer smo. Jaz sem prepričan, ko enkrat rečeš A, moraš potem reči tudi B, kar pomeni, da nisem danes nič manj za te davčne blagajne, kot sem bil prej. Ampak se danes za razliko od takrat sprašujem, ali nismo že mogoče prepoznali; oziroma kakšen smisel ima v celoti, če gledamo cel global. Vendar je prav, v končni fazi se je vlada odločila, ima škarje in platno v rokah, prišla je s svojo koalicijsko večino in prav je, da izpelje tisto, kar se je namenila. Je pa nekaj drugih vprašanj, ki so potem vedno odprta. Eno od konkretnih vprašanje je zagotovo ..., recimo kolega Tonina sem slišal, ko je rekel, povejte mi, kako boste to speljali na gasilskih veselicah. Približno tako se je spraševalo, če se spomnite, ko se je uvedlo obvezno elektronsko blokiranje računov oziroma izdajanje računov tudi na tržnici, kjer včasih tega ni bilo. To je bil cel halo, kako bo branjevka izdala računa za solato, kako bo branjevka izdala račun za jajca, za ne vem kaj še vse. Pojdite danes na tržnico, brez problema dobite račun. Tudi kar na enkrat več ni problem, vse povsod je elektrika. Prej nikjer tam ni bilo nobene elektrike. Vsi imajo sedaj tiste blagajne, vsi pridno tipkajo in sploh ni nobenega problema. Ampak takrat je bil cel halo. Samo spomnite se, imejte malo zgodovinskega spomina. In enak halo je s temi davčnimi blagajnami. Je pa res nekaj, da se znotraj tega postavlja vprašanje, mi smo postavili nekaj amandmajev, nekateri se ponavljajo. Eden od amandmajev, mislim, da ga je skoraj vsaka stranka vložila, to je, da bi se črtal 17. člen s tem, da potrošnik ne bi bil kaznovan. Jaz osebno moram reči, da vedno bom, že kot liberalec, temeljil na tem, da potrošnika pa res ne bomo kaznovali, če je nekaj hotel kupiti. To se mi zdi v prvi vrsti odgovornost tistega, ki prodaja, da on poskrbi, ker ima zato službo, ima tudi namen, to je dobiček, da zasluži; in naj plača davke.

Sam sem od nekdanj trdil, da cesar, ki ne zna pobrati davkov, si jih niti ne zasluži; kar pomeni, da jih treba je pravilno pobirati. Ali jih znamo pobirati ali ne, to je druga dimenzija. Tukaj slišim kolega Šircija, ki govori, da postajamo država ne vem česa vse in da zdaj bomo ne vem kaj naredili in potem delamo primerjavo z ostalimi državami. Glejte, nobena država ni primerljiva z drugo; prvič, zaradi kulture; drugič, zaradi navad; tretjič, zaradi situacije in, četrtič, zaradi potreb. In zato delati te primerjave – ja, na neki načelni ravni; vendar imamo vsak svoje specifike. In specifika pri nas je, zagotovo sem prepričan v to in bom vedno proti, da potrošnik ni tisti, ki je dolžan imeti račun pri sebi. Zakaj že? Zakaj že, če se račun vedno izdaja v duplikatu. Tisti, ki prodaja, mora imeti račun; ne tisti, ki kupuje. Če je pa ta, ki kupuje,

noče imeti računa za svojo lastno evidenco in dokazilo za uveljavljanje garancije, je pa to njegov problem. Zavestno se je za to odločil, ne da ga mi zdaj še kaznujemo, ker noče imeti računa, ker potem ne bo mogel uveljavljati ne vem česa vse. Saj vsi vemo, v čem je namen tega, pa vendar. Jaz pač enostavno v tovrstno politiko ne pristajam. Sam osebno je ne bom nikoli podprl. Druga stvar še je, ko gremo na kaznovalno politiko. Se vedno postavi vprašanje, ki mu jaz zelo preprosto rečem; v redu, otrok bo kupil nek artikel in zunaj bo stal inšpektor. Bo tega otroka kaznoval? Ali koga bo on kaznoval? Gre za nepolnoletno osebo, ne vem, kaj bo delal. Obstaja razlog, da tudi inšpektor izda opomin. Drži? Saj lahko ga da. Ampak roko na srce, kdaj je inšpektor še dal opomin? Samo, ko je stavkal. Jaz v ta opomin v načelni fazi pač enostavno ne verjamem, ker država še nikoli ni imela te vzgojne politike, razen ko se kamere prižgejo, dajo policisti kakšna opozorila. Jaz osebno še nikoli nisem dobil nobenega opozorila od nobenega, niti opomina, vedno dobim kazen. Po defaultu, kar tako, jaz ga še nisem nikoli doživel, zato pač enostavno v opomine ne verjamem. In tisto, kar je pri tej zadevi pomembno, je to, da je namen tu vršiti dvojno kontrolo. Oziroma bom rekel, da namesto inšpektorjev opravi to potrošnik, zato pač enostavno tega ne morem podpreti. In to tudi z amandmajem zelo jasno povemo.

Drugi amandma, ki ga vlagamo – mislim, da je nekaj podobnega tudi SDS vložil –, govori o 3. členu, kjer se v drugem odstavku doda nova četrta točka. In se glasi, da razen za opravljanje storitev, za katere ne bi veljale davčne blagajne; SDS je dal zavarovalnico, mi smo dodali še "bank in hranilnic". Gre za podjetja oziroma za dejavnosti z visoko regulirano dejavnostjo, kjer je več ali manj jasno, da gre praktično za negotovinsko poslovanje, razen v prvem vplačilu, ko gre za prvi polog, ki je gotovina. In drugo, ta dejavnost je v hranilnici, zavarovalništvu in v bankah tako hudo resno regulirana, da sploh ni potrebe po tem, da bi zdaj še tam dodatno uvajali davčne blagajne, ker si jaz res ne predstavljam zavarovalniškega agenta, ki bo zdaj zaradi podpisa pogodb še nosil zraven tiste blagajne oziroma te elektronske naprave. Iz tega razloga enostavno smatram, da je smotno, da se jih spusti.

Seveda pri davkih velja načelo tisto, ki ga največkrat vsi radi ponavljajo, še posebej pa dacarji – pri davkih izjem ne sme biti. In kadar ni izjem, potem velja za vse enako. Vendar v takšnem primeru mislim, da niti ne gre za izjemo, ampak gre za tisto logiko, o kateri so danes nekateri govorili, to pa je prekomerno kopičenje podatkov, ki jih bo že tako enormno veliko. To je približno tako, tukaj bi se nekateri, ki se na to spoznajo – kaj ti koristi, če si vsem Slovincem prisluškoval, če pa nimaš ljudi, ki bodo to pregledovali. In v tej logiki vidim tudi ta smisel, da se mi zdi to nepotrebno kopičenje dokumentacije nepotrebno tam, kjer gre za

visoko regulirano dejavnost. Ta je hip samo administrativno povečevanje. Evo, toliko z moje strani; če bo pa treba, se bom pa še oglasil.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, državna sekretarka mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

Nekaj zadev v zvezi s kaznovanjem; opomin je uradna možnost, določena z Zakonom o prekrških. Vsakdo, ki izreka globo oziroma ki vodi postopek zaradi prekrška, to pa je tudi inšpektor na terenu, je dolžan Zakon o prekrških upoštevati. Ko smo že pri mladoletnih osebah, tudi ta vprašanja neposredno ureja Zakon o prekrških in določa, kdo in na kakšen način je v zvezi s tem odgovoren; oziroma v katerih primerih je lahko starejša mladoletna oseba sploh odgovorna za prekršek, v katerih primerih pa so starši.

Omenila sem že, da smo se pogovarjali z Obrtno-podjetniško zbornico o posameznih modalitetah predloga zakona. Čeprav nismo prišli skupaj pri temeljnemu vprašanju: Davčne blagajne, da ali ne?; smo kar nekaj njihovih opozoril upoštevali. In eno od njihovih opozoril je bilo tudi v tem, da obstajajo kupci, ki od njih zahtevajo, da opravijo storitev ali dobavijo blago brez računa. Tudi upoštevaje ta opozorila se mi zdi pomembno, da ohranimo v predlogu zakona 12. in 17. člen. V zvezi z opravljanjem storitev zavarovalnic, bank in hranilnic pa naj povem naslednje; obveznost davčnega potrjevanja računov obstaja za primere dobave blaga in storitev, ki so plačane z gotovino. In primer zavarovalniških agentov, zavarovalniški agenti praviloma niso zaposleni na zavarovalnicah, ampak so samostojni podjetniki, ki po pogodbi, po podjemni pogodbi delajo za zavarovalnico. Takšen predlog amandmaja, kakršen je, teh oseb ne zadeva. Zavarovalniški agentje so kot vsi ostali, ki sprejemajo gotovino za opravljeno storitev, dolžni potrditi račun. Kako ga bodo potrjevali? Na popolnoma enak način kot branjevka oziroma prodajalka zelenjave na tržnici. Še to kot medklic, branjevka ali branjevec, tista oseba, ki na tržnici prodaja zgolj svoje kmetijske pridelke, po Zakonu o davku na dodano vrednost ni dolžna izdajati računa in zaradi pod obveznost tega zakona niti ne pride.

V zvezi z amandmajem, ki se nanaša na storitve zavarovalnic, bank in hranilnic, pa še enkrat – gre za dejavnosti, če res govorimo o zavarovalnicah, bankah in hranilnicah, ki nimajo oziroma ki niso neposredno, praviloma, plačane z gotovino. Ko pa govorimo o posrednikih in agentih, ti pa delajo z gotovino in ni utemeljenega razloga, zaradi katerega bi njih obravnavali drugače kot pa druga podjetja ali podjetnike, ki opravljajo dejavnost za gotovino. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Smo še vedno pri 2. členu in amandmaju Slovenske demokratske stranke. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa.

Zaključujem razpravo in prehajamo na 3. člen ter amandma Poslanske skupine Zaveznitvo Alenke Bratušek, amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in amandma Poslanske skupine Nove Slovenije. Želi kdo razpravljati? Izvolite, gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Mi želimo z našim amandmajem v 3. členu uvesti izjemo, in sicer bom kar prebral. Gre za dobavo blaga in storitev, ki jih opravi zavezanec, ki ima sedež oziroma naslov stalnega prebivališča v Republiki Sloveniji in za katere se kot kraj dobave po predpisih, ki urejajo davek na dodano vrednost, šteje Republika Slovenija, če skupna vrednost obdavčljivega dohodka zavezanca v tekočem koledarskem letu oziroma v preteklem koledarskem letu ne presega zneska 7 tisoč 500 evrov. Za kaj gre? Gre za zavezance, kjer skupni obseg letno obdavčljivih dohodkov od dobav blaga oziroma storitev ne presega tega zneska, torej 7 tisoč 500 evrov. Med te zavezance sodijo na primer čevljarji, šivilje in drugi zavezanci, ki opravljajo manjša popravila in podobno. Med take zavezance sodijo tudi kmetje, ki so prostovoljno vstopili v sistem vodenja knjigovodstva in so po sedanjem predlogu zakona dolžni uporabljati davčno blagajno, čeprav prodajajo manjše količine kmetijskih izdelkov. Med take zavezance sodijo tudi tisti kmetje, ki opravljajo dopolnilno dejavnost na kmetiji in imajo iz te dejavnosti manjše prihodke. Nabava in vzdrževanje elektronske blagajne pomeni za te manjše zavezance tako veliko administrativno in finančno breme, da se bo večina odločila za zaprtje oziroma prenehanje dejavnosti in za prehod bodisi v sivo ekonomijo bodisi v breme socialnih služb, kar zagotovo ni cilj zakonodajalca. Ti zavezanci bodo seveda še naprej dolžni izdajati račune na način, kot to predpisuje sedanja zakonodaja, torej z vezano knjigo računov, kar bo omogočalo ustrezen nadzor nad pravilnostjo poslovanja takih manjših subjektov.

Predlagam, da ta amandma Nove Slovenije podprete. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 4. člen. V razpravo dajem 4. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa, zaključujem razpravo.

Prehajamo na 9. člen. Dajem v razpravo amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k 9. členu. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 10. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k temu členu. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 11. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke k temu členu. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 12. člen. V razpravo dajem člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 15. člen ter amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 17. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in amandma Poslanske skupine Zaveznitvo Alenke Bratušek. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 18. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Prehajamo na 19. člen in amandma Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ter amandma poslanskih skupin Stranke modernega centra, Demokratične stranke upokojencev Slovenije in Socialnih demokratov. Želi kdo razpravljati k 19. členu in amandmaju štirih strank? (Ne.) Hvala lepa. Zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 23. člen ter amandma poslanskih skupin Stranke modernega centra, Demokratične stranke upokojencev in Socialnih demokratov. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Hvala lepa. Potem zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора odločali danes v okviru glasovanj pol ure po prekinjeni 3. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 14. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O IZVRŠEVANJU PRORAČUNOV REPUBLIKE SLOVENIJE ZA LETI 2014 IN 2015, PO NUJNEM POSTOPKU.** Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki mag. Mateji Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Spoštovani gospod predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani!

Vlada je januarja letos z občinami podpisala dogovor o povprečini za leto 2015, s katero se financira izvajanje zakonskih nalog na ravni občin. Dogovorjeno je bilo, da se povprečnina za prvo polletje določi na ravni 525 evrov na prebivalca, za drugo polovico leta pa na ravni dobrih 500 evrov; vendar ob pogoju, da se do 30. 6. s sistemskimi in izvedbenimi ukrepi znižajo stroški dela občin za 22,8 milijona evrov. Hkrati v dogovoru obstaja tudi zaveza Vlade, če ne bo dosežen predviden obseg prihrankov, da bo Vlada zagotovila sredstva za povprečnino na drugačen način. Dogovorjeno pomeni nadaljevanje aktivnosti, ki smo jih začeli že decembra 2014, ko je bil na podlagi dogovora z občinami pripravljen predlog zakonov o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin. V okviru polletnih intenzivnih pogovorov smo na vladni strani uspeli zagotoviti izvedbo ukrepov, ki po naši oceni znižujejo stroške dela občin za dobrih 9 milijonov evrov. Ker je Vlada ugotovila, da dogovorjeni in izvedljivi ukrepi v tem letu ne bodo dali zaželenega finančnega učinka, smo predlagali občinam sklenitev dogovora o spremembi dogovora ter predložili Državnemu zboru predlog za spremembo višine povprečnine za drugo polovico letošnjega leta; tako da se z zvišanjem povprečnine kompenzira premajhno znižanje stroškov pri delu občin. Ob upoštevanju ocenjenega prihranka je Vlada predlagala dvig povprečnine na 514,22 evrov na prebivalca. Vlada ocenjuje, da smo s temi ukrepi izvedli določene racionalizacije dela, dejstvo pa je, da se te racionalizacije lahko pokažejo v izvajanju le, če bodo tudi občine uporabile mehanizme, ki so jim z dogovorjenimi ukrepi zagotovljeni. Prav zato se Vlada ne more strinjati s predlogi, da naj se povprečnina ohrani na enaki ravni kot v prvi polovici letošnjega leta. Smo pa v nadaljevanju pogovorov z občinami prisluhnili določenim pomislekom glede višine ocenjenih prihrankov. Zato v skladu s proračunskimi možnostmi soglašamo tudi z določenim dvigom povprečnine, kot je bil dogovorjen na seji Odbora za finance in monetarno politiko. S tem dogovarjanje z občinskimi reprezentativnimi združenji o možnih racionalizacijah in znižanju stroškov seveda ni zaključeno. Zaključena je le ena faza teh pogovorov in dogovorov. Na rezultatih dosedanjega dela skupaj oblikujemo nove ukrepe in možnosti racionalizacij, s tem pa tudi povečujemo zavedanje, da ni mogoče posameznih vprašanj reševati zgolj na način, da se določeni stroški prevalijo iz ene ravni na drugo; ampak jih je treba zmanjšati za vse. Upošteva dejstvo, da je predlog zakona zelo pomemben za nemoteno financiranje občin v drugi polovici letošnjega leta, predlagamo Državnemu zboru, da predlog zakona v drugi in tretji obravnavi podpre. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo članici gospe Maruši Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Odbor za finance in monetarno politiko je v okviru 33. nujne seje obravnaval Predlog zakona o spremembi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe in mnenje Državnega sveta. Predlog je bil na podlagi Zakona o lokalni samoupravi in poslovnih določil poslan v mnenje tudi slovenskim občinam, ki so poslala svoja pisna mnenja; poleg treh skupnih stališč Skupnosti občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije in Združenja občin Slovenije. Ob tem so kvalificirani predlagatelji k predlogu do začetka seje vložili vrsto amandmajev, in sicer Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, Poslanska skupina SDS, Poslanska skupina NSi ter tri koalicijske poslanske skupine – Stranka modernega centra, Desus in Poslanska skupina SD, vsi k 1. in k 2. členu zakonskega predloga. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v okviru predstavitve mnenja opozorila, da dane pripombe k 2. in 3. členu v navezi z omenjeno ustavno določbo z amandmaji niso ustrezno odpravljene. Predstavnik Državnega sveta Republike Slovenije je v predstavitvi soglasno sprejetega mnenja poudaril, da gre za realno problematiko občin, ki narekuje izvedbo zakona brez posledic na siceršnje finančno stanje občin. S tem Državni svet podpira zahtevo za ohranitev povprečnine na sedanji ravni, med ostalim ne nazadnje zaradi vzporednih zakonskih sprememb, ki so v teku in s tem v zvezi zastavljenih razvojnih nalog.

V večplastni razpravi, ki je bila osredotočena na višino določenega zneska povprečnine, so v imenu posameznih poslanskih skupin njihovi predstavniki predstavili zavzeta stališča, utemeljitve glede predloženih sprememb višine zneska povprečnine, izrazili nekatere pomisleke in postavili določena vprašanja. Iz vrst razpravljavcev opozicije izhaja, da so podatki o obveznostih občin različni, gre za široko diskrepanco povprečnin in ni enotnega systemskega pristopa.

Kritika velja predvsem občinam, ki so na situacijo pristale. Obravnavano besedilo nedvomno zadeva razvoj Slovenije in njene prebivalce za življenje danes kot tudi v prihodnje. Izraženo je bilo tudi mnenje, da z amandmaji opozicijskih strank predlaganih 525 evrov povprečnine občinam zagotavlja stabilnost s tem, da je sama izvedba, če je možna za

znesek 519 tudi v nekoliko višjem znesku v okviru proračunskih rezerv ravno tako mogoča. Razpravljavci iz vrst koalicije so ob tem poudarjali, da gre za zadnjo možnost razprave pred sprejetjem zakona o fiskalnem pravilu. Gre za 212 občin, s tem da v okviru dogovorjenih ukrepov lahko vsaka optimizira možnosti za prihranke. Zavedajoč se nakazane problematike v dopisu treh reprezentančnih združenj občin, pa gre v danem trenutku za tekočo izpeljavo proračuna in v tem okviru predstavlja amandma koalicije kompromisen predlog, ki ga velja podpreti.

V okviru danih pojasnil in odgovorov na izražene pomisleke je predstavnica predlagateljica navedla, da upošteva izpeljavo posameznih projektov po oceni resornih ministrstev slednji lahko prispevajo toliko, da bo s prerazporeditvami in določenim angažmajem proračunske rezerve v drugi polovici leta zagotovljena povprečnina v višini 519 evrov. Če bi želeli določiti višji znesek, bi, čeravno gre na prvi pogled za zanemarljivih 6 milijonov, slednje pomenilo, da bi morala ministrstva oziroma drugi programi in druge dejavnosti v bistvu za navedeni znesek zmanjšati svojo porabo. S tem bi bil potreben rebalans in predlagano zvišanje povprečnine na 525 evrov po oceni vlade ni sprejemljivo.

Ob obravnavi je odbor sprejel oba amandmaja treh koalicijskih poslanskih skupin k 1. in k 2. členu. Ostalih amandmajev odbor ni sprejel oziroma so zaradi predhodno obeh sprejetih amandmajev postali brezpredmetni.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Jožef Horvat bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik, spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Novi Sloveniji smo že ob predstavitvi stališča k junijski noveli Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 opozorili na nujnost ureditve povprečnine občinam za drugo polovico letošnjega leta. Že tedaj smo opozorili, da mora ostati višina povprečnine najmanj na nivoju, kot je bila določena za prvo polovico tega leta, torej v višini 525 evrov. Le v tem primeru bodo občine še lahko zagotavljale izvajanje vseh nalog, ki jim jih nalaga veljavna zakonodaja. Naj ob tem poudarimo, da se je ob sprejemanju novele Zakona o izvrševanju proračunov vlada sama zavezala, da bo sprejela ukrepe, ki bodo občine finančno razbremenile oziroma povečale njihove prihodke s skupnim finančnim učinkom okoli 22,8 milijonov evrov. Vlada se obljub ne drži. Teh predlogov ni pripravila in tudi ni posredovala obrazložitve, kaj je razlog za to. V obrazložitvi predmetne novele zatrjuje, da so bili predlagani in sprejeti nekateri ukrepi, najbrž je pri tem

mišljen ZUJF za občine, ki so prinesli neto finančne učinke za občine v višini okoli 9 milijonov evrov. Takim razlagam vlade pa občine oziroma njihova reprezentativna združenja ne pritrjujejo in poudarjajo, da sedaj sprejeti ukrepi nimajo občutnejših finančnih učinkov.

Danes obravnavana novela Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 posega na vprašanje povprečnine za letošnje leto in zvišuje sedaj določeno povprečnino za čas od julija do decembra letos le za dobrih 13 evrov, in to na 514 evrov. Na matičnem delovnem telesu je bila tako določena povprečnina na podlagi amandmajev koalicije zvišana na 519 evrov. Tako zvišanje povprečnine ne bo zagotavljalo občinam normalnega delovanja. Pri tem bodo bistveno bolj izpostavljene manjše in podeželske občine z nizkim številom prebivalstva. Zakonsko določen obseg nalog se občinam kljub obljubam vlade ni zmanjšal, kar pa pomeni, da bodo občine sredstva za te namene morale zagotavljati. Posledično to pomeni, da bo prenizka povprečnina imela vpliv na investicijsko aktivnost občin. Sredstva, ki bi jih občine namenile za investicije, bodo morale preusmeriti za zagotavljanje zakonsko določenih nalog. Investicije, ki so morda že v teku, bodo zastale. Novih investicij se občine ne bodo lotevale. Posledično se bo to odrazilo v nazadovanju gospodarske aktivnosti, ki se je v zadnjem letu komaj začela kazati. Še posebej opozarjamo tudi na dejstvo, da se v letošnjem letu zaključuje finančna perspektiva 2007 do 2013 ali, bolje rečeno, izplačila za projekte v omenjenem časovnem intervalu. Ker občine lastnih sredstev za pokrivanje investicij ne bodo mogle zagotavljati, bodo evropska sredstva ostala nepočrpana. To je ključni problem, na katerega opozarjamo. Evropska sredstva bodo ostala nepočrpana ali še slabše, če investicije ne bodo zaključene, bodo dolžne občine vračati že prejeta evropska sredstva.

Iz tega razloga smo poslanci Poslanske skupine Nove Slovenije vložili amandma, s katerim predlagamo zvišanje povprečnine občinam za obdobje od julija do decembra letos na višino 525 evrov. Našo podporo temu zakonu vežemo na sprejetje tega amandmaja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Alenka Bratušek bo predstavila stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Danes boste petič popravljali ali spremenili Zakon o izvrševanju proračuna. V desetih mesecih, kot traja vaša koalicija in vaša vlada, to pomeni vsaka dva meseca. To nam da slutiti, da čisto dobro ne veste, kaj in kako bi počeli. Zakoni se nekako ne spreminjajo tako na

hitro. Spreminjali bi se naj preišljeno. Ko ste potrjevali ob rebalansu za leto 2015 tudi povprečnino za občine za leto 2015, so šla naša opozorila v smeri, da naj ta povprečnina celo leto ostane enaka in da ne določajte tako na pamet in povprek zneskov, ki so za občine pomembni. Takrat sem vam povedala, da se bomo s spremembo Zakona o izvrševanju proračuna, kjer bomo zvišali povprečnino, še srečali. In danes je ta dan, čeprav smo 13. julija, povprečnina je bila spremenjena s 1. julijem, tako da je res to vse skupaj malo neodgovorno. Še bolj je pa neodgovorna ta licitacija višine, od 525 na začetku leta, na 500 v drugi polovici leta, potem pride vlada s predlogom za 514 in potem koalicija izračuna, da je pa 519 tisti pravi znesek. Se ne čudim ogorčenju vseh združenj, ki nas pozivajo, da tega zakona ne podpremo oziroma da na nek način zagotovimo, da povprečnina ostane 525 evrov. Jaz, spoštovane kolegice in kolegi, v imenu Poslanske skupine Zaveznitva predvsem na tiste iz koalicije apeliram, da občinam za letošnje leto pustite povprečnino 525 evrov in naj se vlada takoj, ampak res takoj začne ukvarjati s povprečnino za leti 2016 in 2017. 9 milijonov, če držijo podatki, da prihodki proračuna kažejo ugodnejšo sliko, kot je bila predvidena s proračunom, vam ne bo podrlo javnofinančne situacije, javnofinančne slike, občinam bo pa to zelo, zelo veliko pomenilo.

Tudi v Poslanski skupini Zaveznitva smo vložili amandma, ki ohranja ali pa vrača povprečnino za občine na 525 evrov, tako da vas pozivam ali pa, če želite, prosim v imenu vseh slovenskih občin, da glasujete za amandmaje, pravzaprav so bili enaki vloženi iz treh poslanskih skupin, in na ta način zagotovite normalno delovanje občin. Če naš amandma ne bo potrjen, glasov Poslanske skupine Zaveznitva sprememba Zakona o izvrševanju proračuna nima.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Maruša Škopac bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Osnovni cilj zakona je uzakoniti rešitve, ki bodo v drugi polovici leta 2015 omogočile izvajanje tistih nalog občin, ki se financirajo iz naslova primerne porabe. S trenutno veljavnim zakonom je povprečnina za leto 2015 določena na raven 525 evrov za prvo polovico leta in 500,83 evrov za drugo polovico leta. S predlagano novelo zakona pa se za drugo polletje 2015 določa povprečnina v višini 519 evrov, ki je za 18,17 evra višja od povprečnine, določene z veljavnim Zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2014 in 2015.

S povečano povprečnino se bo obseg primerne porabe občin povečal za razliko med ocenjenim znižanjem izdatkov občin in znižanjem, ki je doseženo s sistemskimi spremembami. Obseg dohodnine, ki v letu 2015 pripada občinam, je določen z Zakonom o financiranju občin in znaša 54 % dohodnine. Ta delež se s spremembami zakona ne spreminja. Sredstva za financiranje višje povprečnine bo treba zagotoviti s povečanjem finančne izravnave iz državnega proračuna. Zakon v prehodni določbi določa tudi način zagotavljanja višje finančne izravnave za mesec julij 2015, in sicer se bo razlika poplačala pri izplačilu finančne izravnave za mesec avgust. Hkrati se v prehodni določbi tudi določa, da se za mesec julij 2015 razlika med prihodki iz 14. člena Zakona o financiranju občin občinam nakazuje tedensko do konca leta 2015.

Od leta 2008 do leta 2014 so prihodki občin narastli za 17,5 % ali 329 milijonov evrov. V tem obdobju so se občinski proračuni povečali za 8 %. V istem času se je državni proračun znižal za 9 %, prihodki državnega proračuna so tako kljub raznim dvigom davkov v letu 2014 še vedno nižji od ravnih, dosežene v letu 2008. Zgovoren je tudi podatek, da se je število zaposlenih v občinskih upravah v tem obdobju povečalo za 195 oziroma 4,2 %, medtem ko se je število zaposlenih v državni upravi v enakem obdobju zmanjšalo za 2 tisoč 601 oziroma 8 %.

Iz povedanega lahko mirno rečemo, da je država v času recesije varčevala, kar za občine ne moremo trditi. V aprilu in maju 2015 sta ministrstvo za javno upravo in ministrstvo za finance opravili usklajevalne sestanke z ministrstvi, na katera se nanašajo predlogi za znižanje stroškov za delo občin ter odpravo administrativnih ovir. Vsebinska ukrepov je neposredno povezana z dogovorom o višini povprečnine za leto 2015, ki ga je na podlagi Zakona o financiranju občin Vlada januarja 2015 podpisala z reprezentativnima združenjema občin. Z dogovorom se je Vlada Republike Slovenije zavezala, da bo do 30. junija 2015 z izvedbenimi in sistemskimi ukrepi za znižanje stroškov občin pri izvajanju z zakonom določenih nalog zagotovila sprejetje ukrepov za znižanje stroškov občin za 22,8 milijonov evrov na letni ravni ali na drug način zagotovila sredstva. Ministrstvo za javno upravo ugotavlja, da varčevalni ukrepi ne dosegajo dogovorjenega zneska, zaradi česar predlaga zvišanje zneska povprečnine s 500,80 evrov na 519 evrov za drugo polovico letošnjega leta.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo novelo zakona podprli. Ob tem pa je treba tudi poudariti, da se zavedamo, da s to novelo rešujemo le financiranje občinskih proračunov v letošnjem letu in da bo v prihodnje treba sistem financiranja občin korenito spremeniti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Suzana Lep Šimenko bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana državna sekretarka!

O problematiki financiranja občin smo na zahtevo Slovenske demokratske stranke razpravljali tudi na Odboru za notranje zadeve in javno upravo. To sejo smo namreč sklicali na pobudo občin, se pravi s Skupnostjo občin Slovenije, Združenjem občin Slovenije in Združenjem mestnih občin Slovenije. Želeli smo opozoriti, da aktivnosti v zvezi z določanjem povprečnine ne potekajo tako, kot je bilo dogovorjeno med občinami oziroma določeno z Zakonom o ukrepih za uravnoteženje javnih financ občin in Zakonom o izvrševanju proračunov za leti 2014 in 2015.

Zakon o izvrševanju proračuna je povprečnino za leto 2015 znižal s 536 evrov na 525 evrov za prvih šest mesecev in na 500,83 evrov za drugo polovico leta, s čimer se v naši poslanski skupini nismo strinjali. Poleg tega so se občinam znižala sredstva za sofinanciranje investicij z 2 % na 1 % primerne porabe, kar je seveda še dodaten šok za občine. Res, da je bil ob koncu januarja med Ministrstvom za finance in predsednikom Skupnosti občin Slovenije in Združenjem občin Slovenije podpisan dogovor o višini povprečnine za leto 2015, ampak občine so na znižanje povprečnine in sofinanciranje investicij pristale, ker se je vlada zavezala, da bo do 30. 6. pripravila systemske in izvedbene ukrepe za znižanje stroškov občin, in sicer v višini 22,8 milijona evrov na letni ravni.

Glede na neaktivnost nekaterih ministrstev, da pristopijo k dejanskemu iskanju rešitev, ki bi občinam znižale stroške, so združenja prejela le tabelo s predlogi sprememb ukrepov v višini nekaj več kot 9 milijonov evrov, brez metodologije za izračun teh prihrankov. Predstavljeni predlogi so po mnenju Združenja nesystemski, parcialni predvsem pa je nerealna navedena višina finančnih učinkov. Ob vsem tem je treba opozoriti, da povprečnina že sedaj v marsikateri občini ne zadostuje za izvajanje zakonsko določenih nalog, z znižanjem pa bi bila njihovo delovanje in obstoj še bolj ogrožena. Prav tako prihaja tudi do težav, da občine zaradi nezmožnosti sofinanciranja lastnega deleža ne morejo pripravljati projektov, s katerimi bi kandidirale za evropska sredstva nove finančne perspektive.

Slovenska demokratična stranka je na pobudo Skupnosti občin Slovenije, Združenja občin Slovenije in Združenja mestnih občin Slovenije ter na številna pisanja in opozorila slovenskih občin z amandmajem predlagala, da se povprečnina za drugo polovico leta ohrani na ravni 525 evrov, vendar pa je bil naš amandma na Odboru za finance in monetarno politiko s strani koalicije zavrnjen. Koalicija je namreč

vztrajala pri svojem amandmaju, in sicer da se za drugo polovico leta občinam določi povprečnina v višini 519 evrov. Pri vsem tem je potrebno dodati še to, da so tako v Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije in Združenju mestnih občin Slovenije opozorili, da bodo izrabili vsa ustrezna pravna sredstva, če se povprečnina ne ohrani na nivoju prvega polletja. Poudariti je treba tudi to, da so občine vse od ustanovitve do danes ogromno naredile. So pomemben generator razvoja Slovenije, zlasti razvoja podeželja. Prav tako znajo občine vsak evro, ki ga imajo na razpolago, zelo dobro unovčiti v dobrobit razvoja in blagostanja svojih občanov.

V Slovenski demokratični stranki bomo, če sprejmete naš amandma, ki ohranja povprečnino na ravni 525 evrov, zakon podprli. Če povprečnina ne ostane na tej ravni, bomo glasovali proti spremembi zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala, predsedujoči. Spoštovane kolegice, kolegi!

Pred nami je zakon o spremembi Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2014 in 2015. Veljavni zakon o izvrševanju proračunov je določil povprečnino za obdobje od 1. januarja do 30. junija v višini 525 evrov, za obdobje od 1. julija do konca leta pa 500,83 evra. Vlada je zato januarja z združenji občin sklenila dogovor, s katerim se je bila zavezala, da bo sprejela tiste systemske ukrepe, ki bodo pomenili znižanje stroškov izvajanja z zakonom določenih nalog občin. Do 30. junija naj bi namreč z izvedbenimi in systemskimi ukrepi zagotovila znižanje stroškov občin s celotnim učinkom v višini 22,8 milijonov evrov na letni ravni ali pa bo zagotovila sredstva za povprečnino na drug način. Junija je vlada ugotovila, da s predlaganimi in uveljavljenimi spremembami predpisov za znižanje stroškov, kot je bilo dogovorjeno, ne bo v celoti dosegla svojega namena. Pomembno je, da vsi ukrepi ne bodo začeli veljati oziroma učinkovati že v mesecu juliju, nekateri pa tudi ne bodo učinkovali enako na vse občine, saj so te v zelo različnih položajih. Novela zakona, ki je pred nami, za drugo polletje letošnjega leta določa povprečnino v višini 519 evrov. Ta višina predstavlja na nek način kompromis in še tisto zgornjo mejo, ki jo lahko vlada ponudi do zneska 514,22 evra ter predlogom reprezentativnih sindikatov Združenj občin, ki so zahtevali, da se povprečnina v drugi polovici leta ohrani na 525 evrih. Tako se povprečnina v primerjavi s prvotno predlagano rešitvijo poviša za približno 5 evrov, v primerjavi z željami lokalnih skupnosti pa za približno toliko manj, kar znaša 1,1 %. Sprejeti, si ga upam imenovati, kompromis na

eni strani prisluhne zahtevam Združenj občin, na drugi strani pa upošteva prihranek, ki so ga omogočile spremembe nekaterih aktov, predvsem podzakonskih predpisov. S to rešitvijo se povečujejo prihodki proračunov občin, za enak znesek pa se povečujejo odhodki iz proračuna države. Sredstva za povečanje odhodkov iz državnega proračuna se bodo zagotovila s prerazporeditvami pravic porabe, in sicer s proračunskih postavk drugih vladnih proračunskih uporabnikov. Nujno je treba omeniti vprašanje, ki se tukaj poraja, in to je reforma lokalne samouprave, saj vedno bolj ugotavljamo, da sedanji model ni vzdržen, zato v Poslanski skupini Desus pričakujemo v kratkem resno in temeljito razpravo o posodobitvi lokalne samouprave.

Na tem mestu pa bi rad še posebej opozoril, da nekatere občine, kot je na primer Maribor, in vesel sem, da je temu tako, že zdaj, kljub temu da se nahajajo v zelo zaostreni finančni situaciji, na področjih, kot je na primer šolska prehrana, financirajo tudi storitve, h katerim niso zakonsko obvezani. V Sloveniji namreč na lokalnem nivoju, žal, obstajajo precejšnje razlike tudi v socialnem položaju ljudi, in posledično prihaja do potrebe po dodatnem reševanju njihovega osnovnega oziroma gmotnega položaja.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi! Kot že povedano, pa se nam v Poslanski skupini Desus zdi, da je predlog zakona s svojo kompromisno rešitvijo treba podpreti, zato bomo z vidika stabilnega financiranja lokalnih skupnosti in uravnoteženja javnih financ občin predlog podprli z vsemi našimi glasovi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Trenutno veljavni zakon o izvrševanju proračuna določa za obdobje od 1. julija 2015 do 31. decembra 2015 povprečnino v višini vsega 500,83 evra. Zato je zelo pomembno, da tudi v Državnem zboru sprejmemo odločitev, s katero poskušamo odpraviti tako nizek znesek povprečnine. Ta je bil določen sicer ob sprejemanju zdaj veljavnega zakona o izvrševanju proračuna tudi ob pogoju, da vlada z občinami doseže dogovor o tem, kje je možno privarčevati pri nalogah občin in toliko se potem tudi povečuje sama povprečnina. Glede na to, da dogovor ni bil v celoti izpolnjen, kajti pričakovano je bilo, da bi prihranki bili skoraj 23 milijonov evrov, dejansko pa je bilo prihrankov dogovorjenih za vsega 9 milijonov evrov, je vlada upoštevala ta dogovor in predlagala višino povprečnine 514,22 evrov. V koaliciji in tudi na odboru smo poslanci bili mnenja, da glede na to, da se vendarle kaže tudi boljše proračunska

slika, je treba prisluhniti tudi občinam in dvigniti povprečnino na vsaj 519 evrov. To je bilo tudi sprejeto na odboru in takšen dopolnjen predlog bomo Socialni demokrati danes tudi podprli. Zavedamo se, da gre za povečanje oziroma da je treba v ta namen zagotoviti 60 milijonov evrov oziroma 18 milijonov evrov več, kot je predvidevala vlada. Ampak glede na to, da se izboljšujejo tudi prelivi v proračun, je verjetno to obvladljivo. Deloma iz sredstev rezerve, deloma najbrž tudi s strani vladnih proračunskih porabnikov. Če pa bi vsaj po stališču vlade želeli zagotoviti povprečnino v višini 525 evrov, bi bil potreben tudi rebalans proračuna. To je zagotovo obsežnejša sprememba in dolgotrajnejši postopek, zato menimo, da je v tem trenutku primernejše, da se vendarle sprejme povišanje povprečnine na 519 evrov, ob upoštevanju tudi dejstva, da pa pri investicijah vendarle lahko ugotovimo, da v letošnjem proračunu državni proračun zagotavlja občinam še dodatnih dobrih 20 milijonov evrov drugih tekočih transferov in za investicijska sredstva vsega skupaj skoraj 487 milijonov, od tega 93,4 milijona integralnih sredstev, kar je približno 16 % več, kot je bilo v letu 2014, in 393,8 milijona evrov evropskih sredstev, kar je tudi 18 % več kot v lanskem letu.

Pomembno je, da se kljub vsemu poskuša predvsem zasledovati investicijski cikel in prepričan sem, da se lahko tudi občine organizirajo pri izvajanju zakonskih nalog tudi na način, da bodo skozi pogajanja, ki bodo zagotovo še sledila, mogoče v prihodnosti doseči boljši dogovor, kar pa bo v veliki meri tudi odvisno od tega, kar je pred kratkim bilo tudi sprejeto v Državnem zboru, kaj bo glede tega tudi narekovala formula fiskalnega pravila. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka, spoštovani zbor!

Poslušam tole debato, na srečo sem zadnji na vrsti od predstavitve stališč poslanskih skupin in nekako se ne morem znebiti vtisa, kot da se mi pogovarjamo tukaj, kar je gospa Alenka nakazala v nekem kibiciranju, kot da smo na neki licitaciji. Ne vem, kupujemo sliko, grafiko, kdo da več, kdo se bo bolj priljubil občinam in tako naprej. Ta debata je nerodna. V tej debati nekdo domače naloge ni izpeljal do konca. Nekajkrat sem prosil resornega ministra, da mi dostavi matriko. Matriko obveznih nalog občin, ki izhajajo iz zakonodaje, kaj so vse obvezne naloge občine, iz katerega zakona, od kod se naj financira in tako naprej. Na koncu sem dobil neko napotilo, naj si na neki spletni strani ogledam. Nekako se bojim, da se s to matriko nihče ne ukvarja. Imamo državni proračun, ki

ima tudi prihodkovno stran, na katero se pozablja, ne samo odhodkovno, imamo občinske proračune, imamo obvezne naloge občin. In mi vsi, vsak od nas živi v kakšni občini, to so naša mikro okolja, v katerih bi radi dostojno in kvalitetno živeli. Mi se zdaj pogovarjamo samo o tej povprečnini, predlogi, ki so bili v igri, so od 500 pa do 600 evrov. Vsa tri združenja občin pravijo, da s tem ne morejo zagotavljati nekih osnovnih sredstev, sam prihajam nekako tudi iz tega foha, ko sem rekel, kaj pa, če bi gledali kot v kakšnih drugih državah, da pa povprečnine ne bi bile na ravni uravnilovke, je pa skoraj določene zadela kap.

V Združeni levici te spremembe povprečnine ne moremo podpreti in bomo vzdržani iz cele vrste razlogov. Prvi razlog je, da se ne gleda sistemsko na problematiko. Drugi razlog je, da se je ob tem mini varčevanju pozabilo, da smo odrezali neke socialne transfere, zlasti bode v oči subvencioniranje najemnine tistim, ki so najemali profitna stanovanja, ker neprofitnih ni bilo. Na to se nekako pozabljam. Pozablja se tudi nekako na to, da ta uravnilovka v zmanjševanju števila zaposlenih v občini nekako kaže na to, da mi nočemo razmišljati v tej Sloveniji. Koalicija pride in pravi, da v občinah se je več zaposlovalo, v javni upravi se je manj zaposlovalo, ampak ne moremo to tako gledati. Treba bi bilo iti pogledat od primera do primera. Občine so tudi v zelo različnih statusih, zelo različnih agregatnih stanjih. Imamo občine, ki bolje funkcionirajo, občine, ki slabše funkcionirajo. Že leta nazaj sem predlagal, in to predlagam tudi v imenu Združene levice, da bi bilo treba k zadevam pristopiti sistemsko in navsezadnje tudi na nek mehek način, skoraj bi si upal reči prisiljevati občine k večjemu sodelovanju, kar nekatere občine že počno. Je nekaj uspešnih reform lokalne samouprave, danska, avstrijska na Štajerskem in tako naprej, kjer so združevanja naravnali tudi tako, da so različne povprečnine nastavili in potem so se občine šle združevati. In naenkrat se je ugotovilo, recimo, da ena manjša mestna občina in štiri vasi okoli, ki so se / nerazumljivo/ malih političnih razlik razdelile, so se skupaj združile in povprečnina je bila višja. In glej ga zlomka, lahko so skupaj naredili britof. Zakaj vam to tako plastično govorim? Zato ker dostikrat nekako odkrivamo toplo vodo. Združena levica zaenkrat še nima tako močnega lobija na lokalni ravni, ampak ko ga bo imela, bomo šli v ta reševanja sistemsko, ne pa na način nekih dobrikanj, enkrat s strani opozicije, drugič s strani koalicije. In ta zadeva ima brado, ta zadeva ni od včeraj, ta zadeva traja že nekako desetletje in se je tega treba sistemsko lotiti in tudi vprašati navsezadnje razvojno. V naslednji fazi razvoja pridemo do nekih infrastruktur, kjer so občine definitivno pri manjši agregaciji v prostoru, zlasti je tak primer cela vrsta prometne, komunalne infrastrukture, urbanizem in tako naprej. Pridemo do področja o vprašanju regionalnega povezovanja, ki se ga bomo seveda morali lotiti.

Mi tega ne bomo podprli, bomo vzdržani, ker pričakujemo neko sistemsko debato, ne pa, da bomo sedaj vsaka dva, tri mesece kibicirali, ne vem, par deset evrov dol, par deset evrov gor, in vedno se bo našla kakšna občina, ki s tem ne bo pokrila svojih občinskih primanjkljajev. Da ne grem tudi v notranje zadolževanje občin. Sam prihajam iz občine, ki se za EPK notranje zadolžila – vem, da me ne morejo prekiniti – in ima 18 milijonov notranjega dolga, ki ga je vzela iz komunalnih, namenskih ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Ali pač ...

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): ... sredstev. To se je vedelo. To se je vedelo tudi na državni ravni, ampak tega ni nihče prekinjal ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala, gospod dr. Trček. Hotel sem vam pokazati, da se da prekiniti.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na obravnavo členov in amandmajev, ki so bili objavljeni na e-klopi. Ker so amandmaji poslanskih skupin Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in Zavezništva Alenke Bratušek k 1. členu vsebinsko povezani z amandmaji k 2. Členu, bomo o njih razpravljali skupaj.

V razpravo dajem 1. in 2. člen ter amandmaje poslanskih skupin Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije in Zavezništva Alenke Bratušek k temu členu. Kdo želi razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa.

Ni kaj, moram reči, umetnost ne pozna meja in sem se pač malo nasmejal. Razprava, ki teče glede samih amandmajev in pa same povprečnine, kaže na to, kako nesrečno je vedno, ko v resnici je za občine zadolžen en minister, ampak na koncu minister za finance lahko v bistvu vedno pokaže svoje zobe in ga v resnici razvoj lokalne samouprave sploh ne zanima. Ker v končni fazi to niti ni v naravi Ministrstva za finance. Zakaj bi se to ministrstvo ukvarjalo z vsebino, njega zanimajo samo prihodki, odhodki, kjer bi pobralo denar. Pogleda gor, dol, a ha, tukaj na lokalni skupnosti, tukaj je fino, tukaj se vedno da pobrati. Še posebej, kadar se delajo primerjave, češ, koliko se dela na lokalni skupnosti in koliko na državi. Spoštovani vladajoči, še posebej tisti, ki nikoli niste delali na lokalni samoupravi, dajte se že enkrat sprijazniti, da na lokalni samoupravi ne bodo nikoli delali enako, kot delate vi na državi, ker imajo popolnoma druge naloge in delajo za razliko od vas, kako bi rekli pri vas, z ljudmi.

Drugo, kar se mi zdi pa nedostojno, pa je, da vidim, da vlade se menjajo, uradniki pa eni in isti ostajajo in jih v resnici sploh ne moti, da se vmes dogajajo spremembe in tudi zelo hitro

pozabijo zgodovinski spomin. Moram reči, da danes je bila v eni predstavitvi še toliko bolj zanimiva predstavitev, mislim, da je bila kolegica Škopac, ko je rekla, kaj zakon določa in našteje, kaj zakon določa, a ne pove, da je ta zakon ta koalicija sprejela. Ja, halo, to je pa sprenevedanje in norčevanje na kubik. To bi pa še jaz znal malo boljše opravičiti. Najprej rečeš na začetku leta bom to spremenil, potem pa rečeš: "Poglej, sorči, zakon je tak, saj veš, ne. Treba je tako to speljati." Poglejte, preprosto na to logiko in na to diskusijo mi ne moremo pristati. Posebej ne moremo pa pristati zaradi tega, ker danes tudi slišim, da najbolj bodo trpeli mali, malo manj veliki itn. Ta stvar seveda ne zdrži. Nominalno, tisti, ki zna računati, bo vedel, da največ bodo izgubili veliki. In če se spomnimo zelo na hitro, kar sem prej povedal, da se uradniki nočejo spomniti, leta 2006 je Zakon o financiranju občin diametralno postavil na glavo način financiranja. Takrat so vse občine v državi ploskale, bile vesele ker so končno dobile malo malo več denarja, s tem da v resnici so tri občine največ izgubile. In kaj je bilo tisto leto zelo jasno povedano: nikar se ne veselite, ker prihajajo dnevi in leta, ko boste vse občine začele izgubljati. Takrat se je namreč dal v bistvu zelo jasen zeleni signal, da država lahko lomasti po lokalni skupnosti.

Druga stvar, ki se mi zdi zelo pomembna, že leta 2011 v Pahorjevi vladi se je spremenil zakon oziroma izračun, formula izračuna za financiranje Zakona o glavnem mestu. Takrat nobeden ni bil pozoren in tri leta kasneje doživimo to formulo, ko se praktično prepolovijo sredstva. In tretja stvar, mislim, da je danes kolega Trček o tem govoril, da je hotel imeti naloge v lokalni samoupravi, mimogrede, dostopne so na spletni strani, jih dobite, samo prebrati si jih je treba, res pa je, da se bojim, da tudi ministrstvo samo, ko ocenjuje skozi te naloge, v resnici ne zna vrednotiti teh nalog. Jaz bom najbolj nesrečen takrat, ko vam en in isti primer ponavljam. V lokalni skupnosti se ve, da so vrtci od ustanoviteljice, to se pravi od lokalne skupnosti. Mora jih sezidati, mora izvajati program, plačevati plače, vse mora narediti. Ampak kolektivni dogovor za plače, o tem se pogaja država, minister in delavci iz panoge. Na koncu župan samo še pogleda, kaj so se zmenili in reče: "A ja, to moram sedaj po novem plačati." In stvar je zaključena. Kje je sedaj tukaj avtonomnost? Jaz vam že ničkolikokrat ponavljam stvari, jaz bi še osnovne šole vzel lokalnim skupnostim, ker je itak brez veze. Plače že plačuje ministrstvo, investicijo mora zdaj narediti lokalna skupnost, ja, potem naj pa vse vzame, pa naj se vse do konca zmeni in je stvar rešena. Saj boste naredili uslugo in veselje v resnici lokalni skupnosti, in to so stvari, za katere so prosili partnerji v razgovoru, da se razbremenijo določenih nalog. Ne vrtcev, pa šol, ampak drugih nalog. In to se ni naredilo.

Danes zgleda tako, kot da barantamo. Zato sem namenoma omenil na začetku

kolegico Škopac, ko reče: "No, in smo dosegli povečanje sredstev." Saj ne morem verjeti. Najprej je vlada rekla 500, koalicija je rekla ne, 19. In zdaj se že kar naenkrat pogovarjamo, da so se sredstva povečala. Halo? Pa kdo je zdaj tu nor? Sredstva so se zmanjšala, pa kakorkoli boste zdaj to razlagali. In na drugi strani se ni naredilo tisto, kar je bilo obljubljeno v dogovoru. To pa je, da se bodo naloge zmanjšale in s tem se bo prihranjen denar lahko pripeljal notri.

Izhajam kot poslanec iz Mestne občine Ljubljana. Mestna občina Ljubljana bo zopet največ izgubila. Tako ali tako je kar naprej najbolj kaznovana, ampak Državni zbor ima sedež – kje? V Mestni občini Ljubljana. Poslanci in poslanke smo prav veseli in srečni, ko gledamo, kako bi bilo fino, če je Ljubljana čista, lepa, udobna, krasna, prevozna in ne vem kaj še vse bi radi vse tu imeli. Ja, na ta način financiranja in s to logiko ne bomo dosegli nikoli nič. Jaz pravim, ne da je to začetek konca, ampak je to odraz končne slike, bom rekel, atentata na lokalno samoupravo. Kompletno. Oprostite, tisti, ki tega ne razume, da se avtonomija lokalne samouprave šteje tudi pri tem, da ima denar in lahko sama odloča in ga planira na začetku leta, potem seveda je več kot jasno, kaj temu sledi. Se bodo proračuni začeli spreminjati? Rebalansi bodo morali praktično potekati v vseh lokalnih skupnostih, ker bodo morali spremeniti številko. Še posebej se ne boste mogli izgovarjati, da so to že prej vedeli, ker je bilo napovedano. Ampak po eni strani so oni računali, da bodo imeli prirastek, ker ste napovedovali, da se bodo zmanjšale naloge. Kdo bo odgovoren za vse te rebalanse in kritiko, da župani ne znajo planirati? Oprostite, to je nedostojno, kar je najbolj pomembno, je v bistvu prisila in vmešavanje v lokalno samoupravo neposredno. In oprostite, tu smo zaključili diskusijo. Od županov nekaj zahtevamo, po drugi strani jim pa diktiramo, kaj morajo delati. To ni nobena neodvisnost. Lokalna samouprava ni bila ustanovljena zato, da bo država rezala, pa komandirala, pa diktirala, pa določala, ampak samo ustvarila pogoje. Pika. In tam se konča. Tu ste nekateri izgubili kompas, seveda v prvi vrsti najprej vlada.

Kako bo to v nadaljevanju zgledalo? Jaz napovedujem še hujše stvari! Spremenili boste Zakon o financiranju občin. Veste, kaj se bo pa takrat zgodilo? Samo takrat, dragi moji, boste pa imeli v vladi resne probleme. Spoštovani kolegi in kolegice v koaliciji! Ponovno ste nasedli. In tisto, kar je bolj pomembno: kje je zdaj ta razlika med zakonodajno in izvršno oblastjo, o kateri sem poslušal na začetku mandata? Zakonodajna oblast bi morala zelo jasno povedati: "Zdaj je pa dovolj. Najprej ustvarite tisto, kar ste obljubili, da boste naredili, potem pa lahko podpremo tudi na drugi strani tisto, kar ste se napovedali, da boste storili."

Če tega ne boste naredili, potem razložite svojim županom ali pa kandidatom, ki

bodo nekoč želeli pod vašo blagovno znamko kandidirati za župane, ker dobili ne bodo, ker bodo dobili največje sovražnike, to je, postaneš župan in dobiš klofuto s strani države in minus kakršnekoli ukrepe. To preprosto ne bo šlo. Vsa vaša telovadba okoli tega kako ste povečali, glejte, vsaj nam prihranite te bolečine in nam ne razlagajte, kako ste nekaj omogočili lokalni skupnosti, ker ji niste. To razlagajte kakšnim svojim. Tukaj je to nedostojno, ker izgleda kot, da smo bebcī, in ne razumemo, kaj nam razlagate.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Lep pozdrav tudi državniki sekretarki.

Z mojim predhodnikom Janijem se v večini stvari strinjam, zelo nazorno je določene stvari povedal, bom po svoje poskušal tudi jaz. Vlada je zmanjšala povprečnino iz 536 evrov kar tako na 525, s tem da je dobila še neko idejo, kako bo s sistemskimi ukrepi do konca junija še zmanjšala stroške občinam za 22,8 milijonov. In kaj se je dogajalo potem? Minevali so meseci, ministrstva bi morala ukrepe dati na Vlado pa tam do meseca aprila, maja ni bilo skoraj nič. Ukrepi, ki so potem bili nekako podani občinam oziroma združenjem občin, so bili praktično smešni. Ni bilo nobenih sistemskih ukrepov, nobenih praktičnih prihrankov, ampak neki olupševalni popravki določenih predpisov. Kar je bilo potrebno potem še nekatere zakonske ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Mir v dvorani, prosim.

ZVONKO LAH (PS SDS): ... v glavnem učinkov od tega ni. Zanimivo je, kako je vehementna vlada rekla, da bo šestih mesecih sprejela sistemske ukrepe, občine pa bodo imele toliko in toliko manj izdatkov. To, kar se je potem dogajalo, ne kaže na to, da vlada oziroma koalicija ali pa največja stranka se ne spozna dosti na lokalno samoupravo. Nikakor ne. In po drugi strani bodo vse občine morale sedaj, tako kot je že prej Jani povedal, sprejemati rebalanse proračunov, ker bo toliko manj prihodkov, ker so proračun sprejele že koncem prejšnjega leta na osnovi 536 evrov povprečnine. Poleg tega je vlada še znižala sredstva za investicije po 23. členu Zakona o financiranju občin z 2 % na 1 %. Tukaj so pa najbolj udarjene male občine, ker so ta investicijska sredstva izračunana na osnovi indeksa razvojne ogroženosti, ki prinaša manjšim ali revnejšim občinam več kot pa večjim oziroma bogatim občinam. Tukaj se pojavi ponovna centralizacija, tistim revnim vzeti, ki nimajo zgrajene vse komunalne infrastrukture, in tistim se jemlje čedalje več. Drugo je, da imajo veliko občin, ki gradijo zdaj komunalno infrastrukturo tudi z evropskimi sredstvi, morajo

zagotoviti lasten delež, ki ga pa sedaj v večini teh občin ne bo. Kako bodo končali projekte? Veliko je takih občin, ki že zdaj niso likvidne, ki ne plačujejo računov, ker nimajo od kod vzeti. Po drugi strani se pa povečujejo izdatki predvsem na področju predšolske vzgoje, ker je vključenost otrok v vrtce čedalje večja. Zakon o financiranju je predvideval nekaj čez 50-odstotno vključenost predšolskih otrok v vrtce, v večini občin pa je že preko 75 % oziroma tudi čez 80 %. To je ogromen strošek za občine. Tako kot je prej povedal Jani. Samo normativi, ki jih imamo, so najbogatejši menda v Evropi. Občine morajo samo plačevati te izdatke, zgraditi morajo vrtce, za katere nimajo nikjer v Zakonu o financiranju občin zagotovljenih sredstev in še vse stroške pokrivati. Enako je na področju sociale, kjer so stroški čedalje večji. In to bi moralo skrbeti tudi stranko Desus oziroma upokoјence. In na koncu teh 22,8 milijonov. Mene prav zanima, kdaj in kako bo spremenjen Zakon o financiranju občin. Mislim, da na boljše nikakor ne. Samo na slabše. In boste videli na naslednjih volitvah – že sedaj se dogaja, da v določenih občinah niti ne dobijo kandidata, da bi kandidiral za občinski svet. Tudi za župane jih ne boste dobili. Na lokalnih volitvah je bilo veliko županov kandidatov, ki sploh niso imeli protikandidatov. Na naslednjih volitvah jih boste lahko iskali ne na borzi dela, ampak na VDC. Veste, kaj je VDC? Ker nihče ne bo hotel prevzeti minusa na občinah in zagotavljati 180 nalog, ki jih imajo občine. V katalogu o pristojnosti občin je 180 nalog. Nihče pa ne zna ovrednotiti, kaj so določene naloge. Po občinah pa hodijo inšpektorji in grozijo, kako bodo župane kaznovali, če ne bodo po neki spremembi zakona ne vem kakšne dokumente spremenili v določenem času. Kot je bilo že rečeno, mi se ne zavedamo, kaj je lokalna samouprava. V Evropski listini o lokalni samoupravi piše, da je temelj demokracije lokalna samouprava in da je avtonomna. Zakaj vlada oziroma državni zbor ne more enostavno razveljaviti enega odloka občine? Ga ne more, zato ker je avtonomna. Lahko pa vzame denar in omogoči, da izvaja določene naloge in potem je občina z županom na čelu odgovorna, zakaj določene naloge niso izvedene. Enkrat se bo nehalo. Potem pa ugotavljamo, kako nimamo tujih investitorjev, kako nimamo pogojev za razvoj gospodarstva. Kdo pripravlja pogoje za razvoj gospodarstva? Ali država? Država gradi komunalno infrastrukturo? Ne, občine. 30 % slovenskih prebivalcev nima zdrave pitne vode. A nas ni sram pred Evropo? Pa toliko vode imamo, se hvalimo. Odpadke vozimo, se gremo smetarski turizem, z enega konca država na drug konec, ker nimamo urejene sortirnice. Ne sledimo tistim obljubljam, ki smo jih dali Evropi. Odvajanje in čiščenje odpadnih voda. Letos je zadnje leto za veliko območij v Sloveniji, kjer bi to že morali rešiti. Sledile bodo evropske kazni tako kot sosednji Italiji. Kdo bo plačeval? Vlada? Država iz proračuna? Ne. Tako kot v Italiji:

država na pokrajine, pri nas jih še nimamo, pokrajine na občine, občine pa na položnice. 30 evrov naj bi bila na mesec kazen za gospodinjstvo. Mogoče bodo pri nas milostni, pa bo mogoče malo manj. Neodgovorno. Mi se pa pogovarjamo sedaj oziroma dobili smo nek osnutek uredbe o odvajanju in čiščenju odpadnih voda, ki še ni sprejeta. Sprejeta pa bo verjetno v letu 2016, ko bo že tisto leto minilo za večino slovenskega podeželja, predvsem za tiste, ki ne bodo imeli tega urejeno. Prave resnosti na tem področju ni. Če hočemo vsaj delno to omiliti, bi morala povprečnina ostati 525 evrov po prebivalcu, to, kar je naš amandma. In ne samo naš, tudi še dveh drugih strank. To, kar je bilo rečeno, da s 500,83 evra – prav zanima me, kdo je izračunal prav 500,83 evrov? Kdo je toliko pameten v tej državi? In potem je bilo rečeno, saj smo povečali s 500 na 519, kot je že predhodnik rekel. To je isto, kot bi rekel: "Posodi mi 100 evrov." Pa reče drugi: "Nimam, imam samo 50." "Prav, boš pa 50 še dolžan." Norce se delate iz vseh nas, še posebej pa iz tistih občin v Sloveniji, ki imajo prazne račune, ki ne morejo plačevati računov že pol leta zaradi takih stvari, ki se jim samo nalagajo z različnimi zakoni in podzakonskimi akti, ne zagotovi se pa denar, ki je potreben, in to po ustavi. Morali se boste zavedati, da nismo tako bogati na področju sociale, na področju predšolske vzgoje pa tudi osnovnih šol, kar smo si zastavili nekdanj, in da nekje bo počilo. Ne zdaj onemogočiti občinam, da opravljajo osnovne naloge, to so pa javne gospodarske službe – voda, odpadki, odpadne vode in pa občinske ceste. Da ne govorim o tem, kaj se dogaja na občinskih cestah, o razveljavitvi odlokov o kategorizaciji občinskih cest. Tudi to je sramota, to samo v Butalah še vidimo, rešitev pa nikjer.

Povem vam, da boste morali bolj resno jemati občine in naloge, če ne želite, tako kot je bilo danes že enkrat rečeno, samo strašiti ljudi in jih pokoravati na ta način z različnimi predpisi in onemogočati, da opravljajo svoje naloge. Včasih so kaznovali oziroma država je tožila predsednika krajevnih skupnosti zaradi raznih kamnolomov, kar je bila velika sramota. In zdaj ste na tej isti poti. Verjemite mi, enkrat se bo to končalo, in se boste spraševali. V Italiji niso odvažali smeti. Kaj se bo zgodilo, če pri nas ne bodo več odvažali smeti? 30 milijonov občine subvencionirajo cene komunalnih storitev. 30 milijonov že sedaj. Koliko let so bile zamrznjene cene komunalnih storitev? Zakaj? Zaradi inflacije? Ko bi lahko povečali cene in tudi zagotovili kakšen investicijski denar, pa to ni bilo možno. Potem so pa nekateri dvigovali kar za 100 % cene, pa so ljudje kar mirno to prestajali. Vendar to ne bo več šlo. Kdo bo odgovoren, če bodo cene vodooskrbe tako visoke, da si ljudje ne bodo mogli privoščiti priključka na zdravo pitno vodo? Kdo bo odgovoren? Župani seveda pa občinski svetniki, samo država ne. Jasno je, za center mora ostati, za ostalo pa ni pomembno. In kako občine osiromašiti? Tako da

jim vzameš denar. Ljudje pričakujejo, država ne da denarja, nekaj časa ne plačuješ računov, ker računaš, da boš še dobil denar, ampak enkrat se to konča. Potem pa pride banka in zarubi računalnike delavcem na občinah – in kako naj delajo naprej? Včasih bi bilo prav, da bi kakšnemu državnemu uradniku zarubili računalnik pa ga dali na čevlji. Mislim, da brez tega tudi ne bo šlo.

Predlagam, da se ti amandmaji treh opozicijskih strank potrdijo tukaj in da povprečnina ostane do konca leta, ker drugače, verjemite mi, v jeseni, konec tega leta bodo nastopili hudi problemi. Pa ne nam, opozicijskim strankam, vam, vladi in koalicijskim strankam. In potem bo nekdo moral položiti račune. Če ne koncem tega leta, pa v začetku naslednjega. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednica za dano besedo.

Pa da začnemo s 1. 1. 2015. V letu 2014 je bila povprečnina 536 evrov, potem pa konec februarja, torej med tekočim letom pride vlada z eno briljantno idejo, ki se po njihovo reče ZUJF občin. Kako bodo razbremenili delovanje občin, ob tem pa bodo znižali povprečnino. Ampak še tukaj je morala vlada narediti nek svoj unikum, prvo polovico leta 525, drugo polovico leta pa 500,83 evra. Ko sem jaz na seji matičnega delovnega telesa rekel, da je ta zakon, ta ZUJF občin, vsebinsko zmazek, finančno pa blef, so se nekateri zgražali. In danes imamo dokaz, vsebinsko vemo, kaj je bilo takrat. Zakonodajno-pravna služba je dala skoraj k vsem členom mnenje in smo potem popravili z amandmaji. Finančno pa vidimo, iz tistih famoznih 23 milijonov smo zdaj prišli na 9 milijonov. Ampak teh 9 milijonov ne sledi ZUJF-u občin, ampak celo vlada sama zapiše, da je ta tabela skupek predlogov zakonskih, podzakonskih sprememb, priporočil ali drugih ukrepov. Verjetno je ZUJF občin prinesel tam, bom jaz rekel na palec kot vlada, maksimalno 5 milijonov. Ampak po drugi strani ukrepov vlade skoraj ni bilo. In potem pridemo konec junija na predlog Poslanske skupine SDS na nujno sejo glede povprečnine, predlagamo sklepe, ampak koalicija potrди svoj sklep, ki se glasi: "Odbor ugotavlja, da bo vlada v celoti izpolnila zavezo iz četrte točke dogovora o višini povprečnine za leto 2015." Ampak potem pride vlada z ZIPRS in da bo všečna reče: "Ne, malo pa smo se le zmotili, ne bo več 500, bo 514,22 evra." In potem koalicijski poslanci v vnemi, češ, mi smo pa res naklonjeni občinam in lokalni samoupravi in tako naprej, pa dajmo malo zlicitirati na 519 evrov. In vlada zapiše že v osnutku zakona, sredstva za povečanje, torej s 500,83 na 514,22, da sredstva se bodo zagotovila s prerazporeditvami pravic porabe, in sicer s

proračunskih postavk drugih vladnih proračunskih uporabnikov. Potem pa pride ta nebodigatreba opozicija, ki enotno skoraj predlaga: "Ne se hecat, že itak ste februarja zmešali sistem, zdaj ga sredi julija rešujete, od 1. julija naprej pa dajmo 525. In slišimo s stališč vlade in koalicijskih partnerjev: "Ne, če bi šlo pa na 525, bi morali pa imeti proračun." Figo. Prav zanima me, kje boste dobili teh predvidenih 13,75 milijonov kar takole, problem pa je dodatnih 5 milijonov. Če bi pa imeli naslednjo točko, en opozicijski predlog zakona, ki bi imel finančne posledice 100 tisoč evrov, bi ga pa zavrnili, ker država pa nima denarja. Ampak ta država, kjer so glavni SMC, ki seveda nimajo nobenega župana, zato jim je lokalna samouprava tam deveta, deseta ali enajsta briga, se z lahkoto pohvalijo: "Mi pa smo, in bomo s 514 na 519 evrov zvišali povprečnino, ampak opozicija, vi pa ne, vi greste pa na 525 evrov, tega si pa ne dovolimo oziroma si ne smemo dovoliti." Skratka, dvakrat med letom spreminjate povprečnino, od županov pričakujete neko resno delo, potem ko februarja po njih usekate, jim zagrozite, kaj bo s 1. julijem, zdaj pa ste dobri in spet malo licitiramo s 514 na 519. Jaz sem pričakoval, da boste danes še bolj prizanesljivi do lokalne samouprave, morda pa bo znesek 519,5 evrov, pa boste rekli, da še na sami seji ste dali županom toliko in toliko glede na njihove občane, zato ste pa res občinam naklonjena koalicija. Država se tako igra s proračunskimi sredstvi, najprej nič, potem 13 milijonov, zdaj še 5 milijonov. Z lahkoto. Če bi karkoli predlagala opozicija oziroma karkoli predlaga, pa nikakor ne gre.

Najbolj pa sem se danes ustrašil, ko je predstavnica koalicije rekla v uvodu, da je treba spremeniti sistem. Dragi župani, primite se za denarnice, razmislite, kaj boste delali v letu 2016, 2017, ker ko ta vlada reče, da bo spremenila sistem na področju financiranja občin, kot je prej rekel kolega Jani, bo še slabše. Kakšna tekoča poraba občin, investicije – mogoče če boste imeli kakšen nov zakon o prostovoljnem delu, bodo spet v slogu samoupravljanja občani sami delali ceste, telefone imamo na srečo že urejene in tako naprej. Pa še to boste verjetno delali tam enkrat marca 2016, torej spet med tekočim letom.

Spoštovana vladna koalicija, predvsem poslanci SMC! Vem, da nimate županov, ampak pridite kdaj na Združenje občin in na Skupnost občin in kakšne bivše župane in podžupane v Državnem zboru vprašajte, kako naj se gre lokalna samouprava. Ne tako od danes na jutri, pa malo finance gor in dol, ampak vsaj decembra pridite z resnimi ukrepi. Ampak z resnimi ukrepi, ne pa z igranjem z lokalno samoupravo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospa podpredsednica.

Jaz vem, da je koaliciji težko poslušati pripombe, ki pa so seveda dobronamerne in gredo s strani opozicije. Ampak zadeve so glede lokalne samouprave ta trenutek tako resne, da lahko rečemo, da je lokalna samouprava na intenzivni negi. Ta intenzivna nega je pa seveda najdražja. In če je res tako kot kolega Jani razmišlja, da se ministru za finance na nek način fučka, kaj bo z lokalno samoupravo, dejansko bi moral minister za finance in celotna vlada več zaupati. Spet smo pri zaupanju, pa vedno smo pri zaupanju. Več in bolj zaupati lokalni samoupravi, ker že tisočkrat ponavljam, da se pa na lokalni ravni vsak evro dvakrat obrne, preden se potroši. Kje teče največ investicij, javnih investicij? Okoli 70 do 80 % javnih investicij teče na nivoju lokalne samouprave. Ali je to v redu za državo ali ni? Poglejmo samo pomurski vodovod. Vrednost približno 150 milijonov evrov. To se pravi, da bo država, ki jo bodo občine izpeljale s pomočjo evropskega denarja, za 150 milijonov bogatejša. Ali je to zanemarljivo? Ni. In poglejte, vsi mi, drage kolegice in kolegi, smo dobili veliko pisem. Jaz ne morem teh pisem od občine in od združenj in skupnosti vreči kar v koš. Ne morem, ker ni fer. In moram tukaj, ker pač ni županov, enostavno so najbrž obupali, sicer bi tukaj na galeriji moralo biti, če bi bil prostor, vseh 212 županov. Kot sem že povedal, na žalost lokalna samouprava, občine, nimajo nekih močnih političnih sindikatov. Torej tistih, ki bi jih močni politiki vodili. Zato se jih enostavno ignorira in se krši tudi evropska listina lokalne samouprave. Če malo poenostavim, ker najbrž tudi vsi, ki spremljajo te naše razprave, ne vedo, kaj pravzaprav pomeni povprečnina. Višina povprečnine, poenostavljeno rečeno, bi morala pokrivati tekoče stroške ter transfere občine.

Sedaj pa pogledajmo, kako so se gibali tekoči stroški občin po glavi občana v zadnjih letih. Na pamet vsak ve, da so se ti stroški povečevali. Zakaj? Ker smo tudi tukaj v tem državnem zboru dajali preko zakonov, novih zakonov, vedno nove in nove naloge občinam. Denar pa smo jemali. Če pogledamo tekoče stroške, recimo, za leto 2009, so ti bili 598 evrov na prebivalca. Pokritost s strani povprečnine je takrat bila 90 %. 2010 je bila pokritost 87 %, 2011 skoraj 85 %, 2012 83 %, enako 2013, lansko leto pokritost 80,95 %. Tekoči stroški pa so lansko leto že znašali 662 evrov. Zato je logično, da Skupnost občin Slovenije predlaga in zahteva, da bi letošnja povprečnina bila v višini tekočih stroškov lanskega leta, se pravi 662 evrov. Mi pa sedaj pravimo 519. Ja, saj razumem, poglejte, denarja ni. In potem se ne toliko napihovati in se ne toliko hvaliti, da imamo gospodarsko rast, da je vse oh in sploh in da smo zadevo rešili, da smo državo rešili. Bodimo iskreni in povejmo, da imamo gospodarsko rast v lanskem letu, tudi letos dobro kaže. Kljub ukrepom vlade.

Ko govorim o Evropski listini lokalne samouprave, ki jo je že kolega Zvone Lah

omenjal, ja, očitno trenutni koaliciji in vladi ta listina ne gre oziroma ji dela kar velike težave. In nekako ne upošteva sedanja vlada in koalicija, da so lokalne oblasti eden od glavnih temeljev vsake demokratične ureditve. Glejte, to Evropsko listino lokalne samouprave smo tudi mi povzeli, podpisali, ratificirali, saj smo članica Sveta Evrope. In enostavno kot da sedanja vlada in koalicija ne razumeta, da je pravica državljanov sodelovati pri upravljanju javnih zadev, da je to pravzaprav eno od demokratičnih načel, ki so skupna vsem državam članicam Sveta Evrope. Vlada ne upošteva, da se ta pravica lahko najneposredneje uresničuje prav na lokalni ravni.

Ko govorimo o financiranju, si je treba prebrati 9. člen Evropske listine lokalne samouprave, ki med drugim pravi: "Lokalne oblasti so v okvirih nacionalne gospodarske politike upravičene do ustreznih lastnih finančnih virov, s katerimi v okviru svojih pooblastil prosto razpolagajo. Finančni viri lokalnih oblasti morajo biti v sorazmerju z nalogami, ki jih določata zakon in ustava." Tu imamo problem. Vedno nove in nove naloge in vedno manj in manj denarja. To ni več lokalna samouprava, to je diktatura iz Ljubljane, diktatura z Gregorčičeve, to ni več lokalna samouprava.

Seveda se strinjam, da ljubljanska mestna občina največ izgubi. Zakaj? Ker ima največ občanov. V absolutnem številu, v absolutnem znesku. Poglejte podeželske občine. Tam nimamo parkomatov. Tam smo, bom rekel, bolj gostoljubni. Ne bom našteval, na kakšen način v Pomurju, Prekmurju. In je problem, če na letni ravni izgubimo s strani države tudi tisoč evrov. Je problem. Naloge pa so vedno nove in nove. Od vrtcev, do komunalnih zadev, da ne govorim o socialnih transferih. Poglejmo procent registrirane brezposelnosti po posameznih regijah in tako naprej. In to, o čemer danes govorimo, je zelo resna zadeva, zelo resna zadeva. Danes ne bomo govorili o tem, da smo naredili napako, da nismo uvedli drugega nivoja lokalne samouprave, ker bi res bilo vse drugače. Razvoj Slovenije bi šel v drugačno smer.

Zato mi v Novi Sloveniji predlagamo z amandmajem k 1. členu in posledično tudi k 2. členu, da povprečnina ostane na ravni prve polovice leta, to je 525 evrov. Mi govorimo zdaj samo o 525 evrih, kot da je to neko koordinatno izhodišče. Ni! koordinatno izhodišče je najmanj lanska povprečnina, to je 536 evrov. Mi pa reduciramo, zmanjšujemo in ne upoštevamo načela subsidiarnosti, ki je eno od ključnih načel Evrope. Enostavno ne zaupamo, da se neke naloge na lokalni samoupravi učinkoviteje, to se pravi tudi ceneje in boljše zaradi ljudi, izvajajo kot pa z Gregorčičeve. Ne vem, zakaj enostavno ni tega miselnega preboja. Mi smo imeli enega ministra Gregorja, ki je de iure hotel občine kar ukiniti. Kar polovico občin je hotel ukiniti z zakonom. Na srečo smo ga potem pri tem zabremzali pri teh njegovih mislih. Ampak zdaj

imamo drug pojav. Vlada in koalicija zapirata finančne pipe, kar pa pomeni, da občine na nek način, kot sem že povedal, spravlja na intenzivno nego in na nek način jih zapira de facto, ne de iure.

Glejte, občine so racionalne. Mi imamo različne ukrepe, ki so si jih zastavile občine, sosednje občine, če hočete. Imamo medobčinske inšpekcije. Konkretno v naši občini kljub temu da imamo Zakon o redarstvu, mi zaenkrat redarstva ne uporabljamo. Ampak zdaj so prisile, da to moramo narediti. Občine se racionalno obnašajo in organizirajo in imeli bomo medobčinsko redarstvo. Občine so racionalne, to mi ne govoriti, da se denar razmetava. Kar pogledajte manjše podeželske občine, koliko imajo zaposlenih. Ne boste verjeli, kako malo. Ne boste verjeli. In se potem človeka lahko kar čudi, da kar pomembne projekte lokalnega in tudi regionalnega značaja peljejo. Zato prosim za podporo temu amandmaju. Mislim, da se to v proračunu države ne bo veliko poznalo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Mateja Vraničar.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa za besedo.

Rada bi odgovorila na nekaj navedb, za katere ocenjujem, da niso povsem točne. Pa se bom najprej vrnila nekoliko v zgodovino določanja povprečnine. Vse do leta 2011 se je povprečnina dvigovala. V letu 2012 sredi leta je bila povprečnina s 554 evrov znižana na 543. Sredi leta. Ne januarja, ampak sredi leta. Ob pogoju, da bodo stroški občin znižani za 10 %. In zgodilo se ni nič. Ne v letu 2012 pa tudi v letu 2013 in 2014 ni bilo politične volje, da bi se sprejel predpis, zakon, s katerim bi se določeni stroški občin znižali. Edino, kar je bilo narejeno, je bilo narejeno na področju plač v javnem sektorju, kjer so bili sprejeti varčevalni ukrepi, ki so vplivali tudi na stroške dela občin. V vladni pogajalski ekipi za pogajanja s sindikati je tudi predstavnik občinskih združenj. Zaradi tega ne sprejemamo očitka občin, da nimajo vpliva na politiko plač v javnem sektorju. Res pa je, da vsaj v tem času, odkar jaz sodelujem v tovrstnih pogajanjih, predstavnika združenj občin ni čutiti oziroma niti ga ni videti na teh pogajanjih. Ampak imel bi možnost, če bi želel. Konec lanskega leta, ko smo začeli pogajanja z občinskimi združenji o višini povprečnine za letošnje leto, smo imeli na mizi veljavni zakon o izvrševanju proračuna, ki je določal povprečnino za letošnje leto 525 evrov in željo, da to, kar je zakonsko določeno, sprejmemo z občinami v dogovoru. Občine so bile pripravljene sprejeti 525 evrov kot povprečnino za prvo polovico letošnjega leta, če hkrati vložimo v Državni zbor v zakonsko proceduro predlog zakona o zmanjševanju javnih izdatkov oziroma za

uravnoteženje javnih financ občin. In to je bilo narejeno. Občine so rekle, da če je zakon v obliki, za kakršno smo se dogovorili, sprejet, potem je s tem pokrito znižanje povprečnine s 536 na 525. Ker javnofinančne možnosti po oceni, ki smo jo imeli januarja, niso dopuščale, da bi se za to povprečnino dogovorili za celo leto, smo se dogovorili, da bomo šli v dodatna znižanja stroškov. In če to dosežemo, občine pristanejo na povprečnino 500,83 evra. Vendar je bil pogoj, in ta pogoj je zapisan tako, da ima dve nalogi za vlado – ali zniža stroške dela občin ali na drug način zagotovi sredstva. Zato trdim, da z predlaganim zakonom, ki smo ga dali v proceduro, izpolnjujemo svojo zavezo iz dogovora. Ker nismo uspeli znižati stroškov za celoten znesek, smo za razliko predlagali spremembo povprečnine.

Še nekaj o strukturi sredstev, ki se porabijo za povprečnino. Občinam pripada 54 % dohodnine vsako leto. Letošnje leto to znese milijardo in 18 milijonov. Vendar ta milijarda in 18 milijonov ne zadošča za pokritje celotnega zneska povprečnine, zato je temu dodana finančna izravnava kot direkten transfer, tekoči transfer iz državnega proračuna. Trenutno je zagotovljenih dobrih 41 milijonov. Če bo sprejet predlog zakona, tako kot je bil dopolnjen na sobotni seji Odbora za finance in monetarno politiko, bo treba zagotoviti vse skupaj za celoletno izplačilo finančne izravnave 60 milijonov. To razliko je mogoče zagotoviti z notranjimi prerazporeditvami znotraj državnega proračuna. Prihodki namreč ne morejo vplivati na to, da bi lahko avtomatično povečevali odhodke. Odhodki morajo ostati v okviru maksimalnega obsega odhodkov ali pravic porabe na odhodkovni strani državnega proračuna, kot so določene z rebalansom proračuna. Vendar teh 60 milijonov ni edini transfer, ki ga zagotavljamo občinam. Vseh transferjev v letošnjem letu, drugih transferov v letošnjem letu je za 507 milijonov, poleg teh 60 milijonov. Od tega je 20 milijonov drugih tekočih transferjev, ostalo so investicijski transferji. 93 milijonov je zagotovljenih integralnih sredstev za investicijske transfere, ostalo so evropska sredstva. Kot je bilo danes že omenjeno, to pomeni v bistvu 18 % več kot pa v lanskem letu. Še enkrat bi rada povedala, danes je bilo že večkrat rečeno, povprečnina se uporablja za zagotavljanje financiranja zakonskih obveznosti občin. V to ne sodijo investicije. Sodelovanje občin pri izvedbi evropskih projektov s tem nikakor ni ogroženo. Za te namene kot rečeno, zagotavljamo 393 milijonov evropskih sredstev in pretežni delež 93,4 milijona integralnih sredstev. Ko govorimo v bistvu o samostojnosti lokalnih skupnosti oziroma o tem, da jim moramo zagotoviti finančno podstat, da lahko delujejo in omenjamo Evropsko listino lokalne samouprave, moramo verjetno omeniti tudi odločbo Ustavnega sodišča v zvezi z določanjem višine povprečnine, ki je bila sprejeta v zvezi z Zakonom o izvrševanju

proračunov v letih 2010 in 2011. Pokaže nekoliko drugačno sliko. Hvala lepa.

PODPREDSNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Maruša Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): S trenutno veljavnim zakonom je povprečnina za leto 2015 določena na raven 525 evrov za prvo polovico in 500,83 evrov za drugo polovico leta. Prvotni vladni predlog za povprečnino za drugo polovico leta je znašal 514 evrov in temelji na izračunanih ocenjenih prihrankih, ki jih občine lahko dosežejo, če se bodo posluževale vseh zakonskih sprememb, ki jih je vlada v ta namen pripravila. Kljub temu je vlada na predlog koalicijskih poslanskih skupin znotraj različnih ministrstev poiskala dodatne rezerve in tako sedaj vladni predlog povprečnine znaša 519 evrov. Kot je državna sekretarka gospa Vrničar povedala že na sobotni seji Odbora za finance in tudi ravnokar, je to tudi tista meja, ki ne zahteva rebalansa proračuna. Vsaka višja povprečnina bi namreč pomenila ravno to. Od leta 2008 pa do leta 2014 so prihodki občin narasli in v enakem obdobju so se občinski proračuni povečali za 8 %. Istočasno pa se državni proračun znižuje. Prihodki državnega proračuna so tako kljub raznim dvigom davkov v letu 2014 še vedno nižji od ravnih, dosežene v letu 2008.

Vemo, da Ministrstvo za javno upravo izvaja skupna javna naročila, katerim se lahko pridružijo tudi občine, če seveda tako želijo. Ko pa pogledamo podatke Ministrstva za javno upravo v tem, koliko občin se dejansko tudi prijavi in izkorišča to možnost, ugotovimo, da bore malo, laik dobi občutek, da ne čutijo potrebe po racionalnem obnašanju. Seveda niso vsa javna naročila primerna za vse občine, ne rabijo vse letos novih motornih vozil ali pa zemeljskega plina. Težko pa bi rekli, da samo tri občine potrebujejo nov pisarniški material.

Kadar kolesarim po okolici Ljubljane, ugotavljam, da je množica lokalnih cest popolnoma prenovljenih, kar pa ne morem trditi za magistralne ceste, katerih popravilo je odvisno od sredstev iz državnega proračuna. Z lahkoto opazim tudi nove šole pa vrtce pa kulturne domove in podobno, kar je seveda pohvalno. Vprašanje pa je, ali so dimenzije vedno primerne. Pogosto imam namreč občutek, da so objekti predimenzionirani in da si radi kupimo ferrari, potem pa nimamo za bencin, kaj šele registracijo ali pa nove gume.

PODPREDSNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Moram začeti z eno zadevo, s katero nisem mislil, lepo vas bi prosil, da že nehate

uporabljati metafore avtomobilov. V 21. stoletju bi morali razvijati javni potniški promet.

Kot je rekel kolega Jani, jaz si znam poiskati tam na ministrstvu, na portalu, kaj so vse obvezne naloge občin. Jaz sem v bistvu hotel ministrstvo provocirati, da vidim, ali se oni tega resno lotevajo ali imajo neko matriko, gospod Horvat je šel, ali imajo nek sistem linearnih enačb, da se tako izrazim, kjer gledajo, kako to famozno formulo spraviti skupaj. Z vsem dolžnim spoštovanjem do državne sekretarke, zdi se mi, da se te debate napačno lotevamo. Že omenjeni poslanec je rekel, da Ministrstvo za finance razvoj lokalne samouprave ne zanima. Mi se tukaj ne pogovarjamo vsebinsko, kaj s temi občinami. Gospa Vraničarjeva, verjetno kdorkoli bi bil na njenem mestu, bi ravnal podobno, je skrbnica državnega proračuna in poskuša šparati, se poskuša iti gospodinjstvo Slovenije, če se tako izrazim, da boste razumeli. Lahko bi omenjal Evropsko listino, lahko bi omenjal še kaj drugega, ampak avtonomije lokalne samouprave brez neke avtonomije proračunov ni, kar je gospod Lah lepo in nazorno povedal. Dejansko, če ni penez, če nimaš od kod vzeti, se ne moreš iti lokalne samouprave.

Koalicija s SMC nekako omenja niz dejstev, ki naj bi šel v njihovo opravičilo. Ena zadeva je ta, češ, dajmo ljudem, ki delajo na občinah zmanjšati plače, po domače povedano. To smo nekako naredili. Pa ne vem, a vi greste kdaj gledat v kakšno občino srednjega ranga ali manjšega ranga, jaz se čudim, kako ti ljudje sploh po domače povedano sfolgajo, saj njihov dan je tudi dolg 24 ur. Ob vseh teh nalogah, ob vsej tej silni birokratizaciji me tudi ne čudi, da je kdaj kdo v prekršku, če ne že kazensko preganjan, saj enostavno ne more odreagirati na vse. Vsi zelo radi govorite o investicijah. Ko se pogovarjam z ljudmi iz SVRK-a in jim pravim, če imajo kakšne svoje terenske enote, pravijo, da imajo. Ne bom naprej nekako to razlagal, ker mi malo zmanjkuje časa.

Vsak evro je dvakrat obrnjen, se zelo rado pove, na lokalni ravni. Nehajmo mitologizirati. So občine, ki dobro delajo, so občine, ki imajo tudi korupcijo in kleptokracijo. Pojdite si brati poročila Računskega sodišča. In če bi to vaša metaforo nadaljevali, potem bi rekel, da bi morale občine petkrat obrniti ta evro. Pa lahko bi govorili o betonski mafiji, lahko bi govorili o smetarski mafiji, lahko bi govorili v Mariboru o smučarski mafiji ali pa kako drugače. Problem je, da se nekako mi ukvarjamo s proračunsko postavko, ne ukvarjamo se pa z vsebinami, na katere se nanaša na proračunska postavka. In navsezadnje vi predlagatelji amandmajev, zakaj pa ne bi upoštevali vsaj dve tretjini letošnje gospodarske rasti v Sloveniji. Če preko palca računam, bi moral biti amandma tam 532,50 evrov, pa bi jim priškrnili eno tretjino, pa bi rekli, dajmo del gospodarske rasti navsezadnje tudi slovenskim občinam, v katerih živimo. Vsa ta debata nekako poteka, verjetno

se moram tudi strinjati, da SMC nekako še ni vpet v to politiko na lokalni ravni in malo še ne razume nekako vse te zgodbe. Spet bom ponovil eno zgodbo, ki sem jo prej mogoče preveč na glas povedal, so me moji kritizirali, socialni transferji, ki smo jih nekako izrezali z iskanjem tega denarja, nič ne slišim o tem. Ista debata, kot sem jo poslušal o upravljanju z državnim premoženjem. Navsezadnje najboljše da se mi poslanci poberemo, pa da neke robote nastavimo, saj očitno tukaj ni več prostora za ljudi v tej državi. Kaj bo s socialnimi transferji, ki so bili odrezani? Za nekoga se mogoče to majhni denarji, za neke konkretne ljudi, ki si ne morejo zagotoviti neke ustavno osnovne zadeve, kot je primerno bivališče, ki ga zagotavlja ustava, pa niso to tako majhne zadeve. Ali bomo potem novelirali ustavo in bomo to vrgli ven? Dajmo se začeti vsebinsko pogovarjati, ker drugače to nima nobenega smisla. Hvala za besedo.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa.

Upam, da me gospod Trček ne bo zopet kregal, ampak z zadnjim stavkom se absolutno strinjam z njim. Treba se je začeti vsebinsko pogovarjati glede števila občin, glede nalog občin, glede financiranja občin. Seveda bi bilo danes, glede na to, da jim ne povečujemo, da zmanjšujemo sredstva za občine, biti modro tiho, sploh Socialnim demokratom, ki imajo za razliko od drugih, ki so bili danes zelo glasni, 20 županov. In smo na njih izredno ponosni. Zaradi tega vemo, da župani znajo delati in so v vseh teh 20 letih naredili ogromno za lokalno samoupravo, za ljudi, ki živijo v teh občinah in ne nazadnje tudi za gospodarsko rast, ki jo imamo danes. Jožef Horvat je rekel, da so občine na intenzivni negi. Da, res so. Jaz upam, da se Ministrstvo za finance tega zaveda. Me je pa strah, da se nekatera druga ministrstva tega ne zavedajo. To je tako pomembna tema, kot fiskalno pravilo, ki smo ga sprejemali pred dvema dnevnoma. In bi bilo v tej dvorani zelo dobro, da bi še kak drug minister tu sedel in poslušal to razpravo. Občinam smo vzeli od leta 2011, kot je rekla gospa državna sekretarka, skoraj 20, 30 evrov po glavi na prebivalca. V tem času so občine največ investirale za evropske projekte in normalno je, da so prišle v fazo, ko so na intenzivni negi. Ni toliko novih nalog bilo v tem času narejenih, kot je bilo to, da so bile občine vpete v to financiranje. Kljub temu da vem, da bo Jani takoj skočil, jaz se spomnim zakona o nepremičninah, ko smo ga sprejemali v prejšnji vladi, ko je držalo Ministrstvo za finance Zavezništvo, ki se danes bom rekel relativno močno bori za občine, in ko smo takrat govorili, Desus in SD, o tem zakonu o nepremičninah, da je to treba imeti kot izvorni dohodek za občine, je bila logika Ministrstva za finance in takratnega

Čuferja, da je treba 200 milijonov pobrati, pa jih "ruknniti" v državni proračun. Takrat je bilo v redu, danes pa za pet milijonov je seveda vsečno govoriti kot opozicija, ampak takrat ni bilo razmišljanja v to smer. Moram samo še odreagirati na sicer velikega poznavalca občin gospoda Laha, ampak da primerjaš, to ti verjetno ušlo, da bodo naslednji župani samo še župani iz VDC, to ti je malo ušlo, in vsi tisti tega ne zaslužijo, ne eni in ne drugi.

Zdaj pa še nekaj okoli županov. Jaz sem bil tudi nekaj časa župan, pa sem kolege okoli vendarle prosil, da naj ne tekmujejo med seboj župani. In smo tekmovali, kdo bo imel večje krožno krožišče, kdo bo na krožnem križišču naredil večji spomenik, kdo bo naredil še eno športno dvorano zraven, kdo bo naredil večjo kinodvorano. Vse to potrebujejo ljudje, jaz se strinjam, ampak včasih bi morali tudi župani, ne glede na priljubljenost, stopiti malo na bremzo, ker graditi je lahko, vzdrževati je pa vendarle malo težje.

Jaz bom sicer danes podprl ta amandma koalicije. Tu gre res za licitiranje, se strinjam, 514, 519, pa potem vaše licitiranje 525. Žal mi je, da si gospod Koprivnikar ni več časa vzel z občinami, da bi se dogovoril, vmes se je sicer znal sestati z nekaterimi prodajalci, ki prodajajo slovensko premoženje oziroma ga kupujejo in upam, da bo v nadaljevanju ta napor še narejen. Jaz sem socialdemokrat, zastopam te vrednote. Cel teden že trpim, ker se zavedam, da je realnost drugačna. V petek bomo imeli še en pomemben zakon. Gre tudi za približno take evre, za približno 4 do 5 milijonov evrov, ko se bomo pogovarjali o šolski prehrani. Zopet je seveda Združena levica znala vsečno skočiti iz tega povprečja, ampak tam ne bom tako korajžen, kot sem sedajle. Jaz pričakujem, da če smo že tu občinam zmanjšali sredstva za nekaj milijonov, da bomo poskusili do petka nekaj milijonov za lačne otroke pa vendarle dobiti. Ker s temi milijoni, ki smo jih danes županom vzeli, pa naj mi moji bivši kolegi župani ne zamerijo, kot sem že večkrat rekel, bomo kdaj naredili manjšo prireditev, pa mogoče ne bo treba, da bo Severina pela, bo pa lahko Tanja Žagar pela, pa bo tudi dobro, bodo tudi ljudje zadovoljni. Ker včasih vendarle gre v tej smeri preveč denarja iz občinskih proračunov. Treba se je začeti pogovarjati predvsem vsebinsko, kakšne bomo imeli zakonske podlage za naprej, ali bomo združevali občine ali ne bomo združevali občin. Dalo bi se še marsikaj povedati, ker v tej dvorani je veliko ljudi, ki se na lokalno samoupravo zelo dobro razumejo. To pa mislim iskreno.

Jaz bom ta amandma koalicije podprl za 519 evrov in upam, da večini občin ne bo treba sprejemati rebalanse proračunov. Za manjše občine je to sicer nominalno manjši znesek, to, kar Jani pravi, pa bistveno bolj vpliva na delovanje občine kot v mestnih občinah, ki imajo na nek način tudi druge vire, ki jih manjše občine, žal, nimajo. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Replika, Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Kolega Han, nič ne bom znorel, nič ne bom gor skočil, samo kadar se dela primerjava, je treba biti korekten. Glede na to, da si me narobe razumel, ti na podlagi replike razlagam naslednje. Povedal sem, in to lahko potrdi državne sekretarka, nimam težav s tem, da se povprečnina znižuje, če je to narejeno dogovorno. Ampak dogovor ni bil spoštovan. Naloge naj bi se zmanjšale in naj bi bilo sporočeno, katere. Tega ni bilo. Za razliko pri nepremičninah, ker si jih pa že omenil, pri davku na nepremičnine, ker si jih že omenil, kjer smo rabili 200 milijonov, pa naj povem, da smo imeli dogovor. Takrat je vodil ta dogovor s strani mestnih občin gospod Kontič, še vedno župan občine Velenje, in takrat smo se dogovorili, da bomo imeli prehodno obdobje tri leta. In mi smo ga spoštovali in takšnega tudi zapisali v zakon. V tem je razlika, gospod Han.

Ostalo bom pa potem, da ne bom zlorabljal replike, v razpravi. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Proceduralno? Replika 10 sekund, nič več.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Združena levica seveda ne zganja nobenega poceni populizma, ampak izhaja iz 2. člena Ustave in poskuša zagotavljati socialno v državi Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):
Möderndorfer drugače, ampak O. K. Nič hudega, živim se vse zgodi, dokler je smeh in ne za nalašč.

Jaz moram reči, da sem malo zmeden, ker sem tukaj državno sekretarko slišal, da govori o 60 milijonih, jaz sem prvotno mislil, da govorimo o 22 milijonih. Takšna najava je bila. Zdaj ne vem, za katero obdobje velja teh 60 milijonov. To se mi zdi zelo pomembno, ker v nasprotnem primeru bi jaz razumel, da je šlo za zavajanje.

Kolegica Škopac je sicer razpravljala o tem, kaj je bilo narejenega in kje in kdo naj bi kakšno stvar naredil. Glejte, jaz upam, da ne bomo zdaj kregali župane, ker so skrbeli za ceste in so skrbeli za infrastrukturo občine. Če je to greh, potem je bolje, da se lokalne skupnosti ne gremo več. To je njihova primarna naloga. Veste, župani delajo pritlehno, pa potlehno delo, tistega, ki se ga ne vidi, in to je njihovo primarno delo. Če tega ne bodo počeli, potem nima smisla, ne? Res pa je, da Ljubljančani in vsi ostali, ki imajo svoje občine, več ali manj vidijo samo tisto, kar se vidi. Zato je tega bilo v

preteklih časih zelo veliko. Je pa res, da je zdaj tega denarja vedno manj. Državne ceste, brez zamere, ne letos, ne lansko leto, vsa leta so za en klinc vzdrževane. In praktično se nič na njih ne dela. Saj vidite, kaj je na ministrstvu za promet. Najmanjše postavke so za ceste, in to je največje gorje. Jaz sem že enkrat v razpravi rekel, da ti po cestah vidiš, do kod teče meja ene občine in druge, tam, kjer je občinska cesta. Tam, kjer je pa državna, pa ne moreš več določati meje, ker država pač ne ureja teh stvari.

Omenjali ste tudi to, da pripravlja vlada zakonske spremembe. Jaz moram reči, da mi ne moremo temeljiti nekih odločitev na nekaj, kar bo mogoče vlada nekoč sprejela. Kje pa imate vi garancijo, da bo to res sprejeto? Ali imamo kakšno garancijo? Saj je sploh nimamo. Veste, kaj je že v ta državni zbor prišlo, pa potem na koncu ni bilo sprejeto. Ali pa je bilo napovedano, pa potem nikoli ni prišlo. Zato se tukaj strinjam s kolegom Hanom. Popolnoma se strinjam, da bi tam zraven moral sedeti minister Koprivnikar. Če je kaj interdisciplinarnega, je pa to zagotovo ena od tistih tem. In to je zato, ker sem na začetku že povedal, da Ministrstva za finance vsebina nič ne zanima, ker se z njo ne ukvarja. Njih zanimajo prihodki, odhodki, poraba, skratka, kje bodo krpali. In to je vse. Minister za finance, vsakokratni, je bil varuh, ključar proračuna. Kaj njega zanima, pa briga ali se bomo tam dogovorili za kakšno stvar ali pa ne oziroma po navadi imajo vsi ministri probleme z ministrom za finance, ker jim seka, še posebej, ko zastavice padajo septembra meseca. Zato se izgovarjati na nekaj, kar bo nekoč sprejeto, če bo sprejeto, to ni argument za spreminjanje. Tisto, kar se mi zdi pa še pomembnejše, je pa to. Danes sem nekajkrat slišal in kar naprej se dela ta primerjava, da manjše občine bodo več izgubile, velike občine ne tako veliko. Ja, nominalno bo to že več izgledalo, ampak v resnici veste, kaj vse počnejo male občine in predvsem, da nimajo drugih virov. Ni res. Zakon o lokalni samoupravi je za vse občine enak. In Zakon o lokalni samoupravi vsaki občini dopušča možnost, da lahko določene takse pobira. Ampak jih nočejo. Nočejo jih pa iz preprostega razloga. Ker so se odločili, da take politike ne bodo vodili, drugič, ker so ocenili, da jim to mogoče ne prinaša nič in tretjič, ker preprosto ene stvari niso primerljive. In dokler ne bodo primerljive, je noro govoriti, da mestne občine imajo preveč denarja. Oprostite, v kakšni drugi diskusiji, na kakšen drug način, ko bomo govorili z gospodom Koprivnikarjem, bom zelo jasno začel naštevati, kaj vse velike mestne občine morajo početi oziroma ne morejo reči, da tega ne bodo več počele. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima mag. Lilijana Kozlovič.

MAG. LILIJANA KOZLOVIČ (PS SMC): Hvala, predsedujoča. Spoštovani kolegi in kolegice!

Prej je rekel gospod Trček, da poslanci SMC nismo vpeti v lokalno samoupravo in da seveda zlahka, no, morda ni dobesedno tako rekel, ampak da nekako ne razumemo lokalne samouprave. Moram reči, da to ne drži. Tudi če nimamo takšnega števila poslancev, smo poslanci SMC izjemno vključeni v lokalno samoupravo na lokalnem nivoju. Vsaj zase in za svoja dva kolega lahko na Obali in pa tudi na Krasu povem, da smo obiskali vse župane, da poznamo problematiko in da je najmanj 20 projektov takih pomembnih, ki smo jih že storili ali pa so v zaključni fazi za to območje. Ampak to pomeni, da pravzaprav ni naša želja, da smo tukaj v parlamentu samo zato, da bi imeli župane. Torej da nas bodo vsi ti župani sovražili in da SMC nikoli ne bo imel županov. Mi smo tukaj zato, da delamo v dobrobit ljudi, ne pa zato da si ohranimo svoje položaje kot morda kdo drugi.

Kar se pa tiče same lokalne samouprave, je zame lokalna samouprava ena izjemna pridobitev in so občine ogromno naredile. Za ljudi je zelo pomembno, kako živijo v svojem kraju. Gre jim vsa pohvala za vse, kar so storili. Dejstvo pa je, da se razmere spreminjajo. In kot se mora spreminjati država, tako se mora spreminjati tudi lokalna samouprava. Res je tudi, da je bil dosežen oziroma sklenjen dogovor in da vlada v celoti ni izpolnila teh zavez, bo pač to nadomestila s povprečnino. Dejstvo je pa tudi, da povprečnina velja za zakonske obveznosti občin. In dejstvo je, ne nam v opravičilo, da občine teh ponujenih možnosti niso vse uporabile. Na primer možnosti povezovanja na administrativni ravni, se pravi skupne občinske uprave. Zaradi tega ne bo trpela vsebina. Veliko več je lahko, lahko se ta vsebina prav s povezovanjem, in to je tisto, o čemer bi se morali začeti pogovarjati, da ko se ena občina konča, se na meji druge občine začne popolnoma novo urejanje. To je tisto, kar je zgrešeno, in tukaj morajo občine narediti korak naprej. Če pogledamo primer, bila je dana možnost skupnega pravobranilstva. Če bi občine to storile, bi nekaj prihranile. Ne gre za to, da jih želimo peljati na intenzivno nego, ampak treba je miselnost spremeniti. Tisto kar prej gospa Vraničarjeva ni do konca povedala, avtonomija lokalne samouprave ne pomeni absolutne avtonomije, tako kot ne pomeni avtonomija univerz absolutne avtonomije. Avtonomni so v svojih vsebinah. Tisto, kar je reklo Ustavno sodišče v zadnji odločbi, ki ste jo omenili gospa Vraničar, je, da so občine same odgovorne za svoje financiranje. Želeli ste to povedati, pa niste izrekli tega, sem pa zato izrekla jaz.

Zdi se mi tudi nekako žaljivo razmišljanje, da Ministrstvo za finance prav nič ne zanimajo občine, njih zanima samo denar. Mislim, da takih besed ne potrebujemo. Tisto, kar se mi pa zdi ključno, je priprava strategije lokalne samouprave, ki jo pripravlja Ministrstvo za javno upravo, zelo intenzivno se pogovarja z občinami, verjamem, da je to proces, vse

spremembe so težke, ampak jaz verjamem, da čez kakšno leto bomo sigurno naredili napredek. In to je tisto, kar pravzaprav želimo. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Proceduralno, dr. Franc Trček. Replike ne morete imeti, ker vam je čas že potekel. Želi še kdo razpravljati?

Gospa mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka na Ministrstvu za finance, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR: Hvala lepa.

V bistvu za vsako številko stoji vsebina. In mene zanima vsebina, ki je za posameznimi številkami. Če ne bi bilo tako, potem ne bi v letošnjem letu imeli toliko kontaktov in toliko dogovarjanja z občinskimi združenji in tudi ne nazadnje ne bi pripeljali do sprejetja posameznih ukrepov, ki omogočajo nižanje stroškov občin.

Druga zadeva, še enkrat o številkah, malo bolj počasi. V dogovoru je bilo dogovorjeno, da mora obseg znižanja stroškov na letni ravni pomeniti 22,8 milijona prihrankov. Če bi bila povprečnina v prvi polovici leta 525 in v drugi polovici leta 500,83, kot je v še veljavnem zakonu o izvrševanju proračuna, potem bi bilo treba poleg 54 % dohodnine občinam zagotoviti še dobrih 41 milijonov transfera finančne izravnave, da se ta povprečnina lahko poplača. Če želimo v drugi polovici letošnjega leta dvigniti povprečnino s 500,83 na 519, kot je zdaj v dopoljenem predlogu zakona, je treba zagotoviti dodatnih 19 milijonov finančne izravnave ali na celoletni ravni 60 milijonov. Upam, da sem bila zdaj dovolj jasna. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Proceduralno, dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Prej sem ogromno poslušal o dejstvih, cela vrsta dejstev. Dejstvo je, da tukaj ni prisoten minister, ki se vsebinsko ukvarja s tem področjem, ker, ne vem, prodaja Telekom ali karkoli, zato je moj proceduralni predlog, da to točko prekinemo in jo nadaljujemo v sredo ob prisotnosti ministra za javno upravo. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Želi še kdo razpravljati? Proceduralni predlog seveda ni sprejet.

Želi še kdo razpravljati? Ne.
Proceduralno, dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Zahtevam, da gre moj predlog na glasovanje. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Glede na to, da imamo v naši sredini predstavnico Vlade, ki zna odgovarjati na vsa vprašanja, vaš proceduralni predlog ni sprejet.

Med pooblaščenimi predstavniki so: mag. Mateja Vraničar, Metod Dragonja, Irena

Sodin, Alojzij Boh, mag. Marjetica Mahne in Marija Arnož. Vsi so dejansko tukaj, tako da jaz ne vidim zadržkov, da bi to točko prekinili in jo nadaljevali v sredo.

Proceduralno, dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Proceduralno. Preoblikujem svoj predlog. Prosim, da vsa ta gospoda pride sem, da so tukaj. Jaz bi tudi lahko bil marsikje. Tudi ste prejudicirali, gospa Vraničarjeva, rekli so, da veste odgovarjati na vsa vprašanja. Jaz bom od zdaj naprej vlek magnetogram in mi boste odgovarjali na vsa vprašanja. Jaz se ne hecam. To so resne zadeve. Še tisti predstavniki Vlade, ki ste jih prebrali, ki naj bi sedeli tukaj, niso tukaj. Jaz se opravičujem, leto dni je po volitvah, dajmo se nekih manir začeti držati. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Dr. Franc Trček, vsi ti, ki sem jih navedla, so pooblaščen, da bi lahko danes sodelovali tukaj. Mag. Mateja Vraničar je jasno podajala odgovore na vprašanja. Vaš proceduralni predlog ni sprejet.

Želi še kdo razpravljati od tistih, ki imate čas za razpravo? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanja.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, prekinjam tudi 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali z glasovanjem ob 20.40.

(Seja je bila prekinjena ob 20.09 in se je nadaljevala ob 20.41.)

PREDSIEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslance in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini po nujnem postopku.

Nadaljujemo z drugo obravnavo, to je z odločanjem o vloženi amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dnem 13. 7. 2015, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Širčelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratični stranki predlagamo, da se med oprostitve Zakona o dohodnini štejejo tudi dolgoročna vlaganja v kmetijsko in gozdarsko dejavnost, ki so povezana s plačili za zagon dejavnosti mladih kmetov.

V Slovenski demokratični stranki sicer podpiramo predložene spremembe Zakona o dohodnini, vendar menimo, da je treba zelo eksaktno napisati tudi to oprostitve. Ta oprostitve ni pomešana s katero koli drugo oprostitvijo in ne nazadnje je razvidna in poslovnega načrta, ki ga naredijo mladi kmetovalci, ko želijo začeti s kmetijsko oziroma z gozdarsko dejavnostjo. Iz poslovnega načrta je tudi razvidno, da so to namenska sredstva in da bodo oproščena plačila dohodnine dejansko sredstva za zagon kmetijske ali gozdarske dejavnosti. S tega zornega kota ne vidimo nobenih težav, da bi to povzročalo kakršne koli administrativne težave finančne uprave ali da bi to povzročalo neke možnosti za davčne utaje. In ne nazadnje tudi finančna sredstva, ki bi se morda na začetku pokazala kot manko v proračunih, so neznatna, učinki takšne oprostitve pa so izredni. Prvič, ne samo v finančnem smislu, da se poveča kmetijska in gozdarska dejavnost, ampak tudi vpliva to pozitivno na prostor, na enakomerno poseljenost celotne Slovenije in tudi na socialni položaj vseh državljanov in državljanek.

Zato predlagamo, da se ta amandma Slovenske demokratične stranke podpre in se s tem zagotovi tudi boljše prihodnosti mladih na podeželju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Glede amandmaja, ki ga je vložila Slovenska demokratična stranka, bomo v Stranki modernega centra glasovali proti. To pa zaradi tega ker že sam zakon, ki ga je Vlada predstavila, omogoča, da se oprosti plačilo dohodnine vsem tistim kmetom prevzemnikom, ki bodo investirali v svoje kmetije, ki bodo povečali svojo pridelavo hrane in s tem povečali samooskrbo in pa vlagali v ekološko kmetovanje in sploh vlagali v razvoj kmetijstva. Zaradi tega, tega amandmaja ne moremo podpreti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 54.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanske skupine SDS k 1.a členu.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 55.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagana amandmaja nista bila sprejeta, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

V Slovenski demokratični stranki bomo podprli spremembe Zakona o dohodnini, ne glede na to, da dva amandmaja Slovenske demokratične stranke nista bila podprta. To predvsem iz razloga, ker menimo, da te spremembe prinašajo kmetom manjšo administrativno obremenitev, manj birokratskih ovir in tudi oprostitve določenih prejemkov oziroma dohodkov, ki pomenijo investiranje na področju kmetijstva, ki pomenijo zagon na področju kmetijstva. Ne glede na to, da tudi amandma glede dohodkov, ki se nanašajo za zagon dejavnosti, ni bil sprejet, je pa bilo tudi že v glavni obravnavi oziroma v razpravi obrazloženo tudi s strani predstavnikov Kmetijsko-gospodarske zbornice, da to ni isto kot samo sredstva za vlaganje, menimo da ta zakon sledi zakonu, ki ga je podpisala 5 tisoč volivcev in volivk, in ki je bil tudi predmet teh razprav. Potem je bil zakon združen in navsezadnje iz tega zakona je bilo prevzetih veliko dobrih rešitev.

Menimo, da je tudi s tega zornega kota zakon primeren in bo prispeval k boljši pridelavi, k boljšemu položaju kmetov in gozdarjev ter tudi h konkurenčnejši proizvodnji hrane v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC ima gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): V stranki Modernega centra bomo ta Zakon o dohodnini podprli, in sicer iz razloga, ker smo s podpisanimi 5 tisoč volivk in volivcev uskladili ta zakon, nekako prilagodili to zakonodajo in so se strinjali. S to oprostitvijo plačila dohodnine bodo, tako kot sem že prej povedala, kmetje, mladi prevzemniki imeli olajšave, investicijske olajšave, tako da bomo to podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožev Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanski demokrati bomo novelo Zakona o dohodnini podprli. Posebej cenimo napore 5 tisoč volivk in volivcev, ki so nekako pod taktirko Kmetijsko gozdarske zbornice zbrali podpise in zahtevali oziroma predlagali Državnemu zboru noveliranje Zakona o dohodnini. Novi predpisi skupne kmetijske politike Evropske unije prinašajo nekatere nove vrste plačil, podpore za sheme kakovosti kmetijskih pridelkov, plačila za ekološko kmetovanje in plačila za pridelavo okolju in podnebnju ugodno pridelavo. Plačila dohodnine bodo oproščene vse izplačane odškodnine in denarne pomoči zaradi naravnih in drugih nesreč ter za škodo, ki jo povzročijo prosto živeče živali. Že večkrat smo govorili o tem, da kmetijstvo ni samo proizvodnja hrana, ampak je kmetijstvo tudi dejavnost, ki ohranja našo kulturno krajino, naravo kot radi rečemo. Včasih je mi, ki živimo v tej lepi Sloveniji, nekako ne vidimo oziroma jo spregledamo. In potem pridejo tuji turisti in nam pokažejo na lepote, na urejenost naše krajine – in kdo to dela, kdo to urejuje? V glavnem so to kmetje. Področje davkov je itak že izjemno pomembno in ko govorimo o področju davkov, ki tangira kmetijske proizvajalce, moramo parlamentarci biti posebej senzibilni.

Rešitve, ki jih prenaša ta novela zakona, so dobre, je en majhen korak k ugodnejši davčni politiki za kmetijske proizvajalce oziroma dohodninske zavezance, kmete. Zaradi tega, kot rečeno, bo Poslanska skupina Nove Slovenije novelo Zakona o dohodnini podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej lahko glasujemo.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 86, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 86.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

Prehajamo na zaključitev zakonodajnega postopka za predlog zakona, ki ni bil osnova za pripravo dopolnjenega predloga zakona. Odbor za finance in monetarno politiko predlaga zboru, da sprejme naslednji sklep: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini, skrajšani postopek, ki ga Državnemu zboru obravnava predložilo 5 tisoč volivk in volivcev, ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 55, proti pa 6.

(Za je glasovalo 55.) (Proti je glasovalo

6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 29. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga

odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države.

Prehajamo na odločanje o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 10. 7. 2015. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Združena leвица k petemu poglavju, Razvrstitev kapitalskih naložb države.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena leвица ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Kljub temu da smo v Združeni levici predstavili jasne argumente, da ta predlog strategije kot celota tako formalno kot vsebinsko ni primeren za nadaljnjo obravnavo in je bil naš predlog zavrnjen, smo poskušali na matičnem odboru konstruktivno z amandmaji prispevati k temu, da bi dejansko dobili strategijo upravljanja državnih naložb, ki bi jo lahko imenovali strategija. Večina amandmajev je bila povoženih, danes smo kljub vsemu poskusili še s tem za peto poglavje, ki je trenutno še odprto, da bi vsaj minimalno odpravili nekonsistentnosti, ki so se nabrale v tem dokumentu.

S tem amandmajem bi posegli v tri stvari. 15 podjetij oziroma tista z zloglasnega seznama 15, ki še niso prodana, bi uvrstili v klasifikacijo državnih naložb, ker ta sklep, ki je bil sprejet v Državnem zboru, ni navodilo, da morajo ta podjetja biti obravnavana kot portfeljska, ampak tako kot je gospod sekretar na neki točki na odboru tudi sam priznal, bi morala biti vsaj Cinkarna Celje pomembno podjetje, Telekom Slovenije pa pomembno ali strateško, če bi bili poštene in bi jih ovrednotili po klasifikaciji, ki je v tej strategiji predlagana. Zato predlagamo, da se to uvrsti.

Druga zadeva. Krka, Gorenje in Petrol bi po našem predlogu postala strateška podjetja, ker spet, če sledimo črki predlagane klasifikacije, če sledimo črki predlaganja vrednotenja podjetij, ta podjetja morajo dobiti dovolj točk, da bi postala strateška podjetja. To je prvi argument, zakaj bi morala biti. Drugi pa je, da sicer je koalicija, ker se zaveda, da so strateška, zdaj sprejela klavzulo o razpršenem lastništvu, ki pa je ne more udejanjati, ker enostavno država v teh podjetjih nima dovolj lastništva, da bi lahko spreminjala statute teh podjetij, Zakonodajno-pravna služba in pravniki pa so opozorili, da je zato to klavzulo nemogoče izvajati. In edini način, da lahko vsaj deloma uresničimo to klavzulo v njenem duhu, je, da jih preoblikujemo, prekvalificiramo v strateška in da s tem damo jasno navodilo upravljavcu državnega premoženja, naj z njimi tudi na ta način ravna.

Tretji amandma se pa dotika Abanke in Banke Celje, ki sta de facto že združeni banki, formalno sicer še ne, ampak spet, kot je gospod sekretar sam povedal, se bo to zgodilo v tem četrletju. Če sprejemamo strategijo, ki naj bi bila nek dolgoročen dokument, moramo vzeti to stanje pač de facto združeni banki kot tako in

zato predlagamo, da se to spremeni. ... / znak za konec razprave/... Če želimo biti konsistentni, računamo na podporo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala.

V naši poslanski skupini amandmaja ne bomo podprli. Pa ne zato, ker bi podjetja, kot so Gorenje, Krka ali Petrol bila za nas nepomembna, ampak ker nam kolegi iz Združene levice niste dali odgovora, kje boste dobili denar, da bomo povečali deleže do 50 % in en glas, kot določa 14. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu. In ne govorimo o nekaj sto tisoč evrih, ampak govorimo o konkretnih milijonih. Jaz verjamem, da bi še kdo z veseljem takšen amandma podprl, samo če bi povedali, ker zdaj gre za obrazložitev glasu in seveda ne morete, kje bi za to našli denar. Ker se nam zdi neodgovorno kar tako vlagati amandmaje, ne da bi imeli za to finančno pokritje, tega amandmaja ne bomo podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev na ravni poslanskih skupin? Individualna? Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Eno stvar sem v obrazložitvi glasu pozabil. To je, da zakon ne predpostavlja, da če podjetja prekvalificiramo v strateška, da je potrebno lastništvo države povečati na 50 %. Zakon predpostavlja enostavno to, da če so ta podjetja strateška, upravljavec državnega premoženja ne sme prodati niti ene delnice. S tem v bistvu dodatno zavarujemo, da bo glavno besedo v teh strateških podjetjih ohranila država, ne pa drugi kupci, ki lahko tudi prek različnih mehanizmov pridejo do večinskega lastništva mimo te klavzule.

Zato še enkrat poudarjam. To ne predpostavlja, da mora država pridobiti dodatne deleže, da bi prišla na 50 %. Tega ni v zakonu in tudi pravniki, s katerimi smo se posvetovali, so nam tako povedali. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu pa predpostavlja, da poveste, da boste glasovali za.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala.

Sama bom glasovala proti amandmaju, ker 14. člen Zakona o Slovenskem državnem holdingu v prvem odstavku določa minimalni delež v naložbah, ki so s strategijo določene kot strateške naložbe, je 50 % in en glas. In samo to

je lahko strateško. Še enkrat želim poudariti, da nam prav nič manj ni do podjetij, kot so Krka, Petrol in Gorenje, kot Združeni levici.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 5. Poglavju, Razvrstitev kapitalskih naložb države.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 78.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 78.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmaju. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog odloka neuskkljen.

Prehajamo na odločanje o predlogu odloka v celoti.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica ima Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo, še enkrat.

Tukaj moram povedati, da smo v Združeni levici težko pričakovali strategijo o upravljanju državnih naložb, ker smo prepričani, da je to ključen dokument, ki je zadnjih 20, 25 let v Sloveniji manjkal. Pri celotnem gospodarjenju od leta 1991 naprej je manjkala strategija, kaj želimo početi z našim gospodarstvom, katere panoge so prioritete za naše gospodarstvo, kje bomo ustvarjali nova delovna mesta, kako bomo vodili regionalni razvoj. Posledice tega danes poznamo. Nekoč cvetoče panoge, kot so elektroindustrija, ki jo je vodila Iskra, kot je lesnopredelovalna industrija, so tako rekoč kolapsirale, država pa vse bolj tone na svetovno in evropsko periferijo. Ni še prepozno, zato smo pričakovali, da bo Stranka Mira Cerarja, zdaj Stranka modernega centra, ki kje pred volitvami obljubljala nek razvojni preboj, s strategijo v slovenski politični prostor prinesla prav to, se pravi, odgovor na vprašanje, kaj bomo razvijali, na kakšen način, kje bodo nova delovna mesta, kako bomo skrbeli za regionalni razvoj. Na žalost, strategija, ki jo imamo pred sabo, tega ne prinaša ne po vsebinski ne po formalni plati. Po vsebinski plati odgovarja samo na eno vprašanje, in to je, iz katerih podjetij se bo država umaknila oziroma drugače povedano, katera podjetja in v kolikšni meri bo privatizirala. Če odstranimo ves balast, ki je v tej strategiji, na koncu ne dobimo drugega kot klasifikacijo državnih naložb, ki je na žalost samo en spisek za privatizacijo in z njim dajemo istemu prodajalcu, torej Slovenskemu državnemu holdingu, ki zdaj prodaja Telekom in je prodal NKBM, v roke vse ostalo državno premoženje v vrednosti 11 milijard evrov, ne da bi bili opredeljeni faktorji, kot so zaposlenost, nefinančni cilji upravljanja, ne da bi bila v tej strategiji opredeljena kakšna druga vizija, kot enostavno ideološka iluzija, da bo privatizacija

sama po sebi prinesla razvoj. To je prvi razlog, zakaj bomo glasovali proti.

Drugi razlog pa je, ki sem ga že prej navedel, da je strategija neprimerna tudi po formalni plati, in sicer se v delih sklicuje na cilje, ki niso nacionalno usklajeni, ampak gre za delovna gradiva vlade, tukaj govorim recimo o strategiji bančništva in strategiji zavarovalništva, je nekonsistentna s tistim, kar je zapisano v koalicijski pogodbi, je neusklajena z zakonom o državnem holdingu in je neusklajena z mnenjem Zakonodajno-pravne službe.

Zato po našem mnenju sploh ne bi smela biti obravnavana ... / znak za konec razprave/ ... in bomo glasovali proti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Poslanska skupina Nove Slovenije bo glasovala proti temu odloku. Seveda se vsi strinjamo, da strategijo upravljanja kapitalskih naložb države potrebujemo oziroma bi jo morali imeti v tej državi sprejeto že pred veliko časa.

V začetku je ta dokument veliko obetal. Res veliko. Mi smo bili pozitivno razpoloženi, ko smo gledali, na kakšen način ta strategija nastaja, ko sta prišla ne nazadnje tudi minister Mramor in državni sekretar k nam predstaviti. Kasneje so se znotraj koalicije začela prerivanja in stroka je padla. Stroka je padla. Danes imamo dokument, ki se mu sicer reče Odlok o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države, ki definitivno zaustavlja privatizacijo. To pa pomeni, da zaustavlja umik politike iz gospodarstva in zaustavlja proces iskanja odgovornih oziroma odgovornejših lastnikov. To pomeni, da se bodo še mnoge generacije poslank in poslancev pogovarjale ali, bolje rečeno, prepirale, kako upravljati z določenim državnim gospodarskim subjektom oziroma katera politična opcija bo kje imela večji bankomat. Tudi SDH, ki bi moral biti apolitičen holding, vidimo, da to ni. Vedno ko gre na primer za proces privatizacije nekega državnega lastništva, vedno se oglašča politika, odpira usta na tak in drugačen način in zbija delnice. To je rezultat vmešavanja politike v državne naložbe. Obžalujemo, da je več kot dvotretjinska večina državnih naložb postala oziroma ostala strateških, kar pomeni: svojega ne damo, se ne privatizira in bomo torej naprej politično mešetarili v posameznih državnih podjetjih.

Obžalujemo, da ni prevladalo strokovno razmišljanje ministra Mramorja, kar zadeva Zavarovalnico Triglav, ki je povedal, da bi Zavarovalnica Triglav morala biti nek regionalni plejer, ampak da to seveda ne bo šlo, ker sama tega ne zmore, da bi pa to lahko postala v sklopu mreže zavarovalnic ali pa v sklopu in ob neki globalni zavarovalnici. Ne pristajamo na sklicevanje na referendum iz leta 2007, ko se je

28 svetnikov takratnega državnega sveta dvignilo nad takratno koalicijo SDS plus NSi plus SLS plus DeSUS in sprožilo referendum, ki se mu je reklo nacionalizacija Zavarovalnice Triglav. Obžalujemo in Zavarovalnica Triglav bo vsako leto manj vredna. Res je, da bo dala štiri promile v pokojninsko blagajno v najboljšem primeru, povprečju pa en promil v pokojninsko blagajno.

Nasprotujemo torej temu odloku.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predloga odloka strategije ne bomo podprli. Ne bomo ga podprli iz več razlogov. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlog klasifikacije naložb zaustavlja privatizacijo, hkrati pa zaustavlja tudi razvoj konkurenčnih slovenskih podjetij. Da zaustavlja privatizacijo smo prepričani tudi, ker je v zadnjih dneh SDH izdal petletne obveznice v višini 100 milijonov evrov, in to jasno pove, da s predlogom klasifikacije SDH brez dodatnega zadolževanja tekoče ne bo mogel poravnati svojih obveznosti. V SDS smo prepričani, da je dokument strategije pomanjkljivo napisan, da ne vsebuje tistih ključnih elementov, ki bi jih strategija morala vsebovati. Ne nazadnje pa ta strategija vsebuje tudi unikum, ki ga ne pozna neka resna država, in sicer razpršeno lastništvo. S tem je jasno pokazano, da vlada Mira Cerarja in pa sedanja koalicija Socialnih demokratov in Desusa želijo ohraniti moč in vpliv na upravljanje podjetij, na imenovanje nadzornih svetov, na imenovanje uprav. S tem smo v SDS prepričani, da ne samo, da bodo podjetja s tem po enakem vzvodu upravljana še naprej, predvsem da ste se zavestno odločili tudi, da bodo zaradi tega razpršenega lastništva v proračunu Republike Slovenije bistveno nižji prihodki iz kupnin in slovenskim podjetjem se ne bodo mogli zagotoviti resni strateški partnerji.

Prepričani smo, da sprejmete sami zaradi tega odgovornost, kako se bo državno lastništvo upravljalo še v prihodnosti.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC ima gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Strategija upravljanja kapitalskih naložb države je temeljni dokument naše države, s katerim država Slovenija prvič v svoji zgodovini sporoča vsem deležnikom tako upravljavcem naložbe kot delničarjem, širšemu kapitalškemu trgu, splošni javnosti svoje cilje pri upravljanju družb v lasti države. Strategija je vsekakor eno osnovno orodje za kvalitetno delovanje SDH, za

učinkovito korporativno upravljanje z jasno določenimi cilji in pričakovanimi ekonomskimi javnofinančnimi in družbenimi učinki.

V Poslanski skupini Modernega centra torej podpiramo predlog odloka o strategiji, ker smatramo, da strategija pomeni velik korak k učinkovitemu in družbeno odgovornemu upravljanju z državnim premoženjem. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zavezništvo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): V Poslanski skupini strategije upravljanja ne bomo podprli. Razloga sta predvsem dva. Eden je vsebinski, drugi pa je postopek sprejemanja te strategije.

Zakon o Slovenskem državnem holdingu je ob svojem sprejemanju in spreminjanju predvideval vse kaj drugega kot to, kar se s strategijo dogaja danes. Res je, da smo danes na eni strani poslušali, kako bomo vse razprodali, na drugi strani pa, kako privatizacijo ustavljamo. Seveda ne ena in ne druga stvar ne držita, resnica je nekje vmes. Ampak kakorkoli, od vlade in koalicije bi pričakovali, da bi nekaj več truda vložila v usklajevanje, se potrudila, da bi ta dokument bil sprejet s čim širšim političnim soglasjem in kar je še bolj pomembno, da bi veljal vsaj nekaj časa. Ne. Vi ste celo v strategijo z amandmajem vnesli, da boste to strategijo revidirali, beri, spreminjali že čez eno leto.

Kot sem že povedala, naša poslanska skupina strategije ne bo podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo z obrazložitvami glasu. V lastnem imenu? Prosim, da se prijavite. Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Uroš Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Jaz bom strategijo upravljanja podprl. Ocenjujem, da je to dobra osnova za aktivno upravljanje. Ocenjujem hkrati tudi, da je s sprejetjem te strategije mogoče doseči ključni temeljni cilj, in sicer preglednost in k dolgoročnim ciljem usmerjeno upravljanje kapitalskih naložb. V sami strategiji ne vidim zgolj in samo prodajo kot prodajo deleža podjetij v državni lasti, ampak tudi, kot rečeno, učinkovito upravljanje.

Menim, da je ta strategija dober kompromis med tem, kar je bilo povedano, na eni strani popolno zaustavitvijo postopkov odprodaje in na drugi strani razprodajo državnega, da ne rečem družbenega premoženja. In kar jaz tudi za razliko od nekaterih vidim kot pozitivno, vidim to, da bomo nekako po enem letu naredili inventuro, naredili revizijo, aktivnosti, vezane na odprodajo deležev državnega premoženja in samoupravljanje s

tistimi deleži, ki ne bodo odprodani, in potem razmišljali, kako potem ustrezno strategijo dopolniti in nadaljevati delo, ki je začrtano. Na vsak način pa menim, da je to prvi korak k optimalnemu upravljanju premoženja države, ki bo s sprejetjem te strategije narejena. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Strategija seveda je potrebna, je pomembna. Z izjemo Združene leve ste v zadnjih 20 letih imeli vsi možnost, da bi to strategijo izpisali in pripravili. Dobro leto nazaj je nek gospod govoril o projektne sodelovanju, tudi onkraj koalicije od tega projektne sodelovanja ni ostalo nič. Malo manj kot leto nazaj je nek drug gospod govoril o strančici. Tole še dokumentek ni. V življenju v dvajsetih profesionalnih letih sem napisal kar nekaj strategij. Tale dokument ne odgovarja na cel niz ključnih vprašanj. Zakaj ne odgovarja? Zjutraj sem Vaclava Havla citiral, ker tudi ni nekih dokumentov, ki bi jih predhodno morali sprejeti, da bi tovrstno strategijo nekako skupaj napisali in kaže nek neresen odnos do navsezadnje enajstih milijard knjigovodskega premoženja. In kar nekaj ni, jaz to potem ne morem podpreti. To definitivno ni strategija. Zdi se mi, da smo premalo poudarjali, če berete drugi del tega tako imenovanega nedokumenta, nestrategije, se zelo jasno vidi, da je gospoda iz določenih podjetij, določenih sektorjev, iz določenih lobijev pisala to nestrategijo vključno z nekimi interesi. Recimo en tak lep interes je, da se verjetno v največjem slovenskem nadlobiju loči energetika – infrastrukturni del od energetike prodaje. Drug tak polstavek je, da se bo podobno dogajalo na železniški infrastrukturi. Tretji indic je, da se bo odprodala Luka Koper za del te železniške infrastrukture in še bi lahko našteval. Skratka, več kot preveč indicov je, da je to na eni strani razprodaja, neka obljubljena privatizacija tujini, na drugi strani pa, češ, mi stari lobiji bomo delali še naprej, tako kot smo ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Že ko se je sprejemal Zakon o Slovenskem državnem holdingu, sem nasprotoval tisti vsebini, ki je želela prenesti v trenutku državno lastnino v last podjetja, in to sem tudi označil kot rop stoletja taktat. In danes, ko se pogovarjamo o odloku o strategiji upravljanja kapitalskih naložb, je treba poudariti, da je pred nami akt, ki pravno ni zavezujoč. Gre samo za izraz politične volje, in s to politično voljo mi dokončno odvzamemo Državnemu

zboru vpliv nad enajstimi milijardami premoženja. Moramo povedati, da ta politična volja ne obravnava javnofinančnega vidika, ki je pa danes ključen za to, če želimo ljudem povedati, kaj pravzaprav želimo s temi enajstimi milijardami. Ta vidik ni obravnavan. Državni zbor seveda ne bo imel nadzora, ker nimamo kriterijev komu pravzaprav prodati deleže v podjetjih, kdaj se odločamo za prodajo, kakšno strategijo prodaje ubrati in ne nazadnje, socialni vidik ravno tako ni upoštevan. Je sicer naveden, vendar ni navedeno, kako ga naj upoštevamo. In če pogledamo ekonomski vidik, je sicer predviden, da se odprodajajo, je praksa v Sloveniji katastrofalna. Če smo pred kratkim govorili, da razprodajamo premoženje, danes lahko že govorimo, da ga podarjamo. Novo Kreditno banko Maribor in Poštno banko smo dobesedno podarili. Država je s tem izgubila 1,2 milijardi evrov in občutek imam, da je strategija pravzaprav tista formalnost, da se izognemo Državnemu zboru, zadaj pa seveda stoji skriti kupec.

Zato te strategije ne bom podprl. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Očitno bo še en krog obrazložitve glasu, zato prosim, da se prijavite.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Hvala lepa, predsednik.

Ne bom podprl te strategije oziroma tega dokumenta, ker v resnici ni problem v tem, ali vemo, kaj je prodaja ali ne, ampak predvsem se ne znamo niti zmeniti, kaj sploh ta akt je. Če ne vemo niti tega, potem imamo resen problem. Mene nič ne moti, da imamo različne poglede na to kaj, kakšna naj bi bila strategija, ampak najmanj kar sem bil presenečen, je to, da se strategija po novem lahko kar takole malo spreminja. Vlada nekaj predstavi, pride v parlament in potem v resnici smo dali zelo jasno sporočilo vsem podjetjem, vsem tistim, ki v resnici na tak ali drugačen način vodijo, da v resnici najdejo svoje predstavnike znotraj tega zbora in v resnici bo strategija na koncu takšna, kakršna je. Še bolj razočaran pa sem, ta napoved, da lahko v zelo kratkem času celo pričakujemo spremembo strategije. Kar je pa še bolj grozljivo, smo dali že v naprej vodstvu SDH in nadzornemu svetu jasno sporočilo, da pravzaprav se ne kaj dosti truditi, ker mogoče bo že čez eno leto malce drugače. In to je v resnici velik problem.

Pri takšnem sodelovanju oziroma pri takšnem programu upravljanja, ki ga Državni zbor daje kot neko usmeritev v imenu Vlade, pa žal sam ne morem sodelovati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Smo končali? Da. Potem glasujemo o Predlogu odloka o strategiji upravljanja kapitalskih naložb države.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 52, proti pa 33.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 33.)

Ugotavljam, da je odlok sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda to je z drugo obravnavo Predloga zakona o davčnem potrjevanju računov v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 10. 7. 2015. Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Slovenski demokratični stranki smo predlagali ta amandma z enim preprostim razlogom, ker pač menimo, da plačilo z gotovino ne more zajemati plačila s plačilno ali kreditno kartico. Tudi po tej razpravi danes tukaj nikakor ne moremo pristati na dvojno interpretacijo zakonov. Po Zakonu o davčnem postopku se plačila s kartico izvajajo iz plačil z gotovino, med tem ko po tem zakonu o davčnem potrjevanju računov spadajo plačila s kartico med plačila z gotovino. Zaradi tega predlagamo ta amandma, ki ga bomo seveda podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 27, proti pa 53.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zavezništvo k 3. členu pod točko 1. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu pod točko 2 brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 28, proti pa 49.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu pod točko 2.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 28, proti pa jih je glasovalo 50.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 3. členu pod točko 3.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 24, proti 59.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 59.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Vlada Mira Cerarja se je v samem začetku nekako zavezala, da ne bo gospodarstva dodatno davčno in administrativno obremenjevala. S samimi davčnimi blagajnami počne ravno to, zato smo v Slovenski demokratični stranki predlagali amandma, da v tem primeru vsem zavezancem, ki bodo morali po novem uporabljati davčne blagajne, brezplačno zagotovi elektronsko napravo za izdajo računov in brezplačno vzdrževanje strojne in programske opreme za to napravo.

V naši Slovenski demokratični stranki bomo ta amandma podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 4. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 58.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 58.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 9. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 54.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 10. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 54.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 11. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

Pokritost Slovenije z internetom ni na celotnem območju enaka. Ravno zaradi tega ste na nek način v tem 11. členu zavezali, da mora zavezanec nezmožnost vzpostavitve elektronske povezave za izmenjavo podatkov dokazati s potrdilom Agencije za komunikacijska omrežja. Nam v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke se zdi to nesprejemljivo, saj se s tem našim davčnim zavezancem nalaga dodatna administrativna omejitev, zato smo predlagali črtanje tega člena. Seveda bomo ta amandma tudi podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 11. členu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 54.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 12. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 59.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 59.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 15. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 33, proti pa 50.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker sta amandma Poslanske skupine SDS k 17. členu pod točko 1 in amandma Poslanske skupine Zavezništvo k istemu členu pod točko 2 identična, bomo o njih glasovali skupaj. Odločamo torej o amandmaju Poslanske skupine SDS in o amandmaju Poslanske skupine Zavezništvo k 17. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo.

V Slovenski demokratični stranki predlagamo črtanje člena, ki nalaga globo 40 evrov za prekrške, če kupec blaga oziroma prejemnik storitve ne prevzame oziroma ne zadrži računa neposredno po odhodku iz poslovnega prostora. Menimo, da je dejansko okoli tega člena še veliko nejasnosti, ni znano, kje točno je ta poslovni prostor, v kakšnem primeru bodo lahko kupci kaznovani in zdi se nam popolnoma nesprejemljivo, da se to breme prenaša na potrošnika.

Glasovali bomo za ta amandma.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo o amandmaju Poslanske skupine SDS in amandmaju Poslanske skupine Zavezništvo k 17. členu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 35, proti 46.

(Za je glasovalo 35.) (Proti 46.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 18. členu.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 24, proti 59.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 59.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 19. členu pod točko 1.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 24, proti 59.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 59).

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupine SMC, Desus in SD k 19. členu pod točko 2.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 58, proti 17.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 17).

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SDS k 23. členu. SD, pardon. Se je prikradla napaka v zapis. Torej, odločamo o amandmaju Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 23. členu.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 58, proti 17.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 17).

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih. S tem zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona. Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovalo več, kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti 25.

(Za je glasovalo 59.) (Proti 25.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Državni zbor bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil v sredo, 15. 7. 2015, po končanem glasovanju. Službe zbora bodo pripravile pregled, v katerem bosta vključena sprejeta amandmaja in člena, h katerima sta bila amandmaja sprejeta. Amandmaje k temu členoma lahko kvalificirani predlagatelji vložijo do začetka tretje obravnave predloga zakona na seji zbora.

Prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 3. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2014 in 2015 po nujnem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženi amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dnem 13. 7. 2015, ki ste ga prejeli na e-klopi.

Ker sta amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu pod točko 1 in amandma Poslanske skupine SDS k 1. členu pod točko 2 vsebinsko enaka, bomo o njiju

glasovali skupaj. Če bosta amandmaja sprejeta, postane amandma Poslanske skupine Zavezništvo k 1. členu pod točko 3 brezpredmeten. Amandmaja poslanskih skupin SDS in Nove Slovenije k 1. členu sta vsebinsko povezana z amandmajem istih predlagateljev k 2. členu. Če amandmaja k 1. členu ne bosta sprejeta, bosta amandmaja k 2. členu postala brezpredmetna.

Odločamo torej o amandmaju Poslanske skupine SDS in o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik.

S tema amandmajema mi predlagamo, da bi povprečnina tudi v drugi polovici letošnjega leta, se pravi od julija do decembra bila na višini 525 evrov. Čeprav so stroški na občana v lanskem letu v povprečju znašali 662 evrov, zato tudi Skupnost občin Slovenije predlaga, da bi povprečnina za letošnje leto bila v višini 662 evrov. Mi razumemo, da po domače rečeno denarja ni, zato mislimo, da bi bilo dobro, da bi prisluhnili občinam, da bi prisluhnili lokalni samoupravi, ki jo definira Evropska listina lokalne samouprave.

Kolegice in kolegi dobili smo veliko pisem tako s strani Skupnosti občin, Združenja občin, Združenja mestnih občin Slovenije, posamičnih občin, mestnih občin in tako naprej in nekako so se poenotile v želji, da naj bi bila povprečnina tudi v drugi polovici letošnjega leta 525 evrov – to, kar predlagamo. Mislimo, da bi morala vlada spoštovati Evropsko listino lokalne samouprave, bi morala spoštovati načelo subsidiarnosti, bi morala spoštovati, da praktično 70 do 80 % vseh javnih investicij v državi teče prav na občinah. Da so občine tiste, ki znajo pripraviti projekte za črpanje evropskih sredstev. In ne razumemo, zakaj vlada in vladajoča koalicija enostavno lokalnim skupnostim obrača hrbet.

Pred odločanjem o tem amandmaju je vredno razmisliti. Poslanci in poslanke Nove Slovenije bomo amandma podprli in tako predlagali, da lokalne skupnosti tudi v drugi polovici letošnjega leta dobijo povprečnino 525 evrov. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS in o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 49.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Zavezništvo k 1. členu pod točko 3.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Zaveznštvo ima mag. Alenka Bratušek.

MAG. ALENKA BRATUŠEK (PS ZaAB): Najlepša hvala.

Vsebina je pravzaprav enaka kot tista, ki jo je kolega predstavil pred mano. Želeli bi, da povprečnina za občine ostane takšna, kot je bila v prvi polovici leta, in se ne kar tako na pamet in počez zmanjšuje, s 525 najprej na 500 pa potem na 514 in potem na 519. S potrditvijo našega predloga bi povprečnina ostala celo leto enaka. Tudi sama se strinjam, če denarja ni, ga ni. Ampak danes sem prebrala, da je premier Cerar obljubil več denarja za vojsko. Mogoče je tudi potrebno, ampak če je za vojsko, potem mora biti še prej tudi za ljudi.

Zato lahko pri tem glasovanju pokažemo, da nam gre za ljudi, ker ne samo država, konec koncev so tudi občine najprej ljudje.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odločamo torej o amandmaju Poslanske skupine Zaveznštvo k 1. členu pod točko 3.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti 48.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 1. členu pod točko 1, amandma Poslanske skupine SDS k 1. členu pod točko 2 in amandma Poslanske skupine Zaveznštvo k 1. členu pod točko 3 niso bili sprejeti, so postali amandma Poslanske skupine SDS k 2. členu pod točko 1, amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. členu pod točko 2 in amandma Poslanske skupine Zaveznštvo k 2. členu pod točko 3 brezpredmetni.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru nujnega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandmaji niso bili sprejeti, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 6.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Mandatno-volilnih zadev.

Ker Mandatno-volilna komisija za obravnavo na seji Državnega zbora ni pripravila nobene zadeve, prekinjam to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v petek, 10. julija 2015, opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopoljenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice predloga zakona sklenil, da bo na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na razpravo in odločanje o vloženih amandmajih, ki so objavljani na e-klopi.

V razpravo dajem 2. člen in dva amandmaja Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala. Sicer sem pričakovala, da bo kolegica pred menoj obrazložila svoje amandmaje. Bom se pa jaz že odzvala, ker smo jih dobili pisno.

Kar se tiče prvega amandmaja k 2. členu, ste dejansko zapisali, da želite otežiti zlorabo na področju ustanavljanja. Ugotovili smo, da je bilo malo nedoslednosti pri tem amandmaju, in sicer olajšujete zadevo, primer, če imamo pet družbenikov, kjer imamo 20 % lastništva, potem za njih ne bo veljala omejitev ena družba na tri mesece. Kar se pa tiče drugega amandmaja, smo pa diskutirali že na odboru in v petek na samem plenarnem zasedanju, v SMC menimo, da je že s tem polovičnim časom zaposlitve dovolj velik namen podjetnika, da mora prijaviti zaposlenega, da ima veliko administrativnih ovir in dejansko mora tudi za polovični delovni čas, ima dovolj velike stroške, da nakaže, da je njegov namen pošten in ni nepošten. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke želimo s predlaganim amandmajem dodatno otežiti ustanavljanje in veriženje podjetij tudi tistim, ki imajo odprtih že danes več podjetij. Govorim o podjetjih, ki so neaktivna in jih s tem vašim predlogom dejansko ne zajamete. Vi zajamete podjetja, ki so bila ustanovljena pred tremi meseci in so neaktivna. Teh, ki pa dejansko že obstajajo in vemo, da imamo prakse, kjer ima nekdo odprtih že več kot, ne vem, bom rekla, pet, deset podjetij, v nobenem od teh podjetjih nima zaposlenih oseb, podjetja so neaktivna, narejena tako rekoč na zalogo, teh podjetij pa ne zajamete in zaradi tega smo to tudi želeli. V drugem delu pa je po naši oceni pravilno, da bi se upoštevalo, da ima ne za

polovični delovni čas zaposleno eno osebo, temveč za polni delovni čas v obdobju enega meseca.

Naš amandma bomo v Poslanski skupini SDS podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem razpravo zaključujem.

Prehajamo na odločanje o prvem amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 30, proti 53.

(Za je glasovalo 30.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o drugem amandmaju Poslanske skupine SDS k 2. členu. Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 54.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 54.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z odločanjem o amandmajih. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi sprejetih amandmajev na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Glasujemo. Navzočih je 86 poslank in poslancev, za je glasovalo 83, proti nihče.

(Za je glasovalo 83.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prekinjam 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 13. JULIJA 2015 OB 21.49 IN SE JE NADALJEVALA 14. JULIJA 2015 OB 9. URI.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 10. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospod Kamal Izidor Shaker, gospod Marijan Pojbič in gospa Vojka Šergan do 16. ure. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O VARSTVU OKOLJA PO NUJNEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJZEN: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovani vsi prisotni!

S predlaganim zakonom o spremembah Zakona o varstvu okolja se črtajo določbe tretjega in četrtega odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja. Poglavitni namen črtanja teh določb je izpolniti zavezo Republike Slovenije glede zahtev Evropske komisije, in sicer zaradi izvršitve sodbe Sodišča Evropske unije v zadevi C-49/10 iz leta 2010. S to sodbo je sodišče ugotovilo, da Republika Slovenija krši Direktivo 2008/1/ES, ker do 30. oktobra 2007 ni sprejela potrebnih ukrepov, da bi obstoječe naprave na ta dan obratovala z ustreznimi okoljevarstvenimi dovoljenji. Ker Republika Slovenija tudi po navedeni sodbi Sodišča Evropske unije ni izpolnila svojih obveznosti, saj je še vedno delovalo nekaj naprav brez pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja, je Evropska komisija 25. 10. 2012 poslala Republiki Sloveniji uradni opomin, v katerem jo je pozvala, naj izvrši sodbo Sodišča Evropske unije. Komisija je pri tem opozorila tudi na določbo tretjega odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja, saj naj bi prav zaradi te določbe obstoječe naprave lahko delovale brez okoljevarstvenega dovoljenja. Republika Slovenija je na trditev Evropske komisije obširno odgovorila z dopisom. Prav tako je Evropska komisija v letu 2013, 27. 9., poslala uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb Direktive 2008/1/ES, v katerem navaja tudi kršitev določbe prvega odstavka 5. člena Direktive, prav tako v povezavi z določbo tretjega odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja. Republika Slovenija je tudi na ta opomin obširno odgovorila, in sicer 26. 11. 2013. Evropska komisija vztraja pri svojih trditvah iz navedenih uradnih opominov in zahteva, da se določbe tretjega odstavka 172. člena črtajo.

S sprejetjem predlagane spremembe zakona se lahko Republika Slovenija izogne dejanski vložitvi tožbe pred sodiščem in v primeru ugotovitve o kršitvi tudi plačilu kazni zaradi neizpolnjene obveznosti. Zagrožena kazen je okroglo, pavšal milijon 600 tisoč evrov in 9 tisoč evrov na dan do izvršitve sodbe.

V drugem členu predlaganih sprememb pa odpravljamo tudi napako iz predhodnih določb Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja, po katerih bi morali upravljavci naprav, ki lahko povzročijo onesnaženje okolja večjega obsega, že ob vsaki nameravani spremembi iz svoje naprave oziroma vsaki spremembi okoljevarstvenega dovoljenja, do katerega bi prišlo po uradni dolžnosti, predložiti tudi izhodiščno poročilo o stanju tal in podzemnih voda. Zaradi tega se spreminjajo določbe drugega odstavka 84. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja in sicer tako, da bo ta obveznost nastopila le ob vsaki nameravani večji spremembi naprave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Gospod predsednik, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 18. nujni seji 7. 7. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja, ki ga je Državnem zboru v obravnavo po nujnem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 32. seji dne 2. 7. 2015 sklenil, da se predlog zakona obravnava po nujnem postopku. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Zakonodajno-pravne službe. V imenu predlagatelja je ministrica za okolje in prostor Irena Majcen poudarila, da je poglavitni namen predloga zakona izpolniti zahteve Evropske komisije glede izvršitve sodbe sodišča Evropske unije iz leta 2010. S sodbo je sodišče namreč ugotovilo, da Republika Slovenija krši Direktivo 96/61/EU Sveta z dne 24. 9. 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, ker do 31. 10. 2007 ni sprejela potrebnih ukrepov, da bi obstoječe naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega, na ta dan obratovale z ustreznimi okoljevarstvenimi dovoljenji. Republika Slovenija tudi po navedeni sodbi sodišča ni izpolnila svojih obveznosti, saj je še vedno delovalo nekaj naprav brez pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja, zato je Evropska komisija dne 25. 10. 2012 poslala Republik Sloveniji uradni opomin, v katerem jo poziva, naj izvrši sodbo, saj naj bi prav zaradi te določbe obstoječe naprave lahko delovale brez okoljevarstvenega dovoljenja. Evropska komisija je 27. 9. 2013 poslala Republik Sloveniji uradni opomin tudi zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb direktive 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. 1. 2008 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, s katero je bila implementirana Direktiva 96/61/ES, v katerem navaja tudi kršitev določbe prvega odstavka 5. člena Direktive, prav tako v povezavi z določbo tretjega odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja. Sprejetjem predlaganega zakona se Republika Slovenija lahko ogne dejanski vložitvi tožbe pred sodiščem Evropske unije in v primeru ugotovitve o kršitvi tudi plačilu kazni zaradi neizpolnitve svojih obveznosti. V nadaljevanju je bilo že izpostavljeno, da se v predlogu zakona odpravi tudi napaka iz predhodnih določb Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu okolja, po kateri bi morali upravljavci naprav, ki lahko povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega, že ob vsaki nameravani spremembi svoje naprave oziroma ob vsaki spremembi okoljevarstvenega dovoljenja, do katerega bi

prišlo po uradni dolžnosti, predložiti tudi izhodiščno poročilo o stanju tal in podzemnih voda. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je na seji odbora poudarila, da je Zakonodajno-pravna služba predlog zakona preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo Republike Slovenije, pravnim sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika. Izpostavila je, da na posamezne določbe predloga zakona Zakonodajno-pravna služba nima pripomb, so pa v mnenju opozorili, da iz obrazložitve člena ni razvidno, ali v tem trenutno še obstajajo kakšni postopki, ki so v teku na tej pravni podlagi, saj bi v takem primeru ukinitve te pravne podlage lahko imela pravne posledice za tekoče postopke. Ugotovila je, da je predstavnica predlagatelja neizpostavljen opozorilo podala pojasnilo v okviru uvodne predstavitev k predlogu zakona. Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je poudaril, da komisija predlog zakona podpira in nanj nima pripomb. V razpravi je bilo izpostavljeno mnenje, da je kršitev iz predloga zakona o črtanju določbe tretjega odstavka 172. člena, ki dopušča delovanje tudi tistih naprav, ki niso pridobile okoljevarstvenega dovoljenja, če so razlogi za neizpolnitev obveznosti upravljavca na strani pristojnega ministrstva, načeloma ustrezna.

Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Vesna Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Spoštovani predsednik, ministrica, kolegice in kolegi!

Zakon o varstvu okolja iz leta 1993 je bil ob vstopu Slovenije v EU prenovljen, s tem pa že šestkrat spremenjen in dopoljen. Že jeseni 2013 je Evropska komisija Republik Sloveniji poslala uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb Direktive 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja. Tudi brez opomina

Evropske komisije bi takratna vlada morala poskrbeti, da prepreči prekomerno onesnaževanja zrak, tal in podzemnih voda, še posebej v okolici velikih industrijskih objektov, zato ni jasno, zakaj kljub sodbi in opominu ni ustrezno spremenila in dopolnila predmetnega zakona. Februarja letos Republika Slovenija tako še vedno ni izpolnjevala svojih obveznosti glede zagotavljanja, da vse naprave delujejo v skladu z omenjeno direktivo o preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja, zato se je Evropska komisija odločila, da proti Republik Sloveniji ponovno sproži postopek pred sodiščem Evropske unije. 172. člen Zakona o varstvu okolja opredeljuje okoljevarstveno

dovoljenje za obstoječe naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega. Črtanje tretjega in na njega vezanega četrtega odstavka tega člena pomeni ukinitve pravne podlage za uporabo posebnih ugodnosti v postopkih pridobivanja okoljevarstvenega dovoljenja tudi, kadar so razlogi za neizpolnitev obveznosti upravljavca na strani ministrstva.

V Poslanski skupini SMC novelo Zakona o varstvu okolja podpiramo tudi zato, ker bomo z njo preprečili finančne posledice, vezane na neizpolnitev zahtev sodišča EU v zadevi C49/10. Te posledice bi nosila Republika Slovenija in bi nastale, če spremembe zakona ne bi sprejeli. Dolgoročno gledano pa se nam zdi še pomembnejše dejstvo, da bodo obstoječe naprave brez okoljevarstvenega dovoljenja prenehale s svojim obratovanjem, obenem bodo morale te naprave v primeru večje spremembe naprave v skladu z nacionalnimi in evropskimi predpisi o industrijskih emisijah opraviti presojo vpliva na okolje. Ravno negativen vpliv na naravno in družbeno okolje omenjenih naprav je tisto, kar je prepotrebne spremembe zakona tudi spodbudilo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanj gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Ponovno je pred nami predlog zakona o varstvu okolja po nujnem postopku, ker v preteklosti nismo tega zakona primerno novelirali. Republika Slovenija do roka iz direktive ni izpolnila svojih obveznosti, saj vse obstoječe naprave niso pridobile okoljevarstvenega dovoljenja, vendar so lahko zaradi določbe iz tretjega odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja-1 še delovale, saj so bili razlogi za neizpolnitev obveznosti upravljavcev zlasti izjemno dolgi upravni in sodni postopki. Zaradi tega je Evropska komisija vložila tožbo na Sodišče Evropske unije. Sodišče je s sodbo oktobra 2010 ugotovilo, da Republika Slovenija s tem, ker v predpisanem roku ni sprejela potrebnih ukrepov za izdajanje dovoljenj za industrijske obrate, ni izpolnila svojih obveznosti iz te direktive.

Ker Republika Slovenija tudi po navedeni sodbi sodišča ni izpolnila svojih obveznosti, saj je še vedno delovalo nekaj naprav brez pravnomočnega okoljevarstvenega dovoljenja, je Evropska komisija poslala Republiki Sloveniji uradni opomin, v katerem jo poziva, naj izvrši sodbo sodišča. Republika Slovenija je na trditve Evropske komisije obširno odgovorila z dopisom dne 20. 12. 2012. Evropska komisija je 27. 9. 2013 poslala Republiki Sloveniji uradni opomin tudi zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb Direktive 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem

preprečevanju in nadzoru onesaževanja, v katerem navaja tudi kršitev določbe prvega odstavka 5. člena Direktive, prav tako v povezavi z določbo tretja odstavka 172. člena Zakona o varstvu okolja-1. Republika Slovenija je tudi na ta opomin obširno odgovorila z dopisom z dne 26. 11. 2013. Evropska komisija pa še vedno vztraja pri svojih trditvah iz navedenih uradnih opominov in zahteva, da se določbe tretjega odstavka 172. člena črtajo. Evropska komisija se je 26. 2. 2015 odločila, da proti Republiki Sloveniji ponovno sproži postopek pred sodiščem Evropske unije, ker ne izpolnjuje svojih obveznosti iz direktiv o preprečevanju in nadzoru onesaženja. Sprememba zakona o varstvu okolja, ki je pred nami, izpolnjuje zahteve Evropske komisije glede izvršitve sodbe sodišča Evropske unije in odpravlja napake v zvezi s predložitvijo izhodiščnega poročila. S sprejetjem zakona po nujnem postopku bodo sprejeti ukrepi, ki jih v zvezi s prenosom direktive zahteva Evropska komisija v postopkih, ki jih vodi zoper Republiko Slovenijo. Sprejetje zakona po nujnem postopku lahko odpravi možnost obsodbe Republike Slovenije na plačilo denarne kazni. V prihodnje pa je treba zagotoviti implementacijo evropskih direktiv pravočasno in ne šele, ko nam evropska sodišča zagrozijo s plačevanjem kazni.

V Slovenski demokratični stranki zakonu ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanj gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavcem, spoštovane kolegice in kolegi!

Pred nami je druga obravnava Predloga sprememb Zakona o varstvu okolja, katerega namen je izpolniti zahteve Evropske komisije glede izvršitve sodbe sodišča Evropske unije. Obstoječe naprave, ki do uveljavitve zakona ne bodo imele okoljevarstvenega dovoljenja, bodo morale v skladu z določili novele prenehati obratovati. Bruselj je postopek proti Sloveniji sprožil, ker je cementarna Lafarge Cement obratovala brez ustreznega okoljevarstvenega dovoljenja. Komisija je ob drugi napotitvi Slovenije na sodišče zahtevala tudi dnevno denarno kazen v višini 9 tisoč 9 evrov, dokler ne bodo obveznosti izpolnjene, in pavšalni znesek v višini 1,6 milijona evrov. S predlaganimi spremembami se odpravlja tudi napaka iz prehodnih določb. Upravljavci naprav, ki morajo v skladu z zakonom predložiti izhodiščno poročilo, ga bodo predložili le ob večji spremembi in posodobitvi okoljevarstvenega dovoljenja zaradi uskladitve obratovanja naprave z zaključki o najboljših razpoložljivih tehnologijah, skladno z evropskimi predpisi o industrijskih emisijah.

Poslanke in poslanci poslanske skupine DeSUS bomo predlog zakona podprli prav zaradi grozeče visoke denarne kazni, ki čaka Republiko Slovenijo, če ne bomo uredili omenjene problematike obratovanja naprav, ki nimajo okoljevarstvenega dovoljenja. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, ministrica!

Temeljni namen obravnave predloga novele Zakona o varstvu okolja se nanaša na črtanje tretjega odstavka 172. člena zakona, ki določa, da mora upravljavec za napravo, ki povzroča onesnaževanje večjega obsega, pridobiti ustrezno okoljevarstveno dovoljenje, v nasprotnem primeru jo mora po pravnomočni inšpekcijski odločbi zapreti oziroma ugasniti, razen če so razlogi za neizpolnjevanje obveznosti upravljavca na strani pristojnega ministrstva. Takšna izjema ni bila sprejemljiva za Evropsko komisijo, ki zahteva črtanje teh določil zakona in se sklicuje na izvršitev sodbe Sodišča Evropske skupnosti iz leta 2010. Omenjeno sodišče je namreč ugotovilo, da Slovenija krši Direktivo Evropskega sveta s septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja okolja, saj do 31. oktobra 2007 Slovenija ni sprejela potrebnih ukrepov, da bi obstoječe naprave, ki lahko povzročajo onesnaževanje večjega obsega, na ta dan obratovala z ustreznimi okoljevarstvenimi dovoljenji. Zaradi tega je Evropska komisija poslala Republiko Sloveniji uradni opomin, v katerem je pozvala državo, da izvrši omenjeno sodbo. Slabo leto kasneje je prvemu sledil tudi drugi uradni opomin zaradi nepravilnega prenosa nekaterih določb direktive, v katerem komisija našo državo ponovno opozarja na kršitve tretjega odstavka 172. člena tega zakona. Kljub obsežnim pojasnilom Slovenije na oba uradna opomina Evropske komisije pa slednja vztraja pri svojih očitkih. Konec februarja letošnjega leta se je komisija odločila tudi za sprožitev postopka pred Sodiščem Evropske unije zoper našo državo v tej predmetni zadevi. V primeru, da bi sodišče ugotovilo kršitev Republike Slovenije, pomeni, da smo izpostavljeni zagroženi kazni, ki do zdaj znaša približno milijon 600 tisoč evrov ter dodatnih 9 tisoč evrov denarne kazni za vsak dodaten dan do izpolnitve obveznosti.

Vsakršna tovrstna kazen, še zlasti v tako visokih zneskih in v okoliščinah splošnega proračunskega varčevanja ne more biti sprejemljiva in se ji moramo izogniti. Zato bomo tudi v Poslanski skupini Socialnih demokratov novelo zakona podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministrica, spoštovani zbor!

Vlada Republike Slovenije se v predlogu noveliranja zakona sklicuje na prenos evropskih direktiv v naš pravni red in na sodbo Sodišča Evropske unije. Leta 2013 smo doživeli obsežno noveliranje Zakona o varstvu okolja in takrat je cementarna Lafarge delovala brez okoljevarstvenega dovoljenja, kar je omogočal člen, ki ga hočete zdaj zbrisati, saj je bilo tam napisano, da tovrstne naprave lahko delujejo brez dovoljenja tudi po 31. 10. 2007 – bodite pozorni, 2007 –, v primeru, da so razlogi za neizpolnitev obveznosti upravljavca obstoječe naprave na strani ministrstva. Do sodbe Evropskega sodišča je prišlo ravno zaradi neizpolnjevanja obveznosti Republike Slovenije ob neprekinjenem obratovanju že omenjene cementarne. Namesto da bi država Lafargeu takrat izdala odločbo o prenehanju delovanja, je šla raje v spremembo načinov pridobivanja okoljevarstvenih dovoljenj. Danes, ko Lafarge Cement ne obratuje, to očitno ni več pomembno. Zakon torej novelira, ker Republika Slovenija ni v predpisanem roku izdala odločb za prenehanje delovanja cementarne, ki ni pridobila okoljevarstvenega dovoljenja, za kar naj bi bili razlogi za neizpolnitev obveznosti upravljavca na strani ministrstva. Vlada sedaj elegantno predlaga rešitev, po kateri naj bi se Slovenija izognila plačilu kazni EU, postavlja pa se nam seveda vprašanje, ali morda vseeno še ne tečejo kakšni postopki na podlagi navedenih členov zakona, ki se črtajo..

V predlogu zakona lahko preberemo, da so razlogi za neizpolnjevanje obveznosti, citiram, "izjemno dolgi upravni in sodni postopki". Ali to pomeni, da upravljavci obratov izkoriščajo vse pravne luknje, da s postopkom pridobitve okoljevarstvenega dovoljenja zavlačujejo celo do 8 let po roku za njegovo pridobitev. Raje, kot da črtajo določbe, po katerih mora Vlada izdati odločbo o prenehanju delovanja, naj Vlada in resorno ministrstvo že enkrat poskrbita za to, da se bodo tovrstni okoljsko sporni obrati zaprli. Pri sprejetju takšnega zakona tudi pričakujemo, da Vlada predloži seznam naprav in upravljavcev, ki se jih to noveliranje neposredno tiče. Takšnega seznama Vlada ni priložila predlogu zakona. Če smo brali ta zakon, če niste seznanjeni z ozadjem, niti niste vedeli, za kaj v bistvu gre. Niti njeni predstavniki o tem niso hoteli oziroma niso bili pripravljeni govoriti na obravnavi na matičnem parlamentarnem odboru, ko sem jih v imenu Združene levice spraševal o tem. Ni nam jasno, katere nepravilne prenose direktive naj bi odpravili s črtanjem 3. in 4. točke 172. člena. Vse kar ti dve točki določata, je, da mora, citiram: "... inšpekcija, pristojna za varstvo okolja, po tem, ko je postala odločba o zavrnitvi sedaj okoljevarstvenega dovoljenja pravnomočna, izdati odločbo o prenehanju delovanja naprave".

Argumentacija za sprejetje tega zakona je slaba, nejasne pa so tudi posledice, ki jih bo imelo njegovo sprejetje, zato v Poslanski skupini Združene levice tega zakona ne moremo podpreti. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci!

Naš življenjski prostor ogrožajo številni škodljivi dejavniki, ki jih, žal, mnogokrat povzročata prav človek s svojim neodgovornim, včasih celo objestnim ravnanjem. Narava in zdravo okolje torej nista nekaj samoumevnega, kar nam je dano za vselej. Vrsto let smo namreč za svoje lagodno življenje brez pomislekov izkoriščali naravne danosti, vse premalo in vanje vlagali in jih varovali. Naše okolje je postalo tako ranljivo, da moramo iskati dolgoročne in celovite rešitve, od preprečitev in zmanjševanja obremenjevanja okolja, opuščanja uporabe nevarnih snovi do trajnostne rabe naravnih virov in večje uporabe obnovljivih virov energije.

Spoštovane kolegice in kolegi! Današnja novela Zakona o varstvu okolja še zdaleč ne predstavlja zadostnega in celovitega urejanja našega življenjskega okolja. Kot smo v tem mandatu že vajeni, spet govorimo o tako imenovanem ad hoc reševanju posameznega problema o preprečitvi težko popravljivih posledic za delovanje družbe, zaradi česar moramo predlog sprememb zakona sprejeti po nujnem postopku. Moramo – torej, poudarjam, moramo. Kaj bi sledilo, če tega danes ne storimo? Slovenija bi morala Evropski komisiji plačati dnevno denarno kazen v višini 9 tisoč evrov, dokler svoje obveznosti iz naslova zagotavljanja, da vse obstoječe naprave delujejo v skladu z direktivo o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja zraka, ne bi izpolnila. Poleg tega bi morala plačati še pavšalni znesek v višini milijon 604 tisoč evrov.

Poglejmo podrobneje. Upravljavci obstoječih naprav bi morali do 31. 10. 2007 pridobiti okoljevarstveno dovoljenje za naprave, ki lahko povzročijo onesnaževanje večjega obsega. Gre za tiste naprave, ki so na dan uveljavitve uredbe v vrsti dejavnosti naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, v letu 2004 že obratovala ali pa so že pred tem imele pridobljeno pravnomočno gradbeno dovoljenje po predpisih o graditvi objektov. Zakon o varstvu okolja kljub določenemu roku za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja sedaj dopušča, da v primeru, ko upravljavec obstoječe naprave tega dovoljenja ne pridobiva v predpisanem roku in so razlogi za neizpolnitev te obveznosti na strani ministrstva, lahko naprava deluje še naprej. Predlog novele zakona torej to izjemo črta, zaradi česar bodo morale obstoječe

naprave, ki do uveljavitve novele ne bodo imele okoljevarstvenega dovoljenja, prenehati obratovati. O kakšnih razlogih na strani ministrstva v tem primeru govorimo? Kot smo že vajeni, v tem primeru ponovno govorimo, o izjemno dolgih upravnih in sodnih postopkih.

Kolegice in kolegi! Krščanski demokrati tudi v tem primeru ugotavljamo, da se vedno znova zadeve ustavljajo pri naših zakonskih normah pri togih in okostenelih predpisih, ki so posledica počasnega upravljanja nalog naše države. Vlada spet rešuje en segment varovanja okolja, zaradi katerega državi grozi plačilo kazni. Sodišče Evropske unije je namreč že oktobra leta 2010 v sodbi ugotovilo, da Slovenija v predpisanem roku ni sprejela potrebnih ukrepov za izdajanje dovoljenj za industrijske obrate, s tem pa ni izpolnila svojih obveznosti iz direktive. Tudi po prejemu opominov Evropske komisije v letu 2012 in 2013 Slovenija na tem področju ni opravila svoje domače naloge. Štiri leta in pol je torej teklo v prazno, nova grožnja pa je le povzročilo, da je Vlada po nujnem postopku v obravnavo posredovala predlog novele, ki naj bi zadostila zahtevi direktive. Spet gre za gašenje požara, za parcialno reševanje problematike varstva okolja, ki pa je mnogo večja in terja širše obravnavanje. Novelo zakona smo torej prisiljeni sprejeti, poudarjam, prisiljeni sprejeti, ker nam sicer ponovno grozi plačilo kazni, s katero bi bila državi povzročena velika škoda. Sledi pa logično vprašanje – zakaj tega ni Vlada storila že mnogo prej? Zakaj vedno čakamo na zadnji vlak? Naj ob tem spomnimo. Že konec letošnjega leta bomo spet lovili zadnji vagon, ko bomo morali govoriti o ureditvi načina izvajanja obvezne gospodarske javne službe varstva okolja. Področje opravljanja dimnikarskih storitev namreč ostaja ena obsežnejših in prioritetenih nalog naše države.

Zakaj bomo torej Krščanski demokrati podprli predlagano spremembo Zakona o varstvu okolja? Kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica, razlog je samo eden, in sicer da se izognemo plačilu kazni. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati. Zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VODAH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona daje besedo predstavnici Vlade, ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovani!

Sprememb Zakona o vodah, ki smo jih letos marca sprejeli v nalogah naše vlade, smo se sodelavci na Ministrstvu za okolje in prostor lotili z vso resnostjo. Področje voda je področje, kjer se lahko vsi strinjamo, da ni najbolje urejeno. Sprememba, ki jo imamo danes na mizi, ureja najnujnejše v tem trenutku.

Glede na to, da je voda vir preživetja, trajnostni vir za razvoj, ter da neustrezno upravljanje z vodami predstavlja nevarnost za življenje ljudi in nastanek škod na premoženju, nam je vlada naložila pripravo predlogov ukrepov za reorganizacijo upravljanja voda. V preteklih letih so se, na žalost, zvrstili številni poplavni dogodki, ki so imeli za posledico veliko škode. Za učinkovito upravljanje voda pa je treba vzpostaviti sistem upravljanja z vodami na način, ki omogoča učinkovito, celostno in celovito upravljanje z vodami v Sloveniji, tako da prepoznamo vodo kot razvojno priložnost ter ne samo kot oviro in grožnjo v prostoru. Poglavitni namen spremembe oziroma dopolnitve veljavnega Zakona o vodah je tako zagotoviti pravno podlago za izvedbo reorganizacije na področju upravljanja z vodami, in sicer za ustanovitev Direkcije Republike Slovenije za vode kot organa v sestavi Ministrstva za okolje in prostor. Reorganizacija na področju upravljanja z vodami bo izvedena z združitvijo upravljaljskih nalog na področju voda ter prenosom določenih pristojnosti na ministrstvo oziroma direkcijsko. Skladno s prenosom pristojnosti bo ministrstvo oziroma organ v sestavi ministrstva prevzel uslužbenca Inštituta za vode Republike Slovenije. S tem namenom je treba naloge inštituta, ki so določene z zakonom, ustrezno spremeniti, medtem ko bodo pristojnosti Direkcije za vode podrobneje določene s spremembo in dopolnitvijo uredbe o organih v sestavi ministrstev, ki je tudi že v pripravi. Pri tem ponovno poudarjam, da nihče od zaposlenih na inštitutu zaradi tega ne bo izgubil zaposlitve.

Nič manj pomembna ni ureditev vprašanja rabe vode oziroma podaljšanje prehodnega obdobja glede plačevanja za nazaj za rabo vode še za leti 2014 in 2015. To so popravljalni ukrepi, ki jih je v revizijskem poročilu zapisalo Računsko sodišče že v letu 2011. Gre za izenačitev obveznosti med tistimi, ki so že do sedaj imeli podeljeno vodno pravico in plačevali koncesnino, in tistimi, ki jim koncesija ni bila podeljena oziroma za vodno pravico niso plačevali. Obravnavano problematiko ministrstvo prednostno rešuje tudi na sistemski ravni s podelitvijo vodnih pravic. Dela je veliko.

Predlog zakona vsebuje tudi zagotovitev pravne podlage za izvedbo izrednih ukrepov v primerih, ko po naravni nesreči še vedno obstaja povečana stopnja ogroženosti zaradi škodljivega

delovanja voda. Torej gre za izvedbo izrednih ukrepov, ki jo izvedejo izvajalci gospodarske javne službe urejanja voda, ko se intervencija po predpisih o naravnih nesrečah sicer zaključi, še vedno pa obstoji povečana stopnja ogroženosti zaradi škodljivega delovanja voda. Nadalje predlog vsebuje izvedbo ukrepov vlade za rebalans proračuna glede znižanja stroškov za delovanje občin na področju obračunavanja nadomestil za stavbne pravice. Predlog zakona vključuje možnost, da se na podlagi Zakona o vodah izvorno določi način razpolaganja z vodnimi in priobalnimi zemljišči kot tudi obremenjevanje teh zemljišč s stvarnimi pravicami. Dodana je pravna podlaga za pripravo metodologije za določanje vrednosti vodnih in priobalnih zemljišč ter obremenjevanje s stvarnimi pravicami. Na podlagi pravilnika bodo določene izjeme pri plačevanju nadomestil za obremenjevanje s stvarnimi pravicami na vodnih in priobalnih zemljiščih v primeru gradnje občinske javne infrastrukture, kot so mostovi in druga prečenja vodotokov.

Pri zaključku samo povem, da pozdravljam amandma za črtanje spremembe 3. člena zakona, ki govori o nadomestilih zaradi zmanjšane dohodka iz kmetijske dejavnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Igorju Zorčiču.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Predsednik, hvala za besedo.

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 11. seji in prvem nadaljevanju 11. seje dne 30. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah, ki ga je Državnega zboru v obravnavo po skrajšanem postopku predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 30. seji dne 8. 6. 2015 sprejel odločitev, da se predlog zakona obravnava po skrajšanem postopku. Po zahtevi Poslanske skupine SDS da Državni zbor ponovno odloča o odločitvi Kolegija, pa je Državni zbor na 9. seji dne 15. 6. 2015 potrdil odločitev Kolegija. Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstva za javno upravo, Komisije državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, Inštituta za vode Republike Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije, Zbornice komunalnega gospodarstva, Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, Sindikata vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije, Društva vodarjev Slovenije ter Zakonodajno-pravne službe. V poslovniškem roku so bili vloženi amandmaji Poslanskih skupin SMC, Desus, SD, SDS in ZL in sprememba amandmaja Poslanske skupine ZL k 16. členu. V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja

ministrica za okolje in prostor Irena Majcen poudarila, da je predlagatelj pri pripravi predloga zakona zasledoval zlasti dvoje pglavitnih rešitev, to je podaljšanje plačila nadomestila za rabo vode po sistemu, kot ga je prvotno predpisal Zakon o vodah iz leta 2013, pri čemer se obdobje podaljša za leti 2014 in 2015. Podaljšano obdobje je potrebno zaradi tega, ker koncesijski akti še niso podeljeni v celoti, poleg navedenega pa še ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, ki se podeli z vodnih dovoljenjem. Kot drugo pglavitno rešitev pa je izpostavila reorganizacijo upravljanja z vodami na podlagi sklepa, ki ga je vlada sprejela dne 5. 3. 2015. Reorganizacija na področju upravljanja z vodami se bo izvedla z združitvijo upravljavskih nalog na področju voda ter prenosom določenih pristojnosti z Inštituta za vode Republike Slovenije na ministrstvo oziroma na nov organ v sestavi ministrstva, in sicer Direkcijo Republike Slovenije za vode. V skladu z navedenim je treba naloge inštituta, ki so zakonsko določene, ustrezno spremeniti, medtem ko bodo pristojnosti bodoče direkcije za vode podrobneje določene s spremembo in dopolnitvijo Uredbe o organih v sestavi ministrstev. Predstavnica Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanja Strniša je izpostavila, da predlog zakona vključuje tudi spremembo 79. člena veljavnega zakona. V zvezi s tem vprašanjem seže več let išče ustrezna ureditev, kako nadomestiti obstoječi sistem izplačevanja nadomestil po trenutno še veljavni uredbi o načinu izplačevanja in merilih za izračun nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je izpostavila, da so določene pripombe Zakonodajno-pravne službe upoštevane v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin, v zvezi z nekaterimi pripombami pa je predlagatelj posredoval dodatna pojasnila. Ob tem je opozorila na pripombo k 3. členu in poudarila, da se kljub vložnemu amandmaju ne odpravljajo vse nejasnosti, saj iz predlagane ureditve še vedno po eni strani izhaja, da naj bi bila odškodnina namenjena izgubi oziroma zmanjšanju dohodka iz kmetijske dejavnosti, po drugi strani pa naj bi se pri določitvi odškodnine upoštevalo tudi zmanjšanje vrednosti zemljišč in kmetijskih gospodarstev. Prav tako bi morali biti kriteriji za določitev višine odškodnine v zakonu nedvoumno določeni in verjetno tudi vezani na vrsto ukrepa vodovarstvenega režima. Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravno in regionalni razvoj Jernej Verbič je poudaril, da komisija podpira predlog zakona. V razpravi so nekateri opozicijski poslanci opozorili na mnenja, ki so bila odboru posredovana v zvezi z vsebino predloga zakona s strani različnih institucij oziroma zainteresirane javnosti oziroma da vsebina ni ustrezno usklajena z vsemi deležniki. Največ polemik je bilo glede 3. člena predloga zakona oziroma 79.

člena obstoječega zakona ter glede 16. člena predloga zakona, ki se nanaša na prenos pretežnega dela zaposlenih z Inštituta za vode na bodočo direkcijo za vode. Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD ... / znak za konec razprave/... ostalih amandmajev. Brezpredmetna pa sta postala amandmaja poslanskih skupin SMC, DeSUS in SD k 3. in 16. členu ter amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini SDS smo predlagali, da se Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah obravnava po rednem postopku in ne po skrajšanem postopku. Ponovno se srečujemo s prakso, da se pomemben sistemski zakon, ki ureja področje voda, predlaga v obravnavo na neobičajen način. Mogoče bi bilo to upravičeno, če bi se zgodilo takoj po poplavih, ko bi bilo nujno nekatere pereče probleme urediti tudi na zakonodajni ravni. V tem trenutku pa ni bilo nobene potrebe, da se s temi rešitvami po skrajšanem postopku uveljavljajo spremembe brez potrebne širše razprave vseh vpletenih, kar je pokazala tudi razprava na matičnem odboru. Izkušnje iz preteklosti pri sprejemanju primerljive zakonodaje dajo prav našim pomislekom, saj so problemi zaradi slabo domišljenih rešitev kasneje velika ovira za izvajanje zakona v praksi, nemalokrat pa hvaležen material za vlaganje zahtev za pravno varstvo in ustavno presojo. Skrajšani postopek je dopusten takrat, ko gre za manj zahtevne spremembe in dopolnitve zakona. Iz predlaganih sprememb je jasno, da gre za večje spremembe in nove sistemske rešitve, ki se ne bi smele obravnavati po skrajšanem postopku. Vsebinsko obrazložitev predlogov spremembe zakona s strani predlagatelja to tudi potrjuje. Obstoječe stanje na področju izvajanja nalog upravljanja voda z vidika organiziranosti ocenjuje kot nezadovoljivo, kar se v praksi tudi potrjuje. Zato je predlagana reorganizacija na področju upravljanja z vodami, kar bi se izvedlo z združitvijo upravljavskih nalog na področju voda ter prenosom določenih pristojnosti na ministrstvo oziroma na Direkcijo Republike Slovenije za vode kot organ v sestavi ministrstva. Skladno s prenosom pristojnosti bo ministrstvo oziroma organ v sestavi ministrstva prevzelo tudi uslužbenke Inštituta za vode.

S predlagano rešitvijo podaljšanja prehodnega obdobja glede plačevanja za rabo vode za leti 2014 in 2015 se plačevanje podaljšuje iz razloga, ker še vedno niso podeljeni vsi koncesijski akti, prav tako pa še ni

bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, ki se podeli z vodnim dovoljenjem. V tem primeru gre res samo za podaljšanje pravic, ki jih zakon že določa, po drugi strani pa se je treba vprašati, zakaj niso bile izvedene vse aktivnosti in sprejete uredbe, ki jih že sedanjí zakon predpisuje. Ministrstvo zagovarja stališče, da je na sistemski ravni treba urediti odplačnost vodnih in priobalnih zemljišč. Smiselno pa je, da se za objekte, ki prečkajo vodotoke, služnost in stavbna pravica zaračunavata simbolično. V predlaganih spremembah zakona se zagotavlja pravna podlaga za izvedbo, obenem pa ministrstvo pripravi pravilnik za določanje nadomestil za služnosti in stavbne pravice na vodnih in priobalnih zemljiščih. V pravilniku naj bi bila predpisana izjema, ki je bila dogovorjena s predstavniki lokalnih skupnosti, da se za posege za gradnjo objektov lokalne infrastrukture višina nadomestila določi v višini 5 % višine siceršnjega nadomestila. Zakon o vodah ureja naloge države v primeru škodljivega delovanja vode in sanacijo posledic. Glede intervencije določa samo nekaj načelnih določb glede varstva voda in predvideva sprejetje navodila, s katerim naj se določijo konkretni intervencijski ukrepi. Ne v Zakonu o vodah, ne v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pa ni urejeno obdobje po zaključku intervencije. V predlagani spremembi zakona se ureja v obdobje pred izvajanjem sanacije po zaključeni intervenciji po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki je bilo do sedaj pravnoformalno neurejeno. Ministrstvo bi moralo k oblikovanju tako pomembnih predpisov povabiti strokovno in drugo javnost, da poda svoje mnenje in pripombe. Že v preteklosti je Komisija za preprečevanje korupcije večkrat opozorila na neprimernost sprejemanja tako pomembne zakonodaje po skrajšanem ali nujnem postopku. Področje gospodarjenja z vodami ima namreč prostorski, infrastrukturni in okoljski vidik. Sedanja organiziranost tega področja je bolj podrejena okoljskemu vidiku, infrastrukturni pa je izrazito neučinkovit, zato je še pomembneje, da zakone s tega področja sprejemamo premišljeno.

Spoštovane kolegice in kolegi! Naj poudarim, da spremembam Zakona o vodah ne nasprotujemo. Nasprotno. Nove rešitve so nujne. Veseli nas, da je koalicija prisluhnila vsebinski razpravi in opozorilom na odboru ter predlagala kar nekaj amandmajev, ki smo jih mi že predlagali na odboru. V primeru, da bodo amandmaji sprejeti, bomo v SDS zakon podprli.

Za konec moram opozoriti, da se potrjuje dejstvo, da se pomembni zakoni obravnavajo po normalni proceduri, da bi se izognili sprejemanju slabih rešitev.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana ministrica s sodelavci, spoštovani poslanke in poslanci!

Pri pripravi predloga novele Zakona o vodah je predlagatelj zasledoval dve poglavitni rešitvi. Prva je podaljšanje plačila nadomestila za rabo vode po sistemu, kot ga je prvotno pisal Zakon o vodah iz leta 2013, pri čemer se obdobje še podaljša za leti 2014 in 2015. Podaljšanje obdobja je potrebno, ker koncesijski akti še niso podeljeni v celoti, poleg navedenega pa še ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, ki se podeli z vodnim dovoljenjem. S to rešitvijo se zagotavlja enaka obravnava vseh, ki vodo rabijo in še nimajo vodne pravice, dosega proračunska vzdržnost, hkrati pa se subjekte zaradi tega bistveno dodatno ne obremenjuje. Zavezanci plačila nadomestila so zlasti uporabniki vode za proizvodnjo pijač in kopališča, ki vodo rabijo in še niso pridobili koncesije ali vodnega dovoljenja ter bodo morali plačati nadomestilo za rabo vode za leti 2014 in 2015. Uporabniki vode za proizvodnjo pijač, ki jim je bilo izdano vodno dovoljenje za proizvodnjo pijač, pa niso plačali za vodno pravico, bodo morali plačati nadomestilo za vodno pravico v primeru izdanih vodnih dovoljenj za leti 2014 in 2015 ter pravna ali fizična oseba iz četrtega odstavka 199.b člena, ki ji je bilo vodno dovoljenje za proizvodnjo pijač, ki se odvzema iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo, izdano med 22. decembrom 2013 in 31. Decembrom 2015.

Druga poglavitna rešitev pa je reorganizacija upravljanja z vodami na podlagi sklepa, ki ga je Vlada sprejela 5. marca 2015. Reorganizacija na področju upravljanja z vodami se bo izvedla z združitvijo upravljavskih nalog na področju voda ter prenosom določenih pristojnosti z Inštituta za vode Republike Slovenije na ministrstvo oziroma na nov organ v sestavi ministrstva, Direkcijo Republike Slovenije za vode. Skladno s prenosom pristojnosti bo ministrstvo oziroma organ v sestavi ministrstva prevzelo nekatere uslužbenke Inštituta za vode. V skladu z navedenim je treba naloge inštituta, ki so zakonsko določene, ustrezno spremeniti, medtem ko bodo pristojnosti bodoče direkcije za vode, podrobneje določene s spremembo in dopolnitvijo Uredbe o organih v sestavi ministrstev. Tej predlagani reorganizaciji na področju upravljanja z vodami glasno nasprotujejo zaposleni na Inštitutu za vode, ki skupaj s Sindikatom vzgoje in izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije opozarjajo na problematičnost predlaganega načina prenosa zaposlenih delavcev z Inštituta za vode na ministrstvo. Po naši oceni predlagana reorganizacija ne predstavlja okrnitve strokovnosti in poslanstva Inštituta za vode, zagotovo pa lahko strokovno okrepljeno ministrstvo pripomore k učinkovitejšemu sistemu upravljanja z vodami. Seveda pa je jasno, da bodo zaposleni na Inštitutu za vode, ki bodo

prešli na ministrstvo, ohranili vse pravice iz pogodbe o zaposlitvi in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije prav tako menimo, da zakon ni primerno mesto, da bi se v njem opredelilo natančno sistemizacija delovnih mest in organizacija dela, vsekakor pa se mora, kot je navada tudi pri drugih podobnih situacijah, v predlog zakona vnesti osnovna določba o prenosu dela uslužbenecv, delovnih nalog, opreme in dokumentacije. Enake rešitve, ko so bili zaposleni izven državne uprave prevzeti v sistem državne uprave, so že bile uporabljene, na primer pri prevzemu zaposlenih z Zavoda za zaposlovanje Republike Slovenije na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Ustreznost načina prevzema zaposlenih v tem konkretnem primeru je potrdila tudi sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.

Ker v Poslanski skupini Demokratične stranke upokojencev Slovenije menimo, da so predlagane rešitve ustrezne, bomo predlog novele zakona podprli. Obenem najjavim tudi podporo amandmajem koalicije k 3., 13., 14. in 17. členu, medtem ko ostalih predlaganih amandmajev v naši poslanski skupini ne bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo. Lep pozdrav tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah je zagotovo v nekaterih vsebinah nujno potreben in tudi rešuje nekatere stvari, ki niso bile pravočasno urejene. Zagotovo se to nanaša predvsem na plačila oziroma podaljšanje plačil za nadomestilo za rabo vode. S tem zakonom se podaljšuje za obdobje 2014 in 2015, kar je potrebno zaradi tega, ker koncesijski akti še niso bili podeljeni v celoti oziroma ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, voda pa se je v tem obdobju uporabljala.

Povsem druga vsebina pa je reorganizacija upravljanja z vodami. Če v grobem pogledamo, se posega pri tej reorganizaciji predvsem na raziskovalni del in se poskuša okrepiti oblastni del, upravni del, ničesar pa ni postorjenega na izvajalskem oziroma se nanaša na izvajalski del zgolj v tistem obdobju, ko nastopi naravna nesreča in je treba izvesti začasna intervencijska dela ter s tem preprečiti še večje morebitne posledice ob ponovljeni nevarnosti naravne nesreče. Ta del glede začasnih ukrepov je bil tudi nedefiniran in ga pozdravljamo, zato je prav, da se poskuša opredeliti tudi obdobje, v katerem je možno posegati tudi na področje vodotokov tudi po intervencijah, tako da se čim prej ublažijo

posledice. Druga pa je tema, kako organizirati samo Direkcijo Republike Slovenije za vode, namreč direkcija je tudi znotraj samega sistema vodnega gospodarstva bila dolgo pričakovana rešitev, in to predvsem iz razloga, da bo na Ministrstvu za okolje končno nekdo, ki bo sogovornik na področju urejanja voda. Žal se ta del poskuša organizirati na način, da se bo drastično okrnilo raziskovalno delo, tako da bodo raziskovalci postali pravzaprav upravni delavci, oblastni delavci, in to za prihodnost razvoja vodnega gospodarstva in obvladovanje voda v Sloveniji zagotovo ni dobra popotnica. Dejstvo je, da Inštitut za vode v svoji 25-letni tradiciji je razvil obseg delovanja in ne nazadnje tudi oblikoval kadrovsko sestavo, s katero si je odprl pot tudi za pridobivanje sredstev s strani Evropske unije in veliko pripomogel k strokovnim rešitvah, ki so bile velikokrat potrebne takrat, ko je bilo predvsem zaradi pomanjkanja sredstev treba iskati najustreznejše rešitve. Najpomembnejši del pri reorganizaciji, ki manjka v tem zakonu, je pravzaprav zagotavljanje sredstev. To, da se bo okrnilo delo inštituta in preneslo raziskovalce v upravni del, bo v veliki meri pomenilo tudi to, da se bodo sredstva, ki so bila iz Sklada za vode namenjena za raziskave, po novem namenjala za delovanje uprave državnega organa. Namesto da bi denar ohranjali na izvedbeni ravni, če lahko temu tako rečem, ga bomo namenjali za delovanje državnega organa. To zagotovo ni dobro. Tudi sicer, če v Sloveniji ne bomo jasneje dorekli sistema financiranja upravljanja z vodami, nobena reorganizacija ne bo prinesla učinkovitih rešitev.

Teh ključnih problemov ta zakon žal ne rešuje, nekatere izboljšave bodo, zato temu zakonu ne bomo nasprotovali. Smo pa izjemno zaskrbljeni, ker je bil povsem neustrezen odnos do raziskovalnega dela in do ljudi, ki bodo postali po tem zakonu uradniki. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Še enkrat lep pozdrav, zlasti razširjeni ekipi ministrstva.

V Poslanski skupini Združena levica predloga ne moremo podpreti zaradi njegove vsebine, načina priprave in tudi obravnave v parlamentarnem postopku. Odnos, ki ga je pokazalo resorno ministrstvo, je reprezentativen odnos žal te koalicije do problematike voda nasploh. Pred njim, pred tem noveliranjem smo se že srečali z rezanjem sredstev za monitoring voda, SMC je nekako cincajoča glede zapisa pravice do pitne vode v ustavo. S prodajami podjetij, kot so Pivovarna Laško, Droga, Kolinska in Radenska poteka tiha privatizacija vodnih virov oziroma se je že odvila, od katere imajo tuje korporacije velike dobičke za malo dela in nizke koncesnine, ponekod jih sploh ni. Od skupaj 29 vodnih vrtin v Sloveniji za živilsko predelovalno industrijo jih je

že več kot polovica, 17 najkakovostnejših, v lasti tujih korporacij. Ministrstvo je predlog sprememb pripravilo brez sodelovanja strokovne in zainteresirane javnosti, sprejema se po skrajšanem postopku, kar je za tako velike spremembe, kot jih predvideva, neprimerno in tudi ni v skladu s Poslovnikom Državnega zbora. Vsebinsko pa predlog sprememb koalicije odločitev in škodljivih procesov krona z de facto ukinitvijo, ki jo poimenuje reorganizacija Inštituta za vode, edine javne strokovne inštitucije za področje upravljanja z vodami. Izgovor za reorganizacijo so poplave v zadnjih letih, četudi stroka enotno opozarja, da problem ni v interventnem, ampak v nezadostnem preventivnem delovanju. Slovenija bo z reorganizacijo izgubila številne izkušnje in mednarodne reference, ki jih je inštitut nabiral v desetletjih delovanja. Prvotno besedilo sprememb je celo predvidevalo, da bi strokovnjake iz inštituta zaposlili, pazite, na ministrstvu na položaj najnižjih uradnikov.

Drugi sklop problemov, ki jih predlog prinaša, nadaljuje in celo pogloblja, je povezan s problematiko koncesnin. Neurejenost koncesnin je na seji matičnega odbora za okolje, infrastrukturo in prostor izpostavila tudi sama ministrica. Uporabnikov voda za proizvodnjo pijač je 11. Za vse vrtnice jih ima vse dokumente zgolj 7. Koncesionarji so za vodo lani plačali 1 milijon 463 evrov, v medresorskem usklajevanju, ki je očitno potekalo transparentno in brez lobističnih stikov, se je ta znesek prepolovil oziroma je natančno 712 tisoč 490 evrov. Ministrstvo bo moralo celo nekaj denarja vračati. Koncesije za vodo proizvajalcev pijač, ki imajo tuje lastnike, bodo tako letos nižje. Kot opozarja Društvo vodarjev, predlogi sprememb Zakona o vodah koncesnine proizvajalcev pijač znižujejo, razlika pa naj bi se prenesla na uporabnike vode v kopalniških, ogrevanjih in podobno, če se rabi mineralna, termalna ali termo-mineralna voda. To pomeni potencialen izpad prihodkov iz naslova koncesnin, s tem pa tvegamo tudi izčrpavanje vodnih zalog, saj znižanje koncesnin pomeni spodbujanje večje proizvodnje pijač, ki niso nujno zdrave, mimogrede, če jih preveč zacukramo.

Iz vsem teh razlogov in še kakšnega bi lahko naštel, v Poslanski skupini Združene levice Predloga sprememb Zakona o vodah ne moremo podpreti. Kot smo že predlagali na seji matičnega odbora, bi bilo smiselno umakniti ta predlog, ga dati v redni postopek, izločiti področje koncesnin, ki bi se lahko urejalo v tem noveliranju, ampak smo nekako naleteli na gluha ušesa. Podobno se je zgodilo vsem deležnikom, tako strokovnim kot iz lokalnih skupnosti, ki so s to problematiko povezani. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, poslanke in poslanci!

Voda kot naravna dobrina zahteva skrbno in odgovorno ravnanje njenih uporabnikov, zahteva celovito skrb in zagotavljanje pogojev za ohranjanje in uravnavanje vodnih količin in spodbujanja trajnostne rabe voda. Današnji predlog sprememb in dopolnitev Zakona o vodah predstavlja le delček tega celotnega področja, ki ga bo v najkrajšem času potrebno urediti, kajti tokrat govorimo predvsem o združitvi upravljavskih nalog na tem področju ter o podaljšanju prehodnega obdobja glede plačevanja za rabo vode v letih 2014 in 2015. Preostala problematika in izvajanje ukrepov na področju varstva voda, vključno s kmetovanjem na vodovarstvenih območjih in pridobivanjem nadomestnih zemljišč oziroma izplačilom denarnih nadomestil zaradi zmanjšanja od dohodka iz kmetijske dejavnosti na teh območjih, pa ostaja, kot kaže, prepuščena naslednji noveli zakona. No, pa poglejmo malce bolj podrobno. Podaljšanje prehodnega obdobja za plačevanje dejanske rabe vode, za katero zavezanci niso plačali za vodno pravico za leti 2014 in 2015, je treba sprejeti. Govorimo o retroaktivnem urejanju javnih dajatev plačila za rabo vode in to pred podelitvijo vodne pravice. To je ustavno sporno in predstavlja poseg v načelo pravne varnosti, kajti takšna ureditev je bila uveljavljena že leta 2002, mi pa še kar govorimo o prehodnem obdobju. Naj pa povem, da je vmes minilo 13 let. O ponovnem prehodnem obdobju je res nerazumljivo govoriti. Vsi koncesijski akti še vedno niso podeljeni, prav tako ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, ki se podeli z vodnim dovoljenjem. Vlada bi morala izdati koncesijske akte, ministrstvo pa vodna dovoljenja najpozneje do 31. decembra 2014. Da bodo v enakem položaju vsi, ki vodo rabijo, smo torej spet prisiljeni sprejemati rešitve, ki so zgoljčasne oziroma prehodne. S predlaganimi spremembami in dopolnitvami danes posegamo tudi v organizacijo dela na področju upravljanja z vodami. Združitve upravljavskih nalog in prenos določenih pristojnosti in zaposlenih uslužbencev Inštituta za vode na ministrstvo oziroma na Direkcijo Republike Slovenije za vode kot organa v sestavi ministrstva pomeni korak k učinkovitejšemu izvajanju nalog na tem področju. Predlagana reorganizacija dela je dobrodošla tudi z vidika javnega interesa in boljše komunikacije s končnimi uporabniki, medtem ko bo inštitut ohranil reference in nadaljeval izvajanje začetih strokovnih projektov. Skrb nekaterih, da bo Inštitut za vode s tem obsojen na propad, je seveda popolnoma odveč. Ker prevzem javnih uslužbencev z osebe javnega prava v državni organ predstavlja izjemo od splošnih pravil zaposlovanja v javni upravi, bo takšen prevzem izveden s specialnim področnim zakonom, to je z današnjo predlagano novelo Zakona o vodah.

Nerešeno pa ob tem ostaja, kot kaže, vprašanje izplačila denarnih nadomestil oziroma zagotovitve nadomestnih zemljišč zaradi zmanjšanja dohodka iz kmetijske dejavnosti na vodovarstvenih območjih. Novela zakona namreč ne odpravlja vseh nejasnosti. Tudi kriteriji za določitev višine odškodnine niso jasno določeni in so usmerjeni k individualnemu sklepanju pogodb o izplačilih nadomestil. Da bi preprečili vsakršno subjektivno presojanje in odločanje, bi morala Vlada brez dvoma izrecno določiti vrsto ukrepov, za katere se lahko izplačuje nadomestilo za zmanjšanje dohodka, način izplačevanja ter merila za izračun višine nadomestila. Iz tega razloga bomo v poslanci Nove Slovenije-krščanskih demokratov podprli predlagani amandma Slovenske demokratske stranke in amandma koalicije, ki predlaga črtanje 3. člena novele.

Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica in osebje! Glede na navedeno, bomo Krščanski demokrati predlog sprememb in dopolnitev Zakona o vodah podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništva, zanjo mag. Mirjam Bon Klanjšček.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa.

Spoštovani! Novela zakona na retroaktiven način ureja plačilo za rabo vode za leti 2014 in 2015. Glede na ugotovitve in priporočila Računskega sodišča v Zavezništvu pričakujemo, da bodo letos izdane vse koncesije, saj se je v reviziji ugotovilo, da zaradi neurejenosti tega področja in nepodeljenih koncesij državni proračun vsako leto izgublja milijone evrov potencialnih prihodkov. Spoštovani, v časih, ko je vsak evro pomemben, ko varčujemo na vseh korakih, vsako leto izgubljam milijone zaradi nepodeljenih koncesij! Zanimivo pa je, da pri sprejemanju novele zapletov ni povzročil predlog za razširitev nabora plačnikov za rabo vode tudi na uporabnike mineralne in termalne vode. Ti namreč do sedaj le-te niso plačevali. Največ pripomb je bilo glede postopka sprejemanja novele in predvidene reorganizacije področja vodarstva. V Zavezništvu ne glede na zaplete podpiramo ustanovitev direktorije za vodo kot organa v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, kjer se bodo združile upravljavske naloge na področju voda. Že v prejšnjem mandatu smo ministrstvo opozarjali na pomanjkanje strokovnjakov, ki jih država potrebuje pri pripravi strateških dokumentov na področju voda, načrtovanju protipoplavnih ukrepov, pa tudi za opravljanje upravnih nalog, kot je podeljevanje dovoljenj in koncesij za rabo vode.

V Zavezništvu želimo opozoriti, da se novela dotika tudi pomembnih vprašanj, kot je podeljevanje vodnih dovoljenj. Kljub dopolnitvi 125. člena menimo, da je zakon glede oskrbe s

pitno vodo podnormiran. Kot veste, smo v Zavezništvu skupaj s poslanskimi skupinami SD, Desus in ZL predlagali zapis pravice do pitne vode v ustavo. Predlagana sprememba določa univerzalno pravico do pitne vode vsem prebivalcem Slovenije pod enakimi pogoji, kar pomeni, da ima vsakdo pravico do pitne vode in da oskrbo s pitno vodo za prebivalstvo opravljajo neprofitne javne službe. S spremembo ustave želimo doseči, da oskrbe z vodo ne bodo mogle izvajati niti domače niti tuje pravne osebe zasebnega prava. Zaloge vode po svetu se krčijo. Danes pitna voda predstavlja le še odstotek celotne količine vode na svetu. Ni odveč opozorilo, da naš Zakon o vodah ne določa prednosti rabe čiste pitne vode pred vsemi drugimi rabami vode. Pogoji za priključitev na vodovodno omrežje in pogoji, pod katerimi lahko izvajalec prekine dobavo, so prepuščeni uredbi Vlade in občinskimi odloki. Urejanje pravice do vode mora biti enotno, ne pa tako, kot velja do sedaj, ko vsaka občina za sebe določi pogoje za prekinitev oskrbe s pitno vodo. Pravica do vode je namreč povezana s pravico do življenja in zdravja in ne politično samovoljo. Kot vemo, je bil v prejšnjem mandatu sprejet nov energetski zakon, da ranljivim prebivalcem distribucijski operaterji ne smejo odklopiti elektrike oziroma odjema omejiti pod količino, ki je glede na letni čas, temperaturne razmere, kraj prebivanja ali zdravstveno stanje nujna. Zato bi se lahko tudi pri vodooskrbi zgledovali po omenjenih rešitvah, saj pravica do vode sodi v sklop pravic, ki so za življenje ljudi osnovne. Tudi ni nezanemarljivo, da je letos aprila Evropsko sodišče za človekove pravice na Slovenijo naslovilo vprašanje, ali je država sprejele normativni okvir, ki državo zavezuje, da svojim prebivalcem, še posebej ranljivim skupinam, kot so Romi, zagotavlja dostop do pitne vode. V Sloveniji dosega poraba pitne vode okoli 150 litrov na osebo na dan, medtem ko v romskih naseljih živijo cele družine le z 20 litri vode na dan. Gre torej celo za manjše količine vode, kot jo zahtevajo mednarodni standardi v primerih humanitarnih kriz. Ustava jasno določa, da je za zagotavljanje človekovih pravic vsem, tudi Romom, odgovorna država, zato smo pred dnevi v Zavezništvu vložili Predlog novele Zakona o romski skupnosti. Cilj zakona je določiti okvir za zagotovitev pogojev za umestitev romskih naselij v prostor, za njihovo ureditev in izboljšanje bivalnih razmer, tudi do dostopa do pitne vode.

V Zavezništvu bomo novelo zakona podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Bojan Kranjc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Spoštovani gospod predsednik, spoštovana ministrica, sodelavci, kolegice in kolegi!

Obstoječe stanje na področju izvajanja nalog upravljanja voda je z vidika organiziranosti že dlje časa prepoznano kot nezadovoljivo. To je v preteklosti prišlo še posebej do izraza ob vsakokratnih poplavnih dogodkih. Vlada je zato v skladu z zavezami v koalicijski pogodbi s sklepom z dne 5. marca 2015 Ministrstvu za okolje in prostor naložila, da v sodelovanju z Ministrstvom za javno upravo izvede vse potrebne aktivnosti za združitev vseh upravljaljskih nalog na področju voda ter vzpostavitve direkcije Republike Slovenije za vode kot organa v sestavi Ministrstva za okolje in prostor in samostojnega proračunskega porabnika, ki naj začne s svojim delovanjem 1. januarja 2016. Poleg tega je Vlada Ministrstvu za okolje in prostor naložila, da ji do maja 2015 predloži v obravnavo zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah, ki ga obravnavamo prav danes. Z zakonom bodo tako določene pristojnosti Inštituta RS za vode ustrezno prilagojene in prenesene na direkcijo. Skladno s prenosom pristojnosti bo direkcija prevzela tudi uslužbenke inštituta. Naloge inštituta so z zakonom ustrezno spremenjene, pristojnosti direkcije pa bodo podrobneje določene s spremembo in ureditvijo Uredbe o organih v sestavi ministrstev.

Zakon poleg reorganizacije ureja tudi podaljšanje predhodnega obdobja za plačilo nadomestila za rabo vode, saj veljavna ureditev zajema le obdobje od leta 2005 do 31. 12. 2013, zato zakon podaljšuje obdobje plačevanja tudi za leti 2014 in 2015. S predlagano rešitvijo se plačevanje za nazaj, kot je bilo že urejeno po Zakonu o dopolnitvah Zakona o vodah iz leta 2013, podaljšuje zato, ker še vedno niso bili podeljeni vsi koncesijski akti, prav tako pa še ni bila sprejeta uredba o plačilu za vodno pravico, kadar se podeli z vodnim dovoljenjem. Plačilo se izvede za obdobje dejanske rabe vode v letih 2014 in 2015, in sicer na podlagi koncesijske pogodbe ali aneksa oziroma v primeru vodnih dovoljenj na podlagi odločbe. Uvedba plačila nadomestila predvideva prilive v Sklad za vode za leti 2014 in 2015 v skupni višini 4 milijone evrov za rabo vode za proizvodnjo pijač in 4,4 milijone evrov za potrebe kopališč, ogrevanje itd. Zakon tako za leti 2014 in 2015 določa enako obravnavanje uporabnikov vode v tem obdobju z vidika plačil za rabo vode. Zakon zagotavlja tudi izvedbo ukrepa Vlade za znižanje stroškov za delovanje občin na področju obračunavanja nadomestil za stavbne pravice. V predlaganih spremembah zakona je zagotovljena pravna podlaga, da se iz Zakona o stvarnem premoženju države in lokalnih skupnosti izvzamejo stavbne pravice na vodnih in priobalnih zemljiščih in tudi druga ravnanja s temi zemljišči. Metodologijo za določanje nadomestil za stavbne pravice in druga ravnanja z vodnimi in priobalnimi zemljišči v upravljanju ministrstva bo določal pravilnik, v katerem bo predpisana izjema, da se za posege za gradnjo objektov lokalne infrastrukture ter komunalnih

priključkov na javno infrastrukturo, ki so neposredno vezani na vodni in priobalni prostor, višina nadomestila za stavbno pravico na teh zemljiščih določi v simbolni višini 5 % višine siceršnjega nadomestila. Zakon zagotavlja tudi pravno podlago za izvedbo vseh aktivnosti v času povečane stopnje ogroženosti oziroma po koncu intervencije. Glede intervencije v primeru škodljivega delovanja voda veljavni zakon določa samo nekaj načelnih določb glede varstva voda in predvideva sprejetje navodila, s katerim naj se določijo konkretni intervencijski ukrepi, načinih njihove izvedbe in delovanja javne službe, ki ga v soglasju sprejmeta minister, pristojen za okolje, in minister za obrambo. Vse ostalo je prepuščeno ureditvi po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Intervencija po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami se začne na podlagi odredbe in se zaključi s sklepom. Problem pa je, ker interventna dela na vodah še niso zaključena, ko se intervencija po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami zaključi. Ne v Zakonu o vodah, ne v Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami pa ni urejeno obdobje po zaključku intervencije in pred sanacijo. V predlagani noveli zakona je tako urejeno obdobje po zaključeni intervenciji in pred sanacijo. Predlog zakona je bil po seji odbora še naknadno koalicijsko in medresorsko usklajen. Rezultat uskladitve so vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin za obravnavo na seji Državnega zbora.

Zaradi vsega navedenega bo Poslanska skupina SMC zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah in amandmaje koalicijskih poslanskih skupin podprla. Hvala za besedo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 13. 7. 2015. Ker sta amandma Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k tretjemu členu pod točko 1 in amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu pod točko 2 vsebinsko povezana z amandmajev Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 14. členu, z amandmajem Poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 17. členu pod točko 1 in z amandmajem Poslanske skupine SDS k 17. členu pod točko 2, bomo o vseh amandmajih k tem členom razpravljali skupaj. V razpravo torej dajem 3., 14. in 17. člen ter tri amandmaje Poslanskih skupin SMC, Desus in SD in tri amandmaje Poslanske skupine SDS. Želi kdo razpravljati? Prosim za prijavo. Besedo ima gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo.

Najprej na splošno o predlogu zakona. Jaz bom ta zakon podprl, pomeni namreč korak naprej k reorganizaciji upravljanja z vodami. Vsako leto smo priča, pravzaprav že vsako leto,

vsako jesen, pa mogoče še spomladi, poplavam in vsakič znova se sprašujemo, kje je pravzaprav končalo to upravljanje voda na ta način, da reke vedno znova in znova poplavlajo. Ljudje se sprašujejo, zakaj so vodotoki neurejeni, zakaj imamo vedno bolj zasute struge. Na televizijske oddaje se vabijo predstavniki raznoraznih institucij in marsikdo se velikokrat vpraša, kdo je pravzaprav sploh pristojen za upravljanje z vodami. Novinarji, da bi se izognili nejasnostim, najraje povabijo dva ali tri predstavnike raznih institucij, s to reorganizacijo pa bomo ta krog ljudi, ki bodo odgovarjali za upravljanje z vodami, za preventivno dejavnost pred poplavami ne nazadnje, zožili na Direkcijo za vode. Kar je pomembno pri tem, je, da ta direkcija za vode, ki bo organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor, kar pomeni, da bomo imeli tudi nekako politično odgovorne osebe glede stanja v zvezi z upravljanjem z vodami. Ko se bodo dogajale poplave, ko bomo ugotavljali, da so vodotoki neurejeni, bomo lahko potrkali na vrata ministrstva in jih najmanj pocukali za rokav in vprašali: "Kaj ste naredili na tem in tem področju?" Do sedaj to ni bilo možno, ker so si vsi podajali odgovornost in dejansko smo priča situaciji, ki sem jo malo prej opisal, torej soočamo se s poplavami praktično večkrat na leto.

Zakon predvideva ustanovitev direkcije za vode, ki bo nekako tudi politično preko ministra odgovorna za svoje delo. Seveda ta organ čaka veliko dela v prihodnosti. Ker pa je v postopku sprejetja tega zakona prišlo do velikih očitkov glede tega, da se sprejema na prehitri način, je treba prav v zvezi s temi dogodki, ki se dogajajo, vsako jesen in spomlad v Sloveniji, opozoriti, da nimamo časa, da bi k upravljanju voda pristopali postopoma na nek dolg in počasen način. Nam se zelo mudi. Jaz sem prepričan, da nas že letošnjo jesen prav tako čakajo kakšni nepredvideni dogodki.

V predlogu Zakona o vodah se je znašlo tudi določilo, ki ureja pravice lastnikov zemljišč na vodovarstvenih območjih, in sicer se naj bi po prvotnem predlogu zakona takšnim lastnikom izplačevale odškodnine namesto dosedanjih tako imenovanih državnih pomoči. Tekom postopka se je ugotovilo, da niso znane razsežnosti obsega teh odškodnin, zaradi česar je v koaliciji prevladalo mnenje, da tega na ta način, kot je bil predlagan, za enkrat ni mogoče urediti, sploh ne ob pomanjkanju vseh podatkov. Zaradi tega bomo tudi podprli ta amandma koalicijskih skupin, da se črta 3. člen in ostane 79. člen, ki ureja nadomestila za lastnike zemljišč na vodovarstvenih območjih, da se ohrani dosedanja sistem.

Kar se tiče drugih pomislekov v zvezi s predlogom zakona, pa so bile izpostavljene tudi okoliščine glede prezaposlitve delavcev z Inštituta za vode na bodočo direkcijo za vode. V zvezi s tem smo v poslanski skupini zavzeli stališče, da Zakon o vodah ni tisti, ki bi moral

zelo podrobno definirati prehod posameznih delavcev z Inštituta za vode na bodočo direkcijo za vode. V zvezi s tem imamo namreč bogato delovnopravno zakonodajo pa tudi sodno prakso. Zakon o vodah pa naj bo tisti, ki bo dal podlago ministrstvu, da bo posamezne delavcev prevzelo.

Jaz verjamem, da bo ministrstvo, ko bo prevzelo te delavce, moralo paziti na delovnopravno zakonodajo, paziti, da ne bodo ti delavci kakorkoli oškodovani v svojih pravicah, ki jih imajo v skladu z delovnopravno zakonodajo in sodno prakso. Kot že rečeno, pa ta zakon v tem delu, to je v 16. členu, v ničemer teh njihovih pravic, ki jih imajo v skladu z ostalo delovnopravno zakonodajo, ne omejuje, torej daje samo podlago, da bo Ministrstvo za okolje lahko izvedlo tiste postopke, ki jih mora, da bodo delavci lahko prešli na novo delovno mesto, tako da zakon podpiram. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danilo Anton Ranc.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovana ministrica, spoštovane kolegice in kolegi!

Danes se pogovarjamo o naravnem viru, o vodi. To je eden izmed redkih virov, ki jih v Sloveniji imamo poleg gozdov, in seveda bom jaz ta zakon in amandmaje, ki se dotikajo te pereče problematike, v celoti podprl. Naj spomnim malo avditorij, kar se z našimi naravnimi viri dogaja.

Voda nam odteka, malo da ne tudi večkrat neizkoriščena, namesto da bi zgradili kakšne hidroelektrarne in zajezili vodne vire, uredili brežine. Po drugi strani nam povzroča dodatne škode in seveda se pojavljajo v zadnjem času že apetiti tujcev, da bi te naše vodne vire na takšen ali drugačen način prevzeli. Seveda nismo nič drugačni pri drugem naravnem viru, to so gozdovi, ki jih danes ne obravnavamo. Tudi ti produkti našega gozda nam odtekajo v tujino neizkoriščeni in nepredelani. Lahko rečem, da smo z vodami do sedaj ravnali neracionalno, brezbržno in da je bil ta resor nekako organizacijsko prepleten v različnih ministrstvih in končno se je Ministrstvo za okolje in prostor po sklepu Vlade zaradi teh številnih ujm odločilo sistemsko zadevo rešiti in nekako obvladati te naše naravne vire, da bomo iz njih uspeli potegniti več za našo domovino in vse naše državljane. Kot sem že omenil, se pojavljajo vodne ujme, ki nam povzročajo dodatne škode, ki jih moramo potem sanirati, in to plačujemo davkoplačevalci. Seveda eden izmed vzrokov za tako situacijo je neobvladovanje področja voda. S tem novim zakonom se je ministrstvo sistemsko lotilo te problematike, saj smo do sedaj to reševali na različnih inštitucijah, ustanavljali razne medresorske komisije in agencije, ki pa v končni fazi niso delovale, tako kot bi morale. Pred kratkim je krožil po spletu e-mail, da imamo v

Sloveniji 250 nekaj komisij za medresorsko usklajevanje, namesto da bi zadeve sistematsko reševali kot v tem primeru, ko bo te funkcije na neki način prevzela direkcija Republike Slovenije za vode. Tukaj gre, kot sem že omenil, za prenos pristojnosti z inštituta in z ostalih inštitucij, ki se ukvarjajo z vodami, v direkcijo, ki bo lahko pod streho Ministrstva za okolje in prostor celovito opravljala te naloge in zagotovila, da ne bodo vode povzročale takih škod, in tudi to, da bomo z vodami ravnali racionalno in uredili tudi koncesije. Kar se tiče združitve teh upravljavskih nalog, to v celoti podpiram in tudi amandmaje, ki so vezani na to. Mislim, da je to korak v pravi smeri, da vodne vire izkoristimo v dobro državljanov in državljanov. Seveda se dotika zakon tudi urejevanja koncesij. Tudi kot sem že omenil, so tam tudi veliki apetiti tujcev, da bi to prevzeli, vendar mislim, da smo tudi v tem zakonu naredili korak v pravi smer in podaljšali prehodno obdobje, tako da bodo po moji oceni dokaj nizki zneski za te koncesije vendarle poravnani za nazaj.

Naj strnem misli. V celoti podpiram zakon in amandmaje. Želim, da bi to postala podobna praksa sektorskega reševanja tudi na drugih ministrstvih in da bi naše naravne vire obvladovali v korist države Slovenije. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, še enkrat. Lep pozdrav vsem.

V obravnavi imamo 3. člen in vse amandmaje, ki so povezani s tem členom, vendar kot sem ugotovil, moji predgovorniki govorijo tudi o zakonu kot v celoti in bom tudi jaz naredil en tak miselni pregled zadeve na tem področju.

Jaz upam, da se vsi strinjamo, da ne glede na to, kakšen zakon bomo sprejeli in

koliko popravkov tega Zakona o vodah bomo sprejemali v tem državnem zboru, s tem nismo še nič naredili, če ne bomo pri nekem drugem aktu, ki ga bomo sprejemali v tem državnem zboru v prihodnje, proaktivni. Govorim o sprejemanju poročila. Mi lahko sprejemamo, ne vem kakšne popravke zakona, če ne zagotavljamo sredstev za te službe, si mečemo samo pesek v oči.

Treba se je zavedati, da je bila vodna služba ali pa vodovarstvena služba ali kakorkoli jo imenujemo, dobro urejena v tistih preteklih časih, pa če gremo od Avstro-Ogrske naprej, večina vodnih objektov na naših vodotokih, vsaj v tistem zgornjem delu, ki so pomembni za to, da zagotavljamo poplavno varnost, izhaja še iz tistih zelo zgodovinskih obdobj. Lahko rečemo, da tudi v prejšnji stari Jugoslaviji so vodne skupnosti dokaj dobro vzdrževale te objekte, zato je bilo verjetno tudi večjih poplav manj, seveda pa je k temu pripomoglo tudi to, da je bila krajina bistveno bolj urejena in da ni

prihajalo do drevja v vodotokih in do zamašitev posameznih vodotokov in podobnega.

Z neko novo državo je nastalo neko čudno obdobje. Ker ni bilo dovolj sredstev, ki bi pokrivala zakonsko regulativo, ki je obstajala, se je z vsakim novim mandatom spreminjala zakonodaja na tem področju predvsem s tega vidika, da so se lahko rezala sredstva, ki so bila namenjena urejanju vodotokov in predvsem preventivi. To se nam sedaj v zadnjem obdobju vse bolj maščuje. V preteklosti so bili vodotoki dejansko povezani z enim upravljavcem. Posamezen vodotok je imel odgovorne osebe, ki so skrbele praktično od izvira do iztoka tega vodotoka za vzdrževanje in tudi odgovarjale za potencialno škodo. Kasneje se je to spremenilo, podeljevale so se koncesije, ki niti niso v tem trenutku formalnopravno pravilno podeljene. To ve tudi ministrstvo. V preteklosti se je kar nekaj dobrih služb, ki so skrbele za kvalitetno urejanje vodotokov, uničilo. Govorimo o Puhu kot eni od družb, ki je imela znanje, predvsem je pa imela zgodovino na posameznih vodotokih, kar je pomembno za neko vzdrževanje. V prihodnje, če bomo imeli neko reorganizacijo, za katero sem tudi sam povedal stališče poslanske skupine, ji ne nasprotujemo, zavedamo se, da je treba določene stvari racionalizirati, vendar kot sem že omenil, bi bilo treba take korake delati po nekem normalnem postopku, ne pa po teh hitrih, skrajšanih postopkih in se pri tem izgovarjati, da bomo s tem preprečili kakšno naravno nesrečo. Mislim, da je to zavajanje. Točno v tem primeru se kaže, da je bila razprava navkljub temu, da je bila precej burna na odboru, koristna, da se vsaj en delček te zakonodaje popravi, da ne gremo na vrat na nos delat težav tam, kjer jih ni treba. Govorim o črtanju 3. člena, ki smo ga mi predlagali, kasneje ga prevzela tudi koalicija, kar sprejemamo kot pozitivno in bomo ta člen in vse povezane člene tudi mi podprli. Dejstvo je, da bi ta člen pomenil različno obračunavanje vodarine na tistih območjih, kjer bi posamezni koncesionarji morali skrbeti tudi za to, da plačujejo odškodnine z naslova kmetijske dejavnosti za tista območja, ki so obremenjena z omejitvami rabe na kmetijskih območjih oziroma bi morali ti koncesionarji zagotavljati nadomestna zemljišča. V tem primeru bi ta strošek bil preveljen na odjemalce, to pa je na občane, ki bi bili v različnih položajih.

Ta zakon govori tudi o reorganizaciji posameznega resorja oziroma ukinitvi Inštituta za vode. Lahko rečemo, da je to nek korak v pravo smer, vendar je to kar sistemska sprememba, in bi bilo prav, da bi šla po nekem normalnem postopku. Ne vem, če bo to kaj dosti doprineslo, ker je to vedno odvisno od ljudi in predvsem od odgovornosti, ki jo zahtevamo od tistih, ki se ukvarjajo s posameznim resorjem, tako da je lahko korak v neko izboljšanje te operative. Če pa vemo, da stoji veliko dovoljenj, ki so vezane na izdajo možnosti za gradnjo predvsem malih hidroelektrarn na tem področju, ne vem, če bo to rešilo to zagato. Predvsem bi

bilo pomembno, da bi se na tem nivoju ministrstva dale večje pristojnosti posameznim izpostavam in bi se od njih zahtevala tudi odgovornost. Mislim, da bi s tem precej izboljšali operativnost tega področja vodovarstva. Drugi člen tega zakona govori o priobalnih in vodnih zemljiščih. Tu pozdravljamo rešitev, ki jo je ministrstvo pripravilo s pravilnikom, ki spoštuje tudi zavezo in dogovor, ki ga je ministrstvo dalo vsem lokalnim skupnostim pri sprejemanju Zujfa za občine, kjer je bilo govora o tem, da se priobalna in vodna zemljišča v primerih, ko gre za gradnjo javne infrastrukture, ne obremenjujejo na enak način, ampak v višini 5 % od običajno izračunane vrednosti za ta nadomestila. Tako da tu moramo to pozdraviti in pohvaliti ministrstvo, da se je pravilno odločilo in hitro odreagiralo. Kot že rečeno, tretji člen črtate. To spremembo ureditve za nadomestna zemljišča in odškodnine. Tu moram jasno povedati, da mi ne nasprotujemo temu, da se kmetijska zemljišča obravnavajo na ta način, da se jim tam, kjer imajo omejeno rabo, jasno zagotovijo nadomestna zemljišča ali pa plača odškodnina, vendar je ta ureditev, ki je bila predlagana, dejansko pomenila neko različno obravnavo posameznih tako gospodarskih subjektov kot občanov na teh vodovarstvenih območjih in bi bila to lahko velika težava v nadaljevanju. Pozdravljamo tudi uvedbo 4. člena, ki na nek način rešuje pravno praznino med intervencijo in sanacijo. To se je v preteklosti velikokrat pokazalo kot velika ovira, kajti posamezni odgovorni, v navednicah, so se vedno sklicevali na to, da nimajo pravne podlage za to, da se na posameznem segmentu odreagirala. Tako da je to pozitivna rešitev v tem zakonu.

Kot sem rekel, upam, da vsi poslanci razumejo, da je te spremembe treba izvajati na tej zakonodaji. Predlagam pa, da v prihodnje pridemo s takimi rešitvami po nekem običajnem postopku, ne po teh skrajšanih, kajti to povzroči veliko amandmiranja in slabe volje in na koncu mogoče tudi nekonsistentne rešitve. Po drugi strani pa upam, da se vsi zavedate, da ne glede na dopolnitve Zakona o vodah, je ključna zadeva pred nami takrat, ko bomo potrjevali proračun in bomo namenjali temu resorju zadostna sredstva, da se lahko izvaja preventiva. Na vse to je bilo v preteklosti že večkrat opozorjeno, vendar je bilo neko stališče v tej državi predvsem v smeri, da se sanirajo stvari, ne pa da se preventivno ukrepa. Upam, da je ta filozofija počasi le prešla in da bo v prihodnje nekoliko več namenjeno preventivnemu urejanju vodotokov in s tem tudi definitivno zmanjšanju posledic po poplavih in drugih naravnih nesrečah.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Bojan Krajnc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Kot sem že povedal pri svoji predstavitvi stališča Poslanske skupine SMC, je bil predlog zakona po zadnji seji odbora še koalicijsko in medresorsko usklajen in amandma k 3. členu je rezultat prav tega usklajevanja. Kaj so vsebinski razlogi za ta amandma? Prvi je seveda ta, ki izhaja tudi iz obrazložitve k temu amandmaju in se nanaša na pripombe Zakonodajno-pravne službe državnega zbora v zvezi s sistemom, ki ureja državne pomoči za izplačilo odškodnin. Vlada se je v medresorskem usklajevanju odločila, da bo predhodno priglasila spremenjene določbe zakona zaradi pravne varnosti Evropski komisiji, in do takrat predlagamo, da se ta člen izključi iz obravnave predloga zakona. Hkrati pa se je zavezala, da bo po uskladitvi besedila in po pridobitvi mnenja Evropske komisije nemudoma pristopila k pripravi novega predloga novele zakona in jo predložila Državnemu zboru v sprejetje, tako da bi se lahko problematika v letu 2016 obravnavala izven sistema dovoljenih državnih pomoči. S tem v zvezi bi rad opozoril na mnenji dveh ministrstev iz tega medresorskega koalicijskega usklajevanja. Prvo je mnenje Ministrstva za finance, ki pravi, da v obravnavanem primeru nadomestil oziroma odškodnin kmetom državna pomoč ne bi bila prisotna v naslednjih dveh primerih: če bi nadomestila oziroma odškodnine ne bile financirane iz javnih sredstev, torej v primeru financiranja iz cene vode država ne bi smela predpisati namena porabe sredstev, ali če bi bila država odškodninsko odgovorna za škodo, ki jo imajo kmetje zaradi uvedbe vodovarstvenih območij. Ministrstvo za okolje in prostor je v zvezi s temi navedbami Ministrstva za finance podalo mnenje v zvezi s prvim pogojem, da predlagani 3. člen dejansko določa namen porabe sredstev, torej gre za državno pomoč, v zvezi z drugim pogojem pa, da pri presoji, ali gre za odškodninsko odgovornost države za škodo, je praktično nemogoče trditi, da gre pri predpisovanju vodovarstvenega režima dejansko za odškodninsko odgovornost države, saj ni protipravnega ravnanja, zaradi katerega bi bila država odškodninsko odgovorna. Mogoče bo lahko kasneje v razpravi Vlada bolj natančno pojasnila te vsebinske razloge. Poleg teh dveh pogojev, ki ju navaja Ministrstvo za finance, ne glede na to Ministrstvo za finance dodaja še, da ima glede odškodninske odgovornosti pomisleke še zaradi naslednjih dveh dejstev. Evropska komisija je v smernicah o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju zavzela stališče, da nadomestila škode zaradi omejitev, povezanih z Direktivo o vodah, predstavljajo državno pomoč. Drugi pomislek pa je ta, da v skladu s prakso Evropske komisije in Sodišča Evropske unije spada breme spremembe zakonodaje med običajne stroške, ki jih morajo nositi podjetja.

Ne glede na to vsebino razlogov za amandmiranje 3. člena je v medresorskem usklajevanju zanimivo tudi stališče Ministrstva za

okolje in prostor, ki se nanaša na druge vsebinske razloge. Med njimi naj navedem samo nekatere. Problematična je višina odškodnine, ki sedaj ne bi bila več določena, torej če bi člen ostal v veljavi. Ob odsotnosti strokovnih pravil za ocenjevanje škode je tako nemogoče napovedati ali oceniti, kolikšna bi bila višina predlaganih odškodnin in za katero vrsto pridelka bi se ugotavljal izpad dohodka. Zato bi bilo smiselno – in to stališče v Ministrstvu za okolje in prostor seveda podpiramo –, da bi na strokovni ravni pripravili določena strokovna priporočila, na podlagi katerih bi zavezanec za izplačilo odškodnine lahko izračunal višino odškodnine, upravičenec do odškodnine pa bi lahko morebitno večjo škodo šele kasneje dokazoval na sodišču. Poleg tega bi bilo pri reševanju problematike kmetovanja na vodovarstvenem območju prvenstveno treba poiskati dolgotrajne rešitve. Ena od idej, ki se je pojavila tudi v razpravi na odboru, je bila ekološko oziroma bio kmetovanje, zato bi izplačevanje nadomestil ali odškodnin pravzaprav moral biti skrajni ukrep. Hkrati pa bi bilo treba prednostno omogočiti zagotovitev nadomestnih kmetijskih zemljišč. Tu se postavi tudi vprašanje, ali Sklad za kmetijska zemljišča oziroma drugi lastniki kmetijskih zemljišč razpolagajo z dovolj velikim fondom kmetijskih zemljišč, ki bi jih bilo možno zamenjati.

Nadalje je obstoječi predlog 3. člena zajemal tudi dva nova ukrepa, za katera naj bi se plačevala odškodnina, in sicer zmanjšanje vrednosti kmetijskih zemljišč in zmanjšanje vrednosti kmetijskih gospodarstev. Tudi za ta dva nova ukrepa ni možno niti približno oceniti, kakšna bi bila njihova višina in kaj naj bi ta škoda sploh obsegala.

Nadalje pa bi bilo treba v novem predlogu sprememb zakona dodati še, da je upravičenec dolžan spremeniti vse podatke, pomembne za določitev odškodnine v nekem roku, predstavljamo si, da bi to lahko bil rok 30 dni od nastanka spremembe, da upravičenec ni upravičen do drugih odškodnin, subvencij, nadomestil ali pomoči za enak ali podoben ukrep iz drugega naslova in da obstaja nek rok, v prehodnih določbah bi bilo treba določiti rok za prvo vložitev zahteve s strani upravičenca oziroma posredovanje pogodbe s strani zavezanca. Amandmaja k 14. in 17. členu sta dejansko povezana z amandmajem k 3. členu. Besedilo 14. člena tako po predlogu amandmaja ostaja enako, kakor je bilo predlagano v osnovnem besedilu zakona. 17. člen pa se črta, ker določa prehodno določbo k 3. členu. Vse navedene amandmaje bomo, kot že rečeno v predstavitvi stališča, podprli. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati? Prosim, da se prijavite. Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Tudi sama bi želela nekaj besed spregovoriti o spremembi tega Zakona o vodah. Tudi jaz bi razpravljala pri 3. členu o spremembi zakona v celoti. Upravljanje voda je zelo problematična zadeva. Vsako leto vsaj spomladi in jeseni se srečamo v naši državi z velikimi poplavami, ki prinesejo s seboj tudi ogromne škode, zelo prizadenejo ljudi, ki jim poplavi imetje, stanovanja in tako dalje. Vedno se sprašujemo, kdo je odgovoren za to, da pride do takih škod, do takih ujm in kdo ni naredil tistega, kar bi moral, da ne bi prihajalo do takih velikih poplav. Ta zakon o spremembah Zakona o vodah sedaj prinaša odgovor na to vprašanje, ker se ustanavlja poseben organ v okviru Ministrstva za okolje in prostor, in sicer direkcija za vode. Kot je že gospod Zorčič ugotovil, bo ta direkcija tisti organ, ki bo nosil odgovornost za to, če ne bodo narejeni nujni posegi pri vodotokih in drugih vodah, ki bodo preprečevali to ogromno škodo, in bo organ, na katerega se bomo lahko obrnili z zahtevami po ukrepanju.

Glede 3. člena, ki govori o škodah oziroma o nadomestilih kmetom za škodo na področjih, ki so vodovarstveno zaščiteni, smo ugotovili, da ta določila niso precizno zapisana in da so še nekatere dileme v zvezi z ugotavljanjem in plačevanjem teh odškodnin oziroma zagotavljanjem nadomestnih zemljišč, zato je predlog amandma, da se ta člen črta. Sama in tudi Poslanska skupina Desus podpiramo črtanje tega člena.

Dotaknila bi se tudi tega prehoda delavcev z Inštituta za vode, ker se ustanavlja, kot sem že rekla direkcija za vode v okviru Ministrstva za okolje in prostor, se v spremembah zakona predvideva prehod nekaterih delavcev s tega inštituta na to direkcijo. Tukaj je bilo veliko razprav, veliko nasprotovanj predvsem s strani inštituta in teh delavcev. Tudi sindikati so sodelovali na Odboru za infrastrukturo in prostor, ko smo obravnavali to novelo zakona, in opozarjali na to, da ne gre za zakonit prenos in da bodo delavci oškodovani. Spoštovana direktorica Direktorata za javni sektor na Ministrstvu za javno upravo gospa Mojca Ramšak Pešec je predstavila stališče, kako se ti delavci prenašajo. Povedala je tudi, da je tak primer že bil, da so ga na njihovem direktoratu že izvršili, da je tudi sodna praksa na tem področju in da bo tudi v primeru prehoda teh delavcev z Inštituta za vode na ministrstvo opravljeno v skladu s pozitivno zakonodajo, da torej ne bodo kršene pravice delavcev, ki prehajajo na novo delovno mesto. Jaz sem prepričana, da bo to tako tudi opravljeno, zato nimam dilem, da ne bi podprla tega zakona.

Kot sem najavila tudi že v stališču Poslanske skupine Desus, bodo zakon podprli tudi vsi moji kolegi iz poslanske skupine. Podprli bomo tudi amandmaje k 3., 13., 14. in 17. členu predloga zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovana ministrica s sodelavci, kolegice in kolegi!

Naj uvodoma povem, da Zakon o vodah je zahteven, strokovno področje, ki v praksi relativno ne funkcionira najbolje. Zato takšnega zakona nikakor ne bi smeli sprejemati po skrajšanem postopku. Sam tudi podpiram v okviru samega ministrstva ustanovitev direkcije za vode, kajti v praksi se kaže precej pomanjkljivosti tako z izdajanjem raznih soglasij pri novogradnjah, postavlja se tudi vprašanje, kje so vzroki za neuspešno podeljevanje koncesij na področju proizvodnje pijač in termalnih kopalnišč v preteklosti, izjemno počasi in z zamudami se podeljujejo koncesije za malo hidroelektrarne. Skratka, sistem v praksi ne deluje najboljšo. Po drugi strani pa imamo na Inštitutu za vode veliko strokovno kapaciteto z 78 zaposlenimi, ki bi po mojem mnenju s tega področja in strokovnosti morali dati več od sebe. Pa ne krivim njih, ker ne poznam vseh njihovih delovnih nalog, ampak verjamem, da ob novi reorganizaciji, ki bo na področju direkcije za vode, da bo ta strokovna kapaciteta izkoriščena bolje, kot je bila doslej.

Če grem k samim členom, amandmajem, pri 3. členu, kjer je Poslanska skupina SDS predlagala, da je zavezanec za izplačilo odškodnine za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti ministrstvo, ki je pristojno za kmetijstvo, bom obrazložil naslednje. Če pogledam sam predlog zakona, sicer navaja, da je možnost tudi pridobitev nadomestnih zemljišč, ki ga zagotavljajo upravljavci z vodnimi zemljišči, ki jim je prenehal status naravnega javnega dobra, in upravljavci s priobalnimi zemljišči v državni lasti, vendar na samem odboru nismo dobili jasnega odgovora, koliko pa je sploh teh razpoložljivih zemljišč, da jih je možnost ponuditi v zamenjavo. Tega podatka na samem odboru nismo dobili. Kar je bilo danes že rečeno, da skrajno določilo naj bi bilo izplačilo odškodnine. S tem se tudi sam absolutno strinjam, kajti menim, da ima Sklad kmetijskih zemljišč v Republiki Sloveniji dovolj zemljišč in da bi bilo treba vsem, ki so lastniki na kmetijskih vodovarstvenih območjih, ta zemljišča ustrezno zamenjati z zemljišči v državni lasti. S tem bi se absolutno izognili plačilom vseh odšodnin. Tako da je tu je treba pogledati predvsem racionalnost in te rešitve so možne in dokaj enostavne.

V osnovi pa kljub vsemu zakon prinaša dobre rešitve, tako da tudi v tem segmentu zakon podpiram. Vendar zakon je živa zadeva in slej ko prej bo treba še bolj strokovno pristopiti k dodelavi tega zakona, ki bo v praksi dejansko tudi resnično in dobro zaživel.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica, gospod generalni direktor Direktorata za vode in investicije, lepo pozdravljeni!

Govorimo o izjemno pomembni vsebini. Vode ali pa slovenske vode so naše izjemno bogastvo, naš izjemen potencial. Ne samo energetski, govorimo tudi o vodi kot o viru življenja in zdravja, kar v resnici tudi je. Tega se zavedamo najbolj tisti, ki pravzaprav do tega trenutka še nimamo neoporečne pitne vode. Govorim o večini v pretežnem delu statistične regije Pomurje. Ampak hvala bogu, smo praktično tik pred zaključkom največjega kohezijskega projekta v državi, to je vodooskrba Pomurja, ko bo čez 120 tisoč ljudi dobilo neoporečno, torej zdravo pitno vodo. Država bo bogatejša za 150 milijonov evrov – pa kaj 150 milijonov evrov, to ni nič v primerjavi s tem, da bodo ljudje dejansko lahko dobili zdravo pitno vodo. S tega mesta se tudi zahvaljujem Vladi oziroma Ministrstvu za okolje in prostor za velike napore, ki jih je bilo treba vložiti, da bo dejansko projekt po 10 letih od podpisanega pisma o nameri s strani pomurskih županov – leta 2012 je startal in letos, če bo vse po sreči, bo tudi zaključen oziroma mora biti zaključen.

Če smem povedati še nekaj splošnih misli. Vode ali pa reke povezujejo tudi države in ljudi. Na kaj ciljamo? Ciljam na prvo strategijo o makroregijah znotraj Evropske unije, to je Podonavska makroregija. Donava je tista, ki povezuje kar 14 držav, od tega 9 članic Evropske unije. Torej vse se je zgrnilo okrog vode. Skozi Slovenijo reka Donava ravno ne teče, vendar tečejo reke, ki se v Donavo izlivajo. Gre za makroregijo, neko politično asociacijo, gospodarsko asociacijo, gre pa seveda tudi za to, da prav v tej makroregiji veliko govorimo o čezmejnem upravljanju voda, "cross border water management". O tem smo veliko govorili na dveh medparlamentarnih konferencah Podonavske regije. Prva je bila v Ulmu predlansko leto, druga lansko leto v Budimpešti, kjer je tudi predsednik Državnega zbora imel svoj referat, letos pa je bila ta konferenca v Beogradu. V tem kontekstu pozdravljam tudi portal e-vode in vas, spoštovana gospa ministrica, pozivam, da če se le da, dobite v proračunu še kakšno dodatno postavko, da ta portal čim bolj razvijete. Mislim, da je to zelo pomembno, da imamo na enem skupnem portalu praktično vse informacije, ki jih državljani potrebujemo. Državljeni kot navadni državljani, državljani kot investitorji, kot potrošniki, kot kmetje in tako naprej, kot projektanti. Zdi se mi, da je to zelo pomembno. Seveda tudi pričakujem, da se bo ta portal vključeval prav v to čezmejno upravljanje z vodami. Želim vas spomniti, da smo prav v Sloveniji razvili portal za makroregije, naslov je eRegion.eu. Mislim, da bi bilo dobro, da na tem portalu najdemo tudi link na portal e-vode, če to že ni narejeno.

Zakon seveda pozdravljam. Gre za relativno majhne spremembe, ampak koristne in nujne, predvsem nujne. Bi pa želel povedati zelo na kratko nekaj o rešitvi v zvezi s kmetijskimi zemljišči na vodovarstvenih območjih. Tam pravzaprav ta kmetijska zemljišča niso v polni meri kmetijska, saj praktično kmetije, lastniki tam ne smejo uporabljati mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih sredstev. Gospa ministrica, kot članici Vlade vam polagam na srce, da poskušate rešitev za te probleme iskati v naslednji smeri. Občine enostavno niso sposobne plačevati odškodnin, saj smo včeraj veliko govorili o povprečninah, ki so praktično vsako leto relativno nižje. Tako da na občine ne prelagati, prosim, tega problema. Bi pa bilo dobro, da bi morda Sklad kmetijskih zemljišč odkupil ta kmetijska zemljišča v vodovarstvenih območjih in kmetu zagotovil kmetijsko zemljišče na neki drugi lokaciji. Ta kmetijska zemljišča znotraj vodovarstvenih področij pa bi lahko sklad dal v najem za ekološko pridelavo in je zadeva rešena. Mislim, da bi to znotraj Vlade lahko rešili in mislim, da bi to bilo tudi zelo dobro sprejeto med slovenskimi kmeti. Res je, da se nekako pričakuje, da to problematiko rešijo občine, ampak občine enostavno tega ne zmorejo. Imamo Sklad kmetijskih zemljišč, ki naj v tem kontekstu tudi nekaj naredi. In to je zelo preprosta rešitev. Jaz mislim, da to ni noben bav bav in najbrž bi bil potreben samo en sklep Vlade. Jaz bi te zadeve zelo poenostavil in rešitev je na dlani. Podpiram amandma k 3. členu, ki zahteva, da se člen črta. V bistvu gre za to, da se anulirajo spremembe 79. člena. Če smo včeraj veliko govorili o občinah, o Skupnosti občin Slovenije, Združenju občin Slovenije, Združenju mestnih občin Slovenije, prav ta združenja so nam, kolegice in kolegi vsi imamo to na mizi, pred časom poslali tudi dopis, kjer, citiram: "Skupnosti občin odločno nasprotujejo spremembam 79. člena Zakona o vodah, ki se nanaša na odškodnino za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti na vodovarstvenih območjih. Predlog sprememb je usmerjen k individualnemu sklepanju pogodb o izplačilu nadomestil za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti, s tem pa se ruši sistem zaračunavanja in oblikovanja cen gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, natančneje, posega in ruši način zaračunavanja omrežnine, ki vključuje tudi nadomestila za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti." No, hvala bogu s tem amandmajem k 3. členu nekako gremo na roko omenjenim reprezentativnim združenjem občin. Kar se mene tiče, bom ta amandma k 3. členu tudi podprl.

Jaz tudi zdaj mislim, da bo z uveljavitvijo tega zakona lažje priti do koncesije. Poznam primer v Prekmurju, na Goričkem, kjer je bila popolna vloga oddana konec leta 2008. Ta Prekmurec je imel celo investitorja, zdravnika iz Izraela, ki je celo ugotovil, da je tam voda, ki zdravi raka. Vendar do danes se nič ni zgodilo, do danes še ni dobil dovoljenja za črpanje in

polnjenje, se pravi ni dobil koncesije. Nek, ne vem, tam zadnji uradnik, tako je ta rekel, mu je odgovoril, da enostavno še ni cene in zaradi tega ne more dobiti dovoljenja, ne more dobiti pogodbe in tako dalje. Jaz upam, da se bo tudi s tem zakonom nekako ta zadeva rešila, ker je res nenormalno, če ima nekdo investitorja, da potem čaka 7, 8 let, da dobi papirje, kot se reče. In tam med drugim tudi, kot zagotavlja ta investitor, bi lahko zaposlil do 12 ljudi.

Pozdravljam te spremembe in amandmaje in bom glasoval za ta zakon. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Ker imam kar nekaj časa, bom šel lepo postopoma. Najprej ne morem kaj, da se ne bi odzval na to, o čemer je razpravljaj razpravljavec pred menoj. Seveda pozdravljamo to, da deli Slovenije, ki še nimajo neoporečne pitne vode, dobijo to neoporečno pitno vodo. Ampak, prvič, kako bomo pa vedeli, da je neoporečna, če smo zrezali sredstva za monitoring v proračunu, in druga zadeva, moramo se zavedati, da ta neoporečnost ni večna, je lahko neoporečnost od danes na pojutrišnjem in tako naprej. Kot bitje, večinoma sestavljeno iz vode, ne bom šel v te populistične zadeve, ki ste jih že drugi prej povedali, kako je voda pomembna. Tukaj nihče ne govori o podnebnih spremembah, kot da se nekako ne dogajajo.

Če se dotaknem samih amandmajev in samega zakona, imamo spet neko podobno debato, kot smo jo imeli včeraj. Na eni strani imamo koalicijo, ki trdi, nekaj delamo, nekaj rešujemo, to je super. Na drugi strani pa imamo opozicijo, ki je bolj ali manj kritična, ki izhaja iz več ali manj vednosti v tej kritiki. Ampak to je navsezadnje normalno, to je tudi parlamentarna naloga opozicije in skrajni čas je, da se na to navadimo.

Kaj je sedaj problematično pri tem zakonu? Gre za večje spremembe po 13 letih. Ko gre za te večje spremembe, ko naenkrat cela strokovna javnost in dobršni del drugih deležnikov zlasti v lokalni skupnosti vzroji ob pripravi tega zakona, ko se nekako ne ve, kdo ta zakon piše, ko gre po nekih pospešenih postopkih, lahko bi sedaj spet poslovnik odpiral in prebiral, kdaj je to primerno, to je prevelika sprememba, saj v bistvu koalicija in vlada tudi kršita poslovnik, na kar vas opozori vladna pravna služba, kar sem na odboru bral, pa tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, dobi človek nek nelagodni občutek. Kolega Danijel je razlagal, da je to zadeva, ki ima kar neko brado, tradicijo, kar je logično. Na dobrih 20 tisoč kvadratnih kilometrov Slovenije imamo cirka 26 tisoč kilometrov vodnokapilarnega sistema in imamo tudi neka tako imenovana skrita znanja, tradicijo, ki so se nalagala stoletja. Lahko si gremo idrijske klavže pogledat, lahko si gremo še kaj drugega pogledat. Zlasti izhajajoč

iz pomembnosti tega, če hočete, geomorfologije Slovenije, je takšen način sprejemanja te zakonodaje blago rečeno – gospod Cerar meni pogosto očita, da sem nesramen – nesramen. Ne morem drugega reči kot to. Kot smo že na odboru povedali, verjetno ni nobene dileme, da gre za neko dejavnost, ki jo je treba resno sistemsko urediti. Poslanec Ranc je sedemkrat, osemkrat uporabil besedo sistemsko. Na takšen način, kot ste se jo lotili, temu ni tako. Na dobršen del stroke ste pozabili oziroma je niste kontaktirali. Mečete ljudi iz edinega inštituta, ki se s tem ukvarja, jih hočete spremeniti v uradnike, kar je blago povedano zelo žalostno. Zakaj? Ker zlasti SMC tvori nekaj ljudi, ki so tako kot jaz prišli iz akademske raziskovalne sfere, ki že tako vedo, da vedno bolj postajamo neki birokrati, ker vedno več nekih formularjev izpolnjujemo, sedaj boste pa še sistemsko te ljudi, raziskovalce premestili med birokrate. Tukaj me recimo čudi dokaj vehementni razmislek kolega Krivca, ki je rekel: "Ukinitiv inštituta, korak v pravo smer." Jaz si nekaj takega ne bi upal tako vehementno izreči.

Veliko je bilo tukaj govora o nadomestnih kmetijskih zemljiščih. Na odboru, kar so že zlasti opozicijski poslanci opozorili, nismo dobili nekega odgovora v zvezi s tem. Lahko se strinjam s poslancem Nove Slovenije, da občine nimajo niti kadrov, finančnih resursov, da bi tovrstne zadeve opravile. Malo sem skeptičen do njegovega predloga, da bi se po teh zamenjavah dalo na teh brežinah, če se tako izrazim, v takem obsegu iti ekološko kmetovanje. Lahko bi na dolgo in široko govorili o koncesijah in koncesionarjih, kjer številni, ker jim to ni neka osnovna dejavnost, se zelo, blago rečeno, nenavadno in škodljivo vedejo do okolja. Lahko govorimo, kako so lško zrezali na sotočju z Ljubljano, lahko govorim o tem, kako so zasuli mrestne jame, soške postrvi in tako naprej. Skratka, zdi se mi, da je nek ključni problem tega zakona, da se hiti tam, kjer se ne bi smelo hiteti, da se meša nekaj, kar bi bilo treba urediti pospešeno, to je zlasti področje koncesij. Imamo neko čudno situacijo, določene pravne subjekte, ki so v gospodarstvu izkoriščali vodne vrtnice in so jim bile dejansko izračunane koncesijske dajatve, pa neke druge subjekte, ki to še vedno čakajo. V bistvu me čudi, da nekdo ni šel že tožit državo, ker gre na nek način za nedopustno razlikovanje. V bistvu ne rabite biti prehud pravnik, da bi ugotovili, da gre tudi za neko vrsto nedovoljene državne pomoči.

Če se zdaj nekako lotim samih amandmajev, imamo nek položaj, ko se tako izvršilna oblast kot tudi koalicija požvižgata na mnenja zakonodajno-pravnih služb, tako vladne službe kot naše državnozborske. Lep tak primer je 13. člen, kjer Zakonodajno-pravna služba, bom kar prebral, zelo jasno opozarja: "Določba člena odstopa od načela integralnega proračuna. Vodni sklad je proračunski sklad in ne more biti namenjen financiranju organa v sestavi ministrstva, saj je organ v sestavi samostojen

proračunski uporabnik. V organu v sestavi bodo državni uslužbenci in ne izvajalci javne službe, ki so koncesionarji. Določba je v nasprotju s predpisi s področja proračunske porabe sredstev. Taka določba tudi ogroža delovanje organa v sestavi, saj se sredstva v vodni sklad stekajo postopoma." Spet imamo, počasi grem že sam sebi na živce, da moram to vedno reči, neko koalicijo z zelo močnim pravnikiškim lobijem, ki se nekako požvižga na te osnovne zadeve, da ne rečem tega, da je vodni sklad seveda dokaj preobremenjen, ker v ministrstvu dobro veste, s financiranjem izgradnje hidroelektrarn na Spodnji Savi.

Zdaj se bom dotaknil kar naših amandmajev, da se ne bom še enkrat oglašal. V tej luči podpiramo, ko govorimo o tem 13. členu, amandma, ki ga je predlagala opozicija, ki dejansko črta to nedopustno šlamastiko koalicije. Naš amandma se loteva 16. člena, prvega, drugega in tretjega odstavka. V bistvu se ukvarja s to reorganizacijo upravljanja voda, ki jo hočete tako na hitro narediti in pri tem so vam priročni izgovor ujme v zadnjem času, čeprav stroka zelo izrazito opozarja in si je tukaj dokaj enotna, da se moramo več ukvarjati s preventivo. Skratka, ujme, ki so se zgodile, nesreča. Prihajam s tega območja, ki je tudi povezano, kar je spet poslanec Nove Slovenije opozarjal, z nekim mednarodnim sodelovanjem, po domače povedano, Avstrijcem začne zalivati njihovo mestece, pa odprejo zapornice, pa nam zalije Duplek. Tudi to je dimenzija tega področja. Ampak če grem k našim amandmajem, mi nekako predlagamo prvo spremembo, da se prolongira rok s 1. januarja 2016 na 2018, da se malo premisli, ali gre dejansko za pravilen pristop k reorganizaciji in v bistvu dobesedno skoraj ukinjanju Inštituta za vode. S tem ta inštitut pridobi čas za reorganizacijo, čas tudi za iskanje nekih novih virov financiranja in tudi nek čas za poglobljeno razpravo in usklajevanje med deležniki. Sprememba tretjega odstavka se pa seveda nanaša na neke pravice delavcev Inštituta za vode. Ne bom zdaj omenjal daljšega traktata, na katere vse zakone Evropske direktive bi se lahko skliceval. V tej razpravi smo dobili s strani poslank in poslancev koalicije, zlasti Desusa, delno SD, nekako, "ja, obljubili so nam, da problemov ne bo." Državni zbor ni nek organ, ki živi od obljub. Mi smo zakonodajno telo, zakonodajna veja oblasti, ki mora v skladu z reguljo, izhajajoč iz ustave, izhajajoč iz deklaracij, ki jih vnašamo v svoj pravni red, poskrbeti za zadeve. Veste, jaz ne morem kot poslanec tega kupiti, "ja, obljubili so mi to pa to ..." Meni so v življenju marsikaj obljubili, ampak ne bom zdaj svoje osebne biografije tu razlagal. Še enkrat bom ponovil, izrazito nedopustno se mi zdi, polna usta imamo družbe znanja. Navsezadnje, evo, spet bi se lahko vrnil k svoji zlati šlager temi, strategiji pametne specializacije, mi bomo pa v tej družbi znanja znanstvenike s področja, ki je ključno za neko državo, ki je, po domače povedano, tako

vodnata, kar nam številni zavidajo, rinili in spreminjali v neke birokrate. Pri pripravi zakonodaje jih dejansko ne bomo vključili v pripravo te zakonodaje. Pustimo ob strani, seveda sem jaz sociolog, so različni interesi, tudi partikularni, je težavno usklajevati toliko deležnikov, toliko akterjev. Res je, da je gospa ministrica, kot citiram, "padla v vodo", ampak če hočemo sistemsko reševati tovrstne zadeve, vse ljudi, ki imajo znanje o tem področju, ljudi, ki jih to nekako prizadene, lokalne skupnosti, ki imajo tu interese, kmetovalce, o katerih imamo polna usta, pa se nam samooskrba na s strani SD fevdaliziranem področju razpolovi v sedmih, osmih letih. Da ne govorim o tem, koliko manj jih bo letos delovalo oziroma kmetovalo po eko načelih. To je pač neko področje, ki je šolski primer, idealno tipski primer. Tudi zaradi tega nam mogoče – ker smo iz vode prilezli, če verjamete v evolucijo, jaz verjamem – vse to preči, ker je treba to sistemsko odpreti, zadeve premisliti, po ducatu let ali še več, in se na njih odzvati. Ta sprememba zakonodaje in takšen način, na katerega to peljete, takšen način, po katerem se na številne deležnike poživigate, način, kjer se navsezadnje poživigate tudi na Poslovnik Državnega zbora, kaže po eni strani vašo vehemenco, po drugi strani, da se te zadeve nočete lotiti in lotevati na način, kakor bi bilo treba. Večkrat smo vas opozorili v bistvu iz vseh opozicijskih strank, kar je tudi naša dolžnost, ne naše nagajanje, kar je naša dolžnost, da delate napako, da je treba ločiti nekaj, kar je treba nujno novelirati, nujno urediti, tudi zaradi tega da bi preprečili to diskrepanco in na nek način latentno nedovoljeno državno pomoč, urediti vprašanje koncesionarstva, razmisliti tudi o nekem drugem zakonu, o vpisu v ustavo dostop do vode in potem ločeno v rednem postopku iti v sistemsko spremembo skozi neko bolj odprto debato vseh deležnikov. Ne pa da imamo na Ministrstvu za okolje in prostor, da se v bistvu te spremembe zakona vržejo za nekaj dni v javno razpravo, vmes imate vikend, v petek se vrže, v torek je konec, v sredo se malo "poštima", v četrtek daste na Vlado. Verjetno obstajajo v Kazenskem zakoniku členi, po katerih bi vas zaradi tega lahko preganjali. Zaradi tega v Združeni levici nikakor ne moremo takšnega načina dela in takšnega noveliranja tega zakona podpreti. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima gospod Marjan Dolinšek.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala, spoštovana predsedujoča. Spoštovana ministrica, njena ekipa, spoštovane kolegice in kolegi!

Obstoječe stanje na področju izvajanja nalog upravljanja voda kaže že kar nekaj časa na razmere, ki niso urejene. Kaže tudi na neučinkovitost in neustrezno upravljanje z vodami. Nedopustno je, da takšno stanje posledično predstavlja tudi nevarnost za

življenje ljudi in tudi škodo na premoženju. To se je jasno pokazalo tudi v lanskem letu 2014 ob poplavnih dogodkih, ki smo jim bili priča, kjer se je jasno v nekaterih delih pokazalo, da sistem ne deluje tako, kot bi moral, in tudi ne omogoča načina integralnega upravljanja z vodami v Sloveniji, tako da izkoristimo vodni potencial, ki nam je na razpolago, kot našo veliko razvojno možnost in tudi veliko priložnost. Služba bi na tem področju morala zagotavljati pogoje za učinkovito izvajanje javne službe, izvajanje investicij ter sodelovanje s stroko kot tudi z drugimi deležniki. Sistem mora zagotavljati ustrezno organiziranost in primerno kadrovske pokritost tako na nacionalni, regionalni kot tudi na lokalni ravni. Za samo vzpostavitev direkcije Republike Slovenije za vode kot samostojnega proračunskega porabnika, ki naj bi začela delovati s 1. 1. 2016, menim, da je časa zadosti, kljub nekaterim pomislekom v razpravah na odboru, ki smo jim bili priča, ko gre za ta prehod na novo organiziranost. Izgovarjanje, da gre za prekratek rok za ta prehod, mislim, da nima prave osnove, kajti izhajam iz podjetniškega vidika, če bi v podjetništvu potrebovali leto, dve, potem ne vem, kako bi se v podjetništvu lahko prilagajali, ker praktično je podjetništvo podvrženo dnevno raznim spremembam, in hočeš nočeš se boš prilagodil ali te več ne bo. V teh nekaj mesecih, ki so pred nami, se lahko ta reorganizacija izpelje. Prepričan sem tudi, da je bojazen povsem odveč s strani zaposlenih, konkretno mislim na sam inštitut, kajti prenos pravic in spoštovanje Zakona o delovnih razmerjih je dolžnost delodajalca, da spoštuje obveznosti delavcev kot tudi pravice delavcev, ki jim gredo tudi v tem primeru prehoda ob tej novi organiziranosti.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah po skrajšanem postopku podpiram kot tudi vložene amandmaje. Mislim, da je skrajni čas, da se na tem delu končno razmerje, stanje in upravljanje uredi v cilju celovitih ukrepov za izvedbo reorganizacije področja urejanja z vodami.

Spoštovana gospa ministrica, čaka vas veliko dela kot tudi gospoda Vehina in jaz vam želim pri tej reorganizaciji in pa tudi novi postavitvi veliko uspeha. Kot je bilo že od predhodnih razpravljavcev slišati, to je en del. Stvari so med sabo povezane, ampak prepričan sem, da je to korak, ki je bil nujen. Kot vemo, je po tolikih letih pred nami sprememba zakona, ki je nujna, zato je tudi primeren skrajšani postopek. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Želi še kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na razpravo o amandmaju k 13. in 18. členu. Ker je amandma Poslanske skupine SDS k 13. členu pod točko 1 vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 18. členu, bomo o vseh amandmajih k tema členoma razpravljali skupaj. V razpravo torej dajem 13. in 18. člen ter dva amandmaja Poslanske skupine

SDS ter amandma Poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. Prehajamo na razpravo o amandmaju k 16. členu. Torej dajem v razpravo amandma k 16. členu ter amandma Poslanske skupine Združena levica. Želi kdo razpravljati? Ne. Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMI ZAKONA O SPREMENBAH ZAKONA O VOJNIH VETERANIH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo predložila skupina 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. Predlog zakona je na 13. seji 30. 6. 2015 obravnaval Odbor za delo, družino in socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana. Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo mag. Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSuS): Hvala lepa za besedo, vsem skupaj prav lep pozdrav.

Pred nami je predlog zakona, ki smo ga v zadnjih treh letih spremenili dvakrat, vmes pa sta bila dva predloga sprememb neuspešna. Vsebina predlogov se je in se tudi s tem predlogom nanaša na pravico do plačila polne vrednosti zdravstvenega zavarovanja vojnim veteranom, torej za plačilo dodatnega zdravstvenega zavarovanja. Seveda pri tem predlogu za začetek ne moremo mimo tega, da se poraja dvom v iskrene namene tokratnega predlagatelja, saj je ravno SDS tista, ki je avtor ureditve, ki jo danes želijo spremeniti. V duhu množice varčevalnih ukrepov je ravno predlagatelj danes obravnavanega zakona z Zakonom za uravnoteženje javnih financ v letu 2012 oklestil pravice, med drugim tudi vojnim veteranom. Vendar socialno najšibkejši, tisti vojni veterani, ki imajo manj kot 497 evrov prihodka, so pravico doplačila do polne vrednosti zdravstvenih storitev ohranili. Del takratne koalicije, ki se je lotila blaženja finančne krize z zmanjševanjem proračunske porabe z zategovanjem pasu našim državljanom in državljanke, je bila tudi stranka Desus. Prav tako pa je Poslanska skupina Desus podprla zakonsko spremembo vlade Alenke Bratušek, ki je določila, da bo ukrep glede zamrznitve plačila dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja vsem tistim vojnim veteranom, ki po Zujfu niso upravičeni do plačila dodatnega zdravstvenega

zavarovanja, odpravljen s 1. januarjem leta, ki sledi letu, v katerem je uradno ugotovljeno 2,5-odstotna gospodarska rast. V podobnem položaju, kot je trenutno okoli 60 tisoč vojnih veteranov, je še nekaj prebivalstva, ki jim je bila kakšna pravica z varčevalnimi ukrepi odvzeta oziroma znižana. Med njimi je na primer tudi 610 tisoč upokojencev, to je 10-krat več ljudi, kot je samo vojnih veteranov, katerih usklajevanje pokojnin je vezano na izpolnitev tega istega pogoja. Slednje bodo končno po dolgem času ponovno usklajevane prav tako ob izpolnitvi pogoja 2,5-odstotne rasti BDP oziroma celo z zamikom, saj kljub sicer še neuradno ugotovljeni 2,6-odstotni rasti v letu 2014, se bo usklajevanje realiziralo šele v prihodnjem letu.

Kar se tiče namena predloga zakona, pa se v Poslanski skupini Desus sprašujemo, zakaj je predlagatelj vojnim veteranom ne vrne prav vseh z Zujfom odvzetih pravic. Z Zujfom je bila namreč dvignjena še mejna starost za pridobitev statusa veterana, ukinilo pa se jim je še zdraviliško in klimatsko zdravljenje. Za konec naj povem še to, da se je celo iz vrst vojnih veteranov sami sprašujejo, kako je mogoče tako nenadno spreobrnjenje SDS ter obsojajo tako brezvestno in brezsravno dejanje.

V Poslanski skupini Desus je že na matičnem delovnem telesu bila odločitev glede podpore predlogu tega zakona iz povedanih razlogov negativna. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Spoštovana gospa podpredsednica, kolegice in kolegi.

Pred nami je Predlog Zakona o spremembah Zakona o vojnih veteranih. Leta 2012 se je z Zakonom za uravnoteženje javnih financ nesorazmerno poseglo v pravice do zdravstvenega varstva vojnih veteranov. Zujf je ukinil pravno podlago za uveljavitev pravice do zdraviliškega in klimatskega zdravljenja, zvišal starost za uveljavljanje pravic po Zakonu o vojnih veteranih s 50 na 55 let, poleg naštetega je za vojne veterane zaostрил pogoje za uveljavitev pravice do zdravstvenega varstva. Trajno je ukinil edino materialno pravico vojnih veteranov, to je plačilo premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Pred sprejetjem Zujfa se je pravica zagotavljala vsem vojnim veteranom, ki so dosegli starostni pogoj po Zakonu o vojnih veteranih. Pravica do plačila premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki se zagotavlja iz državnega proračuna, je po določitvi Zujfa ostala nespremenjena le za osebe s statusom vojnega invalida in za osebe s statusom žrtve vojnega nasilja. Vojnim veteranom se je pravica do plačila premije dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja od 1. januarja 2013 zagotavljala le še selektivno ob izpolnjevanju starostnega

pogoja in pogojev za pridobitev veteranskega dodatka.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov vseskozi trdimo, da pravice, dodeljene na podlagi Zakona o vojnih veteranih, pomenijo priznanje Republike Slovenije za prispevek, ki so ga vojni veterani, borci NOB in pripadniki obrambnih ter varnostnih sil, ki so sodelovali v osamosvojitvenih procesih oziroma vojni za Slovenijo leta 1991, dali za svobodo in samostojnost Slovenije. Ob sprejetju Zujfa dalje so zato vložili veliko napora, da sprejete določbe v zakonu niso ostale trajne. Menimo, da prejemki vojnih veteranov in žrtev vojn ne smejo in ne morejo biti socialne narave in ne predstavljajo plačila, ampak odškodnino za telesno in duševne poškodbe ter pomenijo izraz hvaležnosti.

Ravno zaradi navedenega so takratni opozicijski poslanci, s prvopodpisanim Matjažem Hanom, že konec leta 2012 z novelo Zujfa želeli preprečiti trajni odvzem omenjenih pravic. Novela zakona je predvidela predhodno obdobje, v katerem bodo te pravice zamrznjene, vezano na gospodarsko rast. Žal so bili vsi poskusi spreminjanja Zujfa neuspešni. Predvideno rešitev je šele leta 2014 uzakonila novela Zakona o vojnih veteranih, ki je ponovno uveljavljala pravice, kot so bile pred sprejetjem Zujfa, in jih vezala na pogoj višine gospodarske rasti, ki bo ponovno omogočila izplačevanje teh pravic v večjem obsegu in uresničitev posebnega ustavnega varstva teh upravičencev. Novela, o kateri se izrekamo danes in jo je v zakonodajni postopek vložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, je predvidela rešitev, da se vojnim veteranom zagotovi plačilo zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja v najkrajšem možnem času in da se pogoj 2,5-odstotne gospodarske rasti črta. Kot rečeno leta 2014 sprejeta novela je določila, da se ta pravica vrne 1. januarja leta, ki bo sledil letu, za katerega bo ugotovljena gospodarska rast preseгла 2,5 % bruto domačega proizvoda. Gre za dikcijo, ki je poenotena z drugimi tovrstnimi ukrepi, ki so bili sprejeti na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ. Kot navaja Vlada v svojem mnenju gre za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, resda o različnih vsebinah ter ob različnih pogojih, a vendar veljajo ukrepi za uravnoteženje javnih financ za vse upravičence enako. S črtanjem odložnega pogoja gospodarske rasti pa bi bili vojni veterani v bistveno ugodnejšem položaju od drugih državljanov, upravičencev do razno vrstnih pravic iz javnih sredstev, ki naj bi učinko ugodne gospodarske rasti občutili šele leta 2016. Poleg tega je treba omeniti tudi to, če bi sprejeli predlog SDS, bi za ta namen praktično jutri potrebovali dodatna proračunska sredstva v višini 58 milijonov, ki pa v proračunu za leto 2015 niso zagotovljena.

Zaradi navedenega je večina že na matičnem delovnem telesu ocenila, da novele zakona ni mogoče podpreti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo gospod Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa.

V Združeni levisi nasprotujemo odvzemu legitimno pridobljenih pravic, ki ga je deloma celo protiustavno izvedla vlada predlagatelj tega zakona. Takratni varčevalni ukrepi so poleg napačne politike Evropske komisije in Evropske centralne banke povzročili drugo recesijo, ki bi se ji dalo izogniti. Negativne ekonomske posledice Zujfa danes priznava celo Ministrstvo za finance, sicer pa jih je bilo mogoče v naprej predvideti, zato odvzema pravic ni mogoče upravičiti z ekonomskimi razlogi. Zakon predlaga stranka, ki je pravice odvzela. S predlogom se vračajo pravice le eni od skupin, ki so bile prizadete. Zato je to klasičen primer poceni nabiranja političnih točk. Vendar je zakon pred nami in se je do njega treba opredeliti. Mi ne vidimo razloga, zakaj bi predloga ne podprli. Res je, veterani, ki presegajo cenzus za veteranski dodatek, niso med najbolj socialno ogroženimi prebivalci Slovenije. Veteranski cenzus je namreč skoraj dvakrat višji od cenzusa za denarno socialno pomoč, toda to še ne pomeni, da pravice veteranom ogrožajo pravice socialno ogroženih, kot trdi Vlada, ki je v obrazložitvi zapisala: "S črtanjem odložnega pogoja gospodarske rasti bi bili vojni veterani v bistvu v ugodnejšem položaju od drugih državljanov, upravičencev do raznovrstnih pravic iz javnih sredstev, ki naj bi učinko ugodne gospodarske rasti občutili šele leta 2016." Glede na te domnevne neenakosti je treba povedati, da so bili tudi veterani postavljeni v neenak položaj v primerjavi z žrtvami vojnega nasilja, ki so leta 2012 ohranili pravico do plačila zdravstvenih storitev ne glede na dohodek. Zato neenakost ne more biti argument proti, ampak je kvečjemu izgovor, izgovor za izigravanje ene družbene skupine proti drugi. Na ta način se namreč prikrijejo pravi vzroki za njihov slab položaj. Z isto taktiko je vlada zavrnila predlog o odpravi omejitve dedovanja prejemnikov socialnih pomoči in varstvenih dodatkov. Zato je treba jasno povedati, položaj socialno ogroženih se zaradi vrnitev pravic veteranom ne bo poslabšal. Za njihov problem niso krivi veterani, ampak sistem, v katerem živimo, in vlada, ki vodi protisocialno politiko. Kako bi lahko drugače imenovali načrt, da se v letu najhujšega zategovanja pasu odpravi četrti dohodninski razred. V programu stabilnosti je namreč predvideno, da se bodo leta 2016 izdatki glede na leto 2014 zmanjšali za 664 milijonov evrov. Hkrati pa namerava vlada uvesti davčno olajšavo za 3 tisoč 262 najbolj plačanih ljudi v Sloveniji. Vladno obrazložitev je treba brati natančno. Vlada ni dala zagotovila, da se bodo

socialne pravice v letu 2016 odmrznile, ampak "naj bi se odmrznile". Ta zadržanost ni naključna. Če misli vlada znižati izdatke za 664 milijonov, bodo morali začasni ukrepi postati trajni, morda ne vsi, ampak točno to napovedujeta ministra Mramor in Koprivnikar.

V Združeni levici ne pristajamo na politiko, ki bi z eno roko jemala socialno ogroženim, z drugo roko pa dajala najbogatejšim. Zato bomo zakon podprli. Na srednji rok pa si bomo prizadevali za drugačno ureditev zdravstvenega in socialnega varstva. Potrebujemo javno zdravstveno zavarovanje, ki bo krilo celotno košarico pravic. Ko bomo dopolnilno zdravstveno zavarovanje zamenjali s solidarnostno javno dajatvijo, bo problem doplačil rešen za vse prebivalce, ne samo za veterane. Šele to je zadovoljiva rešitev: dostojno življenje moramo zagotoviti vsem prebivalcem Slovenije, ne glede na njihov socialni status. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovane kolegice in kolegi!

Poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov smo bili v času sprejemanja Zakona za uravnoteženje javnih financ pod velikim pritiskom. Nihče, tudi mi si nismo želeli Zakona za uravnoteženje javnih financ, je bil pa nujen in edina pot, ki smo jo videli. Varčevalni ukrepi, ki so bili in so še neizbežni za uravnoteženje javnih financ, niso enostavni, vendar si upamo vsem pogledati v oči in razložiti njihovo nujnost. Standard, ki smo ga bili vajeni do takrat, ni bil več mogoč. Nevzdržno je trošiti več, kot ustvariti. S treznostjo in kančkom potrpežljivosti se to najbrž da razumeti. Prav za potrpežljivost smo takrat prosili tudi državljanke in državljane. Ni enostavno, in vsakega imamo v mislih, ko odločamo o varčevalnih ukrepih. Vse to pa zaradi tega, da smo in bomo zagotovili boljše in stabilno prihodnost vsem, predvsem generacijam, ki prihajajo. Vsi se zavedamo, da s tem zakonom ni bil nihče zadovoljen. Na vse poslanske skupine in na vse poslance so bili izjemni pritiski. Dobivali smo številna pisma, osebne zgodbe in podobno. Lahko rečem, da je celo Svet Nove Slovenije od nas poslancev zahteval, da storimo nekaj, da se pritiski na področju družinske politike ublažijo. Tudi vojni veterani so plačali in še nosijo svoj del bremena. Vsi skupaj pa upamo, da ne bo več dolgo. Kot trenutno kaže, naj bi jim bila s 1. 1. 2016 povrnjena pravica do plačila zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja. Trenutna vlada pa je odgovorna, da presodi, v katerem trenutku lahko v proračunu zagotovi zadostna sredstva za ta namen.

Predlogu zakona o spremembah Zakona o vojnih veteranih poslanci Nove Slovenije na matičnem delovnem telesu nismo nasprotovali.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Hvala, predsednica. Spoštovane kolegice in kolegi!

V razpravi o predlogu zakona o spremembah Zakona o vojnih veteranih je bilo v drugem branju na matičnem odboru veliko razprav, namenjenih neizpodbitnim zaslugam vojnih veteranov v preteklosti ter pregledu do sedaj vloženih novel Zakona o vojnih veteranih. Te so poskušale urediti vrnitev razlike do plačila zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev, zagotovljenih v okviru obveznega zavarovanja, vsem vojnim veteranom z začetkom veljavnosti od sprejetja novel dalje, in ne od sprejetega sklepa vlade o ugotovljeni 2,5-odstotni gospodarski rasti. Ravno slednje je predlagatelj tudi navedel kot poglobitni cilj predloga zakona. Trenutna ureditev zagotavlja pravico do plačila zdravstvenih storitev v višini razlike do polne vrednosti storitev v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja le tistim vojnim veteranom, ki prejemajo veteranski dodatek. Takšno ureditev je leta 2012 določil Zakon za uravnoteženje javnih financ. Z novelo Zakona o vojnih veteranih iz leta 2014 pa je bila sprejeta sprememba, ki je tedanjo ureditev določila kot začasno omejitev, ki velja do leta po letu, ko gospodarska rast doseže 2,5 %. Pri omenjeni spremembi Zakona o vojnih veteranih iz leta 2014 je treba vedeti, da tak pogoj za vrnitev pravic velja še za veliko drugih pravic, ki so bile z Zujfom prav tako vezane na gospodarsko rast. Glede na posledice za javne finance, ki bi jih z uveljavitvijo predloga zakona povzročili, bi težko sprejeli tak zakon sredi proračunskega leta, saj je bil že sprejet rebalans za letošnje leto. Zavedamo se tudi, da tako kot marsikateri drug zakonski predlog, ki je všečen in nekomu v danih gospodarskih razmerah ter trenutnem stanju javnih financ nekaj daje, mora na drugi strani tudi nekje nekomu vzeti. Zato poudarjamo, da družbenih skupin med seboj ne moremo tehtati, ocenjevati, kateri vzeti, da bi eni drugi družbeni skupini, ki prav tako potrebuje pomoč, dali. Posamezne skupine, ki potrebujejo pomoč, ne moremo in ne smemo postavljati v konkurenčni položaj. Črtanje pogoja ugotovljene gospodarske rasti bi po našem mnenju vojne veterane spravilo v bistveno boljši položaj od drugih upravičencev do ostalih pravic iz javnih sredstev, ki bi učinke ugodne gospodarske rasti občutili šele z začetkom leta 2016. Prav tako pa moramo ponovno izpostaviti, da pri razlogih, ki smo jih že v drugem branju na seji matičnega odbora izpostavili kot odločilne, da smo zavrnil predlog zakona, nikakor ne gre razumeti kot ocenjevanje dosežkov vojnih veteranov.

Neizmerni dosežki teh veteranov skozi zgodovino Slovenije so absolutno in neoporečno dejstvo, ki nikoli ni bilo sporno ali predmet razprave v zvezi s predlogom zakona.

V Poslanski skupini SMC smo predlog zakona zaradi vseh do sedaj navedenih razlogov, povezanih tako s finančnimi posledicami kot z enako obravnavo vseh upravičencev do pravic iz javnih sredstev, na seji matičnega delovnega telesa zavrnili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednica. Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci!

V SDS smo predlagali te spremembe Zakona o vojnih veteranih v dobri veri, da bo Državni zbor spoznal, da je sedaj glede na gospodarsko situacijo čas, da vsem vojnim veteranom, to se pravi tistim, ki so se najbolj žrtvovali za našo domovino in za to, da danes živimo v samostojni in neodvisni Republiki Sloveniji, dali največ, na nek način tudi zahvalimo. Gospodarska in finančna situacija se je po letu 2008 v Sloveniji zelo poslabšala. Ko je konec leta 2011 oziroma februarja 2012 prisegla druga Janševa vlada, se je takoj lotila rezov na vseh področjih. Treba je bilo varčevati, konsolidirati javne finance. Ker v Slovenski demokratični stranki nismo izključevalni do nikogar in ker nismo želeli, da bi nam kdorkoli očital, tem ste vzeli, tem niste, smo se odločili, da tudi posežemo v nekatere pravice vojnih veteranov. Zaradi tega smo vsem vzeli dodatek oziroma dopolnilno zdravstveno zavarovanje, ki jim ga je prej plačala država oziroma tistim ne, ki so bili upravičeni do veteranskega dodatka. Takrat so bile tudi velike kritike na naš račun, vendar smo se zavezali, da takoj, ko bo gospodarska situacija v državi ugodnejša, da bomo prišli s predlogom, da se jim ta zadeva vrne. Če danes pogledate, katere ukrepe pohvalijo v tujini, katere ukrepe pohvali OECD in s katerimi ukrepi se v Washingtonu, v Evropski uniji in povsod drugje hvali tudi finančni minister Dušan Mramor, je to pokojninska reforma, reforma trga dela, ustanovitev SDH, ustanovitev slabe banke in pa konsolidacija javnih financ. To je pet ukrepov, ki jih je sprejela takratna druga Janševa vlada, da nismo padli še bolj globoko, da nismo imeli še večjega primanjkljaja, kar bi Slovenijo zagotovo potisnilo tudi na rob današnje Grčije, kjer smo tudi priča, da radikalno leva stranka Siriza, ki je obljubljala ne vem kakšne bombončke pred volitvami, sedaj pristaja na radikalno varčevanje, ker samo to je očitno rešitev. Res je, da je neuradna rast v Sloveniji leta 2014 presegla 2,5 %. Kasneje je vlada Alenke Bratušek sprejela zakon, da se vsem vojnim veteranom vrne pravica do dodatnega zdravstvenega zavarovanja s 1. 1. leta, ki bo sledil letu, ko bo ugotovljena več kot 2,5-

odstotna gospodarska rast. Vendar pa je treba počakati še na tisti uradni podatek. Če ne bo 1. 1. 2016, potem se bo izkazalo, da je bil ta naš predlog upravičen, in ga bomo očitno takrat še morali ponoviti. Ne gre za to, da bi bili vojni veterani zaradi tega v ugodnejšem položaju od ostalih državljanov in državljanov. Menimo, da so to tisti, ki so takrat bili na okopih, ki so takrat izpostavili svoje življenje, nekateri še danes občutijo zaradi tega takšne in drugačne posledice, država jim je tukaj dolžna plačati vsaj nekaj, da se spominjamo in cenimo njihov trud, ki so ga takrat dali. V okviru Zujfa smo pač morali posegati na vse ravni. Ko je bilo že prej govora o upokojujencih, je vendarle treba biti odkrit in pošten in reči, da Zujf upokojujencem, ki imajo manj kot 622 evrov prihodkov na mesec, ni vzel niti evra. Tako da smo za tiste najbolj socialno ogrožene z Zujfom poskrbeli, da se jim ni jemalo. Je pa kasneje potem seveda Ustavno sodišče vrnilo žal nekatere privilegije tistim, ko je Zujf tudi jemal neupravičene privilegije, visoke pokojnine in tako naprej. Tudi na tem področju bo v naši državi še treba nekaj storiti. Nam je žal, da niste koalicijske poslanke in poslanci sprejeli našega predloga. Upate lahko samo, da bo uradna gospodarska rast nekje avgusta, ko bo znana, res 2,5 %, kajti razpravljalo se je na odboru, kot da je to že dejstvo.

V Slovenski demokratični stranki bomo počakali na te številke in se bomo potem še nadalje odločili, kako in kaj postopati v teh zadevah.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za Poslovnik z dne 9. december 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV REPUBLIKE SLOVENIJE PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložilo 5 tisoč volivk in volivcev. Predlog zakona je na 9. seji, 1. 7. 2015 obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana. Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Namen predlagateljev zakona je bil predvsem ta, da poskušajo približati interes uporabnikov, zakupnikov zemljišč pri odločitvah, ki jih sprejema svet sklada kot organ upravljanja. V Poslanski skupini Socialnih demokratov sicer pozdravljamo rešitev, ki bi šla v to smer, da se lahko v organe sklada imenujejo tudi predstavniki, ki ščitijo interes zakupnikov, seveda pa nikakor ne sme biti predstavnik v svetu sklada, ki bi bil lahko sam zakupnik in bi s tem prišli do konflikta interesov. Žal pa ta zakon posega v sestavo sveta sklada v trenutku, ko je ta v sredini svojega mandata, in takšna sprememba bi bila lahko protiustavna.

Zato te spremembe ne moremo podpreti. Hkrati pa je vendarle treba poudariti, da je ob tej priložnosti tudi na odboru potekala obsežna razprava o pomenu gospodarjenja z državnimi kmetijskimi zemljišči in tudi gozdovi ter kako pomembno je, da pri tem upravljanju sklad upošteva tako ekonomski kot socialni vidik. To namreč ne nazadnje tudi nalaga Ustava v svojem 67. členu. Ampak vendarle, v vsej zgodovini delovanja sklada od leta 1993 se vedno znova srečujemo s tem, koliko je treba upoštevati ekonomski interes, koliko pa socialni interes. V zadnjem obdobju je vendarle treba priznati, da je postopek licitacije za sklenitev zakupne pogodbe sicer dvignil zakupnine kar za 4,2-krat od prejšnjih oblik zakupnin, kar pomeni, da je upoštevana predvsem ekonomska kategorija, ne pa socialni moment pri zakupniku, ko mora uspešno gospodariti oziroma upravljati s temi zemljišči, zaslužiti dovolj sredstev tako zase kot tudi za tehnologijo in za vse, kar je treba za to, da zraste na tej zemlji nekaj dobrega. Res pa je, da sklad udejanja svojo socialno vlogo v tistih primerih, ko pride do izjemnih naravnih nesreč. Tako recimo tudi zaradi suše v letu 2013 sklad odpiše kar 421 tisoč evrov zakupnin. Torej v izrednih razmerah se to vendarle udejanja. Ampak zagotovo bi v prihodnosti, če bi predstavniki uporabnikov bili v svetih sklada, ta dialog med ekonomsko kategorijo in socialno kategorijo bil bistveno bolj uravnotežen, zato menimo, da bi v prihodnosti morali ponovno vzpostaviti drugačno sestavo sveta, seveda na način, ki bo skladen z ustavo. Pri tem pa je treba poudariti, da je sklad v svoji zgodovini delovanja vrnil vsa zemljišča v postopku denacionalizacije. V naravi je tako denacionalizacija v okviru Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov zaključena. Ni zaključena glede finančnih obveznosti, kajti poleg tega, da se v Sloveniji vračajo nepremičnine v postopku denacionalizacije v naravi, seveda upravičenci zahtevajo tudi odškodnino zaradi neuporabe teh zemljišč, konkretno v obdobju, ko jim ni bilo vrnjeno zemljišče pa od ustanovitve samega sklada. To prinaša zelo visoke finančne obveznosti skladu, in bilo bi prav, da tudi v prihodnosti razmislimo o tem, ker je vrnil vsa zemljišča, da se sklad razbremeni plačevanja 10-odstotnega prispevka v Slovenski odškodninski sklad, ki je namenjen poravnavi

zavez denacionalizacijskih upravičencem tudi iz drugih naslovov. Sklad naj bi v prihodnosti res upravljal samo s kmetijskimi zemljišči in gozdovi, ne pa tudi poravnava odškodnin z naslova denacionalizacije, kar bi zagotovo izboljšalo poslovanje sklada, pa tudi odnos do samih zakupnikov. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

S kmetijskimi zemljišči, še posebej z gozdovi, ki so eden naših najpomembnejših naravnih virov, moramo ravnati preudarno in trajnostno, še posebej to velja za državo. S spremembo zakona, ki jo je predlagala Kmetijsko gozdarska zbornica, bi se med drugim v svet sklada vrnil predstavniki uporabnikov oziroma zakupnikov kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov ter predstavnik zaposlenih na skladu. V Poslanski skupini Združene levice menimo, da bi z vračanjem predstavnikov zakupnikov zemljišč v svet sklada lahko nastal konflikt interesov, zato temu nasprotujemo. Kmetijsko gozdarska zbornica ima svoje predstavnike v nekaterih drugih javnih zavodih, v Kmetijskem inštitutu ali Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo. A tukaj so kot predstavniki stroke in ne kot predstavniki poslovnih partnerjev, če se lahko tako izrazim. Ta rešitev se nam ne zdi sprejemljiva, podpiramo pa vprašanje predstavnikov zaposlenih v svet sklada. Če vzamemo za primerljivo ureditev predstavnštvo delavcev v nadzornih svetih družb, kot jo določa 79. člen Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju, mora biti predstavnštvo delavcev v nadzornih svetih od ene tretjine do ene polovice predstavnikov. Primerljivega zakona, ki bi urejal predstavnštvo delavcev v svetih zavodov sicer nimamo, zdi pa se nam pomembno, da so tudi v teh svetih predstavniki delavcev. Vendar pa smo mnenja, da je treba to reševati s sistemskim zakonom, ki bo uvedel predstavnike delavcev v vse državne sklade.

Kar pa se tiče druge predlagane spremembe, s katero bi se skladu naložilo uvajanje splošnega načela o obvezni določitvi vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci, moram poudariti, da zemljiška politika, ki se pri postopkih prodaje in zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij ravna zgolj in samo po načelu, kdo da več, ni v skladu s strateškim ciljem slovenskega kmetijstva. Vlada se je pri svojem nasprotovanju predlagani spremembi zakona sklicevala na razvojno strategijo Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov, češ, da morajo biti odločitve sklada ekonomsko utemeljene in da je zato boljši sistem, kdo da več. Pri tem pa zamolči, da ta ista strategija skladu nalaga tudi izboljšanje zemljiške in posledično izboljšanje agrarne strukture in zagotavljanje racionalne rabe in ohranjanja okoljevarstvene vrednosti kmetijskih zemljišč.

Torej mora sklad v svojem poslovanju vendarle upoštevati tudi druge dejavnike.

V Poslanski skupini Združene levice se strinjamo s tem, da se uvede obvezna ureditev vrstnega reda med enakovrednimi zakonskimi upravičenci. Vendar pa menimo, da mora biti okvir prodaje in dajanja kmetijskih zemljišč v zakup jasneje urejen v zakonu. Pri tem bi se morala dajati prednost združenemu organiziranju kmetov, krepitvi prehranske samooskrbe in spodbujanju izgradnje lokalnih prehranskih verig.

V Poslanski skupini Združene levice menimo, da gre predlog zakona Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije v pravo smer, vendar da je zaenkrat preveč nedodelan, da bi ga lahko podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Iva Dimic.

IVA DIMIC (PS NSi): Spoštovana predsedujoča, kolegice in kolegi!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je s podpisi več kot 5 tisoč državljanov vložila v obravnavo v Državni zbor Republike Slovenije Predlog zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Zakon po besedah predlagateljev prinaša tri temeljne novosti. Prvič, spremembo sestave sveta sklada in način imenovanja predsednika sveta. Svet bi po novem sestavljalo 5 predstavnikov ustanovitelja, 3 predstavniki uporabnikov oziroma zakupnikov in en predstavnik delavcev. Vse člane pa bi imenovala Vlada. Predstavnik ustanovitelja bi predlagalo ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predstavnik uporabnikov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, predstavnik delavcev pa delavci. Predsednika sveta bi izvolili člani sveta izmed njih samih. Drugič, z uvedbo splošnega načela določitve vrstnega reda med enakovrednimi kandidati bo možna razvrstitev enakovrednih kandidatov. In tretjič, uvaja se obvezno soglasje Vlade tudi za podzakonske akte, ki urejajo zakup.

Predlagatelji ocenjujejo, da sklad s sedanjo organizacijsko strukturo sveta ne more optimalno slediti nacionalnemu interesu in strategiji, ki sta zapisana v dokumentih s področja kmetijstva in gozdarstva, zlasti v Strategiji razvoja slovenskega kmetijstva in Programu razvoja gozdov v Sloveniji. Krščanski demokrati se s predlagateljem strinjamo, da bi sklad moral izvajati slovensko kmetijsko zemljiško politiko kot dober gospodar zemljišč v lasti Republike Slovenije, voditi promet s temi zemljišči ter opravljati druge, z zakonom določene, naloge. Predlog novele, ki žal na matičnem delovnem telesu ni prejel zadostne podpore poslancev, bi to skladu omogočil.

Krščanski demokrati menimo, da je to še ena izmed mnogih zamujenih priložnosti, da se državne institucije približajo kmetom in

pričakujemo, da bo pristojno ministrstvo kmalu ponudilo alternativne rešitve, ki bodo zasledovale enake cilje, kot je ta zavržena novela.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS ZaAB): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi!

Skupina 5 tisoč volivk in volivcev je predložila Državnemu zboru sprejetje novele Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Čeprav gre za tako imenovano ljudsko iniciativo, ki je podprta s podpisi volivcev, velja opozoriti, da gre za predlog zakona, ki ga je pripravila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, volivci oziroma podpisniki pa so večinoma njeni člani. Gre za poskus zbornice, da bi odpravila rešitve, ki so bile z novelo tega zakona sprejete v letu 2010. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije namreč predlaga, da se spremeni zastopanost v organih upravljanja sklada, ki gospodari s premoženjem v državni lasti. Opozoriti velja, da je Državni zbor leta 2010 odpravil konflikt interesov med zasebnimi interesi članov sveta, ko je v prvem odstavku 5. člena določil, da predsednik in člani sveta sklada ne morejo biti osebe, za katere obstaja možnost konflikta med njihovimi zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih zasleduje sklad. Za možnost konflikta iz prejšnjega stavka se šteje, če je član oziroma predsednik sveta sklada zakupnik ali najemnik zemljišč v gospodarjenju sklada ali pogodbeni izvajalec del v gozdovih, s katerimi gospodari sklad. Predlagana rešitev torej poskuša uzakoniti stanje pred letom 2010. Po naši oceni novela skuša uzakoniti rešitve, ki bi omogočile Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije oziroma njenim članom vpliv na upravljanje z državnim premoženjem, kar pa je v nasprotju z interesi ustanovitelja sklada, torej države. Takšna sestava sveta bi lahko namreč posledično vplivala na izvajanje zemljiške politike, če bodo pri odločanju o vprašanih, ki so v pristojnosti sveta, sodelovali tudi uporabniki oziroma zakupniki kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij s sklada, ki so sedaj izvzeti. Da je temu tako, kažejo tudi nadaljnje predlagane spremembe, ki uvajajo obvezno določitev vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci, tako da se bo sledilo ciljem razvoja kmetijske dejavnosti. Poleg tega se s predlagano spremembo želi preprečiti oddajanje prostih kmetijskih zemljišč v državni lasti z licitiranjem. Predlagane spremembe so po naši oceni v škodo sklada oziroma njegove poslovne politike in s tem posledično tudi državnega premoženja. V Zavezništvu se do neke mere strinjamo s tem, da mora sklad pri oddaji kmetijskih zemljišč v najem slediti tudi ciljem kmetijske politike, kar pa ne pomeni, da lahko povsem zanemari ekonomske cilje. Podatki kažejo, da je

povprečna cena zakupa državnih kmetijskih zemljišč nižja od povprečne cene zakupa zasebnih kmetijskih zemljišč, donos sklada pa ne presega 2 % vrednosti premoženja kmetijskih zemljišč, kar pomeni, da so zakupnine kljub dvigu še vedno prenizke. Na podlagi licitacij je bila namreč dosežena zakupnina za 3- do 4-krat višja od izključne. Opozoriti velja, da je treba tudi na področju kmetijstva uveljaviti tržno naravnano gospodarjenje z državnim premoženjem. Gre namreč za tako imenovano naravno rento, ki je država ne more in ne sme prepustiti zasebnikom, pa četudi ti opravljajo kmetijsko dejavnost. Sklad je bil namreč dolgo časa neke vrste paradržavni sklad, politična igrača ene od političnih strank, ki ga je v časih, ko je sodelovala v vladi, uporabljala tudi za to, da je zadovoljevala ekonomske koristi svojih članov in simpatizerjev. Slednjega sicer Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ni moč očitati, ne moremo pa pristati na to, da bi ponovno kot družbeno sprejemljivo uveljavili logiko, da z državnim premoženjem ni treba ravnati tržno in da je dopustno, da država donose, ki bi jih ustvarjala z njim na podlagi tako imenovane pressure politics, ki se skrivajo za ljudskimi iniciativami, prepušča posameznim interesnim skupinam. Poleg tega se je treba zavedati tudi finančnih obveznosti, ki jih ima sklad. Iz naslova postopkov denacionalizacije zaradi nezmožnosti uporabe kmetijskih zemljišč in gozdov, vrnjenih v postopkih denacionalizacije, je bilo do sedaj izplačanih okoli 12 milijonov evrov, za 22 milijonov evrov pa je še odprtih zahtevkov. V bodoče bo to za sklad predstavljalo zelo veliko finančno breme in vprašanje je, ali ga bo sploh zmogel plačevati sam in bo morala ta bremena neposredno prevzeti država. Poleg tega, da mora sklad plačevati finančne obveznosti iz naslova denacionalizacije zaradi nezmožnosti uporabe zemljišč in gozdov, mora za poplačilo vseh obveznosti iz denacionalizacije namenjati tudi 10 % od vseh prihodkov vsako leto. Slednje sklad za te namene prenaša na prejšnji Sod oziroma današnji SDH. Da ne omenjamo rente, ki so si jo izborili župani občin, v katerih ležijo gozdovi, ki so v lasti Republike Slovenije in z njimi gospodarji sklad. Tudi ta letno obremenijo sklad v višini preko 3 milijonov evrov, kar je celo več, kot mora sklad namenjati Sodu oziroma SDH.

Na podlagi navedenih argumentov predloga zakona v Zavezništvu ne podpiramo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, kolegice in kolegi poslanci!

Predlagatelji so s spremembo zakona želeli spremeniti tri člene, ki se nanašajo na spremembo sestave sveta, uvedbo splošnega načela obvezne določitve vrstnega reda ter možnost vlade, da poda soglasje k

podzakonskim aktom, ki urejajo zakup kmetijskih zemljišč. Sprememba sestave sveta sklada, kot jo predlagajo predlagatelji, da bi le-ta vključeval tudi tri predstavnike uporabnikov oziroma zakupnike kmetijskih zemljišč, kmetij in gozdov sklada, odpira vprašanje, ali predlagana rešitev dejansko odraža zastavljene cilje, saj namreč ta posega v štiriletni mandat sveta sklada, ki je s svojim delom začel z začetkom leta, kar pa je lahko ustavno sporno. Prav tako bi sprememba na tej točki lahko povzročila možnost konflikta interesov med zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih zasleduje sklad, kar je že bilo objavljeno z novelo zakona leta 2010. Sklad mora nadalje zasledovati cilje, kot so ekonomsko utemeljeno gospodarjenje, izboljšanje zemljišč ter posledično agrarne strukture ter ohranjanje obstoječega obsega kmetijskih zemljišč v lasti države in gospodarjenje sklada. V skladu z možnostmi mora tako skrbeti za zagotavljanje funkcij kmetijskih zemljišč, ki so predvsem in samo v javnem interesu. Sklad mora slediti splošnemu načelu izvajanja prometa s kmetijskimi zemljišči in gozdovi z namenom izboljšanja zemljiščne strukture. Sklad sledi tudi strateškemu cilju trajnega povečevanja konkurenčne sposobnosti kmetijstva, saj v postopkih dodeljevanja zemljišč v zakup zemljišče dodeli konkurenčno sposobnejšemu kandidatu, če se na objavo za zakup za isto zemljišče pojavijo zakonsko povsem enakovredni kandidati. Institut licitacije se torej uporablja v primeru dveh enakovrednih zakupnikov in pride v poštev šele v zadnji fazi. V letu 2014 je prišlo do uporabe licitacije v manj kot 8 %.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo, da so spremembe na tem področju nujne, kar kaže tudi dejstvo, da so predlagatelji predloga spremembe zakona skupina 5 tisoč in več volivcev. Vendar se je s spremembe Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije treba lotiti celoviteje in bolj sistematično, na način, da eni strani zaščitimo kmete, na drugi strani pa omogočimo racionalno in učinkovito delovanje sklada. Zato bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra podprli predlog, da Predlog Zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Spoštovana. Predsedujoče. Kogice in kolegi.

V Slovenski demokratski stranki bomo spremembe zakona, ki ga je pripravilo več kot 5 tisoč volivcev, podprli. V SDS menimo, da je primarna naloga sklada, da skrbi za trajnostno gospodarjenje s kmetijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v lasti države na način, da se

zasledujejo cilji prilaganja podnebnim spremembam, ohranjanja narave in ohranjanja dobrega stanja voda v skladu s cilji državne kmetijske politike. Ker sklad upravlja z najboljšimi slovenskimi kmetijskimi zemljišči in gozdovi, ki so v lasti države, bi moral pri oddajanju v zakup upoštevati dolgoročne razvojne cilje kmetijske politike in ne zgolj težiti k ustvarjanju dobičkov, kar tudi ne sodi v okvir dejavnosti javnih skladov.

Sklad kmetijskih zemljišč je bil od svoje ustanovitve do leta 2010 organiziran tako, da je imel svet sklada predsednika in osem članov, pet članov je bilo predstavnikov ustanovitelja, trije člani pa predstavniki uporabnikov oziroma zakupnikov kmetijskih zemljišč kmetij in gozdov sklada, ki jih je imenoval in razreševal Državni zbor na predlog Vlade. Osem članov je imenovala država, v svetu sklada pa je bil tudi eden od predstavnikov delavcev sklada, ki so ga imenovali in razreševali delavci sklada. Predsednika sveta sklada pa so izvolili člani sveta. V letu 2010 pa si je vlada vzela to pristojnost, da imenuje vseh sedem članov sveta. Zanimivo je bilo tudi to, da je v letu 2010 potem sprejel svet sklada tudi pravilnik o prometu z nepremičninami, ki je v nekaterih določbah prav čuden, saj kmetijska zemljišča in gozdovi, ki ležijo na meji s stavbnim zemljiščem, se praviloma – razen izjem po tem pravilniku prodajajo po ceni v razponu od polovične do polne cene stavbnih zemljišč tega območja, ki se določijo na podlagi treh primerljivih poslov prodaj s tega območja v zadnjem polletnem obdobju. Za stavbno zemljišče se za potrebe tega pravilnika šteje vsako s prostorskim aktom opredeljeno stavbno zemljišče in tudi vsako drugo zemljišče, na katerem stoji zidan objekt. Pri tem se kot mejna površina na stavbnem zemljišču v vsakem primeru upošteva zemljišče v minimalni širini 100 metrov v celotni dolžni meji s stavbnim zemljiščem. To se pravi, da je država določala, da je njihovo zemljišče ob meji stavbnega zemljišča oziroma tudi če ni stavbno zemljišče, samo če obstaja objekt, pa tudi če je na črno zgrajen, 100 metrov od tega je njihovo zemljišče vredno polovične cene stavbnega zemljišča. To si je omislil sam sklad. Ta pravilnik pa je bil potrjen oziroma soglasje Vlade je bilo šele 13. 1. 2013. Se pravi, dobri dve leti po tem je šele vlada dala soglasje k temu pravilniku. Poleg tega menimo v Slovenski demokratični stranki, da je sklad negospodarno ravnal s temi zemljišči oziroma nepravilno že od same ustanovitve naprej. Zato tudi odškodnine za nezmožnost uporabe zemljišč, ki so jih denacionalizacijski upravičenci iztožili na sodišču. In sedaj mora sklad odplačevati visoke odškodnine. Poleg tega je na določenih območjih, tako na območju občine Izole, kjer je v lasti 52 % vseh kmetijskih zemljišč, tudi 3 tisoč črnih gradenj na državnih zemljiščih, to pomeni, da je država zelo slabo skrbela za svoje premoženje. Poleg tega pa je država prikrajšana pri koncesninah pri upravljanju z gozdovi, saj

določena občina, ki ima v lasti 4 tisoč 600 hektarjev kmetijskih zemljišč, dobi koncesnine 37 evrov za kubik, država pa samo 14 evrov. S tem je država oškodovana za približno 20 milijonov evrov. In leta 2010 je bil isti kmetijski minister, kot je sedaj, ki hoče nekako uveljaviti podjetje v državni lasti, ki bi jih še naprej tako delalo z zemljišči.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovana državna sekretarka, spoštovane kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da vam predstavim stališče Poslanske skupine DeSUS glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Poslanska skupina Desus v obravnavi na matičnem delovnem telesu ni podprla predloga novele Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije. Če bi danes imeli glasovanje o tem predlogu novele, predlog tudi danes ne bi dobil naše podpore. Strinjamo se namreč z mnenjem Vlade Republike Slovenije, da se s predlogom za spremembo sestave sveta sklada ponovno vzpostavlja konflikt interesov, ki je bil odpravljen z novelo zakona leta 2010. Takrat se je namreč odpravil konflikt interesov med zasebnimi interesi članov sveta, ko se je v 5. členu določilo, da predsednik in člani sveta sklada ne morejo biti osebe, za katere obstaja možnost konflikta med njihovim zasebnimi interesi in javnimi interesi, ki jih zasleduje sklad. Za možnost konflikta se šteje, če je član oziroma predsednik sveta sklada zakupnik ali najemnik zemljišč v gospodarjenju sklada, pogodbeni izvajalec del v gozdovih, s katerimi gospodari sklad. Zato vlada v zvezi s tem meni, da mora upravljati z državnim premoženjem država, ne pa ekonomsko zainteresirane organizacije ali njihovi predstavniki, s čimer se strinjamo tudi v Poslanski skupini Desus. Kar pa se tiče instituta licitacije za kupnine, pa moram spomniti, da že razvojna strategija sklada temu nalaga, da mora poslovati na način, da bodo vse njegove odločitve ekonomsko utemeljene. Sklad si preko tega instituta prizadeva doseči čim višji prihodek, saj ta sredstva nadalje uporabi med drugim tudi za pridobivanje novih kmetijskih zemljišč in gozdov v lasti Republike Slovenije. Morebitno opuščanje licitacij in določitev, da se kupca oziroma zakupnika izmed enakovredno prednostnih upravičencev določi po načelu obveznega vrstnega reda, bi torej lahko vodilo v oškodovanje državnega premoženja. Zakon o kmetijskih zemljiščih namreč jasno določa prednostni vrstni red, na podlagi katerega se določa zakupnik, tako da sklad ne more ravnati mimo zakona, temveč izključno v skladu z

zakonom. Šele v primerih dveh enakovrednih zakupnikov pravilnik sklada omogoča, da sklad izbere zakupnika na podlagi tega, ali ima nekdo zemljišče, na primer na vodovarstvenem območju, kar pomeni, da je prednostni upravičenec med dvema enakovrednima, in šele v zadnji fazi pride v poštev institut licitacije. Poleg tega ne moremo mimo dejstva, da je bila dosežena zakupnina na vseh licitacijah tudi do 4,2-krat višja, česar ne sklad ne vlada kot skrbna gospodarja ne smeta spregledati. V letu 2014 je sklad iz naslova zakupnin dobil okoli 900 tisoč evrov več zakupnine, vendar je hkrati v tem letu zakupnikom odpisal za 421 tisoč evrov zakupnine z naslova suše v letu 2013. Kot javni zavod je sklad zavezan k ustvarjanju dobička, saj je to edini vir za nakup kmetijskih zemljišč in gozdov v naslednjih letih, in za pokrivanje obveznosti iz naslova nezmožnosti uporabe kmetijskih zemljišč in gozdov.

Naj na koncu predstavitve stališča ponovim, da smo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus predlagane rešitve ocenili kot neustrezne, zato predloga zakona na seji matičnega delovnega telesa tudi nismo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 Državni zbor ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010–2015.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospe Margareti Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK:

Hvala, gospa podpredsednica. Spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je v Državni zbor posredovala predlog sprememb Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji. Vlada je ocenila, da je izvajanje zakona, ki je bil sprejet 22. 10. 2009 in se je začel uporabljati 1. 1. 2010, treba podaljšati še za dve leti, to je do 31. 12. 2017. Podaljšanje je ključna in pravzaprav edina vsebinska sprememba tega zakona. Spremlja ga le še uskladitev besedila zaradi sprememb v organizaciji državne uprave. Pristojni državni organ ob sprejetju zakona je bila namreč Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno

politiko, sedaj pa je to Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Ocenjujemo, da je zakon treba podaljšati, temelji namreč na zakonski zavezi, ki izhaja iz šestega odstavka 4. člena zakona. Zakon namreč eksplicitno določa, da mora biti osnovni ukrep razvojne podpore, to je program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije, uresničen do leta 2015 v skupni vrednosti 33 milijonov evrov. Zakon je dal možnost, da lahko skladno s proračunskimi možnostmi in potrebami izvajanja programa Vlada s programom ali njegovo spremembo določi tudi druge instrumente, to je tudi višji, ne pa tudi nižji skupni znesek, ali dolgoročno letno dinamiko izvajanja, kot jo je predvidel ta zakon. Predvidoma 5 milijonov in pol evrov letno. Hkrati pa zakon določa, da mora biti program uresničen v skupni vrednosti 33 milijonov evrov. Do konca leta 2014 je bilo izplačanih 19 milijonov evrov sredstev, v letu 2015 pa je za ta namen v proračunu zagotovljenih 4,4 milijona. Razpisi so bili že izvedeni. Torej za leti 2016 in 2017 ostane za dodelitev in izplačila približno 9,6 milijona evrov. Razlog za zamik pri izplačilih v prvih letih izvajanja programa je predvsem v začetnih aktivnostih, ki so potrebovale določen zagonski čas, da so se začele odvijati z večjo intenzivnostjo. V zadnjih letih izvajanja programa pa se je Vlada soočala z omejenimi proračunskimi zmoglostmi, saj je lahko Vlada v letih proračunskih oziroma z rebalansi državnega proračuna za izvajanje programa zagotavljala bistveno manjši del sredstev od prvotno zakonsko predvidenih 5,5 milijonov evrov letno. Izvajanje programa in zakona spremlja tudi Državni zbor v okviru letnih poročil. Odbor je že obravnaval letno poročilo iz leta 2013, na Vladi pa je tudi letno poročilo za leto 2014, tako da bo kmalu v Državnem zboru.

Ugotavljamo, da je največji del sredstev v okviru programa bil namenjen instrumentu ena, to je spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanja delovnih mest. Zavedamo se, da se je manj aktivnosti odvijalo v instrumentih dva in tri, to je spodbujanje razvoja človeških virov in socialnem podjetništvu, in v okviru obeh instrumentov, ki prav tako predstavljata pomembnejše neizkoriščene priložnosti v tej regiji, bo možnost, da se v letih 2016 in 2017 realizirajo projekti, ki so bili že zastavljeni, a neizvedeni.

Vlada oziroma ministrstvo tudi predvideva spremembo Zakona o socialnem podjetništvu, ki ima nekatere minuse, ki so se v tem času pokazali, predvsem da ne bo zamejeval posameznih vnaprej določenih dejavnosti, ampak jih bo odpiral in dopuščal možnost za inovativnosti na tem področju. Prav tako bomo predlagali predvsem poenostavitve pri registraciji socialnih podjetij. Iz dosedanjih letnih poročil in zgoraj prikazanih aktualnih oziroma teh aktualnih statističnih podatkov v Pomurski regiji je na nekaterih področjih zaznati postopno izboljševanje splošne gospodarske slike, vendar

ne do te mere, da bi podaljšanje obdobja izvajanja zakona ne bilo upravičeno. Še vedno je problematična visoka brezposelnost, ki trenutno z aprilskimi podatki dosega še vedno 19,1 % v povprečju. Zato ocenjujemo, da je podaljšanje zakona in izvedba programa v skupni vrednosti 33 milijonov evrov ustrezna tudi z vidika trenutno zaostrenih javnofinančnih zmožnosti.

Po sprejemu podaljšanja zakona o razvoju Pomurski regiji v Državnem zboru bomo predlagali tudi program spodbujanja za podaljšanje in s tem dali možnost, da zgodaj spomladi leta 2016 Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo objavi že prve javne razpise v preostanku vrednosti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča. Pozdravljam izvršilno oblast, še zlasti novo državno sekretarko!

Praden povem stališče Poslanske skupine Združena levica, si ne morem kaj, da se ne bi ozrl po tem, kdo sedi tukaj in se mi zdi, da ta tematika zanima samo nas, s štajerskega in pomurskega ali prekmurskega konca, če tako hočete – s pomurskega konca –, z nekaj redkih izjem. Vem, da se kolegice in kolegi pripravljajo na poslanska vprašanja, ampak to je tudi nek kazalec, ki ga kot prostorski sociolog v tem prostoru takoj opazim.

Stališče. Razvojna neenakost Slovenije je seveda težava in izziv. Statistike nikoli v celoti ne morejo zajeti vsega. Navsezadnje tudi vsaka vlada je tako pametna, da te statistike toliko zavrti, da ji malo pašejo, a vendar; poglejte, če pogledamo zgolj nek tak najbolj tipičen kazalec stopnje registrirane brezposelnosti, ta je v pomurski statistični regiji v vseh štirih mesecih letošnjega leta čez 20 %, na nacionalni ravni se giblje okrog 13 %. Skratka, to pomeni, da je več kot za polovico višja od nacionalnega povprečja. Pomurje v številnih razvojnih izzivih po problematičnosti ni osamljeno. Lahko se, recimo, dotaknem Zasavja, kjer je stopnja registrirane brezposelnosti 15,7 %. Bila bi še višja, če ne bi bila razmeroma nizka brezposelnost v Zagorju. V Trbovljah je, recimo, stopnja registrirane brezposelnosti konsistentno nad 20 %.

Številke in besede nas, politikov seveda ne morejo opisati človeškega trpljenja in izgubljene prihodnosti, ki za njimi stoji. Primerjalna nerazvitost posameznih regij ne pomeni, da gre drugim delom države zelo dobro. 13,1-odstotna registrirana stopnja brezposelnosti na nacionalni ravni je seveda gromozanska. Čisto za primerjavo, v času konca obdobja debelih krav, govorimo o letu 2008, skratka, ko je Evropska unija še dejala vtis neke zgledne demokratičnosti, ko kolikoletno skrivnosti

tranzicije in Janševe vlade še niso izbruhnile na plano, je ta znašala 6,7 %, čisto da si predstavljamo. Danes je dvojno višja in seveda smo pred težkimi izzivi.

V Združeni levici želimo tudi izpostaviti nezadostnost parcialnega pristopa k reševanju razvojnih problematik. To seveda ne pomeni, da tovrstni zakoni niso potrebni, absolutno so potrebni, so pa nezadostno učinkoviti. Tudi Vlada sama priznava, sekretarka je prej omenila, da se vrednosti ključnih socialnih in ekonomskih indikatorjev stanja v Pomurju ne premaknejo na boljše ali se celo določeni slabšajo. Ukrepi bi morali biti vključeni v integralno strategijo gospodarskega, tehnološkega, kulturnega in drugega razvoja države ter znotraj nje ne le umeščeni, ampak bi morali biti tudi premišljeni.

Seveda ne pozivamo k temu, da bi resorno ministrstvo ali katero drugo pisalo še eno strategijo v nizu. Nedomišljenih strategij imamo že preveč, moji študentje bi rekli "over dozo". Včeraj ste sprejeli, jaz bom kar rekel, nestrategijo upravljanja kapitalskih naložb države. Imamo dokument, imenovan Slovenska industrijska politika 2014–2020, v pripravi je meni tako ljuba Strategija pametne specializacije za isto obdobje, ki bo verjetno zopet le veliko mrtvih črk na papirju ter, kot vse kaže, žal izgovor za privatizacijo in nepremišljeno razprodajo državnega premoženja. Kje je rešitev? Zadati si moramo jasne, merljive razvojne cilje, ki pa ne smejo biti omejeni le na gospodarstvo v ožjem smislu. Razvojni preboji se dogajajo dandanes v kulturi, znanosti, izobraževanju in še bi lahko našteval. Pogledati moramo, katera razvojna sredstva in znanje imamo na razpolago, ter jih smiselno in učinkovito povezati v nove in drugačne prakse. Mislim, tukaj ni tople vode za odkrivanje. To so naredile družbe, s katerimi se želimo primerjati, in to je tudi naloga, ki je pred nami. O tem bom govoril kasneje v okviru ustnega vprašanja ministru Počivalšku. Zato za zdaj bom le na kratko zaključil.

Država je za obdobje 2010–2018 za štiri razvojno problematična območja namenila – seveda je tukaj strokovec naredil napako, 2014 – 399 milijonov evrov. Realizacija je bila do zdaj, če gledamo za celoto, 8 %, za Pomursko regijo 56, tam nekje – državna sekretarka zmiguje z glavo –, za naš in moj ljubi Maribor najnižja, dobra 2,5 %. Kako torej, kolegice in kolegi, lahko rešimo razvojne problematike te države, če ne izvajamo niti parcialnih ukrepov, ki smo jih že sprejeli, niti jih ne povezujemo v neko širšo strategijo, ki bi edina lahko naredila za učinkovite? Mi bomo seveda podprli to noveliranje t. i. pomurskega zakona, upam pa, da se bomo po oddihu, ki bo v Združeni levici deloven, začeli ukvarjati z zadevami, ki sem jih prej omenil. Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije -

krščanskih demokratov, zanjo gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovana podpredsednica. Spoštovana državna sekretarka s sodelavci, drage kolegice in kolegi, Pomurke in Pomurci!

Namen Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015, ki je bil sprejet v letu 2009, je bil jasen: s celovitim programskim pristopom zagotoviti dodatna finančna sredstva za razvojno podporo Pomurju. Tukaj seveda ne gre za statistično regijo Pomurje, gre za še nekaj več občin, ampak govorimo o Pomurju. Zato je pomenil pospešitev razvoja, zakon je pomenil pospešitev razvoja Pomurske regije z ustvarjanjem novih delovnih mest ter ohranjanjem obstoječih in z vzpostavljanjem razvojne infrastrukture in odpravljanjem posledic finančne in gospodarske krize. Vsi vemo, da je bila gospodarska kriza ravno za to regijo najbolj boleča. Predvsem v luči propada večjih podjetij iz te regije, kot sta bili na primer Pomurka in Mura. Ravno zato je bil sprejem zakona takrat nujen in je za razvoj tega dela naše države pomenil pravno podlago za zagotavljanje namenskih sredstev v proračunu Republike Slovenije. Prvi ukrep Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 do 2015 dejansko predstavlja najpomembnejši člen razvojnega prestrukturiranja regije in je zanj zakonsko določenih 33 milijonov evrov za obdobje od leta 2010 do 2015.

Ker konec letošnjega leta preneha veljavnost tako imenovanega pomurskega zakona in s tem prenehanje obveznosti zagotavljanja proračunskih sredstev za te namene, sem v imenu Nove Slovenije že letos marca na redni seji Državnega zbora ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo ter ministru za finance postavil ustno poslansko vprašanje glede nadaljnjega postopanja Vlade. Že iz dokumentov rebalansa proračuna Republike Slovenije za leto 2015, ki ga je na 9. izredni seji februarja letos sprejel Državni zbor, je bilo namreč razvidno, da je glede na realizacijo po zakonu definiranih razvojnih programov zagotovljenih premalo finančni sredstev. Torej je Vlada že takrat kršila omenjeni pomurski zakon. Če bi Pomurska regija konec leta ostala brez dodatnih razvojnih spodbud, bi to pomenilo le delno realizacijo instrumentov tega programa, ki je bil v obdobju 2010 do 2015 realiziran le 57,6 %. Se pravi, ne beležimo niti dvotretjinske realizacije programa. Ob dejstvu, da se stopnja registrirane brezposelnosti v pomurski statistični regiji še naprej dviguje in je v januarju 2015 preseгла 21 %, poleg tega se v tej regiji soočajo, soočamo tudi z večjimi nedokončanimi infrastrukturnimi projekti, bi bilo to nedopustno in neodgovorno.

Ne pozabimo; Pomurska regija je ena manj razvitih slovenskih regij in zaradi omenjenih okoliščin nujno potrebuje državne pomoči, ki bodo spodbudile konkurenčnost tega dela Slovenije z odpiranjem novih delovnih mest in z

novimi infrastrukturnimi projekti. To pa bo mogoče res z dodatno zagotovitvijo finančnih sredstev v državnem proračunu za leti 2016 in 2017 in s podaljšanjem veljavnosti Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015.

V Novi Sloveniji konstantno ugotavljamo, da nam v Sloveniji skladni regionalni razvoj ne gre dobro od rok. Nova Slovenija - krščanski demokrati zagovarjamo enakomeren in pravičen razvoj vseh slovenskih regij, zato bomo predlog spremembe Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji podprli. Nedopustno bi namreč bilo, da načrtovane državne pomoči podjetjem ne bi bile razdeljene v celotnem predvidenem obsegu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti, zanjo dr. László Göncz.

DR. LÁSZLÓ GÖNCZ (PS IMNS): Hvala lepa za besedo, gospa podpredsednica, spoštovana gospa državna sekretarka s sodelavci, kolegi in kolegi!

Kolikor so nam poznane informacije o dejanskem gospodarsko-socialnem položaju Pomurja, moramo biti poenoteni v mnenju, da je podaljšanje veljavnosti Zakona o razvojni podpori Pomurske regije, ki je predmet predlagane spremembe zakona, potrebno in nujno. Glede na dane okoliščine je to edino racionalno dejanje z vidika pospešitve približevanje te regije na gospodarskem in socialnem področju slovenskemu povprečju. Tudi v drugih državah, celo v sorazmerno razvitem severnoevropskem in skandinavskem prostoru se lotevajo interventnih ukrepov, ko je to potrebno zaradi težav ali konstantno negativnih kazalcev določene regije. Torej ni to nikakršna slovenska izjema.

Temeljni kazalniki produktivnosti Pomurja v zadnjem obdobju so se res nekoliko izboljšali, vendar se še vedno beleži velik razkorak glede na državno povprečje. Stanje je najbolj kritično na področju zelo visoke stopnje nezaposlenosti, ki, na primer, na območju Lendava še vedno krepko – poudarjam – krepko presega 20 %. Tudi na ostalem, predvsem narodnostno mešanem in obmejnem območju in tudi ponekod drugje je stanje z vidika nezaposlenosti podobno oziroma še bolj alarmantno. Strokovnjaki, ki se poglobljeno ukvarjajo z analizo učinkovitosti tega zakona, ocenjujejo, da smo glede njegovega izvajanja nekje na sredini poti. Morebitna prekinitve izvajanja zakona ob koncu leta bi tako pomenila veliko klopoto temu območju, ki se je, ne zaradi svoje krivde, temveč zaradi zgodovinske in regionalne specifičnosti, predvsem pa neugodnih okoliščin v zadnjem desetletju, znašlo v nezavidljivem položaju. Predlagatelj zakona poudarja, da so učinki dosedanjega izvajanja zakona imeli pozitivni vpliv predvsem na gibanje BDP, kar je

prispevalo k temu, da se je vsaj glede tega kazalnika območje povzpelo z zadnjega na predzadnje mesto v državi. Izračunali so tudi, da bi v primeru, če bi nakopičene težave reševali z drugimi mehanizmi, bili ti precej manj učinkoviti, kot če se tega lotimo s pomočjo določb Zakona o razvojni podpori Pomurja. Po moji oceni je to nedvoumen argument za podporo temu zakonu.

Podrobna analiza dosedanjega izvajanja zakona kaže, da sta se v okviru programa spodbujanja konkurenčnosti pomurskega gospodarstva izvajala predvsem dva instrumenta. To je instrument številka ena, kar zajema razpise za podjetja, in instrument številka štiri, kar se nanaša na promocijo regije. Slednje žal samo od leta 2013 naprej, pred tem je namreč potekel spor v zvezi s tem. Ostali instrumenti so se zgolj začeli izvajati, vendar pa ni prišlo do konkretne realizacije. Na področju socialnega podjetništva sta bila dva razpisa, v okviru katerih so bili odobreni trije projekti. Omenjeni instrument štiri je bil aktiven v letu 2010, oddano javno naročilo, ki ga je dobilo podjetje Pristop, do leta 2013 praktično ni bilo izpeljano, ker je zaradi zapletov pristojna ministrica leta 2011 prekinila pogodbo. Kot smo s tem seznanjeni, v zvezi s tem teče kazenski postopek. Enako je tudi z instrumentom številka pet, kjer je bil pogodbeni partner Oikos, in se praktično ni nič naredilo.

Torej, kot je že bilo poudarjeno v stališču Vlade, zakon iz načrtovanega programa zagotavlja skupaj 33 milijonov evrov za Pomurje, vendar je bilo do konca leta 2014 realiziranih le 19 milijonov evrov. Skoraj 14 milijonov evrov je še neizkoriščenih, hkrati pa je v regiji obilo težav, zato bomo v naši poslanski skupini v prvem branju zakon podprli in tudi v poznejših fazah. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Stranka modernega centra, zanjo gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, hvala za priložnost. Spoštovani predstavniki ministrstva, spoštovani vsi ostali prisotni!

Država se je na krizo v Pomurju, ki je leta 2009 dosegla vrhunec in povzročila velike ekonomske, sociološke in družbene probleme, saj je službo izgubilo več tisoč ljudi, odzvala s sprejetjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Odločila se je za integriran in ciljno usmerjen pristop, s katerim je želela gospodarsko dimenzionirati regijo in doseči njeno dolgoročno razvojno prestrukturiranje, ki je osnovni cilj zakona. Po začetnih težavah in z aktivno vključitvijo Regionalne razvojne agencije Mura se je izvajanje zakona bistveno izboljšalo, kar dokazujejo rezultati izvedene evalvacijske študije, ki kažejo na to, da se je neposredno s pomočjo razvojni spodbud ustvarilo cirka 706 delovnih mest in 300 delovnih mest z

neposrednimi tujimi investicijami, vendar bomo končno oceno uspešnosti lahko dobili po zaključku programskega obdobja. Na podlagi zaznavnih gospodarskih impulzov predvsem na račun pomurskih izvoznikov, ki so v letu 2014 zabeležili rekordnih 665 milijonov evrov izvoza, kaže, da se regijsko gospodarstvo pobira z razvojnega dna tudi na račun pomurskega zakona. Kljub vsemu pa je situacija še vedno kritična. V regiji je skoraj 10 tisoč brezposelnih in beležijo 19,1-odstotno stopnjo registrirane brezposelnosti, ki presega slovensko povprečje za dobrih 53 %, BDP na prebivalca pa zaostaja za 34 %. Vse to kaže, da so posledice gospodarske krize zaradi ekonomske šibkosti v regiji še močno prisotne. Šoki propada velikih podjetij se počasi blažijo s krepitvijo srednjih, malih in mikro podjetij, ki že zaposlujejo 70 % vseh zaposlenih in postajajo vse bolj konkurenčna na globalnem trgu.

Bistvenega pomena za regijo in državo je, da se z zakonom že zagotovljene pravice koriščenja razvojnih spodbud do konca izkoristijo, saj le tako lahko zakon doseže cilj in upraviči namen. To bo pa mogoče le v primeru podaljšanja programskega obdobja za dve leti oziroma do konca leta 2017. Poglavitni vzrok, da regija ni mogla izkoristiti z zakonom že zagotovljenih pravic črpanja sredstev iz naslova razvojne podpore Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v višini 33 milijonov evrov, so bile proračunske zmožnosti države. Do konca leta 2015 bo mogoče zaradi rebalansov proračunov pravice črpanja izkoristiti le v višini 23,4 milijona evrov, preostanek v višini 9,6 milijona evrov pa do konca leta 2017, kar pa ne bo ogrozilo doseganja ciljev zakona, saj s podaljšanjem obdobja odpiramo možnost dodelitve podpor kvalitetnim, produktivnim projektom in projektom s trajno vrednostjo.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo pomembnosti izpolnjevanja zakonskih obveznosti do Pomurske regije in do skladnega regionalnega razvoja, zato podpiramo spremembo zakona, ki ga v regiji in na Vladi ocenjujejo, da je dober, koristen in ga regija tudi potrebuje. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča. Spoštovana poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana državna sekretarka z ekipo!

Pred nami je prva obravnava zakona o spremembi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Predlagatelj spremembe zakona predlaga podaljšanje obdobja izvajanja zakona za dve leti, in sicer do konca leta 2017. Predlagatelj zakona namreč ocenjuje, da bo v podaljšanjem obdobju lažje dosegel cilje zakona, kot tudi zagotovil potrebna

sredstva za izvedbo programa spodbujanja konkurenčnosti v letih 2016 in 2017.

Pomurski zakon je bil sprejet leta 2009 z namenom uvedbe dodatnih ukrepov za spodbujanje razvoja Pomurske regije, ustvarjanja novih in ohranjanja obstoječih delovnih mest, kot tudi z namenom vzpostavljanja razvojne infrastrukture ter odprave posledic gospodarske in finančne krize v Pomurski regiji. Osnovni cilj zakona je bil in ostaja zmanjšanje brezposelnosti oziroma ustvarjanje novih delovnih mest. Ampak, kot že predlagatelji spremembe zakona sami ugotavljajo, instrumenti, ki so predmet tega zakona, vse do danes še niso rešili osrednje težave, to je velike brezposelnosti v Pomurski regiji. To potrjujejo tudi številke, ki kažejo, da število brezposelnih ostaja na ravni 19 do 20 %, kar je enako kot v obdobju sprejetja zakona konec leta 2009.

V Slovenski demokratični stranki smo zakon v času sprejemanja leta 2009 podprli, smo pa že takrat opozorili na številne pomisleke, ki so se, če na rezultate zakona pogledamo danes, izkazali za upravičene.

Naj izpostavim najpomembnejše. Nasprotovali smo vzpostavitvi vladne projektne pisarne, saj bi ta del lahko prevzela regionalna razvojna razvojna agencija, ki ji je bila z vzpostavitvijo projektne pisarne na nek način izkazana nezaupnica. Prav tako smo takrat ocenili, da bo šlo za podvajanje nalog na strani razvojne agencije in projektne pisarne, kar zagotovo ni racionalno. V nadaljevanju, ko je vodenje vladne pisarne prevzel kar takratni državni sekretar iz kabineta predsednika vlade Andrej Horvat, je bilo jasno, zakaj je bila vzpostavitev projektne pisarne potrebna. Kasneje je zaradi konflikta interesa, suma korupcije ter nepravilnosti pri izvajanju pomurskega zakona kot državni sekretar seveda odstopil.

V Slovenski demokratični stranki smo omenili tudi, da ni potrebe, da je vzpostavitev regijskega gospodarskega središča predmet tega zakona. Če pogledamo na rezultate danes, vidimo, da je bilo v okviru tega ukrepa izplačanih 21 milijonov evrov, vendar zgolj za tri projekte razvojnih centrov slovenskega gospodarstva, ki so generirali zgolj 162 delovnih mest in pet novih podjetij. Vemo pa, da je eno izmed teh podjetij, Razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije, od marca letos v stečaju.

Nasprotovali smo tudi vzpostavitvi medpodjetniškega izobraževalnega centra, saj bi naloge lahko koordinirala in opravljala razvojna agencija v sodelovanju z interesnimi združenji in izobraževalnimi institucijami. S tem bi dali večjo vlogo obstoječemu sistemu izobraževalnih institucij in razvojni agenciji ter potrebne aktivnosti na tem področju racionalizirali. Če pogledamo na rezultate tega ukrepa danes, vidimo, da smo vložili 2 milijona evrov v adaptacijo objekta in nakup tehnološke opreme. Torej imamo zgolj obnovljen in

opremljen objekt. Rezultatov v obliki novih delovnih mest ali rezultatov razvoja Pomurske regije tudi pri tem ukrepi ne vidimo.

Glede projekta vodooskrbe smo v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke izpostavili, da je bil ta projekt že pred sprejemom tega zakona v državnem programu. Kljub temu je vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo postal eden izmed ukrepov, kjer vemo, da obstaja sum goljufije pri gradnji, vezan na neupravičeno obračunavanje dela in materiala, ter strah pred vračanjem evropskih sredstev.

Iz priloženega gradiva predlagane spremembe zakona je moč razbrati tudi, da se je denar, ki bi naj šel za razvoj Pomurske regije in za zmanjšanje števila brezposelnih, trošil za projektne naloge in študije vrednotenja, ki so bile dodeljene zunanjemu izvajalcu, čemur smo v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke nasprotovali že ob sprejemu in nasprotujemo tudi danes. Prav je, da vas ob tem spomnim, da je v letu 2009 Poslanska skupina SLS vložila amandma, s katerim je želela, da sredstva, namenjena za razvoj Pomurske regije, ni dovoljeno dodeljevati in koristiti za izdelavo študij, ekspertiz, strokovnih podlag, dokumentacij in sklepanje svetovalnih pogodb, kar smo v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke tudi podprli, a žal takratna leva koalicija tega amandmaja ni podprla. Danes verjamemo, da je bilo le-to za razlogom.

Izpostavljene so bile številne kritične točke izvajanja pomurskega zakona, ki dejansko kažejo na neizvajanje temeljnega poslanstva tega zakona. Ne glede na izpostavljeno bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke predlagano spremembo podaljšanja roka izvedbe zakona o razvojni Pomurski regiji v prvi obravnavi podprli. Moram pa ob tem jasno izpostaviti, da močno nasprotujemo porabi sredstev za razne študije in svetovalne pogodbe. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije bo predstavil gospod Franc Jurša.

Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom ter seveda drugim, ki so v tej dvorani, posebej prebivalcev Pomurja pa ne bom pozdravljaj, ker mislim, da v danih trenutkih se to dejansko niti v Državnem zboru ne sme delati!

Dejansko se je izvajanje predloga zakona začelo v februarju leta 2010. Že ob prvem sprejemanju zakona jeseni leta 2009 smo ga poslanke in poslanci Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev soglasno podprli. Enako bomo naredili tudi tokrat, saj gre za omogočanje nadaljnega razvoja manj razvite

Pomurske regije v okviru preostalega dela finančnih sredstev. Od takratnega sprejema se je v Pomurski regiji dejansko začelo kar nekaj aktivnosti, ki so zaznamovale pozitivne učinke, čeprav se stanje na področju gospodarstva v zadnjem času nekoliko krepí, pa končni rezultati še vedno niso v zadostni meri konkurenčni. V Poslanski skupini Demokratične stranke upokoencev se zavedamo izjemno slabih gospodarskih in socialnih razmer v regiji. Razvoj industrije postopoma slabi, kar posledično pomeni naraščanje števila že zelo visoke stopnje brezposelnosti, s tem pa peša tudi življenjski standard občanov. Problematika se je dodatno poglobila z zaprtjem tovarn Mura, Pomurka, ki sta bili rešilni bilki za marsikatero družino na prostorih Pomurja. Finančni okvir zakona je temelj za uveljavljanje pravic do kvalitetnega življenja prebivalcev Pomurske regije. Predstavlja nadaljevanje različnih že začelih projektov, zato se nam v Poslanski skupini Desus zdi edino logično, da podpremo podaljšanje dveletnega roka za izvajanje pomurskega zakona. Ne gre za samoumevno nadaljevanje veljavnosti zakona, ampak preostalih 14 milijonov evrov od skupnih zastavljenih 33 milijonov evrov pomeni za Pomursko regijo veliko več. Pomeni dodatne možnosti za nova delovna mesta, razvoj podjetništva, konkurenčnosti kmetijske in gozdarske dejavnosti ter končno ustrezno infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo, ki naj bi bila v celoti končana do konca tega leta.

Svet pomurske razvojne regije je opozoril tudi državo, da naj sproti nakazuje sredstva, da bo lahko pomurski vodovod končan v določenem roku, to se pravi do konca letošnjega leta. Prav tako v Poslanski skupini Desus podpiramo odločitve Vlade ob nadaljnjem določanju besedila zakona. Vlada je naložila Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, da do konca leta 2015 pristopi k pripravi ukrepov razvojne podpore in programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije do leta 2023 v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

Dodal bi še to, da v naši poslanski skupini dodano vrednost v razvoju Pomurske regije vidimo v turizmu. Gre za dostopno in širše prepoznavno regijo tudi zunaj državnih meja, saj geografsko sodi v obsejno območje. Za razvoj turizma ima Pomurska regija že sedaj številne potencialne, kot so, denimo, naravne lepote, termalno zdravljenje, lokalna pridelava hrane in ekološki izdelki na tradicionalnih turističnih kmetijah – in še bi lahko našteval. Kot sem že uvodoma napovedal, bomo poslance in poslanki Demokratične stranke upokoencev podprli predlagani zakon.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka z ekipo, spoštovani kolegi in kolegice!

Razlog za sprejem interventnega zakona leta 2009 je bila izkazana potreba pomurske razvojne regije, da je bila glede na kazalce razvitosti ter z vidika ustavnega načela socialne države in solidarnosti z ljudmi v finančni in gospodarski krizi potrebna pomoč države. Gospodarska moč Pomurja se je v letu 2008 namreč močno poslabšala, saj je vpliv finančne in gospodarske krize dodatno povečal razvojni zaostanek. Pomursko gospodarstvo so zagrabili finančni in gospodarski krči, ki so bili sicer prisotni tudi drugje po Sloveniji, vendar je bil zaradi ekonomske šibkosti v Pomurju njihov vpliv bistveno močnejši. Ugotovljeno je bilo, da zgolj ukrepi regionalne politike ne zadoščajo, ampak so potrebni posebni ukrepi in še posebej koordinirana akcija sektorskih politik.

Na podlagi ocene stanja v Pomurju, ki je izkazala velike težave, je bil pripravljen razvojni zakon, ki je zagotavljal javna sredstva za ukrepe za odpiranje novih perspektiv v Pomurju in je pomenil novo priložnost za pomursko gospodarstvo, da končno izkoristi primerjalne prednosti geotermalne energije, trajnostnega kmetijstva in agroživilstva ter seveda turizma. Namen zakona je bil s podporo pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji povečati absorpcijsko sposobnost Pomurja pri kandidaturah na javnih razpisih in programih. Z vlaganjem, z javnim sofinanciranjem investicij podjetij se je želelo spodbuditi razvoj podjetij in podjetništva v Pomurju. Želja je bila poslovno dinamizirati regijo, predvsem pa zagotoviti hitrejše odpiranje novih delovnih mest. Z vlaganjem v kadre se je želelo delovno silo v Pomurju ustrezno prekvalificirati in usposobiti za nove izzive ter povečati možnost novega zaposlovanja za izobraženi kader, s spodbujanjem socialnega podjetništva pa vzpostaviti pogoje za pospešen razvoj zaposlovanja. Program se je s predlogom davčnih olajšav usmeril v izboljšanje podobe regije ter v njeno promocijo s ciljem privabljanja tujih in domačih vlagateljev.

Poglavitne rešitve zakona so tako zagotavljale ustrezno razvojno podporo za prestrukturiranje razvojno zaostale Pomurske regije, kjer se je v zaostrenih gospodarskih in finančnih razmerah stanje zelo poslabšalo. S predlaganimi ukrepi, pripravljenimi na podlagi programskega pristopa, in ob zagotovitvi finančnih sredstev je takratna vlada želela spodbuditi investiranje domačega in tujega kapitala in s tem ustvariti pogoje za prestrukturiranje tega območja. Zakon je predvidel poseben Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije za obdobje 2010–2015, za katerega se je namenilo 33 milijonov evrov, predvidene pa so bile tudi spodbude za zaposlovanje in predlagane davčne olajšave za investiranje ter prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurja pri

kandidiranju za državna in evropska sredstva ter postavitev regijskega gospodarskega središča. Okvirna vrednost ukrepov v okviru prednostne obravnave projektov in programov je bila 162 milijonov evrov, od tega je največ, 90 milijonov evrov, bilo namenjenih vlaganju v infrastrukturo za oskrbo prebivalcev z zdravo pitno vodo. Vlaganje, spodbujanje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije so bili ocenjeni na 40 milijonov evrov. Za spodbujitev regijskega gospodarskega središča v Pomurju pa je bilo predvidenih 30 milijonov evrov. V 6 letih so bili predvideni ukrepi v skupni višini 261 milijonov evrov. Osnovni cilj omenjenega posebnega programa je bil ob kombinaciji različnih instrumentov ublažiti krizne razmere ter ustvariti tisoč novih delovnih mest. Za Pomurje je bilo in še vedno je ključnega pomena čim večje število neposredno ustvarjenih novih delovnih mest v čim krajšem obdobju v sektorjih, v katerih bodo prinesla večjo dodano vrednost. Nekateri ukrepi so pomenili takojšen učinek, drugi so bili bolj dolgoročne narave. Zakon zagotovo ni bil popoln, kar pa ne pomeni, da je bil neuspešen. Analize kažejo, da se temeljni kazalniki produktivnosti v Pomurju izboljšujejo, še vedno pa je viden precejšen razkorak glede na slovensko povprečje. BDP na prebivalca v Pomurski regiji je v letu 2012 znašal 30,9 % manj od slovenskega povprečja. Na nekaterih področjih je v Pomurski regiji sicer znatno zaznati postopno izboljševanje splošne gospodarske slike, vendar ne na področju brezposelnosti in ne do te mere, da bi podaljšanje obdobja izvajanja zakona ne bilo potrebno. Stopnja registrirane brezposelnosti po zadnjih razpoložljivih podatkih znaša 19,1 %, kar je za 7 % več kot na nacionalni ravni. Posledice gospodarske krize so zaradi ekonomske šibkosti v Pomurski regiji še vedno močno prisotne. Vmesna analiza izvajanja programa 2010–2013 je odgovarjala na vprašanja glede ustreznosti, učinkovitosti in uspešnosti programa. Iz ugotovitev izhaja, da so bila dodeljena sredstva prenizka, da bi bilo mogoče izvesti korenite strukturne spremembe v regiji. Instrumenti so sicer ustrezno obravnavali nekatere težave v regiji, vendar pa niso reševali osrednje težave, velike brezposelnosti. Program Pomurje 2015 je s svojimi aktivnostmi ustrezno nadgradil in dopolnil druge politike oziroma programe, ki so se ali se izvajajo v Sloveniji. Povezave med odobrenimi sredstvi in boljšim poslovanjem statistično ni bilo mogoče dokazati, se je pa izboljšalo poslovanje podjetij, predvsem manjših. Podjetja pa so povečala svojo produktivnost, optimizirala delovni proces, si omogočila večji obseg proizvodnje, zmanjšala stroške poslovanja, povečala prilagodljivost in si olajšala delo na terenu.

S predlagano novelo se torej podaljšuje obdobje izvajanja zakona za dve leti. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015, za katerega je bilo

predvidenih 33 milijonov evrov, je bil uresničen 57,6 %. Nerealizirana sredstva za izvajanje programa znašajo okrog 14 milijonov evrov, za leto 2015 je zagotovljenih skoraj 4,4 milijona evrov, preostanek 9 milijonov 600 pa naj bi se zagotovilo z državnima proračunoma 2016 in 2017.

Ker cilji zakona še niso doseženi in ker niso bila uporabljena še vsa predvidena sredstva, je podaljšanje veljavnosti zakona in v nadaljevanju tudi ustrezna prilagoditev razvojnega programa, ki bo omogočila učinkovitejše črpanje sredstev v prihodnjih letih, utemeljeno. Socialni demokrati menimo, da je treba zastavljene projekte izpeljati do konca, zato bomo predlagano novelo zakona podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev.

Izvolite, gospa državna sekretarka mag. Margareta Guček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK: Hvala, spoštovani podpredsednik.

Pred razpravo mogoče odgovorim ali podam mnenje na nekaj stališč, ki so bila predstavljena s strani poslanskih skupin.

Kar se je največkrat pojavljalo, je raven brezposelnosti. Res je, da ostaja okoli 19 % na območju te regije, ki jo zakon predvideva, oziroma malo nad 20 na območju statistične regije. Vendar pa bi rada omenila, da pred začetkom uveljavitve zakona smo imeli 11 tisoč 137 brezposelnih prebivalcev, trenutni podatek je 9 tisoč 600, torej tisoč 500 manj. Tu je pa treba upoštevati, da sta nam samo stečaja Mure in Pomurke vzela 6 tisoč 500 delovnih mest. Torej ne moremo govoriti o tem, da zakon ni bil učinkovit, kar se tiče brezposelnosti, saj če teh stečajev ne bi imeli, potem verjetno res tudi zakona ne bi bilo, vendar pa poslance opozarjam, da smo tu bili uspešni in se brezposelnost znižuje, in to iz meseca v mesec. Ravno zato, kar ste omenili – vedno več podjetij se ustanavlja in tudi gospodarski kazalci za mikro in mala podjetja so pozitivni.

Še naprej, instrumenti. Kot sem že v predstavitvi omenila, je res, da tudi sami nismo zadovoljni predvsem z instrumentom tri – socialno podjetništvo. Tu nekako ministrstvo ni dobilo posluha za prijavo. Ravno kar se obravnava tudi na Vladi razpis v višini 2 milijona za infrastrukturne projekte oziroma projekte spodbujanja konkurenčnosti in 300 tisoč za socialno podjetništvo. Na žalost smo dobili samo 6 vlog, od tega je bila ustrezna ena. Namreč, na ministrstvu se zavedamo, da moramo narediti nekaj več na razlagi in promociji tega instrumenta, na kakšen način naj zadeve potekajo. Pa tudi to, kar sem že omenila, potrebna bo sprememba Zakona o podjetništvu,

ki je na nek način omejujoč; omejujoč v dejavnostih, ki se lahko registrirajo v ta namen, in pri sami registraciji, kjer je kar nekaj administrativnih ovir. To si želimo spremeniti in ta sprememba je zdaj, ko je zakon pri nas na ministrstvu tudi v postopku.

Omenjen je bil turizem in razvoj regije. Strinjamo se, da ima tu Pomurje kar nekaj priložnosti. Temu je namenjen instrument štiri, ki ga je v celoti prevzela Regionalna agencija Mura. Regionalna agencija Mura, menimo na ministrstvu, zelo dobro dela. V okviru tega instrumenta se je izvajala promocija regije. Pripravljena je nova ponudba regije, udeležba na mednarodnih sejmih, priprava promocijskega filma Pomurja in popolna prenova spletne strani. Menimo, da se bo regionalna agencija tukaj izkazala in da bomo na tem instrumentu lahko dosegli nekaj več.

Rada bi se dotaknila tudi ciljev, namreč ni res, da cilji niso določeni. Cilji so določeni za celo obdobje in tudi za posamezno leto. Nekaj izmed teh ciljev smo dosegli in tudi presegli. Omenjen je bil cilj tisoč novih zaposlitev. No, ta cilj smo presegli, trenutni kazalec do konec leta 2014 je tisoč 281, s tem da moram opozoriti, da to so vse po pogodbi predvidene zaposlitve. Namreč, podjetja se zavežejo, da tri do pet let po ukrepu zaposlijo toliko in toliko ljudi. Tako to so predvidene zaposlitve. Ne nazadnje imamo tudi kazalec števila gospodarskih subjektov, ki so vključeni v sofinanciranje projektov, cilj je bil 150, mi jih imamo do konca leta 2014 vključenih 224. Torej, ta dva milijona bosta zdaj šla v 14 novih projektov, tako da predvidevamo, da bo tukaj stvar šla naprej.

Mogoče še samo nekaj o procentih; 57,6 % je izkoriščenost, ampak samo iz tega dela spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije, ker moramo povedati, da celotna vsota, ki je na voljo za Pomurje iz vseh programov in vseh ministrstev, je pa 264 milijonov. Po naših podatkih se vsi kazalniki, se pravi in povrnitev vplačanih prispevkov delodajalca in projekti regijskega gospodarskega središča, prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in pa vlaganja v infrastrukturo, se pravi oskrba Pomurske regije s pitno vodo, v višini 90 milijonov črpajo v celoti. Tako, če podaljšamo ta zakon, predvidevamo, da se bo v celoti teh 264 milijonov za Pomurje tudi počrpalo oziroma uporabilo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl. Pripravi naj se gospod Jožef Horvat. Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo.

Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, vabljeni!

Seveda bom podprl predlog zakona iz več razlogov. Prvič, zato ker prihajam iz

Maribora in vem, kaj pomeni vsesplošna depriviligiranost, pa ni zdaj tema Maribor, tema je Pomurje. Podprl bom tudi zato, ker številke celotne Pomurske regije kažejo, da je ta regija potrebna pomoči, tudi dogodki iz preteklosti kažejo, da je to ena izmed regij, ki je bila najbolj prizadeta skozi zadnje 20-letno obdobje neodvisne Slovenije. Podprl bom zato, ker bo neprimerno lažje izvesti vse še preostale ukrepe, pa še kakšnega v podaljšanem časovnem obdobju, podprl bom pa tudi zaradi proračunskih vzgibov, ker vemo, da letos je nemogoče prvič zagotoviti, drugič pa tudi realizirati vse te ukrepe, ker je leto 2015 že globoko ali pa ga je pol že praktično –ne, ne praktično, dejansko mimo. Zato je edino primerno, da se obdobje pomoči Pomurju podaljša še v naslednji dve leti.

Seveda moram ugotoviti, da je bilo relativno slabo črpanje oziroma slaba realizacija v celotni masi 33 milijonov v ta namen, v tem trenutku znaša nekaj čez 50 %, upajoč, da bo letošnja realizacija polna, 100-odstotna, bo vendarle doseženo komaj 70 %, tako da tistih preostalih 9,5, 9,6 milijona v naslednjih dveh letih je še kako potrebnih, da si vsaj malo Pomurje opomore. Jaz bi si želel, da se izvajajo tisti ukrepi, ki so že v preteklosti prinašali rezultate in pomagali ustvarjati nova delovna mesta, to je pa na vsak način, bom samo dva navedel, povračilo vplačanih prispevkov delodajalcem, ki so na novo zaposlovali in ki je bil – ocenjujem –, da je bil ta ukrep premalo koriščen, in davčna olajšava za investiranje in zaposlovanje.

Seveda kritika je, da se je počasi črpalo in da tudi nekaj sredstev, vsaj v tistem začetnem zagonskem obdobju, je bilo uporabljenih verjetno – ne verjetno, ampak zagotovo – neustrezno. Povedano je bilo o neki raziskavi, o neki študiji in kaj vem kaj vse, niso pa dobili denarja tisti, ki bi dejansko ustvarjali nova delovna mesta in investirali v gospodarstvo, kmetijstvo in še kam. Je pa res tudi to, da je bilo opravljeno tudi vmesno vrednotenje. Cilj tega vrednotenja je bil pridobiti vpogled v učinkovitost in uspešnost izvajanja programa Pomurje, bom skrajšal – Pomurje 2015, v prvih treh letih; torej, od začetka 2010 do vključno konca 2012, od uveljavitve tega zakona o Pomurski regiji. Šlo je za preverjanje ustreznosti vrednotenja, torej pri preverjanju ustreznosti se je vrednotenje osredotočilo predvsem na logičnost programske strukture in skladno z drugimi politikami in programi. Glede tega se ugotavlja, da so bila dodeljena sredstva prenizka, da bi bilo mogoče izvesti korenite in strukturne spremembe v sami regiji. Instrumenti so sicer ustrezno obravnavali nekatere težave v regiji, vendar pa niso reševali osrednje težave, to je gašenje velike nadpovprečne brezposelnosti.

Glede same učinkovitosti kot drugega parametra, ki se vrednoti, se ugotavlja, da terja sistem spremljanja in nadzora veliko administrativno breme in je skladen z uveljavljeno prakso v Sloveniji, skrbniki pogodb pa relativno svoje delo dobro in pohvalno

opravljajo. Glede uspešnosti se je vrednotenje osredotočilo na dodeljevanje nepovratnih sredstev za začetne investicije podjetij. Upravičenci iz prvega in drugega javnega razpisa v okviru t. i. instrumenta ena, so skupaj v treh letih ustvarili 770 novih oziroma zaposlitev. Zaradi sprejetih sredstev so podjetja investirala v novo tehnologijo prej, kot bi sicer. Izvajalec vrednotenja je pripravil tudi priporočila, ki jih bo predlagatelj lahko upošteval pri pripravi sprememb, modifikacij programov spodbujanja konkurenčnosti.

Naj mi bo ob zaključku dovoljeno še eno razmišljanje v kontekstu pomoči Pomurju in v kontekstu včerajšnjega sprejemanja ZIPRS oziroma Zakona o izvrševanju proračuna, ki je smo se fokusirali predvsem ali pa izključno v višino povprečnine za občine. Mislim, da sta vsaj ta dva predpisa, pa še kateri bi se tukaj našel, tisti alarm, tisti znak, da je obstoječa lokalna samouprava resnično potrebna spremembe, korenite spremembe, sicer bo nevzdržno v prihodnje. Ko govorim o korenitih spremembah, imam v mislih tudi uvedbo pokrajin, o katerih govorimo že dolgo vrsto let, praktično pa nič ne naredimo. Verjamem, da če bi s to zadevo – pa ni to apel za referendum, nikakor ne –, če bi s to pobudo šli pred volivce v obliki referenduma, mislim, da bi plebiscitarno podporo temu dosegli.

Torej, naj mi bo dovoljeno razmišljanje tudi v tej smeri, verjamem, da bi bili rezultati mnogo boljši, delovanje lokalne samouprave na vseh ravneh dosti bolj učinkovito, s tem pa tudi zadovoljstvo ljudi, katerim je to tudi namenjeno. Hvala lepa.

A seveda, podprli bomo, v Desusu bomo soglasno podprli predlog zakona, ker alternative, če hočemo Pomurju in Pomurcem in Pomurkam dobro, ne vidimo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospod Janko Veber. Gospod Horvat, izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka s sodelavcema, dragi kolegice in kolegi!

Ko pozdravljam novelo Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015, ki bo zdaj do 2017, seveda moram istočasno tudi izraziti obžalovanje, da Vlada ni v letošnjem proračunu oziroma z rebalansom proračuna za leto 2015 zagotovila dovolj sredstev, da bi se vse, kar je bilo definirano v Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji, tudi realiziralo. Naj pojasnim vsem vam, kolegice in kolegi in tudi slovenski javnosti, da ne bo pomote, da je v Pomurju bila zadostna absorpcijska sposobnost, da bi do konca letošnjega leta absorbirali ves denar, ki ga je ta zakon dejansko napovedoval. Dejstvo pa je bilo, da v proračunu ni bilo za letošnje leto

zagotovljenega dovolj denarja, na nek način to osebno razumem, finančni minister ima gotovo največje težave, ko mora rebalans oziroma proračun zapreti in seveda moram izraziti tukaj zadovoljstvo in hvaležnost, da se bo zakon dejansko izvajal in zaključil pač dve leti kasneje.

Veliko dobrega je prinesel ta zakon, ne nazadnje smo vsako leto na Odboru za gospodarstvo obravnavali poročilo o izvajanju Zakona o razvojni podpori Pomurju za prejšnje leto in dejansko ugotavljali pozitivne doprinose, ki jih je zakon prinašal. Seveda ja pa bilo tudi nekaj, po domače rečeno, neumnosti. Zato bi si želel, da teh v naslednjih dveh letih ne bo in apeliram na zaposlene na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je skrbnik tega zakona, da vendarle pazi, da se kakšne neumnosti ne bodo ponavljale.

Tudi obžalujem, da nam ni v celoti uspel projekt po razpisu Razvojni center slovenskega gospodarstva, ko je bilo za Pomurje določenih, mislim, da 30 milijonov evrov. Res da je zrasel, dober, lep, velik industrijski objekt v Puconcih v Prekmurju, vendar pa potem proizvodnja, za katero je bil zgrajen ta objekt, ni stekla. Hvala bogu, imamo doma dobro, močno, mednarodno podjetje, ki je zdaj svojo proizvodnjo preselilo v te prostore. Ampak to pa ni prineslo novih delovnih mest, zato tukaj vidim ta problem in enostavno nismo teh 30 milijonov, kot nam je bilo v Pomurju na nek način rezerviranih, izkoristili tako, kot bi lahko.

Druga zadeva, takšna, ki naj se več ne ponovi, kar mi govorijo ljudje iz RRA Mura in tudi Pomurske gospodarske zbornice. Šlo je za neko košnjo trave, ki smo jo potem menda peljali na sežiganje v Avstrijo, to je stalo okoli 210 tisoč evrov in ne vem, če je ravno ta rešitev bila optimalna. Ne vem, ampak samo naštevam, mogoče mi bo kdo znal razložiti.

Rad bi pa tudi ponovno drugič apeliral na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, da se vendarle pred razpisi usede skupaj s Pomursko gospodarsko zbornico, z RRA Muro in da natančno definirajo razpisne pogoje, ki bodo ne takšni, ki bodo neki personi ali podjetju pisani na kožo, nasprotujem takšnim razpisom, ampak takšni, ki bodo dejansko logični in bodo zakonu na kožo pisani. Torej v duhu zakona. Duh zakona pa je pomagati, razvojno pomagati Pomurski regiji. Mislim, da gospe in gospodje na ministrstvu vedo, o čem govorim, in mislim, da je treba malo dobre volje in da smo tukaj lahko zelo uspešni in da bomo res lahko vsak evro, dobesedno vsak evro, izkoristili kot razvojno pomoč Pomurju.

Res je, mi imamo velike težave v naši regiji, ne bom zdaj govoril o statističnih podatkih, vse si lahko preberemo, preberete na spletnih portalih, na nek način, hvala bogu, da je blizu Avstrija in da smo v Evropi in da imamo prost pretok ljudi. Imamo pa seveda, ker je bilo tudi prej govora o Muri, gospa državna sekretarka je o tem govorila, imamo pa seveda tudi tako kot drugje po Sloveniji probleme, recimo, z

insolventno zakonodajo. A veste, da v petek mora prenehati proizvodnja, kjer je zaposlenih 400 ljudi v Muri, ker je baje tako odredilo sodišče oziroma stečajni upravitelj in se bo proizvodnja morala nehati, kljub temu da imajo kapacitete prodane za eno leto vnaprej.

Nimam več časa, da bi podrobno razložil razloge. Podpiram ta zakon.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Franc Breznik.
Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Menim, da se lahko kar združimo v oceni, da je bil sprejem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji velik preskok v razmišljanje o tem, kako se odzvati na razvojne probleme v določenih območjih v Sloveniji. In to se je zgodilo, ko smo vodili vlado Socialni demokrati. Verjamem, da bi tudi učinek tega zakona bil bistveno večji, če ne bi vmes nastopila gospodarska in finančna kriza, ki je za posledico imela tudi sicer izgubo številnih delovnih mest, pa tudi sicer krčenje sredstev v proračunu za razvojne potrebe v Sloveniji. Del tega je zagotovo bila deležna, če lahko tako rečem, tudi Pomurska regija.

Bojim se, da bomo tudi v prihodnosti, ko bomo fiskalno pravilo morali izvajati, prišli do spoznanj, da bodo ravno območja, ki so razvojno najšibkejša, imela največje probleme, kako pravzaprav izravnati svoj razvojni potencial, ob dejstvu, da se bodo sredstva po vsej verjetnosti namenila za vse drugo, ne pa za razvoj v takšnih območjih. Na to opozarjam zaradi tega, ker so vendarle v Sloveniji poleg Pomurja opredeljena vsaj še 3 problemska območja, ki pa niso bila reševana z enim zakonom oziroma s posebnim zakonom, ampak s krovnim Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Mislim, da bi bilo tudi smiselno, da se naredi nekako na ministrstvu analiza, ali je učinkoviteje, če rešujemo posamezno problemsko območje s konkretnim zakonom za to problemsko območje, ali je učinkoviteje, če imamo to v enem krovnem zakonu in potem vlada sprejme program, kajti mišljeno je bilo, da vlada seveda odreažira takoj, ko nekje nastopijo razvojni problemi in ni treba v državni zbor z zakonskim predlogom, ampak se lahko ta program sprejme na vladi, se zagotovijo sredstva in program steče. Ampak vendarle, mislim, da je zdajle kar nekaj izkušenj že od takrat pridobljenih in to bi bil tudi dober napotek za naprej, kajti tudi v ostalih problemskih območjih se izteka obdobje, v katerem velja status problemskega območja, za Pokolpje je, recimo, bil uveljavljen program 2011, izteka se 2016, če se ne motim. Tudi tam so učinki bistveno manjši pravzaprav kot tukaj zaradi tega, ker država ni zagotavljala dovolj sredstev za razvoj.

Seveda podpiramo, da se tudi za dve leti podaljša Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji, zagotovo pa bo treba, mislim da, tudi pogledati, ali pa vsaj reči, ne samo da je imel ta zakon ugoden učinek ali pa vpliv na samo Pomursko regijo, ampak je imel tudi čezmejni vpliv, kajti zagotovo so se številni programi, ki so se tudi na sosednjem Madžarskem pripravljali za spodbujanje razvoja, lahko nadgrajevali tudi zaradi tega, ker je bil določen program v Sloveniji sprejet in si vedno imel tudi možnost se vezati na ta program. Torej gre za dejstvo, da je vpliv tudi čezmejni, kar je izjemno pomembno tudi sicer za delovanje celotnega tega območja.

Tako je mogoče res eno od teh vprašanj, ali se razmišlja o podaljšanju ostalih programov v Sloveniji v problemskih območjih, zagotovo bi bila pa resnično zelo zaželena analiza, ali je bolj smiseln in učinkovit način, da imaš poseben zakon, ali pa pač ta krovni. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravi naj se gospa Violeta Tomić.
Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi ce in kolegi!

Preden sem se pripravljaj na današnjo razpravo, sem pregledal določene politike manj razvitih območij kot nek element politike skladnejšega regionalnega razvoja v Sloveniji. Primerjal sem kazalce in te politike že od leta 1971 do danes; katera so bila ta območja, kako so jim v takratni državi pomagali, kako smo začeli urejati neke politike, ki bi ta območja, ki so bila ogrožena z različnih vidikov – kako bi jim pomagali danes. Torej Zakon o tako imenovani podpori Pomurski regiji je začel veljati v letu 2010 in se letos izteka. O rezultatih tega zakona imamo mešane občutke. Po eni strani kot poslanec, ki živim na ravno mejnem območju, seveda moram podpirati zakon o podpori tej regiji, kjer je izrazita socialna stiska, po drugi strani pa je treba pogledati resnične statistične kazalce. Kaj smo s tem denarjem dosegli, spoštovani kolegi? Ali je ta denar prišel do ljudi? Ali je namenjen ljudem? Ali je namenjen temu, da ta regija tudi ekonomsko je samovzdržna, samozadostna, je to naš cilj, ali je ta denar bil namenjen tako imenovanim birokratom tega zakona? In rezultati, ki jih imamo danes, pogledajmo si jih – tisti drugi del statistike, ki ni bil predstavljen.

Pred tem zakonom je bilo v Pomurju približno 11 tisoč brezposelnih, danes jih imamo 9 tisoč 600 brezposelnih. Skupnega denarja, ki bo namenjen iz vseh programov, koliko bo še podaljšan, je približno 264 milijonov evrov. Številka 264 milijonov evrov, če razdelimo med 10 tisoč ljudi ... Torej, če grem sedaj pred borzo v Murski Soboti in pokličem še iz Ormoža nekaj ljudi, pa iz Gornje Radgone in iz Apač in iz Jurija

ob Ščavnici, ki spadajo v to, vem, da lahko vsakemu razdelim približno 26 tisoč evrov, morda nekoliko več, ker jih je manj. Vsakemu dam 26 tisoč evrov in rečem: Spoštovani kolegi, pogledjte, če imate denar, se boste preživel, nikoli več ne boste zahtevali ničesar od te države. 26 tisoč evrov na vsakega brezposelnega. Kam je šel ta denar v teh letih? Ali je šel, kar piše, recimo, portal Pomurec, ali je šel gospodu Horvatu iz SD, gospodu Miloševiću, ljudem okoli agencije Pristop in tako naprej? Za socialno podjetništvo, oprostite, socialno podjetništvo – da, ampak država, če želimo imeti neko resno gospodarsko politiko, potem je socialno podjetništvo lahko korektiv te države. Če vlagamo skoraj malo manj kot 2 milijardi v šolski sistem, če želimo imeti vrhunske strokovnjake, če želimo vzdrževati Institut Jožef Stefan, Kemijski inštitut, ostale inštitute, ki se ukvarjajo z razvojem na različnih področjih, ali se potem vedno pogovarjamo o socialnem podjetništvu ali je končni produkt vsega tega šolskega sistema, vsega tega slovenstva v smislu gospodarskega preboja nekdanj socialno podjetništvo? Ali delamo vsi za to, da bomo imeli samo socialno podjetništvo ali nam gre za to, da bomo imeli resna podjetja z visoko dodano vrednostjo, z visokimi znanji, ki bodo razpršena na različnih koncih Slovenije? Ta podjetja s temi znanji, vkomponiranimi v te izdelke, lahko dajo tisto pravo vrednost, tisto najboljšo sliko in tisto največjo garancijo za socialno državo, ki smo si jo vpisali kot 2. člen naše ustave, spoštovani kolegi! Tako deluje resen kapitalizem. Socialno podjetništvo – da; socialno podjetništvo – pomagamo ranljivim skupinam, tako kot to počnejo v različnih razvitih državah, ampak osnova, zakaj vlagamo milijone in milijarde v sistem izobraževanja in znanost, zato da bo Slovenija kot majhen narod na takem posebnem območju preživela, je pa zato, da bomo imeli in storitve z visoko dodano vrednostjo. Samo to bo garancija za vse vas in za vaše pokojnine, to bo garancija, da vaši vnuki, sinovi hčera, hčere ne bodo odhajali v tujino in tako naprej.

Razlika 11 tisoč do 9 tisoč 600 je tisoč 400 ljudi. Imamo podatek, koliko je več zaposlenosti, aktivno več zaposlenih oseb. Ali vam povem približno podatek, koliko teh ljudi je zaposlila sosednja Avstrija? Približno. Iz Prekmurja s tega območja, točno od tam, kjer velja prekmurski zakon, približno 4 tisoč je številka, morda še več, 5 tisoč. Torej, so Avstrijci v tem trenutku najbolj blažili to našo krizo, ne Slovenija, Avstrija s tega mejnega območja, tako imenovana Vulkanland, nekateri ji pravimo jugovzhodna Štajerska, kjer je moj prijatelj dr. Alexander Majcen okrajni glavar. Podatke lahko dobite na okrajnem glavarstvu. Oni so bili najboljši zaposlovalci v tem trenutku. Prekmurski zakona – afera za afero. Večina denarja namenjenega prijateljem okoli gospoda Horvata v prvi fazi leta 2010 in tako naprej in socialno podjetništvo. To je cela zgodba prekmurskega zakona. In 264 milijonov evrov. Ali si vi

predstavljate, koliko podjetij, mladih podjetnikov, ki danes delajo, ki so danes prenesli svoje firme iz Ljubljane morda ali iz Slovenije v tujino, London, New York, v Silicijevo dolino, kjer razvijajo izdelke, ki bodo nekoč morda imeli interes ali v softveru, hardveru, v strojništvu, avtomobilski industriji, ko bodo podjetja, ki bodo dajala milijarde, potrebujejo mogoče 20 tisoč, 40 tisoč evrov – kaj bi lahko vse nastalo v teh podjetjih

Po drugi strani je Prekmurje talec neke politike. Pogledjmo si največjo perspektivo Prekmurja, ki je bila turizem. Vsak Slovenec in Slovenka se naj spomni, kaj je nekoč predstavljalo mesto Radenci, kaj so predstavljali Radenci nekoč in kaj danes. Tudi Radenci so v prekmurskem zakonu. Kaj so v tem času naredili na področju turizma, kaj dela tako imenovana Sava Turizem, kako izčrpava terme na tem območju, Banovce, Moravce, Lendavske terme, Radence in tako naprej? Torej, gre za opustošenje zaradi nekkih socialističnih politik, kako bomo imeli vse sami, kako ne rabimo tujcev, kako imamo zadosti lastnega kapitala, ki so bile totalno zgrešene. In vse to se je potenciralo na območju Prekmurja. Več kot bo teh socialističnih politik, še večja revščina bo na tem območju.

Sam prihajam iz Slovenskih goric, mi smo zaradi prekmurskega zakona zelo veliko izgubili. To je območje, kjer ravninska zemlja prehaja v gričevnat svet, kjer so ljudje vedno živeli skromno, kjer so majhne kmetije, kjer je izredno težka obdelovalna zemlja. Imamo brezposelnost, ki med 10 in 13 %. In nikoli nismo bili v tem zakonu. Ljudje so se morali znajti. Večina jih je odšlo v tujino, veliko jih dela v Avstriji. Ljudje delajo na majhnih kmetijah, zadovoljni so s skromnimi dosežki. Imamo celo vrsto nekkih podjetij na račun, lahko rečem, določenih ljudi, ki so bili uspešni gospodarstveniki in so vsaj nekaj delovnih mest na območju Upravne enote Lenart zadržali. Pa nismo dobili v teh letih nobenih spodbud. Smo pa seveda izredno demografsko ogroženi, imamo izredno starajoče se prebivalstvo, indeks staranja v Sveti Trojici, recimo, je 130, 135 in tako naprej. Seveda obstaja cela vrsta takih območij – kolegica, ki živi v Halozah, bi lahko tudi marsikaj povedala –, ki se jim je zgodila velika krivica. Primer, občine s tega območja so se prijavile na razpis tako imenovanih tržnih jeder. Izgubili smo ga ravno zaradi tega, ker so določene občine s tega območja pač dobile nekaj več točk v primeru evropskih sredstev in smo izgubili to zadevo. Imeli smo popolnoma pripravljen razpis. Tako je prekmurski zakon po eni strani naredil veliko krivico območjem, ki mejijo na prekmurskem zakonu, ki so težje dostopna, ki imajo slabše pogoje, izrazito slabše. Sveta Ana – samo gričevnato območje, nobene možnosti za neko industrijo, samo turizem. Sveta Trojica, recimo, Cerkvenjak in tako naprej. Recimo, Cerkvenjak je ravno na meji, Jurij ob Ščavnici je še v območju tega

zakona, Cerkvenjak ni več. Torej, 300 metrov stran več ne velja.

Kar hočem povedati, je, da je treba vztrajati. Nekaj ljudi je ta zakon izrabljalo za svoje lastne interese, pri čemer ne morejo vsi ostali biti žrtve vseh teh dejanj. Prekmurje vse to potrebuje, seveda pa potrebujejo tudi vse ostale regije, ki imajo še slabše pogoje za delovanje, na vseh področjih. Mislim, da tudi Kočevje, ki meji na Hrvaško – tam se ljudje ne morejo zaposlovati na Hrvaškem, ker imajo slabše dohodke, imajo slabše možnosti. Tam je ravno obratno; tam, recimo, Hrvati hodijo delat preko meje, ker so plače vsaj nekaj deset evrov višje kot na primerljivem območju Gorskega kotarja. Bela krajina, ki jo kolega Trček večkrat omenja, izrazito revno območje, potrebuje neke spodbude. In tu se moram tudi strinjati s kolegom Vebrom, ki je razlagal, s kakšnim zakonom iti naprej. Je to krovni Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja? Ja, za mene je odgovor ta. Za mene je ta odgovor plus tisto, kar sva se z državno sekretarko pogovarjala včeraj ali predvčerajšnjim glede tega, da država poskuša z neko uredbo urejati tudi ta območja, ki so demografsko ogrožena v Sloveniji.

Imamo velike probleme. Recimo, z območja, ki sem ga prej omenil, Slovenskih goric, mladi ljudje, ki gredo študirat v Ljubljano ali Maribor, se več ne vračajo. Starejši ljudje, stari več kot 70, 80 let, sami ostajajo na teh kmetijah. To so manjše kmetije, dosti manjše kot je slovensko povprečje. Imamo nekaj industrijskih con in potrebovali bi podoben zakon, kot je v Prekmurju, ali pa, kot sem tudi sam predlagal, da bi se te občine priključile. Na žalost, ker imamo statistiko, da pač pri nas brezposelnost ni 17, 18 %, je zaradi tega to nemogoče. Po drugi strani je stalno manj aktivno zaposlenih na tem območju, stalno več starajočih, stalno manj mladih, ki odhajajo, in stalno več tistih, ki bi bili morda na zavodu pa bi dosegali ta standard 17 % brezposelnost ali več, pa se odselijo iz tega območja. In kaj bomo naredili? Ali je to prihodnost Slovenije? Ali je prihodnost Slovenije v tem, da določena območja imajo nekatere spodbude, denar se je izrazilo netransparentno pojavil, imamo tudi – kolega Horvat je prej nekoliko začel – imamo tudi največjo afero trenutno s Seawayem, Seaway Yachts. Ne vedo, kam je izginilo približno 6 milijonov evrov, 9 milijonov evrov je približno sredstev, 3 milijone bi naj bila vredna investicija, za vse ostalo ne vemo danes, kje je. Seveda ne gre samo iz tega zakona, gre tudi za evropska sredstva, za določene stroje, vse ostalo, tako da ne bi mešali zadevo; ampak dogajajo se zelo čudne stvari in rezultat je izrazilo malo dodatno zaposlenih ljudi za denar, ki smo ga dali v Prekmursko regijo. Bodimo realni!

To ne pomeni, da sam ne bom glasoval za to, da se zakon podaljša. To bi bilo zelo krivično do ljudi v Prekmurju, pa s tega območja. Je pa vedno vprašanje, ves denar za vsak tak zakon,

ki smo ga kdajkoli pripravili, prvo je nek del politike, del nekih birokratov, del tega denarja, o čemer je kolegica prej razlagala, ki gre za neke pogodbe, ki gre za pripravo projekta in tako naprej. Birokrati ves ta denar, ki bi moral iti direktno v projekte, direktno v spodbujanje konkurenčnosti, direktno v podjetja, ljudi, zaposlenosti, ostaja. Velike vsote denarja gredo samo za birokracijo. In to je ta velika značilnost Slovenije. Ne samo pri tem zakonu, pri večini teh zakonov.

Sam moram priznati, da vidim rešitev za to območje pa morda tudi za ostala območja samo v neki čisto drugačni evropski politiki, in to je tisto, kar sem povedal že v začetku tega mandata. Če sem sam na nekem mestu predsednika vlade, prvi zakon, ki bi bil, je takojšnje konstituiranje regij. Zato da strategijo za vsako regijo postavljajo svoji ljudje, tisti, ki bodo prevzeli oblast v teh regijah, ta drugi steber, ki nam manjka. Treba se je zavedati, da Evropa regije je naslednji veliki projekt Evrope. To pomeni, Štajerska – slovenski del deluje na področju gospodarstva, kmetijskih politik, turizma in vse ostalo z avstrijsko Štajersko, Kočevje z Gorskim kotarjem, del Primorske s Furlanijo-Julijsko krajino, avstrijska Koroška s slovensko Koroško in tako naprej. To je tisto, kar so značilnosti teh regij; to je tisto, kako bi si jaz kot poslanec, kot politik predstavljal Slovenijo v naslednjih 15, 20 letih. Torej, močno povezovanje v turizmu, močno v malem gospodarstvu, močno v vrhunskih manufakturnih izdelkih z visoko dodano vrednostjo. Za to pa potrebujemo celo vrsto politike. Tukaj se začne. Ne to, kar zdaj mi delamo: vedno ad hoc zakoni za ad hoc probleme. Nikoli pa ne pogledamo anemneze, kje je osnovni problem, kje imamo neke nastavke. Prekmurje ima lepe nastavke: ima izrazito dobro geografsko lego, ima povezavo, železnice in avtoceste, na področju logistike nismo naredili v tem letu še ničesar. V sosednji Avstriji blizu Gradca so nastala v zadnjih 10 letih velika, resnično že multinacionalna logistična podjetja, prevzela so že ta primat in Prekmurje tu zgublja. Prekmurje bi lahko bilo na področju kmetijstva, na področju turizma v smislu izrabe geotermalne energije tako v gospodarstvu in tudi v turističnem smislu. Seveda prostor in pogoji za razvoj velikih logističnih podjetij, lahko rečemo, da so v Prekmurju tisti, ki so absolutno prednostni in tukaj tako tudi vidim na tem področju delovanje. Torej čas, ki je bil, in ta denar, ki je bil vržen, je bilo zelo dosti denarja za zelo malo efekta. Bodimo realni, natočimo si čistega vina. Kot sem rekel na začetku, podpiram Prekmurce, večina si ni kriva sama za usodo, ki jo je doživela, to so zgrešene politike zadnjih 20 let na tem območju. Zdaj pa je čas, da počasi začnemo iskati, kompletno obrnemo na glavo in iščemo druge politike. Te politike so skladni regionalni razvoj Slovenije preko konstituiranja regij, povezovanje vseh teh regij v čezmejnih projektih. Te regije bodo same snovale svoje specifikke, videle bodo

v nekih svojih SWOT analizah svoje priložnosti, svoje nevarnosti, svoje prednosti in svoje pomanjkljivosti in na podlagi tega se bo lahko začela Slovenija skladno regionalno razvijati. S projekti ad hoc se Slovenija ne bo nikoli regionalno razvijala, mislim, da tudi kolega Trček kot izrazit specialist, kot sociolog prostora na tem področju še lahko nameni kakšno besedo, ker se na to, vsaj v smislu sociologije kot vede, bi lahko morda nekako razširil mojo razpravo s poznavanjem tega področja. Ampak, to je vse tisto, kako osebno vidim, razvoj tega območja. Ker menim, da tudi ko se bo ta zakon iztekel, mislim, da bo dobil podaljšanje, to je, da se bodo poslanci in poslanke odločili, sem prepričan, da nekih velikih rezultatov ne bomo dosegli. Mi resnično potrebujemo krovni zakon, del denarja in ta denar potem mora iti do ljudi in do projektov, ta denar se ne more porabiti, večino tega denarja v smislu birokracije, ki je za Slovenijo toliko specifična.

To je moja neka sklepna misel glede tako imenovanega prekmurskega zakona. Rezultati, kot sem povedal, in statistike kažejo na to, da denar, ki je še v ta zakon, je bil zelo slabo izrabljen, zelo slabo porabljen za realna delovna mesta, ki so nastala, ki bodo dolgotrajna, ki bodo konkurenčna, ki bodo tudi solidna ali dobro plačana. Menim, da za ta denar smo dobili izrazito malo. Kar pa ne pomeni tega, da ne bomo zakona podprli, tega podaljšanja.

Seveda pa na koncu naj vas še enkrat spomnim, da obstajajo še ostala območja v Sloveniji, kot so Slovenske gorice, Haloze, Kočevsko, Bela krajina, ki so izrazito ogrožena predvsem demografsko in ki potrebujejo zdaj in v tem trenutku tudi nekoliko pomoč države, zato da se lahko enakomerno in trajnostno razvijajo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ob vsemu spoštovanju do znanja in vedenja, vendar imamo na dnevnem redu Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015. Lepo prosim, če malo bolj korektno jemljete to diskusijo okoli tega, kje je meja, Gorski kotar in tako naprej Hvala lepa.

Izvolite, proceduralno dr. Trček.

DR. FRANČ TRČEK (PS ZL): Kot vseeno strokovnjak za to področje moram ugovarjati.

Moj soimenjak je zgolj umestil zadevo v širši kontekst in ne vidim, zakaj tega ne bi smel početi. Navsezadnje ima minutažo v njegovi stranki in zdi se mi, da je ta vaša opomba ni na mestu. Zato je moj proceduralni predlog, da dovoljujete to razpravo, ki je vsebinsko in nujno potrebna. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospoda Breznika nisem prekinjal, ampak sem na koncu imel rahlo pripombo, da ni... Je pa res, da v

okviru minutaže; in tukaj minutaža je seveda nekaj, kar je absolutno. Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić izvolite, pripravi naj se gospa Andreja Potočnik.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Tudi jaz pozdravljam Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji. Ker pa je bila Bela krajina kar nekajkrat omenjena, mi dovolite, glede na to, da prihajam iz te regije tako kot kolega Trček, da se v tej svoji razpravi tudi dotaknem te teme, saj je Bela krajina poleg Pomurja, Podravja in Zasavja tudi prepoznana kot ena od štirih razvojno problematičnih območij v državi. Pa vendar je bila, kot bo potem pozneje v svojem poslanskem vprašanju izpostavil kolega Trček, stopnja realizacije razvojne pomoči na osnovi zakonske podlage o enakomernem regionalnem razvoju države, ki je bila namenjena Pokolpju, manj kot 5 %, medtem ko je bila pa v primeru Pomurja več kot 50 %, natančneje kar 58 %. Toliko o učinkovitosti slovenske razvojne politike.

Pokolpje kot tudi druga razvojno problematična območja si sicer brez dvoma zaslužijo podobno prioritarno obravnavo kot Pomurje, ta pa bi morala vključevati tudi poseben zakon. Tako kot smo prej ugotovili, mi nimamo te sreče, da bi mejili na Avstrijo in da bi lahko hodili tja, mejimo na Hrvaško in tu je popolnoma drugačna situacija. Po drugi strani pa nas Gorjanci fizično oddaljijo oziroma prav odrežejo od matične domovine. Zato je gradnja tretje razvojne osi za nas nujna in nikakor ni noben luksuz – ja, tudi Korošci prikimavamo.

Tudi Danfos je ravno zaradi težje prometne dostopnosti svojo proizvodnjo preselil na Slovaško in tako smo znova ostali brez dodatnih tisoč 300 delovnih mest. Opozoriti je treba, da se od leta 2005 v regiji zaposlenost zmanjšala kar za več kot 40 %, tako da je aprila 2015 brezposelnost v Beli krajini kar cirka 20-odstotna.

Ampak, če se vrnem tej omenjeni razvojni pomoči: obljubljeni milijoni v Pokolpje torej ne pritekajo, zaposlitve kopnijo, gospodarstvo umira, prometna infrastruktura ostaja nezgrajena in, ne boste verjeli, leta 2015 mnoge vasi nimajo vodovoda. Bela krajina je unikum, ne samo v Sloveniji ampak tudi v Evropi, saj je edina regija, ki v državni proračun prispeva več kot iz njega dobi nazaj. Na letni ravni prispevamo cirka od 95 do 110 milijonov evrov, medtem ko dobimo nazaj 80 do 90 milijonov. Skratka, popoln unikum, da nerazvita regija financira razvite regije. Tudi o tem bi kazalo razmisliti, kadar bomo razmišljali o tem, da si želimo podaljšanja programa Pokolpje do leta 2020, saj brez tega regija ne bo preživela.

Za zaključek pa bi rada izpostavila še to; kolega Trček je govoril o potrebi po nacionalni razvojni strategiji, ki ne bi bila zgolj mrtva črka na papirju in bi hkrati upoštevala vse vidike razvoja države, ne le gospodarskega in ne le v centru države. Država ni samo Ljubljana,

smo tudi mi. Takšne strategije naša država žal trenutno nima, jo pa nujno rabi. Ampak, kako jo lahko začne uresničevati, če smo pa z vstopom v evro območje se odrekli svoji monetarni politiki, s sprejetjem fiskalnega pravila smo se odrekli svoji fiskalni politiki, z varčevalnimi ukrepi se potaplja naše javno zdravstvo, šolstvo in kultura, s privatizacijo državnih podjetij pa nam bo šel še zadnji vzvod učinkovite razvojne politike? Imejmo to v mislih, k bodo vladni predstavniki naslednjič v tej dvorani razlagali o razvojnih prebojih, hkrati pa bodo ne glede na ceno in na vse posledice prodajali naša pomembna podjetja tujim špekulativnim skladom. No, potem pa bomo seveda jamrali, da nimamo od kje vzeti in da ni denarja za nujno potrebne investicije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa mag. Margareta Guček Zakošek, državna sekretarka. Izvolite.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK (SM SMC): Hvala, gospod podpredsednik.

Ker bi želela, da operiramo s primerljivimi številkami, kar se tiče sicer Pokolpja ki ni danes tema, ostala območja niso tema, vendarle mislim, da sem se dolžna javiti. Namreč, Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v višini 33 milijonov evrov predstavlja določene odstotek od 264. In v temu delu črpamo skoraj 60 ali pa uporabljamo do konca leta 2014 60 oziroma 57,8 %. Enako opozarjam, velja za Pokolpje. Skupna številka vložka v Pokolpje, ki je bila predvidena oziroma predvidena pomoči, je 287 milijonov evrov, ampak 262 milijonov evrov je predvidenih za cestno infrastrukturo, se pravi tretja razvojna os in tunel skozi Gorjance – tukaj nič ni bilo izvedeno.

Iz programa skladnega regionalnega razvoja, ki ga na ministrstvu vodimo, v katerem je na razpolago 20 milijonov evrov za Pokolpje, pa je odstotek uporabe približno isti, 55 %. Letos imamo 3 milijone na razpolago in za drugo leto še 2,1 milijona, ostalo je bilo že na razpolago podjetjem. Ministrstvo v bistvu do leta 2020 načrtuje še dodatnih 10 milijonov. Takšen je načrt. To pomeni, da bi skupaj Pokolpje iz tega programa dobilo 30 milijonov.

Seveda na naše ministrstvo v tem smislu porabe ne moremo zdaj govoriti, zakaj v cestno infrastrukturo ni bilo vloženo toliko, kot je bilo v tem programu predvidena. Tako iz našega dela govorimo o približno isti porabi, procentualno gledano, 20 nasproti 30 milijonov.

Rada bi se dotaknila mogoče še porabe teh celih 264 milijonov, ki jih je omenil gospod Breznik, ki v bistvu niso v pristojnosti našega ministrstva, torej samo 33 milijonov. 90 milijonov je na voljo za infrastrukturo, gre za oskrbno Pomurja s pitno vodo; končno Pomurje dobi čisto pitno vodo. Mislim, da tukaj ne moremo govoriti, da bi ta denar lahko dali

podjetjem, zato ker infrastruktura je osnova, da sploh gospodarstvo lahko deluje.

Drugi del je pa 40 milijonov za prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijska in gozdarstva. Gre za melioracijske ukrepe, za namakalne ukrepe, zaščito proti toči, spremembo namembnosti sadovnjakov itn. Se pravi, od teh 264 pač 130 milijonov ni tistih, ki bi jih lahko namenili podjetjem.

Socialno podjetništvo ste omenili, jaz sem pa ravno povedala, da iz tega dela nismo praktično razporedili skoraj nič. To pa mislim, da ni prav, ker v tem delu lahko Slovenija dosti naredi, pa ne recimo sedaj temu socializem, recimo temu poseben način dela v gospodarstvu. Ne nazadnje sem spada tudi združništvo, ki s socialo nima nobene povezave. Upam, da bomo tudi v določenem času sprejeli Zakon o združništvu in omogočili tovrstnemu načinu, recimo temu, podjetništva več možnosti. Trenutno tega v Sloveniji skoraj ni. Na zadnji predstavitvi smo slišali, da samo 1 % podjetij je v tako imenovanih zadrugah, ki pa imajo določene pluse, pa še to so dandanes večinoma kmetijske zadruge. Ampak to je napačen način razumevanja; zadruge so lahko prava podjetja v vseh smereh delovanja, v storitvenem sektorju, kjer pač vsak družbenik ima svoj en glas in potem – razlika, se pravi, dobiček se ne izplačuje, se vlaga v sklad za razvoj, za ustvarjanje novih delovnih mest, ki so pa tudi veliko bolj trajna kot pa mogoče v ostalih podjetjih. Tako moram tu nasprotovati, da ni samo tisti del kapitalističen, recimo temu, ki ga poznamo.

Dotaknila bi pa se še svetovalnih pogodb itn. Mislim, da je napačna teza ali pa, recimo temu izjava – gospod Breznik, moram nasprotovati – da se večino denarja uporabi za administrativne zadeve, za svetovalne pogodbe. Tega ni več in tega tudi v tej meri ni bilo. Res je, da je v začetku vlada osnovala vladno pisarno z enim državnim sekretarjem, sedmimi sodelavci, ki so to delali, vendar pa oni niso bili plačani iz tega denarja, ki je šel v Pomurje, tako da celoten ta denar je šel ... Verjamem, da imamo sedaj tožbo, da imamo določena odstopanja v tej smeri, verjamem pa tudi, da tega ne bo več in da bomo ta denar, konkretno sedajle v zadnjem paketu dva milijona, res konkretno razdelili podjetjem.

Lahko pa rečem, da res, interes, gospod Horvat, je velik. Trenutno smo dobili 102 vlogi za ta dva milijona, od tega je bilo skoraj 60 v bistvu dobrih vlog. Ravno zato naslavljamo na poslance prošnjo, da podaljšate ta zakon, zato ker interes je in tudi pogoji za to, da pomagamo podjetjem so. Zato menim, da mogoče izjave, da večino denarja porabimo za administrativne zadeve, res niso korektna, in verjamem, da pomurska podjetja vedo, da od tega zakona lahko profitirajo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik, pripravi naj se gospod Franc Jurša.

Gospa Potočnik, izvolite.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Pozdravljeni vsi iz ministrstva, nova državna sekretarka, kolegi, kolegice!

Absolutno bomo zakon v poslanski skupini, in osebno, podprli. Je pa treba ob tem se malo vprašati oziroma narediti nek historiat, kaj se je dogajalo v preteklosti, in da se podobne napake ne bodo ponavljale tudi v prihodnjih dveh letih, kjer nam je še ostalo nekaj manj, če sem pravilno prebrala, 14 milijonov evrov, kar tudi ni tako malo denarja.

Večkrat je bilo že danes povedano, da je Pomurska regija po statističnih podatkih ena izmed najmanj uspešnih regij, kazalci so na žalost slabi; imamo pa tudi nekaj pozitivnih podatkov. Predvsem me veseli podatek, da beležimo porast števila gospodarskih družb. V letu 2013 jih je namreč delovalo tisoč 724 v primerjavi z letom 2012 tisoč 683. Se je pa ob tem zmanjšalo število samostojnih podjetnikov, kar pa predvidevam, da se jih je nekaj odločilo, da so šli iz espe, predvsem na drugo obliko, predvsem v deo. Žalosti me podatek, da so bili poslovni rezultati v letu 2013 v gospodarskih družbah, od samostojnih podjetnikov in zadrug slabi. Beležili so namreč izgubo, ampak to ne na račun slabše gospodarske aktivnosti, ampak predvsem zaradi slabitev in odpisov finančnih naložb, ki so v letu 2014 tudi beležile stečajne postopke oziroma prisilno poravnavo. Nekaj teh primerov, predvsem Mura in Pomurka, smo že omenili.

Iz tega lahko ugotavljamo, da imajo večja podjetja velik vpliv na brezposelnost, če so neuspešna, kar pomeni, da se moramo bolj osredotočiti na ustanavljanje oziroma na pomoč malih, srednjih podjetij in mikro podjetij, vključno s samostojnimi podjetniki, zato ker je tam tveganje manjše in je potem razpršenost večja. Tako mislim, da je prihodnost v SMEs. Pomembno se mi zdi, da so tudi merila in kriteriji mogoče bolj strogi. Sicer to lahko pomeni spet dodatno administrativno oviro, ampak danes smo slišali kar nekaj negativnih primerov porabe in moramo razmišljati mogoče tudi v tej smeri. Ne želim, ko bomo delali analizo čez dve leti, ugotavljati, da je bilo teh zlorab tudi v letu 2015, 2016, 2017 enako kot za nazaj.

Strinjam se z gospodom Horvatom, da je treba začeti razmišljati o spremembi insolventne zakonodaje. To smo na tem mestu v Državnem zboru že večkrat omenjali in nekaj na tem bo treba absolutno narediti.

Vedno, ko je v igri denar, se moramo vprašati, ali je bil uporabljen učinkovito in smiselno. Ne samo za to, da se denar porablja, da rečemo, uspešno smo porabili 264 milijonov evrov, ampak, kam je ta denar šel. Tako pozdravljam vse te razprave, ki so šle v to smer.

Za konec naj preberem še nekaj uspešnih zgodb, da ne bomo vedno samo negativni, in sicer, v Večeru je bil 4. 6. objavljen članek o izvoznih prebojnikih. Izvozniki, kot so Radgonske družbe, Arcont, Var, Eldrad International, ljutomerski Farmateh, lendavski Varis, murskosoboške Pomurske mlekarne in puconska Kema in nekateri drugi, so prebojniki, ko gre za gospodarsko okrevanje. Končni poslovni rezultat pomurskih gospodarskih družb v preteklih letih izkazuje skoraj 21 milijonov evrov neto čistega dobička. To pomeni, da znanje je, da je možno, da so tudi pozitivni rezultati in da moramo iti v tej smeri tudi naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se gospod Danijel Krivec.
Gospod Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

To, kar je povedala gospa Potočnik, sem hotel povedati tudi jaz. Hvala za to. Mislim, da so učinki tega zakona tudi pozitivni, ne samo negativni. Malo bom pač zakompliciral in kolega Breznika vseeno opozoril, da to ni zakon o Prekmurju, če ga že imenujemo, potem naj bo to zakon o Pomurju. Namreč, Pomurje tvori Prekmurje, Prlekija in del prebivalcev Radgone, ki se šteje, kot da pripada Slovenskim goricam, in Apaška dolina. Radenci, pa moram reči, so pa v Prlekiji, kar pa tvori kot celoto pa Pomurje.

No, glede na to, da je ta zakon bil sprejet tudi takrat, ko sem sam sodeloval, se pravi v letu 2009, in potem začel veljati 2010, moram priznati, da sem takrat z vso vnemo podpiral ta predlog in tvorno sodeloval pri oblikovanju tega zakona. Seveda, se mi ne zdi prav, da so se v času izvajanja zakona dogajale take zadeve, ki zakonu niso bile v čast. Bodo pa organi, ki so pristojni za to v državi, povedali, ali je tako, kot ocenjujejo nekateri, ali ne. Zato pravim, prepustimo zadeve pristojnim organom.

V zvezi s posebno revizijo, ki se je odvijala glede izvedbe projekta, ki je povezan s tem zakonom, to je pomurski vodovod, moram povedati, da je posebna revizija negirala zadeve, ki so bile v javnosti, in potem se je izvedba tega zakona in projekta pomurskega vodovoda nemoteno odvijala naprej.

Ko govorimo o skupnem znesku pomurskega vodovoda oziroma pomurskega zakona, o 264 milijonih, moramo vseeno reči, da to ni ravno tako, da sešteješ znesek, potem pa deliš s številom brezposelnih. Poglejte, tu ima samo pomurski vodovod težo 140 milijonov evrov. Vsak državljan, pa naj bo Prekmurec, Prlek ali pripadnik Apaške doline, si verjetno v letu 2015 zasluži, da dobi zdravo pitno vodo v svoje stanovanje ali hišo. Te ocene so malo drugačne, kot so bile prikazane skozi razpravo.

Če naredimo presek izvedbe pomurskega vodovoda, lahko hitro ugotovimo, da je realiziranih 57,6 % v teh letih in da pričakujemo realizacijo preostanka v letu 2015 okrog 4 milijone in v letih 2016 in 2017 okrog 9,6 milijona evrov. V vsakem primeru je dinamika taka, da je možno to zadevo izpeljati. Če gledamo leto 2010 in vsa leta do sedaj, je bilo od 2,9 milijona do slabih 4,5 milijona evrov letne izvedbe zakona.

Če ne bi izhajal s tega območja, bi mogoče razmišljal še kako drugače, ampak tokrat me dejansko silijo zadeve, ki so vezane na brezposelnost. Zato naj vseeno povem, da je v Pomurju še vedno 20,8 % brezposelnih ljudi. V vsakem primeru pa bi bil vesel, če bi lahko tudi v drugih delih, kjer je tako visoka ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danijel Krivec. Pripravi naj se dr. Franc Trček.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči.

Lep pozdrav novi ekipi ministrstva, novi državni sekretarki, ki je zelo optimistična glede tega zakona, kar je tudi prav. Vendar bi rad opozoril na nekatere stvari, ki smo jih takrat v letu 2009 tudi nekako izpostavili, pa v veliki meri niso bile upoštevane in so se kasneje izkazale kot zelo upravičena opozorila.

Takrat je bil ta zakon predstavljen kot neka velika razvojna priložnost, pomoč, razvojni podpora Pomurski regiji. Takrat se je govorilo, da je to nadaljevanje ali primer dobre prakse Posočja. Vendar smo mi oziroma nekateri poslanci že takrat opozarjali, da je pristop definitivno drugačen in da v Posočju ni obstajala nobena posebna pisarna za razvojne potrebe tega območja, ampak je bila projektna pisarna za sanacijo škode po potresu, in temu takrat ni nihče prisluhnil. Kasneje se je izkazalo, da je ta pisarna, ki je bila ustanovljena v okviru pomurskega zakona, bistveno bolj potratna, kot so nekateri v začetku pričakovali. Na osnovi tega so bile tudi te slabe izkušnje, ki jih verjetno v zadnjih štirih letih preiskujejo drugi organi in ne Državni zbor. Vendar je bila že takrat primerjava med tema dvema zakonoma, ki sta bila neka zakona kot specialna zakona za posamezno območje, pokazala na precejšnjo razliko. V primeru Posočja so vse te naloge izvajale obstoječe regijske agencije, obstoječe institucije, ko govorimo o razvojni pomoči. V primeru Pomurja se je poskušalo na nek način iz Ljubljane preseliti nek know-how v Pomurje, kar smo mi že takrat zagovarjali, da je to nesmisel. Kot sem rekel, primerjava posameznih postavk, predvsem v tistem delu, kjer se je govorilo o pripravi dokumentacije, o pripravi določenih projektov, o tej piar podpori, so bile številke približno 10-kratnik števil, ki so takrat veljale za izvajanje posameznih segmentov v primeru

posoškega zakona, ki je bil nek vzorec za pripravo tega Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji.

Ta zakon, ki je pred nami, in to dvoletno podaljšanje tega zakona je na nek način smiselno, kajti niti polovica tistih ciljev, ki so bili zastavljeni v osnovnem zakonu, ni izpolnjenih. Sicer po statistiki se je marsikatera stvar razvila, odvila, vendar treba je vedeti, da marsikateri od večjih projektov je bil zastavljen, še preden se je pomurski zakon sploh sprejemal – konkretno to, kar je kolega Jurša govoril o pomurskem vodovodu. To so bili vse projekti, ki so že obstajali, ki so bili pripravljene in ki so se samo dejansko umestili v to shemo in na nek način povečali ta izplen oziroma realizacijo tega zakona in na nek način pokazali to kot razvojno podporo, vendar v resnici to ni bilo, kajti ta sektorska politika, ki je bila peljana v smislu vodooskrbe, je bila že prej na nek način realizirana in pomurski zakon temu ni kaj veliko pripomogel, pač se je v to zgodbo zapakiral.

Takrat se je veliko govorilo tudi o neki priložnosti, da se skozi ta zakon določeni programi prednostno obravnavajo. Vendar izkušnje tudi iz drugih problemskih območij, recimo Triglavski narodni park, pa še nekateri zakoni, ki ravno tako govorijo o prednostni obravnavi nekaterih programov, izkušnje iz teh posebnih zakonov kažejo, da temu ni tako. Dejstvo je, da lahko sprejmemo še veliko takih posameznih sektorskih zakonov, ki bodo neko območje favorizirali, vendar dokler v bistvu celotna država ne bo imela razvojnega potenciala v zadostni meri, tudi taki zakoni ne bodo pripomogli k hitrejšemu razvoju posamezne regije, kar se ne nazadnje kaže tudi iz vseh teh statističnih podatkov, ki bistveno ne odstopajo od drugih regij, ki imajo podobne probleme v smislu razvojnih priložnosti. Ne nazadnje imamo v tej državi že veliko časa Zakon o skladnem regionalnem razvoju, ki dejansko pokriva vse te segmente, o katerih se potem v nekem specialnem zakonu opredelimo. V resnici pa mimo te osnovne težave, ki jo ima ta država, da ni zadosti resursov v smislu finančnih virov za posamezne ukrepe, pač ne moremo. Sprejemanje posameznega parcialnega zakona za posamezno območje je samo na nek način politična igra in pesek v oči nekemu območju, v resnici pa glede na to, da finančnih virov ni, tak zakon v praksi ne pripomore k nekemu hitrejšemu razvoju posameznega območja. To se kaže tudi konkretno v primeru Posočja, kjer ne glede na to, da je zadeva lahko dobro zamišljena in se v nekih programih piše o velikih številkah, vendar so kasneje programi, ki dejansko zagotavljajo petino sredstev od tega, in seveda se kasneje vsi sprašujemo, zakaj se določene stvari ne odvijajo hitreje. Enako velja tudi za pomurski zakon in posledica tega je tudi ta predlog, da se njegovo izvajanje podaljša za naslednji dve leti. Mislim, da bo tudi v teh dveh letih težko zagotoviti dodatne vire, ki bi omogočili hitrejši

razvoj tega območja, kajti glede na vse dosedanje predpriprave za črpanje nove finančne perspektive, ne kaže ravno dobro, kajti do 2017 nič ne kaže, da bodo na voljo kakršnakoli sredstva iz te nove finančne perspektive. Zato bo tudi ta zakon predvsem odvisen od proračunskih sredstev in tu ponovno pridemo do podobne situacije kot v primeru prejšnjih zakonov, ki smo jih obravnavali, še posebej Zakona o vodah, kjer je bilo veliko govora o tem, kako moramo neke spremembe v zakonodaji podpirati in bo to neko stanje izboljšalo. Vendar bo to izboljšalo stanje samo v primeru, da se za posamezne ukrepe zagotovijo tudi sredstva. In tu smo spet pred dilemo, kaj bo Državni zbor naredil takrat, ko bomo imeli na mizi proračunske dokumente in ko bo treba za zakon o Pomurju zagotoviti določena finančna sredstva. V nasprotnem primeru mi lahko vsak mesec razpravljamo in ugotavljamo, kaj je dobro, kaj ni dobro v osnovi v izvajanju tega zakona, vendar s tem praktično ne pripomoremo prav veliko do tega, da bodo ti rezultati in razvoj na tem območju kaj boljši.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se mag. Marko Pogačnik.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Ker nimam dosti časa, bo bolj v bulletih. Poslanec pred menoj, kolega Krivec, je zelo lepo in nazorno povedal problematiko in njeno srž. Navsezadnje se je kot župan ukvarjal s popotresno obnovo Posočja. Na drugi strani je gospa Potočnik izrazila neko ideološko podstat SMC, nad katero sem malo zgrožen, ampak ker sem bral intervju v Jani gospoda Dobovška, ki pravi, da Miro Cerar kaj dosti znanja o financah in ekonomiji nima, me ne čudi. O čem govorim? Mala, srednja in mikro podjetja – to je prihodnost. Bom še enkrat ponovil. V določenem vidiku – ja; ampak če greste gledat analizo, pa ne mi sedaj zavijati z očmi, malo statistike berite smcejevci, ta podjetja ustvarjajo minus. Če hočemo imeti neko nacionalno gospodarstvo, pa to bom očitno moral ponavljati do onemoglosti, Slovenija potrebuje ducat, do dva ducata podjetij ranga Kolektor. Podjetij, ki ustvarjajo letno milijardo cash flowa, ali grede od pol milijarde proti milijardi, ki zaposlujejo tisoč, dva tisoč ljudi, ki na sebe vežejo grozd znotraj nekatere dejavnosti. Zakaj? Zato, ker so ta podjetja sposobna z notranjimi viri, z zdravo finačno situacijo financirati in generirati razvoj. 70 % SMEs tega nikoli ne bodo sposobni in nehajmo se tu slepiti. To so osnove nacionalnega gospodarstva. Če tega na ekonomskih fakultetah v Sloveniji ne predavajo, toliko slabše za Slovenijo in za te ekonomske fakultete. Moral sem to povedati.

Ena zadeva. Primerjalno gledano bodo vedno neke regije manj razvite kot druge in vedno bo neka regija, ki bo najmanj razvita. Tako pač to

je. Ampak ključno vprašanje seveda je, ali se te razlike zmanjšujejo ali te razlike naraščajo. Zelo bom srečen, če bomo rekli v naslednjem mandatu, aha, ljubljanska urbana regija nekoliko zaostaja, druge regije jo dohitevajo. Ne bom imel nobenega problema s tem.

Ena zadeva: aha, imamo denar za infrastrukturo. Kot človek, ki se ukvarja tudi z urbani in takšnimi, drugačnimi tehnologijami, vedno gledam, da pri nas premalo razmišljamo, katere vsebine bomo dali na to infrastrukturo. Moj soimenjak je to malo že omenil. Delamo elektrifikacijo proge do Hodoša, ne vem, mene niti ne zanima, katero ministrstvo, ko je rekla državna sekretarka: "To ni v pristojnosti našega ministrstva." Vi ste del izvršilne oblasti Slovenije. Kako se tam kupčate, me niti ne zanima. Zanima me pa, recimo, ali imamo kakšno bilateralno z Madžari, da ne bo iz Budimpešte z vlakom potoval kot na konec sveta, če se pelješ v Maribor; ali da ne boš z vlakom iz Zagreba na Šentilju še vedno čakal, da se tista lokomotiva zamenja in tako naprej. To so tudi neke zadeve, s katerimi se moramo dejansko ukvarjati.

Če se dotaknem samega Prekmurja – geotermalnost. Vlado sem malo provociral z vprašanji, zakaj fracking, zakaj ne rajši geotermalno, če študije kažejo, da je tam en rezervoar geotermalne energije, da neke podjetja, ki bi se ukvarjala s frackingom imajo neka tehnološka znanja, da bi se ukvarjala z nečem drugim, da ne bo kdo rekel, da jaz sedaj gospodarsko spodbudo levičarsko uničujem. Neke spodbude v kmetijstvu, ki so pogosto spodbude v to, da si nekdo kupuje traktor, o tem mi ljudje iz terena govorijo. Hodil sem po Danskem, sem bil na otoku Bornholm in tam ima vsaka vas mehansko skupnost. Nekoč smo jo imeli. Kdaj bomo o tem začeli razmišljati? Razvojne agencije – nehajmo to pod preprogo. Berimo poročila Računskega sodišča, naj razvojne regionalne agencije pogosto odigravajo neko vlogo intermedijatorja, ki se ukvarja bolj sam s seboj – do nekaterih sem krivičen, priznam –, kot pa da dejansko to, zaradi česar smo jih ustanovili.

S temi zadevami se bomo nekako morali soočiti in se strinjam s tem, kar je rekel Dani, da pač moramo razvojni potencial cele države razvijati. In vedno bo v proračunu premalo denarja, ampak če bomo samo tukaj tulili, kar poslušam zadnje dneve, da denarja ni, denarja ni, pa dajmo se potem ugasniti, pa gremo. Plus še nekaj, kar Bojan tukaj pravi, zakonodajna oblast bi morala zakone sprejemati in jih tudi pisati. Mi smo sužnji izvršilne oblasti in tudi to se mora spremeniti ... / izklop mikrofona/.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Laj, pripravi se mag. Bojana ...
Replika, izvolite gospa Potočnik.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala.

Vesela sem, da me dr. Trček tako obožuje in me rad naslavlja, bi pa rada samo obrazložila, da me je narobe razumel.

Želela sem povedati, da v Pomurski regiji imamo z dvema propadoma velikih firm velike težave. Zato vidim rešitev bolj v spodbujanju malih in srednjih podjetij in se s statističnimi podatki nisem ukvarjala.

Me pa veseli, da ste, dr. Trček, vi tako na tekočem z vsemi temi ekonomskimi kazalci. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej, besedo ima gospod Franc Laj, izvolite.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Vidim, da ogromno znanja obstaja v tej dvorani okoli in v zvezi z gospodarskim položajem Pomurja, me kar veseli.

Vendar, dovolite mi na začetku, da se sploh zahvalim vsem tistim bivšim in sedanjim poslancem, ki so zbrali toliko poguma, da so ta zakon tudi potrdili. Ker če ne, se samo lahko sprašujemo, kakšno bi bilo stanje danes v regiji, kljub temu da so se mogoče neke nerodnosti dogajale na začetku, takšne in drugačne. Pričakujem pa od vseh pristojnih služb, da delo opravijo čim prej v zvezi z ugotavljanjem nepravilnosti in da tisti, ki so, če so, zlorabili te priložnosti, naj tudi odgovarjajo za svoja dejanja.

Pomurje je trenutno še vedno regija skromnih možnosti in velikih priložnosti. Če pogledamo njen geostrateški položaj, to je že bilo danes rečeno, bomo rekli, da je lahko ena velika prednost. Prav tako pa lokalni razvojni potenciali, ki na žalost nikakor ne morejo priti do tega, da bi zaživel, da bi lahko bili primerno tudi izkoriščeni in dajali tudi delovna mesta v Pomurju. Vse to, da Pomurje razpolaga s temi razvojnimi potenciali, pa ni zadosti, če poslovno okolje ni prijazno, prijazno do domačih in tujih vlagateljev. Le tako je mogoče vse skupaj aktivirati in izkoristiti v našo dobrobit.

Samo poglejmo, koliko je velikih bivših industrijskih kompleksov zapuščenih. Ti trenutno propadajo in povzročajo samo stroške, celo državi. Nekaj takšnih vam lahko omenim celo iz svojega kraja, to je lokacija Nafta Lendava, ki na žalost, namesto da bi danes ponujala delo najmanj tisoč delovnim ljudem, jih je samo peščica tam. Dogajalo se je marsikaj; dogajalo se je to, da so se ljudje, sposobni menedžerji, vozili iz Ljubljane v naše kraje in želeli dokazovati, kako je treba delati. Na žalost smo prišli do zelo žalostnega konca. Dobro, pustimo to.

To se pravi, najpomembneje je, da država pripomore k ustvarjanju res prijaznega poslovnega okolja, ki bo vse to aktiviralo in bodo vsi ti resursi začeli dajati pozitivne ekonomske in javnofinančne učinke.

Marsikaj je bilo povedanega tudi o stopnji brezposelnosti. Res je, na ravni regije je trenutno stopnja brezposelnosti okoli 19,1 %. Vendar, če pogledamo posamezna območja znotraj regije, pa je situacija skorajda tragična. Recimo, druga največja občina v Pomurju je občina Lendava in v tej občini trenutno beležimo 24,1-odstotno stopnjo registrirane brezposelnosti. Si lahko predstavljate, kakšna je ta socialna napetost na teh območjih?

Problem je še nadalje v tem, da zaradi pomanjkanja delovnih mest prihaja do izrazito močnih negativnih demografskih gibanj, trendov. Mladi odhajajo, in to visoko izobraženi, prebivalstvo se stara in če se ti trendi ne bodo zaustavili, nas čaka samo ena žalostna podoba Pomurja. Upam na bolje, zato tudi podpiram podaljšanje tega zakona, in verjamem, da v tem podaljšanem obdobju bodo podprti res tisti projekti, ki si to tudi zaslužijo. To pomeni, produktivni projekti, ki bodo zagotovo veliko prispevali k izboljšanju trenutnega stanja v Pomurju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lepo pozdravljeni še enkrat!

Kot sem v stališču predstavila, je bilo v preteklosti kar nekaj nepravilnosti, ki se tičejo izvajanja zakona o Pomurski regiji. Zlasti ta vladna projekta pisarna, mislim, da je bila velik spodrselj in dejansko meče slabo luč na nekaj, kar bi lahko pravilno in dobro funkcioniralo. Absolutno se strinjam, da je treba vsem ogroženim območjem pomagati. Žal v Sloveniji ni Pomurje edino ogroženo območje. Tudi sama prihajam z območja, ki je kar precej podobno Pomurju, čeprav drži, da tam stopnja brezposelnosti ni tako visoka, in sicer Haloze, ki se tudi obravnavajo v neki vladni proceduri. Ključni problem, zakaj do tega prihaja, je, bom kar rekla, v centralizaciji države, na žalost. In potem slišimo, kot je rekel kolega iz SMC, da imajo v Lendavi kar 25 % brezposelnost. To so grozno visoke številke. Verjamem, da do tega ne bi prišlo, če bi bili nekoliko bolj decentralizirani. To seveda povzroča, kot je bilo omenjeno, da mladi odhajajo, mladi pa večinoma odhajajo, ker v bližini ni delovnih mest. In ravno delovna mesta so bila ključna, ključni cilj tega zakona.

Če gremo skozi vse te ukrepe, dejansko vidimo, da nekateri ukrepi so pokazali neke rezultate oziroma jih kažejo in gredo v pravi smeri. Ukrepi, ki se tičejo spodbud za zaposlovanje, davčnih olajšav za investiranje, moramo se pa zavedati nečesa; davčne olajšave za investiranje, to mora biti nekaj, kar velja za celotno Slovenijo. Prav je, da spomnim na to, da smo v letu 2012 v času Janševe vlade naredili nekaj na tem, da imamo danes 100-

odstotne olajšavo za raziskave in razvoj in da imamo 40-odstotno olajšavo za vlaganje v opremo, kar je seveda tudi spodbuda vsem ogroženim območjem. Je pa res, da je treba za taka območja sprejeti še dodatne ukrepe – to, kar je bilo tukaj narejeno. Vem, da tudi v Pomurju obstaja zelo dobra podjetja, imajo zelo pozitiven primer tujega vlagatelja na njihovem koncu in prav bi bilo, da bi bilo tega še več, zato bi morda mogli se več usmeriti na te ukrepe.

Največje težave pa so seveda predstavljali ti ukrepi, ki se nanašajo na prednostno obravnavo programov iz točke 4 v samem zakonu. Problem, se mi zdi, je ravno ta, da brezposelnost na tem območju ne pada, kljub temu da smo namenili kar nekaj denarja v ta konec, ga očitno še veliko premalo oziroma je bilo porabljeno nepravilno. Brezposelnost konec leta 2009 je bila 19,6; 20,4 % in, če pogledamo, v tem letu je od 21,4 pa tja aprila 19,1 %; seveda mesečno niha v Pomurju kot tudi drugod po Sloveniji.

Resnično bi si želela in sem zelo vesela, da je državna sekretarka izpostavila, da do podobnih nepravilnosti prihodnje več ne bo prihajalo. Zato morda en sam namig: malo razmislite, kaj bi lahko še v tem zakonu naredili zdaj, ko imamo danes v bistvu komaj njegovo prvo obravnavo, prišla bo druga obravnavo na matičnem odboru, na Odboru za gospodarstva in potem še v Državnem zboru. Razmislimo, kje bi lahko pa dejansko omejili to, da ne bi šlo za neko odtekanje denarja. To, kar smo že izpostavljali, to, kar je bilo izpostavljeno že pri samem sprejemu zakona, so pač večinoma ravno te svetovalne pogodbe ali pa razne projektne naloge ali pa tako, ki je tukaj v tem zakonu navedeno, smo trošili denar za neko vmesno vrednotenje programa, ki je bilo dano zunanjemu izvajalcu. Ne vidim razloga, zakaj bi moral takšen program vrednotenja, ki je seveda absolutno potrebno, zakaj je tukaj potreben zunanji izvajalec. Gre za podjetje, ki se ukvarja s svetovanjem in če malo vpišeš v Supervizor, vidiš, da velik del dela z državo. Ne morem ocenjevati kakovosti njihovega dela, ampak verjamem, da imate na ministrstvu dovolj sposobnih ljudi, ki bi lahko to ovrednotenje naredili sami. Morda bi bilo tudi prav, da bi ga pri naslednji obravnavi, če je ocena analiza dobra, videli vsi ostali poslanci pa bi na osnovi tega mogoče lažje sprejeli še kakšen dodaten ukrep. Ne nazadnje bo ta zakon veljal še prihodnji dve leti in prav bi bilo, da naredimo vse, da bo ta denar tudi učinkovito porabljen, uporabljen za to, kar je cilj tega zakona. To pomeni za nova delovna mesta, to, kar je ključno in to kar si tudi želimo, da dejansko pomagamo tem ogroženim območjem.

Generalno, kot je že bilo rečeno, v naši poslanski skupini podpiramo podaljšanje tega roka, ker si že resnično želimo, da bi se pomagalo temu koncu. Resnično si pomagamo, da bi se Slovenija precej enako razvijala, ker imamo žal prevelike razlike med regijami, zato bomo seveda to podprli, bi si pa v nadaljevanju

pri drugi obravnavi želeli, da bi sprejeli morda še spremembo kakšnega drugega člena, kjer bi dejansko omejili to, kar se v preteklosti dogajalo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sedaj v tej prvem delu je na vrsti predstavnica Vlada, izvolite, gospa mag. Margareta Buček Zakošek.

MAG. MARGARETA GUČEK ZAKOŠEK: Hvala, gospod podpredsednik.

Nekaj stvari je še bilo izpostavljenih, mogoče poskusim nanje odgovoriti, čeprav ni to ožja tema mogoče ravno danes obravnave zakona o Pomurju, in sicer ostala problemska območja, ki se rešujejo z Zakonom o skladnem regionalnem razvoju. Zavedamo se, da so tako Haloze, Goričko, Kozjansko, Bizeljsko, Notranjsko, Tolminsko, Bovško območja, ki so problematična, sicer ne padejo v tako imenovano problemsko območje zaradi nižje brezposelnosti kot 17 %. Tukaj obstaja demografski problem, se pravi izseljevanje, staranje prebivalstva in enako tudi glede delovnih mest.

Razmišljali smo, da bi reševali to problematiko v okviru problematike obmejnih problemskih območij, in sicer na podlagi 24. člena Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja in Uredbe o določitvi omejenih problemskih območij. Prizadevali si bomo, da bi rešili določene od teh problemov, omogočili nekatere izmed ukrepov, kot na primer posebno kvoto v javnih razpisih, evropskih razpisih ali pa ugodnejše pogoje in merila za projekte na teh območjih.

Kar se tiče dodatnih olajšav, se pravi ali za zaposlovanje ali davčnih olajšav, tukaj ne morem na tem mestu nič reči, ker je v bistvu treba tukaj medresorsko stvari usklajevati. Vendarle pa lahko rečem, da razmišljamo o tem in da se v bistvu povezovanje gospodarstva in ostalih storitvenih dejavnosti na čezmejen prostoru, tudi uspešno že dogaja čezmejno; se pravi Slovenija – Hrvaška, Slovenija – Avstrija in Slovenija – Madžarska, v temu smislu tudi nekateri evropski projekti.

Še enkrat, zakon ni dosegel cilja zmanjševanja brezposelnosti, vendar še enkrat imejmo v uvidu, da se je v teku tega zakona izgubilo samo iz dveh podjetij, če odmislimo tisti prvi del Mure, skoraj 4 tisoč delovnih mest, danes pa jih imamo tisoč 500 več, kot jih je bilo na začetku izvajanja zakona. Tako osebno mislim, da vendar določene cilje v zvezi z brezposelnostjo zakon dosega.

Mogoče v komentar gospe Potočnik oziroma gospa Potočnik je navajala podatke iz leta 2013, kjer so podjetja imela še neto izgubo, lahko rečemo, da 2014 Ajpes izkazuje v Pomurju neto dobiček, skoraj 30 tisoč evrov, in potem se je tudi čisti dobiček povišal za 20 tisoč

evrov in tudi število gospodarskih subjektov se je povišalo.

Se pravi krivulja, recimo temu, ali pa trend je v pravi smeri, strinjam pa se, da se morajo tudi na državni ravni določeni ukrepi v smislu okolja za podjetja poboljšati, spremeniti in na tem Vlada tudi dela.

Manj porabe denarja za birokratske namene; še enkrat moram reči, da v bistvu se je stvar zaključila leta 2013 s poravnavo, leta 2012 so bili začetni postopki. Verjamem da se nam v preteklost ne bo treba več obračati, ne nazadnje smo danes sredi leta 2015 in gremo naprej, zato optimizem, ki ga mi je poslanec Krivec namenil, sem vesela, da ga najde. Po enem letu delovanja menim, da ravno to potrebujemo, se pravi optimizem, da lahko gremo naprej in na bolje.

Kar se tiče sprememb zakona, nisem prepričana, ali so odprti tisti členi, kjer bi se to dalo spremeniti – gospa Suzana Lep Šimenko. Je treba pogledati, kateri členi so odprti trenutno. Če bo ministrstvo ocenilo, da je to pravi korak, se pravi, da se omeji porabo v kakršnekoli namene študij, presojo izven ministrstva, lahko rečem, da to podpiram. Seveda pa se moram s problematiko, s tem delom, obširneje seznaniti.

Menim pa, da so vsi dokumenti javno dostopni tudi poslancem, tako da predlagam, da kdorkoli želi karkoli od tega vmesnega vrednotenja videti, da se obrne na nas in seveda mu bo to tudi predstavljeno.

Zaključila bi s tem, da sem vesela – kot vidim –, da vsi poslanci podpirajo podaljšanje te zakonodaje, menim osebno tudi, da je to potrebno. Podjetja so mogoče ravno šele sedaj uspela dojeti, na kakšen način to delamo, in znajo se prijaviti in znajo denar izkoristiti, kajti vemo, da začetna obdobja so vedno težka, vedno je veliko birokracije v tem sistemu in ravno ti dve leti sta pa lahko ključni in zato vsekakor predlagamo, da podprete novelo zakona in podaljšanje. Mi na ministrstvu pa bomo naredili vse, da se bomo približali ljudem in podjetjem, ki tam delujejo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Torej, vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Če želi razpravljati tudi predstavnik Vlade, prosim, da se prijavi z dvigom roke. Začenjamo s prijavo.

Besedo ima Danilo Anton Ranc. Pet minut ima vsak razpravljavec. Izvolite.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Lep pozdrav tudi predstavnicu Vlade. Želim ji uspešno delo.

Mogoče bi nekaj besed spregovoril o tem zakonu o Pomurski regiji. Sam sem pristaš policentričnega razvoja Slovenije in mislim, da je

to praktičen primer poskusa aplikacije nekega zakona v smislu enakopravnega razvoja slovenske države kot celote. Tako v tem pogledu v celoti podpiram podobne pristope države do reševanja teh problemov. Še posebej mislim, da imamo srečo, da imamo dobro ekipo na Ministrstvu za gospodarstvo, ki nekako vidi ta problem neenakomernega policentričnega razvoja in takim zakonom daje velik pomen in tudi poudarek. Ne bi se osredotočil, ker je v Sloveniji več različnih regij, ki so nerazvite. Mogoče je bilo v preteklosti tako, da smo v nekaterih regijah imeli mogoče malo več v bistvu, da so si izposlovali kakšen zakon, ampak nič hudega. Če pa tega zakona za Pomursko regijo ne bi bilo, si pa lahko predstavljamo, da bi bila brezposelnost v tej regiji še veliko večja in hujša.

Rad bi potegnil vzporednico pa paralelo z infrastrukturnim razvojem Slovenije, ki ima zelo tesne povezave in tudi sinergijske vplive in multiplikativne učinke za razvoj regij. Če, recimo, Prekmurje ne bi bilo povezano z infrastrukturo z osrednjo regijo, mislim, da bi bili učinki tega zakona veliko manjši. Sam sem imel priložnost obiskati župana občine Odranci, ki je predstavil svoj uspešen projekt, podjetja sedaj ne bom imenoval, ampak jasno je povedal, da če tukaj ne bi bilo ceste in če ne bi bilo tudi podpore iz zakona za Pomurje, tega podjetja s 400 zaposlenimi ne bi bilo. Naj povem, da je to najmanjša občina v Sloveniji, pa seveda tudi z največjim prihodkom na prebivalca in je primer dobre prakse, kako se da z različnimi učinki, z različnimi ukrepi doseči pozitivne učinke, da se seveda Slovenija enakomerno razvije v celoti.

Tako bi na tem mestu poudaril, da podpiram tak zakon in tudi delo ministrstva v tej smeri, da se okrepi, da postane Ministrstvo za gospodarstvo še močnejše, ker v preteklosti je bilo slišati večkrat smešne pripombe, da dajmo to ministrstvo kar priključiti Ministrstvu za finance. Mislim, da je prav, da se s podobnimi projekti krepiti in da se učvrsti in da v bistvu bo postalo ministrstvo gonilna sila gospodarskega razvoja Slovenije in tudi policentričnega razvoja Slovenije v celoti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, predstavniki ministrstva!

Veste, Pomurci smo nekako tako narejeni, da nam je nerodno prositi za pomoč. Saj najbrž marsikateremu od vas tudi. Seveda smo hvaležni za ta zakon, bili bi pa najbolj veseli, če bi v Sloveniji, kot sem povedal v stališču poslanske skupine, normalno funkcioniral enakomeren, skladen regionalni razvoj. To nam enostavno še ni uspelo vzeti, kot se reče po šolsko. To nam enostavno ne gre dobro od rok.

Glejte, ta čas ljudje nas spremljajo in malo prej me je klical en gospod, ki je rekel naslednje – kar seveda vsi vemo –, da pravzaprav mi ne potrebujemo pomoči, da pa potrebujemo to, kar je gospa državna sekretarka povedala; potrebujemo dobro poslovno okolje in potrebujemo malo manj inšpekcij, gospe in gospodje. To, kar se v zadnjem času dogaja, ne vem ali vse povsod, ali samo v Pomurju – to je nenormalno! Vem za primere tudi v moji vasi, kjer je mlad podjetnik rekel, da ne bo prevzel obratovalnice, pa je odlična obratovalnica, šel bo v Avstrijo delat. Bo zaslužil 2 tisoč evrov in bo mirno živel s svojo družino, ne pa, da v štirih mesecih, odkar je prevzel podjetje, je plačal 9 tisoč evrov glob. Pa to je nenormalno, gospe in gospodje! Ali lahko pride morda inšpekcija, pa reče: Poslušajte, to si uredite, imate en teden, pridemo pogledati, če ne, vam pišem globo 2 tisoč evrov.

To, kar se zdaj dogaja, res je, najbrž so zdaj vsi tisti, ki so bili zaposleni na carini, prišli v neke inšpekcijske službe in zdaj "harajo". Jaz sem prvi za red v državi, sem prvi za redno, pošteno plačevanje davkov, da tisti, ki zlorablja, ki goljufa, da tistemu je treba stopiti na prste, ne podpiram pa inšpekcij, ne inšpekcijskih motenj proizvodnje. Inšpektor sam pravi, da so dobili anonimno prijavo. Zakaj že? Zaradi zavisti! Zato. To je tipična slovenska specialiteta.

Zato tukaj, gospa državna sekretarka, draga bivša kolegica, sem zelo vesel, ko ste rekli – in mislim, da bo tu naša komunikacija zelo sproščena in predvsem pa učinkovita. Sproti vas bom obveščal, ko se bodo takšne anomalije dogajale, pa najbrž tudi kolegice in kolegi. Dajmo tukaj, kaj jaz vem, neko pravo mero zavzeti, ustvariti teh inšpekcijskih pregledov, ne pa, da dejansko za nekatere inšpektorje – ne bom rekel za vse –, pa velja tudi za občinske, medobčinske in regionalne projekte, da dejansko inšpektor ustavi ali pa dejansko nekako paralizira razvoj. Tega enostavno ne bomo dopuščali. Res ne.

Zelo pomembno je in če ima Vlada še dovolj časa, bi bilo zanimivo slišati časovnico, kako se bo zdaj ta zakon pravzaprav izvajal. Če bo sprejet, ne vem, na septembrski seji, kdaj je potem prvi razpis – nekaj je o tem že govorila gospa državna sekretarka. In še nekaj! Poglejte, zdaj ta zakon bo veljal 2016 in se bo zaključil 31. 12. 2017. Kako bodo pa šla plačila? Ali bo projekt, ki bo morda, zdaj teoretično, odobren 31. 12. 2017, lahko plačan leta 2018 ali ne? Kako bo s tem? Tu me zelo zanima, ali bo tu tudi princip kot pri kohezijskih projektih – saj veste, to je plus dva –, kjer letos, 2015, moramo zaključiti projekte iz prejšnje finančne perspektive, ki se je zaključila 2013. To me seveda zelo zanima.

Na eni strani ta zakon daje, imamo pa seveda tudi v Pomurju zakone ali pa vladne uredbe, ki jemljejo. V lanskem letu oziroma v času vlade Alenke Bratušek smo na Odboru za kmetijstvo ugotavljali in gledali sheme neposrednih plačil za kmete in pomurski kmetje

bodo od 2015 do 2020 dobili od 7 do 8 milijonov manj denarja iz naslova neposrednih plačil. Od 7 do 8 milijonov manj. Tako da vse te zadeve nekako moramo seštevati in potem tudi ugotoviti neto učinke.

In še nekaj, ko se včasih bojimo tujih investitorjev, mi imamo v Pomurju odlična domača podjetja. To niso muhe enodnevnice, so na terenu, kot se reče, oziroma na odru že veliko časa, ampak v glavnem nove zaposlitve pa dajejo tuji vlagatelji. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima mag. Aleksander Kavčič, izvolite.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC):
Spoštovana podpredsednica, najlepša hvala za dano besedo. Predstavnici ministrstva, lep pozdrav na današnji seji, kolegice in kolegi!

Danes imamo na mizi Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v odboju 2010–015. Zakaj? Zato, ker enostavno nismo uspeli oziroma Pomurska regija ni uspela počrpati vseh tistih sredstev, ki so bila namenjena za to regijo. Ostalo je približno – torej, od 33 milijonov evrov je bila porabljena nekje polovica teh sredstev, v letošnjem letu mogoče še nekaj milijonov zraven, torej ostane za leti 2016 in 2017 še dobrih 9 milijonov evrov. V tej razpravi danes sem slišal ogromno konstruktivnih predlogov, veseli me, da so se oglasili vsi pomurski poslanci in seveda ta predlog tudi podprli, ki ga bomo danes podprli v prvem branju oziroma jutri na glasovanju in potem na septembrski seji, kot je kolega Horvat povedal, tudi potrjevali kot v drugem branju.

Naj pa izpostavim 5 ključnih instrumentov, ki jih ta zakon izpostavlja. Prvi instrument je spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, drugi instrument je spodbujanje razvoja človeških virov, tretji instrument socialno podjetništvo, četrti je promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije, potem končno peti, podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov regije. Rad bi izpostavil predvsem tisti tretji instrument, socialno podjetništvo, ki je imel samo dva razpisa, in odobreni so bili samo trije projekti. Tu je še ogromno potenciala, ki bi ga v teh dveh letih, ki ju zdaj podaljšujemo, morali enostavno izkoristiti. Pomoč tistega petega instrumenta, podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov regije, se mi zdi ključna, da bodo tudi podjetja, ki se bodo prijavljala in se bodo prijavila na te razpise, deležna neke pomoči, pomoči pri pripravi teh projektnih dokumentacij, kajti mi lahko potem podaljšujemo ta pomurski zakon leta 2017 še za 2 leti, če ne bodo porabljena sredstva, ali za eno leto ali kolikor koli že, in ne bomo dosegli učinka, če seveda v tisti regiji sredstva ne bodo na ustrezen način počrpana. Zato sem vedno zagovornik izreka, da denar ne sme čakati papirjev, temveč obratno. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PRIDOBIVANJU IN PRESADITVI DELOV ČLOVEŠKEGA TELESA ZARADI ZDRAVLJENJA, v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade ministrici za zdravje Marija Milojki Kolar Celarc. Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Dober dan. Lepo pozdravljeni, spoštovana gospa podpredsednica, poslanke in poslanci!

Sprejem Predloga zakona o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa poteka po rednem postopku. Na pobudo poslancev je bila v mesecu maju opravljena splošna razprava in bilo je sprejeto, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo. Na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora so bili pripravljene amandmaji, ki so bili na Odboru za zdravstvo sprejeti in so bili predvsem nomotehnične narave.

S predlogom novega zakona želimo predvsem zagotoviti kakovost in varnost človeških organov, ki so namenjeni za presaditev in določiti pogoje za nemoteno zakonito izmenjavo organov na nivoju Evropske unije in evropskih organizacij za izmenjavo organov z namenom zmanjšanja tveganj zlorab ali celo trgovanja s človeškimi organi. Navedena cilja sta tudi zahtevi evropskih direktiv, ki ju prenašamo v slovenski pravni red. Tako Direktiva 2010/53 EU Evropskega parlamenta in Sveta o standardih kakovosti in varnosti človeških organov, namenjenih za presaditev in Direktiva komisije 2012, 25/EU o postopkih pošiljanja informacij pri izmenjavi človeških organov za presaditev med državami članicami.

Druga novost, ki jo prenaša zakon, se nanaša na področje privolitve v darovanje pri umrlih osebah, pri čemer se določa, da vsaka oseba, ki je sposobna samostojno odločati o zdravljenju, lahko za časa življenja pisno privoli v darovanje ali temu nasprotuje. Opredelitev proti darovanju predstavlja novost v zvezi z darovanjem. Prav tako s predlogom zakona popravljamo sporno tako imenovano domnevno privolitev, in sicer tako, da je sedaj odvzem delov človeškega telesa po smrti mogoč samo, če je darovalec privolil v darovanje za časa življenja, oziroma v primeru, če se za časa življenja ni opredelil za darovanje, pa se o darovanju obvesti osebo, ki je bila umrlemu

blizu. Če se ta oseba z odvzemom strinja, se le-tega opravi, če pa se ne strinja, se odvzema ne opravi. Če pa oseb, ki so umrlemu blizu, ni mogoče dobiti, se odvzema prav tako ne opravi. Priprava zakona je ves čas potekala v sodelovanju s Slovenija transplantom kot pristojnim organom na področju transplantacijske dejavnosti v Republiki Sloveniji. Od leta 2000 je Slovenija namreč članica mednarodne mreže za izmenjavo organov in tkiv Eurotransplant, ki jo poleg Slovenije sestavlja še sedem drugih držav. Sodelovanje v veliki transplantacijski mreži je tudi zaradi relativne majhnosti Slovenije izjemno pomembno, saj omogoča solidarnostno pomoč mreže v nujnih primerih ter pripomore k boljšemu izidu pri presaditvah. Želimo poudariti, da je sistem zdravljenja s presaditvijo v Sloveniji popolnoma transparenten, strokoven ter jasno definiran z nacionalnimi zakonodajnimi okvirji, iz katerih je jasno razviden etični imperativ ter zaščita pred zlorabo tako darovalcev kot tudi prejemnikov organov iz tkiv.

Na tem mestu bi se rada zahvalila za takšno podporo vseh vas, poslancev pri sprejemanju zakona, kar nas zelo veseli, da smo skupaj pripravljene narediti kakovostnejši in varnejši zdravstveni sistem v Republiki Sloveniji. In glede na to, da ni bil vložen noben amandma k dopolnjenemu predlogu zakona, predlagamo, da se na današnji seji opravi tudi tretja obravnavo predloga zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Predlog zakona je obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gosposu Branku Zormanu.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Spoštovana predsedujoča, spoštovana ministrica, ekipa iz ministrstva, kolegi, kolegice!

Odbor za zdravstvo je na svoji šesti redni seji 24. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejem predložila Vlada. Odbor se je seznanil z naslednjim gradivom: predlogom zakona, objavljenim na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 2. 4. 2015, mnenjem Zakonodajno-pravne službe z dne 9. 6. 2015, mnenjem Ministrstva za zdravje na mnenje Zakonodajno-pravne službe z dne 17. 6. 2015 in mnenjem Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide z dne 22. 6. 2015.

Predstavnica predlagateljica, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje Nina Pirnat je v dopolnilni obrazložitvi predstavila pogloblitve rešitve predloga zakona in navedla glavne razloge za nov sistemski zakon.

Predstavnik Zakonodajno-pravne službe dr. Samo Divjak je poudaril, da je bilo na pripombe ZPS podano pisno mnenje Ministrstva za

zdravje. Opozoril je, da predlagatelj zakona kot glavni razlog za sprejem zakona navaja sprejeto Direktivo 2010/45/EU Evropskega parlamenta in Sveta o standardih kakovosti in varnosti človeških organov, namenjenih za presaditev, ki državam članicam nalaga usklajitev nacionalne zakonodaje z evropskimi pravnimi predpisi do 27. 8. 2012, in izvedbeno Direktive Evropske komisije 2012/25 o postopkih za pošiljanje informacij pri izmenjavi človeških organov za presaditev med državami članicami, ki jo morajo države članice implementirati v nacionalno zakonodajo do 10. 4. 2014, in da sta oba navedena roka že potekla.

Konkretne pripombe k posameznim členom so bile upoštevane v amandmajih koalicijskih poslanskih skupin.

Predstavniki Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide mag. Stevo Ščavničar je poudaril, da komisija predlog zakona podpira.

V razpravi je bilo izpostavljeno vprašanje, ali se je predlagatelj zakona usklajeval tudi s Komisijo za medicinsko etiko, predvsem na področju delov telesa mrtvega splavljenega zarodka. Slovenija je podpisnica Oviedske konvencije, konvencije o človekovih pravicah na področju biomedicine, in njenega dodatnega protokola o presaditvi človeških organov, ki pa je zaobšel pravice zarodka, saj protokol ne velja za organe in tkiva zarodkov in plodov. Iz etičnih razlogov naj ne bi bilo dovoljeno odvzeti delov telesa mrtvega splavljenega zarodka v primeru dovoljene prekinitve nosečnosti. Glede na to, da je v Sloveniji evtanazija prepovedana, je dodatno urejanje prepovedi presaditve organov od evtanaziranih oseb nepotrebno. Slovenija transplant se je že v začetku sodelovanja z Eurotransplantom dogovoril, da organov evtanaziranih darovalcev ne sprejema, zato teh organov Sloveniji niti ne ponuja.

K predlogu zakona so v poslovniško določenem roku vložile amandmaje poslanske skupine koalicije, Združene levice in NSi. Odbor je sprejel amandmaje koalicijskih poslanskih skupin ter odbor ni sprejel amandmajev poslanskih skupin Združene levice in NSi. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Ker je zbor na 8. seji opravil splošno razpravo o predlogu zakona, predstavitev stališč poslanskih skupin ni mogoča.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 27. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je NA OBRAVNAVO PREDLOGA RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU O PREHRANI IN TELESNI DEJAVNOSTI ZA ZDRAVJE 2015–2020.

Predlog resolucije je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije dajem besedo predstavnici Vlade gospe Mariji Milojki Koral Celarc, ministrici za zdravje.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Še enkrat hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

To pot je pred vami Resolucija o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje za obdobje 2015–2025, s katero želimo izboljšati prehranske navade in večjo telesno dejavnost prebivalcev v Republiki Sloveniji. Na navedenem področju je bilo v Sloveniji že do sedaj narejenega veliko, tako na področju zdravega prehranjevanja v šolskem okolju, uvajanja preventivnih programov in pristopov znotraj zdravstvenega sistema kot tudi pri osveščanju prebivalcev v zvezi z zdravo in uravnoteženo prehrano. Kljub temu pa ugotavljamo, da je v porastu debelost, kronične bolezni, ki preraščajo na žalost že v pravo epidemijo. Dokazano je, da bi jih lahko bolje preprečevali z zdravim načinom življenja, prehranjevanjem in več gibanja. Za obvladovanje teh bolezni je potreben celosten pristop in organiziran tako države kot vseh drugih deležnikov. K temu nas silijo tudi spremembe v okolju, ki so vidne na vsakem koraku. Nezdrava ponudba hrane prevladuje nad zdravo in oglaševanje hrane z veliko vsebnostjo sladkorja, soli, maščob je zelo agresivno, prisotna pa je tudi večja telesna nedejavnost. Velika raznovrstnost ponudbe hrane ob pomanjkanju časa pomeni težjo izbiro, ki zahteva dobro osveščena potrošnika. Tako energijsko preobilna hrana in vedno več vsakodnevnega sedenja posledično vplivata na nezadostno količino vsakodnevne telesne dejavnosti in pojav debelosti. Posebej zaskrbljujoče je to za otroke in mladostnike.

Razlogov za ukrepanje je torej več kot dovolj in vesela sem, da smo skupaj z ostalimi ministrstvi pripravili celovito Resolucijo o nacionalnem programu. Ta predstavlja strateški in celovit okvir, s katerim želimo izboljšati prehranske navade, povečati telesno aktivnost od najzgodnejšega obdobja življenja do pozne starosti. Opredeljene ima konkretne in merljive cilje, ki jih želimo doseči in s tem zaustaviti in obrniti trend naraščanja telesne teže prebivalcev, vplivati na manjšo pojavnost kroničnih nalezljivih bolezni in s tem posledično tudi na vzdržnost zdravstvenega sistema.

Mogoče nekaj podatkov o tem. Na ravni EU kažejo podatki, da predstavljajo stroški bolezni, povezanih z debelostjo, približno 7 % vseh sredstev izdatkov, potrebnih za zdravstveno oskrbo, kar znese na nivoju evropskih držav približno sto milijard evrov, ob tem pa niso niti vključeni posredni stroški, ki se nanašajo na slabšo produktivnost zaradi zdravstvenih težav in prezgodnje smrti. V Sloveniji ocenjujemo, da neposredni stroški zdravstvene oskrbe zgoj sladkorne bolezni, ki jo ima približno 7 % ljudi, znašajo najmanj 114,3 milijona evrov letno, kar je skoraj 5 % vseh sredstev, ki jih ima na voljo naša zdravstvena blagajna. V primeru, da ne bomo učinkovito ukrepali, se bo število obolelih vsako leto povečalo približno za 3 %. Naj dodam tudi podatek, da se je lani v primerjavi z letom 2010 poraba zdravil za srčno-žilne bolezni povečala za 5,2 %. Letni pa so izdatki zdravstvene blagajne tako znašali zato čez 80 milijonov evrov.

Zato si bo Ministrstvo za zdravje prizadevalo, da nacionalni program in v njem zapisani ukrepi ne bodo ostali mrtva točka na papirju, ampak da bodo zaživel v celoti. Kot ministrica za zdravje si bom prizadevala za dodatna finančna sredstva, saj vemo, da je preventivno delovanje in vlaganje v zdrav življenjski slog najboljše in najbolj učinkovita dolgoročna naložba, ki se nam bo povrnila.

Zato bomo s sprejemom te resolucije postavili podlago za sistematično ukrepanje za zaustavitev trenda naraščanja prekomerne telesne teže, zmanjšanja pojavnosti kroničnih bolezni in s tem posledično tudi zmanjševanja stroškov zdravstva. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Predlog resolucije je v obravnaval Odbor za zdravstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku Tomažu Gantarju, izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa podpredsednica, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Odbor za zdravstvo je na svoji 6. seji 24. 6. kot matično delovno telo obravnaval Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025, ki jo je Državnemu zboru v obravnavo in v sprejem predložila Vlada na podlagi 109. člena Poslovnika Državnega zbora.

Odbor se je seznanil z naslednjim gradivom: predlogom resolucije, objavljenim na spletni strani Državnega zbora, mnenjem Zakonodajno-pravne službe in mnenjem Državnega sveta Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide z dne 22. 6. 2015.

Predstavnica predlagateljca, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje gospa Nina Pirnat je v dopolnilni obrazložitvi predstavila poglobitve usmeritve predloga resolucije in poudarila, da so v resoluciji predlagani številni ukrepi, ki so v

pristojnosti tudi ostalih ministrstev in organov. V ta namen bo ustanovljena medresorska delovna skupina.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe mag. Saša Bricelj Podgornik je poudarila, da vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin v veliki meri odpravljajo pripombe, izražene v mnenju Zakonodajno-pravne službe. Bo pa v končnem besedilu potrebnih nekaj redakcijskih izboljšav.

Predstavniki Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide mag. Stevo Ščavničar je poudaril, da komisija predlog resolucije podpira. Komisija tudi predlaga, da naj predlagatelj pri pripravi izvedbenih ciljev vključi čim več zainteresirane javnosti. Pri tem so pomembne nevladne organizacije, predvsem pa vključevanje vseh predstavnikov socialnih partnerjev. V resoluciji tudi ni dan poudarek nujnosti aktivne podpore delodajalcem pri izvajanju posameznih ukrepov. Predvsem pa naj se upošteva uresničiti cilj ponudbe in povpraševanja po zdravju koristni in lokalno pridelani hrani.

V razpravi so bili izraženi nekateri kritični pomisleki nad besedilom predloga resolucije, in sicer da literatura in viri niso točno navedeni, prav tako tabele, seznam kratic ni popoln, iz besedila ni mogoče razbrati kako, kdaj in s katerimi evropskimi sredstvi in sredstvi državnega proračuna se bodo predlagani cilji realizirali. Nekateri člani odbora so bili mnenja, da so cilji resolucije sicer dobro navedeni, da pa je realno življenje drugačno in bo treba vložiti kar nekaj navora, da se bodo realizirali. Medresorska delovna komisija bo imela pri usklajevanju in koordiniranju vseh operativnih skupin in programov veliko dela.

V poslovniško določenem roku so poslanske skupine koalicije SMC, Desus in SD vložile amandmaje, in sicer k kazalu, uvodu k drugemu poglavju, četrtemu poglavju, petemu poglavju, osmemu poglavju, desetemu in enajstemu poglavju. Odbor je glasoval o amandmajih in ustreznim poglavjem k tem amandmajem in nato še o ostalih poglavjih predloga resolucije in jih sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga resolucije, v katerega so vključeni vsi sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog resolucije je sestavni del poročila. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Prvi nacionalni program prehranske politike je sprejel Državni zbor Republike Slovenije že pred 10 leti in posledično je pred nami nov predlog resolucije o prehrani in telesni dejavnosti za naslednje desetletno obdobje, ki

ga bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije - krščanskih demokratov seveda podprli. Zdravje je namreč velika vrednota, zato morajo biti preventivni ukrepi dostopni vsem državljanom in vsem državljanom. Vsak posameznik je torej sam odgovoren za zdrav način življenja. Ampak, ko se na eni strani pojavlja problem čezmerne telesne mase in debelosti zaradi nezdravega prehranjevanja, nezadostne telesne dejavnosti in zasedenosti, je na drugi strani pogosta podhranjenost in krhkost med starejšimi, odraslimi in bolniki. Nezdravo prehranjevanje in premalo telesne dejavnosti namreč pomembno prispevata k bremenu kroničnih nenalezljivih boleznih ter k stroškom zdravstvenih blagajn. Nekaj pozitivnih sprememb v populaciji je bilo doseženih s pogostejšim zajtrkovanjem, večjim uživanjem olivnega olja in večanju deleža telesnih dejavnih, še posebej med ženskami.

Resolucija je zelo ambiciozen program, ki bo zahteval usklajeno delovanje več ministrstev, da bodo cilji, kot so na primer povečanje deleža dojenih otrok, povečanje deleža telesno dejavnih, zmanjšanja deleža debelih otrok in odraslih, zmanjšanja vnosa soli, sladkih pijač in sladkarij, kot tudi povečan vnos sadja in zelenjave, tudi realizirani. Seveda pa je realizacija navedenih ukrepov povezana tudi s splošno blaginjo prebivalstva. Gospodarska kriza, brezposelnost in druge stiske, ki so prizadele prebivalstvo, so močno povezane s predlaganimi cilji resolucije. Kakovostna in ekološko pridelana hrana ni poceni, kar pomeni, da si je ne more v Sloveniji privoščiti vsak državljan. Prav tako še vedno veliko zelenjave in sadja uvozimo. Zaradi zapletenih postopkov javnega naročanja pa kmetje slovenske pridelke težko prodajo oziroma z njimi konkurirajo. Odrasli prebivalci kot razlog za nezadostno telesno dejavnost navajajo pomanjkanje tako denarja kot tudi časa. Hitrejši tempo in več dejavnosti, ki jih je treba uskladiti, predstavljata vedno večji izziv.

Predlog resolucije v Novi Sloveniji dojemamo kot ponovni napor, da spet storimo en korak v prizadevanjih za zdravje prebivalstva z željo, da bi čim več državljan in državljanov imelo zdravega duha v zdravem telesu. Resolucijo bomo torej podprli.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Irena Grošelj Košnik.

IRENA GROŠELJ KOŠNIK (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, spoštovani člani ministrstva, kolegice, kolegi!

V Poslanski skupini Modernega centra bomo Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje v obdobju 2015–2025 podprli. Menimo, da predlog resolucije predvideva celostni pristop k izboljšanju prehranskih in gibalnih navad državljanov, vključujoč vse starostne skupine.

Ukrepi so usmerjeni v številne dolgoročne oziroma strateške cilje na področju prehrane in telesne dejavnosti. To je zmanjševanje deleža prebivalstva s čezmerno telesno maso, povečanje deleža telesno dejavnih prebivalcev, povečanje uživanja uravnotežene zdrave hrane, to je zelenjava, sadje, ribe, polnozrnata živila, zmanjšati vnos nasičenih maščob, sladkorja, soli ter uvesti številna druga priporočila in smernice z mednarodno strokovno veljavo na področju zdravega načina življenja. Na ta način se oblikujejo sistemske smernice in vzvodi s ciljem, da se v Sloveniji zaustavi trend naraščanja telesne mase prebivalcev in s tem povezano višjo stopnjo pojavnosti kroničnih boleznih, ki so posledica nezdravega načina življenja. Prav tako so v predlogu predvideni ukrepi za zmanjševanje razlik med različnimi družbenimi skupinami, ki so glede na svojo ekonomsko-socialni status različno podvrženi zdravstvenim težavam, ki nastajajo zaradi nepravilnega prehranjevanja in pomanjkanja telesne dejavnosti.

Pomemben doprinos predlaganega nacionalnega programa predstavlja povezovanje in usklajevanje številnih resorjev, ki predlog podpirajo in na ta način odpirajo nove priložnosti sodelovanja na področjih, kot so začasni ukrepi kmetijske politike, ukrepi, usmerjeni v trajnostni razvoj in trajnostno mobilnost, ukrepi, ki jih določa nacionalni program športa, ukrepi za razvoj turizma in drugi.

V skladu s smernicami, ki jih uvaja Predlog resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, si želimo, da bomo leta 2025 zdrava, dolgoživa in telesno aktivna družba. Zato bomo v Poslanski skupini SMC predlog resolucije seveda podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti za obdobje 2015–2020 opredeljuje ključne izzive, vizije in namene na področju prehrane in telesne dejavnosti v vseh življenjskih obdobjih. V Sloveniji so bili v preteklosti oblikovani že in tudi sprejeti različni dokumenti, ki so opredeljevali strategije za zmanjševanje kroničnih boleznih zaradi neprimerne prehrane in slabe telesne aktivnosti. S smernicami zdravega prehranjevanja v vzgojno-izobraževalnih zavodih smo v vrtcih in šolah dosegli zdrave in uravnotežene obroke. Podobno je bilo narejeno na področju prehrane študentov. Različne spodbude za izboljšanje prehranjevalnih navad in povečanje telesne aktivnosti so bile namenjene tudi za odrasle in starejše v tretjem življenjskem obdobju.

Nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti, ki ga imamo danes pred

sabo, je torej logično nadaljevanje dosedanjih resolucij in smernic na tem področju. Vodilo sedanjega nacionalnega programa je vseživljenjski pristop, s katerim se želi v vseh življenjskih obdobjih opolnomočiti posameznika in mu s ključnimi mehanizmi olajšati odločitve in izbiro za zdravo prehranjevanje in redno telesno dejavnost. Strinjamo se, da mora biti zdrav življenjski slog, vključno z zdravim prehranjevanjem in telesno dejavnostjo, za krepitev zdravja dostopen in dosegljiv, ne glede na družbenoekonomski status, spol ali starost. Dosedanje strategije in izvajanja so pripomogli, da se stanje na področju srčno-žilnih bolezni pri nas izboljšuje. Se pa napoveduje porast obolelih s sladkorno boleznijo za 3 % letno, slabša pa se tudi stanje pojavnosti raka, saj v zadnjem desetletju beležimo rast za 40 % pri moških in 30 % pri ženskah. Zato upamo, da bo novi nacionalni program omogočal izboljšave na področju bolezni srca in ožilja in drugih bolezni, ki so povezane z vplivom prehrane in telesne aktivnosti, in da bo tudi pri tem v popolnosti delovalo medresorsko usklajevanje oziroma da se bo Ministrstvo za zdravje uskladilo tudi z ostalimi ministrstvi. Le tako bo mogoče doseči cilje vseh, v nacionalnem programu zapisanih prednostnih področij. Pri tem pa se ravna po načelih: zdravje v vse politike, dostopnost in dosegljivost, zmanjšanje neenakosti v zdravju, etičnost – če naštejem samo najpomembnejša načela.

V nacionalnem programu prehrane in telesni dejavnosti 2015–2025 so po posameznih področjih opredeljeni tudi cilji in ukrepi, ni pa kazalnikov, ki bi opredeljevali uspešnost izvajanja programa. Tudi ukrepi so po našem mnenju napisani bolj splošno, z besedami kot "uvedba", "zagotavljanje", "pregled" in tako naprej, nikjer pa ni bolj specifično zapisano, kako bomo ukrepe izvajali. Veliko je tudi rezultatov v smislu izdelave brošur in tiskanega materiala, menimo pa, da bi morali to preseči, saj so prejšnje resolucije opredeljevale določene brošure, tiskane materiale in takšen način promocije zdravega načina življenja. Mogoče bi morali stopiti korak naprej s konkretnimi izvedbami, z večjo podporo ali pa nadaljnjo podporo športnim razredom – pri tem ne govorim za športne razrede, kjer so vpisani res vrhunski športniki, ampak tiste razrede v osnovnih šolah, kjer se spodbuja večja telesna aktivnost tako v vrtcih kot osnovnih šolah in v tretjem življenjskem obdobju.

V Slovenski demokratiški stranki Nacionalnemu programu o prehrani in telesni dejavnosti 2015–2025 ne bomo nasprotovali, je pa treba omeniti, da je bil nacionalni program, predlagan v Državni zbor, zelo slabo napisan, saj je doživel veliko kritik oziroma veliko popravkov s strani Zakonodajno-pravne službe. Tudi na odboru so se pojavljale različne pripombe na predlog. Zahtevan je bil velik obseg popravkov, kar smo tudi doživeli, zato imamo po obravnavi na matičnem odboru dopolnjeno in

popravljen resolucijo. Finančna opredelitev nacionalnega programa je ohlapna, pri določenih dejavnostih niti ni definiranih vseh sredstev. Celo več; sredstva, vsaj po navedbah resolucije, za določene zadeve niso zagotovljena, saj je zapisano, da dosedanja sredstva ne zadoščajo za ambiciozen načrt. Upamo le, da bo nacionalni program o prehrani in telesni dejavnosti doživel vse tiste cilje, ki so zapisani v resoluciji.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS):
Spoštovana podpredsednica, spoštovana ministrica in njena ekipa! Lep pozdrav poslankam in poslancem!

S Predlogom resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti želi predlagatelj na podlagi določitve desetih prednostnih področij doseči strateške cilje, ki se vežejo na zmanjšanje deleža prebivalcev s čezmerno telesno težo, telesno nedejavnih, podhranjenih in funkcionalno manj zmognih starejših in bolnikov, zmanjšanje vnosa nečistih maščob, sladkorja in soli. Hkrati pa želi povečati delež tistih, ki redno zajtrkujejo, uživajo sadje in zelenjavo ter delež dojenih otrok. Vsesplošno znano dejstvo je, da sta zdravo prehranjevanje in redna telesna dejavnost med ključnimi dejavniki varovanja in krepitev zdravje in prispevata k večji kakovosti življenja. Med odraščanjem zagotavljata optimalno rast in razvoj, izboljšujeta počutje in delovno storilnost pri odraslih ter prispevata k aktivnemu in zdravemu staranju. Tega se zaveda tudi Svetovna zdravstvena organizacija, ki prehrano in telesno dejavnost uvršča med prednostne teme. Tudi vsa Evropska unija se ukvarja s to problematiko, saj bomo le z učinkovitimi ukrepi za krepitev in ohranjanje zdravja lahko bolje obvladovali breme kroničnih bolezni v dolgo živi družbi.

Ministrstvo za zdravje ocenjuje, da v Sloveniji neposredni stroški zdravstvene oskrbe z golj sladkorne bolezni, ki jo ima približno 7 % ljudi v Sloveniji, znašajo najmanj 114,3 milijone evrov letno. Če ne bomo učinkovito ukrepali, se bo število obolelih vsako leto povečalo za približno 3 %. Razveseljivo pa je, da se vedno več ljudi zaveda pomembnosti zdravega načina prehranjevanja in primerne količine telesne aktivnosti za ohranjanje tako telesnega kot tudi duševnega zdravja. To nam lahko pove že bežen pogled na slovenske ulice, parke in gozdove, saj vedno več ljudi teče, kolesari oziroma so na kak drug način fizično aktivni. Kljub temu pa obstaja druga skrajnost, torej ljudje, ki se zdravega načina življenja ne poslužujejo, saj mnogi za to nimajo pravih informacij in spodbud iz okolice. Obenem pa moramo pošteno priznati, da sta šport in zdrava

prehrana postala precej draga, kar pomeni, da si marsikdo zdrave prehrane in prehrambenih dodatkov zaradi visokih cen ne more privoščiti. To je bilo lepo vidno tudi takrat, ko smo se pogovarjali o možnostih uvedbe davka na sladke pijače, ko je bil eden od argumentov nasprotnikov davka na sladke pijače tudi ta, da bi s tem prizadeli socialno šibkejše, ki večinoma prav zaradi omenjenih finančnih možnosti posegajo po nezdravi hrani in pijači.

Na eni strani se srečujemo s problemom čezmerne telesne mase in debelosti zaradi nezdravega prehranjevanja, nezadostne telesne dejavnosti, na drugi strani pa smo pogosto priča podhranjenosti in krhkosti med starejšimi odraslimi in bolniki, ki posledično pomenita večje število hospitalizacij. To pomeni, da moramo k zdravemu načinu življenja spodbujati ne samo mlade, temveč tudi starejše, njim je treba ponuditi vse možnosti, da bomo ohranili svoje zdravje in vitalnost za starost. Vodilo nacionalnega programa o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje do leta 2025, katerega pripravo v sodelovanju z več resorji koordinira Ministrstvo za zdravje, je vseživljenjski pristop, s katerim želimo predlagati v vseh življenjskih obdobjih in pomagati posameznikom.

V poslanski skupini bomo resolucijo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov. Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, predsedujoči, za besedo. Spoštovana ministrica in njen tim, kolegice in kolegi!

Vizija nove resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje za naslednje desetletje je, ustvariti pogoje in oblikovati okolje, ki bo omogočalo izboljšanje prehranjevalnih in gibalnih navad naših prebivalcev, obrnilo trend naraščanja debelosti in znižalo pojavnost kroničnih nenalezljivih bolezni.

Ukrepi, ki jih resolucija predvideva, gredo v smeri podpore vzdržnosti zdravstvene blagajne ter ustvarjanju pogojev za enake možnosti za zdravje. Še posebej pomembno je izpostaviti, da resolucija v veliki meri upošteva tudi potrebe ranljivih skupin prebivalstva, saj so cilji zastavljeni na način, da upoštevajo različni socialni status posameznika, ki naj bi mu zastavljeni ukrepi koristili.

Poseben poudarek daje tudi lokalni trajnostni oskrbi in samooskrbi, v čemer Socialni demokrati vidimo odlično priložnost, ki bo imela multiplikativen učinek, dostop do zdrave, lokalno pridelane hrane, dvig produktivnosti slovenskega kmetijstva in gospodarstva, priložnosti za nova delovna mesta in več zaposlovanja, razvoj socialnega podjetništva in

drugih družbeno odgovornih praks. Slovenija trenutno z domačo pridelavo ne pokriva svojih potreb po kmetijsko-živilskih proizvodih, zato je zagotavljanje prehranske varnosti pomembno strateško in politično vprašanje.

Socialni demokrati že dalj časa opozarjamo na pomen lokalno pridelane hrane in zagotovitve povečanja samooskrbe, kar smo izrazili tudi v mandatu naše vlade s sprejeto Resolucijo o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva. Zagotovimo si hrano za jutri, ki je položila trdne temelje za naprej. V zadnjih letih je opaziti, da slovenski potrošnik vse bolj spoznava pomen doma pridelane hrane in po njej tudi posega. Ko bo dokončno užival samo doma pridelano hrano, bo cenjen tudi slovenski kmet. Od tega pa bodo imeli koristi vsi v proizvodni verigi, med drugim tudi država.

Za Socialne demokrate so za kakovostno življenje vseh ljudi ključne dobrine, ki morajo biti varovane kot javno dobro, dostopno vsem. Javno šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, kultura, športna in tehnična-kultura tvorijo hrbtenico slovenskega naroda, narod je razvil te funkcije zato, da bo na solidaren način skrbel za blaginjo vseh posameznic in posameznikov. Slovenija je država družbene solidarnosti, zdravstveni sistem mora biti v službi zagotavljanja zdravja vseh posameznic in posameznikov v vseh sestavinah od fizičnega do psihičnega in socialnega zdravja. Preventivno zdravstvo je zato še kako pomembno. Človekovo zdravje je ključni pogoj, da lahko enakopravno z drugimi vstopa v družbene procese, pridobiva znanje in z njim nastopa na trgu dela in v družbenih procesih.

Socialni demokrati smo zagovorniki nove politike do človekovega telesa in duha, politike, usmerjene v celovito zadovoljevanje človekovih potreb kot biološkega bitja s poudarkom na individualni odgovornosti za osebno zdravje, vendar s širokim in razvejanim javnim sistemom zdravstvenega varstva, ki bo zagotavljal enake možnosti in dostopnost do kakovostnih zdravstvenih storitev. Izboljšanje zdravja ljudi je določeno s porazdelitvijo ekonomske blaginje v družbi, z razvojem družbeno podpornih funkcij ter investicij v ljudi, s stopnjo razvitosti socialne pomoči, ki je na voljo v družbi, s stopnjo medsebojnega spoštovanja in enakosti med ljudmi, s stopnjo stresa na delovnem mestu in doma, z varnostjo delovnega in naravnega okolja, v katerem ljudje živijo. Tudi številni individualni faktorji posameznikovega zdravstvenega tveganja, kot so kajenje, zloraba alkohola ali drog, so socialno pogojeni. Zato se Socialni demokrati zavzemamo za povečanje enakosti porazdelitve dohodka v družbi in s tem za zmanjšanje razlik v zdravju ljudi, življenjskem standardu in kakovosti življenja ljudi iz različnih socialnih skupin. Zavzemamo se za enako dostopnost od vseh virov, ki lahko pomagajo ohraniti, podpirati in obnoviti zdravje ljudi.

Socialni demokrati se bomo še naprej zavzemali za financiranje zdravstva glede na

premoženjske sposobnosti posameznikov v družbi ter za porazdelitev zdravstvenih storitev glede na zdravstvene potrebe ljudi. Poudarjamo, da je odgovornost za človekovo zdravje tudi odgovornost vsakega izmed nas. Zato spodbujamo zdrav način življenja, prehrane, gibanja, ravnovesja v človekovem telesnem in mentalnem razvoju. Odločitev za zdravje je do določene mere tudi posameznikova svobodna odločitev.

Socialni demokrati bomo predlagano resolucijo o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Hanžek bo predstavil stališče Poslanske skupine Združena levica. Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa, predsedujoči podpredsednik, pozdravljena ministrica!

Resolucija o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje, s katero se skuša vplivati na zdravje prebivalstva skozi prehranjevalne navade in rekreacijo, je spodbudna za zdravje prebivalstva, predvsem pa za kmetijstvo. Predlagano besedilo obdeluje povezavo med prehrano in telesno aktivnostjo z zdravjem ljudi, opredeljuje cilje in namene, način izvajanja pa tudi finančne vire. Ob tem ne pozabi na to, da je za uspeh takšne akcije potreben celosten pristop, zadostna prepletenost različnih sektorjev države in njihova medsebojna povezanost, ne pozabi na etičnost takega delovanja, predvsem pa se zaveda potrebe zmanjšanja neenakosti v zdravju med različnimi družbenimi skupinami. Vse to pa naj bi bilo namenjeno predvsem boljšemu zdravju in s tem večji blaginji ljudi.

V Združeni levici smo prepričani, da je lokalno predelana zdrava ekološka hrana pomembna za razvoj Slovenije, ne le zaradi njenega vpliva na zdravje, ampak predstavlja tudi enega izmed razvojnih potencialov kmetijstva in gospodarstva sploh. Ob še relativno neonesnaženi naravi in majhnih, razdrobljenih kmetijah, kmetijskih površin, nizki stopnji prehranske samozadostnosti predstavlja tudi nov vir zaposlitve. Ekološko kmetovanje je sinonim za visoko kakovostno in varno hrano z bogato prehransko vrednostjo in visoko vsebnostjo vitaminov, mineralov in antioksidantov. Povpraševanje po ekološki predelanih živilih narašča za 10 % na leto, vendar je stopnja nacionalne samooskrbe z njimi porazna. Ne nazadnje ima ekološko kmetovanje v primerjavi s konvencionalnim precej nižji ogljični odtis.

Resolucija govori tudi o krivdi soli, sladkorja, masti itn., kar pa je stvar, rezultat revščine. Je pa resolucija preveč ambiciozna pri tem, ko obljublja boljše zdravje kot rezultat bolj zdravega prehranjevanja. O tem predvsem poskuša zbuhati slabo vest pri posameznikih zaradi

individualnega nezdravega načina življenja. Zdravje ljudi je sicer delno odvisno od njihove prehrane in gibalnih navad, mnogo bolj pa nanje vplivajo družbenoekonomsko okolje, ki jim ga vsiljuje oblast. Nezaposlenost, strah pred nezaposlenostjo, revščina, težki delovni pogoji, šikaniranje na delovnem mestu, misel, kako bo posameznik s plačo preživel mesec in podobni vzgojni ukrepi neoliberalnega kapitalizma mnogo bolj usodno vplivajo na zdravje zaposlenih in nezaposlenih. To dokazuje vse slovenske in svetovne študije. Pomembnejši vzrok slabega zdravja je psihosocialni stres kot posledica neoliberalnega kapitalizma in strahu pred preživetjem. Poudarjanje slabega življenjskega sloga kot krivca za slabo zdravstveno stanje posameznika je le izmikanje odgovornosti države za napačno razvojno politiko in spodbujanje slabe vesti posameznika.

Resolucija, ki odpira le dva vidika zdravja, je namreč utemeljena na zelo zastarelem razumevanju zdravja. Najprej zato, ker je utemeljena na biomedicinskem pojmovanju zdravja, ki poudarja zlasti telesne, fizične karakteristike, medtem ko druge dejavnike zdravja, predvsem socialne, ki bistveno določajo zdravje družbe, podcenjuje – ne govorim, da o njih ne govori. Resolucija ne izhaja iz celostnega razumevanja zdravja, ki ga je že v 90. letih definirala Svetovna zdravstvena organizacija. Ta se bliža konceptu človekove blaginje oziroma kakovosti življenja, ki uveljavlja tudi odgovornost države za oblikovanje zdravju naklonjenih okolij, medtem ko resolucija pretirano poudarja zastarelo prepričanje, da je posameznik sam odgovoren za svoje odločitve, kakšno hrano daje v usta in koliko na teden telovadi. Njen maner je drugod.

Resolucija boječe omenja tudi vprašanje neenakosti. Ravno tukaj vidimo v Združeni levici največjo oviro za zdravo družbo. Vedno več ljudi se zaradi revščine dnevno ukvarja z vprašanjem, kako si sploh zagotoviti zadostno količino prehrane in o kakovosti sploh ne razmišlja, kaj šele, da bi kupovali dražjo, ekološko pridelano hrano, svojo telesno aktivnost pa usmerjajo v iskanje kakršnekoli zaposlitve.

Združena levica pozdravlja to resolucijo, obenem pa poudarja, da se mora vlada in vsa ministristva bolj usmeriti v preprečevanje revščine, neenakosti in izključenosti, saj bo s tem storila mnogo več za zdravje državljanov. To pa niso fiskalno pravilo, dohodninski odpustki najbogatejšim, povečevanje denarja za Nato in podobni nesocialni ukrepi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi.

Glasovanje o predlogu resolucije v celoti bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREVOZU NEVARNEGA BLAGA v okviru rednega postopka.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo ministru za infrastrukturo, dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Spoštovana predsedujoča, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog zakona vsebuje predvsem spremembe, ki so potrebne zaradi uskladitve Zakona o prevozu nevarnega blaga s spremembami mednarodnih predpisov na tem področju, in sicer v delu, ki se nanašajo na imenovanje varnostnih svetovalcev in zavarovanje tovora proti premikanju ter izpolnjevanje pogojev pooblaščenih organizacij za preglede vozil za prevoz nevarnega blaga. Zaradi navedenega je potrebna sprememba zakona.

Zakon tudi določa, da se pooblaščene organizacije za preglede vozil in usposabljanje voznikov izberejo na javnem razpisu. V besedilu zakona se ureja pristojnost za področje radioaktivnih snovi ter navaja splošno poimenovanje organov, pristojnih za določena področja. Poleg navedenega pa predlog vsebuje še spremembe, povezane z nadzorom spoštovanja določb zakona, s tem se tudi zagotavlja ustrezna učinkovitost izvajanja zakona. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Predlog zakona je obravnaval Obor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku dr. Igorju Zorčiču, izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Spoštovani minister, spoštovani kolegi!

Obor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 10. seji dne 24. 6. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozu nevarnega blaga, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo po rednem postopku predložila Vlada.

Na seji odbora so sodelovali predstavniki Ministrstva za infrastrukturo, Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Zakonodajno-pravne službe. V poslovnem letu so bili vloženi amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

V dopolnilni obrazložitvi je v imenu predlagatelja državni sekretar na Ministrstvu za infrastrukturo gospod Grebenšek poudaril, da so cilji in poglobitve rešitve predloga zakona

uskladiti besedilo zakona s spremembami mednarodnih predpisov, ki urejajo prevoz nevarnega blaga, predpisati, da se pooblaščena organizacija za preglede vozil in usposabljanje voznikov določene na javnem razpisu, navesti splošno poimenovanje organov, pristojnih za določeno področje, ter povečati učinkovitost izvajanja zakona in zagotoviti ustrezen nadzor.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je izpostavila, da je večina pripomb v pretežni meri upoštevana v vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, k ostalim pa je predlagatelj podal ustrezna dodatna pojasnila.

Predsednik Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj gospod Verbič je poudaril, da komisija predlog zakona podpira.

Odbor je sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD, v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora pa glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo ponovno gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala še enkrat.

Namen Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozu nevarnega blaga je implementacija mednarodnih predpisov, predvsem Evropskega sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga, s katerim se ureja prevoz nevarnega blaga.

Predlog zakona ureja obveznosti udeležencev pri prevozu nevarnega blaga, med dolžnostmi voznika je določeno dodatno zavarovanje tovora proti premikanju, ki je pomembno za zmanjševanje posledic nesreč, in imenovanje varnostnega svetovalca za prevoz nevarnega blaga. V zakon se z novelo vnašajo novosti tudi delu, ki se nanaša na imenovanje varnostnih svetovalcev, saj se v skladu z evropskim sporazumom in v skladu z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ureja strokovno usposabljanje svetovalcev za nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostni svetovalec/svetovalka za prevoz nevarnega blaga.

Predlog zakona ureja pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščene organizacije za pregled vozil, s katerimi se prevažajo nevarno blago, vozila morajo ustrezati zahtevam, ki so določene v prilogah k Evropskemu sporazumu o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga, tako imenovani ADR, pri čemer se pooblaščena organizacija za strokovno usposabljanje voznikov za prevoz nevarnega blaga in izdajo certifikatov o usposobljenosti določi na podlagi javnega razpisa.

Zakon nadalje ureja, da se pristojnost za izdajo obrazca zapisnika za pregled vozil za prevoz nevarnega blaga z ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, preseli na ministrstvo, pristojno za promet. Ureja se pristojnost in poimenovanje organa, pristojnega za jedrsko varnost, za področje prevoza radioaktivnih snovi. Dopolnjena pa je tudi pristojnost inšpekcije, pristojne za nadzor predpisov s področja prometa, prav tako pa kazenska sankcija, če pooblaščenca organizacija izvaja preglede vozil ali opravlja strokovno usposabljanje voznikov za prevoz nevarnega blaga v nasprotju z zakonom. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo prepričani, da se s predlaganim zakonom zagotavlja večja varnost udeležencev in splošna varnost pri prevozu nevarnega blaga, zato bo poslanska skupina predlagani zakon podprla. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo, gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Predlog Zakona o prevozu nevarnega blaga usklajujejo veljavni zakon s spremembami mednarodnih evropskih sporazumov. Ti urejajo prevoz nevarnega blaga s predpisi, da se pooblaščenca organizacije za preglede vozil in usposabljanje voznikov določi na javnem razpisu. Nadalje navaja poimenovanje organov za določena področja, povečuje učinkovitost izvajanja zakona in zagotavlja ustrezen nadzor nad samim zakonom.

Na matičnem odboru je bilo tudi nekaj pomislov na relativno dolgo prehodno obdobje, ki je 5 let od uveljavitve tega zakona. V tem obdobju bo minister določil pooblaščenca organizacije za preglede vozil za prevoz nevarnega blaga in za izvajanje strokovnega usposabljanja voznikov. Predlagatelj pojasnjuje, da je to potrebno, da si sedanje pooblaščenca organizacije za preglede in usposabljanje voznikov pridobijo vse potrebne akreditacije, po preteku prehodnega obdobja pa se bodo te organizacije morale ponovno prijaviti na razpis. Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke bo Predlog zakona o prevozu nevarnega blaga podprla.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojujencev Slovenije, zanjo gospod Ivan Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovana predsedujoča. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

S spremembami in dopolnitvami Zakona o prevozu nevarnega blaga, ki določa minimalne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vsi sodelujoči pri prevozu nevarnega blaga, se veljavni zakon usklajuje s spremembami

mednarodnih sporazumov. S predlogom novele se predlaga, da bodo po novem pooblaščenca organizacije za pregled vozil za prevoz nevarnega blaga izbrane na javnem razpisu. En del sprememb je namenjen tudi povečanju učinkovitosti izvajanja zakona oziroma zagotavljanju ustreznega nadzora in navedbi splošnega poimenovanja organov, pristojnih za določena področja.

Ob obravnavi predloga zakona smo v naši poslanski skupini imeli pomisleke zaradi relativno dolgega prehodnega obdobja 5 let od uveljavitve zakona, v katerem bo minister določil pooblaščenca organizacije za pregled ustreznosti vozil za prevoz nevarnega blaga oziroma za izvajanje strokovnega usposabljanja voznikov za prevoz nevarnega blaga. Predlagatelj nam je zadovoljivo pojasnil, da je nekoliko daljše obdobje za prehod na drugačen način izbora pooblaščenca organizacij določeno, ker imajo sedanje 4 pooblaščenca organizacije za preglede vozil oziroma usposabljanje voznikov pooblastila z nedoločenim časom veljavnosti. Dodaten razlog za daljše prehodno obdobje je tudi v tem, da mora imeti pooblaščenca organizacija za opravljanje pregledov vozil za prevoz nevarnega blaga akreditacijo, ki se jo pridobi v posebnem in nekoliko daljšem postopku. Če bi kakšna nova organizacija želela na novo pridobiti akreditacijo, se jim z daljšim prehodnim obdobjem omogoča sodelovanje na javnem razpisu.

Poslanska skupina Desus bo predlog novele Zakona o prevozu nevarnega blaga soglasno potrdila. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

Predlog sprememb in dopolnitev zakona o prevozu nevarnega blaga predvideva štiri vsebinske sklope, in sicer se v prvi meri besedilo zakona usklajuje s spremembami mednarodnih predpisov, ki urejajo prevoz nevarnega blaga v delu, ki se nanaša na pogoje in usposabljanje za pridobitev poklica v nazivu varnostni svetovalec.

Z zakonom se določa, da se pooblaščenca organizacije za preglede vozil in usposabljanje voznikov določi na javnem razpisu. Nadalje pa da se z zakonom upošteva priporočilo Mednarodne agencije za atomske energije ter se zaradi tega natančneje določa pristojne organe za področje radioaktivnih in jedrskih odpadkov ter se zagotavlja ustrežnejši nadzor nad izvajanjem samega zakona, pri čemer se del teh nalog prenaša na finančno upravo Republike Slovenije, del nalog pa opravlja inšpekcija, ki je pristojna za področje prometa.

Poslanska skupina Socialnih demokratov ocenjuje, da predlagane spremembe bolj ali manj predstavljajo tehnične spremembe, zato bomo predlog zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci! Vsaka nesreča, nastala pri prevozu nevarnih snovi namreč lahko povzroči veliko škodo za okolje, za vso živo naravo in še posebej za življenje ljudi. Zato je še kako potreben največji nadzor, pri katerem morajo sodelovati največji za to usposobljeni strokovnjaki. Predlagana novela zakona o prevozu nevarnega blaga je tako dobrodošla, saj zastruje pogoje za pooblaščen organizacije, ki izvajajo preglede vozil in usposabljaajo voznike za takšne prevoze. Govorimo o prevozu nevarnega blaga z različnimi prevoznimi sredstvi in govorimo o minimalnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vsi, ki sodelujejo pri prevozu. Tudi mednarodni predpisi na tem področju ne dopuščajo odstopanj in podrobno določajo pogoje za razvrščanje, pakiranje in označevanje blaga ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati prevozna sredstva, ki takšno blago prevažajo. V Novi Sloveniji bomo predlog sprememb in dopolnitev zakona podprli, saj se zmanjšuje faktor tveganja za nastanek nesreč pri izvajanju teh prevozov.

Kaj konkretno prinaša novela zakona? Prvič, izbiro organizacij, ki bodo pooblaščen za preglede vozil in usposabljanje voznikov na javnem razpisu. In drugič, začasen ali trajen odvzem pooblastila tem organizacijam, če pregledov ne bodo izvajale v skladu z zakonom ali če ne bodo izpolnjevale več pogojev, nimajo torej več veljavne akreditacije za kontrolo v skladu s standardi, pooblastilo pa se lahko odvzame tudi v primeru, če organizacija strokovnega usposabljanja ne bo izvajala v skladu s samim zakonom. Predlog sprememb in dopolnitev zakona prinaša dodatne potrebne mehanizme za preprečevanje tveganja pri prevozih nevarnega blaga.

Tudi z ozirom na včerajšnjo tragično prometno nesrečo na primorski avtocesti bomo krščanski demokrati predlog novele podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenem predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zborna opravili jutri, 15. 7. 2015, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA – VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem v poslovnem roku prejel pisne prijave 41 poslanskih vprašanj. Vrsten red postavljanja

poslanskih vprašanj je določen v skladu z 244. členom, drugim odstavkom 245. ter 247. členom Poslovnika Državnega zbora. Na prva tri vprašanja poslancev opozicije in na poslansko vprašanje poslanca vladajoče koalicije bo odgovoril predsednik Vlade. Vsak poslanec oziroma poslanka ima za postavitev vprašanja na voljo tri minute. Predsednik Vlade, ministrice in ministri ter generalni sekretar Vlade odgovorijo na vprašanja v največ petih minutah. Če je vprašanje postavljeno več ministrom, imajo vsi skupaj na voljo 5 minut za odgovor. Poslanec, ki ne bo zadovoljen z odgovorom, lahko zahteva dopolnitev odgovora, ne more pa postaviti dodatnega vprašanja. Poslanke in poslanke prosim, da ste na to pozorni. Obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora poslanec predstavi v dveh minutah, dopolnitev odgovora pa sme trajati največ tri minute. Poslanec, ki je postavil vprašanje lahko zahteva, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru predsednika Vlade, ministrice, ministra ali generalnega sekretarja Vlade. O tem odloči Državni zbor brez razprave.

V primeru, da poslanec na postavljeno vprašanje danes ne bo dobil odgovora, mu morajo predsednik Vlade, ministrica, minister ali generalni sekretar Vlade v 30 dneh predložiti pisni odgovor. Poslanec, ki je postavil vprašanje, na katerega ni bilo odgovorjeno, lahko izjavi, da vztraja pri ustnem odgovoru. V tem primeru bom vprašanje uvrstil na naslednjo redno sejo Državnega zbora.

V zvezi s to točko se je danes opravičil gospod Karl Viktor Erjavec, minister za zunanje zadeve. Na e-klopi je objavljen pregled poslanskih vprašanj, na katera v poslovnem roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal predsednik Vlade dr. Miro Cerar. Kot prvi mu bo poslansko vprašanje zastavil mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo! Spoštovani predsednik Vlade, ministrski zbor, poslanke, poslanci, sedma sila, vsem zbranim prav lep pozdrav!

Zgodba s privatizacijo Telekoma se vleče že kot jara kača in izid je še vedno negotov. Ampak kakršenkoli že bo izid, se bo zagotovo o tem doma in še posebej v tujini, saj gre tudi za zaveze dane evropskim institucijam pa tudi nekaterim finančnim institucijam, ocenjeval celoten postopek te privatizacije in pa delale se bodo analize z različnih vidikov. Ena od analiz bo zagotovo tudi transparentnost samega postopka in eventualni konflikti interesov.

V Sloveniji je nekoliko nenavadno stanje. Ko pogledamo, kdo vse sodeluje v zadevi Telekom, naletimo tudi na kakšno borzno posredniško hišo. Ena med njimi, to je Ilirika, se s tem tudi javno hvali na svoji spletni strani. Ko pridemo do posebnosti Slovenije, je

tukaj situacija taka, da je pravzaprav, kolikor smo lahko preverjali, v tujini ne srečamo prav nikjer. Vsaj v demokratičnih državah ne. Namreč tista služba, ki je pristojna za nadzor in za zbiranje informacij v zvezi s prodajo strateških pravnih oseb v Sloveniji, to je Sova, ima na čelu osebo, ki jo je imenovala vaša vlada, gospod Cerar, in ta oseba ima izjemno velik delež v eni od borznoposredniških hiš, skupaj z ženo daleč največji od vseh deležev v gorenjski borznoposredniški hiši.

S tega vidika se postavlja vprašanje, ali ste bili s tem seznanjeni ob imenovanju, in pa s tem, da je svoj delež v tem obdobju še povečal. In če na kaj, Evropa opozarja na problematiko konfliktov interesov. Ne trdim, da je kdorkoli v tem primeru že kršil zakon, toda zagotovo, ko se bodo ocenjevali postopki, ko se bo ocenjevala transparentnost, se bo to ocenjevalo z vidika evropskih norm, tudi z vidika morebitnega konflikta interesov, kjer gre že za sam videz. In tukaj znajo institucije opozoriti na ta problem. Zato vam postavljam vprašanje:

Ali menite, da je bilo z vidika evropskih norm o izogibanju konflikta interesov ustrezno imenovanje Zorana Klemenčiča na čelo Sove?

Ali je sedanje stanje ustrezno in menite, da ko se bodo delale analize in ocene lastninjenja Telekoma, da to ne bo točka, na katero bi nas opozarjale tuje institucije?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod Grims!

Direktor Sove gospod Zoran Klemenčič in njegova soproga nista vpletena v postopke prodaje Telekoma, niti nimata nobenih pristojnosti v zvezi s tem. Seveda bom zdaj govoril o gospodu Klemenčiču, ki je direktor Sove, kajti njegove soproge ne poznam in težko karkoli rečem, pa tudi ne bi bilo primerno, da bi to komentiral. Ampak zelo me preseneča vaše vprašanje v tej smeri, kajti sami ste ugotovili ravnokar, da ni nobenih indicev, nobenih pokazateljev, da bi kdorkoli od obeh oseb, ki ste ju omenili, kakorkoli kršil zakon ali da bi prišlo do kakšne nepravilnosti. Hkrati pa sugerirate, da lahko tu pride do kršitev določenih evropskih norm. Morali bi mi pojasniti, katere evropske norme bi bile tu po vašem mnenju relevantne, da bi lahko ugotavljal, ali je lahko katera prekršena. Ampak jaz sem prepričan, da se direktor službe, ki ste jo omenili, ne vmešava v te postopke, opravlja svoje delo v skladu s svojimi pristojnostmi. Zato tu ne vidim nobene povezave. Seveda pa mora tudi razumeti, da moram biti v razmerju do dela, ki ga opravlja gospod Zoran Klemenčič, direktor Slovenske obveščevalno-varnostne agencije, zadržan, kajti gre za dejavnost, ki se ne razkriva javnosti.

Tako lahko rečem samo to, da ne vidim nobenih dejstev, pokazateljev ali česar koli, ki bi kazali na to, da bi tu lahko prišlo do kršitev kakšnih norm.

Po drugi strani ste že sami ugotovili in temu lahko samo pritrdim, da zaenkrat niso bile nobene takšne norme kršene. Tako ta skrb o konfliktu interesov, vsaj glede gospoda Zorana Klemenčiča, menim, da ni na mestu. Seveda pa, če bi pojasnili kaj več, bo morda tudi odgovor lahko bolj izčrpen. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Branko Grims, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani gospod predsednik Vlade!

Zagotovo vam je znano, da če je kaj, kar postavljajo Evropska unija in njene institucije pa tudi nekatere druge znane svetovne institucije na prvo mesto, ko gre za preganjanje koruptivnih ravnanj, je to izogibanje kakršnemukoli konfliktu interesov. Tu so stvari popolnoma jasne in večina držav to šteje za samoumevno. Poleg tega je to navedeno v mnogih stališčih, mnogih aktih. Ko gre za vprašanja javne prodaje, dražb, vsega tistega, kjer na eni strani nastopa država bodisi kot kupec, kot prodajalec v kakršnemkoli pomenu besede, kot subjekt, s svojimi podjetji, s svojo lastnino proti tujcem, seveda tujci tudi opazujejo, kdo v tem procesu sodeluje. Ne sodeluje samo tisti, ki neposredno kupuje in prodaja, sodeluje tudi tisti, ki zbira informacije. Situacija, kot je v Sloveniji, je izjemno nenavadna in ji ni para. Kolikor smo lahko preverili, še enkrat poudarjam, prav nikjer na svetu, da bi na čelu tiste institucije, ki zbira zaupne informacije o gospodarskih subjektih, bila oseba, ki bi hkrati imela delež v neki borznoposredniški hiši. To je zadeva, kjer pride do očitnega konflikta interesov, neodvisno od tega, kako ocenjujemo posameznika in njegovo delo. Zaradi tega je to vprašanje za vas, gospod predsednik Vlade:

Ali ste res prepričani, da je tako stanje ustrezno z vidika evropskih standardov o izogibanju konflikta interesov, in kaj boste ukrenili?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Naj ponovim, da nimam čisto nobenega podatka. Tudi vi niste postregli z nobenim podatkom, dejstvom, kakršnimkoli indicem, ki bi bil prepričljiv ali zavezujoč v tej smeri, da bi lahko tu razmišljali o kakršnemkoli konfliktu interesov. Tako menim, da tu konflikta interesov ni. Še posebej moram jasno poudariti, da je pristojnost za prodajo Telekoma v domeni Slovenskega državnega holdinga. Če pa vi implicirate, da Sova tu pridobiva kakšne tovrstne podatke, je pa ta razprava popolnoma neprimerna za to okolje, boste morali to pojasniti verjetno v kakšnem drugem okviru, kjer se da o tem pogovarjati. Sicer se bojim, da boste presegli oziroma ste morda že presegli mejo, ki je dopustna. Tako vsekakor lahko samo za

enkrat trdim, da na podlagi vseh razpoložljivih podatkov, tudi teh, s katerimi ste vi zdaj postregli, ko gre za navedbe o nekih sorodstvenih povezavah, ne kažejo na to, da bi bila tukaj podana kakšna korupcija ali predvsem konflikt interesov. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Branko Grims, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsekakor predlagam, da se na naslednji seji opravi razprava o vprašanju konflikta interesov, saj gre tukaj očitno tudi pri predsedniku Vlade za nerazumevanje tistega, kar Evropa prek svojih institucij ves čas opozarja in zelo jasno postavlja kot konflikt interesov. Gre za vprašanje dostopa do informacij, obenem pa za vprašanje tega, na kakšnem mestu je lahko človek, ki opravlja določeno funkcijo. Ni slučaj in ne more biti slučaj, da takšne situacije, kot je v Sloveniji, ne boste našli prav nikjer. Pa v drugih državah niti slučajno ne pretiravajo tako kot v Sloveniji, kjer recimo poslanci ne smemo imeti niti podjetij oziroma ne smemo aktivno uveljavljati svoje vloge lastnikov in so potem te omejitve rezultat, da nas ljudje gledajo kot ne vem kaj, da nismo sposobni karkoli narediti. Ampak tukaj gre za vprašanje institucije, ki ima dostop in pravico, edina po zakonu, zbirati določene informacije. Hkrati pa je na njenem čelu, in to ste vi za to odgovorni, saj ga je vaša vlada tja postavila, človek, ki pač ima delež, in to skupaj s svojo partnerko daleč največji delež v eni od borznoposredniških hiš. In tukaj gre za očiten konflikt interesov. Tukaj sploh ni problem v tem, da bi bilo treba karkoli dokazovati. Tukaj ne gre za to, gospod predsednik, tukaj očitno je nerazumevanje, da bi kogarkoli obtoževali, če bi imeli kakršenkoli indic, da je šlo za neko kaznivo dejanje, bi seveda morali vložiti ustrezno ovadbo. Ampak postavlja se vprašanje z vidika tujine verodostojnosti države, verodostojnosti njenih institucij in verodostojnosti postopkov, v katerih pa ne sodelujejo samo subjekti iz Slovenije, ampak tudi subjekti iz tujine. Tam se odpira to polje, na katerega bo treba odgovoriti, ali in v katerih primerih pride do očitnega konflikta interesov in ali so bili že ob imenovanju oziroma so danes tukaj na mizi dejstva in različni argumenti za to, da se oceni, da takšno stanje ni skladno s tistim, kar od nas pričakujejo evropske institucije in kar potem vpliva tako ali drugače tudi na poslovne odločitve, neodvisno od tega, ali prihaja do kakršnihkoli kršitev ali ne.

Še enkrat povem, ko gre za konflikt interesov, ni bistveno samo, kaj se je v resnici zgodilo, bistven je že videz, bistven je obstoj nekoga na neki funkciji, ki ima hkrati kakršnokoli osebno okoliščino, recimo delež v borznoposredniški hiši, kar daje dvom v njegovo nepristranskost, nevtralnost ali pa v nevtralnost, kar je še mnogo

huje, države oziroma institucije ... / znak za konec razprave/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Branko Grims, o vašem predlogu, da se opravi splošna razprava o vprašanju konflikta interesov in najavljenem vprašanju privatizacije Telekoma, bo odločil državni zbor v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Drugi sprašuje Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL.): Hvala za besedo, spoštovani gospod predsednik.

Spoštovani gospod premier! Moje vprašanje se nanaša na napovedano ukinitvev 4. dohodninskega razreda. Pred 20 minutami sem se vrnil s seje na Državnem svetu, kjer smo se pogovarjali o tem, ali je možno, da bi vlada že 1. septembra zagotovila dodatnih 6 milijonov evrov sredstev, da bi lahko vsem otrokom, ki živijo pod pragom revščine, zagotovili brezplačna šolska kosila. Trenutno je stanje takšno, da so do te subvencije upravičeni samo otroci, ki živijo v družinah z manj kot 180 evri dohodka na družinskega člana, se pravi s tistimi, ki res živijo v popolnoma absolutni revščini. In ne bi bilo veliko treba, letos 6 milijonov evrov, da bi vsem otrokom, ki živijo pod pragom revščine, nek civilizacijski standard zagotovili, da vsaj ne bi bili lačni v šolah. S strani Vlade pogosto slišimo, da so take zadeve neizvedljive. Po drugi strani pa me ravno zato še toliko bolj čudi, da bremo, da je konec junija finančno ministrstvo napovedalo, da 1. januarja 2016 ne namerava podaljšati najvišjega 50-odstotnega davčnega razreda pri dohodnini. S tem je v bistvu finančno ministrstvo napovedalo, da bo najbogatejšim – 0,34 %, niti ne najbogatejšemu 1 %, ampak najbogatejšim – 0,34 % podarilo darilo v znesku 15 do 20 milijonov evrov. Se pravi teh 15 do 20 milijonov evrov, ki se zdaj stikajo v državni proračun. Če to razdelimo na številke, bomo dobili naslednji podatek. Teh 0,34 % ljudi je 3 tisoč 662 tistih z najvišjimi plačami. To so ljudje, ki imajo plačo več kot 8 tisoč evrov mesečno bruto, kar je več, kot imate celo vi sami, gospod premier. In ti ljudje v povprečju letno zaslužijo 138 tisoč evrov bruto, zdaj bi pa dobili od države med 4 tisoč 500 in 6 tisoč 100 evrov darila na vsakega. Tukaj me res zanima, zakaj ste se vi kot premier odločili v korist teh najbogatejših, se pravi najbogatejših 0,34 %, po drugi strani pa vedno poslušamo, da ni denarja za najrevnejše, da ni denarja za otroke, denarna socialna pomoč recimo še zdaj ostaja na sramotnih 269 evrov neto na mesec, kar ni niti polovico do praga revščine, v isti sapi pa poslušamo, da imamo pa denar, da bomo dali najbogatejšim, to je 0,34 %, 15 do 20-milijonsko proračunsko darilo, in to v naslednjem letu.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod Mesec!

Ne bom komentiral prvega dela vašega vprašanja, ki je bilo pravzaprav neka trditev, ki ni utemeljena, ampak to je za drugo diskusijo. Ne vem, kje ste izvedeli, verjetno bi bilo prav zanimivo, da pokažete, kje to piše, da je bilo rečeno, da sem kadarkoli dejal, da bomo odpravili 4. davčni razred. Tega nisem nikoli dejal in o tem še nismo nikoli odločali. Res pa je, da je Ministrstvo za finance že razpravljalo tudi o tej možnosti, vsaj po mojem vedenju, kajti kot veste, uvedba 4. davčnega razreda s stopnjo 50 % je bila uveljavljena s tako imenovanim Zufjom, in to že leta 2013, potem podaljšana do konca tega leta. Če ministrstvo o tem morebiti razmišlja, to še zdaleč ne pomeni, da je sprejeta kakršnakoli odločitev. Ko bo Ministrstvo za finance, katerega pristojnost je, da pripravlja takšne predloge, o tem obvestilo vlado, koalicijo, ponudilo uradni predlog v tej smeri, če ga bo, potem bomo o tem odločali. Politično in na ravni vlade po vseh postopkih. O tem boste seveda tudi odločali vi poslanci, če bi do tega prišlo. Za enkrat pa res govorite o nečem, česar pravzaprav ni. Naj pa le rečem, ker to je tema in tematika, ki bo zaslužila zelo pozorno obravnavo v prihodnjih mesecih, da letos poteče ta ukrep, in se bo treba odločiti, ali ga podaljšati ali ne. S tega vidika je vaše vprašanje nad vse relevantno. Vlada se zaveda, da so stroški dela v Sloveniji zelo visoki, kar je še posebej problematično v primeru, ko gre za visoko kvalificirane strokovnjake, torej za tisto delovno silo, če se tako izrazim, ki nam zaradi tega dostikrat zbeži oziroma odide v tujino. Visoko kvalificirani strokovnjaki, v katere je naša država veliko vložila skozi šolanje, skozi vse te procese, se nato umaknejo v tujino, ker zaradi takšne obdavčitve enostavno ne vidijo tu perspektive. Znižanje stroškov dela je na nek način potrebno, potrebno pa je hkrati, to je zelo pomembno, tudi upoštevati socialno pravičnost, da se z nekim ukrepom, ko bi se zadostilo temu cilju, da zadržimo najboljše strokovnjake v Sloveniji, ne prizadene neupravičeno drugih delavcev na davčni način. V bistvu si bo vlada tukaj prizadevala, da na nek način vzpostavi neko ravnovesje. In to bo tudi vodilo vlado pa verjetno tudi, upam, državni zbor, ko bo prišlo do te razprave. Za enkrat pa naj ponovim, do te razprave še ni prišlo na ravni vlade, predlog še ni podan in enostavno govorimo o nekih hipotezah, ki pa so seveda vredne razprave. O tem se lahko strinjamo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS ZL): Dobro, ja, hvala za besedo.

Glede na to, da je bilo to že nekako v javnosti naznanjeno in ker predpostavljam, da vlada deluje usklajeno, sem predpostavljal, da

ste tudi vi o tem, da ministrstvo za finance o tem razmišlja, obveščeni. In zato tudi moje vprašanje. Moje vprašanje gre v bistvu v smeri, ali podpirate ukinitve 4. dohodninskega razreda.

Zdaj pa, če smem malo polemizirati z vašimi argumenti, se strinjam, da so stroški dela v Sloveniji zelo visoki, ampak mislim, da se problema lotevate na napačni strani. Tukaj ne govorimo o visoko kvalificiranih strokovnjakih, tukaj govorimo o 3 tisoč 200 ljudeh z najvišjimi plačami v Sloveniji, plačami nad 8 tisoč evrov bruto. Težko bi mi kdorkoli pokazal enega diplomanta ali pa enega strokovnjaka, enega inženirja, ki ima takšno plačo. To so po navadi menedžerske plače, plače v resnici tistih, ki so najbolj odgovorni za gospodarsko krizo, ki jo imamo v Sloveniji. Niso bile čistilke tiste, ki so se zainvestirale, ampak so bili menedžerji tisti, ki so se zainvestirali in ki so poslovali s podjetji in bankami tako, kot so. To je prva zadeva. Druga je pa ta, da 50-odstotni dohodninski razred tudi v evropskem merilu ni nobena posebnost. Pozna ga deset članic EU, na Švedskem je recimo 56-odstotni davek, v Avstriji in na Nizozemskem in tako naprej je pa sploh glede na njihov BDP postavljen bistveno nižje, kot je pri nas. Pri nas je namreč postavljen na 70 tisoč evrih, na Nizozemskem je recimo na 55 tisoč evrih, pa imajo tam dvakrat višji BDP.

Zato me zanima:

Ali ocenjujete takšen predlog kot smiseln in zakaj?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Sem bil nekoliko prehitel. Gospod Mesec, vlada deluje usklajeno. Je pa dejstvo, da v okviru ministrstva pa tudi raznih strokovnih skupin, recimo na področju davčne reforme, imamo tudi posebne strokovnjake, ki pripravljajo gradiva za ministrstva, pojavljajo se različne ideje in včasih jih mediji zagrabijo, potem preverjajo in tako dalje. Ampak naj ponovim, vlada o tem še ni prejela uradnega gradiva. Dokler ni uradnega gradiva, so vse zadeve hipotetične, možne, vendar še ne vemo, kaj iz njih bo. Ko ga bo, bo v okviru koalicije, v okviru vlade o tem sprejeta odločitev in boste potem o tem odločali tudi vi.

Bi pa poudaril, da med temi, kot pravite, 3 tisoč 200 ljudmi so tudi menedžerji zagotovo visoko kvalificirani strokovnjaki. Res je, da so tudi takšni ljudje verjetno vmes, ki so sokrivi za finančni ali kakšen drug aspekt krize v Sloveniji. Tega se zavedamo, ampak o tem naj odločajo pristojne institucije, naj se ugotovi, kdo je za to odgovoren. Menim pa, da ni prav, da vse te ljudi vržemo v isti koš, vsi so slabi, vsi ti menedžerji, vsi ti strokovnjaki. Nasprotno, mnogi so zelo kvalitetni in tu je treba narediti neko distinkcijo. Mi nismo za to, da se bogatejšim omogoči, da še bolj bogatijo ali da kar tako pavšalno, bi rekel, na račun revnejših slojev kar koli imajo. Nasprotno, tudi vlada v celoti si prizadeva za socialno

pravičnost, hkrati pa tudi za takšno davčno shemo, in to bo tudi predmet bodoče davčne reforme, kjer bomo spodbujali konkurenčnost gospodarstva, kjer bomo spodbujali tudi zaposlitve visoko kvalificiranih delavcev, da ti strokovnjaki ne bodo bežali v tujino, kjer bodo z lahkoto zaslužili več, da bodo torej vrnili Sloveniji v obliki svojega znanja, truda to, kar je država v njih vložila in da bomo s tem zadovoljni vsi.

Seveda so tu še drugi ukrepi, ki jih bom morda pojasnil v nadaljevanju, če bo možnost. Vsekakor pa naj ponovim, zadeva še ni v nobeni formalni obliki, o njej lahko razpravljamo, vendar pa, ko bo na mizi, ko bo tu podan nek uradni predlog, bomo pa takrat zavzeli na vladi o tem jasno stališče in boste tudi o tem obveščeni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Luka Mesec, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Meni osebno, pa tudi Združeni levici se zdi v bistvu že razmišljanje o tem, da bi šli ravno najbogatejše razbremenjevati, problematično. Sploh v luči tega, kakšni so dejansko fiskalni cilji vlade za prihodnje leto. V nacionalnem reformnem programu namreč beremo, da vlada načrtuje največji fiskalni napor ravno v letu 2016. Javni izdatki naj bi se v tem letu zmanjšali kar za 463 milijonov evrov, predsednik Vlade je že začel pogovore z javnimi uslužbenci, kjer naj bi privarčevali 310 milijonov evrov.

Glede na to, da se varčuje povsod v družbi, da imamo še vedno problem lačnih otrok v šolah, da imamo še vedno denarno socialno pomoč, ki znaša 269 evrov, se pravi, da ne dosega niti polovice praga revščine, se mi zdi popolnoma neprimerno, da se v takih okoliščinah sploh pogovarjamo o tem, ali bomo razbremenjevali najbogatejše ali ne. Mislim, da moramo o tem, pa tudi o splošnih fiskalnih ciljih vlade opraviti razpravo v državnem zboru, zato pač to predlagam.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Tretji bo vprašanje predsedniku Vlade zastavil mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade, drage kolegice in kolegi, Slovenija še ni na varni strani. Če bi se gospodarske razmere v Evropi zaostriale, potem se zelo hitro lahko dogodi, da bo Slovenija gospodarsko pod gladino. Trenutna gospodarska rast nas ne sme uspavati, kajti ni posledica strukturnih reform oziroma prilagoditev, ampak je posledica povečanega izvoza zlasti v države, ki gospodarsko dobro stojijo.

V Novi Sloveniji si želimo, da bi potrebne prilagoditve opravili danes, ko nismo pod prisilo. Bolje danes kot pa morda kasneje, ko bo mnogo težje. Ampak če ne bomo storili teh prilagoditev, potem nas v zaostrenih časih lahko čakajo težki časi. OECD je nedavno naredil neko analizo trenutnega gospodarskega stanja v Sloveniji in je Sloveniji tudi priporočal prilagoditve spremembe na treh sklopih. Eden od teh sklopov je tudi davčna reforma.

V Novi Sloveniji se nam davčna reforma zdi ključna. Pri vseh teh prilagoditvah si lahko z davčno reformo dejansko izboljšamo poslovno okolje, izboljšano poslovno okolje pa pripelje do več delovnih mest. Tisto, kar morda lahko izgubimo na eni strani z davčno reformo in s spremembo davčnih stopenj, lahko po drugi strani dobimo nazaj z več delovnimi mesti, torej z več vplačniki v državne blagajne. Za dodatno utemeljitev, da je davčna reforma v Sloveniji potrebna, govori tudi dejstvo, da je delo v Sloveniji eno izmed najbolj obdavčenih med državami članicami OECD. Ne ravno spodbuden podatek. V prid davčne reforme govori tudi to, da je praktično vsak Slovenec oziroma Slovenka, ki zasluži malenkost več kot tisoč evrov neto, tretiran kot izjemno bogat državljan, ki je obdavčen po stopnji 41 %. Vse to so dejstva, ki govorijo v prid davčne reforme.

Naš cilj je zelo preprost. Želimo si, da bi čim več ljudi plačevalo čim nižje davke. Zato vas sprašujem, spoštovani predsednik Vlade:

Kaj boste storili vi in vaša vlada, da se bo davčno breme slovenskih državljanov znižalo in kdaj lahko pričakujemo težko pričakovano davčno reformo?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa, spoštovani gospod Tonin.

Seveda si tudi sam želim in verjetno si želimo čisto vsi, da bi čim več ljudi, kot ste rekli, plačevali čim nižje davke. Težava je le v tem, da kot predsednik vlade moram to vključiti v nek realen kontekst naših možnosti. Vsekakor pa mi bo vaše vodilo malce šaljivo, pa malo tudi zares ostalo v spominu. Zagotovo si bomo prizadevali, da v prihodnje skušamo tudi zdravstveno politiko razbremeniti tiste, ki to zaslužijo, in obremeniti tiste, ki prav tako to zaslužijo. Naj najprej ugotovim, da je Slovenija glede na ugotovitve Evropske komisije po obremenitvah z davki in prispevki na splošno pod povprečjem Evropske unije. Zato obstajajo podatki, ki jih ta hip ne bom prebiral, ker bi to prekoračilo dovoljeni čas. Seveda pa odstopamo od povprečja Evropskih držav z nadpovprečnimi obremenitvami dela in potrošnje in s podpovprečnimi obremenitvami kapitala. Tukaj se že nakazuje, kje so naše možnosti. Delno je šla v tej smeri tudi moja razprava pri prejšnjem odgovoru na poslansko vprašanje, ko sem opozoril, da je strošek dela pri nas prevelik. Še posebej pa je to

problematično, ko gre za visoko kvalificirane delavce, ki prinašajo lahko visoko dodano vrednost in s tem pripomorejo h konkurenčnosti Slovenije, pa jim je ta možnost v veliki meri ovirana ali onemogočena s tako davčno politiko. Seveda slovenska vlada, torej vlada gre proti davčni reformi, pripravljamo se na davčno reformo. Ta bo zagotovo tudi predmet obravnave na koncu v državnem zboru, zato jo bomo pripravili zelo temeljito. V tem času pa že delamo nekatere korake, ki gredo v to smer. Tako smo po eni strani zavezani k odpravi administrativnih ovir in predvsem povečanju učinkovitosti pobiranja javnih dajatev. V tem smislu, to je eden od ukrepov, ki ga poznate, tudi sedaj uveljavljamo postopno preko zakonodaje davčne blagajne. Po drugi strani pa je jasno, da bomo morali javne dajatve prestrukturirati ali denimo z obremenitvijo nepremičnega premoženja – tukaj se ponuja ta znana možnost nepremičninskega davka – po drugi strani pa seveda moramo, kot sem rekel, znižati obremenitve dela. Tukaj se bodo odpirale možnosti, ki jih vlada proučuje in jih bo proučevala.

Kar se tiče nepremičninskega davka, veste, da je ta stvar sedaj v proučevanju strokovne skupine na Ministrstvu za finance, kjer sodelujejo tudi zunanji strokovnjaki. Pojavljajo se težave, ki bi morale biti razrešene že zdavnaj v preteklosti, pa niso bile – negotove evidence, brez katerih pa ne moreš izpeljati davčne reforme na tem področju, ker če ne razpolagaš s podatki, ki so zanesljivi, potem ne moreš vedeti, kakšen učinek bo imela neka obdavčitev nepremičnin. To so še številne druge zadeve, ki jih je treba v tem okviru vzeti v obzir, kot denimo ustavnosodna odločba in še marsikaj.

Vlada se zavzema za takšno davčno politiko, ki bo spodbujala konkurenčnost, ki bo hkrati zagotavljala učinkovitost pobiranja davkov tam, kjer so, in kjer bo želela biti tudi država pravična, tako da bo obremenjevala na pravi način ljudi sorazmerno njihovem delu, njihovem socialnemu položaju, da bomo tudi upoštevali ljudi v stiski itn. Skratka, reforma se pripravlja in mislim, da boste kmalu tudi poslanci lahko udeleženi v tej razpravi. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade!

To, kar ste sami ugotovili, da sta v Sloveniji pretirano obdavčena delo in pa potrošnja, to tudi ugotavlja OECD v svojem poročilu, zato sem prepričan, da moramo storiti vse, da prav ta dva segmenta razbremenimo.

Kako nadoknaditi manko? Jaz mislim, da bo določen manko v proračunu zaradi prestrukturiranja teh obdavčitev pripeljal do večjih davkov, zlasti večja potrošnja, ki bo posledica tega, in pa več delovnih mest. Na

takšen način bi se dalo marsikaj pokriti. Da bom zelo konkreten. V Novi Sloveniji smo nedavno pripravili paket davčnih ukrepov, ki naslavlja prav ta dva problema, torej kako razbremeniti pretirano obdavčitev dela in pretirano potrošnjo. Pripravili smo predlog, s katerim bi se povečala neto minimalna plača za 50 evrov, s tem da bi bruto plača, minimalno ostala na istem, ne bi povečevali stroška za gospodarstvo, bi se pa kupna moč ljudi z najnižjimi prihodki povišala. Zanima me vaše mnenje o tem predlogu.

Želimo razbremeniti srednji razred. Dejal sem prej, da praktično vsakdo, ki zasluži več kot tisoč evrov, pade v stopnjo 41-odstotnega dohodninskega razreda. Pri 18 tisoč evrov je meja, mi želimo to premakniti na 27 tisoč evrov, da boš padel med bogate šele, ko boš zaslužil več kot tisoč 350 evrov na mesec. Se vam zdi to smiselno?

Predlagamo tudi drugačno obdavčitev božičnice. Danes bi dobro stoječa podjetja rada nagradila svoje delavce, pa so božičnice enostavno pretirano obdavčene in se za kaj takega ne odločajo. Zanima me vaše mnenje tudi na tem področju.

Predlagali smo še številne druge ukrepe. Zanima me:

Ali bomo povabljeni k pogajanju in k sodelovanju pri pripravi davčne reforme?

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Na toliko konkretnih predlogov ne morem odgovoriti v dveh minutah. Tako da vam bom rekel, zagotovo bodo tudi ti predlogi, ki so se že pojavljali, se bodo pojavljali temeljito preučeni, tako kot tudi ostali, ki bodo v javni razpravi. Bi pa nekaj rad poudaril pogledje. Ja, želimo si, da bi ljudje bili manj obremenjeni z davki, da bi bila država konkurenčno uspešna, vendar moramo se pa tudi v Sloveniji naučiti druge davčne kulture. Kaj pa je davek? Davek je prispevek državi, da potem ta s tem prispevkom na nek transparenten, odgovoren, gospodaren način omogoča javno zdravstvo, javno šolstvo, vrtnice in tako naprej, tudi pomoč ljudem v stiski. Torej plačevanje davkov ni nekaj, čemur bi se morali vsi samo izogibati. Seveda pa moramo vzpostaviti, in to počnemo, državo, ki bo odgovorno razpolagala z denarjem, pobranim od davkov, in bo to namenila nazaj državljanom za vrtnice, šole, oskrbo starejših, oskrbo tistih v stiski, da ne govorim o vseh drugih javnih sferah. Zato je treba to davčno reformo narediti. Ampak tudi spremeniti našo mentaliteto. Mi v vladi se bomo trudili, da bomo dober gospodar z javnimi financami, da bo imelo nek smisel, če državljan plača davek, da bo ta denar šel za nekaj dobrega v družbi, hkrati pa se bomo trudili, da preko ustrezne davčne sheme, ki jo moramo mnogo v čem izboljšati skozi to reformo, naredimo te davke bolj učinkovite v smislu spodbujanja gospodarstva, dela in še bolj

socialno pravične v smislu zagotavljanja pomoči tistim, ki to pomoč zaradi nekih objektivih stisk, denarnih okoliščin, bolezni, invalidnosti, izgube dela resnično potrebujejo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mag. Matej Tonin, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Drži. Želim si, da bi o teh stvareh, o katerih je danes odgovarjal predsednik Vlade, opravili poglobljeno razpravo. Zakaj? Sami veste, pa sem tukaj lahko kritičen tudi sam do sebe, do naše poslanske skupine in do vseh nas, ki sedimo v tej dvorani, da se v tej dvorani ogromno pogovarjamo o stvareh, ki niso najbolj bistvene za slovensko prihodnost. Vprašanje davčne reforme, vprašanje prihodnje obdavčitve državljanov, vprašanje prihodnjega poslovnega okolja, pa mislim, da je tista temeljna tema, s katero se mora ukvarjati ta državni zbor. Je tema, o kateri je treba govoriti, da bi lahko izboljšali prihodnost življenja. In za te teme nam ne bi smelo biti škoda niti minute časa. Zaradi tega si jaz močno želim, da bi ta parlament izglasoval to razpravo tudi v pomoč koaliciji oziroma vladi, če tako želite. Jaz se bom spomnil na neke čase iz avgusta leta 2014, ko smo poskušali razviti neko vsebinsko debato o takratni socialni kapici, danes bi jaz rekel o razvojni kapici, in je bila razprava že v kali zatrta. Mogoče bi razprava v tem parlamentu pomagala vladi in koaliciji, da bi se določene stvari že prečistile, premlele, predebatirale, preden pride do dokončne odločitve. S tem bi razbremenili napetost, morda tudi izčistili predloge, ki pa imajo večinsko podporo, da gredo lahko naprej. In morda je lahko ta predlog konsistenten tudi s tistim, kar je kolega Mesec pred menoj govoril. Stvari morda gledamo nekoliko različno, ampak tematika, o kateri se želimo pogovarjati, pa je vendarle zelo podobna oziroma enaka. Tukaj mislim, da bi lahko koalicija dala roko opoziciji in omogočila neko takšno splošno razpravo, da se vidi, kakšne so vizije videnja parlamentarcev, v katero smer naj gre prihodnji davčni sistem oziroma na kakšen način naj se uredi davčni sistem.

Vsekakor sem prepričan, da se vsi z vsem ne bomo strinjali, bomo pa imeli priložnost, da se soočimo svoja mnenja. Zdaj smo več ali manj obsojeni na novinarske konference, kjer lahko nekaj povemo, vi nekaj odgovorite oziroma smo obsojeni na poslanska vprašanja, kjer je predsednik Vlade omejen s časom. Tudi mi smo omejeni s časom. Neka poglobljena in širša diskusija se pa ne more razviti. Če se ne bomo o teh stvareh pogovarjali, potem jaz ne vem, o čem se bomo. Ko bo jutri glasovanje o tem predlogu, jaz upam, da ne bo spet ta predlog na tistem delu koalicijskega glasovalne liste, ki ga je treba ... / znak za konec razprave/... opozicije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Četrti bo predsedniku Vlade dr. Miru Cerarju vprašanje zastavil gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Predsednik Vlade, ministrice in ministri, kolegi in kolegice!

Prvič po letu 2008 so v mandatu te vlade kazalci razvoja in rasti Republike Slovenije pozitivni in vlivajo pomemben optimizem za prihodnost naše države. V zadnjem obdobju smo priča kazalcem, mednarodnim in domačim, ki beležijo gospodarsko rast, ki se giblje okoli pozitivnih 2,5 %. Z ukrepi uravnoteženja javnih financ in krepitve zaupanja do zunanjih trgov smo dosegli, da se je pribitek na slovenske obveznice s 7 % približal 1 % ter ne nazadnje, da lahko ugotavljamo, da v zadnjem obdobju prihodki države oziroma njihova rast bistveno presegajo rast odhodkov države. Tisto, kar se mi zdi ob tem ključno, je, da v obdobju zadnjih dveh let, še posebej v letošnjem letu beležimo tudi pomembno rast zaposlenosti oziroma temu primeren upad brezposelnosti.

Rdeča nit ukrepov tako te in predhodne vlade, ki ji je del zaslug za to vendarle treba priznati, pa so vsaj v zadnjem tednu zelo jasno manifestirana vprašanja privatizacije, fiskalnega pravila, rezi v javni sektor in omogočanje pozitivnega gospodarskega okolja. Zato je moje ključno vprašanje vezano na dilemo, kako gospodarsko rast in pozitivne trende razvoja v Republiki Sloveniji prelini tudi na dejanski življenjski standard prebivalc in prebivalcev. Kako preprečiti, da kazalci, kot je denimo kazalec tveganja revščine, ki se je od leta 2008 do danes dvignil za 2-odstotni točki, in kako podobni kazalci, ki govorijo o tem, da danes recimo z minimalno plačo, to je po podatkih OECD, mati samohranilka z dvema otrokoma pade pod prag revščine, ne bodo tisti kazalci, ki bodo spremljali našo gospodarsko rast, ampak kako bodo ljudje teh pozitivnih učinkov deležni?

Zanima me torej:

Ali lahko oziroma v kakšnem obsegu lahko od vlade pričakujemo tudi ukrepe za prelivanje teh pozitivnih trendov?

Kako bodo ukrepom, da rečem, konsolidacije javnih financ in stabilizacije države in gospodarstva sledili tudi ukrepi spodbujanja ekonomske demokracije in zagotavljanja socialne stabilnosti in varnosti državljanov in državljanov?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Škoberne, mimogrede, žal mi je, vidim, da ste si poškodovali roko, in vam želim čim prejšnje okrevanje, hvala za vaše vprašanje.

Vlada si seveda nadvse želi, da bi se lahko vsi ti in drugi ugodni, pozitivni, optimistični gospodarski kazalci, pa tudi nekateri socialni,

kot je denimo povečanje zaposlovanja, zmanjšanje nezaposlenosti tudi med mladimi, zelo opazno, čim prej odrazili še v večji meri v socialni sferi. To je cilj te vlade, da pridemo do točke čim prej, da bomo lahko ljudem tudi izdatneje namenili več sredstev za izboljšanje njihovega življenjskega standarda. Seveda govorim o tistih, ki živijo težko. Toda ugodnejše makroekonomske pogoje mora Slovenija, predvsem če želi to na dolgi rok zagotavljati trajnostno, izkoristiti za to, da izvede še dodatne strukturne reforme. Da torej našo ureditev tako spremenimo, da bomo dolgoročno stabilno lahko uspešni in potem omogočili ljudem več. V tem smislu moramo spodbujati naložbe, moramo spodbujati strukturne reforme, kot sem rekel, moramo biti dober gospodar z državnimi financami in še marsikaj. Naj povem, da je v Sloveniji, žal, res kar nekaj revščine, in to je boleče. Vendar pa je stopnja revščine za celotno prebivalstvo v Sloveniji še vedno pod povprečjem Evropske unije. To sicer ni izgovor za to, da ne bi bilo treba na tem maksimalno delati, ampak na srečo izhajamo še iz situacije, ko še lahko na nek način hitreje pridemo do neke boljše situacije. Imamo torej, kot rečeno, najnižjo stopnjo dohodkovne neenakosti, če upoštevamo Ginijev koeficient. Ampak pogledite, v preteklih časih do danes je bil pri soočanju s tem vprašanjem poudarek na blažitvi socialnih stisk, in to s pomočjo socialnih transferjev oziroma z zagotavljanjem osnovnega dohodka za preživetje tistim, ki sami tega niso mogli zagotoviti. To je bilo pomembno, je še vedno pomembno, ampak to je nek pasivni pristop k blažitvi gospodarske krize in revščine. Ta vlada pa si želi na aktivni način, vedno bolj aktivno pristopati k temu. Torej povečati zaposlitve, omogočiti ljudem, in to se mi zdi zelo ključno, da bodo lahko, če bodo le mogli, sami s svojim delom dovolj zaslužiti, da bodo imeli nek spodobne življenjski standard. Zato moramo spodbujati gospodarstvo, izvajati strukturne reforme, biti konkurenčni in ljudem omogočiti to, poudarjam, da z lastnim delom zaslužijo dovolj, da živijo spodobno življenje. Seveda pa to ne pomeni, da ne bo več socialnih transferjev. Seveda bodo še vedno skupine ljudi in posamezniki, ki bodo rabili pomoč v stiski, v hudi situaciji. Za njih bomo pa poskrbeli že tudi sproti, seveda pa v okviru danih možnosti. Tako denimo naj samo omenim, ravno sedaj pripravljamo odpis dolgov, kar je en tak ukrep v tej smeri. In še drugi si bili sprejeti in bodo, recimo pri spodbujanju politike zaposlovanja. Tukaj je bilo tudi že nekaj socialnih ukrepov sprejetih. Vlada ima to v perspektivi, vendar pa mora hkrati zagotavljati tudi, da še vedno varčujemo. Pogledite, če mi ta hip nenadoma kar prenehamo varčevati, se nam lahko zgodi oziroma se nam zgodi, da se nam bodo javnofinančni izdatki povečali za 445 milijonov evrov. To bi pomenilo 4 % primanjkljaja v smislu družbenega produkta. In to je popolnoma

nevzdržno. To potem pomeni, da bi tonili nazaj v krizo.

Tako da varčevalni ukrepi bodo še. Z njimi moramo nadaljevati, hkrati pa iščemo vse možnosti in jih bomo iskali za aktivnejšo socialno politiko v smeri pomoči tistim, ki jo zaradi socialne ogroženosti potrebujejo. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Jan Škoberne imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik Vlade, za odgovor.

V veliki meri se seveda moram strinjati z vami, da je stabilnost države in dolgoročni razmislek o tem, kako vzdrževati razvojni potencial in tudi omogočati stabilen socialni standard državljanov in državljanov, ključno vprašanje. Zato me še posebej zanima:

Kakšen je vaš, lahko tudi osebni, predvsem pa odnos vlade do tistih vprašanj, ki niso neposredno vezana na nujne varčevalne ukrepe in nujno na ukrepe konsolidacije javnih financ?

Tukaj govorim o možnosti delitve dobička med zaposlene, seveda z ustreznimi olajšavami za gospodarstvo, o vprašanju 13. plače oziroma odnosu do njene obdavčitve, ne nazadnje tudi v neki razvojni perspektivi, te stvari se ne dogajajo iz danes na jutri, o vprašanju spodbujanja delavskih prevzemov in garancij za vključevanje zaposlenih v upravljanje podjetij oziroma za ukrepe tako imenovane ekonomske demokracije. Ključno se mi zdi, da ljudem sporočimo, da velik del odgovornosti za prihodnost leži na vsakem posamezniku, da pa za njimi stoji država, ki jim bo pri razvoju njihovih potencialov in želji k ustvarjanju dodane vrednosti pomagala in bo tako ustrezno stala za njimi. Se vam zahvaljujem za odgovore.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala.

Vse te možnosti, vsi ti možni ukrepi, ki ste jih omenili, delitev dobička med zaposlene, 13. plača, prevzem podjetij s strani delavcev in podobno oziroma širši spekter ekonomske demokracije, je nekaj, na kar je ta vlada zelo pozorna. Celo sam sem si želel biti tu aktiven do sedaj in sem preko državnega sekretarja pravzaprav ustanovil neko koordinacijo med različnimi civilnodružbenimi skupinami, s stroko, tudi institucijami in ministrstvi, kjer se o teh vprašanjih intenzivno razpravlja. Tudi Ministrstvo za gospodarstvo je aktivno v iskanju rešitev skupaj z Ministrstvom za finance glede nekaterih oblik ekonomske demokracije, kako delavce bolj vključiti v določene procese, kako denimo omogočiti v določenih primerih, kjer je to smiselno, delavski prevzem podjetja. Tu imamo v praksi že kakšne dobre primere in lahko gradimo naprej.

Vlada je tako na te stvari pozorna, seveda pa v nekem splošnem kontekstu gospodarskega sistema, ki ga pač imamo, s upam da v prihodnje nekoliko več posluha tudi za slovensko mentaliteto, tisto dobro mentaliteto, ki jo premoremo, ki upam, da jo bomo v prihodnje še bolj spodbujali. V tej smeri smo aktivni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore.

Hkrati moram mag. Mateju Toninu še povedati, da bo o njegovem predlogu odločeno jutri, tako kot o vseh ostalih predlogih, ker sem to prej pozabil povedati.

V skladu z 247. členom poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslanska vprašanja, postavljena na 8. in 9. seji Državnega zbora. Najprej bo minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič odgovoril na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s postopki Ministrstva za pravosodje po objavi poročila Komisije za preprečevanje korupcije, vezanega na koruptivno ravnanje generalnega državnega tožilca.

Izvolite, gospod mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci, kolegice in kolegi na tej strani mize!

Glede na to, da gre za vprašanje, ki je bilo postavljeno še pred odločitvijo Državnotožilskega sveta, bo moj odgovor kratek, verjamem pa, da bo vprašanje dr. Gorenak tudi dopolnil.

Kot vam je znano, se je Državnotožilski svet odločil, da ne bo predlagal razrešitve generalnega državnega tožilca. Moj odziv je bil takrat edini možen, in to je, da odločitev neodvisnega organa, ki je edini pristojen za predlog razrešitve generalnega državnega tožilca, spoštujem in sprejem, hkrati pa sem tudi javno izrazil svoje obžalovanje nad, ne toliko nad odločitvijo, do katere se kot minister za pravosodje ne morem vsebinsko opredeljevati, opredelil sem se pa do tega, da se mi je zdela obrazložitev zelo, zelo skopa.

Drugo, kar je bilo pa prav tako napovedano, je pa, da bo vlada pri pripravi celovite strategije razvoja pravosodja ponovno proučila sistem zavor in ravnovesij različnih gradnikov v pravosodju v razmerju do izvršilne in zakonodajne veje oblasti, predvsem tudi v primeru imenovanj in razrešitev. Govorimo o ključnih funkcijah v sodstvu, državnem tožilstvu in državnem pravobranilstvu z namenom omejevanja na eni strani nedopustnih političnih pritiskov oziroma kadrovanj, na drugi strani pa s krepitvijo zagotavljanja odgovornosti in transparentnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Saj odgovor je bil pričakovan, glede na ravnanje v zadnjih dveh mesecih, pa vendarle, minister, vi govorite o neodvisnem državnem organu. Jaz rad karikiram nekatere zadeve. Seveda Državnotožilski svet je na papirju neodvisen državni organ v odnosu do tožilca. Ta neodvisen, v narekovajih, seveda, ker to ni neodvisen državni organ, vsaj v odnosu do generalnega tožilca ne, sestavlja pet ljudi, ki so njemu podrejeni. Kako je lahko to neodvisno? Pet ljudi, ki so njemu podrejeni, ni neodvisnih od njega. Potem sta dva, ki sta njegova bivša sodelavca. Bomo lahko rekli, da sta neodvisna? Ne, nista. Potem sta pa še dva, ki sta njegova nekdanja sodelavca na Ustavnem sodišču oziroma na fakulteti. Se pravi, mi imamo nek kvazi organ, ki sam sebi prav, da je neodvisen organ, in ta je sprejel to odločitev.

Zdaj pa še vprašanje za vas. 8. 1. 2013 ste rekli v primeru poročila KPK o premoženjskem stanju predsednikov parlamentarnih strank: "Naj prevzamejo odgovornost, naj odidejo, sicer bomo pa mi." Kako ste ravnali pa zdaj? A Vlada ni neodvisna? Vlada je neodvisna v okviru ustave. Logična zgodba zlasti napram KPK, ki ste ga takrat vodili. In vaša reakcija je bila torej takšna, kot sem rekel. Danes se pa sklicujete na neodvisen, kvazi neodvisen državni organ, imenovan Državnotožilski svet. Od kod taka sprememba vaših stališč? Tudi Vlada je neodvisen organ, katerega predsednika ste pravzaprav pozvali k odstopu in ga v končni fazi tudi zrušil. Z nekim poročilom, za katerega je danes popolnoma jasno, to je bilo neustavno in nezakonito. Od kod taka sprememba vaših stališč? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, spoštovani, gospod predsednik Državnega zbora. Hvala lepa, gospod oziroma dr. Gorenak.

Državnotožilski svet je z zakonom ustanovljen organ s svojimi pristojnostmi. Do spremembe zakona je treba njegove odločitve sprejemati in jih upoštevati. Se pa lahko deloma strinjava, da bi bilo smiselno na tem področju zakon spremeniti, vendar ne na način, kakor ga je predlagala Slovenska demokratska stranka, in o čemer je bila cela maša v parlamentu in je bil ta predlog tudi zavrnjen, ker je uvajal povsem političen sistem kadrovanja državnega tožilstva po ruskemu vzoru. In to vam je bilo takrat tudi zelo jasno povedano s strani mojega državnega sekretarja, ki vas je opozoril tudi na vaša pretekla izvajanja pred leti glede spreminjanja zakona o državnem tožilstvu, kjer ste ravno obratno stališče zagovarjali.

Zdaj pa na kratko o vašem drugem delu vprašanja. Spoštovani dr. Gorenak, nikoli, nikoli, in še enkrat, nikoli nihče od članov senata KPK ni pozval Janeza Janše ali Zorana Jankoviča k

odstopu, ker te pristojnosti nismo imeli. Ne, vi ste rekli, vi ste rekli, in to večkrat poudarjate, da smo to storili. Tega nikoli nismo storili, za jezik so nas vlekli, mediji in politika, vedno smo rekli, da te pristojnosti nimamo in tega tudi nismo storili. To je prva stvar, ki je neresnična, kar ste govorili.

In druga stvar, ki je neresnična, kar ste govorili, je, da je poročilo, ki smo ga izdelali, danes povsem jasno po vsebini in postopku, da je protustavno in tako naprej. Kolikor mi je znano, je danes poročilo drug senat komisije v celoti vsebinsko potrdil. Ne dvomim sicer, da bo zavezanec ponovno odtekel krog skozi sodne mline, kar je tudi prav, in to je njegova pravica, vendar ne morete danes reči, da je vsebinsko poročilo o nadzoru vašega predsednika med drugim povsem jasno neustavno in tako naprej. To je moj odgovor. Danes sem glede Državnotožilskega sveta in gospoda Fišerja ravnal povsem enako kot takrat, ko ste rekli, da sem pozval k odstopu. Nisem pozval k odstopu. Tudi dr. Fišerja nisem pozval k odstopu, ker zato nimam zakonskih pristojnosti in se poskušam tega držati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Gorenak imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa. To seveda hočem, oziroma prosim, da jutri o tem glasujemo.

Razlog je predvsem o tem, ker z ministrom Klemenčičem ne bova prišla skupaj. Dva dneva nazaj me je prepričeval v tem državnemu zboru kako smo leta, ne vem katerega, 2011 ali 2009, nasprotovali ustanovitvi Nacionalnega preiskovalnega urada. Ko sem mu prinesel pisni dokument, je bil pa tiho. Enako nameravam na seji, ki jo predlagam, in to iz temeljnega razloga, ker so bile besede iz leta 2013 precej jasne: naj prevzamejo odgovornost. Ja, kaj pa je to drugega kot poziv k odhodu? Točno s temi besedami je bilo to rečeno. Predvsem je pa problem v tem oziroma se mi zdi da je potrebno, da takšno sejo opravimo – dobro, opravili jo bomo tako ali tako, ne glede na vaše glasovanje, ki tudi vemo, kakšno bo – iz temeljnega razloga, ker država Slovenija ima še vedno na vrhu tožilske organizacije osebo, ki je ravnala koruptivno. To je jasno kot beli dan. Takšno stanje seveda ni dopustno. Če tega stanja koalicija ne vidi, potem je nujno, da jim to še enkrat povemo na takšni seji. Nujno. Ker ni dopustno, da imamo stanje, kakršnega imamo. Predvsem pa nameravam na takšni seji gospodu Klemenčiču v okviru časa, ki mi bo na razpolago, dokazovati tudi njegovo politično ravnanje, ki je bilo takrat takšno, kakršno je bilo, danes je pa precej drugačno. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Sedaj bo minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič odgovoril na vprašanje, ki je že bilo zastavljeno, gospe Kseniji Korenjak Kramar v zvezi z zasegom premoženja nezakonitega izvora.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Kolegice in kolegi, poslanke in poslanci!

Gospa poslanka Ksenija Korenjak Kramar mi je zastavila vprašanje v zvezi z Zakonom o odvzemu premoženja nezakonitega izvora in Zakonom o kazenskem postopku. Vaše vprašanje je eno redkih vprašanj, ki se nanaša ne na to, kako uspešni smo pri zasegu premoženja nezakonitega izvora, ampak kako uspešni smo pri upravljanju s tem premoženjem. Menim, da je to pomemben poudarek, ki se pogosto spregleda. Čeprav se lahko strinjamo, da smo na področju zasega premoženja nezakonitega izvora, kaj šele odvzema, manj kot uspešni, kar pogosto slišimo tudi v Državnem zboru in kar smo slišali tudi pri obravnavi poročila o Specializiranem državnem tožilstvu. Imamo pa pred seboj en problem, ki se vleče že nekaj let in bi ga bilo lažje rešiti, pa doslej tudi še ni bilo rešeno, in to je učinkovito upravljanje z zaseženimi predmeti, povsem preprosto povedano.

To je danes draga zgodba, neusklajena zgodba, v kateri deluje ogromno različnih deležnikov, od Fursa in drugih institucij Ministrstva za finance, tožilstva, sodišča, policije, celo Sklad zemljišč in gozdov je v to vključen. Že samo pridobivanje podatkov je težko. Slovenija je pri tem, ko se je sprostila južna meja glede carine z vstopom Hrvaške v EU, izgubila eno priložnost, da bi takrat te kadre in te kapacitete uporabila za to, da bi na enem mestu organizirali en organ, ki bi se ukvarjal predvsem s hrambo in z učinkovitim upravljanjem zaseženega premoženja. Tega namreč ni tako malo. Ni ga zadosti, kar se tiče organiziranega kriminala, vendar ga ni malo pri splošni kriminaliteti, zasežena vozila, zaseženi drugi predmeti in tako naprej.

Ministrstvo za pravosodje je že konec lanskega leta sprožilo potrebne spremembe na tem področju oziroma bo začelo z upravljanjem analize. Ustanovljena je bila posebna medresorska delovna skupina za pripravo ukrepov za bolj učinkovito hrambo in upravljanje z zaseženim premoženjem, v katero so vključeni vsi deležniki. Kot sami veste, prejšnji teden je bil za nami Kazenski zakonik, pa ZIKS, zdaj poleti se zaključuje ZKP, verjamem pa, da bo to eden naslednjih predlogov nove zakonodaje, ki ga bomo prinesli na vaše mize. To bo en zakon sicer zelo dolgega imena, ki pa bo pomenil en pomemben korak naprej pri zakonodajnem in institucionalnem reševanju problema ravnanja z zaseženimi stvarmi. Tudi tukaj moram reči, da

nas je Hrvaška že nekoliko prehitela in ima tukaj precej izkušenj, zato se tudi z njimi pogovarjamo, kakšne so te izkušnje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bosta ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar ter minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič odgovorila na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s postopki zoper domnevne organizatorje in nasilneže na demonstracijah leta 2012 in leta 2013.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Poslanec dr. Vinko Gorenak je na prejšnji seji postavil poslansko vprašanje v zvezi s postopki zoper domnevne organizatorje in nasilneže na demonstracijah v letih 2012 in 2013. Kot ste že sami ugotovili ob podajanju poslanskega vprašanja, ki ste ga v prvi vrsti naslovili na ministra za pravosodje, so vam podatki policije v določeni meri že znani, zato vam bom v kratkem poskušala izpostaviti nekaj podatkov v povezavi z vašimi konkretnimi vprašanji. Verjetno veste, da je že 22. januarja 2013 generalni direktor policije imenoval delovno skupino za izdelavo analize aktivnosti policije ob protestih na območju Republike Slovenije. Analizirano je bilo obdobje od 2. novembra 2012 do 29. 12. 2012 oziroma ukrepi policije na 23 protestih na območju vseh policijskih uprav.

Policija je v letih 2012 in 2013 izvajala ukrepe na več javnih shodih, ki niso bili prijavljeni v skladu z Zakonom o javnih zbiranjih. Na nekaterih shodih je v tem obdobju obravnavala tudi kazniva dejanja z elementi nasilja. Najbolj intenzivno obdobje organiziranja neprijavljenih javnih zbiranj in nasilnih kaznivih dejanj je obravnavala konec leta 2012. Shodi so bili praviloma organizirani preko socialnih omrežji pod različnimi nazivi z udeležbo različnih civilnih iniciativ in tudi z različnimi slogani. Zaradi navedenih okoliščin policija ni izvedla postopka o prekrških in predkazenskega postopka zoper organizatorje obravnavanih protestnih shodov. Kar se tiče števila kazenskih ovadb, ki jih je podala policija. Policija je v času protestov evidentirala tudi 113 kaznivih dejanj, od tega slabih 64 % napadov na policiste, med drugim so izstopala predvsem kazniva dejanja poškodovanja tuje stvari. Največ teh je bilo 26. 11. 2012 v Mariboru. Policija je do priprave analize ovadila 66 osumljencev za kazniva dejanja napadov na policiste. Policijska uprava Ljubljana je tudi zoper protestnika, ki je nosil transparent z napisom Politiki, marš v Barbara rov! podala kazensko ovadbo zaradi utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja po 297. členu KZ-1, prvi odstavek, torej kaznivo dejanje javnega spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti.

Kar se tiče prekrškovnih postopkov v odnosu do policije je evidentirala 401 kršitev. Največ kršitev

Zakona o varstvu javnega reda in miru, torej več kot 88 % vseh kršitev, ostale kršitve so se nanašale predvsem na Zakon o javnih zbiranjih, Zakon o osebni izkaznici, Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, Zakon o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami, Zakon o orožju in Zakon o zasebnem varovanju. Te prekrškovne postopke so vodile policijske postaje po Sloveniji kot prekrškovni organi v skladu z Zakonom o prekrških. Policija v evidencah ne vodi prekrškovnih zadev po parametrih iz analize oziroma vašega poslanskega vprašanja, ki bi jih bilo treba bolj natančno konkretizirati, in za pripravo odgovora o epilogu prekrškovnih zadev, kot ste to postavili v zadevah, ki so bile obravnavane v času protestov, bi bilo treba pogledati v vsak spis posebej.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Prenašam vam podatke, ki smo jih pridobili od Uprave Republike Slovenije za varstvo državnega tožilstva. Tožilstva so v povezavi z vašim vprašanjem v 15 zadevah obravnavala 59 oseb. Obtožni akti so bili vloženi zoper 46 oseb, vključno s predlogi za izrek kazenskih sankcij v postopkih zoper mladoletne storilce. Podatkov o izidu postopkov do priprave vprašanja, celovitih in zaključnih, nismo dobili. smo pa enkrat prej že zanje zaprosili in delni podatki kažejo, da je bilo v zaključenih zadevah obsojenih sedem oseb, kazenske ovadbe so bile zavržene zoper šest oseb, od tega zoper eno osebo na podlagi opravljenega splošnega koristnega dela v okviru odloženega pregona, ena zadeva je še v fazi preiskovanja, v eni zadevi pa je zoper oprostitelno sodbo za sedem oseb državno tožilstvo vložilo zahtevo za varstvo zakonitosti.

Glede demonstrantov s transparentom z napisom Politiki, marš v Barbarin rov pa smo dobili od tožilstva podatek, da je tožilstvo ovadbo zavrglo, ker ni bilo utemeljenega suma, da je bilo storjeno kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Značilno. Kar se tiče ministrstva, vse v redu. Številke sem veliko že prej poznal. Ampak dobro bi bilo mogoče tudi tisto enkrat videti, čeprav danes nimate podatkov, kako so prekrškovni postopki bili končani, ker konec koncev to se da dobiti znotraj policije. Mogoče vas bom naslednji mesec ali septembra o tem vprašal.

Kar se tiče ostalega, pa poglejte, minister, mesec dni je minilo, od kar je bilo to poslansko vprašanje postavljeno. V enem mesecu Vrhovno sodišče oziroma sodišča vam ne dajo podatkov. Sedaj ne vem, ali vam ne dajo ali kaj, tako sem jaz razumel, da ni bilo moč zbrati vseh podatkov. Jaz mislim, da je treba

zbrati vse podatke, ker konec koncev je to bil nek pojav v slovenskem prostoru, mislim na te nasilne proteste, s kakršnim se ta država še ni srečala. Verjetno bo treba narediti en epilog pa reči, kaj se je zgodilo, zakaj se je zgodilo in kakšne so bile posledice v končni fazi potem tudi v sodni veji oblasti. Namreč pogledajte, 46 obtožb, šest zavrženih, sedem obsojenih. In značilno, nekdo, ki nosi sredi Ljubljane Politiki, v Barbara rov. Kaj se je tam zgodilo, vemo. Tožilec to zavrne. Tožilec pravi, da tukaj ni elementov kaznivega dejanja. Jih ni. V Mariboru veste, da so bili mestni svetniki v obliki lutk obešeni na most. Ni kaznivo dejanje itd., itd. Če ni kaznivo dejanje, potem bi verjetno kazalo razmišljati tudi o kakšni spremembi zakonodaje ali pa tožilce vprašati, koliko so kaj politično motivirani. Namreč generalni državni tožilec je po mojih informacijah oziroma po pisanju medijev v tistem času, govorim po pisanju medijev v tistem času, dal navodilo in rekel: "Dokler je na oblasti ta vlada, izvajajte policijske prijave na najbolj tak način – se pravi, jih zavrzite." Prosim, če je ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarjata ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar ter minister za pravosodje, mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Se opravičujem, ni bilo vprašanje, ampak je bil komentar. To je rečeno. Pogledajte, ne poznam vsebine zavržb ovadb, tako kot jih vi ne poznate. Kljub temu bom pa rekel, da mislim, da moramo biti vseeno previdni, ko rečemo, da je katerikoli generalni državni tožilec ali generalna državna tožilka dala tovrstna navodila s političnim motivom kadarkoli. Jaz s tem nisem seznanjen. In to so vendarle precej hude obtožbe.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Ja, prosim za to razpravo o odgovoru. Kar se tiče pa tega, da niste seznanjeni. Mediji so pisali takrat. Vem, vem, dobro, niste brali, takrat ste bil v KPK. Ampak če mediji poročajo o tem, da je generalni državni tožilec dal navodilo na Kolegiju vsem vodjem tožilstev v Sloveniji, da v času, dokler je ta vlada, naj policijske prijave jemljejo tako tako in jih obravnavajo, bom rekel, na najmilejši način, in če je to seveda res, potem je to velik problem za to državo. Sicer pa, kot že rečeno, jaz mislim, da se je treba o tem pogovoriti na seji Državnega zbora in do takrat tudi in ministrici in ministru omogočiti, da pridobita več podatkov. Zlasti bi me pa tisti prekrškovni, ministrica, zanimali, ker konec koncev do septembra se bo to dalo tudi dobiti. Ali bomo o tem govorili na seji Državnega

zbora ali pa v poslanskem vprašanju, pač prepuščam. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, v sredo 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Sedaj bo pa ministrica za Okolje in prostor gospa Irena Majcen odgovorila na vprašanje gospoda Danila Antona Ranca v zvezi z Eko skladom.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsedujoči, spoštovane poslanke in poslanci, spoštovani gospod poslanec Ranc.

Glede poslovnega načrta Eko sklada za leto 2015 v svojem vprašanju pravite, da ne upošteva smernic Vlade, strateških dokumentov za podporo nizko ogljični družbi. Pravite, da Eko sklad razpolaga z izjemno visokimi sredstvi, v letošnjem letu so se tudi dodatno zagotovila sredstva s strani podnebnega sklada, uporaba teh pa ne upošteva vladnih dokumentov v zvezi z znižanjem porabe energije in uporabe okolju prijaznih materialov.

Na konkretno vprašanje: Kdaj boste ukinili sofinanciranje obnovljivih virov električne energije na osnovi fotovoltaike, bazira na panelih, uvoženih s Kitajske, naj odgovorim, da Eko sklad ne nudi nepovratnih sredstev za sofinanciranje proizvodnje elektrike iz sončne energije in za te namene so investitorjem na voljo zgolj povratna sredstva v obliki kreditov. Takšna spodbuda ima namen povečanja deleža obnovljenih virov energije ter posledično zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov, vendar pa se, kot sem omenila, izvaja zgolj preko povratnih sredstev.

Kdaj bomo ukinili subvencije za kurjenje lesne biomase, pridobljene iz industrijsko uporabnega lesa? Ministrstvo za okolje in prostor vseskozi opozarja na učinke, ki jih ima lahko povečana raba lesne biomase za kvaliteto zraka. Energetska uporaba lesa ima sicer pozitiven učinek znižanja emisij CO2 in s tem k blaženja podnebnih sprememb. Pri kurjenju lesa kot tudi ostale biomase se sproščajo emisije CO2, vendar se kasneje pri rasti nove biomase taisti ogljik zopet veže na rastlino, s čimer se zmanjšuje delež CO2 v zraku. Pozitiven učinek lesa k zmanjšanju emisij CO2 je predvsem opazen pri nadomeščanju fosilnih goriv, ki sicer nepovratno obremenjujejo podnebje z emisijami CO2.

Zaradi doseganja sinergij med blaženjem podnebnih sprememb in izboljšanja kakovosti zraka, skladno z zahtevami Direktive 2008/50/ES, smo v načrtih kakovosti zraka za območja mest Murska Sobota, Maribor, Celje, Kranj, Ljubljana, Novo mesto in za tri zasavske občine celovito naslovili izziv, ki ga izpostavljate. Preko spodbud države za toplotno sanacijo stavb si po eni strani prizadevamo za zmanjšanje potrebe po toplotni energiji na celotnem območju Slovenije, spodbude za nakup malih kurilnih naprav pa so mogoče zgolj

na podobnočjih, kjer kot prednostni način ogrevanja nista določena daljinsko ogrevanje in ogrevanje na plin. Zamenjava malih kurilnih naprav se zato na teh sedmih območjih spodbuja samo na preostalih nezgoščenih območjih poselitve. Pri tem pa poudarjam, da imajo sodobne kurilne naprave tudi do 40 % večji izkoristek od zastarelih in enostavnih, izboljšanje kakovosti zraka pa je v še ugodnejšem razmerju.

Nadalje: Kako boste subvencionirali izdelke iz lesa kot obnovljivega naravnega vira? Strinjamo se z usmeritvijo, ki jo omenjate, in sicer, da se les prvenstveno uporabi za izdelke z visoko dodano vrednostjo in šele nato kot kurivo v malih kurilnih napravah. Z vidika spodbud Eko sklada želim poudariti, da Eko sklad že nekaj let spodbuja le lesena okna ter da je tudi pri spodbudah za celovito sanacijo in za novo gradnjo, recimo pasivne hiše, spodbuda večja, če so uporabljeni naravni materiali.

Na ministrstvu smo tudi sicer v zadnjih letih veliko naredili na področju uporabe lesa pri gradnji objektov, vsi novejši gradbenotehnični predpisi so popolnoma ali kolikor je bilo z vidika zagotavljanja varnosti uporabnikov to mogoče, odpravili omejitve uporabe lesa pri gradnji objektov. Na področju gradnje stavb, ki se gradijo iz javnih sredstev, je bil narejen že korak več, saj je Uredba o zelenem javnem naročanju uporabo lesa izrecno favorizirala.

V prihodnje načrtujemo temeljito prenovo tiste priloge Uredbe o zelenem javnem naročanju, ki ureja gradnjo stavb. Predvideno je, da se vsebina, ki jo predstavlja gradnja z lesom, to je trajnostna gradnja, razširili tudi na druge vidike in to tako dodatno spodbudi racionalno rabo naravnih virov, seveda tudi lesa. Kako bomo ustavili financiranje velikih infrastrukturnih objektov preko Eko sklada, predlagam, da povem v nadaljevanju.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Danilo Anton Ranc, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Predsedujoči, hvala za besedo. Tudi ministrici se zahvaljujem za odgovor, vendar bi v zvezi s tem postavil še nekaj vprašanj.

Vsekakor mislim, da bi Eko sklad že zaradi svojega imena kot svoje osnovno poslanstvo moral posvetiti prvenstveno uporabi ekološko obnovljivih materialov in manj financirati in subvencionirati lesa kot energetskega vira. Delno ste me sicer odgovorili na vprašanje, da se sklad trudi v tej smeri spremeniti poslovno politiko, vendar bi v zvezi s tem vprašal ali kar predlagal:

Ali boste pripravili rebalans poslovnega načrta, v katerem bi več sredstev namesto v sofinanciranje velikih infrastrukturnih projektov namenili v subvencioniranje ekološko prijazne proizvodnje v lesni industriji in s tem spodbudili

zelena delovna mesta in ekološko prijazno proizvodnjo?

Prav tako bi ponovil vprašanje v zvezi s podpiranjem tako imenovane fotovoltaike, ker mislim, da tudi to je neke vrste podpora, povsem neprimerna, saj je zgodovina pokazala, da je tu praktično nastal nov TEŠ in da bomo okrog milijardo evrov subvencij namenili v fotovoltaiko. Tudi s tega vidika predlagam, da sprejmete rebalans poslovnega načrta in ukinete podpiranje sofinanciranja fotovoltaike s krediti. Prosim za odgovor na ta dopolnilna vprašanja.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Hvala, za dodatna vprašanja.

Na nek način lahko rečem, da je z zakonom o Spodnji Savi bilo predvideno, da se ta investicija izgradnje akumulacijskih jezer za hidroelektrarne financira tako iz podnebnega kot tudi iz vodnega sklada. Res je, da gre to financiranje prav iz podnebnega sklada, torej ne Eko sklada, tako da povem, da Eko sklad ne financira velikih infrastrukturnih projektov. Res pa je, da je v dosedanjem kar nekajletnem obdobju, ker gre za daljše obdobje, podnebni sklad sofinanciral to izgradnjo, v letošnjem letu pa je prišlo tudi do nekoliko večjega sofinanciranja predvsem iz razlogov, ker je treba za izgradnjo akumulacijskega bazena zagotoviti večja sredstva, saj je prednost investicije za akumulacijski bazen v Brežicah 157 milijonov evrov.

V nadaljevanju si bomo v luči nizkih cen, emisijskih kuponov ter posledično manjših sredstev podnebnega sklada prizadevali, da se bodo sredstva podnebnega sklada uporabljala za tiste namene, ki jih opredeljuje operativni program za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020. S porabo do 80 % sredstev podnebnega sklada za nepovratne finančne spodbude občanom za rabo obnovljivih virov energije in večjo energijsko učinkovitost večstanovanjskih stavb bomo namreč dosegli največje učinke pri izpolnjevanju nacionalnih zavez Republike Slovenije v okviru podnebnega energetskega svežnja EU, hkrati pa pripomogli k ustvarjanju delovnih mest ter spodbujanju zelene rasti gospodarstva.

Glede na to, da v vsebini pokriva Eko sklad pravzaprav delovanje dveh ministrstev, Ministrstva za infrastrukturo in Ministrstva za okolje in prostor, bomo proučili vašo pobudo in skupaj z ministrom ugotovili, ali je potreben rebalans ali ne, ker kolikor so meni znani podatki investicij v fotovoltaiko, to pomeni tudi, da se to investiranje ne izvaja več s takim zamahom, kot se je nekaj let nazaj. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen odgovorila na vprašanje gospe Anite Koleča v zvezi z uredbo o komunalnih odpadkih.

IRENA MAJCNEN: Spoštovana poslanka, gospa Anita Koleša, sprašujete me, kdaj bo sprejeta nova uredba o komunalnih odpadkih in kako bodo v novi uredbi upoštevani specifični primeri lokalnih skupnosti, saj bi ustrezna rešitev lahko v precejšnji meri pripomogla k racionalizaciji stroškov občin, ki jim v sedanjih razmerah primanjkuje investicijskih sredstev in s težavo zagotavljajo izvajanje vseh z zakonom določenih nalog.

Sprejetje uredbe o ravnanju s komunalnimi odpadki načrtujemo v skladu s programom dela Vlade v letu 2015. Predlog uredbe se pripravlja, ni pa še pripravljena na način, da bi bilo mogoče govoriti o konkretnih rešitvah, vsekakor pa se na ministrstvu zavedamo, da je v Sloveniji veliko manjših občin, ki jim primanjkuje investicijskih sredstev, pa tudi če pogledamo na terenu, res ni smiselno, da se vsakih nekaj kilometrov gradijo taki centri, če bi se lahko en center uporabljal za prebivalce nekaj občin. Sedaj veljavni oskrbovalni standardi za izvajanje obvezne občinske gospodarske javne službe zbiranja komunalnih odpadkov so določeni z Odredbo o ravnanju z ločeno zbranimi frakcijami pri opravljanju javne službe ravnanja s komunalnimi odpadki iz leta 2001. Pri opravljanju javne službe bi morale biti s to odredbo določene zahteve v zvezi z ravnanjem z nevarnimi frakcijami komunalnih odpadkov izpolnjene najkasneje do 31. decembra leta 2001, v zvezi z ravnanjem z ločenimi frakcijami komunalnih odpadkov pa najkasneje do 31. decembra leta 2003. Torej to vzamemo kot na znanje. Ne glede na to, pa predpisana infrastruktura za ločeno zbiranje komunalnih odpadkov še po več kot desetih letih po izvedbi teh rokov ni v celoti vzpostavljena. Za prenekatero manjšo občino je samostojno izpolnjevanje sedaj veljavnih standardov vzpostavitve infrastrukture lokalnega pomena za izvajanje javne službe zbiranja komunalnih odpadkov izredno zahtevna naloga, v zadnjih letih zlasti s finančnega vidika. Zato bomo v okviru zakonskih možnosti iskali takšne možnosti za spremembe veljavnih oskrbovalnih standardov, ki bi občinam omogočile, pa tudi občanom, da bi si zagotovili ustrezno izvajanje javne službe zbiranja komunalnih odpadkov s souporabo že zgrajene infrastrukture na območju sosednjih in drugih bližnjih občin oziroma da je moč skleniti med občinami dogovor in postaviti en tak zbirni center. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen odgovorila še na vprašanje Matjaža Hanžka v zvezi s prenosom koncesij za izrabo vodnih virov.

IRENA MAJCNEN: Hvala.

Poslanec gospod Matjaž Hanžek me sprašuje, in sicer: Pri prenosu lastništva gospodarske družbe, ki ima podeljeno državno ali občinsko koncesijo, je potrebno tudi soglasje koncedenta,

da se koncesija prenese na novega koncesionarja. Tak dogodek je vsekakor priložnost, da se prevetrijo koncesijski pogoji in dajatve v korist koncedenta. To seveda ni možno, če je koncesijski akt sestavljen v škodo koncedenta ali je takšna možnost vnaprej izključena, zato sprašuje:

Ali je pri prenosu lastništva Pivovarne Laško koncedent za vodni vir za proizvodnjo piva izdal soglasje za prenos koncesije? In če je – kdo je izdal in podpisal ta akt? Zakaj ni izboljšal koncesijske pogoje v korist koncedenta? Kje je ta akt javno objavljen, saj gre nedvomno za informacijo javnega značaja? Ali je pri prenosu lastništva Pivovarne Laško koncedent za vodni vir za oskrbo občanov s pitno vodo izdal soglasje za prenos koncesije? Če je – kdo je izdal in podpisal ta akt? Zakaj ni izboljšal koncesijske pogoje v korist koncedenta in kje je ta akt objavljen, saj gre nedvomno za informacijo javnega pomena? Kako je urejen prenos koncesijskih pravic za rabo vodnih virov na nove lastnike Radgonske, Kolinske in Pivovarne Union?

Danes dopoldne smo v Državnem zboru obravnavali tudi spremembo Zakona o vodah. Zakon o vodah ureja prenos vodne pravice, in sicer v 121. členu. Vodna pravica se lahko prenese v celoti ali deloma na drugo fizično ali pravno osebo. Kadar se ohrani pravna oseba in se spremeni samo lastništvo podjetja, ne gre za prenos vodne pravice na podlagi Zakona o vodah. V primeru prenehanja pravne osebe, bi prenehala tudi vodna pravica, če se ne bi prej prenesla na drugo pravno osebo. Pravni postopek in pogoje za prenos definira Zakon o vodah. Zakon o gospodarskih javnih službah ureja prenos koncesije za izvajanje gospodarske javne službe drugače in je predvidena njegova sprememba naslednje leto.

Z vodnimi dovoljenji, ki se seveda podeljujejo oziroma so ... / znak za konec razprave/... jih vodijo na Agenciji Republike Slovenije za okolje. Soglasja za prenos vodne pravice za rabo vodne vire za oskrbo s pitne vode nihče ni izdal, ker po Zakonu o vodah ni potrebno ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Matjaž Hanžek, imate besedo da zahtevate dopolnitev odgovora.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Ne bom več spraševal, ministrici samo dajem tisti čas, ki se je izgubil, da lahko dokonča tisto, kar je mislila. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCNEN: Hvala, gospod poslanec.

Soglasja za prenos vodne pravice za rabo vode za oskrbo s pitno vodo nihče ni izdal, ker po Zakonu o vodah ni potrebno. Imetnik

vodne pravice se ni spremenil in je še vedno občina Laško. Občina Laško je dobila vodna dovoljenja za oskrbo s pitno vodo z dne 19. 8. 2013 pa 5. 11. istega leta, 12. 12. istega leta in 3. 5. 2013. Vsa dovoljenja so v vodni knjigi, ki jo vodi Agencija Republike Slovenije za okolje.

Popolnoma drugače je pri koncesionirani javni službi oskrbe s pitno vodo. Zakon o gospodarskih javnih službah drugače ureja prenos koncesije za izvajanje gospodarske službe. Opravljanje koncesionirane gospodarske javne službe lahko koncesionar prenese na drugo osebo samo, če je prenos predviden v koncesijski pogodbi ali v predvidenem obsegu. V nasprotnem primeru je prenos možen samo z dovoljenjem koncedenta. Pivovarna Laško izvaja obvezno lokalno javno službo oskrbe s pitno vodo, ki jo je podelila občina Laško že pred leti brez javnega razpisa.

V primeru izvajanja obvezne lokalne gospodarske javne službe je koncedent občina, ki je koncesijo podelila s koncesijskim aktom. Po občinskem odloku je koncesionar dolžan obvestiti koncedenta o vsaki statusni spremembi, vključno s kontrolno spremembo kapitalske strukture. Če koncesionar tega v razumnem roku ne stori, če je zaradi sprememb prizadet interes koncedenta ali če so zaradi sprememb bistveno spremenjena razmerja iz koncesijske pogodbe, lahko koncedent pod pogoji iz odloka razdre koncesijsko pogodbo. To določa Odlok o koncesiji za opravljanje obvezne in lokalne javne službe oskrbe s pitno vodo v občini Laško. Podatke o obvestilu koncesionarja v zvezi s spremembo kapitalske strukture vam lahko posreduje občina, ki je koncedent za izvajanje gospodarske javne službe.

In če greva še na tretje vprašanje. Do sedaj ni bil izveden prenos koncesije za rabo vode za proizvodnjo pijač zaradi prodaje določenih deležev podjetja novemu lastniku, saj so podjetja ostala aktivna in opravljajo isto dejavnost. V primeru prenehanja pravne osebe bi prenehala tudi vodna pravica, če se ne bi prej prenesla na drugo pravno osebo. Postopek in pogoje za prenos za rabo vode definira Zakon o vodah. In prav pri spremembi, ki je sedaj v obravnavi, je tudi v zakonu prvič zapisano, da razpolagata z viri pitne vode države in občina. Občine pa imajo kot uporabniki in izvrševalci javne službe oskrbe s pitno vodo tukaj absolutno prednost. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu. Najprej bo ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak zastavil vprašanje Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, najlepša hvala za besedo. Spoštovana gospa ministrica! Jaz sem vam postavil eno splošno vprašanje glede cen, ki jih določate za socialno skrbstvo starejših oseb. Naj

povem, da sem kot poslanec dobil nekaj pisem s strani županov. V pismih so mi izražali prvič, nek dogovor, ki ga je Vlada sprejela o višini povprečnine, torej tisto, kar smo sprejemali pred kratkim, kjer se je po eni strani zavezala, da se bo povprečnina v drugem polletju znižala, ampak se bodo pa tudi stroški občin za tiste obvezne službe, ki se po zakonu o lokalni samoupravi morajo izvajati. Ne nazadnje smo ugotovili, da občine v tem trenutku morajo izvajati približno 180 nalog in da se bodo ti stroški znižali za približno 22,8 milijona evrov. Naj povem, da na drugi strani se ti stroški niso znižali. Naloga so, kot vemo, ostale enake.

Druga zadeva, ki jo je pomembno poudariti, da so se pa nekatere cene, kot je recimo socialno skrbstvo za starejše osebe, pa povečale. Primer, ki ga navajam, recimo zadnji. Občina Jurovski dol ima tri fante v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo dr. Marijana Borštnarja v Dornavi in so do 1. maja imeli račun za celodnevno varstvo odraslih v višini 3080 evrov. Vaše ministrstvo izda čez noč, potrdi novo ceno tega zavoda za to isto oskrbo, za iste storitve in pošlje račun občini, ki ima manj kot dva milijona proračuna, 4 tisoč 333 evrov. Naj povem, da je to za eno občino sredi leta, ki načrtuje, lahko rečemo, vsak evro, za vsak evro se ve, za kaj se porabi, je to približno več kot za 40 % povečana cena – s 3 tisoč 086 evrov na 4 tisoč 333 evrov. To je na letni ravni čez palec približno 15, 18 tisoč evrov več. To je za tako občino, moram priznati, velika zadeva in velik problem. In to je občina, v katerih je cela vrsta upokojencev, ki imajo kmečke pokojnine, manjše kot 300 evrov.

Zato vas prosim, da mi nekako obrazložite:

Zakaj takšno povečanje, gospa ministrica, za določene storitve predvsem glede varstva starejših oseb?

Najlepša hvala gospa ministrica za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani predsednik za besedo. Hvala, gospod Franc Breznik za vprašanje.

Jaz bom najprej odgovorila, kako se določajo cene storitev programov institucionalnega varstva. Te se določajo na podlagi pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen socialnovarstvenih storitev, pri tem se upoštevajo elementi za izračun cen storitev, kot so stroški dela, stroški materiala in storitev, stroški amortizacije in investicijskega vzdrževanja ter stroški financiranja. Usklajevanje poteka enkrat letno, in sicer s 1. marcem na podlagi v Uradnem listu objavljenega sklepa Rasti elementa cen socialnovarstvenih storitev in Sklepa o določitvi standarda povprečne plače ter stroškov in odhodkov storitev oskrbe institucionalnega varstva za osebe, starejše od 65 let, ter za odrasle osebe s posebnimi potrebami v posebnih socialnovarstvenih

zavodih in enotah domov za starejše, ki ga je možno upoštevati v cenah storitev. Pri tem se stroški dela usklajujejo, skladno s spremembami kolektivnih pogodb in drugih aktov za določena plač, stroški material in stroški storitev pa skladno z letnim indeksom cen življenjskih potrebščin. V letu 2015, ki ga navajate, se stroški dela in materialni stroški kot element izračuna cen niso bistveno spremenili. Zavodi imajo na podlagi pravilnika možnost, da v ceni uveljavljajo tudi stroške amortizacije investicijskega vzdrževanja in financiranja, ob upoštevanju omejitev, ki jih določajo pravilniki. Zavodi so lahko torej ceno dvignili predvsem iz naslova zadnje navedenih stroškov. Po pregledu, koliko zavodov se je odločilo za dvig, so ti med redkimi, ker na primer domovi za starejše zelo pazijo, da ne dvigujejo cene, ker to lahko povzroči, da nimajo zapolnjenih kapacitet. Ko pregledamo, kaj se je dogajalo na tem področju v zadnjih letih, ugotavljamo, da socialni zavodi, tisti za posebne potrebe, socialnovarstveni, in domovi za starejše niso dvigovali. Tako da ta primer, ki ga navajate, je verjetno eden izmed redkih primerov, imajo pa diskrecijo, vendar je treba, da svet zavoda potrdi tak dvig cene. Vsekakor pa bi, ker ste to navezali tudi v povezavi s stroški občin, jaz morda samo eno splošno oceno podala. Kot Vlada smo sklenili dogovor, tudi Ministrstvo za delo k temu dogovoru prispeva kolikor je le mogoče, vendar ob tem opozarjamo, da smo za to, da se administrativni stroški občin zmanjšujejo, nikakor pa ne bi želeli, da se stroški občin zmanjšujejo na način, da črtamo pravice, ki jih občine zagotavljajo občanom in občanom ali, če želite, državljanom in državljanke. Eden izmed takšnih zadnjih primerov je bilo črtanje subvencioniranja profitne najemni. V končni fazi res občine več ne bodo imele stroškov, država tega ne pokriva – kdo je na slabšem? Občani in občanke, državljanji in državljanke. Ob tem ko zmanjšujemo stroške, je vsekakor treba pogledati vse tisto administrativno nepotrebno, nikakor pa ob tem, da zmanjšujemo in usklajujemo povprečnino, ki se plačuje občinam, pa ne bi želeli to delati na račun občanov in občanov. In to je naša skupna skrb. Verjamem, da tudi županov in županj. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod predsednik.

Spoštovana ministrica, nekako tako kot ste tudi povedali, sem si tudi sam predstavljal, ko mi je eden od županov predstavil konkretne podatke. Cena je do 1. 5. znašala, šlo je za socialno varstvo odraslih oseb, stanovanjske skupine, za 16 ur je cena znašala 44 evrov. S to novo odločba, h kateri je vaše ministrstvo dalo soglasje, tukaj imam sklep, kjer vi soglašate z dvigom cene, se je cena povišala v tej glavni

postavki, ki določa to ceno za 45,66 %, kar znaša s 64,10 evra. Skupna cena za te tri oskrbovance za občino Sveti Jurij v Slovenskih goricah od 1. 5. 2015 pa se je tako povečala za 40,82 %, to je za tisoč 206 evrov. Problem je to, da vi daste soglasje, da se dvigne cena, jaz se strinjam, recimo, da nekateri niso upoštevali stroška amortizacije, da obstajajo tudi ostali stroški. Ampak pogledjte, gospa ministrica, jaz vam bom dal ta sklep, tudi to ceno staro, račun za stare in nove storitve, ker menim, da 45-odstotno povečanje v času, ko cela Slovenija, ko vsako ministrstvo na vsakem vogalu varčuje, se obnaša racionalno, kljub temu da se tudi sam strinjam, da ti ljudje potrebujejo to storitev, da občina to mora financirati, tudi župan se tega zaveda, ampak storitev s povečanjem cene za 45 % pa se mi zdi, oprostite, ne na mestu, zdi se mi neka potuha in nenormalna cena, predvsem za občino, kjer lahko rečem, štejejo asfaltne ceste na prst ene roke, kjer ljudje res slabo živijo. Gre za velike socialne stiske ljudi in je takšno povečanje za eno takšno občino zlom vsaj v nekaterih proračunskih postavkah. Zato bi prosil, jaz vam bom dal po tem vprašanju ta dva lista, da si pogledate ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz sem že prej v odgovoru pojasnila, kateri elementi se morajo upoštevati, da je možen dvig cene. Jaz verjamem, da so na ministrstvu strokovne službe preučile vse to, ker se zavedajo, kaj pomeni dvig cene. Če je šlo za dvig cene, je pač ta bil na nek način za podatki, ki ga je socialnovarstveni zavod, ki ga omenjate, sigurno opravičil in razložil, da je ta dvig cen nujen. Morate zavedati se, če ne dvigujemo cen in ne puščamo nikakršne uskladitve, to tudi na koncu koncev znižuje kakovost storitev. In za ta omenjeni zavod, ki ga težko na tem mestu na ta način komentiramo, je treba točno vse pogledati. Seveda za posamezno občino lahko pomeni, kot navajate, za tako majhno občino, ki nima sredstev, določen strošek. Morate pa se zavedati, da so verjetno v tem zavodu, ker namreč zavodov za odrasle osebe s posebnim potrebam nimamo prav veliko v državi, da so tudi ljudje iz drugih občin, ki seveda nimajo tako zelo izraženih problemov, ker manjša je občina, bolj se to pozna. Tako da je treba najti tudi načine, na kakšen način bodo zagotavljale občine, ki bodo lahko servisirale svoje občane in občanke, glede na svojo velikost, ampak to je tudi že druga zgodba.

Če ponovim, gre za to, ko strokovne službe ministrstva odločajo o povišanju cen, upoštevajo tako zakonska merila kot tudi situacijo v posameznih zavodih. V preteklosti in tudi še danes so dvigi cen prej redkost, kot da bi bilo to nekaj splošnega. Če je šlo v tem

omenjenem zavodu, ki ga posredno navajate, za to, so verjetno bili razlogi več kot utemeljeni. Bom z veseljem pogledala, ko mi boste dali ta sklep, vendar taka je na nek način politika ministrstva, da če ni nujno, ne dajemo soglasij k zakonsko možnemu dvigu cen. Je pa tukaj treba tudi zagotoviti nemoteno poslovanje javnih socialnovarstvenih zavodov, kar pa je posredno tudi odgovornost Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve, kar se tiče zavodov, ki so v naši pristojnosti.

Bom pa z veseljem pogledala sklep in tudi povprašala znotraj ministrstva, kaj so bili tisti razlogi za dvig. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospod Franc Breznik, postopkovno.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Jaz bom ministrici to predal, ne bom po Poslovníku Državnega zbora zahteval splošne razprave, tako da vam privarčujem določeno energijo, spoštovani gospod predsednik. Bom pa ministrici predal to dokumentacijo. Tako jaz kot tudi župan gospod Peter Škrlec v Jurskem Dolu, oba razumeva potrebe tega zavoda, oba spoštujeva, da so ti trije hendikepirani mladi ljudje, ki so tam nastanjeni, potrebni določenega varstva. Ne razumem pa, da lahko z enim sklepom nekdo poviša cene in postavko za 45 %, gospa ministrica. To je tisto, kar sem se tudi sam vprašal, nisem mogel verjeti, zato vam bom to predal, pa bi vas prosil, če se res nekako posvetite naslednji teden temu soglasju, ki ga je izdalo vaše ministrstvo, pa potem morda vidimo, ali se najde neka rešitev, ki bi bila možna. Najlepša hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem namenom, da ne boste postavili tistega postopka, sem vam dal samo postopkovno.

Prehajamo na naslednjo vprašanje, ki ga bo ministru brez resorja, pristojnemu za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospodu Gorazdu Žmavcu postavil Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, predsednik.

Spoštovani minister, ker to področje ni čisto natančno urejeno, sem se obrnil na vas, ker vi na nek način skrbite za narodne manjšine, zato vas sprašujem o vašem mnenju in Vladi.

11. februarja pred štirimi leti je Državni zbor Republike Slovenije z več kot dvotretjinsko večino sprejel Deklaracijo Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje Socialistične federativne Republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji. Ta deklaracija predvideva pravno ureditev položaja teh skupnosti v Sloveniji. Nediskriminatorna pravna ureditev statusa teh skupnosti pa je njihova vključitev v ustavo Republike Slovenije in dodelitev manjšinskega statusa. Koalicija Združena levica je že v svojih predvolilnih programih vključena v prizadevanja za ustavno priznanje

teh skupnosti in s tem podprla sedaj že 12 let trajajoče prizadevanje Zveze zvez kulturnih društev in konstitutivnih narodov in narodnosti nekdanje SFRJ v Sloveniji.

V Združeni levici smo prepričani, da je to vprašanje 25 let po osamosvojitvi treba ustrezno rešiti. Še več, vprašanje bi moralo biti urejeno že pred leti, pri čemer ne gre za neka omembe vredna materialna sredstva, pač pa za dejanja simbolnega pomena, predvsem pa za spoštovanje človekovih pravic. Po naših informacijah se je predstavništvo tega združenja že pred meseci sestalo s predsednikom Vlade Republike Slovenije dr. Cerarjem in mu predalo memorandum z ustavnim dopolnilom. Ker Vlada še zdaj ni sporočila svojega stališča – vsaj jaz ne vem, da bi ga – v odnosu do nekaj 100 tisoč državljanov Slovenije s koreninami v bivši skupni državi, vas sprašujem:

Spoštovani minister, kakšno je mnenje vlade in kakšno je mnenje vas kot ministra do tega vprašanja?

Hvala za odgovor.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister brez resorja, pristojen za Slovence v zamejstvu in po svetu, gospod Gorazd Žmavc.

GORAZD ŽMAVC: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Spoštovani Matjaž Hanžek, hvala za vprašanje, vendar moram z vsem spoštovanjem do vašega vprašanja dejansko reči, da je vprašanje te moje pristojnosti glede na to, da sem pristojen za področje Slovencev v zamejstvu in po svetu, vendar pa moram reči, da to vaše vprašanje razumem tudi sam v kontekstu predvsem varovanja in spoštovanja človekovih pravic vseh narodov ali pa narodnosti in manjšin. In menim, da je sigurno to relevantno vprašanje, ki so ga tudi predstavniki pripadnikov nekdanje SFRJ, koliko sem tudi seznanjen, postavili na srečanju predsedniku vlade in mu, kakor tudi vi navajate v svojem poslanskem vprašanju, izrazili željo po ustavnem priznanju svoje narodne skupnosti. Trenutno vam moram reči, da poteka to medresorsko usklajevanje, kar se tega vprašanja tiče. Moram pa reči, da naše ministrstvo ni direktno vključeno v to medresorsko sodelovanje, zato mi je to nekoliko težje, so pa prisotni vsi resorji, ki imajo svoje predstavnike v svetu Vlade Republike Slovenije za vprašanje narodne skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ in Republike Slovenije. Se bom pa potem pozneje kot član Vlade in kot minister, ker me tudi sprašujete, aktivno vključil takrat, ko bodo izhodišča znana, ker menim, da se standardi glede manjšine zmeraj bolj dvigujejo in se bodo morali vedno bolj vrednotiti in uveljavljati tudi v Državnem zboru.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Hanžek, boste zahtevali dopolnitev odgovora? Izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Spoštovani minister, razumem vašo stisko, ker to pač delajo na kulturnem področju kulturno ministrstvo, na izobraževanju izobraževanje, kakšne pravne zadeve pravosodno ministrstvo, v glavnem na varnostnih zadevah policija, tako da je tukaj ena velika zmeda in ta zmeda tudi kaže odnos Slovenije do teh manjšin. Moram tudi povedati, da se nekatere druge države, ki so nastale iz bivše skupne države, kjer je Slovencev tako številčno kot odstotkovno mnogo manj, kot je drugih v Sloveniji, tega vprašanja so se lotile in tudi zelo hitro rešile na mnogo bolj, bi rekel, ljubezniv način do svojih bivših sonarodnjakov. Ne bom našteval države, ampak pri nas je teh državljanov okoli 10 %, drugod je Slovencev manj, kot 1 %, pa so kljub temu zapisani v ustavi in tako naprej.

Tukaj vidim, da mi vi ne boste mogli kaj več povedati, ampak vseeno moram svoje mnenje povedati. Mislim, da bi se morala vlada resno lotiti, predvsem tudi vas vključiti, ker problematika predstavnikov drugih narodov Slovenije je skoraj na las podobna kot Slovencev v zamejstvu ali v tujini in po mojem bi morali nekako kasneje zadolžiti, da bi neko skupno politiko vlekli. Ker če bo tako, da bo medresorsko usklajevanje – to jaz poznam –, lahko traja še naslednjih pet let na teh 25. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Gorazd Žmavc, izvolite.

GORAZD ŽMAVC: Gospod poslanec, jaz obljubim, da se bom aktivno vključil, ko bo ta problematika na seji vlade po medresorskem usklajevanju. Mislim, da gre za neke standarde, ki bi jih morali dejansko obvladati kot celota. Tako da bom vključen in bom videl, katere aktivnosti lahko peljemo naprej skupaj, predvsem v interesu manjšin, tukaj in tam, ker dejansko je to neka dodana vrednost, ki jo bomo morali kot večinski narod vsi upoštevati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Branko Zorman bo postavil vprašanje ministru za javno uporabo gospodo Borisu Koprivnikarju.
Izvolite.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Ministra za javno upravo Borisa Koprivnikarja sprašujem sledeče. Pri stiku s storitvami javne, državne uprave, se državljani srečujemo z različnimi izkušnjami, ki so največkrat odvisne ravno od uslužbencev samih. Nekateri opravljajo svoje delo profesionalno in angažirano, drugi pa po tako imenovani liniji najmanjšega odpora, brez volje za rešitev

morebitnega problema. Na koncu to pomeni nezadovoljnega državljana in morda za nekoga nerešen eksistencialen problem. Razlog za to lahko iščemo ponekod tudi v slabem vodenju, vsekakor pa v egalitarnem okolju in pomanjkanju stimulacij za tiste, ki dobro delajo. Beri, ali delaš dobro ali delaš slabo, plačo imaš isto. Pomanjkljivosti obstoječega plačnega sistema javnega sektorja so bile ugotovljene že leta 2011 tako s strani takratne vlade kot tudi študije OECD, ki je podala tudi priporočilo v smeri večje fleksibilnosti določanja plače posameznega javnega uslužbenca, ki naj bi bila odvisna od rezultatov in kakovosti njegovega dela. Nazadnje opravljena analiza plačnega sistema, izdelana v letu 2015 predstavlja nadgradnjo že omenjenega. Spremembe plačnega sistema naj bi na eni strani omogočale možnost nagrajevanja javnih uslužbencev v primerih presejanja določenih ciljev in na drugi strani stimuliranje ter ustrezne spodbude tistih manj uspešnih in manj motiviranih zaposlenih. Osebnostno menim, da je obstoječi sistem, plačni sistem napredovanj v javnem sektorju slab, neučinkovit in nepravičen. Hkrati pa se daje vtis, da se slabih uslužbencev ne da zamenjati. V primeru sprememb ureditve plačnega sistema v javnem sektorju in nagrajevanja javnih uslužbencev, in to ne glede na želje in zastavljene cilje iz koalicijskega sporazuma, ne moremo mimo upoštevanja teženj po zmanjševanju mase za plače javnih uslužbencev ter na drugi strani uresničevanja ciljev in načel o stimulativnem nagrajevanju, ki naj bi ga zasledoval že sedaj veljavni zakon o sistemu plač v javnem sektorju.

Zato vas sprašujem:

Na kakšen način nameravate spremembo sistema zagotoviti, da bodo dobri delavci v javni upravi bolje plačani in motivirani? Kako zagotoviti, da bo mogoče slabe delavce stimulirati in spodbujati za doseganje boljših rezultatov oziroma v skrajnem primeru zamenjati?

Ali načrtujete korenite spremembe sistema plačne zakonodaje?

Kako bo to vplivalo na izboljšanje učinkovitosti delovanja javnega sektorja?

In nazadnje. Iz izjav v javnosti je moč zaznati, da so sindikati zadržani do merjenja neuspešnosti oziroma mu celo nasprotujejo.

Na kakšen način bo merjena uspešnost?

Kako ocenjujete njihova stališča do predlogov?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister za javno upravo Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Spoštovani poslanke in poslanci! Spoštovani poslanec Zorman.

Glede na to, da izhajava iz koalicije, bi mogoče celo pričakoval bolj enostavno vprašanje, pa vendar se bom potrudil odgovoriti,

ker je materija, po kateri sprašujete, zahtevna in rešitev ni tako enostavna, čeprav vsi vidimo, da je treba pač narediti red, kot temu radi rečemo. Plačni sistem, ki ga imamo danes v uporabi, je imel takrat, ko se je uveljavljal, tri cilje, in sicer da bo enoten, homogen plačni sistem, da bodo delovna mesta pravično razporejena in da bo plačni sistem stimulativen. Ohranili smo enotni sistem. Glede pravičnosti že danes ugotavljamo, da obstaja cela vrsta anomalij v razporeditvah, glede stimulatивnosti smo pa ta cilj popolnoma zgrešili, ker tudi sam ocenjujem, da ni preveč stimulativen. Zato s predlogi, ki izhajajo že iz sklepov vlade, ki so osnova za pogovore s sindikati v letošnjem letu za popravek sistemske zakonodaje, in iz predlogov konkretnih sprememb Zakona o sistemu plač za javne uslužbenke, ki smo ga ravno pred dnevi poslali v vednost tudi sindikalni strani in se bomo mislim da jutri o tem že pogovarjali naprej, izhaja, da želimo povečati variabilni del plače, in sicer v dveh delih, v enem delu delovne uspešnosti, v drugem delu pa določitve višjega plačnega razreda, s tem pa želimo hkrati zmanjšati število avtomatskih napredovanj, ki so danes deset plačnih razredov pa še za nazive, kar pomeni, da na istemu delovnem mestu za isto delo lahko praktično dobiš samo glede na to, da si dolgo časa na tem delovnem mestu, tudi do petnajst in več plačnih razredov razlike v plači. Želimo zmanjšati te avtomatizme in prečiti nagrajevanje v ti dve obliki delovne uspešnosti in pa določitve začasnega višjega plačnega razreda. Osnovi za to določitev sta pa lahko dve, eno je da opraviš delo v višji kakovosti, se pravi, da izredno dobro opraviš svoje delo, pod dobro se smatra tudi prijazno, učinkovito, povezovalno in tako naprej ne samo strokovno dobro, in pa da opraviš večji obseg dela, kar pomeni, opravil si več dela, kot so ga opravili kolegi ali kolegice. Hkrati pa tudi uvajamo, predlagamo inštitut zadržanega napredovanja, kar pomeni, da se tista avtomatska napredovanja, za katera zdaj predlagamo, da jih je samo še pet razredov, lahko izvedejo avtomatsko, lahko pa se zadržijo, če delavec ne dosega pričakovanih rezultatov dela, če se to ponovi tudi naslednje leto, lahko takšnemu delavcu tudi odpovemo pogodbo, ker pač ni dosegel pričakovanih rezultatov dela. Že v sedanji plačni zakonodaji obstaja možnost, samo zelo težko jo je uporabiti, ampak možnost obstaja.

Velik zadržek pri uvajanju novega plačnega sistema ali stimulatивnega dela, po moji oceni, je tudi razlog, zakaj ni bil uspešen, je v tem, da vodje niso odigrali svoje vloge. Kajti sedanji plačni sistem temelji na tem, da oceno določi vodja, in je popolnoma subjektivna. Zato smo tudi v preteklih letih ali so vlade v preteklih letih v pogajanjih za zmanjšanje mase plače enostavno najprej žrtvovale te stimulatивne dele, zato ker so se tudi izkazali, da ne pristajamo na to niti vodje niti delavci, da bi lahko nekdo meni določil, koliko sem zaslužil plače. In zato smo danes v situaciji, da imamo povprečno oceno v

javnem sektorju, mislim da, 4,93 od skupno 5, kar pomeni, da smo vsi več kot odlični delavci. In če bi se vprašal glede na ocene tega dela, potem imamo najboljšo javno upravo na svetu, če bi samo sodil po ocenah, pa vemo, da v praksi temu žal ni tako. Da bi pa to ocenjevanje variabilnega dela dejansko učinkovito izvedli, je pa ključ v tem, da postavimo cilje in določimo kriterije, da ni vse odvisno samo od objektivne ocene vodja, ampak da je treba za vsako plačno skupino določiti, kaj je tisto, kar loči dobrega zdravnika od odličnega, kar loči dobrega učitelja od odličnega učitelja. Zato je temeljna vsebina pogovorov s sindikati v temu letu predvsem v tem, da se dogovorimo, kaj so kriteriji za dodeljevanje uspešnosti. Brez kriterijev ne bo šlo, ker osebni, subjektivni oceni vodje dejansko ne zaupamo. Pomembno je pa, da so tem kriterijem podvrženi tudi vodje na vseh ravneh. Kajti tudi kot vodja moram doseči določene cilje in doseči določene kriterije.

Mogoče bi samo še kratko pokomentiral stališče sindikatov. Odklanjajo spremembe zato, ker je sedanji sistem fokusiran v delovno mesto. Te spremembe, ki jih pa mi predlagamo, pa želimo, da gredo postopno v smer dela, se pravi, da ne dobiš plače za delovno mesto, ampak dobiš plačo za opravljeno delo. Menim, da bo to proces, ki bo še nekaj čas trajal, in za to potrebujemo tudi intenziven dialog s sindikalno stranjo. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zorman? Ne, hvala. Gospod Danijel Krivec bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsedujoči. Lep pozdrav vsem ministrom.

Ministru Gašperšiču bom postavil vprašanje glede drugega tira Divača–Koper, o kateremu je v zadnjem obdobju veliko govora, tudi matični odbor se je s tem že srečal, vendar je tema vsekakor pomembna in je prav, da to temo držimo v neki aktualnosti.

Dejstvo je, da se verjetno vsi strinjamo, da je drugi tir pomemben tako za železniško infrastrukturo kot tudi za Luko Koper. In ravno iz tega vidika me zanima, kako ministrstvo oziroma minister gleda na dejstvo, da je na tem zadnjem evropskem razpisu CEFU, dejansko drugi tir, izgubil možnost sofinanciranja. Sta pa dva projekta v Avstriji in Italiji, ki sta na nek način pomembna tudi s tega vidika gospodarskih in logističnih tokov, pa dobila precejšen delež denarja. Govorim namreč o železniškem omrežju, ki se gradi med Celovcem in Gradcem, ki se je kasneje začelo graditi kot naš drugi tir, ki ga praktično umeščamo že od leta 1996. Ta projekt je znan kot koralpska proga in dejansko poteka na tem koridorju, ki je bil na nek način rezerviran tudi za drugi tir oziroma povezavo na

tem petem železniškem koridorju med Barcelono in Kijevom, se prav, i ta projekt je v tem trenutku pridobil sredstva. Drugi pomemben projekt je predor Brener, ki pomeni, jasno, neko boljše povezavo pristanišč v severnem delu Italije proti zahodu, predvsem proti Münchnu in Bavarski, kar nenazadnje lahko pomeni tudi, da je oslabiljena pozicija naše Luke Koper, v tem kontekstu jasno tudi slabše izhodišče za pogajanja pri pridobivanju sredstev za drugi tir. Vsi ti konkurenčni projekti so dejansko šli skozi sito tudi zaradi tega, ker so dejansko imeli zaključene finančne konstrukcije. Recimo, konkretno pri projektu Brener, je Italija namenila 6 milijard evrov lastnega vira, ob tem da je pridobila 1,2 milijardi evropskih sredstev. Podobni razpisi oziroma podobni projekti, ki so imeli sicer velika sredstva na voljo, vendar niso imele zaključene finančne konstrukcije znotraj lastne države, so ravno tako padli na tem razpisu.

Zato me zanima:

Kako ministrstvo in minister gleda na časovnico in finančno konstrukcijo projekta drugi tir Divača–Koper?

Kajti naslednji razpis bo že konec leta in vizavi vseh teh dejstev je pomembno, kako bo pripravljen.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, minister, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči. Spoštovani poslanke, poslanci, spoštovani gospod poslanec, gospod Krivec.

V zvezi z drugim tirom je bilo res že veliko povedanega. Ne delam si utvar, da še ne bo tudi veliko povedanega. Tudi na nedavni nujni seji pristojnega Odbora za infrastrukturo smo temu projektu namenili, mislim da, kar okoli 4 ure časa, kljub temu z veseljem še dodatno pojasnjujem, v kakšnem stanju se projekt nahaja in kakšni so tudi naši načrti.

Glede možnosti financiranja in potem tudi časovnice bi rekel tako, da je v letošnjem februarju vlada že sklenila in sprejela določene sklepe v zvezi z načinom financiranja. Med drugim je odločila, da se ta projekt zaradi javnofinančnih omejitev, v katerih se naša država nahaja, bo financiral poleg evropskih sredstev tudi s sredstvi, ki jih bo država pridobila z javno-zasebnim partnerstvom. Poleg tega pa je sprejela tudi pomembne sklepe glede samega načina prijave na te razpise za evropska sredstva. In med drugim je bilo v okviru tega odločeno, da se s projektom drugega tira kandidira na odprtem razpisu za evropska sredstva, medtem ko se z drugimi projekti, ki jih je tudi treba zagotoviti na tem našem koridorju, da ohranimo ta status jedrnega koridorja skozi ozemlje Republike Slovenije, skratka v tem delu, se pa s projekti prijavljamo na nacionalno ovojnico.

V zvezi s tem je torej v stanju, v kakršnem se projekt trenutno nahaja, bilo možno v tistem času oddati tako prijavo, kot smo jo, da smo torej navedli, da se pri finančni konstrukciji predvideva pridobitev javno-zasebnega partnerstva, kar pa v tistem trenutku seveda še ni bil pridobljen, ravno tako smo seveda morali navesti, da gradbena dovoljenja v tistem trenutku še niso v celoti pridobljena.

Glede tega, kako bo zadeva potekala naprej – vi veste, da smo od februarja potem intenzivno pristopili k pripravi modelov javno-zasebnega partnerstva ravno. V ta namen je bil potem angažiran mednarodni transportni forum, ki deluje v okviru OECD, da pripravi analizo možnih modelov. Ta naloga je v zaključni fazi in ravno v tem tednu pričakujemo tudi predstavitev njihovih analiz, rezultatov. Na podlagi tega bo potem delovna skupina, ki je bila tudi ustanovljena za pripravo teh modelov, vladi predlagala možne oblike teh javno-zasebnih partnerstev. Na podlagi tega potem načrtujemo v tem jesenskem obdobju, da bomo preverili interes za te predlagane oblike javno-zasebnih partnerstev, za tem pa bo potem za tisti model javno-zasebnega partnerstva, za katerega bo izkazan največji interes, pripravljen tudi javni razpis. To se bo delalo potem v letu 2016. Računamo, da bo potem tudi možno na podlagi tega razpisa v začetku leta 2017 izbrati tega zasebnega partnerja in tudi začeti s samo gradnjo tega projekta. V tem vmesnem obdobju bomo pa intenzivno delali tudi na pridobivanju teh evropskih sredstev, tako da se bomo pač s projektom seveda prijavi na naslednje odprte razpise.

Bi pa tukaj povedal še to, da razlog za nepridobitev sredstev na tem razpisu, gotovo ni to, da ta finančna konstrukcija še ni zaprta ali pa da še nimamo pridobljenih gradbenih dovoljenj. Na podlagi tega kriterija je seveda bil projekt sicer slabše ocenjen, ampak ni pa to izključujoč pogoj, da projekt zaradi tega ne bi pridobil evropskih sredstev.

Lahko povem še to, da pravzaprav tudi eden izmed pomembnih projektov na tej progi, ki ste jih omenjali, ni dobil evropskih sredstev na tem razpisu, čeprav je že pravzaprav v fazi izgradnje, zato ker so v projektu navedli, da bo ... / znak za konec razprave/ ... proračunskimi sredstvi, vendar je bilo s strani komisije ocenjeno, da ta možnost ni dovolj realna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Krivec, zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala ministru Gašperšiču za te odgovore. Mislim, da so še dodatno osvetlili vso to problematiko.

Na nek način se strinjam, da tudi ta projekt železniškega predora Semmering na progi Gradec–Dunaj dejansko ni dobili zelene luči

zaradi omejitev v nacionalnem proračunu, kjer niso bila zagotovljena sredstva.

Ravno s tega vidika me zanima:

Kako bomo mi zagotovili – vi govorite o javno-zasebnem partnerstvu, s čimer se jaz strinjam, vendar v nekem smislu glede na to, da smo v primerjavi s prejšnjo finančno perspektivo naše ovojnice celo zmanjšali in s tem dali signal Evropski uniji, da ne mislimo resno z našim železniškim koridorjem –, kako bomo prepričali v naslednjih razpisih, da je ta projekt tudi za nas pomemben, če sami sebi znižujemo sredstva na tem področju?

In kot drugo me zanima:

Ali ocenjujete, da pomeni hitrejša izgradnja določenih prog v naši soseščini in tudi dokončanje brennerskega predora neko neka potencialno nevarnost, da mi tudi v nadaljnjih korakih ne bomo prišli do določenih evropskih sredstev za gradnjo drugega tira?

Če izgubimo neko strateško pozicijo Luke Koper, bo v tistem trenutku jasno, da bodo tudi merila, ki jih Evropska unija za določene projekte uporablja, lahko irelevantna. Zato me vseeno zanima vaše videnje vizavi teh vprašanj.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Jaz prav gotovo tudi nisem zadovoljen s tem, da so se sredstva v novi finančni perspektivi glede na preteklo, iztekajočo se, da so se ta sredstva, ki so na voljo za infrastrukturo, pravzaprav zmanjšala, vendar s tem dejstvom moramo živeti in moramo v tem okvirju pač te naše projekte speljati. Tudi spričo javnofinančne situacije neke druge opcije kot, da naredimo vse, kar je v naši moči, da torej resno delamo na pridobivanju javno-zasebnega partnerja, neke druge možnosti, realne, za izvedbo tega projekta pravzaprav v tem trenutku ne vidim. Mi bomo dejansko vse sile in napore usmerili, da tega zasebnega partnerja pridobimo. Jaz tukaj nisem pravzaprav črnogled, sem pravzaprav optimist, da tega partnerja lahko uspešno pridobim, kajti interes za sodelovanje na projektu je izražen s številnih strani.

Kar se tiče bom rekel možnih, možnega konkuriranja s strani drugih projektov, jaz bom rekel, jaz se s tem v tem trenutku ne želim obremenjevati. Kot rečeno, mi želimo vse naše silne, napore usmeriti v naš projekt.

Kar pa se tiče vizije in razvoja in konkurenčnosti Luke Koper, bo pa prav gotovo treba marsikaj narediti tudi še v sami Luki Koper, da bo ohranjala to svojo konkurenčnost in nek položaj, strateški položaj, ki ga ima, da postane vstopno okno za pretovor v srednjo in vzhodno Evropo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec bo postavil vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc ter ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.
Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani kolegice in kolegi! Spoštovana gospa ministrica in spoštovani gospod minister!

Eno večjih težav v slovenskem zdravstvenem sistemu zagotovo predstavlja tudi sistemska korupcija pri javnem naročanju, investicijah, nabavi medicinske opreme, zdravil in tudi korupcija pri samih čakalnih vrstah. Zaradi tega naslavljam na vaju vprašanje glede pregona korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu, kajti davkoplačevalci so tisti, ki vplačujejo preko prostovoljnega oziroma preko dodatnega in preko obveznega zavarovanja v to zdravstveno blagajno, in so na nek način zaradi odlivov, tudi koruptivnih dejanj nekaterih posameznikov oškodovani. Gre v tem primeru za javni denar, zaradi tega mora biti preglednost za ta javni denar toliko bolj smotrna. Če nadaljujem, bi se rad dotaknil enega izmed slovenskih zdravnikov, ki je ne dolgo nazaj dejal, da je korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu za okrog 500 milijonov evrov, spet drugi trdijo, da gre le za nekaj 10 milijonov evrov. Ampak glejte, v Novi Sloveniji govorimo, kolikor je že korupcije, le-ta je odveč in je ne bi smelo biti.

Zaradi tega me zanima:

Koliko je po vajini oceni korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu?

Kako poteka ta operativni plan pregona korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu? Kako so se zavezali k samemu pregonu?

Zanima me tudi:

Kolikšna je bila po vajini oceni izguba proračunskih sredstev na letni ravni zaradi korupcije?

Če imate kakršnekoli ocene, bi le-te prosil. Pri tem želim poudariti, da na podlagi zgodovinskih dejstev, spomnite se, ne mine več večji razpis v slovenskem zdravstvu, da ga ne bi spremljale kriminalistične preiskave.

Zaradi tega tudi sprašujem:

Kje so epilogi teh kriminalističnih preiskav?

Pa bom začel od obdobja kriminalističnih preiskav suma korupcije pri nabavi operacijskih miz, naj nadaljujem z zadnjimi kriminalističnimi preiskavami v letu 2012, ko je šlo za korupcijo pri nabavi zdravil in tako naprej. Ob tem bi rad poudaril, da je mnogokrat v preteklosti korupciji podala roko tudi politika. Čudi me, da ob vseh preiskovalnih komisijah, ki smo jih v preteklosti že imeli v Državnem zboru prav na račun korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu, ni še bila nobena komisija uvedena. Temu se res gre čuditi. Hvala za vaše odgovore.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Miloška Kolar Celarc.

MARIJA MILOŠKA KOLAR CELARC: Hvala za to vprašanje, gospod spoštovani poslanec Vrtovec. Predsedujoči, poslanke in poslanci!

Glede ocene izgube proračunskih sredstev na letni ravni zaradi korupcije v zdravstvu nimamo dovolj podatkov, da bi lahko dajali verodostojno oceno. Jaz sem že večkrat v javnosti to rekla, da tudi tisti, ki govorijo o 500 milijonih ali o kakršnikoli drugi številki, naj prinesejo dokaze in dokumente in bomo z veseljem opravili vse ustrezne postopke oziroma prijave, če je temu res tako. Zaradi tega ne želim špekulirati in dajati na pamet neke ocene.

V zvezi s preiskavami vpletenih v sodne postopke pri obravnavi korupcijskih dejanj pa moram pojasniti, da Ministrstvo za zdravje aktivno ni bilo vključeno v te sodne postopke, zato posledično tudi ni seznanjeno, v kateri fazi pregona so posamezni postopki, zaradi tega ne moremo podajati ustreznih informacij. Mislim, da se je za pravi odgovor za to vprašanje treba obrniti na preiskovalne organe, tožilstva in pa sodišče, zaradi tega, ker tudi o podatkih o sodnih epilogih razpolagajo sodišča, ki vodijo te postopke. Mislim, da je to pravi naslov, kjer boste dobili zelene odgovore.

Pomembno je, se strinjamo, da se posveti več pozornosti preprečevanju kaznivih dejanj korupcije. Zaradi tega v obdobju mojega mandata na Ministrstvu za zdravje posvečamo temu zelo veliko pozornost, hkrati zagovarjamo ničelno toleranco do korupcije in smo v tem v zvezi že s sistemskega vidika postorili kar nekaj ukrepov. Recimo, eden od primerov je, da smo vzpostavili tehnične standarde in normative, s katerimi smo izvedli skupno javno naročilo za opremo urgentnih centrov, kjer smo dejansko samo s pomočjo teh tehničnih normativov prihranili, da temu tako rečemo, od 9 milijonov 3,3 milijone. Mislim, da je to en dober primer, kako se lahko s tega vidika usposobi oziroma dobi dodatne prihranke in onemogoči korupcijo. Hkrati smo v zaključni fazi s pripravo že drugega skupnega javnega naročila za zdravila, s katerimi bomo pokrili 65 % vseh zdravil na letni ravni za vse bolnišnice. Že samo pri prvem skupnem javnem naročilu naj povem, da so bili pomembni prihranki, ocene so nekako od 7 do 12 milijonov. Pričakujejo se seveda nadaljnji prihranki tudi pri tem drugem skupnem javnem naročilu.

In mogoče še na kratko glede korupcije oziroma neenakosti pri obravnavanju pri čakalnih vrstah, ki ste jih omenili. Bi rada v pojasnilo, da je bilo na osnovi inšpekcijskih pregledov Zdravstvenega inšpektorata ugotovljeno, da je v teh primerih kar precej napak, da posamezne organizacijske enote ne obvladujejo tveganja glede neenakopravne obravnave, zaradi tega smo pristopili v prvi fazi najprej k spremembam in dopolnitvam obstoječega pravilnika o vodenju čakalnih

seznamov. Delamo sistemske spremembe Zakona o pacientovih pravicah, ker smo ugotovili, da so bistvene pomanjkljivosti. Uvajali bomo e-naročanje, tako da bomo vzpostavili elektronsko voden čakalni seznam za celotno Slovenijo. Potem bomo poostriili nadzore tako s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje in Zdravstvenega inšpektorata. Na osnovi pilotnega projekta bomo pristopili k skrajšanju najdaljših čakalnih dob, predvsem v tistih klinikah, kjer so te čakalne dobe najdaljše.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Boste dali priložnost se gospodu ministru? Zahtevate dopolnitev odgovora? Izvolite gospod Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Ja, spoštovane kolegice in kolegi!

So pa za ministra za pravosodje ista vprašanja, na katere bi odgovoril, pa bom dal še dodatno, in sicer:

Ali ste razmišljali o uvedbi kakršnekoli finančne preiskave zdravnikov in drugega osebja zaradi koruptivnih dejanj, sploh po objavi različnih člankov v enem izmed dnevnih časopisov v preteklem mesecu?

Mislim, da je bilo pet izdaj teh časopisnih člankov, torej naj bi šlo za koruptivna dejanja, pa me zanima o kakršnikoli finančni preiskave iz tega naslova. Jaz trdim, da je korupcija v slovenskem zdravstvenem sistemu zelo razširjena in da se jo tudi premalo preganja. Dejansko je postala v določenih segmentih prav zaradi tega tudi sprejemljiva. Sam ste tudi predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, pa me v tem obziru zanima tudi za nazaj, če lahko karkoli kaj poveste, kako je šel ta pregon zoper korupcijo v zdravstvenem sistemu. Kajti to poslansko vprašanje zastavljam tudi iz enega naslova, da je spoštovana gospa ministrica za zdravje že ob samem zaslišanju, preden je postala ministrica, dejala, da so nekateri tudi deležniki v tem zdravstvenem sistemu, če se dobro spomnimo. Jaz trdim, da je teh deležnikov, ki iz naslova javnega naročanja, nabave zdravil ali kakorkoli, vzamejo preveč davkoplačevalskega denarja. To moramo omejiti. In tudi različni lobistični stiki, na primer gospod Zemljariča pri direktorju UKC Ljubljana, ki so skoraj javni. To je del problema, ne pa del, da je nekdo lahko deležnik, to je del problema, ki ga moramo zaustaviti. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednik Državnega zbora. Spoštovani poslanec!

Del odgovora na vaše vprašanje se skriva prav v vašem vprašanju. Rekli ste: "O korupciji v zdravju se je v Sloveniji veliko

govorilo, spomnimo se operacijskih miz." Veste, kdaj so bile operacijske mize? Petnajst let in še več nazaj. Potem naslednje vprašanje je bilo pa, "in pa leto 2012 in 2013". Strinjal se bom z vami – o korupciji v slovenskem zdravstvu se tako rekoč ni govorilo. To je bila tabu tema, tako ali drugače. Niti se ni preiskovalo, ni bilo ovadb, o tem se je zelo malo do tam, recimo, 2010 in potem nazaj govorilo. O korupciji v slovenskem zdravstvu tukaj ne morem govoriti drugače, kot sem govoril takrat, ko sem bil na KPK. Je sistemska. Sistemska korupcija se pojavlja povsod, kjer imate veliko srečanja zasebnega in javnega interesa. In slovensko zdravstvo po količini denarja, ki gre od države v zdravstvo, je tako rekoč eden največjih samostojnih delov transferja javnega denarja v zasebnega. In malo je sistemov, kjer bi bili tako prepleteni zasebni in javni interesi, kot so prav v zdravstvu, kar je sistemski problem, ker imamo zdravnike dvoživke in tako naprej, o čemer smo na KPK izdelali tudi posebno poročilo.

Mi smo ob vašem vprašanju zaprosili tudi za podatke iz tožilstva. Nekaj vam jih je povedal že gospod Furlan takrat, ko smo obravnavali poročilo. Preiskave, ki so iz leta 2012 in 2013, seveda še niso imele sodnega epiloga, ker je to pri tako zakompliciranih zadevah težko, nemogoče pripeljati do konca, vsaj ne v slovenskem sistemu. Trenutno je ena zadeva v fazi priprave zahteve za preiskavo, medtem ko so tri obsežne zadeve še v predkazenskem postopku in ga vodi NPU oziroma Sektor za kriminalistično policijo.

Kar se tiče finančnih preiskav, ta možnost vedno obstaja, odločitev pa ni na ministru za pravosodje, ampak je na Specializiranem državnem tožilstvu, na Nacionalnem preiskovalnem uradu, na FURS, na KPK. Trenutno to orodje, kot rečeno, obstaja. Mislim pa, da so s sistemskega vidika bolj pomembne ali pa enako pomembne stvari, ki jih je izpostavila ministrica. Velik korak naprej so ti tehnični standardi in normativi, na to smo na KPK že opozarjali.

Čakalne vrste. Bila je narejena tudi ena obsežna analiza.

In pa v končni fazi dejansko razrešitev tega gordijskega vozla prepletanja javnega in zasebnega v javnem zdravstvu.

In samo za konec bi dodal še. Vendarle je treba reči, da, kar se tiče uspešnosti pregona zoper korupcijo, absolutno še nismo tam, kjer bi morali biti in kjer bi lahko bili, vendar je treba vedeti, da je bilo samo v letu 2014 več obsodilnih sodb, kot jih je bilo prej pet let skupaj. Žal še vedno ne na področju zdravstva.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Imate, gospod Vrtovec, zahtevo za postopek? Izvolite.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Ja, jaz se strinjam, da bi o tej pereči temi se pogovorili in razpravljali na eni izmed sej Državnega zbora. Sami ste dejali, da gre za sistemske korupcije. Sistemska korupcija je izredno težko dokazljiva in jo je zelo težko preganjati, s tem se popolnoma strinjam. Moramo pa se tudi nenazadnje, tako kot se strinjava, politiki o tem na glas pogovarjati in iskati rešitve, tudi zakonodajne, če je treba.

Omenili ste, da se je o korupciji zelo malo govorilo v zadnjih letih, tukaj gre tudi, na primer, za Onkološki inštitut, vodovod na Onkološkem inštitutu, če hočete, ali pa za Pediatrično kliniko in tako naprej. Stvari so se vmes, korupcija se je odkrivala, ampak epilogo ni oziroma jih je zelo malo. Hočem povedati to, da ti deležniki, ki se napajajo okoli zdravstvene blagajne, teh je mnogo preveč in te moramo zelo kmalu omejiti, kajti na eni strani imamo bolne otroke, za katere zbiramo zamaške, če želite, ali pa organiziramo dobrodelne akcije, na drugi strani pa ta isti denar zdravstvene blagajne namesto, da bi šel za bolne otroke ali pa za klime v Pediatrični kliniki, klime na Onkološkem inštitutu ali pa še več, klime v sami porodnišnici, v porodnih sobah, odhaja določenim posameznikom v lastne žepe, posameznikom, ki so tudi blizu enega dela slovenske politike.

Najlepša hvala in upam, da me boste v prizadevanjih, da se pogovorimo glede korupcije v slovenskem zdravstvenem sistemu, podprli. Tako da ministra apeliram tudi na vaju, da se želimo o teh zadevah v tej dvorani pogovoriti. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jernej Vrtovec, O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v okviru glasovanja.

Gospod Franc Jurša bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa, za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem ministrom in ministricam!

Ministrstvo za okolje in prostor pa sprašujem:

Kako je z reševanjem vlog, povezanih z vodnimi zemljišči?

Spoštovana gospa ministrica, vem, da se do nastopa vašega mandata tej problematiki ni namenjala prevelike teže oziroma reševanje teh vlog ni bilo prioritarno. Znani so mi primeri, ko so bile v 80. in 90. letih ob izvedbah regulacij v obtoku lastniku reguliranih zemljišč obljubljene menjave zemljišč in odkup, ki nato niso bile nikoli realizirane.

Zato me zanima:

Ali se trenutno kaj dogaja na tem področju oziroma ali so narejeni kakšni premiki glede reševanja teh vlog?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani podpredsednik! Spoštovani poslanec gospod Franc Jurša, hvala za vprašanje.

S sprejetjem Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o organih sestave ministrstev je Agencija Republike Slovenije za okolje v lanskem decembru dobila pristojnost za upravljanje z vodnimi zemljišči in začela z reševanjem vlog zasebnega prava in lokalnih skupnosti za menjave, odkupe, prodaje zemljišč, ki se v uradnih evidenca vodijo kot vodna zemljišča. Tako je v dosedanjih letih – kot ste že sami omenili, gre za številna leta, ko se te vloge niso odobravale oziroma niso bile v obdelavi – nabralo 650 vlog. V načrt razpolaganja s stvarnim premoženjem za leto 2015 jih je uvrščenih 100, od katerih jih je bil za 20 že sklenjen pravni posel, trenutno je v postopku reševanja 9 vlog in v pripravi 70 pogodb. Reševanje vlog sicer poteka počasneje od načrtovanega, tudi zaradi težave, ki jo bomo v nadaljevanju podrobneje predstavila.

Zakon o vodah v 11. členu opredeljuje vodna zemljišča celinskih voda, in sicer kot določene dele zemeljske površine s predpisanimi lastnostmi. Ta predpisana lastnost je, da je na njih voda, zato so po zakonu naravno ali grajeno vodno javno dobro. Ta status se vpiše tudi v Zemljiško knjigo, vodna zemljišča so pa lahko v lasti oseb zasebnega ali pa javnega prava. Tista, ki so v lasti države, niso v pravnem prometu. Gre torej v primeru reševanja vlog za primere, ko se je zaradi morebitnega posega v vodotok ali tudi zaradi naravnega delovanja voda struga premaknila, in sicer v nekem delu je nek prostor zapustila in si je sama struga ali pa voda našla, izdolbla pot po novih zemljiščih. In tako imamo na eni strani bivše, preteklo vodno zemljišče in seveda zdaj to novo, po kateri voda teče. To vodno zemljišče je v statusu lastništva teh površin običajno tako, da je torej nova struga na zemljiščih v privatnem sektorju, medtem ko je zapuščen, v mnogih primerih je zdaj ta struga tudi že zasipana, pa javno dobro vodno zemljišče. In pri sami menjavi v takšnih primerih, velikokrat se to pojavlja, je sam izvajalec, to je Agencija Republike Slovenije za okolje, naletela na težavo, saj notarji zavračajo overitev pogodbe brez odločbe ali potrdila upravne enote, na podlagi 22. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih. Na podlagi potrdil o namenski rabi zemljišča namreč ugotovijo, da gre skladno z 2. členom Zakona o kmetijskih zemljiščih po namenski rabi za kmetijska zemljišča, kar dejansko tudi zdaj v naravi so, saj smo omenili, da gre za zemljišča, kjer voda ni več prisotna. Vendar ta ugotovitev pomeni, da bi moralo takšno zemljišče biti po postopkih, ki jih predpisuje Zakon o kmetijskih zemljiščih, mi smo včasih na upravni enoti rekl, i nabito na oglasni deski 30 dni in bi se lahko za

nakup ali pa menjavo prijavil kdorkoli. In potem se v skladu z Zakonom o kmetijskih zemljiščih ugotavlja prednost, kdo ima prednost za pridobitev takšnega zemljišča. Država te prednosti nima. Zato iščemo možnost za razrešitev te kolizije, in sicer iz Zakona o vodi izhaja, da gre pri vodnih zemljiščih za materijo, ki jo je zakonodajalec želel urediti s posebnim zakonom, določbe 19. člena Zakona o vodi kažejo na to, da je razpolaganje z nekdanjimi vodnimi zemljišči podrejeno cilju, da zaradi spremembe lokacije vode vzpostavlja optimalno stvarnopravno stanje. Država je zainteresirana, da ima v lasti vodna zemljišča, druge osebe pa, da imamo v lasti zemljišča, ki niso obremenjena z omejujočim režimom vodnih zemljišč. V tem konceptu sistem predkupne pravice iz Zakona o kmetijskih zemljiščih ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jurša, izvolite, dopolnitev odgovora.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Bom kar zahteval, da mi ministrica do konca odgovori na moje vprašanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dobro. Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Ta sistem predkupne pravice iz Zakona o kmetijskih zemljiščih predstavlja tujek, ki izenačuje cilj Zakona o vodah. Torej nekdanje vodno zemljišče, ki je po namenski rabi kmetijsko, lahko z uporabo instituta predkupne pravice pridobi oseba izven kroga oseb, ki jih opredeljujeta četrti in peti odstavek 19. člena o vodah.

Mi se trudimo, da bi pri specialnem urejanju upravljanja z vodnimi zemljišči, ki je kategorija dejanske rabe, in kmetijskimi zemljišči, ki je kategorija dejanske in namenske rabe, upoštevali predvsem slednjo. Zakonodajalec pa ni predvidel zapletov, na katere smo naleteli. Treba je ugotoviti, ali je mogoče obe ureditvi razlagati na nek medsebojno skladen način, ki odpravlja navidezno kolizijo med obema zakonoma, ali pa je treba izvesti ustrezne zakonske spremembe. Če se bo izkazalo, da so potrebne zakonske spremembe, bomo predlagali, da se te izvedejo v Zakonu o kmetijskih zemljiščih, saj je trenutno v medresorskem usklajevanju Predlog sprememb Zakona o kmetijskih zemljiščih, kar bi pomenilo, da bi v letošnjem letu teh 100 vlog lahko rešili in se aktivneje posvetili reševanju vlog starih 10, 20 let, torej ostalo bi jih še 550 v naslednjem letu. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju. Izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Spoštovani minister, v soboto ste bili na sestanku Evroskupine v Bruslju in na tem sestanku je Christine Lagarde predstavila tako imenovano tajno poročilo o grškem dolgu. Po tem tajnem poročilu, kot piše Reuters 4 ure nazaj, grški dolg ni obvladljiv oziroma bi bil obvladljiv, če bi se dogovorili za 30-letni moratorij. Poleg tega naj bi bil grški dolg po teh poročilih čez 2 leti 200 % bruto družbenega proizvoda, toliko naj bi dejansko znašal. Vi kot del Evroskupine, spoštovani minister, ste se odločili drugače, ob poznavanju te analize, odločili ste se, da naj bi ta grški dolg bil neobvladljiv glede tega, da naj bi s temi ukrepi, ki ste jih priporočili ali kakorkoli že grški vladi in seveda potem tudi grškemu parlamentu, ki naj bi to sprejel do jutri do polnoči, dali neke druge ukrepe.

Tukaj je seveda prvo vprašanje:

Kaj vas je vodilo v to, vas kot ministra za finance, da niste upoštevali ali pa ste samo deloma upoštevali ali pa sploh ne tajno poročilo IMF, ki vam je bilo predstavljeno s strani gospe Lagarde v soboto?

Takšne so vsaj informacije. Gre pa za tajno poročilo, ki ga je pridobil Reuters.

Glede na to poročilo:

Kako gledate na stabilnost valute evro?

Ne kako gledate na stabilnost Grčije, ampak stabilnost valute evro.

Kako gledate na tveganje tistega posojila, ki ga je dala tukaj Slovenija?

270 milijonov gotovine, poleg tega seveda garancije za okoli milijarde. Kot ste večkrat dajali, mi smo glede na to najbolj izpostavljeni, če primerjamo z bruto družbenim. Skratka, bom rekel, za začetek je tukaj nekaj vprašanj, v nadaljevanju bom seveda postavil tudi vprašanja, kako gledate na to, da bo Grčija v nekaj dneh poravnala ta svoj dolg, kolikor ga ima, kolikor ga zapade v ponedeljek pa potem še malo konec julija in tako naprej.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Ravnokar sem priletel iz Bruslja, tako da vam lahko dam informacije iz prve roke. Ta pogajanja so tekla od sobote do praktično včeraj, ker smo imeli še eno Evroskupino. Osnovna logika teh pogajanj je bila, da se je tehtalo med tem, ali sploh odgovoriti na prošnjo, ki jo je dala Grčija v zvezi z tretjim programom, ki pač zahteva sredstva iz tega evropskega stabilizacijskega mehanizma, ali enostavno zaključiti zgodbo, ki bi se končala v tem tako imenovanem planu B ali grexit. Pogajanja so bila izjemno naporna, cele noči. Osnovni problem, s katerim smo se soočali, pa je bilo zaupanje v grško vlado, v grški parlament in v

bistvu tudi v to, ali bo, kar bi se dogovorilo in kar bi bilo zapisano in kar bi bilo sprejeto, spoštovano ali ne bo. Ker je v preteklosti pač prihajalo tolikokrat skozi dva programa in potem podaljšanje programa, tolikokrat do tega, da tisto kar je bilo dogovorjeno, ni bilo narejeno. Kljub vsemu je prevladalo potem mnenje, da so tveganja za Evroobmočje, seveda pa še posebej za Grčijo, in potem ne samo tveganja, ki so finančne narave, ampak tudi geostrateške in iz drugih vidikov, večja, če Grčija odide iz evrosistema, smo ves napor vložili v v sekvenco dogodkov, v katerih bi lahko Grčija nekako dokazala, da je vredna zaupanja. Kar je bilo sprejeto, je bilo pravzaprav naslednje: najprej nekateri ukrepi, spisek ukrepov, ki jih mora sprejeti do srede, kot ste omenil, Grčija, če jih ne sprejme, potem je pač plan B. To je takorekoč izhod iz tega stanja, kot je zdaj – nekatere zakonske spremembe, neposredno šest področij je tam, poleg tega pa še zaveze o nadaljnjih spremembah, kjer je pa cel spisek teh potrebnih korakov, ki jih mora parlament sprejeti kot spisek. To bomo izvedeli jutri, se pravi v sredo 15., in če bodo te zaveze sprejete, takrat bomo šli šele v naslednjo fazo, v fazo po posameznih državah pridobiti soglasje, v to, da se sploh začnemo pogajati o tem, ali bo v bistvu program sploh narejen ali ne. Nekatere države imajo zelo težke postopke, da to sprejmemo. Potem, če se to odobri po vseh državah, bomo šli šele skozi to pogajanje za ta memorandum, ki je potem osnova za, ko se pač sprejme od vseh držav in sprejme s strani Grčije, je osnova šele potem, je to tretji program in osnova za to, da lahko dobijo denar. S tega vidika moram reči, da je še toliko če-jev od danes naprej, ki morajo biti pozitivno odgovorjeni, da bo sploh prišlo do tega tretjega programa, da smo si skozi te če-je poskušali zagotoviti toliko zagotovil s strani grške strani, da bo to zaupanje, ki je bilo popolnoma porušeno, tako veliko, da se lahko potem začne sklepati pravzaprav o tem programu ali ne.

Seveda so bile ob tem tudi diskusije, če bi tretji program bil, kolikšen obseg financiranja bi potrebovali, in tukaj so te številke, zdaj so javne. In vprašanje je bilo tudi, kako je v vzdržnostjo dolga, ki je pač ena od treh točk, ki jih je treba opredeliti. V tej zvezi je bilo tudi v to poročilo Mednarodnega denarnega sklada, ki ste ga omenil, tajno poročilo, kjer je pač končni rezultat enostavno, da je vprašljiva sposobnost Grčije na dolgi rok odplačevati te kredite. Ampak to ni bil del tega pogajanja, ker to je šele faza 3.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Šircelj, zahtevate dopolnitev odgovora.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Glejte, minister, tam ni nobenega pogajanja, na teh sestankih pride do tega, da se pove, kaj se od države želi, in se ji seveda pove, ali to sprejme ali pa ne sprejme. In del tega poročila je tudi poročilo IMF. Tam sedi gospa Lagardova, sedi

gospod Draghi, sedi predstavnik Evropske komisije, ponavadi je zdaj to podpredsednik in tukaj se pač to pove: "In tako bo." In potem še Nemčija, pa še Francija, pa še kakšne države se javijo in rečejo, "tako to bo". Tako da tukaj ti misteriozni sestanki Evroskupine so zelo jasno koncipirani in zelo jasno vodeni in zelo jasno se ve, kaj mora na koncu priti ven. Tako da tukaj, mislim, je zadeva zelo jasna, ampak prav, če vi pravite, da se bo šele začelo pogajati in tako naprej.

Me seveda zanima:

Kaj to pomeni za Slovenijo in kaj pomeni to za evro?

Kaj pomeni to za prehodno obdobje do avgusta tega leta, ko mora Grčija vrniti 7 milijard, ko ji zapade 7 milijard oziroma do ponedeljka, danes je torek, do ponedeljka, ko mora vrniti 4,2 milijardi?

Ali bo to financirano iz tako imenovanega mehanizma EFSM, ki pa vključuje tukaj tudi države, ki niso v Evroskupini? Ta mehanizem – ali je to tveganje?

Tukaj moram reči, da je George Osborne, to je finančni minister Združenega kraljestva oziroma Velike Britanije že napovedal, da on ne gre v to. Z drugimi besedami potem povejte minister:

Kako bo v ponedeljek Grčija vrnila 4,1 milijardo?

In, da ne bo prišlo do dodatnih obveznosti članic evra ali preko centralne banke ali preko tega mehanizma, ki sem ga omenil, ali preko kateregakoli drugega mehanizma ali preko česar koli, dvostranske pogodbe, na primer. Tukaj je seveda sedaj to vprašanje. Vi ste del te ekipe, ki tam odloča ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Da pojasnim, kako je potekalo. Zaradi tega ker, kot sem rekel, je to nezaupanje relativno veliko, je v prvem krogu vsaka od držav povedala, kaj bi ta zahtevala od Grčije, da bi se to zaupanje lahko vzpostavilo. Tako da smo v prvi fazi prišli do spiska zahtev. Potem se je oblikoval drafting, naredil predlog. In po tem predlogu se je potem točko po točko pogajalo s predstavnikom Grčije. To je bilo nenavadno. To ni bilo običajno, ker drugače je bolj ali manj tako, kot vi pravite, da se v bistvu pripravi spisec vnaprej in potem se da na mizo in take it or leave it – pusti ali vzemi. V tem primeru to ni bilo tako, ker so bile te zahteve, nekatere so bile res izjemno težke. In recimo v zadnji zahtevi, da Grki del svojega državnega premoženja izločijo na poseben sklad, ki je tudi pod kontrolo Evropske komisije, o tem se je pogajalo praktično celo noč, ker je bilo vprašanje suverenosti in tako naprej. Tukaj dejansko so potekala pogajanja tokrat kar za tisto veliko mizo, kar do zdaj ni bil primer.

Glede tega financiranja v vmesnem obdobju, to se pravi od tega trenutka, ko, recimo, Grčija izpolnile, se pravi, v sredo izpolnil

te svoje prve zahteve in do takrat, ko je pa program sprejet, in da takrat zapadejo te obveznosti, ki ste jih omenil, in da država ne bi prišla v stečaj, praktično, v to nezmožnost poplačevanja obveznosti, je res potrebno to vmesno financiranje. Za to vmesno financiranje, moram priznati, nalistanih je bilo veliko možnosti, za vsako možnost pa kje so problemi. In to ne samo ta sistem, to, kar ste vi omenili – EFSM, ampak so potem še drugi možni načini, ampak vsak ima pravni problem, ali da se ne more tako hitro, ali da je treba soglasje, ali je treba iti v parlamente članic in tako naprej, ali da se pravno sploh ne da uporabljati za ta namen. Tako da sedaj posebna skupina, tehnična skupina, proučuje to in poskuša najti neke načine, da bi se onemogočilo, da bi Grčija šla v tako imenovan default. Tukaj nisem sodeloval. Trenutno so tehnične skupine, ki delajo na tem, in morajo do takrat, ko se bo ugotovilo, kaj je z Grčijo, ali je izpolnila zahteve ali ne, priti tudi z določeno rešitvijo. Ali bo ta sprejemljiva za nas ali ne, bomo imeli pa evroskupine zdaj vnaprej praktično vsak dan po telekonferenci ali pa bom moral iti spet v Bruselj.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospod mag. Šircelj, postopkovno.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Postopkovno, hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Jaz mislim, da je v skladu s Poslovníkom nujna splošna razprava o tem. Jaz mislim, da bo do te razprave v Državnem zboru prišlo že najbrž prej, preden bo prva naslednja seja v mesecu septembru oziroma oktobru zaradi tega, ne toliko zaradi tega odgovora ministra za finance, ki je seveda korekten, vendar seveda ne odgovori na vse tisto, na kar bi moral. Slovenija je del evra in Slovenija tvega vključno z ostalimi državami tudi to, da evro izgubi na moči, da so zaradi tega seveda na finančnih trgih te države v slabšem položaju. Skratka, smo v nekem novem obdobju, ko dejansko, kot zdaj slišimo, niti ne vejo, kako bodo do ponedeljka dali Grčiji 4,1 milijarde, cela Evroskupina, pa cel ECB. In ne samo to, treba je seveda v tej razpravi ugotoviti tudi odgovornost ECB. Glejte, po 7. členu statuta Evropske centralne banke je to najbolj neodvisna ustanova. V bistvu ne bi smela sploh biti na Evroskupini, ker ona ne sme sprejemati nobenih odločitev od Evropske komisije ali od kogarkoli. Seveda ECB mora povedati, na podlagi katerih metodologij in tako naprej je seveda zdaj Grkom dovoljeno dvigovati 60 evrov, po kakšnem ključu in tako naprej, kajti ECB oskrbuje grške banke z evri. Tako da je tudi ta položaj treba tukaj pogledati. Ne samo zaradi tega, ampak zaradi tega, da bo, prvič, zagotovljena varnost, da bo zagotovljena stabilnost evra, in seveda zaradi tega, da bodo državljani in državljanke vedeli, s kakšno valuto dejansko poslujejo.

Zaradi tega seveda še enkrat predlagam splošno razpravo. Jaz celo ocenjujem, da bo do te razprave prišlo že prej. Minister je že napovedal, da bo seznanil Državni zbor, čeprav to ni potrebno, da se daje Grčiji dodaten denar – 82 do 84 milijard naj bi dale vse te države. Glejte, en delež bo dala tudi Slovenija, dala ne bo Slovenija, ampak dali bodo slovenski davkoplačevalci in slovenske davkoplačevalke. In vsaj ti imajo pravico vedeti, kam ta denar gre, če seveda se že v imenu njih odloča ali v Bruslju ali v Frankfurtu ali v Ljubljani. Zaradi tega mislim, da bo ta razprava še kako koristna in v skladu s poslovnikom jo seveda tudi predlagam.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Mag. Andrej Šircelj, o vašem postopkovnem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja.

Gospa Marija Bačič bo postavila vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik! Lepo pozdravljene ministrice in minister!

Spoštovana gospa ministrica dr. Anja Kopač Mrak, v medijih se zadnje čase vse bolj vzpostavlja vaš projekt pomoči socialno najbolj ogroženim državljanom, ki zajema tako odpis dolgov kakor tudi pomoč pri deložacijah in uvedbo predplačniške kartice. Jasno je že, da gre pri tej obliki odpusta dolga za neke vrste družbeni sporazum med vlado in upniki, saj bodo upniki k odpisu dolga pristopili prostovoljno. Socialno najbolj ogroženim državljanom ta dogovor zagotavlja odpis dolgov, ki izvirajo iz stroškov gospodinjstva oziroma rednih življenjskih stroškov. V državnozborni proceduri pa je tudi že Zakon o pogojih za izvedbo ukrepov odpusta dolgov, ki med drugim poenostavlja s tem povezane postopke in odpravlja dodatne stroške. Zakon je potreben, saj na podlagi veljavne davčne zakonodaje lahko odpust dolga šteje kot drug dohodek in je obdavčen, kar pomeni, da je zanj treba plačati dohodnino, zato je torej nujno urediti pogoje, da pri odpustov dolgov ne bodo nastajali dodatni stroški za dolžnike in upnike.

Zanima me:

Na kateri stopnji je trenutno ta projekt?

Kdaj bodo državljanke in državljani lahko koristili ukrepe pomoči, ki jih pripravljate?

Kako se bo dogovor o odpisu dolgov izrazil v praksi?

Kako bo k temu pripomoglo izvajanje Zakona o pogojih za izvedbo ukrepa odpisa dolgov?

Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka Marija Bačič. Podpredsednik, hvala za besedo. Drage poslanke in poslanci!

O tej temi bomo veliko govorili v petek, ko imamo tako na matičnem odboru kot tudi v Državnem zboru obravnavo Zakona o pogojih za izvedbo odpusta dolgov, ki je, kot je bilo že v vprašanju, ključna podlaga predvsem v tem delu, da bi se odpust davčno nevtralen, če se izrazim preprosto, obravnaval. Torej da dejansko ne bi tistim, ki bi na prostovoljni osnovi, to je bil ves čas cilj, ne bi povzročal dodatnih stroškov. Namreč, če bi bilo po obstoječi zakonodaji o dohodnini in davčnem postopku, če ne bi tega sprejeli, bi se zgodilo, da bi tisti, ki bi odpisovali, podjetja, morali plačati akontacijo, ljudem bi šlo pa to v dohodnino, torej ne bi storili tistega, kar smo želeli, to je pa predvsem, da skupaj stopimo in da pač odpišemo dolgove, ki so neizterljivi, in s tem pomagamo ljudem, hkrati pa dejansko podjetjem in drugim ne povzročamo bistvenih stroškov, ker gre za neizterljive dolgove. Torej gre predvsem za to, da stopimo skupaj in brez ne vem kakšnih dodatnih stroškov, ampak predvsem gre za dobro voljo vseh, da storimo to skupaj. Zato je bil ves čas od februarja dalje cilj, da s pogovori, z nekim vzpostavljanjem zaupanja oblikujemo dovoljšno količino podjetij, ki so pripravljena k temu pristopiti. Tako da v ponedeljek naslednji teden, 20. 7., je pa predviden podpis tega sporazuma, ki je podlaga za to, da bo tisto, kar bo v zakonu, v petek sprejeto in se lahko tudi izvaja. Ključno je še vedno, da podjetja pristopijo k podpisu sporazuma o odpustu dolgov. Mi imamo še ta teden zadnja usklajevanja, ker želimo s temi podjetji in vsemi, ki so pristopili, uskladiti tudi amandmaje, o katerih vas bomo seveda seznanili, v končni fazi boste tudi v Državnem zboru o tem odločali. Sestanke smo imeli s Skupnostjo občin, Zvezo občin Slovenije, Združenjem mestnih občin Slovenije, danes z elektro podjetji, s humanitarnimi organizacijami, tako da široko zapeljujemo proti koncu ta projekt z vsemi deležniki.

Je pa treba povedati, da bodo vključena v ta sporazum elektro podjetja, podjetja s področja energetike, komunalna podjetja, občine bodo vključene predvsem kot lastnice komunalnih podjetij, predvideva se odpis, kar se tiče dolgov v povezavi z vrtci in prehrano. In po drugi strani država – FURS bo odpisoval davčne dolgove in pa Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve dolgove ljudem, ki so nastali v primeru preveč izplačane denarne socialne pomoči varstvenega dodatka ali otroškega dodatka. Gre pa seveda za to, da so zamejene kategorije, ker želimo ta odpis dolgov za socialno najranljivejše. To je ves čas tudi dogovorjeno tudi z vsemi, ki vstopajo v to, to bodo prejemniki denarne socialne pomoči, varstvenega dodatka, veteranskega dodatka in pa tudi prejemniki otroškega dodatka, in sicer prvega razreda, drugega razreda, in pa v

primeru družin, ki prejemanjo tretji razred, če imajo poleg tega tudi dodatek za veliko družino ali odločbo o negi za pomoč otroku. Torej relativno širok krog ljudi, približno o 100 tisoč ljudi govorimo. Mi bomo pripravili tudi čim bolj preprosto izvedbo v smislu, da bomo pomagali podjetjem pri implementaciji vsega skupaj. Zavedamo pa se, da gre za velik zalogaj, ki ga bomo skupaj z njimi vodili. Pomembno pa je tudi vzpostaviti, kateri dolgovi se lahko odpisujejo, namreč v predlogu je zapisano, da so dolgovi, ki so na dan 31. 12. 2014 stari več kot eno leto zapadlosti, torej dejansko se odpisuje dolgove, nastale v 2013, 2012 ali prej. Zakaj je temu tako? Ker nismo želeli ustvarjati moralnega hazarda. Sporočilna vrednost tega projekta nikakor ni želela biti, da se naj ne plačujejo računi, da je kakorkoli s tem povezano, vendar gre za to, da počistimo za nazaj na nek način ljudem, ki v času krize niso zmogli tega in so seveda prejemniki teh prejemkov, s katerim kažejo, da so najbolj ogroženi. Ker pa gre za celoviti paket, gre tudi za programe socialne aktivacije, program deložacije in drugo širšo problematiko, ker se zavedamo seveda, da kljub temu, da bo delno odpisan dolg, seveda po odpisu ne bo zgodba končana in ne bomo vseh problemov ljudi rešili, bomo pa delno zmanjšali njihove težave. Ključno pa je to, da je prostovoljno in da vsi skupaj ... / znak za konec razprave/ ... torej država, občine in podjetja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa, gospa ministrica. Vidim, da projekt gre v pravo smer. Želela pa bi še, da nam razložite še o predplačniških karticah. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo.

Pri tem paketu gre za odpis dolgov, kjer je en steber. Drugi steber je predvsem to, kar ste že sprejeli v Državnem zboru, kar je Ministrstvo za pravosodje predlagalo, to je socialno novelo Zakona o izvršbi, kjer smo preperečili to, da bi banke zaračunavale vpogleda, in uredili, da tudi na ta veteranski dodatek ni možna izvršba. Skratka dejansko ta socialna novela.

Hkrati pa, na žalost, smo soočeni s tem, da se nekaterim zapirajo računi v bankah, zato je nujno, da tudi vzpostavimo projekt predplačniške kartic, kjer bodo lahko državljani in državljanke, ki se bodo odločili, dobili predplačniško kartico, na kateri bodo imeli nakazane socialne transfere in s katero bodo lahko tudi imeli sicer omejene dvige na bankomatih. Dejansko bo to plačilna kartica, ki jim bo omogočala, če nimajo tekočega računa, da normalno poslujejo v finančnem svetu, če

tako rečem. To je ena izmed pomembnih stvari, ki jih že dlje časa poskušamo dogovoriti. Jaz upam, da se bodo banke prijavile na razpis, ki smo ga na ministrstvu prijavili. Mislim, da je razpis 2. 7. Zunaj. Računamo, da, če bo vse tako, kot je prav, bi bila ta predplačniška kartica zagotovljena do konca leta. Morate vedeti, da približno 10 tisoč ljudi ima tako ali drugače probleme z blokiranimi računi, da so prejemniki teh naših državnih socialnih transferjev. Tako da bo to za to skupino ljudi pomoč.

Tretji del paketa, ki pa je morda tudi najbolj zanimiv, je pa predvsem deložiranim družinam, iz katere je sploh izšlo ves ta projekt. Tukaj smo pa dejansko aktivirali trenutno možno 12 stanovanj. Podjetje Lesnina, d. o. o., bo brezplačno opremilo vsa ta stanovanja. Predvsem želimo sodelovati. Dogovor je s humanitarnimi organizacijami, Rdeči križ, Karitas in Zveza prijateljev mladine, da bomo skupaj sodelovali, predvsem, da bodo oni lahko dodeljevali ta stanovanja in pa skrbeli tudi za te ljudi, predvsem družine, ki danes v svojem lokalnem okolju, ker zakon, stanovanjski zakon jasno določa pristojnosti, kdo je tisti, ki mora zagotoviti, in to so občine, nekeje pač teh kapacitet ni dovolj, tako da bo teh dvanajst, v tem trenutku dvanajst stanovanj služilo temu, da družinam pomagamo, da jih ne razselijo, da jih ne razdvojijo, da torej aktivno pomagajo Rdeči križ, Karitas in Zveza prijateljev mladine pri programu pomoči, da se razrešuje situacija, zaradi katere je družina prišla v to situacijo, da je bila deložiran. S tem projektom dejansko vzpostavljamo fond socialnih stanovanj za krizne namestitve za deložirance v sodelovanju z nevladnimi oziroma humanitarnimi organizacijami. To je tudi ena izmed izkušenj, ki je zelo pozitivna, da z neko pozitivno voljo lahko dosežemo dogovor. Tudi podjetja bodo donirala sredstva. Res gre za zanimiv projekt. V naslednjem tednu bo tudi javno ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Jelka Godec bo postavila vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. Izvolite.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo. Lep pozdrav ministrici!

V prejšnjem tednu je javnost oziroma predvsem osnovne šole razburilo stanje glede učbenikov v osnovnih šolah. Na Odboru za šolstvo smo to tematiko sicer predelali, da ministrstvo pripravlja določene ukrepe, pa vendar, večina učbenikov v šolskih skladih je neprimernih glede na učni načrt pa tudi glede na to, da so že, lahko rečemo, dotrajani in tudi, kot sem dejala, neveljavni. So pa ravnatelji dobili, mislim da, 14 dni nazaj obvestilo, koliko denarja bodo dobili za zamenjavo teh učbenikov. Eden izmed ravnateljev piše, da je vrednost nakupa

učbenikov, pa so jemali samo tiste manjkajoče učbenike, ki jih res potrebujejo, nekje tisoč 100 evrov, ministrstvo pa jim je odobrilo nekje 10 %, torej 110 evrov približno, da ne bom v točnih številkah. Ravnatelji se sprašujejo, ali ministrstvo pričakuje od njih, da bodo denar dobili kje drugje, zagotovili pač iz tistega fonda, ki ga dobijo osnovne šole za delovanje ali zaračunajo staršem, kar je seveda dokaj neresno s strani ministrstva, če je pač takšen način razmišljanja. Namreč ubadajo se tudi z drugimi zadevami, financ je seveda manj, šole dobivajo vedno manj financ, ministrstvo pa jim nekako nalaga nove in nove naloge. Dotaknila sem se že sama v poslanskih vprašanjih neobveznih izbirnih vsebin, ki so prav tako bile dane v letu 2013 brez dodanih finančnih sredstev, potem tuji jezik v prvi triadi in tako naprej.

Moje vprašanje je:

Ali bo ministrstvo mogoče s kakšnimi dodatnimi finančnimi spodbudami osnovnim šolam le zagotovilo finančna sredstva, da bodo lahko nakupile tiste najnujnejše učbenike za izvajanje pouka?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovana gospa poslanka!

Podala bom aktualne informacije predvsem glede na to, da smo tudi v zadnjih tednih res aktivno na vezi tako s predstavniki Združenja ravnateljev kot seveda z založniki in tudi našimi strokovnimi sodelavci za reševanje te aktualne problematike.

26. 6. so vse šole posredovale aktualne potrebe po zamenjavi učbenikov, in sicer v skladu s sklepom strokovnega sveta s konca maja gre namreč za aktualizacijo tretje triade. To je bil tudi skupen dogovor vseh deležnikov. Na tej osnovi so šole zdaj izpostavile, pravzaprav vse tiste najbolj nujne potrebe, kot ste že sami omenili. Te potrebe v celoti za vse šole, ki so vnesle aktualne podatke, znašajo 3 milijone 100 tisoč evrov. V skladu s tem, ker je pred tem ministrstvo že zagotovilo 2 milijona sredstev v ta namen, smo tudi zagotovili z okrožnico in bili tudi sicer z vsemi deležniškimi skupinami v aktivni navezi, da bomo do konca julija natančno sporočili, na kakšen način bodo vse te potrebe tudi zagotovljene in s kakšno plačno dinamiko. To pomeni, da bodo šole do zadnjega, torej zagotovo v zadnjem tednu še pred tistimi dejanskimi resnimi počitnicami dobile natančna navodila, kako bomo poravnavali oziroma skupaj z njimi pokrili vse dejanske potrebe, in to vse potrebe, ki so jih vnesli na dan, 26. 6. To je tudi dogovor tako s predstavniki Združenja ravnateljev kot seveda tudi založniki, ki morajo potem izvesti kar zahtevno nalogo, da lahko do 1. septembra zagotovijo učbenike. Vem, da je bilo na različne načine iz različnih zornih kotov

podanih potem tudi nekaj interpretacij tistih okrožnic, ki so jih šole dobile, vendar to je sedaj aktualno dejansko stanje in seveda naše zagotovilo, da skušamo res vsem glede na sporočene potrebe zagotoviti tudi aktualizacijo učbenikov, ker se zavedamo, da to je nekaj, kar je res nujno imeti na mizah 1. Septembra. Predvsem pa se zavedamo, da je pred nami izziv celovitega modela reševanja učbeniških skladov, še posebej v povezavi z učnimi načrti sistemskega pristopa in postopnega reševanja z resnim premislekom. Zato smo tudi ustanovili že delovno skupino, sestavljeno iz predstavnikov staršev, ravnateljev, založnikov, strokovnjakov, s katerimi bomo skupaj že takoj ob koncu počitnic začeli z iskanjem najboljšega koncepta za reševanje učbeniške politike in seveda tudi razmisleka o tem, kako ta učna gradiva ne samo sistematično aktualizirati, ampak tudi pripuščati tudi druge oblike učnih gradiv, kot recimo različne e-dopolnila, e-učbenike, tam kjer se zdi smotno in smiselno oziroma potrebno, in na ta način res sistematično reševati to zatečeno stanje zadnjih deset let. Veste, da se je veljavnost učbenikov preprosto samo podaljševala, hkrati pa se seveda samih skladov ni obnavljalo. Tukaj bomo vzpostavili dialog tako s starši kot seveda predstavniki stroke in vsemi ostalimi, da najdemo nek uravnotežen mehanizem, ki bi seveda zagotavljal dobre učbenike, aktualne učbenike in seveda tudi zmanjšal to nepredvidljivost, ki je bila zagotovo dana šolam v zadnjih mesecih. Mislim, da si tega nihče več ne želi, tudi vnaprej. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš bo postavil vprašanje ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.
Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik, spoštovani predstavniki vlade, še posebej gospod minister Klemenčič!

Danes ponavljam ustno poslansko vprašanje, ki sem ga postavil dva meseca nazaj, pa ne vem, zakaj še do danes nisem uspel dobiti odgovora na seji Državnega zbora. Dva meseca nazaj sem izpostavil, da želim dobiti odgovor čim prej, tako da sem seveda tudi v tej želji dal vlogo oziroma prošnjo za pisni odgovor, ampak kot povedano, tega še do danes ni bilo. Sam sem na to temo postavil že tudi več ustnih poslanskih vprašanj, tudi pisnih.

Govoril bom o poplavah reke Drave leta 2012. Poplave Drave 5. in 6. novembra 2012 so prizadele preko 8 tisoč Slovenk in Slovencev vse od Dravograda pa če gremo najprej vse do Gorišnice, Markovci in še bi lahko našteval. Je pa bila škoda izjemna. Šlo je za pravo katastrofo, naravno katastrofo, pri kateri pa je bil odgovoren tudi človeški faktor. Škode v Sloveniji je bilo takrat 373 milijonov evrov. Strinjamo se,

da gre za izjemno visoka finančna sredstva, ko se tukaj v Državnem zboru pogovarjamo in nekako poskušamo praskati po 500 tisoč evrov, po milijon evrov, si sploh ne znam predstavljati, kaj predstavlja 373 milijonov evrov.

Zanima me:

Kako si boste kot minister za pravosodje prizadevali, da bo pravici zadoščeno, da bodo tisti, ki so vodo spustili iz Avstrije, za to odgovarjali in seveda tudi škodo poravnali?

Kako bo pri tem zagotavljanju pravno pravične države in ustavnih pravic odigralo svojo vlogo državno pravobranilstvo?

Naj vas ob koncu tega prvega dela razprave spomnim, da bodo 6. novembra letos potekli vsi roki, do katerih se morajo vložiti odškodninske tožbe proti tistim, ki so odgovorni za te poplave, in časa ni več veliko. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Goran Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, podpredsednik.

Spoštovani poslanec Čuš, jaz se vam resnično opravičujem, da niste dobili odgovora prej, pisnega odgovora posebej, ker bi ga morali dobiti, to je bil očitno spregled na naši strani, še toliko bolj pa zato, ker vam ne morem dati celovitega odgovora, zato ker za to področje ni naše ministrstvo neposredno vključeno. Drži pa, da posredno je preko Državnega pravobranilstva.

Kot vam je verjetno znano, je Vlada ustanovila posebno delovno in pogajalsko skupino v zvezi s posledicami poplav Drave leta 2012, ki ga vodi Ministrstvo za okolje in prostor. V tej delovni in pogajalski skupini, ki jo vodi Ministrstvo za okolje in prostor, sodelujejo tudi Državno pravobranilstvo, Dravske elektrarne in Ministrstvo za zunanje zadeve. Državno pravobranilstvo ne more, nima pristojnosti, da bi v imenu prizadetih ljudi – in dejansko se gre povsem strinjati z vami, da je bila povzročena velika škoda – vodilo, recimo, odškodninske postopke ali pogajanja z odgovornimi v Avstriji. Pomaga pa pri strokovnih in pravnih podlagah, in kolikor sem bil obveščen s strani kolegice ministrice, je ta delovna skupina in pogajalska skupina dosegla določen napredek. Več v tem trenutku ne morem reči, zaradi tega ker so informacije, ki sem jih pridobil, bomo rekli, iz druge roke in ker ta pogajanja še potekajo. Možnosti so pa tako glede morebitnih podaljšanj rokov, morebitnih poravnav, zasebnih tožb in tako naprej. Tako da toliko zaenkrat z moje strani.

Državno pravobranilstvo, kolikor je pač to mogoče, pa sem obveščen, da aktivno sodeluje pri pomoči in pri pripravi strokovnih podlag za uveljavljanje te odškodninske odgovornosti. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš, izvolite, zahteva za dopolnitev odgovora.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Da, drži. Jaz se zahvaljujem za prvi del odgovora. Rad bi povedal, ko sem postavil ustno poslansko vprašanje ministrici za okolje, sem v tistem trenutku bil tudi vabljen na sestanek na Ministrstvo za okolje. Tam sem se seznanil s kronologijo po letih, po dnevih, po mesecih in moram povedati, da mi je vsa problematika že precej dobro znana. Nisem pa mogel mimo podatka, ko sem slišal, da naj bi Državno pravobranilstvo predlagalo, da se odpre meddržavna pogajanja s sosednjo Avstrijo in se od sosednje Avstrije zahteva sredstva za poplačilo škode izključno na javni infrastrukturi. Namreč, ko sem to slišal, najprej nisem mogel verjetni, ker dobil sem občutek, če bo tako res, kot Državno pravobranilstvo tudi predlaga, bomo vse te oškodovance, vseh teh 8 tisoč ljudi pustili na cedilu.

Na drugi strani so oškodovanci tudi sami rekli, mi želimo samo, da dobimo analizo, s katero lahko vložimo tožbene zahtevke proti tistemu, ki bi naj spustil vodo. In kaj se je zgodilo? Dobimo odgovore, da je vse to interno gradivo Vlade in enostavno ne morejo oškodovanci priti do nobenega dokumenta, s katerim bi lahko vložili te zahtevke. Bile so vložene že prijave proti neznanemu storilcu v Gorišnici na policijski postaji v Moškanjcih in je tožilstvo reklo, češ da ni dovolj dokazov, bilo je vloženo tudi v Celovcu, tam pa se je sodnica izrekla, da se mora najprej odločiti, na kateri stopnji se to rešuje oziroma katero sodišče je za to pristojno. In 6. november 2015 bo tu. Po parlamentarnih počitnicah imamao mesec ali dva in moram povedati, da sem nad tem seveda razočaran. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Klemenčič, izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Dodal bi samo to. Kar se Državnega pravobranilstva tiče, je njihovo stališče, ki ste ga izpostavili, očitno pa zadevo boljše poznate kot jaz – mislim, iskreno –, je sicer na nek način razumljivo. Državno pravobranilstvo je odvetnik države in v tem smislu, recimo, infrastrukture. Verjamem pa vendarle, da se dela tudi na tem, da se ima v očeh in v vidu posamezne zasebnike, oškodovance ljudi v tem podeželju. Čisto iskreno, o tem sem prej nekoliko dlje govoril s pristojno ministrico, verjamem, glede na to, kar mi je povedala, da precej aktivno in zavzeto deluje v smeri, da bi se te stvari razrešile. Kar pač lahko storimo na Ministrstvu za pravosodje v razmerju do Državnega pravobranilstva bom pa, obljubljal, storil v zvezi s tem konkretnim primerom. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Čuš Andrej, izvolite, postopkovno.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Da, drži. Mogoče je bila prvotna naloga Državnega pravobranilstva res, da je odvetnik države, ampak Državno pravobranilstvo je plačano tudi iz davkov in sredstev, ki jih dajo državljanke in državljani. In jaz bi v tej luči tudi razmišljal, da bi Državno pravobranilstvo bilo v službi vseh državljanek in državljanov, zato dajem postopkovno, da opravimo razpravo o odgovoru na naslednji seji Državnega zbora. Predvsem pa bi rad to, to dajem predvsem z namenom, da slovenska politika stopi skupaj in da poiščemo najboljše možne rešitve ne samo za državo, nampak tudi za vseh 8 tisoč ljudi, ki so čez noč izgubili vse premoženje, ki so ga imeli, hiše in tako naprej. Problematika je izjemna in tukaj jaz mislim, da ne smemo gledati, kdo to predlaga in iz katere stranke je, ampak glede na to, da imamo že časovnico, ki nam ni najbolj prijazna, bi res prosil, da malo pozabimo na to in stopimo skupaj, pa dajmo čim prej nekaj narediti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš, o vašem postopkovnem predlogu bo Državni zbor odločal v sredo, torej jutri v okviru glasovanj.

Dr. Jasna Murgel bo postavila vprašanje ministrici za zdravje, Mariji Milojki Kolar Celarc. Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Spoštovana gospa ministrica, kot ste verjetno seznanjeni, smo imeli letos 19. 3. skupno sejo Odbora za delo, družino, socialne zadeve in Odbora za zdravstvo, kjer smo imeli obsežno razpravo na temo celostne obravnave in ureditve položaja otrok s posebnimi potrebami. Na tej seji so bili sprejeti sklepi, s katerimi je bilo trem pristojnim ministrstvom, torej šolstvu, zdravstvu in socialni, naloženo, da celostno uredijo to problematiko ureditve položaja otrok s posebnimi potrebami. Upam, da se na tem področju kaj dela, na tem tudi nekako sodelujemo.

Zdaj pa k eni bolj konkretni zadevi, ki smo jo tudi obravnavali na teh dveh odborih, in sicer je na tej seji pediater dr. Tadej Aučin, ki je pediater na Pediatrični kliniki, član Zdravstvenega sveta pa tudi član Razširjenega strokovnega kolegija za pediatrijo na Ministrstvu za zdravje, izpostavil, da je področje obravnave otrok s posebnimi potrebami ni celovito urejeno. Povedal je tudi, da je Stalna strokovna skupina za otroke z motnjami v razvoju pripravila predlog celostne obravnave otrok s posebnimi potrebami s ključno z širitvijo timov v razvojnih ambulantah. Po njegovih besedah je bil ta predlog že obravnavan na Razširjenem strokovnem kolegiju za pediatrijo in je bila tudi sprejeta revidirana verzija tega predloga.

Zato vas, ker naj bi bil predlog v fazi obravnave na Zdravstvenem svetu sprašujem naslednje:

Ali je bil predlog celostne obravnave otrok s posebnimi potrebami, ki ga je pripravila ta Stalna strokovna skupina za otroke z motnjami v razvoju, že sprejet na Zdravstvenem svetu?

Ali je Zdravstveni svet že obravnaval problematiko, vezano na potrebe po povečanju števila fizioterapij za otroke s posebnimi potrebami?

Vemo, da je to eden od najbolj izpostavljenih problemov v razvojnih ambulantah.

Kakšno rešitev je Zdravstveni svet sprejel?

Na kakšen način bo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije upošteval sklepe Zdravstvenega sveta v zvezi s tem?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Milojka Kolar

Celarc.

Izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo, spoštovani, gospod podpredsednik. Gospa poslanka, ostali poslanci!

Res je, da je bila marca skupna seja odbora, in moram povedati, da vsa tri ministrstva intenzivno delamo na tematiki in pripravljamo gradivo, tako da bomo realizirali te sklepe in ugotovili, kje bo prav vstopna točka za vse te otroke s posebnimi potrebami.

Zdaj pa dovolite, da vam odgovorim na vašo zelo konkretno vprašanja zastavljena.

Stalna strokovna skupina za otroke z motnjami v razvoju pri Razširjenem strokovnem kolegiju za pediatrijo je pripravila nov predlog širitve programa celostne obravnave otrok z motnjami v razvoju v razvojnih ambulantah in je dne 26. februarja letos Razširjeni kolegi za pediatrijo ta predlog poslal Zdravstvenemu svetu v obravnavo. 18. junija letošnjega leta, se pravi pred slabim mesecem, je predsednik Zdravstvenega sveta seznanil predlagatelja, da je komisija z oceno vlog načelno podprla program širitve timov razvojnih ambulant, vendar je menila, da so potrebne dodatne razjasnitve, ki se bodo najbolj pokazale, ko bo predlagatelj pripravil klinično pot in dopolnil vlogo na novem obrazcu. Strokovne predloge razširjenih strokovnih kolegijev, ki vplivajo na vsebino in obseg zdravstvenega varstva, s tem pa seveda tudi na zdravstveno politiko in financiranje tega, obravnava in potrjuje Zdravstveni svet kot najvišji strokovno usklajevalni organ na področju zdravstvenega varstva. Tako Zdravstveni svet oblikuje vsebino zdravstvenih programov, stališča njihove izvedljivosti, enakomernega razvoja vseh strok in tudi načela enake dostopnosti. Zdravstveni svet bo obravnaval povečanje števila fizioterapij za otroke s posebnimi potrebami v razvojnih ambulantah v okviru že prej omenjenega predloga širitve, ker

to ni samostojen program in o tem ni potrebna posebna odločitev.

Samega povečanja števila fizioterapij za otroke s posebnimi potrebami v razvojnih ambulantah tako ni treba opredeliti kot nov zdravstveni program, zaradi tega tudi ni nobene posebne potrebe, da bi Zdravstveni svet o tem samostojno odločal.

Lahko pa vam z veseljem povem, da smo na arbitraži za splošni dogovor za pogodbeno leto za 2015 partnerji že soglasno sprejeli predlog Združenja zdravstvenih zavodov in smo vsem izvajalcem, ki imajo program razvojne ambulante v standardu, povečali kadrovske normativ za enega nevrofizioterapevta. In kot veste je Vlada splošni dogovor že sprejela, jutri je tudi skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje, kjer so znotraj finančnega načrta, zagotovljena so tudi sredstva za te programe oziroma za tega dodatnega nevrofizioterapevta, okoli 650 tisoč evrov. In takoj ko bo tudi na skupščini ta dogovor še potrjen in rebalans načrta, se bo ta fizioterapevt lahko odobrila in šel v izvajanje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Marko Pogačnik bo postavil vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo.

Spoštovani minister dr. Mramor, želim vam zastaviti vprašanje v zvezi z izdajo petletnih obveznic v višini 100 milijonov evrov, ki jih je pred dnevi izdal SDH.

Zanimajo me predvsem razlogi, za izdajo teh obveznic v tej višini 100 milijonov evrov.

Kakšno je stališče Ministrstva za finance do izdaje teh obveznic?

Ali je eden izmed vzrokov za izdajo teh obveznic tudi predlog klasifikacije naložb, ki sta ga pripravila Vlada Republike Slovenije in Ministrstvo za finance, in je s tem, bi rekel, to eden izmed dokazov, da pri tem predlogu klasifikacije SDH tekoče iz svojih likvidnostnih sredstev ne more poravnati obveznosti, ki mu jih narekujejo Zakon o denacionalizaciji in Zakon o žrtvah vojnega in povojnega nasilja, na kar smo v Slovenski demokratični stranki že pred časom tudi opozarjali?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Dušan Mramor, izvolite.

DR. DUŠAN MRAMOR: Spoštovani poslanec, mag. Marko Pogačnik, SDH je v začetku tega leta začel s postopki refinanciranja in reprogramiranosti obstoječih dolgoročnih zadolžitvev, ki zapade v plačilo leto 2015 in 2016, v skupni višini 455 milijonov evrov in so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije. SDH je namreč ocenil, da prilivi iz prodaje kapitalskih naložb vključujoč prilive prvega

privatizacijskega paketa ne bodo zadoščali za poravnavo zapadlih dolgoročnih posojil in zakonskih obveznosti. Ministrstvo za finance je 23. januarja letos izdalo soglasje k začetku postopka zadolžitve v skupni višini do 455 milijonov evrov, bodisi z zadolžitvijo pri poslovnih bankah bodisi z izdajo dolžniških vrednostnih papirjev, to je obveznic brez porošstva Republike Slovenije. Ob izvedbi postopka in pridobitvi ponudb tako za dolgoročno zadolžitvev pri poslovnih bankah kot tudi za organizacijo izdaje dolžniških vrednostnih papirjev je SDH prišel do sledečih ugotovitev. Poslovne banke so pripravljene podaljšati obstoječe zadolžitve, ki zapadejo v plačilo v letu 2015 in ki so zavarovane s poroštvom Republike Slovenije v višini 300 milijonov evrov, to se pravi v okviru Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti SDH v višini 300 milijonov evrov iz naslova najetih kreditov in izdanih obveznic za financiranje Sod. V letu 2010 je po tem zakonu namreč možno podaljšati obstoječe zadolžitve in tudi porošstva za obdobje dveh let. Nadalje so pridobili ponudbe za organizacijo izdaje dolžniških vrednostnih papirjev in ocenili, da bi lahko na ta način refinancirali in obenem podaljšali zadolžitve, ki zapadejo v letu 2016 in jih ni mogoče podaljšati s poroštvom Republike Slovenije. Obseg izdaje so ocenili v višini do 150 milijonov evrov. Obveznica je bila uspešno izdana v višini 100 milijonov evrov po kuponski fiksni obrestni meri 2,5 % in bo namenjena za odplačilo obstoječih zadolžitvev, ki zapadejo v plačilo v letu 2016. Tukaj gre za 135 milijonov teh zadolžitvev s poroštvom Republike Slovenije, najetih po obrestnih merah 3- ali 6-mesečni evribor plus 2,4 do 3,35 %. Obveznice so bile izdane brez državnega porošstva, kar sem že povedal. Glede na to, da se je SDH uspel zadolžiti z izdajo obveznic v ustrezni višini, z ugodno obrestno mero in brez poroštev države, menim, da je bila zadolžitvev SDH z izdajo obveznic smotrna.

Refinanciranje preostalih finančnih obveznosti, ki zapadejo v letu 2016, bo izvedeno postopno, v skladu z dinamiko poravnavanja obveznosti in likvidnostnim načrtom SDH. Zavedamo se, da pravkar sprejeta strategija upravljanja kapitalskih naložb delno zamejuje SDH pri prostem razpolaganju s svojimi kapitalskimi naložbami, zato načrtujemo konec leta 2016 in v letu 2017 zamenjavo portfelja, naložb med Republiko Slovenijo in SDH, ki bo zagotovila ustrezno likvidnost SDH za pokrivanje obveznosti po sprejetih zakonih.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo postavila vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu. Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo, spoštovani.

Na problemski konferenci v Lipici dne 23. 6. 2015 vaš državni sekretar gospod Marenče ni znal pojasniti, kateri od predlaganih scenarijev, ki jih je pripravil SDH, je sprejemljiv za kmetijsko ministrstvo, in kdaj se lahko pričakuje vaša odločitev. Seveda pa je v obeh primerih tudi državni sekretar na veliko pojasnjeval, kako je za Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano najbolj pomemben konj in da je zanj v Kobilarni Lipica odlično poskrbljeno. Javni zavod Kobilarna Lipica v letu 2014 ni pridobil soglasja k vsem zaposlitvam v skladu s kadrovskim načrtom potrjenega programa dela za leto 2014, čeprav formalnih razlogov, ki bi to onemogočali, ni bilo. V primeru, da se težave z zaposlovanjem in usposabljanjem kadra na področju konjeništv ne bodo začele reševati urgentno, bo ogroženo ne le izvajanje rejskega programa, temveč tudi programa lipiške šole jahanja. Na področju vzdrževanja zaradi nesprejetega programa dela in pomanjkanja sredstev niso uspeli zagotoviti novih delovnih strojev, stari pa so v takšnem stanju, da njihovo vzdrževanje ni več ekonomsko upravičeno. Zaradi manjkajočega nakladača, je bilo, recimo, treba najeti zunanjega izvajalca za odvoz in manipulacijo hlevskega gnoja in enaka situacija je tudi pri košnji.

Nimam časa naštetih vse, kar bi lahko, zato vas sprašujem:

Zanima me, zakaj še ni sprejeta odločitev glede nadaljnje organiziranosti družbe Lipica Turizem, d. o. o.?

Kakšne bodo relacije in sodelovanje z Javnim zavodom Kobilarna Lipica?

Kako si predstavljate uspešno poslovanje in trženje obeh subjektov, ki delujeta na zavarovanem območju v Lipici?

Kdaj konkretno lahko pričakujemo odločitev glede nadaljnje usode Lipice kot celote?

Zakaj samo na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano vztrajate na dveh ali celo več subjektih na območju Lipice, če pa so tudi vsi prisotni na problemski konferenci v Lipici ugotavljali, da je Lipica lahko uspešna le kot ena celota, z vsemi dejavnostmi, tako kot to velja za vse primerljive kobilarne v Evropi?

Če k temu dodam še dejstvo, da so brez vaše in naše vednosti, konja lipicanca vpisali v Unescovo kulturno dediščino v Avstriji, se upravičeno sprašujem:

Ali je za konja lipicanca pod vašim ministrstvom res tako zelo poskrbljeno kot še nikoli?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Spoštovani predsedujoči, spoštovana gospa poslanka, spoštovani poslanke in poslanci!

Najlepša hvala za vaše pomembno vprašanje, katerega se veselim. Moram povedati, da ste napačno obveščeni, španska jahalna šola ni

vpisana na seznam kulturne dediščine pri Unescu, je pa v fazi vpisa. Dejstvo je, da je pri fazi vpisa imela zapisan tudi stavek, ki pa smo ga do tega trenutka v pogovorih na obeh državah že uspeli spoznati kot napačnega, in se ta stavek iz procedure umika. Tako da bo od tega trenutka naprej seveda Slovenija pazila, vse poteka tako, kakor je tudi dogovorjeno, vendar španska jahalna šola kot takšna, brez spornega stavka, za nas ni sporna. Moram tudi povedati, da se nadaljuje projekt vseh evropskih kobilarn, da pa skupaj vpišejo lipicanca kot snovno dediščino v Unescov seznam, za kar mislim, če nam uspe, da bo pa res pravi pokazatelj dobrega sodelovanja.

Mogoče tudi pomembna informacija – ne samo za leto 2014, tudi program za leto 2015 je sprejet, omogoča tudi zaposlovanje, seveda pa je treba zahtevati, da mora tudi Kobilarna Lipica kot javni zavod pač v bistvu delovati racionalno. Samo ministrstvo zagotavlja, kakor je bilo tudi do zdaj, 2,8 milijona evrov za delovanje tako kobilarne kakor tudi ostalih javnih potrebnih služb, ki jih opravlja za potrebe kulturne krajine, dodatno smo letos zagotovili še približno četr milijona evrov, tako da lahko investicijski projekti, ki potekajo, potekajo nemoteno. Tisto, kar je pa posebej pomembno, je pa naslednje. Meni je, kakor tudi verjamem vam, gospa poslanka, znana večletna usoda Lipice, kaj se je dogajalo leta 2007, kaj se je dogajalo leta 2010, 2011, 2012 in 2013. Moram povedati, da je po skoraj desetletjih životarjenja, kar se tiče Kobilarne – bistvo ledvičke v Lipici je pa kobilarna –, se stvari zelo pozitivno premikajo, konj kot takšen je varen, zlasti z rejskega vidika, treba je povedati, da tam sledimo genetske cilje. Zelo dosti se investira, poteka pet pomembnih projektov. Moram jih omeniti, ker vse vplivajo na dvig kvalitete same lokacije in verjamem, da v naslednjem koraku tudi na dvig obiska. V tem trenutku poteka obnova objekta graščina za milijon in pol evrov, obnova objektov in postavitve muzeja kočij, kraške kočje in muzejske kulinarike v vrednosti 710 tisoč evrov. Potem sklop C – revitalizacija kulturne dediščine in ureditev zunanjih površin, ureditev zunanje razsvetljave in optike in izgradnja čistilne naprave. Tako da premiki so opazni kot tudi vidni, če se obišče ta lokacija.

Kar se tiče stališča Vlade do predloga SDH – stališče nastaja, tudi samo ministrstvo je že dalo svoje mnenje v vladno usklajevanje. Potrudil se bom, ni pa odvisno samo od mene, da v bistvu ta dokument Vlada sprejme. Bi vas pa zelo rad opozoril na mnenje Zakonodajne službe, da tisti, ki ima vlogo, je lastnik, torej da ima nalogo lastnika, to je SDH nekatere odločitve mora sprejeti v skladu s svojimi pristojnostmi, ne pa da povprašuje o poslovnih odločitvah samo vlado, in to je zelo jasno stališče Službe Vlade za zakonodajo.

Dovolite pa, da vam tudi v tem trenutku povem za stališča tako ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kakor tudi

ministrstva, osnova te lokacije, zaščitene lokacije v Lipici je Lipicanec., vse ostalo je sekundarna in terciarna dejavnost. Zakaj ministrstvo misli, da bi bila združitev samega turizma z javnim zavodom napačna? Zato, ker imamo večdesetletno izkušnjo. Vemo, kam je ta izkušnja pripeljala, in ta izkušnja je ogrozila lipicanca kot konja. In jaz upam, da takšnih izkušenj, ki jih imamo, ne bomo tudi v bodoče ponavljali.

Strinjam pa se z vami v celoti pri naslednjem, Lipica kot prostor potrebuje eno točko, ki se trži. Naš predlog do Vlade in tudi do javnega zavoda je, da funkcijo profesionalnega trženja lokacije, vabljenje gostov na lokacijo Lipica prevzame sama kobilarna kot javni zavod. To nalogo naj opravlja profesionalno in ne amatersko. Pričakujemo pa seveda, da hotel, ki je na tej lokaciji, bo pa del te funkcije, ki jo bo potem javni zavod opravljal, tudi sofinanciral. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, zahteva za dopolnitev odgovora.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala za besedo.

Ampak gospod minister, problem družbe Lipica turizem, d. o. o., je tudi vaš problem, saj ste ravno vi oziroma vaše ministrstvo lani septembra predlagali svetu javnega zavoda predlog sklepa, da se družba Lipica turizem, d. o. o., brezplačno prenese iz Javnega zavoda Kobilarna Lipica na Republiko Slovenijo.

Res me zanima:

Na osnovi kakšnih analiz in argumentov ste takšnih predlog speljali, predlagali svetu Javni zavod Kobilarne Lipica?

Zakaj se izogibate odgovorom glede razmer v družbi Lipica turizem, d. o. o., saj je družba do odločitve o brezplačnem prenosu na SDH sodila pod vaše ministrstvo in so predstavniki vašega ministrstva na svetu Javnega zavoda zagotavljali, da je prenos družbe na SDH najboljša rešitev tako za družbo, dobavitelje in predvsem za zaposlene?

Kljub vsem obljubam pa do sedaj že več kot pol leta spremljamo agonijo družbe Lipica turizem, d. o. o. In ravno vi, oziroma vaše ministrstvo je predlagalo Vladi predlog sklepa, naj Vlada prevzame poslovni delež Javnega zavoda Kobilarne Lipica in ga kot strateško naložbo prenaša v upravljanje Slovenskemu državnemu holdingu.

Res me zanima:

Na osnovi kakšnih analiz in argumentov ste to naredili in kako si predstavljate to rešitev za naprej?

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dejan Židan, izvolite.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala predsedujoči.

Moram povedati, da se te razprave veselim, saj verjamem, da če bo dovolj časa, bomo na koncu le ugotovili, da na lokaciji Lipice potekajo neke dejavnosti, ki so v javnem širšem interesu. Seveda meni najpomembnejša dejavnost je reja konj in skrb za lipicanca, druga najpomembnejša dejavnost je skrb za kulturno krajino in za kulturno dediščino, ki je posebej izražena. Strinjali se boste, verjetno, da turizem, privabljanje gostov, jim ugoditi in potem to tudi zaračunati pa ni javna dejavnost. To je navadna gospodarska dejavnost, ki ne sme računati na to, da bo s svojim slabim delovanjem kar naprej izčrpavala Kobilarno Lipica. In s tem tudi državo. Kaj se je dogajalo, zakaj je bilo potrebno, da se Lipica turizem, d. o. o., prenese na SDH in se išče nova pot? Zato, ker tudi lansko leto je Lipica turizem – ob tem, da ni plačevala najemnine – ponovno poslovala negativno, kakor tudi vsa leta naprej. Čeprav, če pogledamo leto 2007, če pogledamo zgodovino, s kakšnim namenom je bila ustanovljena, bila je ustanovljena z namenom, da bo poslovala dobičkonosno in del dobička prenašala na matično družbo in bo delno razbremenila državo. Efekt je bil pa napačen. In kakor veste, je država tudi samo Lipico turizem, d. o. o., vmes dokapitalizirala, nekateri postopki s tem v zvezi tudi potekajo. Še enkrat bi rad poudaril, če verjamem, da je v Sloveniji soglasje, da je lipicanec, da je stvar širše javnosti in javnega interesa, če je kulturna dediščina v Lipici stvar javnega interesa, verjamem, da bomo tudi lahko dosegli soglasje, da pa je izvrševanje navadne turistične dejavnosti čisto navadna gospodarska dejavnost. Jaz verjamem, da se bo po sklepih – jaz upam, da jih bo Vlada čim prej sprejela – dalo Lipici turizem, d. o. o., možnost, da živi, da dobro posluje, če pa bo tudi naprej poslovala slabo pomeni, da si je tudi svojo usodo zapisala sama. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, postopkovna zahteva.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Ja, predlagam, da se o problematiki Kobilarne Lipica opravi splošna razprava, in vas bomo budno spremljali glede vpisa v Unescovo kulturno dediščino.

Naj se pa samo, ker imam še kakšno minutko časa, dotaknem delavcev, kajti direktor je napovedal izplačilo regresa, izplačal je le 200 evrov bruto, dolguje še potne stroške za mesec maj in junij, 18. 7. pa zapadejo potni stroški za julij in seveda tudi plača. Delavcev je premalo, viški ur se nabirajo, ljudje so popolnoma utrujeni in razočarani in nas prosijo za pomoč. Zato predlagam, da se opravi razprava o tem, kajti stvar je res pereča. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, v okviru glasovanj.

Gospa Janja Sluga bo zastavila vprašanje ministrici za okolje in prostor, gospe Ireni Majcen.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Spoštovani ministrski zbor, spoštovana gospa ministrica!

V regionalnem razvojnem programu Savinske regije 2007–2013 predstavlja tretja razvojna os strukturni projekt, s katerim se povečuje konkurenčnost tega geografsko zelo širokega območja s povečano dostopnostjo ter krepki institucije in gospodarske povezave ob razvojni osi. Pri trudu za nameravani razvoj Celja se pod vprašaj postavlja dejstvo, da je marca 2015 Vlada Republike Slovenije sprejela sklep, da se zgornja trasa tretje razvojne osi izvede po variante F22, s priključitvijo na avtocesto A1 v Šentrupertu. To predstavlja za Celje najbolj oddaljeno možno rešitev od ostalih možnih variant. Takšna rešitev za Celje in regijo ne more prispevati k nameravanemu razvoju in ustrezni umestitvi v prometne tokove, zato je zelo zelo pomembno, kako se bo v prostor umestila srednja trasa. Če tudi ta namreč zaobide Celje, bo Celje in regija v nadaljnjih letih zagotovo razvojno nazadovalo. Za srednjo traso med avtocestama A1 in A2 je bilo v fazi izdelave predhodnih analiz in variant izdelano 36 variant ter razne kombinacije. Najustreznejša javno razgrnjena varianta poteka iz Celja, skozi Laško in naprej na jug, proti Novemu mestu. Na podlagi pripomb recenzentov, organizacij in zainteresirane javnosti je bila leta 2011 izdelana zadnja različica študije variant, s predinvesticijsko zasnovo in predana v potrditev na Ministrstvo za infrastrukturo. Po podatkih omenjenega ministrstva je tako dokumentacija pripravljena za javno razgrnitev. Prav tako je narejeno okoljsko poročilo. V ponedeljek 6. julija je v Celju potekala konferenca z naslovom Razvojni vidiki osrednjega dela tretje razvojne osi, katere name je bil predstaviti aktivnosti sprejemanja posameznih tras srednjega dela, predstavitev variant, študij in širši razvojni vidik trase ter odprtje širše razprave o vplivu umeščanja tretje razvojne osi na razvoj Celja in regije. Na konferenci sta sodelovala tudi minister za infrastrukturo ter državna sekretarka iz vašega ministrstva. Tam sta odgovorila na številna vprašanja.

Ker pa je tematika izredno pomembna in se tudi širša javnost želi slišati odgovore na ta vprašanja, vas prosim, da nam pojasnite: Kako potekajo aktivnosti na srednjem delu trase?

Kakšna je časovnica za ta projekt?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovana poslanka gospa Janja Sluga, hvala za vprašanje.

Ministrstvo za okolje in prostor je koordinator priprave državnega prostorskega načrta za gradnjo državne ceste med avtocesto A1 Maribor–Ljubljana na priključku Celje–Lopata in avtocesto A2 Ljubljana–Obrežje pri Novem mestu. Priprava tega državnega prostorskega načrta se je pričela na pobudo Ministrstva za promet januarja leta 2006. Izdelana sta, tako kot ste že navedli, študija variant s predinvesticijsko zasnovo in predlogom najustreznejše variante ter okoljsko poročilo. Po terminskem planu za pripravo državnega prostorskega načrta je bila sprejeta uredba o tem državnem prostorskem načrtu, kjer je predviden zaključek v letu 2018 – pač pod pogojem, da postopek priprave poteka tekoče, brez vsebinskih zapletov in s tvornim sodelovanjem vseh udeleženi. Kot omenjate to srečanje v Celju, vsaj po informacijah, ki so bile meni prenesene, se je prav to tvorno dobro sodelovanje pokazalo na tem sestanku, kar pomeni, da lahko uresničitev zastavljenih ciljev poteka po tem planu.

Investitor, torej Ministrstvo za infrastrukturo oziroma Direkcija za ceste, zagotavlja sredstva za izdelavo celotnega TPN in realno časovnico. Torej, po mesecih bi vam lahko sama predala, če bi nekako imela zagotovilo te direkcije, da bodo projekti izdelani. Vemo pa, da za izdalo projektov se pač potrebujejo finančna sredstva, sem pa prepričana, da bodo v direkciji vložili vse napore, da bi dejansko si zagotovili dovolj finančnih sredstev za pripravo projektov. Glede na to dejstvo pripravlja MOP skupaj z Ministrstvom za infrastrukturo, Direkcija za ceste, program nadaljnjih korakov priprave državnega prostorskega načrta s ciljem, da bi se zaključila trenutna faza priprave tega prostorskega načrta. Torej letošnje jesen bi tako organizirali javno predstavitev študije variant s predlogom najustreznejše variante in okoljskega poročila, pridobili mnenje zainteresirane javnosti, lokalnih skupnosti, nosilcev urejanja prostora in bi predlagali Vladi Republike Slovenije sprejetje odločitev o najustreznejši varianti.

Po tem postopku, ki bi se lahko zaključil pozno v jeseni ali v začetku zime, pa bi pristopili k pripravi nadaljnjih korak in seveda investitor bi moral zagotoviti sredstva za pripravo ustrezne dokumentacije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo postavila vprašanje ministrici za zdravje Mariji Milojki Kolar Celarc, izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem v dvorani, spoštovana ministrica!

Ministrstvo za zdravje je že v lanskem letu začelo s pripravo pravilnika o izvajanju nujne medicinske pomoči in sama problematika

tega pravilnika je prinesla kar veliko negotovanja med tako med samo stroko kot med širšo javnostjo v lokalnih skupnostih. Zaradi tega smo v Državnemu zboru najprej opravili dve javni obravnavi, dve izredni seji Odbora za zdravstvo in nato še eno izredno sejo tudi Državnega zbora na to temo. Vendar takrat tako ministrstvo kot tudi koalicija niste hoteli prisluhniti pripombam in predlogom stroke in tudi terena, kot sem že rekla. No, ministrstvo pa je potem v zadnjem hipu tik pred objavo pravilnika nekako le stopilo korak nazaj in se na podlagi prejetih pripomb vendarle odločilo, da predlog pravilnika do nadaljnjega ne bo posegal na področje nujne medicinske pomoči in dežurstva na periferiji, kolikor je znano, do leta 2019.

Za pripravo stališč in analize za reorganizacijo in oblikovanje nove mreže službe nujne medicinske pomoči je bila na ministrstvu imenovana delovna oziroma projekta skupina. To delovno skupino je sestavljalo šest zunanjih članov in dve članici Ministrstva za zdravje. Ta delovna skupina je tudi prejela plačilo sejin, potnih stroškov in nekaj je bilo tudi sklenjenih podjemnih pogodb. Ker gre v tem primeru za javna sredstva, bi vas, spoštovana ministrica, prosila za odgovor:

Koliko teh sredstev za to projektno skupino je bilo planirano v letih 2014 in 2015?

Koliko je bilo dejansko izplačanih?

Hvala lepa za odgovor.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima ministrica za zdravje, gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanje, spoštovana poslanka. Ostali poslanke in poslanci, gospa podpredsednica!

Kot ste prav ugotovili, Ministrstvo za zdravje je 16. junija leta 2014 s sklepom ustanovilo Delovno skupino za pripravo izhodišč in analize za reorganizacijo in oblikovanje nove mreže nujne medicinske pomoči. A skladno s Pravilnikom o plačilih članom delovnih teles in posameznim strokovnjakom na Ministrstvu za zdravje ima ministrstvo sklenjenih pet podjemnih pogodb s posameznimi člani delovne skupine, in sicer eno pogodbo predvidoma do 200 ur oziroma zneska 2 tisoč 460 evrov bruto in štiri podjemne pogodbe za predvidoma 300 ur oziroma za skupni znesek 3 tisoč 690 evrov bruto. Vrednost urne postavke je prav tako določena v pravilniku in znaša 12,30 evrov bruto. Izplačila sejin in potnih stroškov za člane Delovne skupine za pripravo izhodišč in analize za reorganizacijo nove mreže službe nujne medicinske pomoči, do katerih so člani delovne skupine upravičeni v skladu z že prej omenjenim pravilnikom, so v letu 2014 znašala 2 tisoč 107,75 evrov. Izplačila po podjemnih pogodbah pa so v letu 2014 znašala 371,90 evrov – vse govorim v zneskih bruto. V letu 2015 je bilo za sejnine in potne stroške za člane delovne skupine izplačanih 6 tisoč 368,73 evrov bruto, za

opravljeno delo po podjemnih pogodbah je bilo v letu 2015 izplačano skupaj 10 tisoč 833,35 evrov. Govorim o tem drugem bruto, se pravi skupaj s prispevki delodajalca, in to je zadnje stanje na dan 10. julij letošnjega leta.

Ministrstvo za zdravje je 24. junija 2015 izdalo sklep o spremembi sklepa, ki smo ga sprejeli že 16. junija 2014, in sicer za nadaljevanje dela delovne skupine za preoblikovanje in analizo nove mreže, kjer so opredeljene dodatne naloge, ki jih mora delovna skupina opraviti najkasneje še do konca letošnjega leta, in za sejnine in povračilo potnih stroškov članom delovne skupine smo s spremembo sklepa predvideli sredstva največ do višine 7 tisoč evrov bruto do konca leta 2015. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Poslansko vprašanje bo postavila Iva Dimic ministru za javno upravo gospod Borisu Koprivnikarju. Izvolite, gospa Iva.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoča. Spoštovani minister, ministrski zbor, kolegice in kolegi!

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi so občine temeljne samoupravne lokalne skupnosti, ki samostojno urejajo in opravljajo svoje naloge in tudi naloge, ki so nanje prenesene z zakoni. Za pokrivanje stroškov nalog, ki so prenesene na občine z zakonom, se v skladu z Zakonom o financiranju občin zagotavlja primeren obseg sredstev iz državnega proračuna kot povprečnina. Tudi Evropska listina lokalne samouprave v 9. členu določa, da morajo biti finančni viri lokalnih skupnosti v sorazmerju z nalogami, ki jim jih nalagajo ustava in zakoni. Zaradi javnofinančnega stanja in varčevalnih ukrepov se višina povprečnine občinam v zadnjih letih stalno niža. Hkrati pa se celo povečuje število nalog in zlasti finančnih obveznosti, ki jih občinam nalaga država, pa čeprav so številne naloge tipična pristojnost države. Številne občine so se zato že znašle na robu preživetja. Kot eno izmed področij izpostavljam skrb za socialno varnost starejših in onemoglih, ki so nameščeni v domove upokojencev. Veliko oskrbovancev nima ali pa nima zadostnih lastnih sredstev za poplačilo domske oskrbnine in tako finančno breme nosi občina. Vlada je ob nastopu svoje funkcije obljubila, da bo temeljito pregledala vse naloge občin in tiste naloge ali vsaj del nalog, ki ne sodijo v izvirno pristojnost občin, z zakoni prenesla nazaj v pristojnost države.

Spoštovani gospod minister, sprašujem vas:

Ali je na tem področju že pripravljen nabor nalog, ki bodo z lokalnih skupnosti prenesene v pristojnost države?

Ali so že pripravljene kakšne zakonske podlage za te namene?

Za vaš odgovor se vam zahvaljujem, spoštovani gospod minister.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

Izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoča. Spoštovani poslanke in poslanci! Spoštovana gospa Dimic, hvala za to vprašanje.

Naj povem, da se naloge in pristojnosti občin urejajo, prav preverjali smo natančno, v okrog 100 zakonih v tej državi in da so vse popisane, mislim, da je bilo prej rečeno, da imajo okrog 100 nalog občine. Lahko rečem, da je fascikel, ki predpisuje naloge občin, debel okrog 7 centimetrov po listih, tako da je ta naloga veliko bolj kompleksna.

Izhodišča za morebitno spremembo teh nalog dejansko na Ministrstvu za javno upravo izpostavljamo kot vprašanje pri strategiji razvoja lokalne samouprave, ki je v zaključni fazi priprave, in prav v teh dneh pišemo končno verzijo teksta predloga strategije. Moram pa ponovno poudariti, da nismo šli s strategijo lokalne samouprave kot s pripravljenim besedilom v javno razpravo, ampak kot z odprtimi vprašanji, pri katerih smo vse deležnike, predvsem lokalne skupnosti, tudi vprašali, kakšna so njihova stališča za to.

Občine izvajajo določene pristojnosti, ki jim prihajajo po zakonu, in določene naloge, ki jih nanje prenese država. Je pa tukaj zelo pomembno, da uporabljamo načelo subsidiarnosti, kar pomeni, da se vedno sprašujemo, ali lahko na občine, na lokalne skupnosti prenesemo naloge in pristojnosti tako, da bi bile opravljene čim bližje državljanom. Torej, če prenašamo naloge nazaj na državo in centralno urejamo določene pristojnosti, potem postavljamo pod vprašaj načelo subsidiarnosti, ker želimo, da se naloge opravljajo čim bližje državljanom.

Moram tudi poudariti, da so bile analize opravljene, kako se izvajajo naloge v lokalnih skupnostih, ker se pogosto soočamo s kritikami, da lokalne skupnosti ne opravljajo svojega dela, ne opravljajo svojih nalog, in ugotavljamo, da se dejansko naloge na področju lokalnih skupnosti izvajajo dobro, v zelo veliki večini zelo kvalitetno, da pa pogosto tudi lokalni interesi vplivajo na to, kateri nalogi dajo več poudarka. Ampak, to je ne nazadnje tudi namen lokalne skupnosti. Namen lokalne skupnosti je, da da nek lokalni poudarek in neke posebne prioritete, seveda so pa iz tega izvzete naloge, ki so predvidena po zakonu, da jih je treba na tak način izvajati. Sredstva za te naloge so določena v povprečnini, kot ste sami ugotovili. Ta povprečnina, ko se je izračunavala, je vključevala nabor nalog, te naloge so bile ponderirane, in na podlagi teh ponderjev tudi določena sredstva in v tem času mislim, da so bile dve ali tri celo ustavne presoje na to temo in vse ustavne presoje so ugotovile, da je obstoječi način financiranja primeren. Se pa seveda tudi lokalne skupnosti tako kot država, mogoče še državni proračun v večji meri, soočajo s finančno

realnostjo, kar pomeni, da te naloge, ki jih moramo izvajati, moramo izvajati v okviru relativno omejenih finančnih možnosti. Pa vendar, da situacija ne bi bila tako črna, bi mogoče še to povedal, da še danes občine, meni se zdi to v redu, zmorejo plačevanje nalog nad tisto zakonsko obveznostjo, ki je nujno predpisana, zato ker ugotavljamo, da ravno pri pomoči na domu, ker ste omenili področje starejših, kjer je predpisana obveznost lokalne skupnosti 50-odstotnega sofinanciranja, dosegamo to sofinanciranje nekje preko 70 % na nivoju lokalnih skupnosti, pa tudi, recimo, pri plačevanju vrtcev in podobnih zadeva mislim, da smo na Ministrstvu za finance ugotovili, da je okoli 21 milijonov plačil več, kot je tista stroga zakonska obveznost. To je v redu, zato ker občine s tem razbremenijo svoje prebivalce, hkrati pa tudi potrjuje tezo, da ni problem v tem, da bi občine bile premalo v splošnem financirane.

Je pa tudi to, kar je bilo že danes pri poslanskih vprašanjih ugotovljeno, težava, so zelo majhne občine, ki zaradi nekaj specifičnih plačil, ki jih morajo izvesti, dejansko zaradi svoje majhnosti lahko postanejo zelo ogrožene. Ker, recimo, ena majhna občina ima dva starostnika, druga majhna občina ima pa, recimo, 15 starostnikov v domski oskrbi in to zanjo predstavlja velik problem. Ampak to je problem, za katerega težko vidim ta trenutek sistemsko rešitev, razen v tem smislu, da se združujejo tudi obveznosti, ki jih občine plačujejo. Mi bomo tudi v tej smeri poskušali iskati rešitve v strategiji lokalne samouprave, da se tudi s povezovanjem občin – ne političnim, ampak v smislu izvajanja nalog – tudi večja njihova stabilnost pri izpolnjevanju obveznosti, ki prihajajo iz zakonov in nalog, ki se nanje prenašajo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospa Iva Dimic, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

IVA DIMIC (PS NSI): Hvala lepa. Zahvaljujem se vam, spoštovani minister, za odgovor.

Na tem mestu bi izpostavila ravno stroške, ki jih imajo občine, ki jih lokalna skupnost namenja ne nazadnje tudi za zaščito in reševanje v naravnih nesrečah. Prav naše območje, območje Notranjske, so v zadnjih letih prizadele tako poplave, žled, kar je dodatno obremenilo naše občine in je s tem še na nek način poseglo v tiste stroške – jih je še dvignilo nad 622, kot smo včeraj slišali, da naj bi bilo neka normalna povprečnina za delovanje neke občine. Zdi se mi, da je s tega vidika treba pogledati, kako so občine obremenjene, ker se nanje vedno več prestavlja, tudi ne nazadnje doplačilo za dodatno zdravstveno zavarovanje kar za vse brezposelne osebe oziroma občane. Mislim, da občinam na neki strani jemljemo povprečnine, po drugi strani jim pa vedno večje breme dajemo, tako da so potem dejansko vse storitve, ki jih omogoča neka lokalna skupnost, v

slabšem položaju oziroma se za občane slabšajo.

Zato sem želela, če ste kaj razmišljali, da bi se nabor nalog mogoče nekoliko prenesel z lokalnih skupnosti v pristojnost države.

Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar.

BORIS KOPRIVNIKAR: Če se na kratko odzovem še na to, kar ste namenili. Poglejte, stroški za naravne nesreče, kot so poplave in žled, so stroški, ki niso vključeni v sistemsko financiranje. Zaradi tega obstajajo mehanizmi, ko se tako lokalnim skupnostim in kot drugim, ki utrpijo škodo v takih nesrečah, dejansko lahko sredstva prenesejo. Moram reči, da predvsem v primeru žleda, ki je bila res huda nesreča, je bilo kar precej sredstev prenesenih, aktivirani so bile tudi evropski skladi, ki so v primeru, da nesreča presega določeno mejo glede na BDP, sprostijo. Tako so lokalne skupnosti dobile to podporo, hkrati se je pa v takih primerih tudi izkazalo, kako pomembno je, da lokalne skupnosti vzdržujejo tisto infrastrukturo pomoči, ki je v takih naravnih nesrečah posebej dobrodošla.

Kar se tiče dodatnega zdravstvenega zavarovanja, je to ena od odprtih tem. Tudi sam obljubljam, da se bomo z njo še naprej ukvarjali.

Glede obremenitve občinskega proračuna bi pa mogoče samo toliko rekel. Vsi se soočamo z, ne bom rekel, varčevanjem, ampak z realnostjo: porabimo več kot ustvarimo. Ampak v času od leta 2007–2008 se je državni proračun skrčil za 8 %, občinski so se pa povečali za 9 %. To pomeni, da na nek način se moramo vsi soočiti, da pač teh sredstev, ki bi si jih vsi želeli, da bi komfortno izpolnjevali vse želje in potrebe občanov, upravičene, enostavno moramo uokviriti v tisto, kar nam je dejansko tudi na razpolago.

Glede nabora nalog, ki naj bi se morebiti prenesle z občin nazaj na državo, pa ponovno poudarjam: lahko v dogovoru s predstavniki lokalnih skupnosti in ob upoštevanju načela subsidiarnosti. Ker po eni strani želimo močno lokalno samoupravo, da bodo odločitve blizu občanom, kar pomeni, da bo ta lokalna samouprava morala prevzeti tako naloge, obveznosti in pristojnosti. Če pa prinašamo te naloge nazaj s sredstvi in z odločanjem, potem pa moramo pristati na določeno mero centralizacije, ki je v določenih primerih smiselna, v določenih primerih je pa bolj učinkovito, če se naloge izvajajo bližje občanom in v občinah; in poskušamo, žal, na Ministrstvu za javno upravo, ki smo za to pristojni, gledati ne zgolj posamezne občine, ki imajo problem – seveda, ga obravnavamo –, ampak sistem mora delovati na nivoju vseh 212 občin v Sloveniji in vedno se bo dogajalo to, da bo imela ena občina en specifičen manko in druga občina nekje nek specifični presežek; ampak običajno moramo na

sistemskem nivoju doseči izravnavo na nivoju delovanja celotnega sistema.

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica, za dano besedo. Predstavniki Vlade, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Zadnje dejanje Ropove vlade v letu 2004 je bilo sprejetje uredbe, ki je na novo opredelilo področje dimnikarstva; še več, takratni minister za okolje in prostor je tri dni, preden je bila uredba sprejeta, sprejel pravilnik, ki je še bolj natančneje določal to dimnikarsko službo. Potem pa so leta minevala. Koncesionarji so bili veseli, imeli so svoje pogodbe in kljub temu da so poročila in revizija Računskega sodišča vedno znova in znova dokazovali, da je marsikaj na tem področju dimnikarstva problematičnega, odprtega, da se dogajajo kršitve, se je zadeva dogajala in se dogaja tudi danes. Ampak, leta 2014 smo zmogli toliko naporov v Državnemu zboru, da smo se poenotili in v Zakon o varstvu okolja zapisali v 148. člen, da pa s 1. 1. 2016 se uvede nek nov koncept. Ja, minister Židan je bil takrat tudi minister, je pa res, da je med drugim tudi zapisal na moje poslansko vprašanje, da ena ključnih zadev, ki pa še fali, zakaj ne pridemo na nek boljši sistem, to pa je področje evidenc. Minister je takrat zapisal: "Spremembe sistema, ki so pogojene tudi z izdelavo državnih evidenc, pričakujemo, da bodo zaključene do jeseni leta 2013." Ministri se menjavajo, vlade se menjavajo, uradniki, očitno eni bolj, eni manj povezani z dimnikarskim lobijem, pa ostajajo.

Zadnja verzija je – pa to bodo verjetno bolj vedeli koalicijski poslanci – osnutek novele zakona, niti sam osebno ne vem, ali gre za novelo Zakona o varstvu okolja ali pa za Zakon o dimnikarski službi, ki ga imate v normativnem načrtu dela Vlade. Ampak ta zakon naj bi bil sprejet do 10. 5. 2016, kar je zelo nelogično, kajti vemo, kaj pravi obstoječi zakon: s 1. 1. – prosti trg, licenčni sistem.

Zato, spoštovana ministrica, me v temu trenutku zanima:

Kaj ste morda od tiste javne predstavitve mnenj, ki je bila aprila letos v Državnem zboru, pa do sedaj storili?

Oziroma ključno vprašanje:

Kakšno bo vaše delovanje na področju urejanja dimnikarske službe do tistega presečnega datuma 31. 12. 2015, ko naj bi začel nov sistem?

Boste zmogli pogum, da nekaj na novo uredite, ali strogo licenčni sistem, ali podaljšanje sedanjega stanja, ali boste morda vrnili dimnikarstvo občinam, ali je kakšna druga rešitev?

Toliko za uvod, hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovana predsedujoča, spoštovani poslanec gospod Tomaž Liseč, hvala za to vprašanje!

Tako kot ste dejali; s sprejetjem Zakona o varstvu okolja se sedanja ureditev izvajanja dimnikarskih storitev ohranja zgolj do 31. decembra letošnjega leta in se bo takrat tudi prenehala izvajati kot obvezna gospodarska javna služba.

Torej, naše mnenje, moje mnenje ali pa mnenje Ministrstva za okolje in prostor je, da je za zagotovitev javnega interesa na področju izvajanja dimnikarskih storitev tudi v prihodnje potrebna regulacija tega področja. V zaključni fazi je pripravljen – mislim, da bo še v tem mesecu objavljen – Zakon o izvajanju dimnikarskih storitev, ki bo urejal navedeno materijo.

Pri razlagi, katere cilje je treba izpolnjevati za ta javni interes, da je seveda upravičen, je glede na to, da je to Ministrstvo za okolje in prostor, je v prvi vrsti vedno navedena skrb za varstvo okolja. Če pa govorim sama, kot oseba, pa rada povem, da je to srč za zdravje in življenje ljudi. Namreč, prav okrog urejanja teh dimnikarskih zadev se dogajajo tudi smrti in na žalost se je tak primer pred nekaj leti zgodil na Pohorju, kar pomeni, da vsaj zame je prva skrb zdravje in življenje ljudi, potem varstvo okolja, gre tudi za požarno varnost, to pomeni tudi za premoženje ljudi in ne smemo pozabiti, ugotavljanje ali pa izvajanje energetske učinkovitosti malih gorilnih naprav.

V ta namen priprave predloga novega dimnikarskega sistema je bila že leta 2014, takrat še na Ministrstvu za kmetijstvo in okolje, ustanovljena delovna skupina z namenom preučitve najustreznejših rešitev ter priprave predlogov zakonodaje. Delovna skupina se je naslonila na širok nabor gradiv v zvezi z izvajanjem dimnikarske storitve in, kot ste že sami povedali, je bil ta predlog rešitev predstavljen v javnih razpravah na mnogih mestih in takrat je bil tudi na nek način predstavljen ta licenčni sistem oziroma ta usmeritev v licenčni sistem.

Od marca so bile te predstavitve na Gospodarski zbornici Slovenije, na strokovnem posvetovanju v Moravskih Toplicah, na Svetu za trajnostni razvoj v Gornji Radgoni, v Državnem zboru in Državnem svetu. V razpravi v Državnem zboru in tudi v drugih javnih razpravah o bodoči ureditvi izvajanja dimnikarskih storitev sta bila po našem mejenju najglasneje predstavljena pravzaprav dva koncepta. En koncept – nič več urejanja dimnikarskih storitev, kar pomeni, da bi po 31. 12. 2015 bil to povsem prost trg, in na drugi strani želja, da se obdrži obstoječi koncesijski način izvajanja teh storitev.

S to neko vmesno potjo se zavedamo, da pravzaprav ne bomo, vsaj v javnosti, dosegli nobene podpore. Ne eni ne drugi z našo rešitvijo ne bodo zadovoljni. Je pa res, da praktično po vsej Evropi, razen v Angliji, nismo našli primerljivega sistema, sicer pa se ta dimnikarska storitev opravlja na nek podoben način, kot si ga sedaj tudi mi zastavljamo.

Pri samem sprejemu zakona bodo sprejete tudi ustrezne uredbe. Ena uredba bo predvsem vključevala tudi, v kakšnih periodah za posamezne vrste kurilnih naprav bo potreben ta pregled. Uredba, ki bo urejala pogoje za pridobitev licenc, bo med drugim podrobneje urejala vsebina vloge za pridobitev licence, postopek opravljanja izpita in opravljanja znanja ter preizkus usposobljenosti in vrste opreme, potrebne za opravljanje dimnikarskih storitev, zadnji pravilnik bo urejal cene dimnikarskih storitev. Glede na čas, torej poletni čas, bo ta zakon v javni razpravi oziroma ponujen v pregled na naših spletnih straneh dva meseca. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Tomaž Liseč, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, spoštovana ministrica, za dani odgovor.

Poslansko vprašanje sem pripravil, rok je bil za oddajo v četrtek, v petek pa sem zasledil v enem izmed slovenskih medijev naslov Dimnikarske storitve še naprej obvezne, čas za pripravo sprememb se izteka. Sedaj ste rekli, spoštovana ministrica, dva meseca v javni razpravi, ampak v bistvu javna razprava glede tega, kakšen model dimnikarske službe za Slovenijo je najboljši, poteka že tam od leta 2008 naprej. Sam sem danes pogledal pretekla poslanska vprašanja od leta 2008, pa je vedno ta debata: koncesije, licence, občasno tudi občine, ampak danes smo 14. 7.; torej še 5 mesecev do presečnega datuma 1. 1. 2016, pa še vedno sami govorite, da sta dva koncepta, s katerim verjamete, da nihče ne bo zadovoljen, evidence so še vedno v razsulu, tako kot so bile leta 2013, ko smo sprejemali Zakon o varstvu okolja, in me zanima: Kakšen je osnutek zakona?

Ali gre za licenčni sistem ali sistem koncesionarstva?

Torej:

Ali bo izključno obvezno, ali čisto prostovoljno, ali kakšna vmesna rešitev oziroma kakšna bo ta rešitev?

Drugo omenjeno vprašanje:

Ali boste do 1. 1. 2016 uredili evidence tako, da bodo tudi uporabniki vedeli, za kaj gre, in da bodo tudi dimnikarji vedeli, za kaj gre?

Tretje ključno vprašanje:

Ali bodo lahko tisti, ki so sedaj delali koncesije po svoje, oziroma tisti, ki jih je Računsko sodišče zaznalo, da so kršili koalicijske pogodbe, izločeni iz kakršnegakoli modela opravljanja dimnikarske službe?

Kajti kakršenkoli bo model, če bodo tisti, ki bodo dimnikarsko službo naredili po svoji podobi – tudi s pomočjo vaših uradnikov, spoštovana ministrica –, potem nismo naredili nič, ne glede na to, kakšen koncept zakona boste pripravili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen.

IRENA MAJCEN: Spoštovani poslanec, gospod Lisec, imam občutek, kot da me sploh niste poslušali.

Težko pristanem na tezo, da govorim tako, da se mene ne da razumeti. Lahko pa tudi. Torej, povedala sem, da bo še ta mesec v dan v javno razpravo pripravljen, izdelan zakon, kar pomeni, da po tej javni razpravi bodo postopki za sam sprejem stekli najprej na vladi in potem seveda v parlamentu, tu je pa pravzaprav v veliki meri odvisno od vas, poslancev, ali boste tako pripravljeno rešitev sprejeli ali pa morebiti tudi ne. Napovedovati tega, vsaj danes, ne morem.

Druga stvar, ki sem jo tudi jasno povedala. Torej, v tej javni razpravi spomladi ali pa še danes ta dva zagovornika teh dveh konceptov pravzaprav zagovarjata vseskozi isto. No, mi smo šli pa s to licenčno rešitvijo, bi rekla, nekje med njima in v javnosti ne pričakujemo, da nas bo kdo pohvalil, saj tudi za druge stvari nas ne, tako da okrog dimnikarjev tudi ne pričakujem.

Kar se tiče podatkov, je bila obveza koncesionarja, da te podatke zbirajo oziroma jih javljajo, pri sami pripravi zakona se tudi išče varianta, in sicer da bi se skupaj z izdajo računa morebiti vnesla tudi številka kurilne naprave in bi potem skozi to bila evidenca boljša. Tako bom zelo vesela, če boste spremljali to javno razpravo, če boste tudi v parlamentu pomagali pri sprejemanju zakona oziroma da že prej mogoče kakšne konkretne predloge, rešitve podaste.

Na to vaše zadnje vprašanje pa sploh ne morem odgovoriti, zaradi tega ker ne vem konkretno, o katerih teh izvajalcih govorite. Mi smo namreč v letošnjem letu kar precej koncesionarjem odvzeli koncesijo in jo podelilo novim koncesionarjem, tako da vam hipotetično na to vaše zadnje vprašanje pa ne znam odgovoriti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Tomaž Lisec, imate besedo, da postavite postopkovno zahtevo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Ker je že ministrica rekla, da bo dva meseca potekala javna razprava, mislim, da je prav, da tudi jutri, ko bo glasovanje, potrdite predlog, da tudi v Državnem zboru opravimo razpravo. Kajti gre za področje, kjer gre, kakor je že gospa ministrica rekla, za zdravje ljudi, gre za požarno varnost. Vsak izmed nas je tako ali

drugače nekako vključen v to delovanje, ki ga dimnikarji izvajajo. Ker gre za dokaj zapleteno materijo, kjer bo tako nov zakon, nove uredbe, novi pravilniki, mislim, da je prav, da ne samo delovna skupina, vsi ostali deležniki, ki bodo vedno eden proti drugemu, da opravimo javno razpravo.

Spoštovana ministrica, če bo koncept vsaj deloma takšen, kot ste ga danes napovedali, torej da bo nek licenčni sistem, ampak še vedno pa mora država imeti neke prste vmes predvsem pri nadzoru, bom, če ne prvi, pa vsaj drugi, ki vas bom pohvalil. Nimam nobenega problema pohvaliti ministra, ki nekaj naredi, ampak resnično upam, da boste to naredili do 1. 1. 2016 in ne, da bomo dobili nek super zakon, kjer pa bo ključ v prehodnih in končnih določbah, kjer bomo zapisali, da se evidence uredijo do leta 2018, pravilnik se sprejme do leta 2017, uredbe se sprejmejo do 2018 itn. Potem nismo naredili nič, ampak smo le še malo podaljšali obstoječim koncesionarjem njihovo delo.

Skratka, upam, ministrica, da boste svoje poslanske kolega iz koalicijskih vrst predvsem prepričali, da na naslednji seji opravimo javno razpravo. Verjemite, tudi vam bo dobrodošla, kajti verjamem, da se poslanci, kljub temu da se verjetno delimo na to, da so eni za izključno oziroma prosti liberalni pretok, eni pa za strogo koncesionarski sistem, kot je sedaj, da bomo tudi s pomočjo poslancev se prešteli, kajti na koncu bomo, kot ste sami rekli, mi tisti, ki bomo sprejeli z glasovanjem oziroma s tipko "za" ali "proti" zakon, ki bo vsaj večini tega Državnega zbora najbolj po godu. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Poslansko vprašanje bo postavil Primož Hainz gospe ministrici za obrambo Andreji Katič.

PRIMOŽ HAINZ: Gospa podpredsednica, hvala lepa za besedo. Spoštovane ministrice in seveda predvsem spoštovana ministrica za obrambo gospa Andreja Katič!

Kot v vsaki vojni, je tudi na slovensko osamosvojitveno vojno padla neka senca, zgodilo se je, kar se ne bi smelo zgoditi. 27. junija 1991 je bilo nad Ljubljano sestreljeno letalo gazela s pilotom Tonijem Merlakom pod pretvezo, da gre za nevarnega pilota Jugoslovanske armade. Resnica je bila obratna; Toni Merlak je sodeloval s slovenskimi obrambnimi silami že od avgusta 1990. leta in je pripravil prelet več helikopterjev tipa gazela na slovensko stran. V času sestrelitve je letel z neoboroženim in neoborožljivim tipom letala oziroma helikopterja gazela in je bil prva žrtev osamosvojitvene vojne. Postavitev spomenika Toniju Merlaku v Rožni Dolini v Ljubljani leta 1994 lahko razumemo kot priznanje države za storjeno napako. Pokojnikovi sodelavci veterani pa menijo, da je to premalo za osamosvojitvene

napore, ki jih je opravil pred sestrelitvijo, in za krivico, ki se mu je dogodila. Predlagali so, da bi se po Toniju Merlaku poimenovana helikopterska eskadrilja, pa ni bilo v skladu s kriteriji. Predlagali so tudi, da bi ga posthumno odlikoval predsednik Republike Slovenije, pa ni pravega odziva že dve leti.

Spoštovana ministrica! V pisnem predlogu sem vas spraševal, ali se lahko po Toniju Merlaku imenuje vojaški del letališča Cerklje ob Krki. Kasneje so me, torej včeraj me je družina Merlak opozorila, da je to letališče nedeljivo in se v celoti imenuje Vojašnica Jerneja Molana, ki je prav tako veteran in je bil tudi žrtev vojne in bi bilo preimenovanje krivično oziroma ne pride v poštev. Mislim pa, da bi lahko Ministrstvo za obrambo našlo kakšno drugo možnost v smislu oddolžitve pogojnemu Toniju Merlaku in bi po njem, recimo, poimenovali vojaški del letališča Jožeta Pučnika. Dajem samo kot primer.

Torej, sprašujem vas:

Ali se bo Ministrstvo za obrambo vključilo v reševanje krivice, ki se je zgodila v času osamosvojitvene vojne in ki ne prizadene le posameznika, pač pa tudi veterane kot organizacijo?

Hvala lepa za odgovor.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala, gospa podpredsednica. Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje in pobudo!

Večina poimenovanj vojaških objektov je bila izvedeno že leta 1992, kasneje, leta 1996 Vojašnica Janka Premrla Vojka v Vipavi, Vojašnica Slovenski pomorščaki, Ankaran ter leta 2006 Vojašnica barona Andreja Čehovina v Postojni. Preostala poimenovanja pa so bila izvršena 2012, in sicer po padlih v osamosvojitveni vojni. V letu 2013 pa je bila poimenovana še vojašnica v Celju po Francu Rozmanu Stanetu. Kot ste sami že sedaj povedali, vojašnica v Cerkljah ob Krki, katere sestavni del je tudi vojaško letališče, je bila leta 2012 poimenovana po Jerneju Molanu, ki je kot pripadnik Teritorialne obrambe padel v osamosvojitveni vojni. Menimo, da je trenutno to poimenovanje primerno, ker gre za sestavni del vojašnice, ter da ločeno poimenovanje vojašnice in letališča na isti lokaciji ne bi bilo ustrezno. Gotovo pa ne tudi preimenovanje sedanje vojašnice.

Vaš predlog bomo seveda proučili v sklopu preimenovanj objektov Slovenske vojske, ki nosijo še krajevna imena. Ne izključujemo pa tudi ne možnosti, da bi v bodoče, če bi prišlo do določenega poimenovanja letališča Cerklje ob Krki, če bi bilo poleg vojaškega dela izveden tudi načrtovani civilni del vojaškega tega letališča, mogoče potem poimenovanje, kot ste predlagali. Toliko hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Poslansko vprašanje bo postavil gospod Zvonko Lah ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednica. Lep pozdrav ministricam, kolegom, kolegici in kolegom!

Današnje poslansko vprašanje bom postavil s področja prostorskega urejanja, prostorskega načrtovanja. Večina poznavalcev meni, da je slovenski sistem urejanja prostora in gradenj zastarel. Sloni na preživetih miselnih konstrukcijah iz socialističnih časov in na zasebnih interesih po dobičkih. Konkurenčni položaj Slovenije v svetu je od njegovega vstopa v Evropsko unijo izjemno nazadoval, svetovno investicijsko poročilo, ki ga pripravlja Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj je pokazalo, da Slovenija po tujih naložbah v našo državo in po naših naložbah v tujino zaostaja tako za Evropo kot za svetom. Podatki za leto 2013 našo državo uvrščajo celo na zadnje mesto v regiji Srednje in Vzhodne Evrope. Tuji vlagatelji se od Slovenije odvrtačajo, naši odhajajo v tujino.

Evropsko komisijo slovensko zanemarjanje poslovnega okolja skrbi. Junija 2014 je v svojih priporočilih Sloveniji poslala uničujočo kritiko, citiram: "Slovenija ni dosegla nobenega napredka pri izboljšanju poslovnega okolja." Konec citata. Kritika se nanaša zlasti na to, da ni izvedena racionalizacija in da se ni skrajšal čas, potreben za pridobitev dovoljenj za poseg v prostor in gradbenih dovoljenj. To je trenutno ena najpomembnejših ovir za tuje neposredne naložbe. Naša država bi morala zato storiti vse, da podjetjem, ki so gonilo gospodarskega razvoja, ustvari ugodno okolje za poslovanje in privabi tudi tuje vlagatelje. Podjetjem je treba omogočiti varno in hitro pot do spremembe namenske rabe zemljišč, do gradbenega in uporabnega dovoljenja.

Zanimivo, na primer, da srednje veliko podjetje s 300 zaposlenimi se znajde na pragu sklenitve pomembnega dolgoročnega posla, ki bo od podjetja zahteval podvojitve zmogljivosti. Svojo tovarno bo moralo hitro razširiti na bližnja zemljišča, ki še niso zazidljiva, zato bo potrebna sprememba namenske rabe skozi občinski prostorski načrt. Kaj bo takšno podjetje doživelo? Bo naletelo na prijazno, predvidljivo in stabilno poslovno okolje, kaj ga čaka pri zagotavljanju območja za gradnjo in drugih urbanističnih pogojev?

Zanima me, gospa ministrica:
Kaj boste storili ... / izklop mikrofona/.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJČEN: Hvala za besedo.

Spoštovani poslanec gospod Zvonko Lah, priznam, da tudi sama najbolj pričakujem ali pa

nestrpno pričakujem pripravljeno to zakonodajo, ker o tej zakonodaji sem pravzaprav, ko sem prišla sem, največ vedela. Je pa res, da se je pri pripravi sprememb pokazalo, da je potrebna v nekem delu tako celovita prenova, da bo, kot kaže, Zakon o graditvi objektov nadomeščen z novim zakonom, ne bo šlo več samo za spremembo, da je tudi Zakon o prostorskem načrtovanju predviden za celostno prenovitev. Dopolnjen bo tudi Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, opravljanje dejavnosti arhitektov, inženirjev bo po novem izvzeto iz dosedanjega Zakona o graditvi objektov in celostno urejeno v ločenem zakonu.

Vsi zakoni so trenutno še v fazi priprave znotraj MOP, so pa že v taki fazi, da se preverjajo elementi teh zakonov v strokovnih krogih. To pomeni, da bi sedaj v mesecu juliju in avgustu še intenzivirali to preverjanje znotraj strokovnih krogov in v jeseni bi, tako kot sem prej napovedala za Zakonom o dimnikarski dejavnosti, torej šli tudi s temi zakoni v javno razgrnitev in potem v postopek sprejemanja. Je pa res, da so vsaj po prvih odzivih sodeč nekateri zadovoljni, celo povejo, da so presežena njihova pričakovanja v smislu izboljšav, drugi nekako ocenjujejo, da je teh sprememb preveč, poslanci boste pa tisti, ki boste nekako ugotovili, kaj in v kolikšni meri je mogoče prisluhniti tem spremembam. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Lah imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ZVONKO LAH (PS SDS): Gospa ministrica, jaz vas razumem, da je to področje zelo kompleksno. Sprašujem zaradi tega, ker vi imate v normativnem programu tako spremembe ZGO kot ZPN načrta. Spomladi prihodnjega leta oziroma že v jeseni naj bi bili ti zakoni pripravljene. Vendar mislim, da bo treba temeljito prenoviti to zakonodajo. Če bomo samo popravljali, ne bomo v doglednem času prišli do pravih rezultatov. V tej naši pripravi prostorskih aktov je od 30 do 50 nosilcev urejanja prostora, ki med seboj ne sodelujejo, občine morajo usklajevati eno z drugim, postopki OPN trajajo od 4 do 8 let. Investitorji ne morejo toliko časa čakati. Prejšnji primer, ki sem ga povedal, če bi podjetje moralo širiti svojo proizvodnjo na kmetijsko območje, preden pride do sprejetja prostorskega akta in podrobnega prostorskega načrta, traja od 6 do 10 let, preden pride do gradbenega dovoljenja. To je nesprejemljivo. To nas dela nekonkurenčne z drugimi državami. Današnje poročilo kaže, da smo na 70. mestu po konkurenčnosti. Od leta 2013 in 2014 smo nazadovali še za osem mest. Tudi po podatkih ankete o izkušnjah pri pripravi OPN, ki je bila opravljena v letu 2013 po slovenskih občinah, je 83, % občin navedlo, da so zaradi dolgotrajnega postopka izgubile ... / znak za konec razprave/ ... naložbe. Največje zastoje in stroške pa so

doživljali pri usklajevanju z ministrstvi, sektorji znotraj njih in državnimi agencijami. Tako da / izključen mikrofoni/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo dajem ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

IRENA MAJCEN: Pri razlagi v prvem delu sem povedala, da ja, da tudi, ko smo mi najprej želeli ali pa sem vsaj jaz želela, da bi se zdaj obnovil, se je potem pri teh rešitvah pokazalo, da je treba sprejeti novo različico tega zakona.

Kar se pa tiče te konkurenčne sposobnosti ali nesposobnosti, pa vseeno bi želela povedati, da v mnogih okoljih so občine investirale v izgradnjo industrijskih con in je še kar nekaj teh prostorov prostih, kamor bi se lahko morebitni investitorji obrnili. Je pa res, da je vprašanje, koliko tuji investitorji sploh zmorejo to iskati, kar pomeni, da mi sedaj obnavljamo ali pa pripravljamo tudi e-prostor, kjer bi bilo moč do teh podatkov prihajati preko spleta, kar bi bilo zelo zanimivo tako za investitorje kot tudi za morebitne prodajalce teh zemljišč, običajno so to občine.

V nadaljevanju je seveda ta možnost, ki je bila že dana z Zakonom o prostorskem načrtu in gre za to manjšo širitev območja zazidljivosti, pol hektara, ki pa je bila potem na žalost z Ustavnim sodiščem črtana. Priznam, je vsaj zame bila ta rešitev dobra, odlična, bila je hitro izvedljiva in ravno v takih primerih, ko je neka dejavnost, pa četudi je to kmetijska, že v nekem prostoru, pol hektara širitve, torej možnosti, da se nek obrat – ali je to industrijski, obrtni, kmetijski – širi, se je zdela zdela dobra rešitev.

Mi nekako tudi to imamo še vedno v obdelavi, da bi bilo mogoče, je pa res, da se v prostoru tako ali drugače srečamo z drugimi koristniki prostora, kar se kaže tudi pri sprejemanju ne samo občinskih prostorskih načrtov, tudi državnih prostorskih načrtov in seveda tako, kot je bilo rečeno, vseh teh soglasodajalcev je veliko. Pri izvajanju oziroma kasneje, ko bo zakonodaja v postopkih, se bo pa v resnici videlo, ali so naše odločitve sprejemljive ali pa boste poslanci mogoče iskali kakšne nove rešitve. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Zvonko Lah, imate besedo, da postavite postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru.

ZVONKO LAH (PS SDS): Izkoristil bi to poslovniško možnost, da se glasuje o tem, da se temeljita razprava opravi tukaj, v Državnem zboru. Mislim, da je tema dosti široka in dosti pomembna. Povedal bi še to, da imamo v Sloveniji nekaj 10 tisoč črnih gradenj, 300 tisoč naj bi bilo objektov, zgrajenih v nasprotju ali v neskladju s predpisi, da bi morali to na nek način urediti, da bi bilo treba sprejeti nek zakon, s katerim bi te legalizacije v kratkem času spravili

pod streho. S tem bi občine pridobile komunalne prispevke, ljudje bi legalizirali objekte, gradila bi se infrastruktura – tako nimamo drugega denarja iz integralnega proračuna, ne občine iz proračunov. Mislim, da bi bilo zelo delo opravljeno, če bi uspeli v kratkem, doglednem času sprejeti nek zakon, da bi legalizirali te stvari.

Poleg tega pa smo tudi danes že slišali, da nimamo pravih evidenc za uveljavitev Zakona o davku na nepremičnine, kar nam je povedalo tudi Ustavno sodišče, ker imamo anarhijo na terenu. To je zelo pomemben zakon, pomembne stvari, ki jih lahko opravimo brez dodatnega denarja iz proračuna. Tukaj je treba samo voljo, znanje in veliko dela, imamo pa primer dobrih praks v tujini. V Nemčiji na primer imajo poseben zakon, na osnovi katerega usklajujejo med samimi nosilci urejanja prostora, med ministrstvi, med resorji, ker tudi pri nas, če bo šlo tako naprej, da bo vsako ministrstvo, vsak resor država zase, vsak zahteval svoje, potem ne bomo prišli nikamor. Tukaj je treba pač preseči. Mislim, da za vsako občino je prostorski akti, odlok o prostorskem OPN bistvenega pomena za vsak poseg v prostor in za razvoj občine, tako tudi države. Mi nimamo osnovnih prostorskih aktov na nivoju države, po katerih bi se potem moralo tudi prenesti to planiranje na regije, ki jih še nimamo oziroma pokrajine, in potem na občine. Tako je tudi v naši zakonodaji v ZPN načrtu, v ZUreP, vendar mi tega nimamo, imamo težave. Gospa ministrica, meni je žal, ampak mislim, da bo ravno v tem času, ko ste vi ministrica, se moralo nekaj narediti na tem področju, moralo se bo presekati in bomo šli postopoma, tako kot mislite oziroma tako kot je Vlada načrtovala – mislim, da bo vse skupaj prepozno in da bo država drsela še navzdol.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Dr. Franc Trček bo postavil poslansko vprašanje ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča. Pozdravljam ministra, skromni preostanek poslank in poslancev ter del ministrske ekipe!

Strinjam se s tem, kar je rekel kolega Lah prej, da nam umanjka razmisleko o regionalnem razvoju, da nekega urbanističnega prostorskega načrtovanja skorajda nimamo več, ampak k mojemu vprašanju najprej.

Danes smo se že veliko pogovarjali okrog tako imenovanega, eni rečejo prekmurskega, drugi rečejo pomurskega zakona o enakomernem regionalnem razvoju Slovenije. Ob tem zakonu imamo še zakon o enakomernem regionalnem razvoju, po katerem imamo 4 opredeljena razvojno problemska; področja ob Pomurju še Pokolpje, Podravje in Zasavje, 49 občin, pa če bi k temu prišteli še

tistih 85 razvojno ogroženih obmejnih občin, je to kar lep del Slovenije. Ampak, če se vrnem k tem 4 razvojno problemskih območjem; gre za neko zakonsko obljubo o 399 skratka skoraj 400 milijonih neke razvojne pomoči v obdobju 2010–2018, ki se z izjemo pomurskega zakona zelo slabo izvaja v praksi. Do sedaj je bilo realizirano le 8 %. Recimo, iz Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine, kjer so delali izračune, so mi nekako sporočili, me obvestili, da so oni dejansko neto plačnik razvojne pomoči, če gledam za Belo krajino. Jaz prihajam iz Maribora, dobro veste, za Podravje obljubljena razvojna pomoč 66,2 milijona vlade Alenke Bratušek, sprovedena do sedaj 2,7 %. Ljudje s terena mi govorijo, da so tudi ti razpisi, ta minorna sredstva pogosto zapakirana v nejasne razpise, brez ustrezne neke podpore, z improvizacijo. Vse gre za neko nedopustno prakso naraščanja razlik med nami, za neko prakso, ki vodi v Slovenijo nekih treh hitrosti: ali boste v Ljubljani, ali boste na obrobju Ljubljane, malo proti Obali, ali pa ob avtocesti, ali boste pa nekje, ne bom rekel, katero besedo imam na koncu jezika – Srbijo definirajo kot kraj, kjer se parijo volkovi.

Zato bi rad vprašal ministra:

Kako bo s spodbujanjem dinamike razvojne pomoči tako tem 4 problemskim območjem, tako tudi drugim razvojno ogroženim regijam in mikroregijam Slovenije?

Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala, predsedujoča. Spoštovani gospod poslanec Trček, spoštovani poslanca!

Odgovor za Pomurje; predvidevamo, da bo izplačil v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti pomurske regije v letu 2015 predvidoma 4,3 milijona evra. Predvidevamo, da bo sprejeto predlagano podaljšanje Zakona o razvojni podpori pomurski regiji v letih 2016 in 2017 in v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti pomurske regije bomo za te namene izvajanje programa o Pomurju s strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo predlagali zagotovitev sredstev v višini 5,848 tisoč evrov v letu 2016 in v višini 3 milijone 753 tisoč evrov v letu 2017.

Pokolpje. Predvidevamo, da bo izplačil v okviru Programa Pokolpje v letu 2015 v višini 3 milijone evrov in 2,1 milijona evrov v 2016. Kot je predvideno v programu, in sicer konec leta 2016 se program izteče in zato bomo predlagali, da se program podaljša do leta 2020 in zagotovi dodatnih sredstev v skupni višini 10 milijonov evrov. To pomeni, da bi se za Program spodbujanja konkurenčnosti iz pristojnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo namenilo skupaj 30 milijonov evrov namesto zdaj predvidenih 20 milijonov.

Zasavje, Hrastnik, Radeče in Trbovlje. Po sprejetem programu spodbujanja konkurenčnosti in ukrepov razvojne podpore za območje občin Hrastnik, Radeče in Trbovlje je predvidenih v letu 2015 1,6 milijona evrov, v letu 2016 1,7 milijona evrov in v letu 2017 1,5 milijona evrov.

Maribor s širšo okolico. Načrtovana in realizirana vrednost za izvedbo instrumentov, predvidena dinamika po Programu spodbujanja konkurenčnosti Maribora s širšo okolico v obdobju 2013–2018 je takšna, da na letni ravni predvideva 6,4 milijona evrov oziroma v obdobju 2013–2018 skupaj 32 milijonov. Realizirana vrednost 2014 je bila 1,7 milijona evrov, neposredno za izvedbo programa po pogodbah zagotovljena sredstva za izvedbo v letu 2015 pa so 4,1 milijona evrov.

Posredno za izvedbo Javnega razpisa za spodbude za zagon podjetij vseh problemskih območjih z visoko brezposelnostjo so v letu 2015 zagotovljena sredstva v višini 1,5 milijona evrov, razpis je zaključen in sredstva v tej višini so dodeljena. Glede na omejena integralna proračunska sredstva računamo, da bomo del programov sofinancirali tudi s pomočjo evropskih sredstev. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Dr. Franc Trček, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Ja, zahteval bom dopolnitev odgovora.

Seveda, če vse to skupaj seštejem, še kar ogromno striže do obljubljenih 400 milijonov, pa ne bom rekel zdaj, da ste vi osebno, gospod minister, krivi, ker gospa ministrica za okolje in prostor pravi, da je padla v vodo, vi pa ste padli – ne vem, kaj naj rečem.

Glejte, nekako malo preko palca, če rečem, nam je, ljudem, ki se malo ukvarjamo ali iz prakse ali iz analize nekih delovnih mest z neko, kot rečemo znotraj nemarksističnega ideološkega koncepta, višjo dodano vrednostjo, vemo, da tam potrebujemo vsaj enih 100 tisoč evrov, da zgeneriramo eno dobro zaposlitev. Eno delovno mesto, ki nam bo generiralo visoko dodano vrednost. In nekako iz tega – ne bi rad izzvenel grdo, kar je bilo pa vedno – gre za nek drobiž, s katerim se bo zgeneriralo mogoče nekaj 10 delovnih mest z neko razpolovno dobo, toliko pametni nismo, noben ni, tudi v bolj razvitih družbah, bo verjetno vsaj tretjina teh delovnih mest ugasnila, takšna je naravna logika.

Nekako bi vseeno rad nek odgovor, kako bomo v tem daljšem časovnem okolju se nekoliko bolj posvetili generiranju kvalitetnih delovnih mest. Dopoldne sem govoril o nekih kazalcih, ki ravno niso obetavni. Če bi lahko bil ciničen ob tistem obljubljenem denarju, bi lahko rekel, verjetno bomo tisti, ki bomo sedeli v tem parlamentu, če nas ne bodo ven nesli, imeli to prolongacijo teh zakonov, ne vem, do leta 2030. Upam, da ne. Rad bi malo še kakšno pojasnitev. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministru za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Zdravku Počivalšku.

ZDRAVKO POČIVALŠEK: Hvala.

Za Pomurje in Pokolpje moram pokomentirati to, kar ste povedali. V programu konkurenčnosti, ki ga izvaja naše ministrstvo za Pomurje, je bilo od 33 milijonov po zakonu namenjenih, realiziranih 19,1 milijonov. Zdaj, drobiž gor ali dol, je to 57,8 %. Seveda pa je celotna vrednost paketa za Pomurje 264 milijonov evrov, ki je v veliki meri realizirana, ampak tukaj je treba upoštevati razvojne centre in vse tudi ostale infrastrukturne objekte.

V Pokolpju pa je program konkurenčnosti predvideval 20 milijonov evrov in je do konca leta 2014 počrpanih 11,5 milijona, se pravi enak procent, ne 8, kot ste prej omenili, 57,5 %. Seveda od skupnega zneska, 287 milijonov za Pokolpje, tukaj pa je treba vedeti, da je večina tega namenjena cestni infrastrukturi oziroma tretji razvojni osi, železnici in pa elektro infrastrukturi.

Skratka, v pridobivanju novih delovnih mest za vsa štiri problemska območja so bila že do sedaj namenjena po naši oceni solidna sredstva, zdaj rezultate lahko merimo. Mislimo, da imamo težave predvsem na področju Posavja – Hrastnik, Trbovlje in pa Radeče – večje kot na drugih treh. Definitivno bomo poskušali del problema rešiti z evropskimi sredstvi, seveda pa bomo, tako kot je bilo že rečeno za Pokolpje, predlagali podaljšanje obdobja z dodatnimi 10 milijoni. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Dr. Franc Trček imate besedo, da podate postopkovni predlog, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo.

Seveda bom izkoristil to možnost. Ker imam pa tri minute, jih bom pa delno zlorabil. Poglejte, tukaj je prisotnih, če sem pravilno štel, nas osem poslancev, ena poslanka, dve strokovki – uradno je prijavljenih petinsedemdeset poslank in poslancev –, dve ministrici, trije ministri, podpredsednica in njeni dve pomočnici ... Zakaj to omenjam? Zato, ker je takšna oblika postavljanja vprašanj ministrom in ministricam, blago rečeno, brezzvezna skoraj. Ko Miro Cerar, ali kdorkoli je že predsednik Vlade, odgovori tistih svojih petinštirideset minut – mislim, to je energetska izguba časa, mi bi to lahko nadaljevali v sobi 212 in upam, da bomo v jeseni odprli debato o poslovniku. Neke malo bolj pametne države imajo to nekako drugače organizirano, tematsko se začne eno, dve področji, opozicija in koalicija se dogovorita, vlada sedi tukaj in seveda mora odgovarjati. Zelo srčno si želim, da bomo šli v to smer. Mi še toliko pametni nismo, da bi, bom rekel, ta ministrska vprašanja skupaj pokupčkali. Recimo, meni se zdaj gospa Kolarjeva smili, ker jo

moram še spraševati, pa bova tukaj napol spala do desetih zvečer. Srčno upam, da bomo poslanke in poslanci zmogli toliko pameti, ker to že postaja neka burleska. Včasih je tudi malo kazni – za tistega, ki je iz poslanske skupine dežuren in mora nekako ostati.

Vsekakor seveda zahtevam, da se opravi glasovanje. Po navadi se v glasovanjih opozicija povozi in to je nek inštrument, ki ga imamo, ampak ki je defekten, ki ne deluje in ki dejansko zapravlja naš čas in energijo. In srčno upam, če ne drugače, bom našega Vatovca za ušesa vlekel, ker je predsednik komisije, da se resno usedemo, razmislimo o tem in spremenimo to zadevo, da bo nekako dejansko bolj produktivna. Ker če še tega ne znamo v parlamentu narediti, kako bomo pa potem državo furali! Ampak, formalno bom seveda vseeno izkoristil to možnost za glasovanje, ker vem, da bom nekako povožen.

Definitivno bi bila pa to neka tema, ki bi jo potem ob eni ali dveh tem odprli. Tako delajo pametni parlamenti, potem se štiri, pet ur razpravlja o eni ali dveh temah, kar navsezadnje prisili tudi izvršilno oblast, da se zelo dobro pripravi, kar navsezadnje tudi prisili predsednika ali predsednice vlade da ga dobro "zbrifirajo", da se pripravi na to tematiko. Vsak od nas je seveda omejen, ne more imeti znanja o vsem, ampak ko si na tej funkciji, je nekako tudi ta način edukacija.

Srčno upam, da bomo šli v tej smeri, da bomo čez poslovnik, čez Mandatno-volilno komisijo spravili te spremembe. Ker tako, kot je, mislim, res škoda tega štroma za to. Pa z vsem dolžnim spoštovanjem do nas, ki zdaj tukaj v niti ne tako poznih urah sedimo.

Hvala za besedo.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Res je šlo malce za zlorabo postopkovnega. Kljub temu ste povedali, da želite, da se opravi razprava.

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Gospod Ivan Prelog bo postavil vprašanje ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospodu mag. Dejanu Židanu.

IVAN PRELOG (PS SMC): Hvala. Spoštovani gospod minister!

Priprava državnega prostorskega načrta za navezovalno cesto zahodna obvoznica Maribor se je začela s sklepom Vlade Republike Slovenije pod točko 1.53 na 178. redni seji dne 17. julija 2008. Namen načrtovane navezovalne ceste je zagotoviti prostorsko umestitev zadnjega odseka zahodne obvoznice do omrežja hitrih cest in avtocest. Ministrstvo za infrastrukturo in prostor je v času od 11. junija 2012 do 11. julija 2012 javno razgrnilo študijo variant, povzetek za javnost in okoljsko poročilo tako na ministrstvu kot v lokalni skupnosti. Javna obravnava je bila izvedena 19. junija 2012 v

prostorih krajevne skupnosti Razvanje. Bistvenih pripomb v fazi javne razgrnitve ni bilo. Postopek se je nadaljeval s pridobitvijo prvih mnenj k predlogu najustreznejše variante.

Takratno Ministrstvo za kmetijstvo in okolje, Direktorat za kmetijstvo je podalo negativno mnenje z dne 23. avgusta 2014, iz katerega izhaja, da so vplivi izvedbe plana z vidika varovanja kmetijskih zemljišč nesprejemljivi. Predlagana varianta namreč zavzema cirka 40 hektarjev kmetijskih zemljišč, kar po njihovem mnenju bistveno odstopa od podobnih projektov. Na podlagi navedenega je bil sklican usklajevalni sestanek. Zaključek sestanka, ki je potek dne 5. februarja 2014, je bil, da se izdela predlog optimizacije predlagane variante 1 tako, da se zmanjša poraba tal – to je sklep dva – ter se preveri izvedljivost alternativnega poteka variante preko poslovne in industrijske cone – sklep tri; povzeto po zapisniku z dne 5. februarja 2014. Kot najoptimalnejša se je pokazala modificirana varianta ena, kateri se je zmanjšal poseg v kmetijska zemljišča z 42,9 na 24,9 hektarjev kmetijskih zemljišč.

Zato vas sprašujem:

Ali ni mogoče za razvoj in prebivalcem mesta Maribor preko Sklada za kmetijska zemljišča ustrezno nadomestiti teh 24,9 hektarjev kmetijskih zemljišč, ki so že danes deloma degradirana zaradi bližine prometne ceste in ostale infrastrukture?

Samo z načrtom opustitve ideje o logističnem centru Luke Koper v Prekmurju se je prihranilo okoli 100 hektarjev bistveno bolj kvalitetnih kmetijskih zemljišč, katerih le četrtnina bi bila rešitev za Maribor.

Ali res ne morete zagotoviti tega in s tem preprečiti nadaljnje zaviranje, ustvarjanje možnosti razvoja Maribora in njegove okolice, celotne regije ter na koncu koncev vse severovzhodne Slovenije s Koroško vred?

Naj poudarim, da gre pri tem za izjemno pomembno cestno povezavo Prekmurja s Koroško preko Maribora.

Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo dajem ministru kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano gospodu mag. Dejanu Židanu.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Predsedujoča, hvala za besedo. Spoštovani poslanec iz Maribora, hvala za vprašanje. Še enkrat lep pozdrav vsem poslankam in poslancem!

Kolikor vem, v Pomurju logistični center ni dobil soglasja za spremembo namembnosti zemljišč, tako da se s tem težko primerjamo.

Potem naslednje vprašanje: Ali tam, kjer se izgubijo kmetijska zemljišča, lahko vzpostavimo drugo? To je načeloma veljalo, dokler niste poslanci spremenili – sicer v prejšnji sestavi – Zakona o kmetijskih zemljiščih, ki je od lepih načrtov odvzel denar, z lepimi besedami pa se kmetijska zemljišča ne dajo pridobivati iz manj ustreznih. To na splošno.

Kar se pa tiče konkretnega, pa dovolite le: v tem trenutku je kar nekaj prostorskih načrtov na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Moram reči, da me situacija spreminja na leto 2010 pa 2011, s tem da takrat je bilo obratno. Namreč, ministrstvo je ravno takrat dobilo revizijsko poročilo Računskega sodišča, ki je ugotavljalo, kaj se je delalo s kmetijskimi zemljišči v času samostojne Slovenije in kako so se izgubljala in kako so se gradile ceste, poslovni objekti in podobno. Pa mogoče samo kot predlog, dajte to poročilo tudi prebrati, ker je zelo poučno.

Kar se pa tiče konkretnega vprašanja okoli Maribora, moram reči, da sem seveda pogledal arhiv, ki je dosti debel. Tudi verjetno gospod poslanec pozna, da je stališče Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ves čas enako, da v bistvu ni vsakega pol leta različno. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano varianti 1 nasprotuje že od samega začetka postopka, saj je od vseh treh variant varianti 1, varianti 2 in varianti 2, iz kmetijskega vidika najslabša. Predvsem zaradi dejstva, ker poteka po sredini kompleksa kmetijskih zemljišč, kompleks je pa velik 170 hektarjev in ga dejansko razdeli. Torej, sam kompleks naredi za manj uporaben.

Vprašali ste o nadomestnih kmetijskih zemljiščih. Ta se teoretično lahko vzpostavijo, res je tudi strošek vzpostavitve, samo je potrebno potem tudi denar za to zagotoviti. Kot kompromisno rešitev ministrstvo že ves čas zagovarja varianto 3. To je varianta, ki poteka po obstoječi Papeški cesti in se nadaljuje po obstoječi Tržaški cesti. Predvidena je razširitev Tržaške ceste v šestpasovnico. S to varianto se izognemo poseganju na strnjen kompleks kmetijskih zemljišč in tudi sicer se prizadene najmanj kmetijskih zemljišč. Mislim, da je tudi marsikateremu urbanistu Maribora ta varianta bila všeč, čeprav je družba, ki umešča to, pa ves čas vztrajala pri tem, da se povezijo najboljše kmetijska zemljišča. Meni je tudi poslan zadnji zapisnik, kjer piše, da ni skrbi, da bo ministrstvo tako ali tako preglasovano na vladi, ampak potem to več ni iskanje kompromisa, ampak se pač jasno pove, da vsi interesi v tej državi so pomembni, ni pa pomemben interes prehranske varnosti. To je sicer stališče, pa je to stališče obratno, kakor je bilo leta 2011 v Državnem zboru sprejeto z resolucijo Zagotovimo si hrano za jutri.

Ker imam še nekaj sekunda časa, dovolite, da vam povem, kako se pa odloča na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Osnova za presojo sta 3.e člen Zakona o kmetijskih zemljiščih in 30. člen prehodnih določb zakona, C varianta, in sicer prostorske ureditve državnega pomena se umeščajo najprej na zemljišča nekmetijske namenske rabe. Če to ni mogoče, se ureditev državnega pomena načrtuje najprej na kmetijskih zemljiščih nižjih bonitet. Pri tem se je treba v čim večji meri izogibati umeščanja na

območja in agrarnih operacij, bližino vodnih virov, primernih za namakanja, in na območja trajnih nasadov. Hkrati je treba v čim večji meri upoštevati obstoječa omrežja prometne in gospodarske javne infrastrukture ter načrtovati racionalno in tako, da se v čim večji meri ohranja kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost.

Spoštovani poslanec, dovolite, da vam še enkrat povem: če bi šlo v Sloveniji samo za en primer razmišljanja, da je vse pomembno, edino kmetijska zemljišča ne, potem bi mogoče bilo stališče kmetijskega ministrstva pač takšno, da bi se pač iskali še dodatni kompromisi, ampak je to sedaj postala miselnost, ki začenja prevladovati v Sloveniji. Se pa prav tako tudi zavedam, da čez nekaj let, ko bo prehranska varnost še bolj ogrožena, da kdorkoli bo takrat kmetijski minister, bo dobil vprašanje: Zakaj pa takrat, ko je bilo mogoče, kmetijskih zemljišč niste zaščitili? Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Bojan Podkrajšek bo postavil vprašanje ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Spoštovana podpredsednica, hvala za besedo. Cenjeni ministrski zbor, kolegice in kolegi!

Moje vprašanje bo za ministrico za kulturo Republike Slovenije. Naj uvodoma povem, da se prav gotovo vsi zavedamo v tej dvorani, pa tudi širše, da je Slovenija zelo bogato obdana s kulturno dediščino, ki so jo ustvarili naši predhodniki. Dotaknil bi se rad vašega osnutka financiranja v prihodnje teh objektov. Predvsem bi se moje vprašanje nanašalo na objekt Žličke kartuzije. Moram biti korekten in tudi vam povedati, se zahvaliti za vaš trud, ki ste ga v letošnjem letu opravili. Naj povem, da je to trajalo že devet let. Želja lokalne skupnosti, seveda vseh strokovnjakov, da bi ta objekt bil razglašen za spomenik državnega pomena, seveda to ste letos s svojimi sodelavci pripravili, dali na vlado in seveda vlada je 24. junija to tudi sprejela. Tako iskrena hvala tudi s tega mesta.

Me pa, spoštovana ministrica, zanima glede tega objekta predvsem:

Kako bo glede financiranja v prihodnje?

Ne bom rekel, da samo za ta objekt. Kar nekaj županov sem srečal po Sloveniji, ki jih skrbi financiranja njihovih kulturnih objektov, predvsem v tej novi perspektivi 2014–2020.

Hvala za vaš cenjeni odgovor.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministrici za kulturo gospe mag. Julijani Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR:

Spoštovana predsedujoča, spoštovana ministrica, minister, poslanke, poslanci! Spoštovani gospod poslanec Bojan Podkrajšek, za to vprašanje se vam zahvaljujem.

Res je, da kar se tiče na splošno financiranja te naše bogate kulturne dediščine,

za katero se pa tudi sama bojim, da bi nam padala, ker nam po nekod propada. Torej tudi mene in nas na ministrstvu zelo skrbi in zaradi tega si zelo prizadevamo, kako po tistem, ko smo ugotovili, da v operativnem programu za nepovratna sredstva Evropske unije ni prednostne naložbe varovanja, ohranjanja in razvoja kulturne dediščine, kar je žal dediščina prejšnjega mandata, vendar bomo storili vse, kar je v naši moči, da bo to mogoče. Res je, letos smo se zelo potrudili, tudi zaradi visoke obletnice Žičke kartuzije, da se je vse pripravilo in da smo še pred to obletnico na vlado dali odlok in se je Žička kartuzija razglasila kot spomenik državnega pomena.

Samih virov financiranja je seveda po zakonu več, in sicer eno, tisto kar velja po ustavi, naj bi bil vsakdo torej dolžan v skladu z zakonom varovati naravne znamenitosti in redkosti ter kulturne spomenike, vendar vemo, kako je to in da je lahko za same lastnike to zelo veliko breme. Zaradi tega so tudi vsaj možnosti brezplačnih strokovnih nasvetov strokovnih služb, to je Zavoda za varstvo kulturne dediščine, ki deluje v sedmih izpostavah po slovenskih regijah, kadar pa je potrebno za varovanje in oživljanje spomenika oziroma izvedbo drugih ukrepov varstva in kadar nastanejo izredni stroški, ki presegajo običajne stroške, potem je mogoče, da država, pokrajina ali občina za ta namen v okviru možnosti prispeva tudi druga javna sredstva.

Zdaj, na ministrstvu imamo določene razpise za spomeniškovarstvene projekte, ki se izvajajo preko javnih razpisov. Tako smo od leta 1995 dalje iz proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo za spomenike državnega pomena zagotovili 38 milijonov 505 tisoč 871 evrov, iz evropskih sredstev 27 milijonov 883 tisoč 392 evrov, kot lastno udeležbo pri evropskih projektih pa še 6 milijonov 732 tisoč 238 evrov, to se pravi skupaj 73 milijonov 121 tisoč 501 evro.

Status spomenika državnega pomena lahko sicer bistveno olajša prijave na mednarodne projekte, kakršen je na primer norveški mehanizem, in pri vseh teh razpisih tudi, ki so na ministrstvu, se pri vrednotenju prednostnega reda upošteva tudi status posameznega kulturnega spomenika in status spomenika državnega pomena seveda prinaša to večje vrednotenje.

Hkrati pa, ker želimo na Ministrstvu za kulturo glede na vsa dejstva, ki trenutno so za novo finančno perspektivo in kar zadeva sredstva Evropske unije, prav zaradi tega dejstva, ki zadevajo te prednostne naložbe, ki je nimamo, pa bi jo morali imeti, smo pripravili tudi osnutek zakona oziroma predlog zakona o interventnem sofinanciranju najbolj ogroženih spomenikov – tako imenovani kulturni evro; evro, v katerem so tudi spomeniki državnega pomena primerno zastopani. V okviru tega smo seveda prav zaradi pomanjkanja denarja in tudi finančne krize ... / znak za konec razprave/ ...

torej v ta zakon uvrstili tiste spomenike, ki pomenijo najbolj ogrožene kulturne spomenike. Ta seznam je pripravil ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Bojan Podkrajšek imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala za vaš odgovor, vam bom omogočil, da boste lahko končali. Seveda se vam zahvaljujem za ta vaš odgovor. Je pa moja skrb, pa ne samo moja, tudi širša; ste mi pa jasno povedali, da denarja za ta spomenik ni predvidenega v tem vašem osnutku.

Zelo sem bil vesel, ko sem na vaši spletni strani Ministrstva za kulturo videl, da piše, da je Žička kartuzija izjemnega pomena za Slovenijo in tudi za širši evropski prostor.

Tako, spoštovana ministrica, res je moja skrb, skrb širše lokalne skupnosti, seveda tudi državljanov in državljanov Republike Slovenije za ta spomenik, pa prosim, da končate z odgovorom pa še mogoče kaj dopolnite. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo dajem ministrici za kulturo mag. Julijani Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa.

Prej sem želela povedati, kaj je razlog, da se ta spomenik Žička kartuzija ni znašel na seznamu spomenikov, ki so navedeni v predlogu našega zakona. Namreč, Žička kartuzija je bila na seznamu tako imenovanega zakona o kulturnem evru in so bila tista sredstva že v celoti porabljena. Tako je bilo iz proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo v obdobju od leta 1995 za zgornji samostan Žičke kartuzije izplačanih 859 tisoč 922,45 evra, za cerkev v Špitaliču pa še dodatno 378 tisoč 765,11 evra. Zaradi razsežne Žičke kartuzije so že sanirali spodnjo cerkev v Špitaliču, Gastuš in tri četrtine obzidja s stolpi. V enem od njih je odprta zeliščna lekarna. Obnovljen je bil baročni trakt, v katerem je muzejska predstavitev zgodovine kartuzije in način življenja menihov. Nobeden od imenovanih objektov ni več statično ogrožen, zato objekt ni bil uvrščen med ogrožene najpomembnejše kulturne spomenike po programu zavoda. Vendar pa glede na pomen Žičke kartuzije pri samih razpisih, ki pa jih bo imelo Ministrstvo za kulturo v okviru integralnega proračuna, pa je seveda Žička kartuzija glede na svoj velik pomen uvrščena med tiste spomenike, ko bodo razpisi zunaj, da bo seveda prav zaradi tega pomena lahko dobila bistveno večje vrednotenje kot kakšni manj pomembni spomeniki. Tako verjamem, da bo v prihodnje, če bodo proračuni takšni, kakšni bi morali biti za področje kulture, predvsem še tudi zaradi zanemarjenosti, kar se tiče v prejšnjem mandatu, in tudi te neobčutljivosti do kulturne

dediščine, da se bo to spremenilo in da bomo lahko tudi Žički kartuziji namenili potrebna sredstva.

Ker namreč, na ministrstvu si zelo prizadevamo, da bi se to vedenje o kulturnem turizmu, o pomenu kulturnega turizma – tega vedenja je na lokalnem nivoju bistveno več kot tam, kjer bi tudi moralo biti. Torej upamo, da bo to vedenje prišlo tudi do torej do ušes tistih, ki dostikrat odločajo o sredstvih. No, in končno na koncu boste tako poslanci odločali tudi o teh sredstvih in jaz vas tukaj zelo prosim za ta posluš vse po vrsti. Verjamem, da bomo nekaj dobrega naredili za to, da bo razvoj v Sloveniji resnično šel v korist vseh, torej celotne države, in da bomo vsi bolje živeli. Tudi na ta račun obnavljanja kulturne dediščine. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Marko Ferluga bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Lep dober večer vsem, predvsem damam ministricam in obema ministroma!

Spet bom začel svoj šlager sezone: drugi tir. To je never ending story. Upam, da se bo v teh mandatih, upam, končalo ali pa, da bomo prišli blizu.

Kar se tiče vprašanja, minister, pa je tako – vem, da zdaj v teh dnevih bi moralo priti to poročilo OECD oziroma analiza OECD na plan, pa me zanima:

Ali jo bomo imeli tudi mi možnost videti oziroma ali bo to objavljeno nekje, da bomo enkrat končno vedeli, koliko nas bo to stalo: ali bo to 700 ali bo 1 milijardo 400?

Drugo, kar me pa zanima pri vseh teh zadevah, je pa to:

Ali je potrebna dokumentacija – ki bo verjetno nedvomno potrebna tudi za nadaljnje zbiranje dodatnih sredstev, ki jih je vedno premalo – že v neki fazi priprave, tako da imamo res vso potrebno dokumentacijo in vse tisto, da bomo zadostili vsem zahtevam, ki so dane na teh javnih razpisih, da bomo resnično zagotovili ta prepotreben denar?

To je eno vprašanje.

Ali lahko vsaj okvirno poveste neko časovnico tega?

Se pravi, govorili smo nekje, da bo v septembru spet nek nov razpis:

Kako vi predvidevate razvoj dogodkov?

Moje drugo vprašanje, ki se veže na drugi tir, je ta izvlečni tir. Tukaj pa mislim, da ne sme biti več dvomov, ampak je samo vprašanje časa, kdaj bo to narejeno. Se pravi:

Kdaj se bodo začela pripravljala dela in če je vsa potrebna dokumentacija pripravljena za to?

Kakor je bo povedano tudi z vaše strani in kakor je bilo razumeti tudi iz medijev, je to pripravljajno, pripravljajni del je sicer skromen, kilometer in 200 metrov in verjetno še ta

transformatorska postaja, ki je potrebna, ampak je to eno pripravljajno delo, ki je potrebno za ta naš začetek nesrečnega tega drugega tira.

Upam, da se bo to začelo in bi vas prosil za odgovor na ti dve vprašanji. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoča.

Lep pozdrav ministrskima kolegoma in poslankam in poslancem! Hvala tudi poslancu gospodu Ferlugi za postavljeno vprašanje.

Res je, v zvezi z drugim tirom se v zadnjem času veliko pogovarjamo in mislim, da je prav, da se pogovarjamo. Vesel sem vsake razprave in z veseljem pojasnujem in odgovarjam na vsa vprašanja. Tako tudi danes z veseljem pojasnim, če morda karkoli še ni bilo odgovorjeno na nedavni nujni seji Odbora za infrastrukturo, kjer smo na temo drugega tira že, mislim da, tukaj tudi dokaj izčrpno razpravljali, saj je bila razprava okoli 4 ure dolga.

Tudi tako bi rekel, jaz ne bi niti uporabljal izraza, da je to nesrečni drugi tir, ampak gre pa res za enega najbolj zahtevnih projektov na področju infrastrukture in kot tak pač terja določene postopke in procedure, da ga bomo lahko spravili v fazo izgradnje.

Okoli vprašanja, koliko bo dejansko stal, lahko povem to, da se v javnosti okoli tega zelo veliko govori, lahko se tudi postavlja trditve, da sedanja ocenjena vrednost temelji, bom rekel, na izkustveni oceni iz preteklih infrastrukturnih gradenj na področju zlasti slovenskih avtocest, vendar imamo tukaj zelo natančne popis vseh del iz projekta za gradbeno dovoljenje. Na podlagi tega popisa in teh izkustvenih cen iz preteklih infrastrukturnih objektov je ocenjena ta investicijska vrednost tega projekta. Koliko je to realno ali ni realno, se seveda lahko pogovarjamo. Že večkrat sem tudi rekel, da je tista prava, bom rekel, tržno preverjena cena tista, ki jo dobiš z zavezujočo ponudbo na mizo.

Skratka, dokler mi teh zavezujočih ponudb nimamo, ne moremo biti nikoli sigurni, kaj je tista prava cena, za katero bo projekt tudi potem realiziran. Tudi če damo zdaj nekim potencialnim izvajalcem oceniti, za koliko bi pa oni zgradili, bodo to oceno seveda naredili z določenimi rezervami, tisto pravo ceno bodo dali, ko bodo pripravili zavezujočo ponudbo.

Mi smo se sicer tudi zavezali in odločili, da bomo naredili neko revizijo, da tako rečem, mednarodno revizijo samega projekta. Pa ne toliko z namenom, da, recimo, preverimo to našo oceno investicijske vrednosti, vendar bolj z vidika, da vidimo, ali so še možnosti za optimizacijo projekta. Sam projekt je sicer že zelo natančno načrtan s tem, ko je bil umeščen v prostor, tukaj seveda nobenih sprememb v tem smislu nekkih optimizacij ne moremo več delati, lahko pa naredimo še neke optimizacije pri sami

tehnologiji gradnje in tako naprej. Te preverbe bi radi s to recenzijo projekta še naredili in videli, ali so mogoče tudi še kje kakšne optimizacije, s katerimi bi projekt racionalizirali.

Kot rečeno, sama projekta dokumentacija za ta projekt je pravzaprav pripravljena, projekti za gradbeno dovoljenje so pridobljeni in zdaj je v teku to, kar je treb narediti za to, da se finančna konstrukcija zapre. Vi veste, da so tukaj za nas zavezujoči sklepi Vlade, ki pravijo, da se bo projekt financiral z javno-zasebnim partnerstvom, ki tudi pravijo, kako se bodo črpala evropska sredstva za ta projekt. V zvezi s tem zasebnim partnerstvom poteka zdaj ta študija, ki ste jo omenili, z OECD, kjer se delajo analize možnih modelov javno-zasebnega partnerstva in prav to analizo bo OECD v temu tednu predstavil. Tudi v petek pripravljamo neko takšno predstavitev teh njihovih analiz, na katere smo povabili pravzaprav tudi poslance Odbora za infrastrukturo. Zdaj formalno ne vem, ali ste član ali ne, ampak seveda ste tukaj vsi prisotni pa tudi ostali vabljeni.

Glede časovnice, se pravi, glede priprave na novem razpisu. Mi se bomo s tem projektom seveda prijavljali na naslednje razpise, v naslednjih fazah bo projekt nekoliko že v bolj zrelih fazah. Pri sedanjem razpisu je bil glede zrelosti ocenjen kot šibek, zato ker seveda nimamo še pridobljenih vseh gradbenih dovoljenj. Tudi finančna konsolidacija je pa zelo v bistvu odprta, tako da v naslednjih razpisih računam, da bomo te slabosti, šibkosti izboljšali, odpravili in v temu smislu pričakujemo, da bo tudi dobil možnosti ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Marko Ferluga, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Prosim še odgovor, se pravi, kar se tiče tega izvlečenega tira in dokončanja vaših misli, se pravi odgovor na prejšnja vprašanja, ki sem jih dal. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Zgleda, da smo tole res prehitro skušali izpeljati.

Torej, na tem razpisu računamo, da bo projekt tudi v tem pogledu ocenjen bolje in kot takšen potem tudi primeren za sofinanciranje. V ostalih ocenah je dobil pravzaprav projekt dobre do zelo dobre ocene. Lahko povem, da pridobitev gradbenih dovoljenj ali pa zaprtost finančne konstrukcije nikakor ni izključujoč kriterij za pridobitev evropskih sredstev na razpisu, kajti že tudi iz naših izkušenj imamo, da so evropska sredstva lahko uspešno pridobili tudi projekti, kjer še nismo imeli v celoti, recimo, pridobljenih vseh gradbenih dovoljenj. Tako v temu smislu ne vidimo, da je to, bom rekel,

izključujoč pogoj, da ne bi mogli kandidirati na naslednjih razpisih in pridobiti teh evropskih sredstev.

Kar se tiče izvlečenega tira, to dejansko razumemo kot začetek gradnje drugega tira, kajti izvlečni tir predstavlja 1,2 kilometra drugega tira, ki poteka vzporedno z obstoječim tirom, potem pa se njegova trasa odvije in odcepi v samostojno proggo. Torej, s tem projektom predvidevamo ... V bistvu je že objavljen javni razpis za izbiro izvajalca, v kolikor ne bo nekih zapletov, računamo, da bo javni izvajalec izbran že v jesenskem času, vsekakor računamo, da bo to v letošnjem letu, ko se bo lahko tudi začelo z gradnjo tega projekta. Predvideno je, da bi bil končan do leta 2017, zanj so zagotovljena sredstva, to so tako evropska sredstva, ki smo jih dobili na tem CEF razpisu v višini 20 milijonov evrov, preostanek pa bo s proračunskimi sredstvi. Tako bo ta projekt še dodatno povečal kapacitete obstoječe proge.

Naj še to povem, da že z modernizacijo obstoječe proge, se pravi z nadgradnjami postaje Koper, z elektrifikacijo proge, z obnovo signalnovarnostnih naprav in tako naprej, se je kapaciteta te proge povečala z 9 na 14 milijonov ton letno, z dodatno investicijo izvlečenega tira se bo ta kapaciteta povečala še za dodatne 3 milijone na približno 17 milijonov ton, kar je že praktično kapaciteta pretovora, ki jo je Luka Koper, denimo, imela v letu 2014. Če torej upoštevamo še, da bo del pretovora v bodoče še vedno potekal po avtocesti, na ta način dobimo kar nekaj let dodatnih kapacitet, v katerih pa seveda moramo potem zagotoviti sam preostali del drugega tira... / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Žan Mahnič bo postavil poslansko vprašanje ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani ministri, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Moje poslansko vprašanje se bo nanašalo na problematiko vojaškega letalstva in na status vojaških pilotov. Vemo, da lahko o vojaškem letalstvu Slovenske vojske slišimo predvsem takrat, ko se kdo pritožuje zaradi preletov, bodisi ko govorimo o financah v Slovenski vojski, da ni niti za gorivo, bodisi ko kaj odpove, recimo, letalo Turbolet L-410 je bilo nazadnje prizemljeno in gospa ministrica, najprej bi me zanimalo:

Kakšno je stanje v vojaškem letalstvu?

Ali se načrtujejo v prihodnosti kakršnekoli obnove in rekonstrukcije voznega parka?

Nadalje pa me zanima sam status vojaških pilotov.

Vemo, da so že večkrat izpostavili problem plačnega sistema, problem pokojninskega sistema, poklicnega zavarovanja, opozarjajo na neurejene in dolge postopke pri šolanju,

opozarjajo na to, kako izginja denar pri raznoraznih posrednikih, ko se nabavlja oprema, in tako naprej.

Leta 2001 so bile s ZPIZ odvzete določene bonifikacije, tudi vojaškim pilotom, prej so imeli 12 za 18, kar pomeni, za 12 mesecev dela jim je bilo priznано 18 mesecev delovne dobe, potem se je ta številka zmanjšala na 15. Vemo, da je vojaško letalstvo posebej specifično, piloti opravljajo težka in zdravju škodljiva dela, od hrupa do raznoraznih vibracij, do izpostavljenosti nevarnim snovem, delo z eksplozivnimi snovmi, odpovedi, možne so odpovedi raznoraznih sistemov in tako naprej. Če primerjamo, recimo, z ZDA, tam po 20 letih dela v vojski prejmejo pokojnino v vrednosti polovice zadnje plače, po 30 letih dela prejmejo pokojnino v vrednosti tri četrtine zadnje plače, bonifikacijo imajo vojaški piloti, recimo, 12 za 24, v Franciji imajo pokojnino 12 za 27 oziroma v nekaterih primerih tudi 12 za 32, da ne govorim o Veliki Britaniji, kjer je treba za poklicno pokojnino v vojaškem letalstvu delati 18 let oziroma če preračunamo 12 za 27. Vem, da so piloti tudi že na vas naslavljali ta vprašanja, vem tudi, da je to bolj področje Ministrstva za delo, pa vendar kljub temu vojaško letalstvo spada nekako v vaš resor.

Zanima me:

Ali bodo kakšne spremembe na tem področju in tudi glede drugih stvari, drugih anomalij, ki se pojavljajo v vojaškem letalstvu, na katere se opozarja praktično že več kot desetletje in katere bi bilo nujno potrebno urediti?

Zanima me, gospa ministrica:

Ali v okviru Zakona o obrambi oziroma kakšnih drugih ukrepov, ki sledijo, že imate pripravljene kakšne rešitve oziroma v kateri smeri bodo te rešitve šle?

Hvala za odgovor.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

ANDREJA KATIČ: Spoštovani poslanec, hvala za to vprašanje.

Res je, tudi na področju slovenskega letalstva se pozna v bistvu to krčenje sredstev za obrambne izdatke v zadnjih petih letih in če je, kot ste omenjali letalo turbolet, strokovno redno servisirano, ampak je letnik 1991, torej je staro že 24 let, vzdrževanje je vse bolj zahtevno, sredstev je namenjeno vse manj za posodobitve in temu primerno je potem tudi stanje. Ampak vseeno, razen te manjše težave je letalo redno vzdrževano in tudi varno za letenje. Seveda pa bo potrebno v prihodnosti za to področje nameniti še več sredstev, kar pa nekako s srednjeročnim programom obrambe tudi že načrtujemo.

Kar se tiče vsega ostalega; res je, pripravljamo nov Zakon o obrambi. V tem času sem opravila že usklajevanje v vseh poslanskih skupinah, načeloma so vsi dali podporo temu,

da se pripravi nov Zakon o obrambi, in kar se tiče delavnopravne zakonodaje imamo tudi napotilo Ustavnega sodišča, da večino določb izzamemo iz Zakona o obrambi in to uredimo v Zakonu o službi Slovenske vojske. Tako se bosta ta dva zakona nekako sočasno pripravljala in jeseni upamo, da bomo imeli tudi že besedilo členov, tako da bomo lahko vam, poslankam in poslancem, tudi bolj podrobno predstavili to tematiko; se pravi tako Zakon o obrambi kot tudi Zakon o službi Slovenske vojske.

Kar se tiče vsega položaja slovenskega vojaka, tudi pilotov, se zavedamo, da je položaj slab, da se uvrščeni v sistem javnih uslužbencev, ki pa ne upošteva te specifikke, ki jih prinaša vojaški poklic, in tudi specifikke, če pogledamo sedaj pilote tega konkretnega dela in to bo potrebno urediti, izpostaviti. Zaenkrat ne načrtujemo, da bi pripadnike Slovenske vojske izvzeli iz sistema javnega uslužbenca, ker to pomeni potem nekako tudi domino efekt za vse ostale uniformirane poklice, zagotovo pa bo treba v Zakonu o službi Slovenske vojske urediti specifikke, tako da bo upoštevano težka zahtevnost dela, specifični pogoji dela, posebne obremenitve, ki jih drugi poklici nimajo.

Tisto, kar bo v pristojnosti Ministrstva za obrambo, bomo sami poskušali, seveda v dialogu tudi s sindikati, že urediti; določene zadeve, ki jih Sindikat pilotov Ministrstva za obrambo Republike Slovenije že izpostavlja, bomo lahko uredili, imamo že načrtovano tudi s spremembo Uredbe o uvrstitvi formacijskih dolžnosti in nazivov v Slovenski vojski v plačne razmere predvsem glede tega opozorila, da niso določeni plačni razredi in plače formacijske dolžnosti glede na zahtevnost del – to je v naši pristojnosti, to lahko sami uredimo, predvsem tudi to, da se upošteva specifična dela na mednarodnih operacijah in misijah –, vse ostalo, kar pa je v sistem javnih uslužbencev, tudi v sistemu pokojninske zakonodaje, pa glede na to, da bomo to področje odprli tudi z Zakonom o obrambi in bo treba poseči tudi tja, neke dogovore z ministrico, pristojno za to področje, smo že neformalno pričeli, pa tudi načrtujemo, da bomo to izvedli v jesenskem obdobju letošnjega leta.

Tako vsi pripadniki Slovenske vojske imajo vso mojo podporo pri uveljavljanju tistih pravic, ki so smiselne. Res pa je, da tudi Slovenska vojska deli usodo celotnega javnega sektorja in ukrepov, ki jih je Vlada in tudi Državni zbor sprejel v preteklem obdobju. Anomalije se morajo odpraviti, kar bomo lahko, bomo sami odpravili, česar ne bomo mogli, pa se nam zdi smiselno, bodo imeli vso našo podporo, mi moramo biti nekako tisti, ki bomo vodili te razgovore, pomagali pri tem, da bodo tudi ostala ministrstva pristopila k potrebnim spremembam. Kar se tiče pa krize, pa upamo, da bo čim prej minila in da bodo v bistvu tudi vse plače primerne delu, ki ga ljudje v Sloveniji opravljajo. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Žan Mahnič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Ja, hvala, predsedujoča. Hvala tudi za ta del odgovora, gospa ministrica.

Moram reči, obramba je specifična zadeva, v njej tudi vojska in nekako bi šel v tej smeri, da bi vojake izločili iz sistema plač javnih uslužbencev. Kar se tiče vojaškega letalstva, upam, da tudi za to branžo in seveda tudi za ostale obrambne zmogljivosti Republike Slovenije prihajajo svetlejši časi, kar ste nakazali včeraj skupaj s premierjem, ko je bil tukaj generalni sekretar Zveze Nato Jens Stoltenberg. Upamo pa, da bomo končno sedaj enkrat prišli tudi od besed k dejanjem, kar bomo videli kmalu, ko bomo na mizo dobili proračun za leto 2016.

Kljub temu, gospa ministrica, me mogoče malo bolj direktno zanima:

Ali bi vi podprli to bonifikacijo za vojaške pilote? Recimo, da je poklic res specifičen. Da so nekateri celo na polovici, ko so že popolnoma izčrpani, dokazuje tudi to, da do 40. leta morajo samo enkrat letno na zdravniški pregled, po 40. letu morajo dvakrat letno na zdravniški pregled. Vemo, da so zadeve zahtevne, ko je potrebno en meter od stene držati motor oziroma elipso, da ne pride do kakšne nesreče.

Poleg tega imamo tudi anomalije, kar se tiče nagrajevanja. Recimo, ne dolgo nazaj sem videl, da je vojska ZDA za svoje vojaške pilote – tiste, ki so želeli podaljšati za deset let, dala 225 tisoč dolarjev bruto nagrade, Slovenska vojska pa daje za podaljšanje desetih let tam okrog 6 tisoč 100 evrov bruto nagrade.

Prav tako me pa zanimajo, kot sem že omenil, nekatere zahteve vojaških pilotov. Recimo, pravijo, da je nesprejemljivo, da imajo na mislji iste plače, kot jih ima, recimo, pehota. Dali so tudi primer, recimo letalo falcon, vodja letala je v 35. plačnem razredu, namestnik vodja letala je v 52. plačnem razredu.

Njihova zahteva je tudi bila, da bi imeli 2,5-kratnik povprečne plače.

Bi mi lahko še na to odgovorili?

Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo dajem ministrici za obrambo gospe Andreji Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala.

V bistvu sem mogoče premalo podrobno povedala. Da, zagotovo, vse, kar se bo dalo urediti s spremembo Uredbe o uvrstitvi formacijskih dolžnosti in nazivov v Slovenski vojski v plačne razrede, kamor spada to, da se pravilno vrednoti zahtevnost dela, kar je bilo rečeno, in tudi to, da se pri določitvi plače na mednarodnih operacijah in misijah upošteva specifično delo – to bomo naredili. To v bistvu že

imamo načrtovano in to se lahko uredi, tako da je to pravično.

Kar se pa tiče spremembe pokojninske zakonodaje, pa je to seveda del širše zgodbe, zagotovo pa je res to, kar ste opozorili, da so obremenitve velike, da je težko, tako kot tudi gledamo pripadnike Slovenske vojske, da se določeno delo po določeni starosti opravlja glede na psihofizične sposobnosti vsakega posameznika in da je treba to tudi pri nekih bonitetah upoštevati. Tako bodo razgovori šli v tej smeri. Kolikšno, kako, bomo še videli, kaj potegne to, tudi v primeru, da ne gledamo samo slovenskih pilotov, ampak tudi ostale specifikke v Slovenski vojski, bo to treba preveriti in to načrtujemo v drugi polovici letošnjega leta.

Kar se tiče primerjave Slovenije. Tudi mi si bi želeli, da bi imeli tako dobro plačane vojake, kot jih imajo v nekaterih boljših vojskah ali pa v nekaterih državah, kjer jim gre bistveno boljše. Upamo, da bomo to tudi dosegli. Sedaj s to napovedjo, ki jo je dal tudi predsednik Vlade, se bodo obrambni izdatki nekoliko povečali, ampak mi smo pripravili SOPR na 0,01 v 2016 in potem 0,04 v 2017 in naprej. Verjetno bo dogovor mogoče skleniti tako, da bo ostal v 2016 procentualno enak znesek kot v letošnjem letu glede na BDP, kar pomeni minimalno povečanje, potem pa 0,04 v prehodnem obdobju. Ampak vseeno to pomeni samo en majhen del vseh sredstev, ki bi jih Slovenska vojska potrebovala za to, da se modernizira. Treba bo spremeniti tudi strukturo izdatkov, se pravi, da ne bo večina sredstev namenjenih samo za plače, da se bodo to tudi pri plačnem sistemu odpravile te anomalije, ker vojaki začetniki imajo res nizke plače, tudi neprimerljive z drugimi začetniki, recimo v policiji oziroma drugimi informiranimi poklici, in te anomalije se morajo odpraviti in to vse nas čaka v prihodnjem obdobju. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Miha Kordiš bo postavil poslansko vprašanje ministru za finance dr. Dušanu Mramorju ter generalnemu sekretarju Vlade mag. Darku Krašovcu.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoča.

Zdaj vidim, da gospoda finančnega ministra Mramorja ni danes z nami v dvorani. Mogoče ga bolj zanima teroriziranje Grčije kot to, da se dogaja potencialno ilegalna privatizacija Nove Ljubljanske banke. Za to namreč gre, v to smer gre moje vprašanje.

18. decembra 2013 je Evropska komisija izdala odločbo o državni pomoči Novi Ljubljanski banki. Ta odločba vsebuje tudi seznam zavez Republike Slovenije in med njimi je tudi obljuba, da bo po sanaciji Republika Slovenija prodala 75-odstotni delež NLB.

Tu se ustavim pri svojem prvem vprašanju:

Kateri organ je v imenu Republike Slovenije potrdil ta seznam zavez?

Vemo namreč, da Državni zbor o prodaji deleža NLB ni nikoli odločal, pa bi načeloma moral.

Naj podkrepim to z svojim drugim vprašanjem: Ali je ta odločba sploh pravno veljavna?

Če citiram obrazložitev Vlade iz predloga sklepa o soglasju z 27. 11. 2014, ki se nanaša na Abanko in Banko Celje, ta pravi: "V kolikor zaveze ne bi vsebovale potrjene zaveze glede prodaje (torej sledeč 84. členu ZSDH 1), Evropska komisija ne bo zaključila postopka za izdajo odločbe o dovoljenih državni pomoči, saj Evropska komisija kot pogoj za izdajo takšne odločbe zahteva formalno potrjen katalog zavez. V konkretnem primeru je to katalog zavez, ki ga potrdi Vlada Republike Slovenije, v delu glede zaveze o prodaji pa tudi Državni zbor Republike Slovenije." Se pravi, državna pomoč potrebuje odločbo Evropske komisije, ta odločba potrebuje katalog zavez in če je tu vključena tudi privatizacija, mora to iti skozi Državni zbor. V primeru NLB to ni šlo nikoli skozi Državni zbor. Leta 2013 je veljav stari zakon o SDH, ki je imel v 34. členu identično določbo. Delež v naložbah, kot je NLB, se lahko proda samo ob soglasju Državnega zbora na predlog Vlade. Famozen primer je tu na primer tistih 15 podjetij, za prodajo katerih je soglasje podal Državni zbor v juniju 2013. Nikoli pa, kot rečeno, ni odločal o NLB. In kdorkoli je tukaj dal obljubo o privatizaciji NLB je bitno prekoračil svoja pooblastila.

In kakšna je končna posledica vsega tega?

Če katalog zavez ni bil potrjen v skladu s pravnim redom, potem je protizakonita tudi odločba, ki je bila izdana na podlagi tega kataloga zavez. S tem se hkrati zruši glavni argument koalicije, ki navija za privatizacijo NLB, zato ker je to pač Slovenija obljubila Evropski komisiji. Najlepša hvala za vaš odgovor, gospod državni sekretar.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo dajem generalnemu sekretarju Vlade mag. Darku Krašovcu.

MAG. DARKO KRAŠOVEC: Spoštovani poslanec, hvala lepa za vprašanje.

Sicer kot generalni sekretar Vlade lahko odgovarjam na poslanska vprašanja, ki se nanašajo na področje delovanja generalnega sekretariata Vlade in vladnih služb, ki sodijo v pristojnost generalnega sekretarja Vlade.

Generalni sekretariat Vlade skrbi za pripravo sej Vlade in izvrševanje njenih odločitev ter opravlja druge naloge v zvezi z organizacijo dela v Vladi in vladnih službah. Pri tem se v okviru svojega dela v zvezi z organizacijo in izvedbo sej seznanim tudi z vsebino gradiv, ki jih v vladno proceduro pošiljajo ministrstva in vladne službe, vendar pa vsebine teh gradiv ne morem pojasnjevati, saj bi s tem posegel v pristojnost resornih ministrstev in vladnih služb.

Glede na navedeno tudi ne morem vsebinsko odgovarjati na to zastavljeno vprašanje, sem pa se po prejemu vprašanja seznanil z dokumentarnim gradivom generalnega

sekretariata pred tem mandatom Vlade. Vlada namreč v tem mandatu o NLB oziroma teh vprašanjih, ki jih sprašujete, ni odločala, je pa o tem odločala v mandatu 2013–2014 na svoji 37. redni seji dne 12. 12. 2013, kjer je pod točko 5.4. sprejela sklep, v katerem je v okviru izvedbe ukrepov po Zakonu o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank soglašala s katalogom zavez za Novo Ljubljansko banko ter pooblastila takratnega ministra pristojnega za finance, da v imenu in za račun Republike Slovenije podpiše katalog zavez. Hvala.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Miha Kordiš, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Najlepša hvala, predsedujoča.

Glejte, gospod državni sekretar, mogoče niste pristojni za presojanje ali je neka odločba Evropske komisije veljavna ali neveljavna, ste pa, kot ste tudi sami ravnokar obrazložili, prvi administravec te vlade v marsikaterem pogledu, zato morate odgovoriti na preprosto vprašanje, na katerega ste pa sedaj odgovorili, in sicer, kateri organ je v imenu Republike Slovenije potrdil katalog zavez. Kateri organ je tukaj obljubil, da bo Slovenija po dragi sanaciji NLB, ki smo jo financirali vsi davkoplačevalci, vsi državljanke in državljani Republike Slovenije, potem pač odprodala 75 % banke.

Res je, svoje vprašanje sem postavil v resnici s predvidevanjem, da je ta katalog potrdila Vlada, čeprav ni imela tu nikakršne pristojnosti, sedaj pa naletimo na hakejlc, zaradi tega pač preprosto ne moremo pomesti pod preprogo, ker v tej vladi, aktualni vladi Mira Cerarja, sedita najmanj dva ministra, ki sta bila prisotna tudi v vladi Alenke Bratušek, zato je to, kar imamo danes pred nami, zelo pomembno politično vprašanje, na katerega moramo takoj dobiti odgovor in na to preprosto ne moremo pozabiti. Ne nazadnje je v zraku privatizacija Nove Ljubljanske banke, za to privatizacijo se pa izkazuje, da se dogaja popolnoma nelegalno, kot je sedajle objasnili tudi gospod generalni sekretar, da gre pač tu za sklep Vlade in da je bil katalog zavez sprejet s sklepom Vlade. Medtem pa vemo, da je zelo jasen standard, da bi v primeru, da ta katalog zavez vključuje privatizacijo, moral ta katalog iti skozi Državni zbor, pa ni šel. Vsa natolčevanja o privatizaciji NLB in kako smo dali neke zaveze v tujino so torej nična, zaradi tega, ker odločba Evropske komisije, ki je bila izdana na podlagi kataloga zavez, kakor vem, pravno ni veljavna in ne zdrži.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Besedo dajem generalnemu sekretarju Vlade mag. Darku Krašovcu.

MAG. DARKO KRAŠOVEC: Hvala lepa.

Ne vem, kaj naj dodatno odgovorim. Načeloma pa mislim, da so morale takšne zaveze sprejeti vse države Evropske unije, ki so želele dokapitalizirati svoje banke oziroma pomagati svojim bankam. Gre namreč za državno pomoč, ki je načeloma nedopustna, razen pod določenimi pogoji, in Evropska komisija je ob odločanju o dovolitvi državne pomoči odločala na podlagi teh zavez, ki jih je Republika Slovenija poslala Evropski komisiji. Zato v razmerju do Evropske komisije ni pomembno, kateri organ je odločal, ampak to zavezuje Republiko Slovenijo. Če Republika Slovenija teh zavez, ki jih je dala, ne bo spoštovala, to seveda pomeni, da je bila ta pomoč nedopustna oziroma nezakonita, posledično pa bi Evropska komisija lahko zahtevala, da se nedovoljena državna pomoč vrne. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Gospod Miha Kordiš, imate postopkovno zahtevo, da se na naslednji seji opravi razprava o vašem odgovoru.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Natančno to, predsedujoča. Točno to zahtevo bom postavil.

Poglejte, gre za zelo preprosto vprašanje, na katerega smo dobili oziroma je bil preprost odgovor. Kdo v Sloveniji lahko odloča o privatizaciji tako velikih naložb kot je 75-odstotni delež v Novi Ljubljanski banki? Zakonodajca je jasna, in to je Vlada, sicer v nekem drugem primeru, ne nazadnje tudi uradno zapisala: "Katalog zavez mora v delu, ki se nanaša na prodajo naložb, potrditi tudi Državni zbor." In Državni zbor v primeru NLB o tem ni niti odločal, kaj šele, da bi kaj takšnega potrdil.

To je čista samovolja, ki si jo je privoščila vlada takratne premierke Alenke Bratušek. Vlada, v kateri je sedel tudi Karel Erjavec, vlada v kateri je sedel tudi Dejan Židan. In s tem je ta vlada bistveno presešla svoje pristojnosti in pravni akt, ki je bil izdan brez pooblastila, je, po mojem mnenju in o mojem vedenju, ničen. V nasprotnem primeru bi si lahko pač jaz izmislil, da podpišem neko darilno pogodbo v imenu kogarkoli, pa bo potem ta pogodba veljavna. Lahko na primer podpišem darilno pogodbo in s tem kar tako podarim avto našega finančnega ministra Dušana Mramorja pač nekemu tretjemu. Veste, to pač ne gre.

Gospod Dragonja je 29. junija na vprašaje o veljavnosti odločbe povedal naslednje: "Kar pa se tiče zaveze glede NLB, je to sedaj stvar pravne ocene, ali zdaj zaveza, ki je bila dana, pravno učinkuje ali je nična. Če se bo pač uveljavljala ničnost, to je pač treba s pravnimi sredstvi tudi zagotoviti." Skratka, vsaj nekdo na ministrstvu se zaveda, da je odločba pravno sporna.

In to predstavlja zelo realne temelje za nova pogajanja z Evropsko komisijo in cilj teh pogajanj bi moral biti, da se NLB reši pred to grozno usodo, ki jo je doživela NKBM. Obstaja

boljša alternativa privatizaciji, ki jo je spet gospod sekretar Dragonja opisal in ga bom ponovno kar citiral: "Je tudi možnost alternativa, strateška alternativa, da bi banka sicer ostala v pretežno državni lasti, v tem primeru pa bi morala odprodati oziroma izstopiti iz trgov regij, odprodati svojo regionalno mrežo, ki jo ima v državah Zahodnega Balkana.". Naložbe skupine NLB v regiji ne koristijo niti našemu in niti regionalnemu gospodarstvu, tako da jih ni nobena škoda odprodati. Na drugi strani pa imamo seveda priložnost, da NLB ohranimo v lasti državljanov, ki jo moramo zagrabiti z obema rokama, zato predlagam, da Državni zbor opravi razpravo o tem odgovoru.

Hkrati imamo pa primer, da Vlada in koalicija govorita o sivi ekonomiji, da uvajata davčne blagajne in preganjata kurje tatove, hkrati se pa pripravlja prodaja ogromne, gromozanske Nove ljubljanske banke in to očitno kar na črno.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015, v okviru glasovanj.

Gospa Anja Bah Žibert bo postavila poslansko vprašanje gospodu ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoča. Zdaj se nam je že predsedujoči pridružil. Dober večer vsem skupaj, kolegice in kolegi, minister!

Junija 2013 sta vrh sodne veje oblasti in takratna vlada podpisala zavezo državljanom za izboljšanje stanja v sodstvu z nekaterimi konkretnimi ukrepi, ki naj bi bili realizirani v letu dni. Med temi ukrepi je bilo med drugim tudi zmanjševanje števila sodnikov. Takrat je Ministrstvo za pravosodje sporočilo, da je sodstvo s podpisom zaveze jasno pokazalo, da razume zahteve državljanov in gospodarstva po učinkovitem sodstvu, ter da prevzema polno odgovornost za izboljšanje razmer. Zaveza seveda ni bila uresničena, sodišče pa je takrat praktično za to nerealizacijo prejelo okoli 3 milijonov evrov v dveh letih. Vsi dobro vemo, kaj pomeni 3 milijone evrov sedaj, ko govorimo o brezplačnih malicah za otroke. Torej, denar je bil porabljen, pravih učinkov ni bilo.

Da je temu res tako in da so po tej zavezi praktično ni bistveno veliko spremenilo, govori tudi zadnje poročilo Evropske komisije o pregledu stanja na področju pravosodja v EU. Slovenija ima še vedno 45,5 sodnika na 100 tisoč prebivalcev, kar je največ v Evropski uniji. Tudi glede neodvisnosti in zaupanja v sodstvo smo na repu lestvic, podobno glede porabe sredstev in trajanju postopkov v civilnih in gospodarskih zadevah. Čas trajanja postopkov se je namreč nekoliko znižal, pa še vedno traja 301 dan.

Ko smo na odboru za pravosodje ob obravnavanju te teme v Slovenski demokratiški stranki predlagali nekaj koristnih sklepov, jih je

takrat koalicija zavrnila, češ da so ti nepotrebni, ker se stanje izboljšuje. Izboljšuje, je bilo rečeno. Poglejte, leta 2020 bomo imeli v Sloveniji še vedno 42 sodnikov na 100 tisoč prebivalcev, medtem ko imajo nekatere druge države, to je okoli triindvajset držav, že sedaj manj kot 30,2 sodnika na 100 tisoč prebivalcev.

Minister, sprašujem vas:

Ali ste terjali odgovornost za nerealizirane ukrepe s strani Vrhovnega sodišča?

Dejstvo je, da svoje naloge in zaveze niso uresničili.

Zanima me tudi:

Katere konkretne rešitve ste že predlagali oziroma izpeljali za izboljšanje stanja na področju pravosodja?

Tudi v tem tako imenovanem ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Spoštovani predsednik, hvala, ker ste se nam pridružili. Spoštovana poslanka in tistih par poslancev in poslank, ki so še v dvorani!

Grejo po vrsti. Najprej, kar se tiče zaveze, ki jo je podpisala prejšnja vlada. Drži, da je slovensko sodstvo ni 100 % uresničilo, ni je niti Vlada, če smo iskreni, zato ker je zahtevala posamezne in precej pomembne finančne vložke, ki jih kriza ni premogla. Dejstvo je tudi, da se trendi zmanjševanja sodnikov, ki jih je zaveza postavila – in pri tem vztrajam – v Sloveniji zmanjšujejo.

Dejstvo je tudi, da ima Slovenija po Justice scoreboard, ki ste ga večkrat omenili, še vedno največ sodnikov na prebivalca. Dejstvo je tudi, da je Slovenija, kar je bilo izrecno povedano s strani evropske komisarke Jourove, ena najbolj pridnih pri poročanju o sodnikih, kategorijah sodnikov in tako naprej, zato ker dejansko poročamo o celotnem sodnem osebju, medtem ko mnoge države, vključno z Avstrijo, ki recimo administrativno sodstvo izključuje iz tega poročanja, da ne govorim o Angliji, ki ima tako imenovane magistrates oziroma justices of peace in jih sploh ne poroča, ne poročajo.

Dejstvo je tudi, da je pred kratkim, bomo rekli, nadzornica tega poročila, to se pravi komisarka Jourova, ko nas je obiskala, in verjamem, da če že nam ne, zaupate Evropski uniji, rekla, da so reforme pravosodja in trendi pravosodja na pravi poti, da je pa seveda treba storiti še korake naprej. Dejstvo je tudi, da je recimo v priporočilih Evropske komisije leta 2013 Slovenija prejela več tako imenovanih country-specific recommendation, tudi s področja pravosodja, medtem ko smo letos prejeli samo enega, in to je, da naj zmanjšamo zaostanke na področju civilnega prava.

Dejstvo je tudi, da se je na področju recimo izvršbe v zadnjih letih zmanjšal povprečni čas reševanja iz 18 na 8 mesecev. Vi pravite, da gre za majhne spremembe. Jaz mislim, da za

vsakega državljana Republike Slovenije 10 mesecev pomeni veliko. Ali sem s tem kot pravosodni minister zadovoljen? Nisem zadovoljen in verjamem, da bomo z ukrepi, ki jih pripravljamo, nekatere od njih smo že sprejeli, povzročili še večji napredek.

Kaj bi še odgovoril na vaše vprašanje? Nekateri ukrepi, žal ne ob sodelovanju stranke, ki ji pripadate, smo sprejeli marca letos in že daje rezultate v praksi. To pomeni lažje razporejanje sodnikov z okrajnih na okrožno sodišče in bolj enakomerno razporeditev sodnikov. Dejstvo je, kar večkrat poudarja vaš strankarski in poslanski kolega dr. Gorenak, da imamo v Sloveniji sodišča predvsem v severovzhodni regiji, ki jim, po domače povedano, spisov manjka. Z ukrepom, ki smo ga sprejeli marca letos, s spremembo Zakona o sodiščih in Zakona o sodniški službi smo omogočili prehajanje spisov in sodnikov med okrožnimi in okrajnimi sodišči, medtem ko mislimo, in to je bilo tudi večkrat napovedano, s celovito strategijo reforme pravosodja, ki naj bi bila sprejeta do konca leta, in v normativnem programu je tudi sprejem novega zakona o sodiščih, uvesti enotnega prvostopenjskega sodnika, ki naj bi te stvari še dodatno omogočil.

Naša zaveza oziroma moja zaveza je še vedno, da je mogoče na področju kvalitete učinkovitosti in odprtosti sodstva narediti več, kot je trenutno narejenega, sem pa tudi trdnega prepričanja, in takega prepričanja je tudi Evropska unija, da napredek vendarle je očiten, je prepoznaven in se mora nadaljevati.

Mimogrede, zadnja stvar, Evropska unija je vsem državam posredovala posebno orodje za pripravo strateških usmeritev pri črpanju evropskih sredstev in notri so tudi ukrepi, ki jih je sprejelo slovensko ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa.

Hvala za odgovor. Minister, kateri je moj ljub organ, bom verjetno odločala jaz, ne vi, tako kot ne bom jaz, katera stranka je vam pri volji in katera vam ni.

Poglejte, omenili ste komisarko Jourovo in tukaj se bom tudi ustavila. Dejstvo je, da je verjetno vam kot ministru znano tudi to, da gre ob takšnih obiskih velikokrat tudi za diplomatski jezik, pa naj vas vendar spomnim, kaj je gospa komisarka izjavila ob temu obisku. Opozorila vas je na nujno skrajšanje postopkov predvsem v civilnih in gospodarskih zadevah na 1. stopnji. Ponovno vas je tudi usmerila k uresničevanju priporočil, ki ste jih prejeli s strani Evropske unije. Menila je tudi, to se mi zdi zelo pomembno, da je marsikaj mogoče rešiti tudi z boljšim vodenjem sodišč in postavitvijo določenih rokov. Je pa res, kar je zelo zanimivo, da ste v svojem odgovoru najprej govorili o tem, da smo sprejeli reforme, in res je gospa tudi omenila, da so naše reforme v pravi

smeri, mene pa zanima, spoštovani minister, o katerih reformah je govorila. V tem Državnem zboru v tem mandatu reform na pravosodju namreč še nismo sprejemali, tako da ne vem, ali evropska komisarka ve več kot poslanci tega Državnega zbora ali pa gre zato, da ste govorili nekaj, česar sicer še ni, pa naj bi bilo, kot ste rekli, konec leta.
Prosim za dopolnitev odgovora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsednik Državnega zbora.

Ker je vaš poslanski kolega povedal, da ni slišal zadnjega dela odgovora, bi rad samo ponovil oziroma povedal, da je Evropska unija vsem članicam pri pripravi nove finančne perspektive poslala poseben tako imenovan toolbox, v katerem je Slovenija na področju tako imenovanih predsednikovih plošč na področju pravosodja, spremljanja nerešenih zadev in tako naprej, izpostavljena kot dobra praksa. Tako kot tudi supervizor, ki ga je pač pripravila KPK. Se pa opravičujem glede tiste opombe o vam ljubih inštitucijah.

Kar se tiče priporočil, drži, kar je rekla gospa Jourova in kar ste citirali, pod to se v vsakem trenutku podpišem in temu sledi tudi priprava nove strategije na področju pravosodja. Vendar pa je zelo pomembno tudi to, kar sem prej povedal, ker je Jourova tudi poudarila, da smo še v preteklosti imeli recimo sedem priporočil s področja pravosodja, danes imamo samo eno, kar pomeni, da gredo reforme v pravo smer.

In, spoštovana gospa poslanka, reforme se ne sprejemajo samo v Državnem zboru, so tudi predmet delovanja pravosodnega sistema. Večina zadnjih vlad – ne glede na to, katera vlada jih je sprejemala, vaša res ni, ampak so jih pa recimo prej, so jih potem, pa kakšno smo tudi mi na področju pravosodja –, so pripeljale do tega, in to je zelo pomembno, da imajo danes predsedniki sodišč odgovornost in tudi pravico upravljati z pravosodnim okrožjem.

Ne glede na to, kako gospod Gorenak maha z rokami, dejstvo je, da vaša vlada teh reform ni sprejemala. Jih je pa sprejemala prejšnja vlada, ki recimo ni moja vlada, je bil pa slučajno isti minister, moj predhodnik, gospod Pličanič, ki je dal predsednikom predvsem okrožnih sodišč več pooblastil ter več odgovornosti, in s tem mislimo nadaljevati. S tem, da mislimo nadaljevati tudi z več zahtevami in pristojnostmi do Sodnega sveta.

V eni stvari se strinjam, da s stanjem v slovenskem pravosodju, tako vi kot jaz, danes nismo zadovoljni. Razlika pa je v tem, v kakšni meri in zakaj nismo zadovoljni in kakšna je pot do rešitve, ampak zato pa je demokracija, da se lahko o tem pogovarjamo. A ne? Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, res je.

Kot je minister zaključil, ker živimo, upam, da res, v demokratični državi, upam, da bo tudi podprl, da Državni zbor nekoliko več spregovori o teh reformah, ki jih je pravosodni sistem očitno sprejel, pa v Državnem zboru z njimi nismo bili seznanjeni, ker gre seveda za različne ukrepe. In jaz bi res rada vedela, ker smo še vedno na lestvicah na zadnjih mestih, povsem na dnu ali pa dva, tri mesta višje – vi odkimavate, ampak podatki so znani. Statistični. Tudi vsi vemo, kakšno je zaupanje državljank in državljanov v ta sistem. In jaz mislim, da boste vi prvi, ki boste podprli to, da bomo o teh reformah, ki ste jih sprejeli in o katerih v Državnem zboru nismo govorili, ker se ne tičejo Državnega zbora, lahko spregovorili v tem državnem zboru. Toliko, hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu za razpravo bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015 v okviru glasovanj.

Zdaj pa bo ministrici za obrambo gospe Andreji Katič vprašanje zastavil dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ministri očitno lahko po najnovejši praksi večkrat omenjajo mene, kot njej odgovarjajo. In, predsednik, vi to seveda dovoljujete. Moje odkimavanje, minister, pa ni bilo namenjeno vaši vsebini, ampak predsedniku Državnega zbora, ki to dovoljuje, kot da ne bi bil predsednik vseh poslancev. Ampak pustimo to zadevo.

Ministrici za obrambo sem že pisno postavil eno poslansko vprašanje in dobil precej nenavaden odgovor. Nanaša pa se na delo neodvisnega organa, saj je pri nas itak vse neodvisno, pa mora imeti še obramba kaj neodvisnega, zato ima seveda Inšpektorat za obrambo, ki na desno dobro vidi, na levo pa malo slabše, če to povem v prispodobi. Seveda sem mislil na tisto, kar ste mi odgovorili v poslanskem vprašanju, to pa je o denarni kazni gospodu Dežmanu, na drugi strani pa seveda o vseh simbolih in vseh zadevah, ki jih nosijo v Dražgošah, tam pa inšpektorat ne vidi nič.

Zato vas tokrat sprašujem naslednje stvari:

Koliko zaposlenih ima ta inšpektorat?

Koliko kršitev je po letih obravnaval v času od leta 2010 do leta 2014?

Koliko inšpektorjev je bilo prisotnih? Hodijo namreč pred sodišče, sprašujem vas, koliko hodijo v Dražgoše zadnjih pet let in koliko so tam zaznali kršitev?

Koliko kršitev zakona so inšpektorji obravnavali po letih?

Ter zadnje vprašanje:

Koliko so odkrili kršitev v Dražgošah, glede na to, da so uspešni pred sodiščem v Ljubljani. Hvala lepa za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za obrambo gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Spoštovani poslanec, hvala za vprašanje.

Na vprašanje, koliko zaposlenih je v Inšpektoratu za obrambo Republike Slovenije, odgovarjam, da je v Inšpektoratu RS za obrambo trenutno zaposlenih 16, od tega 12 inšpektorjev za obrambo.

Koliko kršitev je obravnaval Inšpektorat za obrambo po letih v času 2010 do 2014? Imamo podatke o izvedenih inšpekcijah ter odrejenih inšpekcijskih ukrepih v zvezi s kršitvami. In sicer, v letu 2010 je bilo število opravljenih inšpekcij 75, število odrejenih ukrepov 315, število odločb o prekršku 3, število opozoril po Zakonu o prekršku 7. V 2011 je bilo število opravljenih inšpekcij 70, odrejenih ukrepov 317, nobene odločbe o prekršku, število opozoril po Zakonu o prekršku 9. V 2012 je bilo 53 opravljenih inšpekcij, 366 odrejenih ukrepov, 1 odločba o prekršku in 7 opozoril po Zakonu o prekršku. V 2013 je bilo 55 opravljenih inšpekcij, 259 odrejenih ukrepov, ena odločba o prekršku, eno opozorilo po Zakonu o prekrških. V 2014 je bilo 56 opravljenih inšpekcij, 140 odrejenih ukrepov, tri odločbe o prekršku in izdana ustna opozorila po Zakonu o prekršku. Se pravi, od leta 2010 do konca 2014 je inšpektorat za obrambo skupaj opravil 308 inšpekcij oziroma povprečno 61 letno in izrekel 1397 inšpekcijskih ukrepov, izdal 8 odločb in 24 ustnih opozoril, kar pa se ne vodi kot statistika o prekrških.

Koliko inšpektorjev je bilo prisotnih na prireditvah v Dražgošah po letih v času od leta 2010 do 2015? Inšpektorji niso in se ne udeležujejo prireditev, ne v Dražgošah niti drugih javnih prireditev, shodov v funkciji inšpektorja na Inšpektoratu za obrambo, ker inšpektorat nima pristojnosti izvajanja inšpekcijskega nadzora na področju organiziranja vsebine javnih prireditev oziroma javnih shodov.

Koliko kršitev zakona so inšpektorji obravnavali po letih v času od 2000 do 2014 vezanih na osrednjo proslavo bitke v Dražgošah? V zvezi s to prireditvijo so inšpektorji obravnavali eno prijavo, in sicer januarja 2015, kar so vam že podrobno pojasnili v pisnem odgovoru 17. 6. 2015. Inšpektorji v konkretnem primeru niso ugotovili kršitve 9. točke 106. člena Zakona o obrambi in postopka niso nadaljevali.

Koliko kršitev zakona so obravnavali po letih v času od 2000 do 2014 vezanih na druge prireditve? V obdobju od 2000 do 2014 so v zvezi s prireditvami obravnavali eno kršitev Zakona o obrambi, ki se je zgodila na prireditvi, in so kršitelju v začetku letošnjega leta tudi izdali plačilni nalog. In kar se tiče tega konkretnega primera, ko ste omenili zgodovinarja gospoda

Dežmana, v bistvu so takrat novinarsko vprašanje odstopili inšpektoratu in inšpektor je to obravnaval kot prijavo in tudi izvedel postopek. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo. Zahtevate dopolnitev odgovora?

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Rekel bom takole. Poglejte, ministrica, če jaz te številke, ki ste jih omenili, glede na količino dela in dvanajstimi inšpektorji primerjam recimo z notranjimi zadevami – nekoliko star podatek, osem ali devet let –, en kriminalist v Ljubljani reši 108 kaznivih dejanj. Napiše 108 kazenskih ovadb, ampak to pomeni, da rešuje kaznivo dejanje od prijave, mesec dni, do tega, da spiše nek akt, ali je našel storilca ali ga ni našel. Potem bi vam človek rekel, bom tako na grobo rekel, da razmislite in od dvanajstih ene devet delovnih mest ukinite, pa jih recimo daste notranji ministrici, ker se mi zdi, da je količina dela, ki ste ga vi povedala, izjemno izjemno mala. Vsaj po mojem mnenju.

Nisem vas dobro razumel, mogoče mi to pojasnite, ko pravite, da nimajo pristojnosti, da gredo na teren. To težko razumem. Kako pa potem prekrške ugotavljajo, če ne gredo na teren? Vsaj po mojem to ne gre skupaj.

Poglejte, je pa v nebo vpijoč, res v nebo vpijoč, tisti prekršek, ki ste ga omenili, da ste ga obravnavali januarja. Domnevam, da je bil tisti prekršek, ki sem ga jaz tukaj prijavil ministru, vašemu predhodniku, skozi poslansko vprašanje. Namreč, v Dražgošah vidite, kar hočete. Od stare orožarne do uniform sedanjih, bivših, ne vem, kaj vse vidite. Nek zgodovinar Dežman pove tam en stavek, dva ali pa pet minut govori, saj je vseeno koliko, ima na sebi neke vojaške simbole, dobi pa 250 evrov kazni. Tako da, kakorkoli gledano, vi pač sodite v levo politično opcijo, ne vem, kaj naj rečem. V imenu neodvisnosti bi kazalo malo videti, kaj ti inšpektorji delajo, ali res vidijo vse ali ne. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za obrambo gospa Andreja Katič.

ANDREJA KATIČ: Hvala za to dodatno vprašanje.

Nisem rekla, da nimajo pristojnosti, da gredo na teren. Povedala sem samo, da inšpektorat nima pristojnosti izvajanja inšpekcijskega nadzora na področju organiziranja in vsebine javnih prireditev oziroma javnih shodov. Ima pristojnosti po Zakonu o obrambi, 86. člen. Verjetno mi ga ni potrebno brati, ampak vseeno, gre za nadzor nad izvrševanjem predpisov na obrambnem področju; preverjanje stanja priprav civilne obrambe; preverjanje stanja in usposobljenosti za izvajanje ukrepov za pripravljenost in mobilizacijo; preverjanje izvajanja vojaškega

izobraževanja in usposabljanja; preverjanja in ocenjevanja pripravljenosti in dela vojaških poveljstev; opravljanje upravnih in strokovnih zadev na področju obrambe. V skladu z 42.a členom Zakona o tajnih podatkih ima tudi pristojnosti na področju obravnave tajnih podatkov v obrambnem sistemu, od leta 2005 pa izvaja skladno z Zakonom o prekrških tudi naloge prekrškovnega organa. Inšpektorji so v okviru svojih nalog, tako kot ste sami povedali, samostojni, zoper odločitev inšpektorjev je dovoljena pritožba, o kateri odloča minister.

In kdaj se smatra kršitev predpisov glede tega konkretnega primera? Upoštevano je bilo mnenje, da do kršitev predpisov pride v primeru, ko bi z uporabo oziroma nošenjem predpisanih oznak osebo lahko zamenjali ali napačno identificirali s pripadnikom Slovenske vojske oziroma vojaško osebo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču vprašanje zastavil dr. Bojan Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (NeP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Kot ste slišali, je vprašanje namenjeno ministru za pravosodje. Že prej smo ugotavljali, da stanje v pravosodju ni zadovoljivo, in jaz mislim, da morajo za ugled sodstva prvi nekaj storiti sodniki, kot smo to ugotavljali tudi na številnih odborih in komisijah.

Eno izmed področij, ki je pereče, vsaj iz mojega vidika, je ukvarjanje sodnikov s pridobitno dejavnostjo. To potem ustvarja konflikte interesov in pa ustvarja videz pristranskosti, ki je še kako pomemben pri sodnikih. Sami sodniki dobijo v bistvu dodatek za to, da imajo svojo funkcijo nezdružljivo s pridobitno dejavnostjo, kar naj bi pomenilo, da se naj ne bi ukvarjali z neko dejavnostjo, ki jim prinaša nek dobiček. Zakon o sodniški službi seveda pozna izjeme, te izjeme so za pedagoško, znanstveno, publicistično in drugo raziskovalno delo. Sama razlaga zakona je bila v začetku mišljena zelo ozko, vezana na tiste sodnike, ki so se ukvarjali s pedagoško in raziskovalno dejavnostjo predvsem v okviru univerze in je bilo to res izjemno delo. Dovoljenje za takšno dejavnost je na prošnjo sodnika na strani predstojnika sodišča, če se s tem ne strinja, potem o tem odloči Sodni svet. V zadnjem času opažamo da je te pridobitne dejavnosti vse več in se opravlja preko zasebnih družb, se pravi, gre za čisto pridobitno dejavnost, kar vsekakor ni bil namen zakona.

Zato me zanima nekaj vprašanj:

Kakšno je stališče ministra do tovrstnih dejavnosti?

Kako regulirati tovrstno dejavnost?

Kako pridobiti podatke, koliko te dejavnosti sploh obstaja in kolikšni so zaslužki?

Kakšna je vloga predstojnikov, če smo prej slišali, da se predstojnikom da večja pooblastila in hkrati tudi odgovornost? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsednik.

Kolega dr. Dobovšek, prav ste povedali v vašem vprašanju, 42. člen Zakona o sodiščih predstavlja enega od predpisov, ki najstrožje določa nezdružljivost funkcije in omejevanje dodatnih dejavnosti od vseh funkcionarjev, ki jih poznamo.

Izjema je v bistvu edino še Zakon o poslancih, ki prav tako na nek svoj način določa to ureditev. Ko sem bil še predsednik Komisije za preprečevanje korupcije, smo podali več pobud, da če je že Komisija za preprečevanje korupcije za celotno izvršilno oblast, za celotno oblast v lokalni samoupravi Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije to ureja na enem mestu in določa tudi postopek, kako se o takšni dodatni dejavnosti odloča, da bi bilo smiselno to narediti tudi za poslance in sodnike. Za poslance nam to seveda ni uspelo, kar se tiče pa sodnikov, pa mislim, da deloma smo.

Strinjam se z vašim izhodiščem, da se je to področje nekoliko oziroma ne nekoliko, ampak v določenih primerih, preveč razširilo. In s tem namenom smo tudi marca v Državnem zboru sprejeli oziroma ste sprejeli na predlog Vlade oziroma Ministrstva za pravosodje dopolnila novele Zakona o sodniški službi in Zakona o sodiščih, ki je Sodnemu svetu naložil sprejem kodeksa sodniške etike in mu naložil tudi dolžnost, da v zvezi s tem izdaja zavezujoča priporočila, hkrati pa je Vrhovnemu sodišču naložil sprejem akta za odpravljanje korupcijskih tveganj. In ker sva oba iz istega foha na tem področju, se boste strinjali, da je nasprotje interesov pomemben del korupcije oziroma korupcijskih tveganj.

Po mojih informacijah, tudi na podlagi vašega vprašanja, je Sodni svet že pripravil na tem področju osnutek in ga bo v kratkem tudi obravnaval ter, upam, sprejel. Komisija za etiko in integriteto, ki se bo ustanovila pri Sodnem svetu, bo tisti organ, ki se bo moral do teh vprašanj opredeljevati. Kot vam je mogoče znano, se je do sedaj do teh vprašanj opredeljeval Svet za sodniško etiko pri Slovenskem sodniškem društvu. Ta je tudi sprejela nekaj dobrih odločitev oziroma mnenj v zvezi s tem, dostopnih tudi na spletni strani, tako v zvezi z dopolnilnim delom kot v zvezi s sodelovanjem pri različnih mediacijah in tako naprej. Vendar te preprosto niso bile zavezujoče, kar je opazil tudi GRECO – Skupina držav proti korupciji pri Svetu Evrope, zato smo to prenesli v zakonodajo, ob seveda glasnem nasprotovanju dela opozicije.

Vendarle se da na vaše vprašanje odgovoriti s tem, da verjamem, da se bo to področje uredilo skozi to novonastalo Komisijo za etiko in integriteto, ki je pravi naslov za naslavljanje takih vprašanj. Mislim, da Ministrstvo za pravosodje v tem primeru ni

upravičeno, po sedanji zakonski ureditvi absolutno ne, ampak tudi sicer Ministrstvo za pravosodje na tem področju ni upravičeno sistemsko posegati. Tako tudi ne moremo pridobiti podatkov o tem, koliko tega je, podatke o tem, koliko tega je, pa lahko v vsakem trenutku pridobi Komisija za preprečevanje korupcije, vsak sodnik in državni tožilec, če hočete, je dolžan namreč poročati o premoženjskem stanju, ker je funkcionar. In tudi na podlagi preverjanj teh podatkov je komisija že pred leti poslala Sodnemu svetu predlog, da na tem področju sprejme enovito politiko. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Bojan Dobovšek, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (NeP): Hvala.

Nisem dobil še odgovora na tisto: Kako vidite vlogo predstojnikov sodišč pri tem in pa po drugi strani vlogo Sodnega sveta? Videli smo, da se zdajšnja ureditev sodniškega društva ni spoštovala. Kaj pa potem, če se tudi kodeksi in pa ta novo nastala komisija, torej tudi te rešitve ne bodo spoštovale? Kako vidite potem naslednji korak? Ali je potem potrebna sprememba zakonodaje? Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Kar se tiče predstojnikov, so pogosto v, po domače povedano, zoprnem položaju, in praksa je zelo različna. To vam povem iz lastnih izkušenj, ko so predstojniki včasih še na KPK naslavljali vprašanja, kako ravnati v takem primeru. Poskušali smo jim dati neke smernice, vendar smo hkrati morali tudi povedati, da tako za sodnike kot za poslance KPK na tem področju ni pristojen. Prakse so, kot rečeno, zelo različne in pričakovati je, da bo Sodni svet skozi novo komisijo na tem področju sprejel jasne usmeritve, ki se jih bodo morali držati vsi.

Kako je, če se jih ne bodo držali? Glejte, to pa večkrat sami poudarite, mislim, da tudi upravičeno pogosto, saj ste strokovnjak za to področje. Bomo potem predpisali kazni? Rekli, da je to kaznivo dejanje? Ne vem. Problem je politične in pravne kulture v tej družbi. Verjamem pa, da ko so določeni sodniki ali sodnice, ki so se posluževali tovrstnih pridobitnih dejavnosti, v preteklosti rekli, da saj niso člani sodniškega društva ali pa da to ni zavezujoče, zelo dvomim, da bodo isto storili v primeru, če bo tako odločil Sodni svet. Sodni svet je namreč v končni fazi tisti, ki odloča o napredovanjih in tako naprej. Zato polagam kljub temu določeno mero vere v to, da bo nova ureditev, ki je bila uzakonjena marca letos, zaživela. Ne bo se pa to zgodilo čez noč.

Dodal bi še nekaj. Ne samo pri sodnikih, tudi pri javnih uslužbencih, pri funkcionarjih se je to dovoljenje okoli opravljanja pedagoške dejavnosti izjemno izrodilo. Pogosto gre v bistvu za predavanje zgolj iz zaslužkarstva, ki nima nobene veze s pravo pedagoško dejavnostjo. In to je bistveno bolj razširjeno, na kar smo opozarjali tudi v preteklosti, celo v drugih segmentih izvršilne, mogoče celo zakonodajne veje oblasti, kot v sodstvu. Je pa tudi, se strinjam, v sodstvu prisotno. In odgovornost Sodnega sveta, ki mu je bila dana z zadnjo spremembo zakona, je, da na to postavi piko. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj bo ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču vprašanje zastavila gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala, predsednik, za besedo. Spoštovani prisotni, ministri in ministrice, spoštovani dr. Peter Gašperšič! V strategiji prostorskega razvoja Slovenije je opredeljeno, da se Celje prioritarno razvija kot pomembno regionalno prometno vozlišče in središče nacionalnega pomena z ostalimi razvojnimi potenciali. Razvoj podpira zasnova prometnih povezav, ki predvideva umeščanje tretje prometne osi. Slednja povezuje regionalna središča v Avstriji, Sloveniji in Hrvaški in se v osnovi deli na tri trase. Prva je med mejo med Republiko Avstrijo in avtocesto A1 Šentilj–Koper, druga med avtocesto A1 in avtocesto A2 Ljubljana–Novo mesto in tretja med avtocesto A2 in mejo z Republiko Hrvaško. Problem predstavljajo izrazita dolgotrajnost sprejemanja državnih prostorskih aktov umeščanja tretje razvojne osi že od leta 2006 dalje, časovna nedorečenost izvedbe investicijskega projekta in neusklajenost napredovanja aktivnosti posameznih tras.

Kot veste, ker ste konferenci prisostvovali, smo prejšnji teden v Celju gostili konferenco na temo razvojnih vidikov tretje razvojne osi, kjer smo se osredotočali predvsem na srednjo traso. Glede srednje trase sem danes že postavila podobno vprašanje ministrici za okolje in prostor, pa vseeno se mi zdi izredno pomembno povprašati tudi vas, kako napreduje gradnja južnega dela, ki poteka med Novim mestom in Vinico.

Zato vas prosim, da mi odgovorite na naslednja vprašanja:

Kako napredujejo postopki južnega dela tretje razvojne osi, kjer je trasa, kot vemo, že umeščena v prostor?

Kakšna je ocenjena vrednost investicije posameznih odsekov južnega dela tretje razvojne osi?

Ali so ta sredstva zagotovljena?

Tu mislim predvsem na finančno konstrukcijo projekta. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za infrastrukturo dr. Peter Gašperšič.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsednik, za besedo. Spoštovani poslanke in poslanci! Spoštovana poslanka gospa Janja Sluga, hvala za postavljeno vprašanje. Ta južni odsek hitre ceste tretje razvojne osi od avtoceste pri Novem mestu do hrvaške meje, torej pri Črnomlju, pri Vinici in pri Metliki, je razdeljen tudi na več etap oziroma odsekov, in sicer prvi odsek poteka od Novega mesta do priključka Maline vključno s predorom pod Gorjanci, drugi odsek poteka od tega priključka Maline do Metlike oziroma do Črnomlja, tretji odsek pa poteka od Črnomlja do mejnega prehoda Vinica. Ti odseki so seveda različno obdelani, znano je, da je ta prvi odsek, se pravi mimo Novega mesta do predora pod Gorjanci oziroma do samega priključka Maline, že umeščen v prostor, ta odsek je bil umeščen v letu 2012 in je v bistvu zdaj že tako rekoč v izvedbeni fazi, medtem ko na ostalih dveh odsekih umeščanja v prostor še poteka.

Na tem prvem odseku je bil torej tudi v letošnjem letu storjen pomemben premik. Investitorstvo tega odseka je namreč prešlo iz Direkcije Republike Slovenije za infrastrukturo na družbo Dars, kajti na ministrstvu smo ocenili, da pravzaprav nekih drugih možnosti za izvedbo te investicije oziroma za realizacijo tega odseka, kot da to prevzame družba Dars, ki je pristojna za gradnjo cestninskih odsekov v Republiki Sloveniji, pravzaprav ni.

Tako je družba Dars v mesecu maju prevzela, izvedena je bila primopredaja med Direkcijo in družbo Dars. Družba Dars tako zdaj prevzema naloge in se že loteva torej priprave projektne dokumentacije in v nadaljevanju tudi pridobivanja zemljišč na tem prvem delčku tega odseka do Malin, ki poteka mimo Novega mesta do tovarne Revoz, to je približno pet kilometrov dolg odsek, ki je tudi sofinanciran z evropskimi sredstvi. Ta odsek je ocenjen oziroma njegova vrednost na nekaj čez 80 milijonov evrov, približno 89 milijonov evrov, od tega je približno 40 milijonov teh evropskih sredstev. Tako da ocenjujem, da tukaj za ta del sama finančna zmožnost ne bi smela biti problematična, v ostalem delu, ki zajema potem izgradnjo samega predora pod Gorjanci do priključka Maline, pa je seveda že odvisna finančna spodobnost družbe Dars, ki pa bo pogojena tudi s prestrukturiranjem že najetih posojil, ki so bila najeta za izgradnjo dosedanjih odsekov. Sama investicijska vrednost tega prvega odseka do priključka Maline, vključno z zahodno obvoznico Novega mesta, je ocenjena na dobrih 700 milijonov evrov, medtem ko je celotna investicija južnega dela tretje razvojne osi, se pravi vseh treh odsekov, ocenjena na dobro milijardo 300. Skratka, govorimo torej o zahtevnih infrastrukturnih projektih, katerih investicijska sposobnost bo pogojena s sposobnostjo financiranja oziroma najemanja posojil družbe Dars. Skratka, lahko rečemo, da je teoretično torej finančna konstrukcija nekako zaprta oziroma opredeljena, izvedbeno je pa seveda odvisno, kako bo družba Dars pravzaprav

sposobna najemati nova posojila in jih torej tudi potem vračati s prilivi, ki bodo nastajali od pobranih cestnin na teh odsekih. Zdaj lahko omenim še to, da je predvideno, da se bo umeščanje v prostor v tem delu, torej od priključka Maline do Črnomlja oziroma Metlike, končalo še v letošnjem letu, medtem ko je za tisti odsek od Črnomlja do Vinice pravzaprav še preuranjeno napovedovati, kdaj bi bilo to lahko končano, kajti nadaljevanje postopkov bo steklo, ko bo umeščen ta drugi del ... / izklop mikrofona/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj bo ministru za pravosodje mag. Goranu Klemenčiču vprašanje zastavil dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Mogoče samo še en stavek na tisto, kar je bilo prej govora s strani dr. Dobovška. Minister, leta 2010 sem v Google dal samo par ključnih besed in ugotovili boste lahko, da za 2 tisoč 500 do 5 tisoč evrov ljudi pripravljajo na pravosodne izpite v eni privatni šoli v Kranju. Pa še marsikaj se tam dogaja. Raziščite.

Kar se tiče pa mojega poslanskega vprašanja, pa se seveda nanaša sicer na konkreten primer, čeprav je vprašanje splošno., Glavne obravnave na sodiščih v času sodnih počitnic. Jaz ne poznam predpisa, po katerem bi lahko bile. V času sodnih počitnic so sodniki na dopustih in opravljajo tako imenovane obvezne zadeve, ki so vezane na tujce, vezane na priporne zadeve in še kaj. V Mariboru se je zgodilo nekaj nenavadnega. Nekdo, ki je bil poslanec v tem državnem zboru, je vabljen na sodišče vsakih 5 dni, in sicer od 15. julija do 15. avgusta, ko so sodne počitnice. Ta zadeva je sicer preklicana, ampak preklicana je bila šele po tem, ko je bilo v javnosti kar veliko govora o tem, kako je to mogoče.

Pravzaprav vas sprašujem:

Kako je to mogoče in kateri predpis je tisti, ki sodnikom dovoljuje tovrstno samovoljo?

Hvala za odgovor.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa, predsednik.

Dr. Gorenak, nisem čisto razumel tistega vašega prvega poudarka iz leta 2010. Sam tudi ne uporabljam Google, ampak DuckDuckGo, kar je zelo boljša stvar, vam zagotavljam, hkrati pa ne spremlja vsakega vašega iskanja, tako da vam bom hvaležen, če mi boste posredovali, kar ste imeli v mislih.

Sodne počitnice so nekaj, kar je v določeni meri kar precejšnja slovenska posebnost, ampak to je druga zgodba. Je pa tudi vprašanje, ali bi morali kdaj, in tukaj si bomo mogoče podali roko glede učinkovitosti pravosodja, to tudi spremeniti.

Predvidevam, da se vaše vprašanje nanaša na primer Kangler. Ni treba preveč ugihati glede

tega, kjer je dejansko sodnica razpisala več glavnih obravnav. Na njim je tudi 5 glavnih obravnav v času sodnih počitnic. Če prav razumem, so bili ti naroki kasneje tudi preklicani. Priznam, da mi je to dalo misliti, ko sem dobil vaše vprašanje, pa tudi sicer, da je dejansko treba spremeniti zakon, zato ker je za pozdraviti tako ravnanje vsakega sodnika, ki je pripravljen delati v času sodnih počitnic, biti čim bolj učinkovit. Mislim, da sodstvo ni tukaj, da se bo prilagajalo odvetnikom ali obdolženim, obdolžen si v času sodnih počitnic ali izven njih. Ker so bili naroki preklicani, tudi ni razloga, da bi se zdaj spuščali v to, ali bodo zakonito ali nezakonito uvedeni. Dejstvo je, da 83. člen Zakona o sodiščih določa, katere zadeve se lahko obravnavajo tudi v času sodnih počitnic, in glede na to, da je ura že pozna in da ste bili vi zadnjič precej šaljivi, boste dopustili mogoče tudi to, da vam povem – ker sem prebral, da ste nov predsednik sveta za pravosodje SDS –, da ne gre samo za priporne zadeve in tujce, ampak so nujne tudi zadeve s kazenskega področja, ki se tičejo preiskave, in zadeve, v katerih je bilo predlagano ali že odrejeno zavarovanje zahtevka za odvzem premoženjske koristi. Ne vem, ali je temu tako tudi v zadevi Kangler, ker nadzora nad tem nismo opravili, ker so bili naroki preklicani. Mislim pa in verjamem, da se bomo tudi v navezavi z vprašanjem, ki ga je pred tem postavila vaša poslanska kolegica Bah Žibert, strinjali, da velja razmisliti o tem, da bi razširili Zakon o sodiščih na ta način, da bi dejansko dopustili sodnikom večjo diskrecijo pri razpisovanju narokov, ker je, kot rečeno, to nek anahronizem, da imamo sodne počitnice takšne, kot so, posebej v kazenskih zadevah, kjer verjamem, da je tudi v interesu obdolženih, da se postopki odvijajo čim hitreje, toliko bolj, če gre za obdolžene, ki dvigujejo sodna pisanja in se udeležujejo obravnav. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Saj se lahko strinjamo s tem, da je fino, če sodniki delajo tudi v času sodnih počitnic, pa imajo dopuste kdaj drugič, kar seveda sploh ni sporno. Veste, jaz sem to poslansko vprašanje poslal in ga podpisal v času, ko so bile te obravnave še razpisane in so bile kasneje preklicane. Ampak, glejte, če 83. člen jasno našteva, oziroma kaj je v času sodnih počitnic mogoče opravljati in kaj ne oziroma kaj se mora in kaj ne – pa seveda primer Kangler ne sodi v nobeno od teh točk 83. člena – potem se boste pa tudi vi morali strinjati z menoj, da nastane vprašanje, zakaj tako. In odgovor, ki se ponuja sam po sebi, je politično motiviran sodnik. Šaj drugega ne more biti. Drugega ne more biti. Če je Kangler edini po drugi svetovni vojni, karikiram, ki v času sodnih počitnic vsakih 5 dni dobi poziv na sodišče, je tu res nekaj hudo

narobe. Načeloma pa se lahko strinjam s tem, da če je zakon spremenjen in to velja za vse državljane, ne samo za Kanglerja, potem zadeva seveda ni problematična.

Ker mi je ostalo še 39 sekund, naj povem, kaj sem mislil s tistim, kar sem vam prej rekel. V Google dajte besede: učinkovito vas pripravimo na pravniški državni izpit, pa vam bo ven padla ena šola iz Kranja, pa boste videli, katere vrhovne sodnike in sodnike višjih sodišč ponujajo kot učinkovite in čudovite predavatelje za 2 do 5 tisoč evrov! Dodaten podatek, ki pa ga je treba preveriti – jaz ga ne morem, ker nimam teh pooblastil –, je pa ta, da tam spišejo tudi pisni del pravniškega državnega izpita, ki ga potem na pravem izpitu samo zamenjajo. Tega minister Zalar ni hotel nikoli razčistiti, vi pa imate to možnost. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala, predsednik.

Pa se spet strinjava. Se ne pogosto, ampak včasih se. Jaz mislim, da se sodniki – vrhovni, višji, okrožni ali okrajni – s temi stvarmi ne bi smeli ukvarjati. Tu je pika. Se pa absolutno ne strinjam s tem, da tam samo zamenjajo izpite. To pa je neumnost – ne veste, kako pravosodni izpiti potekajo –, da lahko kaj takšnega trdite.

Kar pa se tiče gospoda Kanglerja, glejte, jaz ne vem, ali so obstajali razlogi za to. Vi mogoče veste. Jaz vem to, da je on osumljen resnega kaznivega dejanja, povezanega s korupcijo. Lahko povem tudi to, ker je bilo to v javnosti, da je tudi KPK preverjala njegovo premoženje in da se, po mojem skromnem mnenju, z balami sena, pujsi in tako naprej ne da zaslužiti toliko, kot je on trdil, da se da zaslužiti, in mogoče je v zvezi z njim izdana kakšna odredba v zvezi z zavarovanjem zahtevka za odvzem premoženjske koristi. Jaz tega ne vem, vi odkimavate. Ne vem. Vam je mogoče rekel, ker ste z njim očitno v kontaktu, da temu ni tako. Ampak jaz tega ne vem. In dokler tega ne vem, tudi ne morem pristati na vašo podmeno, da je bil narok razpisan nezakonito, še manj pa politično, ker sem vam prej povedal, in mislim, da kot minister za pravosodje v senci to morate vedeti, da ne gre v času pravosodnih počitnic samo za izjemo obravnavanja pripornih zadev in tujcev, ampak tudi za zadeve povezane z odvzgom protipravne premoženjske koristi. To je to. V Google pa bom tisto vpisal, to vam pa obljubim. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Vinko Gorenak, imate besedo, da postopkovno zahtevate razpravo o odgovoru na naslednji seji.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Dobro, samo o primeru Kanglerja verjetno na izredni seji ali na seji Državnega zbora ne bomo razpravljali, širše o delu pravosodja pa, kamor pa seveda to vprašanje, zato tudi prosim za to. Noben od tistih primerov, ki ste jih našli, pa v dan primer gospoda Kanglerja seveda ne sodi. To, da ni politično, je pa že čisto drugo vprašanje, veste, ker če sodnik v sodbi napiše, da obstaja potencialna nevarnost, da se Kangler vrne v politiko in da mora zato v zapor, kaj takšnega tudi na Luni ne bi napisali, če bi tam znali pisati. Ampak to je seveda v slovenskem pravosodju možno in zaradi tega se mi zdi, da je kakšna razprava o pravosodju izglasovana zaradi poslanskega vprašanja ali pa na kakšen drugi način še kako potrebna. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil v sredo, 15. julija 2015 v okviru glasovanj.

Sedaj pa bo ministrici za notranje zadeve mag. Vesni Györkös Žnidar vprašanje zastavila gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Ponovno dober večer vsem skupaj! Nekaj nas je pa še ostalo, pa še gospod Trček se je vrnil, tako da nas je celo še nekaj več.

Spoštovana ministrica, tako imenovana romska problematika v Novem mestu in tudi širše na Dolenjskem je obsežna in gotovo zahtevna. Nekaj rešitev iz preteklosti je znanih, ampak vse skupaj bolj izgleda kot gašenje požara, za katerega pa nikoli ne veš, kje bo zopet pokazal svoje zobe. Menim, da je za celovitejšo rešitev potrebno učinkovitejše medresorsko delo in predvsem inovativnejši pristop. V Sloveniji sicer imamo nekaj področij, kjer je stanje zadovoljujoče, lahko rečemo tudi dobro, a so žal ta področja bolj izjeme kot pravilo.

Največje breme teh neurejenih razmer pa je na plečih prebivalstva na eni in na drugi strani. Dejstvo je, da so ogroženi tako eni kot drugi. Njihove zgodbe so zaskrbljujoče, marsikje že obupujejo. Za pomoč so se obračali tako na lokalno skupnost in na državo, ampak v končni fazi nekih premikov ni. Tudi policija je pri tej problematiki velikokrat nemočna, včasih pa njen vrh preprosto ta problem presliši oziroma noče videti dejanskega stanja, da je problem tudi v kapacitetah in primerni zadostni opremi za učinkovitejšo delo policije. Lokalno prebivalstvo opozarja, da se dogajajo hude kršitve zakonodaje in tudi ustave, prevladuje strah, bivanjske razmere postajajo nevzdržne, tako za odrasle, kaj šele za otroke.

Ministrica, na vas se obračam z vprašanjem:

Kaj boste oziroma kaj lahko še storite, da se bo v Novem mestu in ožji okolici le naredil korak naprej in da bo zagotovljena varnost ljudi in premoženja?

In hkrati dovolite, da vas ob tej priliki tudi pozovem, da vaše ministrstvo, ki ga vodite, prevzame morda medresorsko iniciativo za celovitejši pristop k problematiki romskega vprašanja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, predsednik. Spoštovana poslanka, zahvaljujem se vam za vprašanje!

Se strinjam, urejanje romske problematike je horizontalno vprašanje, torej problematika, ki vsekakor zahteva horizontalne pristop in kjer morajo tudi vsi resorji prispevati svoj optimum. To pomeni, da je v pristojnosti tako različnih državnih organov kot tudi vladnih in nevladnih organizacij. Tukaj izpostavljam, kar se tiče konkretnega dela policije, da je ključno težišče, kar se tiče policije, predvsem na preventivi, ne glede na represivno naravo policije, ker namreč zgolj izvedba represivnih ukrepov dolgoročno ne more pripomoči k dolgotrajnemu učinkovitemu zagotavljanju javnega reda.

Lahko vam tudi iz svoje lastne izkušnje, torej iz mojih neposrednih zaznav na terenu, ko sem obiskala Policijsko upravo Novo mesto, povem, da policisti zavestno in plansko zagotavljajo celovito obravnavo varnostnih dogodkov in pojavov. Na trenutke so tudi inovativni, kot ste sami nekako nakazali v svojem vprašanju. Pogosto so tudi mediatorji v sporih in pa tudi predlagatelji rešitev za izboljšanje stanja tako na področju varnosti bivanja kot tudi šolanja Romov in tudi svetovanja državljanom za izvedbo ukrepov za večjo varnost. V vsakem primeru je torej delovanje policije transparentno in pa tudi zakonito ter sorazmerno.

Izpostavila bi tudi nekatere napredke, ki so bili do sedaj že doseženi na področju obvladovanja romske tematike, in sicer kar se tiče zmanjšanja motenja večinskega prebivalstva s kurjenjem nevarnih snovi ter povzročanjem hrupa in intenziviranju ukrepa na področju varnosti cestnega prometa. Aktivnosti policije so tudi usmerjene v vključevanje prebivalcev romskih naselij v različne projekte. Tukaj izpostavljam projekt Skupa-j, v okviru katerega je policija zelo dejavna. Cilj teh projektov je vsekakor krepitev integracije romske skupnosti, ker menimo, da je uspešno in mirno bivanje različnih etničnih in narodnih skupin vsekakor pogoj za eno stabilno družbo, ki temelji na napredku, in tudi tukaj policija stremi k temu, da se izgrajuje kot sodobna organizacija, ki si nekako prizadeva za spoštovanje in uresničevanje človekovih pravic za vse, torej za vse prebivalce.

Res je, kar izpostavljate, da je to zahtevna problematika na teh področjih, kjer bivajo tudi pripadniki romske etnične skupnosti. Občasno je bolj izrazita, občasno manj, kar tudi od policije

zahteva nenehno prilagajanje po načelu sorazmernosti, kar tudi za policijo predstavlja velik izziv, še posebej glede na dejstvo, da je policija nenehno soočena z različnimi mnenji o tem, kako je sploh potrebno reševati te varnostne dogodke. Policija ocenjuje tudi, da je ocena varnostnih razmer v tem trenutku v romskih naseljih in v bližini romskih naseljih dobra. Tudi sicer je stanje javnega reda in miru v Sloveniji ugodno, na kar kažejo tudi podatki o ugotovljenih kršitvah Zakona o varstvu javnega reda in miru, ki v zadnjih letih upadajo. Je pa policija izvedla tudi nekaj konkretnih preventivnih aktivnosti, za katere menim, da so tudi doba osnova za njeno ravnanje v bodoče. Torej, policija predlaga ustanovitev varnostnih sosvetov na območjih kjer živijo tudi Romi, skrbi tudi za redne stike z romskimi svetniki, udeležuje se delovnih srečanj z župani, udeležila se je mednarodne konference Romi v Evropski uniji, udeležila se je tudi mednarodnih romskih športnih iger na Hrvaškem, sodelovala je na Dnevu druženja in gibanja vseh generacij, udeležila se je okrogle mize Mediji o Romih in romski mediji v Sloveniji, sodelovala je z Ljudsko univerzo Murska Sobota, prizadeva si za izboljšanje bivalnega okolja v romskih naseljih, prizadeva si za vzpostavitev čim boljših razmer sobivanja Romov z večinskim prebivalstvom, Rome seznanja tudi s pomenom izvajanja ukrepov za dvig kvalitetne življenjske ravni v romskih naseljih in pa izvaja preventivne aktivnosti za mlade Rome, ki so že bili obravnavani zaradi kaznivih dejanj. Sodeluje pa tudi s šolsko inšpekcijo in tudi aktivno sodeluje z neformalnimi vodji v romskih naseljih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, ministrica, za izčrpen odgovor.

Res je, veliko je bilo v Sloveniji na tem področju že narejenega, vendar sem se jaz pred kratkim sestala z lokalno skupnostjo oziroma eno od krajevnih skupnosti ali četrtih, kakorkoli jih imenujemo, in dejansko razmere morda niso takšne, kot jih vedno beleži policija. Nato sem na zadnjem odboru, kjer smo obravnavali tudi Poročilo o delu policije za leto 2014 opozorila tudi generalnega direktorja policije, da dejstvo, da se zmanjšujejo tako imenovani klici na policijo, še ne pomeni, da se razmere izboljšujejo. Ljudje se namreč bojijo. Ljudje živijo skupaj in, poglejte, če nekdo pride k vam domov in vam odnese dobresedno pol vrta, potem natančno ve, kdo je to interveniral, in ljudje so enostavno obupali in več na te številke ne kličejo. Dejstvo je, da je policija dejansko ukrepala in naredila vse, da bi bilo manj hrupa čez vikend - včasih se je to pojavljalo čez vikend - sedaj se je obrnilo in to poteka čez teden, ko morajo ljudje zjutraj vstati in iti na delo. V romskem naselju je nekoliko drugače, ampak jaz

se sprašujem tudi, kaj je potem z njihovimi otroki, ki morajo prav tako v šole. Jaz mislim, da je res težji problem, kot je morda na prvi pogled viden in da morda tudi oprema ni povsem takšna, ki bi ustrezala policistom, vendar morda to tudi težje povedo, ker se potem lahko kaj hitro smatra, da so neučinkoviti. Zato vas res pozivam, ministrica, če lahko zadeve v tem okolišju še pogledate in pogledate, kaj se da narediti, da ne bi prišlo do kakšnih hujših nezgod, zaradi katerih bi potem vsi skupaj trpeli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo. Hvala tudi za to dopolnitev vprašanja.

Se strinjam. Gre za zelo zahtevno problematiko, ki zahteva poglobljeno delo policije tudi v bodoče, tudi sama se bom še bolj zavzela v tej smeri. Treba je nadaljevati z izvajanjem uveljavljenih oblik dela in tudi povečanjem kvalitete vseh postopkov, kar je nenazadnje odvisno tudi od ustreznega povezovanja med pristojnimi organi in organizacijami, kot ste sami tudi ugotovili na začetku, ker vemo namreč, da je varnost v določeni skupnosti odvisna tudi od ekonomskih, socialnih, zdravstvenih, izobrazbenih, zaposlitvenih, bivanjskih in tudi drugih vidikov.

Mogoče samo nekaj besed glede aktivnosti Policijske uprave Novo mesto. Na teh območjih z romskimi naselji ta policijska uprava dnevno izvaja represivne in preventivne aktivnosti. V prvi vrsti zagotavljajo seveda stalno in takojšnjo policijsko intervencijo na vse varnostne dogodke in tudi pri dogodkih, o katerih so obveščeni, zoper kršitelja seveda tudi ukrepajo, je pa tudi pomembno to, kar ste povedali, ker dejansko ljudje tudi verjetno zaradi te celotne problematike do določene mere niso tako pripravljene tudi kontaktirati policije. Zaznali so dejavnike, ki so najbolj moteči za okoliško prebivalstvo, in temu tudi ustrezno prilagajajo najrazličnejše oblike dela in tudi aktivnosti za sankcioniranje storilcev proti pravnih ravnanj. Ker pa, kot je bilo že rečeno na začetku, sam represivni pristop vedno ne doseže želenega cilja, torej dobrega stanja varnosti na teh območjih, so policisti okrepili tudi preventivno delovanje in se tudi osredotočili na iskanje vzrokov, zaradi katerih prihaja do motečih dejavnikov v tej smeri, kar sem tudi sama zaznala na terenu po pogovorih s policisti. Opravljajo tudi različne preventivne pogovore in tudi delavnice v romskih naseljih, veliko pozornosti namenjajo tudi vidnosti oziroma transparentnosti policijskega dela, s čimer nedvomno prispevajo k večjemu občutku varnosti prebivalcev, ki živijo v neposredni bližini romskih naselji.

Primer dobre prakse na področju Policijske uprave Nove mesto predstavlja tudi vračanje

policistov, torej zavestno vračanje policistov k oškodovancem, ki jih tudi sprotno seznanijo o vseh aktivnostih in ukrepih policije glede na njihove prijave. In tudi policisti ugotavljajo, da te povratne informacije prijaviteljem kažejo, da so s tem pristopom zadovoljni, imajo občutek, da tudi njihova klic in želja po policijskem posredovanju doseže namen. Menim, da bo tudi ta občutek varnosti pri ljudeh nedvomno prispeval k boljšemu sobivanju z romsko skupnostjo in tudi večji pripravljenosti ljudi, da bodo poklicali policijo, kadar se bodo dejansko počutili ogroženo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Gospa Anja Bah Žibert, imate besedo, da postopkovno zahtevate, da se na naslednji seji opravi razprava o odgovoru.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči.

Ne bom zahtevala razprave, ker je pač ministrica res podrobno razložila, predvsem pa tudi povedala, da bo potreben še kakšen korak in da se bo še dodatno zavzela.

Bi pa samo eno zadeva izpostavila. Dejstvo je, da je na enem področju zadeva že tako zelo pereča, da je lokalno prebivalstvo prosilo župana, da jih izseli. Veste, to pa so že problemi. Predsednik, jaz vem, da morda ne bi smela ta trenutek to, ampak govorimo vendarle o državljanih in državljankeh, vseh, enih in drugih, in pomembno je, da iščemo rešitve, ki bodo ustrezne tako za ene kot za druge.

Jaz se vam ob tej priliki zahvaljujem in res upam, da bomo našli ustrežnejše poti kot to, da bodo ljudje dobesedno bežali s svojih domov. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ne bom nič komentiral in ničesar pripominjal. Danes jemljemo široko razlago postopkovnika, že pri drugih smo in tudi tokrat bo tako.

Naslednji bo ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc vprašanje zastavil dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Dobesedno bom vzel to, kar ste rekli na koncu. Noč je mlada in vlada očitno še vedno vlada, zlasti damski del in kolega Židan. Bom najprej zastavil vprašanje, potem pa kaj drugega.

Meni je že malo tečno, da moram ministrici težiti s to helikoptersko nujno medicinsko pomočjo, ampak nekako se mi zdi krivična ta diskrepanca po ducatu let od začetka tega pilotskega projekta, ko je bilo nekako rečeno, da bomo imeli tri baze, če se tako izrazim, ob brniški še postojnsko in mariborsko. Ducat let je mimo, tega še vedno ni. Vodja enote tovrstnega reševanja na Brniku je zelo plastično povedal, da dve ali tri uspešne intervencije, ko nekdo s poškodbo hrbtenice ne ostane hrom, pa če moramo vse prevajati v univerzalni ekvivalent, v

denar, pomenijo že znesek, ki se ga dejansko potrebuje za vzpostavitev tovrstne oblike reševanja na naši strani Trojan, ker je še vedno ni, ker je nekako nedopustna diskrepanca, saj v bistvu plačujemo isto zdravstveno zavarovanje kot na vaši strani Trojan. To se mi nekako zdi problematično, da se to v ducatu let ne uredi. Vem, da malo že težim s tem, ampak gre za te drobne nedopustne, nekdo bi lahko celo rekel narcizme malih razlik, za katere upam, da jih bomo preseгли. Navsezadnje je zadnje čase v modi, da se spleza na kozolec in se ponudijo kakšni piškoti, potem pa ne morete dol zlesti. Če padem s kozolca, pa da si ne poškodujem hrbtenice, pa da ne bom ostal hrom, mogoče bom to potreboval.

Da ne bom preveč duhovičil, bi od ministricice Zelel, da mi nekako odgovori:

Kdaj se bo to vzpostavilo, kdaj se bo začelo z usposabljanjem?

Ta isti gospod, ki je vodja edino delujoče enote, je to zelo izpostavil, da to ni kar tako, v smislu od danes na jutri bomo z nečim začeli. Treba je usposobiti ljudi.

Kdaj na naši strani Trojan lahko pričakujemo tovrstne frčeplane, za katere upam, da bodo čim manj v zraku?

Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za zdravje gospa Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo v tej pozni vroči poletni skorajda noči. Pa vendar, ker govorimo o helikopterski nujni medicinski pomoči, bom tudi jaz ekspeditivna in bom dala, mislim da kratek in jasen odgovor.

Res, po toliko letih zavzemanja, da bi tudi v Mariboru vzpostavili helikoptersko bazo, iz katere bi poletel helikopter in v teh primerih, ko je potrebna, tako pomoč tudi nudil. Seveda pa zadeva ni tako enostavna, tako kot je že gospod poslanec omenil. Res je, da se ta helikopterska nujna medicinska pomoč izvaja z državnimi zrakoplovi policije in Slovenske vojske in da se trenutno izvaja samo iz letališča Jožeta Pučnika v Ljubljani.

Zaradi uredbe EU iz leta 2012 pa mora Republika Slovenija oziroma v njenem imenu Vlada sprejeti odločitev o načinu izvajanja te helikopterske nujne pomoči v Sloveniji. In prav sedaj, v začetku julija, je Ministrstvo za zdravje imelo zadnje usklajevanje z vsemi resornimi ministrstvi, ker teh je kar nekaj, to so Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za infrastrukturo in tudi Ministrstvo za finance, kjer pripravljamo vladno gradivo. Jaz verjamem, da ga bomo uspeli v kratkem dati tudi na obravnavo na Vlado, kje bo potrebno, da se Vlada opredeli, na kakšen način se bo ta helikopterska nujna medicinska pomoč izvajala. Namreč, ali bo šlo za komercialno najetje ali bomo nadaljevali s tovrstno pomočjo, ki jo bodo izvajale enote tak policije kot Ministrstva za obrambo. In ko bo Vladi sprejeta ta odločitev na,

bomo seveda pristopili k spremembi tudi vseh drugih aktov, da se bo ta pomoč lahko izvajala. Po zagotovilih Ministrstva za infrastrukturo so tehnični pogoji za izvajanje helikopterske nujne medicinske pomoči z Letališča Edvarda Rusjana v Mariboru z obnovo letališke infrastrukture večinoma zagotovljeni, prav tako je letalska enota policije zagotovila, da ima na voljo helikopter, ki bi lahko bil v tej mariborski bazi. In ko bodo vzpostavljeni vsi ti pogoji, se bo seveda začelo z usposabljanjem. Jaz verjamem, da bo to v začetku naslednjega leta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Dr. Franc Trček, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala na ekspeditivnosti, ampak poglejte, spet smo – zdaj boste rekli: Ti te tečni združeni levičarji! – ob 15 čez 11 zvečer trčili ob privatizacijo. Skratka, imamo nek pritisk določenega dela znotraj EU, ki bi to rad na komercialni osnovi urejal. Ministrica je lepo povedala, letališče imamo urejeno v Mariboru –, to je spet tisto, kar jaz zelo rad težim, damo ogromno denarja v infrastrukturo, potem pa malo ne vemo, kaj bi z infrastrukturo počeli –, imamo celo zagotovljen helikopter in zdaj bomo čakali.

Zdaj bom temo malo razširil. Skrajni čas bi že bil, ko berem tiste evropske direktive, da končno dojamemo, da smo del Evropske unije in da tudi v Bruslju začnemo nekoliko bolj proaktivno delovati, se tangencialno povezovati z državami, ki imajo podobne poglede kot mi, in v tovrstne direktive tudi bolj odločno vnašati možnosti, to je en tak lep primer, ki bodo dovoljevale tudi takšne oblike organizacije, ki navsezadnje odgovarjajo nam oziroma komurkoli.

Ne bom zahteval dopolnitve, tudi ne bom zahteval glasovanja o razpravi, ker vem, da bom preglasovan, bom pa v jeseni zahteval spremembo poslovnika, ker so ta poslanska vprašanja v bistvu nekako malo že šlamastika. Tu nas je toliko, da bi odbojko lahko igrali. Če bom šel računati, ker Združena levica je vseeno koalicija, ki ima tudi močen ekološki del, koliko elektrike porabimo za to, mislim, da je skrajni čas, če že govorimo, da je Slovenija zelena država, če že govorimo, da drugi zakon ekologije pravi, da brezplačnega kosila ni, da tudi pri spremembi poslovnika to upoštevamo.

Lep večer gledalcem in srečno pot domov.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi ministrica odgovoriti na to?

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Če mi dovolite, bi vseeno dodala res samo dva, tri stavke.

Ministrstvo za zdravje ne bo predlagalo, da se ta helikopterska nujna pomoč opravlja v obliki komercialnega načina, temveč bo predlagalo

Vladi, in to je bilo tudi soglasje vseh že prej naštetih ministrstev, da se bo ta helikopterska nujna pomoč izvajala v obliki državne javne službe in bomo o tem obvestili tudi Evropsko komisijo. Jaz sem se pozanimala in lahko povem, da imajo podobne težave tudi še nekatere druge države, s katerimi smo se povezali, zato obstaja velika možnost in verjetnost, da bo prišlo celo v določenem delu do spremembe uredbe Evropske komisije. Tako da ste lahko pomirjeni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa bo ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak vprašanje zastavil Matjaž Hanžek.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Hvala lepa. Spoštovana ministrica!

V Združeni levici se zavzemamo za varno starost, torej za človeka vredno, dostojno preživljanje tretjega življenjskega obdobja. Domovi za starejše občane so nedvomno ena od oblik skrbi za varno starost.

Na nas se obračajo številni občani, ki živijo v domovih za starejše občane, z različnimi opažanji in dogajanja, ki so jih zaznali v okoljih, kjer bivajo. Pred nekaj dnevi je bilo v medijih zaslediti podatek, da skoraj leto in pol v slovenskih domovih niso izvajali strokovnih nadzorov, saj zato ni bilo pravne podlage in da gre za napako, ki jo je zakrivilo Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije. Razlog naj bi bil v pravilniku, ki so ga sprejeli avgusta 2013, kjer naj bi šlo za neprimerno dikcijo, ki ni vključevala vseh izvajalcev zdravstvenih dejavnosti. Pravilnik je izločal vse izvajalce, ki niso izvajali zdravstvene nege in rehabilitacije v socialno varstvenih zavodih. Januarja 2015 je bil pravilnik ustrezno popravljen, tako da zdaj je pravna podlaga za izvajanje strokovnih nadzorov.

Zato vas sprašujem:

Kdo spremlja dogajanja in izvaja nadzor v javnih zavodih, in sicer v domovih za starejše občane?

Če se dogajanje spremlja in nadzoruje, ali se izdelujejo letna poročila, kot jih na primer izdeluje Varuh človekovih pravic?

Če takšna poročila so, kje so dostopna javnosti? Glede na nesporno dejstvo, da se število starejše populacije v tretjem življenjskem obdobju povečuje, da obstajajo potrebe po varni starosti vse večje, ali vaše ministrstvo načrtuje pripravo nekega strateškega dolgoročnega dokumenta za to področje, ki zajema več kot četrtino prebivalstva Slovenije?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anja Kopač Mrak.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala. Je že skoraj naslednji dan, tako da dober večer! Hvala za besedo, predsednik Državnega zbora. Hvala, dr. Hanžek, za vprašanje.

Jaz bi najprej rekla, da si seveda to skrb verjetno delimo vse stranke v Državnem zboru in tudi širša javnost, da je za starejše treba poskrbeti. Jaz mislim, da je na tem mestu nujna naša skupna skrb, da pripravimo zakon o dolgotrajni oskrbi in osebni asistenci, ki bo dal podlago, da lahko te storitve peljemo bolj pluralno. Danes imamo pomoč na domu, ki je bolj ali manj v pristojnosti občin, razlike so vedno večje v višini subvencije, ki jo zagotavljajo, pa institucionalno varstvo v domovih za starejše, kjer sicer zagotavljamo relativno dobro pokritost, torej 5 % starejših od 65 let ima v naši državi možnost bivanja v socialno varstvenih zavodih, vendar je problem višina stroškov, ker pokojnine večinoma ne zagotavljajo zadostnega vira za pokritje stroškov, zato občine vstopajo v to zgodbo. Z dolgotrajno oskrbo bi to lahko sistemsko bolj pokrili. Tudi Evropska komisija nas naslavlja, smo ena bolj ogroženih držav z vidika starajoče se populacije, torej, kaj nas čaka med leti 2030 do 2060 so dejansko izzivi, s katerimi se moramo soočiti.

Mi smo k temu na ministrstvu pristopili tako, da smo vire, ki jih imamo, torej so evropski viri skupaj z Ministrstvom za zdravje ... AHA Skupina je projekt, ki ga izvajamo, kjer gre za analizo teh potreb, in tudi na podlagi te analize se pripravlja strategija. Imeli smo do leta 2012 Strategijo varstva starejših, sožitje je pač daljši naslov. V tem trenutku ni pokrita, nimamo v državi strategije, jo pa pripravljamo na tej podlagi teh izhodišč. Je pa pomembno predvsem, da se pripravi zakon o dolgotrajni oskrbi.

Glede na vaše vprašanje. Morate se zavedati, da je dolgotrajna oskrba nujna zakonsko zato, da integriramo storitve socialne oskrbe z zdravstveno oskrbo. V tem trenutku ste vi naslavljali še vedno to polje, da Socialna inšpekcija, ki jo pokriva Ministrstvo za delo in je v okviru Inšpekcije Republike Slovenije za delo, pokriva torej nadzor nad socialno varstvenimi storitvami, medtem ko ga pa nad zdravstvenimi storitvami pokriva Zavod za zdravstveno zavarovanje v delu in pa tudi Ministrstvo za zdravje. To, kar ste omenjali, je bil pravilnik, povezan s storitvami nadzora nad zdravstvom. Tega jaz ne morem komentirati oziroma, ni v moji pristojnosti.

Kar se tiče socialne inšpekcije, so vsi nadzori in ugotovitve dosegljivi v letnem poročilu Inšpekcije Republike Slovenije za delo, kjer je Socialna inšpekcija del te inšpekcije, in tudi letno poročilo obravnava tako Ekonomsko-socialni svet, Vlada Republike Slovenije ter matični odbor Državnega zbora in ste torej vsi z njim seznanjeni in je dosegljiv tudi na spletnih straneh tako Ministrstva za delo kot tudi Inšpektorata. Dejstvo pa je, da seveda imamo premalo socialnih inšpektorjev, tako kot na celotnem področju inšpekcije za delo, ker se nam zmanjšuje delež inšpektorjev. Mi to zagotoviti poskušamo z notranjimi prerazporeditvami. Imamo pa seveda letne

nadzore, imamo pa tudi nadzore, ki jih pristojen minister odredi, če je minister seznanjen s problemi, tudi anonimnimi, včasih se dogaja, potem imamo določeno kvoto izrednih nadzorov, ki jih letno izvedemo. Drugače so pa približno na pet let odvijajo redni strokovni nadzori. Torej, nadzori se izvajajo, seveda pa bi, če bi imeli številčnejšo socialno inšpekcijo, to lažje in tudi učinkoviteje izvajali, se trudimo v tej smeri. Ni pa stanje tako zelo, zelo zaskrbljujoče.

Moram pa povedati, da tudi Varuh človekovih pravic na tem področju opravlja nadzore. Prav prejšnji teden, ko sem bila pri varuhinji, ko smo se o drugih stvareh pogovarjali, me je na primer seznanila, da so šli preveriti, ko smo imeli največjo vročino v državi, kakšne so temperature tudi v domovih za starejše, ne samo v bolnicah, tako da se ti nadzori opravljajo z različnih vidikov. Tudi, kar se tiče na primer varovanih oddelkov, kjer gre za posebno varstvo, imamo polje dementnih, skratka, na tem področju se dela. Ni vse idealno, ampak ni pa tudi tako zelo slabo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Matjaž Hanžek, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Predvsem se bom zahvalil za izčrpno poročilo.

Morda bi dodal to, ker ste že odprli vprašanje, da bi bil res že skrajni čas, da čim hitreje institucionaliziramo dolgotrajno oskrbo, da bomo vedeli, kaj je to. Vem, vi veste še bolj, da se to govori že leta, če ne že kakšna desetletja, pa so sami konflikti med različnimi deli Vlade in fino bi bilo, ker vem, da se vi za to zelo zavzimate, da bi to tega res enkrat prišlo. Ne samo zaradi starih ljudi, dolgotrajna oskrba je tudi neka možnost reševanja nezaposlenih mladih ljudi, nekaj tisoč ali celo nekaj 10 tisoč bi jih lahko zaposlili, ampak izgleda, da je to stvar, ki že leta ne zanima nobene od vlad, ker raje razmišljajo o nekih imaginarnih načinih zaposlovanja. Samo to. Se zahvaljujem. Na to lahko seveda odgovorite, čeprav to ni vprašanje. Še to, to pa čisto osebno, ne vem, ali sem narobe razumel, rekli ste dr. Hanžek. Nisem doktor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi ministrica še kaj dodati?

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Jaz bi samo poudarila, da ni res, da se vlade ne zavzemajo. Kar nekaj vlad. Dolgotrajna oskrba je tak velik zalogaj, predvsem pa gre za finančno zgodbo, kjer bo treba zagotoviti dodatna sredstva, temu se ne bomo mogli izogniti, je pa seveda vprašanje, na kakšen način to zagotovimo, da ne obremenimo stroškov dela. Danes je že bila razprava o obremenitvi stroškov dela. Treba je gledati, da to zagotovimo na nekako vzdržen način. Mi smo v koalicijski pogodbi zapisali, in jaz verjamem, da je to najboljša oziroma

izvedljiva možnost, da se dopolnilno zdravstveno zavarovanje spremeni na način, da bomo vključili tudi prispevek za dolgotrajno oskrbo, da je to na nek način edini najhitreje izvedljiv način, v to verjamem. Zdaj pač usklajujemo stvari. Ni enostavno, ampak verjamem, da bo do konca leta predlog tudi povezan s predlogom reforme financiranja zdravstvenega varstva z ministrstvom. Tu sodelujemo z roko v roki, kar je ključ, ker je treba povezati zdravstvene in socialne storitve.

Vsekakor pa je tudi to, ko pogledamo, koliko imamo zaposlenih na polju delovnih mest povezanih s staranjem prebivalstva, imamo tudi absolutno rezervo, ki jo je treba izkoristiti, in jaz bi si najbolj želela, če lahko to povežemo tudi z ustvarjanjem delovnih mest v socialnem podjetništvu in drugih oblikah, kjer bi zagotovili možnost tudi za zaposlovanje ranljivih skupin in bi zmanjšali problem na pasivo, torej na socialne transferje, ampak bi ljudem dali to, kar si želijo, to je pa predvsem dostojno delo in pač možnost, da preživijo svoje družine. In tukaj je ena možnost, kjer bi lahko zagotovili 10 in več tisoč delovnih mest z neko pametno politiko, ki pa jo je treba zapreti.

Jaz res verjamem, da bi leta 2017 s to stvarjo šli v polje implementacije in zagotovili tudi to dolgotrajno oskrbo. Brez sodelovanja celotnih, torej medsektorske povezave, pa dejansko to ni možno, ker se je izkazalo že v času mandata Boruta Pahorja, ko se je na tem področju začelo delati zelo intenzivno, vendar se je izkazalo, da brez popolne podpore Vlade v celoti sam sektor enostavno ne more tega izpeljati. Jaz verjamem, da ta vlada danes ima to podporo in da bomo to tudi zagotovili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa bo ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejanu Židanu vprašanje zastavila Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Jaz pozdravljam vse prisotne ob tem presrečnem trenutku zadnjega poslanskega vprašanja ob pol polnoči! Tukaj nas je z ministri vred natanko 13, plus najbolj pridna strokovna sodelavka Združene levice Lara.

Postavljam vprašanje ministru Židanu. Vsako leto znova nas mediji obveščajo o pomorih čebel. Tudi letošnje leto ni izjema. Vzrok pomora je vedno znova neustrezna raba škropil. Čebelarji inšpektorje obveščajo o pomorih, a le ti odreagirajo praviloma, ko je že prepozno in je že težje ugotoviti vzroke. Po znanih podatkih lahko vzrok za velik del letošnjih pomorov pripišemo fitofarmaceutskemu sredstvu, po domače strupu, pesticidu Actara, ki ga uporabljajo vinogradniki. Vlada Republike Slovenije je sprejela Nacionalni akcijski program – NAP za doseganje trajnostne rabe fitofarmaceutskih sredstev za obdobje 2012–2022, v katerem je v zaključnem 8 poglavju z naslovom Zbiranjem podatkov in način poročanja Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo

in prehrano naloženo: "Ministrstvo ustanovi strokovno skupino, ki zbere zahtevane podatke ali poročila po posameznih ukrepih. Na podlagi podatkov, poročil in analiz se pripravi letno poročilo o napredku pri doseganju ciljev NAP s priporočili za dejavnosti v prihodnje. Strokovna skupina lahko predlaga tudi spremembo NAP z dodatnimi ukrepi za doseganje ciljev NAP."

Zato vas sprašujem:

Kdaj je strokovna skupina začela z delom in kolikokrat se je sestala?

Ali so se pripravila letna poročila o napredku pri doseganju ciljev in kje so dostopna javnosti, saj gre za podatke o javnem interesu? Do zdaj bi morala biti pripravljena 3 letna poročila.

Ali je oziroma ali namerava strokovna skupina oziroma ministrstvo predlagati spremembo NAP z dodatnimi ukrepi predvsem na področju zaščite čebel pred vsakoletnimi pomori zaradi fitofarmaceutskih sredstev?

Ali je oziroma ali namerava strokovna skupina oziroma ministrstvo predlagati spremembo NAP z dodatnimi ukrepi na področju zaščite podtalnice, posledično pitne vode, in zdravja ljudi pred fitofarmaceutskimi sredstvi, ki so opredeljena kot potencialno rakotvorne snovi? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovarja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Hvala, gospod predsednik.

Spoštovana poslanka, spoštovani poslanke in poslanci! V veliko veselje mi je, da sem še vedno z vami in da ste tudi vi tukaj z mano.

Ker smo se začeli pogovarjati o čebelah, verjamem, da vas zanima, da ravno tukaj, če kje, vidim velik napredek. Dovolite, da vam omenim leto 2011. Takrat smo imeli 28 čebelarjev s prijavo, število prizadetih panjev pa je bilo 2 tisoč 130. Zadnje leto, torej leto 2014, je bilo čebelarjev s prijavo 9, število prizadetih panjev pa 247. Tudi letos je bilo nekaj poročil, ampak kakor ste opazili, ni šlo za velike pomore, ampak za posamezne.

Praden začnem natančno odgovarjati na vaša štiri vprašanja, bi pa rad le nekaj povedal. Za razliko od splošnega prepričanja, da gre za škodljive stvari, ki jih počnejo kmetje do čebel in do narave, v veliki večini primerov ni tako. Sankcije, ki jih lahko dobi kmet, če uporablja nedovoljena škropiva, preveč škropiv ali ob nedovoljenem času, so namreč tako velike, finančno so zelo velike, pomenijo tudi odvzem neposrednih plačil in drugih plačil kmetijske politike za leta nazaj, da se enostavno ne srečujemo več z tovrstnimi kršitvami, zlasti ne na veliko. Težavo predstavljate hobi kmetice in kmetje, ki škropite na svojih vrtovih, na svojih treh ali štirih jablanah, in to je bistveno težje

kontrolirati. Na tem področju bo tako treba narediti korak naprej.

Kar se pa tiče vaših vprašanj. Komisija je bila ustanovljena leta 2012. Sestavlja jo 29 strokovnjakov. Moram reči, da se je sestala nekajkrat. To je bilo prvo vprašanje.

Drugo vprašanje: Kako je s poročilom? S tem poročilom je nastala težava, to ste pravilno ugotovili, in ta težava je bila, da je začela statistika zbirati podatke o uporabnikih. In to je bila skupna naloga Statističnega urada Republike Slovenije in Uprave za varno hrano leta 2014. In takrat se je izvedla obširna raziskava porabe, ki je zajela 10 tisoč uporabnikov. Rezultati obdelave še vedno niso na razpolago, čakamo jih in jih bomo vključili v to poročilo, ki je tu pred menoj. To je poročilo za leto 2013 in 2014, to je poročilo, ki je pripravljeno kot osnutek, čakamo pa te podatke, da jih lahko vključimo. Ko bodo podatki vključeni, bo sprva ta strokovna skupina pregledala poročilo, pogledala kaj v tem trenutku pripraviti, in potem bodo kot vsi ostali dokumenti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano tudi ti podatki na razpolago javnosti.

Pa še nekaj je treba povedati. Sam nacionalni program je bil osnova za sprejetje okoljskega dela Programa razvoja podeželja. Poznano vam je, da Slovenija kot marsikatera druga država izvaja ta program šele od leta 2015. To izvajamo prve države, ki nam je bil program odobren. Nekatere države pa ga niti letos še ne morejo izvajati in ga bodo lahko izvajale šele leta 2016. Takrat se bo dalo tudi oceniti, kateri ukrepi so zadostni in kateri ukrepi so nezadostni.

Ker imam še nekaj časa na razpolago, dovolite naslednje. Seveda je treba program in cilje spreminjati šele takrat, ko se vidijo rezultati. Kar se tiče podatkov o atrazinu in nekaterih drugih substancah, je treba povedati, da so največje breme še vedno nekatere substance, ki so prepovedane že več kot deset let. Na žalost so to substance, ki se počasi razgrajujejo v okolju. Po drugi strani pa je stanje pitne vode po oceni stroke zelo dobro, tudi če se upošteva potencialni vplivi rabe fitofarmaceutskih sredstev. Tudi v teh primerih, kadar se ugotovi, da odstopajo, gre zlasti za mikrobiološko ustreznost in vsebnost nitratov, ne pa fitofarmaceutskih sredstev. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Violeta Tomič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Spoštovani minister, se strinjam z vami, da je program in cilje treba spreminjati, ko se vidijo rezultati. Ravno zaradi tega bi od ustanovitve komisije 2012 leta zdaj morali imeti že tri poročila, na podlagi katerih bi lahko program in cilje spreminjali.

Jaz se vam opravičujem za neprijetnost ob tej hudi uri, ampak naloga opozicije je, da budno spremljamo vaše delovanje, čeprav smo včasih

zaradi našega vestnega dela nemalokrat deležni kritik s strani koalicije. Tudi zame, ki sem tukaj od osme ure zjutraj, je pozna ura, vendar vam polagam na srce staro Einsteinovo misel, da bo po smrti čebel človeštvo živelo samo še kakšnih pet let, zato so te stvari zelo resne. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan, imate besedo.

MAG. DEJAN ŽIDAN: Moram ugotoviti, da je ravno obratno. V nobenem primeru mi ni neprijetno biti tukaj z vami. Zelo se veselim. Tudi kadar imamo seje Odbora za kmetijstvo, sem vedno znova žalosten, če končamo prehitro. Tudi zadnja seja, ko sem bil pripravljen z vami biti v sobi do dvanajste ure zvečer, se je končala že ob devetih. Verjamem, da bomo to napako v bodoče tudi popravili.

Kar se tiče čebel, pa mogoče samo tole. Velja vse, kar ste, spoštovana poslanka, povedali. Mogoče samo še tole, da čebele veljajo za najpomembnejšega opravevalca. Opravevalci pa naredijo koristi samo kmetijstvu na letni ravni po oceni mednarodnih študij za več kot 150 milijard evrov na leto. V Evropi je ta ocena 22 milijard evrov, v Sloveniji pa 140 milijonov. To je eden od treh razlogov, da poteka svetovni dan čebel. To aktivnost vodi Čebelarstva zveza Slovenije. 2. aprila jo je prevzela nase tudi Vlada Slovenije. Moram reči, da nas je podprl tako pristojni odbor Evropskega parlamenta, imamo soglasje vseh držav članic Evropske unije – razumljivo je, da naš minister tako in tako –, veliko podporo smo dobili tudi, ko sem se srečal s predstavniki FAO iz različnih držav, vključno z generalnim sekretarjem, ki bo obiskal Slovenijo. Ko govorimo o čebelah, mislim, da je ravno ta naša skupna akcija svetovni dan čebel možnost, da Slovenija postane bolj prepoznavna in pa da tudi kakšno korist naredimo za turizem in gospodarstvo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: S tem smo zaključili 1. točko dnevnega reda, to so vprašanja poslank in poslancev.

Predsedniku Vlade, ministricam, ministrom in generalnemu sekretarju Vlade se zahvaljujem za podane odgovore, poslancem pa za podana vprašanja.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, v sredo, 15. junija 2015, ko bo Državni zbor v okviru glasovanj odločal o predlaganih sklepih. Prekinjam 10. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 14. JULIJA 2015 OB 23.40 IN SE JE NADALJEVALA 15. JULIJA 2015 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam nadaljevanje 10. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: mag. Tanja Cink, gospa Anita Koleča do 11.30, gospa Urška Ban do 13. ure, gospod Kamal Izidor Shaker, dr. Franc Trček do 14. ure in gospod Jernej Vrtovec od 18. ure dalje. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O AVTORSKIH IN SORODNIH PRAVICAH PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo gospodu Alešu Cantaruttiju.

ALEŠ CANTARUTTI: Hvala, predsedujoči.

Spoštovani poslanci in poslanke! Dovolite mi še nekaj besed na pot noveli Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah.

Pred vami je torej predlog novele Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, s katerim se v slovenski pravni red prenaša direktiva Evropske unije o osirotelih delih, ki ureja pogoje in uporabo tako imenovanih osirotelih del. To je tistih varovanih del, katerih imetnik pravic ni znan ali ga ni mogoče najti. To bo omogočilo digitalizacijo in razširjanje takšnih del ter posledično prispevalo tudi k ohranjanju in razširjanju evropske in slovenske kulturne dediščine. Vzpostavitev pravnega okvira, ki bo olajšal digitalizacijo in razširjanje avtorsko zaščitene del in drugih vsebin, je tudi eden izmed ključnih ukrepov Evropske digitalne agende. V predlogu zakona je tako določeno, katera dela je mogoče šteti za osirotela, kako se izvede skrbno iskanje, določeno je tudi, da je treba voditi evidenco skrbnih iskanj in da lahko avtor osirotelega dela prekine status osirotelega dela ter zahteva pravično nadomestilo. Način izračuna višine in način plačila pravičnega bo določila Vlada z uredbo na predlog Ministrstva za kulturo.

S tem predlogom se uvajata tudi izjemi od avtorske pravice v korist invalidnih oseb ter javno dostopnih knjižnic, muzejev, arhivov in izobraževalnih ustanov. Moram reči, da je o tej noveli potekala široka javna razprava. Tudi na Odboru za gospodarstvo Državnega zbora so bili sprejeti amandmaji, s katerimi, menimo, da smo ta predlog zakona še dodatno izboljšali.

Hvala za vašo pozornost. Če bodo še potrebe po dodatni obrazložitvi, smo na razpolago. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila dajem besedo podpredsedniku, gospodu Marku Ferlugi.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Lep pozdrav vsem!

Odbor za gospodarstvo je na 8. seji 24. 6. kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah in ga Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje dal po skrajšanem postopku, kot ga je predložila Vlada. Kolegij predsednika Državnega zbora je na 30. seji 8. 6. sklenil, da se zakon obravnava po skrajšanem postopku. Na tej seji so prisostvovali predstavniki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, SAZAS, Zavod IPF, IUP, Obrtno-podjetniška zbornica, Zakonodajno-pravna služba. Odbor je posredoval mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je predlog preučila z vidika skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in zakonodajnotehničnega vidika in je podala mnenje na določene člene, posebej pa je opozorila na povzročanje nekonsistentnosti zakona, ki jo je v okviru tega zakonodajnega postopka moč odpraviti.

Odboru je bilo posredovano tudi naslednje gradivo, in sicer mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, poročilo Odbora Državnega zbora za kulturo, pripombe SAZAS ter amandmaji poslanskih skupin SMC, Desus in SD k določenim členom predloga zakona. Predstavnik predlagatelja je uvodoma predstavil poglobitve rešitve, kjer gre za uskladitev novele s pravnim redom EU, uvedbo izjeme od avtorskih pravic in v korist invalidne osebe ter javno dostopnih knjižnic, muzejev, arhivov ter izobraževalnih ustanov. Urejena je tudi uporaba osirotelih del. Predstavniki SAZAS so opozorili na dve spremembi same novele, in sicer v 2. in 4. členu, ki naj bi po njihovem mnenju vnašali možnost različnega tolmačenja in s tem povzročili sodne spore, na katere so itak že v razpravi opozorili. Predstavnik predlagatelja je ponovno poudaril, da gre za usklajevanje določila direktive EU in redakcijske popravke, na katere je opozorila informacijska pooblaščenka, in da ne gre za vsebinske spremembe, kot so bili mnenja predstavniki SAZAS.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 7., 8., 9. in 10. členu predloga zakona in jih tudi sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerem so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjeni predlog

zakona je sestavni del tega poročila. Hvala za vaše zanimanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo. Spoštovani predstavnik ministrstva, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Ko je Vlada čisto na tiho v Državni zbor poslala novelo Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah, smo v SDS rekli: "Končno. Končno se bodo vsa tista odprta vprašanja, ki so dolgoletna posledica nedelovanja, rešila." A v noveli ni nič glede reševanja ključnih težav na tem področju. Očitno še ena vlada, ki nima poguma narediti red na tem področju. Novela prinaša eno usklajitev z direktivo EU, ureja problematiko osirotelih del in uvaja izjeme do avtorske pravice v korist invalidnih oseb in pa javnodostopnih knjižnic, muzejev, arhivov in izobraževalnih ustanov. Pa da ne bo pomote. Vse te rešitve v SDS podpiramo. A smo na drugi strani tudi v skladu z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je v svojem mnenju podala nekatera opozorila in tudi konkretne pripombe k drugemu, tretjemu, petemu, sedmemu, osmemu, devetemu, desetemu in enajstemu členu predloga zakona, torej skoraj k vsem členom predloga zakona, pričakovali amandmaje poslanskih skupin koalicije, saj Zakonodajno-pravna služba opozarja na povzročene nekonsistentnosti zakona, ki jih celo v okviru tega zakona ni moč odpraviti. A niti tega vlada niti koalicija ne znata ustrezno z amandmaji uskladiti in rešiti. Kje so šele ostale sistemske rešitve vseh anomalij na tem področju. Velika priložnost je zamujena, na vidiku je nova priložnost, upam, da jo boste takrat podprli. Še več, ko so predstavniki zainteresirane javnosti opozorili na dve spremembi same novele, in sicer v 2. in 4. členu, ki naj bi po njihovem mnenju vnašali možnost različnega tolmačenja in s tem povzročitve sodnih sporov, je na seji matičnega delovnega telesa predstavnik predlagatelja poudaril, da gre za usklajevanje z določili direktive EU in le redakcijske popravke, in ne smemo vnašati sistemskih sprememb. Torej le redakcijski popravki in nobenih sistemskih rešitev.

Kot že povedano, v SDS podpiramo vse tri ključne rešitve, tako to, kar gre v korist invalidnih oseb, kot tudi to, da javnodostopni arhivi, knjižnice, muzeji in ostale ustanove, lahko za izvajanje nalog v javnem interesu dobijo ta osirotela dela. Za nas je ključna rešitev novele zakona, ki pravi: "Kadar je izvajalec na proizvajalca fonogramov prenesel pravico dajanja v najem fonogramov s svojo izvedbo, mu mora proizvajalec fonogramov plačati pravično nadomestilo. Izvajalec se pravici do pravičnega nadomestila ne more odpovedati." Po našem mnenju je ključno in za mnoge

slovenske avtorje in predvsem za izvajalce je ključna rešitev tega zakona.

V Poslanski skupini SDS pa nas je strah, ker je v noveli zakona tudi določba, da Vlada na predlog Ministrstva za kulturo sprejme v roku enega meseca način izračuna višine nadomestila avtorju osirotelega dela. Ker v tem mandatu na žalost še nismo navajeni, da Ministrstvo za kulturo sploh kaj resnega pripravi, saj že njihovi osnutki zaradi slabih rešitev pristanejo v košu za smeti, na ministrstvu pa so verjetno delavci z današnjim dnem že tudi na počitnicah, pričakujemo 15. avgust in kako bo ministrstvo oziroma vlada uredila to podzakonsko materijo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Pred seboj imamo predlog zakona, ki ga bomo v Poslanski skupini Desus podprli. S predlogom zakona se v slovenski pravni red prenaša direktiva Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o nekaterih dovoljenih uporabah osirotelih del. Rok za prenos direktive je potekel konec prejšnjega oktobra in Sloveniji grozi denarna kazen, zato je s sprejetjem sprememb treba pohiteti. Osirota dela so tista varovana dela, katerih imetnik pravic ni znan ali ga ni mogoče najti. Ker v primeru osirotelih del ni mogoče pridobiti predhodnega soglasja imetnikov pravic za reproduciranje in dajanje na voljo javnosti varovanih del, je določenim javnim ustanovam, ki delujejo v javnem interesu, na primeru javno dostopnih arhivov, knjižnic, muzejev, ter določenimi pogoji omogočeno, da varovana dela uporabljajo. Novela hkrati določa, da bo reproduciranje in distribuiranje dela ter javno recitiranje v korist invalidnih oseb pod določenimi pogoji prosto. Uvaja se tudi izjema, da bo priobčitev avtorskih del na zaslonih javno dostopnih arhivov, knjižnic, muzejev ter izobraževalnih ustanov prosta. Novela zakona je bila sprva širše zastavljena in je imela namen urediti tudi zelo kompleksno področje delovanja kolektivnih organizacij, kjer je problematično predvsem izvajanje nadzora nad njimi, žal pa do tega ni prišlo. Po zagotovilih vladnih predstavnikov, naj bi se to zgodilo do konca leta, kar v Poslanski skupini Desus pozdravljamo, saj smo se tudi v koalicijski pogodbi zavezali k temu, da izboljšamo nadzor nad avtorskimi pravicami in delovanjem uradnih institucij.

Kot že rečeno, pa bomo v naši poslanski skupini predlog zakona, ki v slovenski pravni red prenaša direktivo o osirotelih delih, soglasno podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo im Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala, gospod predsednik. Kolegice in kolegi!

S predlogom novele Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah se v slovenski pravni red prenašajo smernice Evropskega parlamenta in Sveta z oktobra 2012, vezane na nekatere dovoljene uporabe tako imenovanih osirotelih del. Predlog tako ureja pogoje za uporabo osirotelih delih, to je tistih varovanih del, katerih imetniki pravic niso znani ali jih ni mogoče najti. V predlogu je določeno, katera dela je mogoče šteti za osirotela, kako se izvede skrbno iskanje takih del, nujnost vodenja evidence skrbnih iskanj in možnost, da avtor osirotelega dela prekine status slednjega ter zahteva pravično nadomestilo. Prav tako se uvajata izjemi od avtorske pravice v korist invalidnih oseb ter javno dostopnih knjižnic, muzejev, arhivov ter izobraževalnih ustanov. Predlog prinaša tudi manjše tehnične uskladitve z evropskim pravnim redom na tozadevnem področju.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov pričakujemo, da bo čim prej začel postopek celostnega urejanja področja avtorskih in sorodnih pravic, predvsem v delu, ki se nanaša na nadzor nad transparentnostjo delovanja kolektivnih organizacij ter tudi delovanja Sveta za avtorske pravice, ki deluje kot organ prisilne arbitraže. Predvsem kolektivne organizacije so namreč prepogosto deležne obsežnih očitkov o nenamerni in nenamenski rabi sredstev, kar je v primeru monopolnosti trga avtorskih pravic lahko še posebej in zelo problematično. Ključno je torej, da resorno ministrstvo kljub uveljavitvi te novele, ki jo bomo zaradi usklajevanja s pravnim redom Evropske unije podprli tudi v Poslanski skupini Socialnih demokratov, nadaljuje z iniciativo za pripravo celostnega Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah ter da se zagotovi odgovornejše in učinkovitejše delo kolektivnih organizacij s povečanjem nadzornih pristojnosti države ter s preprečevanjem zlorab monopolnega položaja na trgu avtorskih pravic in s tem povezanih možnih samopašniških praks. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združene levice, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

V Združeni levici bomo novelo Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah podprli. Ureditev področja glede osirotelih del je seveda potrebna, sploh z vidika digitalizacije, ki je pomembna tako z vidika ohranjanja kot predvsem dostopnosti teh del za javnost. Kljub temu je treba izpostaviti pomemben zadržek. V Združeni levici si želimo, da bi osirotela dela imela več skrbnikov oziroma če pogledamo z druge strani, da sploh ne bi

imela skrbnika. Digitalizacijo teh del bi lahko dosegli tudi tako, namesto da nam Evropska unija spet nalaga, kako naj urejamo zakonodajo, da bi avtorsko zakonodajo odprli in javni interes postavili nad zasebnega. Prav ta osirotela dela so priložnost, da se začne presegati sam koncept avtorskih pravic, ki so v veliki meri samo umetni monopol nad idejami oziroma kulturnimi produkti nasploh. S preseganjem koncepta avtorskih pravic ne mislimo na kolektivizacijo ali izbris avtorstva in anarhijo, kar pogosto pade na pamet konservativcem in ostalim braniteljem starega reda. S preseganjem imamo v mislih vpeljavo alternativnih mehanizmov, ki omogočajo prosto sodelovanje, širjenje ter plemenitenje idej. Kot primer lahko omenimo creative commons, ki se je že izkazal za zelo uspešnega. Seveda bi bilo treba vzporedno s takšno redefinicijo tudi na drugih področjih – v mislih imam financiranje kulture, ekonomsko in socialno varnost delavcev v kulturi in podobno – urediti razmere in omogočiti možnost neodvisne produkcije vsem kulturnim in intelektualnim delavcem. V Združeni levici zagovarjamo svobodo pretoka informacij. Tej svobodi informacij zdaj nasprotujejo monopoli glede intelektualne lastnine. S tem je onemogočen tehnološki razvoj in prost pretok idej ter dostop do informacij in intelektualnih dobrin za vse ljudi. V 21. stoletju imamo z razvojem informacijsko-komunikacijskih tehnologij na voljo prav vse operativne možnosti, da udejanjimo geslo Znanje je last vsega človeštva. Zakaj je to nujnost, ne nazadnje kaže tudi aktualni primer na področju avtorskih pravic. RTV Slovenija in SAZAS sta pred kratkim sklenila poravnavo glede tarif za uporabo glasbenih del v višini 4,7 milijonov evrov. RTV Slovenija bo za to poravnavo prodala delnice Eutelsata. RTV sicer za uporabo avtorskih glasbenih del SAZAS-u plačuje več kot 100 tisoč evrov mesečno. Ni treba razglabljati o tem, da je SAZAS organizacija, ki na izjemno sporen način omogoča bogatenje ozki glasbeni oligarhični eliti, pri tem pa izčrpava skoraj vso preostalo širšo glasbeno sceno. RTV Slovenija se v največjem deležu financira iz javne dajatve, iz RTV prispevka, ki ga plačujemo praktično vsi mi. Vsak mesec torej neposredno iz naših žepov k SAZAS-u steče 100 tisoč evrov, kar bi moralo iti za razvoj kvalitetne glasbene in druge produkcije, žal pa gredo za bogatenje ozke glasbene elite in krepitev njihovega monopola. Poleg tega pa bo SAZAS za nazaj iz javne RTV izsrkal še skoraj 5 milijonov evrov.

V Združeni levici bomo spremembo glede osirotelih del podprli, ob spremembi Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah pa pozivamo k sistemskim spremembam na področju avtorskega prava, ki bodo šle v smeri omogočanja proste delitve in plemenitenja idej. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina NS i– krščanskih demokratov, zanjo mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSi): Spoštovani predsednik, drage poslanke in poslanci!

Ko govorimo o izključnih pravicah avtorjev na eni strani in omejitvah na drugi strani, lahko rečemo, da je največji izziv v avtorskem pravu pravo ravnovesje, do kam sežejo pravice in kje se začnejo izjeme. Vsaka nova tehnologija in pa vprašanje upravljanja z avtorski pravicami to ravnotežje postavlja na preizkušnjo. Spet in ponovno se pogovarjamo o spremembi tega zakona. Ta zadnja sprememba je del zahtev evropske zakonodaje glede tako imenovanih osirotelih del. Evropska komisija nas mora tudi na tem področju neprestano opominjati na neusklajenost naših predpisov z evropskimi. Današnji predlog novele je torej zakasneli odziv naše vlade na izrečeni že drugi opomin. Direktiva, ki ureja pogoje za uporabo teh del, bi namreč morala biti v naš pravni red prenesena že do 29. oktobra 2014. Gre za tista varovana dela, katerih imetniki pravic niso znani ali pa jih ni mogoče najti. Ta avtorska dela so sicer še pod avtorskopravno zaščito, vendar pa avtorjev ni mogoče najti. Ker iz tega razloga ni mogoče predhodno pridobiti soglasja za njihovo reproduciranje, je v korist določenih javnih ustanov z novelo zakona določena izjema. Te javne ustanove lahko ta varovana dela uporabljajo in jih dajo na voljo javnosti, če pred tem opravijo skrbno iskanje imetnika pravic. Če obstajajo dokazi, da bi informacijo lahko dobili v drugih državah, morajo opraviti tudi pregled virov v teh državah. Če je avtor najden ali opredeljen, morajo javne ustanove prenehati uporabljati to delo, avtor pa je upravičen do nadomestila za dotedanjo uporabo svojega dela. Tako pravi zakon. Tudi zakonita licenca v korist invalidne osebe se spreminja, tako da je reproduciranje in distribuiranje dela ter javno recitiranje v korist invalidnih oseb pod določenimi pogoji prosto. Torej brez plačila nadomestila, in sicer če to delo ni na voljo v zahtevani obliki in je uporaba neposredno povezana z invalidnostjo teh oseb, omejena na njen obseg ter ni namenjena doseganju neposredne ali posredne gospodarske koristi.

Tako kot številne druge poslanske skupine bomo tudi v NSi spremembo o dopolnitvah zakona podprli, vendar pa pogrešamo celovito prenovo Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah. Sami smo večkrat poskušali s prenovo tega zakona, žal pa smo bili ustavljeni na odborih. Izpostavljamo področje upravljanja z avtorski pravicami oziroma neurejene razmere med imetniki teh pravic in njihovimi uporabniki. Pomanjkljivo je urejen nadzor nad upravljanjem s temi pravicami in nadomestili, vprašanje pristojnosti nad izvajanjem Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah in še kaj drugega. Vse to pa predstavlja številne razloge, zakaj je potrebna

celovita in hitra prenova Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah v prihodnosti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Maruša Škopac.

MARUŠA ŠKOPAC (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik.

Z novelo Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah se v slovenski pravni red prenaša Direktiva 2012/28 z dne 25. 10. 2012. Rok za prenos direktive je potekel že 29. oktobra 2014, zato je Evropska komisija začela postopek opomina, ki ga je začasno prekinila zaradi obrazložitve, da je predlog zakona že pripravljen in da bo v zakonodajni postopek predvidoma posredovan v prvi četrtini leta 2015 ter sprejet do poletja 2015. Če predlog zakona oziroma implementacija direktive ne bo pravočasno del pravnega reda Republike Slovenije, bomo morali plačati visoko denarno kazen za vsak dan zamude pri implementaciji, kar bi predstavljalo težko popravljive posledice. To je tudi razlog, da se zakon sprejema po nujnem postopku.

Z novelo se ureja uporaba osirotelih del, to je tistih varovanih del, katerih imetnik pravic ni znan ali ga ni mogoče najti. Ker pri osirotelih delih ni mogoče pridobiti predhodnega soglasja za njihovo reproduciranje in dajanje na voljo javnosti, je v korist določenih javnih ustanov, ki delujejo v javnem interesu, treba določiti izjeme od izključne pravice reproduciranja in dajanja na voljo javnosti ter tako tem ustanovam omogočiti uporabo varovanih del.

Predlog sprememb zakona vsebuje več vsebinskih rešitev. Prvič, določa, katera avtorska dela je moč šteti za osirotelo delo. Gre za knjigo, revijo, časopis in drugo besedilo, avdiovizualno delo, kinematografsko delo in fonogram, ne pa tudi glasbeno delo. Če se najde vsaj en avtor, se delo ne šteje za osirotelo, razen če ta uporabo dovoli. Drugič, zakon določa upravičence uporabe osirotelega dela. To postajajo arhivi, knjižnice, muzeji, izobraževalne ustanove, ustanove filmske in avdio dediščine ter javne RTV organizacije s sedežem v Evropski uniji. Ti lahko dela dajo na voljo javnosti ali jih reproducirajo, pri čemer mora biti reproduciranje v skladu z njihovim poslanstvom javnega interesa. Na ta način bodo dela dostopna javnosti za raziskovalne in študijske namene. Tretjič, zakon določa, kako se bo izvedlo skrbno iskanje osirotelih del in kako bo treba voditi evidenco osirotelih del. Zaradi preprečitve predvajanja prizadevanj upravičencev pri identifikaciji osirotelih del znotraj EU bo na voljo enotna podatkovna zbirka, ki bo vodila vse informacije o osirotelih delih. Četrtoč, zakon določa, da ima najdeni ali naknadno opredeljeni avtor osirotelega dela možnost prekinitve statusa osirotelega dela, kar pomeni, da lahko zahteva tudi pravično nadomestilo za dotedanjo

uporabo svojega dela. In petič, zakon določa način izračuna nadomestila, ki ga določi Vlada Republike Slovenije na predlog ministra, pristojnega za kulturo. Za konec želim poudariti, da zakon uvaja tudi izjemo od avtorske pravice v korist invalidnih oseb ter javno dostopnih knjižnic, muzejev, arhivov in izobraževalnih ustanov, ki bodo po novem imeli možnost, da za namene raziskave ali zasebnega študija prosto priobčijo javnosti dela iz svojih zbirk na za to namenjenih zaslonih, ki se nahajajo v njihovih prostorih.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da je sprejetje predlagane spremembe ustrezno. Namen direktive je namreč v povezovanju in povečanju dostopnosti del, katerih avtorja ni moč izslediti. Velika škoda bi bila, da se zaradi tega osirotela dela ne bi smela uporabljati, zato bomo zakon tudi podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitev stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanja, pol ure po končani 28. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 20. TOČKO DNEVEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O POKLICNEM IN STROKOVNEM IZOBRAŽEVANJU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev, s prvo podpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Tomažu Liscu.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo. Spoštovana ministrica s sodelavcem, kolegi in kolegice, še enkrat lep pozdrav!

V Poslanski skupini SDS smo že tretjič v parlamentarno proceduro vložili spremembo Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Vse to z namenom čim bolj povezati vzgojno-izobraževalni sistem s potrebami slovenskega gospodarstva in obrtništva. Glede na zadnjo vloženo različico z decembra 2014, tokrat spreminjamo cca 20 % besedila zakona. A tudi od decembra naprej obstaja dejstvo, da v Sloveniji že zelo dolgo govorimo o nujni povezanosti poklicnega in strokovnega izobraževalnega procesa z gospodarstvom in obrtjo. Predvsem govorimo. A

od leta 2006 skoraj nič ne naredimo. Morda pa bo z novo ministrico vsaj nekaj drugače. Poleg tega se v zadnjih letih srečujemo predvsem z nizkim vpisom v poklicne srednje šole, zraven pa imamo še slabo gospodarsko situacijo, nestabilno davčno in socialno politiko ter propad števila podjetij v zadnjih letih, kar je še dodatno povzročilo upadanje zanimanja delodajalcev in tudi dijakov. Določeni poklici so v Sloveniji skoraj izginili iz naše dnevne ponudbe. Poleg tega pa se soočamo tudi z veliko strukturno brezposelnostjo mladih. Mnogo mladih pa ravno s temi pridobljenimi poklici odhaja s trebihom za kruhom v države, ki so obrti, gospodarstvu in pa mladim bolj naklonjene. Kaj je dani sistem, ki ga ponovno predlagamo? Gre za kombinacijo vajeništva, torej praktičnega usposabljanja v podjetju in poklicnega izobraževanja v šoli, ki predstavlja teoretični del. Podoben model smo v Sloveniji imeli že do leta 2006, danes pa ga najbolj uspešno izvajajo v Avstriji, Nemčiji in posameznih skandinavskih državah. Primerjalne analize sistema poklicnega in strokovnega izobraževanja v 25 evropskih državah kažejo, da je povsod prisoten trend krepitve povezovanja poklicnega in strokovnega izobraževanja s trgom dela. V Sloveniji pa imamo delodajalce, ki tarnajo, da imajo zaradi pomanjkanja praktičnih izkušenj mladih probleme z njihovim uvajanjem v procese dela.

Ključne rešitve novele zakona. Odgovornost za vajenca prevzame delodajalec. Vajeniško razmerje se sklene z vajeniško učno pogodbo, opredeljeni pa so tudi pogoji za delodajalca ter tako dolžnosti in pravice delodajalca kot tudi vajenca. V zakon se doda zahtevano obdobje, ki mora biti namenjeno praktičnemu usposabljanju dijakov poklicnih in srednjih strokovnih šol. To obdobje obsega polovico časa izobraževalnega programa za poklicne šole in 20 % za srednje poklicne oziroma strokovne šole. Po našem predlogu zakona je vajenec lahko tudi odrasla oseba, ki je brezposelna, saj so v praksi dodatna znanja, veščine in prekvalifikacija nujno potrebni. V času trajanja vajeniškega razmerja ima vajenec pravice iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Ure, ki jih vajenec opravi v času praktičnega izobraževanja pri delodajalcu, se štejejo v delovno dobo. Zakon omogoča tudi modelarnost. Vajenci bodo tako lahko npr. vpisani v matično šolo, nekatere module pa bodo lahko obiskovali v drugi šoli. V času vajeniškega razmerja ima vajenec pravico do nagrade. Višino bruto nagrade z uredbo določi Vlada RS v odstotku povprečne bruto plače gospodarstvu v Sloveniji in znaša najmanj 10 % v prvem letniku, 15 % v drugem in od 20 do 30 % v tretjem letniku.

Ker pa se v Poslanski skupini SDS zavedamo, da ima zakon velike finančne posledice, postavljamo njegovo uvajanje oziroma volitev tega zakona v šolsko leto 2016. Zakon naj bi se začel uporabljati s 1. 9. 2016. Do leta 2020 po predlogu zakona za izplačilo

nagrad vajencem v celoti poskrbi država, po tem datumu pa 50 % država, 50 % delodajalec. Država plača tudi izvajalce mojstrskih, delovodskih oziroma poslovodskih izpitov, prispevek za opravljanje teh izpitov. Še več je manjših rešitev, ki smo jih predlagali v tem zakonu, ampak o njih več tekom današnje razprave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog sprememb in dopolnitev Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki ga je v obravnavo vložila Poslanska skupina SDS poleg nekaterih drugih vprašanj poskuša urediti predvsem vajeništvo, kar je bilo tudi ravnokar predstavljeno. Tudi jaz se bom osredotočila predvsem na to vprašanje.

Poklicno in strokovno izobraževanje je tesno povezano s potrebami trga dela, tehnološkim razvojem gospodarstva in procesi upravljanja, zato sta predvsem zaposljivost diplomantov ob odprtosti za nadaljnje izobraževanje ključni strateški usmeritvi za nadaljnji razvoj poklicnega in strokovnega izobraževanja. Temeljno načelo urejanja in izvajanja poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji je socialno partnerstvo. To pomeni, da sistemska ureditev tega dela izobraževalnega sistema izhaja iz načela, da je treba pri poklicnem in strokovnem izobraževanju usklajevati interese delodajalcev, delojemalcev in ministrstev.

V Sloveniji je poklicno izobraževanje na nek način že urejeno po dualnem sistemu, če dualni sistem razumemo kot sodelovanje šole in podjetja pri izvajanju izobraževalnih programov. Ob tem, kot pa vemo, se je tako v okviru Evropske unije kot s strani delodajalcev pri nas pojavila iniciativa, da se v izobraževalni sistem uvede vajeništvo. Med drugim želi Evropska unija z širšo uvedbo vajeništva spodbuditi države predvsem k zgodnejšemu zaposlovanju mladih, ob tem pa zagotoviti tudi kakovostno poklicno usposobljenost predvsem z namenom dvigovanja konkurenčnosti gospodarstva.

Pri iskanju sistemskih rešitev za uvajanje vajeništva je zato treba upoštevati, da je vajenec zaposleni, ki se izobražuje. To pomeni drugačen status, kot ga poznamo danes, v sicer izobraževalnih pogodbah, ki jih sklenejo institucije z gospodarstvom oziroma delodajalci in ki že obstajajo. Tak status zato zahteva, da se ustrezno uredi predvsem normativno okolje, delovnopravne podlage, ki seveda posegajo na več področij: vajeniška pogodba, delovna doba, prispevki, zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za primer nesreče, regresne zahteve do delodajalcev in tako naprej. Prav tako je treba dobro in izvedbeno umestiti

vlogo delodajalcev in zbornic. Slovenija, kot smo tudi že slišali, že ima aktivno izkušnjo z vajeništvom. Leta 2006 smo to izkušnjo zaokrožili predvsem zato, ker po mnenju delodajalcev ni bilo zagotovljenega ustreznega podpornega okolja za dejansko izvajanje tega modela. V času od leta 2006 vemo, da so se spremenile tudi druge okoliščine. Iz Zakona o delovnih razmerjih so bile izbrisane določbe, ki so se nanašale na položaj vajenca, spremenil se je status enega ključnih deležnikov v tem procesu, to je zbornic, tudi način zavarovalništva je doživel kar nekaj sprememb.

Zadržki, ki so takrat omejevali delodajalce pri bolj smelem vstopanju v model, so tudi danes, lahko rečemo, znova ključni oziroma ki jih moramo prevesti v izvedljivost. Predlog zakona, ki je danes v obravnavi, vključuje že nekatera od teh področij oziroma vprašanj, na primer spodbude, ne pa tudi vseh področij, ki jih je treba reševati, kot recimo določbe o ustreznem varstvu vajencev, usposabljanje na nekaterih specifičnih delovnih mestih, mladost na delovnem mestu, torej mladi vajenec, njegovo zavarovanje in tudi varnost. Na Ministrstvu za izobraževanje podpiramo ponovno uvedbo vajeništva, vendar pa menimo, da je treba oblikovati najprej učinkovito podporno okolje in s posebnim zakonom celovito urediti vsa ta vprašanja, ki sem jih zdaj izpostavila. Za uresničitev tega cilja smo tudi na ministrstvu že sprožili vrsto iniciativ, in sicer tako oblikovanje zavezništva za vajeništvo, ki ga usklajujemo, v stiku smo tudi z drugimi ministrstvi in rešujemo tudi že izzive oziroma iščemo rešitve za zaposlitve vajenca.

Naj strnem. Potrebujemo širok družbeni konsenz, ki bo podlaga za iskanje modelov in izvedljivega izvajanja Zakona o vajeništvu. Ob tem naj tudi poudarim, da si bomo pri tem pomagali s tako imenovanim pilotskim pristopom, tudi s pomočjo evropskih strukturnih sredstev in na ta način s preverjanjem zastavljenih oblik in konceptov, ki jih moramo sprejeti v družbenem konsenzu, zagotovili izvedljivost tistega, kar si vsi želimo – zaposlovanja mladih. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Primož Hainz.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica, Boštjan Zgonc, dobrodošli! Kolegice in kolegi!

Dovolite, da vas seznanim s stališčem Poslanske skupine Desus glede Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Na 4. redni seji Državnega zbora meseca februarja je sicer večina poslanskih skupin bila naklonjena

ponovni uvedbi dualnega sistema izobraževanja, prav tako ideji ni nasprotovala Vlada Republike Slovenije. Predlog zakona pa ni dočakal druge obravnave. Glavni razlog za zavrnitev nadaljnje obravnave je bil v nekaterih pomanjkljivostih, ki pa so bile tako vsebinsko pomembne, da zakon ne bi dosegel svojega namena. Vprašljiv je bil dogovor med vsemi udeleženi partnerji, prav tako pa predlagana finančna konstrukcija ne bi vzdržala možnosti sprejetih proračunov.

Letos že drugič pred seboj gledamo zakonski predlog za uvedbo vajeniškega sistema v srednjem in poklicnem izobraževanju. Pristojno ministrstvo in Vlada sta sicer že ob obravnavi prvega predloga izkazala idejno podporo, vendar sta obljubila svoj zakon, in tudi tokrat je stališče Vlade podobno. Zakonska materija mora biti širša in celovitejša, kot je predlog zakona, ki je danes ponovno, sicer z nekaj izboljšavami glede na prejšnji predlog, pred nami. Uvedba vajeništva mora biti zasnovana na resnični želji in volji delodajalcev ter širokem in trdnem konsenzu vseh prizadetih. Vzpostavljen mora biti pravilen oziroma ustrezen status osebe, ki bo vključena v tovrstno obliko šolanja in usposabljanja za poklic. Izhajajoč iz statusa vajenca kot osebe v delovnem razmerju, je treba upoštevati delovnopравни vidik, prav tako pa iz tega statusa izhajajo mnoge pravice in obveznosti, kot so, na primer, pokojninsko, zdravstveno in socialno zavarovanje. Finančne posledice morajo biti jasno razmejene, tako da vemo, koliko je prispevek države, kaj naj prispeva gospodarstvo in kje so možnosti za sredstva iz Evropskega socialnega sklada. Prav tako je nujno ustrezno doreči tudi druga vprašanja procesa izobraževanja, kot so pedagoška in vzgojna vprašanja.

Vsega naštetega v tem skupnem predlogu zakona v naši poslanski skupini ne vidimo. V poslanski skupini smo že vseskozi mnenja, da je nujno, da sta izobraževalni sistem in gospodarski sektor tesno povezana. To velja predvsem na tem nivoju strokovnega in poklicnega izobraževanja. Prepričani smo, da je pri oblikovanju izobraževalnih vsebin treba nujno izkazati dialog z gospodarstvom in izobraževalnim sistemom zaradi sledljivosti razvojnim tendencam in posledičnim potrebam po kadrih ter načrtovati takšno vsebino izobraževalnih programov in kakovost učnih izidov in kompetenc, da bodo dijaki bodisi zaposljivi takoj po koncu srednjega šolanja oziroma da bodo lahko nadgrajevali svoje znanje in tudi po dokončnem višjem izobraževanju dobili primerno zaposlitev. V naši poslanski skupini soglašamo, da imajo delodajalci, ki izvajajo praktično usposabljanje z delom, lahko velik vpliv na nadaljnji razvoj mladih in njihovo uspešno poklicno kariero ter posledično na njihovo življenje. Zato poslanke in poslanci Desusa ne v tem mandatu in tudi ne v prejšnjem nismo nasprotovali ideji ponovne uvedbe dualnega izobraževanja v naš izobraževalni sistem. Želimo pa, da bo ta sistem

deloval učinkovito, da bo dal dolgoročne rezultate v boljši zaposljivosti mladih ter odražal kakovost in uporabnost na konkretnem delovnem mestu in tako širše prispeval za gospodarsko in njegovo rast. Evidentno je, da po končanem šolanju, pa naj bo to po poklicnem, srednjem ali visokem šolanju delodajalci marsikdaj niso zadovoljni z veščini in usposobljenostjo, pridobljeno tekom izobraževalnega procesa. Zato smo v poslanski skupini prepričani, da je povezovanje izobraževanja in praktičnega usposabljanja z delom eden izmed pomembnih ključnih dejavnikov za uspešno uvajanje mladih v delovni proces, hkrati pa je to nujen korak za njihovo dolgoročno varno in kvalitetno zaposlitev. Kot vemo, smo danes ponovno predlagano obliko izobraževanja pri nas nekoč že poznali, žal ni delovala oziroma ni dala pričakovanih rezultatov, saj je bila ukinjena v času vlade gospoda Janeza Janše. Vendar je danes naš družbeni sistem pomembno drugačen. Spremenjene okoliščine v gospodarskem sistemu in v šolstvu nujno zahtevajo drugačen normativni pristop k urejanju vajeništva in dejstvo je, da je tak sistem, ki je pri nas veljal pred 20, 25 leti preživet in zato neuporaben. Res je, lahko bi kopirali kakšen utečen in uspešen zgled iz tujine, kot je npr. nemški ali avstrijski, ampak vprašanje je, ali bi tam delujoč model glede na bistveno splošne družbene razlike, tradicije in miselne percepcije o vrednosti določenih poklicev tak sistem bil uporaben tudi pri nas. Res je, da se delež vpisovanja v srednje strokovne in poklicne šole v zadnjem času nekoliko izboljšuje, vendar menimo, da je to le prvi korak za popolno uvedbo dualnega sistema in zato je nujno povečanje ugleda poklicnega izobraževanja. Slednje pa je žal po naši oceni povezano s prenizko cenjenostjo določenih vrst dela. Predvsem je na delodajalcih, da spremenijo svoj pogled na zaposlene in v kontekstu vajeništva tudi na vajence, saj žal v svojih zaposlenih le redki vidijo dodano vrednost svojemu podjetju, za mnoge je mlada delovna sila namreč samo strošek. Ne samo v koalicijski pogodbi, tudi v socialnem sporazumu je postavljen cilj urediti vajeništvo. Glede na to, da tudi politična volja obstaja in je celo dovolj široka, da lahko s skupnimi močmi poiščemo najboljše rešitve, v poslanski skupini verjamemo, da bo naš šolski sistem kmalu lahko dopolnjen s to vrsto izobraževanja. V poslanski skupini tudi menimo, da je glede na dano situacijo, da je še nedosežen skupni jezik z delodajalci in še vedno neugodna oziroma nestabilna finančna situacija države, mogoče je dobro začeti najprej z nekaterimi poskusi, tako imenovanimi pilotskimi projekti pri tistih delodajalcih, pri katerih že danes obstaja za to velik interes, in pri tistih poklicih, ki so redki in deficitarni. Postopno uvajanje bi bilo ne samo finančno vzdržno, pač pa bi se lahko tudi sproti ugotavljalne in odpravljale pomanjkljivosti vajeniškega modela. V poslanski skupini verjamemo, da lahko na teh

primerih dobre prakse dualni sistem v našem okolju tako izpilimo, da lahko v nekem doglednem času ne samo sprejmemo učinkovito in izvedljivo zakonsko podlago za vajeniško oziroma dualno izobraževanje, pač pa lahko ta oblika izobraževanja postane pogostejše uporabna tudi s strani mladih kot tudi aktualna v okviru vseživljenjskega izobraževanja. Seveda ta naš razmislek oziroma predstavljeno stališče napotuje na napoved, da bi težko podprli predlagano besedilo zakona. Poslanke in poslanci Desus pa pričakujemo, da bo pristojno ministrstvo intenzivno nadaljevalo z delom na projektu Zavezništvo za vajeništvo in v kratkem tudi pripravilo ustrezen predlog zakona. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Ministrica, državna sekretarka!

Najprej mi dovolite, da v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov povem, da pozdravljamo pobudo Slovenske demokratske stranke in jo vidimo predvsem v luči odpiranja razprave o vajeništvu, o vlogi izobraževalnega sistema v naši družbi in tudi o vlogi gospodarstva pri izobraževanju in usposabljanju dijakov, dijakinj in tudi starejših oziroma brezposelnih. Ključno je namreč zavedanje, da je pomemben del najbolj pereče problematike v sedanosti Republike Slovenije strukturna brezposelnost, še posebej pa seveda brezposelnost med mladimi. Neskladje med izobrazbo iskalcev zaposlitve in potrebami trga delovne sile je treba nujno odpraviti. Za odpravo tega neskladja pa potrebujemo temeljit in jasen konsenz med socialnimi partnerji, sistemsko ureditev odnosa med izobraževanjem in sistemi praktičnega usposabljanja ter finančno zmožnost nosilcev teh procesov tako na strani države kot na strani zasebnega sektorja. Prav slednjega je v preteklih poskusih urejanja vajeništva primanjkovalo in prav zaradi tega je tudi Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki je veljal med leti 1996 in 2005, bil neuspešen. Spomniti je treba, da je ministrstvo takrat pod vodstvom Slovenske demokratske stranke, ki je hkrati predlagatelj novele zakona, o kateri govorimo danes, črtalo iz teh prej navedenih razlogov sistem vajeništva. Predstavniki obrtne zbornice so namreč kmalu po uveljavitvi zakona kritično presojali zakonske rešitve, saj so, verjamem, upravičeno pričakovali proračunska sredstva ali druge spodbude, davčne olajšave in druge oblike za to, da izvajajo praktično usposabljanje vajencev. Hkrati pa so na neustrezno uveljavljen status vajencev opozorile tudi številne evalvacijske študije, ki so bile opravljene tako s strani domačih kot tujih ekspertov. Dejstvo je, da dijaki, pa tudi študentje potrebujejo obvezne prakse in da vajeništvo v

ustreznem obdobju mora biti prisotno v ustreznih panogah in na področjih, kjer je to mogoče. Vendar pa ne sme biti zaradi morebiti napačno razumljene vloge praktičnega izobraževanja ovirano širše in vsestransko izobraževanje. Ko govorimo o poklicnem izobraževanju, moramo jasno razmejiti, kaj je poklicno in kaj je praktično izobraževanje, ki dijaka usposobi, da lahko kot kompetenten vstopa in konkurira na trgu delovne sile. Veliko vlogo, morda večjo, kot se mu jo generalno pripisuje, pri tem seveda ima gospodarstvo, realni sektor, ki ima nalogo, da mlade in ambiciozne motivira za delo in predvsem omogoči okolje, to je zadostno število prostih delovnih mest znotraj posameznih panog, da je sistem vajeništva sploh mogoč ali smiseln.

Ko se tako skušamo primerjati z ostalimi državami, kjer sistemi vajeništva že delujejo v tradicionalnem okolju, je treba upoštevati širše značilnosti teh okolij, v katerih se modeli vajeništva, ki so različni, izvajajo. Mnogokrat je namreč uspešnost vajeništva pogojena s strokovno podporo, ki jo nudijo zbornice s panožnimi in kolektivnimi dogovori ter s tem povezanim sistemom certificiranja in priznavanja temu primerno pridobljenih znanj. Zato je zgolj prenos neke prakse iz tujine v naš sistem lahko nevaren in neučinkovit, saj mora zakon vključevati zagotovila, tako za vajence kakor za gospodarstvo, hkrati pa upoštevati specifične okolja, industrijskega bazena oziroma njegove odsotnosti v Republiki Sloveniji. Kot že rečeno, v Poslanski skupini Socialnih demokratov razumemo predlog in pobudo Slovenske demokratske stranke kot dodatno spodbudo Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport, da nadaljuje s pripravo konkretnih in temeljitih sprememb na področju poklicnega izobraževanja, ter da se v to razpravo vključi tudi najpomembnejši element za vajeništvo, to je slovensko gospodarstvo, slovenska obrt in da ne hitimo z morebitnimi prenosi praks, ki lahko delujejo v velikih industrijskih bazenih, denimo bavarskem, niso pa povsem primerni za manjše slovenske sisteme, kot sta recimo koroški in dolenjski. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo. Pred nami je ponovno predlog SDS o vpeljavi vajeništva. Ta predlog je bil zavrnjen že pred nekaj meseci, ampak očitno se moramo na vsake toliko v Državnem zboru ukvarjati z SDS, brez tega slovensko parlamentarno življenje očitno izgubi svoj poslednji zveličavni smisel.

Vajeništvo na prvi pogled izgleda zelo privlačna sprememba. Vsi imamo predstave o starih mojstrih in poklicih, ki izumirajo, a je seveda treba razmišljati onkraj tega. Ključni sta vprašanji, ali lahko z vajeništvom dosežemo cilje izobraževalnega sistema in kdo bo imel koristi

od uvedbe takega sistema in kam bodo šla javna sredstva. Primarni cilj srednješolskega izobraževanja, pa naj bo poklicno, strokovno ali splošno, je vsestranski razvoj mladih ljudi. S tega stališča je lahko vsako usposabljanje na delovnem mestu zgolj dopolnilo, nikoli pa glavni steber izobraževanja. Namen sistema vajeništva posebej tam, kjer je razvit, v nemško govorečih državah je čimprejšnje zaposlovanje mladih. Zaposlovanje mladih je seveda ključno vprašanje današnjega časa, a ne le mladih, ampak zaposlovanje na sploh. Stopnja registrirane brezposelnosti zelo počasi res pada, a je še vedno zelo visoka, hkrati pa je velika večina novih zaposlitvev izjemno prekarnih. Slovenija se uvršča na prvo mesto po prekarnih zaposlitvah med mladimi. Trenutne rešitve očitno ne delujejo oziroma delujejo tako, da stanje še poslabšujejo. Imamo veliko število mladih, ki so visoko izobraženi in usposobljeni, a nikakor ne najdejo pravega delovnega mesta. Treba je obrniti to logiko, ne da bomo te mlade dequalificirali, jim onemogočili izobrazbo in razvoj, treba je s sistematičnim razvojem odpirati takšna delovna mesta v gospodarstvu, da bodo mladi in vsi ostali delavci lahko našli kvalitetna delovna mesta za dostojno plačilo. Uvedba vajeništva seveda ni rešitev za to. Zgodnje zaposlovanje mladih je sploh v času, ko se zahtevana delovna doba neprestano podaljšuje in ko delavci v podjetjih nimajo možnosti realnega odločanja o svojih pogojih dela, prej ovira kot spodbuda za vsestranski razvoj mladih ljudi. Namesto enostranskega usmerjanja sta potrebni svobodna izvira in razvijanje potencialov. To seveda ne pomeni, da bi želeli preprečevati mladim, da se sami odločajo med izobraževanjem in zaposlitvijo. Pomeni pa, da je treba javna sredstva usmerjati v izobraževalni in kulturni sistem, da je treba odpravljati socialne ovire za svoboden razvoj mladih ljudi, torej revščino in neenake življenjske zmožnosti. Dijaki morajo imeti za obvezne prakse, vajeništvo in podobno dovolj časa in zaradi tega ne sme biti okrnjeno njihovo širše vsestransko izobraževanje in razvoj, predvsem pa je treba jasno razmejiti, kaj je poklicno oziroma praktično izobraževanje, s katerim se delavec usposobi za širok spekter nalog, kaj pa je usposabljanje za konkreten in specifičen delovni proces konkretnega posameznega delodajalca. Slednji pa ne more in ne sme biti krit iz javnih sredstev. Iz javnofinančnega vidika predlog namreč predpostavlja dodatno obliko subvencioniranja gospodarske dejavnosti. Ker pa gospodarstvo ni harmonična skupnost, kjer smo po neoliberalnih mitih vselej podjetniki in nič drugega, ampak je v resnici konflikt sklop delavcev in njihovih zaposlovalcev, se je treba vprašati, v čigavem interesu je takšno subvencioniranje. Odgovor je jasn. V sistemu, kjer ni vsesplošnega soodločanja delavcev in delitve prihodkov, kjer so dohodki menedžmenta včasih desetkrat ali še večkrat višji od dohodkov delavcev, subvencioniranje gospodarstva pomeni

subvencioniranje menedžmenta in lastnikov kapitala, torej ozkega sloja gospodarskih privilegirancev. Predlog tega niti ne skriva. Delodajalci, torej menedžerji in lastniki kapitala pričakujejo, in jih seveda že obilno dobivajo, obsežne državne spodbude oziroma spodbude iz javnih sredstev. Javna sredstva, ki bi po definiciji morala zagotavljati javni interes, grede v zasebne žepe kapitala. Če pogledamo, od kod pridejo ta javna sredstva, je še bolj jasno, zakaj gre za zgrešeno in perverzno kupčijo. Davki so se v zadnjih petnajstih letih preobrčili v smer regresivnih davkov, za javna sredstva vse več prispevajo navadni ljudje, vse manj pa bogati in kapital. Davčni denar torej roma od ljudi h kapitalu, kapital pa pričakuje, da bo uvajanje delavcev na novo delovno mesto plačevala javna blagajna. Delodajalci kot problem vidijo predvsem plače oziroma nagrade za novopečene vajence, prispevke, zavarovanja, obveznosti v primeru nesreče obveznosti do vajencev, v primeru težav podjetja itn. Težavo imajo s tem, da si pošteno delo zasluži pošteno plačilo. Prevzemajo dohodke in privilegije vodij podjetij in obratov, ne prevzemajo pa naloge specifičnega usposabljanja delavca za konkreten delovni proces.

V Združeni levici ne podpiramo načelne usmeritve, ki je podlaga tega predloga, zato po našem mnenju zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Vlada je napovedala, da bo pripravila svojo rešitev na osnovi parafiranega socialnega sporazuma, ki si za cilj zastavlja sistemsko ureditev vajeništva ob zagotovitvi stabilnega in dolgoročnega financiranja. V zvezi s tem še enkrat ponavljam, cilj mora biti splošen razvoj posameznika, osrednja institucija za to pa ne moreta biti hierarhično organizirano podjetje ali obrtna delavnica, ampak javna šola in spremljajoče ustanove. Dijaki strokovnih šol morajo biti deležni ustrezne splošne izobrazbe. Praktično izobraževanje je normalen in potreben del njihovega izobraževanja, vendar jim je treba dati za to dovolj časa, nikakor ne smejo biti preobremenjeni. In zadnjič, proračunska sredstva se lahko namenijo zgolj za poklicno in strokovno izobraževanje, na pa za usposabljanje delavca za delo pri specifičnem zaposlovalcu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani predsednik, spoštovana gospa ministrica, kolegice in kolegi!

Nova Slovenija podpira ponovno uvedbo vajeništva, zato ker podpiramo povezovanje teorije s prakso. Ker ponovno obravnavamo že tretjič isti zakon z nekoliko spremembami, ga mi podpiramo prav iz tega razloga, ker menimo, da je treba čim prej pristopiti k tej tematiki in najti ustrezne rešitve. Zavedamo pa se, da morda

pričujoči predlog zakona ne prinaša vseh rešitev, ki so potrebne. V Sloveniji je namreč treba spremeniti delovnopravno zakonodajo, da bomo lahko ta zakon tudi sprejeli in ga ustrezno izvajali. Zavedamo pa se, da mora biti zakon takšen, da bo spodbujal tako mlade, da bodo imeli interes usposabljanja se, izobraževati se na takšen način, hkrati pa mora biti tudi takšen, ki bo spodbujal delodajalce, da bodo videli tudi sami smisel in korist v tem. Eno brez drugega pač ni mogoče. Vemo, da nekateri mladi imajo raje več prakse, nekateri imajo radi tudi teorijo. Tudi sama sem vrsto let poučevala v srednji šoli in sem to vedno znova ugotavljala in spoznavala. Nekateri so zelo pridni za delo, pa ne radi sedijo v šolskih klopeh. Takšen sistem pa nam omogoča, da so motivirani tudi tisti, ki imajo raje več prakse, ki so zelo pridni na delovnem mestu. Seveda pa je teorija tudi pomembna. In to je kombinacija obojega, teorije in prakse. Pogosto slišim od delodajalcev, da ne dobijo mladega človeka, ki bi lahko ustrezno opravljal njihove stroje. Vemo, da so nekateri stroji že zelo zahtevni, da je potrebno veliko znanja za to. In zato je prav, da uvedemo takšen sistem in da se potem tudi nekdo lahko usposablja prav na delovnem mestu. Seveda brez ustreznega mentorja, ki ga bo pri tem vodil in usposabljal, pa tudi to ni mogoče. Zato mora biti zakon takšen, da bo dejansko spodbujal tako mlade, da se bodo na takšen način šolali, kot tiste, ki bodo to šolanje izvajali.

Tudi tega se moramo zavedati, da pravzaprav mnogi uspešni podjetniki danes so začeli prav na takšen način. Najprej kot vajenci, mojstri in potem tisti, ki so začeli s svojo dejavnostjo v garaži in napredovali do velikega podjetja z mnogimi zaposlenimi. Zato menimo v Novi Sloveniji, da je to tudi ena od pomembnih perspektiv tako za razvoj kadrov kot tudi za razvoj občin, regij in države. Da imamo prave kadre za prave poklice oziroma da so ljudje z določenimi poklici potem tudi zaposljivi, da smo v preteklosti ali še sedaj izobražujemo v preveliki meri za poklice, ki niso zaposljivi, ki jih pravzaprav ne potrebujemo, so pa moderni oziroma imamo šole, ki usposabljaajo za take poklice in po drugi strani nismo zmanjšali oddelkov za takšne poklice, ki jih pravzaprav ne potrebujemo.

V Novi Sloveniji ta zakon podpiramo, ker želimo, da se uvede znova vajeniški sistem. Se pa zavedamo pomanjkljivosti. Včerajšnji sestanek z gospo ministrico v naši poslanski skupini mislim, da je bil zelo dober, in verjamem, da ima tudi ministrica iskren namen, da se te tematike loti in da dejansko dobimo takšen način usposabljanja v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana ministrica z ekipo, kolegice in kolegi poslanci!

Prizadevanja za uveljavitev in razvoj vajeništva se v zadnjih letih uvrščajo visoko na politično agendo. Številne evropske države, med njimi tudi Slovenija, se namreč srečujejo z visoko strukturno brezposelnostjo mladih, nezadostno povezanostjo in neuskladenostjo izobraževalnega sistema s potrebami na trgu dela kot tudi s pomanjkanjem componentnih in lahko zaposljivih kadrov. Med rešitvami tega problema tudi pri nas v zadnjem času vse glasneje govorimo o ponovni uvedbi sistema vajeništva, kot ga poznajo nekatere evropske države. Zato že drugič letos s strani istega predlagatelja in v nekoliko dopolnjenem predlogu odločamo o noveli Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki predvideva ponovno uvedbo vajeniškega sistema v srednje, poklicno in strokovno izobraževanje. Na tej točki bi želel poudariti, da se v Poslanski skupini SMC odgovorno zavedamo potrebe po krepitvi oziroma spremembah poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki bi omogočile hitrejšo in boljšo odzivnost na potrebe trga dela in ob izpolnjevanju določenih pogojev uvedbe tudi sistema vajeništva. Vendar pa je ponovna vpeljava vajeniškega sistema kompleksno vprašanje, katerega je treba reševati na več zakonodajnih področjih ter v tesnem sodelovanju s socialnimi partnerji.

Tako kot tudi na januarski obravnavi predloga zakona v SMC menimo, da predlagana novela temelji na napačnem prepričanju, da je mogoče s spremembo le enega zakona, to je Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, rešiti celotno problematiko vajeništva. Predlog zakona, ki ga imamo danes pred seboj, bi se lahko zaradi svoje kompleksnosti in prepletenosti predvsem z delovnopravnimi razmerji celostno izvajal le na podlagi sprememb več zakonov. Med drugim tudi Zakona o delovnih razmerjih, Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakona o varnosti in zdravju pri delu in drugih. V SMC takšen integriran pristop vidimo kot ključen, žal pa ga predlagatelj s svojimi predlogi ne predvidevajo. Iz teh razlogov v SMC vidimo predvsem potrebo po novem in celovitem zakonu o vajeništvu, ki bi na normativni vključeval vse potrebne elemente. V kontekstu sistema vajeništva številni radi primerjajo Slovenijo s srednjeevropskimi državami, kjer vajeniški sistem deluje že vrsto let. V Poslanski skupini SMC menimo, da se je sicer nujno treba zgledovati po dobrih praksah držav, kjer ima vajeniški sistem dolgo tradicijo in se uspešno uvaja v praksi, medtem ko slepo prevzemanje rešitev ni smiselno.

Uspešno izvajanje vajeniškega sistema je namreč tesno povezano tudi s kondicijo gospodarstva. Švicarski podatki na primer kažejo, da povprečno realno delovno mesto prinaša 7 % dobička, medtem ko fiktivno delovno mesto, namenjeno zgolj izobraževanju,

v povprečju prinaša 70-odstotno izgubo. Slednjega si slovenska podjetja danes žal ne morejo privoščiti, ne nazadnje se moramo tudi vprašati, kaj vajeništvo pomeni v slovenski tradiciji, še posebej v luči tega, da smo 10 let nazaj ureditev, ki je omogočala izvajanje vajeništva, preprosto črtali iz zakona. Pri ponovni uvedbi vajeniškega sistema so eden ključnih vidikov pričakovanja delodajalcev ter jasna delitev odgovornosti, kdo bo za vajenca prevzemal odgovornost. Vajeniški sistem namreč doseže svoj pravi namen le, če je vajenec resnično vajenec in ne le pomočnik. Kot nam je znano, trenutne razmere s strani predstavnikov delodajalcev, organizacij za ponovno uvedbo sistema vajeništva niso ugodne. Res je, da je treba delodajalce za to spodbujati, vendar ob jasni delitvi odgovornosti tako države kot ljudi in predvsem njih samih se bo vajeništvo lahko kakovostno izvajalo le v okoljih, kjer bo usposabljanje zaposlenih prednostna naloga podjetja in kjer bodo delodajalci iskreno verjeli, da izobraževanje in usposabljanje izpolnjujeta gospodarske potrebe. Zaradi teh in še nekaterih premislekov, ki s predlaganimi zakonskimi določbami niso dovolj natančno zasnovani, v Poslanski skupini SMC novele zakona ne podpiramo. Še enkrat pa poudarjam, da a priori vajeništva nikakor ne zavračamo. V SMC smo še vedno zavezani k temu, da je treba v prihodnje izvajati aktivnosti za čim prejšnjo uvedbo kakovostnega vajeniškega sistema, vendar najprej v tistih gospodarskih okoljih, ki bodo za to izkazala resen in iskren interes. S strani resornega ministrstva zato tudi čim prej pričakujemo usklajene rešitve za ponovno vzpostavitev vajeništva in krepitev poklicnega izobraževanja nasploh. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospa Jelka Godec.

JELKA GODEC (PS SDS): Hvala za besedo, lep pozdrav ministrici z ekipo.

Izjemno visoke stopnje brezposelnosti mladih v Evropi zahtevajo takojšnje ukrepanje držav članic na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Odziv Evropske unije je široka pobuda po uvedbi vajeništva v izobraževalne sisteme. Primerjalne analize sistemov poklicnega in strokovnega izobraževanja v 25 evropskih državah kažejo na to, da je povsod prisoten trend krepitve povezovanja poklicnega in strokovnega izobraževanja s trgom dela, da je prisoten tudi trend izobraževalnih povezav med različnimi izobraževalnimi potmi in da države posodablajo sisteme kvalifikacij. V našem izobraževalnem sistemu smo že leta 1996 vključili dualni sistem, ki pa se zaradi različnih dejavnikov ni ravno obnesel. Razmere v gospodarstvu, neuspešnost določenih panog oziroma podjetij in gospodarskih družb, krčenje določenih panog je

povzročilo tudi velik upad ugleda določenih poklicev. Delodajalci pogosto trdijo, da dijaki niso dovolj usposobljeni in pripravljeni na delo. Pravijo, da ob zaključku poklicnih šol nimajo dovolj praktičnih kompetenc. Tako 67 % učiteljev in 84 % ravnateljev ocenjuje, da lahko dijake dobro oziroma zelo kakovostno usposobijo za praktično delo oziroma za delo v proizvodnjah. Vendar pa tako meni le 39 % delodajalcev oziroma skoraj polovica delodajalcev ocenjuje, da srednje šole nekakovostno usposobijo dijake za njihov poklic, 12 % jih meni, da so zelo slabo usposobljeni za delo. Vsekakor te ocene lahko temeljijo na različnih kriterijih, kaj pomeni dobro in kakovostno izobraziti mladino. Lahko pa trdimo, da delodajalci vsekakor vedo in so verjetno veliko bolj pozorni na usposobljenost dijakov. Z leti je prišlo tudi do ukinitve določenih poklicnih šol oziroma programov na področju poklicnega izobraževanja. Nekateri poklicne šole pa so na robu in v bistvu životarijo iz šolskega leta v šolsko leto. Številke nam kažejo, da se je od leta 1998 do 2013 močno zmanjšal vpis v strokovno-poklicno izobraževanje, močno pa se je povečal vpis v gimnazije. Životarijo pa tudi določeni poklici in storitve. Nekateri poklici nam dobesedno umirajo. Da bi se izognili brezposelnosti mladih ter hkrati zagotavljali tehnološke in obrtne storitve, si želimo v SDS, da bi se znova povezala izobraževalni sistem in gospodarstvo. Ko beremo stališča gospodarske in obrtne zbornice, mnenja posameznih delodajalcev, sindikatov in ne nazadnje tudi mnenja vlade ob predlogu tega zakona, lahko zaključimo, da si tega v bistvu želimo vsi. Predlog spremembe zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju želi nadgraditi obstoječo zakonodajo na tem področju, tako da se ob obstoječem sistemu omogoči še dualni sistem. Delodajalec si vzgaja zanesljiv bodoči kader in tako skrbi za kakovost proizvodnje oziroma storitve. Sedanji sistem in bodoči vajeniški sistem bosta sobivala. Nov sistem se bo uveljavil predvsem tam, kjer so uspešna podjetja in gospodarske družbe. To pa pomeni tudi, da se bo ugled poklicev v nekaterih panog lahko dvignil. Vajencem se omogoči, da se čas praktičnega izobraževanja šteje v delovno dobo, kar bo dodatna spodbuda mladim za odločitve za poklicno izobraževanje. Zakon vpeljuje sistem vajeništva, ko delodajalec izvaja izobraževanje skupaj s šolo. Ob tem določi vsa pravna razmerja ter oblike dela z vajenci. Hkrati določi tudi možnost, da se kot vajenci izobražujejo odrasli, ki so v programu zavoda za zaposlovanje. Vajeništvo spodbuja država s financiranjem nagrad vajencem ter mentorjem pri delodajalcu. Vajeniški sistem omogoča, da bodo mladi v izobraževanju videli smisel, ki pa je seveda v zadovoljstvo z izbrano smerjo izobraževanja in kasnejšo možnostjo zaposlitve. Tako se bomo izognili tudi fiktivnemu vpisu dijakov. Vajeništvo ima ključno vlogo v boju proti brezposelnosti mladih, saj z njim mladi pridobivajo spretnosti in izkušnje, ki jih iščejo

delodajalci. Vsi skupaj se moramo zavedati, da čas neusmiljeno teče, vedno več mladih je brezposelnih in vedno več jih odhaja v tujino. Iz mnenja Vlade je zaznati pozitiven odnos do predlaganega zakona. To daje upanje, da bomo pri tej tematiki prišli do skupnih zaključkov, da je nujno treba v naš izobraževalni sistem uvesti sistem vajeništva.

V Slovenski demokratični stranki bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju vsekakor podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Najprej dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Tomažu Liscu.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za besedo.

Dovolite, ker sem imel v uvodu samo pet minut, da tokrat še kakšno zadevo pokomentiram in kakšno stvar dodam.

Najprej pozdravljam pobudo ministrstva za sodelovanje pri tem projektu. Kot smo že zadnjič v sklopu sestanka ugotovili, je prav, da se večkrat sestanemo, kajti, kot je ministrica rekla, eden izmed deležnikov bo tudi opozicija. Edino, kar me je strah pri tem, da s tem vajeništvom dobimo ne samo zakon, predvsem pa ga izpeljemo v praksi, me je strah, da, saj veste, če se predolgo pogovarjaš, si na koncu čedalje bolj narazen s svojimi stališči, in dogovor, ki naj bi bil pika na i, po navadi zvedeni ali pa ga tudi ni. Posebej sem vesel, da za razliko od prvega do drugega predloga zakona, ki smo ga vložili, ko sem pri drugem poskusu zelo okrcal predvsem uradnike na ministrstvu, ko je šlo, kljub temu da se je vlada zamenjala, skoraj za copy-paste mnenja vlade, je danes pred nami dokaj novo, popolnoma različno mnenje vlade, kar pomeni, da je nova ministrica z ekipo le nekaj časa temu posvetila. Tudi njeno a priori nenasprotovanje zakonu v poslanski skupini zelo pozdravljamo. Posebej pozdravljamo to, da se je očitno ministrica oziroma vlada dokončno odločila, da resnično potrebujemo nov zakon na področju vajeništva, ne pa da to krpamo v obstoječem zakonu o poklicnem in strokovnem izobraževanju. Še več. Pa ne, da se hvalim, prepričan sem, da je v tem predlogu zakona nekaj čez 30 členov, pa še 5. člen, ki ima, mislim, da od A do R podčlene, da bo v končnem besedilu zakona o vajeništvu, ki ga bomo, upam, slej ko prej dobili, vsaj polovica našega zakona implementiranega v tem zakonu. Seveda, nekaj bodo dodali ostali deležniki, Obrtna zbornica, Gospodarska zbornica, upam, da tudi ostala ministrstva, da ne bo zakon ostal izključno na plečih Ministrstva za izobraževanje, ampak da bosta predvsem minister za gospodarstvo in ministrica za delo, družino in socialne zadeve videla nek komplementaren

prispevek k temu zakonu. Seveda pa sem na žalost stoodstotno prepričan, da bo temu zakonu o vajeništvu dala svoje tudi birokracija in bo kar nekaj členov posvečenih evidencam, ki jih bodo morali delodajalci urediti, evidencam, ki jih bodo morala imeti pristojna ministrstva, in ne nazadnje tudi evidencam, ki jih bodo morale imeti izobraževalne ustanove, če bomo hoteli ta zakon sprejeti. Že zadnjič sem na sestanku apeliral na ministrico, da resnično upam, da ko bomo imeli ta zakon, da ne bo tretjina členov posvečena evidencam in da bo na koncu izzvenelo, kot da je glavni poudarek tega zakona, kakšen bo tako imenovani vajeniški dnevnik, ampak da bo to le ena spremljajoča dejavnost, ki jo bodo morali vajenci tekom opravljanja tako praktičnih kot tudi teoretičnih znanj v šoli izkoristiti.

Kar se tiče mnenj poslanskih skupin, moram reči, da so zelo korektna in se tudi zahvaljujem. Kljub temu da je predstavnik Združene levice rekel, da očitno ne moremo brez SDS, moram reči, da od vseh ostalih je bilo zelo korektno stališče. To pomeni, da je ne nazadnje tudi ta razprava dobrodošla, morda kot nek formalen, na žalost, ker smo le v javnem prostoru, tudi pritisk na ministrico in na vlado, da slej ko prej dobimo zakon o vladi.

Pa dovolite, da v tem uvodu izkoristim, da se potem ne bom prevečkrat oglašal. Morda je bilo premalo namenjeno tej promociji. Jaz sem se v tem času seznanil, da je Center za poklicno izobraževanje prek EU-sredstev v zadnjih treh, štirih letih kar nekaj aktivnosti na tem področju uredil. Jaz verjamem, da v tem pilotskem projektu, ki ga omenja ministrica, da bi postopoma pa le vajeništvo zaživel. Moj, upam da realen, načrt je, da do leta 2020, ko imamo to evropsko perspektivo, ta pilotski projekt tako razvijemo, da po letu 2020 se moramo samo odločiti, kako bo naprej z evropskimi sredstvi, kako pa bo z vključenostjo državnega proračuna in vključenostjo vseh deležnikov predvsem pri teh finančnih virih, da stvar zaživi.

Ker sem že ravno pri finančah, jaz moram reči, da smo imeli tudi sestanek z Obrtno zbornico in moram reči, če bi bili na istem sestanku, bi tukaj bilo že neko jabolko spora. Obrtniki seveda želijo, da čim več prispeva država, neka evropska sredstva, sami pa nek minimalen znesek, medtem ko ministrica želi, da je čim več evropskih sredstev, da delodajalci sami tudi nekaj prispevajo in da na ministrstvu čim več od te pogače, ki jo imate razdeliti, ostane za druge dejavnosti, ne pa, da je vajeništvo samo zato, da se počrpajo sredstva tudi iz državnega proračuna, potem pa v praksi kar bo, pač bo.

Morda smo danes premalo govorili tudi o tem ugledu vajeništva. Veliko smo govorili o primerih dobrih praks v Avstriji, Nemčiji. Tam vajeništvo ni nekaj podcenjenega, ampak le neka izhodiščna točka predvsem za mlade, ki vstopajo v izobraževalni sistem pa tudi v procese delovnega usposabljanja, da nekoč

imajo željo, da bodo dobro zaslužili. To mislim, da je želja vsakega mladega. Ampak da bodo nekoč postali mojstri. To je tudi eno izmed ključnih vprašanj, ki si ga moramo pri tej uvedbi vajeništva zastaviti. Če ne bomo imeli mojstrov oziroma mentorjev, ki bodo strokovno izobraževali vajence, ti vajenci nikakor ne bodo mogli nekoč biti mojstri.

Za razliko od Združene levice imamo pri nas neko agendo delovanja in morda smo res že komu sitni v teh zadnjih letih. Ampak predvsem z mojima mlajšima poslanskima kolegoma malo težimo glede pripravništva, vajeništva, ker pač razumemo mlade. Jaz vem, da Desus ima neke druge oblike delovanja, da ima neko drugo ciljno skupino, ampak predvsem mlajši del poslancev SDS pa misli, da ta doba mladih med 15 in 25 letom, torej vajeništvo, pripravništvo in vse ostalo, stanovanjska problematika in tako naprej je ključna, če želimo v letu 2030 govoriti o nekem razvojnem modelu Slovenije.

Da ne bom predolg. Primeri dobrih praks v tujini, malo me je zmotilo izvajanje SMC, ko ste rekli, da smo nekaj slepo prevzemali. Jaz si bom drznil reči kot eden glavnih avtorjev tega zakona, ja, preštudiral sem tako avstrijski, nemški model, ki sta mi najbolj blizu, pa verjetno tudi vsem Slovencem.

Ampak če gre morda za copy-paste, morda v kakšnem delu, ampak saj vemo, copy-paste velja, posebej ga je pa treba malo dopolniti oziroma prilagoditi našemu slovenskemu sistemu tako na področju šolstva, tako na področju prevzemanja odgovornosti s strani delodajalcev, kajti tudi na tistih področjih nimamo copy-paste modelov. Morda imamo še kakšen copy-paste modela bivšega sistema, ki pa ga je treba počasi umakniti iz teh zadev. Kot sem že zadnjič rekel ministrici, copy-paste s prilagoditvami, s tem brainstormingom, pa čim prej do končne uvedbe. Da ne bom narobe razumljen, ko so predvsem nekateri rekli, da nekaj delamo v zakonu, pa le prevzemamo, jaz sem se skušal predvsem v tej zadnji inačici zakona, v bistvu je bila moja ideja, da sistem vajeništva, poleg tega dojemanja, da mladi morajo hoditi v šolo, čim bolj približajo temu odnosu klasičen odnos delavec – delodajalec. Zato me je tudi zmotilo, ko ste rekli, da je povezavo z delovno zakonodajo pa pokojninsko zakonodajo pa zdravstveno zakonodajo upoštevati. Ampak spoštovani, samo da bodo tudi gledalci imeli občutek, v 5.b členu lepo piše, da za del vajeništva, ki poteka na delovnem mestu, se uporabljajo določbe zakona, ki ureja delovna razmerja, razen če je s tem zakonom drugače določeno. In tudi v 5.n členu piše, Zavarovalna doba, "v času trajanja vajeniškega razmerja ima vajenec pravice iz zdravstvenega zavarovanja ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja v skladu s tem zakonom." Mislim, da je to ključna debata, ki bo tudi potekala predvsem z Obrtno-podjetniško zbornico in Gospodarsko zbornico, ko se bo ministrstvo dogovarjalo. Kot sem že rekel, oni imajo malo

drugačen pogled. Eno je pogled ministrstva, eno pa pogled obrtnikov oziroma delodajalcev. Recimo na sestanku so rekli, nasprotujemo, da so vajenci mladoletne osebe, nasprotujemo, da so vajenci odrasle osebe. Problem je kolektivna pogodba, regresni zahtevek, ki je znotraj pokojninske zakonodaje. Predvsem glede vprašanj malomarnosti se jim zdi zelo sporno, in to želijo razrešiti, preden uvedemo sistem vajeništva. Nočejo, da so, vsaj tako je bilo, upam, da nisem bil narobe razumljen, da zdravstveno zavarovanje ne spada v to delo, ki ga morajo tudi delodajalci obravnavati pri tem, ko govorimo o vajeništvu. Za njih je eno izmed ključnih vprašanj, kako urediti delovno razmerje in na drugi strani status dijaka. In še kar nekaj teh zadev je tako glede nagrad in podobnega. Jaz moram reči, ko sem si z rdečo sproti, ko sem pisal zakon, podčrtaval, da morda smo res šli v tem postopku malo preveč v to, da je vajenec že neka izključna oblika medsebojnega razmerja delavec – delodajalec. Ampak jaz mislim, da nekdo, ki je 20 % pri delodajalcu oziroma pri poklicnem izobraževanju celo 50 %, je prav, da ga čim prej in čim lažje seznanimo s tem, kaj ga čaka po končanju izobraževalnega procesa, ne pa, da imamo pri nas ne samo dijake poklicnih šol, imamo gimnazijske maturante, imamo celo diplomirane doktorje, ki pridejo potem enkrat na trg dela in nimajo pojma, kako sploh priti iz izobraževalnega modela v delovni proces, in se že tam ukvarjajo s temi različnimi birokratskimi ovirami.

Ne bom našteval, morda bi bilo pametno naštetiti te zadnje spremembe predvsem poslancem Združene levice, za katere včasih nimam občutka, da sploh imajo stik z realnim življenjem ali pa so vsaj z eno nogo že morda malo ali na dopustu ali pa solidarni s kolegi v Grčiji. Vmes sem dobil en esemes, češ, kako lahko poslušas te delomrzneže iz Združene levice, ampak o tem naj sodijo drugi. Naj si preberejo vsaj te ključne spremembe, ki izhajajo od decembra 2014 pa do danes. Moram reči, da če bi si kolegi iz Združene levice prebrali ta zakon, ne bi tako grdo govorili pri stališčih, ki so jih imeli, ampak bi vsaj namero predlagatelja podprli. Toliko za uvod. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Marinka Levičar. Pripravita naj se gospa Iva Dimic in gospod Andrej Čuš.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSuS): Spoštovani predsednik, ministrica s sodelavci, spoštovani kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Uvodoma bi rada pojasnila, morda gospodu Liscu ni bilo dovolj jasno, da Desus podpira poklicno izobraževanje oziroma dualni sistem izobraževanja. To je zelo na široko tudi pojasnil naš kolega v stališču Desusa. Sama moram tudi poudariti, da se strinjam z oceno stanja, ki ga je predlagatelj navedel v predlogih za sprejetje tega zakona kot tudi s cilji tega zakona. Vendar pa moram opozoriti, da so moje

dileme predvsem finančne narave. Tako gospodarstvo kot tudi država v sedanjih situaciji še nima možnosti, da bi tak zakon, kot ga je predlagal gospod Lisec oziroma SDS, podprla. Na tem stališču stoji tudi naša poslanska skupina. Zato me tudi zanima, kako je s temi evropskimi sredstvi. Gospod Lisec poudarja, da bi k izvrševanju tega zakona lahko bistveno prispevala evropska sredstva, pa bi prosila, da ministrica v nadaljevanju svojih pojasnil pove, kako je s temi evropskimi sredstvi, koliko in v kakšnem sorazmerju se jih lahko nadejamo v sorazmerju s sredstvi, ki naj bi jih prispevala gospodarstvo in država. V zvezi s temi sredstvi bi še rada rekla, morda bi se v nadaljevanju, ko bomo ta zakon izpiljevali, ko ga bo pripravljalo Ministrstvo za izobraževanje, upošteval tudi malo bolj racionalni vidik trošenja teh sredstev. Jaz sem se predvsem ustavila pri predlogu iz tega sedanjega predloga zakona, da je izenačeno delovno razmerje v bistvu z zaposlenimi, da bo treba plačati vse prispevke, ker so pač prispevki visoki, pa naj jih plača kdorkoli že jih plača, ali država ali pač delodajalec, je treba razmisliti o tem statusu. Potem me zanima, to bi bilo vprašanje tudi za ministrstvo: kaj so naredili na tem področju od januarja pa do danes? Januarja je bil prvi predlog SDS zavrnjen, kaj je bilo narejenega do danes in do kdaj se v bistvu lahko nadejamo vsaj nek okvirni rok, da bi vendarle ta zakon dobili, saj mislim, da bo široka korist od tega zakona. Pri tem bi rada predvsem poudarila svoje strinjanje s stališčem, ki ga je podala kolegica Ljudmila Novak, tako da njenih besed ne bi ponavljala, vendar res mislim, da bomo s tem bistveno spodbudili tudi mlade. Mnogo, kot je sama povedala iz svoje prakse, je takih, ki imajo veliko praktičnih nagnjenj, talentov, ne pa tistih strokovnih in lahko bomo dobili odlične strokovnjake s praktičnega področja dela. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: K besedi se je javila ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani, hvala za pobude in izzive in seveda vsa vrednotenja in predvsem razmisleke, ki so zelo konstruktivni.

Naj najprej povem, kaj je bilo v zadnjem času storjenega za hitrejšo pripravo izvedljivega zakona o vajeništvu, mislim, da si ga vsi v resnici želimo in da bomo tudi aktivirali lahko rečem vse silnice na ministrstvu, da se čim prej tudi premikamo k temu cilju. V dogovoru in pripravi predvsem pa v usklajevanju je tako imenovana predloga zavezništva o vajeništvu, ki je nekako prva iztočnica za dogovor med vsemi partnerji in deležniki, ki moramo tu stopiti skupaj za dobro izvedljivost vajeništva. Ravno tako so v načrtu, kot sem že omenila, evropska sredstva. Kot veste, smo v obdobju načrtovanja vseh projektov oziroma, lahko rečem, strukturnih

vsebin, ki se bodo pokrivalo iz teh sredstev, in jih seveda želimo pridobiti prav za namen spodbude razvoja najprej modela vajeništva – in tu je bilo tudi že omenjeno, da bi k temu pristopali pilotsko, da znotraj modela, ki ga koherentno povežemo z vsemi deležniki, najdemo tiste primere poklicev, delodajalcev, tudi vseh tistih, ki želijo vstopati v to obliko, da na posamičnih pilotskih primerih najprej preverimo, ali zastavljeni model oziroma koncept deluje. Da ob tem spodbudimo tudi možnost pridobivanja sredstev kot neke vrste spodbude delodajalcem, ki bi vstopali v ta prvi začrtani model, ki pa, kot pravim, mora biti najprej konsenzualno dogovorjen z vsemi deležniki. Mislim, da je to nekakšen stopenjski način resničnega uvajanja predvsem preverjanja na terenu, če se tako izrazim, ker je iz preteklih izkušenj, predvsem iz obdobja 1996–2006 je bilo razvidno, da je v dialogu z delodajalci preprosto treba najti najbolj smotrne rešitve. Bi pa poudarila, da ta stopenjski način uvajanja mora slediti potem v sistemsko vgrajenost. Kako in na kakšen način to vpeljati tudi s finančnimi podlagami, pa je nekaj, o čemer bomo razpravljali v nadaljevanju. Mislim, da je v tem trenutku to prehitro reči, zagotovo si pa želimo sistemskega izvajanja, da bi okrepili ne le zaposljivost mladih, ampak predvsem zgodnje zaposlovanje mladih na podlagi praktičnih izkušenj, učnih vsebin, ki so povezane z izkušnjami na področju posameznega dela, da bi tudi vrednoto vajeništva na ta način vendarle predstavili v pozitivni luči in v luči reševanja, lahko rečemo, tudi razvoja marsikaterega poklica in hkrati tudi strukturnih neskladij, ki se dogajajo v gospodarstvu. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Iva Dimic. Pripravi naj se gospod Andrej Čuš in gospa Irena Kotnik.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala lepa za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Da je treba spremeniti nekaj glede poklicnega in strokovnega izobraževanja v tej naši državi, govorimo, mislim, da že vse od nastopa finančne in gospodarske krize od leta 2008. Že takrat se je pokazalo, da je potreba po dobrih in ustrezno strokovno usposobljenih kadrih v Sloveniji vedno večja. Lahko rečem, da se kar vrtimo v nekem začaranem krogu. Če samo omenim, kot je rekel kolega Lisec, da smo že kar nekajkrat obravnavali predlog zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju in se še nismo z neke točke premaknili k bolj konkretnemu cilju, zato se mi zdi, da je pa zdaj res že skrajni čas, ker sicer bomo enostavno zaspali in mladi ne bodo videli smisla, zakaj bi se sploh izobraževali. Želim poudariti predvsem to, da je v gospodarstvu, tudi ko gremo s Poslansko skupino Nove Slovenije na teren, ko gremo med ljudi – moram reči, da mi je zadnji obisk Prlekije ostal v nekem takem

navdušujočem spominu in občutju – vidimo, s kako visoko tehnologijo se ukvarjajo nekatera podjetja. Ne bom govorila o posameznih podjetjih, ampak tam so izredno uspešna podjetja. Vprašala sem lastnika oziroma vodstveni kader, kakšne težave imajo morda pri zaposlovanju. Rekel je, da morajo sami približno od tri do šest let vzgajati nekega monterja. Govorim o visoki tehnologiji, kjer so monterji s srednješolsko ali visokošolsko, univerzitetno izobrazbo, ki delajo na mednarodnem trgu prek njihovega podjetja, govorijo dva tuja jezika in so tudi zelo finančno stimulatивно plačani. Tudi povedo, da jih morajo vzgajati vsaj od 3 do 6, da je delavec sposoben samostojnega dela. Mislim, da je na tem velik poudarek. Jaz sem vprašala: "Kaj pa če bi vi dobili tega prej k vam, mogoče v nek ta dualni sistem?" Pa je odgovoril: "Seveda, ta delavec bi sigurno imel krajši čas uvajanja, bi ga tudi lahko poslal, na primer, v Švico na neke projekte, sigurno dve do tri leta manj dela, ker bi on že spoznaval tehnologijo podjetja." Mislim, da je to pravilna pot. Kar nekaj mojih poslanskih kolegov tukaj noter je profesorjev, ki povedo, da pa niso ravno vsi dijaki takšni, da želijo neko splošno široko razgledanost imeti, ampak želijo enostavno priti do poklica, kjer bodo nekaj znali in kjer bodo lahko nekaj delali. Ne moremo vsi govoriti, da želijo vsi splošno znanje. Jaz sama poznam kar nekaj takšnih mladih, ki želijo enostavno rečejo: "Joj, ne bom šel v šolo, jaz bi rad samo delal, da zaprem knjige." Tudi če se kasneje najdejo, imamo sistem in mora tudi sistem dovoljevati, da če kasneje vidi, da je potrebno, da dogradi svoje znanje prek izobraževanja, da je to omogočeno. Trenutno je tako. Prepričana sem, gospa ministrica, da boste vi sledili temu, ampak jaz hočem samo povedati česa manjka. Uspešno podjetje pri nas na Pivškem enostavno ne najde dobrih varilcev, enostavno ni dobrih varilcev, ni delavcev na CMC-napravah. Jaz sem si malo zapisala, gospa ministrica, vi ste rekli, da je treba preučiti podporno okolje. V bistvu me zanima, kaj ste mislili s to besedo "podporno okolje". Ali so to podjetniki? Potem se morate bolj povezati z obrtno-podjetniško zbornico. Ali je podporno okolje to, da se napravi ustrezen zakon še pri ostalih ministrstvih? Verjetno tudi to, kar se tiče zavarovanja. Se mi zdi, da pa je ena zelo pomembna rešitev tudi v tem zakonu ta, da se vajencu omogoči, da se čas praktičnega izobraževanja šteje v delovno dobo, kar se mi zdi, da je to dodatna spodbuda mladim, da se odločajo za poklicno izobraževanje ter redno napredovanje iz letnika v letnik. Se mi zdi, da je to dobro.

Razumem pa vaše bojzani, ko ste rekli, kako bo potem z zavarovanjem vajencev, kako ob nesrečah. Mislim pa, da je to že zdaj pereč problem, ki ga mora gospodarstvo rešiti, ker številni podjetniki pravijo, da se zakonodaja tako naglo spreminja in tako slabo v podporo podjetnikom, da je riziko in, bom rekla, nesreča pri delu takšno breme samostojnim podjetnikom,

govorim takšnim mikro podjetjem, ki imajo do 5 zaposlenih, da resnično razmišljajo, ne nazadnje tudi o opustitvi svojega podjetništva oziroma svoje obrti.

Na tej strani moramo razumeti tudi podjetnike, ki dejansko se bojijo v to spustiti, vendar jaz mislim, da je tista prednost, ki jo pridobimo z uvedbo takšnega načina izobraževanja, tista, ki ji je treba slediti in potem tudi vse ostale podpore narediti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Andrej Čuš, pripravita naj se gospa Irena Kotnik in mag. Jana Jenko.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica z ekipo, kolegice in kolegi!

Današnja razprava o spremembah zakona, s katerim bi dosegli večje povezovanje gospodarstva in izobraževalnega sistema, poteka na 15. julij. 15. julij je en prav poseben dan, o katerem bom kaj več povedal v nadaljevanju. Vsekakor pa podpiram svojega poslanskega kolega gospoda Lisca, ki, bom rekel, vlaga vse svoje napore v to, da bi mladim omogočili boljšo prihodnost, boljši izobraževalni sistem in upam, da bo v prihodnje še več takšnih pobud, seveda pa, da bodo te pobude tudi sprejete.

Mladi že od srednje šole, predvsem pa v času študija nemalokrat slišijo, da zgolj teoretično znanje, ki ga pridobijo tekom študija, za življenje in uspešno kariero ni dovolj. Znanje, ki ga pridobijo s študijem, branjem učbenikov in knjig je sicer nujno potrebno, je pa to daleč od tega, da bi mladim omogočilo kvalitetno in strokovno opravljanje vseh potrebnih nalog v življenju. Ko pa govorimo o dualnem izobraževalnem sistemu in povezovanju gospodarstva z izobraževalnim sistemom, o tem je bilo veliko razprav že v preteklosti, lahko gremo do leta 2013, ko je bil še takrat minister Pikalo, ki se je tudi na sestanku s predstavniki Študentske organizacije Slovenije zavzel za večje povezovanje in sodelovanje gospodarstva z izobraževanjem na obeh straneh, tako s strani študentov kot s strani ministrstva, lahko gremo tudi na raziskavo Mladina 2010, ki jo je pripravil Urad za mladino. Tukaj bi rad citiral eno izjavo, ki jo je dal Davor, star takrat 22 let. Ljudje, ki končajo fakulteto, so nezaposljivi, ker jih sistem pumpa z znanjem, ki v realnem gospodarstvu pomeni 10 % uporabnega znanja.

Vsi ugotavljamo, da so potrebna dodatna znanja in pa spretnosti, ki jih mladi navadno pridobijo zaenkrat žal izključno z neformalnim izobraževanjem. Pa lahko gremo malo širše gledat, ne samo povezovanje z gospodarstvom, tudi večšina javnega nastopanja, organizacije, računalniških znanj, praktičnega znanja in še bi lahko našteval. V nadaljevanju bi rad citiral slovensko mladinsko delegatko pri Združenih narodih. Generalna skupščina Združenih narodov je prepoznala vse

pomembnejše veščine in znanja, ki jih izobraževalni sistem do zdaj ne nudi. S tem namenom opozarja na pomembnost vlaganja v razvoj znanj in spretnosti mladih, zato se je Organizacija združenih narodov odločila, da 15. julij razglasi za svetovni dan spretnosti mladih. S tem namenom so Združeni narodi oblikovali tudi termin "globalne kompetence", s katerim želijo promovirati področja, razvoj katerih lahko mladim omogoči dostop do večjega vpliva v zaposlovalnem sektorju, hkrati pa pripomore k doseganju trajnostnih razvojnih ciljev. Da bi posameznik bil globalno kompetenten, mora razviti znanja posebej iz naslednjih področij: izobraževanje, civilna družba in gospodarstvo. Tudi Združeni narodi prepoznavajo potrebo po tem, da se mladi spoznajo z gospodarstvom, z realnim sektorjem, da bomo tudi mi globalno ostali konkurenčni.

Kar pomnim, vse te naše napore naše poslanske skupine v preteklosti je tudi moj poslanski mandat, je to že tretji poskus sprememb izobraževalnega sistema, torej prehod v dualno izobraževanje. Kot je že povedal predlagatelj na začetku, mislim, da je to zdaj najboljša verzija, ki smo jo lahko po naših najboljših naporih v opoziciji lahko pripravili. Predvsem je bil to tudi problem v neodzivnosti ministrstva v preteklosti, ko enostavno smo prebrali stališče vlade in z njim nismo mogli začeti čisto nič.

Gospodarstvo še vedno težko izplačuje nagrade za vajence in nagrade mentorjem, zato v zakonu tudi predlagamo, da se pretežni del izvajanja tega programa prenese na državo, ki bi s subvencijami delodajalcem morala spodbujati njihovo zanimanje za izvajanje izobraževanja. Sistem bi lahko uspešno financirali tudi z evropskimi sredstvi. Ob tem pa bi rad povedal, da se z dualnim sistemom vajencem omogoča, da se čas praktičnega izobraževanja šteje v delovno dobo, kar bo dodatna spodbuda mladim za odločitev za poklicno izobraževanje ter redno napredovanje iz letnika v letnik. Predlagana novela zakona bo omogočala tudi modularnost glede na program ter institucije. Dijaki in vajenci bodo lahko vpisani v matično šolo, nekatere module pa bodo lahko obiskovali v drugi šoli. S tem se bo bistveno razširila ponudba učnih vsebin za dijake in vajence, hkrati pa se bo racionaliziral sistem.

V Poslanski skupini SDS smo omenjeno novelo zakona vložili tudi s predlogom, da se srednji šoli, v prostorih katere je morebitna obrtna delavnica, omogoča, da v nezasedenih terminih prostore in naprave brezplačno odda v najem svojim najboljšim diplomantom, ki lahko v teh prostorih začnejo svojo podjetniško aktivnost, se v omejenem času utrdijo na trgu in nato podajo na samostojno poklicno pot. Ker tudi sam večkrat apeliram, da bi v državnem zboru kot zakonodajnem telesu in organu stopili skupaj in iskali optimalne ter najboljše rešitve, ki bodo pile vodo tako na papirju kot v praksi, smo ta zakon vložili v prvo

obravnavo predvsem z željo, da ga do naslednje obravnave ustrezno dopolnimo in poiščemo najboljše možne rešitve.

Sam bom podprl predlagano rešitev in vse druge rešitve, ki bodo šle v smeri povezovanja izobraževalnega sistema z gospodarstvom. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Kotnik, pripravi naj se mag. Jana Jenko in gospod Žan Mahnič.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovane ministrice in kolegi, spoštovane kolegice in kolegi!

Namen novele zakona, ki so jo predlagali iz SDS, je vzpostavitev oziroma krepitev povezanosti gospodarstva in izobraževalnega sistema ter v končni fazi tudi vajeništva. S tem se sicer strinjam, vendar zagovarjam postopno in pa pilotsko uvajanje vajeništva kot temelj za zmanjšanje neskladij na trgu dela in pa povečanje brezposelnosti mladih. Moramo si priznati, da je uspešnost sistema vajeništva odvisna tudi oziroma predvsem od kondicije gospodarstva, saj lahko vajeništvo obstane in se razvija samo če obstajajo delovna mesta. Zato menim, da mora iniciativa za vajeništvo priti predvsem iz gospodarstva, vloga države pa je, da ustvarja ustrezne pogoje. V zvezi s tem pa je potreben premislek, katere panoge so tiste, kjer bi se vajeništvo v praksi lahko tudi dejansko uveljavilo. To so redkejši poklici, kvalifikacije in pa dokvalifikacije brezposelnih. Na drugi strani se je treba spopasti z vprašanjem, kako dvigniti vrednost poklicnega izobraževanja tako pri mladih kot tudi pri starejših in pa tudi zavezo delodajalca, da bo vajenca naučil vse, kar potrebuje za dobro opravljena dela, poklica in pa da se vajenec hoče učiti. To pomeni na drugi strani tudi spodbude za oba akterja in pa jasno določitev odgovornosti in dolžnosti obeh akterjev oziroma da bo zakon pripravljen v tesnem sodelovanju med vsemi socialnimi partnerji. Tukaj je kolegica Marinka Levičar izpostavila tudi problem financiranja in ravno zaradi tega vidim tudi tesno povezavo v sodelovanju med vsemi socialnimi partnerji, in sicer med vsemi ministrstvi, ne samo med delodajalci in pa med vajenci, kar večinoma na prvi pogled mislimo, ampak tudi med Gospodarsko zbornico Slovenije, Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije in pa, kot sem že prej rekla, med vsemi ministrstvi. Po mnenju predlagatelja bi ta novela pripomogla, da bi se izognili brezposelnosti mladih. Vendar menim, da vajeništvo ni čudežno zdravilo proti brezposelnosti mladih. Uspešno bo le v okoljih, kjer bodo delodajalci verjeli v izobraževanje in usposabljanje in da to izpolnjuje gospodarske potrebe. Kot pa smo danes že večkrat slišali, je ključni pogoj interes delodajalca, da bo delovno mesto zapolnil s človekom, ki se bo tam učil in pa tudi pripadal podjetju.

Ministrstvo za šolstvo, kot smo danes že slišali, se res zavzema za to področje in si želi z vsemi deležniki oblikovati ustrezno normativno okolje za uspešno izvajanje vajeništva, pri tem pa je treba priznati, da se je s temi aktivnostmi že začelo ukvarjati. Delodajalskim organizacijam je že ponudilo podpis posebnega sporazuma Zavezništvu za vajence, kot ga poznajo v državah z dolgoletno vajeniško tradicijo. In tukaj bi se navezala na kolega Lisca, kajti tudi sama sem prebrala, kako vajeništvo poteka v drugih državah, in se strinjam z njim, da tukaj ne gre za copy-paste, ampak da je treba primere dobre prakse, ki jih lahko vnesemo v naš prostor, jih vnesemo, kljub temu pa je treba upoštevati specifikum našega okolja in, tukaj bi mogoče dodala, tudi del naše kulture. Prav tako že pripravljajo strokovne podlage za spremembe in dopolnitve programov na vseh ravneh poklicnega in strokovnega izobraževanja. Potrebno je namreč več zakonodajnih podlag, ki bodo omogočile enotno in celovito delovanje sistema vajeništva. Tukaj je že odgovor na kolegico Ivo Dimic, ki je predstavila mnenje delodajalcev, da je preveč nedorečenih zakonskih okvirov, in to mislim, da je tudi eden od razlogov, da se nekatere delodajalci bojijo sploh pristopiti v ta konsenz in v delo z vajenci.

Ne strinjam se nekaterimi kolegi, ki vlogo izobraževalnega sistema vidijo samo v ustvarjanju razmišljujočih in razsvetljenih državljanov, ne pa delavcev, ki bi se morali podrediti zahtevam na trgu dela. Tukaj ne vidim podreditve, ampak vidim sodelovanje med delodajalci in vajenci, za katere je ključno, da dobijo dovolj kakovostno znanje, da se bodo za svoj poklic lahko odločili na podlagi svojih sposobnosti, svojega znanja in svojih zanimanj.

Kot sem poudarila že na začetku, vajeništvo je treba uvajati postopoma in pilotsko. Le tako bomo lahko ocenili, ali bo slovenskemu okolju resnično prineslo pričakovane in zaželene učinke. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima mag. Jana Jenko, pripravita naj se gospod Žan Mahnič in gospa Vesna Vervega.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Lep pozdrav vsem, predvsem ministrici z ekipo!

Uvedbo vajeništva smo v tem državnem zboru obravnavali že kar nekajkrat, predvsem na predloge opozicije. Meni je pri tem zelo zanimivo, da večina gospodarstvenikov vajence potrebuje. Vsi nekako pravijo, da iz šolskih vrst prihaja premalo konkretno izobražena delovna sila. Ko pa je vajeništvo obstajalo, pa so nekako vsi kritizirali, ni zaživel. Tu mi nekaj ne gre skupaj pri teh izjavah delodajalcev, zakaj takrat ni živel. Imam občutek, da želijo delodajalci predvsem vse finančno breme zvaliti na državo, kar pa je nesprejemljivo, vsaj zame. V tej kondiciji, v kateri država trenutno še vedno je kljub gospodarski rasti, si tega pač ne moremo

dovoliti. Ta predlog spremembe zakona, ki je danes pred nami, sicer ponuja neke rešitve, ampak je še na veliko mestih nedorečen, predvsem v smislu spremembe delovnopravne zakonodaje. Tukaj imam izjavo predsednika Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, ki navaja, da je še pred uvedbo vajeništva treba urediti problematiko regresnih zahtevkov, saj morajo slovenski delodajalci v primeru nesreče pri delu plačati enormne stroške, nezgode, ki so posledica malomarnosti, pa sploh ne morejo zavarovati. In to je treba urediti tudi v zakonu. Tega pa predlagani predlog zakona nima, ne ureja. Potem imamo tukaj tudi delovni čas vajencev. Ali bodo delali lahko tudi ponoči ali ne, med prazniki in tako naprej? Potem imamo tukaj tudi izobraževanje mentorjev. Kot sem nekako zasledila, bi to ponudilo ministrstvo. In to je že kar nekaj. Da delodajalec lahko svojega že zaposlenega delavca primerno izobrazí brez stroškov, je kar velik zalogaj. Vse pričakovati od države, žal, res ne gre. Se pa zelo strinjam, da se uvede pilotni projekt, ki bo sredstva črpal iz EU, lastnih sredstev žal nimamo. Še enkrat apeliram na gospodarstvenike, nekaj boste tudi morali vi prispevati k temu, ne samo čakati, kaj bo država dala. Vedno poslušamo samo, kakšne so obremenitve gospodarstva, vedno se pa pozablja poudariti, da je bila razbremenitev gospodarstva v delu prispevkov vsaj za polovico že pred leti, pa tega učinka praktično v gospodarstvu nismo videli.

Tako jaz tega predloga zakona ne bom podprla. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Izvolite, gospod Tomaž Lisec, predlagatelj.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Sicer sem mislil, da se lahko samo na koncu še oglasim, pa vseeno dovolite še zadnjo razpravo, izključno glede obremenitve vajenca. 5.g člen ima naslov Obremenitev vajenca. Pa bom najprej začel s tistim, kar smo sedaj ponovno predlagali, ne tisto, kar je bilo že prej v predlogu zakona. "Vajenec se pri delodajalcu ne more usposabljanje ob sobotah, nedeljah, praznikih in dela prostih dnevih. Vajenec ne more opravljati nadurnega dela. Delodajalec vajencu ne glede na njegovo starost ne sme nalagati del, ki jih po zakonu, ki ureja delovna razmerja, ne smejo opravljati delavci, ki še niso dopolnili 18 let." To je tretjina spremembe, o ostalem pa ne bom, da vam ne bom kradel časa. Ampak predlagam, 5.g člen, Obremenitev vajenca, približno piše, za kaj gre. Če pa kaj še ni dodelano, pa smo še vedno v prvi obravnavi. Pa tudi glede na to, da očitno zakon ne bo šel skozi to prvo sito, je možnost javne razprave, možnost druge obravnave. Močno apeliram tudi na ministrico, ko bo zakon vložila, naj gre po rednem postopku, naj se opravi javna razprava oziroma vsi ti parlamentarni mehanizmi, ki so na voljo, da bomo na koncu res dobili zakon, ki bo v praksi "pil vodo". Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem gospodu Žanu Mahničju.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Gospa ministrica z ekipo, kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Sam bom omenjeni predlog Slovenske demokratske stranke podprl. Nekaj več kot 20 % je spremenjenih, za razliko od tistega prejšnjega predloga, ki smo ga predlagali v začetku tega leta in ki ste ga prav tako zavrnili. Sam sem na internetu našel nekaj zanimivega na Srednji šoli za gostinstvo in turizem, kako naj bi izgledal dualni sistem za kuharja in natakarja. "V dualnem sistemu poteka poklicno izobraževanje pri delodajalcu in poklicni šoli, izvaja se teoretično izobraževanje, v podjetju pa praktično. Del praktičnega izobraževanja vajenec opravi tudi v šoli. Zbornici, gospodarska in obrtna, objavita razpis prostih učnih mest pri delodajalcu za vsako šolsko leto. Kdor se odloči za izobraževanje po dualnem sistemu, mora z delodajalcem podpisati učno pogodbo, v kateri so natančno opredeljene njegove in delodajalčeve pravice in obveznosti. Pogodbo je treba registrirati pri pristojni zbornici. S podpisom učne pogodbe si posameznik pridobi status vajenca, kar mu omogoča vpoklic v poklicno šolo, ki izvaja dualni sistem. Vajencu pripada v času vajeniškega razmerja nagrada za ves čas izobraževanja, ne le za čas praktičnega izobraževanja pri delodajalcu. Vajencu pripada 6 mesecev zavarovalne dobe za eno leto izobraževanja. Vajenec opravlja v času vajeniškega razmerja vmesni preizkus praktične usposobljenosti pred strokovno komisijo pristojne zbornice, vsebina in način vmesnega preizkusa sta določena v izpitnem katalogu. Pogoji za vključitev: uspešno zaključena osnovna šola ali nižja poklicna šola, sklenjena učna pogodba, ustrezno zdravniško potrdilo. Vajenec konča izobraževanje, ko opravi zaključni izpit. Z zaključnim izpitom je vajenec pripravljen za neposreden vstop v delo brez pripravništva. Vsebina zaključnega izpita: za poklic kuhar pisni in ustni izpit iz slovenščine, ustni izpit iz prehrane in izdelek oziroma storitev iz kuharstva z zagovorom; za poklic natakar pisni in ustni izpit iz slovenščine, ustni izpit iz gostinskega poslovanja in storitev iz strežbe z zagovorom."

Ravno ta dualni šolski sistem oziroma vzpostavitev vajeništva bi omogočala, da ponovno damo nek zagon poklicem, ki počasi izginjajo, da ponovno damo gospodarstvu nek signal, da se tudi poslanke in poslanci zavzemamo za to, da se situacija na določenem področju izboljša. Osnovni problem izobraževanja trenutno v Sloveniji je, da mlade ne pripravi dovolj dobro predvsem v praktičnem smislu za prihod na trg dela. Vemo, da delodajalci sicer pohvalijo v tem smislu, da mladi pridejo strokovno oziroma teoretično dovolj podkovani, kar pa je potem problem, je pa tista

praksa. Vsak delodajalec pravi, plačujemo davke, plačujemo vse prispevke, iz tega naslova gre tudi za izobraževanje, potem pa v bistvu dobimo kadre, ki jih moramo na naš račun izobraziti. To se pravi, ne samo, da plačujem davke, prispevke, da financiramo slovenski izobraževalni sistem tako seveda kot vse druge državljanke in državljani s tem, ko plačujemo davke, še svoj denar potem moramo uporabiti za to, da vajenca oziroma tega zaposlenega primerno izobrazimo. Čas je, gospe in gospodje, da temu naredimo konec, da tiste poklice, ki praktično izginjajo, ki so jih razvrednotili tudi na ta način, da smo se vsi, saj sem bil tudi sam med njimi, vpisovali na gimnazije, veliko staršev. Jaz sem iz generacije, ko so takrat govorili, pojdi se učiti, boš imel potem dobro službo, da boš delal tam nekje v javni upravi, kjer je delovno mesto zagotovljeno, da ne boš malar, da ne boš tišler in tako naprej. Danes pa vidimo, da so ti poklici cenjeni, da jih primanjkuje, da so veliko bolj spoštovani tisti, ki res naredijo kvaliteten izdelek, kot pa tisti, ki za okenci upravnih enot in kaj jaz vem kje še vse drugje kravžljajo živce tudi takim, ki delajo te kvalitetne izdelke in storitve, s tem, ko birokracija zavira, ko jih uničujemo z novimi davki. Kljub temu da govorimo o tem, da bomo uvedli vajeništvo, prinese to še marsikaj drugega. Prinese ukrepe, ki jih bomo morali sprejeti za bolj ugodno poslovno okolje. Moramo pa spodbujati delodajalce tudi na ta način, se strinjam z nekaterimi predhodniki, ne da se samo pričakuje od države, ampak da tudi sami nekaj vložijo. Jaz sam vidim tukaj, pred tremi meseci smo se poslanke in poslanci pod 35 let, člani Evropske ljudske stranke pogovarjali ravno o dualnem šolskem sistemu. Imeli smo nekaj primerov Švice, Avstrije, Nemčije in pa kot slab primer recimo so izpostavili dualni sistem, ki ga ima Belgija, kjer vajenci ne opravljajo primernih del, kjer jih imajo večinoma za – kot smo že tukaj velikokrat govorili, in to zna tudi biti problem ravno tega vajeništva – za kopiranje, za kuhanje kav in podobno. Ampak jaz mislim, da tisti delodajalci, ki se zavedajo pomena, da imajo vajenca, ki ga lahko potem izobrazijo, da bo nekoč tudi mojster, da bo sam naprej uvajal nove, ki bodo prihajali, da bodo taki delodajalci poskrbeli, da bo tak vajenec tudi opravljal delo za katerega ga potrebujejo. In po mojem mnenju bo bistveno bolj ugodno kot sedaj, ko imamo Jamstvo za mlade, ko moraš biti tri mesece na zavodu za zaposlovanje, da te zaposlijo, v primeru da te delodajalec zaposli za nedoločen čas, da je dve leti opravičen plačila prispevkov, bi mogoče ta sklad The Youth Guarantee, to se pravi Jamstvo za mlade, ki ga ponuja Evropska unija, preusmerili za to, da bi sofinancirali pripravništvo in da bi sofinancirali vajeništvo. Strinjam se z ministrico, treba bi bilo najprej izvesti nekaj pilotnih projektov, da vidimo, kako bi se odzvalo, kakšna bi bila reakcija gospodarstva, kakšna bi bila reakcija izobraževalnega sistema predvsem v tistih

poklicih, ki so najbolj kritični. Ravno sedaj smo videli, da smo imeli zopet zelo uspešno generacijo maturantov, in da se nekako tudi za deficitarne poklice zopet povečuje zanimanje, sploh recimo za kuharje K temu pripomorejo, verjamem, tudi oddaje, kot so Gostilna išče šefa, Master šef in tako naprej, ki promovirajo take poklice v izrazito pozitivni luči. Tudi mediji bi morali marsikaj narediti za to, da bi zopet spodbudili zanimanje za deficitarne poklice.

Kot že rečeno, jaz bom ta zakon Slovenske demokratske stranke podprl, kljub temu da verjetno ne bo sprejet, pa pozivam, gospa ministrica, da še v tem mandatu pridemo z zakonom, ne da se čaka tam še nekaj pet let, kljub temu da mora biti zadeva premišljena. Verjamem, da lahko tudi veliko predlogov, ki so koristni in ki bi izboljšali stanje na tem področju, poberete direktno iz tega zakona. Hvala, gospod Hainz.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Vesna Vervega, pripravi naj se gospod Franc Jurša.
Izvolite, gospa Vervega.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, državna sekretarka, ostali prisotni!

Naj uvodoma samo odgovorim kolegi Mahnič, da pravzaprav danes ni vprašanje, ali uvesti sistem vajeništva ali ne. Vprašanje je, kako speljati ta sistem, da bo vzdržen, da bo trajen, da se nam ne zgodi leto 2006, in da bo primeren tako za enega vajenca ali za deset tisoč v primeru, da se izkaže takšna potreba. Že nekaj časa ugotavljamo, da naš celotni izobraževalni sistem, še posebej pa srednje poklicno izobraževanje ne sledi potrebam trga in potrebam gospodarstva. Ureditev tega dela izobraževanja oziroma vajeništva ima več pozitivnih aplikacij v družbi. Med njimi je najpomembnejše, kar smo danes že večkrat slišali, zgodnejše zaposlovanje mladih oziroma zmanjšanje strukturne brezposelnosti. Tudi o tem, kako deluje današnji sistem poklicnega izobraževanja, smo nekaj slišali. V sistemu ločimo dva dela, teoretični in praktični, ki ga deloma izvaja šola, deloma pa se izvaja po učnih pogodbah pri delodajalcu. Po tem novem sistemu vajeništva pa bi se ta praktični del moral v celoti izvajati pri delodajalcu in le-ta postane nosilec celotnega izobraževanja. Šole imajo možnost, da danes 20 % učnega načrta zapolnijo same, to je t. i. odprti kurikulum, ter se tako povežejo z lokalnim gospodarskim okoljem, vendar v praksi ta del velikokrat ostaja neizkoriščen. Razvoj programov vajeništva je močno odvisen od prizadevanja delodajalcev, da zagotovijo učna mesta in da izpolnijo potrebe gospodarstva. Moramo si priznati, da trenutni odzivi teh niso najbolj ugodni. Da bi omenjeno lahko dosegli, je treba najprej opredeliti status vajenca, o čemer smo že velikokrat govorili: ali

je to zaposleni pri delodajalcu, ki hodi v šolo, ali je to dijak, ki je del praktičnega usposabljanja in ga opravlja pri delodajalcu. Ko imamo ta status opredeljen, je treba urediti še nekaj zadev: postopek razpisa vajeniških mest, pogodbeni razmerja med vajencem, delavcem, delodajalcem in šolo, delovno dobo vajenca in podobno.

Res je, da je ta nova verzija zakona, ki jo obravnavamo danes, dopolnjena predvsem na področju delovnopravne zakonodaje, vendar tudi ta izkazuje v nekaterih segmentih pomanjkljivosti. Na primer preventivni zdravstveni pregledi dijakov, usposabljanje iz varstva pri delu, nakup varovalne opreme. Predlog tega zakona omenja izhodišča za pripravo programov, ki jih pripravi oziroma preoblikuje CPI, ne pa tudi nadgradnjo teh izobraževalnih programov za potrebe vajeništva. Torej za uspešen razvoj vajeništva kot oblike poklicnega izobraževanja oziroma kot posebne oblike delovnega razmerja bi morali najti zakonske rešitve, ki bodo umestile status vajenca v različne zakone, ki trenutno ne urejajo podrobnosti vzajemnega dela in učenja. Iz tega razloga bi morali poseči v nekaj zakonov in jih spremeniti. Naj še enkrat poudarim, kot je bilo že danes rečeno, da statistični podatki kažejo, da je trend vpisa v vse poklicne programe, izobraževalne programe iz leta v leto večji in da je interes za poklicno izobraževanje vse večji. To pomeni, da je potreba po uvedbi sistema vajeništva nujna. Vendar Slovenija nima tradicije vajeništva, zato imamo tudi težave z njeno podobo. Vajeništvo, ki nima pozitivne konotacije, mora biti sprejeto, kot pravi ministrica, s strani širše slovenske javnosti. Prav tako pa je ozko povezana z razvojem gospodarstva, ki ustvarja nova delovna mesta za vajence. Zato je smiselno, da je uvedba vajeniškega sistema temeljito pripravljena in postopna. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Jurša, pripravi naj se gospod Franc Breznik. Gospod Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSuS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav kolegicam in kolegom, seveda posebej še ministrici in njenima sodelavcema!

Jaz bom rekel čisto takole. To sem govoril tudi takrat, ko je bil v obravnavi drugič predlog tega zakona, da v bistvu podpiram vajeniški sistem, s tem da je treba nekatere zadeve predhodno temeljito doreči. Ko bomo te zadeve uredili, potem v vsakem primeru bo ta zadeva tudi zelo koristna za slovensko gospodarstvo. V vsakem primeru sem za nek pilotski projekt, v katerem bi videli, kje smo, na kakšen način lahko pridemo do določenega cilja in v tem projektu bi v vsakem primeru morali izpostaviti predvsem tiste deficitarne poklice, ki jih že v tem trenutku primanjkuje.

Če primerjam zadevo na primer leta 2008, takrat smo že ukinili tisti vajeniški sistem, ki smo ga v Sloveniji imeli. Na prostorih Slovenije imamo določene izkušnje. Ampak ne kot samostojna država, glede vajeništva. V preteklosti so bili vajenci, saj na tistem stolu, kjer sedi naš podpredsednik, je nekoč sedel gospod z doktoratom, ki je šel skozi vajeniški sistem. In na to sem jaz tudi osebno bil zelo ponosen, da smo dobili na tako visoko funkcijo predsednika Državnega zbora, ki je v življenju na nek način vse okusil. Je pa res, da treba je narediti dejansko s sistemom izobraževanja in gospodarstvom tesnejšo vez. Če bomo to vez imeli predvsem na področju srednješolskega izobraževanja, bomo seveda dosegali tudi bistveno boljše rezultate. V Evropski uniji poteka široka akcija okoli vajeniškega sistema, zato me ne čudi, da je SDS vložil že trikrat predlog zakona in ji tudi tega ne zamerim, ker želi neke določene spremembe. Pozitivne izkušnje imamo v Nemčiji, pozitivne izkušnje imamo v Avstriji, jaz sem celo dobil informacijo, da avstrijska država zelo stimulira učenca, vajenca 3. letnika na področju gradbeništva, zidarstva, tesarstva, če je njihov državljan. Govori se o več kot tisoč evrov neke spodbude. Jaz nisem tega podatka preverjal, ampak izgleda, da je nekje tukaj ali je tisoč 200 ali tisoč 300, v tem trenutku ne bi vedel točno povedati. To pomeni, da razmišljajo v tem trenutku, zdaj o deficitarnih poklicih, ki jih bodo v prihodnosti še kako potrebovali.

2008. leta se spominjam, da ni bilo mizarjev, ni bilo kovinarjev, ni bilo specialistov strugarjev in tako dalje. Tega ni bilo takrat, ker je bila ekspanzija gospodarstva. Če bi razmišljali o tem, da se bo ta razvoj gospodarstva dogajal, potem bi verjetno lahko že pred tistimi leti razcveta gospodarstva razmišljali, da potrebujemo na nek način strokovnjake v deficitarnih poklicih. Poglejte, nekoč so nam starši govorili, "uči se, da boš vedel delati". Potem pa smo imeli neko obdobje, ko so starši svojim otrokom govorili, "uči se, da ne boš rabil delati". Zdaj pa zopet prihajajo nazaj časi, "uči se, da boš vedel delati". In ta rek moramo imeti vedno pred očmi, zato na nek način spodbujam Ministrstvo za šolstvo, da pristopi z vso aktivnostjo in resnostjo do tega problema in da dejansko v kratkem pridemo do poskusnega pilotskega projekta, potem pa mogoče v doglednem času, v nekem realnem času tudi do tega, da bo ta vajeniški sistem v Sloveniji zaživel. Na ljudeh, ki vedo delati, stoji svet.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik, pripravi naj se mag. Branislav Rajič.

Gospod Breznik, izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik, spoštovana ministrica z ekipo, spoštovane kolegice in kolegi.

Vaše razprave, vsaj nekaterih so bile zanimive. Jaz priznavam, da menim, da smo naredili vsak prvi korak v smeri tega, kar je nujno potrebno, kar od nas zahteva gospodarski sistem, obrtniki, kar zahtevajo podjetniki, ki delujejo v globalnem okolju Evrope in sveta in ne nazadnje, kaj napovedujejo trendi. Jaz pač ne vem, kako vi delujete, jaz navadno ob šestih zjutraj, preden vstanem, pogledam Frankfurter Allgemeine Zeitung, Die Presse, Die Welt in tako naprej. Pogledam, kaj se dogaja v različnih politikah, kako delujejo najbolj razvite multinacionalne družbe, kako delujejo globalno in kakšni so trendi. Odkar sem v politiki in eden izmed temeljev mojega vstopa v politiko je bil cilj Slovenije v drugi fazi. Če bi bil prvi cilj Slovenije ali pa prvi cilj te države osamosvojitve, bi bil drugi cilj ta ekonomska učinkovitost, kar bodo čutili vsi državljani in državljanke. To pomeni, da Slovenija po mojem prepričanju lahko postane ena najbolj razvitih držav, ki izredno hitro reagira, ki je izredno specializirana na določenih panogah, ki izdeluje vrhunske manufakturne izdelke, ki ima tradicijo in tako naprej. Vse to so trendi in Slovenija mora biti ciljno naravnava točno na te besede, o katerih sem sedaj govoril. Zadnji, naslov, zjutraj ob šestih, ko se navadno vstanem Nur jeder Fünfte braucht Uni-Abschluss. Institut für Bildungsforschung der Wirtschaft govori o dveh zadevah. Govori po eni strani o problemih, ki jih imamo sami, o frustriranih študentih, ki končajo diplomu in kjer s to diplomu ugotovijo naslednji dan, da ta diploma ne pomeni zgolj neko stopnjo, ampak ne pomeni na trgu dela skoraj ničesar, da so v svojem črednem nagonu eni izmed mnogih, da niso konkurenčni ne samo v Sloveniji, tudi v globalnih trgih. Ravno zaradi tega sem prepričan, da je uvedba dualnega šolskega sistema nujen projekt nas vseh skupaj tukaj, skupaj z gospodarstvom, skupaj s temi dejavniki, o katerih ste nekateri govorili. To so tista podjetja, tiste podjetniške skupine, ki imajo možnost, da sodelujejo v tako imenovanih pilotnih projektih. Govorim o podjetnikih, ki so na neki višji razvojni stopnji, ker morajo biti tudi mentorji, prevzeti neko odgovornost za kadre, ki bodo izšli iz tega dualnega šolskega sistema in ki bodo uspešni na trgu. Naj povem, da večina inštitutov v Nemčiji in Avstriji ugotavlja, da so vajenci bolj podjetni od akademikov. Zelo morda nekoliko prenosljivi zapisi, ampak zakaj največkrat najdemo ta zapis? Vajeništvo je na koncu tudi izredno povezano s podjetništvom, z ljudmi, ki potem tudi neko svojo idejo, neko svoje znanje, ki so ga pridobili tekom dualnega šolskega sistema, kar hitro implementirajo preko neke svoje podjetniške ideje na trg. Tudi tukaj potem potrebujemo nekaj dodatkov glede raznih inkubatorjev, podporo vsem tem podjetniškim idejam, da kot neka invencija pride do neke inovacije, torej do končnega cilja, kjer prihaja do nekega komercialnega uspeha. Moram priznati, da sem pričakoval neko večjo širino razprav. Te razprave so bile od večine poslancev izrazito

skromne. Jaz sebe najdem kot enega promotorja tega sistema, kot nekoga, ki prodaja zgodbe, ki mlade navdušuje nad dualnim šolskim sistemom, ki so nujno potrebne. Govorili ste največkrat o nekih poklicih, ki imajo etiketo nekih nižje vrednotenih poklicev. Morate vedeti, da se je tudi sistem dualnega šolskega sistema v panogah zelo razširil. Danes vajenci zastopajo v izdelavi karbona, polimerov, aluminijastih vrhunskih izdelkov, ne nazadnje zlitinah za avtomobilsko industrijo. Jaz sem naslednji teden povabljen v okviru porschejevega razvojnega oddelka v Budimpešto, kjer je del spremljevalnega programa tudi Porsche coupe, tam v tem tekmovalnem delu sedi cela vrsta mojstrov in vajencev, ki se nekako tudi učijo, ki izdelujejo nekaj izdelkov za Porsche GT3 RS. To pomeni, sodelujejo v manjši proizvodnji, izdelujejo vrhunske končne izdelke iz polimerov, iz karbona, iz titana, so tudi varilci in zato dobivajo dohodke, ki so na ravni ali pa večji od našega predsednika vlade. Torej ljudi moram navdušiti.

Preden povem, katere so tiste panoge po mojem mnenju, kjer bi lahko uvedli pilotne projekte, naj povem, da se nikakor ne strinjam, da Slovenija nima neke tradicije na področju vajeništva. Imeli smo tradicijo, spoštovani kolegi. Ta tradicija je bila nasilno prekinjena po letu 1945. Pojdite v kakšno cerkev, stopite doma do svoje babice in če imate občutek za lesne izdelke, odprite kakšno omaro, ki je stara 150 let, pogledajte si mojstra, ki je vpisan na tej omari na zadnji strani. Pojdite pogledat cerkvene orgle! Pogledajte si slovenske mojstre, ki so pred 200 leti gradili vrhunske izdelke, ki so imeli ta znanja. Stopite do slovenske steklarske industrije. Sam sem bil del prodaje za Švico in Nemčijo Steklarne Rogaška, kjer izdelujejo vrhunske izdelke z visoko dodano vrednostjo, z vrhunskim dizajnom, znanjem in tradicijo. Tisti, ki to govorite, samo kažete ta razpon skromnosti. Ne nazadnje, pogledajte, pa če nas poslušajo starši, celo vrsto mojstrov v kulinariki. Ali vaš sin, če bi bil nekoč vrhunski kuhar pri nekemu, ki kuha v restavraciji z eno ali dvema Michelinovima zvezdicama. Recimo, primer, družina Reitbauer na dunajskem Stadtparku, ki ima eno izmed takšnih restavracij, ali pa naši kuharji, recimo iz družine Tenk, dva sinova iz Maribora, ki sta kuhala v vseh teh Michelinovih restavracijah. Ali pa recimo mojster, najbolj znameniti slovenski izdelovalec violin Skalar, ki je bil nekoč tudi moj sorodnik. Bil je eden izmed tistih, ki je tudi ocenjeval Stradivarijeve viole. Ali pa gremo na področje mehatronike, spoštovani kolegi. Na področju mehatronike potrebujejo tudi celo vrsto dualnega šolskega sistema, tisti, ki končno izdelujejo določene robotske sklope. Bionika, ki se razvija, potem področje protetike, 3D protetike. Ali bi kot mama ali oče bili zadovoljni, če bi, recimo, vaš sin prišel domov in povedal, da je danes na svojem 3D tiskalniku ali pa na področju nekih specialnih ligur naredil del lobanje nekoga, ki je ponesrečen, ker so iz

kliničnega centra javili, da mu manjka del lobanje. In na koncu danes 3D protetika preko scanninga naredi del lobanje človeka, kjer mu zapolnijo, recimo, glavo. In to tudi delajo vajenci na določenih strojih na 3D protetiki. Področje 3D tiskanja, danes izdelujejo celo vrsto manjših sklopov za manjše serije, ki imajo izrazito vrhunsko dodano vrednost. Govoril sem o industriji, recimo muzejskih vozil. Nekdo, recimo, izdeluje v Sloveniji lahko za ferrari določene sklope glede polimernih plastik za podvozje določenih avtentičnih ferrarijev, ki so stari 60, 70 let, in lahko to izdeluje doma. Govorili smo o lesni industriji, o javnih zgradbah, o notranji opreми, o vrhunski opreми. Recimo Marmor Hotavlje, ki danes gradi celo vrsto jaht, jih notranje opremlja in tako naprej. To je ta širina razprave. To je to, zakaj je treba šolski sistem spremeniti. In zakaj tudi otroci, ko smo bili v vrtcu, zakaj kdo ni rekel, vsaj jaz poznam besede, ne vem, kakšne so vrednote vaših otrok, kaj bom, ko bom velik, ali bom mizar, ali bom ključavničar, ali bom popravil avtomobile, ali bom vozil vlak, ali bom izdeloval nekaj za letalsko industrijo. Otrok v svoji iskrenosti vedno pove, da si želi nekaj praktičnega izdelovati. Nikdar še nisem srečal otroka, da bi rekel, jaz bi bil pa rad birokrat, rad bi prelagal papirje levo in desno in rad bi imel za to magisterij ali doktorat. Rad bi bil diplomirani politolog, ko bom velik. Kaj se zgodi s tem osnovnošolskim sistemom, da te ljudi pripravi do tega, da začnejo razmišljati tako neiskreno! Vsi bi radi bili odvorniki, vsi bi radi nosili dokumente in živeli na neki tuji nesreči, kjer se dva Slovence prepirata za meter zemlje. Kaj se nam je hudega zgodilo v teh krajih? Zakaj je bila ta tradicija prekinjena? In tisti, ki so govorili, učite se, da vam ne bo treba delati, to kaže na to viničarsko predpasniško mentaliteto, ki je nastala po drugi svetovni vojni v tem slovenskem narodu. To kaže samo na to revščino, to skromnost razmišljanja. Pogledajte, ljudje, ki so danes najbogatejši, največkrat tudi nimajo končanih fakultet in so postali najboljši na svojem področju. Združili so neka svoja znanja iz vajeniškega sistema s podjetniško žilico. Mogoče jim prvič ni uspelo, v naslednjih poskusih so pa uspeli. In Slovenijo vidim ravno v tem. Jaz verjamem, da danes zakon ne bo šel skozi. Seveda pa vas nekako podpiram, vam odpiram to obzorje, ta diapazon razmišljanja, kako globalno gospodarstvo deluje. Če je vaš cilj postati ena visoko razvitih držav z visoko dodano vrednostjo, z visokimi manufakturmimi izdelki, ki jih boste izdelovali vi, vaši sinovi, hčere, vaši vnuki, ki bo nekoč, ko nas več davno ne bo in kot tudi njih ne bo, ko bodo pisale besede morda nekaterih vaših sinov na nekaterih manufakturnih izdelkih, ki bodo ostali stoletja za nami. In to je bistvo dualnega sistema. Gre za sistem vrednot, gre za sistem vrednote tudi v šolskem sistemu, da najboljši mojstri, ki so uspeli, znanje delno prenesejo na svoje učence, da prevzamejo za to odgovornost in da imamo vse te panoge nekako razširjene.

Slovenija ima možnost, imela je to tradicijo in Slovenija se mora leta 2015 v to tradicijo vrniti. Vrniti se mora k svojim izročilom in svoji naravi, spoštovani kolegi! Pozivam vas in ne bom končal svoje politične poti, morda bom kdaj obupal, dokler ne bomo ta sistem implementirali v slovenski šolski prostor. To je danes osnova. To je piedestal slovenske podjetniške miselnosti. To je naša prihodnost in na tem bomo vztrajali v Slovenski demokratični stranki do zadnjega atoma moči. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Replika, gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Na samem začetku moram povedati, ker imam zelo malo časa, da nimam na večino razprave gospoda Breznika nobenih zadržkov. Imam pa v enem delu. To, kar govori od leta 1945 pa naprej, ni točen podatek. Vajeništvo v Sloveniji, s sigurnostjo lahko trdim, dalje ne bom trdil, do 80. leta je bilo. Od leta 1945 do leta 1980 je bilo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod mag. Branislav Rajič, pripravi nas je gospa Suzana Lep Šimenko.

MAG. BRANISLAV RAJIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica, državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Vnovični esdeesov predlog zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju razumem kot dobrohoten prispevek k naši skupni odgovorni skrbi glede visoke stopnje brezposelnosti, še posebej pri mladih. Države, ki brezposelnost mladih ohranjajo na razmeroma nizki ravni, so Nemčija, Nizozemska, Avstrija in Danska. Navedel bom razloge, zakaj jim Slovenija z vidika sistema vajeništva ni kos in zakaj njihovih modelov ne moremo linearno kopirati. Prvo, v vseh omenjenih državah ima vajeništvo v primerjavi s Slovenijo dolgoletno tradicijo in izrazito pozitivno konotacijo. V Avstriji na primer veliko število podjetij, vključenih v sistem poklicnega izobraževanja, kaže, da ima takšno izobraževanje velik ugled. Pomembno vlogo v sistemu vajeništva igrajo socialni partnerji. Za razliko od Srednje Evrope, kjer je vajeništvo pomemben del zaključka izobraževanja in vstopa na delo, pri nas od 90. let naprej ni imelo pozitivnega prizvoka. Drugo, ko gre za vloge socialnih partnerjev, je ključna organizacija na tem področju Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije. Ta pa je najbolj kritična do ponovne uvedbe vajeništva. Njihovo stališče je, da vajeništvo ne sme postati novo breme delodajalcev. Obrtniki in podjetniki ne pristajajo na to, da bi z vajenci sklenili delovno razmerje. Odklonilni so tudi do tega, da bi delodajalci vajencem plačali za delo, ki ga med urjenjem opravijo pri njih. Ključni deležnik uvedbe vajeništva pri nas ima popolnoma obratno logiko

kot v prej omenjenih državah. Zato se zakona, ki se v predlogu sklicuje na tuje modele, ne da udejanjiti. Tretje, v Avstriji je na primer za vajeništvo odgovorno ministrstvo za gospodarstvo, v Nemčiji je za izvajanje vajeništva pristojnih več ministrstev. Kar želim poudariti, je to, da ni le resor izobraževanja tisti, od katerega je odvisna uspešnost in učinkovitost sistema vajeništva. Vajenci so zaposleni delavci, ki se urijo novih delovnih veščin, zato v veliki meri sodi vajeništvo v področje gospodarstva in dela. Predlog tega zakona pa se sploh ne dotika pristojnosti ne ministrstva za gospodarstvo in ne ministrstva za delo in je zato vsebinsko pomanjkljiv in na primerni ravni neuresničljiv. Za nekatere poklice, kot je dimnikarski, pa se je denimo na Švedskem možno izobraziti le v sklopu vajeništva, zato bomo v slovenskem kontekstu naredili nabor specifičnih poklicev, kjer bi vajeništvo resnično lahko zaživel. V predlogu zakona nisem zaznal tovrstnega prispevka ali vsaj premisleka v obliki zakonodajnih določb na to temo. Naša vlada se spopada z brezposelnostjo na več ravneh. Število brezposelnih se je pri nas od januarja do junija letos zmanjšalo za skoraj 13 tisoč. To pomeni, da so vladni ukrepi za dvig zaposlovanja obrodili sadove. S premišljeno vpeljavo vajeništva bo prispevek k zmanjšanju brezposelnosti še bolj zaznaven, zato pa nam ni treba siliti v zakon, ki odpira več težav, kot jih je zmožen rešiti. Izpostavil sem nekaj odprtih vprašanj, na katera predlog zakona za uvedbo sistema vajeništva v Sloveniji preprosto ne daje odgovorov.

V stranki SMC in vseh pristojnih ministrstvih vidimo rešitev v premišljenem vpeljevanju vajeniškega sistema v oblikah, ki so dobro delujoče v praksi in povsem prilagojene naši situaciji. Zgolj kopiranje sistema vajeništva, kot ga poznajo drugje, za Slovenijo ni perspektivna rešitev. Poglejmo tale primer, v letu 2011 smo imeli več kot 600 dijakov vključenih v prvi letnik poklicne šole za frizerje. Za samo 248 od 600 je 160 delodajalcev prejemalo spodbudo za praktično usposabljanje iz sredstev evropskih skladov. Sredstva so bila namenjena za nagrajevanje mentorjev in za zagotavljanje pogojev za vajence. Delodajalci v glavnem niso želeli evropskega denarja, ker je to bilo povezano z zamudnimi administrativnimi procesi in inšpekcijami. Istočasno pa so imeli obvezo, da izplačajo dijaku nagrado za opravljeno delo v skladu s kolektivno pogodbo. Iz navedenega primera je razvidno, kam pripelje zgolj posnemanje tujih praks. Rešitve vajeništva, primerne za slovenski prostor, moramo domisliti sami. Vladna stran predlaga, da se uvaja vajeništvo postopno za poklice, za katere obstaja interes med delodajalci. V pripravi je model, ki bo finančno sprejemljiv za delodajalce in vzdržen za državni proračun, in sicer le za poklice, za katere je vajeništvo logična didaktična pot. Dinamika vpeljave bo odvisna od interesov delodajalcev, še zlasti od realnih delovnih mest, ki bi jih lahko zasedli vajenci. In

kar najbolj šteje, bo to konkreten odgovor na dejanske potrebe slovenskih dijakov, slovenskih delavcev in delodajalcev. Zavrnitev tega predloga nima politične konotacije. Blaginja in prihodnost naše mladine sta predragoceni, da bi si kdorkoli na za njih najbolj bolečih področjih privoščil le puhlo nabiranje političnih točk. Spoštujemo prizadevanje predlagatelja in ga vabimo, da s svojimi stališči obogati koncept vajeništva, ki je v pripravi na Ministrstvu za izobraževanje. Vrata so odprta, poti za skupno hojo do cilja pa dovolj široke. Zavrnitev ne dovolj dodelanega predloga je le korak na tej poti, ne pa odpoklic ideje in ne soudeleženih. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko. Pripravi naj se gospod Saša Tabakovič.

Gospa Suzana Lep Šimenko, izvolite.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo predsedujoči.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana ministrica in kolega iz ministrstva!

Ključ za blaginjo državljanov in državljanov Republike Slovenije je zagotovo v dobro delujočem gospodarstvu. Da gospodarstvo dobro deluje, je seveda pomembnih več dejavnikov. Se bom pa v današnji razpravi odzvala in omejila le na enega, in sicer na potrebo po odzivu izobraževalnega sistema, na potrebe gospodarstva in na potrebe trga dela. Ocenjujem namreč, da gre naš izobraževalni sistem neko svojo pot. Ena pot, ki se ne prilagaja gospodarstvu, ampak se je v preteklosti vse bolj prilagajala, bom rekla, ohranjanju obstoječih delovnih mest. Tudi takrat, ko so se sami izobraževalni sistemi že spreminjali. Zavedam se dejstva, da je ta naš predlog zgolj en manjši korak k eni pravi spremembi, je pa pomemben, zato ga sama osebno tudi podpiram. Omogoča namreč nekaj, kar je pomembno. Mogoče tisti lažji prehod iz samega izobraževalnega sistema, izšolanja do zaposlitve. To pa pomembno prispeva k sami zaposljivosti mladih ljudi. Kar je že bilo omenjeno, delodajalci prepogosto omenjajo, da dobijo kader, ki dejansko ne zna kaj dosti. Ampak ali jim lahko to sploh očitamo? Ne moremo, ker naš izobraževalni sistem žal deluje po principu, da je vse preveč teoretičnega in dejansko premalo praktičnega dela, kar je pri izobraževanju poklicev izjemnega pomena. Da je brezposelnost mladih problem, tega se v Sloveniji zavedamo. Če pa se primerjamo z Evropsko unijo, naši podatki vseeno niso tako kritično, smo na nekje 13 %, povprečje EU je 20 %. Seveda imamo svetle izjeme, Nizozemska zgolj z 8 %, imamo pa tudi velike črne lise, recimo Španijo s 40 %. Ampak s tem, da smo pod povprečjem, se ne smemo zadovoljiti. Najti moramo način, da bodo naši mladi, tu zdaj

govorim predvsem o mladih v starosti med 15 in 25 let, čim prej zaposljivi. In to dualni sistem, sistem vajeništva zagotovo je, kar je prepoznala tudi Evropska unija in zaradi tega temu sistemu namenja tudi določene spodbude, kar je pravilno. Mladim s tem na nek način omogoča, da vidijo luč na koncu tunela. Jaz sem osebno zelo razočarana, ko vprašaš osnovnošolca, ki končuje osnovno šolo, kam se bo vpisal, v katero srednjo šolo gre, vse prepogosto slišimo da v gimnazijo. Ko vprašamo za razlog, zakaj, "ja, ker ne vem, kaj bi še rad v življenju počel". Dostikrat je to tudi posledica tega, ker enostavno vedo, da zelo težko dobijo zaposlitev, in zato ker ne poznajo poklicev. Tukaj je delno krivda na samem izobraževalnem sistemu, delno je krivda na starših, ki mladim mogoče ne znajo poklica predstaviti na primerljiv način, delno pa morda na samih delodajalcih, da niso dovolj aktivni pri predstavljanju poklicev. Tako da je tudi v tej smeri v prihodnosti treba razmišljati.

Problem, ki je že bil izpostavljen, je tudi izginjanje poklicev. Ampak tukaj lahko naredimo ogromno, tudi če naredimo eno širšo predstavitev tega. Naj omenim še samo to, glede na to, da mi zmanjkuje časa, da je tudi Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj OECD izpostavila, da imamo slabo šolstvo in da moramo izboljšati njegovo učinkovitost predvsem na način, da upošteva potrebe gospodarstva.

Predlagani zakon pa vsekakor podpiram. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo ima gospod Saša Tabakovič, pripravi naj se gospod Jan Škoberne. Izvolite, gospod Tabakovič.

SAŠA TABAKOVIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovane kolegice in kolegi!

Kot je bilo pravzaprav predstavljeno že v stališču Poslanske skupine SMC, bi rad še enkrat jaz tudi poudaril, da je pravzaprav zaradi visoke stopnje brezposelnosti med mladimi in zaradi neuskkljenosti izobraževalnega sistema s potrebami na trgu dela pravzaprav uvedba vajeništva visoko na agendi tako programskih načel stranke SMC kot tudi koalicije. Kar pomeni, da tudi sami vidimo vajeniški sistem kot spodbudo tistim mladim, ki se bodo sčasoma odločili za poklicno izobraževanje kot pravzaprav tudi vladno spodbudo za razvoj in prosperiranje deficitarnih poklicev. Poslanska skupina SDS se v svojem predlogu zakona na obravnavano temo referira predvsem na Zakon o delovnih razmerjih. Če želimo pravzaprav sistem vajeništva vpeljati celovito, da bo pravzaprav tudi v praksi lahko nemoteno deloval in da bo pravzaprav izkazoval pričakovanja, ki jih kot tak nudi, bo treba neko širše zakonsko usklajevanje. Torej bi moral sistem vajeništva pokrivati vsaj še Zakon o varnosti in zdravju pri delu kot tudi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Kaj to pomeni v

praksi? Če povem zelo poljudno, vajenec bo moral pred nastopom razmerja opraviti zdravniški pregled. Nikjer v predlogu zakona ni določeno, kdo bo kril stroške. Vajenec bo moral opraviti tudi usposabljanje iz varstva pri delu. In spet v predlogu nikjer ni določeno, kdo bo kril stroške. Konec koncev nikjer ni določeno, ko bo vajenec že prišel v neko razmerje z delodajalcem, na kakšen način bo delodajalec ustvaril neko kvalitetno delovno okolje na način, kdo bo kupil zaščitno opremo pri delu, kdo bo plačal zavarovanje stroja, če ga vajenec pokvari, kdo bo pravzaprav plačal oziroma kdo bo kril stroške poškodbe vajenca pri delu.

Poslanska skupina SDS oziroma nekateri poslanci iz skupine SDS na zelo simpatičen način poudarjajo možnosti in želje otrok, ki se bodo sčasoma odločili za poklicno izobraževanje. Nikjer pa pri tem na zgoraj navedeno, kar sem že prej omenil, ne odgovarjajo, kakšne bodo obveznosti delodajalca pri tem procesu in sistemu vajeništva. To pomeni, da če na eni strani država spodbuja in sofinancira vajeništvo, je pričakovati tudi na strani delodajalcev, da bodo nekako dali soglasje k temu, na kakšen način bodo tudi sami pripomogli in da bodo končno doumeli, da sistem vajeništva pravzaprav za njihova podjetja pomeni neko dodano vrednost.

Glede na trenutno dikcijo delodajalcev, pa tudi nekaterih poslancev iz opozicije meni osebno vzbuja neko bojazen, da bi se ta sistem lahko spridil na način, da vajenec ne bi bil več vajenec, ampak mogoče samo še pomočnik ali, še huje, brezplačna delovna sila. Tako da ko bomo razčistili na ta način etiko delovnega okolja, šele takrat se bomo v resnici lahko sklicevali na ostale evropske države, na njihovo tradicijo, ki dejansko vedo, kaj zares ta tradicija pomeni.

Kot rečeno, ne nasprotujemo sistemu vajeništva. Zdi se nam prav, da se uvaja, da se razvija tudi na predlog ministrstva. Žal pa predlog poslanske skupine glede zakona te teme ne rešuje kompleksno, da bi ga lahko osebno podprl. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravi naj se gospod Ivan Škodnik.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Ministrica, kolegice in kolegi!

Kot že rečeno, sam osebno odpiram tovrstne iniciative, kot je zakonska iniciativa SDS, še posebej v luči odpiranja pomembnih vprašanj do tega, kakšen izobraževalni sistem želimo. Če bi se odločal zgolj na podlagi denimo nastopa gospoda Breznika, bi morda zakon že iz navdušenja nad njegovim odličnim stand upom podprl. Je pa res, da zakonodajni proces ni niti stand up, niti tako zahtevne materije na tak lahkoten način ne gre obravnavati. Čeprav se

strinjam z mnogimi izjemno pomembni poudarki, ki jih je tudi kolega Breznik dal. Tisto, kar se mi zdi v današnji razpravi pomembno poudariti, kar se mi je zdelo najbolj problematično, ni bila opredelitev do predloga za ali proti, ampak to, da se skuša dajati vtis, da v slovenskem izobraževalnem sistemu ni praktičnega izobraževanja, ni praktičnega usposabljanja in da se bo to zgodilo šele z vajeništvom. Se mi zdi, da je treba ta trenutek opozoriti, da mi imamo odlično poklicno izobraževanje. Da pa je bistvena razlika med poklicnim izobraževanjem in vajeništvom, da se v primeru prvega izobraževalni program v šoli dopolnjuje s praktičnim usposabljanjem bodisi v za to namenjenih učilnicah bodisi v gospodarstvu, pri čemer na drugi strani pa v primeru vajeništva govorimo o tem, da se celotni izobraževalni proces zgodi na delovnem mestu pri delodajalcu na podlagi panožnega dogovora, ki to usposobljenost tudi priznava in ustrezno certificira.

Tukaj govorimo o dveh različnih stvareh, ki se v tej razpravi, se bojim, pomembno mešata, in bi bilo nujno, da vsi, ki o teh stvareh, ki so tako zelo pomembne, razpravljamo, se o tem na nek način tudi podučimo. Ker se mi je zdelo, da je velik del kritik neupravičeno letel na poklicni del izobraževalnega sistema, se mi zdi, da je ključno, da se poudari tudi to. Mi imamo medpodjetniške izobraževalne centre, ki smo jih ustanovili ravno zato, da bi povežali gospodarstvo s poklicnim usposabljanjem. Če se ponovno referiram na kolega Breznika, ja, to so tiste institucije, kjer se mladi lahko učijo delati s 3D printerji. To so tiste institucije, kjer mladi pridejo v stik z najnovejšimi laserskimi tehnologijami, se jih učijo uporabljati na simulatorjih industrijske proizvodnje. Če kdo teh sistemov še ni uspel videti, jaz vas toplo vabim v Velenje, v okraj, kjer sem bil izvoljen. Tam je čudovit medpodjetniški inkubator, kjer vse te stvari, o katerih danes govorimo, lahko vidite, ki v praksi že funkcionirajo in so odlične. In so dijaki, ki prihajajo iz tistih programov, zaposljivi bolj kot pri nas v tujini, kjer cenijo odlično delo učiteljev in odlične infrastrukturne pogoje, ki jih tem dijakom nudi slovenski izobraževalni sistem. Še več. Ena glavnih tržnih niš tega dela slovenskega poklicnega usposabljanja je usposabljanje tujih učiteljev, prenos tega sistema, pa ne samo na zahodni Balkan, da ne bo občutka, da se to dogaja samo od razvitega k manj razvitemu. Ne. Tudi na območju zahodne Evrope. Zato se mi zdi podton, ki sem ga zaznal, to je kritika poklicnega usposabljanja, ki kot da ne obstaja pri nas, je napačna in jo je treba jasno zavrniti. Tudi ko smo govorili o čudoviti izkušnji kuharskih mojstrov in odločitvi za ta poklic, ja, v Sloveniji se mladi odločajo za ta poklic zato, ker imamo odlično poklicno usposabljanje. Na Bledu je fantastičen učni hotel, kjer se mladi gostinci učijo od vrhunske kuhinje do fantastične oskrbe v wellnesu in ustvarjanje nove dodane vrednosti v turizmu.

Vse to pri nas obstaja. Ampak je vezano na izobraževalni sistem, ki ga v Republiki Sloveniji imajo, in se večinski del tega usposabljanja dogaja znotraj sistema. Zakaj? Ker je temeljna – tu pa pridemo do ključnega vprašanja pri razpravo o vajeništvu –, ker je temeljna usmeritev slovenskega izobraževalnega sistema, ne to, da človeka po socialistični logiki učimo za eno delovno mesto, za stroj, do konca njegovega življenja, ampak da opolnomočimo dijakinje in dijake z najširšim možnim naborom znanj, da se bodo lahko prilagajali spremembam v gospodarstvu. Saj gospodarstvo ni točka, v katero vstopite in tam ostanete na enem delovnem mestu do konca življenja. Tehnološki razvoj, napredek je ustvaril potrebo po tem, da izobraževalni sistem ustvari mladega človeka, ki se je sposoben prilagajati. Da pride v podjetje, ki ima izdelan sistem kariernih načrtov, karierne vzgoje, napredovanj. In tu govorimo tudi o medgeneracijski solidarnosti, ne pozabimo tega. Odsotnost te solidarnosti, ki bi pomenila, da nekdo, ki vstopa v delovno razmerje, je deležen podpore tistih, ki delovni proces zapuščajo, imajo pa izkušnje, veščine in znanje, prav ta odsotnost razumevanja pomena te medgeneracijske solidarnosti nam ustvarja velik del težav, da se potem, ker je ta sistem kariernega upravljanja marsikje odsoten, soočamo s problematiko neusposobljenosti mladih, ki vstopajo v podjetja za opravljanje določenih funkcij. Ampak to je vendar osnovna naloga delodajalca. Če kdo misli, da je naloga vajeništva, da usposobi naše dijakinje in dijake, da bodo znali upravljati eno proizvodno linijo, denimo, v sistemu, kot je Gorenje, potem se globoko moti. Tudi vajeništvo, če ga vzamemo kot takega – menim sicer, da tudi z našim poklicnim izobraževanjem ni prav nič narobe in je lahko dobra alternativa večjim modelom vajeništva –, mora ustvariti človeka, ki bo sposoben razumeti delovni proces, se prilagajati, znati iskati alternativne vire znanj, kompetenc in prehajati med različnimi sektorji in tehničnimi ali storitvenimi modeli svojega kariernega razvoja in rasti.

V tem pogledu se mi zdi, da je izjemno pomembno, da vajeništvo ni produkt nekega populističnega razmisleka o tem, da je slovenski izobraževalni sistem zgolj neka teoretična šola, ki pusti človeka samega, brez znanja in brez praktične usposobljenosti. Gre za izjemno interdisciplinarno zgodbo, ki jo mora voditi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ravno zaradi njene kompleksnosti. Ravno zaradi tega da se ob odsotnosti panožnih dogovorov, še enkrat poudarjam, in zborničnih izobraževanj, ki so značilna, denimo, za Bavarsko in za sisteme, kjer je vajeništvo osnovni model izobraževanja v industriji, poskrbi za to, da bodo dijaki v poklicnem sistemu izobraževanja ali vajeništva deležni, ne glede na vrsto izobraževanja, še vedno najširšega možnega nabora znanj, kar jim bo omogočalo fleksibilnost pri zaposlovanju, fleksibilnost pri karierni rasti in

ne nazadnje tudi fleksibilnost pri menjavi poklicev. Če je še pred dvema desetletjema veljalo, da v "foh prideš in v fohu ostaneš", lahko danes že na primeru rudarstva, denimo, ki je en najbolj specifičnih poklicev, ugotovimo, da je prehajanje tistih, ki so usposobljeni znotraj slovenskega poklicnega sistema za poklic rudarja, v druge poklice izjemno veliko in da pravzaprav manjši del tistih, ki se usposobijo za poklic rudarja, ta poklic dejansko na koncu tudi opravlja. Je pa res, da se je poklicni sistem moral evalvirati, prilagoditi in omogočiti širši nabor znanj od teh, ki bi jih, recimo, mlad človek dobil v klasičnem, tudi vajeniškem sistemu. Zato pravzaprav sam osebno, pa tudi moja poslanska skupina velike upe polagamo v to, da bi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport razumelo iniciativo Slovenske demokratske stranke, da zgolj razprava in nenehno odlaganje odločitve, kaj je temeljna usmeritev slovenskega izobraževalnega sistema, ne bo prineslo rezultata. Treba se je odločiti in včasih tudi kakšno razpravo prekiniti in povedati, da naš izobraževalni sistem sledi tem in tem ciljem, uresničuje pa jih s takšnimi in takšnimi metodami. In bolj kot vprašanje odnosa do tega zakona, se mi to zdi ključno vprašanje te razprave.

Hvala lepa in se opravičujem za prekoračitev časa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik, pripravi naj se gospod Miha Kordiš. Gospod Škodnik, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala lepa za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj! Poskušal bom zdaj malo stvari obrniti v drugo smer, in sicer bi najprej malo osvežil kolega Škoberneta, ki je govoril pred mano. Moram reči, da se v celoti z njim strinjam, in bi bilo brez zveze da bi še dodatno v tej smeri karkoli dodajal.

Bi pa mogoče povedal, gospoda Jurše zdaj sicer ni tukaj, sem ga spremljal in skrbno poslušal. Vse, kar je prej povedal, je res. Kar se tiče vajeništva, da smo ga imeli in da je bilo tam zelo dobro še do leta 1980 in še malo čez, pa tudi o delu bi povedal. Jaz sem bil tudi v sistemu izobraževanja, v šolstvu, in velikokrat, mogoče zadnjih 10 let na raznih predstavitvah, ko smo nekako hodili po šolah, so starši velikokrat rekli: Ja, naš se bo pa vpisal, moj sin se bo vpisal v tisti program, veste, šel bo v šolo, da ne bo treba delati. To je bilo res. In da zdaj prihajajo časi, ko bo vendarle, če bomo hoteli priti iz krize, treba delati.

Bi pa še potem gospodu Brezniku odgovoril – zdaj ga ni tu, pa mi je obljubil, da bo –, povedal bi mu sicer okrog vrednot poklica. Tudi v Stranki modernega centra smo ali pa imamo vajence, tako da ne bi mislili. Jaz sem bil sam vajenec, in sicer v letih od 1971 do 1974 sem se učil za

mizarja, še tako, v privatni delavnici, in verjemite mi, da so bili takrat drugačni časi. Zdaj bo treba marsikaj spremeniti, če bomo hoteli neko obliko, neko drugačno, dopolnjeno obliko, ki jo imajo v Nemčiji, ki je seveda idealno izpopolnjen sistem, da bi to vrnili, bo seveda treba kar nekaj časa. Seveda, po tej poklicni poti sem kasneje končal tudi univerzo, ampak če bi se še enkrat odločil v tem trenutku, da bi šel na poklicno pot, vam moram vsem povedati, da bi se enako odločil. Odločil pa bi se še toliko bolj v tem času, ko pravzaprav se spet kaže oživiljanje lesne industrije. To pomeni, da se tudi v lesni industriji vidijo nova delovna mesta in možnost mladih, da se pri tem zaposlijo.

Okrog poklicev bi dodal tudi to, da velikokrat tudi v šoli sem nekako dajal kot primer dobre prakse, da smo imeli tudi pri nas strokovnjake v preteklosti, velikokrat sem omenjal gospoda Plečnika. Marsikdo mogoče ne ve, da je bil gospod Plečnik najprej mizarški vajenec, kasneje je končal arhitekturo, je zelo priznan v Sloveniji, seveda tudi v evropskem prostoru. Bi pa povedal to, da se ta njegova poklicna pot ali poklicna stroka vidi v njegovih projektih, v številnih cerkvah na Slovenskem imajo čudovite stropne iz domačega slovenskega macesna narejene. Tako da to je še ena posebna pozornost, ker če tega on ne bi obvladal, ki se je naučil skozi poklicno pot, kot vajenec, prav gotovo teh detajlov ne bi mogel vključevati pri svojih velikih projektih, ki jih je izdelal oziroma ki so jih naredili v Sloveniji, kot sem rekel, tudi v Evropi. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, nato sta na vrsti še gospa ministrica in predlagatelj. Izvolite, gospod Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

V 18., 19. stoletju je človek po imenu Jean Baptiste-Say formiral to, kar danes poznamo kot Sayev zakon. Konkretno se ta glasi, da ponudba kreira svoje lastno povpraševanje. To omenjam, zato ker je to tista temeljna logika, na kateri sloni tudi ta današnji predlog SDS o vpeljavi vajeništva. Če prenesemo to na konkreten primer, gre zgodba tako, da če imamo dovolj kompetenčenja, dovolj nekih kompetenc, nekih takih kadrov, bodo na drugi strani magično kar sama od sebe vzniknila tudi delovna mesta in to nas danes praktično že od jutra prepričujejo. Seveda gre za popolno neumnost in problem pri nas v družbi in z gospodarstvom je na strani povpraševanja, ne na strani ponudbe. Je na strani gospodarstva, se pravi delodajalcev, kapitala, ne pa na strani iskalcev zaposlitve.

V zadnjem letu dni, odkar traja ta naš mandat, sem nebrojkrat navedel praktičen primer, da imamo 110 tisoč iskalcev zaposlitve, pa samo tisoč prostih delovnih mest. Lahko imamo teh 110 tisoč ljudi ne vem kako dobro usposobljenih,

teh 110 tisoč ljudi je lahko genijev – ampak, koliko jih bo dobilo zaposlitev? Ja pač samo tisoč, ker je samo toliko delovnih mest prostih! To nam pove, da problem res v resnici ni na strani iskalcev zaposlitve, na strani ponudbe, ampak na strani povpraševanja, na strani gospodarstva. Gospodarski privilegiranci, menedžerji in kapitalisti ne zaposlujejo zaradi dobrote svojega srca. Zaposlujejo zaradi tega, ker jim novozaposleni kujejo dobiček oziroma več dobička, kolikor so ga imeli prej; prinesejo nov, svež denar v firmo – če hočete. Tako strukturno izkoriščanje in privilegiji, ki jim botruje zasebno lastništvo nad produkcijskimi sredstvi, bomo socialisti seveda odpravili. Ampak preden pridemo do tja, pa lahko za neko osnovno pravičnost in poštenje vzamemo vsaj to, da apetite kapitala po kadrih, ki so že usposobljeni za konkreten delovni proces, pač ta kapital financira sam, ne pa vsi državljani in vse državljanke, kot pač predvideva ta predlog. In da je problem res na strani gospodarstva, lahko ugotovimo ne samo s teoretsko analizo, ampak tudi praktično izredno hitro vidimo, da v tem grmu tiči zajec.

Gospodarska zbornica na primer zelo kataklizmično vseskozi zatrjuje, da ne damo gospodarstvu kisika in da naj znižalo obdavčitve. Ampak poglejte, obdavčitve pri nas niso nikakršni problem. Problem je nesposobnost teh tako imenovanih gospodarstvenikov, da organizirajo gospodarstvo, ki bo ustvarjalo visoko dodano vrednost, da organizirajo neko suvereno gospodarstvo, ki bo ustvarjalo kvalitetna delovna mesta. V resnici imamo opravka z grupacijami, z družbenim razredom, ki ne zna drugega kot izčrpavati zaposlenih in ob tem hkrati tuliti, kakšni bogi bogi reveži so. In to so tisti resnični delomrzneži v naši družbi. Raznorazni Šešoki in podobni mojstri. To so tisti resnični družbeni paraziti, ne pa zaposleni v javnem sektorju. In ti znajo ustvarjati samo profit s hiperizkoriščanjem, davčnimi odpustki in subvencijami, ne znajo pa organizirati nekega produkcijskega procesa s svojo prebojnostjo, podjetnostjo in z zanosom. Tega pač ne znajo in potem neprestano samo regljajo in tulijo, kako naj jim znižamo davke.

Praktičen primer, kako gospodarstva ne dušimo, ampak gre za golo nesposobnost in pogoltnost teh gospodarskih privilegirancev, je znižanje prispevne stopnje za penzijo. To se je zgodilo tam leta 1997, ko se je praktično ta stopnja prepolovila, tudi danes smo referenco na to že slišali. No, argument skratka takrat je šel, da naj vendarle sprostimo gospodarstvo, da naj mu damo dihati, da bo lahko vlagalo v investicije, v razvoj. In kaj od teh strašnih obljub o investicijah in o razvoju se je potem uresničilo? Nič, čisto nič! Ta denar, ki bi sicer lahko vzdrževal pokojninsko blagajno, je šel za jahte, je šel za luksuz, stekel se je v davčne oaze. Namesto da bi polnil varno starost generacij starejših, ki so krepko tekom svojega življenja prispevali k izgradnji naše družbe, ali konec koncev tudi da

bi šel za nek razvojni pospešek – ne, ta denar je šel za lukus gospodarskih privilegirancev. Posledice pa vemo, kakšne so, ker se dandanašnji z njimi ukvarjajo. Za seboj je pustil navrtano in potapljačo se pokojninsko blagajno. Ker točno zaradi tega odpustka kapitala ima danes penzijska blagajna te probleme; ne, ker bi imeli "kao" preveč starejši, ne, ker bi imeli "kao" previsoke penzije, ne, ker bi imeli "kao" premalo visoko usposobljenih mladih. Ne, luknja je v pokojninski blagajni nastala zaradi teh tako imenovanih zahtev gospodarstva, ki se jih tudi danes v tej razpravi zlasti s strani predlagatelja navaja kot tisti razlog, zakaj pa potrebujemo uvedbo vajeništva.

Je pa tukaj treba pristaviti, da se kapital ne ozira na generacija. Pač enkrat sesa starejše generacije, drugič sesa mlajše in točno to je pač ta praktični primer pred nami, ki gre za primer zelo podobnega privilegiranega tretmaja, samo na neki drugi ravni. Kar se v tem predlogu v resnici skriva, je samo še ena oblika subvencioniranega gospodarstva. Gospodarstvo sestavljajo tisti, ki v resnici nekaj ustvarjajo – delavci, delavke, in tisti, ki s to ustvarjeno vrednostjo upravljajo in si plodove dela zaposlenih prisvajajo, to je pa ta peščica menedžerjev in lastnikov kapitala. Podani predlog pomeni subvencioniranje zasebnih dobičkov lastnikov in menedžerjev iz tega našega javnega skupnega denarja, iz javne malhe. Tako je delno zavajajoče, ko govorimo o vajeništvu kot o nečem, kar bo spodbudilo in prispevalo k gospodarstvu. Ne, ne bo spodbudilo gospodarstva, ne bo prispevalo h gospodarstvu, bo pa prispevalo k dobičkom privilegirane gospodarske peščice.

Najbogatejši sloj družbe za to, da izobražuje svojo lastno delovno silo, iz katere kuje svoje bogastvo, pričakuje javni denar in to se pač udejanja s tem današnjim predlogom. Zato temu predlogu v Združeni levici odločno nasprotujemo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica izobraževanja, znanost in šport. Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci! Najprej bi se želela zahvaliti za to res konstruktivno razpravo in vse uvide, razmisleke, sugestije, pa tudi ilustracije, ki zelo nazorno kažejo, da je res vredno in pomembno, da razpravljamo o vajeništvu. O vajeništvu ne le kot samemu, kot obliki, enemu od konceptov praktično, da ne rečem usposabljanja, ampak predvsem zavezanosti med delodajalcem in vajencem, ampak tudi kot o eni od oblik znotraj že obstoječega poklicnega izobraževanja v naši državi. Mislim, da je to tisto, kar si vsi želimo in hkrati seveda iščemo najbolj smiselno, najbolj tudi izvedljivo rešitev za to, da bomo soustvarjali

zgodaj zaposlenega mladega, pripuščali seveda tudi vse tiste starejše, ki se lahko dokvalificirajo in na ta način pridobijo delovno mesto in svoj karierni razvoj, in seveda, da hkrati lahko omogočimo predvsem pretok sodelovanja med izobraževanjem in gospodarstvom na način, da ta doseže ne le novih dodanih vrednosti, ampak tudi osvežitev in hkrati seveda tudi utemeljitev nekih novih vidikov poklicnega izobraževanja, hkrati pa seveda predvsem reševanja težav strukturnih neskladij med določenimi deli gospodarstva in samim izobraževanjem.

Aktualno odzivanje na potrebe gospodarstva potrebuje razmislek, potrebuje čas in nikoli ne moremo jutri v izobraževanju odgovoriti na danes, takoj. Moramo pa o teh korakih razmišljati sistematično, premišljeno in predvsem postopno. Mislim, da je tudi ta razprava danes doprinesla k temu. Namen s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport je, kot je že predstavljeno, da čim prej sklenemo dialog v konceptu zavezništva, razjasnimo vse dileme, ki so bile tudi danes izpostavljene, na tej osnovi pripravimo model, skupen, pregleden koncept za izvajanje prvih primerov na nov način vajeništva v Sloveniji ob podpori evropskih sredstev in da hkrati usklajeno pripravimo samostojen zakon o vajeništvu, ki bi razreševal vse te, danes tudi izpostavljene dileme, in prinesel k dobri izvedljivosti prav v korist ustvarjanja novih vrednosti tako za mlade, starejše, novozaposljive in predvsem delodajalce. Mislim in prepričana sem, da bomo našli skupen dialog, da si tudi delodajalci želijo odpirati tista delovna mesta, ki bodo koristila ne le delodajalcem v smislu razvoja njihovih dejavnosti, ampak tudi opolnomočenja vseh, ki bodo vstopali v delovna mesta vajencev. Če je interes družbe kot celote in seveda tudi vseh nas, da soustvarjamo v razvoju, je to lahko eden od elementov tudi v že obstoječem sistemu izobraževanja, ki doprinese k bolj učinkoviti in uspešnejši poveztivosti gospodarstva in izobraževanja.

Hvala za vse danes slišano in povedano. Mislim, da je to za nas samo še spodbuda, da čim bolj intenzivno in konstruktivno pristopimo k reševanju, vemo, da že večkrat predstavljenih izhodišč, in vemo tudi, da že večkrat tudi v dialogu lahko rečemo premišljenih pristopov k temu, kako vendarle udejanjiti na koncu eno od tovrstnih oblik dualnega sistema. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj gospod Tomaž Liseč. Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala še zadnjič, upam, za besedo.

Da morda pa bo le nekaj novega, morda dobra spodbuda je že to, da je bila ministrica z ekipo ves čas med nami. Pri drugi obravnavi je bila ministrica v uvodu, potem pa

morda je bilo preveč slišane in je odšla, tako da že to se mi zdi ena dobra napoved nadaljnjih dogodkov. Edino, kar upam, ko je bilo danes govora o teh pilotskih projektih, upam, da potem ko bodo ne samo uradniki iz ministrstva za izobraževanje, ampak tudi ostali uradniki ministrstva za gospodarstvo, ministrstva za delo začeli uvajati ta pilotno projekt in spreminjati zakon, da ne bo prej zmanjkalo poklicev, pa mojstrov, potem bomo pa uvedli vajeništvo, pa bomo lahko v bistvu ta zakon stran vrgli.

Tudi mislim, da današnji magnetogram, tako kot – jaz upam, da – osnutek zakona oziroma predlog zakona bosta dobra popotnica temu zakonu o vajeništvu, ki naj bi se pripravljali. Tudi konstruktivna razprava, skoraj brez tistega naši : vaši, koalicija : opozicija, mi je bila, moram reči, zelo všeč. Želim si še pri kakšni temi takšne konstruktivne razprave, tudi morda znotraj vašega resorja, ker je kar nekaj odprtih vprašanj in verjamem, da jih bomo tudi preko razprave in preko odločanja konkretno rešili.

Pa dovolite podpredsednik, še nekaj odgovorov na razprave. Gospa Levičar je rekla: finance. Nekaj je že odgovorila ministrica. Seveda, nekaj bodo sigurno morali prispevati delodajalci. Upam, da delodajalci ne mislijo, da bo pa sistem vajeništva se uvedel, pa bo ta naša država in Evropska unija vse plačali. Nekaj pa bodo sigurno morali prispevati v takšni ali drugačni obliki, ali preko nagrade, plače, določila prispevkov in tako naprej.

Potem je bilo rečeno glede nagrade, kako naj bi bilo. Samo gospe Levičar morda; 31. člen lepo opredeljuje, kako naj bi bila po našem predlogu zakona ta nagrada izpeljana.

Strinjam se z gospo Kotnik, da vajeništvo ni čudežno zdravilo za izobraževanje pa za mlade, ampak mi smo pripravili vajeništvo, pripravništvo, o stanovanjski problematiki mladih smo vložili zakon. Vse je en delček ... Zadnjič je bila razprava glede fiskalnega pravila, nobeden zakon nima čarobne paličice v sebi, da bomo pa kar naenkrat rešili, ampak nek korak pa je in tudi tukaj izraža pripravljenost Poslanske skupine SDS, kot sem tudi že zadnjič rekel na sestanku, da se večkrat dobimo, da morda z našim strokovnim ali kakšnim drugim znanjem pripomoremo tudi, da bo na koncu tisto besedilo zakona, ki bo sprejeto, tudi najbolj učinkovalo v praksi.

Tudi gospa Vervega – zelo konstruktivni predlogi. Omenila je, kaj morda manjka v tem zakonu; prva obravnava je, verjamem, da če bi bila politična volja bi tudi tekom nadaljnje obravnave to umestili v zakon, ampak verjamem, da vse to iz vaše razprave so si predstavniki ministrstva zapisali in bo tudi v tistem zakonu upoštevano.

Gospod Jurša je bil konstruktiven že pri drugi obravnavi oziroma v prejšnjem predlogu zakona, se mu tudi danes zahvaljujem.

Potem pa je razpravljala gospod Rajič, ki je rekel, da je zakon kopiranje. Zakon ni nobeno kopiranje, kar je že gospa Kotnikova povedala.

Je nek moj oziroma naš prispevek, kaj naj bi najboljšega iz finskega, nemškega, avstrijskega modela vzeli, naredili copy-paste in seveda skušali prilagoditi tako slovenskemu izobraževalnemu procesu kot tudi naši delovni zakonodaji.

Mene je strah, da če bo to, kar je gospod Rajič rekel, da kje je vloga ministrstva v tem zakonu, da bo imela ministrica, očitno, ki je na njo padlo to breme, da bo uredila problem vajeništva. Ko se bodo enkrat uradniki usedli s strani ministrstva za izobraževanje, pa bodo šli uradniki iz ministrstva za delo, iz ministrstva za gospodarstvo, bo še veliko več odprtih vprašanj, kot jih je morda v tem predlogu zakona, kajti vsak bo prišel s svojimi specifičnimi znanji, predlogi, ampak na koncu, kot sem že prej rekel, me je strah, da ne bo toliko veliko pogovarjanja, da dogovora ne bo. In po našem mnenju oziroma po mojem mnenju preveliko težo dati ministrstvu v tem zakonu, potem izpademo iz tistega glavnega: šolski sistem, delovno razmerje. Še več, če bi povzel razpravo gospoda Rajiča, me je strah, da vajeništva vsaj v tem mandatu ne bo. Se pa seveda strinjam, ko je rekel, da naj predlagatelj s svojimi stališči bogati predlog novele zakona, ki ga Vlada pripravlja. Mislim, da tukaj bomo toliko fer eden do drugega, da bo tudi ministrstvo, ko bo pripravilo dokončno verzijo svojega zakona, bo morda v kakšnem stavku tudi pohvalilo Poslansko skupino SDS za naše napore, ki smo jih dali v te 33 člene in različne podčlene.

Za konec sem pustil gospoda Tabakovića, ki ga pozdravljam v Državnem zboru. Morda še ni seznanjen, prva obravnava, druga obravnava, tretja obravnava. Ampak to bi še morda spregledal. Kar se pa tiče tega, da v zakonu ni obveznosti delodajalca, pa ga pozivam, da prebere zakon, predvsem 5.č člen. Pogoji za delodajalca. in pa 5.e člen. Dolžnosti delodajalca, pa bo videl, ali smo zgrešili. Ne strinjam se pa nikakor s tem, da nismo obveznosti delodajalca ..., da sploh nič na tem področju naredili. Tudi eden izmed odstavkov se glasi: Delodajalec skrbi, da vajenec opravi preventivni program zdravstvenega varstva. Kako to napisati v zakonu bolj dosledno, kot je to – pomagajte. Ampak, saj veste, teorija je tukaj napisana, praksa pa – vemo približno, vsaj tisti, ki se prvič zaposlijo, kako to izgleda. In še več, na koncu je rekel, da ga je strah, da ne bo vajenec kot neka brezplačna delovna sila. Moram reči, da vsaj pri tej zadnji spremembi smo resnično šli v tej smeri, da vajenec nikakor ne bi bil brezplačna delovna sila, ki bi pometel, kopiral, pa morda nosil kavo, ampak ima ogromno, ne samo dolžnosti, predvsem pa tudi pravic in bi tukaj opozoril na 5.j člen, ki govori: nagrada vajencu. Na primer, vajenec je za čas trajanja vajeništva upravičen do drugih prejemkov, kot izhaja iz zakona, ki ureja delovno razmerje. Nagrada vajenca izplača država v višini 50 %, delodajalec 50 % in tako naprej. Tako resnično upam, da mladi kolega, ki se nam

je pridružil, da naslednjič prebere zakon, potem pa deli pavšalne opazke.

Da zaključim, še enkrat hvala vsem za konstruktivno razpravo, predvsem pa, kar sem si, gospa ministrica, na vašem hearingu najbolj zapomnil, je bila ta komponenta povezovanje izobraževalnega procesa in pa gospodarstva. Tukaj preko zakona o vajeništvu imate najboljšo podlago, da to, kar ste povedali na hearingu, tudi udejanjite v praksi. S tem bi tudi končal, kajti s kolegi iz Združene leve se nima smisla ukvarjati, ker po njihovem izvajanju se čudim, kako to, da komunizem in socializem nista preživela v še več državah in ne samo v tistih eksotičnih državah, ki jih lahko, na srečo, preštejemo na prste ene roke. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Čas, določen za razpravo, še ni potekel, zato sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja in predstavnica Vlade, prosim, da se prijavita z dvigom rok. Prosim za prijavo. Gospod Ivan Škodnik, izvolite, pet minut.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Prej nisem dokončal tistega, kar sem nameraval v svoji razpravi povedati, pa mi bo ta čas kar prav prišel.

Poklicna znanja so zagotovo temelj gospodarstva. To povzemamo, ko se učimo, in tudi zdaj, ko prenašamo ta sistem iz Nemčije, Avstrije in mogoče še katere druge države, kajti Nemci se prav gotovo lahko s tem ponašajo, saj so vodilni v Evropi in tudi v svetu.

Kaj bi lahko zdaj v Sloveniji naredili za ožvitev vajeništva? Veliko je bilo danes o tem že povedanega, vendar bi tu strnil dve stvari. Prvič, na to je treba pripraviti gospodarstvo. Zdaj ugotavljamo, tisti, ki te stvari spremljamo, da ni pravi čas, da bo treba še marsikaj se dogovoriti, tudi z zakonodajo. Druga zadeva, dejstvo je, da zanimanje za poklice v Sloveniji zadnja leta krepko pada in je krepko pod 20 %. Kaj bi lahko na tem področju naredili za mlade? Pri mladih predvsem to, da bi med temi mladimi privabili tudi tiste z boljšim učenim uspehom. Ti so zelo pomembni in ključnega pomena, ne govorim za vse, ampak pomembno je. Ta primer reklame Gostilna išče šefa na televiziji je pravzaprav bil zelo dober in bi ga veljalo prenesti tudi na druga področja. V mislih imam lesno industrijo, lesarstvo, kjer pričakujem, da bo nekako z razmahom lesne industrije, ki se ponovno oživlja, vendarle potreba po teh poklicih narasla. Vrnili bi se nazaj, ko sem začel z Nemci. Nemci so dolgo na tem delali, se učili na napakah in sam sistem pripeljali, lahko rečemo, do popolnosti. Kaj je tisto, ki v Nemčiji vleče in da nimajo težav z zanimanjem mladih za poklice? V prvi vrsti je zagotovo dober zaslužek. Tega si pri

nas v sedanjih razmerah prav gotovo v našem gospodarstvu, kakorkoli delodajalci to zagovarjajo, ne moremo privoščiti. Druga zadeva, kot sem rekel, je dobra reklama. Temu Nemci posvečajo posebno pozornost, tudi od vrha, vlade. Ne bom rekel, da se pri nas tega ne dela, ampak tam je sistem podpore gospodarstvu bistveno drugačen in zato so prišli tudi tako daleč, da so vodilni v Evropi.

Bi pa vendar še poudaril nekaj stvari, ki so ključnega pomena, da so Nemci prišli tako daleč. Da imajo tako dobro izdelano poklicno izobraževanje, mislim, da je v veliki meri odvisno od dobrega socialnega partnerstva med politiko, sindikati in delodajalci ter močne vloge zbornic. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Gospod podpredsednik, hvala.

Skušal bom odgovoriti ali skušal najti neke rešitve, ki jih sam vidim glede pomislekov.

Prvi pomislek – kdo bo prevzel odgovornost. Vračam vprašanje: Kdo bo prevzel odgovornost za 20 tisoč mladih brezposelnih z univerzitetno izobrazbo? Kdo je prevzel odgovornost, da imajo znanja, ne bom rekel za vse, ampak za večino poklicev, od kod so prišli, nobeden jih ne potrebuje ne v Sloveniji ne širom Evrope. Kdo bo prevzel odgovornost?

Po drugi strani pa to sprašujemo poklice ali pa podjetja, obrtnike, ki bi lahko bili nosilci teh projektov, pilotnih projektov, ki so pa uspeli na trgu. Ki so se dokazali. Ki jim trg to priznava. In dvomimo v te. Ne govorim, ministrica, ni kritika na vas, je kritika na nekatere poslance. Kdo bo prevzel odgovornost? Treba se je zavedati, da dualni šolski sistem v tujini prinaša tudi to, da ravno take ljudi, ki so danes izgubljeni, ki so sfrustrirani, ki so marsikdaj krivi sami, marsikdaj si niso krivi sami, da lahko poleg tega, da so končali formalno izobraževanje tudi na drugi bolonjski stopnji, prvi bolonjski stopnji, da lahko gredo nazaj v dualni šolski sistem in končajo nek ozko specializiran poklic. In potem s tistim širšim spektrom znanj, ki so ga pa pridobili v našem sistemu, lahko v življenju uspejo. Morda ta znanja potem dajo, ko svoje podjetje, neko manjše mikro podjetje pripeljejo v neko realnost in dajo dodatno širino znanj, da lahko uspejo tudi na kakšnih drugih trgih. Nikoli nič ni izgubljenega, problem pa je, ali bomo statični ali bomo dinamični.

Zakaj smo mi še enkrat predlagali točno to novelo zakona? Zaradi česa? Ker sem sam tudi poleg inženirjev ekonomist in menim, da bi bili oportunitetni stroški – stroški oportunitete v šolskem sistemu jemlje med temi 20 tisočimi brezposelnimi –, neprimerno manjši, če v tem trenutku ima naš zakon še kakršnokoli pomanjkljivost, pa to takoj uvedemo, pa ga delno popravljamo. Bo manjši problem kot pa,

da ne naredimo nič. In bo manjši oportunitetni strošek. Verjemite mi, leto dni so kolegi in kolegice delali, sam sem nekako nadziral delovanje tega, zbiral izkušnje, iskal znamenje, kako sploh to vrednoto tega dualniškega šolskega sistema predstaviti Slovincem in Slovenkam; tistim, ki so v procesu izobraževanja, ki so nosilci pedagoških procesov, tistim, ki vstopajo v te pedagoške procese, na drugi strani starši. To je vrednota, spoštovane kolegice in kolegi! To je vrednota, da je nek mojster nekega poklica enakopraven nekemu, ki ima univerzitetno izobrazbo. Pika. Ali pa še boljše. Zato je nekdo, ki je uspel na svetovnem nivoju, je več, je bolj pomemben v neki družbi kot tisti, ki ni uspel nikjer. Izobraževanje pomeni za mene osebno to, da sem dokazal, da sem sposoben nek projekt 3, 4 let zaključiti. In da mi da neko znanje. To je zame formalno izobraževanje. Vse ostalo pa so tiste neke moje osebne sposobnosti, ali bom uspel na trgu ali ne bom uspel.

Seveda so pa poklici, ki so pa pomembni za državo, ki jih ne moremo vrednotiti s trgom. Tudi to razumem. Ne podcenjujemo, lahko rečemo, nobene veje znanosti v tej državi. Vse so potrebne. Ampak v teh porušeni razmerjih totalno smo pa kot majhen narod, ki nima naravnih resursov, ki se ravno zaradi tega mora učiti od naših prednikov, da so preživel na tem prostoru med Dunajem in Trstom, da je bil to nekoč visoko razvit del neke habsburške Avstrije ali pa pred tem še nekih Venetov, da je to potrebno. Da je to narod, ki je lahko samozavesten, ki je preživel na tem območju, ki je razvil svoj lastni jezik, ki je imel cele vrste mojstrov, cele vrste ljudi, ki so uspeli na tem teritoriju v mednarodnem pomenu. To je tisto.

Nekaterim je pač smešno, ravno tu se kaže nepoznavanje zgodovine, uničenje tega zgodovinskega spomina po 2. svetovni vojni v Sloveniji. To je tisto, zaradi česar bomo, če bo stalno več takih politikov, životarili in bomo na koncu tega repa. Izvajali bomo samo glavne politike, ne te v podporo podjetništvu, gospodarstvu, ampak popravljali in se šli samo to, da bo kolegica Mrakova tu govorila o ubogih socialnih stiskah. Ne pa, kako zaslužiti denar na trgu, da smo del globalnega gospodarstva, da lahko uspemo, da imamo sposobne ljudi. Ne! Vso energijo vložimo v tiste posledice nedelovanja teh politik. In gospa ministrica, na vas je. Usoda je v vaših rokah: ali bo Slovenija čez 10 let ena izmed uspešnih zahodnoevropskih ali pa srednjeevropskih držav, ki bo uspela, ki bo znana po vrhunskih manufakturnih izdelkih, po mojstrih nekega poklica in da bo takrat to postalo v naslednjih 10 letih vrednota. Zato vam pač polagam tu kot partner / znak za konec razprave/, vam ponujamo dobesedno roko, da to izpeljemo v najkrajšem času, ker alternativa je dražja kot to, če ima zakon tudi kakršnokoli pomanjkljivost. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Miha Kordiš. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala, predsedujoči, za besedo.

Jaz se bom rajši kot predhodni razpravljavec ukvarjal z vprašanjem izobraževanja in gospodarstva kot z venetsko teorijo.

Prej v svoji prvi razpravi nisem opredelil nekih pozitivnih nastavkov za socialistično politiko na področju izobraževanja, pa bi to rad zdaj naredil. Neko, na najbolj splošni ravni bi lahko rekli, da je izhodišče socialističnih politik to, da mora izobraževanje postati javno, mora postati vsem dostopno in mora postati brezplačno. Njegova naloga ni, da servisira kapitalistično gospodarstvo in razredno gospodarstvo naše kompradorske buržoazije, ampak svojo pravico do obstoja utemeljuje na tem, da proizvaja "razgledane, kritične, samozavestne in odgovorne državljane". Bistveni element izobraževanja je skratka emancipacija. To pa pride seveda v temeljni konflikt, v temeljni krah z neoliberalno predstavo, da se mora izobraževanje prilagajati trgu dela in podrejeni gospodarstvu.

To slednje, namreč izobraževanje kot podporni steber gospodarstva, zahteva, da se šolarje in dijake in študente opremlja z nekimi kompetencami oziroma da se jih dresira za konkreten proizvodni proces posameznega podjetja, namesto da bi se jih opremljalo z neko širino, nekimi teoretskim in poglobljenim znanjem, kot ga hkrati zahteva tudi razsvetljenska ideja izobrazbe. Ne gre pa to v nasprotju z neko idejo prakse oziroma s tem, da mora biti praksa do določene točke pa vključena v javni izobraževalni sistem. Ta praksa vsekakor mora imeti mesto v tem izobraževanju, ampak ko pri nas govorimo o praksi; glejte, govorimo o široko usposobljenosti za cel nabor nekih praktičnih nalog, nikakor pa ne govorimo o tem, da se mora javno izobraževanje, da mora javno izobraževanje služiti usposabljanju bodoče delovne sile za potrebe posameznega delodajalca. To dvoje moram ločiti. Tudi če je izobraževalni program naravnano bolj praktično, to še ne pomeni, da se mora uklanjati in prilagajati nekim floskulam, ki jih producirajo določeni predstavniki Gospodarske zbornice Slovenija in njenih podobnih organizacij na napačni strani zgodovine. Kar želim reči, praktična dimenzija izobraževanja ni enako serijski proizvodnji specializirane in ubogljive delovne sile po nekih industrijskih vzorcih.

Veliko se je govorilo danes o mladih, seveda, kakopak, saj imamo na tnal predlog, ki se dotika izobraževanja. Strinjam se, da je zaposlovanje mladih eno izmed ključnih vprašanj današnjega časa, ampak tukaj je treba prenesti poudarek z mladih na vprašanje zaposlovanja oziroma ustvarjanja delovnih mest sploh. Danes je velika večina novo odprtih zaposlitev izjemno prekarne. Slovenija se

uvršča na prvo mesto po prekarnih zaposlitvah med mladimi. Tako trenutne rešitve, trenutne politike, ki so na delu, več kot očitno ne delujejo oziroma delujejo na način, da to stanje še poslabšujejo. Imamo pa zelo veliko število mladih, ki so visoko izobraženi in usposobljeni, ampak ne najdejo, ne pridejo do nekega delovnega mesta. Kar moramo narediti, je obrniti to logiko, ne da bomo te mlade dequalificirali in jim onemogočili izobrazbo in razvoj in zasledovanje in razvijanje nekih njihovih potencialov, treba je usmeriti ost v sistematični razvoj in odpiranje takšnih delovnih mest v gospodarstvu, da bodo mladi in ne nazadnje tudi vsi ostali delavci lahko našli kvalitetna delovna mesta po svojih potrebah in za neko dostojno plačilo.

Kar moramo narediti, skratka, je urediti gospodarstvo, ga podrediti družbenim, potrebam ljudi, vpeljati neko koordinacijo tega gospodarstva, demokratično koordinacijo, participacijo delavcev, soodločanje, samoupravljanje in tako naprej, pa se bo seveda tudi klima v državi spremenila, kar se tiče delovnih mest. Dosegli bomo točko razvojnega preboja, skozi to, da bomo imeli skoordimirane in usklajene in povezane proizvodne verige, bomo lahko konkurirali na globalni ravni in na globalni ravni lovili neke presežke vrednosti, to pač se seveda eventualno prevaja v razvoj, v nova delovna mesta, v kvalitetnejša delovna mesta. Skratka, problem brezposelnosti ni povezan z izobraževanjem, ampak je povezan z gospodarstvom. Popravimo, uredimo gospodarstvo, pa bomo rešili tudi brezposelnost, ne pa, da s tem razlogom in izgovorom uničujemo še šolstvo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po končani 28. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 20. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na prvo obravnavo PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O SUBVENCIONIRANJU ŠTUDENTSKE PREHRANE.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 21 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Žanu Mahničju. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Gospod državni sekretar s sodelavko, spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Pred nami je ponovni predlog Slovenske demokratske stranke v zvezi z Zakonom o subvencioniranju študentske prehrane. Kot veste, smo ga enkrat letos že vložili v zakonodajni postopek, in ker smo bili mnenja, ker smo tudi takrat prisluhnili nekaterim vašim predlogom, nekateri očitki so bili tudi, da se to dela sredi leta, smo menili, da je vredno ponovno poskusiti pred 1. oktobrom, ko se bo začelo študijsko leto. Ta zakon je bil o subvencioniranju študentske prehrane, poznamo ga že 13 let, vmes je bil nekajkrat noveliran, korenita sprememba oziroma večji poseg pa se je zgodil v okviru Zakona o uravnoteženju javnih financ, ko smo uredili dve stvari, in sicer študentski boni, to se pravi subvencionirana študentska prehrana, ni bila več mogoča 24 ur dnevno, ampak samo od 8. zjutraj do 8. zvečer, in druga pomembna sprememba, boni niso bili več celo leto, ampak od 15. avgusta do 15. julija. To se pravi, v času počitnic, v času, ko študentje nimajo obveznosti na fakultetah, subvencionirane študentske prehrane niso mogli koristiti. Kar je najbolj pomembno je, da temu predlogu takrat študentje niso nasprotovali, ker se je takratni minister Vizjak, takratna druga Janševa vlada, z njimi usedli na pogovor in so se študentje strinjali s tem predlogom, tako ni šlo za enosmeren poseg v pravice študentk in študentov. Ker pa se je v teh treh letih tudi spremenil študijski proces, kar pomeni, da se določene obveznosti študentov podaljšujejo tja do 8. ure zvečer oziroma še dlje in da nekateri študentje zaradi tega nimajo časa za dnevni obrok, država jim zagotavlja en obrok dnevno v času študija, pa smo se odločili, da to uro podaljšamo za dve uri; to se pravi od 8. zjutraj do 8. zvečer je zdaj, po novem bi bilo od 8. zjutraj do 10. zvečer.

Takrat smo z ZUJF nameravali doseči predvsem dve stvari; prva je bila ta, da bi seveda privarčevali nekaj denarja, takrat je bilo potrebno zaradi otežene finančno gospodarske situacije varčevati na vseh družbenih področjih, in tudi mladi niso bili izvzeti iz tega, ampak smo gledali, da bomo to naredili na tak način, da bodo kar se da najmanj prizadeti. Ko so takrat gledali statistike, so ugotovili, da se v nočnem času na bone je oziroma koristi predvsem t. i. fast food, to se pravi hitra prehrana, bureki, pice, hot dogi in tako naprej. Skratka, gre za zdravo prehrano, ki jo, roko na srce – tudi sam sem bil še do nedavnega študent –, študentje jemo takrat zvečer, ko bodisi gremo na žurko ali bodisi zjutraj, ko pridemo z žurke. Skratka, gre za nezdravo prehrano in na račun tega smo to dosegli; to se pravi, da smo nekaj privarčevali in da študentje ne jedo več tako pogosto te nezdrave prehrane – na račun, seveda, subvencij države. Če bi pa mi to zadevo podaljšali samo za dve uri, bi po eni strani

omogočili študentom, tistim, ki nimajo časa, recimo, da so predavanja, da se ob ponedeljkih, bodisi bo torkih začnejo nekje ob štirih, da je dve uri predavanja in potem še dve uri vaj, študentje imajo obveznosti na faksu, to se pravi štiri ure, če pride za takrat, ob štirih v Ljubljano, potem nima časa iti jest, in če podaljšamo to zadevo do 10. ure, finančnih posledic ne bi bilo, ker moramo tako ali tako v proračunu predvidevati, da če ima vsak toliko bonov na mesec, moramo planirati toliko sredstev, pod predpostavko, da jih bo vsak tudi izkoristil, in zaradi tega se finančna situacija ne bi spremenila. Prav tako pa se ne bi spremenila v tem pogledu, kot smo želeli, da ne bi bilo toliko nezdrave hrane – mimogrede, smo tudi včeraj opravili kvalitetno razpravo v tem državnem zboru ravno tudi na to temo, ko je bil predlog resolucije o prehranjevanju, nek nacionalni program –, bi sledili tudi tem. Ob 10. zvečer še ne bi imeli takšne hrane, to se pravi tisti, ki imajo obveznosti do osmih, pol devetih na faksu, bi lahko po novem koristili bone.

Predlagam, da se zadeva podpre, sem se pogovarjal tudi z nekaterimi koalicijskimi poslanci, ki so rekli, da bi si mogoče bolj zamislili, da bi bila ta razdeva bodisi prestavljena tudi zjutraj, da bi bilo od 10. zjutraj do 10. zvečer. Zdaj, če v koaliciji smatrate, da imate boljši predlog, v prvem predlogu se lahko ta zadeva podpre in potem pač amandmirate, če želite kakšne druge ure.

V Slovenski demokratični stranki pa predlagamo, da se možnost subvencioniranja študentske prehrane, prvič, za dve uri podaljša, drugič pa, da se tudi ta zakon sprejme. V Slovenski demokratični stranki ga bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade.

Gospod Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, izvolite.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Uvodoma smo slišali v obrazložitvi predlagatelja predloga sprememb zakona, da je namen spremembe zakona, da se nudenje subvencioniranja študentske prehrane podaljša, in sicer tako da se subvencionirani obroki namesto do 20. ure lahko nudijo do 22. ure. S predlagano spremembo bi se po obrazložitvi predlagatelja doseglo, da bi upravičenci, se pravi študentje, lahko to prehrano, subvencionirano prehrano, koristili tudi do 22. ure kljub podaljšanju pedagoškega procesa.

Vlada Republike Slovenije predlogu zakona nasprotuje. Vlada ocenjuje, da je trenutna ureditev nujenja subvencionirane študentske prehrane ustrezno urejena, predvsem pa skladna z namenom. Kakšen je

namen? Namen je zagotoviti študentu tekom študijskega procesa subvencioniran obrok prehrane. Tekom študijskega procesa.

Kot je bilo že poudarjeno, trenutno nudenje subvencionirane študentske prehrane je določeno v zakonu in določa, da se lahko subvencionirani obroki nudijo od 8. ure do 20. ure zvečer, kar pomeni dvanajst ur dnevno. Strinjamo se s predlagateljem, da se je pedagoški proces na naših fakultetah podaljšal in je zahtevana vedno večja prisotnost študentov na predavanjih in vajah, vendar pa opozarjamo, nudenje obrokov je mogoče dvanajst ur na dan, študijski proces pa nikoli ne traja neprekinjeno od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer. To pomeni, da se lahko pričakuje, da študent kljub svojim študijskim obveznostim vedno lahko najde čas za kosilo. Ne pozabimo, ko ministrstvo objavi javni razpis za izbiro ponudnikov subvencionirane študentske prehrane, se zagotovi, da se lahko prijavijo ponudniki iz vseh krajev po Sloveniji, kje so študijska sodišča, iz vseh krajev, kjer so višje strokovne šole in visokošolski zavodi. Prav tako se vedno prijavijo tudi menze na fakultetah ter ponudniki, ki so seveda lokacijsko v neposredni bližini visokih strokovnih šol oziroma visokošolskih zavodov. Tako je vedno zagotovljeno, da tudi z vidika, bom rekel, oddaljenosti lahko študentje v dokaj kratkem času med predavanji uspejo priti na kosilo.

Ne pozabimo še na določbe Zakona o visokem šolstvu. Dodiplomski študijski programi obsegajo najmanj dvajset in največ trideset ur predavanj, seminarjev in vaj tedensko in trideset tednov letno. Obveznost, skupna obremenitev študenta pa po Zakonu o visokem šolstvu ne sme preseči štirideset ur na teden.

Ne nazadnje je treba poudariti tudi vidik zdravega prehranjevanja. Vlada Republike Slovenije stremi k zdravi prehrani, k zdravemu načinu prehranjevanja in kar se tiče subvencij za študentsko prehrano, se vidi predvsem pri pripravi javnih razpisov za izbiro ponudnikov študentske prehrane; v vsakem razpisu je narejen korak naprej k bolj zdravi prehrani in del tega je tudi, kdaj se določeni obroki jejo. Zaužitje kosila po 20. uri redno – in tudi v uvodu smo slišali, kakšna hrana večinoma se je po 20. uri – je v nasprotju s smernicami zdravega prehranjevanja. Če bi se študentom dala možnost, da subvencionirano študentsko prehrano koristijo tudi po 20. uri, bi jih kar nekaj verjetno to možnost tudi uporabilo. V takih primerih bi prihajalo do tega, da bi namesto dnevnega obroka podnevi študentje raje zaužili večernega.

Ob vsem tem predlog zakona terja po naši oceni tudi dodatno finančno presojo. Predlagatelj zakona trdi, da predlog spremembe zakona ne bo imel posledic na javnofinančna sredstva, s čimer pa se ne strinjamo. Pa tu ne gre samo za javnofinančna sredstva, predvsem gre za uporabo subvencij, skladno z namenom. Namen pa je, ponovimo, namen je zagotoviti topel

subvencioniran obrok tekom študijskega procesa.

Vlada Republike Slovenije meni, da je trenutna ureditev subvencioniranja študentske prehrane z vidika časovne rabe nujen storitev skladna z namenom, je ustrezno urejena, omogoča koriščenje prehrane dvanajst ur dnevno, s časovno omejitvijo. Hkrati s časovno omejitvijo do 20. ure pa tudi zagotavlja uživanje obrokov tekom dneva, med študijskim procesom, ne pa v večernih urah. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Pogačar, hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala, gospod podpredsednik. Državni sekretar, kolegice in kolegi!

Če je za prejšnji predlog zakona in razpravo Slovenske demokratske stranke veljalo, da je šlo za konstruktiven predlog, o katerem je bilo vredno razpravljati in ga vzeti v razmislek, pri pričujočem, tretjič ponovljenem predlogu govorimo o klasični kampanji, piar akciji ali podobni kategorizaciji predloga. Na to kaže tudi mnenje Vlade Republike Slovenije, ki je identično predhodnemu mnenju, ki se veže na predhodno vloženi predlog, ki danes ponovno obravnava isto tematiko, o kateri se je ta zbor že izrekel, kljub temu da je ravno obstoječo rešitev že inicirala Vlada, ki jo je vodila Slovenska demokratska stranka.

Zato seveda Socialni demokrati ne moremo podpreti tovrstne rešitve, pa ne zaradi vprašanja finančnih posledic, ki v primeru tega zakona niso tako bistvene, kot je bistven vpogled v celostno obravnavo študijskega procesa. Študijski proces je tudi vzgojni, vsaj s stališča države, in država mora poskrbeti, da so v študijskem procesu vsi deležni tudi enakih možnosti. Subvencija za en topel (glavni) obrok je točno to – država zagotavlja vsem študentkam in študentom subvencioniran glavni obrok v dvanajstih urah. Pri čemer je, če pogledate brošure Ministrstva za zdravje, ki jih brezplačno delijo po bolnišnicah, zdravstvenih domovih, na preventivnih akcijah, ki jih financira Republika Slovenija, jasno opredeljeno, da je zdrava prehrana in pameten pristop k prehranjevanju ključen za dolgoročno zdravje prebivalstva. Zato je pomembno, da tudi predlogi tega zbora ne sledijo populističnim akcijam, ampak tu in tam v roke vzamejo tudi tovrstne brošure, ki pravijo, da je treba v dnevu imeti najmanj pet obrokov, pri čemer glavni obrok ni zadnji obrok. Ob predpostavki, da se podaljšuje čas z 20. na 22. uro, zato da bi se zagotovila možnost vsem študentkam in študentom do glavnega obroka, je to v neposrednem neskladju s siceršnjimi cilji Republike Slovenije zagotavljanja vzdržnega in trajnega razvoja svojega prebivalstva in zdravja,

ki je neposredna posledica tudi za blagajno te države.

Če želite, da zelo plastično ponazorim, kaj se zgodi, če nekdo ne upošteva smernic zdrave prehrane, si lahko to tokrat, ker smo ravno pri taki točki, pogledate tudi na meni osebno. To neposredno zmanjša zmožnost gibalnih aktivnosti, posledično povečuje nevarnost poškodbe in neposredno na mojem primeru povečuje stroške slovenskega zdravstvenega sistema. Zato prijazno prosim, tudi v imenu Socialnih demokratov, da se tovrstnih piar akcij tudi v Slovenski demokrati stranki, čeprav ste včasih nagnjeni k tem, v bodoče vzdržite. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče poslanske skupine Zdržena levica. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Pred nami je še drugi od treh predlogov SDS. Tokrat je to predlog, da se podaljša možnost koriščenja študentske prehrane z osme na deseto uro zvečer. Ampak že takoj na začetku moramo ugotoviti, da je prav SDS tisti, ki je leta 2012 pripravil zloglasni napad na delavce, študente in upokoјence, ki ga poznamo kot Zakon o uravnoteženju javnih financ oziroma ZUJF. Takratna vlada Janeza Janše se je hvalila, kako je s tem zakonom prihranila 460 milijonov evrov. Da je v resnici povzročila več kot 70 milijonov evrov škode v gospodarstvu, da so temu primerno upadli proračunski prihodki in da se je s tem poglobila druga recesija, o tem seveda raje molči. Privarčevala je torej minus, ki nas tepe in zasleduje še danes, hkrati pa je velik udarec doživela kvaliteta javnega dobrega, s tem pa vse državljanke in državljani Slovenije. Ti ukrepi naj bi bili namenjeni varčevanju. A v resnici so varčevalni ukrepi, ki jih je posvojila potem tudi vlada Alenke Bratušek, le krinka za prerazporejanje družbenega bogastva in moči od delavskih razredov, se pravi 99 % prebivalstva, v korist najbogatejših in kapitala tistega privilegiraneга 1 % prebivalstva. 3 leta po katastrofi, imenovani ZUJF, ko so posledice poglobljanja revščine in uničevanja javnega sektorja vse hujše, se pod te protisocialne politike z velikim zanosom podpisuje tudi vlada Mira Cerarja. Glede na nacionalni reformni program naj bi v letu 2016 Slovenija opravila največji fiskalni napor, po domače rečeno, najbolj bi zmanjšala proračunsko porabo. Torej, novo zategovanje pasu je tisto, ki sledi, ki nam ga vlada napoveduje. Moramo biti pa tu pošteni in nikomur narediti krivice. Za varčevanje dosledno glasuje celoten politični establishment. V zgodbi zategovanja pasu ima svoje mesto tudi omejevanje študentske prehrane. Takratna vlada Janeza Janše je ostala slepa in gluha za vse argumente in tudi tu storila škodo in krivico, ko je študentsko prehrano omejila na 8. uro zvečer. Zdaj, ali gre pri tem naknadnem

predlogu podaljševanja za 2 uri za demagogijo, za demagoško potezo ali gre za posipanje s pepelom, to puščam, da presodi o tem vsak sam. V Združeni levici bomo pa neodvisno od te presoje ta predlog podprli, ker gre za ukrep, ki bi sicer skromno, pa vendar izboljšal položaj mnogih študentov in študentk. Podprli pa ga bomo tudi iz nekih drugih načelnih širših razlogov, in sicer zato ker sama logika varčevalnih ukrepov škoduje in glas za odpravo tega specifičnega ukrepa pomeni tudi glas za odpravo škodljive logike zategovanja pasu.

Današnji predlog pa v nekem širšem kontekstu odpira tudi vprašanje študentske problematike. Jasno je, da tu potrebujemo sistemske spremembe, ne samo všečnih bombončkov, še posebej ne bombončkov s strani tistih, ki so najbolj globoko zarezali v naš javni visokošolski sistem. Kvaliteta izobraževanja je neposredno povezana s kvaliteto življenja in to velja za celotno družbo, ne samo za izbrane posameznike, zato je področje študentov treba začeti urejati ravno pri visokem šolstvu. Potrebujemo polno financiranje javnega, vsem dostopnega in brezplačnega visokega šolstva na vseh stopnjah študija, odpravo privilegijev akademskih mandarinov oziroma privilegiranih elit in konec izkoriščanja mladih akademskih prekarnih delavcev. Z drugimi besedami, potrebujemo demokratizacijo univerze.

V Združeni levici odločno zagovarjamo šolstvo, ki prispeva k javnemu interesu, zmanjšuje družbeno neenakost in meritokratsko omogoča posamezniku, da si kroji svojo življenjsko srečo neodvisno od premoženjskih izhodišč. Glede socialne varnosti študentov pa je treba ukreniti dvoje. Prvič, zagotoviti zadostno število dovolj visokih štipendij za vsakega, ki jih potrebuje, in drugič, v luči tega prvega pogoja, ukiniti izkoriščevalsko prekarno študentsko delo in študentske servise, ki se iz tega študentskega korita napajajo. Ob izpolnjenih teh pogojih študentom delo za golo preživetje ni več potrebno; vendarle je prva naloga študenta ta, da študira.

V Združeni levici bomo podprli predlog zakona. Naš glas pa bo pomenil glas za odpravo varčevalnih ukrepov in odpravo družbe neenakosti. Vemo, pred nekaj dnevi je trojka oziroma evro skupina s finančnim terorjem prisilila grško vlado v podpis dogovora, da bodo iz Grčije naredili protektorat EU. Pri nas to vlada Mira Cerarja počne prostovoljno – six semper tyrannis.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Iva Dimic bo predstavila stališče Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov.

IVA DIMIC (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, predstavniki ministrstva, kolegice in kolegi! Predlagatelji novele Zakona o subvencioniranju študentske prehrane že drugič predlagajo, da se

termin za koriščenje subvencionirane prehrane podaljša z 20. na 22. uro. Po podatkih nekaterih univerz in njihovih članic je namreč kar nekaj študijskih programov, ki izvajajo predavanja in vaje do osme ure in dlje. Po sedaj veljavnem zakonu to pomeni, da je nekaterim študentom onemogočeno koriščenje subvencionirane študentske prehrane. Krščanski demokrati bomo omenjeni predlog ponovno podprli, pri tem pa ponovno postavljamo vprašanje, zakaj sploh z zakonom urejati termin, ko je mogoče koristiti študentske bone. Študentke in študentje so namreč odrasle samostojne osebnosti in verjamemo, da bodo sami najbolje ocenili, kdaj tekom dneva potrebujejo topel obrok. Vsakemu človeku namreč odgovarja drugačen ritem življenja. To je sicer težja pot, saj od družine in države zahteva veliko več vložka za vzgojo, izobraževanje in informiranje o zdravi prehrani. Od nas, starejših zahteva zgled, na drugi strani pa imamo lahko pozitivne posledice tako na kakovost življenja kot ne nazadnje na zdravstveni sistem. Krščanski demokrati podpiramo rešitve, ki zagotavljajo, da so v sistem ponudnikov študentske prehrane vključeni le tisti, ki omogočajo zdrave celostne obroke in da se iz te ponudbe izloči ponudnike hitre nezdrave prehrane.

Kot lahko izvemo iz dokumenta smernice zdravega prehranjevanja za študente, ki ga je leta 2008 naročilo Ministrstvo za zdravje prav za potrebe urejanja subvencionirane študentske prehrane, lahko na podlagi kvantitativnih in kvalitativnih raziskav o prehranjevalnih navadah in življenjskem slogu prebivalcev Slovenije sklepamo, da je stanje prehranjevanja mladostnikov in odraslih prebivalcev Slovenije zaskrbljujoče. Razpoložljive raziskave o načinu prehranjevanja kažejo, da je prehrana slovenskega prebivalstva nezdrava. Povprečen prebivalec Slovenije ne zaužije priporočenega števila dnevni obrokov, ritem oziroma režim prehranjevanja je neustrezen, energijska vrednost zaužitih obrokov je previsoka, zaužije preveč skupnih in nenasičenih maščob, na jedilnikih je pa premalo sadja in zelenjave. Krščanski demokrati verjamemo, da bodo odgovorni poskrbeli, da se bo ohranil visok standard študentske prehrane in bomo, kot rečeno, glasovali za predlog novele.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine Zavezništvo Alenke Bratušek. Izvolite.

MAG. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS ZaAB): Hvala lepa. Spoštovani!

Danes v Državnem zboru že drugič v tem mandatu v razmaku komaj treh mesecev obravnavamo novelo Zakona o subvencioniranju študentske prehrane, s katero poslanke in poslanci stranke SDS predlagajo, da se nudenje subvencionirane študentske prehrane podaljša,

in sicer tako da so subvencionirani obroki namesto do 20. ure lahko nudijo do 22. ure.

Ker je zakon do pikice enak predlogu, ki ga je Državni zbor obravnaval in zavrnil aprila letos, mi ne preostane nič drugega kot pa to, da na tej govornici ponovim skrajšano stališče, ki smo ga v zavezništvu podali že na 7. redni seji, obenem pa pozivam predlagatelje, da vaje z vlaganjem zakona, potem ko bo zakon po vsej verjetnosti zavrnjen tudi na tej seji, ne ponavljajo tudi v tretje, saj z recikliranjem vedno enakih predlogov ne bodo dosegli nič, ampak zgolj tratili čas in davkoplačevalski denar.

Ne glede na moj kritični apel predlagateljem pa to ne pomeni, da se v Zavezništvu s predlaganimi rešitvami ne strinjamo. Opozoriti želimo zgolj na to, da ni smiselno verižno vlagati popolnoma enakih predlogov rešitev, ki očitno ne uživajo podpore večine v tem državnem zboru. Kot veste, je bila omejitev, da se subvencionirani obroki lahko nudijo od 8. do 20. ure uvedena leta 2012 z Zakonom za uravnoteženje javnih financ. Člani in članice Zavezništva smo takrat na nesmiselnost tovrstne prepovedi opozarjali, a nam vlada kot predlagatelj v kaotičnem postopku obravnave predloga zakona in odločanja o nekaj sto dopolnilih, nanj ni znala podati razumljive obrazložitve. Smo jo pa dobili v mnenju sedanje vlade. Naj citiram: "Vlada Republike Slovenije strmi k zdravi prehrani in k zdravemu načinu prehranjevanja. Zaužitje kosila po dvajseti uri pa je v nasprotju z zdravim prehranjevanjem. V kolikor bi se študentom dala možnost, da subvencionirano študentsko prehrano koristijo po 20. uri, bi jih verjetno kar nekaj to možnost tudi uporabilo in tako bi prihajalo tudi do primerov, ko bi študentje namesto dnevnega obroka raje zaužili večernega ali pa bi ob določenih dneh koristili tako dnevni kot tudi večerni obrok." Konec citata.

V Zavezništvu sicer pozdravljamo skrb za zdrav način prehranjevanja, opozarjamo pa, da se v strokovni javnosti pojavljajo različna mnenja, in sicer nekateri priporočajo, da se ne je po 18. uri, drugi ne po 20. uri, tretji pa trdijo, da naj bi zadnji obrok zaužili dve do tri ure pred spanjem. To pomeni, da omenjene ure sploh niso relevantne. Sicer pa ima stroka tudi različna mnenja o prehranski sestavi večernih obrokov in še bi lahko naštevali.

Kot stranka z liberalnimi vrednotami pa želimo predvsem opozoriti, da omenjena določba predstavlja primer tako imenovanega legalnega paternalizma, ko oblast omejuje s prepovedmi svobodo na podlagi domneve, da je treba ljudi zaščititi pred škodljivim ravnanjem. Gre za pokroviteljski in zaščitniški odnos do odraslih, ki naj ne bi vedeli, kaj je zanje najbolje. Opozoriti želimo, da ne gre več za šolobvezne otroke, ki nimajo opravilne sposobnosti, niti za odraščajočo mladino v adolescenci, ampak za že emancipirane mlade odrasle. Zato je ta pokroviteljski odnos za nas nesprejemljiv. Vladi priporočamo, da bi bilo bolje, da poskuša

spremeniti vedenje o prehrani z opozorili, ne pa z zakonskimi prepovedmi. Predlog zakona bomo ponovno podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Leta 2002 smo s sprejetjem Zakona o subvencioniranju študentske prehrane postavili temelj za uresničevanje pravic študentov do koriščenja študentske prehrane, ki bi naj bila finančno ugodna ter bi naj zasledovala načela zdravega in uravnoteženega prehranjevanja. Od leta 2002 pa do danes je bil zakon deležen nekaj sprememb. Med drugim se je leta 2012 koriščenje prehrane časovno omejilo, prav tako se je ukinilo izvajanje subvencioniranja študentske prehrane med 15. julijem in 15. avgustom. Pred to spremembo časovnih omejitev glede koriščenja ni bilo. In že drugič v tem letu je pred nami novela zakona, ki predvideva podaljšanje koriščenja subvencioniranih študentskih bonov z 20. na 22. uro zvečer. Predlagatelji spremembo zakona utemeljujejo s potrebo študentov po toplem obroku v večernih urah, saj se morajo zaradi podaljšanja študijskega procesa, vaj in predavanj udeleževati tudi po dvajseti uri zvečer. Naj še enkrat spomnimo, da so bili predlagatelji tisti, ki so leta 2012 koriščenje študentske prehrane časovno omejili; takrat z namenom zagotovitve vzdržnih javnih financ oziroma zmanjšanja proračunskih izdatkov. Tudi danes so predlagatelji tisti, ki ocenjujejo, da predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun ter druga javnofinančna sredstva. Trenutno veljavni zakon o subvencioniranju študentske prehrane določa, da so upravičenci do subvencionirane prehrane vse osebe s statusom študenta. Njihova pravica do koriščenja prehrane se ne omejuje glede na njihov materialni status. V prejšnjih razpravah smo večkrat slišali argument, da vlada ne bi smela omejevati študentov, kdaj se lahko oziroma kdaj se ne bi smeli prehranjevati. S tem se sicer strinjamo, vendar pa je treba poudariti, da Vlada Republike Slovenije ne spodbuja prehranjevanja v večernih urah, kar pa je povsem legitimna in po našem mnenju tudi pravilna odločitev.

Še enkrat poudarjamo, da dnevni študijski proces ne traja neprekinjeno 12 ur, kar pomeni, da se v veljavnem časovnem intervalu pravica do subvencionirane prehrane lahko zagotavlja nemoteno. Spomnimo se tudi, da je do ukrepa časovne omejitve koriščenja študentske prehrane med drugim pripeljalo dejstvo, da je bil velik delež subvencij uporabljen ponoči, ko večina restavracij ne obratuje. Študentje so se tako posluževali predvsem hitre prehrane, ki pa ni glavni namen subvencioniranja, s čimer bi se lahko verjetno vsi strinjali. Poslovno vodilo izvajanja subvencioniranja študentske prehrane

je namreč nudenje toplega in zdravega dnevnega obroka. Ponudniki študentske prehrane v večernih urah ponujajo stalne menije in ne dnevnih kosil, ki velikokrat ne zadoščajo pravilom zdravega prehranjevanja. Na probleme takega prehranjevanja opozarja tudi Resolucija o nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za obdobje 2015–2025, ki jo prav tako sprejemamo v Državnem zboru. Naj na koncu še enkrat ponovimo, da ima Slovenija v primerjavi z ostalimi evropskimi državami odlično urejen sistem študentske prehrane.

V Poslanski skupini SMC menimo, da predlog zakona tudi tokrat ne prinaša večje kvalitete pri koriščenju subvencionirane prehrane, zato ga ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanjo gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Spoštovana predsedujoča, kolegice in kolegi, hvala za besedo.

Če smem nadaljevati, v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke smo v parlamentarni postopek ponovno vložili novelo Zakona o subvencioniranju študentske prehrane. Osnovni namen in cilji zakona so seveda predvsem ti, ki določajo pravico študentu do subvencionirane študentske prehrane, ter način in merila za subvencioniranje. Tudi tokrat predstavljamo poglobljen cilj in novelo zakona, ki govori o tem, da bi lahko študentke in študentje koristili možnost subvencionirane študentske prehrane od 8. do 22. ure in ne od 8. do 20. ure, tako kot je danes.

Naj na začetku povem, da v Slovenski demokratski stranki spoštujemo socialni dialog in dogovor s socialnimi partnerji. To tudi, kar rečemo, naredimo. Tako smo tudi skupaj uskladili Zakon o uravnoteženju javnih financ, ki je bil sprejet po dolgih pogajanjih, a v dogovoru s socialnimi partnerji. Boljše tako kot pa, da te na dan omeji bankomat s 60 evri, kot je v Grčiji. V sklopu dogovora s socialnimi partnerji smo tudi v okviru dogovora ter na predlog Študentske organizacije Slovenije spremenili možnost koriščenja subvencionirane študentske prehrane. Še enkrat ponavljam, šlo je za usklajen dogovor in predlog je bil podan s strani študentov. Po nekaj letih uporabe veljavne zakonodaje je predlog Študentske organizacije Slovenije ta, da se zaradi podaljšanja študijskih obveznosti in predavanj – žal bolonjska reforma se je sfižila in ne prinaša zelenih učinkov; študij se, namesto da bi se krajšal, podaljšuje, obvezne prisotnosti, vaje in vse druge obveznosti seveda poskrbijo za to, da so študentje do večernih ur v predavalnicah, so seveda privedle do tega, da marsikateri študent ne more izkoristiti možnosti koriščenja subvencionirane študentske prehrane.

Študentska organizacija Slovenije podpira predloge, ki vodijo v izboljšanje položaja

študentov, tako tudi predlog, da bi se podaljšal interval, ko študenti lahko koristijo subvencionirano študentsko prehrano. Študentska organizacija Slovenije je že lani ob pripravi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o subvencioniranju študentske prehrane tudi sama podala vsebinsko podprt predlog za podaljšanje časovnega intervala koriščenja subvencionirane študentske prehrane. Šlo je še za obdobje prejšnjega sklica državnega zbora, malo pred državnozbornimi volitvami in takrat na odboru ni bilo opaziti izrazitega nasprotovanja.

Študentska organizacija Slovenije je torej lani ob pripravi amandmajev k spremembam zakona, ki ureja področja subvencionirane študentske prehrane podala vsebinske obrazložitve za podaljšanje časovnega intervala koriščenja subvencionirane študentske prehrane, vključno s preračunom potencialnih dodatnih finančnih obremenitev za proračun. Na tem mestu se v Poslanski skupini SDS kot tudi v civilni družbi ne morejo strinjati in ne moremo strinjati z oceno ministricice gospe dr. Anje Kopač Mrak, da bi podaljšanje časovnega intervala do 22. ure pomenilo 1,2 milijona evrov dodatnih stroškov za državni proračun. Ta ocena namreč temelji na stanju pred skrajšanjem časovnega intervala. Upoštevati pa je treba tudi to, da se je del študentov uporabnikov subvencionirane študentske prehrane že prenesel v interval pred 20. uro, ki trenutno velja. Torej se število porabnikov ne bi povečalo za celotno število, ki je veljalo pred omejitvijo.

Poleg tega pa v Študentski organizaciji Slovenije tudi v splošnem beležijo upad koriščenja subvencionirane študentske prehrane, ki ga pripisujejo predvsem spremembam sistema subvencionirane študentske prehrane, na primer zmanjševanje števila ponudnikov hitre prehrane kot seveda tudi na številčnem upadu študentske populacije. Predlog Študentske organizacije Slovenije v preteklosti ni bil sprejet, kljub temu dan ni bilo čutiti ostrega nasprotovanja sami vsebini predloga zakona. To je razvidno tudi iz magnetogramov, lahko jih sprintoma in bomo pokazali, kdo je kaj govoril takrat in kdo kaj govori danes. Predlagamo seveda, da na podlagi argumentov in pobud s strani mladinskih organizacij prisluhnemo in uresničimo te želje mladih, v temu primeru študentk in študentov.

Dovolite pa mi, da se še na kratko dotaknem stališča Vlade Republike Slovenije. Moram povedati, da je prav neverjetno, da ministrica za delo dr. Anja Kopač Mrak nasprotuje prav vsakemu zakonskemu predlogu, ki ga pripravi Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke. Tukaj lahko naštejemo od treh predlogov, ki bi odpravljali volonterska pripravništva – Vlada na drugi strani in ministrica, ki je odgovorna za to, ignorira sklepe Odbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ko bi morali pripraviti zakonsko

rešitev, ki bi odpravljala volontersko pripravništvo že prejšnji mesec, pa pravijo, da še niti analiza ni narejena.

Na podlagi tega ne moremo zaupati vladi in pa ministrici, ki govori, da je vse pod kontrolo, ker ni. Eno je, kar se kdo tolče pred kamerami, drugo pa je, kar vemo, da je v resničnosti. Tako očitno tudi Vlada ne podpira teh sprememb, ki gredo v smer podaljševanja koriščenja študentske prehrane. Na drugi strani pa ministrica Anja Kopač Mrak pripravlja slabe ukrepe, kot je Jamstvo za mlade. Moram povedati, da sem tudi sam do neke mere bil pozitivno presenečen, ko sem slišal za ta program, da se bo dejansko stanje, da se bo na področju zaposlovanja mladih izboljšalo – ampak, glejte, kaj se je storilo. V lanskem letu je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve napravilo oziroma porabilo 74 milijonov evrov za to, da se brezposelnost mladih zmanjšala za 1 %. Torej, tudi mnenja Mladinskega sveta Slovenije gre v tej smeri, da so politike, ki se pripravljajo na Ministrstvu za delo in jih podpiše ministrica Kopač Mrakova, neučinkovite in samo za kratek časa mogoče gasijo eno ali pa dve drevesi, gori pa nam cel gozd. Ukrepov, ki bi izboljšali položaj mladih, žal v tem mandatu Državni zbor ni sprejel, sprejet imamo tudi Nacionalni program za mladino, ki je bil skoraj soglasno sprejet v času vlade Alenke Bratušek, tudi v Poslanski skupini SDS smo ga podprli v dobri veri, da moramo na področju mladinske problematike stopiti skupaj, ker problematika mladih ni ne desna in ne leva, ampak je problematika prihodnosti naše države. Na srečo imamo v Državnem zboru vsaj opozicijo, ki kaj dela in na to opozarja. Tako predlaga rešitve na področju volonterskih pripravništev, izobraževanja, kar smo imeli že pred tem, vložili pa smo tudi Zakon o reševanju stanovanjske problematike mladih.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo predlog zakona podprli. Glede na predhodna stališča, ki so že bila povedana pred mano, ugotavljam, da je veliko število poslank in poslancev ter poslanskih skupin, ki predlog zakona podpirajo, in sem nekako izračunal, da je ta številka trenutno okoli 36. Tako bom apeliral in prosil Demokratično stranko upokojencev, da naredite nekaj za svoje vnuke in vnukinje. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa mag. Jana Jenko.

MAG. JANA JENKO (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo. Vsem skupaj lep pozdrav!

Danes je po neuspeli aprilski obravnavi in negativnemu izidu glasovanja ponovno pred nami Predlog zakona o spremembi Zakona o subvencioniranju študentske prehrane. Predlagatelj še vedno vztrajno ponuja študentski populaciji zavojčke s sladkimi bombončki,

vendar so ti zavojčki prazni. V Poslanski skupini Desus verjamemo, da je takšno sprenevedanje v stilu predlagatelja uvideno tudi s strani študentske populacije. Tudi otrok, ki mu vzameš in skriješ igračo, potem pa mu jo ponudiš nazaj, ne bo več nedolžno zaupljiv.

Skratka, naše stališče je enako prejšnjemu. Tega predloga ne moremo podpreti, argumenti proti njemu pa so enaki kot pri prejšnji zavrnitvi. Naj na kratko ponovim. Politično izigravanje volivcev in volivk, kar je v zadnjem času še pogostejše kot sicer vpeto tudi v zakonodajni postopek, je, milo rečeno, nesprejemljivo. S tem ko ste sami omejili koriščenje študentskih bonov iz varčevalnih razlogov, zdaj pa ZUJF sami tako rekoč popravljate – in to ne samo s tem predlogom, v poslanskih klopeh imamo namreč tudi predlog zakona za spremembe Zakona o vojnih veteranih. Kaj priznavate s tem? Svoje napake? Res. Dalje, finančne posledice, čeprav naj bi šlo samo za 1,2 milijona evrov, in vi celo zatrujete, da jih ni, v tem trenutku ta znesek še ni sprejemljiv za naš proračun. Še vedno namreč na vrsto za sprostitev omejitve čaka kar nekaj pravic, ki so bile bodisi z Zakonom o uravnoteženju javnih financ bodisi z Zakonom o izvrševanju proračunov začasno, nekatere pa tudi trajno blokirane. Argumenti, da študentje v času dvanajstih ur, kolikor jih imajo na razpolago tekom dneva, zaradi študijskih obveznosti ne utegnejo zaužiti toplega obroka, ne vzdržijo. Predavanja v našem visokošolskem izobraževalnem sistemu nikjer ne trajajo neprekinjeno dvanajst ur. In še eno dejstvo, ki govori proti predlagani ureditvi, je: pravilno, zdravo prehranjevanje naj bi pomenilo zaužitje zadnjega dnevnega obroka okoli 18. ure. Torej je to še en razlog več za to, da ne podaljšujemo subvencioniranja prehrane iz javnih sredstev na tako pozno uro, kot je predlagana. Namreč, tudi država je dolžna skrbeti za zdravje svojih državljanov. Naj vas, spoštovani predlagatelj glede na dosedanja prakso za konec vprašam še, ali lahko v septembru ponovno pričakujemo vložitev identičnega predloga zakona.

Stališče Poslanske skupine Desus do tega predloga ostaja negativno, zato bomo poslanke in poslanci Desusa nadaljnjo obravnavo tega predloga zakona zavrnili. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima predlagatelj gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Spoštovani poslanke in poslanci!

Ne skrbite, gospa Jenko, bomo še predlagali podobne spremembe, lahko tudi iste, če želite. Saj veste, kako pravijo, enkrat poskusiš, dvakrat poskusiš, v tretje pa gre rado. Verjetno tudi nihče ni računal, da bo sprejet

amandma Združene leve, da tisti, ki zafurajo firmo, je tri leta ne morejo ustanoviti, pa je bilo glasovanje 44 proti 41, tudi na račun – zahvala nekaterim poslancem Desusa – takrat smo apelirali na njih, da s tem pokažete tudi starejšim nekakšno spoštovanja. Vem, da moja stara mama velikokrat reče – delala je v podjetju Alpina Žiri –, na roke smo gradili to podjetje, pogledajte, kaj so zdaj z njim naredili. In tudi s tem amandmajem na nek način kaznujemo te, in nekateri vaši poslanci – mislim, da tam nekje 4, 5, 6 jih je to sprevidelo. Upam, da bodo tudi, ko bomo glasovali o tem zakonu ugotovili, da s tem pa le nekaj, če že ne morete narediti – ker ste vedno koalicijska stranka, samo obljublajte – za upokoјence, pa vsaj za mlade nekaj naredite, za svoje vnuke.

Ko je Desus govoril o praznih bombončkih, resnično nisem vedel, o čem govori, ali o tem našem predlogu ali o predlogu Karla Erjavca tam nekje pred volitvami 2008, da bodo imeli vsi upokoјenci tisoč evrov pokojnine. Samo glede tega, da je zadnji obrok, ki naj bi bil še zdrav, nekje tam okrog 18. ure, parlamentarna menza je odprta do 19. ure, in velikokrat tam vidim 5 do 7 poslancev Desusa, kako gredo na večerjo. Tako očitno nekaj govorijo, drugo pa delajo.

Če grem na stališče Poslanske skupine SMC, SDS, bom preskočil, ker se s kolegom Čušem v vse strinjam, bi samo dejal: ja, takrat smo pač dali v ZUJF, je bila ta omejitev časa. To se pravi, da ni več 24 ur na dan in da ni več celo leto, ampak da se med 15. julijem in 15. avgustom zadeva prekine in da se tudi omeji od 8. zjutraj do 20. zvečer; ampak to smo dosegli v dogovoru s študenti. Z njimi smo se takrat usedli za mizo in prišli do nekega takšnega rezultata, ki smo ga podprli tako mi kot takratni naši koalicijski partnerji in tudi študentje mu niso nasprotovali.

Kar se tiče tega, ko je gospa Sluga dejala, se strinjam, da študijski proces ne traja neprekinjeno, vendar pa moramo vedeti, da smisel subvencionirane študentske prehrane je zagotovitev enega toplega obroka dnevno, nikjer pa to ne piše, ali je to zajtrk, ali je to dopoldanska, popoldanska malica, ali je to kosilo, ali je to večerja. Topel obrok je zame lahko tudi večerja in ni res, da je ob 22. uri zvečer že hitra hrana, vemo, da gostilne so večinoma odprte do 21., 22. zvečer, tudi redni meniji se ne razlikujejo kaj bistveno od dnevnih menijev. Treba pa je vendarle povedati resnico, da tiste gostilne, restavracije, ki imajo študentske bone, vedno dajo meni študentske prehrane, ki je enak od 8. zjutraj do 20. zvečer. To se pravi, da ne ločijo, tako kot so, recimo, malice, kosila in dnevna redna ponudba, ampak je praktično cel dan enako, ker imajo pač jedilni list za študente. Ne nazadnje je treba izpostaviti dejstvo, da tudi čez dan mladi jedo hamburgerje, pice na študentske bone, ne samo v večernih urah, ampak tudi čez dan se lahko je hitro hrano, ker je bilo poudarjeno, da je posebno v večernih urah ... Hitra hrana, je bolj v nočnih

urah. To pa je po 22. zvečer, po polnoči, pred jutranjimi urami in tako naprej.

Kar se tiče Zaveznštva, me veseli, da bodo zadevo podprli. Gospa se je čudila, da smo že 3-krat predlagali ta zakon, zanimivo pa je, da se kot predsednica Odbora za šolstvo ne čudi, da je koalicija že 3-krat predlagala ministra za izobraževanje. To pa je očitno ne moti, ampak upam, da zdaj četrtič ne bo potrebno.

Socialni demokrati so nam očitali poceni piar, ne vem, kakšen piar so imeli v mislih, te naše študentske prehrane ali odpisa dolgov najrevnejšim. Pa nimam nič proti, tudi mi bomo podprli takšno zadevo – vidim, da mi gospa Bačič žuga, tako da se ji ni treba bati tega, ampak tudi to je piar, saj tudi vi delate sami sebi piar. Tukaj pa ne gre za piar, mi priznamo, mi smo to takrat vzeli skupaj – vidim, da z nami sedeli še Desus, Nova Slovenija, dveh strank več ni – in sedaj pač predlagamo, da ta zadeva, ne seveda v polni meri, kot smo jim takrat odvzeli, to se pravi, da bi spet dali celo leto 24 ur na dan, ne, toliko smo kritični tudi do tega, kar je bilo prej, smo rekli, prvič zaradi javnih financ, drugič pa zaradi zdrave prehrane.

Kar se tiče Združene leve – vidim, da nihče od njih tukaj ne sedi. Upam, da ni razlog utrujenost od kakšne mazaške akcije danes ponoči – vemo, kaj se je zgodilo z nemško ambasado. Pa vendarle, ko je kolega govoril, da smo s tem, ko smo z ZUJF privarčevali 460 milijonov evrov, s tem povzročili 700 milijonov evrov škode. Če bi ta trditev držala, potem bi, ko smo se zadolževali, ko smo šli iz dolga konec prve Janševe vlade, ko je bil naš dolg 8 milijard evrov, pa danes, ko smo prišli na 30 milijard. To se pravi, če smo zaradi tega, teh 460 milijonov evrov BDP znižali za 700 milijonov, bi moral po logiki Združene leve slovenski BDP takrat, ko smo se zadolžili za 22 milijard evrov, narasti za približno tam nekje 35 milijard. Ta logika ne zdrži ne na odhodkovni in ne na prihodkovni ravni. Tako je to prodajanje megle, približno enako, kot jo je prodajal Cipras pred volitvami, ko pa si soočen z nekaterimi realnostmi, pa pač pristaneš na varčevanje. To formulo so imele vse države, Grčija pa po petih mesecih vidimo implementacijo besed Margaret Thatcher: Težava socializma je, da ti sčasoma zmanjka tujega denarja. Sirizi je to uspelo samo v petih mesecih.

Zanimivo se mi zdi, različne ocene so, nekateri so izračunali 40 tisoč evrov, da bi prišel ta predlog, ki smo ga mi dali, če bi se podaljšalo za dve uri. Študentska organizacija Slovenije je pred časom izračunala nekje milijon 200, ampak so potem to zadevo spremenili, ampak, ko je prej že bilo govora o Grčiji, kaj se tam vse dogaja, mi moramo vedeti, da mi smo s kreditom in poroštvi v Grčiji soudeleženi s približno 1,7 milijarde evrov. Problem je dati nekaj 10 ali pa, recimo, 100 tisoč evrov eventualnega finančnega učinka za ta zakon, kot pravi državni sekretar, da bo. Problem je dati za študentsko prehrano, problem je dati za osnovnošolska

kosila, problem je dati za veterane, ni pa problem dati za Grčijo 1,7 milijarde evrov oziroma še ves denar, ki bo sledil, potem ko se bo finančni minister Dušan Mramor dogovoril, kakor se pač bo. In kaj mi financiramo s tem? Problem nam je dati tukaj, financiramo pa v Grčiji, recimo žensko, ženo, ki rodi otroka in če je stara 50 let, pa ima mladoletnega otroka – to se pravi, če je ženska v Grčiji rodila pri 32 letih, najkasneje pri 32, se lahko pri 50 letih upokoji. To mi financiramo. Teh študentov pa ne financiramo. Financiramo povprečni prihodek na prebivalca leta 2008 v Grčiji 31 tisoč 500 evrov. 31 tisoč 500 evrov! To mi financiramo z našim denarjem, 1,7 milijarde evrov Grčiji – zopet za Slovence ni denarja. In da ne govorimo o vseh davčnih utajah, ko je že bilo govora o teroriziranju Grčije, tukaj moram stopiti tudi malo na stran vlade. Nihče, niti finančni minister, nihče ne terorizira Grčiji, če se pač zahteva garant za to, če si boš nekaj sposodil, da je treba to zadevo vrniti, in kriviti nemške in francoske banke, ko so sponzorirale Grčijo oziroma ko so si Grki pri njih izposojali denar. To je tako, kot če bi sebe krivil za debelost, zato ker hodiš v McDonalds. Saj sam hodiš tja, saj te nihče ne sili!

Rad bi samo še izpostavil dve izjavi za javnost, ki sta jo podala Mladinski svet Slovenije in Študentska organizacija Slovenije. ŠOS je to naredila že pred našim prvim predlogom, da se ta zadeva podaljša od 8. ure na 10. uro zvečer. "V nadaljevanju objavljamo sporočilo za javnost Študentske organizacije Slovenije o študentski prehrani. ŠOS podpira predloge, ki vodijo v izboljšanje položaja študentov, tako tudi predlog, da bi se podaljšal interval, ko študenti lahko koristijo subvencionirano študentsko prehrano. ŠOS je lani ob pripravi zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o subvencioniranju študentske prehrane tudi sam podal vsebinsko podprt predlog za podaljšanje intervala koriščenja te subvencionirane prehrane. ŠOS je lani ob pripravi amandmajeve k spremembam zakona, ki ureja področje študentske šolske prehrane, podal vsebinske obrazložitve za podaljšanje časovnega intervala koriščenja SŠP, vključno s preračunom potencialnih dodatnih finančnih obremenitev za proračun. Na temu mestu se ne moremo strinjati z oceno ministric Kopač Mrak, da bi podaljšanje časovnega intervala do 22. ure pomenilo 1,2 milijona evrov dodatnih stroškov. Ta ocena namreč temelji na stanju pred skrajšanjem časovnega intervala, upoštevati pa je potrebno tudi to, da se je del študentov porabnikov SŠP že prenesel v interval pred 20. uro, ki trenutno velja torej se število porabnikov ne bi povečali za celo število, ki je veljalo pred omejitvijo. Poleg tega na ŠOS tudi v splošnem beležimo upad koriščenja bonov, ki ga poleg ukrepov ZUJF pripisujemo tudi drugim spremembam sistema bonov, na primer zmanjševanja števila ponudnikov hitre prehrane kot tudi številčnemu upadu študentske populacije. Po naših izračunih znaša tako

prihranek z naslova bonov od leta 2013 do danes že slabih 6 milijonov evrov. Predlog ŠOS lani sicer ni bil sprejet, kljub temu da ni bilo čutiti ostrega nasprotovanja sami vsebini predloga, prevladal je predvsem strah pred finančnimi posledicami, za kar pa ima ŠOS pripravljene preračune, na podlagi katerih bi lahko izvedeli dokaj natančno oceno finančnih posledic na proračun."

In pa še danes, pred dvema, tremi urami je na Facebooku objavil izjavo za javnost tudi Mladinski svet Slovenije: "Danes v Državnem zboru razpravljajo o podaljšanju koriščenja subvencionirane študentske prehrane na 22. uro. Na MSS podpiramo razpravo o položaju študentov. Naše stališče je, da moramo študentom omogočiti kakovosten študij in ob tem tudi kakovostno življenje, katerega del je tudi zdrava prehrana. Pri tem pa ne pozabimo, da ravno z današnjim dnevom študentje za en mesec ne bodo mogli koristiti študentskih bonov, kljub temu da se za nekatere študijske obveznosti še niso končale. Upamo, da bodo poslanke in poslanci imeli v mislih tudi ta vidik ob današnji razpravi".

To se pravi, tako Mladinski svet Slovenije, kjer so člani tudi Mladi forum Socialnih demokratov, podpirajo ta predlog kot tudi Študentska organizacija Slovenije. Ker je bil nasmešek, predsednik Mladinskega sveta Slovenije je tudi član Socialnih demokratov, tako da sem mu hvaležen za to podporo in pa razmislite tudi malo v SD, da bi vendarle podprli ta naš predlog. Toliko zaenkrat, podpredsednica.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Sedaj smo že v splošni razpravi poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo pa ima gospod Peter Pogačar, državni sekretar na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Pripravi pa naj se gospa Marija Bačič.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo.

Z zanimanjem sem poslušal stališča poslanskih skupin pa tudi razpravo gospoda poslance Mahničiča glede obrazložitve predloga zakona, pa vendar bi se uvodoma odzval na razpravo gospoda Čuša, kljub temu da se ni nanašala na sam predlog sprememba zakona, ko je govoril o 74 milijonih jamstva za mlade in 1 %. Tukaj pa gre za piar, in to za zavajajoči piar; ukrepi Jamstva za mlade so imeli v lanskem letu za posledico, da se je zaposlenost brezposelnih mladih povečala za 24 %. Če je se v preteklih letih vsako leto zaposlilo 20 tisoč mladih, se jih je v preteklem letu tudi na podlagi ukrepov Jamstva za mlade zaposlilo dodatnih 5 tisoč; se pravi skoraj 25 % več. Brezposelnost mladih se je znižala s preko 20 % na trenutno stopnjo brezposelnosti okoli 17 % – še vedno preveč in se borimo proti temu, ne moremo pa govoriti, da ukrepi Jamstva za mlade niso imeli nobenega učinka. Ukrepi Jamstva za mlade, ki jih je

pripravilo Ministrstvo za delo, so bili pohvaljeni s strani Evropske komisije. Konkreten projekt usposabljanja na delovnem mestu je bil izbran kot vzročni primer s strani Evropske komisije, kot vzorčni primer dobre prakse za druge države članice.

Zdaj, ko sem to pojasnil, bi se pa vrnil na samo vsebino predloga zakona. Kar nekaj debat je bilo danes predvsem glede finančnih posledic. Obrazloženo je bilo, da je bil namen določbe Zakona za uravnoteženje javnih financ, da se je s tem ukrepom, se pravi omejitvijo do 20. ure, privarčuje. Danes, ko je v predlogu zakona, da naj se podaljša do 22. ure, predlagatelj pravi, da javnofinančnih posledic ni. Se pravi, ali takrat nismo privarčevali ali pa danes finančne posledice so. Predlagatelj zakona očita Vladi, da špara, da varčuje, da varčuje na študentih, da noče dati dodatnih proračunskih sredstev za to, da bi študentje lahko jedli do 22. ure. Ampak sami v predlogu zakona pravite, da javnofinančnih posledic za proračun ni. Se pravi, ne moremo nasprotovati nečemu, za kar sami trdite, da tega ni.

Kar nekaj stvari je bilo dogovorjenih v okviru Zakona za uravnoteženje javnih financ. Ja, s študentsko organizacijo je bilo dogovorjen tudi ta ukrep, da se omeji koriščenje subvencioniranih obrokov študentske prehrane samo do 20. ure. Dogovorjeno je bilo še marsikaj drugega. Tudi fiksni znesek financiranja študentske organizacije iz proračuna Republike Slovenije. O tem pa zdaj ni več govora.

Kar v nekaj razprav je bilo danes rečeno, da ne prepuščamo odraslim osebam, kar študentje so, brez dvoma so in da znajo s svojo glavo razmišljati, kdaj je za njih pametno, da jejo topel obrok. Vlada s tem zakonom in sam zakon nikomur ne preprečuje, da zaužije obrok ob 10. dopoldne, ob 4. popoldne, ob 7. zvečer ali opolnoči. Nihče ne preprečuje. Ni pa Vlada dolžna nečesa subvencionirati oziroma ima pravico, da subvencionira takšen način prehranjevanja, za katerega ocenjuje, da je zdrav, to je bilo danes večkrat omenjeno, in se pravi, da subvencionira takšen način prehrane, ki je skladen z namenom, to pa je prehranjevanje tekom študijskega procesa, torej med 8. in 20. uro.

In če smo uvodoma že povedali, da Zakon o visokem šolstvu določa, da lahko študijska obveznost študenta traja največ štirideset ur tedensko, če je možnost subvencioniranega obroka dana med 8. in 20. uro, dvanajst ur vsak dan v petih dneh v tednu, mislimo, da je vmes zadosti časa, da se tekom dneva lahko koristi subvencioniran obrok. Še enkrat, gre samo za vprašanje subvencioniranega obroka, ne gre za vprašanje kateregakoli obroka.

Vsekakor se mi zdi pomembno poudariti – in tukaj se pa, mislim, da vse poslanske skupine strinjate in tako je tudi prav –, da je zdravo prehranjevanje pomembno. Ob tem velja poudariti, da ministrstvo na vsaki dve leti,

ko pripravi razpis za ponudnike subvencionirane študentske prehrane, vedno večji poudarek daje v razpisu, da ponudniki zagotavljajo zdravo prehrano, da zagotavljajo dobre izdelke tudi za naše študente. Prepričani smo, da zdrava prehrana tudi vpliva na kakovost študija. Najlepša hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima gospa Marija Bačič, pripravi naj se gospod Andrej Čuš.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, spoštovana gospa podpredsednica, spoštovani gospod državni sekretar s kolegico, kolegice in kolegi!

Prav smešni smo, ko se vedno znova ukvarjamo z všečnimi predlogi. Ko smo v koaliciji, jih uvajamo, jih odpravljamo, ko pa smo v opoziciji, jih spet na novo oživljamo. Tako kot je eden izmed teh, in sicer sprememba zakona o subvencionirani študentski prehrani, ki naj bi jo podaljšali do 22. ure zvečer. Leta 2012 je druga Janševa vlada v duhu varčevalnih ukrepov uvedla nov sistem študentske prehrane, ki je omejil koriščenje študentskih bonov do 20. ure. To je bil dober ukrep in želimo, da ta tudi ostane.

Obdržati ga je treba tudi zaradi zdravega načina prehranjevanja, o katerem govorijo tudi smernice Resolucije o nacionalnem programu o zdravi prehrani. Zavedamo se, da se študentje v veliki meri zavedajo zdravega prehranjevanja in si med dnevnimi študijskimi obveznostnimi najdejo tudi čas, ko ta subvencioniran obrok koristijo. Seveda je zdravo prehranjevanje predvsem v jutranjih in dopoldanskih urah, ko se zavedamo in tudi tisti rek, ko pravi, da prazna vreča ne stoji po koncu, velja tudi za študente, ne samo za učence in otroke.

Opozorila bi tudi nas rekreacijske in športne aktivnosti, katerih se študentje po naporem študijskem delu tudi zvečer radi udeležujejo. Vsi se zavedamo, da se je s polnim želodcem težko zdravo rekreirati in se potem zgodijo take nesreče, na katere nas je danes opozoril kolega Jan. V primeru, da bi čas prehranjevanja podaljšali do 22. ure, bi bili prav mi tisti, ki bi našim študentom ponudili nezdrav subvencioniran obrok prehrane. Tudi finančni vidik ni zanemarljiv. Če bi ta čas koristila le ena promila študentov v času od 20. do 22. ure, bi to preseglo celo 40 tisoč evrov. Ja, tako je.

In ker ves čas govorimo o lačnih otrocih v osnovnih šolah, o tistih, ki jim starši ne morejo ponuditi toplega obroka, menim, da bi teh 40 tisoč evrov bilo res koristnih, da bi jih ponudili v ta namen našim otrokom.

Tako spremembe tega zakona, žal, ne moremo podpreti. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Andrej Čuš. Pripravi naj se gospa Janja Sluga.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Kje začeti? Bom začel pri predhodnici, pa potem še pri gospe iz Desusa.

Spet sem moral poslušati, da smo neki populisti, da prodajamo neke prazne bombončke, ne vem kaj vse. Bom povedal po pravici, da Zakon o uravnoveženju javnih financ verjetno ni bil perfekten zakon. Je bilo marsikomu težko, ko se je moral odreči kakšni pravici. Vendar sem prepričan, da je bil del ljudi, ki so to podprli z namenom, da če kakšno leto ali dve stisnemo, nam bo po tem obdobju šlo vsem bolje. Lahko pa imamo scenarij, da bomo imeli prazne banke, tako kot je v Grčiji, kajne. Ko zdaj poslušam, kakšno škodo je povzročil ZUJF, pa ko to slišim od poslank in poslancev koalicije, pa ne vem – nehajte nas nategovati pred kamerami, nas in ljudi, pa vložite zakon in ukinite ZUJF! Prosim lepo, no! Dajte, naredite to! Ko poslušam o populizmu, verjetno je populizem tudi zakon o odpisu dolgov, ki pa bo imel za nas, ker to bomo mi vsi plačali, tudi velike finančne posledice. In to tekmovanje Socialnih demokratov z Združeno levico bomo plačali vsi. Pa sem prepričan, da marsikomu v koaliciji to ni všeč in ga boli glava. Jaz podpiram dobre namene zakonov, ne pa takih, kjer tekmujete eden z drugim.

Kar se tiče gospe Jenko, ki je povedala, da tega v Poslanski skupini Desus ne bodo podprli, me je malo negativno presenetilo. Pa ne zaradi tega, da bi kaj naredili tudi starejši ali poslanci Desusa, ker verjamem, da vsi drugi bi to podprli, da bi naredili nekaj za vnuke in vnukinje, ampak ko je rekla, da je to prazen bombonček.

Lahko gremo zdaj takoj na prazne bombončke. Kdo je govoril leta 2008, ko sem poslušal o minimalni plači tisoč evrov neto, sem poslušal o pokojnini tisoč evrov, najnižji – kje je to danes? Zadnjič sem gledal neko analizo v enem izmed slovenskih dnevnikov, ki kaže, da pokojnine realno, glede na to, koliko znašajo, padajo in so v zadnjih nekaj letih padle za 10 %. Ko prideš z argumentom, pa vsi dol pogledajo. Jaz bom podprl predloge Desusa za boljši jutri vseh upokojenk in upokojenecv, vendar začenši gledati, prosim, na kmečke pokojnine, ki znašajo 200 evrov. Mi smo to predlagali, pa ne vem, kako so tam glasovali na nasprotni strani. Imejmo enake vatle za vse, ne pa danes tako, jutri pa drugače, prosim lepo!

Tako še enkrat apeliram na vse iz koalicije, ki govorite, kako je ZUJF slab, pa kako je kaj jemal, vložite zakon, da ukinete ZUJF, pa zmenite se prej z ministrom za finance, ki pravi, da bi morali to podaljšati celo, da bi to moralo biti trajno. Ker moramo biti konsistentni. V poslanski skupini ne vlagamo zakonov, ker nekateri pravite, da imamo vložene v omarah pa ne vem kje vse, ampak zato, ker upoštevamo predvidilni program. Mi bomo s tem predlogom seveda šli in se trudili do konca na polno. Če ne bomo šli danes, ga bomo verjetno še kdaj vložili, pa ne zaradi razprave tukaj, ampak šola mi bo

prejšnji mandat Državnega zbora, ko je takrat največja poslanska skupina, takrat Pozitivna Slovenija pa Lista Zorana Jankoviča, razpadla na pol in potem pa se je marsikaj sprejelo v Državnem zboru, pa so tudi poslanke pa poslanci izrazito spreminjali stališča. Tako bo pa takrat priložnost. Šola novih obrazov nas ne samo, da nas dosti stane, ampak nas nauči, da prej so volitve, več je maneverskega prostora, da kaj spraviš skozi.

Bom pa še to povedal. Danes imamo res eno malo priložnost, da nekaj naredimo na področju študentske prehrane. Preštel sem, če so predstavniki poslanskih skupin imeli prav oziroma povedali resnico. Trenutno je 36 glasov podpore. Malo še manjka, ne. Če pa kdo ne sme podpreti, pa lahko tudi na WC gre.

Ko me je prej gospod Pogačar tudi napadel, da zavajam slovensko javnost, če sem to naredil, se opravičujem, ampak izhajal sem iz uradnih statistik Mladinskega sveta Slovenije, objavljene so tako na Twitterju kot na www.mss.si in seveda sem vzel njihovo mnenje za reprezentativno v tem primeru.

Ko sem postal poslanec Državnega zbora, dve leti pa pol bo, sem mislil, da prvo moram nekaj narediti, da bomo medgeneracijsko uskladili politiko, ker da se na eni strani zadolžujemo pa zadolžujemo na račun prihodnjih rodov, nočemo pa nič, kar imamo danes, malo na stran dati. Tako ne bo šlo, ker bomo mladim zafurali državo, pa se opravičujem malo bolj ostremsko izrazu, in če hočemo medgeneracijsko uskladiti politiko, moramo začeti tudi mlade pri njej upoštevati, ne pa, da se jih odriva in uporabi vsak samo, ko komu kaj paše. To bi bil en moj apel.

Zavedam se, da je treba pet milijard evrov vzeti pufa, da damo v banke. Se strinjam pa podpiram, samo naj potem gredo tisti ljudje v čuzo, pa naj ta denar vrnejo. Zaenkrat pa nismo nič tega slišali – ne! Tako je to ta politika enakih vatlov, politika odgovornosti pa pravičnosti. Tega danes mi nimamo.

Razprave je tudi bilo veliko o športnih aktivnostih v času študija. Spomnim se zaslišanja kandidatke za ministrico. Mislim, da zadnje in predzadnje, čeprav je bilo zelo hitro zaporedoma, sta obe podpirali idejo, da se uvede športna vzgoja v kurikulum oziroma v učne načrte fakultet, ne glede na programe. Mislim, da bi to bil odličen predlog. Če ga bo kdo pripravil, bi ga veljalo podpreti, ker ta bolonjska reforma, kot sem že prej povedal, ni ravno prinesla zelenih učinkov, tako da marsikateri kolega, znanec, mi potarna, moramo cele dneve notri biti, rekreacija pa tudi nekaj stane. Tako glede tega. Te predloge bom podprl.

Kar se pa tiče samega predloga tukaj v tem zakonu. Mi smo ga vložili v prvo obravnavo samo zaradi tega, da bi ga lahko do druge obravnave, torej na matičnem delovnem delesu, ustrezno amandmirali po vaših željah, vaših predlogih, da stopimo skupaj, pa da vidimo, kaj

je najbolj optimalna rešitev. Pred tem pa še povabimo mlade. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Besedo ima gospa Janja Sluga, pripravi naj se gospod Matjaž Nemeč.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala za besedo.

Kolega, ne vem, kaj bi lahko tukaj amandmirali. Edina sprememba je podaljšanje za dve uri, mi se s tem podaljšanjem ne strinjamo in mislimo, da je optimalno že to, kar je zdaj. In ne vem, kaj bi se dalo še zdaj tukaj amandmirati.

Danes se ukvarjamo popolnoma z istim predlogom, kot smo se letos enkrat z njim že ukvarjali. Takrat smo ta predlog seveda zavrnili. Tudi danes sem že povedala, da tudi danes ne bo nič drugače. In sicer, zakaj? Če še enkrat pogledam historiat dogajanj na temo študentske prehrane. Argument, ki ga predlagatelj vseskozi navaja, namreč da so se zmotili in priznajo svojo napako in jo želijo sedaj popraviti, seveda ne zdrži. To pa zato, ker ni zgolj ZUJF, ki je očitno zelo občutljiva tema, tisti, s katerim je predlagatelj posegov v študentsko prehrano, pač je v času prve Janševe vlade poskušal minister Drobnič uvajati neke podobne omejitve, vendar takrat zaradi močnih nasprotovanj tisti predlog ni ugledal luči dneva. Potem je druga Janševa Vlada s tem zloglasnim ZUJF ukinila pravico do subvencioniranega obroka med 16. julijem in 15. avgustom, v času, ko ni študijski obveznosti, in tudi omejila uro koriščenja na 8. uro zjutraj do 20. ure zvečer, pred tem ukrepom teh omejitev namreč ni bilo.

Tretja priložnost za spremembo je bila tudi v letu 2014, ko je bila s strani Študentske organizacije predlagana takšna sprememba tega časovnega intervala do 22. ure, pa se takrat tudi še tretjič predlagatelj na to ni odzval. Tako močno dvomim o iskrenosti teh trditve. Še posebej zanimivo se mi zdi to, da tudi tokrat vztrajate pri navedbi, da zakon nima finančnih posledic, čeprav smo že danes in tudi prejšnjič vsi ugotovili, da to seveda ne drži.

Ena stvar je, ki ste jo tudi že danes povedali, da ko ste sami uvajali omejitve, ste jih, in to je vaš argument, zaradi vzdržnosti javnih financ in proračunskega prihranka. S tem predlogom torej zanikate sami sebe, svoje lastne trditve.

Danes je tudi že bilo večkrat izpostavljeno, da je ŠOS v dopisu, ki ga je poslal pristojnemu ministrstvu v juniju 2013, izračunal, da bi imelo podaljšanje časa, kakršen je danes na dnevnem redu, javnofinančne posledice v višini približno 1,3 milijona evrov, konkreten učinek je seveda zelo težko oceniti. Tudi sama bi rekla, da je vprašanje, če je omenjeni izračun natančen, vsekakor pa je jasno, da bi se proračunska sredstva za tak namen morala konkretno povečati. V obdobju med letoma 2000 in 2012 so se proračunska sredstva na tej postavki povečala kar za 161 %, to pomeni, da država v teh letih subvencionirane študentske prehrane ni

nikakor omejevala. So se pa sredstva po sprejetju zakona v letu 2012 bistveno zmanjšala, in sicer bi bil učinek teh omejitev približno 3 milijone. Torej, finančni učinki so, upoštevati moramo dejstvo, da precej študentov tudi navaja, da si raje kuhajo doma, ker je to še cene, pa vseeno. Lahko ocenimo, da je zgolj ukrep ukinitve koriščenja subvencionirane prehrane med 15. julijem in 15. avgustom pomenil prihranek letno okrog 700 tisoč evrov in če zaupamo tej številki Študentske organizacije, ti dve dodatni uri še 1,3 milijona evrov. Kot sem že rekla, dvomim, da je ta številka pravilna, sigurno in z gotovostjo pa lahko trdim, da učinek ni manjši od 40 tisoč evrov, kot je v tem predlogu navedeno. Torej bi predlagatelj moral navesti tudi finančne učinke, in to je ta druga neresnica, ki jo navaja predlagatelj.

Tretja neresnica pa se nanaša na navedbe, da je razlog za predlog podaljšanje študijskega procesa. Seveda sem že v prejšnji obravnavi v svoji razpravi povedala, da sem preverila urnike fakultet, edina smer, ki ima največ 3-krat tedensko predavanja do maksimalno 20. ure zvečer, je univerzitetni program Družboslovna informatika na FDV in še to zgolj 4. letnik, pri čemer pa se jim v takšnem primeru predavanja začnejo ob 10. ali ob 12. uri in imajo vmes najmanj 2, ob nekaterih dnevih tudi 4 ure premora. Tako bi težko rekla, da si v tem času ne bi mogli privoščiti toplega obroka.

Spomladi je bilo tudi s strani predlagatelja navedena ena smer Slikarstvo, ki naj bi imela tak urnik, pa sem tokrat preverila tudi to in ugotovila, da ima tak urnik 2. letnik ene smeri en dan v tednu z dvema urama posamičnima premore vmes, torej dvakrat po eno uro. Mislim, da v eni uri zaužitje toplega obroka res ne bi smel biti problem, še posebej, če imamo v uvidu, da vsi zaposleni v tej državi imajo na razpolago za malico pol ure.

Če še vedno trdimo oziroma poslušamo trditve, da gre za podaljšanje študijskega procesa, potem bi nekako pričakovala, da bi bilo treba spremeniti Zakon o visokem šolstvu, ki postavlja neke normative za obremenitve študentov, vendarle pa jih ne predlagate, ker seveda tudi ta argument ne zdrži. Ker ta zakon že sedaj določa maksimalno 30 ur tedenskih predavanj in vaj in tudi če študijski program vsebuje praktično usposabljanje, je ta omejitev 40 ur na teden.

Iz vsega povedanega mojih predgovornikov moram ugotoviti, da imamo v Sloveniji zelo dober sistem, in menim, da v tem trenutku resnično ne potrebujemo sprememb. Po eni strani lahko ugotovimo, da subvencionirana prehrana pripada prav vsem študentom, ne glede na njihov socialni status, vezana je dejansko zgolj na status študenta. Bone za študentsko prehrano lahko danes koristijo v več kot 550 obratih in restavracijah. Neizkoriščeni boni se lahko prenašajo iz meseca v mesec. Letos so se tudi razpisni pogoji

spremenili in so nekako bolj usmerjeni k zdravi prehrani.

Če pa pogledamo druge evropske države, hitro ugotovimo, da zadev nimajo tako dobro urejenih. Švedska ima na primer zgolj denarna nadomestila za kritje prehrane. Avstrija subvencionira prehrano v gostinskih lokalih, ki nudijo obroke po nižji ceni za študente, spet nekatere druge države imajo menze na svojih fakultetah, kjer je hrana cenovno nekoliko bolj ugodna. Vendar pa so odpiralni časi teh menz v večini primerov, ne boste verjeli, zgolj do 15. ure, pa vendarle te menze zasledujejo popolnoma enak cilj, kot ga skuša pri nas zasledovati subvencionirana prehrana s študentskimi boni. Očitno, kljub temu da so odprte zgolj do 15. ure, ta cilj zasledujejo in ga dosegajo.

So pa tudi države, ki ne poznajo ne menz in ne študentskih bonov, pa tega ne bom sedaj na dolgo več obrazlagala, kako, kdaj in kje, ker je prejšnjič pri prejšnji obravnavi to moje izvajanje naletelo na očitek, češ, kako daleč smo se nekateri spustili pri iskanju nekih argumentov umetnih za zavrnitev tega predloga. Ne gre za to, da bi iskali argumente za zavrnitev, gre za to, da preverjamo, kako imajo ti urejeno drugje, ali so kje drugje vzpostavljene boljše prakse, ki bi jih veljalo upoštevati in se po njih zgledovati. Poleg tega je primerjalni pregled obvezna sestavina predloga, ki se da v proceduro. Zato bi v resnici te podatke lahko izpisal že predlagatelj.

Tukaj lahko tudi ugotovim, da tudi predlagatelj dejansko ne navaja nikakršnih tehtnih argumentov, zakaj bi bila ta sprememba potrebna, kaj bi bilo potem boljše in bolj kvalitetno. Če torej zaključim, naš trenutni sistem je dober, študentom omogoča topel obrok, kar je tudi glavni cilj subvencionirane študentske prehrane. V primerjavi z drugimi državami je bistveno boljši. Predlog, ki ga imamo ponovno na mizi, ne prinaša nikakršne dodane vrednosti v smislu tako dostopnosti kot tudi kvalitete in ga zato tudi tokrat ne bomo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Besedo ima predlagatelj gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospa podpredsednica. Enostavno se moram odzvati na to izvajanje. Bilo je rečeno, da s tem, ko smo to vložili in da smo tudi rekli, da smo se zmotili – ni res! Pokažite mi v magnetogramu, kje sem jaz ali gospod Čuš rekel, da smo se zmotili. Lahko dam proceduralno, prekinemo sejo, da mi prinesete magnetogram oziroma bolje rečeno gospe Slugi, da mi pokaže, kje sem ali jaz ali gospod Čuš, da sva rekla, da smo se zmotili. Nismo se zmotili! Ampak, kot rečeno, mi smo te zadeve uskladili s Študentsko organizacijo takrat, s študenti. Ker če bi se mi zmotili, bi danes prišli z zakonom, v katerem bi rekli, da vrnemo 24 ur na dan, vrnemo 365 oziroma 366 dni na leto subvencionirano študentsko prehrano. To bi

pomenilo, da smo se zmotili. Da pa samo predlagamo podaljšanje za dve uri, pa ni priznanje oziroma nikakršno izvajanje v smislu, da smo se zmotili, ampak samo slednje temu, kar je tudi lani predlagala Študentska organizacija, da bi se za dve uri zadeva podaljšala.

Ko govorite, da ima zadeva finančne posledice in kako je težava z denarjem v državnem proračunu. Zanimivo je, da dan, dva nazaj ste takole med sejo spisali amandma za povprečnino občin s 514 na 519; 5 milijonov – brez problema. Se pravi, ne govoriti, da denarja ni, ne govoriti, da se ne da na tak hiter način, ampak da se zadeva tudi na ta način da urediti.

Kar se tiče, da ni finančnih posledic; poglejte, država mora garantirati denar ob predpostavki, da vsak študent vsak dan uporabi študentski bon. Za toliko bonov mora država zagotoviti denar. Tudi če pretekla leta kažejo, da niso porabili vseh. Kaj pa, če bi? Oziroma kaj če bi letos porabili več bonov, kot so jih lansko leto? Tako je, kar se tiče finančne zadeve, ta zadeva zaprta, ker moramo tako ali tako predpostavljati, če že nekaj damo, moramo predpostavljati tisti najslabši scenarij za državni proračun, če lahko temu tako rečem, da bo porabljeno vse tisto, kar predvidevamo, da bomo mladim, to se pravi študentkam in študentom, dali.

Kar se tiče podaljšanja študijskega procesa, se vidi, da je gospa Sluga zopet govorila na pamet oziroma ni preverila vseh. Med njenim izvajanjem je gospod Lisec svoji ženi poslal SMS, ki je zaposlena na Fakulteti za informacijske študije: Ali pri vas študijski proces kdaj traja do 20. ure? Odgovorila je: Da. Napisal je: Ali poznaš, ali se na hitro spomniš še kakšne fakultete? Je rekla, da tudi na Fakulteti za uporabne družbene študije. Se pravi, na hitro smo dobili dve fakulteti. Če bi pregledali vse, bi ugotovili, da traja kdaj do 20. ure. Evo še Fakulteta za turizem, pa še umetniška fakulteta. Traja proces do 20. ure. Tako, da zopet na pamet, zopet v prazno.

Še enkrat, prej je bilo govora s strani državnega sekretarja in gospe Bačič, da s tem našim predlogom nudimo nezdrav subvencioniran obrok. Tega ne nudimo mi, to nudijo gostinci oziroma študentje sami vedo, kaj je zdrav obrok, in vedo, kaj ni zdrav obrok. Ne moremo pa mi biti tisti, ki bomo odločali, ali bo šel nekdo ob 20. uri ali ob 22. uri zvečer jesti čevapčiče ali bo šel na solato s piščancem.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Matjaž Nemeč, pripravi naj se gospod Simon Zajc.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala, predsedujoča, za besedo. Lep pozdrav kolegice, kolegi, spoštovani predstavniki ministrstva! Od leta 2009 so se morali naši ljudje in vsi skupaj veliko stvarem odpovedovati. Moram reči, da ta kriza, ta situacija, ki se je dotaknila

globalno, evropsko in našo državo, ni bila za nikogar lahka. Pri tem zagotovo so bile odvzete marsikateri pravice, nekaterim upravičeno, nekaterim malo manj upravičeno, glede na okoliščine. Prav Socialni demokrati skrbimo glede na to, da smo deležni nekaterih pozitivnih impulzov, jemljemo to odgovornost, da skrbimo za to, da se bodo določene, bom rekel, privilegije ali pa pravice – bolje rečeno – nekako vrnile ljudem.

Moram reči, da sem predvsem ponosen na delo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede na tako težko delo, v tako težkih časih, ki ga opravljajo. Tudi vsa ekipa ministrice dr. Anje Kopač Mrak; namreč, zavedati se moramo, da v teh težkih časih je prav to tisto ministrstvo, ki dejansko neposredno komunicira z ljudmi, ki čuti stiske ljudi, ki dejansko skuša amortizirati, bom rekel, vse te stiske, ki so jih ljudje deležni vsak dan. Na nek način tudi ljudje, vsaj statistika kaže tako, da to njihovo delo cenijo. Zato je dr. Anja Kopač Mrak zelo dobro ocenjena, med boljšimi, če ne najboljša ministrica, zelo dobro opravlja svoje delo, predvsem zaradi, bom rekel, čuta do sočloveka, ki ga ima, do pristopa in do načina reševanja težav.

Zagotovo danes ob tej problematiki ne moremo biti ravno navdušeni, ko se velikokrat zlorablja neke druge okoliščine, da se predstavlja problematiko kot unikatno, da je to prioriteta. Namreč, zavedati se moramo, da v času krize smo bili, so bili prav mladi tisti, poleg upokojencev, ki so bili na nek način najbolj prikrajšani svojih pravic. Čisto statistično gledano, niso prav študentje tisti, ampak so družine z malimi otroki, ki jih je kriza dejansko najbolj udarila po žepih, če smem tako reči.

Pomoč študentom je potrebna, v več oblikah jih spodbujati, da čim hitreje najdejo zaposlitev, potem ko so čim hitreje zaključili študij, da se jim pomaga, da pridejo čim prej do prvega stanovanja, da si lahko oblikujejo svoje gnezdece, bom rekel, in na nek način, da lahko začnejo živeti. V preteklosti je bilo to lažje, generaciji naših staršev je dejansko bilo obljubljeno že, preden so sploh zaključili študij, dobili so službo, dobili so stanovanje in so si lahko na nek način izoblikovali svoje življenje. Temu tako ni več in zato je zelo potreben ta čut, ki ga imamo do vseh, bom rekel, slojev prebivalca, do vseh kategorij, in tudi študentje so tukaj zelo pomembni.

Osebnostno, in bom iskren, pa se mi zdi, da imamo danes skoraj triurno razpravo o tem, da se podaljša od 20. do 22. ure neka možnost subvencioniranega prehranjevanja, se mi zdi malo pretirano. Moram reči, da tukaj imajo študentje dvanajst ur možnosti – omenjeno je bilo, da so nekateri študijski programi, ki presegajo 20. uro, ampak zelo močno dvomim, da to poteka dvanajst ur, da ne morejo v pol uri med osmo zjutraj in osmo zvečer na nek način najti čas. Saj se sam sebi čudim, kaj sploh govorim, o čemu sploh razpravljamo. Ni mi lahko

razpravljati o teh zadevah, je resna zadeva, ampak se mi zdi, da je to prioriteta, da se mora Državni zbor tri ure o tem pogovarjati, medtem ko bi lahko govorili o tem, kako bomo našli mladim družinam možno stanovanje, izobrazbo, zato da nam ne bodo ljudje odtekali in da bo naša država še vedno dovolj atraktivna in da bodo mladi ostali doma. Ne vem, če je to ključno vprašanje ne samo naše družbe, ampak tudi študentov.

Nekdo je rekel prej, da smo Socialni demokrati tudi tisti, ki imamo zastopnike v mladinskih organizacijah in zastopajo stališča ... Pa saj to je povsem normalno. Jasno je, da bodo zagovarjali njihova stališča, ampak tisti, ki mora potem dati roko, saj to smo ravno mi politiki, na nek način mora prevladati ta razum, na nek način, komu kaj jemljemo, komu kaj damo oziroma še bolj pozorni moram obiti v naslednjih mesecih, v naslednjih obdobjih, kaj bomo vrnili ljudem. Na to bomo Socialni demokrati zelo pozorni.

Žal, se mi zdi, da to ni prioriteta, tukaj bom zelo kratek, ker se mi zdi, da ta tematika ni tako pomembna in bom dal možnost predlagatelju, da bo tudi meni obrazložil, kako on razmišlja. Ampak, saj mislim, da našim ljudem je vse jasno, mislim, da tratimo čas, pa ne zaradi teže pomembnosti, mislim, da je pomembno, ampak mislim zaradi teže prioritete, ki jih moramo imeti kot Državni zbor.

Tako zagotovo jaz tega predloga ne bom podprl, verjamem pa, da lahko naredimo kaj več za ta segment populacije, govorim o študentih, z nekaterimi drugimi konsistentnimi predlogi. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Havla.

Besedo ima gospod Simon Zajc, pripravi naj se gospod Marijan Pojbič.

SIMON ZAJC (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Moja današnja razprava bo izredno kratka, namreč, o tem smo se že pogovarjali nekaj mesecev nazaj, tudi danes je bilo že vse povedano, zato naše razprave letijo levo, desno, ampak samo teme se v glavnem ne držimo zaradi tega, ker smo si že vse povedali.

Bi pa v startu najprej repliciral v imenu gospe Sluga gospodu Mahničju. Mogoče res danes niste ne vi ne gospod Čuš rekli, da ste se zmotili, ampak na zadnji seji, ko smo obravnavali ta predlog, pa je to izjavil gospod Lisec. Ampak, mogoče je gospa Sluga to malo "pobrkala", ker se iste stvari vseskozi pogovarjamo. Takrat je gospod Lisec rekel: "Mi smo rekli, zmotili smo se, pa poskušamo popraviti." Ampak, saj nič hudega, pač takrat ste to izjavili in mislim, da je to še vedno res, zdaj hočete pač popraviti ta čas do 10. ure zvečer.

Je pa zdaj glavno vprašanje, ki si ga moramo danes postaviti in ki odgovori na to, ali hočemo ta zakon sploh podpreti ali ne. Se pravi,

namen bonov je, da se študentom v času študijskega procesa zagotovi en subvencioniran obrok prehrane na dan. In od osmih do osmih se to zagotovi. Pika. Nimamo se več v bistvu o čem pogovarjati. V tem času ima vsakdo, tudi tisti, ki ima do osmih študijski proces, čas, da gre na kosilo. Ne morete me prepričati, da, recimo, od 12. do 20. zvečer non-stop sedijo v predavalnicah. Saj sem bil sam študent, pa saj vem, kako je to. Pač, imaš čas, da greš jest in teh dveh ur pač zares ne potrebujemo. Prinesejo določene finančne posledice za seboj, zdaj kakšna je točno številka, očitno ne vem, ampak jih prinesejo.

Seveda, če vprašamo študente, ali bi si želeli, da se ta njihova ugodnost, ta njihova pravica do subvencioniranega obroka podaljša za dve uri; ja seveda bodo rekli: Ja! Saj kdo pa ne bi imel še boljše, kot ima. Ampak tisti odgovorni, ki pa razumejo, da to vseeno za sabo potegne neka finančna sredstva, pa lahko priznajo, da imajo od osmih do osmih zvečer, se pravi od osmih zjutraj do osmih zvečer, dovolj časa, da grejo na en topel obrok, ki ga subvencionira država.

Zaključil bi pa še s tem, kar je bilo prej povedano s strani Nove Slovenije, da država ne bi smele prepovedovati ničesar, kar se tiče prehranjevanja, glede na to, da smo vsi odrasle osebe, tudi študentje. Ampak tu gre za to, da država ničesar ne prepoveduje. Ampak, če ima pa država mnenje in to mnenje je podkrepljeno z dejstvi, da kaj je zdravo prehranjevanje in kdaj naj bi zdravo prehranjevanje potekalo, in če država daje denar za to prehranjevanje, pa mislim, da ima država to pravico, da pa določi, v katerem času pa bo dajala ta denar. Ampak s tem država ne prepoveduje nam, državljanom, da se sami odločimo, kdaj bomo jedli, kaj bomo jedli, kako bomo jedli, kje bomo jedli. Še vedno se sami. Ampak to, kar pa ona plačuje, pa je mogoče čisto v redu oziroma sem prepričan v to, da je popolnoma v redu, da sama določi ta časovni interval.

Namen zakona je zdaj dosežen in zdaj ni enega razloga tehtnega zares, da bi to spremenjali. Hvala.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Gospod Mahnič, predlagatelj, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Ja, podpredsednica. Zahvaljujem se gospodu Zajcu, ker je vsaj nekdo, ki je govoril direktno o tem, kar predlagamo oziroma o zakonu. Zdaj, kar se tiče gospe Sluga, je mogoče, da je to kolega Lisec rekel. Moram priznati, da sem bil v tujini, ko smo prvič obravnavali ta zakon, ko smo ga prvič predlagali, tako da ne vem, kaj se je takrat govorilo. Sem pa pač res razumel, kot da je nekdo, jaz ali pa gospod Čuš, rekel, da s tem zakonom, da smo rekli, da smo se zmotili. Tako je očitno prišlo tukaj do nesporazuma.

Kar se pa tiče toplega obroka, ki ga nudi država, danes se je ta zadeva sprevrgla, kljub temu da govorimo o hrani, da sem tudi sam že zelo lačen, ker nisem že ene 7 ur jedel, tudi to je napor. Vidimo tudi poslanci, kljub temu da imamo menzo spodaj, da kdaj enostavno nimaš časa iti jest, kaj šele študentje, ker mi, kljub temu da smo tukaj v dvorani, lahko pač gremo dol, oni so pa pač tam v predavalnicah.

Mi res ne moremo predpisati, kdaj bo kdo hodil jest. Ampak, če že nudimo en topel obrok na dan, nikjer ne piše, kateri obrok je to. Recimo, tudi sendviči zjutraj, ki jih lahko na bone jemljejo, to je nezdrava prehrana, in na nek način to, da že ob osmih zjutraj potem to omogočamo, s tem tudi omogočamo nezdravo prehrano. Naš predlog je samo to, da če študijski proces, kot smo danes že videli, traja nekje tudi do 8. ure zvečer, da bi se ta ura podaljšala za tisti dve uri, ko so večinoma še restavracije in menze odprte, da bi študentje lahko šli jest. Kaj bo pa kdo jedel, kaj je zdrava hrana, kaj ni zdrava hrana, mi res težko predpisujemo. Vidimo, kako se nekateri izmikajo, tisti, ki ponujajo bone, imajo nezdravo hrano, pa so zraven, recimo, dali še bodisi juho bodisi solato, ker tam v razpisu pa piše, da morajo ponujati raznovrstno ali pa zdravo prehrano in da je šla potem ta zadeva skozi.

Še enkrat, predlagali smo samo zato, ne da se vrne vse tisto, kar je bilo prej, ampak da se omogoči tistim, ki pa mogoče nimajo časa iti na kosilo, da bi si vzeli kakšno uro med samim študijem, da gredo lahko še enkrat do desete ure zvečer.

PODPREDSEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič, pripravi naj se gospa Simona Lep Šimenko. Suzana Lep Šimenko, se opravičujem.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovana gospa podpredsednica!

Seveda zakon bom, ki smo ga v Slovenski demokratični stranki predlagali v parlamentarno proceduro, podprl, ker mislim, da je dober in seveda rešuje določeno problematiko, ki je izpostavljena mladi generaciji. Zakaj to trdim? Trdim zaradi tega, ker ta zakon, ki smo ga vložili v parlamentarno proceduro, podpira ŠOS in pa Mladinski svet Slovenije. To so po moji oceni reprezentativne organizacije, ki točno vedo, kaj je tisto, kar je za njih dobro, in kaj je tisto, kar potrebujejo. Ne morem verjetni, da smo politiki vedno pametnejši, vedno želimo ustvarjati neko zgodbo, po nekih direktivah postavljamo neke pogoje, kako mora kdo kaj početi. Mislim, da je to šlo predaleč v naši družbi, predvsem tukaj pri nas v Sloveniji vidim, da je tega vsak dan več, stalno se več omejuje, stalno bolj omejujemo ljudi na vseh področjih, namesto da bi jim pustili, da lahko normalno funkcionirajo, lahko normalno delujejo v tej družbi, jih s takimi in drugačnimi administrativnimi ukrepi na tak način tudi

onemogočamo. In to se mi zdi nepošteno, nepotrebno, predvsem pa ne gre v smeri, kot si vsaj tisti, ki nam je za mlade generacije, za vse generacije v tej družbi, da bodo lahko kolikor toliko normalno funkcionirali v tej družbi. Med temi so tudi študentje in pa otroci, ki hodijo v srednjo šolo, in če so skupaj jasno povedali, da si pač želijo te spremembe tudi te časovne dimenzije, mislim, da bi jim to skozi sprejetje tega zakona lahko tudi omogočili.

Vendar pa vidim, da je vedno problem, ne v tem, ali je ta zakon dober ali slab, problem je v tem, ker ga je vložila Slovenska demokratska stranka. Neverjetno je, koliko časa neprestano poslušamo iste zgodbe. Takoj, ko se v ozadju pojavi ime Slovenska demokratska stranka, je zadeva neprebavna za katerokoli socialistično vlado in koalicijo, populističen ukrep, ki ga mi predlagamo itd.

Povejte mi pa nekaj, ali obstaja v tem parlamentu, v vsej zgodovini, odkar obstaja Slovenska demokratska stranka, ena stranka, ki je vložila več zakonskih predlogov v parlamentarno proceduro, kot je to storila Slovenska demokratska stranka. Tisti, ki sedite v tem parlamentu, povejte! Mislim, da je Slovenska demokratska stranka vložila toliko zakonskih predlogov sama kot vse ostale stranke v tem parlamentu skupaj in še več kot Vlada Republike Slovenije. In potem lahko neprestano tukaj na tem strani poslušamo o populistih in ne vem o čem. Ja, kako dolgo še mislite, da boste skupaj z režimskimi mediji manipulirali s slovenskim ljudstvom, s slovenskim narodom? Kako dolgo še? In vsaka druga beseda je: Janez Janša je kriv za to, Janševa vlada je kriva za to, Janševa vlada je kriva za to. Najpomembneje pa je to, in to bom pa zdaj še enkrat ponovil, da boste vsi tisti, ki v tem parlamentu sedite, in slovenska javnost slišala, 2004–2008 je edina vlada v zgodovini Slovenije, ki je brezposelnost z 96 tisoč, ko je 2004 prevzela vodenje te države, znižala, mislim, da na 56 tisoč 2008. To je za približno 40 tisoč novih delovnih mest, poleg tega da ne govorimo o 100 tisoč delovnih mest, kjer so bili zaposleni tujci v naši družbi. In lahko kdo reče, da to ni res? Naj nekdo reče! Prosim, da vstanete vsi, ko bom končal to razpravo, pa povejte, da to ne drži! Povejte mi, katera vlada v tej državi je to uspela in katera vlada je potem po vašem tista, ki je največ naredila za vse generacije. Službo so imeli mladi, srednja generacija, stari, primerno plačani, vse je funkcioniralo, vsi smo živeli.

Če pogledate še druga dva pokazatelja, takrat smo 2008 imeli prvič izravnani proračun, praktično presežek je bil 2008. Da ne govorimo o nataliteti! Družine so začele urejevati, rodilo se je toliko in toliko otrok, itd. To ni smešno. To je resnica. Poglejte si, kaj se je zgodilo 2004–2008? Kdaj se je začela povečati nataliteta v Sloveniji? Povejte, pogledajte si. To ni smešno, to je resnica! To si pogledajte. In zakaj se je to zgodilo? Zaradi tega, ker so družine imele

zagotovljene ustrezne pogoje za preživetje. Zato so se odločile za otroke, za rojstva itd. To je vse med seboj povezano. Želim si, da ne poslušam več teh bedarij v tem državnem zboru, oprostite, teh laži in zavajanj in vsega tega, kar poslušamo: Janševa vlada je kriva za vse. V resnici pa je bila edina vlada v zgodovini slovenskega parlamentarizma, ki je dokazano, s tem, kar sem sedajle povedal, dokazala, kako je treba funkcionirati in kako je treba delovati, ko vodiš državo.

Danes sem stokrat poslušal o ZUJF. Zakaj je bil takrat ZUJF sprejet? Se je kdo izmed vas, ki ga kritizirate neprestano, vprašal, zakaj. ZUJF je bil sprejet zato, ker je vlada Boruta Pahorja zadolžila državo do zgornje meje, 8 ali 9 milijard v enem mandatu, v treh letih. BDP je padel s plus 4, plus 5 na minus 7 oziroma 8 %. V tistem trenutku je bila izjemno kritična situacija v tej državi in je bilo treba nekaj storiti, sicer države danes več ne bi imeli. Bili bi bistveno slabši kot Grki. V tisti vladi je sedel tudi Desus in danes sem slišal od njihovih poslank kritiko na račun tistega, kar je Desus takrat pritiskal na gumb, podprl in tiho soglasje je bilo kompletnega parlamenta, ker je bilo nujno v tistem trenutku to narediti. Takrat smo lepo zapisali, ko smo sprejemali ZUJF, da bomo, ko bo gospodarska rast 2 in pol odstotka – marsikateri ukrep, ki je bil takrat sprejet, ni trajen –, ga bomo takoj zaključili, ko se bo to zgodilo. In ta vlada je imela sedaj to priložnost. Potem nam govorite, da vlagamo vsečne predloge zakonov. Tudi ko govorimo o vojnih veteranih za Slovenijo; seveda, logično je, da moramo to vložiti, ker se držimo tistega, kar smo predlagali, torej tistega, kar smo načrtali, ko smo pisali volilno kampanjo v naš program. Je zelo jasno napisano. Tudi takrat, ko smo ZUJF sprejemali, smo to jasno povedali. Zato smo se odločili, da ta ukrep vložimo in spremenimo to zgodbo in vojnim veteranom za Slovenijo vrnemo tisto, kar je bilo takrat odzvetega. In ne zavajajte režimski mediji in vsi tisti pomagači tukaj v tem parlamentu in izven tega parlamenta! In ne lažite slovenski javnosti! Tega ne počenjajte, ker jaz tega ne maram in ne prenesem, ker je to resnično zavajanje in je nedopustno, da na tak način govorite o Slovenski demokratski stranki. Mi smo državotvorna stranka, smo vseskozi se maksimalno angažirali in se angažiramo za to, da bi ljudstvo v tej deželi, Republiki Sloveniji človeka vredno življenje. Nismo tisti, ki bi podpirali te – danes sem ravno bral, kaj bo verjetno jutri pisalo v Financah, kako te oblasti sedajle branijo te tajkune, ki so pokradli toliko in toliko, stotine milijonov denarja ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Gospod Pojbič ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... in poskušajo pisati. To je vse povezano ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Gospod Pojbič, smo pri zakonu o subvencioniranju študentske prehrane. Osem minut govorite, pa še ene besede o študentski prehrani niste spregovorili.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Draga dama, sem povedal...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Prosim, da nadaljujete z vašo razpravo.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Ja, dobro, gospa podpredsednica. Gospa podpredsednica, lepo vas prosim, ste poslušali danes razpravo v tem parlamentu ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Sem jo poslušala ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... vam prinesem nekaj magnetogramov, pa si preberite, kaj so ljudje govorili ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Prosim, če nadaljujete, čas vam teče ...

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... ste poslušali, kaj je govorila Združena levica? In mi, prosim, ne segajte v besedo, ker drugim tudi niste. Ne dovolim si tega kot poslanec Državnega zbora, da na tak način delate diskriminatorno do mene. Te pravice nimate. Če bi to naredili, bi morali vsem enako narediti ...

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Lepo prosim, če nadaljujete.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): ... ne pa samo meni. Gospa predsednica, prosim, potem pa mi ne segajte v besedo. Dovolite, da povem resnico. Prav je, da v tem slovenskem parlamentu slovenski narod sliši resnico. Mi se pred resnico ne rabimo skrivati. Govoril sem samo o resnici in spet resnici in poštenosti. O tem govorim. In mi ne morete preprečevati tega v slovenskem parlamentu, povem, zaradi tega ker so za mene glasovali državljanke in državljani Republike Slovenije, ne vi kot podpredsednica tega parlamenta. In mi ne segajte več v besedo, lepo prosim. Se opravičujem, da sem malo dvignil glas.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Opravičilo sprejeto.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Torej, kar se tiče tega zakona, mislim, da sem tako uvodoma povedal, da bom ta zakon podprl. Mislim, da je ta zakon treba podpreti, predvsem zato ker za njim stojita tudi ŠOS in Mladinski svet Slovenije. Mislim, da je to pošteno, odgovorno do vseh teh mladih, ki vedo točno, kaj potrebujejo in kaj si želijo. Mi pa, sem tudi uvodoma že povedal – rekli ste, da nisem nobene besede pred tem

rekel o tem zakonu –, pa sem zelo jasno povedal, zakaj ta zakon podpiramo.

Želimo si, da administrativno ne omejujemo tistih, ki si želijo, da v nekem sistemu lahko funkcionirajo drugače, kot smo mi tukaj v nekem zakonu zapisali. Mi poskušamo tisto, kar mislimo, da je bilo storjeno narobe, narediti tako, da bodo te skupine ljudi s tem, kar smo predlagali v zakonu, tudi zadovoljne. To je intenca tega zakona in tudi razlog, zaradi katerega smo ta zakon vložili in zaradi česar ga v Slovenski demokratski stranki podpiramo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Suzana Lep Šimenko. Pripravi naj se gospa Andreja Potočnik.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoča.

Naj spomnim, da s predlagano spremembo zgolj podaljšujemo uro, kdaj bodo lahko študentje jedli subvencioniran obrok. Želela bi izpostaviti zgolj to, da delo študentov ni samo obisk vaj in predavanj. To res nikoli ne traja več kot dvanajst ur. Bom rekla, da je tisti glavni, večji del dela študij čas, ki ga študentje dejansko preživijo za knjigami. Čas, ko pišejo razne seminarske naloge, pišejo diplomske naloge, in to je ključ tega. Če se sama spomnim študentskih let, smo zelo različno funkcionirali. Eni smo vstajali, recimo, ob petih zjutraj, pa zjutraj študirali, marsikdo je pa študiral, na primer, pozno v noč, do enih, dveh, tudi treh ponoči. Ravno zaradi tega se meni ne zdi smiselno, zakaj ne bi študentom omogočili, da imajo spodoben obrok v intervalu 14 ur. Naj se sami odločijo. To dejansko ni povezano z zdravo prehrano. Ritem študentov je pač nekoliko drugačen kot ritem zaposlenih ljudi, in to se meni zdi tu ključno.

Kar se tiče finančnih sredstev. Ocena Študentske organizacije Slovenije je 1,2 milijona evrov – res bi rada vedela, kako so prišli do te številke. To je, mislim da, povsem na pamet rečena številka. Verjamem, da študentje ne bodo nič več jedli, kot jejo do zdaj. Nič več ne bo koriščenja, še vedno omejitve glede števila subvencioniranih obrokov ostajajo enake. Tudi čas, ki mora preteči med obroki, ostaja enak, to se ne spreminja. Spreminja se zgolj tisti čas, kdaj lahko dejansko študentje koristijo ta subvencioniran obrok.

Osebnostno se mi zdi ta predlog dober. Zdi se mi, da ne bo popolnoma nič oškodoval državnega proračuna, zato ga seveda tudi podpiram. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Andreja Potočnik. Pripravi naj se gospod Miha Kordiš.

ANDREJA POTOČNIK (PS SMC): Hvala, predsedujoča. Ker nimam veliko časa, bom zelo kratka in jedrnata.

Kar se tiče prihrankov, koliko in kaj. Rada bi se vrnila na leto 2012, druga Janševa vlada, ki je z namenom, ponavljam, zagotoviti vzdržnih javnih financ in za zmanjšanje proračunskih izdatkov sprejela ravno to omejitev, poleg te omejitve dodatnega meseca v poletnih časih. In številke so jasne: prej je bilo porabe za 17,1 milijona, ko je bil ta zakon sprejet v letu 2012, je bila poraba, namenjena za študentsko prehrano, 14 milijonov, v letu 2014 pa 14,2 milijona. Tako mislim, da je finančni vidik tu popolnoma jasen in ni izmišljen in ne govorim nekaj na pamet.

Nadalje, ste se zmotili, se niste zmotili, to zdaj dejansko sploh ni pomembno. Pritrjujem, da je ta omejitev od 8. do 20. ure še vedno dovolj velika, da dvanajst ur lahko človek je. Ne zanikam tega, da študij ne poteka do 20. ure, moramo se pa vprašati, kdaj se tak študij, ki traja do 20. ure, začne oziroma koliko ima pavz – tudi ena ura je dovolj, da gre človek lahko na topli obrok. In tu se pač mora študent vsak posamezno organizirati.

Naj še spomnim, da ima to subvencionirano prehrano na voljo vsak študent, ne glede na socialni status. Se pravi, imajo tako imenovano univerzalno pravico. In pozabljamo, da je to na voljo res vsem študentom.

Nadalje je bila argumentacija, da se nekaterim študentom začne študij ob 16. uri in pridejo v Ljubljano ob 16.00 in so potem tukaj do 20. ure in potem nimajo možnosti jesti po 20. uri. Veste, lahko pridejo v Ljubljano ob 15. uri, grejo jest in potem grejo naprej na študij. To so čisto enostavne rešitve, samo volja mora biti.

Enkrat je bilo omenjeno, da študentje že sami vedo, mladi vedo sami, kaj si želijo ... Mladi bi si želeli še kaj drugega, mladi bi si želeli mogoče še kakšno zabavo zvečer pa da bi bila mogoče še kakšna druga stvar subvencionirana, ampak finance so pa pač nekaj drugega. Moram počasi zaključiti.

Gospa sicer Iva Dimic ni, ona je v stališču dejala, da dejansko ne ve, zakaj omejujemo čas koriščenja bonov, da so to odrasle osebe in oni sami odločajo, kdaj se bodo prehranjevali ... Gospa Iva Dimic je tudi leta 2012 sama potrdila Zakon o uravnoteženju javnih financ, kjer jih je omejila v tej svobodi. Pa ne, da je bila odločitev napačna, ampak je očitno pozabila, kaj je leta 2012 potrdila. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Besedo ima gospod Miha Kordiš, pripravi naj se gospod Jan Škoberne.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Predsedujoča, najlepša hvala za besedo.

Kaj malo pametnega smo lahko danes slišali v tej razpravi. Pač tisti, ki nasprotujejo predlogu tega zakona, so v glavnem navajali

dva argumenta. Prvi argument je zdravstveni argument, češ da prehranjevanje tako pozno zvečer ni zdravo. Drugi argument, ki so ga navajali, je bil pa bistveno bolj tehničen, da v resnici študentje sploh nimajo težave s tem, ker jim subvencionirana prehrana poteče ob 8. zvečer ne pa ob 10. Zakaj torej bi sploh prejeli tukaj nek popravke, če pa v resnici tega problema sploh ni.

Kar je pa popolnoma izostalo iz teh razprave, je pa dejanski razlog, zakaj ta koalicija noče podpreti tega razloga. Finance. Tej koaliciji in tej vladi je preprosto pretežno nameniti tistih nekaj fičnikov, in to so z vidika celotnega državnega proračuna dejansko fičniki, za podporo študentom in za podporo njihovega prehranjevanja. To je tisto, kar je v jedru nasprotovanja predlogu o subvencioniranju študentske prehrane, to je tisto, kar se zares tukaj dogaja. Ne glede na to, koliko to zadekate in prikrivate in skrivate za neke argumente, ki so kobajagi zdravstveni oziroma so kobajagi tehnični, pač vsi vemo, da je posredi varčevalna in stiskaška manija te vlade.

Koalicija, seveda kot pridna, voljna mašinic gladko podpira stališče Vlade, udejanja njihovo voljo in je popolnoma nekritična do svoje lastne izvršilne veje oblasti. To je to! To je vse kar smo danes videli in kar smo danes slišali pri tej točki in kar smo lahko ne nazadnje iz te diskusije povlekli. Praktično brezpredmetna diskusija, zgolj samo še ena izmed blamaž te koalicije, ki ji je pač težko dati za neke predloge, ki podpirajo socialno stanje ljudi, z veseljem pa na primer napoveduje takšne ukrepe, kot je ukinitve 4. dohodninskega razreda, kar je davčni odpustek za niti ne 1 % tistih najbogatejših; ne, ne, za 0,34 % tistih najbogatejših v Sloveniji. Ne samo da dajte davčni odpustek kot tistim bogatim, res super bogatim pri nas, hkrati se na takšen način kani dobesedno oropati slovenske javne finance, slovenski proračun za 15 do 20 milijonov evrov. Danes jim je pa težko nekaj več kot milijon evrov nameniti za toplo prehranjevanje študentov.

Mislím, da je po vsem tem, po vsej tej diskusiji, po vsem tem obračanju kolesja, po vsem tem trošenju in tratenju besed in izgovorov čas, da se zelo na glas pove in s prstom pokaže, kaj se tukaj v resnici dogaja.

V Združeni levici, kot sem v svojem uvodnem stališču že povedal, bomo ta predlog podprli, zaradi tega ker je ta predlog dober, ne glede na to, kdo ga je predlagal. Nekaj takšne modrosti draga koalicija bi priporočil tudi vam. Podprli ga bomo tudi iz nekih načelnih razlogov, ker nasprotujemo politikam varčevanja, nasprotujemo politikam zategovanja pasu, ker so se te politike izkazale za družbeno izredno škodljive, za družbeno uničujoče, hkrati pa svojih gospodarskih in deklariranih proračunskih oziroma javnofinančnih ciljev sploh ne dosegajo Hvala za besedo.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Ja, hvala, predsednica za besedo.

Morda, ker imam malo časa, glede financ. Po zakonu vsakemu študentu pripada en subvencioniran topel obrok na dan. Finančne posledice so v vsakem primeru, ampak kot sem že zadnjič rekel, idealno bi bilo za državo, da študentje ne bi jedli, da bi doma jemali iz družinskih hladilnikov oziroma iz družinskih proračunov. Potem pa bi imeli to finančne posledice, ampak pozitivne za državni proračun in negativen za študente oziroma za njihove družine. V tem mandatu smo kar nekaj koalicijskih oziroma vladnih zakonov sprejeli, kjer je isto pisalo, pa smo dokazovali, da imajo milijonski ... /izklop mikrofona/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Želi besedo še predstavnik Vlade, gospod Pogačar? Izvolite.

PETER POGAČAR: Najlepša hvala za besedo.

V imenu Vlade bi zgolj želel še enkrat pojasniti, kar je bilo danes že povedano. Predlog zakona, kot je bilo že rečeno, podaljšuje možnost nudenja subvencioniranega obroka študentske prehrane. Vlada temu nasprotuje, zato ker meni, da je sedanja ureditev skladna z namenom. Namen sedanje ureditve je, da se med tekom študijskega procesa zagotovi vsakemu študentu subvencioniran obrok. Drugi razlog je, ne gre toliko za finančne posledice, gre tudi za sistem zdravega prehranjevanja; in še enkrat poudarjam, kar je bilo danes večkrat očitano Vladi. Vlada ne ukazuje, Vlada ne napotuje študentov, kdaj naj jejo, ima pa pravico, da kadar subvencionira študentsko prehrano, lahko ne subvencionira tistega, za kar ocenjuje, da ni zdravo, in kar ni skladno z namenom, to pa je obrok med študijskim procesom. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj. Gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo. Še zadnjič na to temo, gospa podpredsednica. Meni je žal, da podpore ne bo. Slišali smo veliko argumentov, nekatere za, nekatere proti v tej razpravi, ampak pod črto sem danes pri tistih, ki boste danes pritisnili "proti", dobil občutek, kot da je vaš glas proti glas potrditve, da pa je takratna druga vlada Janeza Janše z ZUJF le ravnala pravilno. Verjemite mi, da tudi v Slovenski demokratični stranki takrat ni bilo lahko, in moram reči, da danes, ko govorite nekateri, da s pripravnostvom, da z dualnim šolskim sistemom, da konkretno s tudi tem

zakonom prihajamo v Državni zbor z všečnimi ukrepi, z nekimi piar potezami za našo stranko in ste na ta račun kritični. Nihče ni takrat rekel, poglejte SDS in koalicijo, poglejte primera Janšo, kljub temu da v ta državni zbor prihajajo z nevšečnimi ukrepi, to se pravi z ukrepi, ki jim bodo kvečjemu naredili politično škodo in katerim nasprotujemo tudi zaradi svoje piar propagande, pa kljub temu kapo dol, da si to upate narediti. Takrat smo mi postavili državo pred svojo stranko, takrat bi pač lahko se še zadolževali, si sposojali denar, dokler bi pač šlo, delili tam, delili tam, ampak smo se raje odločili za drugo pot; pot, ki je bila za državo edina pravilna, pot, ki je bila takrat potrebna za to, da lahko danes v nekaterih poročilih beremo, da smo med drugimi iz krize tudi zaradi petih ključnih ukrepov druge Janševe vlade: ustanovitev slabe banke, ustanovitev Slovenskega državnega holdinga, pokojninske reforme, reforme trga dela in pa konsolidacije javnih financ.

Stvari konkretno, ko sta slaba banka in SDH, kjer smo rekli, da ni zastaralnega roka, da se bo vse pregledalo, kdo je za kaj kriv. in da bodo tudi odgovarjali, zaradi teh dveh stvari je tudi padla druga Janševa vlada. Ne zaradi nekega poročila Draga Kosa, ampak zaradi točno teh stvari, ker se je takratna vlada dokončno odločila, da bo stopila na prste tistim, ki so bili krivi za to bančno luknjo. In takrat, ko smo prišli s takimi nevšečnimi ukrepi, ste nas kritizirali, danes, ko pridemo s po vašem mnenju všečnimi ukrepi, nas tudi kritizirate. Bodite vsaj konsistentni, kar se tega tiče.

Mimogrede, nasprotovali ste tudi takrat, mislim, da Socialni demokrati, ko je takratna prva Janševa vlada uvedla brezplačen topel obrok za vse dijake, da je to predvolilna poteza in kaj jaz vem kaj še vse, ampak se je na koncu izkazalo, da so bili tako dijaki kot starši zadovoljni. Tudi jutri bi po eni strani lahko rekli, da gre za piar potezo, da se dvigne cenzus z 18, na 36 % – ja verjamem, ima koalicija problem denar zagotoviti. Je lahko predlagati. Pač opozicija predlaga, Vlada je pa potem tista, ne glede na to, katera je, da mora zagotoviti denar.

Teško je rezati. Mi nismo nikoli predlagali pa, da se zdaj ZUJF ukine, ker ne bi bilo fer, ker tudi ni realno, ker nekatere stvari, ki so bile pač takrat udejanjene, se morajo pač podaljšati, ker je šlo v nekaterih pogledih za življenje preko svojih zmognosti in samo, če bomo nadaljevali na tak način, da bomo strmeli tudi k izravnemu proračunu, ne bomo imeli več takih problemov, kot smo jih imeli v preteklosti oziroma kot jih imajo nekatere druge države. Mogoče bo kdaj tudi čas, da se povrne oziroma za dve uri podaljša, ko se tukaj v tem parlamentu ne bomo več pogovarjali, ali je problem 4, 5, 6 milijonov zato, da nekdo ne bo lačen oziroma zato da bo nekdo dobil dve uri več, da bo lahko nekaj pojedel, ne v naglici ampak kulturno tudi zvečer, ker ne pristajam – pač, rekli smo, od takrat do takrat je določeno,

kadarkoli kdo hoče jesti. In tako kot je tudi že danes bilo rečeno, da finančnih posledic ni. Če je proračun planiran na podlagi izkoriščenih bonov v letu 2014, to ni naš problem, je to problem tistega, ki je ta proračun planiral, ker imamo dve možnosti. Istega števila verjetno ne bo koriščenih bonov, lahko bo manj, kar bo seveda po eni strani dobro za državni proračun, lahko bo pa več in bo potreben rebalans.

Mi moramo vedno predpostaviti, da ko eno pravico damo, v tem primeru pravico do subvencionirane študentske prehrane, en topel obrok dnevno, moramo vedno planirati s finančnimi sredstvi, kot da bi bila 100-odstotna realizacija, se pravi, kot da bi bila vse to porabljeno. Zaradi tega smo rekli, da ta zakon nima finančnih posledic. Veste, saj če nekdo planira iti na večerjo, bo šel ob osmih ali pa ob desetih, ker treba je pa nekaj vedeti. Že po zdaj veljavni zakonodaji oziroma pravilniku mora biti med prvim in drugim bonom 4 ure razlike. Se pravi, da ne gre za to, da bo nekdo potem ob osmih in pa še ob desetih šel.

Glejte, glasovali bomo, kakor bomo, mogoče se zgodi še kakšen preobrat, kot se je že kdaj zgodil, ampak vseeno, mogoče pa le v razmislek: če je glavni problem finančni, vemo, da prehranskih navad zaradi takšnih zakonov ne bomo ne poslabšali, predvsem pa tudi ne izboljšali, da pa se mogoče planira, da se izračuna, kaj bi pomenilo to, koliko več bonov bi bilo – prepričan sem, da nekega navala ne bi bilo –, koliko bi bilo zaradi takšnega predloga potrebnih financ in da se to pač potem da v proračun, ko se bo planiralo za leto 2016. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker pa čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja predloga zakona Žan Mahnič in predstavnik Vlade, prosim, da se prijavita z dvigom rok. Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Tomaž Liseč. Vsak ima pet minut časa na razpolago.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, podpredsednica.

Nadaljujem tam, kjer sem prej končal, glede financ. Kot je zdajle na koncu kolega Žan povedal, ministrstvo mora napovedovati, kot da bo 100 % ljudi uporabilo študentski bon. In zato ni finančnih posledic. In še enkrat povem, kar sem že zadnjič povedal, očitno je v interesu države, da čim manj študentov uporabi študentski bon, in to bo pozitivno vplivalo na državni proračun. Na drugi strani se ta vlada vedno hvali, kako imamo gospodarsko rast, da je pa zdaj treba neke pravice vrniti. In pravite, da je današnji predlog zakona nek piar projekt. Spoštovani koalicijski poslanci, me zanima, kako

boste razpravljali in glasovali v petek na izredni seji, ko bomo imeli tudi nek zelo všečen piar projekt, ki pa ga bomo po mojem vedenju soglasno podprli, glede šolske prehrane. Piar projekt, ki se mu reče politika, spoštovani, in ga bomo vsi podprli. Ampak današnji predlog zakona, tehničnega zakona, ni dober, v petek boste pa tisti, ki danes govorite, kako je to piar projekt, podoben zakon podprli. Nekaj zakonov, mislim, da so bili trije ali štirje zakoni v tem mandatu, ko je vlada enako spodaj napisala "zakon nima finančnih posledic". Pa smo vsi vedeli, da v praksi imajo finančne posledice ti zakoni, ampak jih je težko izračunati. Pa je predsednik zakone uvrstil na sejo Državnega zbora in zakoni so bili izglasovani. Zadnjič smo imeli povprečnine. Med sejo Državnega zbora ste koalicijski poslanci predlagali sklep za dvig s 514 na 519 – 5 milijonov evrov. "Denar se bo našel z notranjo prerazporeditvijo med proračunskimi uporabniki." Danes smo že večkrat ovrgli tisti stavek iz prejšnjega predloga zakona, da naj bi bil znesek 1,2 milijona, in vsi skupaj ugotavljamo, da je napačen.

Kar se tiče zdravega obroka. Zakon v 2. členu pravi: "V javnem razpisu se kot prednostni kriterij upošteva kakovost hrane in njena cena." Kakovost hrane je za mene zdrav obrok. Posebej to opredeljuje pravilnik. V razpisih je javno povedano, kateri so pogoji za to zdravo hrano. Zdaj pa kar naenkrat vsi govorimo o zdravem življenju študentov, kako bo problem, če bodo jedli do 22. ure. Glede na razpravo koalicijskih poslancev pričakujem nekoč zakon, da je treba pa v Sloveniji restavracije zapreti po 20. uri, ker je od te ure naprej nezdrava hrana, doma zakleniti hladilnike in nič več jesti. Nekako v tem smislu gre. Zdravstvo je v razsulu, danes je pa glavna skrb zdravje študentov.

Bilo je rečeno, da bo pa nek študent prišel eno uro prej v Ljubljano ali Maribor ali kam drugam v izobraževalno središče. Kaj pa, če mu tega promet ne omogoča oziroma zakaj pa ne bi študent eno uro kasneje odšel s študija domov? Nekateri se lahko zjutraj učijo, nekateri raje zjutraj jedo, nekateri raje zvečer pojedjo in se raje zvečer učijo. Povsem tehničen zakon, pa ste iz njega naredili vrhunsko politiko. Še več, poslanec SD je rekel, da to pa ni prioriteta. Fino! Res se sprašujem, kaj je v tej državi prioriteta. Očitno ste tudi pri študentih naredili X in študenti niso prioriteta. Ena od poslank se je prej pet minut mučila, da je našla tri fakultete, ki imajo do 20. ure študijski proces. Jaz sem poslal dva esemesa, dobil sem štiri odgovore: Fakulteta za logistiko, Fakulteta za turizem, Fakulteta za informacijske študije, FUDŠ. Štiri, z dvema esemesoma! Prej pa je kolegica iz SMC razlagala, kako se je cel dan trudila, ne vem koliko dni, pa je našla tri rešitve. Rešitev je ogromno. Malo pogledajte urnike, ne samo tistih, ki so vam všeč, pa boste našli tega več kot dovolj. Da ne govorim o študentskih kampusih v tujini. Pojdite malo v svet, no, pa boste videli, kako je tam. Zagotovo imajo do 20. ure subvencioniran

študentski obrok in niti malo dlje. Napaka! Pojdite v Nemčijo ali pa v kakšno drugo državo, da ne bomo vedno imeli Nemčije pred očmi, pa boste videli, do kdaj imajo zdrave obroke.

Skratka, gre za zakon, s katerim želimo razbremeniti študentske in družinske proračune, na žalost pa smo iz tega naredili neko zgodbo, popolnoma nepotrebno. Namesto da bi soglasno sprejeli nek tehnični zakon, pa o njem govorimo kot o piar poskusu, pa še to ste enkrat za, enkrat pa proti.

Z zanimanjem pričakujem glasovanje poslancev koalicije v petek pri enem izmed podobnih zakonov. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj še enkrat!

Nisem se mislil oglasiti, to vendarle ni nekako moje področje, pa vendarle smo že večkrat poslušali v tem državnem zboru o tej tematiki. Jaz bi se mogoče vrnil nazaj, ko še ni bilo te pomoči obroka s strani države. Tudi včasih smo študirali, pa smo imeli v menzi v "študentu" kosilo ob točno določeni uri, sredi dneva in potem zvečer večerjo. Pa si se vedno nekako planiral in vedno nekako šel na večerjo oziroma na kosilo, tako kot si si pač dan razporedil. Da je seveda zdrav obrok razdeljen preko dneva oziroma zaužit preko dneva, se strinjam, saj zdrava prehrana mora biti preko dneva ne pa v večernih poznih urah. Mislim, da to boste morali vsi potrditi.

Da pa zdaj ni časa, da bi študentje v celem dnevu študirali oziroma hodili na predavanja bolj pridno kot pa včasih, to mi tudi ni jasno, ker vedno so bile luknje vmes med predavanji. Če smo imeli skupaj mogoče štiri ure, pa potem je bila pavza pa zopet štiri ure in podobno. Da bi pa bila tekom celega dneva ves čas predavanja, pa težko verjamem. Da bi bili pa študentje danes veliko bolj pridni kot včasih, pa se tudi ne morem strinjati, da ne bi imeli časa preko dneva, da bi zaužili ta obrok.

Če pa spremljamo, kako se pravzaprav študentje prehranjujejo, in če bi šli pogledat v menze, pa ne govorim o tem, veliko se jih verjetno tudi zdravo prehranjuje, ampak malo pogledajte, pa boste videli, kaj jedo tudi v večernih urah, ko naročijo. V to specifiko se sicer ne bi poglobljajal, ampak stvari so vendarle takšne, da je pomembno. Ker je ta tematika bila že pred časom v Državnem zboru, sem se pogovarjal tudi s številnimi študenti in moram reči po resnici, da tu in tam je kdo res rekel, da je to nek problem, ampak v glavnem ne vidijo v tem tega problema, da bi ne mogli tega bona oziroma tega obroka zaužiti preko dneva. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovana podpredsednica, za dano besedo. Kolegice in kolegi, predstavniki Vlade, lep pozdrav tudi v mojem imenu.

Ko govorimo danes o študentski prehrani, smo velikokrat danes slišali v teh dveh urah, da je to problem. Seveda problem, da bi študentom podaljšali možnost jesti zdravo hrano za dve uri. Danes sem ugotovil, da je veliko strokovnjakov v tem državnem zboru na temu področju. Eni so govorili, do kdaj je možno jesti, drugi do kdaj je zdravo jesti, kako se naj je, celo bil je primer stališča ene poslanske skupine, ki je celo prikazal, kako ne sme biti glede prehrane, kakšne so lahko posledice, pa se mi zdi, da je to malo neodgovorno. Neodgovorno od vseh nas do študentov.

Moram tudi povedati, kolega na moji desni je govoril, da prav gotovo študentje niso danes bolj pridni, kot so bili včasih. Naj povem, da večina študentov v Republiki Sloveniji prav gotovo ne samo študira. Da pa lahko študira, mora še kaj drugega početi. Ko finančno stanje družine tega študenta ne omogoča, da se lahko samo uči in gre v predavalnico. Zato se mi zdi na tem področju pomembno in naj tudi povem v svojem imenu in v imenu Slovenske demokratske stranke, da to ni všečno. To težavo izpostavljajo študentje. Naj tudi povem, da gre za kuhinjo v gostinskih lokalih, da to ni kokta, da je to

sveža hrana in študentje tudi opozarjajo, da če pridejo deset minut do osmih, velikokrat ne dobijo več hrane. Dobiš nekaj hladnega ali pa nekaj na hitro pripravljenega, ker kuhinje že vedo terminsko, da se ob osmih zaključuje in od sedme ure naprej je že težava dobiti svežo hrano ali pa tisto hrano, ki si jo oni želijo.

Seveda veliko smo danes govorili, kdaj naj študentje jedo. Kolegice in kolegi, verjemite, da o tem mi ne bomo odločali. Če danes tega predloga zakona ne izglasujemo, bodo oni prav gotovo tudi jedli ob pol devetih, devetih, pol desetih ali desetih. Ampak bodo jedli manj zdravo hrano. To je dejstvo.

Jaz povsem razumem predsednika Vlade. Tako so se dogovorili, denarja ni, finančne posledice so takšne, da Vlada tega ne more "požegnati". Zelo težko pa razumem, sem še posebej poslušal cenjene kolege iz največje koalicijske stranke, predvsem kolegico Janjo Slugo, da se niti malo niso potrudili od aprila. Strokovci so dali povsem isto mnenje, stališče, ki ga je kolegica prebrala na sredi te dvorane in povsem isto razpravljala na sedežu, katerega zaseda. Opravili so analizo vseh evropskih držav, kakšna je prehrana v teh državah. Ko smo pa dva dni nazaj govorili o davčnih blagajnah, pa ni bilo nobene raziskave.

Spoštovane kolegice in kolegi z leve in desne! Ne govorimo tolikokrat v tej dvorani, da je nekaj všečno. Ta zakon gre za naše študente in zato apeliram na vse vas, da ga tudi podprete. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po končani 28. točki dnevnega reda. S tem prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE OBRAVNAVO PREDLOGA Resolucije o podpori Resoluciji Evropskega parlamenta z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu.**

Predlog resolucije je v obravnavo zboru predložila 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom. V zvezi s tem predlogom resolucije je skupina 21 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije dajem besedo predstavnici predlagateljice gospe Evi Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Evropski parlament je 2. aprila 2009 ob upoštevanju splošne deklaracije Združenih narodov o človekovih pravicah ter v preteklosti že sprejetih resolucij o demokraciji in spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin sprejel Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu. V njej je obsodil totalitarne režime in poudaril, da je treba ohraniti spomin na preteklost, ker brez resnice in spomina ne more biti sprave. Hkrati pa odločno in jasno obsoja vse zločine proti človeštvu in množične kršitve človekovih pravic, ki so jih zagrešili vsi totalitarni in avtoritarni režimi. Žrtvam teh zločinov in njihovim družinskim članom pa izraža sočutje, razumevanje in priznanje za njihovo trpljenje.

25 let po razpadu komunističnih diktatur v Srednji in Vzhodni Evropi se v nekaterih državah članicah še vedno neupravičeno omejuje dostop do dokumentov, ki so pomembni za posameznike in za znanstvene raziskave. In nič drugače ni pri nas v Sloveniji. Evropski parlament zato poziva države članice, naj si resnično prizadevajo za odprtje arhivov, tudi arhivov nekdanje tajne policijske policije.

Za okrepitev evropske zavesti o zločinih, ki so jih zagrešili totalitarni režimi, je treba podpirati dokumentiranje in pričevanja o nemiri evropski preteklosti, saj brez spomina ne more biti sprave. Vsem totalitarnim režimom, tudi komunizmu v Sloveniji oziroma nekdanji Jugoslaviji je bil skupen temelj sistemsko in načrtno kršenje človekovih pravic. Zato da so prišli na oblast in da so se na oblasti ohranili. Za namen prevzema oblasti so uporabljali tajne oborožene enote. Pri nas VOS, KNOJ, OZNO,

UDBO, SDV. Praksa tajnih služb za ohranitev oblasti in boj proti notranjemu sovražniku pa se je v totalitarnih režimih ohranila vse do njihovega konca. V preambuli Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije je bilo tako ugotovljeno dejstvo, da tedanja SFRJ ni delovala kot pravno urejena država, in so se v njej hudo kršile človekove pravice. V SFRJ je oblast imela komunistična partija, ki je po vseh mednarodnopolitičnih in strokovnih kriterijih ter številu žrtev, ki jih je komunizem pustil s svojim delovanjem, postavljena v kategorijo totalitarizma. Tako kot nacionalsocializem in fašizem. Resolucija evropskega parlamenta je še posebej pomembna za Slovenijo, saj je naša država trpela pod vsemi tremi totalitarizmi.

Slovenija je bila torej del integracije SFRJ, ki je razpadala in razpadala v krvavih vojnah, za katero so bili značilni množični vojni in povojni zločini, ki so se lahko zgodili v nekdanjem sistemu oziroma režimu predvsem zato, ker je bilo kršenje človekovih pravic za dosego ideoloških ciljev nekaj samoumevnega, politično opravičljivega in način oziroma sredstvo za ohranjanje totalitarnega režima.

V Slovenski demokratični stranki menimo, da je ob 70. obletnici konca 2. svetovne vojne in ob 20. obletnici genocida v Srebrenici sedaj skrajni čas, da se slovenska politika končno poenoti in obsodi vse totalitarne in avtoritarne režime. Resolucija, spoštovane kolegice in kolegi, namreč ne prinaša nič drugega kot spoštovanje osnovnih civilizacijskih norm, spoštovanje do žrtev in spomin na našo tragično skupno preteklost. Več pa bom kot predlagateljica točke pojasnila potem v razpravi, ko se končajo stališča poslanskih skupin. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog resolucije je na 9. seji 1. 7. 2015 obravnaval Odbor za pravosodje. Ker po končani razpravi odbor ni sprejel poglavij predloga resolucije, je predsednica odbora ugotovila, da je obravnava predloga resolucije na seji delovnega telesa končana.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici gospe Kseniji Korenjak Kramar.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Spoštovani predsednik, predstavniki ministrstva, spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je na svoji 9. seji dne 1. 7. 2015 kot matično delovno telo obravnaval Predlog resolucije o podpori Resoluciji Evropskega parlamenta z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu, ki jo je v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim, gospodom Jožetom Tankom. Odbor se je tudi seznanil z naslednjim gradivom, in sicer s predlogom resolucije, ki je bil objavljen na spletni strani Državnega zbora v Poročevalcu z dne 29. 5. 2015, z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenjem Vlade Republike Slovenije ter s poročilom Komisije za peticije ter

za človekove pravice in enake možnosti z dne 1. 7. 2015. Predstavnik predlagatelja gospod mag. Branko Grims je v dopolnilni obrazložitvi predstavil namen in pa tudi cilje predloga resolucije. Predstavnik Zakonodajno-pravne službe je poudaril, da le- ta poudarja stališča, ki so bila dana k mnenju predloga resolucije leta 2009, razen dela besedila, ki ga v sedaj vložnem predlogu ni bilo več. Konkretno pripombe so se nanašale na ustrežnejši naziv, in sicer deklaracije o podpori resolucije Evropskega parlamenta, sklicevanje na člen Poslovnika Državnega zbora ter obveznost objave v Uradnem listu Republike Slovenije. Vloženi amandmaji navedenim pripombam so sledili. Predstavnica Ministrstva za pravosodje, gospa državna sekretarka Tina Brecej je poudarila, da Vlada ne vidi razloga za sprejetje predlagane resolucije in je tudi ne podpira. V razpravi so članice in člani odbora v imenu poslanskih skupin in v svojem imenu podali obrazložitve in razlage, zakaj predlog resolucije podpirajo oziroma ne podpirajo.

V poslovniško določenem roku je Poslanska skupina SDS vložila amandmaje, in sicer k preambuli, k naslovu, k 1. poglavju in k novemu 3. poglavju. Odbor je glasoval o amandmajih in jih ni sprejel.

Odbor je nato v skladu s 126. in 171. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval tudi o vseh poglavjih predloga resolucije in jih prav tako ni sprejel. Na podlagi razlage Komisije za poslovnik v zvezi z drugim odstavkom 61. člena Poslovnika Državnega zbora je bilo na odboru tudi ugotovljeno, da je obravnava Predloga resolucije o podpori resolucije Evropskega parlamenta z dne 2. april 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu na matičnem delovnem telesu končana. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani predsednik, spoštovane kolegice ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Pardon, naredil sem napako. Se lahko opravičim? Moral bi dati besedo najprej predstavnici Vlade.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Z veseljem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Se opravičujem. Se opravičujem.

Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade državni sekretarki na Ministrstvu za pravosodje gospe Tini Brecej.

TINA BRECELJ: Hvala lepa, gospod predsednik. Poslanke, poslanci!

Vlada Republike Slovenije ne podpira sprejetja predlagane resolucije, saj ni videti pravnobnih razlogov za spremembo preišljene in

dolgoročne odločitve Državnega zbora Republike Slovenije iz leta 2009, ko je Državni zbor tudi ob upoštevanju posebnosti slovenske zgodovine dne 22. oktobra 2009 sprejel Deklaracijo o seznanitvi z Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu z dne 2. aprila 2009 in jo tudi objavil v Uradnem listu Republike Slovenije. Takšno stališče, da se ne sprejme predlog resolucije, je, kot je povedala moja predgovornica, podal tudi ta sklic Državnega zbora, in sicer Komisija za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti dne 30. junija letos in Odbor za pravosodje dne 1. julija 2015. Vlada se, kot rečeno, s stališčem o nepodpori predloga resolucije strinja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa res sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Združena levica in Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Hvala za besedo, drugič.

Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu je eden izmed mnogih dokumentov, s katerimi želijo konservativne sile, ki obvladujejo evropske institucije, vsiliti točno določen model za razlago sodobne evropske in svetovne zgodovine. V stranki SDS nam s ponovno obravnavo te resolucije vsiljujete debato o naši zgodovini in o treh t. i. totalitarizmih 20. stoletja, to je o nacizmu, fašizmu in komunizmu, pri čemer vam gre seveda zgolj in samo za demonizacijo slednjega.

V Združeni levici ne pristajamo na oznako totalitarizem ne za nekdanje komunistične, niti za fašistične režime. Ne zato, ker morda ne bi priznavali silnega trpljenja ljudi, ki so bili prizadeti zaradi fašizma ali režimov, ki so skušali graditi komunizem, ampak ker ta oznaka v resnici podaja do skrajnosti idealizirano podobo zahodnih parlamentarnih demokracij oziroma evroatlantskih integracij. Oznaka totalitarizem je postala silno priljubljena v prvih dveh desetletjih po drugi svetovni vojni zlasti pri ameriških ideologih, ki so za potrebe propagandne vojne primerjali najtemnejše primere praks komunističnih in fašističnih režimov z ideali zahodne parlamentarne demokracije. Šlo je za merjenje abstraktnega ideala posameznikove svobode, ki ima najvišje mesto med političnimi vrednotami na zahodu in ki so jo želeli primerjati s pogosto kruto realnostjo v vzhodni Evropi in Sovjetski zvezi. Ta primerjava seveda ni poštena.

Vprašajmo se, zaradi čigavih interesov je moralo v prvi svetovni vojni umreti na milijone ljudi, zakaj je moralo v bombnih napadih umreti na sto tisoče Vietnamcev in Vietnamk, zakaj je že ob koncu druge svetovne vojne v angloameriških napadih v Dresdnu in na Japonskem z jedrskim orožjem bilo pomorjenih na stotine tisoče ljudi. To zahodnjaških

ideologov hladne vojne ni posebej zanimalo. Resne zgodovinske in politološke raziskave so zato odklonile oznako totalitarizem kot ideološko navlako hladne vojne. Oznako totalitarizma moramo še bolj odločno zavrniti tudi danes. Ideali človekovih pravic, spoštovanja človekovega življenja in dostojanstva, na katere prisega Resolucija o evropski zavesti in totalitarizmih, namreč vsak dan zadane ob bedo vsakdanjega življenja na evropski periferiji. Govoričenje o človekovih pravicah in človečnosti se v trenutku razblini kot prazna puhlica, ko trojka s finančnim terorjem na kolena spravlja celotno grško ljudstvo in ga sadistično sili v podpisovanje novih pogodb o nehumanem zategovanju pasu. Govorjenje o človekovih pravicah se razblini kot puhlica ob tem, ko na tisoče migrantov umira, se utaplja in trpi na mejah trdnjave Evrope. Govoričenje o človekovih pravicah in človečnosti se v trenutku razblini kot prazna puhlica ob revščini, bedi in brezposelnosti, v katero so bili potisnjeni delovni ljudje vseh narodov Evrope. Združena levica zavrača prazna in puhla zgodovinska posploševanja, s katerimi želi desnica v isti koš vreči tako fašizem kot komunizem. Nikakor ne pristajamo na primerjanje številke žrtev komunističnih režimov s fašističnimi, saj bi jim zelo enostavno lahko prišteli tudi žrtve tako imenovanih zgledih evropskih demokracij. Človeška življenja, spoštovani, niso statistika. Ne moremo pristati na to, da nasilno izgubo človeških življenj sestavimo v številke in jih uporabljamo kot argument pri grobem posploševanju, ki ima zelo jasno politično agendo. Hkrati ne pristajamo na enako posploševalno logiko glede različnih zgodovinsko obstoječih komunističnih režimov. Jugoslovanski samoupravni socializem je bil povsem neprimerljiv s sovjetskim ali z drugimi tipi komunističnih režimov in je predstavljal mnogo bolj pozitiven ter človeški poskus grajenja drugačne socialistične družbe. Prizadevanje za drugačno družbo, za socializem je od Pariške komune dalje priborilo splošno volilno pravico, storitve socialne države in večino civilizacijskih dosežkov, ki bi jih morali danes najvišje ceniti, a jih neoliberalna doktrina vztrajno odpravlja. Emancipatorni socialistični projekti so odprli perspektivo širjenja demokracije na vsa področja človekovega življenja, tudi tja, kjer v tako imenovanih zglednih demokracijah vlada neizprosni despotizem – na delovno mesto. V Združeni levici ocenjujemo, da je ponovno vsiljena razprava o Resoluciji o evropski zavesti popolnoma nepotrebna, tako z vsebinskega kot s formalnega vidika. Že v mnenju Vlade lahko preberemo, da bi podpora resoluciji o evropski zavesti in totalitarizmu pomenila zgodovinski revizionizem, da bi skušala reinterpretirati, spremeniti in potvoriti našo skupno zgodovino. Tega nikakor ne bi smeli dopustiti, a z razočaranjem lahko ugotovimo, da se počasi, a potihoma vztrajno že ves čas dogaja.

Dogodki v zadnjih dneh od nas zahtevajo, da se vprašamo tudi o prvem delu resolucije, o tako imenovani evropski zavesti. Za kakšno zavest gre, ko skuša evroskupina na čelu s finančnim ministrom Nemčije izvesti državni udar proti levi vladi v Grčiji. Beseda državni udar, spoštovani, niso naše, temveč jih je izrekel eden od najbolj cenjenih svetovnih ekonomistov Paul Krugman, njega boste zelo težko obtožili, da je radikalen ali karkoli podobnega. Radikalna je postala prav ta Evropa, ki je poteptala demokracijo, ki je poteptala nacionalno suverenost in ki Grčijo potiska na raven protektorata. Če bi bili poštene in iskreni bi se morali vprašati ali ni danes ravno Evropska unija tista, ki bi ji najbolj ustrezal pridevnik totalitarna.

Seveda tega predloga v Poslanski skupini Združene levice ne bomo podprli. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

2. aprila 2009, torej pred dobrimi šestimi leti je Evropski parlament sprejel Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu. Ob njej sta se poenotili tako evropska levica kot desnica, saj ju je podprla velika večina evropskih poslancev. Tedaj smo resolucijo soglasno podprli vsi slovenski evropski poslanci, poleg mene tedaj še Miha Brejc, Lojze Peterle, Romana Jordan Cizelj, Jeklo Kacin, Aurelio Juri in Mojca Drčar Murko. V tej resoluciji Evropski parlament odločno in jasno obsoja vse zločine proti človeštvu in množične kršitve človekovih pravic, ki so jih zagrešili totalitarni in avtoritarni režimi: fašizem, nacizem in komunizem. Slovenija je edina država v Evropi, ki so jo tlačili vsi trije najhujši totalitarizmi 20. stoletja, torej fašizem, nacizem in komunizem. A komunizem je, žal, pri nas povzročil daleč največ gorja. In kar je še najhujše, velika večina žrtev je bila brez sojenja tragično pokončana prav v mesecih po končani drugi svetovni vojni. V Sloveniji je bilo do sedaj evidentiranih preko 600 prikritih vojnih grobišč, v katerih je zakopanih okoli 15 tisoč Slovencev. Vse te žrtve do danes nismo pokopali. Veseli me, da je bil sprejet zakon Nove Slovenije o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev in smo prepričani, da bo tudi to pripomoglo na poti k spravi. Če citiramo spoštovanega nekdanjega predsednika SAZU, pokojnega dr. Jožeta Trontlja, ki pravi: "Nacizem in fašizem ne bosta nikoli oprana krivde za drugo svetovno vojno, za strahotno gorje, ki sta ga povzročila številnim narodom, za milijone žrtev, ki so padle v spopadih, bile pomorjene v taboriščih ali v medvojnih likvidacijah. Dejstvo pa je, da je v vojno stopil še tretji totalitarni sistem,

komunizem z novimi grozovitostmi." Konec citata.

Vsi trije totalitarizmi so zato vredni obsodbe. Ena izmed vsebin te evropske resolucije je tudi zavzemanje poslancev, da bi 23. avgust postal vseevropski dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, kar v Novi Sloveniji krščanski demokrati podpiramo. Ohranjanje spomina na te dogodke in njihovo ustrezno zgodovinsko vrednotenje je zagotovo eno od pomembnih zagotovil, da se kaj takega v prihodnosti ne bi ponovilo. V tej smeri je zelo pomembna tudi vzgoja v duhu demokratičnih vrednot, ki spodbujajo tudi kritično razmišljanje in omogoča pot zorenja v spoštovanju vrednot in sprejemanju resnice.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Zavezništvo, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Dober dan.

No, pa smo tam, kjer sem govoril že prejšnji teden, da bomo prišli, prišli k streznitvi in predvsem k tisti streznitvi, ki se ji reče, da ponavljamo eno in isto.

Danes bo v glavnem namenjeno koaliciji to, kar bom govoril, ne predlagateljem, ker predlagatelji v resnici za razliko od koalicije vedo, kaj počnejo. Sistematično ponavljanje enih in istih stvari, da se ti na koncu že zmeša. In kar je še bolj pomembno, na koncu začneš celo verjeti temu, kar ponavljajo – kot pokvarjena plošča. Eno in isto. In predvsem računajo na eno spretnost, ki jo imajo zelo dobro izdelano, to pa je, da računajo na to, da se počasi tukaj poslanci zamenjajo, ker tukaj je nekako konstanta, veste, izgubijo zgodovinski spomin, kako so se določene stvari sploh sprejemale in obravnavale v Državnem zboru. Dve starosti, v zadnji klopi, ki spremljajo to od začetka, vsaj eden, se lahko temu samo smeji, ker gledat to kot šov, kar se v resnici tukaj dogaja. Seveda vsak s svojo percepcijo. To, kar pa so danes predlagali, pa so na nek način v resnici v koaliciji prejšnji teden ...

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina prosim v dvorani! Lepo prosim!

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB):

... nekako pripeljali že skozi stranska vrata in legalizirali tisto, kar so poslanci z večino v prejšnjem državnem zboru v resnici ves čas zavračali z več argumenti. Če sem poskušal verjeti do prejšnjega tedna, da gre predlagateljem dostojnega pokopa dejansko za iskreno in vse tisto, kar so ponavljali in povedali, v resnici danes še manj verjamem. Ker če ste jih dobro poslušali in si napeli ušesa, kaj so govorili prejšnji teden, danes pa v resnici zopet spodbujajo stvari, ki danes niso več vredne omembe v tem parlamentu. Namreč dokument, ki ga je sprejel Evropski parlament, je bil v

resnici sprejet za neke druge potrebe, ne za te potrebe, ki si jih je predlagatelj danes zamislil, da bo s tem odpiral ideološki boj in venomer opozarjal in delal razkol med Slovenci. Venomer. In to je večni problem. Problem je predvsem to, ker v parlamentu Republike Slovenije ponavljamo eno in isto, pa vendar na koncu nekdo popusti. In prejšnji teden je popustila koalicija. Popustila je, ker je dala v dostojni pokop 1. člena omembo te iste resolucije, o kateri bo danes glasovala in jo zavrnila, prejšnji teden jo je pa dala v 1. člen in jo v resnici na nek način legalizirala, zato da se bo izpeljal dostojni pokop oziroma sama izpeljava samega zakona. To dvoje ne gre skupaj. In vse razprave, ki jih bom zelo pozorno poslušal danes, bodo seveda usmerjene, češ, kako tega akta nima smisla sprejemati oziroma je noro dvakrat sprejemati nekaj, kar je že nekdo sprejel in je zavezujoče za Slovenijo. Še več. Tisto, kar je bolj pomembno, vsi, ampak sedaj pa res že vsi, verjamem, da ste si pogledali raziskavo, ki je bila narejena v Državnem zboru okoli tega dokumenta, kjer vse v resnici v Evropi so ta dokument sprejeli. Nikjer. So ga pa obravnavali v posameznih odborih v posameznih državah. So ga. Ampak mi nonstop po znani mantri, ki jo poznamo s te strani, ponavljamo eno in isto. Tako da nekateri Slovenci in Slovenke se že danes sprašujejo, pa kaj pravzaprav je problem v tej resoluciji, pa zakaj pravzaprav je ne potrdimo pa gremo naprej, pa bo stvar rešena. Mimogrede, ni mi vroče zaradi te resolucije, daleč od tega, ampak pač vroče je danes na vseh straneh. Zato apeliram na vse poslance in poslanke koalicije, ne opozicije, da ste vsaj tiho in opravite tisto nalogo, to pa je, da zavrnete sklepanje o tej resoluciji in ne govorite o stvareh, ki se vam maščujejo, ker po drugi strani pa v resnici sprejemate to isto deklaracijo in jo omenjate kot podlago, da bomo opravili lahko dostojne pokope v Sloveniji. Kar nima nobene zveze. Jaz moram reči, da je sama resolucija v resnici bila zlorabljena s strani SDS samo z enim namenom. To pa je, da se bodo lahko šli lustracijo. Ta lustracija jim je sicer dostikrat prišla v poštev, ko je šlo za diskvalifikacijo posameznih ljudi. Nekateri boste to še občutili, kako to izgleda. Ampak dejansko jaz mislim, da je čas, glede na to, da je že sam dokument, ki je bil sprejet leta 2009, dejansko pripeljal do tega, da smo danes 2015 in da res ni več časa se pogovarjati o stvareh, ki nas ta hip ne zanimajo in smo jih že zdavnaj osvojili. Nas zanima prihodnost. Več pa v nadaljevanju, ker vas bom zelo pozorno poslušal.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo mag. Aleksander Kavčič.

MAG. ALEKSANDER KAVČIČ (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsednik za dano besedo. Kolegice in kolegi, lep pozdrav in pozdrav tudi vsem, ki spremljate današnjo sejo!

Dovolite mi, da predstavim stališče Poslanske skupine SMC. V Poslanski skupini Stranke modernega centra obžalujemo, da je do današnje razprave in vseh tistih, ki smo jim v zvezi s predlaganim aktom bili priča že na ravni odborov, sploh prišlo. Izzivalne, neiskrene, podžigajoče razprave o slovenskih polpretekli zgodovini padajo na neplodna tla in našim državljanom in državljanom ne prinašajo nikakršne koristi, politično telo pa odmikajo od dejanskih vsakodnevnih izzivov. A Predloga resolucije o podpori Resoluciji Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu ne zavračamo zgolj zaradi njegove nekonstruktivnosti, temveč našo odločitev utemeljujemo tako na formalnih, vsebinskih kot tudi kontekstualnih argumentih. Evropski parlament predstavlja nadnacionalno institucijo evropskega političnega prostora izjemnega pomena, ki v okviru svojega delovanja sprejema tako zakonodajne kot tudi politične akte. Med slednjimi najdemo številne resolucije, med drugim tudi predmetno resolucijo. Vsi ti sprejeti akti, ne glede na to, kaj se o njih mislijo posamezne evropske države, stranke ali druge družbene skupine so s sprejetjem v Evropskem parlamentu postali del evropskega političnega reda in vrednostnega polja. A pozor! Te resolucije izražajo voljo demokratično voljenega nadnacionalnega predstavniškega telesa, v nobenem primeru pa takšne resolucije ne izražajo in ne morejo izražati suverene volje nacionalnih parlamentov, ki svojo legitimnost in suverenost črpajo iz popolnoma drugega temelja. Politične akte Evropskega parlamenta, vključno z Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu v Poslanski skupini SMC zato spoštujemo, nasprotujemo pa uvajanju inovativnih postopkovnih praks, s katerimi bi na predlog ene same strankarske opcije Državni zbor v lastnih aktih, a s tujim besedilom sprejemal, potrjeval ali kot izraz lastne suverene volje podpiral resolucije Evropskega parlamenta ali katerikoli druge nedržavne institucije.

Takšen pristop je politično nesprejemljiv in vprašljiv. Poleg tega je na podlagi študije, ki jo je opravil Raziskovalni oddelek Državnega zbora, takšen pristop neprimerljiv z ostalimi državami Evropske unije, kjer se parlamentarni odbori z resolucijami Evropskega parlamenta zgolj seznanjajo, pa še to le v redkih primerih. Ravno z ozirom slednje bi sprejetje predlagateljevega akta predmetno resolucijo ne nazadnje postavil v hierarhično višji položaj v primerjavi z ostalimi resolucijami Evropskega parlamenta, in to v popolni odsotnosti kakršnikoli prioritete kriterijev ali meril. Menimo, da je to neprimerno in škodljivo tako za ogled tega Državnega zbora kot tudi za pomen političnih aktov, ki jih sprejemajo naši bruseljsko-strasbourški kolegi. Prav tako ne smemo pozabiti, da se je Državni zbor z Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu v lastni deklaraciji že leta 2009, pri čemer je tudi podal premišljena in uravnotežena

stališča glede načel obravnavanja polpretekle zgodovine na Slovenskem. S sprejetjem tokratnega predloga SDS bi bili priča obstoju dveh različnih političnih aktov, ki se nanašata na isto vsebino, a se do nje opredeljujeta različno. Takšne hierarhične konfuznosti seveda ne moremo podpreti.

Naša opredelitev do predlaganega akta Poslanske skupine SDS ni zgolj proceduralna, je tudi vsebinska. Čudi nas namreč dejstvo, da predlagatelj na eni strani goreče zagovarja potrebo po parlamentarni podpori Resoluciji Evropskega parlamenta, česar nikoli ne pozabi pospremiti z lastnim zgodovinsko interpretativnim diskurzom. Po drugi strani pa pozablja, da ravno ta predmetna resolucija v točkah B in C temu odločno nasprotuje. Ti točki namreč govorita, da nobena politična stranka ali organ nimata izključne pravice do razlage zgodovine, uradnih političnih razlag zgodovinskih dejstev pa se ne bi smelo vsiljevati z večinskimi odločitvami v parlamentih.

Tudi mi prikimavamo načelu, da parlamentarni forumi niso prostor zgodovinskih razprav, zato to prepuščamo tistim, ki so za to poklicani. V zadnjih dneh so nam mnogi očitali, da se kot sredinska stranka izogibamo izražanju mnenj o ideoloških temah in posledično tudi o zadevni resoluciji Evropskega parlamenta. A zavračati pozicijo v prvih vrstah ideološkega boja še zdaleč ne pomeni biti neopredeljen. To smo pokazali tudi v preteklih razpravah, a očitno ostalim namenoma preslišani.

Resolucijo evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu spoštujemo in za razliko od tistih, ki jo berejo restriktivno, načelno menimo, da resolucija ne odpira Pandorine skrinjice zgodovinskega revizionizma. Naša stališča do polpretekle zgodovine so jasna, samoumevna in neomajna. Narodnoosvobodilni boj med drugo svetovno vojno je bil častno dejanje, ki je slovenskega in druge narode osvobodil nacifašistične okupacije, zato njegove vrednote cenimo, spoštujemo kot temeljne vrednote naše skupne zgodovine. Kolaboracija z okupatorjem je predstavljala zavržno in obojanja vredno dejanje, zato se bomo vedno pridružili tistim, ki iskreno nasprotujejo rehabilitaciji domobranstva ali podobnim poskusom spreminjanja zgodovine. Podobno kot revizionizmu nasprotujemo tudi zgodovinskemu redukcionizmu in zavračamo enačenje slovenske in vzhodnoevropske polpretekle zgodovine. Pomembne socialne in kulturne pridobitve prejšnjega sistema zato cenimo in spoštujemo, hkrati pa ostro obsojamo nedemokratične in krute posege nekdanjega enopartijskega sistema v svobodo in temeljne pravice posameznikov. A ne pozabimo! Do tega se je v svoji deklaraciji Državni zbor opredelil že leta 2009 in zopet se poraja vprašanje, zakaj se s tem soočamo znova in znova.

Pri vseh političnih zlorabah na eni ter teorijah zarote na drugi strani pa pozabljamo, komu je Resolucije o evropski zavesti in totalitarizmu v

svojem temelju sploh namenjena. V naši poslanski skupini smo prepričani, da ta subjekt predstavljajo žrtve totalitarnih režimov, tisti, na katere moram ohranjati spoštljiv spomin, tisti, ki nas opominjajo na napake, ki se ne smejo ponoviti. Zaradi njih povojnih pobojev neoboroženih vojnih ujetnikov in civilistov ne moremo in ne smemo opravičevati z gorečnostjo narodnoosvobodilnega boja, zaradi njih kolaboracije z okupatorjem pod nobenim pogojem ne moremo in ne smemo opravičevati z uporom proti revolucionarnemu nasilju. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo za voljo pietete do žrtev in zavoljo naše skupne prihodnosti te delitve presegli tudi s konkretnimi dejanji. Upamo, da jih bodo kmalu tudi nekatere druge politične opcije.

Ob celotni kalvariji v zvezi z Resolucijo Evropskega parlamenta pa nas še najbolj vznemirja kontekst, v katerem se je predlagani akt obravnaval. Predlagateljeva domnevno iskrena želja, da bi s predlogom prispeval k prečkanju ideoloških delitev, nas v Poslanski skupini SMC ni prepričala. Večina njihovih dejanj namreč kaže ravno v nasprotno smer, smer zaostrovanja ideološkega boja, ki se ga izrablja izključno v politično korist in nagovarjanje lastnega volilnega telesa. Predlagateljeva brezmejna želja po nekakšni lustraciji, katarzi, ki je niso mogli izpeljati niti takrat, ko so imeli parlamentarno večino, postaja vse močnejša in glasnejša, njeno uresničitev pa iščejo že v malodane slehernem zakonskem predlogu.

Želja po preimenovanju povojnih pobojev v tako imenovani slovenski genocid postaja stalnica njihovega vse bolj zaostrenega diskurza o polpretekli zgodovini. Pri tem se ne ozirajo na dejstvo, da s popolnoma napačno in neprimerno uporabo mednarodnopravno definiranih terminov ne izražajo le nespoštovanja do tistih, ki so dejansko preminuli v tragedijah zločina vseh zločinov, temveč tudi na nikakršen način ne pripomorejo h krepitvi spoštovanja na žrtve krutih povojnih pobojev. Še več! Ko se je pred nekaj dnevi v Državnem zboru obravnaval predlog zakona, s katerim se bo vsem žrtvam totalitarnega nasilja zagotovil dostojen pokop, se je predlagatelj resolucije, kljub temu da pieteto do žrtev sam zagovarja kot temeljno civilizacijsko načelo, glasovanja vzdržal, češ, da za pokop žrtev zakona seveda ne potrebujemo. A po drugi strani predlagatelj meni, da bi s sprejetjem predloga obravnavanega akta spremenjali tako našo zavest kot morda še zgodovino.

Ne pozabimo omeniti, da so akt vložili po načelu kopiraj-prilepi, s popolnoma enakimi poslovnimi pomanjkljivostmi, na katere so strokovne službe Državnega zbora opozorile že leta 2009 ob njihovem prvem poskusu.

Ker v Poslanski skupini SMC menimo, da je predlagani akt formalno neustrezen in neprimeren, ker menimo, da je v nasprotju z vsebino tako resolucije Evropskega parlamenta kot tudi deklaracije Državnega zbora iz leta 2009

in ker preprosto ne bomo nasedali predlagateljevemu lustracijsko protitotalitarističnemu spektaklu, predloga nismo podprli. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Vsem prav lep pozdrav!

Za vrednote gre. In vprašanje vrednot, gospe in gospodje, je v Sloveniji temeljno razvojno vprašanje. Tisto, kar je bilo rečeno s strani Vlade, če ste prebrali sploh njeno precej žalostno obrazložitev, zakaj zavrača izrek podpore evropski resoluciji o evropski zavesti in totalitarizma je bilo, da ne vidi nobenih novih dejstev. Glede na to, da ji očitno peša vid, naj ji pomagam. Novo dejstvo, gospe in gospodje, je to, da so nas na zadnjih meritvah ekonomske uspešnosti, blaginje in kupne moči navadnega človeka, prebivalca Slovenije prehiteli države, ki smo jih v času osamosvojitve gledali z dvakratno ali trikratno prednostjo, kot so Poljska, Slovaška, Češka, Litva in tako dalje in tako naprej. Ko smo se osamosvojili, smo bili po vseh ekonomskih kriterijih dva do trikrat boljši od teh držav. Toda to so bile države, ki so znale presekati s svojo preteklostjo v vseh tistih delih, ki so jo bremenili, ki so znale razčistiti sami pri sebi in ki so iskreno sprejele evropske vrednote, Slovenija jih pa ni. Toliko sprenevedanja, kot se pokaže pri tej resoluciji, ker gre za vprašanje temeljnih vrednot, ga zlepa ne doživiš nikjer. Zanesljivo smo v tem evropska posebnost. In prav to je razlog za stanje v našem razvoju. In o razvoju danes govorimo. To, o čemer danes govorimo, je temeljno razvojno vprašanje Slovenije. Poglejte, smo edina država, kjer se celotni državni zbor zbere v rajanju v Stožicah pod rdečo zastavo in sliko Che Guevare, o tem se bomo pogovorili še malo kasneje, in raja in vpije, da je Evropa banda lopovov. Pod rdečo zastavo v dvorani, v kateri ni ene same, samcate državne zastave, slovenske zastave. Ni je države v Evropi, kjer boste našli karkoli s tem primerljivega. Je ni. Zato gospe in gospodje, propadamo, zato nas prehitava Poljska in smo edina država v Evropi kjer na simbolni ravni slavimo genocid, zločin. Točno tukaj, gospe in gospodje, tam pred stavbo Državnega zbora stoji spomenik revoluciji, ne stoji spomenik osamosvojitvi, ne stoji spomenik osvoboditvi, stoji spomenik revoluciji. Revolucija pa je, gospe in gospodje, zločin. Kaj je revolucija, če odstranimo visoko doneče besede, in kot pravi Murphy, za visoko donečimi besedami so vedno najbolj nizki pritlehni interesi. Revolucija ni nič drugega kot organiziran pomor, genocid in državni rop, s katerim ena samozvana elita s pomočjo orožja, umora, zločina nadomesti pobito prejšnjo realno pravo elito, ki se je oblikovala skozi dolgo vrsto let. To je v resnici revolucija. In kdor leta okoli z rdečo zvezdo in

slavi revolucijo, gospe in gospodje, v Sloveniji, naj se zaveda, kaj s tem slavi. Slavi tisti cel voz poln dojenčkov in majhnih otrok, ki so ga pustili partizani že zdavnaj po koncu drugi svetovne vojne tam v Ormožu na soncu, da so otroci stradali in pomrli od žeje in lakote na vročem soncu. In so uporabili celo orožje, zato da so branili, da ne bi ljudje, ki jih je bolelo srce, tem otrokom pomagali. To slavimo, gospe in gospodje, v Sloveniji! To proslavljamo! Kdor to slavi, kdor slavi rdečo zvezdo, kdor slavi revolucijo, slavi živa mladoletna dekleta zazidana v Hudi jami. Kaj pa je tukaj za proslavljati, gospe in gospodje? Če bi iskreno imeli evropske vrednote, če bi jih sprejeli, potem bi vendar izrekli obžalovanje in izrekli vse priznanje žrtvam, ne pa zločincem. To je naš problem. In verjemite, da v vsaki taki državi, kjer se tako dela – V Evropi smo mi, kar se tega tiče, res edina na ta način – se zgodi naslednje. Vsak tuj investitor, ki sem samo pogleda, pobegne, kolikor ga noge nesejo, ker ne verjame, da so njegove vrednote, njegovi interesi tukaj realno tako zaščiteni, kot bi morali biti. Vsakdo, ki išče poslovnega partnerja, in to vidi, gre seveda iskat partnerja drugam. Ne misliti, da Evropa tega ne vidi. Zato, gospe in gospodje, nas prehitevajo, Poljska ... In to so tista nova dejstva, ki jih ta vlada noče videti, ker je neuspešna, da ljubi bog pomagaj. Se lahko samo krega z Alenko Bratušek, kdo je bil bolj – neuspešen, da se razumemo. In to so nova dejstva, o katerih govorimo, ker je temelj, kot uči politologija, vsake politike vprašanje vrednot. In izhodišče tistih vrednot, ki jih postavimo v ospredje, tistih enot, ki jih iskreno sprejmemo, skladno s katerimi ravnamo, so tiste, ki v modernem svetu določijo, kdo je bolj uspešen od drugih. Tiste, ki naredijo neko državo konkurenčno ali pa nekonkurenčno, tiste, ki jo naredijo v iskanju poslovnih in političnih in vseh drugih partnerjev zanimivo, prijazno, v očeh tistih, ki iz tujine vse to iščejo. Če pa tega ni, pa pač gredo drugam. Investitorji vlagajo svoj denar povsod drugje, samo v Sloveniji ne. Še huje. Tisti podjetniki in pa sposobni ljudje, ki bi lahko obogatili in sprostiti slovenski razvojni potencial, prav zaradi tega odhajajo v tujino. Ker mi nimamo evropsko delujočega pravosodja, na kar nas opozarja že vrsto let Evropska skupnost z vse manj diplomatskimi izrazi. Vedno reče, "malo se izboljšali, zdaj pa še dajte". Kar je po domače povedano, "niste nič naredili, dajte se malo pomatrati". To je prevod iz diplomacije v navadni jezik. In za to, gospe in gospodje, v resnici gre. Ko odpremo to vprašanje, se vedno reče, "ja, tukaj gre pa za vprašanje lustracije". Dajte no, kdo pa uporablja ta izraz? Tisti, ki v resnici ves čas aktivno sami lustrirajo. Ne gre za lustracijo, gospe in gospodje. Gre za vrednote, gre za vprašanje razvoja, gre za to, da bomo vendar vzpostavili sistem, ki bo podjetnikom bolj naklonjen kot sosednja Avstrija, ki bo pritegnil tuje investitorje, ki bo domače podjetnike spodbujal, da ostanejo doma in tukaj odpirajo

nova delovna mesta. Ker je to edini temeljni trajni vir blaginje neke države. Za to v resnici gre. Kdo pa izvaja lustracijo v Sloveniji? Točno vi – sedanja vladajoča koalicija pa tisti, ki vam pomagajo iz opozicije pod B, kot se je temu včasih reklo. Dva sta danes za tem pultom že omenila lustracijo. Prvi, ki je najprej vložil tisti zakon o volitvah, s katerim se je hotelo preprečiti, da bi predsednik najmočnejše opozicijske stranke kadarkoli še lahko kandidiral, in drugi, sedaj to isto počne koalicija. Zakaj? Ker si misli, no, prvič je spodletelo, ker je vmes šlo Ustavno sodišče, zdaj bomo pa zakonodajo tako spremenili, da bomo iz postopka izključili Ustavno sodišče, da ko se bo naslednjič nekemu storila res ena svinjska krivica, tako kot se v tem primeru zanesljivo je, pa ne samo njemu, ampak še njegovi družini in pa vsem, ki so prišli na volitve pred dobrim letom dni, da se tega ne bo dalo več popraviti. Zdaj se je še dalo. Naslednjič, če bo sprejeto to, kar vi hočete, se ne bo dalo. In to, gospe in gospodje, je tista realna lustracija, Ampak vi jo delate, zraven pa s prstom kažete. To je najstarejši trik komunizma in socialistov. Tisto, kar delaš sam, kaži s prstom na drugega, da ne bo kdo opazil, da imaš roko v njegovem žepu. To je najstarejši trik, ki je bil star že, uh, že v stari Jugoslaviji so to poznali. Saj se ni nič spremenilo, malo ste prilagodili nekatere izraze, drugače je zgodba pa ista.

In zakaj je pravzaprav temu tako? Zato ker se v Sloveniji nekaterih stvar sploh ne da normalno povedati, ker jih ljudje ne vedo, ker jih ne razumejo. Ena od njih je bila danes tukaj že nekajkrat omenjena, da gre za vprašanje, kdo je, ne vem, zmagovalec in kdo je poraženec. Gospe in gospodje, zmagovalci v času osamosvojitve Slovenije smo bili mi tukaj. Vsi državljanke in državljani. Napadalec je bil pa tisti, ki je imel rdečo zvezdo. Z rdečo zvezdo opremljeni avioni so metali kasetne bombe, kar je zločin. Z rdečo zvezdo opremljen tank je streljal z mitraljezom v času premirja na avstrijske novinarje in jih pobil na letališču Brnik. To so vse zločini. Tisti najhujši zločini pa so tisti, ki so se zgodili po koncu druge svetovne vojne, v času ko je bil že mir, ko bi morala biti svoboda. In to so zločini, ki ne zastarajo. Izraz genocid je tukaj še kako na mestu.

Zakaj se pa tako poudarja, da so se eni borili proti drugim? Zato da ne bi slučajno opazili, da gre za dva obraza točno enega in istega zla. Naj vam malo razložim to zadevo, v čem je pravzaprav naš problem in zakaj se tako slepomiši, ko se odpre vprašanje vrednot, in zakaj lahko pride do tega, da ti cel državni vrh raja pod rdečimi zastavami in rdečo zvezdo pa Che Guevaro, v dvorani brez ene slovenske države na državni prireditvi. Še to je treba povedati. Pri čemer, verjemite, smo edini ne samo v Evropi, ampak najbrž na svetu.

Tisto, kar pravzaprav to najbolj karikira in prikaže v pravi luči hkrati, kajti v Sloveniji samo na ta način gre, je zadeva, ki sem jo prebral že zadnjič: "Mi smo socialisti, smo

sovražniki kapitalističnega ekonomskega sistema in zavračamo izkoriščanje šibkih in bomo uničili ta sistem pod vsemi pogoji." Zadnjič so kolegi iz Združene levice, ko sem jim to prebral, kar tolkli s pestmi po mizi, "za vsako to besedo stojimo". Ja, samo veste, kaj je nerodno? To so besede Adolfa Hitlerja, kajti tudi on je bil socialist. In kaj je vsa zgodba in tragedija Slovenije, ki se vleče do danes in zaradi česar se ne uspemo normalno pogovarjati o vprašanju vrednot na evropski način, ki govori za vse zločine, da so zločini, in vse meri z enakim vatlom in zavrača vse totalitarizme? Zakaj se to ne da? Zaradi tega ker se pač enostavno to ne razume. Ker se danes otroci v šolah tega ne učijo. Kaj je bila tragedija druge svetovne vojne in zakaj je bila taka tragedija? Poglejmo še malo izhodišče. Vsakemu od nas gre verjetno na bruhanje, ko vidi tale simbol, kljukasti križ, svastiko. Ampak ali ste vedeli, da se je ta simbol uporabljal že zdavnaj prej, preden je sploh nastala nacistična Nemčija? Pa veste, kje se je uporabljal potem, ko je prišel z Daljnega vzhoda? V Rusiji, gospe in gospodje, po oktobrski revoluciji. In v resnici kljukasti križ pomeni socializem, pomeni socialista, dva, ki sodelujeta med seboj – SS in teptata vse pred seboj. To je govorila takrat teorija. Če kdo ne verjame, gospe in gospodje, je tole knjižica Rdeče armade, tiste zmagovite, bi vi rekli, v drugi svetovni vojni. In ne boste verjeli, na katerem znaku je. Na kljukastem križu. Ste to vedeli? Niste vedeli. Ker tega se pa v šolah pri nas ne učijo otroci. Zaradi tega ker oboji so bili socialisti. Če ne veste tega, recimo pogledjte tukaj, srp in kladivo, še en tak lep simbol. Ta je pa iz nemške nacistične Nemčije, in sicer od NSDAP iz leta 1934, lepo srp, kladivo pa kljukasti križ. To je ta problem, s katerim se mi soočamo. Kaj je bila v resnici tragedija druge svetovne vojne, o kateri govorim, in kaj je slovenska tragedija? Tole. Tale karikatura pove več kot tisoč besed. Dva socialisti, ki sta stopila s paktom Hitler-Stalin oziroma Ribbentrop-Molotov v sveti zakon in sta dve leti, od leta 1939 do 1941, bila najtesnejša sodelavca. Zaradi njiju je Evropa takole razpadla, zaradi njiju je razpadel cel vzhodni del, ker so ga napadli Sovjeti – o tem se pri nas nič ne govori – in z zahoda seveda nacisti. Ampak to so bili nacionalni socialisti, tile pa internacionalni socialisti. Oboji so bili pa socialisti. Ko bomo enkrat vsaj to že znali po domače razumeti in bomo sploh vedeli, o čem se pogovarjamo, ko gre za vprašanje vrednot, bo mnogo lažja ta naša naloga. In da ne bo kdo mislil, da tukaj Jugoslavije ali pa Slovenije ni zraven na nekem takem zelo nečastnem mestu, si pogledjmo še en seznam. To je seznam največjih zločincev 20. stoletja, ki jih obtožuje mednarodna skupnost za genocid, kot piše tukaj. Na prvih dveh mestih boste našli dva socialisti, se pravi Mao Cetunga pa Stalina in Hitlerja šele na tretjem mestu. Ampak potem boste našli tudi Tita na sedmem mestu, s 570 tisoč dokazanimi žrtvami, nekatere

ocene pravijo tudi čez milijon. Številka 570 je na poročilu Rankoviča, ki je povedal, da so likvidirali toliko in toliko ljudi. Kako so pa potekale te likvidacije – za tiste, ki ne veste, zakaj je to tragedija za Slovenijo, si preberite, lahko vam pa tudi preskrbim, je pa na internetu objavljen, tudi po Facebooku se je širil zadnjič en prikaz, poročilo, originalno, s podpisom, štampiljko, nekega partizanskega komandanta z začetka leta 1942, kako so junaško ubili eno mlado mamico in štiriletno hčerko. Zraven piše Smrt fašizmu svoboda narodu. In s tega pride tisto, kar je problem. Tukaj lahko še malo, kdor želi uživati v rdeči barvi, naj malo uživa v teh rdečih barvah socializma, največjih zločincev. Potem pa preidemo na Slovenijo. In kaj je bil problem v Sloveniji? Do leta 1942 nihče ni izvajal kakršnegakoli upora proti tistim, ki so izvajali zločine. To je bil problem. Tiste, ki so se realno uprli nacistom, ko so vdrl v Jugoslavijo, so odstranili sami, tukaj je bila pa ustanovljena, ne boste verjeli, protiimperialistična fronta za boj proti Angliji, Franciji in Ameriki. Ta drugi del imena vam mogoče ni znan, ampak to so me učili še v gimnaziji, v socializmu, v Kranju. Takrat je bilo še toliko svobode, da so nas to še učili. Danes tega na nobeni gimnaziji, kolikor jaz vem, več ne učijo. Vsaj meni ni znano, da bi. Danes se govori, da je bila ustanovljena osvobodilna fronta takrat. Ja, seveda, ne! To je bila kolaborantska fronta za boj s socialisti, nacisti in pač takrat njihovimi najtesnejšimi zavezniki, ruskimi internacionalnimi socialisti za boj proti demokratičnemu svetu. In to mi danes slavimo kot praznik, ne? Če kdo slučajno tega ni vedel. To je problem, ko se pogovarjamo o vrednotah. Ker gre za sam temelj vrednot, iz katerega pa potem izhajajo tudi številni vzvodi oblasti in številni vzvodi moči.

In to nerazumevanje, gospe in gospodje, nas dela tako neučinkovite in nas dela tako neproduktivne in slabe v modernem globaliziranem svetu, da nas prehitvajo države, kot so Poljska, Slovaška, Češka, pa vse tiste, pred katerimi smo bili nekoč za ve kot dvakrat. To je ta problem, o katerem bi se morali enkrat zediniti. Da je vsak zločin zločin. Da ni mogoče ničesar opravičevati ne z enim, ne z drugim, ker je resnica drugačna, kot se pri nas ves čas prikazuje. To je problem.

In ko enkrat damo konec druge svetovne vojne na stran – ostane kaj? Dogajanje po drugi svetovni vojni. Takrat ni bilo več nobene vojne, ni bilo več ničesar. Bil pa je zločin. Toliko pobitih, kot jih leži v Sloveniji, jih ne leži razen na poljih Pola Pota, na poljih smrti nikjer na svetu. Tako veliko število glede na število prebivalcev. Nekateri govorijo o izročilu, pridobitvah, tekovinah revolucije. Oprostite, gospe in gospodje, 600 jam v Sloveniji je polnih pridobitev, tekovin in izročila te revolucije. In sramota za Slovenijo je, da tega ne uredi. In tega se ne da urediti z zakonom. Potrebna so dejanja. Dejanja, ki bodo utemeljena na iskrenem sprejemanju evropskih vrednot.

Dejanja, ki bodo hkrati omogočila, da se primerno in pietetno uredi preteklost in hkrati omogoči in sprosti hitrejši razvoj. Kajti monopoli, ki se vlečejo od prej, obstajajo še danes in dušijo, dušijo naš razvoj. In pomanjkanje vrednot, tega iskrenega sprejemanja evropskih vrednot je razvojna cokla. Zato je to, o čemer danes govorimo, temeljno razvojno vprašanje. In kako veliko je nerazumevanje v tem državnem zboru, ko gre za te stvari, pa čisto za konec še en prikaz enega problema.

Glejte, v tem parlamentu se zelo pogosto pojavljajo zadnje čase nekateri s sliko Che Guevare. Che Guevaro sem omenil tudi zato, ker je celotno državno vodstvo sedelo na državni proslavi pod sliko Che Guevare. Kdo je pa on sploh bil, gospe in gospodje? Ali veste to? Gospe in gospodje, Che Guevara je ustanovil koncentracijska taborišča za geje, če kdo ne ve, za homoseksualno usmerjene in jih je lastnoročno pobijal. Pobil je okoli 2 tisoč otrok in je kriv za smrt okoli 17 tisoč ljudi. Poleg tega je bil znan po požigu knjig, to je točno isto, kot so počeli nacisti v Nemčiji. Bil je znan po tem, da je izjemno žaljivo govoril o črnih ljudeh, ljudeh afriške rase, jih je imel za manj vredne, kar je mimo grede spet značilnost nacistov, poleg tega pa je prepovedoval zahodno glasbo. In s tem človekom se danes nekateri mladi sprehajajo okoli. Mislim, super. Pa še nekaj citatov, ki naj vam dajo misliti, kaj se pri nas vse proslavlja, recimo tudi v tem državnem zboru. "Revolucionar mora postati hladna ubijalska mašina, ki jo mora motivirati čisto sovrašтво." Che Guevara. "Rad bi priznal, rad imam ubijanje. Vzljubil sem ubijanje." Che Guevara. Kriv za 17 tisoč izvensodno pomorjenih ljudi. In tega se slavi, ne? Che Guevara. 2 tisoč mladoletnih oseb na njegovi vesti. Pa še kakšna njegova zelo zanimiva izjava: "Da se vzpostavi socializem, morajo reke krvi teči. Zmaga socializma je vredna tudi milijonov milijonov atomskih žrtev." Potem pa lahko še kakšno, če kdo dvomi, kar sem prej povedal, recimo bom dobesedni prevod, pa naj mi bo oproščeno, uporabil: "Črnih je nedorasel in zapravlja svoj denar za neumnosti in pijačo, medtem ko Evropejec organiziran in inteligenten." Če to ni rasistična izjava, potem jaz ne vem, kaj je. In kdor skače s takim človekom okoli, naj si prebere tole, tega rajši ne bom jaz prebral. Saj to je na internetu objavljeno na mnogih spletnih straneh in upam, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Tu gre za simbolno raven v tem parlamentu, v tej stavbi. Ko gremo ven, bi se morali zediniti vsaj o tem, da naj stoji pred parlamentom simbol slovenske osamosvojitve, spomenik slovenske osamosvojitve, spomenik žrtvam, vsem, ki so dali življenje za samostojno Slovenijo, ne pa spomenik zločinu in genocidu. Ne spomenik tistim rabljem, ki so krivi za smrt celega voza dojenčkov, ki gotovo niso nikomur storili nič slabega in so jih pustili izstradati na vročem soncu v Ormožu. To je tisto, kar stoji tam čez in tehta menda 20 ton. 20 ton čistega

zla, gospe in gospodje! Mimogrede – ali ste vedeli, da je ta spomenik narejen iz zvonov cerkva, tistih, ki so bile protipravno porušene med vojno in po 2. svetovni vojni. To, gospe in gospodje, je pa Slovenija. In to tujci vedo. In kar še sami s svojim ravnanjem vsi tisti, ki ne sprejemajo iskreno evropskih vrednot, opozarjajo na to, poudarjajo te probleme, se vse to konča s tem, da Slovenija ne uspe uveljavljati ne svoje politične vloge, ne svojega ekonomskega potenciala, ne svojega razvojnega potenciala, tako kot bi ga lahko. In zaradi tega, gospe in gospodje, se pojavi tisto novo dejstvo, ki ga ta vlada noče videti, da so nas prehiteli že dobesedno vsi. Mi gremo pa po poti Grčije. To je pa problem Slovenije, gospe in gospodje! Zato je vprašanje vrednot temeljno razvojno vprašanje.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovana državna sekretarka, gospa Tina Breclj, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Danes se ponovno pogovarjamo o podpori Resoluciji Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu, ki smo jo v Državnem zboru podrobno obravnavali že pred šestimi leti. Natančneje, Državni zbor je 22. oktobra 2009 že sprejel deklaracijo o seznanitvi z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu, zato ne vidim razloga, da bi morali o omenjeni resoluciji odločati še enkrat.

V Poslanski skupini DeSUS ocenjujemo, da v teh letih ni prišlo do kakršnihkoli novih okoliščin, da bi moral Državni zbor spremeniti svojo odločitev, saj je bila takratna odločitev, torej 22. oktobra 2009, legitimna in dovolj dobro pretehtana. Dejstvo je, da Evropski parlament sprejema mnogo resolucij, pa jih države članice Evropske unije v nacionalnih parlamentih ne potrjujejo še enkrat. Mar to pomeni, da bomo po novem sprejemali vse resolucije Evropskega parlamenta še enkrat? Samo za ilustracijo. Evropski parlament je na zadnjem zasedanju v Strasbourgu sprejel več kot 40 resolucij. Ali predlagatelj meni, da bi jih morali sprejeti tudi mi v tem državnem zboru? Poudariti želim še to, da Demokratična stranka upokojencev Slovenije in poslanci Poslanske skupine Desus spoštujemo Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu.

V Poslanski skupini Desus smo se odločili, da pri tej točki dnevnega reda ne bomo razpravljali. Z resolucijo smo se seznanili že leta 2009 in jo spoštujemo. Ne želimo pa sodelovati v nepotrebnih ideoloških razpravah, ki jim bomo zagotovo pričla v naslednjih urah. Predlagam, da

se raje zamislimo o tem, zakaj smo danes Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah namenili le štirideset minut razprave, o tej resoluciji pa bomo razpravljali kar štiri ure in petinštirideset minut, in to ne glede na to, da smo postopek zaključili že na matičnem delovnem telesu.

Za dodatno primerjavo naj samo še povem, da smo Zakonu o fiskalnem pravilu namenili pet ur in petindvajset minut razprave, Strategiji o upravljanju z državnim premoženjem pa štiri ure in petdeset minut razprave. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ja, res je, ob tako pomembni seji Državnega zbora, ki smo jo imeli v tem tednu, ob tako pomembnih odločitvah, ki smo jih sprejeli, še namenimo zadnje štiri ure aktu o resoluciji, ki smo jo pripravili in sprejeli leta 2009. In nekateri trdijo, da če tega ne bomo sprejeli, bomo gospodarsko in ne vem še kako zaostali. Zanimivo. Ampak treba je vendarle nekaj povedati tudi o tej resoluciji.

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu nima, spoštovani, pravne zavezujoče veljave. Ta dokument lahko razumemo kot priporočilo, kako se naj države soočijo s preteklostjo. Ta dokument, govorim o resoluciji, so pripravili evropski poslanci in ga sprejeli v Evropskem parlamentu z navadno večino in tudi, res je, z glasovi vseh slovenskih poslank in poslancev. Slovenska evropske poslanke iz takratne skupine Alde, ki je v svoji skupini sodelovala pri pripravi tega dokumenta, je za enega izmed slovenskih tabloidov ali tednikov povedala, da je ta resolucija v bistvu darilo tistim predstavnikom konservativnih in pa tudi nacionalističnih strank, ki prihajajo iz republik nekdanje Sovjetske zveze in držav nekdanjega vzhodnega bloka in so bile v različnih oblikah pod sovjetsko okupacijo. Gre za enega najbolj kompromisnih dokumentov Evropskega parlamenta, s katerim so parlamentarci hoteli zadovoljiti zelo različne politične interese. Državni zbor pa je ta pravno neobvezujoči akt obravnaval že leta 2009, sprejel deklaracijo in z njo smo dobili tudi seznanitev z vsebino te resolucije. V tej deklaraciji zaradi zgodovinskih dejstev, ki jih je Jani prej povedal, pa je zapisano, citiram: "Ker v skladu z resolucijo noben politični organ ali politična stranka nima izključne pravice do razlage zgodovine in ker se uradnih političnih razlag zgodovinskih dejstev ne bi smele vsiljevati z večinskimi odločitvami v parlamentih, Državni zbor poudarja, da spoštuje razlike in poudarke, ki jih glede ocene polpretekle zgodovine izražajo posamezne stranke,

poslanske skupine ter poslanke in poslanci. Posebej pa poudarja, da je Državni zbor zaradi tega, da zgodovine ne bi ocenjevale stranke in politiki, že v letu 1995 naročil in sprejel znanstveno poročilo skupine dvanajstih zgodovinarjev, Ključne značilnosti slovenske politike v letih 1929–1955 kot prispevek k objektivizaciji tega časa. Državni zbor s seznanitvijo z resolucijo izraža spoštovanje do vseh žrtev totalitarnih režimov in hkrati poudarja, da je v svojem delovanju po letu 1990 Republika Slovenija storila že veliko za to, da se popravijo krivice, ki so bile državljanom in državljanom Slovenije storjena v obdobju od leta 1945 do leta 1990. Posebej s sprejemom predpisov, ki so omogočali popravek krivic političnim zapornikom, obsodbo povojnih pobojev, odkrivanje in ureditev prikritih grobišč, protipravno pobitih oseb, vračanje povojnih krivic in odvzetega premoženja in mnogimi drugimi dejanji. Pri tem poudarja, da je to lažje storila zato, ker je bil njen prehod v demokratični politični sistem parlamentarne demokracije uveljavljen z večinsko voljo državljanov in državljanov po pravni poti in brez nujnosti nasilnih sprememb, kar je bilo mogoče, ker so se tudi znotraj eno partnerskega sistema postopoma že povojni čas in posebej v 80. in 90. letih uveljavljale demokratične spremembe, ki so to omogočale. Državni zbor Republike Slovenije bo storil vse, da se bo Republika Slovenija razvila in uveljavila kot demokratična, pravna in socialna država, v kateri bo posebna skrb posvečena varovanju človekovih pravic in svoboščin, in si prizadeva, da se tragična dejanja in delitve med 2. svetovno vojno in v času enopartijskega socialističnega sistema po njej ter njihove posledice pomnijo kot zgodovinska dejstva, ki naj ne povzročijo novih delitev nasprotovanj in sovraštev." Konec citata. Se opravičujem, ker je bil malo daljši, ampak takšna so dejstva. Predlagatelji te točke se s takšno deklaracijo ne strinjajo. Pa me zanima, spoštovani, kaj je tako spornega v zapisu deklaracije, ki jo je v bistvu z navadno večino sprejel takrat parlament. Ali je sporno to, da je v deklaraciji izraženo spoštovanje do vseh žrtev totalitarnih režimov? Ali je sporno to, da si želimo demokratični razvoj in uveljavitev pravne in socialne države, spoštovani? Ali je mogoče sporno to, da je posebna skrb posvečena varovanju človekovih pravic in svoboščin? Ali pa je sporno to, da se tragična dejanja in delitve med 2. svetovno vojno in v času enopartijskega socialističnega sistema po njej ter njihove posledice pomnijo kot zgodovinska dejstva, ki naj ne povzročijo novih delitev, novih nasprotovanj in novih sovraštev? Ali je to vse sporno, kar v tej deklaraciji piše?

V pripravi deklaracije smo si pridobili tudi pregled, kako so se članice Evropske unije odzvale na to resolucijo in kako so jo obravnavali v nacionalnih parlamentih. Večinoma tako, kot ravnajo običajno z vsemi temi resolucijami, ki niso pravno zavezujoče.

Tudi tiste države, zaradi katerih je bila ta resolucija sprejeta v Evropskem parlamentu, je niso sprejemale, ampak so se z njo samo seznanile. Praviloma po odborih, redkeje pa na plenarnih zasedanjih. Ker smo v zadnjem času imeli 70. obletnico osvoboditve in zmage nad nacifašizmom se namesto objektivne podobe 2. svetovne vojne in partizanskega gibanja v Sloveniji spet krepijo težnje po razvrednotenju partizanskega boja in prikazovanju narodnoosvobodilnega boja predvsem kot boja za komunistično oblast, ne pa kot borbe za osvoboditev izpod okupatorjev. Medtem ko se sodelovanje domačih gibanj in oboroženih informacij z okupatorji želi v prvi vrsti prikazati kot prizadevanje za ohranitev veljavne družbene ureditve, čeprav vemo, da je takšno sodelovanje z okupacijsko oblastjo na mednarodni ravni poimenovano kot nesporno deklarirana oblika kolaboracije z okupatorjem.

Predstavniki Zveze združenih borcev za vrednote NOB so bili če se spomnite, na obletnici pri izkrcanju v Normandiji. Tam so bili, ne boste verjeli, kot predstavniki zavezniške vojske, ki je premagala nacifašizem. Tega zgodovinskega dejstva nobena resolucija in nobeno politiziranje ne more spremeniti. Ob 70. obletnici osvoboditve pa mi v tem parlamentu zopet govorimo o stvari. Spravna slovesnost je bila, gospe in gospodje, 8. julija 1990 že v rovu, kjer sta jo izpeljala takratni predsednik predsedstva Republike Slovenije gospod Milan Kučan in ljubljanski nadškof in metropolit dr. Alojzij Šuštar. Dala sta za moje pojme zgled etičnega in moralnega ravnanja. Žal tega pravnega dejanja pa nekatere stranke, žal predvsem desne politične provenience ne priznavajo. Tudi zato, da lahko vsake toliko časa zanetijo neko ideološko razpravo predvsem z izkrivljanjem slovenske polpretekle zgodovine. Prizadevanje za pomiritev in pravno spravo pa razumejo kot priložnost za politično obsodbo partizanskega gibanja, kot celote in ne le njegovih posameznih nasilnih, pravno nesprejemljivih in z današnjimi vrednostnimi merili zločinskih dejanj.

Drugo, žal nedokončano pravno dejanje se je odvijalo tudi tu v tem parlamentu, če se spomnite, v tako imenovani Pučnikovi komisiji. Ustanovljena je bila preiskovalna komisija o povojnih množičnih pobjah, kljub temu da lahko rečemo, da je bila njena ustanovitev utemeljena, pa se je kasneje pri njenem delu izkazalo, da metodološko njeno delo v celoti ni potekalo takrat korektno. Ne glede na to pa je treba priznati, da je bilo zbrane veliko dokumentacije, zbrano je bilo veliko mnenj zgodovinarjev ter prič, ki so prišle na zaslišanje. Žal pa ta dokument ni bil sprejet in tako je tudi s tega vidika ostala ena velika praznina, predvsem pa možnost, da se znova in znova vračamo k oceni, da slovenska oblast ni sprejela nekega konkretnega dokumenta o obsodbi izvensodnih pobjah.

In tretjič, že leta 1997 je bila ustanovljena komisija Vlade Republike Slovenije za izvajanje zakona o popravni krivic. Socialni demokrati menimo, da je poprava krivic potrebna, vendar se mora ta delati jasno in tudi nepristransko. Žal pa smo v preteklosti slišali, da je prav ta komisija praviloma ugodila vsem prošnjam. Ob tem se sprašujemo, ali je lahko komaj rojeni otrok disident. Ali je lahko vsak, ki je bil s politično intonirano sodbo obsojen zaradi navadnega kriminala, že žrtev sistema. Slovenska odškodninska družba pa je neposredno brez kakršnegakoli nadzora izvrševala vse te sklepe komisij, danes to dela SDH. Ali je to pravično ali je to pravno dejanje?

In četrtič. Veste, da imamo Inštitut za narodno spravo. Rezultat – velik vprašaj. Socialni demokrati smo povojne izvensodne poboje obsodili, in to leta 1995 v Slovenj Gradcu na strankarskem kongresu. Aktivno in konstruktivno smo sodelovali pri zakonodaji o popravni krivic, pa tudi urejanju grobišč. Nobenih pomislekov namreč nimamo, da se uredijo dostojni pokopi in grobovi vseh žrtev, posamično ali skupinsko, ali da se uredijo grobnice ali pa tudi kostnice. Korektno pa bi bilo, da se pošteno in objektivno razišče ter zapiše, kdo so žrtve in kako je do njihove smrti prišlo. Kajti tudi na strani zavezniške in partizanske vojske ter njenih simpatizerjev in sodelavcev so bile žrtve, ki so jih zadali okupatorjevi sodelavci, tako imenovani kolaboranti. Mnogi so zaradi kolaborantov in zaradi sodelovanja v osvobodilnem boju proti okupatorjem padli pod streli ali bili žrtev mučenja v zaporih smrti. Mnogo sorodnikov teh žrtev ne ve, kje bi se jim lahko poklonili ali pa to naredijo ob spominskih obeležjih. Žal so bile te žrtve na obeh straneh. Ne le vojaško osebje, ampak tudi civilni. Žal!

Pa tega danes, spoštovane in spoštovani, ne moremo spremeniti, lahko pa opominjamo, da si teh grozot enostavno ne želimo več, ne v Sloveniji in ne drugod po svetu. Socialni demokrati smo se s to resoluciji seznanili že leta 2009, sprejeli pa smo, kot sem že dejal in tudi prebral en citat, deklaracijo. Ponovno vlaganje te resolucije vidimo, ne mi zameriti kolegi z desne, kot politično izsiljevanje in recikliranje ideoloških tem tam, kjer ni nič skupnega s pravnimi dejanji, razen da se vedno znova in znova ustvarjajo pogoji za okoliščine, da do pravnih dejanj žal ne more priti. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitevjo stališč poslanskih skupin. Najprej prehajamo na splošno razpravo poslank in poslancev k predlogu resolucije. Prva pa ima besedo predstavnica predlagateljica gospa Eva Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Sedaj smo slišali stališča vseh poslanskih skupin in moram reči, da se v prav ničemer ne spreminjajo od tega, kar smo poslušali na Odboru za pravosodje in dan prej na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti. Celo več. Morda je v nekaterih razpravah oziroma v nekaterih stališčih bilo zaznati celo kanček več sovražnega govora ali pa sovražne nastrojenosti do Resolucije Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih. Ampak najprej naj pojasnim, zakaj smo se v Slovenski demokratični stranki odločili, da ponovno v Državni zbor vložimo resolucijo Evropskega parlamenta. Ne iz razlogov, ki so jih tukaj naštevili poslanci koalicije, ne iz teh razlogov. Niti najmanj pa ne iz razlogov lustracije, lustracijskih elementov. Ampak o tem bom rekla več kasneje. Smo pa to resolucijo ponovno vložili v Državni zbor zaradi tega, ker menimo, da je ob 70. obletnici konca 2. svetovne vojne in ob 20. obletnici genocida v Srebrenici sedaj pa res skrajen čas, da storimo ta enoten zlasti pa zrel, res zrel korak, civilizacijski korak, da vsi skupaj obsodimo vse tri totalitarizme in avtoritarne režime, ki so grobo kršili človekove pravice in temeljne svoboščine. In ravno Slovenija je tista država, kjer smo trpeli pod vsemi tremi totalitarizmi, pod fašizmom pod nacionalsocializmom in komunizmom, zato bi bilo prav, da bi si enkrat pogledali v oči in iskreno rekli: res je, zakaj ne bi storili tega koraka, zakaj ne podpreti resolucije Evropskega parlamenta, ki so jo, mimogrede, podprli prav vsi slovenski evropski poslanci v Evropskem parlamentu. Ampak takrat so tako ravnali, zlasti tisti iz levice so tako ravnali zaradi tega, ker jih je budno spremljala evropska javnost. In seveda bi bilo precej čudno, če bi nasprotovali takšni resoluciji, ki ima en sam namen – potrditi osnovne civilizacijske norme. Čudno bi jih gledali. Ampak ko so ti ljudje prišli domov, je ena izmed poslank Evropskega parlamenta takrat, ki je glasovala za to resolucijo, potem dejala v domačem varnem okolju, s podporo večinskih medijev, da je ta resolucija navadno skrupucalo. Toliko o integriteti, toliko o zavesti, o kateri govorite.

Slovenska demokratična stranka je resolucijo vložila izključno z enim namenom, da se slovenska politika končno poenoti pri teh vprašanjih. Res je, prvič smo resolucijo Evropskega parlamenta v Državni zbor vložili v mesecu oktobru leta 2009. To je približno, mislim da, šest mesecev, pol leta po tistem, ko je bila resolucija sprejeta v Evropskem parlamentu. Moram priznati, da sem takrat, pa tudi danes, morda danes še toliko bolj, res naivno pričakovala, da pa je trenutek dovolj zrel, da bo resolucija dobila podporo. Pa je ni. Resolucija ni dobila podpore, koalicija se je odločila, da bo glasovala proti. Še več. Namesto te resolucije je na nek način podtaknila deklaracijo, ki pa, moram reči, uvaja zelo selektiven pristop do obsodbe totalitarizmov. In tisto, kar je najbolj ključno, v deklaraciji ni

obsodbe totalitarizma, kar pa je ravno nasprotni namen, ki ga ima resolucija Evropskega parlamenta. Zato pravim, da je bila ta deklaracija preprosto podtaknjena, tako kot že ničkolikokrat, ko gre za takšne teme. Namesto da bi si, zopet bom rekla, pogledali v oči in končno rekli, če je bil zločin narejen, potem ga je treba obsoditi. In če se je vse to dogajalo v nekdanji skupni državi, potem je treba to obsoditi.

Kasneje bomo mogoče šli še bolj v detajle, kaj je komunizem kot takšen bil in da je bil absolutno tudi v Sloveniji oziroma v bivši Jugoslaviji totalitarren.

Že zadnjič sem ob predstavitvi stališča poslanske skupine glede povojne morije povedala, da mora biti država sposobna enotno obsoditi bolečo zgodovinsko izkušnjo. Da moramo kot zreli politiki, zlasti tisti, ki ste na novo v tem državnem zboru, kjer se od vas resnično pričakuje, da bo nek drug pogled na neke določene zadeve, zlasti pa na tiste, ki so obče civilizacijske, da boste vedeli, če gre za neko normo, ki bi morala biti vsem nam skupna, ki predstavlja evropske vrednote, pa še kakšne druge, ki predstavlja civilizacijske vrednote, da boste pač ravnali drugače, kot so ravnali vaši predhodniki. Ampak ne ravnate čisto nič drugače. Ampak to je še huje, ker prodajate se pa za nekaj, kar v resnici niste. V ta parlament ste prišli s tezo po višjih etičnih moralnih standardih, kar vključuje tudi spoštovanje človekovih pravic, spoštovanje človeškega dostojanstva in tudi spoštovanje oziroma odnos do osnovnih civilizacijskih norm. Pod to tezo ste prišli v Državni zbor. Danes boste pa ravno sami sebe zanikali, proti glasovali, proti tem lastnim vašim tezam, ki jih imate v resoluciji Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih. Skratka, slovenska država, zlasti pa vseh nas 90 poslancev, ki sedimo tukaj, bi morali biti že enkrat sposobni obsoditi komunistični režim in povojno revolucijo. Komunistični režim in povojno revolucijo. Tako kot je storil to tudi Evropski parlament, kot že rečeno, z vsemi slovenskimi evropskimi poslanci. In to bi morali obsoditi vsi predstavniki ljudstva v okviru nekih ustavnih pristojnosti. To je v okviru kateregakoli formalnega akta. In resolucija Evropskega parlamenta, spoštovane kolegice in kolegi, se zdi kot najbolj priročna za takšno stvar in ni v ničemer sporna. Ni v ničemer sporna. V Evropskem parlamentu so zanjo glasovali poslanci predstavniki Alde, če se ne motim, Stranka modernega centra sodi ravno pod njihovo okrilje v Evropskem parlamentu. Pa še kakšna druga stranka, ki bo danes tudi glasovala proti tej resoluciji. In kolikor jaz vem, so tam celo zelo goreče potrjevali to resolucijo v Alde. Ampak danes ste proti, verjetno boste morali komu kaj pojasniti tudi na evropskem parketu. Ampak zakaj ne podpremo resolucije Evropskega parlamenta enotno? Zakaj? Zaradi tega, ker za slovensko politiko na nek način velja, in to se danes vidi, ne samo danes, ampak to je simptomatično vedenje politikov v Sloveniji,

da desnica obsoja vse totalitarne režime in tudi pravi, da je treba pokopati vse mrtve, ne glede na to, kateri strani je življenje pripadalo. Levica ali pa večina politikov s strani leve, in to ne govorim na pamet, ampak to govorijo vaše besede tudi danes izza zagovornice, verjetno še v razpravi v nadaljevanju pa že v mnogih razpravah prej, pa obsoja fašizem in nacizem, kar je seveda prav, ampak ko govorimo pa o komunizmu, te obsodbe ni. Te obsodbe ni. In ko govorimo o žrtvah komunizma, se jih navadno samo relativizira.

Ampak spoštovane kolegice in kolegi, zločinov zoper človečnost, kršitev človekovih pravic pač ni mogoče razlikovati glede na to, v imenu katerega totalitarizma so bile storjene. Obsodba mora biti jasna in mora in ne kakorkoli diskriminatorska. Odsotnost takšne obsodbe pa lahko pomeni le eno: pomeni, da vam je figo mar za človekove pravice v resnici, čeprav res je, besede govorijo svoje, dejanja pa spet nekaj drugega. Ampak ta odsotnost obsodbe lahko pomeni le tiho odobravanje zločinov in kršitev človekovih pravic, kar pa je najnevarnejša okoliščina. To pa res, najnevarnejša okoliščina – to pravijo tudi sociologi – da se kakršnakoli oblika totalitarizma ponovi. Če tega ne obsodiš ob pravem času, potem se vrne kot bumerang nazaj. In seveda ni bilo treba dolgo čakati za nekatere primere. Zgodili so se ne tako dolgo nazaj, 20 let nazaj v Srebrenici.

Dejstvo je torej, da Državni zbor do zdaj še nikoli ni bil sposoben enotno z nekim formalnim aktom obsoditi vseh treh totalitarizmov. Pa se lahko sklicujete na deklaracije, ki so bile tukaj sprejete, pa na ne vem kakšne zakone, pa na ne vem kaj. To ne odtehta tega, da ne podprete takšne resolucije. Ne more odtehtati. Tukaj gre samo za iskren odnos do tega, ali meniš in čutiš, da je prav, da obsodiš zločin ali pa preprosto nekoga in sistem ščitiš. Zakaj, si boste znali sami odgovoriti. Ampak privilegiji mnogih lahko govorijo tudi to zgodbo, pa ne vaših, ne govorim zdaj o vas, ampak o sistemu, ki ga pogledamo širše. Zato ni nikoli obsodbe teh zločinov. In z deklaracijo tega ne morete storiti. V Slovenski demokratiški stranki torej predlagamo, da Državni zbor podpre prizadevanja Evropskega parlamenta po obsodbi vseh treh totalitarizmov. Jaz osebno sem verjela, da bo z drugačno sestavo to možno doseči, da je vendarle nastopil ta zrel korak, da to vsi skupaj storimo, pa sem se zmotila. Ampak mogoče bomo imeli v prihodnje še kakšno možnost, da to vsi skupaj popravimo.

Zdaj pa mi dovolite, glede na to, da skorajda ni bilo govora, razen s strani nekaterih posameznikov do zdaj o sami vsebini resolucije, da preberem tiste ključne točke resolucije, ki jih koalicijske stranke in Zavezništvo Alenke Bratušek in Združena levica ne podpirajo.

Zakaj poslanci Evropskega parlamenta menijo, da je bilo treba sprejeti resolucijo? Ker so jo pač sprejeli in sprejeli so jo vaši politični prijatelji, sopotniki iz strank, ki ji vi pripadate, mi

pripadamo tudi na evropskem nivoju. Skratka, poslanci Evropskega parlamenta menijo, da je bilo treba sprejeti resolucijo zaradi tega, ker noben politični organ ali politična stranka nima izključne pravice do razlage zgodovine, in ker ti organi in stranke ne morejo trditi da so objektivni. Temu vi nasprotujete. Govorite sicer, da politika ne more in ne sme razlagati zgodovine, ampak temu preprosto nasprotujete. Hvala, gospod Battelli. Temu torej poslanci koalicije nasprotujete. Če ima kdo kakšen odgovor na to, potem naj mi ga poda v nadaljevanju, ampak dvomim, dvomim.

Naprej. Ker je osrednji cilj procesa evropskega združevanja zagotoviti, da se spoštujejo temeljne pravice in načela pravne države. Vi ste proti temu. Jaz tudi vem, zakaj ste proti. Ker se to vidi na različnih nivojih delovanja, zlasti pa v sodstvu, ker imamo problem s pravno državo in vladavino prava. Ampak vi ste pač proti. Nadalje. Ker je treba ohraniti spomin na tragično preteklost Evrope, da se počastijo žrtve, obsodijo storilci in položijo temelji za spravo, ki bo temeljila na resnici in spominov. Vi ste proti temu. Verjetno vas moti obsodba storilcev, mogoče. Ali pa to, da sprava se lahko začne ali pa lahko do nje pridemo le, če temelji na resnici in spominu. In ne na neki enoznačni zgodbi, ki se je leta in leta govorila v javnosti. Ker se v drugih stvareh pač ni smelo govoriti, ker smo pač živeli v enopartijskem sistemu. To je dejstvo. In če je enopartijski sistem, kjer je bila ena sama stranka, ki je seveda vse nadzirala seveda samo zato, da je obdržala lastno oblast in privilegije, samo zato, potem je verjetno to bil nedemokratičen sistem, verjetno je bil totalitaren sistem. Totalitaren sistem. Potem pa smo nekako prišli res v demokratični sistem, ampak bolj navidezen demokratičen sistem. Žal. To je vidno danes. Navidezna demokracija, se temu reče. Res smo prišli iz enopartijskega, enostrankarskega sistema v večstrankarskega, ampak to je bilo pa skoraj da vse. Celo zelo dobro razvito strankarsko življenje imamo, vsako leto vznikne neka nova stranka, to je mogoče celo v nekem momentu dobrodošlo, največkrat pa ne, ker povzroča probleme in težave in zato tudi v gospodarskem smislu smo, kjer smo. Smo, kjer smo, ker se večina levih politikov ukvarja izključno sama s saboj ali pa z mandatom Janeza Janše.

Naslednje. Ker je bilo v totalitarnih in avtoritarnih režimih 20. stoletja v Evropi preganjenih, zaprtih, mučenih in ubitih na milijone žrtev – vi se s tem ne strinjate. Mogoče zaradi tega ker smatrate, da ima Evropa neko svojo zgodovino in svoj vrednostni sistem, na drugi strani pa Slovenija očitno svojo zgodovino in svoj res edinstven vrednostni sistem. Ampak to govorim o politikih, ne o ljudeh. Ti že vedo, kaj je pravičen prav in pošten vrednostni sistem, govorim pa o politiki. In se bo treba malce v tem smislu zazreti tudi vase.

Naprej. Ker je bilo v totalitarnih in avtoritarnih režimih 20. stoletja v Evropi

pregnanih, zaprtih, mučenih in ubitih na milijone žrtev. Ker je bil nacizem glavna zgodovinska izkušnja zahodne Evrope in ker so v srednje in vzhodnoevropskih državah izkusili tako komunizem kot nacizem. Ker je treba spodbujati razumevanje za dvojno diktatorsko zapuščino teh držav. Če ugibam, kaj vas moti v tem stavku, mogoče bom celo zadela, ker pač temu nasprotujete. In če ugibam, potem bi rekla, da ne morete razumeti dvojne diktatorske zapuščine teh držav. Ampak to je pač vaš osnovni problem, to bistvo, ki prihaja iz vas, to je ključni problem, zato vi ne podpirate te resolucije, ker ne uspete priznati nekih osnovnih tudi zgodovinskih dejstev. Ker si ne uspete priznati, ker si že generacije ne uspejo tega priznati oziroma politične generacije, politične generacije. Ljudje marsikaj vedo, marsikaj povedo, kako pa je v politiki, tu pa je seveda zadeva malce drugačna. Ne se strinjati s tem, da je bil nacizem glavna zgodovinska izkušnja zahodne Evrope?! Kaj bi vi želeli pravzaprav, da piše v tej resoluciji? Naprej. Ker Evropa ne bo združena, če ne bo sposobna oblikovati enotnega pogleda na svojo zgodovino, če ne bo priznala nacizma, stalinizma ter fašističnih in komunističnih režimov kot skupne zapuščine in če ne bo izvedla poštenih in poglobljenih razprav o njihovih zločinih v prejšnjem stoletju. Tudi temu nasprotujete. Na odboru oziroma na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti smo opravili razpravo o tej resoluciji in zelo zanimivo je bilo, da so vsi po vrsti zatrjevali, da te resolucije ne podpirajo, tudi Vlada je bila zelo močna v svojih argumentih, zakaj resolucije ne morejo podpreti, ampak ko sem jih pa naravnost vprašala, kako bi ravnali s to resolucijo v Evropi, je bila pa tišina tudi na vladni strani. Ker tam je pač drugačna situacija, ker te tam spremljajo drugačni ljudje. Ker te tam spremljajo ljudje, ki so recimo podpisniki Praške izjave. Mogoče ali pa verjetno marsikdo za to izjavo sploh še slišal ni. In to je problem. In resolucija torej v točki K natančno pravi, da je treba opraviti poglobljeno razpravo o tragičnih dogodkih, ki so se zgodili v Evropi, da je potreben skupen napor in skupen boj vseh nas, da se upremo totalitarnim in avtoritarnim režimom. Vi pa ne želite poglobljene razprave.

Jaz sem se, iskreno povem, naveličala poslušati vedno istih izgovorov in argumentov, da je treba govoriti o prihodnosti, kaj da govorimo stalno o preteklosti. Nihče ne govori stalno o preteklosti. Opozarjamo samo na ključne stvari, ki niso bile storjene takrat, ko je bil čas za to, in sedaj se nam vračajo kot bumerang nazaj, kar je povsem normalno. Če ne razjasniš stvari, jih ne pojasniš, se nekoč vrnejo. In takrat je prepozno. To se dogaja sedaj nam in se nam bo še v večji meri v prihodnje. Tudi jaz sem za to, da je vsem nam bolje in lepše v tej državi, da mladi dobijo zaposlitev, da mladi imajo možnost, ker so izobraženi, da nekeje ustvarjajo in pokažejo to svoje znanje.

Ampak, žal, tukaj bom pa rekla, tudi zaradi tega, ker nismo stvari opravili takrat, ko je bil čas za to, imam danes takšne težave tudi na ekonomskem in gospodarskem področju. Lahko pogledamo širše in bomo videli, da so vzhodnoevropske države, ki so izšle iz komunizma, opravile takšno ali drugačno vrsto lustracije, ne bo se zgodilo, da boste videli na ulicah, v nekaterih mestih še, ampak po večini ne, kipe klavcev naroda. Pri nas pa imamo take kipe in jih častimo in poveličujemo še vedno. To je problem. Ta zavest, ki bi morala biti drugačna, ki bi morala biti resnično evropska zavest. Mi vsi skupaj smo se odločili, da bomo del evropskih narodov. In prav bi bilo, da bi to spoštovali ne samo državljanke in državljani, ker to delajo, ampak tudi politiki ali pa najprej politiki, ker politiki smo tisti, ki smo zgled, bi morali biti zgled ljudem tudi pri takšnih vprašanjih.

Naprej. Ker je z vidika žrtev vseeno, kateri režim jih je iz kakršnegakoli razloga prikrajšal za svobodo, jih mučil ali ubijal. Tudi tega ne podpirate. Tukaj pa ne potrebujem niti nobenega argumenta, ker sam stavek pove vse. Zlasti pa povedo vse žrtve, ki so izkusile ta teror. In to pove več kot 600 prikritih morišč pri nas v Sloveniji, ko je Slovenija dejansko prepredena s posmrtnimi ostanki ljudi.

Naprej. Zakaj je Evropski parlament sprejel to resolucijo? Zato, da izrazi spoštovanje do vseh žrtev totalitarnih in nedemokratskih režimov v Evropi in se poklanja vsem, ki so se borili proti tiraniji in zatiranju. Tega vi ne podpirate. Ne podpirate borbe proti tiraniji in zatiranju. Govorimo o beguncih, ki so velik problem, in to vprašanje bo treba urediti, ampak potem pa ne podprete tega, da se je treba pokloniti ljudem, ki so se borili proti tiraniji in zatiranju. Ampak to iskreno, da bi se poklonili, ne tako, da jih potem obenem še ideološko etiketiramo. Ampak iskreno, iz srca.

Naprej. Zato resolucija obnavlja svojo zavezanost miroljubni in uspešni Evropi. To je stavek, ki ga zelo rad pove tudi dr. Brglez v svojih nagovorih. Torej resolucija obnavlja svojo zavezanost miroljubni in uspešni Evropi, ki temelji na vrednotah, kot so spoštovanje človekovega dostojanstva, svoboda, demokracija, enakost, načela pravne države in spoštovanje človekovih pravic. To govori resolucija, ki je ne podpirate. Resolucija opozarja, da so se zadnji zločini proti človečnosti in dejanja genocida v Evropi dogajali še julija 1995 ter da je za boj proti nedemokratskim, ksenofobičnim, avtoritarnim ali totalitarnim idejam in težnjam potrebna stalna budnost. Še posebej si je potrebno zapomniti zadnji dve besedi: stalna budnost. Zakaj? Zato da se določene stvari ne ponovijo še enkrat. Zato je potrebna stalna budnost. In če je potrebna stalna budnost, to verjetno pomeni, da je treba o tem govoriti tudi v parlamentu. Vendar vi stalno odmikate stran to razpravo, vas ne zanima, vam je nepomembna, kar je pa omalovažujoče. Omalovažujoče do vseh tistih, ki so pa vendarle

izkusili trpljenje totalitarnih in avtoritarnih režimov. Resolucija poudarja, da je treba za okrepitev evropske zavesti o zločinih, ki so jih zagrešili totalitarni in nedemokratski režimi, podpirati dokumentiranje in pričevanja o nemirni evropski preteklosti, saj brez spomina ne more biti sprave. Se pravi, to pomeni, da moramo, če ne drugega, o tem razpravljati poglobljeno, zlasti pa odpreti vse arhive, ne pa jih zapirati, tako kot smo to storili v lanskem letu z zakonom o arhivskem gradivu, jih popolnoma odpreti in dati možnost zgodovinarjem, publicistom, novinarjem, vsem tistim, ki se ukvarjajo s to polpreteklo zgodovino, da opravijo svoje delo natančno, v veri, da bodo poiskali resnico. To je ključno – v veri, da bodo poiskali resnico. Lahko jo poiščejo samo tako, da imajo na razpolago vse vire, ne samo nekaterih, ki so jih imeli do sedaj, ne samo tistih, ki jih mogoče obravnava gospod Pirjevec pa gospod Repe, ampak tudi kakšni drugi viri, ki so bili do sedaj skriti nekje, in so še danes skriti, ker ste arhiv preprosto zaprli. Zakaj ste ga zaprli, mogoče kasneje več v nadaljevanju.

Naprej. Resolucija obžaluje, da se dvajset let po razpadu komunističnih diktatur v Srednji in Vzhodni Evropi v nekaterih državah članicah še vedno neupravičeno omejuje dostop do dokumentov – to je to, o čemer sem prej govorila – ki so pomembni za posameznike ali potrebni za znanstvene raziskave. Poziva vse države članice, naj si resnično prizadevajo za odprtje arhivov, tudi arhivov tajne politične policije. Se pravi tistih arhivov, ki jih je pri nas ostalo približno 20 %. 80 % arhivskega gradiva smo uničili. Kdo je dal navodilo, obvezno navodilo za to uničevanje arhivskega gradiva? To tudi piše, ampak tožilstvo se ne premakne, kljub temu da sem sama vložila ovadbo na tožilstvo in na policijo glede kulturnega genocida, ki se je zgodil, ko se je uničilo 80 % arhivskega gradiva. V nekaterih delih arhiva celo več, celo 95 %. In tukaj lahko na hitro naredim neko primerjavo. V Nemčiji recimo, ko se je razvedelo, da uničujejo arhivsko gradivo tajne politične policije, se pravi Stasija, se je na ulicah nemudoma zbralo več kot 100 tisoč ljudi. Veste zakaj? Zato da bi preprečili to uničevanje, ker gre pač za zgodovino naroda in za kulturni genocid, ker ljudje imajo pravico vedeti, kaj se je v nekem obdobju dogajalo. In če so bili to zločini, jih je na podlagi arhivskega gradiva pač treba razbrati. In veste koliko arhivskega gradiva je bilo uničenega v Nemčiji? 5 %. Tajne politične policije. In to še ni vse. Teh 5 % danes, znan je Gauckov inštitut, delajo rekonstrukcijo teh koščkov arhivskega gradiva. Se pravi, dobesečno koščke lepijo skupaj, teh 5 %. Zato ker se zavedajo, kako bistvenega pomena je to za narod. Pa ne samo za narod. Tudi širše, za vse nas, za celotno Evropo. Pri nas pa je vse nepomembno, vse brez zveze. Ampak za to je en sam razlog. Zato ker je treba ljudi ščititi. In sistem, ki je vse to povzročil, je treba ščititi, zato

ker se mnogi še vedno napajajo ravno iz tega zločinskega sistema. To je pač ključni problem.

Resolucija odločno in jasno obsoja vse zločine proti človeštvu in množične kršitve človekovih pravic, ki so jih zagrešili vsi totalitarni in avtoritarni režimi. Žrtvam teh zločinov in njihovim družinskim članom pa izraža sočutje, razumevanje in priznanje za njihova trepljanja. Temu verjetno ni več kaj dodati.

Bi pa mogoče za konec tega uvodnega dela kot predlagatelj spomnila samo še na nekaj. Že prej sem opozorila na besede iz resolucije pod točko 2, ki govorijo o zavezanosti miroljubni in uspešni Evropi, dr. Brglez, predsednik Državnega zbora je na temo zločinov zoper človečnost in kršitev človekovih pravic imel že kar nekaj govorov v tem državnem zboru. Ampak to so bili govori namenjeni izključno zločinom, ki so se zgodili na tujih tleh. Ampak da ne bo pomote, spoštovani gospod predsednik, hvala bogu, da ste te govore imeli, tako ste jih imeli na dan spomina na Srebrenico, govor ste imeli na dan spomina na holokavst, na našo pobudo ste potem spregovorili temu državnemu zboru ob spominu na armenski genocid. Mi smo vam hvaležni za to, da ste našo pobudo sprejeli in tukaj spregovorili. Govorili ste ob dnevu spomina na vse totalitarne in avtoritarne režime – prav tako na našo pobudo. In tukaj vse priznanje vam, ker ste naredili en pomemben korak, ki ga pa drugi predsedniki Državnega zbora niso zmogli. Takrat smo prvič ob 23. avgustu, dnevu, ki ga je prav ta resolucija postavila za dan spomina na žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov, spregovorili v Državnem zboru. Lahko ste omenili v teh govorih tudi kakšen dogodek, ki se je zgodil v slovenski zgodovini, v moriji po letu 1945, ampak nismo pa zaslišali obsodbe, jasne obsodbe, se pravi obsodbe komunističnega režima, in nismo slišali obsodbe povojne revolucije. Zlasti pa se ta Državni zbor nikoli ni poklonil žrtvam slovenske morije z minuto molka.

Vendar pa je treba še nekaj poudariti. V vseh teh govorih, ki jih je pred nami imel predsednik Državnega zbora, zlasti o zločinih, ki so se zgodili zoper človečnost v tujini, se je predsednik Državnega zbora skliceval prav na Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmu. Skliceval se je na resolucijo, ki pa je Stranka modernega centra, da ne omenjam drugih, ker je nepomembno, bolj je pomembno, da Stranka modernega centra, ki je največja, to ve, kljub temu da ji dr. Brglez pripada, ne podpira. Ampak kljub temu je dr. Brglez v enem izmed govorov zapisal, da moramo zlasti z našim delovanjem in obnašanjem izraziti spoštovanje do vseh žrtev totalitarnih in avtoritarnih režimov. Se pravi, z obnašanjem in delovanjem. To pa najverjetneje, spoštovani gospod predsednik, ne pomeni, da se krčevito upiramo, da bi podprli resolucijo Evropskega parlamenta oziroma, kot je rekla ena izmed vaših poslank na seji Komisije za

človekove pravice, da preprosto ne podpira ne resolucije kot take, ampak tudi vsebine resolucije ne podpira. Kako lahko ne podpiraš vsebine takšne resolucije? Zavest, da se je zgodilo nekaj strašnega, je zelo močna, ko govorimo o zločinih, ki so se zgodili v tujini. Ko pa govorimo o zločini, ki so se zgodili pri nas, na slovenskih tleh, po 2. svetovni vojni, potem pa je zavest pravzaprav nična, izbrisana, je ni. Hvala.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravita naj se gospoda Marko Ferluga in Janko Veber.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovani gospod predsednik, kolegice in kolegi!

To resolucijo sem že enkrat podprla, zato nimam nobenega problema, da jo podprem drugič, ker se z njeno vsebino strinjam. Bi pa opozorila na odgovornost nas poslancev za vsako našo izrečeno besedo, kaj z njo povzročamo. Obžalujem to, kar sem videla danes, ko sem se peljala mimo nemškega veleposlaništva, ko je napacano, ko je nekdo vanj metal barvo, ker je to tudi na nek način napad na državo. Mislim, da je k temu pripomoglo tudi govorjenje nekaterih v tem parlamentu in obtoževanje Evrope, ki je grda do Grčije. Odgovornost za vsako besedo v parlamentu je zelo velika. Prav naše govorjenje lahko spodbuja ljudi k takšnim ali drugačnim ravnanjem. Tudi govorjenje o današnji točki je lahko takšno, da bo pomirjalo, tudi jih spodbujalo, tolažilo, če tako rečem, navajalo ali pripomoglo k stvari. Lahko je pa takšno, ki bo povzročilo dodatno jezo, gnev, zamere, napade ali pa še kaj drugega. Sama se zavzemam za to, da o tej tematiki govorimo dostojno, resnicoljubno, da se ne obmetavamo s tem, kdo je za kaj kriv, ker jaz vem, tam ravno nasproti sedi mladi poslanec Matjaž Nemec, mislim, da je star tam okoli 35 let, da ni kriv za vse tisto, ker je počel komunistični sistem, čeprav sedaj sedi v stranki, ki je nekako naslednica te politike. Ravno tako naš poslanec, ki je star 30 let, ni kriv za vse tisto, kar se očita domobrancem. In tudi v eni državi, v enem ljudstvu ne morejo biti na eni strani samo dobri in pošteni, na drugi strani samo slabi, izdajalci in tako naprej. Žal je pač vojna, tudi revolucija, ki je bila med vojno izvajana s strani komunizma, povzročila veliko gorja, žal pa po vojni še več. Ne zdi se mi primerno, če drug drugega obmetavamo in krivimo za stvari, ki so se dogajale v preteklosti. Krivi pa smo, če slabih dejanj, zločinov ne obsodimo. Tedaj pa smo krivi, če lažemo, če ne priznavamo tega, kar govorijo dejstva, če to pometamo pod preprogo, če tega ne želimo slišati, videti. Takrat pa smo tudi mi do neke mere sokrivi, ker na ta način pripomoremo k napačnemu razumevanju zgodovine in tudi posledično k napačnim ravnanjem v sedanjosti. In kot pravi ta resolucija, da nobena stranka, noben organ, nobena politična stranka si ne more lastiti pravice izključne pravice do zgodovine, da bomo po svoje mi govorili ali pa

odločali o zgodovinskih dejstvih, zagotovo pa je potrebna revizija o zapisani zgodovini v Sloveniji. Kot sem že nekajkrat poudarila in kot vedno govorimo, zgodovino pišejo zmagovalci, ki jo pišejo pač po svojem videnju. Zato je potreben nevtralen zapis zgodovinarjev. Kot vemo, je bila neka komisija ustanovljena. To je treba prenesti v učbenike in na ta način potem poučevati tudi mladino. Kar me skrbi, je pa to, ko vedno znova slišim tudi med mladimi poveličevanje komunističnega sistema, ker v resnici pa sploh ne vedo, kaj se je takrat dogajalo, kako se je dogajalo, ampak slišijo samo neke ideale nekoga in potem mislijo, da je kar to res, ali pa že navkljub, zaradi nasprotovanja poveličujejo nekaj, kar pač javno velja, da ni sprejemljivo. Pred nekaj dnevi sem se nasmehnila sama sebi, ko sem se spomnila, v otroštvu sem se igrala pri sosedih in je tja prihajala na obisk teta z najlepšim, najboljšim avtomobilom. To je bil takrat taunus. Ta avtomobil smo vpletali v svoje otroške igre. Seveda je bil za takratne razmere najlepši, najboljši v primerjavi s fičkom. Ravno pred nekaj dnevi sem ga pa srečala na ljubljanski obvoznici in sem pomislila, kateri avto pa je to, kako je smešen. In to je bil ravno tisti taunus, ki sem ga takrat v otroških letih imela za nek simbol dobrega, lepega, razkošnega. Zdaj sem pa videla, da ni primerljiv za današnje razmere. In tako tudi tisti časi niso primerljivi z današnjimi razmerami, in ne moremo idealizirati tega, kar je bilo takrat, in to prenašati v sedanost.

Ko sem pa prebrala stališče Vlade, se pa do neke mere strinjam s tem stališčem, da so bile razmere v Sloveniji specifične in da ta resolucija je neka bolj splošna in je bila sprejeta z veliko podporo. Da so pa bile stvari v Sloveniji tudi specifične. Zato bi se jaz zavzela, da sprejmemo takšno resolucijo, ki bo izraz dejanskega stanja oziroma tega, kar se je v Sloveniji dogajalo. Mislim, da bi takšna resolucija, ki bi bila sprejeta s široko večino, lahko bila neka podlaga ali pa nadaljnji korak k stvari in k postavljanju spomenika, o katerem govorimo. Ampak če ne bomo prej tudi sprejeli nekega takega dokumenta, težko verjamem, da bo ta spomenik priznan kot nekaj, kar nas povezuje, kar nas združuje.

Vedno trdim, da resnica osvobaja. Poglejmo zdaj, ko vidimo Srebrenico, tudi nekateri ne priznavajo resnice, da je tam bil izvršen genocid. Ravno tako če pogledamo Armenijo, tudi nekateri tega ne priznavajo. Včeraj sem govorila z nekom iz slovenske skupnosti v Italiji in sem ga vprašala, kakšno pa je gledanje na fašizem zdaj v Italiji. Ja oni so še vedno zmagovalci. Velikokrat sem poslušala našega pisatelja Pahorja, ki je vedno s takšno gorečnostjo razlagal, kaj vse je fašizem storil Slovencem na Primorskem in da je to treba vedno znova razlagati mladim, da se bodo tega zavedali, da bodo to obsojali oziroma da ne bodo ponavljali istih napak.

In tudi pri nas se včasih zdi, da določenih stvari enostavno ne znamo sprejeti takšnih, kot so, in to nam otežuje življenje, to nas velikokrat deli in zaradi tega delamo prepočasne korake v prihodnost. Jaz si zelo želim, da naprej naših mladih rodov ne bi obremenjevali s to temo, ampak da bi se o tej temi učili, da bi obsodili vse tisto, kar je bilo slabega, in potem gradili na tistem naprej, kar je pa v našem narodu, naši deželi dobrega.

Kot sem že dejala, resnica osvobaja, zato si želim, da bi se vsi skupaj zavezali k resnici, da bi pazili na svoje besede in svoja ravnanja, kajti ljudje nas gledajo, poslušajo, posnemajo in zato je tudi od nas odvisno, kakšno je stanje duha v naši družbi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marko Ferluga, pripravi naj se gospod Janko Veber. Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Današnja razprava je spet pokazalo to, kar vsi vemo. To, da je zgodovina ena zlata jama ideološkega boja. Zdaj ena stran, zdaj druga stran si jemljeta svojo vizijo in videnje tega, nihče pa ne gleda neke časovne determinante in izvzemajo se koščki parcialno in se interpretirajo po svoje in se gledajo po svoje, in se potem tudi iz tega izbira neka nova filozofija in neko videnje, s tem pa se nikakor ne prispeva k temu, da bi enkrat s to zadevo končali. Tukaj pravim, da je zrelost politike vedno padla na izpitu, ker vsi iz te zgodovine, naše nesrečne zgodovine, bom rekel, si jemljejo in črpajo toliko te negativne energije, namesto da bi gledali en korak naprej, da bi gledali v neko prihodnost, da bi videli, da se iz teh strahotnih stvari, ki so se dogajale, naučimo, postanemo zrelejši in potem vidimo in obsodimo to, o čemer se pogovarjamo, in gremo korak dlje, da iščemo neko svojo pot v prihodnost.

Ponavljanje vedno enih in istih zadev, kako je na eni strani bilo tako, na drugi strani je bilo tako, jaz mislim, da to ni konstruktivno in da ne vodi nikamor. Tudi zgodovina je takšna, kjer se jo lahko nateguje kot statistiko, dobessedno. Eni jo gledajo z ene strani, eni si vzamejo ene podatke, ampak nihče pa noče pogledati neke celotne širine, neke celotne zgodbe in potem je jasno to lahko razlagati in podajati ljudem, ki so željni vse slišati in vse vedeti. Če pa bi z neko resnično distanco in nekimi strokovnimi pogledi to analizirali in poslušali zgodovinarje, ki poučujejo, in strokovnjake na tem področju, ki govorijo o tem, potem bi dejansko res videli, da je za politični prostor nemogoče, da bi za to zadevo tako močno in s tako veliko vnemo in toliko časa porabili, ker je dejansko nekonstruktivno. Jaz mislim, da je toliko ljudi med nami načitanih, da točno vedo in znajo presoditi, kaj je bilo prav in kaj je bilo narobe, in je to tudi obsodilo. Tudi že večkrat je bilo

obsojeno, ne samo z naših strani ali drugih strani, ampak vsi vemo, kaj je bilo narobe. Jaz o tem mislim, da smo se dovolj pogovorili, da je zdaj pa res že čas, da gremo korak dlje.

Enim je to zadosti, drugim ni zadosti, eni bi želeli spravo na ne vem kakšen način. Ampak nihče noče sprejemati enostavnih dejstev. Kot je bilo že prej omenjeno, sta pokojni škof Šuštar in Kučan naredila nek korak – ne, to ni bilo dovolj. Potem se je naredil zakon o povojnem nasilju – pa ni bilo dovolj. Pa o povojnih grobiščih – pa ni bilo dovolj. In zdaj o prikritih grobovih, – pa ni bilo dovolj. Pa o arhivih – pa ni dovolj. Zdaj se je naredil osnutek tega spomenika, ki ga je predsednik Pahor naredil – pa verjetno tudi to ne bo dovolj. Pa tudi če bi sprejeli v končni fazi to deklaracijo, ki je dejansko že bila 2009 sprejeta, še enkrat zdaj sprejeli – tudi to ne bi bilo dovolj. Ker se nikoli ne konča ta zgodba. Jaz mislim, da bi moralo biti pri nas v politiki dovolj neke zrelosti, da bi rekli, glejte, končajmo, zdaj bomo pokopali vse te zadeve in se obrnimo v neko prihodnost, ker ta prihodnost je sigurno ta, ki nas čaka. Iz zgodovine pa je jasno, da se je treba učiti, ker je zgodovina mati modrosti. In če se od tega ne bomo naučili, potem je vse zastoj, potem lahko zgublamo tukaj čas, dneve in dneve in parlamentiramo in ne bomo prišli na konec. Enkrat bi morali lepo presekati in reči, glejte, zdaj je dovolj, smo si povedali svoje, vsak bo razumel zgodovino tudi po svoje, nobenemu ne moremo vsiljevati nekih zgodovinskih dejstev. Tisti, ki jih hoče razumeti na tak način, jih bo razumel na tak način, oni, ki jih bodo razumeli na svoj način, jih bodo razumeli na svoj način. Nikoli ne bomo prišli skupaj. Pač smo različni, in to je treba spoštovati. Treba je pa graditi na to, da gremo naprej. Toliko z moje strani. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber. Pripravi naj se gospod Saša Tabaković. Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo.

Da ne bo dvoma, parlament je namenjen temu, da spregovorimo o najrazličnejših temah in tudi o tej resoluciji, ki jo je predlagala skupina poslank in poslancev, danes parlament razpravlja. Je pa vendarle treba izpostaviti, da smo razpravo o tem že opravili in da je v ta namen Državni zbor tudi sprejel deklaracijo o seznanitvi z resolucijo Evropskega parlamenta. In če gledamo poslovniška določila, je deklaracija oblika, ki je tudi skladna s poslovnikom.

Ampak ne glede na to, pač razprava se opravlja, in mogoče je prav, da se. Ampak vendarle, ker so bili številni očitki, češ, da ne priznavamo določenih vsebin evropske resolucije bi želel izpostaviti dogajanje še na tej seji Državnega zbora. V Zakonu o prikritih vojnih grobiščih in pokopu žrtev je v 1. členu zapisana tudi resolucija Evropskega parlamenta z dne 2.

4. 2009. Ampak če se jaz prav spomnim, predlagatelji današnje razprave niso glasovali za ta zakon. Torej se pojavlja dvom, ali resnično verjamejo to, kar očitajo drugim, kajti tudi pri njih se je očitno pojavil dvom, se takšna resolucija nahaja v zakonskem besedilu. Po drugi strani pa je s sprejetjem tega zakona ta resolucija dejansko tudi sestavni del zakona, ki ga je sprejel Državni zbor. Želim pa tudi povedati, da se je Državni zbor z enominutnim molkom že poklonil vsem tem dejstvom in žrtvam totalitarnih režimov. To smo naredili. To je dejstvo. Tako da tukaj moram biti vendarle korekten do vseh nas, ker smo to dejansko izvedli.

Ampak, spoštovani, če smo res pripravljene toliko narediti za to, da združimo vse to, kar se je v zgodovini dogajalo, bom mogoče samo povzel misel oziroma aktivnost, ki jo je pravzaprav začela dr. Spomenka Hribar in skupini, ki jo vodi, namreč spomenik revolucije Draga Tršarja, ki je bil leta 1975 postavljen in še stoji – ali smo pripravljene opraviti razpravo o tem, da bi morebiti to skupno obeležje, ki ga vsi tako očitno nujno potrebujemo, da izčistimo in povežemo vse to, kar se je v naši zgodovini dogajalo, na tej lokaciji? Namreč ta kiparska kompozicija po kiparjevih besedah predstavlja sklop zbiranja, borbe in revolucionarne zmage. Levo stran kipa je kipar uporabil za upodobitev narodovega zatiranja skozi zgodovino, kar se nam je dejansko dogajalo, desna stran pa je upor temu zatiranju in prebuditev naroda v revoluciji. Torej vse to odraža ta spomenik. Z majhno nadgradnjo, dobro voljo lahko tukaj naredimo en pomemben korak in združimo dejansko vse to, kar se je v zgodovini dogajalo.

Želel bi pa opozoriti na eno dejstvo, ki se nam pa nekako dogaja in o njem mogoče premalo razpravljamo. Ko govorimo o totalitarizmih, mislim, da vendarle je treba povedati, da je stopil v naš prostor že totalitarizem, in sicer neoliberalizem. Ta ima dejansko za cilj, da si podredi cel svet. Kakorkoli želite obračati, ja ali ne, ampak glejte, očitno je razprava o tem v parlamentu potrebna.

Kaj pomeni neoliberalizem za Slovenijo, za svet? Vsi postopki gredo v to smer, da se izničijo države, da se izničijo vloge parlamentov, suverenost držav in da ljudje postanejo zgolj številka oziroma tisti, ki morajo za nekoga opraviti delo, ta pa pove, koliko jim bo potem za to delo plačal. In ta neoliberalizem – tudi če se ne uveljavi v celoti, je lahko posledica v posamezni državi, da se obudi totalitarni režim, kot je fašizem. Ne reči, da to ni možno v Grčiji. Ne reči, da to ni možno v kakšni drugi državi, ki jo zaradi izjemnih pritiskov skozi finančne mehanizme spravljajo v veliko stisko oziroma ljudi v veliko stisko. In to je razprava, ki mislim, da bi jo pa danes morali nadgraditi ob tem, kar je danes že vloženo v razpravo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravi naj se gospod Jožef Horvat. Izvolite, gospod Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Mirno lahko trdim, da sem glede na letnico svojega rojstva zagotovo predstavnik mlajše, če že ne mlade generacije državljanov. Kot otrok sem doživel osamosvojitve Slovenije, ki je pravzaprav iz takratnega avtoritarnega političnega sistema prešla v demokratični parlamentarizem. Takrat sem to razumel seveda prek družine in okolja kot eden pomembnejših, bistvenejših korakov v dobro družbenega razvoja. In tako ga razumem tudi danes. S tem dejanjem se je pravzaprav rodil nek prostor, tudi družbeno politični prostor, kjer lahko po svoji vesti spoštljivo, argumentirano, dostojno izrekamo različna mnenja in različne poglede na svet. S tem dejanjem je bila v Ustavo Republike Slovenije zapisana, zame osebno vsaj, najpomembnejša človeška pravica, to je pravica o nedotakljivosti človeškega življenja, ki jo osebno razumem širše. Ne samo v nekem biološkem smislu, ampak tudi o nedotakljivosti človekove izbire oziroma odločanja, kako bo v svojem življenju živel, njegove nedotakljivosti, kako bo čutil, kako bo doživljal, kako bo mislil, kako bo razlagal in kako bo spoštoval raznolikost sveta, ki ga obdaja. Globoko verjamem, da je to pravzaprav edini pogoj za širjenje tistih mentalnih horizontov ali pa svobode posameznika, ki so pravzaprav braniki in temelj našega skupnega družbenega etičnega kodeksa, ki je v svoji osnovi človekoljuben in human.

Zato načelno seveda ne moremo pristajati na nobeno drugo obliko političnega sistema, kot je trenutno naš, ker so vse ostale druge oblike političnih sistemov do različnih posameznikov vedno izključujoče. In tako seveda tudi celostno razumem seznanitev Državnega zbora z resolucijo leta 2009, ki je pravzaprav že imelo podobno razpravo in ki je pravzaprav v državotvorni maniri na to razpravo v resnici postavilo piko.

Glede na besede današnje razprave in generacije, ki ji pripadam, si želim, da bi kot narod, in Državni zbor ima mandat naroda, doumeli, da če želimo živeti polnejše, kvalitetnejše mora naša samorefleksija vedno sloneti na interpretaciji zgodovine, ki je neodvisna in ni ujetnica različnih političnih strank ali kakršnihkoli ideoloških diskurzov, ki pozivajo h kakršni koli reviziji. Mislim, da vsaka podobna dikcija, ki k temu stremi, ni primerna dikcija, ker ni primerna času in prostoru, v katerem se nahajamo. Tako da na žalost v tem duhu tudi razumem predlog Poslanske skupine SDS, ker namreč danes ne razpravljamo o resoluciji Evropskega parlamenta, dane razpravljamo o predlogu Poslanske skupine SDS o resoluciji na resolucijo, tako da ostanimo kritični in bodimo natančni. Dikcija Poslanske skupine SDS

oziroma takšna politična akcija pa je zame osebno zato nesprejemljiva. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se dr. Jasna Murgel. Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Drage kolegice, dragi kolegi, spoštovana državna sekretarka!

Evropski parlament je 2. aprila leta 2009 s 523 glasovi "za", 44 jih je bilo "proti", 33 vzdržanih sprejel Resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu. Takrat sem jo sprejel tudi jaz kot evropski državljan in od takrat, od tega dne naprej jo poskušam ponotranjiti in jo poskušam vsak dan bolj razumeti. Spuščam se včasih na razumevanje posameznih pojmov, posameznih besed, recimo, evropska zavest. Kaj je zavest? Zavest je sposobnost koga, da se zaveda svojega obstajanja in svojih duševnih stanj. Evropski parlamentarci so takrat dali tudi poseben poudarek evropskemu dnevu spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov, 23. Avgust. Vesel sem, da smo se v tej sestavi državnega zbora 25. avgusta lansko leto ob desetih dopoldne tudi poklonili temu spominu. Takrat nas je, kot je bilo danes že omenjeno, nagovoril naš predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez. Torej Državni zbor na nek način spoštuje to resolucijo o evropski zavesti in totalitarizmu. In če sem rekel, da sem jo jaz 2. aprila 2009 sprejel in da jo sprejemam vsak dan, ni razloga, da je ne bi tudi danes oziroma na tej seji. Nekateri pravijo, mene ne briga preteklost, mene zanima samo prihodnost. Mene še kako, ne toliko moja, ampak bolj prihodnost mojih potomcev, mojih otrok in seveda mladih generacij, ki prihajajo. Mene zelo zanima, kaj bo prinesla prihodnost, ker so v Cernu nedavno odkrili pentakvarke, kaj bo to pomenilo za mlade slovenske strokovnjake, za njihov študij, za njihovo zaposljivost, za njihov standard. Mene prihodnost zelo zanima, ampak, gospe in gospodje! Res smo mi nek specifičen narod, ker – kako bomo živeli za prihodnost, če še sedanjosti ne živimo? Ker mi živimo preteklost. Zakaj? Zato ker mi enostavno poglavij, vezanih na našo preteklost, preprosto ne moremo in ne znamo zapreti. Pustimo zgodovinarjem, kar je njihovega, naj oni poglavje zgodovine zaprejo. Politika ima svojo nalogo, da svoje politično poglavje, da svojo politično vlogo opravi. Na žalost po mojem razumevanju je še ni opravila. In zato pravim, da mi živimo preteklost. In kako se naj iz življenja za preteklost usmerjamo v prihodnost? In tukaj je naš hendikep, tukaj je naš problem. Totalitarni sistemi so plod totalitarne miselnosti, ki ni sposobna sprejeti drugačnosti in brezobzirno s terorjem celo vsiljuje svoje poglede. Za doseg svojih ideoloških ciljev pa seveda ne izbira sredstev in se ne ustavi niti pred zločini. Medtem ko pravi

demokratični in resnično humani družbeni sistemi slonijo na principu solidarnosti, ki zagotavlja vsem ljudem vsestransko enakovrednost, ter svobodi in zato drugačnost drugega jemljejo iskreno in skrajno resno in celo kot bogastvo. Če človeško družbo primerjamo z vesoljem, potem sta ta dva sistema v njem kot sonca in črne luknje. Totalitarni sistemi so črne luknje, torej zgoščena energija, ki vse iz okolice vsrka vase, vse zmaliči in uniči, so orodja zla, ki seje v okolico strah, uničenje in smrt. Nasprotni sistemi pa so kot sonca, ki isto energijo sevajo kot toploto in svetlobo vsem nebesnim telesom v svoji okolici in omogočajo razvoj življenja.

Med drugo svetovno vojno in v mesecih po njej je na naših tleh umrlo nasilne, pogoste okrutne smrti komaj predstavljivo število ljudi, moških, žensk in otrok. Komaj predstavljivo zato, ker bi morali pogledati vsak primer posebej. V vsakem umorjenem moramo videti človeško bitje, edinstveno, neponovljivo, dragoceno bitje, človeško osebo z njenimi dobrimi in manj dobrimi lastnostmi, z željami in hrepenenji, z nadarjenostjo in znanji, s pričakovanji in s skrbmi, ljubečo in ljubljeno. Spoštovane kolegice in kolegi, na ta način ne more te velikanske množice pregledati nihče. Zato govorimo o številu teh žrtev. A že v tem je krivica, je nekaj nedopustnega, kajti ko govorimo o številkah, smo te nesrečneže razosebili, nam izpred oči izginejo njihove tragične življenjske usode. Med žrtvami so bili preprosti ljudje in intelektualci, potencialni očetje in matere, matere novih generacij, dragocenih ljudi, ki jih ni bilo in jih nikoli ne bo, ker jim je življenje že pred rojstvom ali pred spočetjem vzela zločinska roka. Žrtve so pobiti mladostniki in odrasli, ki jim je ta roka odvzela pravico, da bi dopolnili svojo življenjsko nalogo kot očetje in matere, kot prijatelji in sosedje, kot ustvarjalci blaginje svojih občestev in svoje domovine. Zaradi teh razmislekov, spoštovane kolegice in kolegi, na žrtve ne smemo pozabiti, grozljivega bremena zločina ne smemo ponovno preložiti na prihodnjo generacijo. Spričo znanja, ki je danes po zaslugi zgodovinarjev in drugih strokovnjakov dostopno vsakomur, bi bilo omalovaževanje in potiskanje nesrečnih žrtev v pozabo svojevrstno nadaljevanje zločina. Naš prvi dolg je pietetni pokop pomorjenih. Obenem pa je potrebno iskreno priznanje krivde vseh vpletenih, ker šele temu lahko sledi odpuščanje. Onkraj groba naj sovraštvo ne seže. To zahteva od nas tisočletja stari civilizacijski zakon. To je tudi sporočilo starogrške tragične zgodbe o bratomoru in o junaški žrtvi Antigone. Prav je, da smo sodobni evropski družbi hvaležni za 23. avgust, za spominski dan, pa tudi za nedvoumno obsodbo vseh totalitarnih in vseh avtoritarnih režimov, ki bi se jim morali Slovenci brez zadržkov pridružiti. Kdo ve, kaj nas čaka v prihodnosti? Geslo Nikoli več je že večkrat razočaralo. S poravnanimi računi bomo morda malo varnejši. Gotovo pa bomo smeli bolj sproščeno in vedro pogledati v prihodnost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Jasna Murgel, pripravi naj se gospod Janez Janša.

Izvolite, gospa Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa.

Spoštovani! Resolucija o evropski zavesti in totalitarizmu nas zavezuje, kolikor nas pač zavezuje politični dokument, sprejet v okviru Evropske unije. Slišali smo že, da smo se že v Državnem zboru seznanili s to resolucijo in deklaracija o seznanitvi je bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije. Zato menimo, da ni treba še enkrat sprejemati posebnega dokumenta, s katerim bi izrazili še enkrat še več politične podpore tej resoluciji in še dodali dodatek, ki bistveno razširja vsebino resolucije, kot je na primer obrazložitev k predlogu resolucije v podporo resoluciji Evropskega parlamenta. Ne potrebujemo novega dokumenta v podporo resoluciji in ni treba, da z nekim posebnim dokumentom sprejemamo resolucijo v naš pravni red. To ni direktiva, če si pogledate 288. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, boste videli v zadnjem odstavku, da priporočila in mnenja niso zavezujoča, tista, ki jih sprejemajo organi Evropske unije. Državni zbor se je že seznanil s to resolucijo in ponovna seznanitev oziroma podpora po našem mnenju ni potrebna. Sicer bi se lahko v Državnem zboru ukvarjali s podpiranjem različnih resolucij, ki jih je Evropski parlament sprejel, in bi imeli zelo veliko dela. Zakaj na primer ne sprejmemo deklaracije v podporo resoluciji Evropskega parlamenta iz leta 2015 o napredku pri doseganju enakosti med ženskami in moškimi v Evropski uniji. Ali pa resolucijo Evropskega parlamenta iz leta 2013 o časovnem načrtu za boj proti homofobiji in diskriminaciji na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete. Ali pa resolucijo o evropski strategiji za Rome iz leta 2008 ali pa resolucijo o seznamu zadev, ki jih je sprejel Odbor za pravice invalidov. Še veliko več je resolucij Evropskega parlamenta, ki jim nismo izrekli podpore v Državnem zboru Republike Slovenije. Tudi praksa evropskih držav, članic Evropske unije ni takšna. Kolega je omenil raziskovalno nalogo Državnega zbora, v kateri je bilo omenjeno, da države članice Evropske unije teh resolucij posebej ne podpirajo, razpravljajo že o njih, ampak ni nekih dokumentov s katerimi bi to počeli.

Glede očitka, da smo se v stranki SMC, ko smo se sklicevali na resolucijo v Zakonu o prikritih grobiščih, da smo podprli resolucijo parlamenta. Ja, podprli smo jo, ampak nas tudi po sprejetju Zakona o prikritih grobiščih ta resolucija nič več in nič manj ne zavezuje, kot nas je zavezovala do sprejetja tega zakona. Če je pa to cena, da se poskusijo zapreti boleče teme, kot je pokop, dostojen pokop mrtvih, smo bili pripravljeni plačati to ceno. In ponovno bi še enkrat to naredili. Nismo torej proti resoluciji

Evropskega parlamenta, o kateri govorimo. Ampak deklaracija o podpori resoluciji, o kateri zdaj govorimo, ki jo je predlagala Poslanska skupina SDS, pomeni razširitev politične zaveze v obsegu, ki ga pa ne sprejemamo. Pomeni izrabo resolucije za revizijo zgodovine. Ravno temu smo nasprotovali s tem, ko smo nasprotovali sprejetju te deklaracije o podpori, zato je tudi nismo podprli.

Spoštovane kolegice in kolegi! Ne vidim razloga, zakaj bi spet razpravljali o resoluciji, s katero se je Državni zbor že seznanil, in spet odpirali teme, ki jih imajo ljudje dovolj. Ljudje pa ne vedo, da po Poslovniku Državnega zbora, tudi če se odločiš na delovnem telesu, da dokument ni primeren za nadaljnjo obravnavo, ga spet moramo obravnavati na plenarnem zasedanju Državnega zbora in spet odpirati teme, ki nas tako, kot smo videli spet danes, ločujejo.

Predlagam, kot nas je veliko tudi predlagalo, da se vsi skupaj obrnemo v prihodnost. Mislim, da se ne da z razpravljanjem o preteklosti spremeniti razlage zgodovine. V tem trenutku ne. Da pa se z razpravo v sedanosti, ki zadeva res pomembne teme za to državo, narediti prihodnost boljše. Predlagam torej, da se osredotočimo na prihodnost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janez Janša. Pripravi naj se, gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospod Janša.

JANEZ (IVAN) JANŠA (PS SDS): Ja, hvala lepa.

Glejte, mi smo predlagali resolucijo, kot jo je sprejel Evropski parlament, in v tekstu ni spremenjena niti vejica. To ni predlog Slovenske demokratske stranke, to je besedilo, kot ga je sprejel Evropski parlament. V Evropskem parlamentu je za to besedilo glasovala velikanska večina evropskih poslancev, vseh levosredinskih, desnosredinskih, sredinskih političnih skupin. Proti temu besedilu so bili samo skrajni skrajneži v Evropskem parlamentu. Pa še tega je bilo zelo malo. Samo skrajni skrajneži so govorili o specifikah. Drugače pa je bilo to besedilo, ki se je dolgo časa usklajevalo in je bilo sprejemljivo za vse. In tudi danes v tej razpravi nihče, ki nasprotuje sprejetju, ni citiral niti enega stavka iz te resolucije, za katerega bi rekel, da zanj ni sprejemljiv. Sem pozorno prisluhnil stališču največje vladne stranke, kjer pa je bilo rečeno, da za njih vsebina ni sprejemljiva. Lahko še enkrat preverimo v magnetogramu. In tudi neke druge poslanske skupine tukaj, ki same sebe ne vidijo kot skrajne, so govorile, da vsebina ni sprejemljiva, ker je Slovenija specifična. Besedilo te resolucije je tako splošno, da zajema celotno Evropo. Vse specifikke v Evropi so zajete v tem besedilu. Trditev, da pa je Slovenija nekaj posebnega, je trditev, da se Slovenija izključuje iz sistema

nekih splošnih evropskih vrednot. In to je zelo drzna trditev. Nekateri ste jo izrekli, nekateri celo večkrat, in jaz bi zelo premislil, preden bi jo ponovil.

Seveda je danes razprava o tej resoluciji ideološka razprava, ker je razprava o vrednotah. Ideologija so vrednote, to ni noben očitek, to je dejstvo. Vedno, ko se razpravlja o vrednotah, se razpravlja tudi o ideologiji. Vendar pa je v tej resoluciji toliko ideologije, kot jo je v Lizbonski pogodbi, ki smo jo vsi sprejeli, ali pa kot je v Pogodbi o nastanku Evropskih skupnosti pred več kot 50 leti. Skratka, gre za razpravo o vrednotah. Ta razprava tukaj v zvezi z nekim konkretnim dokumentom poteka tretjič. Prvič se je razprava na tem nivoju z glasovanjem na koncu odvijala leta 1997, ko je takratna sestava parlamenta obravnavala Resolucijo številka 1096 Parlamentarne skupščine Sveta Evrope. V tisti resoluciji, ki jo je Parlamentarna skupščina Sveta Evrope sprejela z enako ogromno večino, kot je bila kasneje sprejeta ta resolucija, o kateri govorimo danes, v Evropskem parlamentu, tisti resoluciji Sveta Evrope je ta organ, ta evropski organ, ki je širši od Evropske unije, pokriva praktično cel kontinent, določil, kako na demokratičen način razgraditi dediščine teh totalitarnih režimov, o katerih govorimo danes. Tisti tekst je bil bolj konkreten in je nalagal državam članicam Sveta Evrope, tistim članicam, ki so bile takrat na prehodu iz totalitarnega režima v parlamentarno demokracijo, kako naj ravnajo, da bodo to dediščino na demokratičen način – mislim, da je bil naslov Dismantling – se pravi razgradile. Ta resolucija na koncu tudi opozarja, kaj se bo zgodilo v tistih državah, kjer tega ne bodo storili. Eno od teh opozoril govori tudi o tem, kar se danes dogaja v tem parlamentu. Slovenija očitno tega ni uspela narediti in danes po, bom rekel, treh desetletjih življenja v samostojni državi in formalni demokraciji, je za večino v tem državnem zboru problem sprejeti neko splošno besedilo, ki obsoja vse totalitarne režime in sisteme, brez nekega poimenovanja, nobena država ni poimenovana, noben se ne bi smel čutiti neposredno prizadet, čeprav je bilo to sprejeto kot neka najširša osnova v parlamentarnem telesu, kjer tudi Slovenija sodeluje zdaj že več kot 10 let kot polnopravna članica. Naši poslanci so vsi glasovali za to. Tudi iz teh poslanskih skupin, ki danes to zavračajo.

Nekaj podobnega je bilo tudi, ko se je sprejemala prej omenjena resolucija Sveta Evrope. Tudi takrat je delegacija slovenskega parlamenta glasovala za, tisti, ki so bili prisotni, potem so pa ti isti ljudje tukaj govorili, da to za Slovenijo pa ni sprejemljivo. Se pravi, en obraz se je kazal navzven, drugi obraz pa navznoter. Ali se to spleča ali ne, nekaj o tem kasneje.

Drugič je bila ta razprava pred petimi leti o tem istem besedilu. Zadržki ali pomisleki tistih, ki so nasprotovali, so bili zelo podobni temu ali enaki temu, kar danes poslušamo,

čeprav je šlo večinoma za druge poslanske skupine po imenih in tudi za druge poslance. Kar seveda pomeni, da tukaj ne gre zgolj za neko površno temo, ampak gre za nekaj globljega, ker se to pač prenaša določeni politični opciji, ne glede na generacijo, ki je zastopana v tej dvorani. Tako da smo ne samo iste besede, ampak tudi vrednostno enake formulacije poslušali leta 1997 od takratne Liberalne demokracije, pred petimi leti od takratne stranke Zares in danes od Stranke modernega centra. Se pravi, da gre za nekaj globljega, ki se ponavlja, kjer ni nobenih sprememb ali pa je mogoče še bolj trdovratno, čeprav večina teh, ki danes sedite v tem parlamentu, najbrž niti ne ve, da so te razprave že potekale, kako so potekale in kaj je bilo takrat rečeno. Ampak so bili podzavestno ponovljeni isti stavki, kjer se pač izhaja iz enakega vrednostnega sistema.

Nekaj zadnjih dni je bila Slovenija deležna nekaj merodajnih, objektivnih mednarodnih ocen. Tako smo prejšnji teden izvedeli za raziskavo OECD, se pravi svetovne organizacije najbolj razvitih držav, kjer je tudi Slovenija članica zdaj že nekaj let. Ta organizacija je ugotovila, da ima Vlada Republike Slovenije od vseh članic OECD najnižjo podporo v javnosti, da je ta podpora več kot še enkrat nižja, kot je bila podpora slovenskim vladam pred sedmimi, osmimi. Prav vse države članice OECD imajo v tem trenutku vlado, ki ima večjo podporo, kot jo ima vlada Republike Slovenije. Pa zaradi tega ni nobenega hrupa. Če bi se to zgodilo pred sedmimi leti, bi Slovenija skoraj že gorela. In barve, kot so jih danes brisali na stavbi veleposlaništva Zvezne republike Nemčije, bi verjetno morali brisati po vseh slovenskih mestih zaradi t. i. vstajnikov, češ, imamo nelegitimno oblast. Saj to smo že videli v praksi, to ne govorimo na pamet. Danes je Svetovni gospodarski forum objavil to redno letno raziskavo o konkurenčnosti posamičnih držav. Lahko bi temu rekli zelo konkretno, o tem, koliko je neka država perspektivna za mlado generacijo. Raziskavo o tem, koliko neka konkretna oblast v neki državi dela za prihodnost, ki ste jo tolikokrat omenjali. V tej raziskavi je Slovenija na 73. mestu od 130 držav. 7 let nazaj smo bili na 32. mestu. Imamo daleč največji padec med vsemi. In zdaj smo pri besedi, ki je bila danes največkrat napačno uporabljena, in se ji reče prihodnost. Bilo je rečeno v različnih stavčnih zvezah, "pustimo preteklost, ukvarjajmo se s prihodnostjo, ljudi ne zanima preteklost, zanima jih prihodnost in sedanost" in tako naprej. Pojemovno gledano, gre za čiste nesmisle. Rečeno je bilo tudi, da je več resnic oziroma da so se v preteklosti različne stvari dogajale. Dejstvo je ravno obratno. Preteklost je samo ena. In samo ena resnica je o preteklosti. Tisti, ki govori, da je več resnic o preteklosti, pač, ne vem, dela nasilje nad jezikom, pa v katerem koli jeziku govori. Preteklost je samo ena, in to je edino, kar je definirano. Sedanosti tehnično gledano ni. To,

kar počnemo zdaj, je že preteklost. Prihodnosti je pa nešteto, prihodnost ni ena. Od tega, kaj smo naredili do zdaj, bo odvisno, ali bo prihodnost dobra ali bo slaba. Obstaja nešteto variant dobre in slabe prihodnosti. Ni pa ene prihodnosti, ki bi bila vnaprej določena. To je en sistem, ki je propadel, povsod učil, da je vse določeno vnaprej. Ni. Se pravi od, odločitev, ki jih vsak posameznik sprejema, ki jih družba sprejema, je odvisno, kakšna bo ta prihodnost. Predvsem pa je to odvisno od tega, o čemer sem govoril na začetku, od vrednot. Zato je ta razprava tako pomembna in se bo odvijala v tej dvorani, dokler ne bo zaključena, dokler tudi slovenski parlament ne bo sposoben s takšno enotnostjo, kot je to storil Evropski parlament, sprejeti vsaj takšne splošne deklaracije. Tega mi danes nismo sposobni. Danes je v tej dvorani večinsko stališče tisto, kar je bilo v dvorani Evropskega parlamenta skrajna skrajnost. Zamislite se nad tem. Slovenija ni več otok, ni več konec signala na Karavankah pa mejnih prehodov. In to okolje bo, bolj kot je v preteklosti, v prihodnosti seveda vplivalo tudi na naše kulturno okolje, tudi politično okolje in na izraz, hvala bogu. To, da se lahko gre naprej brez tega, da se družba dogovori o nekih vrednostnih temeljih, je to čista iluzija. To, da se lahko neka strašna dejanja, prej je ravno predstavnik največje vladne stranke govoril o tem, kako se nekdo trudi, da bi povojnim pomorom nadel besedo genocid, kako je to zavržno, potem je pa dejal, da je bil to zločin vseh zločinov. Genocid je po definiciji zločin vseh zločinov. Uporabljajte vsaj neke logične izraze. Mimo tega se enostavno ne da.

V zgodovinski knjigi piše, kako je vrh nemške nacionalsocialistične stranke v drugi polovici 30. let prejšnjega stoletja razpravljalo o tako imenovani končni rešitvi židovskega vprašanja, o tem, kako iztrebiti pravzaprav cel narod, kako narediti to, kar danes poznamo pod pojmom holokavst. Takrat je bilo nekaj pomislekov, ne spomnim se natančno, kdo jih je izrekel, češ, kaj bo pa zgodovina pisala o tem. Nato je Hitler odgovoril, da Turki so praktično iztrebili Armence po 1. svetovni vojni, kdo pa še danes kaj ve o tem. Kakšna zmota! O tem, kar je nacionalsocialistična stranka Nemčije delala, o tem genocidu, o tem holokavstu se je razvedelo takoj, ko so zavezniške sile osvobodile ta taborišča, vedelo se je pa v veliki meri tudi že prej. In dve leti potem je židovski odvetnik Raphael Lemkin uspel preko generalne skupščine Združenih narodov spraviti v pravno zavezujočo formo resolucijo Združenih narodov o genocidu. In sto let po armenskem genocidu je Evropski parlament sprejel resolucijo o armenskem genocidu. Nekaj časa se o tem res ni govorilo, tako kot se pri nas nekaj časa ni govorilo o tem, potem se pa tega ni več dalo zanikati. In bolj ko se je to poskušalo, večji problem je nastala. In na koncu so morali tudi vsaj tisti bolj moderni turški politiki to enostavno priznati. Glede Srebrenice smo v zadnjih tednih

spremljali neko podobno težavo srbske vlade, poskus, ki je sicer uspešen začasno, da se blokira resolucija v Varnostnem svetu Združenih narodov s pomočjo Ruske federacije, ki ima enak problem. Izvor genocida v Srebrenici je ideološko enak, kot je izvor genocida v Sloveniji in Jugoslaviji po 2. svetovni vojni ali pa tega holodomora v Ukrajini, pa Stalinovih čistk. Ista ideološka podlaga je. In ker to ni bilo razčiščeno, se je Srebrenica zgodila. Srebrenica se ne bi zgodila, če bi bilo to razčiščeno. Mladič, ki je to izvajal, se je v vojaški akademiji jugoslovanske armade učil, da je treba razrednega sovražnika fizično uničiti, se pravi ubiti, in to je potem izvajal. In ta stvar dobiva sedaj nek resen epilog šele po 20. obletnici tega genocida v Srebrenici. Tega se pač ne da spraviti pod preprogo.

Ta razprava bo tudi v tem slovenskem parlamentu potekala tolikokrat in toliko časa, dokler ne bo rezultat vsaj približno tak, kot je bil v Evropskem parlamentu. Drži, da večina evropskih držav tega ni obravnavala. Parlamenti večine drugih evropskih držav te teme niso obravnavali. Pa veste, zakaj? Zato ker je to, kar piše v tej resoluciji, za njih samoumevno. Pri nas pa, kot smo danes slišali že tretjič, to pač ni.

Sedaj na koncu še to, kar sem prej napovedal, ali se to izplača. Kratkoročno se tistim, ki ste glasovali proti tej resoluciji in ki ste proti nastopili danes, to splača. Zakaj? Zato ker imajo pač sile, ki imajo v Sloveniji škarje in platno v rokah oziroma dejansko oblast, enaka stališča. Pravzaprav imajo to moč in oblast in enaka stališča in monopole v medijih, sodstvu, finančah, politiki preko vsega tega ravno zaradi stvari, ki jih hočejo skriti za tem, ko se glasuje proti takšnim dokumentom. Kratkoročno se to splača. Kakšna je moč teh sil, je lahko največja vladna stranka videla prvi teden po volitvah, ko so vam hitro odstranili tiste, ki so stranko ustanavljali – prvega človeka, drugi je sedaj odšel sam. Težko je najbrž videti vse povezave, ampak tukaj so te povezave zelo jasne, so vzročno posledične. Dolgoročno se pa to ne splača. Kot sem rekel že prej, Slovenija ni otok, te stvari ne ostajajo samo tukaj. Tako ali drugače prihaja do trkov te nenormalnosti, ki je, kar se tiče tega vrednostnega vprašanja v tej dvorani, s splošno evropsko zavestjo o teh problemih. In to vsaj za nekatere politične stranke, ki mislijo resno nastopati v slovenskem in evropskem prostoru, bo to stalna težava. Predvsem je pa to problem za nas. Ker dokler ti temelji niso dogovorjeni, bomo vsako leto deležni lestvic, kot sem jih prej našteval. Pa se bo marsikdo spraševal, kako je pa to možno, saj smo vendar najboljši, kot poslušamo. Temu pač ni tako. Poglejte padec BDP v kriznem času in vse ostalo.

Še enkrat apeliram na to, da se zamislite nad tem, kdo je glasoval proti temu besedilo v Evropskem parlamentu. Tisti, ki ga danes zavračate, se postavljate na isto ravne z ljudmi, za katere najbrž, ko slišite, kako razpravljajo v Strasbourgu ali v Bruslju, nikoli ne

bi hoteli z njim sedeti v istih klopeh. Ampak dejansko se postavljate skupaj z njimi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jože Tanko, pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Iz določenih razlogov bom ta svoj nagovor prebral. Spoštovane državljanke in državljani, cenjene kolegice, poslanke in kolegi poslanci!

Tekom bogate in raznovrstne zgodovine naše civilizacije je simbolika cvetov vztrajno spremljala človeka na domala slehernem koraku njegovega vsakdana in tako ostaja še danes. Takšni in drugačni cvetovi zaznamujejo najbolj radostne poti, a tudi najbolj tragične dogodke našega življenja; od rojstva, velikih in manjših življenjskih prelomnic, pa vse do slovesa naših najdražjih in nas samih.

V Državni zbor pa danes žal ni prispel poseben cvet – cvet slovenskih morišč. Ta cvet bi s svojo navzočnostjo med nas prinesel bridko, a upanje vzbujajoče sporočilo. Na eni strani bi nas spomnil in opomnil na več kot 15 tisoč nedolžnih slovenskih življenj, predvsem krščanskih dečkov, mož pa tudi deklic in žena. In še na 10 tisoč nedolžnih življenj ljudi drugih narodnosti, ki so bila pred 70 leti nasilno končana v brutalnem in skrbno načrtovanem genocidu, ki danes predstavlja najhujšo morijo na slovenskih tleh po koncu 2. svetovne vojne in sploh. Opominja nas tudi, da smo se po grozotah holokavsta ter Lemkinovih – sicer uspešnih – prizadevanjih za nastanek danes univerzalno sprejete Konvencije o preprečevanju in kaznovanju zločina genocida naučili premalo. Spomin na žrtve iz naše polpretekle zgodovine tako v nas vedno znova odkriva tiste najbolj mračne in sprevržene kotičke človeške zavesti, v katerih se izgubi občutek za pripadnost enemu – enotnemu in nedeljivemu – narodu. Genocid namreč ne predstavlja neposrednega napada le na njegove žrtve, temveč na vsakega izmed nas, zanemariti in ubiti človečnost v nekom pomeni zanikati obstoj temeljev naše civilizacije. Sleherni manjkajoči, v nebo vzpenjajoči se nagrobni kamen v Sloveniji zato predstavlja ne le spomin na tragično preminule, temveč tudi poraz človeštva v odnosu do zavezanosti temeljem naše skupne širše moralne skupnosti.

A iz zelene sredice cveta Slovenija veje tudi sporočilo upanja; upanja v svetlejšo prihodnost, ki temelji na priznanju in obsodbi zakriviljenih hudodelstev, na dostojnem odnosu do žrtev in ohranjanja spomina na njih, na odpovedi kolektivizacije krivde, privedbi odgovornih pred roko pravico in ne nazadnje tudi na simboličnem, a iskrenem odpuščanju. Tako preživeli in sorodniki žrtev kot tudi krvniki slednjih so velik del te trnove poti že prehodili, del nje pa se še vedno vzpenja pred njimi. Sami si verjetno ne moremo niti predstavljati gorja in bridkosti, ki so preživeli sorodnike žrtev pestila

že sedem desetletji. Prav zaradi tega je ključnega pomena, da osmislimo narativ upravičenosti do žrtev, da spravimo občutke bolečine in neizogibnega spomina, da se prisilimo razumeti, kako je, če te pozabijo, zamolčijo in zlomijo človeka v tebi. Zgolj takrat bomo lahko iskreno izrazili solidarnost s tistimi, ki žalujejo za preminulimi v slovenskem genocidu. Solidarnost je upanje.

Spoštovani! Kočevski rog, Teharje, Huda jama, Konfin, Slovenska Bistrica in druga povojna morišča ostajajo velik črn madež naših generacij in madež, ki nas nazorno opozarja na prelomljene obljube ob koncu 2. svetovne vojne ter na najhujše napake in pomanjkljivosti politično ohromele, a vendarle ne nemočne mednarodne skupnosti. Evropski parlament je sprejel že več resolucij, v katerih odločno in jasno obsoja vse zločine proti človeštvu in množične kršitve človekovih pravic, ki so jih zgrešili vsi totalitarni in avtoritarni režimi. Žrtvam teh zločinom in njihovim družinskim članom izraža sočutje, razumevanje in priznanje za njihove trpljenje. Tem izrazom sočutje in solidarnosti se v imenu Državnega zbora Republike Slovenije lahko pridružimo tudi sami. Dovolite mi, da zaključim s pomenljivimi mislimi nemškega pesnika Bertolda Brechta. "Ko je bilo prvič sporočeno, da so naše prijatelje razmesarili, se je zgodil krik groze. Potem so jih razmesarili sto. A ko jih je bilo razmesarjenih tisoč in moriji ni bilo videti konca, se je razprostrla prevleka tišine. Ko prične zlo padati kot dež, nihče ne zakriči 'dovolj!' Ko se zločini prično kopičiti, postanejo nevidni. Ko trpljenje postane neznosno, se krikov več ne sliši."

Danes skrbimo, da krikov in groze roškega, teharskega in vseh drugih povojnih morišč nikoli ne pozabimo ter da jih tišina nikoli ne pokrije. Zato bi nas predsednik Državnega zbora dr. Brglez lahko vljudno povabil, da bi v preddverju velike dvorane v spominsko knjigo o potujočem cvetu slovenskih morišč zapisali svoje misli. A žal, danes te knjige v preddverju ni.

Spoštovani, predlagam, da se poklonimo spominu na žrtve slovenskih vojnih in povojnih pobojev z minuto molka. / minuta molka/

Hvala. Upam, da se bo kdo v tej dvorani prepoznal v tej priredbi teksta. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Igor Zorčič. Pripravi naj se gospod Jan Škoberne.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Čeprav so mi ostale samo štiri minute, rad bi pa opozoril na nekaj stvari, ki nekako izpodbijajo predlagatelja. Pravzaprav predlagatelj izpodbija sam sebe. Predlagana resolucija pravi tako v točki 1, "ker se zgodovinarji strinjajo, da

zgodovinskih dejstev ni mogoče razlagati povsem objektivno in ker ne obstajajo objektivna zgodovinska poročila, ker poklicni zgodovinarji ne glede na to uporabljajo znanstvena orodja za proučevanje preteklosti in poskušajo biti čim bolj nepristranski". In pod točko b, "ker noben politični organ ali politična stranka nima izključne pravice do razlage zgodovine in ker ti organi in stranke ne morejo trditi, da so objektivni". Podpišem, ampak danes z vaše strani poslušam – kaj drugega kot interpretacijo zgodovine. Poslušali smo kolega Grimsa, kolegico Irglovo, poudarili ste večkrat, slišali smo celo interpretacijo druge svetovne vojne, celo o tem, da je bil Hitler komunist.

Še več. Na vaši strani, internetni strani, je tudi vaš predsednik v mesecu maju 2015 objavil članek Mit o NOB, 70 let življenja v laži. Nič nimam proti temu, da si nekdo razlaga zgodovino po svoje, ampak že naslov pove to, da si jo razlaga izključujoče. Češ, da drugi, ki si jo drugače razlagajo, da živijo v laži. Kolegica Eva Irgl je omenila, da edini namen te resolucije, o kateri se danes odloča, da bi se dosegla, da bi se slovenska politika poenotila o teh vprašanih. Glejte, če malo pogledam po tem članku piše, da pač NOB, tralala, je imela svojo politično zaslonbo v LDS, potem pa tako piše, danes vlogo nekdanje LDS prevzema SMC, spopad za mesto zastavonosca se odvija med SD in Združeno levico, med političnimi sinovi in vnuki dedičev sadov zla. Jaz ne vem, kako boste s tako interpretacijo zgodovine dosegli to nekakšno poenotenje, ki ga zatrjujete.

Skratka, če skrajšam; tudi predlagatelj predlaga to in interpretira to resolucijo nekako s figo v žepu. Po moji oceni je tudi resolucija nekako problematična, ker je preskromna, če sam omenim 16. člen, ki se glasi tako, da je končni cilj razkritja in ocene zločinov, ki so jih zagrešili komunistični totalitarni režimi, sprava, ki jo je mogoče doseči s priznanjem odgovornosti, prošnjo za odpuščanje in spodbujanje moralne preнове. Mene zanima, kje je tukaj neka zahteva do totalitarnih režimov, do fašizma, do nacizma? Zakaj tako ozko tolmačenje. Jaz ne vem, kakšni so bili razlogi v Evropskem parlamentu. Mogoče se je to nanašalo na neke druge sisteme, na Stasi in na Vzhodno Nemčijo, ampak iz opisanih razlogov sem prepričan, da ta resolucija v Sloveniji ne more imeti nekih učinkov poenotenja. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan ...
Predlagateljica, oprostite.
Gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Spoštovani gospod Zorčič, naj vas samo opozorim, da Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih ne govori v nobeni točki o NOB in tudi jaz sama o

tem sploh nisem govorila. To debato ste načeli in začeli vi, ker ko zmanjka argumentov, je treba v debato, seveda, NOB pa domobrance pa partizane.

Na ta nivo se osebno kot predlagateljica te točke dnevnega reda pač ne bom spuščala, bi pa vam želela povedati, da ja, izključni namen te točke dnevnega reda oziroma tega, da smo v Državni zbor ponovno vložili Resolucijo Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih, je ta, da smo želeli, da celotna politika končno obsodi vse tri totalitarizme in to nima nobene zveze z neko interpretacijo zgodovine, ima pa veliko veze, spoštovani gospod Zorčič, z vrednostnim sistemom.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Replika, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Rad bi repliciral kolegici Irglovi.

Bil sem narobe razumljen. Ni problem NOB v tem kontekstu te resolucije. Problem je v tem, da ta resolucija določa, da nobena politična stranka nima izključne pravice do interpretacije oziroma do razlage zgodovine. Hotel sem pa povedati in sem povedal, da si vi to nonstop razlagate in drugim jemljete to pravico. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jan Škoberne, pripravi naj se gospod Franc Breznik.
Gospod Škoberne izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Potem pa Jernej Vrtovec, prosim.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Gospod podpredsednik, kolegice in kolegi!

Dovolite mi, da povem nekaj, kar se neposredno ne navezuje, pa se bo malenkost kasneje navezovalo na to razpravo. Ali veste, katere pesmi so precej običajne na dogodkih, srečanjih, druženjih svetovne socialistične internacionale ali pa socialistične internacionale mladih ali pa evropskega združenja mladih socialistov? Bandiera rossa, No pasaran, Bella ciao in tako naprej.

Zakaj se mi zdi to simpatičen podatek? Zaradi izjemnega predavanja kolega Grimsa, ki je ob svojem predavanju o socialistih, rdeči zvezdi, Bandieri rossi in še čem, seveda očitno pozabil, da je takrat še SDS leta 1992 dala prošnjo za vstop v svetovno socialistično internacionalo, bila leta 1996 iz nje izključena in se leta 1999 s prošnjo odločila, da bo vstopila med desnosredinske evropske stranke.

Ta stvar se mi zdi, sama po sebi se mi je nekako prikradla v spomin, ker se živo spomnim celo slik, na katerih so se člani Slovenske demokratske mladine, takrat je bil

tam v delegaciji bivši šef kabineta vašega kolega gospoda dr. Zvera gospod Debeljak, skupaj s člani Mladega foruma takrat pod isto zastavo Mladih evropskih socialistov svetovne socialistične internacionale, prav lepo zabavali – ob katerih že? Aja, kolega Grims, Bandiera rossa, Bella ciao, No pasaran in Hasta siempre Che Guevara. Ravno zaradi tega se mi zdi ta današnja zgodba farsa. Jaz sem svojo pomiritev, pa prihajam iz družine, ki so ji domobranci vzeli stare starše, pa Nemci starega očeta, čisto pomiril s temi stvarmi. Moja družina nima težave in tudi vi bi mogoče počasi lahko začeli ... / izklop mikrofona/ ...

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec, pripravi naj se gospa Iva Dimic.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Spoštovane kolegice in kolegi!

Po teh razpravah dejansko ne razumem tega, da se tej resoluciji nasprotuje; še več, da lahko nekdo reče, da resolucije ne spoštuje ali pa da je resolucija Evropskega parlamenta preskromna. Sprašujem vas, kaj je preskromno, da poslanci ene velike parlamentarne večine obsodijo vse totalitarne režime. In v Sloveniji je nujno potrebno to poenotenje pri obsodbi vseh totalitarnih režimov, ostale evropske države so to namreč že naredile, bodisi države Vzhodne Evrope s samo lustracijo, kar smo v tem parlamentu že govorili, Slovenija tega do zdaj, razen Ustavnega sodišča v letih 1992, 1995 in 1998, na deklarativni ravni v tem državnem zboru tega ni bila sposobna narediti. Zaradi tega je danes še kako pomembno, da to resolucijo sprejmemo, kajti po glasovanju bo med dvorano, ki bo glasovala za sprejem resolucije, in delom dvorane, ki bo glasoval proti sprejemu resolucije, ena temeljna razlika, in sicer da ta del dvorane glasuje za obsodbo vseh totalitarnih režimov. In kakšna je definicija totalitarnih režimov, totalitarizma? Da so na deklarativni ravni vsi na enak način kršili človekovo dostojanstvo. Zaradi tega vas sprašujem, zakaj ne naredite tega mostu, ali pa vas vabim k temu, da tudi v Sloveniji obsodimo tiste, ki so kršili dostojanstvo človeka. Glejte, tudi komunizem, o katerem je bilo danes veliko govora, obsodile so ga vse države vzhodnega bloka. Ta državni zbor ga ni. Ali ga v tej resoluciji, s sprejetjem te resolucije, ali to naredimo s kakšnim drugim dokumentom, je meni vseeno, ampak treba ga pa nekoč bo. In tukaj je potreben ta most. Na primer, vaši kolegi v Evropskem parlamentu, spoštovana Poslanska skupina SMC, je to naredila. Mojca Drčar Murko, liberalka, članica Alde, je sodelovala pri usklajevanju tega teksta in je dejala, da je to en izmed največjih kompromisov, en največjih kompromisnih izdelkov. Pa pišite vašim poslancem v Evropski parlament in jih

povprašajte, če imate prav, da nasprotujete tej evropski resoluciji.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je ob razsodbi Titove ceste, pri kateri sem tudi sam sodeloval, dejalo: "Z ustavnega vidika so totalitarizmi docela brezbarvni in enodimenzionalni. Povsem nepomembno je, za kakšnega se kateri od njih razglašajo ali za kakšnega ga imajo njegovi nasprotniki; za levega ali desnega, za naprednega ali za nazadnjaškega, za konservativnega ali za liberalnega, za versko fundamentalističnega ali za fundamentalistično ateističnega. Ustavnopravno so vsi enaki; enaki v svoji biti, v preziru človekovega dostojanstva".

Prosim vas, da zavarujemo človekovo dostojanstvo in da sprejmemo to evropsko resolucijo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak, pripravi naj se gospod Roberto Battelli.

Gospod Gorenak, izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Nekaj kratkih odgovorov tistim, ki ste spraševali, zakaj bi mi to v Sloveniji sprejeli, zakaj pa drugi niso sprejeli. Res je, da ti niso sprejemali v parlamentih, ampak res je, da je Slovenija drugačna od tistih drugih. Naj naštejemo, v čem je Slovenija drugačna od tistih drugih držav, in zakaj je pri nas, drugače kot v teh drugih državah, treba to sprejeti.

To, da so danes ali včeraj v Nemčiji obsodili osebo, staro 94 let, ker je bila menda knjigovodja nekje v enem koncentracijskem taborišču, je dejstvo. Pri nas pa vseh tistih, ki so zagrešili desetine, tisoče mrtvih, nismo sposobni. To je bistvena razlika med nami in njimi.

Druga zadeva. Pojdite po drugih vzhodnoevropskih državah, recimo, na Madžarskem, tam sem se sam prepričal, in ne boste našli nikjer več nobenega spomenika tistemu času socializma. Kaj pa je pri nas? Tam zunaj imamo, kot smo prej rekli, spomenik revoluciji. Kaj je pa revolucija bila? Zdaj, tisti, ki ste sociologi pa bili na FDV, boste vedeli, pa mislim, da bi lahko tudi ostali ... Revolucija je pomenila torej – kaj? Odpravo enopartijskega sistema, nasilen prevzem oblasti in v ustavo zapisano načelo odnosno pravilo, da imamo eno stranko, ki je večna na oblasti. Se pravi, lahko rečemo, da je to pomenilo – kaj? Da je to spomenik totalitarizmu, kajne? Najdite v Evropi pa v tistih državah, s katerimi se primerjamo, še kakšen takšen spomenik – ne boste našli! Pojdite pogledat po Evropi, če boste našli še kje kakšen spomenik pri teh državah, s katerimi se lahko primerjam. Recimo Ceaușescu. Kaj pa pri nas? Kipov Titu, ki je enak zločinec kot vsi ostali, jih imamo, kolikor hočete. Torej, v tem smo drugačni in tudi zato, gospa Murglova, je treba narediti, sprejeti to resolucijo.

Poglejmo sodstvo, 8 % vzhodnonemških sodnikov še sodi, vsi ostali so zapustili – pri nas vsi, od prvega do zadnjega. Torej smo tudi v tem drugačni. Poglejmo medije, ostali so takšni, kot so bili, napisali so si pa seveda tam, da so neodvisni in tiste zgodbe. Celo nekateri uredniki ostajajo isti že petindvajset, odnosno trideset let in seveda mirne duše ... Danes sem prebral, kako sem jaz usmerjal policiste – iz helikopterja, da smo si na jasnem – in dajal neposredne ukaze, kje je treba koga prijeti in ne vem kaj še vse; skratka neumnost. V tem smo tudi drugačni od Evrope.

Poglejmo še nekaj, lustracija je bila izpeljana na takšen ali drugačen način v večini teh držav, pri nas ne. Torej v tem smo tudi drugačni. Volitve so lahko na takšen ali drugačen način demokratične povsod, pri nas niso. Smo tudi drugačni. Pri nas pride do tega, da vodjo opozicije vtaknejo v zapor; to, da je kršitev ustave, zakona in vsega ostalega, ni pomembno in potem seveda, ko vse to Ustavno sodišče odpravi in ko vprašamo, bom rekel, vladajoče, ali ste vi pripravljeni se kaj pogovarjati zdaj o tem, doživimo pa brutalen in brezobziren napad predsednika Državnega zbora, ki misli, da je predsednik vseh poslancev. Ja, pogledjte, tudi v tem smo drugačni. Zato je torej v slovenskem prostoru potreben sprejem tega dokumenta odnosno deklaracije, podpore temu dokumentu zaradi, kot sem rekel, bistvene različnosti med državami, s katerimi se lahko na tem področju primerjamo, in Slovenijo.

Tako ne več spraševati, zakaj bi pa mi to sprejeli, če drugi niso. Moramo sprejeti, zato ker smo drugačni od drugih. Tudi s pomočjo takšnega dokumenta bomo postali enaki ali pa bomo stopili na pot enakosti vsem tem narodom. Ne bom govoril o ekonomskih in ostalih rezultatih, ker tisti, ki so, posledično seveda, ker tisti, s katerimi smo se primerjali ali pa smo gledali, da so globoko za nami, so zdaj tam, kjer mi ali pa pred nami.

Torej, zaradi drugačnosti Slovenije je treba ta dokument sprejeti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Roberto Battelli, pripravi naj se gospod Möderndorfer. Izvolite, gospod Battelli.

ROBERTO BATTELLI (PS IMNS): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Najprej o naslovu; v bistvu gre za evropsko zavest, evropska zavest o predvsem 20. stoletju in njegovim grozotam. Torej, v tem nihče ni partikularen, ne more biti, to je kontradiktorno. Ker če je nekdo partikularen, potem nima te zavesti; ali je noče imeti ali meni, da je nezadostna v svoji kvaliteti, da ne zajame vsega, da ni zajet vanjo. Kar seveda ni res.

Nekako polemiziram stališče Vlade, za Vlado je pomembno leto, na primer 1938, torej Anschluss in Sudeti. Leto 1939 je samo

posredno omenjeno v tej resoluciji zaradi 23. avgusta 1939. Tistega dne sta se dva totalitarizma v polnem zamahu zmenila, da si bosta podjarmila Evropo. Kaj je bolj pomembnega za Slovenijo in enako kot za vse ostale evropske narode kot podlaga za začetek, prava podlaga za začetek in dejansko začetek druge svetovne vojne, ki je potem povzročila vsa gorja, ki jih je Slovenija pravzaprav doživela? Ta, najhujša. Ampak, če se vrnemo na zavest, je treba tudi vedeti, da je evropsko kontekst ali evroatlantski kontekst, kateremu pripadamo, tak, ker je Evropa v bistvu mirovni mehanizem, je mehanizem za ohranjanje in utrjevanje miru. To je bistveni pomen združene Evrope. Torej, ta kontekst, kateremu pripadamo, dela ta prostor, slovenski prostor, najbolj varnega – absolutne varnosti ni, kot vemo, ampak najbolj varnega doslej sploh kadarkoli. Zaradi tega je tako pomembno vedeti, kaj pomeni, kateri je pomen Evrope in tega mehanizma in ga je treba čuvati in ohranяти in uveljavljati sproti in zmeraj skozi to, kar piše ta resolucija v prvi in drugi točki.

Da se vrnemo na resolucijo. Najprej o seznanitvi, ki naj bi se zgodila leta 2009. Ta seznanitev je bila taka, da tudi v gradivu sploh ni besedila resolucije. V sklepu, ki je bil v deklaraciji, ki je bila, sploh ni bil priložen tekst resolucije, tako da ljudje, ki bi hoteli vedeti, kaj, morajo to poiskati nekje drugje, ne pa v uradnih sklepih ali, tako bi rekel, aktih Državnega zbora. Ampak pustimo to. Torej, imamo točke "B in C, o katerih je bilo, in hvala bogu, kar nekaj govora, ampak je treba tudi znati brati te dokumente – in to povem tudi Vladi – je treba znati brati te dokumente. Da tukaj piše, " ... ker noben politični organ" in tako naprej; v točki C " ... ker se uradnih političnih razlag zgodovinskih dejstev ..." in tako naprej, da ne vzamem preveč časa, ker, se zgodi – kaj? Se izraža spoštovanje do vseh žrtev in se obnavlja svojo zavezanost miroljubni in uspešni Evropi in tako naprej. Točki B in C izključujeta manipulacije in to, kar jim sledi, je bilo sprejeto, ker so vsi, ki so to sprejeli, vedeli, da to, kar piše, ni manipulacija, ni revizionizem, ni to, o čemer se tukaj govori, depasirano. Popolnoma depasirano! To pomeni, da nekdo, namesto vlade verjetno, je odločil, da se tega ne sprejme, in potem je naročil, je rekel: Ne! Napolnite ta "ne" z nečem. In to so potem argumentacije, ki pridejo ven zato, da se to zavrne. Zavrne se pa edine vrednote, ki nam omogočajo prihodnost in ki so nastale zaradi tega, ker obstaja zavest o tem, kakšna je lahko prihodnost, če ignoriramo preprosto dejstvo, da celoten napredek, kar ga je bilo narejenega od človeške vrste, temelji – na čem? Na izkušnji, na spominu, na celotnem mehanizmu spominov in izkušenj, kar edino onemogoča, da se planira prihodnost, kolikor je le mogoče. Tako velja za vsakega individuuma in velja tudi za družbe in združbe družb. To je osnova soli razvoja civilizacij.

Tako ne vem, kaj se tukaj zares dogaja in zakaj. Zaradi tega, ker komu ni všeč predlagatelj ali

... To je pač nesmiselno. Je – kako bi rekel – nizkega nivoja, nivo je nizek. Nivo je nizek. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jani Möderndorfer, pripravi naj se gospod Žan Mahnič. Izvolite, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS ZaAB): Cel dan v resnici berem tekste iz leta 2009, kaj so poslanci razpravljali ob tej isti temi. Niti se ne trudim poslušati, zaradi tega ker v resnici dobivam eho iz teh tekstov, saj gre za popolnoma enake stvari. Nekateri celo iste stavke ponavljajo. In seveda, predvsem je zaskrbljujoče, zaradi tega ker se potrjuje ta teza, ki sem jo povedal na začetku, da v resnici gre samo za obujanje in ponavljanje in ponavljanje enih in istih stvari.

Ampak tisto, kar je pa nevarno in se, recimo, pred kakšnimi 20 minutami nazaj odvilo v parlamentu, pa je to, da nekdo nekaj citira, ampak pove samo tisti delček, ki mu je všeč in paše v njegov kontekst. Omenil je predvsem ta del, kjer bivša evropska poslanka Mojca Drčar Murko, potem še pove, da je iz Alde, zato da bi ja bilo imelo neko težo tega sporočila, kaj je takrat povedala in sporočila – in reče naslednje: češ da je, ker je ona bila tista, ki je iz skupine liberalcev sodelovala v tej skupini, in je rekla naslednje, zdaj pa citiram, "Resolucija je v bistvu darilo tistim predstavnikom konservativnih in nacionalističnih strank, ki prihajajo iz republik nekdanje Sovjetske zveze in držav vzhodnega bloka ..." In še naprej reče, citiram, "To je eden izmed najbolj kompromisnih dokumentov, ki jih je sprejel Evropski parlament ...", vendar tudi tukaj še doda in zopet citiram " ... in istočasno tudi največje skrupucalo." Tega pa ni povedal. Zakaj ne? In zakaj je največje skrupucalo? Zaradi tega, ker vemo, kaj v Evropskem parlamentu sprejemajo. V Evropskem parlamentu vedno poskušajo pod skupni imenovalec dati čim širše politične interese, da bi se ja vsak notri videl in nekako poskušal ujeti, zato da bi seveda stvar funkcionirala in bila narejena. Tudi vemo in sem opozarjal, zakaj je bila takrat ta resolucija narejena. To, kar pa se danes uprizarja oziroma v slovenskem prostoru že zadnjih toliko in toliko let, pa je seveda "uporabi po potrebi, tam kjer boš potreboval za svojo lokalno zgodbo". In to danes delamo! Lepo vas prosim, to ni nobena razprava, vi nonstop zabijate klin v režo, ki se ji reče bolečina in travma; pa ne samo komunizma, ampak vseh zgodb, levih, desnih, srednjih, nedolžnih, krivih in ne vem kakšnimi še vse. Radi bi zbezali iz vsake luknje ne vem koga in ga pribili na križ in rekli: Glejte, kriv je, mi pa ne, mi se pa borimo za pravico. Mi imamo pa čisto sliko. Lepo vas prosim, to je absurd, kar delate iz te resolucije! Če so oni zgoraj naredili skrupucalo, vi delate iz tega zmazek, ampak dobesedno zmazek delate iz tega. Zato sem

opozarjal prejšnji teden, kaj se bo tukaj dogajalo, dogajalo se bo točno to.

Ja, danes je predstavnik, mislim, da je bil kolega Ferluga, rekel naslednje – pa ne bom našteval vsega tega, kar je rekel. Ampak začel je s Kučanom pa Šuštarjem, da sta začela to spravo – pa ni uspelo. Pa si, kolega, naprej našteval, kaj vse se je še potem v tem slovenskem prostoru dogajalo. Ampak v resnici je problem nekje drugje; to, kar sem omenil že prejšnji teden, to pa je, da je gospod pomožni nadškof Jamnik pa po 25 letih izjavil, da je bil to blef. Ampak, zakaj je rabil 25 let, da je to povedal? Zakaj ni povedal takrat naslednji dan, da je to blef, ko sta si dala roko in se šla spravo? Zato ker danes nekdo instrumentalizira in hoče na vsak način prikazati, da bo dobil v roke orodje, s katerim bo lahko manipuliral in se šel neko politično ideologijo. S tiste strani poslušam naslednje stavke: dajmo zgodovinarjem, dajmo čas. Ja saj jih imajo, samo za to traja čas in bo tudi čas svoje naredil, ampak zagotovo ne za to sestavo parlamenta. In zagotovo ne s temi političnimi zmazki, ki jih počnemo v Državnem zboru, ampak samo z resnim odkimom od politiziranja in z neko distanco, kritično distanco, ki bo dejansko lahko določene stvari opravila. Vsi tisti, ki imate seveda vse svoje file, načrte o kriminalcih, kdo je kriv, kdo ni, kdo je pobijal in tako naprej – kaj čakate? Kaj čakate?! Dajte že tožilcem v roke, ko imate vse te spise! Naj opravijo svoj posel, ki ga morajo, po zakonu ga morajo opraviti, razen tisto, kar ne zastara. Ampak vojni zločini ne zastarajo. To je dejansko v resnici nespodobno, da danes sedimo tu štiri ure in pol, zato da bomo na koncu ugotovili, da itak glasovati ne moremo, ker ne bomo glasovali o ničemer. Povejte to slovenski javnosti, da se samo malce hecamo in pogovarjamo tu v tem prostoru in govorimo in pametujemo, kdo je kriv in kdo ni kriv in komu so se žrtve zgodile in tako naprej. Lepo vas prosim, to je nedostojno za ta zbor! Tisti, ki citirate določene izjave, pa dajete vsaj do konca citirati in prebrati vsaj tisto, kar dejansko res piše in kaj je kdo rekel in česa ne. Nekateri so goljufali, nekateri pa še citirati na glas ne znajo, kaj šele pisati.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, nato je na vrsti gospa Eva Irgl, predlagatelj.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kologice in kolegi! Že prej, ko nisem bil poslanec, sem spremljal razprave in vedno so šle v isti smeri: pustimo zgodovino, glejmo naprej. Z zgodovino se naj ukvarjajo zgodovinarji. Danes imamo odlično priložnost, da to resolucijo podpremo, da zapremo neko poglavje. Ampak očitno bomo morali te teme še naprej dajati na dnevni red. Mogoče bo pa prihodnje leto, čez pet, deset, dvajset, trideset let. Enkrat bo že. Danes oziroma včeraj so v Nemčiji obsodili 94-letnega

nacista, pa je bil samo računovodja v enem taborišču, na 4 leta zaporne kazni pri 94 letih. Tožilstvo je predlagalo tri in pol, sodišče mu je dalo pa 4 leta.

Sam sem se udeležil spomina na stoto obletnico genocida nad Armenci v Erevanu in tam je bilo napisano v spominskem parku, kaj je Hitler nekoč dejal, ko je govoril o dokončni rešitvi židovskega vprašanja. Takrat je rekel: Kdo se pa danes še spomni genocida nad Armenci? Pred 14 dnevi je bila oddaja o Srebrenici, in kaj je tam dejal eden od srbskih vojakov: Tudi Jugoslavija je leta 1945 ubila na stotisoče ujetnikov in nihče ni nikoli odgovarjal. Zato smo verjeli, da bodo grobnice okoli Srebrenice odkrite šele čez 50 let, takrat pa bo vse pozabljeno. Ker se stvari nikoli ne obsodi, se stalno ponavlja eno in isto. In tudi mi nismo sposobni obsoditi oziroma oprostite, vi, kolege in kolegi, niste sposobni. V Slovenski demokratični stranki nimamo nobenega problema: komunizem, fašizem in nacizem – to je vse eno in isto. Socializem, celo več, socializem ni nikakršen branik pred fašizmom in nacizmom, ampak je vzrok za fašizem in nacizem – tako Hitler kot Mussolini sta se zgledovala po Marxu. Poglejte si propagando, pogledajte si njegove izjave. Še več, komunisti in nacisti so imeli celo pakt Protiimperialistična fronta, ki se je kasneje preobrazila v Osvobodilno fronto slovenskega naroda, so jo ustanovili naši komunisti v okviru Kominterne. V začetku aprila je bila napadena Jugoslavija in komunisti so prvi pozdravili nemškega okupatorja na naših tleh, ker so bili takrat še v okviru pakta Ribbentrop-Molotov. Šele 22. junija, ko je bila napadena Sovjetska zveza, takrat pa so se obrnili proti njim. Tako o tem, kdo je okupator, ne bi.

In ravno to, kar se govori. V resoluciji jasno piše: Ker noben politični organ ali politična stranka nima izključne pravice do razlage zgodovine, ker lahko napačne razlage zgodovine spodbujajo politike izključevanja. Ravno zaradi tega je treba podpreti to resolucijo. Poglejte, ker vem, da vam ni všeč, če govorimo o komunizmu v Jugoslaviji. Črna knjiga komunizma, francoskega avtorja, žrtve: Sovjetska zveza – 20 milijonov, Kitajska – 65 milijonov, Vietnam – milijon, Severna Koreja – 2 milijona, Kambodža – 2 milijona, Vzhodna Evropa – milijon, Latinska Amerika – 150 tisoč, Afrika – 1,7 milijona, Afganistan – 1,5 milijona mrtvih. Seštevek, približno 100 milijonov mrtvih zaradi komunizma. Gospe in gospodje, lepo je, da obsodimo fašizem in nacizem, ampak vi imate predvsem problem z obsodbo komunizma. Tukaj bi vam svetoval, da se zgledujete po svoji vzornici, ne rečem, da vsi, ampak nekateri, po svoji vzornici Pepci Kardelj – verjetno vsi veste, kdo je bila Pepca Kardelj, ena izmed najbolj vplivnih v Jugoslaviji, v partiji. In kaj je ta tovarišica oziroma ta gospa napisala v Tribuni malo pred volitvami – zanimivo, 3 tedne po članku pa so jo našli mrtvo – : Komunisti bodo morali kot posamezniki in kot stranka ne samo moralno, ampak tudi pred sodiščem odgovarjati

za storjene zločine. Pobjo domobrancev in njihovih spremstev (nedolžnih otrok in njihovih mater) kot tudi številnih zavednih Slovencev, ki sploh niso bili aktivno udeleženi v vojni, pa je bil izvršen v imenu neke ideje – komunizma. Ne gre tudi pozabiti, da so se tovariši komunisti trudili klati na najbolj nečloveški način, če se sploh lahko tako izrazimo. Ti 'tovariši' so danes nosilci visokih državnih odlikovanj in v večini člani ZKS – Stranke demokratične prenove!" Tamle so nasledniki. In če smo za pregon vseh vojnih zločincev, moramo biti načelni ... Jaz bom to resolucijo podprl.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Proceduralno, gospod Tanko, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči.

V imenu Vlade je tu državna sekretarka, ki očitno nima ali motiva ali znanja, da bi odgovarjala na dejstva, ki so zapisana v resoluciji in na trditve, ki so jih izrekli poslanci ali opozicija ali koalicija.

Predlagam za bodoče, da pridejo na sejo kompetentne osebe Vlade, če ni sekretarka dovolj usposobljena, državna sekretarka, naj pride minister, gospod Klemenčič. Pa tudi sicer bi lahko pri tej temi, pri kateri pravite, da gre za občutljivo stvar, dali v vladno ekipo kakšnega zgodovinarja, kajti to, kar je napisano v mnenju Vlade k tej točki dnevnega reda, je popolna revizija zgodovine. Popolna revizija zgodovine. Ne odgovarja osnovnim dejstvom, ne odgovarja procesu, razvoju dogodkov, ki so se takrat dogajali in tako naprej. Skratka, je neka šlamastika to.

Predvsem pa lepo prosim, da bi vsaj na koncu po, pravite, 4 urah razprave državna sekretarka pač kaj odgovorila. Tu si ves čas nekaj vztrajno zapisuje, nasmiha gor in dol, levo, desno in tako naprej; pač to smo imeli priložnost gledati, pričakujemo pa odgovore. Vlada si je najavila pol ure časa in lepo bi bilo, prav bi bilo, da pri točki dnevnega reda, ki očitno je potrebna in bo treba slej kot prej nekaj o tej temi narediti, da pač pojasni stališča Vlade do posameznih trditev, nagovorov, ki smo jih imeli poslanci. Skratka, nedopustno je, škandalozno je, da zdaj že na serijo sej Državnega zbora k seriji točk dnevnega reda prihajajo predstavniki Vlade, si vzamejo čas, naročijo čas in potem nihče ne spregovori v razpravi niti besede.

Predlagam, da opozorite tudi, to prošnjo naslovim tudi na predsednik Državnega zbora, da bo pisal Vladi, da pošlje v Državni zbor k točkam dnevnega reda kompetentne osebe. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Eva Irgl, imate besedo.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Sem vendarle mislila, da bo tudi predstavnica Vlade v svoji zaključni besedi povedala nekaj več stavkov kot samo uvodnih v to razpravo, ko smo začeli govoriti o Resoluciji Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih.

Najprej pa naj rečem, da sem zelo pozorno poslušala razprave vseh razpravljavcev, ki ste se prijavili k tej razpravi, in bi si želela, da nekaterih razprav ne bi bilo. Pa žal se to ni uresničilo. Tukaj govorim zlasti o tistem dostojnem nivoju razprave, o katerem je prej govoril kolega Battelli v sicer svoji zelo dobri razpravi.

Zdaj pa mi dovolite, da v tem zadnjem nagovoru začnem nekje nazaj, bolj nazaj, kako je pravzaprav prišlo do tega, da se je resolucija Evropskega parlamenta zgodila in da je nastalo to besedilo. Resolucija Evropskega parlamenta ima namreč kar nekaj predhodnih dokumentov z enako tematiko, sprejetih že na evropskem nivoju. Zdaj ne vem, ali koalicija te dokumente kot take podpira ali tudi teh dokumentov ne podpira, glede nato, da se resolucija Evropskega parlamenta navezuje nanje. Tukaj imam v mislih zlasti Resolucijo o ukrepih za odpravo dediščine nekdanjih komunističnih režimov ter že prej omenjeno izjavo, praško izjavo o zavesti in totalitarizmih, ki je bila v začetku predvidena kot skupna izjava Evropske unije. Prav pod to praško izjavo se je kot prvi podpisal gospod Václav Havel. Verjetno ni treba razlagati in govoriti o tem, kdo je bil gospod Václav Havel. Ampak to izjavo, na podlagi katere je potem nastala ta resolucija, ki jo danes v tem državnem zboru zavračate in je ne boste podprli, to resolucijo oziroma to izjavo je potem podpisalo na tisoče Evropejcev, na tisoče Evropejcev, med njimi tudi veliko uglednih, znanih osebnosti, torej tistih osebnosti, ki se zavedajo, da Evropa lahko preživi le, če bo, prvič, držala skupaj v boju proti totalitarnim režimom in, drugič, le, če bo opozarjala in poglobljeno razpravljala o naši skupni tragični preteklosti.

In spoštovane kolegice in kolegi, vsakič, ko ne sprejmemo omenjene resolucije, se še dodatno oddaljujemo od vrednot, ki pa so čisto osnovne civilizacijske norme. Vse te resolucije torej, deklaracije, tudi evropska pogodba, tudi Resolucija o genocidu v Srebrenici, na katere se sklicuje Resolucija Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih, kažejo na to, kako prepotrebno je vedno znova opozarjati na zločine, ki so se zgodili, in kako prepotrebno je, da tudi slovenski parlament in Evropa kot taka, ki je združena bila vedno v skupnem boju proti avtoritarnim in totalitarnim režimom, resnično opravi poglobljeno razpravo o teh vprašanjih.

Praška izjava tako pravi, da družbe, ki zanemarjajo preteklost, nimajo prihodnosti.

Zanimivo. Ugledni ljudje Evrope ne samo da so podpisali to izjavo, ampak jasno se strinjajo v tem, da narod, ki ne pozna svoje preteklosti, ki zanemarja preteklost, ki ne želi govoriti o njej, ne more imeti svetle prihodnosti. To je dejstvo in to se kaže pri nas na vseh nivojih. Zato, spoštovane kolegice in kolegi, je namen današnje razprave zlasti pokazati, ali smo v resnici sposobni v političnem prostoru enotno obsoditi zločine, ki so jih povzročili totalitarni režimi, ne glede na to, v imenu katerega totalitarizma je bila žrtev povzročena. Do takrat pa, ko se dogaja v tem državnem zboru, da samo z besedami govorite, da obžalujete, da obsojate, se tega žal ne da narediti. Pomembna so dejanja in ne besede. Dejanja so tista, ki kažejo, kakšen vrednostni sistem – in to bi nam morala biti prioriteta, vsaj odgovornim posameznikom –, kakšen vrednostni sistem bomo pustili svojim, našim zanamcem: ali bomo pustili vrednostni sistem, ki bo temeljil na vedenju, da je zločin nesprejemljiv in da ga je treba obsoditi, ali pa bomo, kot kaže – zaenkrat še – tako pustili takšen vrednostni sistem, ki bo temeljil na tem, da se ne obsodi zločinov in da se ščiti morilce. Takšen vrednostni sistem zaenkrat v zapisu naroda puščamo prihodnjim generacijam. Torej, če tega ne storimo z dejanji tako, da obsodimo zločin z nekim formalnim aktom, potem bolj kot kdajkoli dopuščamo, da se takšni zločini ponovijo.

Že pred časom sem prav v tem državnem zboru opozorila, da je potrebno ob pravem času obsoditi zločin, zato da se nek takšen zločin, kot je zločin zoper človečnost, kot je genocid, zločin zločinov, vseh zločinov, nikoli več ne zgodi. Kar pa pomeni, da če se napak iz zgodovine ne prizna in obsodi, je velika verjetnost, da se bodo ponovile. To se je zgodilo tudi nam oziroma nekdanji skupni državi. Ni bilo treba dolgo čakati, da se nam je zgodila Srebrenica. Dejstvo je, ker nismo ob pravem času in še danes nismo tega sposobni storiti, da bi obsodili povojno morijo, ki se je zgodila po 2. svetovni vojni in v slovenskem narodu pustila neizmerno rano, neizmerljivo rano in ki se danes kaže v več kot 600 prikritih moriščih, ker nismo bili sposobni tega obsoditi takrat in še danes nismo obsodili, ni nič čudnega, da so se ti dogodki ponovili, da so se ponovili 20 let nazaj v Srebrenici.

Vsi skupaj se zamislimo in naredimo res nek korak naprej v tem razmišljanju. In tukaj naj rečem zločin v Srebrenici, to je že kolega Janša prej nekako omenjal; zločin v Srebrenici in tisti zločini, ki so se zgodili po vojni leta 1945, so zagrešili praktično isti ljudje oziroma nasledniki istega sistema, nasledniki istega sistema. Kontinuiteta zločinskega komunističnega sistema se je na nek način samo nadaljevala v Srebrenici, in to bi morali mi preprečiti. To bi morali preprečiti in to bi morda lahko preprečili, če bi ob pravem času obsodili povojno morijo leta 1945. Da ne bom govorila kar na pamet, mi dovolite, da tukaj preberem naslednji citat.

Citiram: "Tudi Jugoslavija je leta 1945 ubila na stotisoče ujetnikov in nihče ni nikoli odgovarjal, zato smo verjeli, da bodo grobnice okoli Srebrenice odkrite šele čez 50 let, takrat pa bo vse pozabljeno." Konec citata. Poročnik N. N., pripadnik vojske bosanskih Srbov.

In zdaj vas vprašam, kolegice in kolegi. Kako vi jemljete to izjavo? Kaj vam ta izjava sploh pomeni? Jo sploh razumete pravilno? Jo razumete pravilno? Ali razumete, da želi povedati, da če se zločinov ne obsodi ob pravem času, da potem se lahko zgodijo novi? Kaj se je zgodilo? Ljudje so preprosto se ravnali po načelu, da lahko na podlagi zgleda iz preteklosti morijo, saj se bodo, kot pravi ta izjava, stvari pozabile in zanje ne bodo nikoli odgovarjali. Zato bi vas prosila še enkrat, da resno razmislite o teh vprašanih in dejansko, če ne očitno, ker danes ne bomo glasovali o tem, pa enkrat v prihodnje potrdite to resolucije Evropskega parlamenta, kajti resolucija Evropskega parlamenta ne govori o ničemer drugem kot o obsodbi totalitarnih režimov in takšnih zločinov, tudi zločinov, ki so se zgodili 20 let nazaj v Srebrenici.

Poglejte, v resoluciji med drugim piše, da mora Evropa, če želi biti združena, sposobna oblikovati enoten pogled na svojo zgodovino, da morajo države članice EU opraviti poglobljeno razpravo o zločinih tako nacizma, fašizma kot komunizma, saj gre za našo skupno dediščino. Torej, tukaj ne govorimo o ne vem kakšnih vprašanih, o nekih vprašanih, ki se nas ne dotikajo, ampak govorimo o osnovnih civilizacijskih normah, ki vsak narod delajo civiliziran in nas na ta način ločujejo od barbarstva. Pri nas pa je, spoštovane kolegice in kolegi, danes v nekaterih segmentih ideja komunizma celo še bolj živa kot pa takrat, ko je dejansko obstajala. Vsaj glede na razprave, ki smo jim bili danes priča.

Še na nekaj bi opozorila; resolucija tudi pravi, da se je treba spomniti vseh tistih, ki so dejavno nasprotovali totalitarni vladavini in ki bi morali zaradi svoje požrtvovalnosti, zvestobe idealom, časti in poguma imeti mesto v zavesti Evropejcev kot junaki totalitarne dobe. Kaj pa imamo pri nas? Namesto da bi se počastili tisti, ki so se uprli komunističnemu režimu, zaradi tega postali persone non gratae v državi, zaradi tega bili deportirani na Goli otok in druga taborišča, zaradi tega so jim bile hudo kršene človekove pravice in temeljne svoboščine, bili so likvidirani; namesto teh ljudi, ki bi jih res morali vzeti za zgled poguma in hrabrosti, še danes imamo raje na naših ulicah, trgih spomenike krvnikov lastnega naroda. Ampak to se vam zdi popolnoma normalno. Spoštovane kolegice in kolegi, skrajni čas bi že bil, da bi zamenjali, kot pravi resolucija, z dejanskimi junaki totalitarne dobe – te kipe in ulice.

Resolucija Evropskega parlamenta, ki je torej stranke koalicije pa Zavezništvo Alenke Bratušek in Združena levica ne podpirajo, gradi torej na skupnih evropskih vrednotah. Torej, na

vrednotah, ki bi morale biti vsem nam skupne; to so spoštovanje človeškega dostojanstva, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter spoštovanje vladavine prava. Resolucija gradi na skupnem boju proti totalitarnim in avtoritarnim režimom, gradi na ohranjanju spomina na preteklost, saj brez resnice in brez spomina ne more biti sprave – ali bolje mogoče za slovenski prostor, ne more biti pomiritve, ki pa je nujna in ključna. Gradi na jasni obsodbi vseh zločinov zoper človečnost in množičnih kršitev človekovih pravic, storjenih v imenu teh režimov, in pravi, da je treba počastiti žrtve, obsoditi storilce, položiti temelje za spravo, ki bo temeljila na resnici, pravičnosti in spominu. In kaj imamo namesto tega, da bi to podpri? Imamo raje več kot šesto prikritih morišč, zločin, ki je ne nazadnje za seboj pustil še bistveno večje število mrtvih kot, recimo, zločin v Srebrenici, vendar pa je ta zločin, zločin po 2. svetovni vojni, zločin brez zločincev oziroma ta zločin sploh ni bil zločin. Edino ime, proti kateremu so bili sproženi postopki, kasneje pa umaknjeni, in to seveda umaknjeni namerno, je ime Mitje Ribičiča, pomočnika načelnika takratne Ozne. In Ozna je bila tista, ki je po naročilu komunistične partije, totalitarne stranke, ki je obvladovala vse v državi, kar je bilo možno in mogoče, odredila likvidacije preko KNOJ. In to vi podpirate! To pa je zame problematično in tukaj je hud problem z vrednostnim sistemom. Tukaj je hud problem z vrednostnim sistemom.

Samo za primerjavo, že prej so kolegi omenili, v Nemčiji so pravkar obsodili 93-letnega Oskarja Gröninga za zločine, ki so bili storjeni, ker je pomagal pri sosterilstvu ubojev judov v Auschwitzu. Ampak je pomemben še en drugi podatek, pri nas se stvari na tožilstvu niti malo ne premaknejo oziroma se celo umaknejo, zato ker gre za posvečene ljudi, ki so nedotakljivi. Ampak, pogledajte, kaj se je zgodilo tukaj; sodišče oziroma tožilstvo je zahtevalo tri leta in pol za Oskarja Gröninga. Ampak sodišče je odločilo, da mu poviša kazen na štiri leta. Se pravi, koliko ljudi v Sloveniji je, recimo, bilo del takšnega sistema, ki je pobijal, ker je bil tudi on del takšnega sistema, recimo, tam. Se pravi, še povišali so mu kazen, pri nas pa ne pridemo na tem področju v slovenskem parlamentu niti do obsodbe totalitarizmov, kaj šele, da bi obsodili zločin, zločince za kaznivo dejanje, torej za zločin zoper človečnosti, ki nikoli ne zastara ne po mednarodnem in ne po slovenskem pravu.

Resolucija Evropskega parlamenta govori tudi o tem, da je treba odprti arhivsko gradivo. Že prej sem načela to temo. Pri nas se dogaja ravno obratno, z Zakonom o arhivskem gradivu smo to zaprli in to preko projekta anonimizacije. Zelo detajlno sem se ukvarjala s tem vprašanjem v prejšnjem mandatu, zaradi tega ker sem pokrivala tudi referendum, kjer se je več kot 60, skoraj 70 % ljudi odločilo, da zakon ni dober in da zapira arhive, ampak zaradi kvoruma pač referendum ni uspel. Ampak ljudem je jasno, če hočejo enkrat vedeti celovito resnico, poznati

zgodovinska dejstva, morajo imeti to priložnost, da vsaj tistih 20 % arhivskega gradiva, ki je ostalo, pač imajo na vpogled. Tukaj res ne razumem, zakaj stalno skrivanje, že tako je bilo ne vem koliko tega arhivskega gradiva uničenega.

Mogoče še ob koncu, stalno se je skozi razprave govorilo o tem, kaj delamo primerjavi, v Sloveniji pa res ni bilo komunizma oziroma to ni bil totalitarni sistem in tako naprej. Ampak, poglejte, če pogledamo neke ključne karakteristike tudi tega slovenskega komunizma, za katerega vi pravite, da ni bil totalitaren, je precej podoben ostalim totalitarnim režimom, precej podoben. Temelji na povsem enakih predpostavkah in tudi ima povsem enake službe v okviru svojega delovanja. Če pogledamo samo Ozno in KNOJ, organizaciji, ki sta odrejali likvidacije in pomoriti na desetisoče ljudi v Sloveniji. Verjetno to ni bil nek normalen sistem, verjetno to ni bil demokratičen sistem in moramo vedeti, da je tukaj šlo izključno največkrat, ne govorimo o vojnih ujetnikih, ampak šlo je izključno in največkrat za iztrebljanje možnih političnih nasprotnikov, za iztrebljanje možnih potencialnih političnih nasprotnikov, za katere pa resolucija pravi, da bi morali postati junaki totalitarne dobe.

Naprej, Služba državne varnosti je bila del tega sistema, podrejena je bila partiji in ni varovala države in državljanov, tako kot bi to moralo biti – seveda to je bila pretveza, da se varuje državo in državljanje. Ampak SDV ni počela tega, SDV je bila tista, še prej pa Udba, ki je v vseh porah javnega življenja nadzirala državljanje. Nadzirala državljanje, varovala je izključno lastne interese, varovala je partijo, ne pa državljanov in državljanov. Državljanje so torej nadzirali, to ni bila neka humanitarna organizacija, ampak kriminalna združba in kot tako jo je označilo tudi Vrhovno sodišče v svoji odločitvi. Lahko citiram odločbi, danes je znano, da se je ta služba ukvarjala ne le z obveščevalnimi nalogami, ampak je tudi sama organizirala razne kriminalne aktivnosti, jih načrtno izzivala in tudi konstruirala obstoj kaznivih dejanj in odgovornost zanje. V ta namen je tudi falsificirala, fabricirala ali podtikala obremenilne dokaze. Žrtve takšne aktivnosti, praviloma politični nasprotniki ali drugače misleči v obdobju takratnega režima, praviloma niso imeli možnosti razkritja konstruktov Udbe in rehabilitacije. Ampak veste, kar je najbolj zanimivo? Da danes in prav vi, ki ne podpirate te resolucije in še marsičesa povezanega s tem, ponovno odrekate vsakršno možnost rehabilitacije. Vsakršno možnost rehabilitacije. Bili so žrtev sistema in to ne kakršnegakoli, sploh pa ne demokratičnega, ampak izrazito totalitarnega. V modernem evropskem prostoru je danes nedopustno, bom rekla, se selektivno obnašati do totalitarizmov, obsojati samo nekatere, pri nas pa se dogaja ne samo to, da jih ne obsodimo, ampak se komunistični sistem celo povečuje.

Naprej. Vi pravite, da to ni bil totalitarizem. Mene zanima, kaj za vas predstavlja Goli otok, druga taborišča oziroma zapori, kjer so bili zaprti politični zaporniki, na primer gospod Adam Demačič, 28 let je bil zaprt, in to zato ker se je upiral mentaliteti Titove Jugoslavije, ker je želel svobodo in demokracijo. Ampak to za vas ni bil totalitarni sistem, Slovenija je bila del SFRJ. To za vas ni bil totalitarni sistem. In tisto, kar je mene osebno zelo prizadelo, ko smo na Komisiji za človekove pravice gospoda Demačiča povabili na komisijo, da nam spregovori, imel je izjemno tehtno razpravo – niti enega od poslancev koalicije ni bilo na sejo! Protestno so se odločili, da ne bodo prišli, ker oni tega ne bomo poslušali. Kako žalostno, kako žalostno, res. Gre za človeka, ki je bil, ki je dobitnik nagrade Saharov, dobitnik nagrade Amnesty International za mir, vi pa ste preprosto rekli, da mu ne boste prisluhnili. Tukaj se kaže ta odnos, odnos do osnovnih norm, ki bi jih morali imeti postavljene visoko na vrednostnem sistemu. Visoko na vrednostnem sistemu.

Spoštovani, zelo pomemben signal bi dali vsem mladim za prihodnost, če bi sprejeli to resolucijo. Slovenija je namreč v malce drugačnem položaju, kot so bile vzhodnoevropske države, ki so vse opravile s komunističnim režimom, ki so v takšni ali drugačni obliki na nek način lustrirale določene stvari, sprejele določeno zakonodajo. Upam, da v nadaljevanju boste vendarle razmislili, in ko bomo ponovno ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati. Če želite razpravljati tudi predstavnica predlagatelja predloga resolucije gospa Eva Irgl in predstavnica Vlade, prosim, da se prijavite z dvigom roke. Besedo dobita kot zadnji, in sicer najprej predstavnica Vlade, nato pa predstavnica predlagatelja.

Prosim za prijavo.

Besedo ima gospod Jernej Vrtovec. Minuta 47 je pa časa za razpravo.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Rad bi spomnil na še eno dejstvo, in sicer Evropski parlament je v omenjeni resoluciji tudi zapisal, da se bo 23. avgust obeleževal kot dan spomina na vse žrtve totalitarnih in avtoritarnih sistemov. In sicer 23. avgust, pomemben datum, ko sta se dva pomembna zunanja ministra Ribbentrop in Molotov odločila ter razkosala Evropo, kako bo Evropa izgledala po drugi svetovni vojni; se pravi, Sovjetska zveza in Nemčija sta se dogovorili, nacizem in komunizem sta se v tem primeru dogovorila,

kako bo Evropa izgledala po vojni. Tukaj je ena pomembna stvar, in sicer tudi Vlada Republike Slovenije je leta 2012 23. avgust sprejela, da ga bo tudi uradno obeleževala. To bo morala narediti tudi vaša vlada, ki pa, kot kaže, te resolucije ne sprejema. Se pravi, tukaj boste prišli v kontradikcijo. Upam, da boste kljub temu še vedno obdržali ta pomemben mejnik, 23. avgust, kot dan spomina na žrtve.

Za konec naj preberem citat, in sicer spet iz odločbe Ustavnega sodišča gospoda Petriča, ki je dejal: "Totalitarnim režimom, med katere sodi tudi nekdanji jugoslovanski komunističen režim, je skupno, da so v imenu takega ali drugačnega velikega cilja brutalno gazili človekovo dostojanstvo in temeljne človekove pravice. In posledice totalitarizma še vedno bremenijo številne narode in evropsko zgodovino. Prav zato je Parlamentarna skupščina Sveta Evrope poudarila potrebo po obsodbi zločinov totalitarnih režimov in s tem tudi režimov kot takih ter ga tudi Evropski parlament nazadnje sprejel."

Pridružujem se mnenju gospoda Petriča in resolucijo bom podprl.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Zelo na kratko. Sem se mislil odpovedati, da bi ljudem prihranil dragoceni čas, da ga porabijo za kaj drugega. Če smo danes, gospe in gospodje, kaj uspeli narediti, smo odprli zopet rane, smo se oddaljili od tistega, ki nas vse skupaj na nek način povezuje, kakorkoli, da se na nek način spravimo, da priznamo nekatere napake v zgodovini, ampak vsi. In bom najbolj zadovoljen, ko bom na drugi strani slišal, ko boste rekli, da so domobranci nekaj slabega naredili. Jaz še nisem slišal enega z nasprotne strani, da so bili kolaboranti, tisti, ki so za to državo, za te ljudi naredili ogromno slabega skozi vso zgodovino.

Za razliko od nekaterih sem pa razočaran nad današnjo razpravo, predvsem tistih iz mlajše generacije v tem parlamentu, ki bi bilo bistveno bolj modro, da bi včasih manj brali kakšne arhive, manj brali kakšne zgodovinske knjige, ki niso realne, pa pogledali raje ljudem v oči, pa molčali. Hvala lepa.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala.

Besedo ima mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Resnica boli in slaba vest je huda reč. To je tisto, kar je zaznamovalo danes vso razpravo vladajoče koalicije in njihovih podaljškov v nekaterih strankah opozicije. In bilo je več kot očitno. Kajti, ko gre za vrednote, gre za razvoj. Od države, kjer ne spoštujejo evropskih vrednot, kjer vodstvo države raja pod rdečo zvezdo, pa rdečo zastavo, pod sliko Che Guevare, znanega

morilca, od take države pač vsi normalni investitorji, vsi normalni poslovni partnerji bežijo stran. V takih državah ne deluje normalno pravosodje, v taki državi se sprejemajo napačni zakoni. Postavlja se okvir, ki je podjetnikom neprijazen in zaradi tega in zaradi neuspešne vlade tranzicijske levice bežijo v tujino. To je tisto, zaradi česar so vrednote tako pomembne. Vrednote so temelj vsake politike. Gre samo za vprašanje, katere vrednote postavljamo v ospredje in ali jih sprejememo iskreno.

V Sloveniji smo se na plebiscitu odločili za Evropsko unijo. Evropska unija je nastala na ruševinah totalitarnih režimov, fašizma, komunizma in nacizma. Tisto, kar najbolj boli vse tiste, ki še vedno častijo enega od teh propadlih režimov, je seveda dejstvo, da gre za več obrazov enega in istega zla, da so nekoč socialisti imeli kljukasti križ kot svoj simbol; da so po drugi strani v nacistični Nemčiji uporabljali srb in kladivo; da so se v nacistični Nemčiji gestapovci učili na akademiji Dzeržinskega v Moskvi, da so koncentracijska taborišča holokavsta nastala na šolanju v Sovjetski zvezi. To je sodelovanje teh totalitarizmov.

Zato je treba do vseh imeti enaka merila, jih enako obsoditi in vzpostaviti sistem, ki bo temeljil na svobodi ... / izključen mikrofoni/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Besedo ima dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, predsedujoča.

Ni res, da ni obsodbe, kot po navadi namenoma kaj spregledate ali pa seveda obrnete pomen, zato da dosegate svoje cilje. V 7. točki resolucije zelo jasno piše, da odločno in jasno obsoja vse zločine, ki so jih zagrešili vsi totalitarni in avtoritarni režimi, in več kot jasno smo povedali, da sprejemamo in podpiramo deklaracijo, resolucijo Evropskega parlamenta kot političnega akta. Seveda ne ravnamo mi v nasprotju z resolucijo, ampak vi, kajti v nasprotju s točko "e", ki pravi, "ker lahko napačne razlage zgodovine spodbujajo politike izključevanja in tako napeljujejo k sovraštvu in rasizmu ..." To je zloraba par excellence, ki jo nenehno uporabljate iz leta v leto, iz mandata v mandat. Razumem vas, da druge sodite po sebi, ker je to pač psihološki način, toda to, kar podtikate nam, ves čas počnete sami.

Ni res, da ne sprejemamo te resolucije, ampak dobro veste, da ste namenoma tudi z igro po 109. in 110. členu Poslovnika igrali igro, ker gre za drugačne pomene in seveda želeli ste, da ostane tak dokument, kot ste ga predlagali v sprejetje in potrditev v celoti, ne samo tisto, kar izhaja iz same resolucije, ki smo več kot odločno nekajkrat poudarili, da jo seveda sprejemamo ... / znak za konec razprave/

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:

Hvala lepa.

Postopkovno mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo, gospa predsednica.

Predlagam, da gospodu predgovorniku izrečete najostrejši opomin za to, kar si je zdaj privoščil. Vsaka od stvari, ki sem jih danes predstavil, je temeljila na dejstvih, je temeljila na dokumentih, ki sem jih tudi vsakokrat pokazal. Na vsakem od teh dokumentov je označen tudi vir. Praviloma so te, lahko tudi pokažem strani, če želite, avtorji, recimo razprave, na kateri je v veliki meri temeljila, je ugledan doktor znanosti, predavatelj na eni od ameriških univerz. To so dejstva, ki so zgodovinsko potrjena, ki so dokazana, ki so neizpodbitna, saj tukaj so slikovni materiali, ki so objavljeni v knjigah, objavljene jih imate tudi na internetu. Vse to se da preveriti. In si ne more nekdo privoščiti, zlasti ne nekdo z akademsko titulo, da reče, ja vi pa nekaj podtikate. Ne! Opozarjamo na zamolčano plat zgodovine, ker je potem, če spoznaš ta dejstva, razumevanje celote drugačno. In šele ko vidiš celoto, lahko potem oceniš vse stvari take, kot v resnici so. Brez razumevanja celote, brez spoznavanja celote, če to zamolčimo, če en del prikažemo, drugega dela pa ne, potem se oblikuje napačna predstava o zgodovini vsakem posamezniku. To je problem, s katerim se srečujemo v tej državi na vseh nivojih. Naš šolski sistem je pranje možganov, mediji pa ravno tako, vsaj nekateri osrednji prav zagotovo. Zaradi tega potem ljudje mislijo, ko govorijo, da operirajo z nečem, ki je, recimo, skladno z evropskimi standardi, z evropskimi vrednotami, dejansko je pa nekaj popolnoma drugačnega. To je tisto, na kar je bilo danes že parkrat opozorjeno. To, kar se tukaj, v tem parlamentu pojavlja kot, recimo, neka osrednja politična usmeritev, kot bi človek rekel neko večinsko mnenje, je v Evropi skrajnost skrajnosti tam, nekje na obrobju, ki jo vsi pač odrivajo nekam na stran in se jo sramujejo v bistvu. To je v resnici to. Poglejte, kakšno je bilo glasovanje v Evropskem parlamentu in kakšne so bile razprave. Te razprave, ki so danes tukaj, se sprenevedajo okoli podpore tej resoluciji, ki bi bila, če bi bili vsi res skladni z evropskimi vrednotami, popolnoma enotna. Ta podpora bi morala biti plebiscitarna tukaj, v tem parlamentu. Gre za dokument, pri katerem so sodelovali vsi, sodelovali so nacionalni parlamenti, sodeloval je Evropski parlament, sodelovali so znanstveniki, zdaj se pa spreneveda, da saj dokument velja, ampak mi ne bomo nič podprli. Mi sploh nočemo o tem odločati. Ko se predstavi argumente, ki potrjujejo tudi tisto zamolčano plat zgodovine, se reče, da ne, to je pa manipulacija. Ne! Manipulacija je, če to zamolčimo, gospe in gospodje! In tukaj pa je prostor, kjer je treba spregovoriti resnico, ker je samo to skladno z načelom medkulturnega dialoga, h kateremu smo se tudi mi zavezali leta 2008, ko smo tako

uspešno vodili Slovenijo in Evropsko unijo kot celoto.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Postopkovno dr. Mitja Horvat, izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SDS): Najlepša hvala za besedo.

Ne samo da zahtevam, da najostreje opomnite predgovornika, ampak tudi zahtevam, da kot predsedujoča vzamete besedo predgovorniku, ki zlorablja postopkovno vprašanja za to, da razpravlja o argumentih.

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Hvala lepa.

Nobenemu ne bom dajala nobenega opomina.

Zaključujem splošno razpravo o predlogu resolucije. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. 12. 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga resolucije končan.

Prosim?

Gospa Irgl, izvolite, postopkovni predlog. Postopkovno.

Postopkovno naj pove gospa Eva Irgl, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo, spoštovana gospa podpredsednica!

Želela sem postopkovno in želela bi opozoriti, da bi morali vi gospoda Horvata opozoriti, da mi nismo prilagajali Resolucije Evropskega parlamenta o evropski zavesti in totalitarizmih. To, kar ste si privoščili, gospod Horvat, je navadna laž. Resolucija Evropskega parlamenta je nastala, držim jo v rokah, od prvega stavka do zadnjega v Evropskem parlamentu. In to resolucijo so podprli vsi evropski poslanci ... / oglašanje iz dvorane/ vsi slovenski evropski poslanci ...

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Prosim za mir v dvorani ...

EVA IRGL (PS SDS): Spoštovana gospa predsednica, prosila bi, da mi dovolite, da povem do konca proceduralni predlog ...

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Proceduralni predlog, izvolite.

EVA IRGL (PS SDS): ... ker je tako po poslovniku, in to lahko naredim.

Če so gospodje preveč nervozni zaradi mojih razprav, potem naj počakajo pred dvorano. Do takrat pa ne dovolim ...

PODPREDSIEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ: Sem jih opozorila, ste slišali.

Izvolite, beseda je vaša.

EVA IRGL (PS SDS): Resolucija je nastala v Evropskem parlamentu in ne morete zanikati, da je ne podpirate, in ne podpirate vsebine. Gospod

Horvat – to bi morali, gospa predsednica, opozoriti gospoda Horvata – ni res, da podpirate resolucijo, in tudi ni res, da podpirate vsebino resolucije. Na moje izrecno vprašanje na Komisiji za peticije ter za človekove pravice in enake možnosti, je vaša poslanska kolegica iz vaše stranke – ne bom je imenovala, ampak to si lahko pogledate tudi na magnetogramu – na moje izključno vprašanje, ali podpira resolucijo in ali podpira vsebino resolucije, dejala, da ne podpira vsebine resolucije, ki obsoja totalitarne režime. To je povedala vaša poslanka. In potem je tudi glasovala proti temu sklepu. Tudi na Odboru za pravosodje ste ravnali enako. Zato ne zavajati in ne potvarjati stvari, ki niso resnične in so krivične, tudi do mene osebno kot do predlagateljice. Hvala.

PODPRESEDNICA MAG. BOJANA MURŠIČ:
Hvala.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda. Prekinjam tudi 10. seja Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali z glasovanji ob 20.50.

(Seja je bila prekinjena ob 20.18 in se je nadaljevala ob 20.53.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci! Gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih določitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o avtorskih in sorodnih pravicah po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neuskladen. Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za je glasovalo 84, proti nihče.

(Za je glasovalo 84.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Res je, da je dejstvo, da smo že v Poslanski skupini SDS tretjič vložili zelo podoben zakon, tokrat detajlno modificiran, 20 % besedila je novega, dejstvo pa je tudi, da že zelo dolgo oziroma predolgo govorimo o nujni povezanosti poklicnega in strokovnega izobraževanja z obrtjo in gospodarstvom v Sloveniji. Ampak, za razliko od prvega zakona in drugega zakona imam občutek iz današnje razprave, da pa je le dosežen nek in kompromis in napredek. Ministrica je javno povedala, da bodo najprej poskušali izvesti pilotske projekte, potem pa v sodelovanju z vsemi deležniki pripravi samostojen zakon o vaještvi.

Skratka, kljub temu da se očitno glede na razpravo našemu zakonu ne obeta podpora, pa v Poslanski skupini SDS pričakujemo hitre, korenite, učinkovite in s finančnimi sredstvi podprte nove pristope k uvedbi vaještva, ki ga v Sloveniji nujno potrebujemo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

V Združeni levici tega predloga ne bomo podprli. Zakaj? Če začnem z izhodiščem socialističnih politik na področju izobraževanja, te bi lahko opredelili tako: izobraževanje mora postati javno, vsem dostopno in brezplačno. Njegova naloga pa ni, da servisira kapitalistično gospodarstvo in razredno gospodstvo, pri nas je to razredno gospodstvo kompradorske buržoazije, ampak svojo pravico do obstoja utemeljuje na tem, da proizvaja razgledane, kritične, samozavestne in odgovorne državljane. Bistveni element izobraževanja je skratka emancipacija. In to gre v krah z neoliberalno predstavo, da mora univerza zasledovati potrebe trga dela in da se mora podrediti gospodarstvu. Ta slednja predstava izobraževanja namreč terja opremljanje šolarjev, dijakov in študentov z nekimi kompetencami in dresiranjem za konkreten proizvodni proces posameznega podjetja, namesto da bi se ti ljudje izobraževali v sistemu, ki bi jim dal neka teoretska in poglobljena znanja.

Kljub temu načelnemu stališča, pa je treba vedeti, da se to ne tepe z neko predstavo, da bi pa vendarle praksa bila vsebovana v tem izobraževalnem procesu. Zelo daleč od tega. Je pa res, da javno izobraževanje ne sme služiti usposabljanju bodoče delovne sile za potrebe posameznega delodajalca. Tudi če je izobraževalni program naravnano bolj praktično, to še ne pomeni, da mora zasledovati in se uklanjati nekim floskulam, ki jih proizvajajo določeni predstavniki Gospodarske zbornice

Slovenije in njene bratske organizacije, seveda vsi skupaj pa na napačni strani zgodovine.

Praktična dimenzija izobraževanja ni enako serijski proizvodnji specializirane in ubogljive delovne sile po industrijskem vzoru, ampak ravno to: zadnja poanta je tista, ki jo vsebuje predlog, ki smo ga dobili danes na mizo, in zato bomo v Združeni levici glasovali proti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospod Ivan Škodnik.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo.

Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju danes v Poslanski skupini Stranke modernega centra ne bomo podprli.

Treba je razumeti, drage kolegice in kolegi, da tako hitro vse stvari čez noč se ne morejo urediti. Treba bo rešiti številna sistemska vprašanja; se pravi na dolgi rok. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Spoštovani gospod predsednik, poslanke in poslanci!

V Poslanski skupini Socialnih demokratov se zavedamo, da je izobraževanje temelj enakih možnosti. Pomembno je ob tem, da se zavedamo, da je v Sloveniji že vzpostavljen izjemno dober in učinkovit sistem poklicnega izobraževanja, ki temelji na tem, da se teoretičnemu modelu izobraževanja dodaja praktično usposabljanje bodisi v zato vzpostavljenih specialnih učilnicah bodisi znotraj gospodarskih družb ali pa v medpodjetniških izobraževalnih centrih, kjer se naši dijakinje in dijaki, pa tudi starejši lahko usposabljujejo na najnovejši tehnologiji od 3D laserjev do printerjev, ki so sposobni tiskati tudi objekte.

Tisto, kar je ključno pri predlogu Slovenske demokratske stranke, je, da je ta predlog treba bistveno razširiti. Vajeništvo, ki pa se za razliko od obstoječega poklicnega izobraževanja dogaja na delovnem mestu, znotraj industrijskega bazena, je treba najprej opredeliti v okviru panožnih dogovorov, v okviru zborničnih usposabljanj in s tem doseči dogovor, kako bo gospodarstvo urejalo, financiralo in certificiralo vajeništvo in kako bo sprejelo svoj del odgovornosti pri zagotavljanju delovnih mest in izobraževalnega procesa, ki mu rečemo vajeništvo.

Ni mogoče neposredno prenašati nemškega modela vajeništva, ki temelji, denimo, na bavarskem industrijskem modelu v slovenski prostor, ki ima bistveno manjše industrijske baze in bistveno drugačno industrijsko specifikko. Je pa pomembno, da se proces priprave slovenskega modela vajeništva nadaljuje, kar smo ugotovili tudi v razpravi, za katero smo ugotovili, da je bila konstruktivna, in

za katero lahko skupaj ocenjujemo, da bo v sodelovanju z resornim ministrstvom v bodočem letu prinesla ustrezno obliko vajeništva, ki ne bo izključno breme države, ampak, kot je najbolj smiselno, da bo vajeništvo sproduciralo gospodarstvo glede na svoje potrebe in da bo svoj delež pri usposabljanju zaposlenih za svoje panoge tudi ustrezno financiralo; seveda ob jasni podpori države in, kot je ustrezno povedala ministrica, ob podpori evropskih sredstev, ki so že danes na voljo za podobne sisteme.

Socialni demokrati bomo iz konsenza, ki ga je omenil tudi kolega Lisec iz Slovenske demokratske stranke, v pričakovanju ustrežnejšega predloga predlog zavrnili. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej lahko glasujemo?

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev. Za je glasovalo 28, proti pa 57.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 57.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembi Zakona o subvencioniranju študentske prehrane.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembi Zakona o subvencioniranju študentske prehrane je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, gospod predsednik, gospe ministrici, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki bomo ta predlog podprli. Podprli ga bomo, ker smo prepričani, da nima finančnih posledic. Vemo, da je v zakonu zapisano, da država omogoča en topel obrok, subvencionirana študentska prehrana, za študenta dnevno in v proračunu Republike Slovenije moramo planirati sredstva v primeru, da vsi študentje uporabijo vse bone. Se pravi, če smo planirali glede na realizacijo preteklega leta, vemo, da enako ne bo, lahko je več, lahko je manj, moramo planirati 100-odstotno realizacijo, zato po našem mnenju ta zakon nima finančnega učinka.

Drugič, podprli bomo zaradi tega, ker država zagotavlja en brezplačen oziroma subvencioniran topel obrok na dan za študente, nikjer pa ne piše, kaj to je, je to zajtrk, popoldanska, dopoldanska malica, kosilo, večerja.

Podprli bomo tudi zato, ker se že sedaj dogaja, da študentje pridejo v restavracijo, gostilno pet do osmih, se "štempljajo" z bonom in potem dobijo hrano nekje ob pol devetih. Se pravi, da že jedo po osmi uri zvečer, vemo pa,

da gostilna, ki je odprta do desetih, kuhinjo zapre ob pol desetih, tako da mogoče če bo pol ure razlike.

Gre pa predvsem za to, da s tem želimo omogočiti tistim, katerih študijski proces poteka tudi do 20. ure zvečer in zaradi tega nimajo časa, da bi šli enkrat ali pa tudi dvakrat na dan jest. Vemo, da se lahko koristita dva bona, vmes mora biti 4 ure razlike, da tistim, ki zaradi študijskega procesa tega ne morejo izkoristiti, omogočimo, da tudi potem po predavanjih, ki se mogoče zavlečejo tudi do večernih ur, lahko to izkoristijo. Iz vseh navedenih razlogov, bomo v SDS glasovali "za".

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

V Poslanski skupini SMC tega predloga seveda ne bomo podprli, pa ne zgolj zaradi finančnih učinkov, ki so, in predlagatelj pač še vedno vztraja pri tem, da jih ni, ampak zaradi tega, ker je sistem, kot ga imamo v tem trenutku, dober, zasleduje cilje, ki jih mora zasledovati, to je nudenje študentom enega toplega obroka na dan.

Ugotovili smo skozi razpravo, da na nobeni od univerz študijski proces ne poteka dnevno nepretrgano 12 ur. Študentje imajo možnost v času, ki je na razpolago, ta topel obrok zaužiti. Ugotovili smo tudi, da se prehrana subvencionira, ne glede na kakšen drug status – torej vsem študentom, ne glede na njihov socialni položaj –, boni se prenašajo lahko iz meseca v mesec. To je vrsta ugodnosti, zaradi katerih menimo, da predlagani zakon ni dober in ga ne bomo podprli. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Miha Kordiš.

MIHA KORDIŠ (PS ZL): Hvala za besedo.

V Poslanski skupini Združene levice bomo ta predlog podprli, neodvisno od tega, kaj si sicer mislimo o motivaciji predlagatelja. Podprli ga bomo: prvič, zato, ker gre za ukrep, ki bi sicer v neki skromni meri pa vendar izboljšal socialni položaj študentov in študentk. In drugi razlog za našo podporo temu predlogu pa se skriva v logiki varčevalnih ukrepov, ki je bila ne nazadnje tista, ki je dostop študentov do subvencionirane študentske prehrane prerezala in ga omejila.

Mi v Združeni levici tovrstnim varčevalnim ukrepom in tovrstni logiki, ki se skriva za njimi, vsekakor nasprotujemo. V tem smislu gre razumeti tudi glas. Naš glas za ta predlog je tudi glas za odpravo škodljive logike in učinkov politik zategovanja pasu. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Torej, končali smo z obrazložitvijo glasu.

Lahko glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 33, proti 51.

(Za je glasovalo 33.) (Proti 51.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o varstvu okolja po nujnem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni bilo mogoče zagati, zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vodah po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženih amandmajih, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženih amandmajev z dne 13. 7. 2015. Ker sta amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3. členu pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu pod številko 2 vsebinsko enaka, bomo o njiju glasovali skupaj. Če bosta amandmaja sprejeta, postane amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu pod številko 3 brezpredmeten. Če amandmaja ne bosta sprejeta, pa postanejo brezpredmetni amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 14. členu ter dva vsebinsko enaka amandmaja k 17. členu, in sicer amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS pod številko 2.

Prehajamo torej na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3. členu pod številka 1 ter amandmaju Poslanske skupine SDS k 3. členu pod številka 2.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 84, 1 pa je bil proti.

(Za je glasovalo 84.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da sta amandmaja sprejeta. Pardon. Ker sta bila sprejeta amandmaja poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 3. členu pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS k istemu členu pod številko 2, je postal amandma Poslanske skupine SDS k 3. členu pod številko 3 brezpredmeten.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine SDS k 13. členu pod številko 1. Če bo ta amandma sprejet, postane amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k istemu členu pod številko 2 brezpredmeten. Če ta amandma ne bo sprejet, pa postane amandma Poslanske skupine SDS k 18. členu brezpredmeten.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 28, proti pa 55.

(Za je glasovalo 28.) (Proti 55.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 13. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 58, 6 pa jih je bilo proti.

(Za je glasovalo 58.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 14. členu.

Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 65, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Združena levica k 16. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala za besedo, gospod predsednik.

V Združeni levici smo predlagali ta amandma k 16. členu zaradi ukinitve Inštituta za vode, ki je pravzaprav edina javna strokovna institucija za področje upravljanja z vodami. Skratka, s tem amandmajem skušamo po eni strani podaljšati roke, ki bi ublažili to ukinitve, se pravi, da se premakne ta rok za 2 leti s 1. januarja 2016 na 1. januar 2018, in to iz dveh razlogov. Zato da to damo pravzaprav inštitutu čas za reorganizacijo in zato da na nek način premisli reorganizacijo svojega dela in delovnih skupin. Kot drugo pa, da jim damo čas za poglobljeno razpravo in usklajevanje teh in povezanih sprememb med ministrstvom in vsemi drugimi deležniki, ki jih med pripravo zakona ni bilo.

V tretjem odstavku pa spreminjamo oziroma skušamo zaščititi vsaj deloma pravice delavcev Inštituta za vode, ki bodo s sprejetjem zakona pravzaprav ostali na nek način nezaščiteni in ker je treba ureditev, ki vsebuje predlog sprememb Zakona o vodah uskladiti z Zakonom o delovnih razmerjih in Direktivo Evropske unije 2001/23 EC, ki ureja ohranjanje pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov obratov in podjetij. Skratka, zaposleni trenutno so zaposleni kot raziskovalci in strokovni delavci,

bodo pa premeščeni na uradniška delovna mesta. Tako mislimo, da moramo deloma zaščiti njihove pravice in pustiti ta čas oziroma za uskladitev s temi ostalimi direktivami in bomo seveda glasovali "za".

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC mag. Bojan Kranjc.

MAG. BOJAN KRAJNC (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

16. člen ne pomeni ukinitve Inštituta za vode Republike Slovenije. Govori samo oziroma ureja prenos nalog in zaposlenih oziroma uradnikov Inštituta za vode na novo direkcijo za vode, podaljšanje tega obdobja za dve leti ni potrebno, do 1. 1. 2016 je več kot dovolj časa, da ministrstvo te zadeve uredi. Seveda pa pričakujemo, da bo prenos izveden v skladu z veljavno zakonodajo.

Tega amandmaja Združene levice seveda ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 5, proti 56.

(Za je glasovalo 5.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Ker sta amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 17. členu pod številko 1 in amandma Poslanske skupine SDS k 17. členu pod številko 2 vsebinsko enaka, bomo o njihju glasovali skupaj.

Prehajamo torej na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 17. členu pod številko 1 ter o amandmaju Poslanske skupine SDS k 17. členu pod številko 2.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 82, proti nihče.

(Za je glasovalo 82.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja sprejeta.

Ker amandma Poslanske skupine SDS k 13. členu pod številka 1 ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 18. členu brezpredmeten.

Končali smo z glasovanjem o amandmajih in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 3., 13., 14. in 17. členu dopoljenega predloga zakona. Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k tem členom vložiti amandmaje? Ne.

Torej prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 84 poslank in poslanev, za je glasovalo 78, proti 6.

(Za je glasovalo 78.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2015 je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala, gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica, dve ministrici, predstavniki Vlade, kolegice in kolegi!

Poslanska skupina Nove Slovenije bo ta sklep podprla. Predlog zakona je primeren za nadaljnjo obravnavo, je pravzaprav neke vrste izhod v sili. Sam kot poslanec iz Pomurja na nek način obžalujem, da Vlada ni zagotovila dovolj denarja do konca letošnjega leta. Takoj, ko se je sprejemal rebalans proračuna Republike Slovenije za letošnje leto, smo videli, seveda tudi protestirali, ampak neuspešno, ker je bilo premalo denarja zagotovljenega, da bi se lahko ta zakon realiziral.

Naj povem samo to, da je program spodbujanja konkurenčnosti dejansko zagotovil le 19 milijonov evrov, v zakonu pa piše, da mora biti realiziranih 33 milijonov evrov. Se pravi, da gre za realizacijo zgolj 57 %.

Naj tudi tukaj povem, da absorpcijska sposobnost pomurskega gospodarstva je prisotna, je bila. Se pravi, ni razlog v tem, da denar ni počrpan, ker naj ne bi bilo absorpcijske sposobnosti, ta je, vendar preprosto v proračunu ni bilo denarja. Na nek način seveda tudi sam osebno to razumem.

Ostaja seveda veliko vprašanje, kakšna bo dinamika razpisov. Če bodo razpisi koncentrirani tam nekje na leto 2017 in bodo, recimo, po črnem scenariju vloge odobrene šele v pozni jeseni 2017, potem seveda ta denar tudi ne bo počrpan, zato ker zadnji evro plačil se mora izvršiti do 31. 12. 2017. Zato je tudi naš poziv na MGRT kot skrbnika tega zakona ta, da je treba razpise objaviti takoj, in seveda v skladu in v nekem dialogu s Pomursko gospodarsko zbornico, regionalno razvojno iniciativo in tako naprej – nikomur na kožo, ampak na kožo duhu zakona. To res lepo prosim.

Mi bomo seveda budno spremljali, kako se bo ta podaljšek Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji izvajal in bomo tukaj zelo eksaktni, pa

seveda tudi kritični, če bo šlo kaj narobe. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospod Franc Laj.

FRANC LAJ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za priložnost. Spoštovani vsi ostali prisotni!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra spremembo zakona in s tem podaljšanje programskega obdobja za dve leti zagotovo podpiramo, predvsem zaradi tega, ker s tem omogočimo, da regija v celoti izkoristi z zakonom že zagotovljene spodbude, ki bodo prispevale k oblikovanju konkurenčnega poslovnega okolja in s tem k znižanju brezposelnosti.

Zelo pomembno je to, da te spodbude bodo prispevale k temu, da bo Pomurska regija lažje shodila po poti iz regije skromnih možnosti in visokih socialnih napetosti v regijo priložnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu?

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Desus gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo

V Poslanski skupini Demokratične stranke upokoјencev bomo zakon v prvi obravnavi podprli. Moram povedati, da skozi izvajanje zakona od leta 2010 je bilo kar nekaj pozitivnih učinkov in seveda pomursko gospodarstvo, ki je bilo v velikem krču po izgubi dveh velikih podjetij, to je Pomurke kakor tudi Mure, je utrpelo veliko škodo. Brezposelnost je bila za pomurske razmere astronomska. Če ne bi izvajali tega zakona, bi bile težave seveda še bistveno večje.

Tukaj pa moram poudariti en del zakona, ki je govoril o oskrbi Pomurcev z vodo. Ta zakon se dejansko v tem delu učinkovito izvaja kljub nekaterim težavam in pričam sem, da se bo vodovod kot tak končal v letošnjem letu in sleherni Pomurec, tudi na Goričkem, kjer je bilo treba vsako leto, ko je primanjkovalo vode, voziti vodo gospodinјstvom, da so jo imeli za kuho in tudi za pitje. To je velika pridobitev. V 2015 je prav, da vsak Slovenec, Slovenka ima pravico do dostopa do zdrave pitne vode v svojem gospodinјstvu.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo predlagano spremembo, in sicer podaljšanje izvajanja tega zakona, v prvi

obravnavi podprli. Smo pa v samem stališču in razpravi opozorili na številne nepravilnosti, ki so se do sedaj v tem času, odkar ta zakon obstaja, dogajale. Resnično si želimo, da se to ne bi dogajalo tudi prihodnji dve leti, zato že sedaj napovedujemo, da bomo v tej smeri vložili tudi amandmaje.

S strani državne sekretarke je bilo na nek način že rečeno in potrjeno, da se strinja, zato da se denar namenja temu, čemur je dejansko tudi namenjeno, in sicer zmanjšanju števila brezposelnost in dejanski pomoči razvoju Pomurske regije, ne pa za razne ekspertize in pa svetovalne pogodbe. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SD gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Tudi Socialni demokrati bomo Predlog zakona o razvojni podpori Pomurski regiji sprejeli. Sprejeli ga bomo zato, ker sredstva pravzaprav še niso izkoriščena in ker bomo dali s temi razpisi, ki upam, da bodo pravočasno razpisani, tudi možnost, da se bo naša brezposelnost zmanjšala in da bo tudi se turizem, o katerem toliko govorimo, bolj razvijal. Poudarjena so bila tudi socialna podjetništva in tudi v tem vidimo še dodano vrednost. Upam, da bo dovolj denarja, da bomo res lahko Pomurje nekoč spravili na boljšo pot. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev? Ne.

Torej lahko glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 84, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 84.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za gospodarstvo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o pridobivanju in presaditvi delov človeškega telesa zaradi zdravljenja v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 70, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 70.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o Nacionalnem programu o prehrani in telesni dejavnosti za zdravje 2015–2025.

Ker k dopolnjenemu predlogu resolucije amandmaji niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o dopolnjenemu predlogu resolucije. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog resolucije neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 65) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozu nevarnega blaga v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen. Glasujemo. Navzočih je 85 poslank in poslancev, za je glasovalo 65, proti nihče.

(Za je glasovalo 65.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to so Vprašanja poslank in poslancev.

Pregled predlogov sklepov poslank in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice in ministrov je objavljen na e-klopi.

V skladu s predlogom poslanca mag. Branka Grimsa bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi s konfliktom interesov in privatizacijo Telekomoma.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Zagotovo je nujno potrebna razprava o vprašanju konflikta interesov, zlasti zaradi aktualnih postopkov privatizacije, ki potekajo. Stanje, ki je v Sloveniji, ni skladno z evropskimi normami. Tako imamo na čelu službe, ki ima zakonska pooblastila za nadzor tudi na področju gospodarstva, človeka, ki je hkrati lastnik ene od borznoposredniških hiš. Kaj to v praksi pomeni? Ista oseba se srečuje v službi z najbolj zaupnimi podatki, ki se nanašajo tudi na področje gospodarstva, prodaje delnic, prevzemov, tudi zlasti seveda iz tujine, vsega tistega, kar je pač

pristojnost službe po zakonu. Po drugi strani ima ta ista oseba največji delež, skupaj s svojo partnerko pa daleč največji delež v eni od borznoposredniških hiš, kjer torej so seveda te informacije še kako aktualne. To samo po sebi ne pomeni kršitve zakona, pomeni pa očitno nasprotje z evropskimi standardi, ki zaradi izogibanja konflikta interesov kot ene od oblike preganjanja oziroma preventive pred mogočo korupcijo, ostro nasprotuje in odsvetuje kakršnokoli postavljanje ljudi na mesta, kjer prihaja do očitnega konflikta interesov. V danem primeru je konflikt interesov tukaj očiten. Lahko se eden še tako trudi, lahko je eden izjemno dober profesionalac, ampak nihče ne more zagotoviti, da ne bo podatkov, nekkih zaupnih podatkov, ki jih je pridobil oziroma znanja, ki ga je pridobil na neki funkciji, da torej vse to ne bo prav v ničemer nikoli vplivalo, zavestno ali pa če hočete podzavestno, na odločitve, ki jih bo sprejemal kot, recimo, največji lastnik v neki hiši, ki se ukvarja točno s tistim, kar je sicer tudi posredno predmet nadzora te iste službe.

Zato je to vprašanje, zato je temu področju, ki ga Evropa posebej obravnava v mnogih aktih, svojih priporočilih temu posveča posebno pozornost. Tudi predsednik Vlade je bil že takoj po tem imenovanju, kot smo lahko ugotavljali te dni, že dan po tem, opozorjen, tudi preko javnih sredstev – vse to, o čemer govorim, je bilo takrat že objavljeno –, vendar se ni zgodilo nič.

Zaradi tega, ker bo zdaj zagotovo zaradi potekajočih postopkov Slovenija predmet pregleda, skrbnega pregleda, tudi vseh, ki so v tem postopku sodelovali, gre za vprašanje tudi ugleda Slovenije in verodostojnosti Slovenije v tujini. Zato je ta razprava nujna in potrebna in zato bi bilo treba tudi na tem področju standarde in ravnanje v celoti uskladiti s standardi Evropske unije. To bi vendar v normalni državi moralo biti samoumevno, še posebej glede na to, da je bila sedanja vlada in njen predsednik izvoljen s programom, ki ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev glasu? Ne.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 24, proti 53.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 53.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Luke Mesca bo Državni zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi z napovedano ukinitvijo 50-odstotnega dohodninskega razreda.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo.

Gospoda premiera Mira Cerarja sem včeraj vprašal, kako komentira oziroma ali kot premier podpira namero finančnega ministrstva,

da bi se ukinil 4. dohodninski razred, torej, da bi se ukinil dohodninski razred za najbogatejše, s čimer bi v proračunu utrpeli od 15 do 20 milijonov škode, hkrati s tem, da Vlada za naslednje leto pripravlja okrog 463 milijonov varčevalnih ukrepov po napovedih nacionalnega reformnega programa, in sem ga vprašal, ali v tem smislu, v tem kontekstu, da bomo še bolj zategnili pas revnemu in srednjemu razredu zaradi pač fiskalnega pravila in potrebnega fiskalnega napora. Z drugo roko Vlada poklanja med 15- in 20-milijonsko proračunsko darilo najbogatejšim. Se pravi, s tem ko ukinja 4. dohodninski razred, bi podarila nekaj več kot 3 tisoč 200 osebam v Sloveniji z najvišjimi plačami, torej tistim z več kot 8 tisoč evrov bruto, med 4 tisoč 500 in 6 tisoč 100 evrov neto na leto.

V tem kontekstu me je zanimalo, ali premier Miro Cerar, ki je ne nazadnje pred volitvami zagovarjal pač neko socialnost v tej državi, ta ukrep podpira in v odgovor sem dobil sprenevedanje. Namreč, odgovoril je: Sporočilo o ukinitvi najvišjega dohodninskega razreda je povsem, oprostite, nesmiselno. O tej informaciji, ki je lahko prišla z ravni stroke, niti ministrstvo še ni zavzelo stališča, Vlada pa sploh o tem še ni bila obveščena, kaj šele koalicija. Torej gre za dvigovanje prahu z namenom, da bi povzročili paniko, razpravo, kar pa je povsem nepotrebno. To je bil odgovor, gospoda Mira Cerarja.

Gospod Dušan Mramor, finančni minister, pa je nekaj pred tem povedal naslednje: Z veljavno novelo ZUJF je bila samo za leto 2015 podaljšana obremenitev dohodkov fizičnih oseb s stopnjo 50 %, prvotno je bila ta obremenitev mišljena le za leti 2013 in 2014, vendar pa bo ukrep veljal samo za leto 2015, medtem ko za leto 2016 ne bo podaljšan. Izpad prihodkov za proračun na ta račun bo znašal okoli 16 milijonov evrov.

Se pravi očitno imamo situacijo, ko finančni minister dela nekaj, prvi minister pa zagovarja nasprotno oziroma se spreneveda. Mislim, da je to situacija, o kateri se moramo pogovoriti, hkrati pa se moramo pogovoriti o tem, ali je res v Sloveniji v tem trenutku primerna tako imenovana ekonomija superhika, ki bo še naprej jemala revnim in dala bogatim. Medtem ko bomo najrevnejše in srednji sloj prikrajšali za 436 milijonov evrov, bi dali najbogatejšim med 15 in 20 milijonov evrov ... / znak za konec razprave/ ... Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 13, proti pa jih je bilo 47.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 47.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Mateja Tonina bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika

Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje mag. Mateja Tonina v zvezi z davčnim sistemom.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov mag. Matej Tonin.

MAG. MATEJ TONIN (PS NSI): Moja prošnja je zelo preprosta, in sicer da bi v tej hiši, v tej dvorani dovolili razpravo o prihodnjem davčnem sistemu, ki ga Republika Slovenija želi imeti in ki ga potrebuje.

Verjamem, da to ni prevelik napor, verjamem tudi, da je parlament hiša, kjer moramo o takih stvareh razpravljati, zato na nek način pričakujem tudi glasove, da bomo lahko to razpravo opravili. Vse do sedanje debate so pokazale, da morda nekoliko različno gledamo na to, kako bi restrukturirali davčna bremena slovenskim državljanom, zato sem prepričan, da bi lahko neka poglobljena razprava v tem parlamentu tudi Vladi pomagala, v katero smer se spleča iti, da bi bili konflikti v družbi čim manjši.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 25, proti pa 52.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 52.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s postopki Ministrstva za pravosodje po objavi poročila Komisije za preprečevanje korupcije, vezanega na koruptivno dejanje generalnega državnega tožilca.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Seveda ta predlog sklepa niti ne bi bil potreben, če bi sedanjemu pravosodni minister imel enaka merila. 8. januarja 2013 je s televizijskih zaslonov rohnel, bi lahko rekli, ko je razlagal rezultate poročila o premoženjskem stanju predsednikov strank, in je rekel, da odgovorni naj prevzamejo ... Skratka, ti omenjeni posamezniki naj prevzamejo odgovornost in odidejo. To poročilo je seveda kasneje padlo na sodišču, še prej je bila posledica padec takratne vlade.

Ko pa je vprašanje o nekom drugem, ki je ravnal koruptivno, in to poročilo ne more biti več umaknjeno, ker ga je konec koncev potrdilo tudi Vrhovno sodišče, to pa je seveda gospod Fišer, pa je gospod Klemenčič tiho.

Torej, za ene takšna merila, za druge drugačna. Prav vsled tega ne glede na to, da smo že večkrat razpravljali o tem vprašanju v Državnem zboru in v korist koalicije, ki vodi to

državo, pravzaprav to razpravo moramo ponoviti iz temeljnega razloga, ker ima ta država še vedno v vrhu tožilske organizacije osebo, ki je ravnala koruptivno in ki je zlorabila zakon.

Hvala lepa, prosim za podporo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev. Za je glasovalo 24, proti pa 56.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministric za notranje zadeve mag. Vesne Györkös Žnidar ter ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s postopki zoper domnevne organizatorje in nasilneže na demonstracijah leta 2012, 2013.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Kot nam je znano, konec leta 2012, začetek leta 2013 so bile v Sloveniji pravzaprav v zgodovini tako masovne in predvsem nasilne demonstracije. Na teh demonstracijah je bilo precej hudo telesno različno poškodovanih, nekaterih tudi hudo, kar nekaj nad devetdeset policistov. Postopki policijski so stekli, kot so stekli, naj omenim med drugim tudi tisti znani transparent pred parlamentom: "Politike" – to smo vsi, tudi mi – "v Barbara rov". Kaj se je zgodilo s to kazensko ovadbo policije zoper osebo, ki je ta transparent nosila? Nič! Bila je zavržena, to ni kaznivo dejanje.

Sprašujem se, kaj bi bilo, če bi s kakšnim podobnim transparentom kdo hodil po nemških ulicah in bi propagiral, da je treba neko družbeno skupino poslati recimo v Dachau. Ampak, Slovenija je Slovenija.

Kakorkoli že, policijskih postopkov je bilo zelo veliko, ministrica za notranje zadeve mi je kar detajlno odgovorila, koliko kazenskih ovadb, koliko prekrškovnih predlogov in tako naprej, vendar v sodni veji oblasti se zadeve bolj kot ne, lahko ocenimo, ustavljajo. Zato bi po dveh letih bil vendarle čas, da o tem spregovorimo tudi v Državnem zboru.

Še več, pravzaprav se danes pojavljajo popolne dezinformacije, danes en režimski pisun, ki se imenuje Aleksander Lucu, v Dnevniku, Nedeljskem dnevniku piše, kako sem kar jaz dejal komande – ne me tako grdo gledati, predsednik, saj nisem nič hudega vam hotel –, kako sem jaz dajal kar iz helikopterja komande, kje je treba koga pošpricati s plinom ali uporabiti prisilna sredstva. To so seveda neumnosti, čiste neumnosti, vsaj za tiste, ki zakonodajo poznajo. Kakorkoli že, prav je, čas je, da o tem spregovorimo tudi v Državnem zboru, zato prosim za podporo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 56.
(Za je glasovalo 25.) (Proti 56.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Jerneja Vrtovcu bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje gospe Marije Milojke Kolar Celarc ter ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje gospoda Jerneja Vrtovcu v zvezi s pregonom korupcije v zdravstvenem sistemu.
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov gospod Jernej Vrtovec.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovane kolegice in kolegi!

Slovenski zdravstveni sistem ima mnogo težav in ena izmed njih je nedvomno tudi sistemska korupcija v zdravstvu bodisi pri investicijah, pri nakupu, nabavi zdravil, pri javnih naročilih in tako naprej, kajti iz sredstev javnega obveščanja lahko pričamo temu, da namreč ne mine več razpis v zdravstvenem sistemu, razpis večjih vrednosti, ki ga ne bi spremljale kriminalistične preiskave. Skupna točka vseh teh korupcijskih dejanj pa je ta, da sodnih epilogov ni. Če se spomnimo na operacijske mize, na domnevno korupcijo pri Onkološkem inštitutu in tako naprej, sodnega epiloga ni. Se pravi, sistemska korupcija je ena izmed perečih težav našega zdravstvenega sistema in vesel sem, da sta se o tem včeraj strinjala tudi ministrica za zdravje gospa Milojka Kolar Celarc in minister za pravosodje, katera dva sem tudi o tem spraševal. Namreč, prav je, da Državni zbor spregovori, razpravlja o korupciji v slovenskem zdravstvenem sistemu, in pri tem vas prosim za podporo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 49.
(Za je glasovalo 25.) (Proti 49.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca mag. Andreja Šircelja bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za finance dr. Dušana Mramorja na poslansko vprašanje mag. Andreja Šircelja v zvezi s posledicami odločitev glede Grčije.
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS mag. Andrej Šircelj.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa. Spoštovani predsednik, kolegi in kolegice! Ne glede na današnjo odločitve grškega parlamenta in ne glede na to ali bodo v Grčiji nove volitve, ker bo sedanja vlada padla ali ne,

je seveda aktualno vprašanje, kaj se bo dogajalo z evrom. Euro je tudi slovenska valuta in vse to ima vpliv na to, v kakšnem odnosu je euro do drugih valut, do na primer dolarja, in kaj lahko to povzroči za samo inflacijo. In ne samo to, seveda je zelo pomembno, kako so zavarovane naše terjatve do Grčije, kaj se bo v tem primeru dejansko zgodilo in kaj bo morda s prihodnjimi terjatvami; namreč, znano je, da naj bi po eni varianti Grčija prejela v naslednjih letih še 86 milijard evrov, do avgusta potrebuje še 12 milijard evrov, skratka, ta številka sploh ni še končno znana in ne nazadnje ta denar bodo ali pa del tega denarja bodo plačali slovenski davkoplačevalci.

V zvezi s tem odgovor ministra za finance ni bil popoln in ni mogel biti popoln tudi zaradi vseh teh dogodkov, ki se dogajajo danes in se bodo dogajali jutri, je pa, mislim, še kako aktualno, da Državni zbor, poslanci in poslanke vemo, kaj se dogaja z našo valuto, vemo, kaj se bo dogajalo z njo v prihodnosti, in vemo, kako bomo sanirali grške dolgove. Od tega je seveda odvisen tudi položaj Slovenije in od tega je seveda odvisen tudi položaj Evrope.

Zaradi predlagam, kolegi in kolegice, da podprete predlog o tem, da opravimo razpravo v Državnem zboru o evru, o položaju naše valute.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti 55.
(Za je glasovalo 27.) (Proti 55.)
Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Andreja Čuša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje gospoda Andreja Čuša v zvezi z zagotavljanjem načela enakosti državljanek in državljanov ter njihovih ustavnih pravic v primeru odškodninskih tožb.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Andrej Čuš.

ANDREJ ČUŠ (PS SDS): Hvala za besedo. Dober večer vsem prisotnim!

Naj povem, da sem to ustno poslansko vprašanje v Državnem zboru postavil že dva meseca nazaj. Takrat sem tudi na ministra gospod Klemenčiča apeliral, da dobim čim prej odgovor, torej pisni, in vse do včeraj sploh nisem dobil nobenega odgovora s strani ministrstva, zato sem se odločil, da tokrat postavim še enkrat ustno poslansko vprašanje. Vezano je na katastrofalni dogodek, to so poplave rekel Drave leta 2012, ki so v Slovenijo povzročile za 373 milijonov evrov škode. V bistvu je v državi oškodovanih preko 8 tisoč državljanek in državljanov, vse od Dravograda naprej. Moram povedati, da je veliko oškodovancev izgubilo zaupanje v pravno državo. Namreč, država jih je pustila na cedilu, saj se državno pravobranilstvo

želi pogajati s sosednjo Avstrijo izključno za škodo, ki je nastala na javni infrastrukturi. Pri tem pa državno pravobranilstvo predlaga, da se na vse te oškodovance pozabi, naj se znajdejo sami.

Drugi problem, ki se je tukaj zgodil, je tudi, da država oziroma Vlade Republike Slovenije skriva interno analizo poplav reke Drave, s katerimi bi se lahko oškodovanci obrnili na sodišča in poiskali pravico ter odgovornost, dobili tudi odškodnino, ki jim pripada. To pa seveda od tistih, ki so vodo spustili iz Avstrije v Slovenijo. Zastaralni roki oziroma roki, do kdaj moramo oziroma morajo to oškodovanci vložiti odškodninske tožbe, so pred vrati. 6. november bo hitro tukaj in slovenska politika mora na tem področju narediti veliko, ker do sedaj ni nič. Zato tudi apeliram, da to razpravo opravimo na naslednji seji, kajti imamo samo še dva meseca časa, če ne, bo država pustila te ljudi dobesedno na cedilu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 51. (Za je glasovalo 26.) (Proti 51.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke Violete Tomić bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana na poslansko vprašanje Violete Tomić v zvezi s Kobilarno Lipica in družbo Lipica turizem, d. o. o. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Združena levica Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS ZL): Hvala.

Prosim, da me podprete pri pobudi, da se na to temo opravi razprava, kajti, že na prejšnji seji v Državnem zboru je kolega Hainz opozoril v svojem poslanskem vprašanju na problematiko neizplačevanja plač in potnih stroškov v Lipici turizem, d. o. o. in o tem, da še vedno Vlada ni sprejela odločitev, katero od možnih variant rešitve, ki jih je ponudila SDH, bi Vlada izbrala. Naš minister Židan vedno poudarja svojo skrb za konja lipicanca in trdi, da je za lipicanca poskrbljeno bolj kot kadarkoli. Če pa pogledamo poročilo o poslovanju Kobilarne Lipica za leto 2014, pa vidimo, da je to kar daleč od resnice. Infrastruktura vidno propada, zaradi nesprejetega programa dela in pomanjkanja sredstev niso uspeli zagotoviti novih delovnih strojev. Opozarja se tudi na kritično kadrovske situacije v konjereji in konjeništvu in s tem ni ogroženo le izvajanje rejskega programa, temveč tudi programa lipiške šole jahanja. Zaposleni so obupani, ne vedo, kakšna usoda jih čaka. Če izpostavimo še to, da je brez vodnosti našega ministrstva Avstrija vpisala lipicanca v Unescovo kulturno dediščino kot svojega, potem upravičeno dvomimo, da je za lipicanca poskrbljeno bolj kot kdajkoli doslej.

Zato vas prosim, da ta predlog podprete. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 79 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 44. (Za je glasovalo 34.) (Proti 44.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Tomaža Lisca bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Tomaža Lisca v zvezi z urejanjem problematike dimnikarstva. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Očitno ne samo poslanci, tudi državljani dihamo slab zrak. Eden izmed razlogov je tudi problematika dimnikarstva, ki je v zadnjih desetih letih, namesto da bi se razreševala, se samo stanje na terenu poslabšuje. Sicer je ministrica verjetno v dobri veri napovedala, da bo do presečnega datuma, torej do 1. 1. 2016, v skladu z Zakonom o varstvu okolja na novo uredila dimnikarsko tematiko. Zakon je jasen, s 1. 1. 2016 popolnoma prosti oziroma licenčni sistem, ampak seveda na drugi strani imamo tudi pobude dosedanjih koncesionarjev, ki pa želijo vsaj še nekaj časa zadržati obstoječe stanje. Še več, ministrica je napovedala, da bo do 1. 1. uredila tudi evidence, ki so popolnoma neurejene. Ministrica je napovedala tudi, da bo do 1. 1. 2016 sprejela dve uredbi in en pravilnik, ki bo urejal cene.

Strah nas je v poslanski skupini, da bodo te rešitve prišle nekako pod mizo, da bodo tisti dimnikarski lobiji, ki dobrih deset let že obvladujejo to sceno, še naprej nadaljevali s svojo politiko, da bodo tudi tisti uradniki, ki so dokazljivo povezani z ministrstvom, predvsem pa z dimnikarji, še naprej brezglavo sejalo svojo politiko tudi na področju dimnikarstva in zato vas prosim, da podprete moj predlog, da se opravi razprava, kajti tematika dimnikarstva posega na vsakega izmed nas, ne glede na našo politično pripadnost, ne glede na to, od kod prihajamo.

Prosim, da podprete to razpravo. Če pa seveda te razprave ne boste podprli, pa bomo v Poslanski skupini SDS uporabili vse parlamentarne mehanizme, da se bo glas glede urejanja dimnikarske problematike slišal v vsaki hiši v Sloveniji.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 26, proti 51. (Za je glasovalo 26.) (Proti 51.) Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca gospoda Zvonka Laha bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen na poslansko vprašanje gospoda Zvonka Laha v zvezi s prostorsko zakonodajo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala lepa, gospod predsednik.

Slovenski sistem urejanja prostora in gradenj je zastarel. Sloni na preživetih miselnih konstrukcijah iz socialističnih časov in na zasebnih interesih po dobičkih. Časi sprejemanja občinskih prostorskih aktov so predolgi. Trajajo od 4 do 6 let, to pa je za investitorje in predvsem tuje vlagatelje nesprejemljivo. Država bi morala zagotoviti pravico do gradnje vsem investitorjem, predvsem tujim, vsaj v roku enega leta. Zato nam investitorji tuji bežijo mimo Slovenije, naši pa bežijo iz Slovenije predvsem v Avstrijo.

Stanje na tem področju je zelo neurejeno, saj imamo več 10 tisoč črnih gradenj v Sloveniji, imamo okrog 300 tisoč objektov, zgrajenih v neskladju s predpisi, in na terenu oziroma po področju cele Slovenije je velik nered. Poleg tega imamo tudi slabe evidence oziroma nezadostne evidence za uveljavitev davka na nepremičnine, kar je ugotovilo tudi Ustavno sodišče in na tem področju bi bilo treba nujno nekaj storiti. Vlada sicer ima v normativnem programu dela spremembo Zakona o prostorskem načrtovanju in spremembo Zakona o graditvi objektov, vendar je ministrstvo tukaj priznalo, da sama dopolnitev zakona ne bo dosti učinkovita, da ne bomo dosegli dosti učinkovite zakonodaje in da bo treba zgraditi nove zakone. Za to pa je potreben čas. Ministrstvo sem vprašal, kaj so na tem področju do zdaj storili, minilo je eno leto od te vlade, ministrica je sama priznala, da je to področje, ki ga najbolj pozna, ker prihaja tako iz občine kot iz upravne enote, vendar narejenega ni nič. Po mojih podatkih je tudi na ministrstvu skupina sicer določena, ampak nič ne dela. Na tem področju ne rabimo denarja iz proračuna, rabimo samo prave ljudi, voljo, da se nekaj naredi na tem področju. S spremembo te zakonodaje bi občine lahko sprejele prostorske akte take, da bi lahko vrsto objektov legalizirali, s tem pridobili komunalne prispevke in gradili tudi komunalno infrastrukturo.

Ker je ta zakonodaja zelo pomembna, predlagam, da se opravi širša razprava tukaj v Državnem zboru, in upam, da boste tu podprli, ker tukaj je možnost, da se nekaj naredi brez nekaterih velikih finančnih sredstev.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za je glasovalo 27, proti pa 50.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Franca Trčka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravka Počivalška na poslansko vprašanje dr. Franca Trčka v zvezi z razvojno nepodporo problemskim področjem.

Glasujemo. Navzočih je 83 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti pa 49.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca Mihe Kordiša bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru generalnega sekretarja Vlade mag. Darka Krašovca na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi z državno pomočjo Novi Ljubljanski banki.

Glasujemo. Navzočih je 81 poslank in poslancev, za je glasovalo 29, proti pa 48.

(Za je glasovalo 29.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanke gospe Anje Bah Žibert bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi z uresničevanjem priporočil, ki jih je v pregledu stanja na področju pravosodja v Evropski uniji za Republiko Slovenijo za leto 2015 dala Evropska unija.

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 24, proti pa 56.

(Za je glasovalo 24.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

V skladu s predlogom poslanca dr. Vinka Gorenaka bo zbor odločal o naslednjem predlogu sklepa: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi z razpisi sodnih obravnav v času sodnih počitnic.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Ministra sem spraševal, kako je s spoštovanje zakonodaje s strani sodišč. Namreč, zakonodaja v času sodnih počitnic predvideva, da sodišča oziroma sodniki nekaj delajo v primeru, ko gre za tujce, ko gre za druge nujne zadeve ali ko gre za priporne zadeve. V Mariboru pa se je zgodila situacija – veste, o kom govorim –, ko je bivši župan Franc Kangler dobil poziv na sodišče vsakih 5 dni v času sodnih počitnic. Res je, da je v času, odkar sem vprašanje postavil in do takrat, ko je minister odgovarjal, sodišče te obravnave že priklicalo. Vendar nastaja eno načelno

vprašanje: Kako lahko sodišča in sodniki pravzaprav kršijo zakonodajo, ki opredeljuje njihovo delo?

Ne gre samo za to vprašanje, gre za širše vprašanje s tega področja, o sodstvu imamo vedno kaj govoriti in seveda zato sem predlagal razpravo na to temo. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 82 poslank in poslancev, za jih je glasovalo 25, proti pa 56.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 30. točko dnevnega reda, to so Mandatno-voliilne zadeve.

Ker Mandatno-voliilna komisija za obravnavo na seji Državnega zbora ni pripravila nobene dodatne zadeve, zaključujem to točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o davčnem potrjevanju računa v okviru rednega postopka.

Državni zbor je v ponedeljek, 13. 7. 2015 opravil drugo obravnavo navedenega predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je Državni zbor na predlog Vlade kot predlagateljice, predlagatelja predloga zakona sklenil, da bo na podlagi 1. odstavka 138. člena Poslovnika zbora še na tej seji opravil tretjo obravnavo predloga zakona.

Ugotavljam, da k predlogu zakona **za tretjo obravnavo** ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora, predlog zakona neuskkljen.

Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SDS ima gospa Suzana Lep Šimenko.

SUZANA LEP ŠIMENKO (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči.

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke se zavedamo problema sive ekonomije in dela na črno, žal pa menimo, da z uvedbo davčnih blagajn ne bomo naredili popolnoma nič. Zakaj? Zato, ker s tem ne bomo dobili tistih, ki dejansko delo opravljajo na črno, tistih, ki ne izdajajo računov. Ravno to je problem v naši državi. Prav tako se nam zdi ukrep popolnoma nesorazmeren. Poglejmo, 1. 7. 2013 smo uvedli virtualne davčne blagajne, za katere je bilo rečeno, da učinka nekje za 100 milijonov evrov; torej dobili smo tiste, ki niso izdali računov oziroma so brisali račune – tako moram reči. Z začetkom letošnjega leta smo uvedli vezano knjigo računov za vse tiste, ki so še poslovali z gotovino. Danes pa govorimo in

sprejemamo davčne blagajne. Učinek teh davčnih blagajn pa bi bil nekje med 50 in 100 milijoni evrov. Če pa pogledamo, kakšen bo strošek uvedbe davčnih blagajn, pridemo zelo hitro tudi na 40 do 50 milijonov evrov. Razlika le v tem, da ta strošek v večji meri obesimo prav na davkoplachevalce. Problem tega ukrepa je, da s tem dodatno in administrativno obremenimo predvsem malo gospodarstvo – in tudi finančno. V Slovenski demokratski stranki tega predloga zakona zato ne podpiramo.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije - krščanskih demokratov gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala, gospod predsednik.

Poslanska skupina Nove Slovenije ostro nasprotuje Predlogu zakona o davčnem potrjevanju računov oziroma bolj po domače rečeno uvedbi davčnih blagajn.

Ko smo bili v koaliciji, smo leta 2012 sprejeli zakon, ki je omogočil vpeljavo, uvedbo t. i. virtualnih davčnih blagajn – pa niso nič virtualne, so zelo realne – in so imele tudi učinke in imajo učinke. Koalicija je v svojem koalicijskem sporazumu napovedala boj proti sivi ekonomiji in med 9 koalicijskimi projekti pod projekt številka 5 zapisala Uvedba davčnih blagajn. Kakšni bodo učinki? Po našem prepričanju minimalni ali pa celo negativni. Zakaj? Zato, ker je to palica, ki bo udarila po zavezancih in to s težo okrog 40 milijonov evrov, takšen je namreč po oceni, tudi Vlade ne nazadnje, in naši oceni strošek uvedbe davčnih blagajn. To se pravi hardwera, in softwera, da ne govorim potem o mesečnem vzdrževanju in tako naprej. Na drugi strani naj bi bil učinek po prognozah Vlade okrog 70 milijonov več davčnih prihodkov. Torej, učinek, vsak zna izračunati, je relativno pičel. Če bi res uvedli nek ukrep, kjer bi želeli sivo ekonomijo vsaj razpoloviti, potem bi moral biti ta ukrep takšen, da bi učinkoval z večjimi prilivi za približno pol milijarde evrov na letni ravni v državni proračun samo iz naslova DDV. Ker pa to ni, predstavlja ta ukrep zgolj slabo voljo za zavezance, teh je približno 80 tisoč, in zgodilo se bo naslednje, da predvsem malo gospodarstvo ima poln kufer vseh teh vedno novih in novih administrativnih ovir in turbulenc in nestabilnega poslovnega okolja, zato bodo rekli, da imajo dovolj, gremo rajši v Avstrijo delat ali pa gremo raje v področje sive ekonomije. Zaradi tega bomo imeli lahko sive ekonomije več in morda tudi na strani tistih, ki bodo prosilci za socialno pomoč, daljše vrste. Projekt je nedomišljen, tudi zaradi tega, ker infrastruktura ni takšna, ki bi dejansko omogočala, da bi lahko imeli davčne blagajne, ki morajo biti pravzaprav vedno on-line v povezavi s Fursom. Imeli bomo torej neko zmedo, dva sistema – en je knjiga vezanih računov, drugo bodo davčne blagajne –, predvsem pa, kot

rečeno, veliko zmede, premalo učinkov, sive ekonomije, pa mi garantiramo, da ne bo nič manj.

Torej, slaba volja za gospodarstvo, namesto nekega boljšega stimulativnega poslovnega okolja več zaposlenih. Takšnemu predlogu zakona preprosto ne moremo reči: Ja. Zato rečemo: Ne! In to je skok ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine SMC gospod Tilen Božič.

TILEN BOŽIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

V prvi vrsti gre za uresničevanje obljube iz predvolilnega programa Stranke modernega centra, v drugi vrsti gre za zavezo iz koalicijske pogodbe, ki smo jo sklenili skupaj z našimi partnerji, in po našem mnenju gre za pomemben korak na področju boja proti sivi ekonomiji in na področju preprečevanja in dela in zaposlovanja na črno.

Razvoj informacijskih tehnologij nam je omogočil, da damo od sebe nek zakon, ki je zasnovan sodobno in omogoča potrjevanje računov v realnem času, ob zavedanju realnih omejitev, ki obstajajo in smo jih v zakonu, verjamem, tudi uspešno upoštevali in implementirali.

Se pa ne slepimo. To je en izmed ukrepov, to je prvi korak, kot že rečeno, potrebnih bo še veliko, predvsem komplementarnih ukrepov na tem področju, od določenih iger za spodbujanje potrošnikov do osveščanja, ozaveščanja, do izboljšanja nadzora. Naprej bodo tukaj tudi pomembni ostali ukrepi na področju davkov zaradi tega, da pridemo do nekega enostavnega, preglednega, sodobnega, robustnega in predvsem pravičnega davčnega sistema.

Ravno zaradi tega bomo tudi v Poslanski skupini SMC ta zakon podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še v lastnem imenu, prosim, da se prijavite.
Obrazložitev glasu v lastnem imenu mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Ko govorite o sivi ekonomiji, morate vedeti, da ta zakon sive ekonomije v ničemer ne bo prizadel. Tisti, ki danes dela sosedu, tako da ga bom plačal v gotovini, bo to delal tudi v bodoče. Ta zakon bo samo primer tega, o čemer smo govorili malo prej, če je napačen vrednostni sistem.

Ni naloga Vlade, da dela nove in nove ovire za podjetnike, ni naloga Vlade, da predlaga vedno nove posredne davščine na navadne ljudi, ki zato vse slabše živijo, obenem pa odpira seveda znotraj birokracije dodatna delovna mesta in se bo verjetno s tem še celo hvalila. Naloga Vlade je, da naredi okvir, znotraj katerega bo lahko podjetništvo normalno zaživelo, da se bo srečevalo s čim manj ovirami

in da bo čim bolj konkurenčno, da se bo vsaj približalo, če ne celo izboljšalo glede na položaj, kot ga ima v sosednji Avstriji. Učinek tega bo samo negativen, jaz ne delim tistega delnega optimizma kolegov. Učinek tega bo, da bo še več sive ekonomije, da bo še več slabega življenja in slabe volje ljudi, da bo še večji odliv naših podjetnikov v sosednjo Avstrijo, kjer tovrstnih neumnosti ne poznajo, imajo pavšale pri vseh malih podjetnikih in tako naprej – to, upam da, vsi poznate.

In končni učinek tega bo, da bomo plačevali višje davke, slabše živeli, da bodo stvari in storitve dražje, podjetnikov pa bo manj, manj bo delovnih mest in še dlje bomo padli v tisto spiralo napačnega vrednostnega sistema, ki dejansko izhaja iz miselnosti socializma. To, kar ste prinesli sem, je krasen primer birokratskega zakona, zapisanega za nadaljnji razvoj birokracije, hkrati v kombinaciji s pretiranimi kaznimi in na koncu bo obremenitev navadnega človeka. Hkrati pa, kar je še najbolj dolgoročno uničujoče, slabo za podjetništvo.

To, gospe in gospodje, je treba zavrniti in glasoval bom "proti".

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu gospod Franc Breznik.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala za besedo.
Spoštovane kolegice in kolegi!

Država, kjer je RTV naročnina obvezen prispevek, država, ki ima enotno ceno bencina, država, ki ima še večina podjetij v državni lasti, ki imajo nekatera tudi monopolne položaje, država, ki ima najdražji sodni sistem, in država, ki gre po tej poti, na katero je tudi opozorila resolucija, neka druga – 1096 v 1. členu. To je bistvo tudi tega zakona. Dediščine bivših komunističnih totalitarnih sistemov se ni lahko rešiti. Na institucionalnem nivoju ta dediščina zajema centralizacijo civilnih institucij, birokratizacijo, monopolizacijo in prekomerno regulacijo, na nivoju družbe pa sega od kolektivismu in konformizmu do slepe pokorščine in drugih totalitarnih miselnih vzorcev. Eden takšnih miselnih vzorcev, eno takšno ponavljanje miselnih vzorcev bivših socialističnih sistemov je prekomerna regulacija in ravno ta zakon to prinaša. To je pot v propad, to je pot, ki odhaja iz nekih miselnih procesov resne razvite Evrope in vodi nazaj v neki socialistični sistem.

Zaradi tega, vsega naštetega, slepe pokorščine, teh miselnih vzorcev, ki jih nosite naprej in jih prodajate v prihodnost, tega zakona kot razumnik ne bom podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 80 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 30.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 30.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem to točko dnevnega reda.

Spoštovani! Ob zaključku te seje želim še sporočiti, da se bom v imenu Državnega zbora zaradi današnjega izničenja nedavne pietetne počastitve spomina ob obletnici srebrniškega genocida uradno pisno opravičil vsem žrtvam, njihovim svojcem in ostalim prizadetim.

Zaključujem 10. sejo Državnega zbora.

Seja je bila končana 15. julija 2015 ob 22.21.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	313, 326, 377, 378, 457, 507
BAH ŽIBERT, ANJA	166, 178, 180, 403, 404, 405, 411, 412, 413
BAN, URŠKA	114, 208, 214, 245
BATTELLI ROBERTO	494
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	396, 397
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	303, 451
BOŽIČ TILEN	104, 137, 197, 228, 249, 257, 514
BRATUŠEK, MAG. ALENKA	90, 118, 186, 210, 225, 269, 286, 288, 292
BRECELJ, TINA	470
BREZNIK, FRANC	62, 134, 148, 330, 365, 366, 367, 437, 446, 514
BRGLEZ, DR. MILAN	94
BRINOVŠEK, NADA	123, 218, 385

C

CANTARUTTI, ALEŠ	418
CERAR, DR. MIROSLAV	103, 352, 354, 355, 356, 357, 358

Č

ČUŠ, ANDREJ	83, 379, 380, 381, 432, 453, 458, 510
-------------------	---------------------------------------

D

DIMIC, IVA	31, 37, 46, 71, 157, 315, 318, 386, 387, 431, 451
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	171, 230, 253, 407, 408
DOLINŠEK, MARJAN	312
DRAGONJA, METOD	26, 207, 215, 240, 243

E

ERJAVEC, KARL VIKTOR	92
----------------------------	----

F

FERLUGA, MARKO	99, 117, 150, 172, 230, 265, 398, 399, 418, 485
----------------------	---

G

GANTAR, TOMAŽ	141, 344, 419
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	349, 370, 371, 398, 399, 409
GODEC, JELKA	345, 378, 428
GÖNCZ, DR. LÁSZLÓ	323
GORENAK, DR. VINKO . 32, 50, 52, 81, 161, 166, 175, 176, 193, 195, 359, 360, 361, 362, 405, 406, 409, 410, 493, 509, 512	
GRIMS, MAG. BRANKO 47, 52, 60, 86, 122, 128, 169, 177, 178, 179, 194, 264, 351, 352, 353, 474, 500, 501, 507, 514	
GROŠELJ KOŠNIK, IRENA	315, 345
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA	339
GUČEK ZAKOŠEK, MAG. MARGARETA	321, 327, 334
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA	361, 411, 412

H

HAINZ, PRIMOŽ	89, 101, 103, 127, 203, 390, 423
HAN, MATJAŽ	72, 79, 88, 168, 188, 190, 212, 280, 314, 348, 364, 367, 368, 414, 415, 478, 500
HORVAT, DR. MITJA	68, 87, 90, 500, 501

HORVAT, JOŽEF 63, 92, 97, 98, 121, 139, 173, 181, 187, 198, 204, 209, 235, 237, 248, 267, 269, 277, 285, 287, 291, 309, 323, 329, 340, 487, 506, 513
HRŠAK, IVAN 295, 350

I

IRGL, EVA 39, 44, 57, 66, 469, 479, 492, 497, 501

J

JANŠA, JANEZ (IVAN) 488
JENKO, MAG. JANA 100, 313, 434, 454
JURŠA, FRANC 57, 127, 187, 206, 212, 217, 222, 234, 236, 325, 335, 373, 374, 436, 439, 506

K

KATIČ, ANDREJA 391, 400, 401, 406
KAVČIČ, MAG. ALEKSANDER 341, 472
KLEMENČIČ, MAG. GORAN 28, 33, 35, 42, 44, 45, 51, 52, 153, 163, 166, 167, 168, 172, 174, 176, 179, 359, 360, 361, 362, 372, 380, 404, 405, 407, 408, 409, 410
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA 342, 343, 372, 381, 386, 413, 414
KONČINA PETERNEL, DR. MATEJA 81
KOPAČ MRAK, DR. ANJA 365, 366, 377, 378, 414, 415
KOPMAJER, BENEDIKT 320
KOPRIVNIKAR, BORIS 368, 387, 388
KORDIŠ, MIHA ... 90, 98, 122, 135, 188, 222, 242, 401, 402, 403, 425, 443, 447, 450, 465, 502, 504
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA 36, 469
KOTNIK POROPAT, MARJANA 32, 40, 48, 145, 153, 169, 300, 308, 477
KOTNIK, IRENA 433
KOVAČ, NATAŠA 78
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA 200, 346
KOZLOVIČ, MAG. LILIJANA 38, 282
KRAJNC, MAG. BOJAN 303, 307
KRAŠOVEC, MAG. DARKO 82, 402
KRIVEC, DANIJEL 295, 299, 306, 336, 369, 370
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA 74, 77, 186

L

LAH, ZVONKO 275, 319, 391, 392, 512
LAJ, FRANC 107, 146, 206, 211, 219, 287, 324, 338, 506
LEP ŠIMENKO, SUZANA 116, 138, 140, 144, 147, 152, 246, 271, 289, 290, 292, 324, 338, 440, 464, 506, 513
LEVIČAR, MARINKA 74, 95, 99, 430
LISEC, TOMAŽ 258, 276, 388, 389, 390, 419, 422, 429, 434, 444, 466, 467, 502, 511
LOGAR, MAG. ANŽE 95, 126, 168, 226, 256

M

MAHNIČ, ŽAN 316, 399, 401, 435, 448, 454, 460, 462, 466, 495, 503
MAJCEN, IRENA 293, 298, 362, 363, 364, 374, 385, 389, 390, 391, 392
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA 431
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA 379, 423
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA 444
MATIČ, DR. DRAGAN 58
MESEC, LUKA 26, 27, 107, 183, 184, 185, 190, 198, 209, 237, 285, 286, 353, 354, 355, 508
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO) 31, 38, 41, 43, 59, 73, 88, 89, 157, 175, 191, 192, 194, 265, 273, 281, 289, 472, 495
MRAMOR, DR. DUŠAN 105, 124, 133, 375, 376, 382
MURGEL, DR. JASNA 31, 34, 381, 488
MURŠIČ, MAG. BOJANA 28, 29, 34, 40, 45, 154, 347

N

NEMEC, MATJAŽ 96, 182, 223, 460
NOVAK, LJUDMILA 54, 56, 62, 70, 73, 75, 89, 100, 203, 225, 426, 471, 484

P

POČIVALŠEK, ZDRAVKO 140, 151, 152, 393, 394
PODKRAJŠEK, BOJAN 195, 201, 204, 205, 260, 396, 397, 468
POGAČAR, PETER 449, 456, 466
POGAČNIK, MAG. MARKO 151, 211, 232, 235, 243, 264, 287, 382
POJBIČ, MARIJAN 132, 254, 462, 463, 464
POTOČNIK, ANDREJA 143, 144, 152, 292, 335, 337, 465
PRELOG, IVAN 395
PRIKL, UROŠ 53, 65, 119, 138, 150, 201, 220, 237, 262, 271, 288, 328

R

RAJIĆ, MAG. BRANISLAV 181, 439
RANC, DANILO ANTON 305, 340, 363
RAVNIK, BRANKO 202, 207

S

SLUGA, JANJA 385, 408, 452, 459, 504

Š

ŠERGAN, VOJKA 199, 201, 205, 206, 284
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ 112, 125, 126, 182, 183, 186, 189, 200, 203, 230, 263, 283, 284, 375, 376, 510
ŠKOBERNE, JAN 49, 109, 141, 185, 296, 350, 357, 358, 420, 425, 441, 450, 492, 503
ŠKODNIK, IVAN 129, 319, 427, 442, 446, 468, 503
ŠKOPAC, MARUŠA 244, 268, 270, 279, 421

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ 30, 33, 35, 36, 41, 43, 44, 49, 50, 64, 84, 85, 86, 87, 96, 101, 103, 148, 155, 180, 189, 191, 194, 505
TABAKOVIČ, SAŠA 440, 486
TANKO, JOŽE 65, 68, 76, 77, 79, 83, 124, 130, 152, 165, 167, 171, 172, 173, 176, 179, 239, 242, 491, 496
TOMIČ, VIOLETA 55, 73, 88, 187, 317, 333, 382, 384, 416, 417, 420, 470, 511
TONIN, MAG. MATEJ 421
TONIN, MAG. MATEJ 66, 73, 87, 102, 110, 142, 147, 185, 191, 192, 261, 355, 356, 357
TONIN, MAG. MATEJ 509
TRČEK, DR. FRANC 59, 88, 90, 112, 117, 142, 182, 184, 187, 190, 191, 192, 213, 272, 273, 279, 281, 283, 288, 296, 301, 310, 322, 333, 337, 393, 394, 413, 414

V

VEBER, JANKO 75, 139, 165, 198, 261, 262, 272, 288, 301, 316, 330, 485
VERBIČ, MAG. DUŠAN 129, 160, 174, 193, 239
VERVEGA, VESNA 294, 436
VILFAN, PETER 93, 318
VRANIČAR, MATEJA 136, 196, 202, 205, 243, 247, 259, 266, 268, 278, 283
VRTOVEC, JERNEJ 119, 188, 221, 257, 297, 302, 344, 351, 371, 372, 373, 493, 499, 510
VUK, MARTINA 54, 76

Z

ZAJC, SIMON 461
ZORČIČ, IGOR 46, 172, 178, 294, 298, 304, 349, 491, 492
ZORMAN, BRANKO 342, 368
ZUPANČIČ, CVETKO 196

Ž

ŽIDAN, MAG. DEJAN	383, 384, 395, 416, 417
ŽMAVC, GORAZD	367, 368
ŽNIDAR, LJUBO	146, 195, 309, 350

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS ZL – Poslanska skupina Združena levica
PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije
PS ZaAB – Poslanska skupina Zavezništvo Alenke Bratušek
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
NP – Nepovezani poslanec